

C. 36
C. 7

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33

4-30

28

1
H-30

1
23

C. 36

C. 7

R. 2255

ADEPHESINUM CONCILIUM
VARIORUM PATRUM
EPISTOLÆ,

EX MANUSCRIPTO CASSINENSIS BIBLIOTHECÆ
CODICE DESUMPTÆ;

I T E M

EX VATICANÆ BIBLIOTHECÆ MANUSCRIPTO

Commonitorium Celestini Papæ Episcopis & Presbyteris euntibus ad Orientem:

TITULI DECRETORUM HILARI PAPÆ: NEAPOLITANUM CONCILIUM:
EPISTOLÆ ANACLETI ANTI-PAPÆ:

Nunc primùm in publicam lucem data,

AC SCHOLIIS, ET NOTIS ILLUSTRATA,

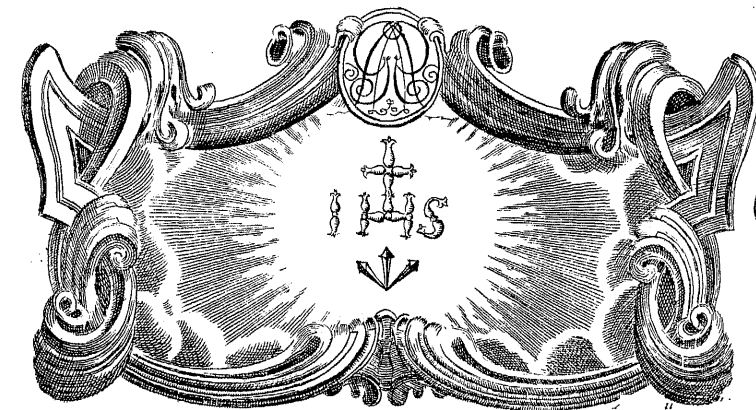
PER F. CHRISTIANUM LUPUM,

*Iprensens, Ordinis Fratrum Heremitarum Sancti Augustini, Sacræ Theologiæ in Alma Lovaniensi
Universitate Doctorem, ac Regium Primarium Professore.*

EJUS OPERUM TOMUS SEPTIMUS

STUDIO, AC LABORE

F. THOMÆ PHILIPPINI RAVENNATENSIS EJUSDEM ORDINIS.

VENETIIS, MDCCLXVI.

Prostant APUD JO: BAPTISTAM ALBRITUM Q. HIERON.
ET SEBASTIANUM COLETTI.

CUM GRATIA, ET PRIVILEGIO.

(*) (3) (*)

S E R E N I S S I M O
P R I N C I P I
C O S M O I I I .
M A G N O E T R U R I Æ
D U C I .

*Edit iterum Florentiam Fr. CHRISTIANUS LUPUS, magnus ille librorum bel-
lulo, atque Ecclesiastica Eruditionis Eximius Doctor; ac nostra manu deductus
MEDICEI Palatii penetralia subiens, Serenissimæ Vestræ Celsitudinis vestigiis
sistitur. Cogimur, Magne Dux COSME, acceptæ lethali istu plagæ cicatricem
nondum obductam, sed recenti adhuc sanguine perfusam, refrigerare. Ille, fortè
præstius se jam extremis metis admotum, quò properantia vitæ momenta præver-
teret, quatuor unâ simul, diversi argumenti voluminibus, ut scribendis, ut eden-
dis nocturno diurnoque labore incuberat; cum improvise ac diuturniori morbo
congressus, prioribus editis, altero ad umbilicum ferè deducto; huic postremo haud postremam manum,
morte præreptus, imposuit. Verùm tumulo licet conditus, præla etiamnum, simulque Eruditorum in-
genia atque admirationem, inò ipsam quoque famam fatigat. Enim verò superstes cum subinde cogita-
ret, quibus semet per Etruriam transeuntem Regiæ planè Beneficentiæ radiis perfuderis, quamque invi-
dioso stipendio non semel Florentiam invitaveris; plures decades Epistolarum variorum Patrum, quæ
in Cassinensis Bibliotheca angulo tot sacula cum blattis luctata fuerant, Serenissimæ Vestræ Celsitudi-
ni nuncupare, ac postremum hocce Opus (ita enim ægrotus loquebatur) suæ ipsius vitæ navigatione
peracta, Vestro Magno Nomini veluti votivam tabellam appendere destinaverat, ut saltem nomen
suum vel sola hac debiti professione dispungeret. Verùm novissimo hoc partu adversam Lucinam expertus,
vitam simul dedit ac perdidit; illum enim Superi terris eripuerunt, ne quid post tam præclarum ac pla-
nè immortale Opus postea perscriberet. Nos tanquam reciso de Semeles utero sætui obstetrices manus sup-
posuimus, eumque è typis in lucem educentes, ac Eximie demortui Piri erga Serenissimam Vestram
Celsitudinem observantiæ veluti ex asse hæredes, obligatam tam charo Capiti fidem implevimus. Equi-
dem quamvis huic Operi magna veneratio debeatur, quod tot Patrum Epistolas, hætenus ineditas, ac
novissimo labore à celeberrimo nostra ætatis Scriptore illustratas complectatur; maximam etiam inde reci-
piet quòd Serenissimi Vestri Nomini ac patrocini fulgore præradiat. Nemo ignorat Te, optime
idemque doctissime Principum, cum Bibliothecam omnium librorum genere instructissimam dudum ex-
truxisses, alteram nuper intrâ secretiora Palatii penetralia, unigue tibi adeundam dedicasse, in qua sa-
eri tantùm vetustioris Ecclesiæ Patrum Codices servarentur, ut eos in oculis ac complexu unice haberes.
Hos laureatos tripodes, hæc sacra pulvinaria, hæc Christiani Orbis oracula sæpè consulis, ut cum ipsa
eorundem pietate ac doctrina imperium partiri velle videaris. Hinc juve ac merito CHRISTIANUS
LUPUS, qui diu nocturne in Patribus habitabat, uni Tibi, apud quem Patres tam propè habitant,
laudatas Epistolas, tot votis ab Eruditis quibusque expetitas, nuncupandas decreverat. Easdem nos,
succedanea veneratione, ad Serenissimam Vestram Celsitudinem ex Lovaniensi Athenæo, quod olim,
cum Princeps juvenutis Europam perlustrares, magnus hospes implevisi, transmittimus, ut hocce
Volumen sacra manu, qua tot Mortalium millibus meliora Bona dispensas, secretiori ac sacratori tuo
Musæo illatum, nova cum præcii tum decoris incrementa suscipiat, inmodò tanto etiam Principe lectore
superbiat.*

Dabamus Lovanii ad D. Joannis Baptistæ, ipso Nativitatis Dominicæ die 25. Decembris 1681.

S E R E N I S S I M Æ C E L S I T U D I N I S V E S T R Æ

M I N I M I F A M U L I

Prior & Conventus Lovaniensis FF. Erem. S. Augustini.

Christ. Lupi Opera Tom. VII.

A 2

SUÆ

ALEXANDRO FARNESIO, PRINCIPI DE PARMA,

Suæ Catholicæ Majestatis per Belgium Gubernatori, Supremo Armorum Præfecto, &c.

SERENISSIME PRINCEPS, Nducias paulisper ac ferias (si lubet) da Tuis gravissimis, quibus incumbis Reipublicæ negotiis, dum Te interpellamus, Ecce Christianum Ingenii Lupini, sed adhuc in cunis vagientem scetum Tibi ut publico Patriæ Patri ac Tutori ferimus & offerimus, imò nec ferimus, qui suapte sponte ad animi magnitudinem Tuam, viam adfectabat; ut pote gratitudine impellente, sed & humanitate Tua appellante inductus. Et sanè ingrave scētis agræque ætatis imbecillior fœtus fulcimento indigebat & tutela: utrumque reperit in auspiciatissimo Farnesiano nomine, unde novum univērsio Belgio lumen & columnen affulsit.

Porro Eximius Vir Christianus Lupus bonæ laudatæque memoriæ, Ecclesiasticæ antiquitatis vorago, de Lovaniensi Academia benè meritis, vix ex Italia redux, Tuo & Caroli Secundi secundo adspirante favonio, ad Primaria & Regia S. Th. subfessia, seu Cathedram in Grudio Belgii Athenæo evectus, huic magis prodesse Christiano labore, & ingenii sui monumentis destinaret; at ò invidià fata! in valitudine, & fatali illa lege impeditus non potuit. Cui priusquam succumberet, Tutorem huic pupillo selectiorem alium reperire non valuit, certè nec voluit quærere, nec debuit, à quo tantum illi benevolentia imò & beneficentia accesserat.

Itaque uti aliud Volumen Variorum Patrum Epistolis hæctenus ineditis decoratum, inscribi voluit Serenissimo Principi, Cosmo Tertio Magno Etruriæ Duci, ut quos cognationis vinculum conjunxit, patrociniū non disjungat; ita quam retexendæ huic Scholiorum telæ ultimam navavit operam, quas lucubrando obsumpsit clespydas, Illustrissimo Tuo nomini pollucere decreverat. Hinc ad benefacta animum retorquens, occasionem affiducè aucupatus propalam prodendi, quantoperè Tuæ Celsitudini privatim foret obnoxius; sub ipsam vitæ finem verè Cygnæa voce, hanc ipsam lucubrationem non satis suam putavit, nisi & Tua foret.

Abfit ergo, ut nostræ ingratitude vitio beneficia illa oblivionis periculum adeant, aut interjecto spatio obsolescant: cum omnia benefacta in luce collocari se volunt. Hinc ne Gratiis ipsis parum grati videamur, certatim operam dedimus, ut nostra ex ejus voluntate Tibi pollucereimus: atque adeò quod ille voti promissione tacitus susceperat & palam declaraverat, nunc debiti religione repræsentamus.

Cui quidem operi Christiano calamo & industria satis illustrato, etsi tuus non desit splendor & pretium; plus tamen ei splendoris, prectique accedet, si ei præfigamus Serenissimum Farnesianum nomen. Quid enim, quamvis ad laudes satis sis ipse Tibi, illustrius celeberrima illa & Sago & Toga & Pontificia Tiara, unde non deneger furculus prodijisti, Farnesiana stirpe? Præterquam quod hanc illustret Paulus III. antea Alexander Farnesius dictus, Pont. olim Maximus, Oecumenici Concilii Tridentini indictione non Urbi notior, quàm Orbi; quis necit Majores Tuos Odoardum & Ranutium Parmæ ac Placentiæ Duces, quos natura ad omnem laudis ac gloriæ nobilitatem magnos atque excellos produxit? Farnesianum enim genus tantum est, ut ad gloriam ei nihil adjici possit, aliis autem addere possit plurimum.

Quis ignorat (in quo Tuæ laudis cardo potissimum vertitur) hocce Tuum genus longa selectissimorum Procerum serie illustre, illustrius reddidisse Proavum Tuum Alexandrum Parmensem (ut appellatum nosti) Belgarum Camillum, & repetito Demetrii cognomento Urbium expugnatorem? Ille enim vè ò Romanus, sed fobrius iræque victor Alexander, quondam in Belgio, hoc eodem munere perfunctus, spirat etiamnum in fortiter præclarèque gestis, vivit adhuc & perpetuò viver in animis affectibusque Belgarum æternitatis stylo insculptus. Qui non ignarus, boni, strenuque Gubernatoris esse, teste Romano Sapiente, pro universorum salute excubare, pro Belgis jugiter excubabat. Cujus Heroicas curas, & Martiales spiritus, bonique publici amorem lat Belgici Annales loquuntur: utpote à quo in difficillimo Patriæ statu, inter prima illa turbulentorum hominum tentamenta, non aliter se Belgæ regi senserunt quàm servari. Exerebatur nempe virtus ejus iniquitate temporum, in quæ inciderat, non ignara magnis periculis magno opus esse adjutore. Adde, quod cum in Religione tutanda ac promovenda zelus vel maximè commendaverit; dum non modò adversus tum temporis grassantem Hærescos rabiem arnavit Martem, sed & sacram Artem; dum Regio ære in Lovaniensi Lycao Religiosum Mendicantium Ordinum instructum Seminarium fovit ac animavit, ut Sanctioris Doctrinæ studiis imbuiti, adversanti Hæresi fortiter resisterent; atque adeò in studii stadio currentibus admovendo stimulum & calcar, certantibus sufficiendo vires, Religioni optimè consuluit.

Et experietur profecto Belgium (sic benè ominari liceat) Serenissime Princeps, virtutis Tuæ generositatem, quæ onerosi hujus honoris sibi pondus vendicabat, Teque comprobavit in hoc Belgici Regiminis fastigium, in cuius bonum curas extendis Tuas, Teque totum impendis, non idem dumtaxat nomen, verum eadem quoque virtutes intulisse. Quod præclarissimum munus Tibi à Carolo Hispaniarum Rege delegatum constanter hæctenus administras tam curace vigilantia, tam fideli prudentia, tam justo denique moderamine, ut dum Vicaria uti alter Hercules ope Belgicum axem cum Carolo viriliter atque utiliter sustines, reapse contectere, singulari Te Superum favore ad publicam Patriæ felicitatem & commune Belgarum bonum auguratò auspiciatòque destinatum esse. Adeò ut Majores tui non denati, sed in Te renati reviviscant; quin Alexandrum Proavum in Te, Te in Alexandro graphicè expressum, utque Dignitatis, ita Te ejus indolis hæredem; ac proinde non alium Te magis idoneum tantæ moli Atlantem Belgæ omnes cognoscent, suspicient, venerabuntur.

Quæ omnia, aliæque præstantiora, quæ uti Atlantis vertex supra hæc inferiora, ita supra calammum, vocemque nostram sunt, nos confidenter inducere, ut Christiana Scholia tot eruditorum votis exoptata, inter Palatii penetralia, Vestra Celsitudinis vestigiis susteremus.

Speramus interim, Heros Generosissime, Te mentem illam negotiorum capacem, inter tot decumanas Regiminis Tui curas, more & amore Tuo ad nos inclinaturum, admitturumque hocce Volumen, re quidem angustum, sed affectu decumanum & augustum, velut arrham gratitudinis & obsequii erga Te nunquam emortuum. Hoc unum deprecantes, ut idem ille amor, prothymia, affectus, quem in Eximium nostrum Scriptorem exeruisti, quemque Proavus Tuus etiam in Bruxellensi Cœnobio admittendo fovendoque ostendit, in Ordinem Augustinianum Tuo nomini devotum ac devinctum, à Te studiosè conservecetur.

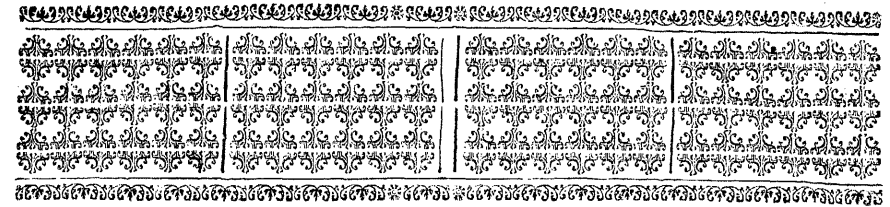
Atque ut diu Belgicas Provincias pro Rege regas, dum privatim vovent omnes, nos quoque auspiciatissimam Belgici Regiminis administrationem supplici prece vocemus per hoc Volumen publicè. Felix! si in manus admittatur: Felices nos! si in animi Tui gratiam:

SERENISSIME PRINCEPS

CELSITUDINIS TUÆ SERENISSIMÆ

Æternum devoti uti devincti Cultores & Clientes
Prier & Conventus Lovaniensis FF., Eremit. S. P., Augustini.

IN-

I N D E X
C A P I T U M.

Caput I. Reverendissimo & Deo Amantissimo Com-
ministro Nestorio Cyrillus, & quæ convenit in
Alexandria ex Ægyptiaca Diocesi Synodus in Do-
mino salutem. Fol. 13

Caput II. Epistola Sancti Joannis Archi-Episcopi
Antiochiæ ad Orientales Episcopos de facta Pace
universalis Ecclesiæ, quam à Beati Cyrilli, ad
Acacium quæ nominatur, Epistola nominavit. 17

Caput III. Epistola Nestorii, quam direxit Sancto
Joanni Antiocheno Episcopo de Constantinopolita-
na Civitate, respondens ad ejus Epistolam,
quam direxerat ei, antequam cum tertius Litteris
Beati Cyrilli Epistolam Sancti Celestini Papæ Ro-
mance Urbis acciperet, id est, antequam feret
Sancti Synodus Ephesina. 19

Caput IV. Epistola Joanni Antiocheni Episcopi ad
Frumum, Cæsareæ Cappadociæ Episcopum. 23

Caput V. Contestatio proposita in publico contra
Clericos Constantinopolitanos, & in Ecclesia in-
sinuata, quia Sæclator esset Nestorius Pauli Samo-
sateni, anatbematizati ante annos centum viginti
ab Episcopis Orthodoxis. 25

Caput VI. Epistola Sanctissimi Doctoris Ecclesiæ
Isidori, Presbyteri & Abbatis Monasterii circa
Pelusium, ad archi-Episcopum Alexandriæ Bea-
tissimum Cyrillum. 26

Caput VII. Contestatio directa Beato Cyrillo, &
his qui cum eo convenerant, ab aliis diversarum
Provinciarum Episcopis, qui Joannem Antioche-
num sustineri volebant, & tunc eo præsentem Syno-
dum fieri, eò quod, sicut scripserat Beato Cyrillo,
vix ei iter triduanum supererat. Directa verò est
pridie, quàm celebrarentur Gesta contra Nesto-
rium, per quæ depositio ejus est facta. 28

Caput VIII. Epistola Nestorii, & qui cum ipso,
ad Imperatorem Theodosium, de his quæ tunc in
Epheso gesta sunt. 34

Caput IX. Contestatio Candidiani Comitis, quam
publicè, manè audiens Synodum celebrari, in
Epheso proposuit. 38

Caput X. Item Contestatio alia Magnificentissimi Co-
mitis Candidiani post Synodum. 40

Caput XI. Item Edictum Magnificentissimi Comitis
ad Synodum. 41

Caput XII. Incipiunt secunda Commenta Synodi,
quæ cum Joanne Antiocheno Episcopo convenit in
Epheso. Ibid.

Caput XIII. Dominis Reverendis, & Honorandis
Presbyteris, & Diaconis, & reliquis Clericis,
& Amico Christi Populo in Hierapoli Euphratesis,
Sancta Synodus Orientalium, & eorum qui ex di-
versis Regionibus atque Provinciis per gratiam
Dei in Ephesum convenerunt, in Domino gaude-
re. 43

Caput XIV. Eiusdem Synodi alia Epistola ad Im-
peratorem Theodosium, quam scripserunt post Ire-
næi discessum, cognoscentes quæ contra eos adver-
sa Pars egerat. Direxerunt verò jam prædicto
Comiti, ut cum aliis Principi offerret & hanc.
50

Caput XV. Epistola Nestorii ad Scholasticum Eu-
mnebium Imperatoris Theodosii. 51

Caput XVI. Post hæc directus est Comes Largitio-
num Joannes cum Sacris de depositione Nestorii,
& Beatorum Cyrilli & Memnonis, quæ in priorè
Codicis parte posuimus. Cujus Comitis ista Rela-
tio est. 54

Caput XVII. Epistola Joannis Antiocheni Episco-
pi, & Synodi quæ cum eo convenit, ad Impera-
torem Theodosium, quam direxerunt per eundem
Joannem Comitem, in qua etiam Catholice fidei
illa Confessio continetur, quam postea Cyrillus Ale-
xandrinus Episcopus per Pacificam laudavit Epi-
stolam, scribens eidem Joanni Antiocheno Præsti-
li per Legatum Pacis Paulum, Emesenum Epi-
scopum. 55

Caput XVIII. Honorandissimis & Deo Amicissimis
Presbyteris, & Diaconis, & reliquis Clericis,
ac Monachis, & Amicæ Christi Plebi, quæ est
in Antiochia Orientis, Sancta Synodus Orienta-
lium, & aliarum Regionum, Provinciarumque,
quæ per Dei gratiam in Epheso congregata est.
58

Caput XIX. Domino meo per omnia Sanctissimo Pa-
tri, Episcopo Acacio Joannes, Joannes, Ale-
xander, Alexander, Dexianus, Paulus, Ma-
carius, Springius, Theodoretus, Musæus, Me-
letius, Diogenes. 60

Caput XX. Epistola Theodoretii, Episcopi Cyri, ad
Andream Episcopum Samosetanorum. 61

Caput XXI. Epistola Comitis Irenæi, quam cur-
avit, à quibus fuerat directus, Episcopis ante
Comitis Largitionum Joannis vescriptis adventum.
64.

Caput XXII. Sancta Synodus Orientalium Regionum, & horum qui pariter ex diversis Provinciis ac Partibus congregati sunt, id est, ex Bithynia, Pisidia secunda, Paphlagonia, Cappadocia, Europa, Rhodope, Thessalia, Dacia, inter locuta est quae subter annexa sunt. 74

Caput XXIII. Mandatores Synodi Orientalis Episcopi, & reliquorum qui pariter in Ephesum congregati sunt, ad Legatarios suos. 78

Caput XXIV. Epistola Praefectorum ad Nestorium, ut cum honore ad suum Monasterium remearet, unde ad Episcopatum fuerat vocatus. 81

Caput XXV. Epistola Nestorii rescripta ad eundem Praefectum Praetorium Antiochenum, ad Epistolam superscriptam. 85

Caput XXVI. Iterum alia Epistola ab Episcopis Orientalibus, & Confidentibus eorum, ab Epheso, per quam responderetur ad litteras supra scriptas. 86

Caput XXVII. Iterum alia Epistola quorum supra Episcoporum ad quos supra Episcopos. 88

Caput XXVIII. Per omnia Deo Amicissimis, & Sacratissimis, atque Sanctissimis Ministratoribus, Joanni, Joanni, Himerio, Paulo, Macario, Apringio, Theodoro, Episcopis, Synodus, quae convenit Epheso, Salutem. 93

Caput XXIX. Imperatores Caesares Theodosius & Valentinianus, Victores, Triumphatores, Maximi, semper Colendi, sanctae Synodo, quae in Ephesia Civitate convenit. 99

Caput XXX. Epistola Theodoretii Episcopi ad Alexandrum Hierapolitanum Episcopum, quam ponit Irenaeus. 100

Caput XXXI. Dominis honorandissimis, & Deo Amicissimis Episcopis, qui in Epheso degunt, Joannes, Himerius, Paulus, Macarius, Apringius, Theodoretus, Episcopi in Domino salutem. 103

Caput XXXII. Contestatio prima Joannis, Antiochena Sedis Patriarchae, & reliquorum sex, quam Theodosio Imperatori à Chalcedone direxerunt, quando eis illic relicti intravit Constantinopolim cum his Missis, qui erant in Legatione à Beato Cyrillo, & Synodo quae pariter convenit in Ephesum. 104

Caput XXXIII. Post contestationem Joannis, & aliorum Episcoporum, qui in Chalcedone retenti sunt intrante Imperatore in Constantinopoli cum Parte adversa, haec ad Ephesum Saera directa est Episcopis, qui cum Alexandrino Episcopo convenerant, cujus post praefationem talis est Textus. 109

Caput XXXIV. Contestatio secunda, quam Joannes Antiochenus Episcopus, & reliqui... & totius Synodi, à qua directi sunt, Imperatori Theodosio ad Constantinopolim direxere personas. 111

Caput XXXV. Contestatio tertia, quam Theodosio Imperatori eidem septem Episcopi direxerunt. 113

Caput XXXVI. Pars Sermonis unius, quo in Chalcedone dicunt usum Theodoretum, Episcopum Cyprensis Ecclesiae. 115

Caput XXXVII. Sermo Joannis Antiocheni, quem dixit in Chalcedone post Sermonem Aphibonii Praef-

byteri, & Episcopi Theodoretii. 117

Caput XXXVIII. Epistola Sancti Joannis Antiocheni Episcopi, quam Praefecto scripsit ab Ancyra. 119

Caput XXXIX. Epistola Joannis Antiocheni Patriarchae, & omnium qui in eadem Civitate pariter convenerunt, Episcoporum ad Imperatorem Theodosium post certamina, quae hi habuerant Episcopi in Epheso & Chalcedone. 122

Caput XL. Epistola Theodoretii Episcopi Cyri, quam scripsit ad Populum Constantinopolitanum, per quam ostenditur, quia non solum prius & posterior, sed & quando ab Epheso ad Chalcedonem, & à Chalcedone rediit ad Ecclesiam suam, semper fidem Catholicam praedicavit, licet Nestorium damnare distulerit, non credens illa ejus esse Dogmata, quae & ipse Nestorius denegabat, & in Epheso ex Quaternionibus sub ejus nomine, nullo teste probata credebat. 124

Caput XLI. Epistola Sancti Acacii, Berrhaensis Episcopi antiquissimi, & illo tempore clari Sacerdotis, qui etiam Confessor Arianorum temporibus fuit, Cujus & scriptas contra Beati Cyrilli Capitula litteras approbavit Theodosius Imperator, scribens ad Synodum, quae in Epheso congregata est, per Joannem Comitem Largitorium, sicut supra ostensum est. Cui & in ipsa discordia positio & Sedes Apostolica, & Beatus Cyrillus cum magna veneratione rescripsit. 128

Caput XLII. Epistola, quam praefatus Irenaeus direxit à Beato Theodoro Cyri Episcopo ad Candidianum Comitem Domesticorum, ante pacem missa. 131

Caput XLIII. Epistola sanctae memoriae Venerabilis Andreae, Episcopi Samosatensis Civitatis, ad Alexandrum Episcopum Hierapolitanum, de Rabbula Episcopo Edesseno, qui se ab Orientali Synodo separavit. 132

Caput XLIV. Synodicum Decretum Joannis Antiocheni Episcopi, & reliquorum, ad Episcopos Osroena Provinciae contra eundem Rabbulam, Edessense Civitatis Episcopum. 140

Caput XLV. Hypomnesticum Theodoretii ad Alexandrum Metropolitanum. 155

Caput XLVI. Epistola Dorothei Metropolitanæ, missa ad Populum Constantinopolitanum. 159

Caput XLVII. Alia Epistola Theodoretii ad Populum Constantinopolitanum, commendatitia. 161

Caput XLVIII. Epistola Joannis Antiocheni Episcopi ad Helladium Tharsi Episcopum, quando allata sibi Maximiani Synodica, voluit ejus nomen in Dypticha recipere. 162

Caput XLIX. Item Epistola Joannis Antiocheni Episcopi ad Clerum & Populum Tharsensis Ecclesiae, quando personuerat, quod Imperator iussisset, ut inde pelleretur Helladius, eo quod minime suscepisset Maximiani Episcopi Constantinopolitani Synodica. 163

Caput L. Epistola Joannis Antiocheni Episcopi ad Alexandrum Hierapolitanum de Aristolao, quem pro pace faciendâ misit Theodosius Imperator ad eundem Joannem, & Cyrillum Alexandriae Patriarcham cum Epistolis suis, per quas Synodis omnibus inter eos pacem fieri iussit. 164

Caput LI. Hypomnesticum Imperatoris Theodosii ad Acacium

Acacium Episcopum Berrhae. 168

Caput LII. Hypomnesticum ad Sanctum Simeonem Styliten per eundem Aristolao. 169

Caput LIII. Propositiones, quae directae sunt ab Acacio Berrhaensi Episcopo per Aristolao Tribunum & Notarium Cyrillo Episcopo Alexandrino ex Concilio Episcoporum, Joannis Antiochia, Alexandri Hierapolis, Macarii Laodiceae, Andreae Samosatensis, & Theodoretii Cyri, de pace faciendâ. 173

Caput LIV. Epistola Alexandri, Andreae, & Theodoretii, Episcoporum, ad Helladium Tharsi Episcopum, sicut posuit Irenaeus. 177

Caput LV. Epistola Sancti Acacii Episcopi Berrhae ad Alexandrum Hierapolitanum Episcopum. 178

Caput LVI. Domino meo Dilectissimo Fratri & Commisistratori Acacio Cyrillus in Domino salutem. 180

Caput LVII. Epistola Alexandri Hierapolitani ad Acacium Berrhaensem Episcopum. 183

Caput LVIII. Epistola ejusdem Alexandri ad Andream Episcopum Samosatensium. 186

Caput LIX. Epistola Andreae Episcopi, per quam respondit ad Epistolam hanc Alexandri. 187

Caput LX. Epistola Theodoretii Episcopi, scripta ad Acacium Berrhae Episcopum, de litteris quae ab Aegypto venerunt ad eundem Acacium. 188

Caput LXI. Epistola ejusdem Theodoretii ad Andream Episcopum de hac ipsa re. 189

Caput LXII. Epistola Andreae Episcopi, quam Theodoro Episcopo ad suam rescripsit. 190

Caput LXIII. Epistola ejusdem Andreae Episcopi ad Alexandrum Episcopum Hierapolitanum. Ibid.

Caput LXIV. Epistola Alexandri Hierapolitani Episcopi ad Andream Episcopum rescripta. 191

Caput LXV. Epistola ejusdem Alexandri Episcopi ad Theodoretum Episcopum. 192

Caput LXVI. Epistola Theodoretii Episcopi Cyri, quam scripsit Alexandro Episcopo. Sicut posuit Irenaeus. Ibid.

Caput LXVII. Epistola Maximini Episcopi Anazarbi ad Alexandrum Episcopum. 193

Caput LXVIII. Epistola Helladi Tharsensis Episcopi ad eundem Alexandrum Episcopum. 194

Caput LXIX. Epistola Alexandri Episcopi Hierapolis, quam rescripsit Helladio Archi-Episcopo Tharsi. Ibid.

Caput LXX. Epistola Theodoretii Episcopi ad Helladium Episcopum de Himerio Episcopo Nicomediae. Et hanc, sicut posuit Irenaeus, duximus transferendam. 196

Caput LXXI. Epistola Theodoretii Episcopi, sicut idem Irenaeus posuit, ad Himerium Nicomediensem Episcopum. 197

Caput LXXII. Epistola Theodoretii rescripta ad Alexandrum Hierapolitanum. Irenaeus dicit, sicut apparuit, suspectus. 199

Caput LXXIII. Epistola Eusebii Episcopi Metropolitaniani secundae Cappadociae, Thyasensis Civitatis, ad Joannem Antiochiae Archi-Episcopum de eisdem litteris. 201

Caput LXXIV. Epistola ejusdem Eusebii Thyasensis Archi-Episcopi, quam scripsit Helladio

Tharsensi Archi-Episcopo, lectis litteris ab Alexandria, & Joannis Archi-Episcopi ad Alexandrum Episcopum, & Alexandri ad Joannem. 216

Caput LXXV. Post hanc Epistolam sua verba posuit Irenaeus, dicens ita. Ibid.

Caput LXXVI. Epistola Joannis Archi-Episcopi Antiocheni ad Alexandrum Episcopum Hierapolitanum, quam rescripsit de litteris ex Aegypto, propter ea perculpatas ab Andrea Samosateno Episcopo. 217

Caput LXXVII. Epistola Joannis Archi-Episcopi ad Alexandrum Episcopum de Paulo Episcopo. 219

Caput LXXVIII. Epistola Dorothei Metropolitanæ Mæstae, & ejusdem Provinciae Episcoporum, ad Joannem Antiochenum Patriarcham de ipsa Legatione Pauli ad Alexandriam pergentis. 220

Caput LXXIX. Ad manifestandam divisionem eorum, qui cum Joanne Antiochenorum Archi-Episcopo sentiebant, & eorum qui Nestorium cum ejus Dogmatibus, quae & ipse negaverat, post istam Epistolam Proœmium Irenaei, de quo sepè diximus, transcribamus. Quod ita se habet. 221

Caput LXXX. Epistola prima post Ecclesiae scissionem, quam Joannes Antiochenus Episcopus per Paulum Emesenum Episcopum Cyrillo Alexandrino Episcopo pro pace faciendâ direxit. Ibid.

Caput LXXXI. Epistola Theodoretii Episcopi ad Alexandrum Euphratesis Provinciae Metropolitanum. Irenaeus dixit. 224

Caput LXXXII. Epistola Andreae Episcopi Samosatensis ad Alexandrum Episcopum Hierapolis. 225

Caput LXXXIII. Epistola Acacii Episcopi Melitenensis ad Cyrillum Archi-Episcopum Alexandriae de pace, quae inter ipsum & Orientales Episcopos facta est. 226

Caput LXXXIV. Testimonium ex Epistola Cyrilli Episcopi Alexandriae ad Successum Dio-Caesarensis Civitatis, Provinciae Isauriae, Episcopum secundâ. 228

Caput LXXXV. Cyrillus Theognosto, & Charmosyno, Presbyteris, & Leontio Diacono in Domino salutem. 236

Caput LXXXVI. Epistola Joannis Episcopi Antiochiae ad Theodoretum Cyri Episcopum de Pace inter Ecclesias facta. 238

Caput LXXXVII. Epistola Theodoretii Episcopi Cyri ad Joannem Antiochiae Episcopum rescripta, & supra appositae respondens nunciata pacis. 239

Caput LXXXVIII. Epistola ejusdem ad Theosebium Episcopum. Ambas Irenaeus ponit. 240

Caput LXXXIX. Verba Irenaei, quae post Joannis Epistolam superscriptam contra Theodoretii dixit. 241

Caput XC. Epistola Andreae Samosatensis Episcopi ad Alexandrum Hierapolitanum. Ibid.

Caput XCI. Epistola Joannis Antiocheni Episcopi ad Imperatorem Theodosium de pace Ecclesiae. 242

Caput XCII. Epistola Meletii Episcopi rescripta ad

- ad Alexandrum Episcopum Hierapolitanum contra Paulum Emesenum. 244
- Caput XCIII. Item Epistola Alexandri Episcopi ad Andream Episcopum, hoc ipsum probans. 245
- Caput XCIV. Eiusdem Alexandri Episcopi ad Theodoretum Episcopum similis Epistola. 247
- Caput XCV. Incipit Epistola, ut ajunt, Theodoretii Episcopi ad Joannem Antiochie. 250
- Caput XCVI. Epistola Alexandri ad Theodoretum, per quam vocis quidem prodicionem accusat, declarat autem, quomodo Epistolam falsantes, qui circa Paulum Emesenum, Cyrillo Aegypto obmiserunt. 255
- Caput XCVII. Epistola Theodoretii, quam rescripsit Episcopo Alexandro. 256
- Caput XCVIII. Epistola Andreae ad Alexandrum, indicans quod neque ipse in aliquo iudice contra Nestorii personam, sed potius contra eos, qui non ita habebant. 257
- Caput XCIX. Epistola, inquit, Theodoretii ad Alexandrum, per quam promittit anathematizare quae circa Joannis personae doctrinam, nec ipse eorum pariter Communicator existere. Has ad hoc praecipue posui, ut notum sit, quae sint, unde impetitur vel Beatus Theodoretus, vel quisquis conscripsit. Ibid.
- Caput C. Epistola, inquit, Alexandri ad Theodoretum, per quam suum tali conditione promittit advenitum, si eis per litteras satisfaceret de his, propter quae satisfactionem nitetur exigere. 258
- Caput CI. Epistola, inquit, Andreae ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum, quam scripsit invitans eum, ut mox consentiret ad factam pacis compositionem. 259
- Caput CII. Epistola, inquit, Deo Amicissimi Episcopi Alexandri, quam rescripsit rogans, ne de hoc ei ulterius instaretur ab eis. 260
- Caput CIII. Epistola, inquit, Andreae, quam super his rescripsit Deo Amicissimo Episcopo Alexandro, iterum rogans eum, ut ceteris adveniret. 261
- Caput CIV. Epistola Alexandri Episcopi, quam rescripsit Andreae, culpans eum, quod dum rem fidem praedicant, communicent tamen Cyrillo, nullo modo recedenti ab haeresi. 262
- Caput CV. Epistola, inquit, ejusdem, quam scripsit ad Joannem Germaniclae, qui similiter eum pro pace rogaverat. Ibid.
- Caput CVI. Epistola, inquit, Andreae ad Eucynomus Deo Amicissimi Episcopi Alexandri, quod communicaverit Antiochenis, & reliquis omnibus. 263
- Caput CVII. Epistola Pauli Emeseni Episcopi, ostendens ejus intentiones. 264
- Caput CVIII. Epistola, inquit, Cyrilli ad Rabulam Edessenum Episcopum, nuntians quod omnino non recipit propositiones, quae à Joanne sunt destinatae. 265
- Caput CIX. Epistola Maximini ad Alexandrum, quam scripsit, dum cognovisset de Andrea, & de Germaniclae. Ibid.
- Caput CX. Epistola, inquit, Theodoretii ad Helladium, indicans quod non abfcesserit ab illis,

- quae inter ipsos semel in negotio convenerunt, neque injustitiae, quae in illam personam commissa est, acquiescere partatur. 266
- Caput CXI. Epistola, inquit, Helladii ad Alexandrum, indicans quod propter eam, quae facta est, causa prodicionem Cilices convenire placuerit. 268
- Caput CXII. Epistola, inquit, Maximini secundae Ciliciae ad Alexandrum, qua indicavit, quoniam convenientes certa quaedam deservierunt de causa, quae agebatur. Ibid.
- Caput CXIII. Synodus Anazarbensis. Sancta Synodus secundae Ciliciae, quae per gratiam Dei in Anazarbo Metropoli convenit, interlocuta est quae subiecta sunt. Ibid.
- Caput CXIV. Epistola, inquit, Deo Amicissimi Helladii ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum, per quam indicavit quod convenientes Episcopi secundae Ciliciae certam formulam dederint de causa, quae vertitur: Quam primae quoque Ciliciae Episcopi approbant. 269
- Caput CXV. Epistola, inquit, Deo Amicissimi Episcopi Dorothei, Metropolitani Mæstae, ad Antiochenum Joannem, quam scripsit ex opinione advertens, quod Alexandriae inter Paulum & Cyrillum convenerit. 270
- Caput CXVI. Idem hanc posuit Epistolam. Deo Amicissimis, & Sanctissimis Dominis meis, & cum omni reverentia nominandis, Sanctis Ministratoribus, Alexandro & Theodoro, Euthemius gaudere. 271
- Caput CXVII. Epistola, inquit, Deo Amicissimi Eutherii Thyansenis Episcopi, & Helladii Tharsensis, scripta ad magi nominis Romae Episcopum Sisum. 272
- Caput CXVIII. Multa inter has Epistolas abstuli, quae ex sua persona intulit Irenæus. Sed haec, quae sequuntur, ab eo dicta non inutilia, sicut cetera, credens, ad hoc praecipue transuli, ut homo Nestorii sequacissimus, quam se hostiliter habeat ad ea, quae in Epistola Ibe, quae ad Marim Persam cunctis suae regionis innotescenda facta est, continentur, sicut & de aliis studiis fautorum praedicti, satis appareat. 277
- Caput CXIX. Domino, inquit, meo per omnia Deo Amicissimo, & Sanctissimo Episcopo Alexandro, Theodoro, Abbibo, Helladii, Mari, Davidi, Acilino Meletius. 278
- Caput CXX. Deo Amicissimo, inquit, secundum veritatem, & Sanctissimo Patri Episcopo Nestorio Theodoro. 279
- Caput CXXI. Ea quae rescripta sunt, inquit, ad Prophetam de ea, quae dicitur Aegyptii poenitentia. Vel si veram quis putet, vel si fidem Aegyptii poenitentiam, mihi utique plurimum est odium contra eam. 280
- Caput CXXII. Domino meo Reverendissimo, & Dei Colentissimo Ministratori Theodoro Episcopo Joannes in Domino salutem. 284
- Caput CXXIII. Epistola, inquit, Joannis Antiocheni, quam scripsit Tauro atque Patrio, congaudens quidem eis de Ordinatione Procli Constantinopolitani Episcopi, rogans verò eos adjuvare se contra obstinatos, qui se

- se ab ejus communione sejunxerant. 285
- Caput CXXIV. Epistola, inquit, Meletii Episcopi ad Maximinum Anazarbi, per quam significavit de Domitiano Quæstore, & de Sacris, quas contra eos impetraverit Joannes Antiochenus. 286
- Caput CXXV. Epistola, inquit, vel hypomnesticum Magnificentissimi Quæstoris ad Episcopum Tharsi Helladium, hortans eum Antiocheno adjungit. 288
- Caput CXXVI. Epistola, inquit, Joannis Episcopi Antiocheni ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum, per quam indicavit, quod praecipit Imperator, ut nullus Orientalium Episcoporum Constantinopolim proficisceretur. 289
- Caput CXXVII. Epistola, inquit, Alexandri Episcopi in Personam Magistriani, qui praefatas attulerat litteras. Ibid.
- Caput CXXVIII. Irenæus ait: Et haec Epistola Theodoretii ad Meletium Neo-Cesareae de his, quae Joannes in diversis vicibus inique commisit. 290
- Caput CXXIX. Idem Irenæus inquit. Per omnia Deo Amicissimis & Sanctissimis Episcopis Syriae, & Ciliciae primae ac secundae, & secundae Cappadociae, Alexander, Theodoretus, Hellades, Abbibus, Maras, David, Acilinus, in Domino gaudere. 291
- Caput CXXX. Domino, inquit, meo, per omnia Deo Amicissimo Patri, atque Sanctissimo Alexandro, Theodoro, Helladii, Abbibo, Marae, Davidi, Acilino, Helladii, Matronianus, Cyrillus, Zenobius, in Domino gaudere. 293
- Caput CXXXI. Dominis, inquit, meis, & per omnia Deo Amicissimis, & Sanctissimis Episcopis, Alexandro, Theodoro, Helladii, Abbibo, Marae, Davidi, Acilino, Hermogenes, Meletius, Helychius, Heliodorus, in Domino gaudere. 294
- Caput CXXXII. Epistola, inquit, Alexandri Episcopi Apameae ad Deo Amicissimum Alexandrum Episcopum, quam rescripsit rogans, ut ubi possibile est convenirent ad deliberandum de his, quae geruntur, quid fieri oporteret. Ibid.
- Caput CXXXIII. Epistola, inquit, Theodoretii Episcopi ad Magnificentissimum Magistrum Militum scripta de his. 295
- Caput CXXXIV. Libellus Reverendissimis & Deo Amicissimis Episcopis, Alexandro, Theodoro, Marae, Davidi, Acilino, ab Abbibo Episcopo Dolichis missus, per quem indicavit quae ab Antiocheno inique commissa sunt. 297
- Caput CXXXV. Epistola, inquit idem, Deo Amicissimi Episcopi Alexandri, Theodoretii, Abbibi, Helladii, Marae, Davidi, Acilini, Euphratesiae Provinciae Episcoporum, ad Augustas, quibus scripserunt innotescens quae ab Antiocheno diversis vicibus in eos commissa sunt. 298
- Caput CXXXVI. Epistola Alexandri Episcopi, respondentis super his Joanni Archi-Episcopo. 300

- Caput CXXXVII. Epistola, inquit, Dorothei, Metropolitani Mæstae, ad Deo Amicissimum Alexandrum, Episcopum Euphratesiae, & Theodoretum. 302
- Caput CXXXVIII. Epistola, inquit, Theodoretii Episcopi ad Dorotheum, Mæstae Metropolitam. Ibid.
- Caput CXXXIX. Epistola, inquit, ejusdem ad Amicum Christi Constantinopolitanum Orthodoxorum Populum, per quam eos hortatur ad patientiam, & circa dogmata Contrariorum poenitentiam declarat. 303
- Caput CXL. Sacra, inquit, à Joanne Antiochie impetrata tam contra Deo Amicissimum & Sanctissimum Episcopum Hierapoliis Alexandrum, quam contra Helladium, & Maximinum, & Theodoretum, Deo Amicissimos Episcopos. 304
- Caput CXLI. Epistola, inquit, Meletii ad Neobertum Comitem, qui eum per litteras fuerat exhortatus, & admonuerat, ut Antiocheno reconciliaretur. Ibid.
- Caput CXLII. Rescriptum, inquit, publicatum ut terminus eorum, quae scripta sunt ad Magnificentissimum Comitem & Vicarium Titum à Gloriosissimo Magistro Militiae Dionysio. 306
- Caput CXLIII. Epistola, inquit, Magnificentissimi Dionysii, Magistri Militum, quam scripsit ad unumquemque Episcoporum, qui nominantur in Sacra, ut aut consentirent his, quae ab Antiocheno sunt gesta, & communicarent ei, aut ab Ecclesiis & civitatibus exirent. 307
- Caput CXLIV. Epistola, inquit, Helladii Episcopi ad Deo Amicissimum Episcopum Meletium, quam scripsit indicans ei, quod sunt à Constantinopoli Mandata, & de his petens quae essent gerenda Tractatum. Ibid.
- Caput CXLV. Epistola, inquit, Deo Amicissimi & Sanctissimi Episcopi Meletii ad Helladium, per quam rescripsit, quod neque ipse ab eis, quae semel pie placita sunt, abisset, neque credere justum esset his, qui illa nunciaverint, dum per opera ipsa docuerint, quod propter tempus à Procli sint suscitati fautoribus. 308
- Caput CXLVI. Epistola Theodoretii, inquit, Episcopi ad Alexandrum Deo Amicissimum Episcopum, per quam significavit, quod Magnificentissimus Comes Titus, & Sanctissimi Monachi insurrexerint in eum per litteras, tanquam qui debebat pacem, communionemque amplecti Antiocheni Joannis. 309
- Caput CXLVII. Epistola, inquit, Deo Amicissimi Episcopi Alexandri ad Theodoretum, quam rescripsit ad haec, quae ab illo sunt scripta, dirrigens ei conditiones quasdam de ipso negotio. 310
- Caput CXLVIII. Epistola, inquit Irenæus, ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum, quam Theodoretus rescripsit significans ei, quod legerit directas sibi conditiones, & unam tanquam minus se bene habentem non probaverit. 311
- Caput CXLIX. Epistola, inquit, Deo Amicissimi Episcopi Alexandri, quam denuò rescripsit Deo Amicissimo Theodoro, dirigens ei & proximum Synodorum Procli. 312

- Caput CL. Initium Synodice Ecclesie de Proclo facte. 313
- Caput CLI. Epistola, inquit, Theodoretus ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum, quam scripsit indicans, quod multa oportet cogitare de pace, & maxime quia certis essent, qui Thronis eorum insidarentur. Ibid.
- Caput CLII. Epistola, inquit, Deo Amicissimi Episcopi Alexandri ad Theodoretum, quam rescripsit rogans quidem non sibi de eisdem fieri importunitatem, dirigens vero ei litteras à Constantino poli Deo Amicissimi Monachi Parthenii. 314
- Caput CLIII. Epistola, inquit, Parthenii Presbyteri & Archi-Mandrite, ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum. 315
- Caput CLIV. Epistola, inquit, Deo Amicissimi Episcopi Alexandri ad Acilinum Barbalissi Episcopum, qui indicaverat ei, quod nullam instantiam sustineret Magnificentissimi Loci Servatoris Titi, his qui sunt in Castro mandantis, ut aut præparent eum invrore ad Antiochenum, aut de eodem Castro propellerent. Ibid.
- Caput CLV. Epistola, inquit, Meletii ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum, quam scripsit cognoscens, quod post introitum Deo Amicissimi Episcopi Theodoretus in Antiochiam commoti Cilices de rebus propositis diversa tractarent. 316
- Caput CLVI. Epistola, inquit, Deo Amicissimi Episcopi Alexandri ad Deo Amicissimum Episcopum Meletium, quam scripsit, eum quidem approbans pro tali constantia, reliquorum vero inconstantiam reprobans, & indicans persecutionem factam Deo amicissimo Episcopo Acilino. 317
- Caput CLVII. Epistola, inquit, Helychii Castabulensis Episcopi ad Episcopum Meletium, indicans quod persuaso Antiocheno, ut in litteris nihil superfluum poneretur, id est, de Nestorii depositione, Personæ communicaverint hi, qui erant ex secunda Cilicia. Ibid.
- Caput CLVIII. Velut ut Anagnosticum, inquit, Deo Amicissimi Episcopi Meletii ad Maximum Episcopum Anazarbi. 318
- Caput CLIX. Synodica, inquit, Maximini, & eorum qui erant ex secunda Cilicia, ad Antiochenum de communionem. Et de Capitulis fecit ut hæreticis mentionem. 320
- Caput CLX. Epistola, inquit, Theodoretus Episcopi ad Helladium Tharsensem, qui ei scripserat, & direxerat litteras, quæ à Constantinopoli venerant. Scripsit vero ei hortando eum, ut uniretur Antiocheno, firmans, quod à nemine cogereur depositioni consentire Personæ. 221
- Caput CLXI. Epistola, inquit, ejusdem ad Cyrillum Adanensem, quam scripsit rogans & ipsum, ut pro pace satageret, confusus, quia nihil ab eo expeteretur, nisi sola communio. 322
- Caput CLXII. Epistola, inquit, ejusdem ad Moecimum, Deo Amicissimum & Economum Hierapolitane Ecclesie, per quam significat quod in Antiochiam ingressus Joanni collocutus sit, & ea de quibus agitur, decenter & optabiliter composuerit. 324
- Caput CLXIII. Epistola, inquit, Meletii, quam

scripsit ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum, indicans quod communicaverint secundæ Cilicia Sacerdotes, primæ vero eos sequi potius vellent. Ibid.

Caput CLXIV. Epistola, inquit, Helladii ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum, qua indicavit, quod secundi quidem Cilices communicaverint, compellatur vero & ipse ab omni Clero, & Episcopis Provinciae suæ, Antiocheno conjungi, dicentibus sibi præfatis, ne deteriora mala contingant his, quibus nunc coarctatur Ecclesia. 325

Caput CLXV. Epistola, inquit, Deo Amicissimi Episcopi Alexandri, quam Tharsensis rescripsit, vituperans quidem Scripta ipsius, admonens vero eum, ne desereret ea, quæ semel Deo amabiliter judicasset. Ibid.

Caput CLXVI. Epistola Theodoretus, inquit, Episcopi ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum, quam scripsit postquam ingressus Antiochiam Joanni est collocutus, & præfatus Senex Deo Amicissimus ejus, id est, Theodoretus, colloquium non est passus ulterius. 327

Caput CLXVII. Epistola, inquit, Deo Amicissimi Episcopi Alexandri, qua respondit indicans quidem causas, quæ id non sinerent fieri, rogans vero ne ob hoc sibi de cætero instaretur. Ibid.

Caput CLXVIII. Epistola, inquit, Theodoretus ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum, qua significavit, quod Cilices & Isauri subscriptis conditionibus Antiocheno sint adunati. 329

Caput CLXIX. Epistola, inquit, Deo Amicissimi Episcopi Alexandri, quam rescripsit Deo Amicissimo Episcopo Theodoro, insinuans quia nihil interesset apud se, quod Cilices & Isauri Antiocheno communicassent, quando ipse omnia sustinere pro pietate delegerit. 330

Caput CLXX. Domino meo, & secundum veritatem Deo Amicissimo, atque Sanctissimo Patri & Episcopo Nestorio Theodorctus in Domino salutem. 331

Caput CLXXI. Epistola, inquit, Meletii ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum, quam scripsit, quod hi quidem, qui erant ex secunda Cilicia, communicaverint, alii vero Cilices & Isauri similiter sint transgressi, quæ piè indicaverunt olim. 332

Caput CLXXII. Epistola Deo Amicissimi Episcopi Theodori ad Joannem Antiochenum, causa Deo Amicissimi Episcopi Alexandri. 333

Caput CLXXIII. Domino meo per omnia Deo Amicissimo, & Sanctissimo Episcopo Meletio Titus. 334

Caput CLXXIV. Domino meo per omnia Reverendissimo, & Admirandissimo, & Magnificentissimo Tito Meletius. 335

Caput CLXXV. Epistola, inquit, Zenobii Episcopi Zephyrii ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum, insinuans exisse ab Ecclesia Deo Amicissimum Episcopum Meletium. 337

Caput CLXXVI. Pissimis & Amatoribus Christi Imperatoribus nostris, Flavio Theodosio & Valentiano, Triumphatoribus, Victoriis, Augustis,

Augustis, postulatio & deprecatio à Joanne Antiochena Dei Ecclesie Episcopo. 338

Caput CLXXVII. Epistola, inquit, Deo Amicissimi Episcopi Meletii ad Deo Amicissimum Alexandrum, quam scripsit, postquam militum superventu expulsus est. Ibid.

Caput CLXXVIII. Epistola, inquit, Deo Amicissimi Episcopi Alexandri ad Meletium Deo Amicissimum Episcopum, quam rescripsit ad præfatas litteras post exitum ejus. 340

Caput CLXXIX. Interpretatio, inquit, Præcepti Magistrum militum Dionysii, quam scripsit ad Clarissimum Judicem secundæ Cilicie. 341

Caput CLXXX. Domino meo Deo Amicissimo, & Sanctissimo, inquit, Patri Alexandro Episcopo Titus. Ibid.

Caput CLXXXI. Domino, inquit, meo Sanctissimo, & Deo Amicissimo Patri Episcopo Alexandro Dionysius. 342

Caput CLXXXII. Epistola, inquit, Deo Amicissimi Episcopi Alexandri, quam rescripsit ad litteras superscriptas, in causa eadem suum demonstrans Propositum. Ibid.

Caput CLXXXIII. Flavius Titus, Gloriosissimus Comes Devotissimorum Domesticorum, implens locum Magistrum militum Potestatis, Flavio Lybiano, Clarissimo Præsidi Euphratesis Provinciae. 343

Caput CLXXXIV. Relatio, inquit, Lybiani Euphratesis Judicis ad Magnificentissimum Vicarium Titum. Ibid.

Caput CLXXXV. Relatio, inquit, secunda Euphratesis Judicis, qui perturbationem civitatis agnoscens propter exitum Sanctissimi Episcopi Alexandri factam, direxit Magnificentissimo Comiti Orientis, transmittens & Populi acclamationes, tam ad se, quam ad Magnificentissimum Comitem Titum factas, & ad ipsam quoque Antiochie Præsulem. 344

Caput CLXXXVI. His Ireneus illa subject. Ideo posuimus, ne quis miretur, cur hic voces Populi minime scripserit. Ibid.

Caput CLXXXVII. Hypomnesticum Deo Amicissimo Clero Hierapolitano, & Christi Amatoribus Plebibus, ab Joanne. 345

Caput CLXXXVIII. Interpretatio, inquit, Saceræ, quæ promulgata est Magnificentissimis, & Gloriosissimis Præfectis de exilio in Petram Magnificentissimi Comitis Irenei. 346

Caput CLXXXIX. Interpretatio, inquit, præfati Præcepti. Ibid.

Caput CXC. Quanti, inquit, à Sanctis Ecclesiis exterunt, nolentes suam conscientiam vulnerare, neque acquiescere Factis Cyrilli, seu ejus sustinere communionem. 347

Caput CXCI. Lex quæ contra Nestorium proposita est. 348

Caput CXCV. Religiosissimis & Pissimis Imperatoribus nostris, dignè honoratis à Deo, Theodosio & Valentiano Augustis, Helladius, Cyrillus, Valentinus, Minodorus, Jatianus, Episcopi primæ vestræ Cilicie. 349

Caput CXCVI. Domino meo Deo Amicissimo & Sanctissimo Episcopo Nestorio Helladius in Domi-

no salutem. 350

Caput CXCVI. Epistola, inquit, Cyrilli ad Aristolaum Tribunalum, quam scripsit rogans Beroniano Episcopo Tyri, formas dans anathematismi, qui ab eis fieri debuisset. 351

Caput CXCVI. Idem Ireneus, ubi propter ista injuriavit Orientis Episcopos, ait: Epistola Cyrilli ad Joannem Antiochenum, per quam causatur, quod Orientales anathematizassent quidem Nestorium, sed eadem, quæ & ille, illi prædicarent. Formas autem & quomodo de cætero Anathematismus expleri debeat. 353

Caput CXCVI. Epistola scripta Proclo Constantinopolitano Episcopo ab Orientali Concilio pro Theodoro & Diodoro, quondam Episcopis. 354

Caput CXCVI. Epistola Joannis ad Proclum, per quam gloriatur, quod totum perverterit Orientem. Et Personam vero in ipsis litteris accusavit. 355

Caput CXCVIII. Epistola, inquit, Cyrilli ad Imperatorem, accusantis contra eos, qui circa Antiochenum Joannem, eò quod quasi anathematizare, inquit, vult Nestorium, ea ipsa sentiunt, quæ & ille, eò quod Theodori & Diodori Scripta mirentur. 359

Caput CXCVI. Pars, inquit, Theodoti Anycæ ad Sanctum Vitalem Monachum, qui erat in Capadocia. 360

Caput CC. Pars, inquit, Epistolæ Rabbulæ Edeffeni, scriptæ ad Egyptum, significans quod qui ab eis oppugnabatur, id est, Nestorius eos qui circa Beatum Theodorum secutus, sic usus est coram Ecclesia doctrinis. 361

Caput CCI. Epistola Eutherii, quondam Thyanensis Episcopi, ad Alexandrum Hierapolitanum, contra pacem scripta Ecclesie Dei, quæ facta est inter Cyrillum & Joannem Episcopum. 362

Caput CCII. Presbyter Claudianus. 366

Caput CCIII. Domino meo Sanctissimo, & Deo Amicissimo Episcopo, Patri Patrum, & Archi-Episcopo Maximiano Epiphanius tuus. 367

Caput CCIV. Domino meo Dilectissimo Fratri, & Communi Donato Cyrillus in Domino salutem. 368

Caput CCV. Epistola ejusdem ad Acacium Melitenensem Episcopum. 369

Caput CCVI. Epistola quedam Lamponi Presbytero & Clericis. 370

Caput CCVII. Epistola ejusdem Joanni Episcopo Antiocheno. 371

Caput CCVIII. Epistola ejusdem Maximo, Joanni, Thalassio, Presbyteris & Archi-Mandritis. Ibid.

Caput CCIX. Ejusdem Cyrilli Epistola Aristolæ Tribuno & Notario. Ibid.

Caput CCX. Hanc sequitur illa, quam & Ireneus posuit, ab eodem Cyrillo ad Aristolaum scriptam. Epistola ejusdem Joanni Antiocheno contra Theodoretum. 372

Caput CCXI. Epistola ejusdem Mosco Episcopo Antiaradi. Ibid.

Caput CCXII. Epistola ejusdem Acacio Melitenensi. 373

Caput CCXIII. Epistola Acacii Melitenensis ad Cyrillum

villum post Synodum Ephesi habitam. 373
 Caput CCXIV. Epistola ejusdem ad Successum Episcopum Dio-Cæsareæ, Isauriæ Provinciæ. Ibid.
 Caput CCXV. Epistola secunda ejusdem Sanctissimi Cyrilli Episcopi Alexandria ad eundem Sanctissimum Episcopum Dio-Cæsareensem Isauriæ. 376.
 Caput CCXVI. Exemplar ab Hypatia, quæ Philosophiam docebat in Alexandria, ad Beatum Cyrium Archi-Episcopum in Dypticis. 378
 Caput CCXVII. Cyrilli Archi-Episcopi Alexandria in Sermone de fide, cujus initium hoc proœmium. Ibid.
 Caput CCXVIII. Ejusdem ex interpretatione Epistolæ ad Hebræos. 379
 Caput CCXIX. Epistola Imperatoris Theodosii ad supra scripta. Ibid.
 Caput CCXX. Epistola, inquit, Tractoria, siue Generalis, à Sanctissimo & universo Concilio. Ibid.
 Caput CCXXI. Similiter ex antiquo Acemetensi Codice translata, quæ ita prænotatur, Confessio fidei Acacii Episcopi Berytæ. 380
 Caput CCXXII. Epistola Eutychetis heretici, ubi scribens ad Papam urbis Romæ Leonem negat in

Christo duas naturas, id est, Divinitatis & humanitatis. 381
 Caput CCXXIII. Item verba Eutychetis. 382
 Caput CCXXIV. Exemplar Julii Episcopi Urbis Romæ, ut asserunt Eutychetis Scripta, ad Dionysium Episcopum, cujus sensu ductus ipse Eutyches decidit in errorem. Ibid.
 Caput CCXXV. Exemplar Epistolæ tacito nomine factæ ad quemdam Senem, cupientem scire, quid contrarium Catholicæ fidei senserit Eutyches. 383
 Caput CCXXVI. Commonitorium Papæ Celestini Episcopi & Presbyteris cunctibus ad Orientem. 385.
 Caput CCXXVII. Tituli Decoratorum Hilari Papæ. 386.
 Caput CCXXVIII. Concilium Neapolitanum. 390.
 Extracum ex Volumine seu Codice sic intitolato, Memoria di cose appartenenti alla Reverenda Camera Apostolica con altri particolari, & utili, e curiosi, cavato e rescritto da un libro intitolato, DE DOMO REGIA FRANCORUM. fol. 392.

F I N I S.

NOI REFORMATORI DELLO STUDIO DI PADOVA.

A Vendo veduto per la Fede di Revisione, ed approvazione del P. F. Tomaso Maria Gennari Inquisitore nel Libro intitolato: *Ad Ephesinum Concilium Variorum Patrum Epistola, &c. F. Christianum Lupum, &c.* non v'esser cos' alcuna contro la Santa Fede Cattolica, e parimente per Attestato del Secretario Nostro; niente contro Principi, e buoni costumi, concedemo Licenza a Sebastian Coleti Stampatore, che possi esser Stampato, offerendo gli Ordini in materia di Stampe, e presentando le solite Copie alle Pubbliche Librerie di Venezia, e di Padova.

Dat. 26. Gennajo 1725.

(Gio: Francesco Morosini Cav. Ref.
 (Andrea Soranzo Pr. Ref.
 (

Agostino Gadaldini Segr.

13. Maggio 1726.

Registrato al Magistrato Eccellentiss. degli Effecutori Contro la Bestemmia.

Antonio Canal Nod.

VA-

VARIORUM PATRUM EPISTOLÆ,

*Ad variorum Patrum Epistolas concernentes
Acta Ephesini & Chalcedonensis Concilii,
nuperrimè repertæ in Bibliotheca celeberrimi Monasterii Cassinensis,
SCHOLIIS, ET NOTIS ILLUSTRATÆ.*

CAPUT PRIMUM.

*Reverendissimo & Deo Amantissimo Communi-
stro Nestorio Cyrillus, & quæ convenit in
Alexandria ex Ægyptiaca Diœcesi Synodus in
Domino salutem,*

Matth. 10.

Alvatore nostro dicente apertè, *Qui amat Patrem aut Matrem plusquam me, non est me dignus, & qui amat Filium aut Filiam super me, non est me dignus*, quid patiamur nos, qui à tua Reverentia exigimur

te diligere super omnium nostrorum Salvatorem Christum? Quid nos in die Judicii juvare poterit, aut quam reperimus excusationem, qui silentio ita longo honoravimus in factis à te contra ipsum blasphemias? Et si quidem temetipsum solum læderes talia sapiens & docens, minor utique cura esset. Quoniam verò omnem scandalizasti Ecclesiam, & insolitæ ac peregrinæ Hæresos fermentum injecisti Populis, & non ibidem solummodo constitutis, sed enim & his qui ubique sunt, delati namque sunt tuarum expositionum Codices, qualis jam nostræ taciturnitati sufficere sermo? Aut quomodo non necessarium est meminisse dicentem Christum: *Non putetis quia Pacem veni mittere super terram; non enim veni mittere Pacem, sed gladium. Veni enim dividere hominem contra Patrem suum, & Filiam contra Matrem suam? Cum*

enim fides læditur, habetur quidem irrita & fallax Parentum Reverentia. Quiescat autem & quæ in filios est & fratres, affectionis Lex: Et piis jam melior sit mors quam vita, ut meliorem resurrectionem mereamur, secundum quod scriptum est. Ecce igitur simul cum Sancta Synodo, quæ in Magna Roma est congregata, præsidente Sanctissimo & Dei colentissimo Fratre & Communiistro nostro Celestino Episcopo, & tertia te hac contestamur Scriptura, persuadentes desistere à tam difformibus & distortis Dogmatibus, quæ sapis & doces; præeligere autem rectam fidem, quæ Ecclesiis ab initio tradita est per Sanctos Apostolos & Evangelistas, qui & perspetores & ministri Verbi facti sunt. Aut si hoc non egerit tua Reverentia secundum definitas inducias in litteris memorati Sanctissimi & Reverendissimi Romanorum Episcopi, & Communiistri nostri Celestini, cognosce te ipsum nullam sortem habentem nobiscum, neque locum, sive portionem in Sacerdotibus Dei & Episcopis. Non enim possibile est nos despiciere Ecclesias sic perturbatas, & scandalizatos Populos, & rectam fidem abjuratam, & dissipatos à te greges, quos salvare debueras, si quidem esses secundum nos rectæ gloriæ Amator, Sanctorum Patrum investigans Pietatem. Omnibus autem, qui à tua Reverentia separati sunt propter fidem, vel depofiti,

B

fici,

siti, tam Laicis quam Clericis, Communicatores sumus omnes. Nec enim æquum est recta sapere cognoscentes tuis lædi sententiis, quia tibi benefacientes contradixerunt. Hoc enim ipsum indicasti in epistola, quæ scripta est à te ad Magnæ Romæ Sanctissimum Coepiscopum nostrum Celestinum.

Non sufficere autem tuæ Reverentiæ confiteri solum Fidei Symbolum, quod in tempore expositum est per Sanctum Spiritum à Sancta & Magna Synodo, tunc in tempore congregata in Nicæa. Intellexisti enim & interpretatus es hoc non rectè, distortè autem magis, quamvis confitearis vocem sermone; sed hoc consequens est ut in scripto, & cum iurejurando confitearis, quia & anathematizas tua prava & prophana Dogmata, sapiens autem & docebis quæ & nos omnes, & qui in Occidente, & in Oriente Episcopi, & Doctores, & populis præpositi. Consensit autem & Romana Sancta Synodus, & nos omnes, ut recta habentibus & irreprehensibiliter epistolis ad tuam Reverentiæ scriptis ab Alexandrinorum Ecclesia. Subdidimus autem & his litteris nostris, quæ te oporteat sapere & docere, & à quibus abstinere convenit. Hæc enim Ecclesiæ Catholicæ & Apostolicæ est Fides, cui consentiunt omnes, quique in Occidente sunt, & qui in Oriente Orthodoxi Episcopi.

Credimus in unum Deum, Patrem omnipotentem, visibilem invisibilemque factorem. Et in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei, natum de Patre, Unigenitum, hoc est, de substantia Patris, Deum ex Deo, lumen ex lumine, Deum verum ex Deo vero: Natum, non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt, quæ in Cælo & quæ in terra. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit, & incarnatus est, & humanatus. Passus, & resurrexit tertia die secundum Scripturas. Ascendit ad Cælos, & sedet ad dexteram Patris. Venturus iudicare vivos & mortuos. Et in Spiritum Sanctum. Eos autem qui dicunt, Erat aliquando quando non erat, & quia ex non exstantibus factus est, aut ex alia substantia vel substantia, dicentes esse aut vertibilem, aut mutabilem Filium Dei, hos anathematizat Catholica & Apostolica Ecclesia.

Sequentes autem ubique Sanctorum Patrum Confessiones, quas fecerunt loquente in eis Spiritu Sancto, & intelligentiæ, quæ in eis est, investigantes intentionem, & quasi per Regiam viam incedentes, dicimus quia ipse Unigenitus Dei Sermo, qui ex ipsa natus est Patris substantia, ex Deo vero Deus verus, lumen de lumine, hic per quem omnia facta sunt, quæ in Cælo, & quæ in terra, propter salutem nostram descendens, & semetipsum deponens in exinanitionem, incarnatus & inhumanatus est. Hoc est, Carnem accipiens à Sancta Virgine, & suam eam faciens ex vulva, secundum nos pertulit nativitatem, & processit homo ex muliere, non hoc quod erat amittens, sed licet factus sit in assumptione Carnis & Sanguinis, etiam ita permanens quod erat. Deus videlicet natura & veritate. Sed neque Carnem dicimus in Deitatis verti naturam. Neque quidem in naturam Carnis ineffabi-

lem Dei Verbi translata naturam. Inconvertibilis enim est, & immutabilis omnino, idem ipse semper permanens secundum Scripturas.

Cum videretur autem & puer, & in pannis existens, & in sinu enixæ Virginis, omnem implebat Creaturam ut Deus, & Confessor erat Genitori. Divinitas etenim sine quantitate & magnitudine est, & circumterminationem non sustinet. Uniri autem Carni secundum substantiam consentes Verbum, unum adoramus Filium & Dominum Jesum Christum: Neque seorsim ponentes, & determinantes hominem & Deum, quasi conjunctos ad invicem dignitatis & autoritatis unitione. Novitas enim vocum est hoc, & aliud nihil. Neque quidem Christum specialiter nominantes ex Deo Verbum, & similiter specialiter, velut Christum alterum, cum qui ex muliere, sed unum solum scientes Christum ex Deo Patre Verbum cum sua Carne. Tunc enim humanè junctus est nobiscum. Cum utique his, qui digni erant accipere, Spiritum daret ipse, & non ex mensura acciperet, sicut dicit Beatus Evangelista Joannes.

Sed neque illud dicimus, quia habitavit ex Deo Verbum quasi in homine communi, de Sancta Virgine nato, ut Deum ferens homo intelligatur Christus. Et si enim habitavit in nobis Verbum, dicitur verò & in Christo habitare omnis plenitudo Divinitatis corporaliter, sed tamen sentimus quia factus Caro non sicut in Sanctis habitare dicitur. Secundum parem modum circa eum quoque fieri definimus habitationem, sed unitus secundum naturam, & non in Carnem mutatus, talem facit habitationem, qualem utique habere dicitur & hominis anima ad proprium suum Corpus. Unus igitur Christus, & Filius, & Dominus, non ut conjunctionem quamdam simpliciter in unitione dignitatis vel etiam autoritatis habens homo ad Deum: Non enim uniti naturas par honor. Etenim Petrus & Joannes pares honore quidem ad invicem sunt, secundum quod Apostoli & Sancti Discipuli, attamen non unus sunt, sed duo. Neque quidem secundum appositionem conjunctionis intelligimus modum. Non sufficit enim hoc ad adnationem naturalem. Neque quidem quasi secundum participationem affectualem, sicut & nos adherentes Domino, secundum quod scriptum est, *Unus Spiritus sumus ad eum*. Magis autem conjunctionis nomen recusamus: Utpote non idoneum existens significare unitionem. Sed nec Deum nec Dominum Christi ex Deo Patre Verbum nominamus: Ne rursus aperte fecerimus individuum Christum, & Filium, & Dominum. Et blasphemix crimen incurramus, Deum suum & Dominum facientes eum. Unitus enim, sicut jam prædiximus, Dei Sermo Carni secundum substantiam Deus quidem est omnium, Dominator enim Universitatis. Neque verò ipse sibi servus est, neque Dominus factus est. Magis autem & impium ita dicere vel sapere. Ait quidem Deum suum Patrem, cum certè sit Deus natura, & ex substantia ejus; sed non ignoramus, quia cum sit Deus, & homo factus est sub Deo, secundum legem quæ concedet humanam naturam. Ipse

verò

verò sibi quomodo fiet Deus aut Dominus? Ergo ut homo, & quantum attinet & decet ad exinanitionis mensuras, sub Deo nobiscum semetipsum ipse dicit. Sic factus est & sub Lege, cum locutus ipse sit Legem, & Legislator existens, ut Deus.

Recusamus autem hoc dicere super Christo: *Propter eum, qui induit, eum, quem induit, veneror. Propter eum, qui est invisibilis, adoro illum qui videtur.* Pavore plenum est super hæc etiam illud dicere: *Ille, qui assumptus est, et qui assumpsit, coappellatur Deus.* Qui enim hæc dicit, secat naturas in duos Christos, & hominem statuit per partem specialiter, & Deum similiter. Evidenter enim denegat unitionem, secundum quam, non ut alter alteri coadoratur quispian, neque quidem coappellatur Deus, sed unus intelligitur Christus Jesus, Filius Unigenitus, una adoratione adorandus cum sua Carne.

Confitemur autem, quia ipse ex Deo Patre natus Filius, & Deus Unigenitus, licet secundum naturam suam existens impassibilis, Carne passus est pro nobis secundum Scripturas. Et erat in crucifixo Corpore suæ Carnis inseparabiliter proprias faciens passiones: Gratia autem Dei pro omnibus gustavit mortem, dans ei suum Corpus, quamvis secundum naturam existens vita & ipse sit resurrectio. Ut enim ineffabili virtute conculcans mortem, utique primum quidem suam Carnem, qua fieret primogenitus ex mortuis, & Primitiæ dormientium, iterum ut faceret hominis naturæ ad incorruptionis recursum, gratia Dei, sicut diximus nuper, pro omnibus gustavit mortem, Triduanus etiam revixit, expoliens Infernum. Unde licet dicatur per hominem facta resurrectio mortuorum, sed intelligimus hominem factum ex Deo Verbum, & solutam esse per eum mortis potestatem. Veniet autem in tempore, ut unus Filius & Dominus in gloria Patris, ut iudicet mundum in Justitia, sicut scriptum est.

Necessario verò & illud adjiciemus. Annuntiantes enim secundum Carnem, mortem Unigeniti Filii Dei, hoc est, Jesu Christi, & ex mortuis resurrectionem, & ad Cælos adscensionem consententes, sine sanguine in Ecclesiis celebramus Sacrificium. Accedimus etiam ita ad mysticas Benedictiones, & sanctificamur participes effecti Sanctæ Carnis, & pretiosi Sanguinis omnium nostrorum Salvatoris Christi. Et non ut Carnem communem accipientes: Absit. Neque quidem ut Viri sanctificati, & conjuncti Verbo secundum unitionem dignitatis, vel etiam quasi inhabitationem Divinam habentis, sed ut vivificatoriam verè, & propriam ipsius Verbi. Vita enim existens secundum naturam ut Deus, quoniam factus est ad suam Carnem, vivificatoriam eam ostendit. Quare licet ad nos dicatur, *Amen amen dico vobis, nisi manducaveritis Carnem Filii hominis, & biberitis ejus sanguinem, non ut hominis secundum nos uniuscujuslibet & hanc esse æstimavimus. Quomodo enim hominis Caro vivificatoria erit secundum naturam suam? Sed ut propria verè facta ejus, qui propter nos & Filius hominis factus est appellatus.*

Christ. Lupi Opera T. VII.

Evangelicas autem Salvatoris nostri voces nec subsistentis duabus, neque quidem personis dividimus: Nec enim est duplex unus & solus Christus, licet ex duabus intelligitur & diversis rebus unitione impartibili coadunatus. Sicut certè homo ex anima intelligitur & Corpore, & non duplex magis, sed unus ex utrisque. Humanas etiam ad hoc & Divinas voces ab uno dici certi sumus, sapientes rectè. Quando enim Deus decibiler dicit de semetipso, *Qui videt me, videt Patrem, & Ego & Pater unum sumus*, 10. Divinam ejus & ineffabilem sentimus naturam, secundum quam & unum est ad suum Patrem propter identitatem substantiæ, Imago, & figura, & splendor gloriæ ejus. Quando autem humanitatis mensuram non exhonorans, Judæos alloquitur, *Modo me queritis occidere, hominem qui veritatem vobis locutus sum, iterum nihilominus eundem, qui est in æqualitate & similitudine Patris, Deum Verbum & ex humanitatis ejus mensuris agnosimus. Si enim est necessarium credere, quia Deus existens natura factus est Caro, vel homo animatus anima rationali, qualem utique habebit rationem vereri quempiam in vobis ejus, si factæ sunt hominem concedentes? Si enim recusaret hominem decencia verba, quis fuit qui coegit eum fieri secundum nos hominem? Qui verò deposuit semetipsum in spontaneam exinanitionem, quam ob causam recusaret exinanitionem decentes sermones? Personæ autem uni eas, quæ sunt in Evangelii, omnes applicamus voces subsistentiæ unius Verbi Incarnati. Unus enim est Dominus Jesus Christus secundum Scripturas.*

Si autem vocatur & Apostolus & Pontifex Confessionis nostræ, ut sacrificans Deo & Patri, quæ ex nobis est, sibi & per se Deo & Patri oblatam Fidei confessionem, necnon & Sancto Spiritui, iterum ipsum esse dicimus ex Deo secundum naturam Unigenitum, & non homini impertiemus præter ipsum alteri vel Sacerdotii nomen, vel ipsam verò rem. Factus est enim Mediator Dei & hominum, & Conciliator ad Pacem, semetipsum consecrans in odorem suavitatis Deo & Patri. Nam & dicebat: *Holococaustata pro peccato non posuisti, Corpus autem perfecisti mihi. Tunc dixi, Ecce venio. In Capite libri scriptum est de me facere, Deus, voluntatem tuam.* Obluit enim pro nobis in odorem suavitatis proprium Corpus. Et non magis pro se. Quali enim utique indigeret oblatione vel sacrificio pro se, potior existens ab omni peccato, ut Deus? Si enim omnes peccaverunt, & egent gloria Dei, secundum quod facti sumus nos prompti ad transgressionem, & ægrotavit humana natura in peccato, ipse verò non ita, & eguimus ob hoc gloria ejus, quomodo jam erit ambiguum, qui mactatus est propter nos, & pro nobis Agnus Dei verus? Et dicere quod obtulit semetipsum pro se & pro nobis, exors erit nullomodo ab impietatis criminibus. Deliquit enim nullo modo, neque fecit peccatum. Qua ergo eguit oblatione, peccato non existente, pro quo utique fieret? Et valde congruè.

Cum autem dicit de Spiritu, *Ille me clarificabit*, Joan. 16.

B 2

intel-

intelligentes rectè non ut gloria indigentem alterius dicimus unum Christum & Filium à Sancto Spiritu gloriam accipere, quia nec prior eo & supra eum Sanctus Spiritus est. Quoniam autem ad demonstrationem suæ Divinitatis utebatur suo spiritu ad magnas operationes, glorificari se ab eo dicebat. Velut si quispiam eorum, qui secundum nos sunt, dicat de insita sibi fortitudine, vel disciplina, vel de quolibet: *Quia glorificabit me.* Si enim & est in substantia Spiritus specialis, vel certè intelligitur per se, secundum quod Spiritus est, & non Filius, sed tamen est non alienus ab eo. Spiritus enim Veritatis nominatur, & est Spiritus Veritatis, & profuit ab eo, sicut denique & ex Deo Patre. Operatus est enim Spiritus & per manus Sanctorum Apostolorum mirabilia post adscensum Domini nostri Jesu Christi ad Cælos, & glorificavit eum. Creditus est enim, quia Deus secundum naturam est, Iterum ipse est operatus per suum Spiritum. Propter hoc & dicebat: *Quia de me accipiet, & annuntiabit vobis.* Et non uspiam dicimus: Quia ex participatione Spiritus est sapiens & potens. Undique enim perfectus est, & non indigens omni bono. Qui autem Patris Virtutis & Sapientiae, hoc est, Filii Spiritus est, ipsa in se Sapientia est & Virtus.

Joan. 16.

Quoniam verò Deum adunatum Carni secundum substantiam Sancta Virgo genuit Carnaliter, hinc & Dei Genitricem esse eam dicimus. Non quasi natura Verbi subsistendi initium habente de Carne, *Erat enim in Principio Verbum, & Deus erat Verbum, & Verbum erat apud Deum,* & ipse est seculorum factor, Consempiternus Patri, & omnium Opifex; sed sicut jam prædiximus, quoniam secundum substantiam uniens sibi illud humanum, & ex ipsa vulva nativitate sustinuit Carnalem, non ut indigens necessariò, seu propter suam sempiternam naturam, etiam in tempore & ultimis sæculi temporibus nativitate, sed ut ipsum essentiae nostræ benedicat initium, & pariente muliere adunatum eum Carni, quiescat jam, quæ contra omne genus humanum, maledictio transmittens ad mortem de terra nostra Corpora, & illud quod est, *In tristitia paries filios,* per ipsum destructum verè ostenderet. Quod

Joan. 1.

Genes. 3.
1. Cor. 15.
Apoc. 21.

Propheta voce dictum est: *Absorpta est mors prævalens.* Et iterum: *Absulit Deus omnem lacrymam ab omni facie.* Propter enim hanc causam dicimus eum dispensativè & ipsas benedixisse Nuptias, & perrexisse vocatum in Cana Galilee simul cum Sanctis Apostolis.

Hæc sapere docti sumus tam à Sanctis Apostolis, quam Evangelistis, & ab omni à Deo inspirata Scriptura: Et ex Beatissimorum Patrum vera Confessione. Hæc omnia & tuam Reverentiam confiteri oportet, & consensire sine dolo aliquo. Quæ verò sint necessaria ut anathematizet tua Reverentia, subjecta sunt huic nostræ Epistolæ.

ANATHEMATISMUS PRIMUS.

Si quis non confitetur Deum esse secundum veritatem Emmanuel, & propter hoc Dei Geni-

tricem Sanctam Virginem (genuit enim Carnaliter Carnem factum ex Deo Verbum) Anathema sit.

ANATHEMATISMUS II.

Si quis non confitetur Carni secundum substantiam unitum ex Deo Patre Verbum, unumque esse Christum cum sua Carne, eundem videlicet Deum simul & hominem, Anathema sit.

ANATHEMATISMUS III.

Si quis in uno Christo dividit substantias post adunationem, sola copulans eas conjunctione, quæ secundum dignitatem vel auctoritatem est, vel secundum potentiam, & non magis concursu secundum adunationem naturalem, Anathema sit.

ANATHEMATISMUS IV.

Si quis personis duabus vel substantiis vel eas, quæ sunt in Evangelicis & Apostolicis Scripturis, impertit voces, aut de Christo à Sanctis dicta sunt, aut ab ipso de se, & quasdam quidem velut homini præter illud ex Deo Verbum specialiter intellecto applicat, quasdam verò velut Deo decibiles soli ex Deo Patre Verbo, Anathema sit.

ANATHEMATISMUS V.

Si quis audet dicere Deum ferentem hominem Christum, & non magis Deum esse secundum veritatem, ut Filium unum, & naturam, secundum quod factum est Caro Verbum, & communicavit similiter nobis Carne & Sanguine, Anathema sit.

ANATHEMATISMUS VI.

Si quis dicit Deum vel Dominum esse Christi ex Deo Patre Verbum, & non magis eundem confitetur Deum simul & hominem, utpotè factò Carne Verbo secundum Scripturas, Anathema sit.

ANATHEMATISMUS VII.

Si quis dicit sicut hominem factum esse à Dei Verbo Jesum, & Unigeniti gloria circumactum esse, tamquam altero præter eum existente, Anathema sit.

ANATHEMATISMUS VIII.

Si quis audet dicere assumptum hominem coadorari oportere Deo Verbo, & conglorificari, & coappellari Deum, quasi alterum alteri, id enim quod est, *Co,* semper quoties additur, hoc quod intelligit, cogit; & non magis una adoratione honorificat Emmanuelem, & unam ei glorificationem adhibet, secundum quod factum est Caro Verbum, Anathema sit.

ANA-

ANATHEMATISMUS IX.

Si quis dicit unum Dominum Jesum Christum glorificatum à Spiritu, quasi aliena virtute illa, quæ per eum est, utentem, & ab eo accipientem operari posse, & contra Spiritus immundos, & ad implenda in homines Dei miracula, & non magis proprium ejus dicit Spiritum, per quem & operatus est Dei signa, Anathema sit.

ANATHEMATISMUS X.

Pontificem vel Apostolum Confessionis nostræ factum Christum Divina Scriptura dicit, obtulisse etiam pro nobis semetipsum in odorem suavitatis Deo & Patri. Si quis ergo Pontificem dicit & Apostolum nostrum fieri non ipsum ex Deo Verbum, quando factum est Caro, & secundum nos homo, sed quasi alterum præter ipsum specialiter hominem ex muliere: Aut si quis dicit & pro se obtulisse oblationem, & non magis pro nobis solis (nec enim indiguit Sacrificio, qui nescit peccatum) Anathema sit.

ANATHEMATISMUS XI.

Si quis non confitetur Domini Carnem Vivificatoriam esse, & propriam ejus Verbi, quod ex Deo Patre est, sed velut alterius præter ipsum, copulati quidem ei secundum dignitatem, aut quasi solummodo Divinam habitationem habentis, & non magis Vivificatoriam, sicut diximus, quia facta est propria Verbi, omnia vivificare valentis, Anathema sit.

ANATHEMATISMUS XII.

Si quis non confitetur Dei Verbum passum Carne, & Crucifixum Carne, & quia mortem gustavit Carne, factum etiam primogenitum ex mortuis, secundum quod vita est, & vivificans ut Deus, Anathema sit.

Data mense Novembri, die trigesima, indicatione decima tertia.

In Accusationem jacet XCI.

SCHOLIION.

Epistola hæc & Græcè extat & Latine. Exstat bina ejus Latina translatio: Altera vulgata in Conciliorum tomis, cujus author ignoratur; altera facta per Mariam Mercatorem, nuper vulgata per R. P. Joannem Garnerium. Placuit & hanc tertiam publicare, ob duas præsertim causas. Primò, quod aliquid præ aliis duabus singularè habeat, atque ita veritatem ac S. Cyrilli mentem illustret. Secundò, quod nos aliquid doceat circa tempus datæ Epistolæ: *Data Mense Novembri, die trigesima, Indictione decima tertia.* Audiendus est præfatus Joannes Garnerius: *in Codice manuscripto Carmelitarum Discealceatorum Conventus Parisiensis data legitur Mense Novembri, die trigesima, Indictione decima quarta.* Lupi Opera T. VII.

*ta. Quæ temporis notæ, nisi emendentur, cobere non possunt. Nam scripsit proculdubio Cyrillus postremum Nestorio anno quadringentesimo trigesimo, & Nestorius Cyrilli litteras accepit Constantinopoli septimo Idus Decembris. Si qua igitur fides Codici, accepta fuisset Epistola Constantinopoli septem post diebus, quam Alexandria scripta esset, quod omnino incredibile. Coberebunt omnia facile, si dicatur Alexandria scripta tertia Novembris, accepta Constantinopoli septima Decembris, & Indictio, ut par est, non à Januario, quomodo esset decima tertia, sed à Septembri, quo mense decima quarta incepit. Et alibi habet de hac ipsa Epistola: *Tempus, quo data est Synodica, atque ad eam Synodus habita, in veteri manuscripto invenimus, nempe diem tertium Novembris.* Codex Cassinensis vacillat. Etenim rubris ac Originalibus litteris disertè expressum est: *Data Mense Novembri, die trigesima, indicatione decima tertia.* At verò nigris & recentioribus litteris, antiquis tamen, nescio quis, correxit. Videtur superscripsisse: *Secunda Mensis.* Litteræ non sunt lucidæ. Interim ista correctio facit nos vacillare. Hæc Epistola est summi momenti: Inter primarias S. Cyrilli. Et propter ipsam per centum annos fuerunt gravissimæ contentiones in Ecclesia. Comprehendit omnes Nestorii impietates, ipsaque nervosè refutat. Totam exponere ac elucidare esset operosi moliminis: Est alterius loci.*

CAPUT SECUNDUM. ---77

Epistola Sancti Joannis Archi-Episcopi Antiochie ad Orientales Episcopos de facta Pace universalis Ecclesie, quam à Beati Cyrilli, ad Acacium quæ nominatur, Epistola nominavit.

Obtinuit Pietas, & omnis Diaboli abscedat invidia. Et obtinuit, nullum locum de cætero admittens impudenter calumniari tentantibus expositionem Fidei Ecclesie Magistrorum. Obtinuit sic, quatenus pia Confessio Divinæ inhumanationis non aliter apud nos, & aliter alibi suscipi queat. Concurrimus enim ad invicem nos & Dominus meus Deo Amicissimus Cyrillus, unam & eandem Fidem secundum veram Evangeliorum regulam conservantes. Nihil enim medium, neque dubietate dignum in his, quæ ad nos de Fide per Epistolam scripsit, exposuit, sed omnia clarè atque aperte secundum nostras propositiones satisfactioni suæ, quam nobis direxit, intexuit. Facta est igitur, propitiante Deo, per hæc una communio, & concordia omnium totius Orbis Ecclesiarum. Neque nobis subdole accedentibus ad Ecclesie pacem, nec prædicto Amicissimo Viro contento extraneam nobis eloqui vocem, præter quam vult Scriptura Divina. Sic enim purè, mundèque, ac sine dolo dissolvit dubietatem, quæ inter nos erat, ut nullam relinqueret occasionem his, qui contra eam volunt de Divinis dissentire Dogmatibus.

B 3

Susc.

Suscipiamus ergo piæ Fidei consonantiam, & cum hac super eam Ecclesiæ pacem, non cedentes de reliquo illis, qui ex occasione pietatis Zelotas, ac studiosos nostri seipfos desiderant. Soluta est enim per gratiam Fidei universa dubietas, & contradictio de dispensatione Domini secundum Carnem: Et quicumque volunt contendere, manifesti sunt, quod non hoc à principio vindicaverint, sed Ecclesiarum Dei concordiam inviderint. Aliqui enim ex veritate Christum prædicant, aliqui verò ex contentione. Et scit hoc plus à me Religiositas Vestra. Erant enim & inter Adversarios, qui in utraque parte in Fidei expositione nutabant. Quorum mens quidem veritati acquiescebat, lingua verò & studium his, quæ sentiebant, res contrarias intendebant. Inimicitia enim & gratiæ serviebant, ut nos inventis occasionebus impugnant.

Omnia hæc jam per Dei gratiam sunt extincta. Quæ enim nos distavimus, quædam quidem in Epheso de recta fide componentes, quædam verò hic, id est, in Antiochia, tractatu inter nos habito hæc non solum suscepit Cyrillus Sanctissimus, sed & præveniendò laudavit, voces nostras sacratissimas nominans, & approbans atque confirmans. Juxta quas & ipse similia exposuit, contextens nobis Paternam traditionem, paulominus perire ab hominibus, ut ita dixerim, periclitatam: Secundum ipsam nobiscum, id est, cum Orientalibus consentiens, & sensus & rectæ Fidei expositionem; nihil medium, neque quod vel parvissimam dubitationem facere possit, in suis ad nos litteris interponens; sed docens & illos, qui adhuc veritati resistunt, clara voce confiteri quidem differentiam naturarum, dividere verò Divinas voces similiter ut naturas, confessâ utique ab omnibus Unigeniti Filii Dei identitate Personæ.

Et credo, Deo Amicissimi Fratres, cum charta hæc fuerit destinata, sicut ipse promisit, his qui ubique sunt in orbe fidelibus, quia his quidem, qui bonæ voluntatis sunt, satisfiet, confusio verò nascetur incredulis, & convictioni ultimæ subjacebunt. Efficiet verò & illud Prophecium Dicitum præsentibus quoque compleri temporibus, *Quia lingue mutorum discunt loqui disertè*, quibus est festinatio vel studium, ut abusi occasione Viri Sanctissimi omnia facile credant, & illa universa confundant, quæcumque ad pia dogmata pertinent, & renovent immundi atque polluti Apollinarii impiam hæresim. Sed ut non prolixiora dicam, ipsum direxi vobis Epistolæ librum, in satisfactionis similitudine ab illo compositum, à nobis verò cum communione indubitata susceptum: Quem, quod est amplius & animati sumus pro rectitudine Fidei, & adjacet vobis, dilectissimi Fratres, legere, & satis facere vobismetipsis, & gloriam dare Sanctissimo Deo. In eo Ægyptus quidem ea, quæ Orientis sunt, Oriens verò ea, quæ Ægypti sunt, sapit atque complectitur. Generationibus enim, quæ post nos erunt, pia confessio transmittetur, quam proprio sanguine, ac multis valde passionibus nostris, per gratiam Dei, mundi servabimus. Permanet scintilla Fidei, & Deo donan-

te temporis permutationem, flammam pietatis erexit, ita ut lumine Divinæ agnitionis effluant, tam qui illic sunt, tam qui hic: Immò verò, & qui in toto sunt mundo fideles, quibus oratio, ut arbitror, votumque, ac desiderium fuit, unam eandemque impetrare confessionem, quæ post desperationem cunctorum mentes erigeret.

Direxi verò Epistolam conjunctionis etiam cum Litteris meis, quas scripsi ad ipsum Religiosum Cyrillum Episcopum, ut agnoscat quia non turpiter, neque serviliter intellectu pietatis usi ad hanc beatitudinem venimus passionum. Rogo igitur etiam nunc Deum, rogo etiam vos, ut ei gloriam detis, & laborem nobis nullus de cætero ingerat, quos decet ut adificemus, non ut ea quæ voluntate Domini bene sunt, pervertamus.

SCHOLIUM.

Hæc Epistola non est suo ordine & loco posita. Est scripta, & per omnem Orientalem Dioccesim transmissa post completam ejusdem Diocesis cum Ægyptiaca Ecclesia pacem, post Pauli Emeseni Episcopi reditum. Tunc Joannes Antiochiæ Patriarcha, pacem publicaturus, omnia ipsius Acta, nempe suas ad S. Cyrillum Synodales litteras, & Pacificatorium Cyrilli Rescriptum, unâ cum præsentis Epistola transmisit ad omnes sui Patriarchatus Provincias, ita sperans quietem, quam ipse turbaverat, reparare suis Ecclesiis. Ipsum fuisse non minimum discordiæ fontem, demonstrant ejus Acta & antè, & apud, & post Ephesinam Synodum. Etenim ipse omnium primus, saltem post Nestorianam, S. Cyrilli Capitula cœpit de Apollinario infamare ac anathematizare, atque ita Hæresiarchæ præbuit valida fomenta impietatis, ac pertinaciæ. Hoc statim patebit ex ejus litteris ad Helladium Tharsensem, ac alios suæ Diocesis Metropolitanas & Provincias. Eas scripsit quinti sæculi anno trigésimo, aut certe in trigésimo primi exordio, statim post factam Nestorio Capitulum insinuationem. Porro modum, quo suas ad S. Cyrillum Pacificatorias litteras, & in ipsis contentam fidei professionem, aliasque Pacis condiciones conceperat, exponit ipse in iisdem litteris; *Quod consilium*, Pauli Emeseni Episcopi in Ægyptum legandi, *Sanctissimo Patri nostro Acacio*, Berthensensi Episcopo, *cæterisque, qui nobiscum erant, Deo dilectissimis Episcopis probatum fuit*. Hæc omnia egerat cum solo Acacio & paucis aliis Episcopis in Synodo solius suæ Provinciæ, Nec sine rationibus. Etenim noverat suorum Episcoporum plures esse à S. Cyrilli Capitulis & persona longe alienissimos. Et istud odium ipse illis instillaverat. Hinc pacis negotium censuit tractandum cum paucis, & postmodò omnibus potenter imponendum. Et hoc tentavit per præsentem litteras. At quod non successerit, docebant inferiora. Plures Episcopi objecerunt varia: Etiam inter cætera, quod hæc pax esset clancularia, fabricata per paucos.

Palmaria pacis capita erant tria: Reprobatio

Ne-

Nestoriani dogmatis, Degradatio Nestorianæ Personæ, & in ejus degradati Sedem ordinatio Maximiani. Hæc tria & Princeps & S. Cyrillus postulaverant, & Joannes admiserat, solemniter professus. At verò ipse etiam tria postularat: Aboleri omnia Acta Ephesina, admitti solum Nicænum symbolum, & anathematizari Cyrilli Capitula. Et nihil obtinuerat. Suam de Dominica Incarnatione fidem Cyrillus solummodò exposuit, ac demonstravit rectam: Et Joannes debuit esse contentus. At verò in præsentis pacis publicatorio instrumento nulla est memoria de Nestorio aut ejus dogmate, nulla de Maximiano, nulla de Cyrilli Capitulis: Cyrillus solummodò laudat recta jam sentire, ac esse orthodoxus. Nempe Joannes suæ pro Nestorio, & adversus Maximiani Ordinationem, ac præsertim adversus Capitula contumaciæ memor erubescere, & certissime norat ista à suorum Episcoporum multis pertinacissime abjicienda & conspuenda. At ipsa aliunde innovaverunt. Hinc pacis publicatio plurimos habuit obices, modicos successus. Epistola scripta est hoc exordium anni trigésimi tertii. Etenim anno trigésimo secundo, die vigesima quinta Decembris, in Dominicæ Nativitatis festo, Paulus Emesenus Episcopus Alexandria coram S. Cyrillo est ad plenum populum de fide ac pace solemniter concionatus, ideoque redire non potuit, nisi in exordio sequentis anni. Epistola est scripta post ejus reditum.

CAPUT TERTIUM. ---78

Epistola Nestorii, quam direxit Sancto Joanni Antiocheno Episcopo de Constantinopolitana Civitate, respondens ad ejus Epistolam, quam direxerat ei, antequam cum tertiis Litteris Beati Cyrilli Epistolam Sancti Celestini Papæ Romanæ Urbis acciperet, id est, antequam fieret Sancta Synodus Ephesina.

Deo Amantissimo & Sanctissimo Communitatori Joanni Nestorius.

Omnem rem facilius contra me ab hominibus putabam moveri posse, potius quam calumniam, veluti de Pietate Fidei recta non saperem, qui usque hætenus propter pugnam, quam contra universos hæreticos habeo, multa millia hostilitatum contra me delector insurgere. Verumtamen & hanc tentationem oportet cum gaudio sustinere, quia & ipsa, si optime vigilemus, ad pietatem nobis multam potest conferre fiduciam. Hoc verò quod nobis evenit, & ad illud proficit, ut claretur, quantum pro nobis tua Religiositas cogitet. Ea enim, quæ ad nos nuper scripsistis, & ad Magnificentissimum Christi Amatorem Irenæum, Filium nostrum, insuper & ad Deo Amicissimo Episcopos Musæum & Helladium, sinceram circa nos tuam Religiositatis dilectionem clariùs prædicavere, quam tuba.

Nec non & quanta cura sit vobis pro quiete totius universalis Ecclesiæ, pro qua & nos habentes præcipuam curam, soli nobis contra reliquos universos assumere auctoritatem quodammodo circa hæc ipsa, quæ mota sunt, extremæ demerentia, fraternitatis odii credimus rem.

Scientes quidem, quod sermo, quo dicitur *Theotocos*, à multis hæreticis assumatur ut suus. Retinentes verò, quia nonnulli, qui hic sunt, hanc vocem sumentes incautiùs, per hoc ipsum in hæreticas, & minime piæ cogitationes incidunt: Et præcipuè Arii & Apollinarii impiorum. Cognoscens igitur ex his, quæ scripsistis, ut dixeram, tam Religiositatis tuæ benevolentiam circa nos, quam curam pro Dei Ecclesiis competentem, per has meas litteras causæ, quæ mota est, certamen solvere festinavi apud amicam Deo Animam vestram, Domine. Et hoc innovescere intendimus, quia & ante tuæ Religiositatis litteras, ut ita dixerim, solvi & ego ipse, respiciens quia oportebat ex deliberatione omnium nostrum consonè & unanimiter vocem, qua *Dei Genitrix* nominatur, exponere. Non ut vel ad modicum vocis hujus Confessio differretur, sed ut nulli eorum permitteretur occasio, qui quæ Dei sunt, minime sapiunt, ut quasi pro hoc nostra si capiens verba Schisma contra Ecclesiam faceret.

Puto enim & tuam Religiositatem cognovisse, quia mox ut venimus huc, aliquos hic adversum semetipfos eorum, qui ad Ecclesiam pertinent, seditiosè dissidentes invenimus, quorum aliqui quidem Sanctam Virginem *Theotocoon* tantummodo nominabant, alii verò *Homini Genitricem*. Undè utramque partem ut diligenter colligerem, nullamque ovem, quò possit perire, despicerem, sicut ipsum hominem Dominum fecisse conspicimus, *Christi* eam vocavimus *Genitricem*, ut hæc vox utrumque manifestè signaret, id est, Deum & hominem. Circa Evangelii voces volentibus concessi, ut piè *Genitricem*, vel *Particem Dei* Virginem nominarent, id est, neque circa Apollinarii, neque secundum Arii sensum, sed nec tanquam Divinitas Unigeniti ex S. Virgine sumpisset initium, sed propter unitatis rationem, quæ facta est ex ipso Angeli vocum principio, quas de Conceptione loquutus est.

Quæso igitur, ut quiescentes ab hujusmodi curis de causa præsentis, & scientes quia per gratiam Dei eadem & sapimus semper, & sapimus in his quæ ad pietatem Fidei pertinent, orate consuetè, ut & in his ipsis, & in omnibus reliquis à Domino Christo impetremus auxilium, & digni efficiamur ut ad invicem. Manifestum est enim, quia si nos invicem viderimus, dum nobis hanc ipsam Synodum donaverit, quam speramus, & istud & reliqua quæcumque fieri oportet, ad correctionem generalitatis atque juvamen, absque scandalo & cum concordia disponemus, ut omnia quæ fuerint ordinata, ex communi & universali Decreto dignitatem creditatis accipiant, & nulli occasione contraditionis efficiant, vel si ad hanc omnino sit facilis. De consueta verò Ægyptii præsumptione maxi-

maximè tua Religioſitas non debet admirari, dum habes antiqua hujus exempla per plurima. Poſt paululum verò, ſi Deus voluerit, laudabitur noſtrum circa iſtud quoque conſilium. Omnem, quæ tecum, fraternitatem ego, & qui me cum ſunt, ſalutamus. Incolumis, oranſque pro nobis permaneat, omni honore digne, & Deo Amiciſſime.

Poſt ſubſcriptionem conſpiciens, ut arbitror, contra eos, qui occaſionem exquirunt, & alio, quod ampliùs expedit, utimur. Nam priùs tuæ Religioſitatis Epiſtolas in illa doctrina, quam publicè in Eccleſia fecimus, ampliùs per gratiam Dei & Clerum, & Populum, & hos qui in Imperialibus ſunt Aulis, attraximus.

Sermo Neſtorii Conſtantinopolitani Epiſcopi, quem dixit, dum tardiùs intraſſet ad Menſas, eò quod neceſſitates popoſciſſent in Secretario. Unde omni Clero concurrenti ad eum multa de Dogmata diſputat, qui ſic ejus Magiſterium ſunt admirati, ut anathematizarent eos, qui ita non ſapiunt.

Cum diverſis diverſa expediant ſuper terram, & aliis quidem militia proſit, aliis autem fori negotium, aliis verò maritimæ artes, nunc verò quibusdam terrena exercitia; pietatis agnitio omnibus hominibus ſimul eſt utilis: Et Principibus, & Sacerdotibus, & Potentiſſimis, & Populis. Hæc ipſa verò, id eſt, pietatis agnitio, ut breviter aliquis dicat, parco enim, quoniam & ego valde ſum fatigatus, & vos omninò conſtricti, conſubſtantialis eſt Deiloquium Trinitatis, humanatio Unigeniti, & Divinæ naturæ ad humanam naturam noſtram in utero Virginali unitio ineffabilis, duarumque in uno Filio contemplatio naturarum. Ob hæc vobis frequentius diximus, quoniam *Chriſtus*, id eſt, hoc appellationis nomen, ſignificativum eſt utrarumque, id eſt, Dei & hominis. Et ſi dixerit aliquis ſolum Chriſtum dicere utrumque, intellectus verò eorum, quæ dicuntur, coaptatur ad unamquamque naturam. Hinc & Beatus Evangeliorum Conſcriptor Mattheus, ad Genealogiæ Myſterium veniens, à neutra natura principium generationis exorſus eſt, niſi ab ipſo Chriſto, qui eſt omnium Dominus. Oportet vero id ipſum & maniſteſtius dicere, ut eſticiatur ad perſpicendum cunctis facilius intellectus. *Liber*, inquit, *Generationis Jeſu Chriſti*. Non ait: *Liber Generationis Dei Verbi*. Neque: *Liber Geneſos hominis*. Si enim dixiſſet, *Liber Generationis hominis*, purum nobis hominem Chriſtum videretur oſtendere; ſi verò dixiſſet, *Liber Geneſos Dei Verbi*, Divinitatem nobis ex parte humanitatis induceret. Utraſque igitur naturas in appellatione Domini Chriſti complectitur, ne quid horum ſine alio poſſit intelligi. Hinc eſt quod & Beata Sanctæque Virgini aptum eſt, ut & Chriſti Genitrix nominetur, duplici ſignificatione vocabuli, id eſt, Dei Genitricis, & hominis Genitricis.

Quoniam verò conveniens eſt propter illos,

qui etiam clariorem de Partice Chriſti exigunt intellectum, & maximè cum ſint Eccleſiæ Filii, & hoc apud eos uti vocabulo clariori, propterea quæ priùs brevi appellatione de Beata illa & Sancta Virgine prædicavimus, hæc & nunc maniſteſtioribus nominibus exclamamus: Quoniam Sancta Virgo & Dei Genitrix. ideo, quia illud Templum, quod in ea ex Spiritu Sancto creatum eſt, Deitati erat unitum; hominis verò Genitrix, eòquod noſtræ naturæ primitias aſſumpſit Deus. Hæc ſunt in brevi dogmata pietatis. Hæc ſemper memoriter cuſtodite, ubique malè hæreticis placita declinantes. Non credatis, eòquod apud illos conſuetum nomen eſt, ut Dei Genitrix nominetur, ſic & Eccleſiam Dei dicere *Theotocor*: Quia ſic & Filii apud nos & apud illos appellatio una eſt, ſed ipſius Filiationis inter nos & illos non unus eſt intellectus. Apud illos enim vocabulum Filii nomen eſt ſolum, nudumque illa ſimilitudine, quam Filius habet ad Patrem, apud nos Filii appellatio vera eſt inſtituta. Sic rursus apud illos Dominus omnium Chriſtus appellatur Deus, quod conſitemur & nos: Sed apud illos, ut creatus, creditur Deus, apud nos verò, ſicut ejus Genitor, increatus.

Non igitur pro ſimilitudine nominis in eundem deponatur ab hæreticis de his quæ loquimur intellectum, ſed Deum & hominem unum Filium fateamur. Neque Deo in Carne conſuſo: Immutabile eſt enim quodcumque Divinum eſt. Et hoc Deus Judæis oſtendens inquit: *Ego ſum*, Malach 3. *ego ſum, & non ſum mutatus*. Neque in naturam incorpoream Carne translata. Non enim erubescit videns quam ſuſcepit naturam. Neque confunditur in ipſa regnare. Si enim revereretur, eam minimè ſuſcepit. Suſcipiens verò propter incommeſurabilem charitatem, habet inſeparabiliter quam ſuſcepit. Horum bonum eſt poſſidere memoriam ſemper in Chriſto, cui gloria in ſæcula. Amen.

SCHOLIION,

HÆc Epiſtola docet nos plura. Primò, intolerabilem ſantum, vanitatem, ac ſuperbiam Neſtorii. Vanitatem tantam, qua credidit ſuſpicionem Hæreſis in ſe nequidem poſſe cadere. Vanitatis fundamentum erat, quod bellum indixiſſet omnibus Hæreticis. Etenim quomodò inter ipſa ſuæ Epiſcopalis Conſecrationis Solemnia ſtatim cœperit debacchari in cunctas tunc graſſantes Hæreſes, videre poſſis apud Socratem & alios. Hinc ſuos Legatos ſtatim tranſmiſit in Lydiam, aliaſque Aſiaticæ Diœceſis Provincias, vexaturus Quarto-decimanos, alioſque iſtic Hæreticos. Et re vera fuiſſe zelolum, ac indefatigabiliter ſtudioſum affirmat in ſcriptis ad ipſum litteris S. Pontifex Celeftinus: *Expergiſcere tandem, quia non ſunt iſtæ dicende vigilæ, quas non exhibes cuſtodie, ſed rapine. Dormire te velimus in hoc quod prædicat, & vigilare in hoc quod impugnat. Quid dico? Levius certè ferremus, ſi in utroque dormires*. Ex grandi hac ſtudii diligentia fuiſſe ab omnibus æſtimatum ac dilectum, & eſt

eſt in Regiæ civitatis Cathedram teſtatur in Apologetico ad Imperatorem Theodoſium libro S. Cyrillus: *Electus fuit Neſtorius tanquam in Apoſtolicis ac Evangelicis doctrinis exercitatus, promovendæque pietatis arriſex, qui que rectam & omnino inculpabat etiam veſtra Majeſtas, univerſique Sanctarum Eccleſiarum Præſides, & ego ipſe*. Huic publicæ famæ innixus audebat omnia, & cenſebat ſe ſecurus adverſus omnem ſuſpicionem. Attamen quod potius loquax, quam eruditus fuerit, teſtantur graviffimi Scriptores. Idem Cyrillus in habita ad Ephelinam Synodum Homilia ſic ipſum alloquitur: *Ratus eſt te omnibus Eccleſiis dominari ejus, qui te eſt ſtercora in celeſtem ſublimitatem evertit*. Videtur notare viles ejus natales. Et Alipius, Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ apud Sanctos Apoſtolos Presbyter, ſcripſit ad Sanctum Cyrillum: *Tu voracem Bel evertiſti, ac inanem illius ſpem labefactaſti & compreſſiſti, aureæque ſtatue apparatus perdidisti*. Notat Neſtorium de inſatiabili avaritia, videturque notare inſuper de Simonia. *Quod peſſilentis Epiſcopalis Cathedra deſiderio laboraverit*, in præſata Homilia teſtatur laudatus Cyrillus, & adjungit: *Hic Magis quoque illuſionibus, auſum dicere, operam navavit. Divinam Scripturam non ſincerè inſpexit; inſpexit autem argentum & aurum*. Hæc facinora & vitia hominem inſtarunt, evacuarunt Spiritu Sancto, & Hæreſes impugnantem præcipitarunt in Hæreſin.

Litteras ſuas, quibus Neſtorio, ut intra decem dies, niſi Degradationis Elogium mallet ipſo factò incurere, ſolemnm ſui erroris palinodiam in Eccleſia cantaret, ac præſertim Sacroſanctam Virginem profiteretur Deiparam, Apoſtolica autoritate injunxerat, Sanctus Celeftinus non ad ſolum Sanctum Cyrillum, per ipſum Neſtorio inſinuandas, ſed etiam ad Joannem Antiochiæ Patriarcham, alioſque Orientalium Eccleſiarum Primateſ Epiſcopos tranſmiſerat. Hinc præſatus Joannes videns agi ex pectore, ſeriò ac inſtanter Neſtorium admonuit, ut Pontifici obediret, atque ita declinaret hanc tempeſtatem. Ut imitaretur ſuum olim Magiſtrum, Theodorum Mopſueſtiæ Epiſcopum, qui iſtis ipſis in Benedictam Virginem blaſphemis graviffimè uſque ad lapidationis periculum offenderat Antiochenum populum, & recantando non ſolam pacem ac populi gratiam ſibi reddiderat, ſed inſuper meliorem famam. Hiſce litteris Neſtorius per præſentem Epiſtolam reſpondet, & affirmat ſe iſtud ipſum etiam ante receptas litteras præſtitiffe.

Porrò ſermo, quem à ſe ante iſtas Joannis litteras dictum affirmat & adducit Neſtorius, adducitur etiam à Mario Mercatore. Eſt ſecundus poſt receptas litteras ac minas Sancti Celeftini. Ad primum ſermonem Marius præſatur: *Sermo duodecimus in Eccleſia habitus, in qua litteras Celeftini Romani Epiſcopi, & Cyrilli Alexandrini denuntiationes accepit, ſeptimo Idus Decembris, Conſulatu Theodoſi decimo tertio, & Valentiani tertio, Auguſtorum, poſt ſextum diem, quam eaſdem litteras ſumpſit*. Accipit litteras die ſeptima, ideoque hunc ſermonem dixit Decembris die decima tertia. Erat dies Sab-

bathi, apud Græcos feſtivirus, ac habens publicam Synaxim. Ad præſentem ſermonem hæc Mercator. *Ejuſdem ſermo decimus tertius, die altera, id eſt, Dominica dictus*. Erat quinti ſæculi annus trigefimus. Hæc ſermonis verba, *Quoniam & ego valde fatigatus ſum*, quæ Mercator non exponit, exponit harum litterarum Collector & Scholiaſtes: *Quem dixit, dum tardiùs intraſſet ad menſas, eò quod neceſſitates popoſciſſent in Secretario*. Quæ neceſſitates fuerint, ignoro. Forſitan quatuorà Sancto Cyrillo Legati Epiſcopi, tunc adhuc hærentes apud Conſtantinopolim, hominem denuò acceſſerant, atque ita ante Sacrificium & Synaxim detinuerant ac fatigaverant in Eccleſiæ Secretario. Hic Scholiaſtes haud dubiè eſt Comes Ireneus tunc Tyrionum Metropolita, pertinaciſſimus Neſtorii Sectator Patronus, ac Encomiaſtes. Luceat ex his verbis: *Unde omni Clero concurrente ad eum, multa de dogmate diſputat, qui ſic ejus Magiſterium ſunt admirati, ut anathematizarent eos qui ita non ſentiunt*. Quod plurima Cleri & populi turba adſuerit, luceat ex his ipſius Neſtorii verbis: *Et vos omnino conſtricti*. Marius Mercator tranſtulit: *Conſtipatione laboratis*. Papalium litterarum tenor, & ipſarum terribilia in Neſtorium mandata toti Regiæ civitati innotuerant: Cyrilli Legatio ipſas haud dubiè non ſolummodo inſinuaverat Neſtorio, ſed inſuper affixerat in publicis locis, ac ſolemnmter promulgarat. Hinc ad audiendas ſui Epiſcopi palinodias aut Apologias confluxerat omnis Clerus & populus. De ipſorum applauſu Neſtorius propria manu ſubjecit ſuis ad Joannem Patriarcham litteris: *In illa doctrina & Clerum & populum, & hos qui in Imperialibus ſunt Aulis, attraximus*. Eſt vano ac tumido Hæreſiarchæ conſuetus Thrazoniſmus. Nam & ad Sanctum Cyrillum non erubuit ſcribere: *Quæ ad Eccleſiam noſtram pertinent, quotidie augentur in melius*. Et quæ ad plebem, noveris in majorem extendi profeſtum per gratiam Chriſti, in tantum ut multitudo hæc vocibus Prophetæ clamet: *Replebitur terra ſcientia Domini, ſicut aqua multa cooperiens maria*. Noveris & Regiam domum, dilucidato dogmate, in magno gaudio degere, & ut pagina finem faciam, illam de Eccleſia quoque apud nos ſuper omnibus Hæreſibus, quæ adverſus Deum litigant, vocem vide impleri: *Ibat Domus Saul, & infirmabatur; ibat Domus David, & confortabatur*. Hæc noſtra tanquam fratris ad fratrem conſilia. Homo facinoroſus per domum Saul omnino intelligit Orthodoxum Eccleſiæ dogma.

Porrò qualiter Sancti Celeftini Litteris ac Mandatis obediverit, docent hæc Epiſtola, & ipſi adnexus ſermo. Etenim ambo perſiſtunt vocem, *Deipara*, inſamare de Ario ac Apollinario. Ambo Sacroſanctam Virginem pernegant *Deiparam*, & prædicant ſolummodò *Chriſtiparam*. Eſt antiqua Pauli Samofatenſis, à quo virus deſcendit in Neſtorium, doſoſa vaſtities. Hujus Magiſter fuerat Theodoſius Mopſueſtiensis in ſecunda Cilicia Epiſcopus, qui ſuas ad Antiochenum populum blaſphemias eadem arte diluebat, aut potius inſuſtaverat, atque ita Joannes Patriarcha ejus exemplum ac imitationem non ſine ſuſpicione de confortio erroris ſuaſit Neſtorio,

rio. Porro superbus & contumax Hæreticorum spiritus semper accusat Ecclesiam. Hinc etiam præfens Hæresiarcha affirmat Regiam civitatem & ex Apollinario, & ex adverso penitus errore usque ad suum Episcopatum ac prædicationem laborasse: Sacro-sanctam Virginem ab aliis solius Dei, ab aliis solius hominis fuisse creditam Genitricem. Hinc necessariam fuisse suam doctrinam & opem, quæ ipsam prædicaret Christi-pam. Et certe possint illic fuisse quædam reliquæ Apollinarii. Quod enim Nestorius, Regiæ civitatis Episcopus, fuerit in ipsis ejiciendis segnior, in datis ad ipsum litteris queritur Sanctus Gregorius Nazianzenus. Et Sancti Joannis Chrysostomi Zelus in Arianos potius vigilavit, quam in Apollinaristas. Et in Synodalibus suæ Provinciæ pro Chalcedonensi Concilio ad Leonem Augustum litteris Basilius Seleucienensis Episcopus, Isauriæ Metropolitana, scripsit: *Beatus Cyrillus, dum aperte contra Nestorii vesantiam dimicaret, & Beato Celestino, Ecclesie Romanorum Pastori, pariceps esset in priori Patrum Ephesi Concilio, pro veritatis defensione maximus propugnator emicuit, quando uno fonte & visdem syllabis à se conscriptis & impletatem Nestorii percussit, & contra Zizania pravæ sectæ Eutycheis, quæ jam quidem tunc germinabant, necdum tamen videbantur aperte, falcem seclionis aperitissimè præparavit.* Quod Eutyches tunc Orthodoxus, immaculatus & summæ auctoritatis Archi-mandrita fuerit, infra patebit. Proinde Seleucienensis Basilius loquitur de Apollinarii reliquiis. Attamen Nestorius ipsas non notat in hisce litteris. Omnino calumniatur Orthodoxos. Nam & hos notavit in litteris ad Celestinum Pontificem, & in pluribus aliis. Et suorum Clericorum quosdam, certe insigniter Orthodoxos, degradavit, & civitate ejecit tanquam Apollinaristas.

Notanda sunt hæc verba: *Facta est ex ipso Angeli vocum principio.* Nestorius statim in suæ prædicationis exordio accepit duos potentissimos suæ blasphemie Adversarios: Extraneum & Domesticum. Sanctum Cyrillum Alexandriæ Patriarcham, qui scripto, & Sanctum Proclum, qui viva etiam voce Apostolicum dogma tuebantur. Hic enim è Regiæ civitatis Clero per Nestorii Antecessorem Sisinium Cyzicenus ordinatus Antistes, & ex causis istis non receptus, rediit Constantinopolim, atque ita plurimum adjuvit Ecclesiam. Dum enim Clerus, prophani Episcopi Tyrannidem metuens, passim sileret, Proclus ferè solus, utpote ob Episcopalem gradum securus ab ejus violentiis, palam & publicè invasit blasphemias. Adversus primam illius deviam concionem statim reposuit: *Neque Christus per succedentia virtutum incrementa factus est Deus. Absit. Verum, ut fides nostra prædicat, Deus factus est homo. Neque hominem Deificatum, sed Deum Incarnatum confitemur.* Utique statim à primo Virginalis conceptus exordio. Et in libro ad Reginas de Nestorio ac ejus asseclis scripsit Sanctus Cyrillus: *Existimant homini, ad nostram similitudinem ex Sancta Virgine prognato, cum Filiationis, tum Dominationis quoque gloriam per modum cujusdam gratiæ, ac per progressus obvenisse.* Et in-

frà: *Non eo sensu id dicimus, quo illi, quasi nimirum Emmanuel secundum gratiam tantum Deus, aut Filius, aut Dominus nominatus sit, aut per assiduos progressus & incrementa, perinde ac unus è grege, nostrique similis homo sanctificatus, ad illud gloriæ culmen conscenderit.* In hujus novæ prædicationis exordio nec Sanctus Cyrillus, nec Sanctus Proclus crediderunt hominem esse adeò abreptum, ut Sacro-sanctæ unionis Mysterium penitus abjiceret: Crediderunt abjici solam Incarnationem, seu istius unionis exordium ad primum conceptum Dominicæ Carnis. Videbatur enim solam vocem, *Deipara*, invadere, ideoque averfari solum istud exordium. Crediderunt illum Pelagianizare, atque ita ab ipso dogmatizari humana merita, quibus Dominicus homo per progressus & incrementa ad Hypostaticæ unionis gratiam tandem veraciter profecisset. Ita suadebat ejus cum Pelagianis familiaritas. Hanc ergo pessimam de se opinionem diluit per verba præsentia. Quid autem re vera senserit in hoc articulo, est altioris indaginis. Hinc interim vides unam è rationibus, ob quas Sanctus Proclus ac quidam alii Patres fuerunt averfati hanc propositionem: *Christus est homo Deificatus.* Item hanc: *Hominis cum Deo unio est humanæ naturæ Deificatio.* Censuerunt voces istas non esse sufficientis energię ad exprimendam istius unionis excellentiam. Ad hanc exprimendam Sanctus Cyrillus induxit voces: *Unio Hypostatica, seu Unio secundum Hypostasim.* Hæ namque palam important unionem factam in primo puncto, quo creata est, & existere cœpit humana natura.

Laudatus in hisce litteris Comes Irenæus est summus Nestorii sectator & assertor. Ejus indoles ac varia Acta exponentur inferiùs. Porro Musæus fuit Antaradi Episcopus in prima Phœnicia, homo ejusdem commatis. Quis hic laudetur Helladius, videtur incertum. Inter Nestorii enim asseclas fuerunt duo eodem nomine: Alter Tharsensis Episcopus, Metropolita primæ Ciliciæ, alter Antistes Ptolomaidis in prima item Phœnicia. Joannes Patriarcha possit ad hunc & ad Musæum, quoniam ejusdem Provinciæ, communes dedisse pro Nestorio litteras. Attamen quod etiam ad Metropolitam Helladium scripserit, statim docebimur. Quem igitur hic Nestorius laudet, manet ambiguum. Quas, & quidem plurimas, Sancti Cyrilli præsumptiones hic notet, quid juvet curiosius inquirere? Sunt calumniæ. Et quædam infra audiemus. Præsertim notat duodecim Sancti Cyrilli Capitula, quæ non ipse solus, sed plures alii censuerunt & clamaverunt esse præsumptiones Apollinarii.

Hujus Epistolæ tempus docent hæc verba: *Dum nobis hanc ipsam Synodum donaverit, quam speramus.* Affirmant esse scriptam eo tempore, quo Nestorius, à Celestini Pontificis judicio appellans, Generalem Synodum postulaverat à Principe, sed necdum impetraverat. Ita videri possit. Verùm Sacra Divalis, qua Imperator Theodosius omnes Patriarchas ac Metropolitans evocavit ad Synodum, data fuit decimo tertio Calendas Decembris, die decima nona Novembris, sub ejusdem Principis decimo tertio, tertio Consulatu

eu Valentiniani tertii, anno trigesimo quinti seculi. Erat ferè Mensis ante Celestini ad Nestorium litteras. Proinde Nestorius dudum antea provocaverat ad Synodum, & ipsam impetraverat. Et quod dudum antea jactavit se fore istius Synodi Præsidem, lucet ex Sancti Cyrilli litteris, exstantibus in prima parte Ephesini Concilii, ad Clerum Constantinopolitanum. Attamen indicta Synodus, nescio ex quibus causis, cessavit & hæsit. Hinc enim Basilius Diaconus & Archi-mandrita, & plures cum ipso Collegæ, dum Nestorius apertum Hæresiarcham ac Tyrannum ageret, fieri Synodum instantissimè postularunt à Principe, & nisi fieret, provocarunt ad Dominum Deum. Facta hæc omnino sunt post adductas & publicatas Sancti Celestini litteras. Nam isto tempore Nestorius, licet dolosè, profitebatur vocem, *Deipara*. Nempe ex metu Papalis Mandati. Hoc igitur tempore scripta etiam est præfens Epistola. Propter nescio quos tunc pendentes Synodi obices dicit: *Dum nobis Synodum donaverit, quam speramus.* Quo Mense id fuerit, nescio conjecturare. Ut Joannes de Apostolico Mandato, quod ante Nestorium non potest accepisse, ad ipsum perscriberet, opus fuit aliquo tempore.

CAPUT QUARTUM. 79

Epistola Joannis Antiocheni Episcopi ad Firinum, Cæsareæ Cappadociæ Episcopum.

A ffectus quidem, qui secundum Deum est, tempore nescit exingui, nec potest quomodocumque corrumpi. Unde tuæ Religiositatis memores permanemus, qui parvo quidem tempore in Constantinopoli tuis amicitiiis fruebamur, virtutis verò tuæ experimentum tempore prolixiori sumpsimus. Præter alios enim in cohabitationibus es suavis, & videntibus te humilitatem cum suavitate præstas. Dum verò humilitatem secleris, excelsas habes cogitationes. Sed de his quidem hætenus habes, & dictum sit. Excedit enim styli epistolæ mensuram virtutum tuarum dinumeratio.

Quod autem nunc instat, hoc tuæ Deo Amabilitati significo: Quoniam per Dei gratiam perturbatio, quæ erat Constantinopoli, jam quievit, de qua questione dispensationis piæ susceptione sententiæ: Non quod pœnitentia vel correctio sit secuta, sed quia sana intelligentia. Et nomen Dei Genitricis competenter accepit. Sapiebat siquidem sic priùs Sanctissimus Episcopus Nestorius, sicut res ipsæ docuerunt. Cavebat verò nomen, veluti dare possit, ut diximus, unde nos sequaces hæretici Apollinarii reprehenderent. Quia verò sic & ante sapuerit, inde convincitur, quia & citò constitit, admonentibus nobis, sicut à propriis sit, & ipsum nomen accepit, & in duobus sermonibus sanam fidei expositionem & irreprehensibilem nobis direxit. Trans-

misit autem nobis & Capitula quædam, sive propositiones, quæ circumferuntur in Regia Civitate ad læsionem communis Ecclesie, tanquam quæ Religiosissimi Episcopi Cyrilli. Quæ quidem ejus esse non credo, eoque ipsa compositio ab ejus discrepet caractere: Et multum sint peregrina ab his, qui piam Doctrinam discendo nutriti sunt. Consonant enim, magis verò sunt eadem his, propter quæ Apollinarius à Christi est disruptus Ecclesia, in unaquaque antiquarum Synodorum esse hæreticus judicatus, qui nec jam condemnatus.

Intendant namque ista Capitula, sicut licet tibi legenti cognoscere, Corpus, quod Deus Verbum de Sancta Virgine assumpsit, ejusdem, cujus Divinitas, esse naturæ: Divinitate permutationem, sicut nostri, non valente suscipere. Unionem namque summam & conjunctionem dicere pius est, identitatem verò naturæ dicere nimis illicitum est: Quod præsumperunt quondam Apollinarii & dicere & sapere. Licet ipsi quoque, qui hoc ad interemptionem repererunt fidei, suam tamen impiam hanc perfidiam denegabant. At verò eorum, qui nunc sunt, quidam hoc ipsum cum fiducia docent: unam dicentes & eandem *Humanitatis*, Divinitatisque esse naturam.

Quæ ne patiamur & nos, rogo tuam Religiositatem, si hæc Capitula in Pontica sint Diocesi vulgata, dignare hæc ipsa inspicere, & cognoscens incongruitatem, quæ in eis est, abjura ea apud omnes Deo Amicissimos Episcopos, qui eadem sentiunt, innominato authore seu Patre verborum, quem neque novimus, neque credimus, si discamus. Verbum enim Caro factum est, non permutatione naturæ, absit: Immutabile est quod Divinum est. Sed quia in forma Dei existens evacuavit semetipsum, formam servi accipiens, id est, perfectum hominem sumens. Invenies verò in his sapientibus Propositionibus sive Capitulis & alceras quædam vocum novitates, quæ omnino ab Ecclesiastico caractere, ac fide quæ in nobis est, aliena sunt. Ego quidem hæc velut in brevi Capitulo nunciavi, hoc tantum interim studens, ut ego nota hæc tuæ Deo Amabilitati tantummodò facerem. Tua verò diligentia ubique adstruet, ut si illic fuerint ubicumque perlata, minimè approbentur, ut fidem Paternam servare incolumem immobiliter valeamus, quam nos defendere convenit ac tutari, etsi vitam nos oporteat ponere, valedicentes Apollinarii malæ credulitati.

Idem verò Joannes multis Archiepiscoporum legitur scripsisse similia.

SCHOLIION.

Hæc Epistola scripta est post Nestorii receptum à Joanne Responsum. Docet quod Nestorius bis Joanni responderit, duosque suos Apologeticos sermones ad ipsum transmisserit. Forfan etiam illum sermonem, quem die deci-

decima tertia Decembris ad Populum dixerat in Sabbatina Synaxi. Est tamen incertum. Haud dubiè & Joannes bis ad ipsum scripserat. Altera utriusque Epistola latet aut perit. Notanda sunt hæc verba: *Perturbatio, quæ erat Constantinopoli, quæviit*. Hæc qualiscumque quies forsitan effecit, ut indicta Synodus videretur non necessaria, idèdque dormiret. Verum erat dolosa quies. Et ipsa abusus Nestorius cœpit in Orthodoxos, Clericos præsertim ac Monachos, apertum Tyrannum agere: Patrare illa, quæ Basilii ac alii Regiæ civitatis Archimandritæ Theodosio repræsentarunt, & adversus illa postularunt omninò fieri Synodum, alioquin ad tremendum Divinæ Majestatis Tribunal provocari. Et sic Synodus revixit. Notanda sunt & hæc verba: *Non quod penitentia vel correctio sit secuta, &c.* Conantur plenè expurgare Nestorium. At lavant Æthiopem. Et hinc Joannem forsitan potuit dici, quod in Acacium Constantinopolitanum Episcopum, simile dealbationis studium Petro Mogo ac Petro Cnaphæo impendentem, scripsit Sanctus Felix tertius Pontifex: *Non caret scrupulo societatis occultæ, qui evidenti facinori desinit obviare*. An Joannes non solam Nestorii Personam, sed etiam errorem aliquando dilexerit, est alibi discutenda quæstio.

Notari oportet etiam hæc de S. Cyrilli Capitulis verba: *Quæ quidem ejus esse non credo*. Erant manifesta mendacia, vasserrimæ Syri hominis furelæ. Etenim quatuor Ægyptii Episcopi, à S. Cyrillo ac ejus Synodo Constantinopolim Legati, ista Synodalibus litteris annexa & inserta Capitula Nestorio solemniter ac publicè tradiderant in proprias manus, asserentes esse Cyrilli, & Synodi cui ipsi adfuerant, ideoque uti Nestorius, ita & Joannes de ipsorum auctore non potuit dubitare. Præsertim quia ambigi non potest, quin Cyrillus, S. Celestini Pontificis & Sedis Apostolicæ ad ista Vicarius, dum Apostolicas in Nestorium litteras Joanni transmisit, adjunxit & suas cum Capitulis. Verum S. Cyrilli doctrina, vita, fama, atque auctoritas erant summa per omnem Ecclesiam, idèdque Joannes erubuit ipsa vel tangere: Hinc ad infamanda Capitula fuit usus ista vasserrimæ. Postmodò larvam deposuit, & revelata facie est Cyrillum aggressus. Etenim ipsum in suo apud Ephesum Conventiculo degradavit uti Hæresiarcham. Et Chalcedone coram Augusto Theodosio juravit eum, licet penitens anathematizaret Capitula, numquam à se recipiendum in Episcopalem communionem. Et Epheso ad propria rediit hæc eadem Synodaliter confirmavit. Adèd durum & pertinax fuit in Capitula odium.

Notanda tandem est subjecta huic Epistolæ subnotatio. Demonstrat Joannis pro Nestorio adversus Capitula zelum, ex quo non solos suæ Diocesis, sed & alios Metropolitas atque Episcopos tentavit sibi adjungere. Et ex Pontica Diocesi Himerium Nicomediensem, Bithiniæ Metropolitanam, ac Eutherium Thyanensem, Metropolitanam secundæ Cappadociæ, adèd sibi devinxit, & in tantam deduxit contumaciam, ut postmodò initam Ecclesiarum pacem participare nequiverint, nec in suis firmari Ecclesiis. Eiusdem fortis

fuit Helladius, Tharsensis Episcopus, Metropolitanam primæ Ciciiliæ. Et hinc supra dixi ipsum forsitan laudari in adducta Nestorii Epistola. Verum Firmus Cæsariensis Episcopus, primæ Cappadociæ Metropolitanam, ac Primas Ponticæ Dioceseos, permansit constantissimus pro fide Catholica. Etenim in Ephesina Synodo fuit unus è præcipuis S. Cyrilli adiutoribus. Unus item è Synodi ad Principem Legatis, unufque ex S. Maximiani, novi Constantinopolitani Episcopi, consecratoribus. Alia ejus heroica opera adducuntur inferius.

Epistola hæc nos etiam docet palmare Joannis, ac totius factionis adversus ista Capitula fundamentum. Nempe quod ab ipsis censeret doceri duarum in Christo Domino naturarum non unionem, sed unitatem & confusionem. Et rectè adjungit hunc esse errorem, non Apollinari, sed Apollinariistarum. Etenim Dominicarum Naturarum confusionem semper & constanter abnegavit, & de ista sibi impacta calumnia acriter se expurgavit Apollinarius. Ejus error fuit sola humanæ naturæ diminutio & truncatio per subtractam animam, aut mentem. Confusio & unitas sunt ab ejus discipulis, Polemone, Valentino, ac Timotheo. Adversum illos S. Athanasius scripsit eruditam ac venerandam Epistolam ad Episcopatum Metropolitanam Corinthiorum. Undè ad Clerum & Populum Constantinopolitanum rectè scripsit Magnus Leo: *Non Deum tantum di-* Epist. 48.
cinum Christum, sicut Hæretici Manichæi; nec ho- Cap. 5.
minem tantum, sicut Hæretici Photiniani; nec ita
hominem ut aliquid ei desit quod ad humanam certum
est pertinere naturam, sive animam, sive mentem
rationalem, sive carnem, quæ non de femina sum-
pta sit, sed facta de Verbo in carnem converso atque
mutato; quæ tria falsæ & vana Apollinariistarum
Hæreticorum tres partes varias prouiderunt. Quod
ipsum hinc inde advertit S. Augustinus. Alii
itaque totam animam, alii solam mentem, alii
Apollinariistæ docuerunt Domino desuisse veram
carnem: Garriverunt naturarum conversionem,
mixturem, confusionem, unitatem. Ita gar-
riverunt Polemon, Timotheus, ac Valentinus.
Et hic omninò est Valentinus, de cujus secta-
tione ac errore Sancti Patres frequenter notant
Hæresiarcham Eutychemem. Quidam existimant
notari de solo antiquo illo, & Gnostico Valen-
tino. Pessimè. Non nego aliquando notari:
Dumtaxat assero passim notari de Apollinariista.
De tertia Apollinariistarum Secta Joannes Patriar-
cha hic etiam notat Sancti Cyrilli Capitula.
Hinc dicit ipsa consentire, non Apollinario,
sed Apollinariistis. Ea enim notat de naturarum
confusione ac unitate. Videatur Leontius Scho-
lasticus Byzantinus in libris contra Nestorianos
ac Eutychemianos.

CAPUT QUINTUM.

Contestatio proposita in publico contra Clericos Constantinopolitanos, & in Ecclesia insinuata, quia Sæcator esset Nestorius Pauli Samosatani, anathematizati ante annos centum viginti ab Episcopis Orthodoxis.

SCHOLIION.

Vaticana, & omnis passim alia generalium Conciliorum editio præsentis contestationi præfigit hanc Epigraphen: *Contestatio publicè proposita à Clericis Constantinopolitanis, & in conspectu Ecclesiæ publicata, quod Nestorius ejusdem sententia cum Paulo Samosateni, ante centum sexaginta annos ab Orthodoxis Episcopis anathemate condemnato. At verò in tertio contra Nestorianos ac Eutychemianos libro scribit de Nestorianæ perfidiæ exordiis Leontius Byzantinus: Proposita est utriusque refutatio, Pauli scilicet Samosatensis & Nestorii, ex testimonio publicè proposita, ut ajunt, ab Eusebio, qui tunc florebat in judicandi potestate, postea autem præfatus fuit Ecclesiæ Doryleensium, qui Divino Zelo, ut restantur, incensus, hæresim Nestorii & Eutychemis deprehendit & convicit, insinuitis periculis pro pietate objectus. Audi igitur cum quibus & cujusmodi blasphemis ex Paulo Samosateni collectis Nestorii blasphemias conjunxit, & unam utriusque mentem amentissimam esse demonstravit. Et adducit præsentem famosam contestationem. Eusebiano Zeli exordium habemus apud Marium Mercatorem in Scholio ad tertium Nestorii sermonem: Cum Nestorius in media Ecclesia profanis uteretur vocum novitatibus, quibus & Nestorius & geminam Christi Nativitatem insectabatur, vir quidam, sanè probus, qui adhuc inter Laicos erat, sed tamen admirabilem sibi collegorati eruditionem, ferventi & religioso Zelo permotus, & contentiori voce inclamans, inquit ipsum ante sæcula Verbum etiam secundam subisse generationem, id est, illam secundam carnem, & ex muliere. Hæc verba, Qui tunc adhuc inter Laicos erat, edicunt ipsum postmodò ascendisse in Clerum. Leontius rectè affirmat tunc floruisse in judicandi arte. Etenim fuisse ipsius Imperatricis Pulcheriæ Scholasticum testantur in Ecclesiastica Historia Anastasius Romanæ Ecclesiæ Bibliothecarius, & Martyr Theophanes. Ejus pro Catholica fide Zelum docet nos Sanctus Flavianus, Constantinopolitanus Episcopus, ad Eutychemis Legatos dicens in sua Synodo: *Cognoscitis Zelum accusatoris. Quoniam & ipse ignis frigidus illi videtur propter pietatis Zelum.* Hinc igitur non contentus Nestorio concionanti restitisse in faciem, ipsumque publicè coram omni Populo & Clero confudisse, etiam toti Regiæ civitati proposuit præsentem contestationem. Eiusdem rei meminit Breviculus Eutychemistarum, seu Acta super nomine Acacii Episcopi Constantinopolitani: *Cum Eutychem Eusebius Dorylitanus Episcopus suadere talis reperisset, zelo Christi Lupi Opera T.VII.**

fidei, quem etiam, cum Agens in rebus esset, ostendit, ipse enim Nestorium quoque in tempore reprehendit in Ecclesia res sacrilegas prædicantem, detulit ad Flavianum Episcopum. Et infra: Eusebius autè, dum adhuc esset Laicus, Nestorii fuerat accusator. Erat ergò tunc non solummodò Augustus Dominæ Scholasticus, sed & Agens in rebus. Eadem scribunt laudatus Anastasius, & S. Theophanes. Et omnia confirmat noster Codex Cassinensis. Et quoniam ex infomni apud Constantinopolim Cœnobio desumptus atque translatus est, est irrefragabilis auctoritatis. Proinde præsentis contestatio non ab Ecclesiæ Constantinopolitanæ Clericis adversus Nestorium, sed est contra ipsos proposita ab Eusebio. Nequaquam contra omnes: Absit. Etenim istorum Clericorum plures fuerunt Hæresiarcham adèd averfati, ut ab ipso degradari, ac è civitate proscribi maluerint, quam ejus impietatis affentire. Proposita igitur fuit adversum solos profani Episcopi fautores. Certè cum summa istius Ecclesiæ infamia. Quid enim infamius, quam Regiæ civitatis Episcopum & Clerum adèd labi à Catholica veritate, ut corrigi & doceri debeat per Laicum, Patrinum Advocatum?

Porrò centum & viginti anni, quos fluxisse dicit à dato Synodaliter in Paulum Samosatensem anathemate, computari debent non à prima, sed à secunda in ipsum Antiochena Synodo, à qua non solummodò admonitus fuit, sed damnatus ac degradatus ob hæresim, & propter lapsam anathematizatus. Hæc Synodus passim creditur facta anno septuagesimo tertii sæculi. At verò Nestorius, quinti sæculi anno trigésimo primo damnatus, per tres ferè annos vomuit blasphemias, & nullis consiliis, monitis, aut minis potuit sisti, aut reduci ad saniora. Ita in Apologetico ad Imperatorem Theodosium, statim post Ephesinam Synodum scripto, libro testatur S. Cyrillus. Proinde vigésimo octavo istius sæculi anno, quo Episcopatu admotus, erumpere cœpit, atque ita eodem tempore contigit hæc contestatio. Quare tunc à Pauli Samosatensis damnatione lapsi erant anni centum & sexaginta. Proinde vulgata hujus contestationis editio rectè se habet, Codex autem Cassinensis deviat. Immo non solus Codex, sed & nescio quis ipsius Corrector. Descriptores posuit: *Annos octi.* videtur voluisse exprimere annos octoginta. Hoc nescio quis Lector vidit alienum à vero, ideoque supra posuit: *CXX.* Ita & ipse deviauit. Contestationis textus Cassinensis est unus & idem cum impresso jam sæpius, ac etiam cum descripto per Marium Mercatorem: Hinc duxi non reperendum.

CAPUT SEXTUM. — 80

Epistola Sanctissimi Doctoris Ecclesie Isidori, Presbyteri & Abbatis Monasterii circa Pelusium, ad Archiepiscopum Alexandria Beatissimum Cyrillum.

Has omnes Beati Isidori, Presbyteri & Abbatis Pelusiotæ, excerpti & transluli ex epistolis ejus duobus millibus, quæ sunt per quingentenas distributæ in Acemetensis Monasterii Codicibus vetustissimis quatuor. Ubi etiam per Ordinem singularum numerus continetur. Et ultima est, quam ego quoque ultimam posui. Deo gratias.

Testimonium, quod Irenæus posuit in opere suo, quod *Tragœdiam* nominavit, ex Nestorii Dictis in libro de Historia, ut laterent quæ ad Ephesum pertinent. Intexit verò Irenæus hæc verba in libro suo primo, per quæ ostenditur, quia ipse quoque Nestorius Quaterniones, vel alia Scripta sua, quæ Romam Sancto Celestino direxerat, abnegavit. Et hinc quoque Orientales Episcopi cum tardius à cæteris damnaverunt, quia ejus hæc esse probari nequiverant.

Hæc quidem contra Ægyptiacum, quod ex sola voluntate pendebat, à nobis destinata sunt litteræ. Ille verò omittens mihi per epistolam declarare, si quid ei tanquam blasphemum vel impium videbatur debere notari, convictionum terrore permotus, & adjutrices ob hoc perturbationes exquirens, ad Romanum Celestinum convertitur. Quippe ac ad simpliciorum, quam qui posset vim dogmatum subtilius penetrare. Et ad hæc inveniens viri illius simplicitatem, circumfert pueriliter aures ejus illusionibus litterarum, olim quidem nostra Conscripta transmittens, quasi ad demonstrationem convictionum, quibus contradici non posset. Tanquam ego Christum purum hominem definirem. Qui certè Legem inter ipsa meæ Ordinationis initia contra eos, qui Christum purum hominem dicunt, & contra reliquas hæreses innovavi. Excerptiones verò intertextens sermonum Conscripta composuit, ne societatis compactione detegeretur illata calumnia. Et quædam quidem allocutionibus nostris adjiciens, aliquorum verò partes abruptens, & illa contextens quæ à nobis de Dominica humanatione sunt dicta, velut de puro eâ homine dixerimus. Divinitatis autem, quæ à nobis dictæ sunt, laudes quædam quidem modis omnibus à Con-

scriptis abscondens, nonnullas verò extra ordinem relinquens, ita seductionem verisimilem concinnavit.

Et ut paucis ejus nequitiam, qualis sit etiam circa reliqua, propalemus, dictum est à nobis alicubi, dum contra Paganos loqueremur, dicentes quod nos substantiam Dei creatam noviter ex Virgine prædicemus: *Non peperit, optimi, Maria Deitatem, sed peperit hominem, Divinitatis inseparabile instrumentum.* At ille vocem, *Divinitatis*, immutans fecit: *Non peperit, optimi, Maria Deum.* Hic verò multum differt dicere *Deum*, & dicere *Deitatem*. Nam hoc quidem substantiam Divinam incorporeamque significat, Carnem verò nequaquam. Composita enim Caro est, & creata. Vox autem, qua dicimus, *Deus*, & templo Divinitatis est apta, quod unitate ad Divinam substantiam Dei obtinet dignitatem, non tamen in Divinam substantiam permutatur est.

Rursus à nobis alibi est dictum contra eos, qui nominum similitudinem audientes sic scandalizantur, tanquam similis dicatur & honor. Et cum dicimus *Christi Particem*, sic pavescunt, tanquam si hoc nomine Dominatoris Christi Deitas obnegetur: Eoquod multi hoc nomine apud Scripturam veterem similiter appellati sunt. Et inde putant, quia circa eos Christum nominamus. Et hinc contra hos ergo, ut dixi, in Ecclesiasticis sermonibus à nobis est dictum, quia non sequitur similitudinem nominis honoris æqualitas. Et sunt allocutiones meæ, quæ his prorsus factæ sunt vocibus: *Vel si templum Deitatis, & Spiritus Sancti descensionem, non eandem dicimus, qualis facta est in Prophetas. Non talem, qualis in Apostolos celebrata est. Sed neque talem, qualis est in Angelis, qui ad Divina Ministeria confortantur. Dominator enim Christus etiam secundum Corpus omnium Dominus. Sicut ergo Deum dicimus omnium Creatorem. Dicit verò Scriptura & Moyses* Exod. 7. *Deum. Inquit enim: Deum te posui Pharaonis. Sed illi voci honorem similem minime deputamus. Sic neque quod communis vox sit, qua dicimus, Christus, & Filius, circa vocis similitudinem debemus offendere. Sicut enim Israel filius nominatur, inquit enim, Primogenitus meus filius Israel. Et Filius iterum Dominus. At enim: Hic est Filius meus Dilectus. Non tamen sicut una vox, sic & unus est intellectus. Et sicut dicitur Christus Saul, & Christus David, & rursus Christus Cyrus, & deinde Babylonius, dum certè David circa pietatem nequaquam fuerint similes; sic vocamus quidem Christum vel Filium etiam Dominatorem, verumtamen communio nominum æqualitatem non facit dignitatis. His ita dictis à nobis illa ultima ubique subducens, id est, *Id quod est Christus.* Id quod est: Non eandem dicimus habitationem, qualis facta est in Prophetas. Non talem, qualis in Apostolos facta est: Id quod est: *Sed similibus vocibus honorem similem minime deputamus.* Et id quod est: *Verumtamen communio nominum æqualitatem non facit dignitatis.* Hæc omnia calumniæ dentibus secans jactat in auribus hominum ea, quæ ante ista sunt posita. Id est: *Dicimus Deum omnium Creatorem. Dicit verò & Scriptura Moyses Deum.* Et*

Et id quod est: *Filius nominatur Israel Dei, filius nominatur etiam Dominus.* Et id quod est: *Dicitur Saul Christus, & David Christus.* Et deinde *Babylonius.* Sic ergò dicimus Christum etiam Dominum Christum. Hæc igitur ita componens, & ab aliis abscondens, ut diximus, contexit per ista calumniam, tanquam si quis ex Pauli verbis, per quæ contestatur scribens, *Quia si circumcidamini, Christus vobis nihil proderit*, abruptat id, quod ait prius, *si circumcidamini*, & accuset Paulum quasi prædicantem: *Quia Christus nihil vobis prodest.*

Et quid oportet, ut per singula ita dicendo prolongemus narrationem? Simpliciter multis talibus & atrocioribus & additamentis, sicut ei visum est, utente Cyrillo, seductionibus ejus mox tam alii, quam etiam Celestinus abreptus est.

Ecce his verbis usque adeò negavit sua fuisse Nestorius, quæ apud Sanctam Synodum Ephesinam ab eâ dicta leguntur, ut sic se dicat has impietates minime prædicasse, sicut Paulus Apostolus post conversionem docere non potuit, *Quia Christus nihil prodesset hominibus.* Quid ergo aliud Orientalibus Episcopis ad purgationem suam, sicut putabat, dixisse credendus est, nisi quod etiam in ea, quam vocavit, historia quasi pro sua satisfactione conscripsit? Aut quis ei neganti non facile crederet, dum videat non solum Catholicos, sed & universos hæreticos totis viribus non solum non negare propria dogmata, sed etiam vindicare?

SCHOLION.

Quod Sanctus Isidorus Pelusiotæ duo Epistolarum millia reliquerit Ecclesie, testatur etiam in suo secundo ad Imperatorem Justinianum libro Facundus Hermianensis Episcopus: *Vir Sanctissimus, & magnæ in Ecclesia Christi gloriæ, Isidorus, Presbyter Ægyptius Pelusiotæ, quem duomillia Epistolarum ad edificationem Ecclesie multi scripsisse novorunt, qui etiam pro vitæ ac sapientiæ suæ meritis ut Pater à Sancto Cyrillo & honoratus est, & vocatus, &c.* Ad quem locum scribit Jacobus Sironidus: *Quod Facundus Isidori Epistolas in universum numeret bis mille, viderat fortasse Codices Acemetensis Monasterii Constantino- poli, in quibus totidem continebantur, ut in Veteri Manuscripto adnotatum invenitur ab antiquo earum interprete, his verbis; Has omnes E. Isidori, Presbyteri & Abbatis Pelusiotæ, recensui & transluli ex Epistolis ejus duobus millibus, quæ sunt per quinquaginta distributæ in Acemetensis Monasterii Codicibus vetustissimis quatuor. Nec plures hætenus triplici editione in lucem prodere, quam bis mille tredecim. Cæterum ad decem millia Christi. Lupi Opera T. VII.*

scripsisse Isidorum, atque in his ter mille Scripturam Sacram exposuisse, Autor est Suidas, vel quem Suidas exscripsit. Vetus istud Manuscriptum est palam diversum à nostro. Etenim Latina translatio non est concepta eisdem verbis. Et præsens noster Codex non adducit omnes, sed solummodò quasdam, ad Nestorii negotia spectantes, S. Isidori Epistolas. Et nostri Codicis Scholion est largius. Interim hæc utriusque Codicis verba, *Abbatis Pelusiotæ*, innuunt Isidorum post eum impactas ac revictas Theophili Patriarchæ calumnias recessisse ab Alexandrina Ecclesia, ac Pelusium rediisse ad suum Monasterium.

Hæc verba, *Testimonium quod Irenæus posuit, &c.* sunt istius Authoris, qui has omnes Epistolas & Acta transtulit à Græco in Latinum. Docent nos, quod Comes, aut potius Episcopus Irenæus, Ephesini Concilii juratus hostis, & tam blasphemæ quam personæ Nestorianæ pertinacissimus defensor, de *laudata Synodo*, suo Nestorio, & cunctis circa aut propter ipsum gestis Commentariis composuerit, cui dedit nomen: *Tragœdia.* Occurret frequens illius memoria. Fuit opus divisum in plures libros, quorum unuserat de *Historia.* Continebat plurima: Epistolas, Synodos, Sacras Principum Jussiones, aliæque istiusmodi. Ex ipso Acemetensis Codicis Compilator desumpsit, & ad nos transmisit illa, quæ adjuvanda Ecclesie ac instruenda posteritati censuit utilia & congrua. Etenim erat *dolosa* conscriptio, ad Ephesinæ Synodi auctoritatem convellendam, ad S. Cyrilli Scripta & Acta infamanda, & ad Nestorii impietatem diluendam confuta. Hinc nostri Majores censuerunt sola ejus utilia nobis communicanda, & supprimenda cætera. Et vide effrontem Hæresiarchæ audaciam: Etiam Exegeset suas, quas ad plenum Regis civitatis Clerum ac Populum blaterarat, & quas propria manu subscripserat non solummodò cum solemnibus litteris, sed insuper per Illustrrem Bajulum, Valerium Augustæ Majestatis Cubicularium, destinarat ad Sedem Apostolicam, aliæque sua Scripta & Dicta abnegare non erubuit. Erat amicus & Collega Juliani Eclanensis Episcopi, adversus quem Sanctus Augustinus merito scripsit, quod *frontem non in facie gereret, sed sub axillis.* Istiusmodi interim technæ Orientalibus Episcopis dudum persuaserunt Nestorium fuisse iniquè damnatum, atque ita ipsos permoverunt ad recalitrandum ac detrahendum Ephesino Concilio. Epistolam, cujus hic fragmentum adducitur, Nestorius ad nescio quem scripsit post acceptas Sancti Celestini litteras, sui erroris ac suæ personæ, nisi intra decem dies ponitens solemnem palinodiam caneret, damnatrice. Eas accepit trigesimo istius seculi anno, die septima Decembris. Et in ipsa pergit mentiri & calumniari. Calumniatur Sanctum Cyrillum, quod ejus verba alteraverit: *Quod pro voce, Deus, supposuerit vocem, Deitas.* Etenim hæc, teste Mario Mercatore, in primo sermone fuerunt ejus verba: *Non, vir optime, Maria peperit Deum. Non peperit creatura Creatorem, sed peperit hominem, Deitatis instrumentum.* Attamen in quarto, qui est primus contra Sanctum Pro-

elum, & in quo istud ipsum suum assertum exponit ac repetit, sermone sic dixit: *Allud est dicere, Quia nato de Maria conjunctus erat Deus ille, qui est Verbum Patris, quod est liquidissimum, & firmum, atque irreprehensibile Gentilibus; & aliud, Quia Divinitas indignis natiuitate in mensibus decurrens.* Cur hic scribat se ista adversum Gentiles dixisse, docet in priori sermone: *Habet Matrem Deus? Ergo excusabilis Gentilitas Matres Dns subintroducens.* Homo blasphemus Evangelicum dogma, quo Sacram Virginem credimus Deiparam, ac ex ipsa profitemur genitum Deum Verbum, blaterat esse Gentile ridiculum ac fabulosum. Porro an etiam hæc propositio, *Deitas est nata aut passa;* possit legitimum sensum facere, suo loco discutietur.

Aliud, quod Nestorius à Sancto Cyrillo vitium queritur, dictum fuit lectum & damnatum in prima Actione Ephesini Concilii. Fuit desumptum ex Nestoriani Codicis Quaternione vigesimo septimo. Quod ipsum adversus præsens Scholiastes: *Ecce his verbis usque adeo negavit sua fuisse Nestorius, quæ apud Sanctorum Synodum Ephesinam ab eo dicta leguntur.* At tamen istic lecta est sola quædam præsentis fragmenti pars, incipiens his verbis: *Sicut ergo Deum dicimus omnium Creatorem.* Et est alia translatio. Eadem verba Sanctus Cyrillus exagitat ac expugnat in secundo libro contra Nestorium. Quam autem sit immunitas ab illo, quod ei imponitur, latrocinio, quisque possit intueri propriis oculis. Nec solum Cyrillum, sed infuper Sanctum Pontificem Celestinum calumniatus est, garruens esse hominem simplicem, imperitum Christiani dogmatis. Nec mirandum: Nam & omnes suos Antecessores arguit de imperitia ac negligentia, addens idcirco Regiæ civitatis Populum circa Christianam fidem cæcutire. Contempnit omnes Sanctos Patres, se solum existimans omnibus majorem ac doctiorem. Epistola hæc videtur scripta ad Orientales Episcopos. Per similes strophas eis persuasit se Catholicum, & ab Ephesina Synodo injustè damnatum: Porro lex, quam ipso ipso suæ ordinationis exordio à se impetratam gloriatur contra omnes hæreses, est effectus primæ suæ ad Regiæ civitatis Populum concionis, in qua declamavit ad Imperatorem Theodosium: *Tribus mihi terram hæreticis purgatam, & ego tibi cælum tribuam. Tu mihi in profligandis hæreticis subveni, & ego tibi in profligandis Persis subveniam.* Ad hæc concionem merito scribit Socrates:

Lib. 7. c. 29

Qua voce Nestorius visus est non tam Zelum fidei, quam animi intemperantiam audaciam, & inanis gloria cupiditatem prodidisse. Ad eundem sermonem scribit in priori Commonitorio Vincentius Lerinensis: *Nestorius, ut uni suæ Hæresis aditum patefaceret, cunctarum Hæresium blasphemias insectatus est.* Nihilominus in hominem, quem Antiochia evocaverat, nimia benevolentia circumscriptus Theodosius ex isto Thrazonismo concepit spem, & emisit postulatam ab ipso legem. Est data Constantinopoli, ad Florentium Prætorio Præfectum, tertio calendas Junias, sub Consulatu Felicis & Tauri, anno vigesimo octavo istius sæculi. Eodem anno ordinatus fuit Nestorius die

decima Aprilis. Hinc rectè dicit legem emanasse inter ipsa suæ Ordinationis exordia. Rectè item dicit per ipsam damnari etiam illos hæreticos, qui blaterarunt Christum Dominum esse purum hominem. Etenim damnatur Paulianus, Marcellianus, ac Photiniani. Hac arte studuit ab omni simili suspitione semetipsum eximere. Sed frustra. Lex extat in Codice Theodosiano ad Titulum de hæreticis.

Li. 16. tit. 2. cap. 65.

CAPUT SEPTIMUM.

Contestatio directa Beato Cyrillo, & his qui cum eo convenerant, ab aliis diversarum Provinciarum Episcopis, qui Joannem Antiochenum sustineri volebant, & tunc eo præsentem Synodum fieri, eò quod, sicut scripserat Beato Cyrillo, vix ei iter triduanum supererat. Directa verò est pridie, quam celebrarentur Gesta contra Nestorium, per quæ depositio ejus est facta.

Domini nostris Fratribus & Communitatoribus, Cyrillo & Juxenali Episcopis, Tranquillinus, & Alexander, & Helladius, & reliquis Episcopis, qui cum eo, in Domino gaudere.

NOta quidem rectæ glorificationis est Fides, quæ à Divinis & adorabilibus Scripturis ab olim nobis est prædicata. Nihilominus hæc ipsa nobis à Sanctis Patribus tradita est, qui in Nicæna Synodo congregati sunt, quorum tot passionibus erant pro pietate, quot membra. Quia verò propter nonnulla certamina piissimus & Amicus Christi Imperator litteris suis Orthodoxos Sacerdotes undique ad Ephesum convocavit, in hoc quoque imitatus proprium circa Fidem zelum: Et sumus penè omnes per Divinam gratiam congregati. Deest autem præsentie Sanctæ Synodi Religiosissimus Joannes Antiochenus Episcopus, qui & ipse jam in januis est, juxta ea quæ nuper suis litteris intimavit: Et ea, quæ per eos, quos præmisit, Præfectianos atque Magistrianos nunciata sunt. Similiter etiam nonnulli ex Occidentalibus Episcopis Synodo adfuerunt. Mandarunt autem vestra Reverentiæ, tanquam qui graviter habent sustinere usque ad ejus adventum, & urgent de his, quæ visa sunt piissimo Imperatori, ut audientia celebretur, antequam prædicti Deo Amicissimi Episcopi sint præsentis. Hujus gratia has ad Reverentiam vestram direximus litteras, ut sustineatis Deo Amicissimorum Communitatorum præsentiam: Et nec eos, qui depositi sunt, suscipiatis quoquo modo, neque illos qui ab Episcopis suis vel olim sunt excommunicati, vel nuper. Manifesta enim sunt quæ de his definiunt Regulæ: Et prævarican-

cantibus se defixere increpationes non modicas, quæ nullo modo queant despici à Sancta Synodo. Et illud verò Reverentiæ Vestra cognoscat, quia omnia, quæ ab audacibus abruptè fuerint perpetrata, contra præsumptum retorqueantur audaciam, & à Christo Domino, & à Divinis Canonibus.

1. Tranquillinus Episcopus Antiochiæ Pifidiæ subscripsi.
2. Alexander Episcopus Apamæ Syriæ subscripsi.
3. Helladius Episcopus Tharsi Ciliciæ subscripsi.
4. Berenianus Episcopus Pergæ Pamphyliaë subscripsi.
5. Fritilas Episcopus Heraclæ Europæ subscripsi. Per Euprepium Episcopum Byziaë.
6. Himerius Episcopus Nicomediæ Bithyniaë subscripsi.
7. Dalmatius Episcopus Cyzici subscripsi.
8. Severus Episcopus Synnadenis Phrygiaë salutaris subscripsi.
9. Memonius Episcopus Sardæorum Lydiæ subscripsi.
10. Maximianus Episcopus Anazarbi Ciliciæ secundæ subscripsi.
11. Dexianus Episcopus Seleuciaë Isauriaë subscripsi.
12. Dorotheus Episcopus Marcianopoleos Mœsiaë secundæ subscripsi.
13. Alexander Episcopus Hierapoleos Euphratesiaë subscripsi.
14. Pius Episcopus Pessinuntis Galatiaë subscripsi.
15. Timotheus Episcopus à Schytia subscripsi.
16. Eutherius Episcopus Thyanorum Cappadociaë secundæ subscripsi.
17. Asterius Episcopus Amidæ Mesopotamiaë subscripsi.
18. Petrus Episcopus Trajanopoleos Rhodopes subscripsi.
19. Basilus Episcopus Larissaë Theffaliaë subscripsi.
20. Diogenes Episcopus Lonopoleos, obtinens etiam locum Metropolitæ Bosterii, Episcopi Gangrensis, Paphlagoniaë, subscripsi.
21. Julianus Episcopus Sardicæ Dacienfis subscripsi.
22. Beunantius Episcopus Hierapoleos Phrygiaë subscripsi.
23. Jacobus Episcopus Dorostoli Mœsiaë subscripsi.
24. Athanasius Episcopus Dinela Mœsiaë secundæ subscripsi.
25. Theophanius Episcopus Philadelphæ Lydiæ subscripsi.
26. Paulus Episcopus Daldi Lydiæ subscripsi.
27. Euprepus Episcopus Byziaë Europæ subscripsi.
28. Joannes Episcopus totius Lesbi subscripsi.
29. Fuscus Episcopus Lydiæ subscripsi.
30. Commodus Episcopus Tripoleos subscripsi.
31. Eutherius Episcopus Stratoniciaë Lydiæ subscripsi.

Christ. Lupi Opera T. VII.

32. Joannes Episcopus civitatis *Autillopolitarum* Lydiæ subscripsi. Nor. legit Aurillo-politarum
33. Nimenius Episcopus *Helenopoleos* Lydiæ subscripsi.
34. *Theosebuis* Episcopus Cy Bithyniaë subscripsi. Nor. legit Theofebius. Pro Cy: Cii.
35. Petrus Episcopus Prusæ Bithyniaë subscripsi.
36. Eugenius Episcopus Apolloniadis, Bithyniaë, subscripsi.
37. Anastasius Episcopus Tenedi, Cycladum, subscripsi.
38. Cyrillus Episcopus Adanorum, Ciliciæ primæ, subscripsi.
39. Esychius Episcopus Castabolorum, Ciliciæ secundæ, subscripsi.
40. Severus Episcopus Sozopolis, Pifidiæ, subscripsi.
41. Æcius Episcopus Piolitenfis, Helleponti, subscripsi.
42. Timotheus Episcopus *Termanorum* Civitatis, Helleponti, subscripsi. Adn. Nor. Germinorum ex act. 6. Syn. Chal. 83. 16.
43. Athanasius Episcopus Pimorum Civitatis subscripsi.
44. Daniel Episcopus Faustinoopolitanus subscripsi.
45. Filtanius Episcopus Theodosianopolitanorum subscripsi.
46. Eustratius Episcopus subscripsi.
47. Theodorus Episcopus Italiaë subscripsi.
48. Paulus Episcopus Eutinorum subscripsi.
49. Timotheus Episcopus Termesi & Eudociaë subscripsi.
50. Ædeus Episcopus Isidorum subscripsi.
51. Geruntius Episcopus Claudiopolis, Isauriaë, subscripsi.
52. Aurelianus Episcopus Trenopolis, Isauriaë, subscripsi.
53. Abrahamus Episcopus Amorii subscripsi.
54. Polichronius Episcopus Heraclæ, Cariaë, subscripsi.
55. Zosis Episcopus Echinti, Arabiaë, subscripsi.
56. Hermolans Episcopus Alludeorum subscripsi.
57. Asclepiades Episcopus Trapezopolis subscripsi.
58. Evadius Episcopus Nalentiaë subscripsi.
59. Libanius Episcopus Paulæ subscripsi.
60. Salustius Episcopus *Coritici*, Ciliciæ, subscripsi. Nor. legit Coryci.
61. Valentinus Episcopus Malli subscripsi.
62. Pausianus Episcopus Hipatæ, Theffaliaë, subscripsi.
63. Theotistus Episcopus Cæsareæ, Theffaliaë, subscripsi.
64. Maximus Episcopus Demetriadis, Theffaliaë, subscripsi.
65. Julianus Episcopus Larissaë, Syriæ secundæ, subscripsi.
66. Diogenes Episcopus Seleucobeli, Syriæ secundæ, subscripsi.
67. Theodoretus Episcopus Cyri, Augustaë Euphratesiaë, subscripsi.
68. Meletius Episcopus Cæsareæ, Augustaë Euphratesiaë, subscripsi.

SCHOLIŌN.

Ephesina Synodus fuit indicta in sacrum diem Pentecostes, qui isto quinq̄tū sēculi trigēsimō primo anno erat dies septima Junii. Et Sanctus Cyrillus cum plurimis aliis Episcopis tempore adfuit. Adfuit & Nestorius. Verūm Romana Legatio defuit, nempe Arcadius & Projectus Episcopi, & Philippus Presbyter: In itinere moras passi à maris tempestatibus. Abfuit & Joannes Antiochiæ Patriarcha cum Episcopis suæ Dioceseos. Rationem dat Evagrius Epiphaniensis: Joannes Antiochenus Episcopus unā cum suis ad constitutum diem non adfuit. Non tamen sua sponte, sicut multis videtur, dum moram suam excusat, sed propterea quod Episcopus Provinciae suæ citius colligere non poterat. Quippe urbes, quæ sub illo erant, ab urbe Antiochia, homini quidem expedito distant duodecim dierum itinere, aliis verò amplius etiam quam duodecim. Ephesus autem distat ab urbe Antiochia itinere dierum triginta. Proinde affirmabat Joannes se ad constitutum diem occurrere non potuisse, quando Episcopi, quos secum habebat, Dominicam illam, quæ nova vulgò dicitur, in suis Sedibus celebrassent. Priorem Evagrii translationem, obscuram, ac vitiosam, ita illustravit & correxit Henricus Valesius. Evagrii verba, pauculis mutatis, descripsit Nicephorus Calixtus. Ambo student purgare Joannis absentiam. At longè aliud scribit in Apologetico ad Imperatorem Theodosium libro Sanctus Cyrillus. *Intelligo autem non deesse, qui Joannem à selesio in nos commissio absolere conentur, asserentes eum justè ob id nobis successisse, quod ipso adhuc absente contra blasphemum Nestorium sit celebratum Concilium. At hi longè rectius facerent, si in nos culpam conicere omittentes, suam ipsorum cunctationem potius accusarent. An Joannes & ejus Episcopi Paschales Octavas in suis Ecclesiis celebraverint, ignoro. Possint celebrasse. Interim istam suæ sero-venientiae causam nunquam prætexerunt, nec apud Principem, nec apud Synodum. Proinde veram istius tardationis causam edicit Sanctus Cyrillus in litteris ad quosdam Episcopos, & ad Clericos Constantiopolitanæ Ecclesiæ: Postquam piissimum Joannem Episcopum Antiochenum adventare accepissimus, adhuc sexdecim dies expectavimus, cum tamen tota Synodus reclamaret, asserens illum confessum adesse non velle, quod metueret, ne fortè Reverendissimus Nestorius, qui ex illius Ecclesia adsumptus fuerat, loco moveretur, quæ res ipsi justum pudorem incuteret. Quam suspicionem veram existisse ipsa postmodò experientia liquidò ostendit. Nam distulit adventum suum. Et præmisit duos Episcopos, dicturos expectanti Synodo: Præcepit nobis Dominus Joannes Episcopus, ut vestra Pietati dicamus; Si tardaverit, quod facturi estis, hoc faciatis. Pergit Cyrillus: Nestorius quia ad blasphemiarum suarum defensionem nihil adferre potest, noxæ suæ velamen quaerens ait; Quatuor dierum dilationem petii, donec veniret Episcopus Antiochenus, & noluerunt concedere, cum tamen memoratus Sanctis-*

simus Episcopus Joannes venire recusasset. Nam si adesse voluisset, quorsum pertinuit, ut per suos Episcopos significaret: Si tardaverit, quæ facturi estis facite. Noluit enim interesse, sciens fore, ut Sancta Synodus depositionis sententiam in Nestorium omnino ferret. Et plena Synodus ad Imperatorem Theodosium hæc retulit: Exactis sexdecim integris diebus post Pentecosten, ad Synodicam Audientiam convenimus. Cum verò Joannes quoque, Sanctissimus Antiochenæ Ecclesiæ Episcopus, per Alexandram Apamea & Alexandriam Hierapolis religiosissimos Episcopos, quos præmiserat, nobis significavit, ut rem propositam aggrederecur, nondum comparere longiori tarditate molestiam Sanctæ Synodo attulit. Itaque vigesimo secundo mensis Junii congregati sumus. Sanctus Cyrillus in Apologetico libro adjungit. Qui Antiochenæ Ecclesiæ præest, à vestra Majestate ad præfinitum diem adesse jussus, à Sancta Synodo abfuit. Studio enim in itinere hærebatur, ut ea cunctatione illius improbitati gratificaretur, qui contra Christum nugatus fuerat. Vol etiam, quod verisimile, aut verum potius indubitatum, quod eadem cum eo sentiret. Nam cum sextus decimus dies jam ageretur, primarii quidam ex illis, qui cum eo erant, erant enim Metropolitanis, vix tandem venerunt, illiusque nomine Sanctæ Synodo denunciaverunt, expectandum provis non esse illius adventum, sed maturandum potius, ut Decreta perfecterentur. Cyrillus constanter, & quidem apud Principem affirmat sero-venientiae causam fuisse spontaneam in via cunctationem, ideòque quibusdam videtur, quod Joannes & ejus Episcopi Paschales Octavas non egerint in suis Ecclesiis.

Rei veritatem discimus ex prima Relatione, quam de suis in Sanctum Cyrillum Attentatis Joannes fecit ad Principem: Quod verò tardius aliquando advenerim, aliud cause fuit. Nam si terrestri itinere intervallum, terra enim venimus, Pietas vestra spectaverit, magna profectò celeritate nos iter hoc consecisse comperiet. Si quidem quadraginta mansiones peragravimus, nulla unquam à progrediendo relaxatione usi, quemadmodum vestra Christo dilecta Majestas ex earum civitatum incolis, per quas iter fecimus, facile intelligere potest. Famæ præterea, quæ Antiochenam civitatem vehementer afflixit, & quotidiane Populi perturbationes, & ingens præter tempus vis imbrum, quæ Torrentibus inundantibus in discrimen civitatem adduxerat, non paucos quoque dies in supradicta civitate nos detinuerunt. Quo die Joannes Ephesum intraverit, quibusdam videtur incertum. Et enim Ibas Edeffena Ecclesiæ tunc Presbyter, postmodò Episcopus, in famosa ad Marim Perfidis Antistitem Epistola scripsit: Post duos dies damnationis Nestorii venimus in Ephesum. Ex his verbis in Ephesini Concilii Scholiis dixi Ibam adfuisse Joanni. At verò Joannes Garnerius mihi opponit verba Facundi Hermianensis Episcopi: Ibas non interfuit Ephesino Concilio, in quo damnatus est Nestorius. Nempe Facundus de vera Ephesina Synodo loquitur, cui certum est Ibam non adfuisse. Nec potuisse adesse. Erat enim Clericus, non Episcopus. Ejus ad Marim verba sunt lucida, ideòque video me ex fundamento locutum.

Lib. 7. tum. Et illa eodem modo intellexit atque exposuit ipse item Facundus: Cum post damnationem ipsius Nestorii Orientales Episcopi, atque ipse Reverendissimus Ibas, cum Joanne Antiocheno Ephesum pervenirent, de Capitulis tantum Beati Cyrilli, quod ibi fuerint approbata, conquesti sunt, sicut eorum Scripta declarant, nihil autem de Nestorii damnatione causati. Et hæc probat ex Epistolæ verbis: Post duos autem dies depositionis ejus venimus Ephesum. At verò in sua ad Joannem Antiochenum, facta in ipso ejus ingressu, Relatione dixit Comes Candidianus: Cum ante quinque proximis hujus diebus Reverendissimus Episcopus Cyrillus, & qui cum ipso sunt, in Sancta Ecclesia convenissent. Et consonat plena Synodi ad Principem Relatio transmissa per Palladium Magistratum: Joannes S. Synodum post terminum à vestra Majestate præfinitum per dies viginti & unum suspensam tenuit. Respondeo esse nodum difficilem. Et omnia Ibas Epistolæ exemplaria sunt invicem consona. Proinde ego aliud nescio, quam quod Ibas, tunc adhuc Presbyter, cum nescio quibus Collegis alios præverberit. Igitur Joannes quinto post damnatum Nestorium, vigesimo septimo Junii die advenit Ephesum, atque ita Antiochia exivert die decima sexta, aut decima septima Maii. Proinde non solum ipse, sed & omnes ejus Episcopi potuerunt Paschales Octavas agere in suis Ecclesiis. Quidquid sit, hanc rationem Joannes nusquam adduxit. Unde ipsam Evagrius acceperit, ignoro.

Res plurimum elucidatur ex litteris, quas Joannes ex itinere scripsit ad Sanctum Cyrillum, & quas Cyrillus inferuit suo Apologetico: Non mediocriter me angit, quod cum Sanctitas vestra Ephesum advenerit, pauci planè hic itineris dies mihi sint reliqui. Desiderium enim tuæ Sanctitatis me magis urget, ut iter hoc celeriter absolvam, quam ulla alia necessitas. Ora igitur, Domine, ut hos quinque aut sex dies nobis residuos sine molesta transigamus, occurrenteque sacrum nobis Divinumque Caput tuum complectamur. Integra Epistola exstat in prima parte Ephesini Concilii, & adjungit: Tandem post multas exantlatas itineris molestias, Sanctitatis tuæ precibus adjutus, præforibus sum. Nam triginta totos dies, tot enim spatii intercapedo postulat, iter usque facio, nihil quidquam quietis mihi profus indulgens, multis interim Episcopis ob itineris difficultatem graviter afflicis, neque paucis jumentis ob continuum profectiois laborem extinctis. Quæ omnia an vera sint, novit Dominus Deus. Certè jam statim Sanctus Cyrillus nobis constantissimè edixit Joannem studio & arte per viam hæsitasse. Cyrilli Rescriptum perit, ejus tamen substantiam habemus à Joanne in Relatione ad Principem de suis apud Ephesum Actis: Sed & ipse quoque Cyrillus Alexandrinus biduo antè habitum ab illo Confessum illum scripserat ad me Antiochenum Episcopum, quod universa Synodus meum adrogatum præstolaretur. Et in Relatione ad Reginas: Cyrillus, cum nobis se nostrum adventum præstolari scripisset, ac didicisset tridui itinere nos abesse, tyrannico Confessu constituto res flagitiosus ausus est. Proinde Sanctus Cyrillus decreverat ac promiserat expectare Joannem, &

sine ipso non progredi. At ecce post istas ipsius ad Joannem litteras adveniunt Alexander Apameensis, & Alexander Hierapolitanus Episcopus, à Joanne ad Cyrillum Legati, & ex illius nomine hunc rogarunt, ut pergeret, quod Joannes adesse non vellet, aut non posset. Haud dubiè etiam sponderunt Synodalia ejus Gestæ fore rata & grata.

Aliæ insuper rationes Cyrillum permoverunt ad procedendum. Palmarem edicit Ephesina Synodi ad Principem Relatio: Cum omnes juxta præfinitum nobis terminum Ephesum venissemus, accidit ut Joannes, Sanctissimus Antiochenæ Ecclesiæ Episcopus, adventum suum differret. At nos itineris difficultatem tarditatis causam rati, post terminum, nobis à vestra Majestate præfinitum, elapsam distulimus Sessionem ad totos sexdecim dies. Jam verò alii quidem Sanctorum Episcoporum senio confecti in externa regione morari non sustinebant, alii adversa valetudine in periculum vite adducebantur, nonnulli quoque ex illis in hac Ephesorum Metropoli diem extremum obierunt, quidam verò rerum penuria conficti nos advenientes instanter urgebant, ut mox inchoarem audientiam. Quinque Actionis ad Principem Relatio docet & aliam causam: Et ipse quoque Antiochenæ Ecclesiæ Episcopus propter cunctationem suam, sicut ex quorundam rumore accepimus, meruere non reus ageretur. Istiusmodi igitur rationes Cyrillum permoverunt ad acquiescendum Joannis Legationi ac Postulationis. Proinde adunavit Synodum, & damnavit Nestorium. Die vigesima secunda Junii, quam dicit decimam sextam post Pentecosten, à Principe præfixam Conventui. Præfixa erat dies septima Junii. Proinde in suo computo inclusit diem primum & extremum. Intermediant enim soli dies quatuordecim. Ita Sanctus Matthæus, & Sanctus Marcus, dum de Domini Transfiguratione agunt, dicunt: Post sex dies. At verò S. Lucas. Post octo dies.

Nihilominus contra justissimum Sancti Cyrilli processum plures Episcopi fuerunt solemnissimè protestati, flagitantes expectari Joannem, & usque ad ejus adventum differri Synodum. Præsertim quod ille Cyrillo jam scripisset se non abesse nisi ad triduum. Hac usque novimus similem protestationem ipsius Nestorii. Etenim suas ad Principem contra suam Synodalem damnationem querimonias sic incipit: Ad Ephesorum civitatem à Pietate vestra convocati, citra ullam cunctationem nos ed conulimus. Pius autem litteris vestris morem gerentes voluimus piissimorum Episcoporum undecumque venientium, præcipue verò magnæ civitatis Antiochenæ Episcopi, cum piissimis ejusdem Metropolitanis Episcopis, cæterorumque qui ex Italia & Sicilia expectabantur, adventum operiri, atque ita communem omnium Confessum instituire. Et huic Relationi decem præter Nestorium Episcopi subscriperunt. Hac usque item novimus similem protestationem Comitibus Candidiani, quem Theodosius servandi ordinis custodem Synodo dederat. Etenim prima & primaria, quam de Cyrillo ad ingressum Joannem idem Comes fecit, querimonia fuit hæc: Cum ante quinque proximis hujus diebus Reverendissimus Episcopus Cyril-

lus, & Memnon hujus civitatis Episcopus, & qui cum ipsi sunt Reverendissimi Episcopi, in Sancta Ecclesia convenissent, à me prohibiti sunt, ne contra Dominorum nostrorum & piissimorum Imperatorum Decreta inter se confessum facerent, atque moti ut omnium vestrum adventum expectarent; illi autem, ut Sacram prælegerem flagitarunt. Cum verò id recusassem propter vestrae Sanctitatis absentiam, quodque multi præterea alii Episcopi & Metropolitanus necdum advenissent, coegerunt me illi, se ignorare asserentes, quid à Dominis nostris per scriptum esset. Et ipse Joannes in data contra Cyrillum & Memnonem sententia posuit & hoc crimen; Neque Religiosissimorum Episcoporum à piissimis Imperatoribus nostris undecumque convocatorum adventum expectastis, cum tamen magnificentissimus Comes Candidianus & Scriptis monuisset & verbis, ne quidquam tale auderitis, sed communem omnium Sanctissimorum Episcoporum confessum expectaretis. Idem cum sua factione Joannes in variis ad Principem Relationibus acerrimè urfit istum excessum, clamans esse substantiale vitium, ideòque omnia Cyrilli Acta, & imprimis Nestorii damnationem, non fuisse Synodalia, sed factiosa Attentata.

Verùm præfens protestatio, qua præter Nestorium sexaginta octo Episcopi intercedunt, & volunt Joannem expectari, fuit hæc tunc ignota, ideòque huic Cassinensi Codici debemus non modicas gratias. Est enim res non modica. Et quidem inter hosce protestantes sunt etiam isti duo Metropolitanæ Alexandri, quos Antiochenus Joannes præmiserat Sancto Cyrillo denunciaturus, ut se non expectaret, sed ad Synodale opus procederet. Quare hæc istorum Acta sibi invicem non coherent. Iniquitatis mysterium detegit in Apologetico ad Imperatorem Theodosium libro Sanctus Cyrillus, amicissimas illas Joannis ad se litteras adducens, ac subjungens: Quomodo qui me Commistrum & Fratrem appellabat, ex inopinato factus est inimicus, nihil à me læsus? Verum ut commissi in me delicti culpam repellat, illum audio sibi videri acutè dicere, quod scripserit inimicitiam adhuc celans, quam suo tempore esset prolaturus in lucem. Quomodo itaque, si hæreticus eram, si impiæ Apollinarii, Arii, ac Eunomii improbitatis confors, me Commistrum vocabat? Cur caput meum sanctum, ac præterea sacrum appellat? An non omnibus perspicuum est, quod si quis cum barbaris conspirat, is sacerrimi vestri Regni inimicus omninò futurus sit? Sed inimicitiam oculasse ait, & dulcem sermonem usurpasse, cor autem dolo & amarulentia refertum habuisse. At quis eum laudare audeat, qui ad hunc modum vivere consuevit? Vultne forsitan Græcorum lectissimos nos inquirere? Sed illi etiam oderunt eum, qui aliud in corde gerit. Joannes igitur dolosum Syrum egit, & Sanctum Cyrillum studuit in aliquam Divalis Sacrae prævaricationem circumferbere. Hinc contraria egit, & agi jussit à suis Legatis.

Quæstio prima est, An hæc protestatio sit illa ipsa, quam Nestorius unà cum decem Episcopis supra urfit in sua Relatione ad Principem? Ratio dubitandi est: Quia hæc facta est per sexaginta octo Episcopos, ista per solos undecim.

Deinde, huic Relationi, adeoque & laudatæ per ipsam protestationi etiam Nestorius subscripsit, non verò isti. Respondeo tamen esse eandem & unicam. Etenim & Relationi & protestationi omnes iidem, licet in dispari numero, subscripserunt Episcopi, ideoque Relatores videntur laudare suam communem protestationem, quæ non est alia præter hanc præsentem. Quin immò etiam subscriperunt in pari numero. Etenim Cassinensis Codex Relationem adducit cum his subscriptionibus: Nestorius Constantinopolitanus Episcopus subscripsit. Helladius Episcopus Tharsi Metropolitanus subscripsit. Berinianus Episcopus Pergæ Metropolitanus subscripsit. Meonius Episcopus Sardeorum Metropolitanus subscripsit. Dexianus Episcopus Seleucia, Isauria Metropolitanus, subscripsit. Alexander Episcopus Apameæ Metropolitanus subscripsit. Dalmatus Episcopus Cyzici Metropolitanus subscripsit. Eutiberius Episcopus Thyasorum Metropolitanus subscripsit. Petrus Episcopus Trajanopolitanus Metropolitanus subscripsit. Julianus Episcopus Sardicensis Metropolitanus subscripsit. Basilus Episcopus Thessalica Metropolitanus subscripsit. Cyrus Episcopus Aphrodisiads Metropolitanus subscripsit. Maximinus Episcopus Anazarbi Metropolitanus subscripsit. Alexander Episcopus Hierapolites subscripsit. Dorotheus Episcopus Marcianopolitanus, Mæsia Metropolitanus, subscripsit. Et omnes alii, qui aderant, pariter subscripserunt similiter. Ex quo patet in omnibus huc usque editis Codicibus Nestorianæ Relationis subscriptiones esse mutilas, & hoc modo suppleudas. Proinde manifestum est, quod præfens contestatio sit illa ipsa, quam laudat & urget Nestoriana Relatio. Porro Nestorius soli Relationi subscripsit, non protestationi: Quod nempe reus esset, & quidem jam citatus, ideoque mallet rem agi per alios.

Alteræ quæstio est, Quomodo protestationi subscripserint plures Episcopi, quos constat cum Joanne Antiocheno non fuisse Ephesi? Etenim Joannes Ephesum præmiserat solos duos, Alexandrum Apameensem, & Alexandrum Hierapolitanum, cæteri omnes manserunt cum ipso in itinere, & non nisi aliquot à peracta Nestorii damnatione diebus pariter intrarunt Ephesum. Inter hos omninò fuerunt Helladius Tharsensis, Maximinus Anazarbi, Dexianus Seleucensis, Asterius Amidenis, Theodoretus Cyrensis, & plures alii. Respondeo hoc verum esse, ideòque istos Episcopos protestationi non adfuisse, sed postmodò ad ipsam suis subscriptionibus accessisse. Existimo adfuisse Ephesi ante querulam Nestorii Relationem ad Principes: Ei subscripsisse, ideoque & tunc accessisse ad protestationem. Post enumeratos omnes, qui datæ in Nestorium sententiæ subscripserunt, Episcopus Synodali Actorum Compilerator adjungit: Postquam hi omnes Nestorii depositioni subscripsissent, accesserunt alii Episcopi ad Sanctam Synodum, qui & ipsi quoque præpositæ damnationi subscripserunt. Eodem modo actum est circa hanc protestationem.

Quæstio tertia est, Quo die sit facta protestatio? Respondeo diem & horam edici à Comite Candidiano in suis, quas ingresso Ephesum Joanne

ni Antiocheno fecit statim in ipso hospicio, quærimoniis: *Lectione Sacra omnes applauserunt, ita ut non dubitarem, quin verè omnibus, quæ à piissimis Imperatoribus nostris sancita erant, morem essent gesturi. Et eam ob rem gaudio perfundebar. Verùm cum posse rogarem, ut litteris parerent omnes, nullus audire me sustinere voluit. Sed & Religiosissimos Episcopos, quos Sanctissimus Nestorius miserat, cæterosque qui comites ipsi adjuncti fuerant, non absque ignominia exegerunt. Me quoque, cum precibus iterum obnixius instarem, veluti qui non deberem eorum particeps esse, quæ ab illis gerebantur, à suo Consessu expulerunt. At verò Synodalis hæc Actio facta est die vigesima secunda Junii. Erat feria secunda secundæ hebdomadæ post Pentecosten. Et de ista S. Cyrillus in litteris, quas Epheso post ipsam scripsit ad suæ Ecclesiæ Clerum & populum, habet: *Scitote Sanctam Synodum in magna civitate Ephesi Ecclesia, quæ appellatur Deipara Maria, vigesima octava mensis Pauni fuisse factam. Cum autem totus dies ibidem fuisset infumptus, tandem Nestorium depositionis sententiæ subjecimus. Univerfus verò civitatis Populus à primo diei ortu usque ad vesperam præstolabatur Sanctæ Synodi iudicium. Actio igitur duravit à primo diei ortu usque ad noctem. Ejus exordium fuit lectio Divalis Sacrae, & statim subsecuta est Comitibus Candidiani protestatio. Et tunc mox præfens protestatio Episcoporum. Proinde facta est hora prima aut secunda diei. Facta est per Episcopos missio à Nestorio. Ex quo lucet ipsum fuisse hujus operis Authorem & Principem. Et isti Episcopi Synodo obtulerunt præfentes litteras, præfens instrumentum hujus protestationis. De ipso Comite Candidiano in sua ad Joannis Antiocheni Conventiculum Relatione adjunxit: *Sed neque Commonitorium, quod Religiosissimi Episcopi ad illos destinaverant, legi permisissent, quemadmodum Sanctissimi Episcopi norunt, qui necum accesserunt, qui testantur etiam quæ à me convenienter gesta sunt.* Hoc Commonitorium est omninò præfens Epistola. Hæc verba insuper docent Comitem Candidianum & factiosos Episcopos, licet ex alia & alia causa protestationem interjecerint, simul tamen introiisse Synodum, & mutuam protestationem audivisse. Qui fuerint hi speciosi Legati, ignoro.**

Protestatio postulavit tria. Primò firmam custodiam Nicææ fidei. Ad ipsam enim provocaverat Nestorius, clamans eam everti per Cyrilli Capitula. Et orientalis Factio pertinaciter perrexit ad ipsam solam proclamare. Et ista forsitan est radix servati per Synodalem Actionem processus & ordinis. Etenim ante omnia lectum fuit, tanquam omnium agendorum ac decernendorum fax & dux, Nicænum Symbolum. Exinde litteræ & Scripta Sancti Cyrilli: Et declarata sunt Symbolo consonare. Hinc lecta sunt Epistolæ & Scripta Nestorii: Et judicata sunt penitus dissonare. Ita Patres satisfecerunt primo protestationis articulo. Alter articulus erat, ne ante Joannis Antiocheni adventum causa inchoaretur, adeoque non judicaretur Nestorius, longè minùs damnaretur. Tertius erat, ne quis olim aut nuper à suo Episcopo depositus aut ex-

communicatus antea repararetur in communionem aut gradum. Protestabatur præsertim adversum Clericos, quos de Arii aut Apollinarii lue profanus Nestorius fuerat infamare conatus apud Celestinum Pontificem, & quos constanter blasphemis resistentes tandem damnaverat, ac ejecerat Regia civitate, & quos laudatus Pontifex non solummodo consolatus fuerat, sed & revertierat, gaudens quod etiam Christianis temporibus invenissent Martyrii gloriam, sed dolens quod Episcopo persequente. Porro protestatio postulavit quatuor dumtaxat dierum inducias. Lucet ex supra adductis litteris Sancti Cyrilli ad quosdam à Clero Constantinopolitanæ Ecclesiæ. Et quia id non est expressum in ipso instrumentum, videtur fuisse verbo postulatam. Quidquid sit, quinto præcisè die advenit Joannes Antiochenus. Quæ rerum connexio suadet omnia ex composito contigisse.

S. Cyrillus, & ejus Collega Memnon in precibus, quibus à Synodo postularunt inflictam sibi à Joanne Factione degradationem circumduci, hæc habent: *Sancta Synodus, quæ Nestorium deposuit, Sanctos Episcopos supra ducentos habuit, Joannes verò alios ad triginta numero collegit, vel hæreticos vel de criminibus delatos. Et quinta Ephesinæ Synodi Actio in relatione ad Principes scripsit: Pauci quidam Nestorio adherentes, omnes triginta tantum, insantiaque suæ Joannem Antiochenæ Ecclesiæ Episcopum adjuvorem adsciscientes, contra Cyrillum & Memnonem depositionis contumeliam protulerunt. Et in relatione ad Sanctum Celestinum Pontificem: Viri numero triginta, qualem Synodi faciem contra Synodum ex universo orbe collectam haberent? Eadem paucitas, idemque numerus frequenter urgetur in Synodalibus Actis. At verò protestationi subscripserunt sexaginta octo Episcopi præter Nestorium. Hinc quæstio quarta est, Quomodo hæc coherent? Respondeo distinguenda tempora, & omnia tunc coherentia. Res mutari cœpit, dum Joannes Patriarcha manus violentas in Sanctum Cyrillum, Romanæ Sedis Vicarium, ac Synodi Præsidentem, cœpit extendere, & attentare ejus degradationem. Plures horruerunt facinus, & ab ipso recesserunt. Hinc isti facinorose sententiæ subscripserunt solitres & quadraginta. Omnes ferè Orientales. Exinde supervenit nova Romanæ Ecclesiæ Legatio, Arcadius & Projectus Episcopi, ac Philippus Presbyter, cum novis adversus Nestorium Papalibus litteris ac Mandatis: Horum Legatorum pro Sancto Cyrillo adversus Joannem Acta pluribus aperuerunt oculos, atque ita illos reduxerunt quasi ad triginta. Hoc docet plena Synodus in Relatione ad Principem, transmissa per Palladium Magistrum: *Sunt illi, qui diversa à recta fide sentiunt, ad tegendam imposturam adeo callidi, ut quidam quoque Sanctissimi Episcopi, occultato errore, à Nestorio decepti sint, & ei se adjunxerunt, Adisque illius subscripserunt, qui tamen posteaquam dilucidè quid sentiret, essent percunctati, illumque suas blasphemias retereptem comperissent, ab eo desceverunt, ac Sanctæ Synodo se adjunxerunt, patefactaque ejusdem blasphemiam condemnationis sententiam adversus prædictum Nestorium unà**

nobilis eulorum. Nempe accedendo ad Synodi iudicium, & ipsi subscribendo. Relatio adjungit singulorum, qui cum Joanne ac Nestorio permanserunt, Episcoporum nomina: Et non sunt, nisi triginta quinque, computato ipso Joanne.

Quæstio quinta est, Quo die Alexander Apmæensis & Alexander Hierapolitanus intraverint Ephesum? Quomodo item Sancta Synodus, quæ non nisi per sedecim dies expectavit Joannem Antiochenum, in missa per Palladium Magistranium ad Principem relatione dicat: *Joannes sanctam Synodum post terminum à vestra Majestate præstitum supra viginti & unum dies suspensam tenuit?* Ratio circa primum dubitandi desumitur ex Sancti Cyrilli ad Principem Apologetico libro, dicente præfatos Episcopos advenisse, cum sextus decimus dies jam abisset. Hoc enim si verum sit, advenit post damnatum Nestorium, ideoque Cyrillus non possit ipsorum relatione permotus processisse ad Synodum Respondeo Sancti Cyrilli textum a nuperimis Conciliorum Vulgatoribus esse depravatum. Vaticana & authentica editio legit: *Cum sextus decimus dies jam ageretur.* Proinde præfati Metropolitanæ videntur Ephesum intrasse die vigesima prima Junii ad vespem, dum tres Episcopi Nestorium in proximam lucem citassent, aut citarent ad Synodum. Certè tunc omnino agebatur dies decima sexta. Etenim Græci suos dies tunc mensurabant juxta antiquam Synagoga regulam: *A vespera in vesperam celebrabitis Sabbatham vestra.* Lucet ex authore, apud Sanctum Athanasium exstante quæstionum ad Antiochum, ac ex alio ibidem authore, qui scripsit interpretationem Evangelicarum Parabolarum. Præfati Episcopi videntur omnino tunc, & non sequenti luce advenisse. Etenim Synodalis Confessio statim à primo istius lucis exordio cœpit, & duravit usque ad plenas tenebras, ideoque tunc illi non potuerint convenisse Sanctum Cyrillum, ac illi exposuisse sua negotia. Synodalis ad Principem relatio est rectissima. Etenim Joannes quinto post decimum sextum die advenit, ideoque vigesimo primo post diem præstitum à Principe. Hoc vult Synodus. Ex quibus omnibus etiam discimus Joannis factionem non totam simul, sed divisim advenisse Ephesum. Et hinc Ibas Presbyter advenit secundo die post damnatum Nestorium.

CAPUT OCTAVUM.

Epistola Nestorii, & qui cum ipso, ad Imperatorem Theodosium, de his quæ tunc in Epbeso gesta sunt.

IN Ephesinam Civitatem convocati à Vestra Pietate, & absque mora venientes, volumus quidem vestris obedientes litteris sustinere omnes undique adventuros Deo Amicissimos

Episcopos, maximè verò sanctissimum magnæ Civitatis Antiochiæ Præsulem, & eos qui cum ipso veniunt Deo Amicissimos Metropolitanos Episcopos: Et eos qui ab Italia vel Sicilia veniunt. Et sic commune cum cunctis celebrare Concilium, & communi Decreto firmare fidem sanctorum Patrum, qui Nicæam congregati sunt. Nam multæ post illam Synodi factæ nihil innovare præsumperunt contra eam, sed in ea permanendum esse sanxerunt. Dum verò videremus ad hoc eos, qui ab Ægypto sunt, valde resistere, & putare quod nos nequidquam dilationibus uteremur, promissimus ad Concilium convenire, quocumque tempore Magnificentissimus Comes Devotissimorum Domesticorum Candidianus, hujus rei gratia à Pietate vestra destinatus, nos convenire voluisset. Hæc verò & ipsi per Deo Amicissimos Episcopos demandavimus. Quia verò agnovit Magnificentia ejus & Sanctissimum Joannem, magnæ Antiochenorum Civitatis Episcopum, & eos qui cum eo sunt, propinquasse: Hoc enim directi ab eo Præfectiani & Magistriani manifestum fecerunt. Nunciati verò sunt & alii ex Occidente Deo Amicissimi Episcopi advenire. Constituit omnibus universorum sustinere præsentiam, secundum quod visum est pio vestro Regimini. Et nos quidem quietem dileximus, acquiescentes his, quæ vestra scripserat Pietas. Ægyptii verò & Asiani, neque quod communiter expedit Ecclesiis cogitantes, neque pacificam legitimamque intentionem vestra Pietatis amplexi, immò verò & Ecclesiasticas & Imperiales sanctiones calcando, effugerunt quidem consonam fidei confessionem, abrumpere verò clarè volentes Ecclesiasticum Corpus, inter semetipsos fuit congregati, alienaque operati, tam Ecclesiasticæ Consequentiæ, quam etiam litteris his, quæ nuper à vestra Pietate sunt scriptæ. Unam siquidem cum concordia universorum fidem exponi in litteris, quas destinavit vestra Pietas, præcepistis, Apostolicis Evangelicisque Conscriptis, & Sanctorum Patrum Dogmatibus consonantem, sed prædicti nihil horum cogitantes ex toto, apud semetipsos egerunt quæcumque egerunt, quæ à cunctis Imperium vestrum faciet aliena. Secum verò seditonarios quosdam dispergentes in forum, Civitatem confusione impleverunt, Domos nostras publicè circumdantes, aggressi & perturbantes nostrum commune Concilium, quædam quoque intolerabilia comminantes. Princeps verò Seditoniarum factus est Memnon Episcopus. Et Sanctas Ecclesias, Sanctaque Ecclesiastica Martyria, & Sanctam Apostoli Basilicam nobis quidem clausit, ne esset vel quo refugere, seditione fugante, possemus; ipsi verò majorem patefecit Ecclesiam, ibique illos effecit habere Concilium. Et mortem minatur omnibus nobis.

Igitur vestram supplices Pietatem quæsumus, & nimium rogamus, ac poscimus, quoniam vestri Amatoris Christi Verticis obedimus litteris, & simpliciter ad Ephesum venimus, ignorantibus nobis has congressiones barbaricas imminere, ut jubetis nos illæso ab omni fraude

de servare, & legitime Concilium fieri, nullo Clericorum neque Monachorum, nec nostro nec Ægyptiorum, introeunte Concilio: Neque nullo Episcopo, qui ad perturbationem Concilii adit, nisi qui vocatus advenerit. Duos autem cum Metropolitanis uniuscujusque Provinciæ electissimos, & qui possint scire hujusmodi quæstiones, intrare jubete Concilium, & Sanctorum Patrum fidem cum pace & consonantia confirmare. Aliàs jubete nos absque periculo redire ad propria. Minantur enim & ipsa nos vita privare.

Et Subscriptiones.

Nestorius Constantinopolitanorum Episcopus subscripsi.
Eritilas Episcopus Heracleæ, Thraciæ Metropolitanus, subscripsi.
Helladius Episcopus Tharsi Metropolitanus subscripsi.
Berinianus Episcopus Pergæ Metropolitanus subscripsi.
Mæonius Episcopus Sardæorum Metropolitanus subscripsi.
Dexianus Episcopus Seleuciæ, Iauriæ Metropolitanus, subscripsi.
Alexander Episcopus Apamææ Metropolitanus subscripsi.
Dalmatius Episcopus Cyzici Metropolitanus subscripsi.
Eutherius Episcopus Thyavorum Metropolitanus subscripsi.
Petrus Episcopus Trajanopolis Metropolitanus subscripsi.
Julianus Episcopus Sardicenis Metropolitanus subscripsi.
Basilius Episcopus Thessaliæ Metropolitanus subscripsi.
Cyrus Episcopus Aphrodisiæ Metropolitanus subscripsi.
Maximianus Episcopus Anazarbi Metropolitanus subscripsi.
Alexander Episcopus Hierapolitanus subscripsi.
Dorotheus Episcopus Marcianopolis, Mæsiæ Metropolitanus, subscripsi.
Et omnes alii, qui erant pariter, subscripserunt similiter.

SCHOLIION.

HÆc facinorosa Nestorii adversus primam, à qua damnatus, Synodi Actionem ad Principem relatio & querimonia est vulgata. Duxi tamen hinc adjungendam ob duas præsertim rationes. Primo, quod hæc sit alia translatio, non parum illustrans rei seriem. Deinde, quod adnexam habeat omnium Episcoporum subscriptionem: Non undecim dumtaxat, sed sexaginta novem. Notanda sunt hæc querimoniae verba: *Promissimus ad Concilium convenire, quocumque tempore Comes Candidianus nos convenire*

voluisset. Hæc verò & ipsi per Deo Amicissimos Episcopos demandavimus. Elucidant Synodi seriem, & edicunt causam, ex qua Nestorius adductæ protestationi non subscripserit. Die vigesima secunda Junii inchoatam Synodum summo mox mane accesserunt Legati à Nestorio Episcopi, Legati ab ejus factione, & ipse Comes Candidianus. Nestorius, quoniam pridè fuerat solemniter citatus, contumaciæ notam evitare studens spondit adesse, dummodo Comes non intercederet. Et præfens Comes statim intercessit. Exinde Factionis Legati exhibuerunt suæ protestationis instrumentum, & viva voce quædam addiderunt. Nestorius igitur, ne suam obedientiam sponsonem videretur evertere, instrumento subscribere non potuit. Omnia fuerunt facta per studium & artem.

Verum qui sunt Episcopi, quos relatio affirmat fuisse expectandos ex Italia & Sicilia? Aliqui existimant fuisse Julianum Eclanensem, Orontium, Florum, aliosque Pelagianos, quos Nestorianæ Factioni constat adhæsisse. Verum isti, utpote proscripti, & quasi Cain per Orbem vagabundi, non erant in Italia. Erant in Thracia, aut fortè apud Ephesum, vel etiam in Comitatu Patriarchæ Joannis. Proinde existimo Relationem proclamare ad Celestini Pontificis Legatos, Arcadium, Projectum, ac Philippum, qui ad secundam Synodi Actionem, factam die decima Julii, dixerunt: *Esti tardus navigationis progressus, adversaque tempestas nos maxime detinuerunt, ita ut, sicut spes erat, ad destinatum locum pervenire nequiverimus, attamen Dei gubernatione, vestraque Beatitudinis orationibus, nostra Mediocritas hic applicuit, ipsique gratias agimus, quod Beatitudinem vestram, uno in loco, & una in fide manentem, & pro Ecclesia Dei sollicitam, invenimus.*

Et hinc oritur quæstio, Quomodo Nestorianæ Factionis querimonia non fuerit justa? Quæ ratione Sanctus Cyrillus præsumpserit sine Romanis Legatis ad Synodalia Acta procedere? Quomodo non attentarit acephalum Conciliabulum? Respondeo non istos solos, sed etiam Sanctum Cyrillum fuisse Celestini Pontificis ac Romanæ Sedis Vicarium & Legatum, & quidem in solidum, ideoque post lapsum Synodo præfixum terminum potuisse procedere. Ita lucidè patebit ex infra adducendo Commonitorio, quod istis Legatis dedit laudatus Pontifex. Idem patet ex Philippi Legati verbis ad Synodum. *Gratias agimus Sanctæ ac adorandæ Trinitati, quod nos humiles sancto vestro Conventu dignata est. Dudum quidem Sanctissimus Papa noster Celestinus per suas epistolas ad Cyrillum, Sanctum Virum, de præfenti hac causa desinuit, quæ litteræ sacro vestro Cœnii sunt exhibitæ. Et nunc alias rursum ad corroboracionem catholice fidei per nos missæ ad vestram omnium Pietatem. Nestorianæ impietatis ac personæ damnatio jam peracta erat per solum Pontificem: Erat opus sola executione. Hanc ille delegaverat & Cyrillo, & tribus aliis Legatis è suo Latere. Singulis in solidum. Hinc Cyrilli processus fuit per hosce tres comprobatus ac stabilitus. Et certum est, quod Nestorius horum*

horum Legatorum adventum averfatus fuerit: Nam adversus Celestini judicium provocaverat ad Synodum, & à Principe extorferat fufpenfivum effectum, aut certè per fixatam obedientiam ac palinodiam fifti fecerat Romanam fententiam. Proinde hæc proclamatio fuit techna ad Cyrillo & Synodo qualitercumque derogandum. Et hinc iftorum Legatorum moram nec Joannes Antiochenus, nec Comes Candidianus, nec ipse Irenæus, nec quivis Nestorii Patronus unquam culpavit. Porro Epifcopi, quos ex Sicilia expectandos Nestorius voluit, crediderim fuiffe Pelagianos. Eorum aliqui, licèt ex toto Occidente profcripti, latitabant in Infula, atque à Nestorio aut Juliano evocati expectabantur. Wandalica Africæ calamitas fecit fecuritatē illic latitandi.

Relatio Sanctam Synodum accusat præfertim de tribus. Primò, de violato Nicæno Symbolo. Ad ipsum enim Nestorius proclamabat affiduè. Non dumtaxat post edita, à quibus ipfum everti vociferabatur, Cyrilli Capitula, sed à primo exordio suæ Hæresis. Hinc ad illum in ipsa fuorum Capitulorum Epistola Sanctus Cyrillus fcriptum: *Non sufficit tuæ Religioni solummodo fidei Symbolum confiteri. Hoc enim nec intellexisti, nec rectè interpretatus es, licet perverfæ vocis sono eadem verba protuleris.* Loquax interim homo verfute adeò novit Symboli verba circumfcribere, ut multos cum fcrupulo dimiserit. Hinc Sanctus Cyrillus & in ipsa Synodo per multa Sanctorum Patrum testimonia, & post ipsam per fingularem Commentarium compulfus fuit illud exponere, ac demonstrare Nestorium effe ab eo remotiffimum. Et fanè Symbolum, quod inter alias blasphemias etiam Pauli Samofatenfis impietatem invaferat ac damnarat, quomodò poffit favere Nestorio? Erat tunc ifto loco, in quo apud nostrum sæculum sunt Sacræ litteræ. Uti nunc Lutherus, Calvinus, cæterique Sectarii proclamant ad hæc folas, ita tunc quævis Pestes provocabant ad iftud. Sed qua fide, docent nos Polemon, Timotheus, & alii fimiles ex fædo Apollinarij luto prognati difcipuli, duarum in Christo Domino Naturarum confufionem firmantes ex hifce verbis: *Consubstantialem Patri.* Adversum quos Sanctus Athanasius in litteris ad Epifcetum Corinthi Epifcopum meritò exclamavit: *Quis infernus ifta evomit?* Quod ipsum in Nestorium exclamari poffe, fuo loco demonftrabitur.

Alterum accusationis caput est Divalis Sacræ prævaricatio. Hoc crimen & Nestorius, & Joannes, & omnis Factio affiduè conclamarunt. Hinc quæritur, An Sacra Synodus re vera hic impigerit? Rationem dubitandi facit fecunda Sacra, directâ ad omnes Metropolitas. Tres enim exstant Sacræ. Prima ad Sanctum Cyrillum, duiffimè eum arguens uti authorem harum omnium turbarum, ipsumque uti reum potenter cogens ad Synodum. Altera est ad omnes Orientales Metropolitas, mandans ipfos cum competente Suffraganeorum numero Ephesi adesse ante diem Pentecostes. Tertia est ad plenam Synodum, directâ per Comitem Candidianum, futuris Synodi Actibus præfcribens modum & or-

dinem. Porro fecunda Sacra habet: *Cæterum ante Sanctiffimam, coactam Synodum, communemque ejuſdem, quæ de omnibus dabitur, fententiam, nihil quidquam in ulla prorsus re privatim à quocumque innovetur.* Hæc verba quidam volunt refpici à Nestorio: *Unam ſiquidem cum concordia univerforum fidem exponi in litteris, quas deftinavit veſtra Pietas, præcepiffis, Apoſtolicis Evangelicisque Conſcriptis, & Sanctorum Patrum dogmatibus conſonantem.* Ex eifdem cenſent Factionem affiduè clamitaſſe Nestorii damnationem fuiffe non Synodale judicium, fed privatim ac à Principe veritum Conventiculum; ideoque circumducendum ac damnandum.

Labuntur. Etenim Sacra, ad cujus prævaricationem affiduè proclamavit factio, est palam illa, de qua Comes dixit ad Joannem Patriarcham: *Cyrillus & Memnon, ut Sacram prælegere, efflagitarunt. Cum verò id recuſarem, coegerunt me illi, ſe ignorare afferentes, quid à Dominis noſtris præſcriptum eſſet.* At verò Sacram, qua Epifcopi fuerant evocati ad Synodum, ipſorum nullus poterat ignorare. Porro ifta Sacra fic habet: *Candidianus operam det ſeculam, ut omnibus & ſingulis, quæ dicuntur, ſinguli inoffenſè, quod viſum fuerit, in medium proponere, vel ab aliis propoſitum, ſcopus fuerit, reſutare queant, ut ea tandem ratione, quod omnibus placitum probatumque fuerit, communi veſtræ Sanctitatis ſententia conſtituatur & decernatur.* Hæc verba fuerunt fundamentum tanti clamoris. At quis non videat fuiffe frivolas calumnias? Etenim Sacra manifeſtè ſanxit adverſus agenda ante diem, quem Princeps Synodo præfixerat. Hinc enim evocatoria Sacra habuit: *Omnino autem perſuſum habemus neminem ex piiffimis Epifcopis fore, qui ſimul atque rerum Eccleſiaſticarum cauſa, atque adeò controverſiarum totius Orbis gratia, noſtra hæc ſanctiſſima Synodus cogi intellexerit, non prope ſtudioſe occuſurus ſit, rebusque tantopere neceſſariis, ac Deo uſque adeò gratis, pro virili conſulturus. Nos quoque harum rerum curæ ſedulo incumbentes, nullum impunè abeſſe ſuemus: Nec ullam ille vel apud Deum, vel apud nos quoque habiturus eſt excuſationem, qui ſtatim impigre ſecundum præſcriptum tempus ad deſtinatum locum præſe non fuerit. Enimvero quicumque ad Sacerdotalem Synodum accitus alacriter non accurret, is fanè conſcientiæ parum ſinceræ ſe eſſe oſtendit.* Et in hæc Sacræ verba ipſe Joannes impexit. Quare omnes ejus in Sanctum Cyrillum ac ſacram Synodum clamores erant inanes calumniæ.

Tertium accusationis caput erant Nestorio ac ejus aſſectis in ipſo etiam Pentecoste Feſto clauſæ per Memnonem Ephelinum Epifcopum Eccleſiæ. Factio clamabat Memnonem effe Cyrillo fervilem per omnia ſatellitē, ideoque omnes hæc turbulencias ac violentias effe pariformiter utriusque. Rei ſeriem exponit ipſa Factio, Joanni jam Ephelum adveſto edifferens omnia Acta ante ejus adventum: *Cyrillus Reverendiſſimus Eccleſiæ Alexandrinæ Epifcopus, nec non Memnon Religioſiſſimus hujus civitatis Antifites, qui ſe Cyrillo in omnibus adminiſtrum exhibuit, Sanctas Eccleſias, Sanctasque Martyrum Aedes, & ſanciam quoque Apoſtoli*

Apoſtoli Baſilicam præcluſit, & ne ſacrum quidem Pentecoste diem Religioſiſſimis Epifcopis celebrare permiffit. Et prima factionis ad Principem Relatio: *Cyrillus Alexandrinus & Memnon Ephelus, ſatellitio comparato, magnæque agreſtium hominum multitudine coacta, ne Sanctæ quidem Pentecoste Feſtum celebrare, matutina, aut vespertina officia obire permiferunt. Ac præter hæc Sanctas etiam Eccleſias, Sanctasque Martyrum Aedes nobis præcludentes, ipſi cum quibusdam in errore illorum abductis inter ſe conſeſſum inſtituerunt, Sanctorumque Patrum Canonibus, veſtrisque Decretis proculcatis, ſexcenta ſcelerum exempla ediderunt. Et Relatio ad Senatū Conſtantinopolitanum: *Comperimus Cyrillum Alexandrinum Epifcopum, & Memnonem Ephelorum, ſexcenta graviffima contra Dei Eccleſiam geſſiſſe, civitatem Sanctamque Synodum turbis & tumultibus compleſſe, atque ex navis Aegyptiis, ac Aſiaticis ruſticis ſatellitio collecto, Tyrannidi ſuæ miniſtros quæſoviſſe, Sacram Sanctæ Pentecoste Solemnitatem celebrari vetuiſſe, Sacra Tempia & Martyrum Aedes præcluſiſſe, ita ut ne orare quidem volentibus liceret venientibus à locis uſque adeò remotis, Sanctorumque Martyrum, maxime verò Beatiſſimi Joannis Theologi ac Evangelicæ, monumenta omnia complectendi deſiderio flagrantibus.* Factio frequenter urit hanc quærimoniam.*

Nec ſolum Nestorium ita tractavit Memnon, fed ipſum etiam Patriarcham Joannem, ac ipſi adherentes Epifcopos. Etenim hi in ſua ad Principem, per Palladium Magiſtrianum tranſmiſſa, Relatione ſcribunt: *Proſecti ſumus ad Sancti Joannis Evangelicæ Apoſtolicam Eccleſiam gratias agere, Deumque pro veſtra Majeſtate rogaturi. Cum autem illi nos conſpicati eſſent, repente Templum nobis occluſerunt. Itaque cum forinſecus adoraviſſemus, ſilentioque reverteremur, famulorum quorundam multitudo erumpens, alios quidem noſtrorum detinuerunt, nonnullis jumenta ſua abſulerunt, quosdam etiam vulneraverunt, nos autem fuſibus & lapidibus longo intervallo inſectati ſunt, ita ut, tanquam Barbaris inſequentibus, magna tum feſtinatione fugam capeſſere cogereſſer. Etiam Joannes frequentiſſimè urget hanc injuriam. Nec ſolus Memnon, fed etiam Chalcedonenſis Epifcopus iſto modo tractavit Joannem, ac ejus in iſta Legatione Collegas. Lucet ex litteris Theodoretæ Cyrenſis Epifcopi ad ſuum Metropolitanam Alexandrum, exponentibus Legationis Acta apud Chalcedonem: *Populus omnis, gratia Dei, bene habet, & jugiter ad nos egreditur. Inceptimus autem ipſis etiam diſſerere, & celebraviſſimus Colledas maximas, & quarto illis enarratum eſt de fide. Et tanta audierunt voluptate, ut uſque ad horam ſeptimam non diſcederent, ſed perduraverint uſque ad eſtum Solis. In Aula enim maxima, quatuor habente porticus, multitudo congregata fuit, & nos ſuperne concionabamur à ſuggeſtu prope tectum. Noverat autem Rex Pienſiſſimus, quod multitudo congregaretur contra nos, & nobis occurrens dixit: Novi quod malè congregamini. Dicebam autem ei: Quia dediſti fiduciam loquendi, cum venia audi. Juſtum eſt Haroticos excommunicatos in Eccleſiis agere, nos verò, qui pro fide certamus, & propter hoc ab illis communio-**

nis exortes factos, non intrare in Eccleſiam? Et ille reſpondit: Et ego quid faciam? Reſpondi igitur illi: Quod fecit Magiſter tuus, Comes Largitionum, in Epheſo. Ille enim ut invenit nonnullos congregari, nos autem non congregari, compeſcuit eos dicens: Si non fueritis paſifici, non concedam uni Patri congregari. Oportebat etiam tuam Pietatem præcipere hic Epifcopo, ne permitteret, neque illis, neque nobis congregari, donec conveniamus, vel juſta tua ſententia omnibus nota fiat. Ad hæc dicebat: Equidem Epifcopo imperare non poſſum. Pro verbis, Congregaretur contra nos, Caſſinenſis Translatio rectiùs habet: Congregaretur ad nos.

Ex his diſcimus varia. Primò, quod etiam Joannes ſacrarum Largitionum Comes, dum Ephelum advenit, ſolos ſancæ Synodi Patres invenit exercentes Divina Miniſteria, orientalem autem Factionem viderit ſine Eccleſia, ſine omni ſacra functione. Secundò, quod utramque partem uſque ad initam pacem tentaverit à Sanctis ſuſpendere, atque ita cogere ad concordiam. At non obtinuit. Tertio, quod etiam Chalcedonenſis Epifcopus factioſis Legatis, inter quos cum Theodoro erat ipſe Patriarcha Joannes, omnes Eccleſias clauſerit, aperuerit verò Legatis Sancti Cyrilli. Quarto, quod hac de cauſa Theodoretus debuerit concionari in ſuo hoſpicio, neſcio qua ſæculari domo. Quintò, quod hanc ejus audaciam etiam Chalcedonenſes Clerici ac Monachi tanto impetu invaſerint, ut tam ſuæ quam Regiæ civitatis Populum, ex curioſitate accedentem ad iſtas conciones, ac præfertim ex ipſis redeuntem, lapidibus impeterent. Quorum omniùm ratio eſt, quod cuncti Orthodoxi Epifcopi ſuſpenſivum effectum, quem Neſtorianæ ad Synodum appellationi Imperator Theodoſius adſcripſerat, haberent pro frivolo, ac ſacris Canonibus & Divinis Apoſtolicæ Sedis privilegiis adverſo. Noverant Neſtorium Celeſtini Papæ Decretis dolose ac mendaciter obediſſe, & poſt iſtum obedientiæ fucum patraſſe pejora, ideoque etiam ante Synodi ſententiam habebant pro degradato ac excommunicato. Ante repertum harum Epiftolearum theſaurum ignoraviſſimus Neſtorii palinodiam.

At quare etiam Joanni Patriarchæ, ejuſque Epifcopis fuerunt clauſæ Baſilicæ, ac interdita Divina Officia? Reſpondeo quod ob duas cauſas. Primam edicit Memnon in litteris ad Clerum Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ: *Joannes quotidie venerandum Senatū, illuſtriſſimoque civer ad ſe evocans, magna importunitate flagitabat, ut eorum ſuffragiſ alius in meum locum ordinaretur Epifcopus. Denique ita hic inſtabat, ut omnes Orthodoxi civitatis incolæ Oratoria occuparent, ibique ſe continerent, ne illius temeritas & nefarius auſus, publicè propoſitus, quod vulgè ſermone circumferebatur, effectum ſortiretur. Unde ad Sancti Joannis Evangelicæ Baſilicam adſcendens, & quod ibidem ordinaturus eum eſſet divulgans, ſeditionem & tumultuationem eo in loco concitavit. Tanta namque Armatorum multitudine comitatus adſcendit, ut aliquos ibi mendicantium ſemi-neces*

reliquerit, & quasi affectus fuisset injuria ab eis, qui ibi reperti sunt, ut Synodo posset constare invectivam, apud Imperatores & alios conquestus est. Hanc igitur sui Episcopi injuriam avertere volens Ephesus Populus opposuit arma armis, & ipsum Asiatici rustici, & nautæ Ægyptii adjuverunt. Nam novi Episcopi intrusio erat contumelia etiam Sancti Cyrilli. Ex his interim disce antiquum morem Orientalis Ecclesiæ, quæ pauperes non permittebat intra Ecclesiam, sed jubebat ad illius fores sedere & mendicare. Ad hæcæ fores erant & fontes & pauperes. Isti ad manus & corpus, hi ad abluendam animam: Quo fideles & corpore & mente puri intrarent ad Dominum Deum, apti ad exorandam ejus clementiam. Quem morem frequenter laudat Sanctus Joannes Chrysostomus. Est è Synagoga traductus in Ecclesiam. Nam claudus ille, quem Sanctus Petrus erexit, mendicabat ante portam speciosam Templi.

Altera, ob quam etiam Joanni Patriarchæ fuerunt clausæ Ecclesiæ, ratio erat ejus communicatio cum damnato ac anathematizato Nestorio. Antiquam Ecclesiæ regulam Euphemio Constantinopolitano Episcopo, roganti, Quando fuerit damnatus Acacius, exponit Sanctus Gelasius Pontifex: *Ostendite quæ Synodus in unaquaque Hæresi cum erroribus Successores eorum his communicantes, simulque omnes non damnet complices? Uci ergo Acacius Eutychanis communicando attraxit sibi Chalcedonense anathema, ita cum suis Affeclis Joannes non dumtaxat communicando, sed insuper defendendo Nestorianæ damnationis. Quod præsertim verum fuit, postquam ipsum Synodus ob patrata in Sanctum Cyrillum ac Memnonem, immò & in omnem Synodum contumeliosa facinora, necnon ob durissimam contumaciam nominatim excommunicavit. Hinc etiam Chalcedonensis Episcopus Ecclesiæ ipsi clausit, & Imperator Theodosius ad protestantem Theodoretum dixit: *Episcopo imperare non possum.**

Notanda sunt adducta Factionis verba in Relatione ad Principem, facta statim post attentatam contumeliam in Cyrillum ac Memnonem. Lamentatur Nestorio ac ejus Affeclis fuisse clausas Ecclesiæ in Festo Pentecostes, & adjungunt: *Ac præter hæc Sanctas etiam Ecclesiæ, Sanctasque Martyrum Aedes nobis præcludentes, ipsi cum quibusdam in errorem illorum abductis quendam inter se Confessum instituerunt.* Exponit in sua ad Principem querimonia Nestorius: *Memnon Sanctas Ecclesiæ, Sanctaque Ecclesiastica Martyria, & Sanctam Apostoli Basilicam nobis quidem clausit, ne esset vel quo refugere seditione fugante possemus, ipsi verò majorem patefecit Basilicam, ibique illos effecti habere Concilium.* Nestorius, postquam nec suam, nec suorum Collegarum, nec Comitum Candidiani protestationem vidit admitti à Synodo, se transtulit ad alia consilia: Occupare fategit S. Joannis Evangelistæ Basilicam, istic agitare Synodum, damnationis rationem Cyrillo reddere, atque ita saltem turbare omnia. Explere dudum meditatam ac jactatam facinoram, de quo Cyrillus in litteris ad Cle-

rum Constantinopolitanum: *Neque tamen miser ille, licet complures & graves viri, ejus opera seducti, nos accusaturi essent, rerum nostrarum Judicem se fore speret, quamvis jure Amphitryonum hoc sibi demandari faciat.* Verum contra omnes ejus artes & violentias vigilantissimus Memnon, licet Synodo præfens in Cathedrali Ecclesia, potenter intercessit: Per suum Clerum jussit occludi omnes Ecclesiæ, præsertim Basilicam, Ephesiorum secundariam, Sancti Joannis Evangelistæ. Hinc Hæresiarcha compulsus est ad aliam machinam, comprehensam his verbis: *Cyrillus & Memnon, secum seditiosos quosdam dispergentes in forum, civitatem confusione impleverunt, Domos nostras publicè circumdantes, aggressi & perturbantes nostrum commune Concilium.* Omnibus Ecclesiis exclusa Factio egit Synodum in domo Nestorii. Et istud etiam sceleratum Conventiculum Ephesus Clerus & Populus disparant. Clarius hæc exposuit Factio Patriarchæ Joanni advecto Ephesum: *Memnon multitudine agrestium hominum coacta, civitatem turbis implevit. Insuper Clericos suos ad Piiſſimorum Episcoporum diversoria mittens, vel extrema quæque, nisi confuso eorum Concilio se adjungerent, illis comminatus est.*

CAPUT NONUM,

Contestatio Candidiani Comitum, quam publicè, manè audiens Synodum celebrari, in Epheso proposuit.

Sanctissimo Episcopo Metropolis Alexandriae Cyrillo, & Reverendissimis Episcopis qui cum eo sunt congregati, Flavio Candidiano, Magnificentissimus Comes Devotissimorum Domesticorum.

Quoniam ex quo in Ephesinam civitatem veni, nihil aliud deprecatus sum communem Sanctamque Synodum vestram, nisi ut cum pace atque concordia, quæ ad Fidem rectamque glorificationem nostram pertinent, exponerentur, sicut & Dominus noster jussit, & Piiſſimus Imperator, scit Religioſitas vestra. Et sufficit mihi testimonium, quod ipsa veritas præbet, quia nihil aliud egerimus præter hæc. Quoniam verò & dum congregandos vos esse in Sanctissimam Ecclesiam præter aliorum Episcoporum cognoscerem voluntatem, nondum veniente Sanctissimo Episcopo Antiochenæ Metropolis Joanne, vel his qui cum ipso sunt, non cessavi rogans ut id fieret, quod dixi superius, & unumquemque

quemque sum contestatus ob hoc, ne fortè particularis fieri Synodus videretur.

Extremò verò nihilominus cum congregati essetis in Sanctissima Ecclesia, occurrere festinavi, & ea quæ visa sunt Domino nostro, & Piiſſimo Principi, licet videam ex superfluo facere, dum semel nosceretis hæc eadem ex litteris Divinitatis ejus, directis ad vos. Verumtamen edocui dispositionem ejusdem Domini nostri & Piiſſimi Principis hanc esse. Velle namque eum dixi fidem nostram absque ulla discordia ab omnibus idem sapientibus roborari, & nolle particulares quasdam Synodos fieri, quod maxime in hæreses & schismata convertere novit Religionem nostram, Fidemque Orthodoxam. Insuper dum Reverentia vestra exigeret Sacram Domini nostri & Piiſſimi Principis, quæ directæ est ad Sanctam Synodum, relegi, priùs quidem id facere non annuebam, nec enim dicere refutabo, eò quod non adessent omnes, qui ad Sanctissimam Synodum jussi fuerant convenire, sed quia vestra Religioſitas inquit ignorare se, quæ præcepta sint à Domino nostro & optimo Principe, necessarium mihi visum est apparere, ut etiam non præsentibus aliis Reverendissimis Episcopis omnibus relegerentur Divinæ atque adorabiles Litteræ.

Nihilominus verò, & postquam vobis manifestavi quæ sunt Decreta Divinitatis, in eadem supplicatione permansi, deprecans Reverentiam vestram, & potens nihil novam fieri, priùsquam cuncti Sanctissimi Patres atque Episcopi ad Synodum convenirent, sed sustineretis quatuor tantummodò dies Sanctissimum Episcopum Antiochenorum Metropoleos cum aliis qui pariter sunt, nec non & illos qui cum Sanctissimo Episcopo Nestorio sunt, ut vestra Religioſitate pariter congregata, & omni Sancta Synodo collecta simul in unum, si qua essent, quæ forsitan in dubitationem venirent; à quibus nos sumus extranei, cunctis vobis præsentibus judicarentur. Et tunc cum consensu omnium vestrum ostenderetur, quis pravè ac præter Regulas Ecclesiasticas credere videretur, an certè rectè omnes pariter confiteri, sicut Sanctorum Patrum Religio habet. Hæc igitur non semel, sed etiam sæpius admonens, & suppliciter postulans, nihil profeci.

Verum quia nihil eorum, quæ à me sunt dicta, servatum est, sed à vobis injuriosè ac violenter expulſus sum, necessarium duxi hoc mea contestatione vobis constituere manifestum, & per hoc Edictum clarè dicere nullum vestrum novi aliquid facere, sed omnium Sanctorum Episcoporum sustinere præsentiam, & sic communi Concilio, quæ ad Catholicam Sanctamque Fidem pertinent, judicari. Si quis verò ex propria voluntate ductus ea, quæ ab immortalis & optimo Vertice jussa sunt, commovere voluerit, sciat se sibi ipsi reputaturum quidquid evenerit, præjudicium verò se alii non inferre. Non enim pigebit me hæc eadem denuò iterare.

Quoniam verò, sicut vestra Sanctitas novit, *Christ. Lupi Opera T. VII.*

hoc placuit Domino nostro & Piiſſimo Principi, ut sub præsentia simul omnium Sanctorum Episcoporum, qui ab ejus Divinitate sunt vocati, ea quæ in vocationem veniunt dissolvantur, propterea & Sacra, quæ ad Sanctissimam Synodum vestram directæ sunt, & quæ ad me ipsum ab eorum Divinitate sunt scripta, huic Edicto præpositi, ut per omnia cognoscentes, quæ à Domino nostro & optimo Imperatore præcepta sunt, à tali præsumptione cessetis. Cognoscite igitur, quod Scripti hujus exemplar etiam Domino nostro Piiſſimo Imperatori transmissum est.

Propositum est decimo kalendas Julii, in Ephesina Civitate.

SCHOLION.

Hujus & duorum sequentium Edictorum frequens est memoria in Actis Synodalibus. Etenim in ipsa, quàm adversus Sanctum Cyrillum & omnem Ephesinam Synodum latavit, sententia Joannes Antiochenus sic habet: *Neque Religioſissimorum Episcoporum adventum expectastis, cum tamen Magnificentissimus Comes Candidianus & Scripto monisset & verbis, ne quidquam tale auderetis.* Et in Relatione ad Imperatorem Theodosium: *Cum tamen Magnificentissimus Comes Candidianus à Christi amante Celsitudine vestra missus, & Scripto & verbis quoque illis denunciasset.* Et in Relatione ad Reginas: *Cum tamen Magnificentissimus Comes Candidianus, ordinis servandi causa ab Imperatoribus nostris missus, & verbo & Scripto illis denunciasset, ut Piiſſimorum Episcoporum adventum expectarent.* Edicta hæc usque nunc latuerunt. Quare magnum est Castrensis Codicis beneficium. Præfens Edictum docet nos plura. Primò, quod Candidianus ipsa Synodi die statim à prima luce fuerit in opere. Etenim omnes & singulos Primates Episcopos accessit, deprecans non procedi, sed expectari Antiochenum Patriarcham. Secundò, quod hac via nihil obtinens intraverit Synodalem Coenæsium, obtestans eadem. Tertio nos docet modum, quo Sanctus Cyrillus Candidianum permovit ad prælegendam Sacram, sine cujus prælectione procedi non poterat. Istud ipsum Candidianus exposuit in sua Relatione coram advecto Patriarcha Joanne: *Cyrillus & Memnon, ut Sacram prælegerem, efflagitarunt. Cum verò id recusarem propter Sanctitatis vestræ absentiam, quodque alii præterea Episcopi ac Metropolitanæ necdum advenissent, coegerunt me illi, se ignorare asserentes quid à Dominis nostris esset præscriptum. Coactus ergo, ne turba cujuspiam aut seditionis occasionem præberem, ipsi congregatis Sacram legi. Verumtamen etiam discessurus, & præfens ipsos contestatus sum, ne prorsus aliquid agebant. Per hæc igitur omnia non proficiens Comes, tandem pu-*

blicè ad omnem Ephesinam civitatem proposuit Contestatorium Edictum, ei in capite adnectens Divalem Sacram. Hoc turbido Edicto speravit omnem Populum commovere in Synodum. Acta hæc sunt decimo Calendas Julii, die ipsa Synodi, vigesima secunda Junii.

CAPUT X.

Item Contestatio alia Magnificentissimi Comitris Candidiani post Synodum.

Quoniam cognovi à multis Reverendissimis Episcopis, quod aliqui eorum, postquam prima particularis Synodus facta est, illic necessitate perducti sunt, quorum nonnulli etiam subscripsisse perhibentur his, quæ facta sunt ab illis, qui primo die fuerant congregati, ob hoc universis, qui eodem die minimè convenerunt, per epistolam scribo, conjurans per Deum omnipotentem, & per Christum ejus, & per Sanctum Spiritum, & incolumitatem Dominorum Mundi, ut nihil præter illa, quæ à Dominis nostris Piissimis Imperatoribus præcepta sunt, faciatis, sed expectetis universalem Synodum, & Sanctissimorum Episcoporum præsentiam, necnon & judicium Dominorum nostrorum, Piissimorumque Principum. Cognoscat ergo Religiositas vestra eis relatum fuisse de omnibus.

SCHOLION.

Duorum sequentium Edictorum originem & causam Comes Candidianus exposuit in præfata Relatione ad Joannem Patriarcham: *Sequenti die cum penitus quid actum esset nescirem, repente Sanctissimum Episcopum Nestorium ab ipsis esse depositum audiui. Refixi scripturam illam depositionis publicè propositam, & legi. Quam ad Piissimos Imperatores nostros misi. Paulò post & publicos quoque Præcones, forum obeuntes, memorati- que Sanctissimi Episcopi Nestorii depositionem solemnè pompa ebuccinantes audio. Cum igitur hæc rescivissem, inhibitiones ad illos misi, ne quiddam omninò præter ea, quæ à Religiosissimis Imperatoribus nostris decreta fuerant, molirentur. Effecti quoque, ut Sanctissimi Episcopi nostri, qui illorum Congregationi non interfuerant, vestra Sanctitatis adventum præstolarentur. Posteriora verba tangunt præfens Edictum. Ea illustrat Sanctus Cyrillus in litteris, quas statim post Nestorii damnationem scripsit ad suæ Ecclesiæ Archimandritas: *Compressum est os blasphemum, & conticuit impurissima lingua, nec amplius blasphemias contra Christum voces in Pontificali & Doctorali auctoritate in posterum**

depromet. Et qui ipsius amicitiam charitate, quæ in Christum est, potiorum ducebant, vultus jam nunc gerunt dedecore plenos. Hoc eis debebatur. Quod horum Episcoporum plures postmodò ad veritatem ac Synodum redierint, supra audivimus. Deinde novi quotidie Episcopi adventabant Ephesum, prompti ad subscribendum Actis Synodalibus. Et ex utroque genere aliqui jam subscripserant. Ad hunc itaque Synodi profectum sistendum Candidianus emisit hoc Edictum. Ad terrendos ac divertendos Episcopos, qui necdum subscripserant.

Et ipsum armavit hac clausula: *Cognoscat Religiositas vestra, Dominis Imperatoribus relatum esse de omnibus.* De sua ad Principem referendi diligentia Candidianus dixit ad Joannem Patriarcham: *De his omnibus Orbis Dominos certiores fecimus, significantes Sanctitatis tuæ, Sanctissimorumque Episcoporum, qui tecum sunt, adventum nos expectare.* Et in litteris, quas statim post Nestorii damnationem dedit ad Constantinopolitanam Ecclesiæ Clerum, scripsit Sanctus Cyrillus: *Quoniam verò, ut intellexi, relationes à Magnificentissimo Comitris Candidiano delatæ sunt, cauti & vigilantes estote, ac docete Commentarios rerum in Nestorium gestarum necdum perfectè transcriptos esse, unde ne ad Religiosos quidem Virosque Imperatores nostros Relationem, quæ mitti debet, adhuc mittere potuimus. At Deo bene favente, mittetur unà cum Commentariis.* Hæc Epistola omninò videtur scripta altero die post Synodalem Actionem. Omninò enim videtur fuisse missa cum Synodalibus ad Constantinopolitanam Ecclesiæ Economos litteris, habentibus hanc Epigraphen: *Epistola ad Clericos & Economos Ecclesiæ Constantinopolitanæ, eo ipso die missa, quo & ad ipsum Nestorium damnationis sententia scripta fuerat.* Hunc verò diem discimus ex subscripta ad istam sententiam subnotatione: *Hæc Epistola die damnationem ejusdem Nestorii proximè subsequuta ad ipsum transmissa est à Sancta Synodo.* Eodem igitur die Candidianus omninò retulit. Etenim qui ab Episcopis circa lectionem Sacræ fuerat ingeniosè circumscriptus, studuit in referendo non præveniri. Porro facta ad Principes Relatio habet virtutem ac effectum Appellationis: Suspendit omnia. Hinc factam à se Relationem Candidianus in præfenti Edicto laudavit, atque ita speravit Episcopos à contraveniendo detertere. Quo die emisit, non possum certò dicere: Forsitan altera die post factam Relationem. Quidquid sit, hoc Edictum est sequenti posterius, ideoque fuerat & ipsi in Codice postponendum. Sequens enim fuit emissum altera die post Synodum.

C A.

CAPUT XI.

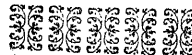
Item Edictum Magnificentissimi Comitris ad Synodum.

Flavius Candidianus, Magnificus & Gloriosissimus Comes Devotissimorum Domesticorum, ad confusionem perturbationemque totius Civitatis intendens.

Non mediocri stupore detentus sum. Nimis namque rationi contrarium est propter ea, quæ hesternò die sunt acta, cujuslibet animum non permoveri. Nec enim quemlibet Reverendissimorum Episcoporum nescire arbitrat Devotio mea, quoniam nec semel, nec secundo solum, sed etiam sæpius juxta ea, quæ à Divino & inviolabili Vertice sunt præcepta, cunctis manifestum feci, quod oporteret omnibus simul Reverendissimis Episcopis convenientibus pariter de piæ & orthodoxæ fidei acribia discuti quæstionem. Unde etiam Scripto ac si ne Scriptis apud eos, quos oportebat, asserui, ne quis particularem Synodum faceret: Neque verò cum eo aliquis conveniret, si quis irrationabiliter agere aliquid tale præsumeret. Clarum namque est, quia quæ ex una parte sunt gesta præter formam, quæ à Mundi Dominis data est, nec firma nec legitima putabuntur. Propter quod & nunc unumquemque admoneo, ut expectet per omnia Deo Amicissimi Antiocheni Episcopi Joannis adventum, & eorum qui venire pariter nunciati sunt. Insuper & illorum, qui ab Occidente, ut dicitur, aderunt. Impossibile est, ut aliquid eorum, quæ ex parte atque utcumque geruntur, ulla dignum ratione ducatur, eoque & contra Dominorum Mundi Præcepta sit factum.

SCHOLION.

Hoc Edictum Candidianus emisit, dum affixam Nestorii damnationem refixit, & ipsam vulgantes Præcones compefcuit. Per illud declaravit damnationem esse irritum Attemptatum, & vetuit deinceps similia à Synodo attentari. Emisit die vigesima tertia Junii, altera post Synodalem Actionem.

Christ. Lupi Opera T.VII.

CAPUT XII. ---95

Incipiunt secunda Commenta Synodi, quæ cum Joanne Antiocheno Episcopo convenit in Epbeso.

Sanctissimus Joannes, præfente Sancta Synodo, & Magnificentissimo & Gloriosissimo Comitris Candidiano, dixit:

Sabbatho meridie, dum jam advesperasceret, agnoscentes quoniam qui omnia iniquè & illicitè faciunt, volunt & nunc, propria utentes temeritate ac pertinacia, Missarum celebrare Collectam, rogavimus Magnificentiam tuam, dantes in Scripto petitionem, ut transires usque ad eos, & contestareris, ne calcarent Ecclesiasticas Sanctiones, & pia Decreta, neque Collectam celebrarent Viri, quorum justè quidem quidam depositi, alii verò communionem privati sunt propter hæreticam vesaniam, & inexplicabiles tumultus illicitos, piarumque Sanctionum contemptum. Rogamus ergo Magnificentiam vestram, ut certum Sanctæ Synodo faciatis, si hæc ipsa verè illis Magnificencia vestra innotuit.

Magnificentissimus Comes Candidianus dixit: Postquam petitionem à vestra Religiositate suscepi, nihil omninò monui, quia nec ratio erat. Sed quia ad Reverendissimos Cyrillum Episcopum & Memnonem, & reliquos iter direxi, & illic apud eos plurimos reperi congregatos, & rogavi, ne Missas per se ipsi tenerent. Quia & in præcedentibus diebus, etiam priusquam venirem, & Sanctam Pentecosten & reliquas Collectas usque ad hanc Dominicam celebrare noluerunt, sed reverè Clerici officium compleverunt. Rogavi etiam ut sustinerent de his, quæ egerunt, Responsa Piissimorum Principum, Dominorumque vestrorum. Ego autem neutram partem volo celebrare Collectam, ne fortè aliquod schisma Sanctæ atque Orthodoxæ generetur Ecclesiæ.

Sancta Synodus dixit: Rogamus adhuc & hæc addicere à Magnificencia vestra, utrum depositionem Cyrilli & Memnonis, & reliquorum excommunicationem; quam & per petitiones edocuimus Magnificentiam vestram, prædicti cognoverint, quam publicè ob hoc ipsum per omnem proposuimus Civitatem, ut manifesta hæc omnibus, qui cum ipsis sunt, Episcopis fieret?

Magnificentissimus Comes Candidianus dixit: Si de aliqua vili causâ proponeret Sancta Religiositas vestra, & hoc quoque notum fieri posset. Quanto magis virorum depositio præfatorum, quæ tantopere publicata est, & per totam proposita Civitatem? Hoc ipsum namque Civitas commurmurat universa. Et magna eam multitudo transcripsit. Insuper & me rogante, ut Dominico die Missæ non fierent ab eis, reverè

D 3 Memnon

Memnon hujus Civitatis Episcopus coram omnibus dixit: Quia quantum cognovi, & deposuit nos Sanctissimus Episcopus Joannes, cum Synodo quæ cum eo est. Qui non dicam contra hanc Synodum prævalere quodcumque non potuit, crede quia nec soli mihi sine Synodo poterat prævalere. Qui ergo ista dixit, quomodo depositionem suam nescire potuerit, me interrogari superfluum est.

Sancta Synodus dixit: Quæsumus ut discamus à Magnificentiâ vestra, si obedierint consiliis vel denunciationibus vestris, & minimè collegerint?

Magnificentissimus Comes Candidianus dixit: Ego in ipso sabbatho ad vesperam rogavi, & sequenti die valdè diluculo vadens ad Reverendissimum Episcopum Cyrillum, id est, Dominico die, non cessavi rogare atque precari, ut mea postulationi concederet. Illi verò non acquiescentes exierunt, Collectamque fecerunt. Contra quos contendere ultra non valui.

Sancta Synodus dixit: Manifesta sunt, quæ audaciter & illicitè ab eis consuetè sunt facta, quæ in tempore competenti ad pios & Christi Amicos perferemus auditus.

SCHOLIION,

Synodalis in Nestorium Actio fuit habita feria secunda hebdomadæ, Joannes autem Antiochenus advenit feria sexta, eademque die peregit suum conventiculum: Cyrillum & Memnonem communionem & gradu, reliquos autem S. Synodi Episcopos sola Communionem exiit, aut potius tentavit exuere. Etenim quartæ Synodalis Actionis ad Principes Relatio habet: *Joannes ea ipsa die, qua in Ephesorum civitatem ingressus est, Cyrillum & Memnonem depositionis sententia contumeliosè petiit. Et quintæ Actionis ad Sanctum Papam Celestinum Relatio; Joannes, simulatque Ephesum ingressus est, antequam pulverem ex itinere contractum excussisset, antequam se veste exuisset, rem ausus est impiam. Etenim privatum scriptum quoddam confecit, depositionisque nomen & contumeliam impexit Sanctissimo Cyrillo, & Pientissimo Memnoni. Excommunicationis nomine etiam universæ Synodo contumeliam fecit. Insuper hæc scripto etiam publico mandata deposuit legenda quibuslibet, Theatri parietibus affigens, ut sue impietatis spectaculum exhiberet. An hæc affixio & publicatio sit eodem, an sequenti die facta, non velim constans affirmare. Quidquid sit, Joannes sequenti die, Sabbatho, circa vesperam intellexit à Cyrillo, Memnone, ac aliis Episcopis parari omnia ad solemne die sequenti Collectam celebrandam: Etiam solemne Sacrificium. Hæsit an fortè ignorarent latam in se sententiam, an verò ipsam contempnerent, ideoque vellent facinori addere facinus, attentatæ in Nestorium damnationi prævaricationem quarti Antiocheni canonis. Hinc advocavit Candidianum Comitem, rogavit ab ipso*

accedi Cyrillum ac alios Episcopos, eis insinuari sententiam, urgeri ad obediendum, ac decereri à prævaricatione Ecclesiasticarum sanctionum. Et hanc petitionem dedit Comiti in scriptis.

In præfenti igitur Actione Comes facit suorum Actorum relationem, rogatus à Joanne & ejus Assesclis. Refert varia. Primò, quod Cyrillum, Memnonem, aliosque Episcopos de lata in ipsos sententia non monuerit, seu quod ipse sententiam non insinaverit: Eò quod nulla esset necessitas, nulla ratio. Etenim sententia nec erat, nec esse poterat eis ignota: Ut potè solemner publicata, exposita oculis totius civitatis, lecta ab omnibus, & à plurimis descripta. Undè & Memnon candidè professus fuit ipsam sibi esse notissimam. Deindè Candidianus retulit, quod ipsos ad abstinendum à solemni Collecta ac Sacrificio fuerit hortatus, & inter plures causas adduxerit hanc: *Quia in præcedentibus diebus, etiam priusquam venirem, & Sanctam Pentecosten & reliquas Collectas usque ad hanc Dominicam celebrare noluerunt, sed revera Clerici officium compleverunt. Quæ posteriora verba possunt habere duplicem sensum. Primò hunc: Cyrillus & alii Episcopi usque tunc nulla celebrarunt Divina officia, sed coram ipsis celebrarunt eorum Clerici. Secundus sensus est: Huc usque celebrarunt non ut Episcopi, sed dumtaxat ut Clerici. Et hic omninò videtur esse legitimus.*

Proinde oritur quæstio, Quare Cyrillus & alii Episcopi usque tunc adeò humiliter egerint? Respondeo ita egisse propter Apostolicum Canonem, ex quo Innocentius primus Florentium Tiburtinum Episcopum graviter arguit, quod in Feliciensi Ecclesia, ad Ursi Nomentani Episcopi Parochiam pertinente, Divina celebrasset Mystera, inconsulto eodem ac nesciente. Et adjungit: *Quod si verum est, non leviter te culpam incurrisse cognoscas. Ex eadem regula statuit prima Arelatenfis Synodus: De Episcopis peregrinis, qui in urbem solem venire, placuit eis locum dare ut offerant. Vult eos à loci Episcopo fraternè invitari ad honorem solemnis Sacrificii ac verbi. Quod nempe sine tali gratioso invitatu nec celebrare possunt, solemner. Obligabantur se gerere ut Clerici: Ut simplices Presbyteri celebrare. Est Apostolicus Canon, ex quo Sanctus Paulus dixit ad Asiæ Episcopos: Attendite universo gregi, in quo vos Spiritus Sanctus posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei. At verò inter regiminis & Pasturæ characteres est omninò Populi Collecta, seu solemne Sacrificium. Porro Sanctus Cyrillus & cuncti ejus Ephesum evocati Collegæ usque ad apertam Synodum erant Episcopi advenæ, ideoque se exhibere cogebantur ut Clericos, non ut Episcopos. Etiam in Festo Pentecostes, Synodi Apertura eis dabat plenum Episcopalis auctoritatis exercitium, ideoque habent Acta Synodalia: *Cyrilli Episcopi Alexandrini Homilia, Ephesi dicta, cum Synaxes perageverunt, deposito Nestorio. Etiam Rheginus Constantiensis Episcopus, Cyprius Metropolitae, tunc solemner dixit ad Synodum. Nestorianæ causæ discussio duravit à prima luce usque**

usque ad noctem: Ea peracta Patres obtulerunt solemne Sacrificium. Quod etiam manè ante examinis ingressum obtulerint, non est dubitandum. Comes ergo Candidianus Cyrillum ac ejus Collegas rogavit, ut illam modestiam, in qua usque ad sua in Nestorium Acta, etiam in ipsa Pentecostes solemnitate perstiterant, continuarent usque ad Rescripta Principis: Ut Synodum haberent pro necdum aperta.

Verùm hæc ratio non militabat in Memnone, residente in propria civitate & Cathedra. Hinc Candidianus est ipsum singulariter aggressus, latam à Joanne Patriarcha sententiam ei intimavit, & hortatus est obedire. Hinc & ille reposuit: *Quia quantum cognovi, deposuit nos Sanctissimus Joannes cum Synodo, quæ cum ipso est. Qui non dicam contra hanc Synodum prævalere quodcumque non potuit, crede quia nec soli mihi sine Synodo poterat prævalere. Admiratur Joannes audaciam, qui in plenam Synodum præsumperit tale facinus. Hoc sensu: Joannes nec me solum damnare possit. Ego enim sum Asiaticus Episcopus, & quidem totius Dioceseos Autocephalus Exarchus, ideoque Antiochiæ Patriarcha nihil in me, juxta sextum Nicænum Canonem, habet penitus potestatis. Quomodo igitur habeat in universalem Synodum? Memnon excepit de nullitate sententiæ: Dixit ipsam esse non Synodale iudicium, sed hostile convitium, ideoque ipsi nullatenus deferendum.*

Candidianus ad permovendum Cyrillum adduxit & aliam rationem: *Ego autem neutram partem volo celebrare Collectam, ne fortè aliquod schisma Sanctæ atque Orthodoxæ generetur Ecclesie. Utique usque ad Rescriptum Principis. Voluit utriusque partis Acta manere suspensa: Suspensam omnem Synodum. Omnes istic utriusque partis Episcopos degere ut advenas, & fungi solo Clerici officio, ac si Synodus necdum esset aperta. Quanto impetu Comes istud postulaverit, edicunt hæc ejus verba: *Ego in ipso Sabbatho ad vesperam rogavi, & sequenti die valdè diluculo vadens ad reverendissimum Episcopum Cyrillum, id est, die Dominico, non cessavi rogare atque precari, ut mea postulationi concederet. Illi verò non acquiescentes exierunt, Collectamque fecerunt. Contra quos contendere ultra non valui. Ex quibus patet, quod Joannes Sabbatho ad vesperam, proximo die post suum adventum & attentatam sententiam, vigesimo septimo Junii, Candidianum advocaverit, & has ad ipsum fecerit preces. Et quod Candidianus statim fuerit ipsis obsecutus. Sententia fuerat matutino ejusdem diei tempore promulgata, ideoque Joannes dubitabat, an forsitan ad Cyrilli & Collegarum aures pervenisset. Quo die facta fuerit hæc Relatio, non constat. Haud dubiè facta fuit statim post diem Dominicum. Forsitan feria secunda. Nisi Principum Apostolorum festivitas distulerit in feriam tertiam.**

Quidquid sit, audita Relatione Joannes conclusit Cyrillum cum suis Assesclis denuò prævaricatum: Deliquisse in quarum canonem Antiochenum, ideoque esse obfirmatum in sua degra-

atione, exutum omni spe recuperandi honoris. Et minatus est referre ad Principes. Nec dubitandum, quin minas expleverit. Haud dubiè idem fecit Candidianus. Et ex hujus forsitan relatione Joannes sacrarum Largitionum Comes didicit modum, quo & ipse ambas partes, donec in gratiam redirent, voluit à Collectis ac aliis Divinis Ministeriis suspendere. Quidquid sit, utraque Relatio perit aut later. Interim in Synodalibus Actis est frequens hujus rei mentio. Etenim Sancta Synodus scripsit Joannis Attentatum fuisse incompetens, infirmum, puerile iudicium, dicacitatem, audaciam, temeritatem, convitium, contumeliam, ideoque ipsi in nullo fuisse deferendum. At verò Joannis Antiocheni factio pertinacissimè sustinuit, omnemque Synodum clamavit prolapsam in prævaricationem quarti Antiocheni canonis.

CAPUT XIII.

Dominis Reverendis, & Honorandis Presbyteris, & Diaconis, & reliquis Clericis, & Amico Christi Populo in Hierapoli Euphratesis, Sancta Synodus Orientalium, & eorum qui ex diversis Regionibus atque Provinciis per gratiam Dei in Ephesum convenerunt, in Domino gaudere.

Quoniam consequens videtur existere, quod hi, qui sursum universa fecerunt ad perturbationem rectæ fidei, & confusione ac perturbationibus atque iniquitatibus res Ecclesiasticas compleverunt, salutem propriam desperantes, dirigat ad vos, ut etiam vestram Reverentiam perturbent illicitis & iniquis litteris suis, idcirco agnoscite, quod aliqui eorum propter hæreticam Cyrilli sententiam, quam confirmare præsumperunt subscriptionibus suis, & propter alias perverstitates suas depositi sint, reliqui verò universi excommunicationis nodo suppositi, & nullam vim Sacerdotii retinent ad ligandum sive solvendum, vel aliquid aliud ad Sacerdotes quod pertinet operandum. Non igitur perturbet Reverentiam vestram, si quæ ab eis litteræ dirigantur. Infirma enim sunt, & araneis debiliora, quæ à Depositis atque Excommunicationis sunt. Oportet verò Religiositatem vestram, scientem quoniam de nulla re tantopere cogitamus, quantum de pia fide, quam prædicti tentaverunt suis vocum novitatibus amovere, non solum pro nobis oretis, sed & fortiter voto animi propugnatis, ut Communicatores efficiamini pro pietate sudantium, & laborum retributiones hujus

hujus mundi reportetis ab omnium Deo. Pro rectis autem Dogmatibus æstiuamus, pro quibus Divinus Apostolorum Chorus pium sanguinem fudit, pro quibus Martyres temporum singulorum omni modo in suis corporibus exceperunt; quæ Sanctorum Patrum, qui Nicæam sunt collecti, Concilium scripta Confessione confirmans, usque ad nos, & eos qui post nos erunt, homines destinavit.

Episcopus Antiochiæ incolumes vos in Domino persistere oro, Reverendissimi atque fidelissimi.

Joannes Episcopus Damasci Metropolitanus similiter.

Tranquillinus Episcopus Antiochiæ Pisiæ Metropolitanus.

Alexander Episcopus Amasææ Metropolitanus.

Fritilas Episcopus Heracleæ Metropolitanus.

Dexianus Episcopus Seleuciæ Metropolitanus.

Cyrus Episcopus Tyri Metropolitanus.

Himerius Episcopus Nicomediæ Metropolitanus.

Helladius Episcopus Tharsi Metropolitanus.

Antiochus Episcopus Bostrorum Metropolitanus.

Alexander Episcopus Hieropolitanus.

Julianus Episcopus Sardiæ Metropolitanus.

Maximinianus Episcopus Anazarbi Metropolitanus.

Petrus Episcopus Trajanopolis Metropolitanus.

Eutherius Episcopus Thyranorum Metropolitanus.

Basilius Episcopus Larissæ Thessaliæ Metropolitanus.

Rabbulas Episcopus Edeffæ Metropolitanus.

Asterius Episcopus Amidæ Metropolitanus.

Bosforus Episcopus Gangrorum Metropolitanus.

Paulus Episcopus Emesæ.

Dorotheus Episcopus Marcianopolis Metropolitanus.

Macarius Episcopus Laodiceæ.

Geruntius Episcopus Claudiopolitanus.

Musæus Episcopus Aradiæ.

Polichronius Episcopus Epiphaniæ.

Hesy chius Episcopus Castabalarum.

Flaccus Episcopus Laodiceæ.

Theophanius Episcopus Philadelphicæ.

Theodoretus Episcopus Cyri.

Valentinus Episcopus Malli.

Jacobus Episcopus Dorostoli.

Jarianus Episcopus Augustæ.

Olympius Episcopus Carpasæ.

Aurelius Episcopus Irenopolis.

Heliades Episcopus Zeugmatæ.

Meletius Episcopus Neo-Cæsareæ.

Marcellus Episcopus Arcæ.

Anastafius Episcopus Tenedi.

Marcianus Episcopus Abydi.

Theosebius Episcopus Cy.

Eustafius Episcopus Nutinæ.

Nor. legit Cij.

Daniel Episcopus Faustino poleos.
Helladius Episcopus Ptolomaidis.
Anfonius Episcopus Himeriæ.
Diogenes Episcopus Lonopolis.
Cyrillus Episcopus Adanorum.
Cyrus Episcopus Marcopolis.
Julianus Episcopus Larissæ.
Evagrius Episcopus Valentiaæ.
Zosis Episcopus Hesbuntis.
Petronius Episcopus Neuvæ.
Salustius Episcopus Cortici.
Maximus Episcopus Demetriadis.

Nor. legit Coryci.

SCHOLIION.

Hanc Epistolam crediderim fuisse Encyclicam: missam ad omnes Orientalis Dioceseos Metropoles & civitates. Joannis factio timuit similes de damnato Nestorio litteras à Synodo transmittendas, ideoque duxit ipsam præveniendam, atque ita ab ea divertendum populum. Et fecit non sine fructu. Quam enim quædam in ista Diocesi civitates adversus Synodum contumaces fuerint, infra docebimur. Singularis & horrida fuit duritia Hierapolitanæ civitatis, Metropolis in Euphratesia Provincia. Ejus Episcopus Alexander, vir senex & doctus, nullis precibus aut consiliis voluit acquiescere: Perpetuum in metalla deportari maluit, quam Synodum agnoscere. Ejus populus, dum se à Principe cogendum vidit ad obediendum Synodo, minatus est femetipsum violentis manibus invadere. Hac forsitan de causa Acametenis Codicis Compiler hanc Encyclicam Epistolam inscripsit soli istius civitatis Clero ac Populo. Porro Epistola Synodum arguit non de præcipatione sententiæ, non de prævento Joannis Patriarchæ adventu, nec de prævaricatione Divalis Sacræ, sed dumtaxat de prævaricatione Nicæni Symboli per comprobata & confirmata Sancti Cyrilli duodecim Capitula, quæ omnis ista factio pertinacissime censuit scelerate ex Ario, Apollinario, atque Eunomio. Pertinacissime censuit per Synodum fuisse authenticè probata ac stabilita, hæc fuit palmaris causa, ex qua Sanctum Cyrillum, uti Hæresiarcham, irreparabiliter degradavit, & omnem Synodum, uti ejus comprobatricem, exiit Christiana communione. Hinc Patriarcha Joannes frequenter, etiam coram ipso Principe, juravit Cyrillum, etiam si ex animo poenitentem, nunquam à se reddendum Episcopali honori. Hæc sunt verba factiosæ sententiæ: *Quoniam vos hæretico sensu ac mente usi, temeritate & confusione privatum inter vos Concessum celebrastis, omnique turbarum genere civitatem & Sanctam hanc Synodum implevistis, ne videlicet in Capita, quæ cum Apollinari, & Eunomio, atque Arii impietate ac perversa doctrina congruunt, inquireretur, ideo tu Cyrillo Alexandrine, & tu Memnon hujus civitatis Episcopo, scitote vos depositos, & ab Episcopatu alienos. At verè reliqui omnes anathemati subjacent, donec Capita hæretica,*

hæretica, à Cyrillo Alexandrino exposita, anathematizetis. Hanc Synodalem Capitulorum confirmationem factio & in litteris & in Actis non desit vociferari.

Et hinc quæstio est, An Synodus revera probaverit Capitula? Videntur fuisse probata. Etenim post lectam & probatam secundam Sancti Cyrilli ad Nestorium Epistolam, post item lectas & probatas litteras, quibus Celestinus Pontifex Nestorii doctrinam ac personam damnavit, Petrus Alexandrinæ Ecclesiæ Presbyter, & Synodali Notariorum Primicerius dixit ad Synodum: *His quæ modò audivistis, Sanctitas quoque Episcopi nostri Cyrilli consona scripsit, quæ & præ manibus habemus, & si Pietas vestra jussit, recitabimus.* Et Flavianus Philippenfis Episcopus, primæ Macedoniæ Metropoli, ac Rufi Thessalonicensis Archi-Episcopi Vicarius reposuit: *Legantur hæc quoque, & in Actorum Commentariis referantur.* Et præfatus Norarius legit totam tertiam, quæ est duodecim Capitulorum, Sancti Cyrilli Epistolam. Et fuit comprobata. Fuit enim relata in Actorum Commentarios. Et huc respicit Sanctus Cyrillus in Apologetico libro ad Imperatorem Theodosium. Etenim illic de Joanne Antiocheni in sua Capitula impotenti furore graviter queritur, atque adjungit: *Fidei namque meæ rectitudini testimonium perhibuit & Romana Ecclesia, & Sancta quoque Synodus ex universo Orbe congregata. Quod enim nulla ex parte ab Evangelica & Apostolica traditione aberraverim, immò quod rectam, minimèque obliquam Sacrorum dogmatum semitam teneam, & posteaquam Epistolæ, quas ad Nestorium perscripseram, legissent communi sententiâ confessi sunt omnes: Et quidem Scripto in ipsa fide monumentorum, rerumque gestarum.* Palam affirmat suam Capitulorum Epistolam fuisse & à Romana Ecclesia, & ab omni Ephesina Synodo comprobatam. Et in hoc Codice extat Epiphani, Alexandrinæ Ecclesiæ Archi-Diaconi, & Sancto Cyrillo Syncelli, ad Maximianum Constantinopolitanum Antistitem Epistola, constanter hæc habens: *Dum prius Orientales & expetere, ut Capitula, quæ Sanctissimus Frater vester Cyrillus exposuit, hæc ipsa anathematizans idem extra Ecclesiam Catholicam faceret, in hoc idem Dominus meus Sanctissimus Pater Cyrillus recitabat, atque dicebat, quod Sancta & magna Synodus agnoscens, quorum veritatem sancivit, ea recte & sancte fidei esse, & Joannem cum reliquis segregationi subiecit. Et quomodo, inquit, ego cum eis faciam pacem, & evertam Synodale Judicium? Posset legi: Synodus agnoscens eorum veritatem, sancivit ea recte fidei esse. Quidquid sit Cyrillus apud Orientales constanter asseruit sua Capitula omnino fuisse confirmata Ephesi, & se ab isto Synodali judicio non posse recedere. Hoc ex ejus ore scripsit Epiphanius.*

Hoc ipsum affirmat in Synodicis suis ad Imperatorem Leonem litteris Joannes Sebastensis Episcopus, Metropoli primæ Armeniæ: *Celestini & Cyrilli Epistola, adversus impium Nestorium ad Orientales universos data, & ab eodem Cyrillo*

*contra eundem Nestorium Anathemata propostia sunt firmata atque roborata. Utrique Ephesi. Et in Breviario Liberatus Diaconus: Joannes Antiochenus, cognoscens quæ gesta fuerant Ephesi in damnatione Nestorii, & illa duodecim capitula Cyrilli in ipso Concilio suscepta & confirmata, indignabatur valdè contra Cyrillum. Et habemus testimonium adhuc longè firmius. Etenim in Decreto, quos suos Cardinales Diaconos Rusticum ac Sebastianum degradavit, Vigilius Pontifex posuit: Synodicam beatæ recordationis Cyrilli Epistolam ad Nestorium cum duodecim Capitulis Sancta Synodus Ephesina prima suscepit, & beatæ Chalcedonensis Synodus ad convincendas Nestorii vesanas in definitione fidei legitur posuisse. Et Gregorius secundus Pontifex in professione fidei, quam transmisit ad Sanctum Germanum Constantinopolitanum Episcopum, hæc habet: *Hunc utique nonnum Sancti Cyrilli Anathematismum cum reliquis omnibus anathematismis recepit tertia Sancta ac Oecumenica Synodus, quo sensu Sanctus ediderat. Manifestum enim est, Sanctos PP. in dicta Sancta Synodo congregatos totam tertiam dicti Patris Epistolam, adversus impium Nestorium Episcopum Constantinopolitanum scriptam, abque ulla retractationis hesitatione suscepisse. Scimus autem extremam dictæ Epistolæ partem dictos duodecim Anathematismos continere. Et unica causa, ex qua Dominum Antiochenum, Ibam Edeffensem, ac Theodoretum Cyrensem Episcopum damnavit Ephesinum Latrocinium, fuit in Ephesinum Concilium per Capitulorum impugnationem contumacia ac prævaricatio: Quod nempe probatis per istam Synodum Capitulis pertinaciter restitissent. Et in Constantinopolitana Collatione constanter dixerunt Severiani Episcopi: Duodecim Capitulorum, quæ inserta est in Ephesi Sancto Concilio, Epistolam, quam neque vos potestis denegare Synodicam esse, cur non recepit Chalcedonense Concilium? Constanter affirmant Epistolam Ephesi non solummodo susceptam, sed insuper esse Synodicam, seu ab omni Synodo confirmatam & canonizatam. Addunt esse rem adeò lucidam, ut nemo possit incitari. Hinc Chalcedonensem, quæ istud non comprobavit Judicium, Synodum averfantur. Loquuntur ex apologetico Sancti Cyrilli libro, à quo supra audivimus Epistolam fuisse firmatam in fide & Actis Synodali monumentorum. Nec desunt alia hujusmodi testimonia.**

Et quidem quod Celestinus Pontifex ac Romana Ecclesia comprobaverint Capitula, non est dubitandum. Etenim in opusculo, quo blasphema, Sancti Cyrilli Capitula opposita, Nestorii Capitula refutat, Marius Mercator præfatur: *Episcopi Cyrilli Capitula priora posuimus, quæ Romana Ecclesia approbavit vero Judicio. Hoc est, Synodali, maturo, irrefragabili. Et hocce judicium omnino laudat Sanctus Cyrillus in Apologetico libro ad Imperatorem Theodosium. Omnis quæstio est de Ephesino Concilio, Eam in Constantinopolitana collatione solvit Hypatius Ephesinus Episcopus, supra adducto Severianorum argumento respondens; Si omnes formas ac definitiones fidei in Epheso adversus Nestorium*

rium facti Concilii suscepti & confirmavit Chalcedonense Concilium, quemadmodum habuit hanc resellere? Sed quia adversus Nestorii blasphemias, quæ duas naturas in duas personas & duas substantias dividunt, unam personam & unam substantiam volebant desinere, illa autem Epistola duarum substantiarum intulit mentionem, propterea propriam eam dominare distulerunt, ut non invenirentur aut illi aut sibi esse contrarii, sed magis illam alteram Epistolam ejus præposuerunt, quæ super consensu Nicæni Symboli laudata est. Affirmat Epistolam, uti non Chalcedone, ita nec Ephesi fuisse Synodallyter susceptam, ideoque non esse Synodicam. Hinc & infra dicit; Nos ea quæ Synodis Sancti Cyrilli Epistolis continentur, suscepimus; quæ autem non consentiunt, neque damnamus, neque velut legem Ecclesiasticam sequimur. Synodicas autem ejus dico Epistolas, quæ à Sanctis Conciliis & susceptæ, & confirmatæ sunt. Addit solas duas esse tales: Nempe secundam ad Nestorium, & Patris Epistolam, scriptam ad Orientales Episcopos. Solam primam Ephesina, utramque admittit Chalcedonensis Synodus. Nam in sua adversus Eutychem Synodo solas istas probavit Sanctus Flavianus. De duodecim Capitulorum Epistola nullam penitus fecit mentionem.

Sciendum est, quid & Severiani Episcopi, & cum suis Orthodoxis Collegis Hypatius intellexerint per Synodicam Epistolam. Nequaquam intellexerunt omnem illam, quæ per Synodum fuit lecta, laudata, & Actis inserta. Intellexerunt solam istam, quæ post maturum examen fuit omnium Episcoporum suffragio comprobata, & ab omnibus subscripta, atque ita recepta in Ecclesiasticam legem, seu in immobili fidei Canonem. Et hocce ab Ephesina Synodo beneficium accepit sola secunda ad Nestorium Epistola, de qua Hypatius: Super consensu Nicæni Symboli laudata est. Nestorius ad istud Symbolum assidue proclamaverat, affirmans suum dogma per omnia illi conforme, proindeque ex integro esse rectum. Hinc Ephesina Synodus istud sibi statuit in regulam. Ante omnia sibi iussit legi: Exinde secundam Sancti Cyrilli Epistolam. Et tunc idem Cyrillus est statim interlocutus: *Audivit Sancta & magna hæc Synodus, quæ ad religiosissimum Episcopum Nestorium scripsi, ea recte fidei congruere. Certè namque persuasum habeo, nullam me in partem ab Orthodoxæ fidei doctrina deflexisse, aut à Symbolo per Sanctam & magnam illam Synodum Nicæe olim congregatam tradiditro declinasse. Quare Sanctitatem vestram rogatam cupio, ut coram exponat, resellere & inculpatè, Sanctoque illi Concilio convenienter hæc scripserim, an secus.* Cyrillus agebat Romanæ Sedis Vicarium, ac Synodi Præsidentem, ideoque hæc erat Prærogativa Apostolici suffragii. Etenim istam Epistolam Celestinus Pontifex omnino viderat ac probat. Et Juvenalis Hierosolymæ Episcopus statim reposuit: *Sacrum fidei Symbolum, Nicæe quondam editum, & paulò ante hæc recitatum, & Sanctissimi Archiepiscopi Cyrilli Epistolam, cæteraque omnia à Sancta illa Synodo exposita, per omnia sibi consentanea, ac inter se consentientia*

comperio, quocirca pils his dogmatibus assentior & subscribo. Et ita fecerunt omnes alii Episcopi. Sic ista Epistola evasit Synodica, ac recepta est in Ecclesiasticam legem, seu in immobilem Christianæ fidei regulam. Quod ipsum in erudita cum Acephalis disputatione largiter docet Rufinus Romanæ Ecclesiæ Diaconus. Frequenter affirmat non tertiam, sed solam secundam Epistolam fuisse Ephesi canonizatam, & dat rationem: *Epistola Sanctæ memoriæ Cyrilli ad Nestorium, quam Ephesina Sancta & Universalis Synodus omnium Episcoporum interlocutionibus roboravit.* Adducit magnam partem secundæ Epistolæ, & ipsi dat istam Epigraphem. At verò tertia Epistola fuit quidem lecta & laudata, nequaquam tamen collata cum Nicæno Symbolo, nec omnium stabilita suffragiis & subscriptionibus.

Etenim ad ipsam lectam Flavianus Philippensis est interlocutus: *Theopemptus & Daniel, Religiosissimi Communitarii nostri, qui præsentibus adsunt, exponant an ejusmodi Epistolas reddiderint.* Theopemptus Cabasorum, Daniel erat Darnensis Episcopus, à Sancto Cyrillo ac ejus Synodo Constantinopolim ablegati ad Celestini Decretum, & has ipsius expositorias ac executorias litteras tradendas Nestorio in proprias manus. Contestati sunt se tradidisse, & Theopemptus adjunxit: *Litteris acceptis Nestorius constituit nobis, ut sequenti die sermonem cum ipso haberemus. Abivimus ergo. At postero die reversos non admittit, neque etiam satisfecit litteris, sed publicè pro concione eadem quæ ante, & his quoque deteriora dogmata proposuit. Neque verò solam ante redditas litteras hæc docebat, sed multò pejora, postquam accepit, docuit, & usque hodie docere non desinit.* Horum verborum occasione Fides Joppenis in Palestina Episcopus Synodum divertit ad disputationem, quam in ipsa Ephesina civitate Nestorius cum Theodoro Ancyræ Episcopo, primæ Galatiæ Metropolitæ, & cum Acacio Melitinae Episcopo, Metropolitæ secundæ Armeniæ, blasphemè habuerat, atque ita demonstrare cepit Nestorium etiam post accepta Celestini Decreta non solum Constantinopoli, sed & in ipsa Epheso blaterasse pejora, atque ita palam incidisse in latam à Celestino sententiam. Hoc prosecuta est Synodus, & nullam deinceps fecit mentionem de duodecim Capitulis. Proinde quicumque dixerunt Epistolam Ephesi confirmatam, locuti sunt de confirmatione per simplicem laudem, ac insertionem in Acta. Interim erat non modica confirmatio. Etenim propter ipsam Joannes Antiochenus Episcopus præsumpsit omnem Synodum excommunicare.

Ista omnia acta sunt per Primatum Episcoporum industriam ac artem. Etenim uti confirmare, ita & improbare noluerunt Epistolam: Noluerunt Sanctum Cyrillum contristare, nec item contraire judicio Romanæ Ecclesiæ. Hinc se diverterunt ad alia. Haud dubiè non sine causis. In suis ad Liberati Diaconi Breviarium Notis Joannes Garnerius adducit hanc: *Atqui lecta quidem est tertia Cyrilli ad Nestorium Epistola cum suis Capitulis, at nullum fuit de ipsa Patrum judicium, sed*

sed de secunda sola, quemadmodum constat tum ex Actis Concilii, tum ex Chalcedonensi, tum ex quinta Synodo. Neque mirum: Sola enim secunda habuit responsonem Nestorii, cum qua posset conferri, ut Cyrilliana Orthodoxia, Nestoriana Heterodoxia ostenderetur. Est ratio incompetentis. Etenim tertia etiam Epistola omnino habuit Nestorii responsonem. Et quidem similiter per duodecim Capitula. Et secunda Epistola nequaquam cum Nestorii Responso, sed cum Nicæno Symbolo fuit collata, & propter hanc, non propter istam collationem confirmata omnium Episcoporum suffragiis.

Veram igitur rationem supra nobis edixit Ephesinus Hypatius: *Epistola duarum substantiarum intulit mentionem, propterea eam propriè nominare distulerunt.* Vox, *Hypostasis*, est æquivoca: Eam Patres quandoque pro natura aut substantia accipiunt, quandoque pro substantia aut persona. Cyrillus in suis Capitulis accepit utroque modo. Tertium namque Capitulum affirmat inter Dominicas Hypostases non solum parit dignitatis aut potestatis conjunctionem, sed naturalem intercessisse unionem. Istam vocem palam accepit pro essentia. Et hoc in undecimo suo libro insigniter ostendit Facundus Herimianensis Episcopus. Quod ipsum amplè demonstrat in sua cum Acephalis disputatione Rufinus Diaconus Romanæ Ecclesiæ. Hæc æquivocatio quibusdam Ephesini Concilii Patribus non placuit. Nec sine fundamento. Etenim significatio, qua ista vox personam importat, est apud Ecclesias omnino famosior. Hinc istud tertium Capitulum poterat Nestorii Sectatoribus esse petra offensionis & scandali. Quod ipso postea Maro Edeffenus, Nestorianæ Factionis magnus Dux, abusus fuerit, testatur Sanctus Anastasius Sinaita. Eodem abusi sunt Acephali, ex ipso conati evincere, quod Chalcedonensis Synodus, unicam in Domino Hypostasim definiens, à Sancti Cyrilli doctrina discessisset, adeoque esset prævaricatoria. Ita habes in laudata disputatione Rufini, & lucidè evertendam calumniam compulsæ, in longum sermonem. Hinc igitur Ephesini Patres censuerunt Epistolam prætereundam.

Porro istis Capitulis nullus unquam intulit majorem injuriam, quam in Ephesino Latrocínio Dioscorus. Ea enim laudavit hæretico Eutychem spiritui: Asseruit ab eis prædicari unicam in Christo Domino naturam, atque ita Domni, Iba, ac Theodoret, quos ob istud crimen degradavit, in ipsa contumelias stabilivit. Eximie hoc demonstrat in suo Constituto Vigilius Pontifex. Eadem de re ad Romulum Episcopum scribit Theodoretus. Lamentatur se ab isto Latrocínio iniquè degradatum, ostendit ante istud varios circa Capitula fuisse variè affectos, ac varia sensisse, & prosequitur: *Bonignus autem Dominus timoris quoque occasiones nunc penitus amputavit, nuper excitatam retogens impietatem, Evangeliorumque manifestam ostendens veritatem. Nos verò, quamvis ora nobis rot essent quot capilli, benignum Dominum pro dignitate laudare non possu-*

mus, quod quæ à nobis prædicantur, ad eadem palam prædicanda vel repugnantissimos adepti. Audivimus enim ipsum etiam tunc Pietatis Contubernalem, cum anathematissimos in magnis urbibus editos cognovisset, ab obliquo cancorum incessu destitisse, rectaque ingressum esse, cum de dogmatibus in conventu quodam disserteret. Unum è palmaribus Eutychem blasphemiam fundamentis erant Capitula. Hinc dum deliro Seni Aula faveret, & Ephesina propter ipsum Synodus appropinquaret, plures faverunt Capitulis: Passim ex metu. Et ipse tandem Synodaliter, aut potius Latrocinaliter confirmavit Dioscorus. In sensu Eutychemiano. Et propter ipsa Sanctum Flavianum occidit, & plures innocentes degradavit Episcopos. At Sanctus Leo non solummodo circumduxit omnia, sed & damnavit. Hinc pejus, quam unquam, olere cœperunt Capitula. Etiam apud suos antea Patronos. Opinabantur etiam ipsa esse proscripita per tantum Pontificem. Et hoc mirum in modum perplacuit Theodoro: Fuit ipsi non modicum inflictae degradationis ac infamiae solatium. Nam usque ad mortem non desit impugnare Capitula.

Altera quæstio est, An ista Capitula fuerint confirmata per Synodum Chalcedonensem? Quod secunda Sancti Cyrilli ad Nestorium Epistola, item Pacificatoria ad Joannem Antiochenum ac ejus Orientales Collegas Epistola fuerint solemniter confirmatæ, est manifestum. Omnis quæstio est de tertia duodecim Capitulorum Epistola. Et fuisse confirmatam, supra nobis dixit Vigilius Pontifex in Decreto, quo degradavit Rufinum ac Sebastianum Diaconos. Dixit fuisse confirmatam in ipsa definitione Fidei. Et in quinta Synodo Thomas Diaconus ac Notarius legit adversus famosam Iba Edeffeni Epistolam: *Chalcedonensis Sancta Synodus Cyrillum Sanctæ memoriæ & Doctorem sibi adscribit, & suscipit Synodicas ejus Epistolas, quarum uni duodecim Capitula supposita sunt, ex quibus Nestorius condemnatus est.* Et iterum: *Chalcedonensis Sancta Synodus Dominum Antiochiæ Episcopum, eò quod scripsit debere taceri duodecim Capitula Sanctæ memoriæ Cyrilli, & post mortem condemnavit.* Proinde omnino confirmavit Capitula. Quod ipsum in suo adversus tria Chalcedonensis Synodi Capitula Edicto scribit Imperator Justinianus.

Et in litteris ad Eliam Aquilejensem Metropolitam ac ejus Episcopos Pelagius secundus à Theodoro adversum Capitula scriptis quædam adducit, & adjungit: *Quis hæc plena omni impietate non videat? Aliquibus tamen constat, quod se postmodum ipse correxit, qui in Sancta Chalcedonensi Synodo Nestorium anathematizare consensit. Quis non videat, quanta temeritate plenum sit Theodoro scripta superbiendo defendere, quæ eundem ipsum constat, recta post proficendo, damnasse? Affirmat Theodoretum Chalcedone ex Synodi mandato probasse Capitula, & sua de ipsis Scripta anathematizasse. Quod Synodus mandare non potuit, nisi Synodicè probando Capitula. Quod ipsum non de solo Theodoro, sed etiam de Iba Edeffeno affirmat in præfato Edicto*

Coll 6.

Imperator Justinianus. Et quinta Synodus confirmavit ejus Assertum. Etenim ad Edicti & adjunctarum Litterarum lectionem Patres reposuerunt: *Chalcedonense Sacrum Concilium Theodoretum & Ibas graviter verbis insultatum, non alia conditione in gratiam recepit, quam ut prius damnarent sua mala Scripta.*

Ad quæstionem tamen respondeo negativè. Etenim post lectas & probatas priores Sancti Cyrilli Litteras Atticus Nicopolitanus Episcopus, veteris Epiri Metropoli, dixit ad Chalcedonensem Synodum: *Quoniam nunc Domini nostri, & Sanctissimi Patris, & Archi-Episcopi Leonis, adornantis Apostolicam Sedem, lecta est Epistola, oportet verò & beata memoriae Cyrilli Epistolam scriptam ad Nestorium, in qua horatur eum consentire duodecim Capitulis, & hanc dari nobis, ut in tempore disceptationis parati inveniamur.* Dogmatica Sancti Leonis Epistola, quod aliqui ex Illyrico ac Palestina Episcopi de quibusdam ejus articulis dubitarent, erat disceptanda ac exponenda: Hinc Atticus rogavit adjungi & duodecim Capitulorum Epistolam, ad quam conferretur ista, atque ita altera ex altera probaretur, & ambæ confirmarentur. Et Præfati dubitantes Episcopi clamaverunt: *Si jubetis dari nobis inducias, petimus Patres simul persecutari.* Ambas simul Epistolas. Et magnificentissimi Judices reposuerunt: *Differatur Audientia usque ad quinque dies, ut inter hos conveniat vestra Sanctitas ad Sanctissimum Anatholium Archi-Episcopum, & communiter de fide tractetis, ut qui dubitant doceantur.* Et Episcoporum plurimi Sancto Leoni, adeoque & ejus Epistolæ acclamarunt, nullus autem Sancto Cyrillo. Etiam post elapsum istum terminum in quarta Actione Apostolici Legati & omnis Synodus solemniter professi sunt se credere cum Nicæno & Constantinopolitano Symbolo, cum Sancti Leonis Epistola, *Et ita que in Epistola sub Beatissimo Cyrillo gesta sunt ab universalibus & Sancto Concilio, quando maledictum Nestorium condemnavit.* Palam firmant solam secundam Sancti Cyrilli Epistolam, de tertia aut ejus Capitulis nemo fecit mentionem. Hinc Nonnus Edesienus Episcopus, Osrhoenæ provinciæ Metropoli, Alexander Sebastensis in prima Cilicia Episcopus, alique plures suo suffragio discepte addiderunt: *Et Epistola Cyrilli in Ephesina Metropoli confirmata.* Quæ est sola Secunda. Eadem de causa octava Actio Theodoretum, qui Capitula petulantissimè invaserat etiam post factam pacem inter Ægyptum ac Orientem, in plenam Episcopalis gradus communionem recepit, & non compulsi ad ullam palinodiam. Quod nempe ista Capitula non essent admittenda in Canonem. Nam & Sanctus Flavianus Constantinopolitanus Antistes in sua adversus Eutycheren Synodo probavit solam secundam Epistolam, ac Epistolam Pacis. Quin & illius post Anatholium & Chalcedonensem Synodum Successor Sanctus Gennadius hæc scripsit: *Vae mihi à malis. Heu, heu! Unde enim quis in præsentibus sumat exordium? Quales Cyrilli Ægyptii, & quantas blasphemias incurri, & quantas blasphemias*

audiri? Quis revera deo capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum? Adeo impotenter invadit Capitula, ut ejus Investivas nolim scribere. Eas videre possis apud Facundum Hermianensem Episcopum. Certè si vel Ephesina vel Chalcedonensis Synodus Capitula admittissent in canonem, istum Gennadium Ecclesia non veneraretur ut Sanctum, sed averfaretur ut calumniatorem. Lib. 2. c. 3.

Et adducta in contrarium argumenta non evincunt. Omnis iste error ab Imperatore Justiniano ducit originem. Hic ut Vigilium Papam ac Latinos Episcopos ad tria Chalcedonensis Synodi Capitula damnanda induceret, vulgare cepit, & persuadere studuit Sancti Cyrilli Capitula fuisse probata Chalcedone, & tam Theodoretum, quam Ibas sua de ipsis Acta & Scripta istic abjurasse. Fuit circumventus à Theodoro Cæla-reensi apud Cappadoces Episcopo, ac ejus Sym-myctis. Quam scædos illi ac ejus Edicto errores imprefferint, lucet ex illis, quæ scripsit de Sancto Proterio Alexandrino Episcopo: Eum scripsit occisum ante Martiani Imperium, ac eundem Chalcedonensem. Quod igitur hæc in ipsa fidei definitione solam secundam ad Nestorium, nec non & Pacis Epistolam, non autem duodecim Capitula probaverit, est nimis manifestum. Interim Vigilii error est dignissimus venia. Rationem ipse dat in suo pro tribus Capitulis Constituto: *Quia Græcæ linguæ sumus ignari, nunc per nostros, qui ejusdem linguæ videntur habere notitiam, Gesta Sancti Chalcedonensis Concilii in Synodalibus Codicibus diligentissimè perquirentes, &c.* Eodem tempore scripsit in suo Breviario Liberatus Diaconus: *Quærenti plenius scire Latrocinia Dioscori in ipsa Synodo perpetrata, prima Actio Synodi Chalcedonensis, in qua nec nominandi secundæ Ephesini Concilii recitata sunt Acta, & Gesta inserta, legenti omnia, plenissimè innotescet. Nam nos ista nuper Alexandria de Græco in Latinum translata suscepimus, Quare Vigilii Chalcedonensis Acta scrutari non potuit, sed alienis oculis debuit credere, atque ita à trium Capitulorum Osoribus fuit circumscriptus. Et hæc est ratio, cur ejus Diaconus ac Nepos Rusticus Acta ista in Latinum transtulerit. Accessit & alia ratio: Quod nempe Alexandria translatio non esset fidelis, aut accurata. Ita non obscurè colligitur ex subnotatione præfati Rustici: *Explicit prima cognitio Chalcedonensis Concilii, quæ finita, emendata, & collata est anno Domini quadringentesimo quinquagesimo sexto, duodecimo Calendas Aprilis, feria quarta, Indictione nona. Rusticus per gratiam Dei Diaconus Sanctæ Ecclesiæ Romanæ, contuli, annotavi, distinxit.** Cap. 12.

Manu scriptus, primæ Actionis partem continens, Thuanæ apud Parisios bibliothecæ Codex dicitur habere hanc subnotationem. *Explicuerunt quæ ante Gesta præmissa sunt. Nunc incipiunt Gesta prima Concilii Chalcedonensis. Rusticus ex Latinis & Græcis exemplaribus, maxime Acemontensis Monasterii, emendavit. Concilii Chalcedonensis Actio prima in nomine Domini nostri Jesu Christi cepit emendari Calendas martias decimo, indictione*

Epist. 86.
c. 5.

duodecima. Ex his addiscimus plura. Primò, quod neque Alexandrina, neque Rusticiana translatio fuerint omnium primæ. Etenim prima translatio fuit emendata & collata anno quinquagesimo sexto quinti sæculi. Proinde aliquot annis antea prodierat. Hæc fuit omnino illa, de qua ad Julianum Coensem Episcopum scripsit Sanctus Leo: *Gestorum Synodaliū, quæ omnibus diebus Concilii in Chalcedonensi civitate confecta sunt, parum clara propter linguæ diversitatem apud nos habetur instructio. Et ideo Fraternitati tuæ specialiter injungo, ut in unum Codicem universa facias congregari, in latinum scilicet sermonem absolutissima interpretatione translata: Ut in nulla parte Actionum dubitare possimus, neque ullo modo esse possit ambiguum, quod ad plenam intelligentiam te fuerit studente perductum.* Scripta hæc sunt Consulatu Opilionis, istius Sæculi anno quinquagesimo tertio, mense Martio, ideoque non nisi ad anni finem expleri per Julianum potuit ista translatio. Et de ejus expletione non est dubitandum. Secundò discimus, quod imperfecta manserit, aut potius quod statim per Eutychianos fuerit vitata, ideoque tertio post anno debuerit revideri, conferri, emendari. Tertio, quod ista translatio nunquam advenerit Romam, aut ad alias latinas Ecclesias. Alioquin quomodo ipsam Vigilius ac Liberatus ignorassent? Julianus eam confecit Constantinopoli, & illic permansit, imposita bibliothecæ Acemetensis Monasterii. Quarto addiscimus, quod sola prima actionis translatio videatur fuisse vitata. Hæc enim sola videtur fuisse revisa ac emendata. Quintò discimus quod similis isti Actioni corruptio obvenerit tempore Justiniani, agitantis tria Capitula. Hinc enim apud Alexandriam prodit nova istius Actionis translatio. Sextò, quod nec ista omnibus placuerit, ideoque Rusticus cœperit antiquam Juliani translationem querere. Et ipsam tandem reperit apud Acemetenses. Eandem contulit, annotavit, distinxit. Septimò quod Rusticus tunc esset solutus à degradationis elogio, & reditus in gratiam Vigilii. Etenim hæc correctio omnino videtur facta post emissum Papale Constitutum, quod est ista degradatione posterius. Et in ista correctione Rusticus se scribit Diaconum Romanæ Ecclesiæ. Hinc octavo discimus, quod hæc correctionem fecerit in Pontificis gratiam: Ad ipsum deinceps præservandum à similibus Græcorum circumscriptionibus. Eundem in finem, eodemque tempore scripsit suam disputationem contra Acephalos: Et in ipsa constanter docet solam Secundam, non autem Tertiam Sancti Cyrilli Epistolam fuisse Ephesi & Chalcedone Synodaliter comprobata. Proinde Rusticus non est primus translator, sed dumtaxat antiquæ translationis collector & traductor per omnem Ecclesiam. An & quare solam Primam Actionem traduxerit, ignoro. Redeamus ad opposita nobis argumenta. Etiam falsum est, quod Chalcedonensis Synodus Dominum Antiochenum ob impugnata Sancti Cyrilli Capitula damnaverit. Ipsum enim ob istam causam, uti *Christi, Lupi Opera T. VII.*

etiam Ibas ac Theodoretum, damnavit Ephesinum Latrocinium. At Dominus patravit istic aliud facinus. Consensit, suffragatus est, & subscripsit in damnationem Sancti Flaviani. Se Dioscoro, ne ab illo cum præfatis Episcopis damnaretur, præbuit tantæ iniquitatis satellitem. Et Dioscorus fuit de satellitio admodum gavisus. Ast ipso expleto irruit & in Dominum, ipsumque ægrotum & absentem degradavit. Hinc ejus damnationem firmavit Sanctus Leo: Non propter damnata Capitula, sed propter istud satellitium. Et Leonis Judicium comprobavit Chalcedonensis Synodus.

Similiter devium est, quod Theodoretus ac Ibas sint illic compulsi profiteri Capitula, & sua Scripta damnare. Dumtaxat compulsi sunt profiteri Ephesinam damnationem Nestorii. Synodalia Acta sunt lucida. Ipsa exponit in libro de Sæctis Leontius Byzantinus: *Hæstantes obijciunt, cur Chalcedonensis Synodus à Theodoro non postulaverit, ut Scripta sua, quæ adversus duodecim Sancti Cyrilli Capitula composuerat, anathematizaret? Respondemus ob id non tam accusandam Synodum, quam ipsum Cyrillum, hominem sanctum. Nam is communionem cum Orientalibus & ipso Theodoro constituta, non postulavit ab eo, ut anathemate Scripta sua, quæ contra duodecim Capitula facta fuissent, exsecraretur. Quod igitur ipse Cyrillus, Vir Sanctus, non fecit, an ob ejus inermis Synodus culpam meretur? Atque Synodus id fecit, quod Cyrillus ille non fecit: Quippe Theodoretum in omnium præsentia coegit ore suo Nestorium anathematizare. Quod usque tunc, nulli Mandato aut consilio cedens, pertinacissimè detraçarat. Quæ omnia etiam scribit in suo Constituto Vigilii Pontifex.*

Porro Ratio, ex qua Justinianus Imperator & quinta Synodus studuerunt omnibus imprimere, quod Theodoretus ac Ibas sua de Capitulis Scripta apud Chalcedonem damnassent, lucet ex decimo tertio eorum Canone, qui ista Theodoretici Scripta damnat, & adjungit: *Qui non anathematizat ea, & eos qui similia eis sapuerunt, vel sapiunt, insuper autem & omnes, qui scripserunt contra rectam fidem, & Sanctum Cyrillum, & duodecim ejus Capitula, & usque ad mortem in tali impietate permanserunt, talis anathema sit.* Eodem modo loquitur quartus decimus Canon, qui est adversus Ibas Epistolam. Eorum, qui usque ad mortem impugnarunt Cyrilli Capitula, non solummodo Scripta anathematizant uterque Canon, sed etiam Personas. At verò tam Synodus, quam Justinianus constanter protestati sunt nullatenus Ibas ac Theodoretici Personas à se damnari, sed sola Scripta: Hinc compulsi sunt dicere, quod uterque ante mortem recantasset. Dixerunt id factum apud Chalcedonem.

Quæstio tertia est, Quo tempore, & qua ratione præfata Sancti Cyrilli Capitula cœperint in omni Ecclesia habere Canonicam ac irrefragabilem auctoritatem? Respondeo necdum habuisse sub Pontificatu Hormisdæ. Etenim hujus Prefbyter Trifolius ad Faustum Senatorem hæc scripsit:

psit: *Vita, quidquid quatuor Synodi in fidei definitione non posuerunt, id est, Nicæna, Constantinopolitana, Ephesina prima, & Chalcedonensis. Et quod in Epistolis Sanctorum Patrum, quos quatuor Sanctæ Synodi in auctoritate fidei esse voluerunt, id est, Athanasii Episcopi Alexandrini ad Episcopum, Cyrilli ad Nestorium una, & ad Joannem Antiochenum altera, & Epistolas Papæ Leonis. Scripsit adversus Joannem Maxentium ac ejus Collegas, qui hæc propositiones, Deus est mortuus, Unus à Trinitate est mortuus, per Romanam Ecclesiam canonizari instabant ex duodecimo Sancti Cyrilli Capitulo. Affirmat istam Epistolam non esse firmatam ab ulla Generali Synodo, ideoque non esse Canonicam. Inter Sancti Cyrilli Epistolas esse duntaxat duas Canonicas: Secundam ad Nestorium, ac Pacis Epistolam ad Episcopos Orientales. Priorem Ephesina, Secundam canonizavit Chalcedonensis Synodus. Loquitur ex sensu sui Pontificis Hormisdæ, qui istos Scythiæ Monachos abjecerat.*

Res ita mansit usque ad Joannem Secundum Pontificem. Tunc Justinianus, istorum Monachorum fautor, ex Orientis Comite factus Imperator, Romam misit potentiorum Legationem, duos Primates Episcopos, Hypatium Ephesium ac Demetrium Philippo-Cæsariensem, postulaturos canonizationem eorundem præfatorum articulorum. Et Joannes canonizavit. Ex variis Patrum authenticis testimoniis, quorum unum fuit duodecimum Sancti Cyrilli Capitulum. Consideravit ista Capitula, ut à Mario Mercatore audivimus, fuisse à Sancto Celestino probata, ideoque istam confirmationem, quæ ob duram multorum contradictionem dudum dormiverat, duxit resuscitandam. Etenim non solum Orientales cum quibusdam aliarum provinciarum Affectis Episcopi eis contradixerant, sed & Sanctus Gennadius Patriarcha Constantinopolitanus, & alii similes. Etiam Ephesium Latrocinium eis malam notam impresserat. Et ipsam confirmat facinorosam Zenonis Augusti Henoticon, ipsa etiam profitens. Et Joannis judicium omnes Successores stabilierunt, quod Vigilii Capitula ista probaverit ut fidei articulos. Ideoque Ibe Epistolam, ac Theodoretum de ipsis Scripta damnaverit, patet ex ejus Constituto: *Partitione decernimus, ne quisquam Epistolam Beati Cyrilli, cui duodecim sunt subiecta Capitula, vel ipsi Capitulis adversus Nestorii perfidiam promulgatis existimet derogandum, cum constet Ibam post explanatum sibi eorundem Capitulorum intellectum Beati Cyrilli Communicatorem toto vitæ ejus tempore permanisse. Eodem modo loquitur de Scriptis Theodoretum. Et hæc omnia iteravit in Decretali ad Eutychium Patriarcham Constantinopolitanum Epistola, qua licet non quintam Synodum, tamen ejus Constituta admisit & confirmavit. Quinta namque Synodus zelosissimè canonizavit Capitula. Eadem repetivit Pelagius Secundus in litteris ad Eliam Aquilejensem, ac alios Histriæ Episcopos. Romana Ecclesia postmodo tanti fecit Capitula, ut ipsa inseruerit secundæ professio-*

ni sui Pontificis. Ita vides in ejus Diurno libro. Hæc breviter dicenda censui ad intellectum multorum sequentium.

CAPUT XIV.

Ejusdem Synodi alia Epistola ad Imperatorem Theodosium, quam scripserunt post Irenei discessum, cognoscentes quæ contra eos adversa Pars egerat. Direxerunt verò jam prædicto Comiti, ut cum aliis Principi offerret & hanc.

His igitur præponentes Nicænam fidem subscripserunt universi Episcopi, qui cum Joanne conveniant.

SCHOLIION.

HÆc Epistola est vulgata: Est prima inter Conciliabuli Relationes ad Principem. Attamen vulgatus textus non habet hanc appendicem: *His igitur præponentes Nicænam fidem scripserunt universi Episcopi, qui cum Joanne conveniant.* Haud dubiè isti ipsi, qui subscripserant præcedenti Epistolæ. Porro præfixerunt Nicænum Symbolum, quoniam Cyrilli scripta, præsertim Capitula ipsi adversari, Nestorii autem blasphemias cum ipso conciliari posse prætenderent, ideoque has purgandas sperarent, ista verò omnia cum Ephesini Concilii Actis abolenda ac damnanda. Etenim Concilium hæc consonare Symbolo, istas repugnare definiverat. Hæc fuit unica ac perpetua Factionis machina. Dum scripta fuit hæc Epistola, Comes Irenæus Epheso Constantinopolim abierat, ideoque ad ipsum fuit transmissa, in proprias manus tradenda Principi. Quo tempore redierit ille, infra lucebit.

CAPUT

CAPUT XV.

Epistola Nestorii ad Scholasticum Eunuicum Imperatoris Theodosii.

ADmiror Amatricem Dei Animam tuam, & certè dum firma est, & circa fallacias non expansa, quomodo fabulas approbaverit immundorum, dicentes de nobis, quod abjuraverimus vocem, qua *Dei Genitrix* nominatur: Quam, sicut nosti, sæpiùs diximus. Diximus verò ita, ne aut purum Hominem quis suspicaretur Dominum Jesum Christum, aut Deum humanitate nudum. Si enim Dæmonum Filii pro vera satisfactioe satagerent, dixissent utique illa, quæ à nobis in Constantinopoli dicta sunt: Sicut & tua Admirabilitas novit. Nunc autem maxime quidem neque collocutio nobis ad invicem fuit. Si enim verba, quæ inter me atque alios Episcopos habita sunt, quæ privatim velut in exercitationis experimentum sunt facta, has nostras & Cyrilli collocutiones vocant, mentiuntur quidem.

Scito tamen, quia hoc à nobis sæpiùs ad ipsos dictum est, & benè se habere & ab ipsis & à nobis est creditum, *Dei Particem & hominis* Sanctam Virginem nominare. *Dei Particem* non ita, quasi ex ipsa Deus Verbum sumperit existendi principium. Quomodo enim hoc esset, dum Virginis ipse Creator sit? Sed ne purum quis hominem fuisse illum, qui est genitus, suspicetur. *Homini* verò *Particem*, ne dispensationem, nostras Primitias, cum Manichæis pariter abjuremus. Hæc enim ab ipsorum velut in præexercitatione sunt Episcopis dicta. Et mutuè ad invicem sæpiùs, & benè se habere frequenter utraque Pars dixit, ita ut hinc plaudentes quoque recederent. Cyrillus tamen colloqui nobis & antè omninò fugit, & hæcenas fugit, Capitulum, quæ scripsit, convictionem, eòquod absque contradictione sint Hæretica, per hoc evadere putans. Quomodo igitur Admirabilitas tua contra nos accusationem recepit hujusmodi, dum certè retineat, qui sic utraque voces & in Constantinopoli propter dispensationis Mysterium, unionemque ineffabilem dixerimus?

Non igitur, quæso, sic facile factis contra nos accusationibus credatis. Nos enim vocem, qua *Dei Genitrix* nominatur, si cum voce ponatur illa, quæ est *Homini Genitrix*, integerrimum pietatis credimus characterem. Quando enim dicimus, *Christus*, & *Jesus*, & *Filius*, & *Unigenitus*, & *Dominus*, ambo hæc appellatio ista significat. Et hanc non approbantibus vocem significat. Tanquam duarum naturarum, id est, Divinitatis & Humanitatis significativum, *Dei Genitricis & Homini Genitricis*, protulimus nomen, ut latere neminem posset, quia nec Manichæi errorem, nec Pauli possumus incurere, *Christi. Lupi Opera T. VII.*

undiquè præmuniti. Qui enim dicit id, quod nobis consubstantialia est, inseparabili Divinitate plenum de Virgine genitum, in re ingenue totum Dominicæ dispensationis Mysterium prædicat. Negatio verò horum cujuslibet unius est totius dispensationis ablatio. Quam quicumque abjurant, contra eorum caput & conversum est, & citò ampliùs convertetur.

Quod verò est omninò deterius, & maxime nunc, & multam Domini Christi indignationem provocat, dignumque est mille fulguribus atque fulminibus: Violabilem dicere Unigeniti Deitatem, & mortuum Domini Verbum, & in sepulchro indignè solatio, & resurrectionem meruisse cum carne. Quæ universa ab Ecclesiastica Orthodoxia sunt aliena, & quæ nunquam recipiuntur à nobis. Absit enim à nobis, ut Divinitatem, quæ nostrarum Primitiarum Vivificatrix existit, hanc aliquando putem vita fuisse privatam, aut indignè *Vivificantis majoris*. Cujus enim nec caro vidit corruptionem, quomodo quis hujus Divinitatem dicens cum carne fuisse corruptam, non erit dignus particeps esse cum Dæmone? Incorruptilis enim Divinitatis, & omnis mutationis insuscipibilis secundum vocem, quam dixit per Prophetam Deus: *Ego sum, ego sum, & non mutabor.*

Licet autem Deo Amicabili Animæ tuæ, quæ scripserunt Patres, sumere universa, & ab illis addiscere, quia nos orthodoxè prædicamus: Et quia fordidis illis ea sit spes, quod per subreptiones verbum superent veritatis. Fingentes enim æquivoca Orthodoxis Patribus nomina, simpliciores seducere tentant. Ut puta est Basilii quidam de Ancyra, vir qui unus ex hæreticis fuit; est Cæsariæ Cappadociæ, unus eorum qui pericula pro fide sustinuit plurima. Est & hæreticus Melithon, est & alius Melithon Orthodoxus. Est Vitalis qui Orthodoxorum fuit Episcopus, est & alius Vitalis, qui ab impio est Apollinario consecratus. Sunt & aliorum multorum similia nomina. Et ut non per singulos horum sumentes similitudinem nominum *simus*, simplicibus præferunt, & ad perditionem trahunt per æquivocationem non intelligentes, quia sit etiam Basilii Ancyra.

Et à multis verò hujusmodi facile corrumpitur ars eorum, quod ad decipiendum æquivocationibus abutantur. Sed hæc, quæso, ut ipse devites, sicut qui vas integerrimæ ac sincerissimæ reconditæ fidei, & temetipsum laboribus exercere dignare ad excidendam, quæ multis innicitur fraudibus, hæresim. Testis enim est Deus, quia si hæc apud Ecclesias obtinuerint, quæ nunc ab immundissimis istis, nescio quomodo, nihil aliud restat, nisi ut illa colant Ecclesiæ, quæ Arius, & Eunomius, & Apollinarius tradiderunt. A me verò Dominus omnium nihil exacturus est ampliùs, nisi ut eos, qui possint hæc prohibere, commemorem: Quod à principio & nunc usque faciens non quievi. Et vos Dei servos semper commemorans, ne despiciatis perennem Nobilitatem Religionis, ita ut si ea, quæ ad Orthodoxiam pertinent, vestro studio confirmationem

debitam potuerint obtinere, à me, teste Deo, Episcopalis honor facillimè respiciatur.

Et ne forsitan de hoc me fingere arbitreris, si fuerit confirmata Religio, & Orthodoxia Ecclesiæ restituta, exige à me, ut hinc jam vobis per litteras valedicam, & ad pristinam conversationem Monasterii valenter redeam. Ab huiusmodi enim quiete nihil est Divinius, neque beatius apud me. Vellem verò & Relationes, quas contra nos & Orientales Religiosissimos Episcopos direxerunt, venire ad discussionem coram Pissimo & Amatore Christi Imperatore, aut illic me quoque præsentem, aut coram directis huc aliquibus, ut vel ex ipsis commoveremini ad exterminationem illorum, qui falsiloquiis suis omnia turbaverunt. Ex toto enim cunctorum, quæ retulerunt, nihil omnino est verum.

SCHOLIION.

Hic Scholasticus Eunuchus est Grysoretes, quem Epiphanius, Sancti Cyrilli Archidiaconus & Syncellus, in litteris ad Maximianum Constantinopolitanum Episcopum appellat Præpositum: Utique Sacri Cubiculi. Porro Scholasticus est idem, quod Advocatus, seu causarum Patronus. Nam & Cœlestius, Hæresiarcha & Eunuchus, à Mario Mercatore scribitur fuisse Advocatus Scholasticus. Etiam Leontius Byzantinus, author librorum contra Nestorianos & Eutychanos, & Joannes tertius Patriarcha Constantinopolitanus, & Evagrius Epiphaniensis, & alii plures fuerunt Scholastici. Hinc in septimo super Sancti Joannis Evangelium tractatu scribit Sanctus Augustinus: *Qui habent causam, & volunt supplicare Imperatori, querunt aliquem Scholasticum Jurisperitum, à quo sibi preces componantur.* Olim in Romana Republica fuit honoratissimum officium. Quod enim clarissimi Viri post domitas Gentes, ac reportatos triumphos egerint causas, testatur Ammianus Marcellinus. Sardinensis Synodus eos vocat *Advocatos Forenses*. Etiam Aelius Lampridius in vita Imperatoris Alexandri. Vocit, *Scholasticus*, Quandoque additur vox, *Auditorialis*. An hæc illam explanet, aut contrahat, est questio. Quidquid sit, aliud est Scholasticus, aliud Ecclesiarum aut civitatum Defensor. Uti Consules, Præsides, Præsides, ita & Defensores passim creabantur ex Scholasticis. Ita Chrysoretes ex Scholastico pervenerat ad Præfecturam sacri Cubiculi. Et constanter ac semper favit Nestorio. Quod ejus damnationem, ac alia Ephesini Concilii Acta adversatus dudum fuerit, infra videbis ex præfatis litteris Epiphaniæ Syncelli. Erat tamen Orthodoxus, solam personam diligens, non errorem. Forsitan fuerat unus istorum, qui hominem Antiochia evocandum, ac Regiæ civitatis Episcopali Cathedrali præficiendum Theodosio persuaserant. Et ob ejus haud dubiè reverentiam vanus homo simulat se obedire Cœlestini Pontificis ac Romanæ Ecclesiæ

dogmaticis decretis, non mente, sed sola voce cantans dolosam ac mendacem palinodiam. Fuisse mendacem ac dolosam eventus docuit. Etenim non dumtaxat Constantinopoli, sed in ipsa etiam, quò judicandus venerat, Ephesina civitate evomuit fœdiora. Et quidem disputans cum doctissimis ac sanctissimis Episcopis, præsertim cum Acacio Melitenensi, secundæ Armeniæ Metropoli, & cum Theodoto Ancyrano, Metropoli primæ Galatiæ. De qua re dixit ad ad Synodum Fidis Joppenis Episcopus: *In suanè doctrina etiamnum ad præsens usque tempus persistat Nestorius; id piissimi Episcopi, Acacii & Theodoti, qui coram adsunt, & non absque alicujus ex ipsis periculo cum eo disseruerunt, optimè nobis explicare poterunt. Hos proinde obnixè rogamus, & per Sacro-sancta Evangelia, coram hic proposita, obtestamur & adjuramus, ut in præsentium Actorum fidem & confirmationem nobis exponant, quidnam ante hoc proximum triduum ex ipso Nestorio audierint.* Nestorius festinus & gloriabundus occurrit Ephesum, sua omnia firmanda sperans, & Cyrilli cuncta, præsertim Capicula, damnanda. Fuit istic pluribus diebus ante Pentecosten. Et quia propter Orientalium absentiam Synodus per sedecim adhuc dies prorogata fuit, visitantur sepe invicem Episcopi, atque ita Nestorius, solemni Hæreticorum more semper quærens & pruriens, cum variis disputavit, & disputando suas blasphemias, suamque in ipsis obscæratam & obduratam proterviam omnibus prodidit.

Fidi Joppenis interlocutionem confirmavit Sanctus Cyrillus, Synodi Præsides, atque ita Theodotus Ancyranus obediens dixit: *Equidem amici causa graviter affligor, nihilominus omni amicitie præpono pietatem. Adigor proinde, idque non absque magna animi mei tristitia, ut eorum de quibus inrerrogor, veritatem exponam: Etsi interim hoc nostrum testimonium non magnopere desiderari existimem. Nam cuius sententia sit Nestorius, ex litteris, quas ad Pietatem tuam dedit, satis apertum est. Siquidem humana, que ibi de Verbo, hoc est, Unigenito, tamquam illo indigna prædicari posse negavit, eadem & hic quoque inficiari non erubuit. Etenim ut lactationem, ex Virgine generationem, aliisque ejusmodi de Deo dici non posse in Epistola contendit, ita hoc in loco differens, Deum bimestrem aut trimestrem appellare nefas esse repetivit. Atque hoc non solum nos ex eo intelleximus, cum paucis ante diebus in hac Ephesorum civitate contra nos disceptaret, sed alii præterea non pauci.*

Etiam Acacius Melitenensis dixit testimonium: *Fide & pietate erga Deum in medium propositis, omnis privata affectio facessat necesse est. Quamobrem licet Dominum meum Nestorium præ cæteris ardenti quodam amore profectus sim semper, eumque omnino servare studuerim, nunc tamen necessitas hortatur, ut que ab ipso probata mihi constant, vera narratione hic ea explanem, ne forte, si veritatem celavero, meritam damnationis sententiam animæ meæ adferam. Igitur ubi primum in hac Ephesorum civitatem ingressus sum, cum prædicto viro in colloquium veni. Cumque inter disserendum animadverterem illum minus rectè sapere,*

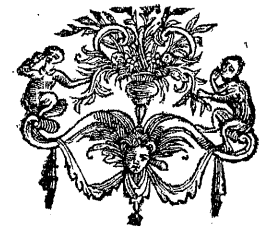
*ab erronea opinione, qua tenebatur, cum abducere, & ad veritatis tramitem transferre conatus sum, eoque hominem induisse videbar, ut se verbis saltem ab ea sententia recessisse fateretur. Cæterum decem aut duodecim dierum intervallo interjecto, intermissam disceptationem denuò redintegravi: Cumque ego veritatis patrocinium suscepissem, deprehendi illum & veritati seridò obstiti, & in duas graves absurditates simul prolabi. Primò namque ex illius interrogatione, que non parum incepta erat, eò responsurum adigere contendebam, ut vel Unigenitum Incarnatum inficiaretur, vel certè, quod impium erat, Patrem & Spiritum Sanctum una cum Verbo carnem sumpsisse profiteretur. Quod mentis erat perverissimæ, & piam fidem modis omnibus evolvere paratæ. Mora deinde altera concertatione Episcopus quidam, qui ipsi adhaerebat, sermonem excipiens, alium assererat esse filium, qui mortem subierat, & alium item Deum Verbum. Quam blasphemiam amplius ferre non valens, omnibus consalutatis abiit. Aderat ipsi & quidam alius, qui Judeis patrocinatus, eos non in Deum, sed in hominem impios existisse affirmabat. Igitur per istos vacantes dies Nestorius varias cum variis disputationes miscuit, & duo laudati Episcopi studuerunt hominem moderari, ut saltem in palinodia, quam ex Papalis Mandati metu dolosè fecerat, peristeret, sperantes paulatim & gradatim ad saniora perducere. At nihil obtinuerunt. Perrexit enim vocem, *Dei-param*, projicere, & addidit esse nefas, *Deum bimestrem aut trimestrem profiteri.**

Hanc ejus audaciam atque in blasphemia contumaciam frequenter urserunt Sanctus Cyrillus & univèrsa Synodus. Cyrillus in litteris ad quosdam Constantinopolitanos Cleri Primates: *Nestorius neque penituit, neque ea fletu diluit, quæ contra gloriam omnium nostrum Salvatoris Christi dicere ausus fuerat. Quin etiam cum venisset Ephesum, eisdem rursus ex usus sermonibus, quibus antea, ac demò certum omnibus judicium fecit se à perversa sententia minime alienum esse. Itaque cum quidam celebriores Metropolitanæ, piissimique Episcopi adversus eum quaestionem meritò moverent, clareque ex Divina Scriptura convincerent, & ostenderent Deum esse illum, quem Sancta Virgo secundum carnem genuerat, in hanc sceleratam vocem prorupit: Ego bimestrem & trimestrem Deum non dico. Quibus alia addidit non pauca, Unigeniti incarnationem de medio planè tollens. Et univèrsa Synodus in relatione ad Principes de degradatione Nestorii: *Nestorius, cum adversum piissimos quosdam Episcopos dissereret Divinum illud ac adorandum Mysterium nostrum tamquam deridens esse ausus dicere; Equidem bimestrem aut trimestrem Deum non dico. Idque irriduo antequam Synodus congregaretur. Et in relatione ad Regiæ civitatis Clerum ac Populum. Neque indicta Sancta Synodus, neque Multitudo, quæ pietatis gratia congregata est, Nestorii impetum compefcuit, verum graviores blasphemias adiecit, dicens nolle se bimestrem, aut lacte nutritum adorare, neque illum, qui fugit in Ægyptum, Deum nominare. Proinde nec ejus Matrem profiteri Deiparam.**

Christ. Lupi Opera T.VII.

Hæc igitur blasphemia Nestorii disputatio simul cum Synodali de ipso degradato relatione pervenit Constantinopolim, multorum animos ab ipso distraxit, ac permovit ad ipsius degradationem laudandam, aut certè hæsitandum gravissimè de ejus justitia. Et inter hos fuit etiam Præfectus Sacri Cubiculi. Et quoniam fama passim veritatem comitatur, & eundo semper crescit, adjunxit quod Nestorius cum ipso Sancto Cyrillo disceptasset, atque ita evomisset blasphemias. Hinc ille assumpsit se purgandi fiduciam, sperans unicum famæ mendacium transfundere in omnia. Et adjecit plura sua. Primò, quod Sancti Cyrilli Capitula essent manifestè hæretica. Secundò, quod ipsorum inconvictionem Cyrillus metuens detraisset congressi, ideoque sese mutuo apud Ephesum nec vidissent. Tertio, quod alii cum ipso disputantes Episcopi comprobassent omnia ejus Dogmata; Et quidem frequenter. Quarto quod apud Ephesum constans perseveraret in suis apud Constantinopolim prædicationibus: Utique palinodias. Quæ omnia sunt mendacissima. Etiam quartum. Nam in hac ipsa Epistola asseverat Sacram Virginem potius Christi-param dicendam, quam Dei-param. Quæ ejus vox est palam dolosa, ac plena veneni.

Adjunxit & alia manifesta mendacia. Primò, quod Catholicorum apud Ephesum Episcoporum aliqui ipsum Deum Verbum non in assumpta humanitate, sed in sua naturali Deitate blaterarent passum, mortuum, resuscitatum. Secundò, quod Sanctus Cyrillus sua dogmata stabiliret per imposturas; Per Basilii Ancyrani, Eusebiani ac Ariani hominis, autoritatem & Scripta, mentiens esse magni Basilii. Tertio, quod nulatenus Episcopatum, sed solam veritatem diligeret, ideoque hac confirmata esset paratus Infulas exuere, ac redire ad suæ professionis Monasterium. Quarto, quod Synodalis Relatio nihil penitus veri, sed omnia falsa contineret, ideoque discuti deberet atque puniri. Hisce artibus studuit Synodi Acta, suam præsertim damnationem, licet non evacuare, tamen circumscribere. Et omnino aliquid obtinuit. Etenim Præpositus diu permansit ipsi fidelissimus. Ex quo autem fundamento Sanctum Cyrillum accuset de ista circa Magnum Basilium fraude, ignoro.

CAPUT XVI.

Post hæc directus est Comes Largitionum Joannes cum Sacris de depositione Nestorii, & Beatorum Cyrilli & Memnonis, quæ in priori Codicis parte posuimus. Cujus Comitiis ista Relatio est.

Sciens quod ad pietatem pertinet Divinis parere Decretis, omnia juxta intentionem Incontaminabilis Apicis, secundum quod potui, egi. Quæ verò sint subsecuta, ex istis agnoscere poteritis. Multo labore & celeritate usus ad Ephesiorum Civitatem sum. Et adhuc celerius potui pervenire, nisi diverso impedimento causæ fuissent, quas, annuente Deo, cum venerim, præsentialiter enarrabo Magnificentiæ vestræ. Continuo ergo tam hos qui hinc, quam eos qui inde convenerant, sanctissimos Episcopos cum reverentia salutavi. Partes namque has conveni nominatim propter discordiam, quæ contigit inter eos. Perturbatis autem cunctis, & Cyrillo ac Memnone includentibus semetipsos, illis qui convenerant per me ipsum præcepi, per alios verò his, qui erant absentes, mandavi ut alio die absque ulla dilatione ad meam mansionem cuncti concurrerent. Ne fieret pugna conflictus, intermiscui eis militum turbas, circa loca utriusque Parti contigua. Oportebat siquidem me de hoc ipso esse suspectum, propter rabiem, quæ inter eos nescio unde provenit.

Adveniente autem Nestorio, mox ut effulsiit aurora, & post non multum Joanne Religiosissimo Episcopo cum Sanctissimis Episcopis qui pariter sunt, etiam Cyrillus advenit cum cunctis Deo Amicissimis Episcopis præter Memnonem solum. Mox itaque multa perturbatio atque confusio nata est, dicentibus his, qui convenerant cum Cyrillo, se nullo modo posse vel ipsum ad spectum Nestorii sustinere, qui ab eis fuerat condemnatus. Convenientibus tamen eis Divinæ Scripturæ facere volui lectionem. Dicentibus verò his, qui Cyrillo consentiunt, neque absque ipso Divinorum terribiliumque fieri lectionem, neque præsentem Nestorio, sed neque convenientibus secum Orientalibus Sanctissimis Episcopis.

Et multam propter hoc facta seditione, magna verò pugna & bello, hæc ipsa dicere cœperant, & qui cum Deo Amicissimo Joanne persistunt Sanctissimi Episcopi, confirmantes & ipsi Cyrillum non oportere esse præsentem, dum lectio Divinorum fieret Decretorum. Quippe quia & ipse cum Memnone damnatus esset ab eis. Multa verò contentione facta de hoc, & magna diei parte consumpta, expedire providi, ut absque Cyrillo atque Nestorio Decreta Imperialia reli-

quis vulgarentur. Quia nec scripti in præfatis fuerunt à Dominis Mundi. Reclamantibus verò & ad hoc Deo Amicissimis Episcopis, qui una cum Cyrillo convenerant, & volentibus neque cum his, qui cum Deo Amicissimo Joanne advenierant, patienter audire, eò quod dicerent eos irregulariter fecisse damnationem Cyrilli & Memnonis, vix prævalui persuasione, ac violentia, si oportet verius dicere, usus, separatim Nestorio & Cyrillo universam Synodum præparare, ut audire Decreta Imperialia paterentur. Coadunatis igitur omnibus, lectionem celebravi Venerabilium Syllabarum, per quas damnati sunt Nestorius, & Cyrillus, & Memnon.

Patienter verò suscipientibus lectionem, atque faventibus his qui cum Joanne Reverendissimo convenerant, illi qui cum Flaviano Reverendissimo fuerant congregati, quia non canonicè Cyrilli & Memnonis fuerat damnatio facta, graviter susceperunt hujus lectionem auditum. Sic ergo est lectio celebrata, ad vespertum declinante die. Ne verò major adhuc perturbatio fieret, Nestorium quidem suscepit ad custodiendum Magnificentissimus Comes Devotissimorum Domesticorum Candidianus, qui in omnibus, quæ à me vel deliberata vel acta sunt, adfuit. Cyrillum verò custodiendum tradidi Clarissimo Comiti, & Præposito quartæ Scholæ Jacobo. Quoniam verò Memnon, ut prædictum est, aberat, evocans Œconomum, atque Defensorem, necnon & primum Diaconum Sanctissimæ Ephesinæ Civitatis vel Ecclesiæ, manifestavi hæc ipsa eisdem, quia idem Memnon cum prædictis fuerat condemnatus. Admonui eos & hoc, ut Ecclesiasticas pecunias suas sub omni cautela, & periculo custodirent.

His ita dispositis, quia oportebat me orationibus quoque vacare, ad Ecclesiam descendit Sanctissimam. Cognoscens verò in Episcopio Memnonem degere, direxi ex his qui mihi ministrabant, Devotissimorum Palatinorum Præcerium ad prædictum, ut saltem pariter loqueremur, & discerem si ad me se venturum modis omnibus abnegaret. Ille verò absque mora venit ad me. Cumque à me culparetur, cur manè non venerit, dixit se ægritudine fuisse retentum, atque ideò non venisse, ita ut nec sustineret secundum Admonitum, meumque sibi præberi consilium, sed ad meam Domum, sermones meos præveniens, adveniret, acquiescens Divinis Imperialibusque Præceptis.

Traditus est igitur & ipse eidem Clarissimo Comiti Jacobo, & custoditur tam à Devotissimis Scutariis, quam ab Honestissimis Palatinis. Hæc sunt, quæ à me primo gesta sunt die. Quoniam verò me oportebat Deo Amicissimis Episcopis etiam pro pace adhibere sermones, ob hoc ne contra Orthodoxam Religionem Hæreses in nascentur & Schismata, & ad hos sermones deposui memetipsum, & omni virtute quæ possibilia sunt studeo agere, Domino adjuvante, & pietate atque recta intentione, Domini Mundi. Quamvis videam execrabiles & implacabiles ad invicem Deo Amicissimos Episcopos: Nescioque

que unde ad tantam usque tristitiam asperitatemque pervenerint. Quidquid verò amplius agi poterit, aut per me aut per litteras, propitiantem Deo, cum multa celeritate manifestabo Magnitudini vestræ.

SCHOLION.

Hæc Relatio latine exstat, non Græcè. Et præfens ipsius translatio, quoniam non parum diversa est, nos possit aliqua docere. Hinc duxi adjungendam.

CAPUT XVII.

Epistola Joannis Antiocheni Episcopi, & Synodi quæ cum eo convenit, ad Imperatorem Theodosium, quam direxerunt per eundem Joannem Comitem, in qua etiam Catholica fidei illa Confessio continetur, quam postea Cyrillus Alexandrinus Episcopus per Pacificam laudavit Epistolam, scribens eidem Joanni Antiocheno Præsuli per Legatum Pacis Paulum, Emesenum Episcopum.

Consequenter quis eos, qui nunc sunt, valde beatificet homines ultra illos, qui antè nostram fuere progeniem, eò quod à vestro gubernentur Imperio. Decem millibus siquidem curis pro Mundo vestra Pietas utens, omnibus cæteris providentiam pro pia Religione præposuit. Præhonorat etiam laudandissimum regnum vestrum ea, quæ Dei sunt, ultra universa terrena, quoniam fides in eum optimas cogitationes vestras & actus ad universa bona Pietati vestræ cooperatur. Hæc ita se habere semper quidem cognoscimus ex ipsis effectibus: Maxime verò in præsentem hoc factum est tempore manifestum. Nam dum Sacerdotes improvisis perturbationibus comprehensi sunt, & contra invicem bella commovere conflagunt, commotaque sit nostra concordia, Ægyptio Mundum consuetè turbante, Decretum vestræ Pietatis, quod per Magnificentissimum & Gloriosissimum Comitem cunctarum Largitionum Joannem promulgatum est, fat est ad vanas æstuationes omnium reprimendas, si tamen velimus sobriè agere. Illud verò magis est universis, quod in ipsis litteris vestrum præcepit Imperium auferri quidem scandala, quæ ab aliis quibus rectæ superintroducta sunt fidei, illa verò uti regula & mensura fidei, quæ de Deo à Patribus in Nicæa exposita est, quæ neque minus

habens aliquid neque superfluum, compendiosam salutem præstat, paucis verbis continens totum, quidquid nobis de pietate tradiderunt Scripturæ Divinæ: Quæ & abjuravit eos, qui nobis volunt inducere novitates sensuum errantium.

Hujus rei gratia, litteris Pietatis vestræ susceptis, intuentes quod Imperii vestri intentio rectæ Patrum fidei conveniret, festinavimus illa, quæ nuper exposita sunt à Cyrillo, Capitula Evangelicæ & Apostolicæ Doctrinæ contraria condemnare: In quibus omnes, tam qui nunc sunt, quam qui olim quolibet tempore fuerunt, Sanctos anathematizare præsumpsit. Quæ ille in præsentem tempore quasi Episcopalis perturbationis quæstam diu occasione reperimus, & cooperatricem sumens ignorantiam plurimorum, quorundam verò & morbum, qui occultatus olim, nunc manifestus effectus est, & fradulenta pertinacia utens, Synodica confirmare auctoritate tentavit. Hæc autem, sicut vestrum cognovit Imperium, & Deo Amicissimus atque Sanctissimus Pater noster & Episcopus Acacius Sanctam Synodum per litteras edocuit, quod Apollinarii impietati conveniunt. Novit verò hæc clarè vir, qui centum decem vitæ annos explevit, omnem verò vitam in Evangelicis certaminibus desudando transegit; & Synodis multis interfuit; & eos qui Apollinarius dogmata sentiunt, semper secundum locum proximos habuit. Unde & tam facillimè comprehendere valuit, quod illius vesaniæ sint præfata Capitula.

Hæc ut projicerent, & eos qui olim seducti sunt Episcopos, & in eis subscribere fuerunt passi, rogavimus cum Joanne Gloriosissimo Comite, & ut à recta fide ea faterentur aliena, ac nobiscum subscriberent rectam Patrum fidem, qui Nicæam convenerunt: Et eos persuadere nequivimus. Quia tam semel eos contigit malè præveniri. Et compulsi simul inter nosmetipsos ipsius sinceritatem fidei confiteri, atque ipsi subscribere, & excutere scripta Confessione illam superfluum, malorum sensuum plenam, expositionem Capitulorum. Illorum namque paucorum verborum rectæ fidei Confessio sufficit & omnem hæreticum errorem convincere, & veritatem volentes imbuere.

Neque enim de his, quæ ad Unigeniti Divinitatem pertinent, prædicta Sanctorum fides Patrum huc atque illuc ferri permisit, sed substantialitatem prædicans inconcusse intellectus fidelium præmuniit, Arianam destruens hæresim. Et Dispensationi integerrimos terminos tradidit, inconvertibilitatem nos & immutabilitatem Divinitatis Unigeniti docens, & non esse hominem purum Dominum nostrum Jesum Christum, sed reverè Filium Dei credi præcipiens, consonans Divinis Sanctisque Scripturis, annunciat. Unde & nos illa sequentes, fidei quidem confessionisque expositioni neque adjicimus quidquam, neque subtrahimus, sufficiente ad omnia expositione Paterna. Quoniam verò, Imperatores Piissimi, præcepit post hunc assensum inviolabilis fidei & de Sancta & Dei Genitricè Virgine

Virgine innotescere nos vestrae insuperabili Pietati, hoc enim nobis nunciavit Joannes Magnificentissimus & Gloriosissimus Comes, & hoc à Deo auxilium postulantes, ultra hominem namque est de talibus disceptare, innotescimus Pietati vestrae, quæ sumus ex Divinis Scripturis edocti, non quasi contra incomprehensibilia quilibet annitentes, sed confessione propriæ infirmitatis his, qui contra nos tentant asurgere, præcludentes, inquit illa quæ sunt ultra hominem.

Confitemur igitur Dominum nostrum Jesum Christum, Filium Dei Unigenitum, Deum perfectum & hominem perfectum, ex anima rationali & corpore, ante sæcula quidem ex Patre natum secundum Deitatem, in fine verò dierum eundem propter nos, & propter nostram salutem, de Maria Virgine secundum Humanitatem: Consubstantialem Patri eundem secundum Divinitatem, & consubstantialem nobis secundum Humanitatem. Duarum verò naturarum unitio facta est: Propter quam unum Christum, unum Dominum, unum Filium confitemur. Secundum hunc inconfusæ unionis intellectum confitemur Sanctam Virginem Dei Genitricem, propter quod Deus Verbum Incarnatus est, & in Humanitate, & ex ipsa conceptione sibi unum Templum, quod ex ipsa suscepit. Hæc à Deiloquis Viris edocti, Evangelistis, Apostolis, atque Prophetis, & his qui per singula tempora piæ Fidei fuerunt Doctores, nos quoque exposuimus in brevi Capitulo, vestrum postulantes ac deprecantes Imperium, piam Religionem, quæ periclitatur corrumpi ab eo morbo, qui illatus est ex Ægyptiacis Capitulis, consuetudine protegere, ac decernere, ut omnes, qui præsentibus Sanctis Ecclesiis, Sacerdotes damnent ea, quæ ad inficiendas Ecclesias introducta sunt contra Orthodoxam Fidem à præfato Cyrillo, Capitula; soli autem Confessione subscriptant, quæ à Sanctis Patribus in Nicæa congregatis est facta. Nec enim possibile est aliter pacem in Dei Ecclesiis obtinere, nisi illa impia expositio fuerit abdicata.

S C H O L I O N.

Hæc Relatio huc usque latuit, & nos docet non pauca. Primò docet fundamentum, ex quo Joannis Antiocheni Factio dudum censuit ac pertinaciter tentavit nihil esse admittendum, nisi solum Nicænum Symbolum, ita studens Nestorii, etiam ad ipsum assidue proclamantis, damnationem exufflare. Fundamentum, aut saltem grande fomentum fuerunt Divalis Sacra, per Joannem Sacramum Largitionum Comitem transmissæ ad utramque Synodi partem, hæc verba: *De aliis apud vos gestis certum nobis est Christianam vos servare fidem & veritatem, quam etiam Sanctissima Synodus, sub Constantino Divæ memoriæ celebrata, quam à Patribus & Majoribus accepimus, consentiens confirmavit.* His animata

Factio tentavit apud Joannem Comitem, quod Relatio exponit: *Hæc, Cyrilli Capitula, ut projicerent, & eos qui olim seducti sunt Episcopos, & in eis subscribere fuerunt passi, rogavimus cum Joanne gloriosissimo Comite, ut à recta fide ea faterentur aliena, & nobiscum subscriberent rectam Patrum fidem, qui Nicæam convenerant, & eos persuadere nequiverimus.* Tentavit Ephesinæ Synodi Episcopos ad Nestorii, Cyrilli, ac Memnonis damnationem acceptandam, ad solum Nicænum Symbolum subscribendum, & ad Cyrilli Capitula, tamquam illi adversa, projiciendam permoveere, atque ita unire Synodum, & pacem dare Ecclesiis. Verum futura erat leonina, ac Divinæ veritatis prævaricatoria pax, ideoque Patres nec sustinuerunt audire. Nequaquam Nicænam fidem recusabant subscribere: Absit. Ipsam enim, uti Ducem & Lucem secuti fuerant in omnibus suis Actis. Dumtaxat recusabant profiteri, quod ipsa adversaretur Sancti Cyrilli Capitulis: Uti talem volebant subscribere. Et hanc Episcoporum concertationem, quam usque huc ignoravimus, docet nos præfata Relatio.

Secundò nos docet plura circa Acacium Berhæensem Episcopum. Primò, quod isto tempore expleset centum & decem vitæ annos. Porro hæc scripta sunt quinti sæculi anno trigesimo primo: Proinde Acacius fuit natus quarti sæculi anno vigesimo primo, quatuor annis ante Nicænam Synodum. Ejus Episcopalem consecrationem habemus in Ecclesiastica Theodoretii historia: *Magnus Eusebius, Samosatensis in Euphratensis Provincia Episcopus, ab exilio reversus, Acacium, qui in magna gloria apud omnes fuit, Berhææ Episcopum ordinavit.* Statim post eandem Valentis Augusti, quæ contigit anno septuagesimo octavo istius sæculi, mense Augusto, adeoque Acacius eodem anno est consecratus in Episcopum, ætatis suæ anno quinquagesimo septimo. Proinde Ephesini Concilii tempore fuerat Episcopus per annos quinquaginta tres. Et hos omnes Evangelicis certaminibus reverè impenderat, & pluribus interfuerat Synodis. Etenim Eustatianum Antiochenæ Ecclesiæ schisma composuit, & Flavianum Patriarcham reconciliavit Romanæ Ecclesiæ. Ipse tamen prius excommunicatus, ob quosdam excessus. Item omnibus contra Sanctum Joannem Chrysostomum motibus interfuit, & adversus ipsum non modica egit. Quare in quibusdam recta, in quibusdam gessit iniqua.

Et istis vestigiis ambulavit etiam in causa Nestorii. Etenim Sancto Cyrillo, qui ei Nestorianas blasphemias, ac Romanæ Ecclesiæ contra ipsas Judicium retulerat, reposuit Nestorium esse passum quid simile illi, quod Beato Paulino, Antiocheno Episcopo, accidisse traditur. *Hic enim est tres Hypostasies palam dicere recusaret, ro tamen & virtute ab illorum sententia & fide, quæ hoc profitebantur, non recedebat. Seclabatur hic autem Pius Occidentis Episcopus, propterea quod Romanæ lingue angustia, sicut Græca phrasibus, tres Hypostasies dicere commode non ferat.* Respondit Cyrillum & Celestinum, uti olim Paulinum Patriarcham ac Damasum Papam, hæere in syllabis, ideoque has lites esse parvi ponderis. Adjecit vocem, quæ Sacram Virginem negavit Dei-param, improvide elapsam Nestorio, & perrexit: *Quamquam plurimi, tum Clero adscripti, tum Plebei quoque, ex urbe Constantinopolitana Antiochiam, & ad nos usque profecti, à prædicto sermone abhorre non videantur. Ajunt enim in sensu nihil continere, quod vel Apostolica doctrina adversetur, vel fidei à Sanctis Patribus in Nicæa congregatis definitæ repugnet.* Affirmat esse quæstionem de nomine, & Nestorium, licet forsitan male locutum, tamen recta sentire. Quin immò nec malè locutum. Quoniam & à Clero & à Populo Constantinopolitano multi voces ejus non improbarunt. Acacius erat vir versatilis ingenii, verus Syrus, ideoque noverat inflectere omnia. Ex istis ejus forsitan Litteris Socrates scripsit sequentia: *Nestorius apud complures venit in opinionem, quod Dominum esse solum hominem assereret, quodquod Pauli Samosatensis & Photini opinionem in Ecclesiam introducere niteretur. Atque de hac causa tanta certatio & tumultus ciebat, ut generali Concilio ad eam sedendam opus esse videretur. Ego verò, dum libros Nestorii editos lego, hominem reperio imperitum, & doctrinæ penitus expertem. Hoc verè, & ex animo dico: Nestorius meo iudicio neque Paulum Samosatensem, neque Photinum imitatus, Dominum esse solum hominem dicit, sed vocem dumtaxat, Dei para, tamquam larvam reformidans, declinat. Verum Evagrius Epiphaniensis rectè advertebat Socratem fuisse imperitum Nestoriani negotii.*

Acacius aliud insuper malum operatus est in Ephesina Synodo: *Synodum, Joannis Antiocheni Factionem, per Litteras edocuit, quod Cyrilli Capitula Apollinariii impietati convenirent.* Joannem & omnem ejus Sequelam confirmavit in isto perverso iudicio. Et ejus in hac re auctoritas erat non modica. Etenim eos, qui Apollinariani dogmata sentiant, semper secundum locum proximis habuit. Unde & tam facillimè comprehendere valet, quod illius vesanie sint præfata Capitula. Perpetuum hæreticorum studium est Lupum ovinis lanis, venenum melle, devia Sena Orthodoxis syllabis obtegere: Eadem arte Cyrillus dicebatur suis Capitulis intexuisse Apollinarianum. At verò hujus fraudulentum dogma præsertim Antiochiæ, Laodicæ, ac in aliis primæ Syriæ urbibus fuerat grassatum, atque ita Acacius ipsum semper habuerat loco vicinum. Et penetraverat omnia ejus mysteria. Hinc ipsius de Cyrilli Capitulis iudicium habebatur irrefragabile. Porro de quibus præsertim Apollinariii erroribus ista Acacius infamaverit, demonstrant Relationis verba de Nicæno Symbolo: *Dispensationem integerrimos terminos tradidit, inconvertibilitatem nos & incommutabilitatem Divinitatis Unigeniti docens, & non esse hominem purum Dominum nostrum Jesum Christum, &c.* Ea accusavit de naturarum conversione & confusione, qui non ipsius Apollinariii error fuit, sed Polemonis atque Timothei. Relatio, plures alios imitata, Discipulorum sordes transcribit in Magistrum.

Quæstio est, Quando Acacius suas adversum Cyrilli Capitula Litteras transmissit Ephesum ad Joannis Antiocheni Conventiculum? Respondet transmississe cum ipso Joanne, proficiscente Ephesum. Haud dubiè ipsas tradiderit Paulo Emefeno Episcopo, suo ad Synodum Legato, ac apud ipsam Vicario. Eas huic tradidit tamquam suum Synodale suffragium. Etenim Joannes ipso sui in Ephesum ingressus die damnavit Cyrillum & Memnonem, & præcipua damnationis causa fuerunt Capitula, ideoque ista Acacii Epistola videtur fuisse directrix scelerati iudicii. Eadem de causa Acacius Imperatori Theodosio fuit author, ut non solius Nestorii, sed etiam Cyrilli ac Memnonis confirmaret damnationem. Disertè hoc profertur ipse Princeps in Litteris, quas per Joannem Sacramum Largitionum Comitem misit ad Synodum: *Ut autem Sanctitas vestra non modò per nostræ Pietatis Litteras incitata ad concordiam spectet, universalemque pii dogmatis pacem, etiam Acacii Berhæensem Episcopi lectam à nobis Epistolam, qua idem suadet, ad vos misimus.* Sancti Cyrilli damnationem, quam per Conventiculum operatus fuerat, Acacius studuit per Principis auctoritatem confirmare. Hæc omnia, antequam Joannes Patriarcha abiret Ephesum, haud dubiè fuerant concepta ac præparata.

Alia quæstio est, Quomodo Acacius Theodosio fuerit author confirmandi etiam damnationem Nestorii? Etenim in præfatis ad Sanctum Cyrillum Litteris Nestorium iudicatur sensu sanum, & lapsam in folis syllabis. Si tamen lapsam. Insuper Joannis Antiocheni Factio, quæ Nestorii damnationem censuit irritam ac exustandam, omnino ita censuit ex iudicio ac Litteris Acacii. Quomodo igitur Acacius vela vertit, & propria Sena est prævaricatus? Respondeo fuisse permotum istis ipsis rationibus, quæ Regii Cubiculi Præfectum fecerunt circa Hæresiarum titubare. Ex blasphemias ejus apud Ephesum disputationibus. Ipsas purgare nesciens Acacius, deseruit hominem; Et omnem Ecclesiam, quam ipsum servare maluit. Et ejus iudicium amplexa fuit cuncta Joannis Antiocheni Factio. Etenim ad ineundam cum Synodo pacem parata fuit omnium trium damnationem admittere. Nec refert, quod postmodò & Factio & Acacius contra istam damnationem pertinaciter calcitrarint. Ita namque solent versatilia ingenia: Aristæ agiles ad omnem ventum.

Notanda sunt Relationis verba de Sancti Cyrilli Capitulis: *In quibus omnes, tam qui nunc sunt, quam qui olim quolibet tempore fuerunt, Sanctos anathematizare præsumpsit.* Sanctus Cyrillus magno mentis suæ zelo ac impetu adversus Dorothei, Martianopolitani Metropolitanæ, in solemnè Nestorii Synaxi blaterantis ad omnem Regiæ civitatis Clerum & Populum, *Si quis Mariam esse Dei-param dixerit, anathema sit, blasphemam audaciam scripsit ad Berhæensem Acacium: Ecquid ergo in Orthodoxorum Ecclesia cum Sanctis Patribus anathema facti adorlemur? Comperio namque æternæ memoriæ Episcopum Athanasium septies illam*

illam Dei param appellare, atque etiam Beatos Patres nostros, Theophilum, Basilium, Gregorium, Atticum, & alios præterea non paucos, qui per id tempus vixerunt, Sanctos Episcopos. Erunt itaque anathemate constricti Sancti Patres, qui jam dudum ante ad Deum evolarunt, caterique omnes, quotquot Christum Deum esse confessi, recta veritatis dogmata consecraverunt. Frequenter istud ipsum verbo & Scripto declamavit ad omnem Ecclesiam. Et justissima querimonia permovit plurimos, ideoque & acriter momordit Factionem Nestorii. Eadem de causa idem Cyrillus singulis suis Capitulis adjunxit: *Anathema sit*. Hinc præfens ad Principem Relatio per eadem ferme verba conatur ipsi reddere talionem.

Notanda sunt & hæc ejusdem Relationis verba: *Synodica confirmare auctoritate tentavit*. Affirmant Capitula fuisse confirmata per Synodum, ideoque ipsam omnem esse lapsam in virus Apollinarii. Hinc enim Antiochenus Joannes in sua sententia, qua Sanctum Cyrillum, uti novum per Capitula Hæresiarcham, gradu & communionem exiit, adjecit adversus Synodum: *At vos reliquit omnes, qui seditiosè & iniquè contra Ecclesiasticas sanctiones, Regique Decreta agentibus consensistis, anathemati subjacete, donec agnita culpa vestra respiscatis, fidemque à Sanctis Patribus in Nicæna civitate congregatis expositam suscipiatis, nihil illi extraneum aut peregrinum attententes, Capita præterea Hæretica à Cyrillo Alexandrino exposita anathematizetis*. Excommunicat omnem Synodum, quod confirmasset Capitula, & ipsa declarasset conformia Nicæno Symbolo, atque ita huic, licet extranea & peregrina, atexuisset. Quod ipsum Factio frequentissimè clamavit ac repetivit usque ad nauseam. An per errorem, an per imposturam, ignoro. Interim certum est deviasse. Etenim Synodus non Capitula, sed solam secundam Sancti Cyrilli Epistolam contulit cum Nicæno Symbolo, & omnium Episcoporum suffragiis confirmavit.

Synodalem Joannis Antiocheni Epistolam, qua Ephesinam fidei definitionem, Nestorii damnationem, ac Successoris Maximiani Ordinationem admisit, atque ita cum Sancto Cyrillo & omni Ecclesia pacem fecit, omnes huc usque credidimus fuisse ex integro novam, scriptam isto tempore. Erravimus. Etenim ejus pars est dudum anterior, utpote pars præsentis Relationis. Uti Joannes Cyrillus de Apollinario atque Eunomio, ita hic illum frequenter accusavit de Nestorio. Hinc dum pacem inierunt, neuter constanter voluit errasse in dogmate aut opere, uterque voluit alterius Acta & Sena dumtaxat non plenè intellexisse. Hinc uti Cyrillus sua Capitula anathematizare constantissimè detrectavit, ita & ille, nec quoad apicem, voluit à suis Scriptis retrocedere. Proinde istam ipsam fidei professionem, quam in medio litigii astu ad Principem miserat, voluit admitti in pacem, & à Cyrillo confirmari. Et cum omni sua Diocesi Cyrillus libenter admisit & confirmavit. Et certè quod Joannes nunquam blasphemix, sed solis Nestorianæ, innoxiam credens, personæ

faverit, disertè scribit Sixtus tertius Pontifex in datis post initam pacem litteris ad Sanctum Cyrillum: *Non se exuli vestro, Nestorio, frater noster Joannes addiderat, non ejus est blasphema prædicatione deceptus. Nam quantum rerum exitus docet, suspendit suam sententiam, non negavit*. Utique in Nestorii damnationem. Postmodò enim ipsam plenè confirmavit.

CAPUT XVIII.

Honorandissimis & Deo Amicissimis Presbyteris, & Diaconis, & reliquis Clericis, ac Monachis, & Amicæ Christi Plebi, que est in Antiochia Orientis, Sancta Synodus Orientalium, & aliarum Regionum, Provinciarumque, que per Dei gratiam in Epheso congregata est.

Nobiscum Deus, cum Propheta clamamus, Esai. 8.

Pro Divinis enim Dogmatibus certamus, & hæreditatem Paternæ Fidei intactam servari studemus, & Apostolicam Doctrinam, sicut suscepimus illibatam, sic servare posteris festinamus. Propter quod & audacter longum iter assumpimus, & itineris labores sustinimus, & multitudinem, quæ ad hæreticam insaniam declinavit, fiducialiter despeximus, & impietatis Authorem Cyrillum Alexandrinum ab Episcopatu fecimus alienum, & Ephesum, qui ei ad universa cooperatus est, Memnonem eodem Decreto damnavimus, & subjectos eorum, qui etiam confirmare impietatem ipsorum subscriptionibus præsumperunt, excommunicatos effecimus. Et nota hæc Piissimis & Deo Amicissimis Imperatoribus fecimus. Et suscipientes quæ à nobis gesta sunt, rescripserunt significantes se condemnationem prædictorum suscipere Patrum. Et præcepere, ut omnes expositæ in Nicæa Fidei à Sanctis ac Beatis Patribus subscribamus, & exorta scandala abscondantur, & à rectitudine Fidei abdicentur. Directus verò est & Joannes Magnificentissimus & Gloriosissimus Comes Univerfarum Largitionum, ut hæc perduceret ad effectum: Qui in custodia municissima Cyrilum tenet ac Memnonem, semotim quemque detrudens, & multitudinem militum præfatis Domibus circumstans.

Sed nec his factis quiescunt illi, qui sursum versum cuncta perturbant, & confusione ac seditione Mundum compleverunt; sed perpetrantes consuetæ perturbant, & contra semetipsos Regulam commoventes. Nam dum sint excommunicati, semetipsos audacter Sacerdotii Ministerium resumpserunt, & communicaverunt

damna-

SCHOLIUM.

damnatis, quod fieri non licet: Eò quod clarè id Canones interdicant. Id est, ut qui damnantur vel excommunicantur, absolutionem sibi metipsis minimè tribuant, sed sustineant Synodale Judicium. Quod si semetipsos absolverint, nullam pro se causationem tales obicere ulterius admittantur, sed & quisquis eis communicaverit, fiat ab Ecclesiastico Ministerio alienus. Hac confixi Regula, & nullam, sicut placet Canonibus, spem restitutionis habentes, confundunt atque perturbant, & ubiquè constitutas Ecclesias seditionibus complent.

Hæc igitur sciens Religiositas vestra pro nobis quidem securo sit animo, & laudet in Canticis omnium Deum pro ejus circa nos habita providentia, pro illis verò oret, ut tandem aliquando ab infestissima sibi ægritudine liberentur, & invitet Doctores Ecclesiæ continuè in Collecta contra hoc impium Dogma facere sermonem, & per Sanctorum Patrum vestigia Dei Populum ducere, ut universi cognoscant, qualis sit, circa quam pugnamus, impietas. Si verò fuerit quicumquè transmissus ab his, qui hujus hæresis languore detinentur, ad nostram maximam Civitatem, & quæ mater est pietatis, hunc tenere cautè Religiositas vestra dignetur, atque Judicibus tradere, ut discant, qui seditionem agere tentant, quantum bonum sit disciplina, & quantum malorum ferculum pertinax tyrannicaque voluntas.

Joannes Episcopus Antiochiæ: Incolumes in Domino conservemini, Domini Honorandissimi atque Religiosissimi.

Joannes Episcopus Damasci, similiter.

Dexianus Episcopus Seleuciæ, similiter.

Antiochus Episcopus Bosfri Metropolitanus, similiter.

Alexander Episcopus Hierapolitanus, similiter.

Asterius Episcopus Amidæ Metropolitanus, similiter.

Helladius Episcopus Ptolomaidis, similiter.

Museus Episcopus Aradiæ Tentaridi, similiter.

Apringius Episcopus Chalcidis, similiter.

Meletius Episcopus Cæsareæ Augustæ, similiter.

Macarius Episcopus Laodiceæ, similiter.

Theodoretus Episcopus Cyri, similiter.

Diogenes Episcopus Seucobeli, similiter.

Eò quod nimium Portitoris instaret occasio, non potuerunt universi, qui nobiscum sunt, Episcopi subscribere.

Idem Religiosissimus Joannes Archi-Episcopus interlocutus est supra-scripta.

Epistola hæc scripta est eodem tempore, quo præcedens Relatio: Nempè post Joannis Comitis adventum in Ephesinam civitatem, aut potius post ipsius ex ea reditum ad urbem Regiam. Forsitan eadem die. Hinc enim tanta fuit festinatio, ut omnes Factionis Episcopi non potuerint subscribere. Joannes Patriarcha timuit, ne Ephesini Patres sua Acta transmitterent Antiochiam, atque sua auctoritate illam in suas partes traducerent. Hinc duxit ipsam instruendam ac muniendam. Lamentabilis erat ista Catholicæ Ecclesiæ calamitas. Etenim in eadem Synodo Patriarcha stabat contra Patriarcham, Diocesis contra Diocesim, invicem arguens & damnans de hæresi in invicem quocumque terrarum transmittens Relationes ac litteras, atque ita crudeliter crucians ac lanians fidelis Populi infirmas conscientias. Porro vera Synodus semper, Antiochena Factio numquam reulit ad Sedem Apostolicam: Laica Principis potestate se firmare studuit. Et ita demonstravit se non in Apostolicæ veritatis Petra stare, sed jacere in arena mendacii.

Et nota hic aliud mendacium. Etenim solam Cyrilli ac Memnonis à se attentatam damnationem prædicant, clamantque ipsam stabilitam, ac executioni datam à Principe, de Nestorii per Synodum facta, ac etiam per Principem stabilita, ac in executionem missa damnatione penitus tacent. Nempè quò circumscribant Antiochenos. Addunt & alia mendacia. Primo, quod universa Synodus Cyrilli ac Memnonis impietatem, utique duodecim Capitula, præsumperit confirmare suis subscriptionibus. Aliud mendacium est in his verbis: *Sacerdotii Ministerium resumpserunt*. Etenim Synodus, Acacii Melitenensis Metropolitanæ Judicium secuta, attentatam à Joannis Factione audaciam censuit non Synodalem sententiam, sed hostilem contumeliam, ideoque numquam cessavit à Sacro Ministerio. Joannes Comes rogavit, ut pacis gratia cessaret ad tempus: Et obtinere non potuit. Et hinc tertium mendacium est, quod per istius Ministerii sumptionem omnis Synodus ceciderit in prævaricationem ac pœnas quarti Antiocheni Canonis. Quartum est in his verbis: *Cuncta perturbant*. Hinc vides esse consuetum, ut publicæ quietis turbatores suas peculantias transcribant in eos, quos turbant. Notanda sunt & hæc verba: *Qui damnantur, absolutionem sibi metipsis minimè tribuant*. Re vera enim omnes Episcopi, quos Joannes ligare tentaverat, sese invicem absolverunt. An rectè & consequenter egerint, est quæstio. Factio istud opus est infectata multis calumniis. Suo loco discutietur.

CAPUT XIX. ---107

Domino meo per omnia Sanctissimo Patri, Episcopo Acacio Joannes, Joannes, Alexander, Alexander, Dexianus, Paulus, Macarius, Apringius, Theodoretus, Museus, Melitius, Diogenes.

ET olim quidem tuam perdocuimus Sanctitatem, quanto studio egerimus, ut ab Ecclesiasticis Dogmatibus radicitus amputemus Apollinarii vesaniam, redivivam per Cyrilli Alexandrini Doctrinas, & quia deponentes ipsum, vel Memnonem, qui ei ad omnem nequitiam Cooperator accessit, innotuimus Pissimis & Amicis Christi Imperatoribus nostris. Et rescripsit eorum Pietas, se approbasse significans depositionem, quæ à nobis est facta. Et præcepit ut omnes nos exposuere à Sanctis Patribus in Nicæa Fidei subscribamus, abjurantes ea quæ surrexerunt scandala, sicut & tuæ Sanctitatis litteræ continent. Nunc verò & hoc tuæ innotescimus Sanctitati, quia & dum jam litteræ istæ sunt traditæ, ipsi tamen, quos jam semel erroris præoccupatio tenuit, pugnantes pro hæretica ipsa dementia, id est, qui prædictis Capitalis subscribere præsumperunt, & nec volunt illa ab orthodoxa fide projicere, sicut Amicorum Christi Imperatorum nostrorum Decreta jussunt.

Sed nec acquiescunt, ad disceptationem provocati à nobis, nostris objectionibus respondere. Prædictorum namque hæreticorum Capitulorum paratas convictiones habemus, tam ex Scripturis Divinis inspiratis, quam ex Sanctorum Patrum Conscriptis, quæ cum multis composuere laboribus. Omnia verò confundunt, ac perturbant, & implent seditionibus Civitates atque Provincias, iniquas & illicitas contra nos dirigentes Epistolas, quæ nullius quidem virtutis sunt. Quod enim possint robar habere, qui ab omni officio Sacerdotii sunt remoti? Possunt tamen simplices perturbare. Cognoscat verò Religiositas vestra, quia excommunicati olim à nobis, eò quod cooperati sunt hæretici Cyrilli vesanix, & his quæ illicitè atque iniquè sunt facta, & officium gerere præsumperunt, & communicare damnatis. Scit autem Religiositas vestra, quæ de talibus sunt Regulæ constitutæ. Et quia eis nullum locum veniæ tribuunt. Et ista committunt videntes, quod Cyrillus & Memnon injuriosissimi, truci serventur à multitudine militum. Semotim namque unumquemque trudentes nocte dieque custodiunt. Exoretur itaque Sanctitas tua hymnare quidem pro nobis omnium Deum, nutumque ejus inexpugnabilem pro nostris partibus obtinere. Orare verò etiam

pro illis, ut tandem uliquando, exuti à noxiis sensibus suis, ad Paternam redeant fidem. Aliiter enim pacem reddi Ecclesiis possibile non est, nisi impia expositio illa fuerit abdicata. Omnem fraternitatem, quæ tecum est, plurimum salutamus. Incolumis & orans pro nobis permaneat Domine Sanctissime, ac Sacratissime Pater.

Similiter omnes præfati Episcopi subscriperunt.

SCHOLIION.

HÆc Epistola scripta est, postquam Imperator Theodosius, à Joannis Antiocheni factione circumventus, confirmavit partim Ephesinæ Synodi Acta, partim Acta seditiosa Joannis. Confirmavit enim Nestorii damnationem factam à Synodo, & à Seditiosis factam damnationem Cyrilli ac Memnonis. Omnes tres censuit Hæreticos. Nestorium propter anathematizatam vocem *Dei-papa*, Cyrillum ac Memnonem propter Capitula. Et hosce duos insuper turbulentos credidit. Et quoniam audierat utriusque partis Episcopos consonare in professione Nicæni Symboli, hoc voluit, ut sufficiens, admitti ab omnibus, & cunctos præter tres damnatos dimitti cum pace, ac redire ad propria. Et ad hæc exequenda Ephesum transmisit Joannem Sacrarum Largitionum Comitem, qui omnes tres damnator tradidit in custodiam, Nestorium amico ejus Comiti Candidiano, Cyrillum ac Memnonem committens Jacobo Comiti. Hæc sacra Sanctio, licet propter Nestorium graviter affligeret, propter Cyrillum tamen ac Memnonem summo gaudio affectit Factionem, ideoque amico Acacio fuit statim referenda.

Referendi occasionem docent hæc Epistolæ verba: *Sicut & tuæ Sanctitatis Litteræ continent.* Divalis ad Synodum Sacra exponit: *Ut autem Sanctitas vestra non modò per Pietatis nostræ litteras incitata ad concordiam spectet, etiam Acacii Beverbænsium Episcopi lectam à nobis Epistolam, qua idem suadet, ad vos misimus. Hic cum propter extremam senectutem Sanctissimo vestro Concilio adesse non posset, ea per litteras consultit, quæ & pietatem ipsius decent, & Orthodoxæ Religioni conducunt. Quæ qualia sint, ejusdem Epistolæ lectio declarabit.* Auditis Ephesinæ Synodi motibus Imperator Theodosius Acacium, omnium tunc Episcoporum Patrem ac Ducem, consuluit, rogans opportuna consilia. Credebat virum integri ac indifferentis Judicii. Et is suavit jam dicta tria: Præfatorum trium damnationem, observantiam solius Nicæni Symboli, & Synodi dissolutionem. Nam & ipse penitus oderat Cyrilli Capitula. Et ejus ad se Responsum Theodosius transmissit ad Synodum. Et istud laudant adducta verba præsentis Epistolæ.

Præfens Epistola nos docet plura. Primò, quod

CAPUT XX. ---108

Epistola Theodoretii, Episcopi Cyri, ad Andream Episcopum Samosænorum.

AB Epheso scribens tuam Sanctitatem saluto. Et infirmitatem beatifico, quam Dei tibi dilectio præstitit, ut audito potius, quam experimento disceres, quæ hic mala commissa sunt. Mala superantia omnem verbi veritatem, omnemque viacentia Conscriptorum narrationem, & lachrymis digna perennibus, & continuis luctibus. Periclitatur enim Ecclesiasticum Corpus excindi. Quin potius sectiones recepit, nisi sapiens Medicus divisa & putrida membra revinciat pace, & salute corroboret. Insanit contra Deum rursus Ægyptus. Et repugnat contra Moysem & Aaron, servos ipsius. Et pars maxima Israhelis consentit inimicis. Pauci verò valdè sunt salvi, ac sustinent pro pietate certamina. Conculcata est reverentia pietatis. Damnati ministrant, & damnatores sedent gementes in domo. Qui cum damnatis communione privati sunt, ipsos condemnatos deputant, ab eademque damnatione solverunt.

Talem Synodum ludo fecerunt Ægyptiaci, Palestini, & cum Ponticis Asiani. Cumque istis & Occidens. Hunc enim languorem maxima jam pars Mundi recepit. Qui mimorum risus sic depompaverunt impietatis tempore pietatem? Quis unquam Comœdiæ Scriptor talem fabulam finxit? Quis denique Tragediæ digna Poeta hujusmodi commenta conscribat? Tanta ac talia mala intra Dei Ecclesiam concreverunt. Immodò verò eorum quæ commissa sunt, breviter narravi particulam. Alia enim nec dici sine periculo possunt. Oret ergo Sanctitas tua, & Christum Dominum deprecetur exurgere, & hanc maris reprimere tempestatem, ac desideratam patrare tranquillitatem. Ut hoc impetrantes gratuitum donum, clamemus cum Sancto David: *Secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo, consolationes tuæ letificaverunt animam meam.* Pfal. 93.

SCHOLIION.

EPistola hæc exstat in Actis quinti Concilii, tamquam unum è facinorosis Theodoretii adversus Sanctum Cyrillum ac Ephesinam Synodum Scriptis, ob quæ ille meruit fieri unum è tribus Capitalis. Exstat incompleta. Etiam dumtaxat latinè. Est et alia translatio. Hæc Cassinensis est completa. Ex translatio est longè lucidior. Est scripta Ephesi, post adventum Arcadii & Projecti Episcoporum, ac Philippi

quod Joannes Sacrarum Largitionum Comes Nestorium, Cyrillum, ac Memnonem tradiderit in militarem custodiam. Quod ipsum habemus latius in ipsius Joannis Relatione ad Principem. Secundò, quod & ipse Joannes Comes, & Joannis Antiocheni Patriarchæ tota Factio voluerint Sancti Cyrilli Capitula anathematizari, & projici à cunctis Episcopis: Utpote illa, ob quæ damnati ac degradati essent Cyrillus & Memnon, & ipsi omnes excommunicati. Tertio, quod istam damnationem sanxerint Decreta Principum. Quia nempe Theodosius sua Sacra, licet istud disertè non exprimeret, firmabat tamen Joannis Antiocheni de Cyrillo ac Memnone Judicium, factum propter Capitula. Quarto, quod istud Capitulorum anathema constanter averfantes Episcopos Joannis Factio provocaverit ad certamen, affirmans sibi ad manum esse ineluctabilia argumenta. Quintò, quod Orthodoxi Episcopi ista omnia spreverint. Quod non timuerint Principis violentias, quod perrexerint in Synodalibus Actis: Præsertim de cunctis his prævaricatoribus per Litteras instruere Ecclesiam. Rogare, ut nequaquam Cyrillum aut Memnonem, sed solum Nestorium haberet pro degradato. Sextò, quod hi Episcopi etiam insidiam sibi à Joanne Patriarcha excommunicationem spreverint. Etenim licet à Joanne Comite exposulati, noluerunt cessare à Sacro Ministerio. Adeò constantes erant, licet viderent Cyrillum ac Memnonem, detrusos in custodiam, servari à multitudine militum. Ex quo videtur Comes Joannes ipsis, nisi excommunicationem revererentur, fuisse minatus similia. Et Epistola adjungit: *Scit autem Religiositas vestra, quæ de talibus sint constitutæ Regulæ. Et quia eis nullum veniæ locum tribuunt.* Respicit quartum Antiochenum Canonem. Eum Acacius optimè noverat. Nam propter ipsum olim damnaverat Sanctum Joannem Chrysostrum, & ejus Romanam appellationem contempserat. Notanda sunt & hæc similia verba: *Aliiter pacem dare Ecclesiis possibile non est, nisi impia Expositio illa fuerit abdicata.* Utique Cyrilli Capitula. Hæc igitur ad Acacium Epistola est quasi gratiarum actoria.

Cardinalis Presbyteri, Legatorum Cælestini Pontificis, qui à Joannis Antiocheni Factione degradatos Cyrillum ac Memnonem reddiderant Episcopali gradui, ac priorem insuper Synodali Præsidentia. Attamen ante damnatum ab ipsis Joannem Antiochenum, ac ejus in facinore Cooperarios Episcopos. Facta hæc sunt decimo septimo calendis Augusti. Fuit quarta Synodi Actio. Eodem die scripta est hæc Epistola. Est enim scripta ante quintam, quæ Joannem & complices damnavit, Actionem, factam die sequenti, sexto decimo Calendis præfati mensis. Proinde statim post expletam Actionem, statim post intellecta ejus Gesta Theodoretus arripuit calanum, & hæc scripsit ad Andream.

fol. 345.

Et hæc Epistola docet ipsum infirmitate detentum non fuisse Ephesi. Anastasius Sinaita, per Jacobum Gretzerum publicatus, in suo contra Nestorianos ac Eutychianos opere atrociter in ipsum invehitur: Appellat execrandum, Convictorem, nequissimum Draconem, plene Nestorianum. Eiusdem meminit inter Orthodoxos ac Severianos Episcopos habita sub Imperatore Justiniano apud Constantinopolim Collatio, per Hypatium Ephesinum Episcopum laudans Sancti Cyrilli libros, quibus sua duodecim Capitula contra Theodoretum, & Andream, & Orientale Concilium defendit atque exposuit. Proinde Andreas fuit unus eorum, qui etiam Scripto impugnarunt Cyrilli Capitula. Ita illic disertè testatur præfatus Hypatius. Item ipse Sanctus Cyrillus in litteris ad Eulogium Presbyterum, suum in Regia civitate Apocritarium, ac Sanctus Abbas, ac Martyr Maximus in litteris ad Joannem Cubicularium de rebus Ecclesiæ Decretis adversus Severum, nec non & laudatus Anastasius. Eadem de re scribit in Collectaneis Theodorus Lector: *Rabbulus Edessenus Episcopus cæcus erat, Andreas verò Samosatensis accusavit eum, quasi contra duodecim Capitula Theodoretii scripsisset.* Contra librum, quo Theodoretus duodecim Cyrilli Capitula impugnaverit. Huc usque novimus tres Theodoretii ad Andream Epistolas. Præsentem in quintæ Synodi Actis, aliam editam à Jacobo Sirmondo, tertiam nuper vulgatam à Joanne Garnerio inter opera Martii Mercatoris. Infra sequentur plures.

Constantinopolitana Collatio ad Andreæ nomen rectè adjungit Orientalem Synodum, Rationem dat in titulo, quem Sancti Cyrilli Apologetico adversus Andream libro dedit Marius Mercator: *Cyrilli Alexandrini Episcopi Apologeticus pro duodecim Capitulis adversus Orientales Episcopos, quorum nomine Andreas Samosatensis objectiones scripsit.* Non solus Andreas, sed etiam Theodoretus ex ejusdem Synodi Mandato invasit Capitula: Et tamen Cyrillus in suis adversus utrumque Apologiis solius Theodoretii nomen frequenter expressit, Andreæ non nisi semel in præfatis litteris ad Eulogium. Quia nempe Andreas, aut modestior aut cautior, scripsit suppresso suo nomine, & libro omnium Orientalium Episcoporum nomen & auctoritatem præposuit. Quia nempe ex ejus jus-

su scripserat. Et quia insuper Synodus ejus Scriptum postea vidit, & probavit, ac fecit suum. Ex quo vides Andream fuisse virum magni nominis. Et hinc ejus opus passim inscribitur *Oppositio Orientalium*. At verò Theodoretus possit non ex totius Synodi, sed ex solius Joannis Patriarchæ Mandato scripsisse. Hinc enim suo operi præfixit dedicationem ad solum Patriarcham Joannem, in qua hæc habet: *Valde dolui, cum anathematismos legissem, quos direxistis nobis, præcipiens, ut eos Scripto destrueremus, & hæreticum eorum sensum omnibus nudum intimarem.* Nec refert, quod in Breviario Liberatus Diaconus videatur asserere quod uterque ex pariformi solius Joannis Mandato scripserit. Laudat enim tertiam Sancti Cyrilli cum suis Capitulis Epistolam, & adjungit: *Cujus Epistolæ exemplar perveniens ad Joannem Antiochenum, offensus est in ipsis Capitulis. Putavit enim Cyrillum, dum immoderatè occurreret Nestorio, in Sectam Apollinaris incidisse. Mandavit ergo Andreas ac Theodoro, Episcopis Concilii sui, ut Scripto responderent contra ipsa duodecim Capitula, tamquam Apollinaris dogma insaurantia.* Nempe Liberatus compendio utitur, ideoque omnia distinctissime non edisserit.

Quæstio est, An tam Andreas, quam Theodoretus hæc scripserint ante vel post Ephesinum Concilium? Et quibusdam videntur post ipsum scripsisse. Nec deest fundamentum. Etenim in illa, quam apud Ephesum ex Concilii jussu fecit suorum Capitulorum expositione Sanctus Cyrillus nullam horum librorum fecit memoriam: Eorum nihil tetigit aut revocavit. Et certè revinci oportuerat. Videntur igitur hi libri tunc necdum existisse. Quod porrò Cyrillus primam suorum Capitulorum Expositionem scripserit Ephesi, docet libelli titulus: *Explanatio duodecim Capitum, Ephesi pronunciata à Cyrillo Archi-Episcopo Alexandrino, Sancta Synodo clariorum illorum declarationem exigente.* Respondeo Andreæ ac Theodoretii libros tunc omnino existisse. Abundè hoc lucet ex adducto Liberati testimonio. Et quod dudum ante Synodum Joannes hæc Capitula acceperit, ideoque & refutanda dederit, supra vidimus ex ejus litteris ad Firmum Primatem Cæsareensem. Et in sua ad Joannem Antiochenum præfatione Theodoretus, licet Cyrillum esse Capitulorum Authorem quasi supponat, ipsum tamen non exprimit, atque adjungit: *Sive is, sive alius quispiam voluit ex ipsius persona hæc composuit.* Et iterum: *Si tamen istius ista sunt germina, & non inimicorum quispiam veritatis, tamquam ex illo hæc componens, in medium projecit pomum discordiæ.* At verò & in Synodo, & post Synodum omnes Orientales Episcopi de Capitulorum Authore adeò non dubitarunt, nec ejus nomen subticuerunt, ut Cyrillum propter ipsa degradarint, & tamquam Hæresiarum anathematizaverint. Proinde clarum est Theodoretum & Andream scripsisse ante Synodum. Et quid opus conjecturis? Theodoretus disertè scribit in sui Pentalogii præfatione: *Præquam Conventus apud Ephesum celebraretur, duodecim Capitulis strictim ac aperte restitimus,*

restitimus, ut præsciis horum fieret intellectus etiam Auditorum & rationis expertibus. Quia verò se manifestum, qui ista protulit, in Concilio declaravit, & plures ex eis qui convenerant, imperiti penitus, nec ulla dogmatis imbuti notitia, pia hæc arbitrati sunt, operæ pretium visum est iterum contraniti, sermonemque distendere, & succisam blasphemiam multipliciter confutare, ut ignorantibus evidentius approbemus, quemadmodum Evangelis declarentur adversa, quæ nunc ab istis maxime profertur.

Ex his quædam discimus. Primò, quod Theodoretus ac alii Orientales usque ad Ephesinam Synodum dubitaverint, aut potius se dubitare simulaverint de Capitulorum Authore. Secundò, quod Ephesi Cyrillus ipsa pro suis agnovit. Nam ipsa tamquam sua curavit solemniter legi ad omnem Synodum. Tertio, quod Theodoretus bis contra ipsa scripserit, breviter ante Synodum, prolixè post ipsam: Utique in Pentalogio, cujus palmaris scopus fuit augere priorem libellum, & Capitala atrocius arietare, & demonstrare Ephesinam Synodum fuisse prævaricatoriam. Quare videtur scriptum ante Ecclesiæ pacem. Varia ejus fragmenta nobis custodivit Marius Mercator, & ipsa nuper vulgavit Joannes Garnerius. Porro Andreas fuit in Episcopali dignitate senior Theodoro. Hinc ipsum Liberatus Diaconus priori loco posuit. Juxta antiquam de Episcoporum præcedenti Regulam. Et est dudum ante Theodoretum mortuus. Etenim Ephesino Latrocinio adfuit ejus Successor Rufinus. Quidquid sit, certum videtur quod non dumtaxat ante Synodum, sed etiam ante Theodoretum scripserit. Hinc forsitan Ephesinorum Actorum Congestor Andreæ opus posuit ante opus Theodoretii. Quod verò nec hic, nec ille fuerit Nestorianus Hæreticus, infra patebit. Quare Anastasii Sinaitæ de Andreæ Judicium est justo acerbius. Utriusque opus usque ad Synodi finem hæsit intra Orientem: Hinc in prima suorum Capitulorum declaratione Cyrillus neutrius fecit memoriam.

Hæc præsentis Epistolæ verba, *Damnati ministrant, & Damnatore sedent gementes in domo,* ostendunt quod Ephesiorum Clerus ac Populus omnem Joannis Antiocheni Factionem, & ab ipsa inflictam Cyrillo ac Memnoni degradationem spreverint, ac insuper eam ob omni Basilica excluderint, nec Divina permittentes celebrare. Etiam ante eis inflictam à Synodo excommunicationem. Et hoc ob tres causas. Primò, quod viderent ipsos communicare damnato Nestorio, ideoque incidisse in ejus contagium. Secundò, quod dictus Clerus ac Populus nollet permittere Schismaticum Conciliabulum, & per ipsum polui suas Basilicas. Tertio, quod Joannes Antiochenus minaretur in Memnonis locum consecrare novum Episcopum. Hæc verba, *Qui cum damnatis communione privati sunt,* exponunt factiosam sententiam. Hæc namque solum Cyrillum ac Memnonem plenè damnarat, seu degradarat, reliquos Episcopos sola communione privaverat. Et hinc omnino legendum est: *Cum damnatis: Christ. Lupi Opera T. VII.*

Non: *Cum indamnatis:* Hæc verba, *Ipsos condemnatos deputant, ab eademque damnatione solvantur,* continent palmarem Theodoretii in hæc Epistola querimoniam. Eam exponit omnis Factio in Relatione ad Principem, scribens de Ephesini Concilii Patribus: *Pietatis Sanctiones pro nihilo ducentes, functionem Sacerdotalem, ut sibi persuadent, Cyrillo & Memnoni restituerunt. Idem moliti, ac si quis, cum ipse sit ligatus, neque semet ipsum à vinculis expedire valeat, alium tamen solvere conetur. Nam si Memnonis & Cyrilli depositio, à nobis facta, valida non fuisset, nec libellos exhiberi, nec depositos absolvi, quod ipsi putant, oportebat. Si autem ea exautoratio verè justa, legitimaque fuit, ut reverè fuit, horum quoque excommunicatio, proinde ac depositio, justa & valida existit. Ab istis enim hæc & illa manavit. Hæc cum tra se habeant, quomodo excommunicationis vinculis innodati, & omni Sacerdotali functione privati, depositi Sacerdotii Ministerium restituerent potuerunt? Idque majoribus quoque se involventes criminibus. Quippe excommunicati cum essent, communionem temerè attentarunt, & cum depositis, etiam ante ridiculam illam absolutionem, contra jura communicarunt. Factiosus Joannis Conventus una ac eadem sententia Cyrillum & Memnonem communionem & gradu, reliquos omnes Synodi Episcopos sola communione exuerat. Cyrillus & Memnon obediunt, se retraxerunt à Synodo, & à novis Cælestini Legatis reparationem postularunt, ac obtinuerunt. At verò ceteri Episcopi spreverunt omnia, perstiterunt in Ministerio, cum novis Legatis perrexerunt agere Synodalia, & Cyrillum tandem ac Memnonem reparaerunt. Quin & suum Excommunicatorem Joannem, omnesque ei cooperatos Episcopos impertiverunt talione. Excommunicaverunt. Hæc Joannes clamavit ridicula, Theodoretus scripsit esse Comica aut Tragica Poetarum figmenta. Et certè non plenè cohærebant.*

Hæc verba, *Aegyptii, Palæstini, & cum Ponticis Asiatis, cumque istis Occidentis,* clarè edicunt Epistolam fuisse scriptam post Romanorum Legatorum adventum. Nam ante hunc adventum nullus adfuit Occidentalis Episcopus. Exceptis paucis Illyricianis: Lingua Græcis. Epistola tamen nullam de Joannis Antiocheni damnatione facit memoriam, ideoque clarum est esse scriptam decimo septimo calendis Augusti, ante quintam Actionem.

Quæstio est, Quomodo hic Theodoretus inter Cyrilli Affectas numeret Ponticos ac Asianos Episcopos, qui in secundo suo Chalcedonensi ad Imperatorem Theodosium libello postea scripsit ipsos adhærere suæ factioni? Nam & hunc libellum Theodoretus composuit aut saltem subscripsit. Respondeo Ponticam Diocesim fuisse divisam. Himerius Nicomedienfis, & Eutherius Thyanensis, Metropolitanæ Bithyniæ & secundæ Cappadociæ, adhærebant Joanni; Firmus Cæsareensis & reliqui sequebantur Cyrillum. Quod etiam quosdam Asiaticos Factio seduxerit, docet Nestoriana Anastasii ac Phorii in Asiam Legatio, & ipsorum Acta apud Lydiæ Philadelphiam.

phiam. Tranquillus Pifidiæ, Berinianus Pamphyliæ, Mhonius Lydiæ, Dalmatius Helleponti, Cyrus Cariæ Metropoli, ac Theophanius Philadelphienfis in Lydiâ Epifcopus, & quidam alii fuerunt Ephesi, & Factioni pertinaces adhæferunt. Et quin in fuis Provinciis habuerint longè plures Affeclas, non est dubitandum. Nempe omnes, qui adversus Ephesinum Primum amabant Conftantinopolitanam rapinam. Quos hinc lucet fuiffe non paucos.

CAPUT XXI. --- 109

Epiftola Comitit Irenæi, quam cunctis, à quibus fuerat directus, Epifcopis ante Comitit Largitionum Joannis refcripfit adventum.

Vix mihi nunc copia data est vestræ Sanctitati Epistolam destinandi. Et reperiendi litterarum, qualem volui, portitorem, ut ea quæ de causâ præfenti per gratiam Christi, nostro secundum Dominum notificarentur affectu. Venimus namque ad Regiam Civitatem, dum me Ægyptii triduum præveniffent. Quanta verò mox & circa ipsum ingressum pericula sustinuerim, nec ipso facile est referri sermone, nedum dicam per Epistolam designare. Præintroeuntes enim Optimi, & omnibus aperte atque æquè usi, sufficiat enim id solum dicere, omnium penè auditus præventionem obtinuerunt. Alios quidem quomodocumque falsis locutionibus adducentes, alios verò contra nos calumniis sibimet adfescientes, omnes verò in communi ac femotim consuadentes, ita ut & Magni Judices, & in Dignitatibus constituti, ac diversis Militiis, assentirent, quoniam & congrua inquisitione, & consequente Judicio, & omnibus pariter Dei Amiciffimis Epifcopis unà proferentibus eandem sententiam contra eum, qui ab eis abruptè fuerat condemnatus, mirabilis illa depositio fit facta. Magnificentiffimum & Amatorem Christi Scholasticum Cubicularium suaserunt, ut evidentiffimè diceret, quia in Epheso Dei Genitricis vocem nec audire omnino pertulerit.

Verumtamen propter invincibilem fortitudinem veritatis, & orationes vestras prævalui per Divinas miserationes, postquam prima, ut dixi, evasi pericula, magnificentiffimis Judicibus colloqui, & eis totam, prout possibile fuit, veritatem narrare negotii. Qui ea quæ diximus agnoscetes, & ad ipsos auditus Principem perducere sunt coacti, quæcumque vel in causam præsentem, vel contra nos ipsos hi, qui Ægyptio assentiuntur, tyrannicè commiserunt. Et post omnia, ut Epistolam minimè producamus, dum multa inter hæc acta vel dicta sunt, tam ab

eis qui quæ nostra sapiunt, quam ab illis qui sentiunt in his cum Cyrillo, placuit, ut videtur, ut me & Ægyptios, tam de personis nostris quam de causa certantes, audiret piiffimus Imperator: Præfentibus quoque Judicibus maximis. Dum certè ego sæpè sum protestatus, nec ob hoc me venisse, neque talia ab Epifcopis Deo amiciffimis suscepiiffe Mandata, sed solis litteris venerim sicut portitor ministrare. Verùm pro istis ego verbis paulò minus deceptus sum. Quod autem placuit, absque ulla mora completum est. Divino igitur nutu etiam tunc favente nobis, & in ipsam veritatem cor Principis dirigente, ac per ipsas res demonstrante, quia secundum veritatem *Cor Regis in manu Dei* Prov. 21. est, adjudicati quidem sunt Adversarii. Oportet namque ad ipsum finem breviter pervenire. Ita ut nullo modo valuiffent veracia comprobare, vel depositionis Gesta, vel illa quæ hic sua falsitate dixerunt, si insuper modis omnibus demonstratum est, quia nec Concilium consequenter Ægyptius convocavit, neque ipse potuit judicare, dum unus eorum fuerat, qui judicari debebant. Nec omnino absque voluntate sive consilio Candidiani Comitit inchoare negotium.

Jam & omnes denunciations Candidiani, magnificentiffimi Comitit, & Scripta ad Synodum Sacra per ipsum, & hujuscemodi alia prorsus sicut reverè in Judicio, jubente Imperatore, sunt lecta, & nihil est per vestras orationes quod fuerat prætermiffum ex omnibus: Quæ ostendunt illic iniquè fuiffe præsumpta, quæ facta sunt. Ità ut mox inimicis veritatis adjudicatio à cunctis consona redderetur, & approbaretur ac firmaretur Religiofitatis vestræ Judicium. Et cum Ægyptio duorum dirigeretur condemnatio in Sancta Dei Ecclesia à piiffimo Principe, tanquam tyrannicè atque illicitè univèrsa fecerint fautores Ægyptii: Et aliis, quomodo pro his quæ commiserunt, digni submitti suppliciiis. In his igitur finem, quæ ad hanc causam pertinent, habuerunt. Et hic datus est audientiar terminus.

Dum verò veniffet Joannes Medicus Cyrilli & Syncellus, & veniffet, sicut nostis ex more, judicum plurimos alios quodammodo ex aliis videmus effectos: Et à nobis, qui apud eos & ab eis judicati sumus, nec audire saltem quodcumque contenti sunt. Quidam namque sunt ipsorum, qui jam nunc dicunt: Quia oportet quæ ab utraque parte facta sunt firmari, & damnationes non tantum duorum, si constent, sed trium personarum confirmari debere. Alii verò quidam: Rationes quidem solvi debent æquè cunctorum. Cæteros verò ex Dei amantiffimis Epifcopis hunc convenit evocari, ut rationes fidei eorum cum veritate quærantur. Et illa, quæ iniquè in Epheso facta sunt. Sunt verò nonnulli, qui omnia quæ possunt faciunt, & omnimodum studium conferunt ad hoc, ut præcipiantur à Piiffimo Principe cum quibusdam certis formulis advenire: Et quoquo, inquit, modo, perviderint, sive potuerint, de tota causa disponere. Quorum hi qui diligunt vos, orant ne perveniant ad effectum: Intègrè scientes malum

sum eorum, qui sic festinant esse, propositum, & à quibus ad hoc sint armati, consilium. Sed hæc quidem sicut Domino placet, ita proveniant.

Pro me autem quæso, qui multa pericula sustuli, quique & jam nunc absque periculo non sum propter hostium multitudinem, quæ augetur per singulos dies, intentiffimè Sanctitas vestra orare dignetur. Testis enim mihi est Deus, quia dum vocaret ad Imperatoris Judicium, nihil aliud credidi, nisi in maris mereuma fuiffe jaçtandum. Dominus verò, sicut scriptum est, *adstitit mihi, & ereptus sum de ore Leonis*. Magis autem de multorum millium catulorum leonum.

2.Tim.4.

SCHOLION.

Epistola hæc Græcè ac Latine existat in Actis Ephesini Concilii. Censui tamen denuò vulgandam: Ob duas causas. Primò, quod hæc fit alia translatio. Secundò, quod hæc translatio habeat hanc non modice utilitatis Epigraphem: *Epistola Comitit Irenæi, quam cunctis, à quibus fuerat directus, Epifcopis ante Comitit Largitionum Joannis refcripfit adventum*. Docet nos tempus scriptæ Epistolæ. Docet scriptam post Palladii Magistriani, quem cum sua Sacra Theodosius Ephesum miserat, regressum ad Regiam, & ante eò destinatum Joannem Comitem. Nestorius fuit damnatus decimo calendis Julii, Junii die vigesima secunda, post occasum Solis. Quare Candidianus Comes videtur eo ipso die non potuisse referre ad Principem, sed dumtaxat die sequenti. Istius damnationis dies erat feria secunda: Eo enim anno D erat Dominicalis Littera. Joannes Patriarcha advenit quinto post die: Erat Sabbathum, die Junii vigesimus septimus. Et ipso die degradavit Sanctum Cyrillum ac Memnonem, excommunicavitque omnem Synodum. Et vel isto ipso, vel certè sequenti die sua Acta retulit ad Principem, aliasque regia civitate Potestates. Litteræ, quas Palladius Ephesum attulit, sunt apud Constantinopolim datæ tertio calendis Julias, die vigesima nona Junii, ideoque Candidiani Relatio debet eò appulisse die vigesima septima. Quod si verum sit, Cursor insigniter festinavit. Quo die Palladius Ephesum advenerit, ignoro. Advenisse non potuit, nisi sexta aut septima die Julii: Si tamen potuerit. Quapropter conciliare non possim hanc annotationem ad Relationem, quam Principi per Palladium remisit Sancta Synodus: *Exemplum Relationis Sancti Concilii missæ per Palladium Magistrianum calendis Julii*. Annotatio videtur correspondere lectioni marginali Divalis Sacræ: *Datum tertio decimo calendis Julias*. Est palam vitiosa lectio, ideoque quibusdam videtur legendum: *Notis Julii*. Est tempus valde angustum. Etenim Palladius, licet omnino festinaverit, ad explendas Principis apud Ephesum Jussiones, & Joannes Patriarcha *Christi Lupi Opera T.VII.*

ad scribendas aut dictandas tot Relationes indiguit tempore. Quidquid sit, Joannes, prioribus Relationibus non contentus, denuò ad Principem retulit, omni vi entens purgare suas temeritates, ac stabilire. Hæc Relatio in Synodalibus Actis habet hunc titulum: *Joannis Archi-Epifcopi Antiocheni, cæterorumque, qui illi adhærebant, Relatio rescripta ad Imperatorem per Palladium Magistrianum*. Eorundem ad Præfectum & Magistrum, item ad Præpositum ac Scholasticum Relationes videntur missæ per eundem Palladium.

Palladius omnino festinavit regredi ad Principem. Lucet ex totius Sanctæ Synodi per ipsum etiam missa Relatione: *Subscripsimus pauci huic Relationi omnibus tamen præfentibus atque adfententibus, edquò Devotus Magistrianus Palladius maxime abire properaret, neque tardam omnium subscriptionem expectare posset*. Hinc etiam Joannes Antiochenus nequit suas Relationes explere quapropter post paucos dies denuò processit ad novas, easque misit per Irenæum Comitem, pertinaciffimum fautorem Nestorii. Harum una existat in Synodalibus Actis cum hac Epigraphæ: *Relatio Orientalium, quam cum ante scripta Relatione magnificentissimo Comitit Irenæo dederunt*. Et exponit sui rationem: *Viri illi, utique Cyrillus & univèrsa cum ipso Synodus, vesanta ad sibi quidvis licere arbitrantur. Neque ad Concilium convenire, neque controversarum discussionem pertractare, neque de Hæreticis Cyrilli Capitibus rationem reddere voluerunt, sola autem audacia ac temeritate sese offerunt. Ea propter Magnificentiffimum Comitem Irenæum præmittere compulsi sumus, ut is & vestram Pietatem conveniat, & totius negotii seriem explanet. Siquidem nihil actum est, quod illum lateat. Accepit idem à nobis plurimos præfentis morbi curandi modos, quibus pax & tranquillitas Ecclesiæ Dei restitui possit*. Sacrum ad Candidiani Comitit Relationem datum, & à Palladio Magistriano allatum Rescriptum ab Ephesina Cyrilli Synodo factam Nestorii damnationem, aliaque omnia istorum Epifcoporum Acta circumducebat, jubebatque cuncta ab utriusque partis in unum conventuris, & plenam Synodum constituturis, Epifcopis resumi ab exordio, idque in præfentia Candidiani Comitit. Et haud dubiè ambarum partium Epifcopi Palladio addixerant saltem aliquid obedientiar reverentiar. At post ejus abitum nec Sanctus Cyrillus Joannem aut ejus Epifcopos, nec Joannes Sanctum Cyrillum aut ejus Collegas videre voluit, longè minùs Synodaliter convenire. Joannes Cyrillum, uti Hæreticorum Capitulorum authorem, ideoque & Hæresiarcham damnaverat, Sanctus Cyrillus Joannem cenfebatur Nestorianæ non solummodo personæ, sed & perfidiar fautorem, atque ita inter ipsos & eorum Epifcopos erat summum discordiar chaos. Hinc igitur Joannes novam Relationem transmisit, Cyrillum graviffimè accusans de nova in Augustas jussiones contumacia, & pertinaci duritia in suis hæreticis Capitulis. Hinc Principi, licet ejus Rescriptum nec jota aut apicem haberet de illis, ipsa tamen reduxit

duxit in memoriam. Et hæc Relationes misit per Comitum Irenæum. Ob jam dictas ab ipso rationes. Hæc ejus verba, *Accepit idem à nobis plurimos presentis morbi curandi modos*, produnt Joannis de sua audacia diffidentiam. Hinc ad ipsam purgandam ac firmendam excogitavit varias vias, Principi exponendas per Irenæum.

Quo die Irenæus Epheso abiverit, & Constantinopolim intraverit, non constat. Certè exivisse nequit, nisi quatuor aut tribus diebus post regressum Palladii. Nempè postquam Candidianus Comes utriusque partis Antistites juxta Principis Rescriptum citavit ad communem ac novam Synodum, & ubi constitit de Sancti Cyrilli refragatione. Et constare non potuit, nisi post tertiam citationem. Hæc omnia, licet non extant in Actis, certum est intervenisse. Proinde Irenæus Epheso abire non potuit, nisi circa Julii medium, nec nisi ad ejus finem pervenisse Constantinopolim. Porro qualem Legati personam à Joanne acceperit, edocet ipse in præsentis sua Epistola: *Protestatus sum identidem me nec ea de causa adesse, nec ulla ejusmodi Mandata à Plurimis Episcopis accepisse, sed tantum litterarum Latorem advenisse*. Præfens translatio habet: *Sæpè sum protestatus nec ob hoc me venisse, neque talia ab Episcopis Dei amicissimis suscepisse Mandata, sed quod solis litteris venerim sicut portitor ministrare*. Attamen videtur mentitus. Jam enim audivimus Joannis Patriarchæ penitus diversa de ejus Mandatis verba. Interim de ipso, dum Ephesum misit, Imperator Theodosius scripsit ad Synodum: *Denique nec id quoque vobis sit clam, videlicet Magnificentissimum Irenæum Comitum neque Sanctissimæ vestræ Synodi Constiti, neque his quæ Eximio Legato nostro Candidiano à vobis demandata sunt, ullatenus communicare debere, ut qui solus amicitia causa cum Pissimo celeberrimæ hujus civitatis Episcopo Nestorio Ephesum profectus sit*. Proinde Irenæus, ne hoc Principis Mandatum videretur prævaricatus, non erubuit coram ipso Principe solemniter mentiri.

Ejus memoria est frequens in his Epistolis, ideoque hominis ingenium & Acta sunt breviter exponenda. De ipso nihil invenio, nisi in Ephesini Concilii Actis, in præsentibus Epistolis, ac in litteris Theodoretii. Fuit Nestorio adhuc Ecclesiæ Antiochenæ Presbytero, ejusque Episcopo ac Patrono Joanni familiariter amicus. Etenim litteras, quibus Joannes Nestorium, ut communem utriusque Magistrum Theodorum Mopsuestiensis imitatus suas in benedictam Dei Matrem blasphemias recantaret, & Sancti Celestini Pontificis Decreto obediret, hortatus est, Comes Irenæus videretur derelisse. Ita suadet Epistolæ exordium: *Meam de tua Pietate sententiam per Dominum meum, Magnificumque per omnia Comitum Irenæum sincerè absque ullo furo Dilectioni tuæ patefecit*. Joannes igitur sua de Nestorio prædicatione & Celestini Judicio sensa prius Irenæo exposuit, & suas per ipsum litteras misit Constantinopolim, plura Nestorio dicenda ponens in ejus ore. Possit fuisse gente Syrus, ideoque & cum Nestorio habitasse apud Antiochiam. Et

enim postmodò fuit evehctus in Tyrriorum Episcopum, Metropolitam primæ Phœnicia: Et qui ipsum exinde degradarunt, licet omnem Irregularitatis ansam contra ipsum investigaverint, numquam tamen objecerunt, quod esset Alienigena. Extranei Natales erant tunc lucida Irregularitas. Et hinc etiam colligere possumus rationes, ex quibus Nestoriano dogmati pertinacissimè faverit. Quia nempe à Pauli Samofatenensis lapsu Syria numquam caruit ista lepra.

An post delatas has litteras Constantinopoli permanferit, ac domicilium fixerit, item quam & qualem Comitivæ dignitatis speciem, & quæ ac qualia munera in Palatio aut extra ipsum gesserit, ignoro. Interim dum Nestorius Ephesum ad Synodum abiit, fuit Constantinopoli: Et Candidiano Comiti, Principis ad Synodum Legato, fuit adjunctus, sine omni tamen potestate, ad merum consortium ac solatium amici Nestorii. Haud dubiè etiam ad adjutorium. Erat enim, licet laicus & conjugatus, eruditus Sacris Litteris. Ejus apud Ephesum Acta describit in litteris ad Constantinopolitanæ Ecclesiæ Clerum Memnon Ephesiorum Episcopus: *Cum Sancta Synodus Joannis Antiocheni adventum appetere intellexisset, honorem, & quam oportuit Sacerdoti observantiam impendens, quosdam Deo dilectissimos Episcopos cum nonnullis quoque Religiosissimis Clericis obviam illi misit, hæc duo faciens, nempe ut debitum illi honorem deferens, simulque ut à Nestorio, propter impietatem à Sancta Synodo decessit, colloquio se abstineret, eum commonefaciens. Cum autem Militum comitatu impediti cum per viam alloqui non possent, nihilominus tamen pene ad illius Diversorium usque consecuti sunt. Multis autem horis ibi præsolantes, neque ullam ejus convenientiæ copiam obtinere valentes, Militum contumeliis interrim onerati, tandem manserunt donec post diuturnam horam, cum videlicet ita illi visum jam esset, Pissimos Episcopos ac Religiosissimos Clericos, accersitos per Milites, ad se introduxit. Postquam verò quæ à Sancta Synodo in Mandatis habebant, illi exposuissent, per Magnificentissimum Comitum Irenæum, ceterosque qui cum ipso aderant Episcopos & Clericos, intolerabiles Communiis nostris Clericis plagas inferri permisit, ita ut in vita quoque discrimen adducti fuerint. Irenæus hæc omnia non cum Militibus, sed patravit cum Joanne Patriarchæ Clericis, ideoque videtur fuisse non miles, sed togatus. Hinc & contractam ex armata militia Irregularitatem postmodò nullus ei objecit. Quidquid sit, has petulantias exercuit die Sabbathi, vigesima septima mensis Junii.*

Alias ejus petulantias Memnon exponit in iisdem litteris: *Quanta propter veram & Orthodoxam Dei fidem in Ephesorum civitate quotidie patimur, id sermone explicari non potest. Etenim Magnificentissimus Comes Candidianus Milites interdum in nos concitans, totam civitatem tumultuationibus implet, omniumque simul vitæ necessarios importatione per custodiam nos privat. Multis etiam permittit in nos & in Sanctam Synodum contumelias effundere, Zeuzippi incolis depositum Nestorium cum multa Rusticorum turba custodientibus, qui ad*

ad alitur Ecclesiæ pecunia, & per quos convitia jactantur. Hanc porro insolentiam ac temeritatem, quotidianasque Irenæi Magnificentissimi Comitum impofuras, quibus simpliciores circumvenit, excepit Antiocheni Episcopi presentia. Agit de rebus factis post adventum Joannis Comitum Sacrarum Largitionum. Tunc enim per Sacras Theodosii iustiones confirmata fuit degradatio trium: Nestorii, Sancti Cyrilli, ac Ephesini Memnonis. Nestorium Comes Candidianus suscepit in suam custodiam, ac in zeuzippo posuit: Et ejus milites, quos contra omnem iustitiam ac Regulam iussit ali ex Ephesinæ Ecclesiæ Gazophylacio, patrarunt memoratas petulantias, inflammati à Comite Irenæo. Qui his minimè contentus quotidianas addebat impofuras, atque ita circumscribebat simplicem Ephesinum Populum. Nempè cum Joanne Comite redierat Constantinopoli Ephesum, & sic multa mentiebatur de Actis & Dictis à Principe adversus Cyrillum ac Memnonem. Hinc Memnon concludit suam Epistolam: *Quare, Sanctissimi Viri, omni adhibito studio satagite, ut Magnificentissimi Comites, qui quotidie civitatem & fidem conturbant, hinc discedant, ne callida eorum subreptione, quæ fidei sunt, adulterari contingat*. Notanda sunt & hæc Memnonis verba: *Hanc insolentiam ac temeritatem, quotidianasque impofuras excepit Joannis Antiocheni presentia*. Edicunt Irenæum etiam ante Joannis adventum patrafse similia.

Earum enim petulantiarum meminit etiam universa Synodus in Relatione ad Principem transmissa per Palladium Magistrianum: *Nos temporis angustia exclusi ad Majestatem vestram latè scribere nequivimus, quæ etiam à Magnificentissimo Comite Irenæo perpeffi sumus. Hic enim universam Sanctam Synodum vehementer conturbavit, tantamque Episcopis formidinem per quasdam tumultuationes & externam incurfionem incussit, ut plures è nobis etiam de vita ipsa periclitarentur*. Ephesinæ Synodi Acta, præsertim Nestorii damnationem, tanto est profectus odio, ut ejus historiam, seu verius Satyræm conscripserit, ipsamque appellaverit Tragediam. Nec Sabinus Macedoniæ factionis apud Europæ Heracleam Episcopus in Nicænam, nec Timotheus Ælurus aut Petrus Mogus in Chalcedonensem Synodum voverunt tot ac tales blasphemias, quantas Irenæus latravit in Ephesinam. Etiam post expletam Ecclesiarum pacem. Non solummodo inter Joannem Antiochenum & Sanctum Cyrillum, sed etiam inter Joannem ac ejus Episcopos seminare studuit novas semper ex discordiis discordias. Noster Cassinensis Codex docebit hæc omnia.

Propter hæc facinora Imperator Theodosius tandem fecit, quod expressit in lege adversus Nestorium ac ejus Scripta: *Ut autem omnes experimento discant, quantoperè Majestas nostræ impiæ Nestorii fidei amulos detestetur, statuimus ut Irenæus, qui hac de causa nostram indignationem olim incurrit, & postea, nescio quomodo, post secundas nuptias, sicut accepimus, contra Apostolicos Canones Tyrivorum urbis Episcopus creatus est, à Sancta*

quidem Tyrivorum Ecclesiæ expellatur, privatus autem in patrio tantum solo degat, habitu & nomine Sacerdotis prorsus exutus. Hæc lex missa est ad omnium Prætoriorum Præfectos, ac per omnes publicata. Et omnium Programma laudat ac firmat hanc Irenæi degradationem. Et habet hanc subnotationem: *Lectæ sunt hæc in Ecclesiâ Monachorum in Desertis degentium, die vigesima tertia Pharnuthi, indictione prima, anno Diocletiani centesimo sexagesimo quarto*. Marginale Scholion adjungit: *Apud Romanos est decima octava Aprilis*. Diocletianus passim creditur Imperium iniisse tertii Christiani sæculi anno octogesimo quarto, adeoque ejus annus centesimus sexagesimus quartus erat quinti sæculi quadragessimus octavus. Et octava decima Aprilis dies erat Dominica in Albis. Pascha enim tunc incidit in diem undecimam. Proinde hæc Lex ad Paschalem, ideoque plenissimam omnium Ægyptiorum Monachorum Collectam fuit solemniter publicata. Eodem isto anno fuit primæ indictio, ideoque hæc omnium concordia est non debile argumentum contra illos, qui Diocletiani Imperium retrahunt in octogessimum sextum annum tertii sæculi. Theodosius contra Nestorium edidit duas leges. Prior nullam Irenæi facit memoriam, & in Theodosiano Codice legitur data tertio Nonas Augusti, decimo quinto Consulatu Theodosii, incidente in istius sæculi annum trigessimum quintum. Cur igitur Theodosius ipsam iteravit, cur in posteriori Irenæum dejecit, cur tot annis post priorem legem?

Respondeo rem hanc esse investigatu dignam. Quo anno Irenæus Principis gratiam amiserit, & fuerit ex Aula projectus, huc usque latuit. Plures putarunt factum post initam à Joanne Antiocheno cum Sancto Cyrillo pacem: Post plenè à Principe agnitam Nestorii perfidiam, atque aliam multiplicem nequitiam. Tunc enim Theodosius agnovit etiam memoratas Irenæi in legitimam Synodum violentias. Verum res est antiquior. Quod evenerit statim post dissolutam Synodum, ac Orientalium Episcoporum ad propria reditum, infra nos docebit Irenæi ad Candidianum Comitum Epistola, scripta ex ipsis suæ Episcopalis consecrationis Solemnibus. Infra adducetur etiam Decretum, quo Imperator Theodosius ipsum unà cum Photio Presbytero damnavit, non uti Nestorianæ blasphemiae Sæctatorem, sed uti Authorem: Et relegavit ad Petras Arabiæ. Quæ sententia an in executionem missa, an gratosè fuerit relaxata, non possum certus affirmare. Quidquid sit, projectus Irenæus abire in Syriam: Vel quod esset via ad Petras, vel quod esset ejus Patria. Et istic inter Episcopos adversus Ephesinam Synodum adhuc digladiantes habebat fidos Symmyctas. Et ab ipsis est promotus in Metropolitam Tyrivorum.

Hæc Metropolis quibusdam videtur Ephesinæ Concilii tempore fuisse viduata, Etenim ejus Episcopus in Synodalibus Actis nullibi apparet, nec cum Patriarcha Joanne, nec apud Sanctum Cyrillum. Verum adfuisse, & fuisse nomine Cyrum, infra nos docebit Cassinensis Codex. Huic

Adn. Nor.
In manda-
to Orienta-
tialium
Macarius
Laodiceæ
pro Cyro
Tyri Epil.
verba fa-
cturus di-
citur. T. 3.
Concil.
pag. 723.

Hinc igitur defuncto successit Irenæus, consecratus à Theodoro, Cyrensi Episcopo. Verum Tyrii Metropolitæ consecratio pleno jure spectavit ad Patriarcham Antiochenum: Quæ igitur ratione ipsam attentavit Theodoretus, & quidem alienæ, videlicet Ephræsiæ, Provinciæ Episcopus? Exponit ipse in litteris ad Dominum Antiochiæ Patriarcham, Joannis nepotem ac Successorem: *Quidam Sanctus Monachus ex illustribus cuidam scripsit litteras se accepisse, tum à magnificentissimo Spathario, tum à gloriosissimo Ex-Magistro, quæ indicant res Deo charissimi Episcopi Domini Irenæi meliore loco futuras, atque hujus sui laboris mercedem ipsorum preces flagitabant. Quare ad Clericos, qui ex urbe Regia scripserunt, scribi oportere censeo, adductum me Deo charissimorum Phœnicie Episcoporum Decreto, Deo charissimum Episcopum Irenæum ordinasse, cum illius & zelum, & magnanimitatem, & amorem in pauperes, & alias ejus virtutes perspectas haberem: Ac præterea dogmatum rectitudinem. Nec enim scimus unquam recusasse Dei-param appellare Sanctam Virginem, aut aliud quidpiam à Decretis Evangelicis alienum sensisse. Quod verò ad bigamiam attinet, Majorum inhaerere vestigiis.*

Dum Irenæi Episcopatus cœpit ab Adversariis arietari, objecta sunt illi tria substantialia vitia: Quod Hæreticus Nestorianus esset, quod bigamus, quod ab alienæ Provinciæ Episcopo consecratus. Et ad hoc ultimum Theodoretus respondet se istud fecisse ex Mandato Suffraganeorum Antistitum ipsius Provinciæ. At ecce hinc alia Quæstio: Qua autoritate, aut quo fundamento Maritimorum Phœnicum Episcopi istam consecrationem non permisissent suo Patriarchæ, sed transfulerint in Theodoretum? Quod enim omnium ad Orientalem Diœcesim spectantium Metropolitanarum consecratio non per Comprovinciales, sed per Patriarcham debuerit fieri, est omnibus exploratum. Respondeo Patriarchicum in duas Phœnicias jus isto tempore fuisse invasum, aut certe tentatum à Juvenale Hierosolymæ Episcopo, ob Ephesina cum Sancto Cyrillo adversus Nestorium Acta potente, & grato apud Principem. Et apud Maximianum Regiæ civitatis Episcopum. Fuerat enim unus ex ejus Consecratoribus. Hinc & Theodoretus, & Phœnicie primæ Episcopi, & Joannes Antiochiæ Patriarcha timuerunt ab illo præveniri, & accipere Cyrillo obnoxium Episcopum. Etenim ipse Joannes, Chalcedone degens, Juvenalem de istiusmodi violentiis accusavit apud Theodosium. Ex eodem igitur metu possit permisisse, ut Theodoretus patretur istud facinus. Præterea Irenæus videtur in Episcopum promotus ad evadendam ac eludendam præfatæ relegationis sententiam: Hinc ex Principis offendendi metu Joannes noluit manus apponere. Certè nec delegavit. Hunc enim sui operis titulum Theodoretus nequaquam tacuisset.

Aliam, forsitan fundamentalem ac veram, rationem, ex qua Theodoretus consecravit Irenæum, addicere possumus ex litteris, quas de iuncta Ecclesiarum pace Sanctus Cyrillus scripsit ad

Acacium Melitenensem Episcopum. Refutat varios adversus pacem sparsos rumores & criminationes, atque adjungit: *Quid igitur temere conovitiis insectantur Sanctissimos Phœnicie Episcopos, eorum consensum novum Symbolum appellantes, quem illi viriliter & necessario ediderunt, ut nimirum se purgarent, eosque demulcerent, qui ipsos Nestorianam doctrinam approbare sibi persuasum habebant?* Epistola est statim post consecratam pacem scripta, nempe trigesimo secundo anno istius sæculi, ideoque ex adductis ejus verbis docemur plura. Primo, quod Cyrus Tyri Episcopus, primæ Phœnicie Metropolitæ, videatur obiisse statim post suum reditum ex Ephesina Synodo. Secundo, quod plures istius Provinciæ Episcopi fuerint gravissimè suspecti ac diffamati de Nestoriana blasphemia. Nempe ob Metropolitanam Cyrum, qui Ephesi pro homine isto potentissimè egerat. Tertiò, quod ab ejus Metropolitanico Dominatu per mortem liberati voluerint se-met ipsos expurgare, ideoque solemnem & contestatorium suæ fidei libellam emisissent: Quod Ephesinæ Synodi fidem & Acta fuerint palam professi. Quarto, quod ista mutatio multos Orientales Episcopos offendit, ac induxit ad spargenda de illis varia: Præsertim quod contra Canones condidissent novum Symbolum. Quintò, quod Tyriæ Ecclesiæ Clerus ac Populus perstitit in Cyri sententiis, quoque ad ipsos tuendos in ejus locum elegerit Irenæum. Sextò, quod ipsum nec Patriarcha Joannes, nec Provinciales Episcopi consecrare voluerint, ideoque horum aliqui nempe pauci Metropolitanico Clero ac Populo adherentes, invitaverint Theodoretum. Et ab his formatum, seu potius atentatum Decretum Theodoretus, quo in Regia civitate fucum suo facinori daret, adscripsit omnibus.

Irenæi jam Episcopi sanctitatem, humanitatem, pecuniæ contemptum, largas elemosinas, aliasque virtutes Theodoretus prædicat etiam in litteris, per quas ei commendavit Celestiacum, nobilem & olim opulentum Carthaginensem, tunc verò ejectum ac spoliatum à Barbaris, ideoque cum sua familia mendicantem in Syria. Ejectus & spoliatus erat à Geizerico Vandalorum Rege, qui istius sæculi anno trigesimo nono, mense Novembri invasit Carthaginem. Proinde Irenæus erat tunc dives & clarus Episcopus. Sedit adhuc anno quadragesimo nono. Lucet ex alia Theodreti ad ipsam Epistola: *Non est, ut apparet, quod boni quidquam exspectemus. Non modò enim non sedatur Ecclesiæ procella, sed fastigiatur, ut ita dicam, & in cacumen attollitur. Venerunt autem & qui Synodum convocant, & evocatorias litteras tum aliis quibusdam Metropolitanis, tum nostro reddiderunt. Erant litteræ evocantes ad secundam Ephesinam Synodum. Hæ autem datæ sunt præfato anno, Idibus Maii. Igitur tunc adhuc sedebat Irenæus, sed in magnis tribulationibus. Ob datam, quæ ipsum degradabat, anno priori legem. Igitur lex ista fuit Dioscori Patriarchæ Alexandrini, Chrysofthii Imperialis Eunuchi, ac Hæresiarchæ Eutycheis opus. Horum enim Factio & furor istis annis exarsit*

Adn. Nov.
Supra Epistol.
Cap. 13.

Epist. 36.

Epist. 16.

runt in plerosque Orientales Episcopos, à quibus Sancti Cyrilli Capitula admittere detrectantibus, clamarunt in Christo Domino prædicari duos filios, ideoque illos damnaverunt ut Nestorianos. Theodoretum circumscripto intra suam civitatem exilio ligarunt, alios vexarunt variis modis, Irenæum autem, uti contra plures Canones intrusum, & uti manifestum Hæreticum, curarunt ejici per Principem. Et quidem per solemnem legem. Et hanc Patriarcha Dioscorus jussit statim publicari, etiam apud Monachos. Ex his obiter advertit, quod Reverendus Pater Jacobus Sirmondus Theodreti Epistolas non digesserit juxta ordinem temporis. Etenim Epistola Irenæi Celestiacum commendans est manifestè prior illa, quæ memorat evocatorias litteras ad Ephesinum Concilium: Et tamen hæc est sexta decima, illa autem est trigesima quinta.

Ista decima sexta demonstrat præfatæ legi non statim fuisse obeditum. Etenim scripta est toto anno post publicatam legem, & Irenæus tunc adhuc occupabat Tyriorum Cathedram. Nec solus Irenæus, sed & ejus Consecrator Theodoretus, utpote & ipse notatus per consequentiam, intercessit adversus legem & recalcitravit. Omnino tunc scripsit supra adductas ad Dominum Patriarcham litteras: Nihil enim sunt aliud, quam consecrati à se Irenæi Apologia. Bigamiam purgat per Majorum vestigia, exempla, & consuetudinem: Sancti Pauli Apostoli Canonem, *Unius uxoris virum*, affirmat non de successiva, sed de sola simultaneâ bigamia esse intelligendum. Et hæc forsitan est alia ratio, cur ipse à primæ Phœnicie Episcopis fuerit invitatus ad consecrandum Irenæum. Istorum nullus audebat bigamo manus imponere: Hinc Theodreti, à quo sciebant doceri oppositum, sunt usi audacia. Est non improbabili conjectura. Porro Irenæi per Dioscorum persecutio fuit diuturnior. Etenim Theodoretus in consolatoriis super Generi morte litteris ipsum Patriarchæ Job comparat, adducit quædam Divinæ Majestatis ad Prophetam post superatas calamitates verba, & adjungit: *Hæc verba Pietatem quoque tuam audire arbitror, quæ multos & diversos molestarum rerum impetus pertulit, nec solum istos minime declinavit, sed firmum ac solidum animi robur præ se tulit.*

Epist. 12. *Quam cernens sacræ tuæ mentis fortitudinem munificus Dominus eximium Athletam occultare noluit, sed ad certamina perduxit, ut venerandum caput victrici corona exornet, aliisque ad utilitatis exemplum certamina vestra proponat.* Etiam infra ipsum appellat strenuum veritatis pugilem, Magistrum cæterorum Athletarum. Epistola possit esse scripta post datam legem. Quidquid sit, notanda sunt ejus finalia verba: *Hæc ego didici, cum Generi mortem mihi amicus quidam ab Antiochia nuntiasset.* Affirmant Irenæi Generum fuisse Antiochiæ defunctum, atque ita suadent Antiochenum fuisse, aut certe Syrum. Interim nulla intercessio, nulla recalcitratio, nulla apologia ipsum adjuvit. Etenim fuit ejectus. Et pro ipso Beronicianus, ac deinde ordinatus fuit Photius, qui in Ephesi-

no Latrocinio sedit Episcopus, & Dioscoro est ad omnia cooperatus.

Quæstio est, Quare Dioscorus, Chrysofthius, Eutyches, ac per ipsos incensus Theodosius fuerint duriores in Irenæum, quam in ipsum Theodoretum, Ibam Edessenum, aliosque ipsis invisos Orientales Episcopos? Etenim hocce, licet ab Episcopali dignitate suspenderit & circumscripterint, per laicam tamen Principis violentiam non præsumpserunt ejicere, sed degradandos reservarunt suo Ephesino Latrocinio. Respondeo ipsos fuisse permotos duabus specialibus contra Irenæum rationibus. Prima fuit, quod Theodoretus, Ibam, alique essent legitima via ad Episcopatum promoti, at verò Irenæus erat irregularis, & intrusus contra Irenæi canones, ideoque isti non nisi per Synodale degradationis judicium ejici poterant, hunc autem etiam per Regiam potestatem extrudi patiebatur tunc Ecclesiæ in Principem reverentia. Præsertim quod Irenæus esset in Episcopum eventus contra Imperialem legem, ad evadendum ipsi inflatum exilium.

Alteram rationem docet nos Theodoretus in præfata ad Irenæum Epistola, qua factam Ephesini Concilii convocationem ipsi significat, & adjungit ab illo non sanandum Ecclesiæ turbinem, sed vulnus addendum vulnere: *Quid enim ista discrepant, Homini-param ac Dei-param Virginem Sanctam appellare, aut vocare illam Filii Matrem atque Ancillam? Et addere Matrem quidem esse ut hominis, Domini nostri Jesu Christi, Ancillam verò ut Dei, calumniaque occasionem silentio regere, & eandem sententiam sub alio nomine proferre. Ad hæc illud etiam spectandum est, horum alterum commune nomen esse, alterum Virginis proprium, & de hoc totam extitisse contentionem quæ utinam non fuisset. Ac plurimi sanè antiquorum Patrum appellatione, quæ honorator erat, Virginem ornarunt: Quod & Sanctitas tua in duabus aut tribus orationibus suis facit. Habeo ipse nonnullas, quas ad me Pietas tua misit, in quibus Dei-param Homini-param non adjecisti, sed vocis hujus sensum aliis vocabulis declarasti. Quoniam autem me etiam reprehenditis, quasi Sanctos ac Beatos Patres Dioscorum ac Theodorum in Magistrorum numero præterierim, necessarium duxi de hoc etiam pauca dicere. Primum enim, multos quoque alios omisi, & fama clarissimos. Deinde hoc etiam considerandum est, cum qui accusatur, testes minime dubios producere oportere, quos redarguere, nec accusatorum quisquam possit. Quod si ad testimonium Reus illos vocet, quos Actores accusant, nec Judex ipse admittendos putavit. Quo autem cultu viros prosequar testis est liber quem de illis composui, in quo constatam in illos accusationem diluimus, nec Accusatorum potentiam, nec structas contra nos insidias formidantes.*

Prima Nestorianæ lepræ radix, ac palmare fundamentum fuit abnegata vox, *Dei-param*. Eam Nestorius adverbatur, ut nec ad Celestini Pontificis degradatorum Decretum, nec ad amicissimas Joannis Antiocheni Patriarchæ Preces voluerit ipsam admittere, aut jactum à suis in eam

eam anathema recantare. Nihilominus post initam à dicto Joanne cum Sancto Cyrillo pacem oportuit vocem profiteri. Ejus recusatio erat plana ac plena professio Nestorianæ blasphemix. Hinc inter Orientales Episcopos, Nestorianæ doctrinæ aut saltem personæ amicos, erant tres sententiæ. Prima vocem admittebat, ea tamen lege, ut semper adjungeretur vox, *Homini-para*: Illam solitariè positam pertinaciter refutabant. Et hujus sententiæ fuit Irenæus. Et ipsi fuisse plures Symmytas, infra docebimus. Alii vocem nec admittebant, nec abnegabant, sed uti suspectam supprimebant: Dicebant Sacram Virginem esse sui Filii Matrem & Ancillam. Tertia Factio admittebat vocem, etiam solitariè sumptam, ita tamen ut legitimum ejus sensum aliis vocabulis declararet. Et ex his contentionibus nata est postmodo alia: *An Sacra Virgo esset verè ac propriè Dei Mater?* Quam ad Apostolicæ Sedis Judicium retulit primò Joannes Maxentius, deinde Imperator Justinianus: Et ejus affirmativam partem definiuit Joannes secundus. Videantur Acta & Scripta præfati Maxentii, præfati Imperatoris Edictum, & primus Liber Facundi Hermianensis Episcopi.

Et istam tertiam sententiam secutus est Theodoretus. Ita ad tempus evasit furorem Dioscori, Chrysofthii, ac Eutychetis. Dioscorus enim & Eutyches vocem, *Dei-para*, non admitti nisi cum adjuncta voce, *Homini-para*, pessimè averfabantur. Et consequenter ad sua principia. Etenim Christum Dominum volebant esse unius naturæ, ac unicam naturam: Assumptam ab ipso hominis naturam non esse nostri generis, nec nobis consubstantialem. Hinc consequenter nolebant Dominam esse Homini-param. Ad horum igitur furias evadendas Theodoretus Irenæo suavit, ut tempori cederet, daret locum iræ, & vocem, *Dei-param*, sine additamento admitteret. Suavit ex autoritate multorum antiquorum Patrum, ex propria sua sententia, ac item ex sententia ipsius Irenæi. Ex quo dicimus quasdam Irenæi Episcopi ad Populum orationes fuisse vulgatas, ac Theodoro perplacuisse. Verùm Irenæus acquiescere noluit. Nec mirum. Erat enim plenè Nestorianus. Et vocem, *Dei-para*, non nisi in dolo admittebat. Hinc fuit à Theodosio Principe ejectus è Cathedra, & nescio quo relegatus. Quapropter apologetica Theodoretum ad Dominum Antiochiæ Patriarcham pro Irenæo Episcopo est rectè intelligenda: *Nec scimus Irenæum unquam recusasse Dei-param appellare Sanctam Virginem.* Non dicit quod istam vocem unquam sine additamento admiserit, sed solummodo, quod eam nunquam recusavit.

Theodoretus in eadem Epistola edicit aliam rationem, ex qua Irenæus judicatus fuerit plenus Nestorianus, ideoque Episcopatu ejectus per Principem. Quia nempe fuit unus istorum, de quibus in Nestorianæ ac Eutychiæ Hæresis Breviario scribit Liberatus Carthaginensis Ecclesiæ Archi-Diaconus: *Nestorii Sectatores, viden-*

tes libros illius blasphemos non posse proferri in publicum, eo quod Synodo Ephesina anathematizante fuerant condemnati, & Imperiali lege prohibitum fuerat, ne quis eos legere audeat aut defendere, tunc ceperunt Diodori Tharsensis, & Theodori Mopsuestinæ civitatis Episcopi, & aliorum Episcoporum, qui contra Eunomium ac Apollinarem, unius naturæ adsertores, libros composuerant, duas in Christo ostendentes naturas in una persona, circumferre volumina, & simplicissimos quosque decipere cupientes, agebant non sapuisse nova Nestorum, sed antiquorum Patrum persecutum fuisse doctrinam. Et in eo tantum studii gesserunt, ut ipsa eorum volumina malitiosè in linguam Syrorum, & Armeniorum, atque Persarum transferrent. Factum id fuit à Syrorum Episcopis. Apud hos enim istud virus à Paulo Samosateno per longum tramitem devenit in Nestorium, & post ejus etiam damnationem nunquam potuit eradicari. In Armeniorum linguam transulerunt contra Acacium Melitinensem Episcopum, secundæ Armeniæ Metropolitanam, quem Nestorio ac Nestorianis fuisse adversatum potentissimè, docent Ephesinæ Synodi Acta, & infra plura docebimur à Castinensi Codice. Factum id fuit post editam priorem Augusti Theodosii adversus Nestorii personam ac dogmata legem, quæ prodit trigésimo quinto anno istius sæculi.

Verùm sceleratis conatibus obviavit Rabbulas Edeffenus Episcopus, Osrhoenæ Provinciæ Metropolitanus, proximus Antecessor famosi Ibæ, Theodori libros affirmans hæreticos Nestorii fontes, & Synodaliter damnans sub anathemate. Et plures ipsi sunt adscripti, & ejus opus constanter adjuverunt. Etiam S. Cyrillus, tres libros scribens adversus Dioscorum ac Theodorum. At verò ipsorum causam suscepit Joannes Patriarcha Antiochenus, ipsos defendens in variis suis Synodis, ac per plures Synodales Epistolas. Etiam Theodoretus, pro ipsis Librum componens, & conflantem in ipsos accusationem diluens, nec Accusatorum reformidans potentiam. Quæ verba omnino diriguntur in Sanctum Cyrillum, cui & vivo & mortuo Theodoretus fuit intrepidè adversatus. Omnium autem potentissimè adversatus est Irenæus. Etenim Theodoretum graviter increpuit, quod in nescio quo Apologetico Scripto, suas assertiones variorum Sanctorum Patrum autoritatibus ac testimoniis firmans, præterisset Dioscorum ac Theodorum. Eos non dumtaxat damnari noluit, sed insuper voluit haberi inter authenticos ac irrefragabiles Ecclesiæ Patres. Et solemnem hujus rei professionem ex nulla dispensatoria cautela à quoquam prætermitti. Hæc igitur audacia plurimis persuasit ipsum ex integro esse Nestorianum. Istud ipsum longè plus persuasit composita ab ipso Tragedia: Liber infamis, ac plenissimè hæreticus. Nescio tamen, an non sit his rebus posterior, ut potè conflatus ex vindicta.

Hinc etiam addiscimus, aut saltem non vanè conjecturamus causam ac fundamentum, ex quo Eustatius Berytenis Episcopus præsumpsit rebellare suæ Metropolitanæ Tyriorum Cathedræ, lacerare

cerare primæ Phœnicæ Provinciam, plures ejus suffraganeas Sedes invadere, ac se ostentare ipsarum Merropolitam. Irenæus, dum in Tyriam Cathedram fuit intrusus, non intravit cum bona gratia omnium Comprovincialium. Eustatius videtur fuisse adversatus, atque in suas partes traxisse quosdam Collegas, fuisse præsertim adversatus, ubi Irenæus de Nestorio infamis coepit ad ejectionem postulari apud Principem. Videtur adhæsisse Dioscoro, Eutycheti, atque Chrysofthio. Quomodo enim aliter locum obtinisset inter Primates Ephesini Latrocinii? Certum est hunc Primatum fuisse stipendium anterioris bonæ operæ, imperatum per istam facinorosam hominum Tripodem. Et quam strenuus atque Zelosus Latrocinio manus admoverit Eustatius, demonstrant Latrocinialia Acta, nec non & Acta Chalcedonensia. Hinc & Magnus Leo, dum in Latrocinio lapsus, ac pœnitentiam supplicavit Episcopis addixit veniam, excepit etiam Eustatium, & ejus nomen suspendit à Sacris Tabulis. Dum igitur Irenæi Episcopatus vacillare coepit, istorum trium interventu usus Eustatius Theodosio Augusto exposuit miserandum Tyræ Ecclesiæ, ac omnis istius Provinciæ statum, cum faventibus sibi Episcopis supplicavit eximi ab hæretico ejus jugo, & cum istis erigi in singularem Metropolim atque Provinciam. Et Theodosius annuit. Factum id fuit ante Latrocinium. Nam Provincialis Episcopus esse non potuit inter Primates generalis Synodi. Omnia erant caduca & vana: Aliud enim jura Sedium, aliud sunt merita Præfulum. Hinc post circumductum atque damnatum à Magno Leone Latrocinium Eustatius timere coepit suæ audaciæ. Quare ipsam firmari obtinuit per nescio quam Constantinopolitanam Synodum amici sui Patriarchæ Anatolii. Verùm adversus omnia reclamavit in Chalcedonensi Synodo Photius, Tyri Antistes, & accepit plenam justitiam. Quo Irenæus postmodo devenerit, quando & ubi migraverit ad aliud sæculum, ignoro. Interim ipse à Joanne Antiocheno ac ejus Factione fuit Epheso Legatus ad Principem.

Hæc quatuor in Mandatis. Primò, de Sancto Cyrillo ac omni Synodo conqueri, quod Sacris per Palladium Magistratum allatis justionibus rebelles nollent à Nestorii damnatione ac aliis suis Actis recedere, nec Synodaliter convenire ad causæ retractationem. Secundò, Principi demonstrare hanc rebellionem esse manifestam de suis Actis diffidentiam, ac manifestum argumentum injustitiæ. Tertiò, Principem ex his permovere ad Nestorii damnationem penitus circumducendam, & ipsum restituendum Episcopali Throno. Licet in delatis per Irenæum Relationibus expressa non fiat hujus Postulati mentio, abundè tamen lucet ex hac ejus Epistola. Quartum Mandatum erat impetrare perpetuam firmitatem degradationis ac excommunicationis, quam in Cyrillum ac Memnonem, & in omnem Sanctam Synodum Joannis Factio evomuerat. Quare Irenæus nequaquam fuit simplex littera-

rum Portitor. Quos Legatos Sanctus Cyrillus cum suis Relationibus miserit, ignoratur. Haud dubiè fuerunt Episcopi. Existimo fuisse Theopempum, Potamionem, ac Danielem, ad quos diu Constantinopoli permanentes Sanctus Cyrillus, Sanctaque Synodus deinceps transmisit plures litteras, ac plura Mandata. Irenæus namque affirmat fuisse Ægyptios. Nempè Cyrillus his firmius credebat. Et Irenæum triduo prævernerunt. Quia nempe ante ipsum cum Palladio Magistrano discesserant Epheso. Videtur tamen tunc apud Principem necdum habuisse accessum & audientiam. Etenim Irenæus queritur, quod solos rei publicæ ac militiæ Magnates adierint, invenerint propitios, ac in suam sententiam traxerint. Et de hisce subiungit: *Qui simul atque nostram Relationem accepissent, omnia quæ Ægyptii fautores per Tyrannidem, tam in præsentem causam, quam in nos ipsos quoque commiserant, ad Imperatorum aures referre coacti sunt.* Proinde Theodosius ante hæc videtur harum rerum fuisse nescius, adeoque nec interpellatus à Legatis Synodi.

Porro Legati istis Magnatibus persuaserunt plura. Primò, quod Nestorii causa maturè ac plenè per Synodum esset examinata. Secundò, quod ipse unanimi omnium suffragio esset demonstratus Hæreticus ac condemnatus. Tertiò, quod in sua blasphemiam esset adeo contumax, ut in ipsa etiam Ephesina civitate vocem *Dei-para* nec audire sustineret. Quæ omnia erant longè verissima. Etenim Nestorius, licet Ephesi Sanctum Cyrillum non viderit, cum aliis tamen Orthodoxis Episcopis est ante Synodi exordium amicabiliter congressus, disputans de suis questionibus. Aliquoties disputa vit cum Theodoro Ancyra Episcopo, primæ Galatiæ Metropolitanus, & cum Acacio Melitineni Episcopo, Meropolita secundæ Armeniæ, & coram illis *Deum bimestrem aut trimestrem appellare, nefas esse repetit.* Uterque Antistes plures ejus in istis disputationibus blasphemias enarravit ad plenam Synodum. Et quoniam uterque erat longè doctissimus atque Sanctissimus, plena Synodus est ipsis attestata in variis ad varios Relationibus. Sanctus Cyrillus ad quosdam Constantinopolitanæ Ecclesiæ Clericos scribit Nestorii verba fuisse hæc: *Ego bimestrem aut trimestrem Deum non dico.* Et adjungit: *Quibus alia addidit non pauca, Unigeniti incarnationem è medio planè tollens.* Istud ipsum asseverat in sua ad Principem Relatione omnis Synodus, & addit factum triduo ante sui exordium. Hoc est, die decima nona Junii. Evagrius Epiphaniensis verba format in hunc modum: *Ego eum, qui spatii mensuris, hoc est, Lib. 1. bimestri & trimestri, & ita deinceps adoleverit, Deum certè non appellavero.* Quare & Sacram Virginem omnino negavit *Dei-param*. Etenim Cap. 2. juxta illud impium ac Judaicum principium ipsa non genuit Deum, sed purum hominem. Quare Socrates affirmans disputationem hanc factam cum Sancto Cyrillo, manifestè errat. Fuit palam imperitus rerum Nestorii. Ista igitur tria Synodales Legati persuaserunt universo Palatio, atque

atque ita ipsum penitus dimoverunt à patrocinio Nestorii. Etiam Cubicularium Scholasticum, ejus usque tunc fidum defensorem.

Cap. 33.

Verum Irenæus ad omnia tria potentissimè intercessit. Et quidem per adeo artificiosa mendacia, ut ipse de Regiæ domus Primatibus scribat in præsentis Epistola: *Qui simul atque nostram Relationem accepissent, omnia quæ Aegyptii fautores per tyrannidem commiserant, ad Imperatorum aures referre coacti sunt. Denique ne longius sermonem protraham, cum multa & ab his, qui cum Cyrillo faciebant, & ab illis rursus, qui nobiscum sentiebant, acta & disputata fuissent, placuit ut utraque pars, tam ego quam Aegyptii, sui & sue causæ tuendæ gratia, presentibus etiam magnis Principibus, piissimum Imperatorem adiremus, atque ab eo audiremus. Quamquam protestatus sum idemdem me nec ea de causa adesse, nec ulla ejusmodi Mandata à piensissimis Episcopis accepisse, sed tantum Latorem litterarum advenisse. Sed profectò ob ejusmodi verba pene disceptus sum. Quæstio est, à quibus & ob quæ verba fuerit ferè disceptus? Quibusdam videtur, quod ob propria sua verba, quibus disputare detrectaverat. Ferè disceptum credunt, non à Synodi Legatis, sed ab occultis Nestorii fautoribus, Irenæo gravissimè indignantibus, quod ista detrectatione Sacras Principis aures solis sui Amasii Adversariis permitteret. Alii volunt ferè disceptum à fideli Populo, penitus averfante Nestorium. Et fundant se in hæc Epistolæ verbis: *Ceterum Sanctitatem vestram rogo, ut Deum intentè pro me orare non gravetur, qui talia pericula perpeffus sum, & in magnis adhuc discriminibus ob illam, quæ vitæ meæ insidiatur, multitudinem quotidie versor.* Respondeo rem manifestè edici à finalibus Epistolæ verbis: *Tertis mihi est Deus, dum ad Judicium ab Imperatore vocarer, nihil aliud me expectasse, quam ut in fluctibus maris abjicerer.* Edicunt Irenæum non ob sua, sed ob evocantis Principis verba fuisse ferè disceptum: Non ab ipso Principe, sed à sua prava conscientia ac ejus terroribus. Timebat à fideli Populo præcipitari in Pontum, si pro Nestorio præsumpisset certare & congregari. Hinc mendaciter dixit se non ad istum venisse finem, sed esse simplicem litterarum Bajulum. Interim ob Principis reverentiam recantavit, & se ad disputandum accinxit, atque ita quod decretum fuerat, absque ulla cunctatione executioni mandatum est. Nempe decreta coram Principe & ejus Palatinis disputatio.*

Et ipsa Irenæo non infeliciter cessit pro tempore. Etenim in ipsa evicit tria. Primò, quod Ephesinus Conventus, in quo damnatus Nestorius, non recto ordine fuisset à Cyrillo convocatus. Nempe ob Joannis Antiocheni, & Episcoporum ipsum comitantium absentiam. Secundo, quod Cyrillus in Nestorii causa non potuisset esse Judex, longè minus Synodi Præses, ideoque ista Sententia esset Attentatum Non-Judicis. Nempe quia fuerat unus è Judicandis. Etenim Nestorius Cyrillum non solummodo suspectum, sed pro manifesto hoste habebat: Et insuper ob famosa duodecim Capitula ipsum vociferabatur

novum Hæresiarum. Et certè Sacra, qua Imperator Theodosius Sanctum Cyrillum evocavit ad Synodum, eumdem acerbissimè accusat de variis, & tandem concludit: *Quamobrem & tuam quoque Reverentiam ad tempus, quod aliis litteris ad universos Metropolitanos Episcopos missis ediximus, præstò adesse oportebit. Neque prius nostram amicitiam te confidas recuperaturum, quam omni turbatione & animorum ægritudine ad propositarum quæstionum discussionem ultro sedata, accurras.* Et hinc insigniter lucet suprema Romani Pontificis in convocandis ac dirigendis generalibus Conciliis autoritas. Lucet quod licet Romani Imperatores ipsis convocandis ac dirigendis se variè miscuerint, omnis tamen Autoritas fuerit à Romano Pontifice. Etenim Sanctum Cyrillum Theodosius Imperator Ephesino Concilio adesse iussit ut reum, judicandum, purgandum aut damnandum; at verò Celestinus Pontifex ipsum dedit Concilio Præsidem: Et hujus Iussio contra istam plenissimè obtinuit. Irenæus tertio evicit, quod Cyrillus contra Candidiani Comitis Mandata nihil potuisset Synodaliter agere, ideoque quod omnia ejus Acta essent caduca & vanè Attentata. Præsertim damnatio Nestorii. Et ita allatum à Palladio Magistrano Decretum erat non dumtaxat confirmatum, sed insigniter etiam promotum ad ampliora. Nempe ad Nestorium reddendum Episcopatum. Liquet ex his Irenæi verbis: *Restat ut veritatis hostes ab omnibus communi consensu damnationis sententiam ferant, & vestre Pietatis Judicium probetur & confirmetur, Piusque Imperator Sædatorum Aegyptii depositionem ad Sanctam Dei Ecclesiam quam primum transmittat, tamquam omnia tyrannicè & illegitimè Cyrillus, & qui cum eo sunt, perpetraverint, aliisque præterea pœnas ob commissam sint persolventi.* Affirmat duo adhuc pendere ac sperari. Primum est confirmatio degradationis ac excommunicationis, quarum priorem in Cyrillum ac Memnonem, posteriorem Joannes Antiochenus lataverat in omnes totius Synodi Orthodoxos Episcopos. Secundum erat Cyrilli ob tyrannicam ac injustam Nestorii damnationem castigatio, adeoque & Nestorii plena restitutio. Cassinensis Codex habet longè aliud: *Ita ut mox inimicis veritatis adjudicatio à cunctis consona redderetur, & approbaretur ac firmaretur Religiositatis vestre Judicium, & cum Aegypto duorum dirigeretur condemnatio in Sancta Dei Ecclesia à Piissimo Principe, tamquam tyrannicè atque illicitè universa fecerint fautores Aegyptii. Et aliis, quomodo probis, quæ commiserunt, digni submitti supplicis.* Affirmat Judicii, quod Joannes in Cyrillum ac Memnonem, omnemque Synodum dederat, confirmationem tunc non amplius pendisse in spe, sed omninò fuisse datam, ac decretam publicari per omnes Ecclesias. Hinc fuit finis & fructus colloquii istius ac disputationis. Irenæus fuit adeo potens Orator.

Sanctus Cyrillus in suis rebus & Actis fuit longè attentissimus. Hinc videtur hujus colloquii infelicissimum successum prævidisse. Hinc post Irenæi abitum Constantinopolim direxit

Joan-

Joannem, suum Medicum ac Syncellum, cum novis Mandatis ac Relationibus. Non mireris ei fuisse domesticum Medicum. Quod enim Patriarcha Alexandrinus Regium statum, Romani Pontificis statu non inferiorem, tunc haberet, est Eruditis, exploratum. Existimo non Laicum fuisse, sed Presbyterum aut Diaconum. Erat enim tam sublimis ac tam Sancti Patriarchæ Syncellus. Quæ dignitas non cadebat, nisi in Presbyteros aut Diaconos. Et licet hodierni Latine Ecclesiæ canones Sacris Clericis interdicanæ medicæ artis studium ac exercitium, istiusmodi tamen regulas tunc ignorabat Ecclesia. Etenim ad Apellam scribit Theodoretus: *Cyrillogubernatione suscepta necessarias illi artes undequaque comparavi. Tunc autem & Medicinæ peritos, ut eam incoherent, hortatus sum. Horum unus est Religiosissimus Presbyter Petrus, qui & artem cum ratione tractat, & hanc moribus exornat.* Scribit hæc in sui commendationem. Eodem modo scribit ad Andiberim: *Religiosissimus Presbyter Petrus Sacerdotii quidem ornatur dignitate, ornatur verò & rationali corporum curatione. Longo autem tempore apud omnes versatus morum elegantia sibi omnes devinxit.* Agebat publicum Cyrensis civitatis Medicum. Etiam inter Edeffensæ Ecclesiæ Clericos, qui suum Episcopum Ibam accusarunt, unus libello subscripsit in hunc modum: *Sabbas Diaconus, qui dicitur Medicus.* Exstat in decima Actione Chalcedonenfis Concilii. Hinc igitur opinor etiam Sancti Cyrilli Medicum Joannem fuisse Presbyterum aut Diaconum.

Epist. 115.

Epist. 114.

Et ipse omnes Irenæi fabricas est demolitus. Ita docent hæc Epistolæ verba: *Advertimus majorem partem Principum quasi mutatam fuisse, ut qui jam ne audire quidem ea à nobis vellent, quæ coram ipsis, vel etiam ab ipsis fuerant iudicata. Cassinensis Codex habet emphasim, & alium utcumque sensum: *Judicium plurimos videmus alios quodammodo ab aliis effectos, & à nobis, qui apud eos & ab eis iudicati sumus, nec audire saltem quodcumque contenti sunt.* Etiam hæc verba, *Eoque modo venisset, quo scitis, Cassinensis Codex exponit: *Et venisset, sicut nescis, ex more.* Est mysterium, quod Irenæus non ex Cyrilli, sed ex Palatinorum Principum metu non audeat enunciare. Affirmat Joannem Medicum venisse onustum auto, ac per ipsum transmutasse corda. Et hunc esse Cyrilli morem. Iste igitur Medicus Augustam domum dividit in tres partes atque sententias. Prima affirmabat, quæ utrimque facta essent, in præsentem valere debere, atque adeo non duarum Personarum tantum, ut aliquando visum fuerat, sed trium depositionem esse confirmandam. Nempe Nestorii, Cyrilli, ac Memnonis. Secunda pars & sententia censebat exauthorationes quidem ex æquo annullandas, illustres verò ex piissimis Episcopis, qui & fidei doctrinam accuratè ad veritatis amissum examinent, & quæ Ephesi contra jus & facta sunt, huc accersendos. Tertia pars maximopere studebat omnemque movebat lapidem, ut manifestis Decretis instructi à Piensissimo Imperatore Ephesum abire sinerentur, tamquam omnia cognitu-
Christ. Lupi Opera T.VII.**

ri, & pro virili composuiri. Et tandem Principi placuit prima sententia. Et cum Sacra ejus Iustione, plenaque exequendi potestate Joannes Sacrarum Largitionum Comes est missus Ephesum. Sic Irenæus pro Joannis Antiocheni Factione obtinuit multum, aut amisit totam causam Nestorii. Nihilominus inivit gratiam Joannis Comitis, & cum ipso est reversus Ephesum, ad novas turbas. Quidam censent Principi placuisse tertiam quoque sententiam, & ipsam in Joanne Comite fuisse cum prima conjunctam: Ei datum fuisse Mandatum publicandi ac exequendi trium damnationem, simulque facultatem componendi omnia. Et certè quod omnia componere studuerit, est exploratissimum. Respondeo tamen illos falli. Etenim tertia sententia agebat pro Synodo, & ab ejus procedebat amicis, ideoque adversus illam Irenæus scripsit: *Quod ne fiat, qui vos amant, omninè deprecantur, certò scientes, cujus sint animi, qui hæc moluntur, neque nesciunt, quo fine id consiliu cepertint.* At verò Joannes Comes favebat Factioni Orientali, & per ejus fautores fuit transmissus Ephesum. Deinde, tertia sententia urgebat Ephesum ablegari viros, qui utriusque partis Acta discuterent ac judicarent: Quod manifestè non cadit in Laicum. Tertio, quidquid Joannes Comes ad pacificandas partes egit, egit proprio motu ad captandam gratiam Principis. Ita Sanctus Cyrillus affirmat in litteris ad Constantinopolitanum Clerum ac Populum. Proinde tertia sententia suadebat Ephesum destinari illos in Regia tunc civitate degentes Episcopos, quorum zelotissimas ad Synodum litteras, & par Synodi ad ipsos Responsum habemus in Actis Synodalibus. Eorum nomina erant: Eulalius, Eutrechius, Acacius, Chrysofthius, Jeremias, Theodulus, Itajas. Eutrechius possit esse Antiochenus Episcopus, Pisidiæ Metropolita, quem Leontius Scholasticus affirmat sub Sancti Procli Episcopatu frequentem fuisse Constantinopoli, adeoque fuisse adversatum Nestorio. Nam & Timotheus Aelurus ac alii Eutychnianistæ ipsius testimonio se armabant. Quod nempe defenderent Sancti Cyrilli Capitula, quæ vesani illi blaterabant esse fundamenta suæ blasphemie. Isti igitur Episcopi appetebant mitti Ephesum: Et Orthodoxi omnes, præsertim cum suis Monachis Archi-Mandritæ, istud ipsum postulabant. Quin & ipsa Synodus postularat, aut certè postea postulavit. Etenim suam, quam post executioni mandatam Joannis Comitis Sacram Principi transmisit, Relationem conclusit in hunc modum: *Quod si Majestati vestre, quæ inter nos & illos qui se abjuxerunt, acta sunt, exactius agnoscere libuerit, Sublimitatem vestram oramus, ut ad Sanctam Synodum mittat quos probaverit, ut hac ratione de omnibus etiam coram, plenius doceri queat Christi amans vestra Majestas.* Videtur factas antea preces iterare. Quidquid sit, apud circumventum à Nestorii dilectoribus Principem nihil obtinuerunt.

G

CA.

CAPUT XXII.

Sancta Synodus Orientalium Regionum, & horum qui pariter ex diversis Provinciis ac Partibus congregati sunt, id est, ex Bithynia, Pifidia secunda, Paphlagonia, Cappadocia, Europa, Rhodope, Thessalia, Dacia, inter locuta est quæ subter annexa sunt.

PROPTER has, quæ nuper emerferunt, Ecclesiasticas quæstiones convocati ad Ephesum Civitatem abeis, quibus à Domino Imperium iusta deliberatione commissum est, & quibus sunt totius Orbis credita gubernacula, quique regunt subditos sapienter ac piè, impigrè præfatam comprehendimus Civitatem. In modico vero tempore procurrente, propter turbas, quæ ab Ægyptio Cyrillo sunt factæ, literæ à piissimis Imperatoribus nostris secundò terciòque venerunt, admonentes ut cum vinculo pacis universæ Dei unirentur Ecclesiæ. Et illà, quæ in Nicæa exposita est à Sanctissimis Patribus nostris, estemus fide contenti. Abjectis utique his, quæ nuper orta sunt, scandalis.

Unde & persuadere tentavimus illos Episcopos, qui ea quæ sunt Ægyptii non renuunt, & expositis sub eo hæreticis Capitulis subscripserunt, ut auferrent illa, quæ Orthodoxæ Fidei apertè contrariantur, contenti verò essent expositione, quæ in Nicæa facta est, secundum Piissimorum Principum sanctionem. Persuadere verò illos minimè prævalentes, eoquod illos semel tam malè præoccupari contigerit, compulsi sumus nos, qui sanæ Fidei permanemus, & nihil ei peregrinum subintroducimus, hanc in Scripto exponere, & subscriptionibus Confessionem manu propria roborare.

Sufficit enim expositio horum verborum, quæ pauca sunt, & integritatem pietatis edocere, ac semitam veritatis ostendere, & errorem vesaniæ hæreticæ confutare.

Credimus in unum Deum, Patrem omnipotentem, visibilium & invisibilium Creatorem. Et in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei Unigenitum, qui natus ex Patre, Unigenitus, id est, ex substantia Patris. Deum de Deo, Lumen de Lumine, Deum verum ex Deo vero. Natum, non factum, consubstantialem Patri. Per quem omnia facta sunt, quæ in Cælo, & quæ in terra. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit: Et Incarnatus, & inhumanatus est. Passus est, & resurrexit tertia die. Ascendit in Cælos, ac venturus iudicare vivos & mortuos. Et in Spiritum Sanctum. Eos autem qui dicunt: Erat aliquando quando non erat, & priusquam nascere-

tur non erat: Et quia ex nullis exstantibus factus est, aut ex altera subsistentia, sive substantia, dicentes esse vertibilem aut mutabilem Filium Dei, hos anathematizat Catholica & Apostolica Ecclesia.

Hæc est fides, quam Patres exposuerunt. Primum quidem contra Arium, blasphemantem ac dicentem creaturam esse Filium Dei. Et contra omnem videlicet hæresim Sabellii, ac Phocini, ac Pauli Samosatani, Manichæi quoque, atque Valentini, & Marcionis. Et contra omnem videlicet hæresim, quæcumque contra Catholicam & Apostolicam surrexit. Quos condemnaverunt trecenti decem & octo in Nicæna Civitate collecti. In hac nos fidei expositione universi persistere confitemur: Tam nos qui sumus in Epheso congregati, quam reliqui quoque Domino amicissimi Episcopi, qui sunt in Regionibus nostris. Profitemur etiam in omnibus, quæ à vobis gerenda sunt, permansuros. Obedimus namque Sapienti, qui dixit: *Noli transferre terminos, quos posuerunt Patres tui.* Hæretica verò Capitula, quæ à Cyrillo sunt nuper exposita, quibus & Anathematismos superfluos subiecit ac vanos, quæque etiam vario Decreto ac subscriptione Episcoporum roborare tentavit: Hæc itaque alienat ab orthodoxa fide Sancta Synodus, quæ in Epheso congregata est.

Sanctum Decretum Auctores ejus Confessionem Fidei vocaverunt.

SCHOLION.

HUJUS Conventus, Decreti, seu Interlocutionis frequens est memoria in Actis Synodalibus. In litteris, quas Joannes Antiochenus, Himerius Nicomedienis, Theodoretus Cyrensis, & ipsorum Collegæ scripserunt ad Rufum Archi-Episcopum Thessalonicensem: *Nos in dogmatibus Beatorum Patrum, qui apud Nicæam convenerunt, perseveramus, piisque illorum vestigiis insistimus. Quam Regulam nos inconcussam, inflexamque retinere studemus omnes, qui in Oriente habitamus. Similiter qui Bithyniam, & Paphlagoniam, & Cappadociam secundam, & Pifidiam, & Thessaliam, & Mæsiam, Rhodopemque incolunt, & alii quam plurimi diversarum Provinciarum.* Et infra: *Missimus etiam exemplum Scripti, quod Piissimo Imperatori nostro exhibuimus, quo Sanctorum Nicænorum Patrum fides continetur, & Hæretica Cyrilli Capita recens inducta reprobandatur, ea nobis judicantibus ab Orthodoxa fide aliena.* Et in secunda postulatione, quam Factionis Legati à Chalcedonensi civitate miserunt ad Principem: *Advenit rursus Magnificentissimus Magister Joannes, qui tunc Comes omnium Largitionum, alias iterum afferens litteras, significantes quod à vestra Majestate trium Depositiones decretæ sunt, tollendaque è medio offendicula suborta, so-*

lamque

lamque fidem in Nicæa expositam à Sanctis Patribus ab omnibus confirmandam. Joannes ille appellatur Magister, & additur: *Qui tunc Comes omnium Largitionum.* Erat promorus in Magistrum Officiorum. Clarius id lucebit inferius.

Hujus interlocutionis lucida & insignis est memoria etiam in litteris, quas de Joannis hujus apud Ephesum Actis Sanctus Cyrillus scripsit ad Constantinopolitanum Clerum ac Populum: *Cum Magnificentissimus Vir nihil non tentaverit, quo Joannes Antiochenus Episcopus, & qui cum eo sunt, in Sanctæ Synodi Communionem recipiantur, in hodiernum usque diem ne audire quidem hujusmodi vocem Orthodoxi Episcopi, veram constituentes Synodum, sustinerunt, sed obstitunt quidem omnino, & dicunt: Fieri non potest, ut ad hoc ventamus, nisi quod contra legem ab illis factum est dissolvatur, ac Synodo, tanquam qui deliquerint, supplices accidant, & Nestorium ac illius dogmata Scripto anathematizent. Et in his universa Synodi consistit instantia. Cum verò hac spe Magnificentissimus ille Vir frustratus esset, aliud rursus excogitavit, & à Sanctæ Synodo petit, ut fidei expositionem Scripto sibi exhiberet; ut cum illi quoque ipsius impulsu adessissent ac subscripserint, reversus diceret: Redegi illos in amicitiam, qui humanis Offensis inter se dissidabant. Hoc intelligens Sancta Synodus iterum surrexit, diserte dicens: Nolumus nobis met ipsis eam contumeliam irrogare. Non enim tanquam Hæretici huc vocati sumus, sed venimus ut fidem labantem ac exagitata stabilimus: Quam & stabilivimus. Nec opus est Imperatori, ut fidem nunc discat, cum hanc sciat, & in ea baptizatus sit. Sed & illud quoque sciatis, nempe cum fidei expositionem componerent, inter se contendisse, & in ea altercatione etiam nunc versari. Nam alii ex illis Sanctæ Virgini appellationem Dei-patris concedunt, ita tamen ut etiam fateantur hominis Matrem; alii verò prorsus negant, adduntque paratiores se esse, ut manus suas amputandas præbeant, quamvis hujusmodi voci subscribant. Ubique autem turpiter se gerunt, Hæreticos se declarantes. Epistolam hanc Sanctus Cyrillus scripsit ex vinculis.*

Aliam hujus interlocutionis non solummodo memoriã, sed etiam primam originem habemus in Relatione Orientalium ad Imperatorem, cui Symbolum Sanctorum Nicænorum Patrum præposuerunt, referentes de Sanctæ & Occumenicæ Synodi Decretis super libellis, quos Sanctissimi Cyrillus & Memnon ipsi obtulerunt. Fuit autem Relatio hæc ad Irenæum Comitem missa, & per ipsum Imperatori exhibita. Cyrillus & Memnon à fædo, quod ipsis Joannes Antiochenus infllexerat, degradationis elogio statim provocarunt ad Synodum. Et Synodus aliquid decrevit: Etiam ante Romanorum Legatorum adventum. Immo ante adventum Joannis Comitis Sacrarum Largitionum. Et forsitan ante discessum Irenæi. Quidquid sit, hæc Relatio est Constantinopolim missa ad ipsum ideoque post illius ex Epheso abitum. Et post varia conclusit: *Ad hæc Pietatem vestram omnino obtestamur, ut omnibus præcipiat, ut fidei in civitate Nicæna expositæ, quam huic quoque Epistole nostræ præpo-*

Christi. Lupi Opera T. VII.

suimus, subscribant, nihilque peregrinum ipsi adsuant, neque Dominum nostrum Jesum Christum esse purum hominem dicant. Nam & Deus perfectus est, & Homo perfectus. Neque Christi Deitatem partibilem inducant. Utrumque enim æque temerarium est. Relatio postulat tria. Primò, ut utraque pars profiteri ac subscribere jubeatur Nicænum Symbolum. Deinde, ut illi nihil superaddatur peregrinum. Hoc est, ut damnentur aut certè proferbantur Cyrilli Capitula. Præsertim duodecimum, quod Deum, adeoque & ipsam Deitatem tradit passibilem & passam. Hoc enim Factio firmissime censebat dogmatizari ab isto Capitulo. Et istam suspensionem postmodò validissimè firmarunt & auxerunt quædam verba Acacii Melitenensis Episcopi, apud Chalcedonem dicta coram ipso Principe. Relatio postulat terciò, ut omnes Christum Dominum profiteantur verum ac perfectum Deum, nullatenus parum hominem. Credebat etiam Nestorium ab hoc articulo non dissentire. Et his tribus admittis spondebat fore plenam pacem, auferendas omnes discordias, exustilandas omnes Damnationes: Nempe Nestorii, Cyrilli, ac Memnonis.

Et Concilium Theodosio non displicuit. Et enim sacræ suæ Jussioni, quam per Joannem Comitem misit ad utramque partem, post confirmatam trium personarum damnationem inseruit: *Ex aliis autem apud vos gestis agnovimus Christianam vos servare fidem & rectitudinem, quam à Patribus & Majoribus accepimus, quam etiam Sanctissima Synodus sub Constantino Divæ memoriæ celebrata consentiens confirmavit. Quamobrem unusquisque Sanctissime vestre Congregationis operam dabit, ut omni controversia soluta, omnibusque scandalis extinctis cum pace & concordia domum revertatur. Adjungit se hæc sancire ex suavis Acacii Berrhæensis Episcopi, qui propter ætatis, scientiæ, ac experientiæ eminentiam tunc temporis habebatur, ac passim appellabatur Pater ac Magister omnium Episcoporum. Licet Sacra diserte non damnet Cyrilli Capitula, eorum tamen damnationem apertè supponit ac involvit. Et enim confirmat damnationem Cyrilli, factam ob sola Capitula. Eadem ratione supponit atque involvit damnationem articuli afferentis Dominum Jesum Christum esse purum hominem. Quia nempe confirmat damnationem Nestorii, damnati ob istum articulum. Acacius propter senium non venerat Ephesum. Hinc igitur Theodosius Factionis Relatione misit Berrhæam, & exquisivit istius Senis judicium. Et quid ille poterat, nisi probare Senfa & Acta Joannis, sui Metropolitanæ ac Patriarchæ? Hinc igitur Relationem æstimavit Princeps, & ex ipsa formavit suam Sacram. Et huic adjunxit Acacii ad se rescriptas litteras. Quæ omnia paucis diebus non potuerunt peragi, ideoque Sacra videretur non fuisse expedita, nisi ad finem Julii, Joannes Comes non advenisset Ephesum, nisi circa medium Augusti.*

Porro ipse post publicatam trium Episcoporum damnationem, ipsosque in custodiam traditos, conatus est reliquos utriusque partis Præfules adunare, ac præsertim Nestorii Damna-

CAPUT XXIII. --III

*Mandatores Synodi Orientalis Episcopi,
& reliquorum qui pariter in
Ephesum congregati sunt,
ad Legatarios
suos.*

SANCTA Synodus, quæ in Ephesum per Dei gratiam congregata est, Domino Amicissimis atque Sanctissimis, Joanni Archi-Episcopo Antiochenorum Magnæ Civitatis, & Joanni Episcopo Damascenorum Metropolis, & Himerio Episcopo Nicomediensium Metropolis, & Paulo Emesenorum Civitatis Episcopo, facienti sermonem pro Cyro Episcopo, & pro Sanctissimo & Sacratissimo Berthæ Acacio, & Macario Laodicensi Episcopo Civitatis, facienti sermonem pro Cyro Episcopo Metropolis Tyriorum, & Apringio Episcopo Civitatis Chalcedensium, facienti sermonem pro Alexandro Episcopo Apamenorum Metropolis, & Theodoro Episcopo Cyrensi Civitatis, facienti sermonem pro Alexandro Episcopo Hierapolitanorum Metropolis: Præsentes præsentibus mandamus quæ subter annexa sunt,

Quoniam propter Ecclesiasticam causam, propter quam Universi sumus in Ephesum congregati, nunc Religiositas nostra secundum Piissimorum Principum nostrorum Decretum evocata est ad magni nominis Constantinopolim, ad concertandum pro veritate ac Fide Sanctorum Patrum, rectisque Dogmatibus, non autem præcepti sumus Universi adesse nobiscum, oportet omnium nostrum vobis manifestam fieri voluntatem, quia permanemus in eis, ac firma putamus, quæ à nobis geruntur, & ad Domini timorem pertinent, & ad Ecclesiasticam pacem, & ordinis tranquillitatem.

Ob hoc præsens vobis Mandatorum fecimus, per quod mandamus atque concedimus integerrimam, quam vobis tradimus, potestatem, quam nos quoque ipsi præsentibus habemus: Ut cum, Deo juvante, ad prædictam perveneritis Maximam Civitatem, tum si oportuerit, ut coram Piissimo Principe, aut in Consistorio, vel coram Sacro Senatu, sive præsentibus Synodo, de his quæ in quæstionem venerunt, sermonem moveri contigerit, hunc cum nobis condecensentem fiducia, sapientiaque, ac diligentia moveatis, pro Ecclesiarum utilitate communi. Et suscipiatis certamen pro omnibus nobis, ita videlicet ut nos quoque permaneamus, perseveremusque, & amplectamur verba universa, quæ de hac causa geruntur, & fuerint gesta. Si verò & usque necessarium fuerit, pacto vel pace Ecclesiastica, vel re qualibet alia exigente, ut pro nobis omnibus subscribatis.

Et hoc ipsum vestram quæsumus Sanctitatem, ut indubitatè faciatis, pro hoc quod communiter proficit universis, & pro gloria Domini Christi. Si verò nobis huc etiam Synodicum visum fuerit destinari, cui subscriptione omnium sit necesse, universi communiter ac singulatim quisque profiteretur huic cum tota devotione subscribere, atque ad pium transmittere Comitatum. Illa tamen conditione servata, ut omnibus modis hæretica illa Capitula, quæ à Cyrillo Alexandrino Nicænæ Patrum subintromissa sunt Fidei, cum anathematibus expellantur, sicut quæ aliena sunt à Catholica & Apostolica Ecclesia.

Et subscripserunt huic Mandatario
Universi Orientales Episcopi.

SCHOLIION.

POSTquam nec Joannes Sacrarum Largitionum Comes, nec secundæ ac tertix Principis litteræ potuerunt partes in concordiam trahere, atque ita Synodum cum pace dimittere, Theodosius Imperator probavit secundam suorum Palatinorum, & haud dubiè etiam Advenarum Episcoporum sententiam, quam supra audivimus à litteris Irenæi Comitis: *Alii Illustris ex Episcopis, qui & fidei doctrinam accuratè ad veritatis amissam examinent, & quæ Ephesi contra jus & fas acta sunt, huc accersendos censent.* Censebant non aliundè, sed quosdam ex ipsa Synodo evocandos Episcopos. Disertè hoc expressit Cassinensis translatio: *Alii verò quidam dicunt: Rationes quidem æquè solvi debent cunctorum, ceteros verò ex Dei Amantissimis Episcopis huc convenit evocari, ut rationes fidei eorum cum veritate quærantur. Et illa, quæ iniquè in Epheso facta sunt.* Et hoc ipsum omnis Synodus postulavit à Principe. Etenim suas, quibus de allata per Joannem Comitem Sacra gravissimè queritur, ad Theopempum, Potamionem, & Danielem, suos in Regia civitate Episcopos, nec non ad eisdem Ecclesiæ Clerum litteras sic conclusit: *Pientissimum Imperatorem de his certiore facite, ac totius Synodi nomine supplicite, ut nostri misertus ex hoc tandem specioso ergastulo nos revocet. Et si quidem digni sumus, qui pientissimi Imperatoris faciem videamus, id fieri mandet; si verò indigni judicemur, quibus hoc obtingat, saltem ad Ecclesias nostras redire nos sinat, ne hic universi, alii morbis, alii mestitia consumpti, pereamus.* Et litteris subjunxerunt hanc subnotationem: *Necamur vestibus, cum aere sint graves, & penè quotidie aliquid sepelitur.* Et hujusmodi plura. Ipsa etiam Orientalis Factio idem exposulavit. Ejus enim adversus Cyrilli & Memnonis Synodalem reparationem Relatio habet: *Rogamus Majestatem vestram, ut nobis insidiis appetitis succurrat, & hinc liberatos ad Regiam civitatem evocet, ut coram Pietate vestra illorum iniquitatem & impietatem redarguamus. Persuasum enim habemus fieri non posse, ut legitimo*

legitimo ordine, quæ propostæ sunt, constituentur, nisi vestra Majestatis Auctoritas intercedat. Quod si hoc Serenitati vestræ non probatur, supplicamus Nicomediam accersiri, ut expedire, quæ acta sunt, Dominationi vestræ significemus, vestræque Pietatis Sanctiones accipiamus. Et in litteris ad Sacri Cubiculi Præfectum: *Obsecramus vestram Magnificentiam, ne nos tantis hisce malis undique cinctos negligat, sed evidenti mortis discrimine eximat, efficiatque ut ad Regiam civitatem accitis fidei nostræ rationem reddere, ac prædictorum virorum hæresim, incredibilemque iniquitatem liceat monstrare. Nam nisi hoc fiat, peribimus funditus, atque illorum furis pabulum futuri sumus.* His igitur cunctis permotus Imperator ex quavis parte evocavit octo. Per novam Sacram. Et hæc fuit quarta ejus ad Synodum Epistola. Eos evocavit Constantinopolim.

Evocationis tempus discimus ex laudata Sanctæ Synodi ad suos Constantinopoli Legatos, ac eisdem civitatis Clerum Epistola: *Pietas vestra sciat Ephesum, perinde ac carcerem, prorsus nos inhabitare, in qua jam trimestre spatium usque adeo arctè inclusi tenemur, ut neque per mare, neque per terras liberè, & absque discrimine quempiam omnino vel ad pium Comitatum, vel in aliquem alium locum amandare queamus.* Synodus fuerat indicta in diem Pentecostes; Et omnes præter Joannem Antiochiæ Patriarcham ac ejus Collegas Episcopi adfuerant in exordio mensis Junii. Proinde istud trimestre spatium, licet non completum, esse non potuit ante medium Augusti. Missa tunc ad Principem fuit Synodalis supplicatio. Quare evocatoria Sanctio nequit advenisse Ephesum, nisi circa medium Septembris.

At his plurimum obest Epistola, quam Factionis Legati Chalcedone scripserunt Ephesum ipsa die, qua sperabant audiri à Principe. Scripta est undecima mensis Gorpizi, id est, quarta die Romani Septembris. Et tunc isti per plures dies fuerant Chalcedone. Quomodo igitur evocatoria Sanctio non nisi ad Septembris medium pervenit Ephesum? Est non modica difficultas. Ego aliud nescio, nisi quod præfata Catholicorum supplicatio non fuerit ipsorum prima: Quod & aliam priorem fecerint, & quod ad hanc Imperator ipsos evocavit. Nam quod evocatio ad ipsorum preces provenerit, mox audiemus. Et sic ambarum partium Legati possint ad Augusti finem pervenisse Chalcedonem.

Joannes Sacrarum Largitionum Comes tunc adhuc debebat Ephesi, ideoque & utriusque partis Episcopos videtur deduxisse Chalcedonem. Hoc suadet Synodalis, per octo ejus Legatos transmissa, ad Principem Relatio: *Quoniam Pietas vestra, nunc etiam nostra supplicatione inflexa, per Joannem Magnificentissimum Comitem hortata est, ut œcumenica Synodus ex piissimis Episcopis, quos approbaverit, ad vestram Majestatem mittat, qui universum verum nostrarum statum coram exponat, propterea gratis vestræ Majestati actis, seligimus &c.* Notanda sunt verba: *Nostra supplicatione inflexa.* Ostendunt evocationem fa-

ctam ad preces Orthodoxæ Synodi. Præterea de mendacio convincunt primam postulationem, quam Orientali Factionis Legati Chalcedone miserunt ad Principem: *Horum testis est Magnificentissimus Magister, qui nobis & illis tertio & quarto convocatis, & hæc nec pretendere audent propter illorum inobedientiam, opera pretium duxit post hæc nos huc evocare.* Ex hisce verbis discimus plura. Primò, quod Joannes Constantinopolim redux statim è Largitionum Comite fuerit. proventus ad Dignitatem Magistris officiorum. Haud dubiè ob Ephesinos labores. Secundò, quod Ephesi cum Episcopis quatuor Conventus egerit. Tertio, quod utriusque partis Episcopos evocaverit ad Principem. Quarto, quod istud fecerit compulsus à Cyrilli contumacia. Et hoc est evidens mendacium. Utraque igitur pars è suo gremio elegit octo doctiores, & ipsos ablegavit Constantinopolim. Item utraque pars suis Legatis dedit certas facultates, instructiones, & Mandata. Et hoc est facultatum ac Mandatorum instrumentum, quod suis dedit Orientalis Factio. Exstat in Actis Synodalibus. Duxi tamen & hanc Cassinensem translationem vulgandam. Habet enim aliqua notanda discrimina. Primum est, quod vulgata translatio Paulum Emesenem Episcopum solius absentis Acacii Berthænsis, Cassinensis autem Codex ipsum etiam Cyri Tyri Metropolitæ, præsentis apud Ephesum, faciat Vicarium. Eiusdem Cyri vices dat etiam Macario Laodicensi. Possit esse mendum Scriptoris, qui Cyri nomen bis per errorem scripserit. Nam quomodo Cyrus posuisset duos Vicarios? Possit tamen posuisse. Quidquid sit, vulgata translatio rectè distinguit inter has Episcopales vices. De Paulo Emeseno dicit: *Qui idem Acacii Berthænsium Episcopi personam in loquendo gerit.* At verò de Macario Laodicensi aliter loquitur: *Qui etiam pro Cyro Episcopo verba facturus est.* Nempe Paulus etiam apud Ephesum in Synodo repræsentabat absentem Acacium, at verò Macarius præsentem Ephesi Cyrum erat repræsentaturus dumtaxat Constantinopoli. Eodem modo Apringius Chalcedensis & Theodoretus Cyrensis erant repræsentaturi suos Ephesi præsentibus Metropolitæ. Cyrus & Alexander pro Factionis causa erant ardentissimi, ideoque voluissent esse Legati. At quia ex rationibus non poterant, suas vices voluerunt dictis Episcopis superaddere.

Alterum discrimen est, quod Cassinensis translatio omittat Alexandri Hierapolitani & Dorothei Martianopolitani subscriptionem, & simpliciter dicat: *Et subscripserunt huic Mandatario universi Orientales Episcopi.* Haud dubiè etiam Cappadoces, & Pisidas, & Thracas, alique omnes adhærentes Orientalibus. Etenim Dorotheus palam erat ex Thracica Diocesi. Porro vulgatus Translator non sine causa expressit duas istas subscriptiones. Forsitan quod scriptæ essent cum singulari impetu. Præsertim contra Cyrilli Capitula. Aliorum subscriptio haud dubiè possit nos docere aliquid: Verum huc usque nos latet. Notanda sunt verba: *Postquam in magnam illam*

Iam civitatem perveneritis. Edicunt quod hi Legati non Chalcedonem, sed omnino evocati fuerint Constantinopolim. Quod ipsum lucet ex his verbis: *Ad celeberrimam Constantinopolitanam urbem evocati sumus.* Et cum ista ipse atque opinione lati exierunt Epheso. At per viam Joannes Comes alia eis dedit Mandata: Eos iussit subsistere Chalcedone, & istic prætolari ulteriorem nutum Principis. Nempe Theodosius palatium docebatur saniora, & Regiam civitatem metuebat ab eis turbandam.

Quæstio est, Quid sit audiri coram Imperatore, quid in Senatu, quid in Consistorio? Quomodo hæc tria differant? Respondeo differentiam pendere à notitia Imperialis Consistorii, de quo in Scholio ad tertiam legem Tituli de officio iudicum omnium in Theodosiano Codice scribit Jacobus Gothofredus: *Consistorium, quod notissimum jam, locus est, ubi cum consilio suo Imperator, ubicumque tandem id sit, consistit, & exinde agit, deliberat, decernit. Etiam in Theatro.* Decernit non solummodo privata, sed & publica negotia. Et hæc est ejus differentia ab Auditorio. In hoc enim sola privata tractantur. Hinc plures in utroque Codice leges habent hanc subscriptionem: *Actum in Consistorio.* Porro istud Principis consilium non erat quocumque aut qualescumque, sed singulare, constatum ex solis Consistorialibus Comitibus, ideoque dictum Consistoriale consilium. Etenim inter varias Imperialium Comitum classes erant etiam Comites Consistoriani. Et sanè non infimi. Etenim apud Cafiodorum habemus hanc formulam: *Comitivam primi Ordinis largimur, ut Consistorium nostrum ingrediariis.* Proinde erant primi Ordinis. Institutum Magni Constantini. Alii Consistorium dumtaxat ingredi, alii poterant etiam & deliberare. Item alii in Consistorio, alii erant intra Consistorium. Quod Principi adsiderent, apud Flavium Vopiscum in Aureliani Imperatoris vita lucet ex Acholio, qui dicto Principi fuit Magister Admissionum. Quidam volunt aliquos etiam steterisse. Et hanc fuisse unam ex istorum Comitum differentiis. Et ab horum consistentia dictum fuisse Consistorium. Probat ex Sancti Ambrosii ad Valentinianum secundum Imperatorem litteris, scribentis de Tyranno Maximo: *Ubi sedet in Consistorio, ingressus sum. Adsurxit, ut osculum daret. Ego inter Consistorianos steti. Hortari ceperunt alii, ut ascenderem; vocare illi, &c.* Per Consistorianos existimant à Sancto Ambrosio intelligi Consistoriales Comites inferioris Ordinis.

At certum est labi. Etenim in Schollis ad arcanam Procopii Cæsariensis Historiam rectè scribit Nicolaus Alemannus: *Consistorium vocabatur à consistente multitudine, & Principis Audientiam postulante.* Nam & hodie ad Romanum summi Pontificis, quod ex Imperii forma desumptum est, Consistorium consistit multitudo. Sanctus igitur Ambrosius queritur se à Maximo fuisse adeo despectum, ut intra primum velum debuerit in Consistorio stare, & istic quasi unus à Populo loqui. Hunc suum sensum lucidè expo-

nit in superioribus: *Cum pervenissem Treveros, postmodum processit ad Palatium. Egressus est ad me vir Gallicanus, Præpositus Cubiculi, Eunuchus Regis. Poposci adeundi copiam: Quæsit, num Rescriptum haberem vestrae Clementiæ. Respondi habere. Retulit non posse me, nisi in Consistorio videri. Dixi non esse hunc morem Sacerdotalem: Cerid esse aliqua, de quibus secretò deberem cum suo Principe confabulari. Quid plura? Consuluit eum, sed eadem referenda credidit, ut liqueret etiam priora ex illius arbitrio deprompta. Dixi tamen alienum id quidem à nostro munere, sed me recepto officio non defuturum, gratam mihi esse humilitatem, in tuo præsertim, & quod verum est, Fraternali pietatis negotio.* Sanctus Ambrosius erat Valentiniani Legatus, ideoque ipsum non ut Episcopum, sed ut Legatum tractavit Maximus: Ipsum privatim solum solum in suo Sacro Cubiculo audire noluit, sed dumtaxat publicè in Consistorio. Principum enim Legati consueverant istic audiri à Romanis Imperatoribus. Attamen non penitus neglexit debitam Episcopo reverentiam. Etenim in pleno Consistorio præter morem adsurrexit, & Ambrosium voluit honorare publico osculo. Et Ambrosius, ne recepto Legati officio, & dilecto suo Valentiniano, ac item suæ in occisum à Tyranno Gratianum pietati deesset, admisit ac explevit humilitatem, & cum reliqua audientiam prætolante multitudine stetit, ac Maximum est allocutus in Consistorio. Nihilominus etiam Episcopali officio non defuit. Etenim ad adsurgentem & osculari volentem Tyrannum constanter & publicè edixit: *Quid oscularis eum, quem non agnovisti? Si enim me agnovisses, non hoc loco videres.*

Describendum est integrum Sancti Ambrosii & Tyranni Maximi Consistoriale hac de re colloquium: *Commotus es, inquit, Episcopo. Non, inquam, injuria, sed verecundia: Quod alieno consisto loco. Et prima, inquit, Legatione ingressus es Consistorium. Nec illud, inquam, mei erroris fuit: Vocanti, non ingredientis vitium est. Cur, inquit, ingressus es? Quia, inquam, tunc ut inferiori pacem petebam, nunc ut equali. Cujus inquit, beneficio equali? Respondi: Omnipotentis Dei, qui Valentiniano Regnum, quod dederat, servavit. Ex quibus plura addicimus. Primò, quod Sanctus Ambrosius ab Imperatore Valentiniano ad Maximum Tyrannum, Fratris ejus Gratiani Trucidatorem, ac Imperii in Gallia Invasorem, Legatus Treverim, statim accesserit ad Sacrum Cubiculum, & intromitti petierit, solus cum solo de rebus arcanis collaturus. Secundò, quod istud ex Episcopali Jure ac privilegio postulaverit. Latini enim Imperatores istam reverentiam ex antiquo more deserebant Episcopis. Tertio, quod Ambrosius non fuerit admittus sed remissus ad commune Consistorium. Quarto, quod Maximus isti Episcopali privilegio derogate noluerit, sed suum facinus fundaverit in alio titulo. Duplici. Primò, quod Ambrosius non ut Episcopus accederet, sed ut Legatus laici Principis, ideoque ejus Audientia spectaret ad Consistorium. Deinde, quod in prima sua ejusdem*

Va-

CAPUT XXIV. --112

Epistola Præfectorum ad Nestorium, ut cum honore ad suum Monasterium remearet, unde ad Episcopatum fuerat vocatus.

EA quæ per Synodi visa sunt geri iudicium, tempore longo distulimus. Licet nos multum valde culpant, & existerent importuni. Quoniam verò litteræ nobis tuæ Sanctitatis reditæ sunt, manifestantes fastidiosum tibi esse, quod in Epheso remoraris, & desiderabile esse de reliquo tuæ Religiositati, ut iter assumas, eos qui per omne iter debeant ministrare direximus: Sive navigare, seu per asinam, id est, si per Ponticam viam proficisci placuerit, ita ut usque ad Monasterium ministrent. Et angarias vobis, annonasquæ transmissimus, à Domino clementiam postulantes, ut incolomis ear Sanctitas tua, & ita degat, sicut desiderat ipsa. Consolationis enim te non credimus indigere, respicientes ad animam tuam, quæ sapiens est, & ad multa bona millia, per quæ super alios emines.

SCHOLION.

AD hujus Epistolæ intellectum faciunt, quæ scribit Epiphaniensis Evagrius: *Quemadmodum Nestorius in exilium eiectus sit, & quid postea de illo factum, & quem vitæ exitum sit consecutus, & quas pœnas blasphemie causa dederit, nequam ab illis, qui res ejus gestas litteris prodiderunt, traditum est. Quæ omnia planè intercidissent, fuissentque temporis diuturnitate ita deleta & obruta, ut ne de illis omnino vel semel audiri posset, nisi in librum quemdam ab ipso Nestorio editum, in quo istarum rerum continetur narratio, fortè fortuna incidisset.* Proinde Evagrius videtur nec compositam ab Irenæo Tragediam, nec has Epistolas vidisse, immo nec omnia Acta Ephesini Concilii. Nam & in his est non unica mentio de primo exilio Nestorii. Exponit ejus blasphemias, & prosequitur: *Porro in eodem libro Nestorius ostendit Theodosium primò propter amorem, quo eum complectebatur, ejus abdicacionem minimè ratam fecisse, deinde cum quidam Episcopi ex utraque Factione ab urbe Epheso ad Theodosium missi essent, potestatem sibi datam revertendi ad suum Monasterium, quod ante portas Antiochiæ situm est. Cujus nomen à Nestorio quidem non ponitur, tamen fertur appellatum esse Monasterium Euprepi. Narrat item ipse Nestorius se in eo loco quadriennii spatio commoratum esse, variis affectum honoribus, variisque præmiis donatum, postea autem*

autem relegatum ad Oasim Edicto Theodosii. Verum quod caput omnium erat penitus occultavit. Neque certè in eo loco vitam degens à sua destitit blasphemia, adeò ut Joannes Antiochiæ Præsul istam in apertum profertur sententiam, Nestorium scilicet perpetuo esse exilio multandum. Eiusdem rei meminuit Nicephorus Calixtus. Exponit utriusque partis Acta, & prosequitur: *Hæc omnia cum ab utraque parte ad Imperatorem sunt relata, tum Episcopi eidem præsedo fuerunt, qui Acta Factionis utriusque renuntiaverunt. Imperator primum Nestorii condemnationem ratam non habuit. Orientales enim Episcopi Nestorium secum abductum in annum tertium per vim in Episcopatu retinere. Quarto autem ab condemnatione anno Joannes Antiochenus, Judicium Dei metuens, & multos præterea prava Nestorii opinione interire videns, Theodosio Imperatori, ut quamprimum eum ex Orientali Ditione ejiceret, significavit. Et Imperator, postquam illius blasphemiam certo cognovit, Nestorium confestim Oasim deportari iussit.*

Præfens itaque Epistola est executoria primi exilii. Hoc enim decretum fuit post utriusque partis Legatos advectos Constantinopolim. Post auditos Legatos Sanctæ Synodi. Præsertim Apostolicæ Sedis Legatos, Arcadium Episcopum, ac Philippum Presbyterum. Lucet hoc ex Epistola Legatorum Orientalium ad suam in Ephesina civitate Factionem: *Postquam Chalcedonem pervenimus, nam Constantinopolim neque nos, neque Adversarii nostri intrare permisi sumus propter seditiones bonorum Monachorum, fama acceptimus, quod ante octo dies, priusquam compareremus, ex gloria Pientissimi Regis, Dominus Nestorius ab Episcopo dimissus sit, ut eat quo liberet. Unde valde doluimus: Quando quidem verè ea, quæ illicitè & absque iudicio facta sunt, jam robur habere videntur. Et ex litteris Theodoretæ ad suam Metropolitanam Alexandrum: De amico, utique Nestorio, sciat tua Sanctitas, quod si quando ejus faceremus mentionem, vel apud Pientissimum Regem, vel apud illustre Consistorium, defectionis notabamur. Tanta sunt eorum, qui intrò sunt, erga illum inimicitia. Et hoc est molestissimum. Pientissimus Rex præ omnibus aliis averfatur nomen, manifeste dicens: De hoc mihi nullus loquatur. Specimen enim semel ipse dedit. Attamen dum hic sumus, non cessabimus omni virtute & ejus partis curam gerere, scientes factam illi ab impiis injuriam. Et ex alia Orientalium Legatorum ad suos Epistola: De Pientissimo Episcopo Nestorio sciat vestra Pietas, quod studuerimus quidem sermonem de ipso inferere, sed nunc non potuimus, eò quod omnes vel ad ipsum nomen hostiliter officiantur. Nihilominus curæ nobis erit, tametsi res sic habeant, per opportunitatem temporis ac Auditorum benevolentiam etiam hoc facere, si quidem nostro Proposito Deus cooperatus fuerit. Et ex Imperiali sententiæ relatione, exstante in tertia parte Ephesini Concilii: Cum septem & septem ex utraque parte Episcopi Constantinopolim venissent, Imperator ceriò comperit. Sanctam & æcumenicam Synodum canonicam ac legitimo ordine in omnibus servato Nestorium deposuisse. Itaque Legatorum Synodi senten-*

tia approbata, Orientales quidem condemnat, Nestorium verò multat exilio.

Reçè dicitur utraque parte fuisse septem dumtaxat Episcopos, Etenim octavus Sanctæ Synodi Legatus erat Philippus Presbyter. Unus autem è factiosis Legatis Himerius Nicomedienfis Episcopus mansit in via infirmus, & tunc Chalcedonem non pervenerat. Hinc ejus Collegæ scripserunt Ephesum ad suos: *Porrò cum scripta esset Epistola, nondum occurreret nobis Dominus Himerius. Nam fortassis impeditus est in itinere.* Hæc relationis de Legatis verba, Cum Constantinopolim venissent, debent cum sale intelligi: Prope Constantinopolim, Chalcedonem. Etenim Factionis Legatio nunquam intravit urbem Regiam. Ipsa autem mentitur id factum propter seditiones Monachorum. Factum enim fuit ad Monachorum preces, non sine fundamento mentientium turbas & scandala ab istis Legatis. Imperator itaque Theodosius ex auditis Sanctæ Synodi, ac præsertim Sedis Apostolicæ Legatis cognovit Nestorium verè Hæreticum, & canonicè ac legitime damnatum, at verò Cyrillo ac Memnoni summam irrogatam injuriam: In ipsos processisse non Episcopale Judicium, sed impotentis animi contumeliam. Et ipsam à Sancta Synodo ac Apostolicæ Cathedræ Vicariis esse circumductam & exussillatam. Itaque Legatorum Synodi sententia approbata, Orientales quidem condemnat, Nestorium verò multat exilio.

Decrevit quatuor. Nestorii damnationem censuit canonicam. Sancti Cyrilli ac Memnonis degradationem circumduxit. Joannis Antiocheni excommunicationem usque tunc permittit in suo robore. Nestorium relegavit in suæ professionis Monasterium. Insuper Sanctum Cyrillum ac Memnonem iussit solvi è vinculis, ac reddi in plenam libertatem. Hæc omnia apud ipsum valuit Apostolicæ Sedis reverentia. Quod Nestorium ad suæ professionis Cœnobiium relegaverit, testatur etiam in Litteris ad Ephesinam Synodum Sanctus Celestinus Pontifex: *Scriptissimus Clementia Principali, ut de sanitatis medio infirmitas auferatur. Didicimus namque Nestorium Antiochiam revertisse, atque illic unde venerat, vivendi præstitam facultatem. Innocentium exitium est istud exilium. Adspiciamus diligentius, quid illic possint parere, quæ illic sunt ante concepta.* Ex quo patet famam, quæ Factionis Legatis nuntiarat Nestorio factam facultatem eundi quo vellet, fuisse mendacem. Et huic suo Decreto Theodosius adeò constans inhæsit, ut à Deprecatoribus nec Nestorii nomen audire sustinuerit. Et adducebat rationem: *Specimen enim semel ipse dedit. Cassinensis translatio est longè melior: Typum namque jam semel ea, quæ ad illum pertinent, susceperunt. Retinuit vocem græcam, Typum. Latine dicimus Formam. De qua Jacobus Guthierus in secundo libro de officiis Domus Augustæ: Formæ sunt Epistolæ, quibus aliud à Principe, vel à Præfeco Prætoris constituitur. Formam à Præfeco Prætoris datam vocat Severus Alexander. Theodosius igitur Nestorii Deprecatoribus reponerat rem omnem jam esse conclu-*

conclusam, non à suo dumtaxat Sacro Decreto, sed etiam ab executoria Forma Præfeci.

Apud Synodalia Acta existit Imperiale exilii Decretum: *Licet nostrum erga Rempublicam studium conspiciatur sit, non minori tamen nobis est cura, ut Sacro-Sancta Religio pura consistat, qua videlicet à nobis custodita in publicis quoque rebus nos adjuvari confidimus. Quare cum Nestorius. Catholica Ecclesiæ quondam Sacerdos, nunc verò fidei Proditor, tantorum scelerum mole oppressus teneretur, necessarium est, ut nostræ Serenitatis sententiæ subjiciatur, calamitatemque moribus illius digna opprimatur, ut qui venerandæ Ecclesiæ legibus abjectis Hæreseos Auctor existerit; & dum illorum, quos proditoris suæ socios sibi adiunxit, fidem corruptit, alienæ corruptionis crimen in suam ipsius personam recipit. Tua proinde celebris Dominatio, hac Pragmatica sanctione, sive peculiari auctoritate ostensa, prædictum Nestorium ob admissam à se impietatem in perpetuum exilium Petras deportari jubeat, omniaque illius bona Ecclesiæ Constantinopolitane addicat, quo Augustissimi illius Loci opes, cuius ille Sacra Mysteria nuper prodidit, auctiores evadant. Hac enim ratione Religio Sanctissimæ Fidei in membris hominum intacta perseverabit; & Regni nostri felicitas Religione munita floreat. Decretum habet hunc Titulum: Antigraphum interpretationis Decreti Imperatoris, scripti ad Isidorum, Præfecom Prætorium & Consulem, de exilio Nestorii. Ex hoc Titulo quidam censent hoc Decretum esse non primum, sed secundum ac ultimum de Nestorii exilio. Utpote scriptum ad Isidorum, Orientalis Prætorii Præfecom, unaque Consulem. Hoc est anno trigésimo sexto istius sæculi. Isto enim anno Isidorus simul cum Senatore fuit Consul, simulque Præfectus.*

Ego tamen existimo esse primum, ac præsentem Epistolam fuisse ipsius executoriam. Ob diversas rationes. Prima ratio sunt varia Decreti verba: *Quare cum Nestorius Catholica Ecclesiæ quondam Sacerdos, nunc verò fidei proditor. Necessarium est, ut nostræ Serenitatis sententiæ subjiciatur. Qui venerandis Ecclesiæ Legibus abjectis, nefandæ Hæreseos Auctor existerit. Proditoris sibi socios adiunxit. Fidem corruptit. Omnia illius bona Ecclesiæ Constantinopolitane addicat.* Quis non videat hæc omnia dirigi in novellum ac hesternum Hæresiarcham, ideoque esse primum Decretum? Et certè post primum exilium Nestorius nulla habuit amplius bona. Secunda ratio est discordantia temporis. Evagrius inter primum & secundum Nestorii exilium difertè affirmat quatuor dumtaxat annos intercessisse. Quod ipsum confirmat Nicephorus Calixtus. Proinde secundum ejus exilium non trigésimo sexto, sed trigésimo quinto istius sæculi anno evenit, sub decimo quinto Theodosii, & quarto Consulatu Valentiniani tertii. Nempe eo ipso anno, forsitan & eo ipso die, quo iidem Principes ejus libros damnaverunt ad ignem. Quæ omnia facta sunt ad preces Joannis Patriarchæ Antiocheni. Tertia ratio est discordantia locorum. Etenim hæc sententia in Petras, utique desertæ Arabiæ, secun-

da autem sententia Nestorium relegavit Oasim in desertam Lybiam, ideoque certum videtur, quod hæc sententia sit omnium prima. Nec obest adductus ejus Titulus. Hic enim postmodò est adjunctus à Synodaliū Actorum Compilatore, qui Isidorum honorare volens, & ejus dignitates omnibus facere notas, ei adscripsit & Consulit Titulum, ac Præfeci. Hinc plures putarunt Decretum hoc esse anni trigésimi sexti.

Quæstio est, Quomodo Decretum releget Nestorium in Petras, quem certò constat fuisse abductum in suum Sancti Euprepii Monasterium? Hoc enim non solus ex ipso Nestorio Evagrius, sed & in laudatis ad Ephesinam Synodum litteris testatur Sanctus Celestinus Pontifex. *Quomodo hæc coherent? Respondeo exponi à Nicephoro Calixto: Nestorius blasphemie suæ defensionem scripsit. In ea refert Theodosium propter commiserationem primum rejectionem ejus auctoritate sua non confirmasse. Ubi verò Episcopi quidam Constantinopolim venissent, ut in Monasterium sum revertetur, permissum ei esse. Igitur Theodosius ad multorum, quibus Hæresiarcha non carebat, Amicorum preces mitigavit sententiam, & Arabiæ Petras mutavit in ejus Monasterium. Nicephorus ex Evagrion, Evagrius ista scribit ex ipso Nestorio. Et hinc videmus cunctos ejus libros statim non fuisse exustos, sed quosdam permanisse usque ad ætatem Evagrii. Quin immò in Spirituali Prato Joannes Moscus refert suo adhuc tempore quosdam supervivisse. Et adversus istam sententiæ mitigationem potentissimè intercedit per supra adductas litteras Sanctus Papa Celestinus. Data sunt Idibus Martii, sub Ætici ac Valerii Consulatu, anno istius sæculi trigésimo secundo, dudum post solutam Synodum. Etenim ex ipsa redux Sanctus Cyrillus est Alexandriam ingressus die trigésima Octobris. Hinc quæstio est, Quomodo Pontifex tunc scripserit ad Synodum? Respondeo rescriptisse ad Maximiani novi apud Constantinopolim Episcopi Synodicas, missas per Joannem Presbyterum ac Episcopum Diaconum. Hos Dominicæ Nativitatis diebus Romam advectos remisit Dominicæ Resurrectionis tempore. Porrò Maximianus fuit à septem Ephesinæ Synodi Legatis consecratus, inter quos erat cum Philippo Presbytero etiam Arcadium Episcopus, Papalis in Synodo Vicarius. Proinde & isti suam Synodicam miserant, & haud dubiè prætolabantur Papale Rescriptum. An Projectus Episcopus, & ipse Apostolicus in Synodo Vicarius, tunc Romam rediisset, ignoro. Quidquid sit, certum est Synodi dissolutionem tunc non fuisse ignotam Pontifici. Proinde in suis litteris per Ephesinam Synodum intelligit octo ejus Legatos. Nec sine fundamento. Etenim Synodus ipsis utpotè Plenipotentiariis delegarat omnem suam auctoritatem. In hisce Celestini litteris notanda sunt ista verba de Antiochena Ecclesiâ: *Adspiciamus diligentius, quid illic possint parere, quæ illic sunt ante concepta.* Affirmant Nestorium etiam Antiochiæ, antequam veniret Constantinopolim, fuisse Hæreticum. Utpote istic discipulum Theo-*

Theodori Mopsuestiensis, per quem in ipsum descendit Pauli Samofateni hæresis. Etiam hæc verba de eadem Ecclesia: *In oculis est ejusdem civitatis Ecclesia, quæ per hunc perdidit Sacerdotem.* Alia lectio habet: *Perit.* Existimo legendum: *Perdidit.* Etenim Pontifex alludit ad Ephesinam Joannis Antiocheni damnationem. Affirmat quod Antiochia per Nestorium ac impenos ei favores amiserit suum Episcopum. Hinc subdit: *Et tamen laboramus advertere, quis cui fuerit causa peccati. Nisi forte quod pro quiete Ecclesiarum dicimus, deceptum se illo demonstrat, deserendo damnatum.* Affirmat esse incertum, an Nestorius Joannem, an Joannes depravasset Nestorium. Quod nempe ambo fuissent sub disciplina scelerati Theodori. Addit veritatem apparituram, dum Joannes Nestorium deseruerit, atque ita demonstraverit se fuisse non seductum, sed deceptum.

Notanda sunt & hæc verba: *Ubi colatur ab omnibus exulatus.* Confirmant Evagrii haustam ex ipso Nestorio relationem: *Narrat ipse Nestorius se in eo loco quadrienni spatium commoratum esse, variis affectum honoribus, variisque præmiis donatum.* Exponit Nicephorus Calixtus: *Orientalis Episcopi Nestorium secum adductum in annum tertium per vim in Episcopatu retinere.* Videlicet illi, qui factam à Sancto Cyrillo & suo Patriarcha Joanne pacem noluerunt admittere. Pergit Pontifex: *Elaborate, fratres Charissimi, ut verè rollatur de medio vestrum, qui hoc opus fecit. Quod opus? Quibusdam videtur quod Nestoriani exilii mitigatio atque translatio. Videtur non per Joannis Antiocheni Factionem, sed per Synodalem Legatorum aliquem fuisse obtenta. Ex humana commiseratione. Etenim factiosorum Legatorum nullus fuit admissus in civitatem Regiam, & ab ipsis Theodosius nec audire sustinuit nomen Nestorii. At certum est Pontificem in Nestorium scribere. Hinc subdit: *Sola decet tales homines solitudo.* Vult ipsum compelli in solitudinem: Utique ad Petram desertam, in quam Princeps ipsum relegaverat. Efflagiat reviviscere hanc sententiam. At non fuit exauditus.*

Porro præfens Epistola est omnino præfati Præfati & Consulis Isidori. Ipse enim per multos annos fuit Præfectus Orientis Prætorio. Et ipsi suberant Ephesus, Constantinopolis, Petrus, ac Sancti Euprepii Monasterium, ideoque Nestoriani exilii executio ad ipsum spectabat omnibus modis. Hæc tamen Tituli verba, *Epistola Præfectorum*, credo ex Scriptoris vitio mendosa, & legendum: *Epistola Præfati Prætorio.* Etenim Nestoriani Rescripti Titulus habet: *Epistola Nestorii rescripta ad eundem Præfectum Prætorio.* Isidorum inscribit Prætorio Præfectum, quod forsitan præfessent pluribus Prætoribus. Certè aliquando fuit etiam Præfectus Illyrici. Et possit utriusque simul præfuisse. Sunt enim & alia similia exempla. Epistola huc usque non comparuit. Et docet nos plura. Primo, quod Nestorius, licet Synodalem ejus degradationem Princeps confirmasset, cum honore sit

eductus Epheso, ac reductus in suum Monasterium. Omnino existimo Epistolæ Titulum esse Comitatus Irenæi opus, at tamen non caret fundamento. Etenim Epistola est plena honoris ac reverentiæ. Haud dubiè Isidorus Nestorium Antiochiæ adhuc Presbyterum, ac forsitan etiam Constantinopoli Episcopum dilexerat, & ex isto fonte processit tam honorifica Epistola.

Secundò docemur, quod Synodale de Nestorio iudicium non à solo Principe probatum fuerit, sed etiam ab ipso Isidoro. Attamen post multas moras: Et post multorum importunas querimonias. Tertiò discimus, quod Nestorius non invitus, sed ad proprias preces fuerit ejectus Epheso. Postquam Regium de sua damnatione, ac suo in Petras exilio Decretum intellexit, erubuit manere Ephesi, ideoque ab amico Orientis Præfecto Isidoro supplicavit cum publicæ evectionis honore reduci in suum Monasterium. Haud dubiè etiam per ipsum, ac per alios supplicavit mitigari exilium. Et Isidorus direxit honorificentissimam evectionem. Et hac occasione opinor ab Orientalibus Episcopis sparsum rumorem, quem in famosa ad Marim Persidis Antistitem Epistola scribit Ibas Edesenus: *Nestorius, quia sua erat odio civitati, & viris qui in ea sunt maximis, in eam reverti non potuit.* Sparserunt ipsum non hæreseos aut degradationis, sed politice pacis causa esse remissum ad Sanctum Euprepium. Etenim Ibas, licet necdum Episcopus, sed Rabbulæ Episcopi Presbyter, fuit omnibus præfens, ideoque scripsit ex suorum Episcoporum sensu. Istud ejus verbum multis discuit, ac purgare studet Facundus Hermianensis. Hinc etiam verificari possit, quod supra audivimus à Nicephoro Calixto: *Orientalis Episcopi Nestorium secum adductum in annum tertium per vim in Episcopatu retinere.* Affirmat Nestorium non statim abiisse solum, sed expectasse Synodi finem, & tunc abiisse cum istis suis Dilectoribus. Forsitan dum post evectionis adventum parat se ad iter, possit dimissa fuisse Synodus, atque ita possint omnes simul abiisse.

Et certè hæc Epistola est scripta circa finem Synodi. Etenim Sanctus Cyrillus trigesima die Octobris pervenit Alexandriam; ideoque statim ad istius Mensis medium debet abiisse Epheso. At verò Sacra, quæ utriusque partis Legatos evocavit Constantinopolim, fuit data ad medium Augusti, & ante datam hanc Epistolam plura intercurerunt. Omnium Legatorum iter, Catholicorum accessus ad Principem, Nestorianæ damnationis confirmatio, Decretum exilii, horum notitia transmissa Ephesum, eorundem Nestorio ac Synodo facta insinuatio, Nestorii preces ad Isidorum, & hujus tandem Rescriptum. Quæ omnia ægrè potuerunt expleri ante Octobris medium. Et certè Isidorus nequit tum fuisse Antiochiæ. Hæc enim triginta diebus distat Epheso, ideoque Nestorius non potuisset, nisi intra duos menses, habuisse Responsum. Quare videtur tunc fuisse Constantinopoli. Confirmata damnationis tempus colligere possumus ex Schismaticorum Legatorum ad suos Epistola: *Postquam*

quam Chalcedonem venturus, fama accepimus, quod ante octo dies, priusquam compareremus, Dominus Nestorius ab Epheso dimissus sit. Quid sit, Priusquam compareremus, exponere videtur Cassinensis translatio: *Quia ante octo dies adventus nostri Piissimo Imperatori placuerit Dominum Nestorium ab Epheso dimitti.* Veruntamen hoc non cohæret cum supra adductis testimoniis, affirmantibus istud Principi non placuisse, nisi post auditos Legatos Sanctæ Synodi. Proinde, Priusquam compareremus, omninò videtur facere hunc sensum: Priusquam audiendi compareremus ante Principem. Nempe Synodi Legatos Theodosius antea audiverat, atque ex solo ipsorum relatione processerat ad istud iudicium. Est res statim discutienda largiùs. Quid quid sit, Nestorius possit usque ad solutam Synodum permanisse Ephesi.

CAPUT XXV. ---II 3

Epistola Nestorii rescripta ad eundem Præfectum Prætorio Antiochenum, ad Epistolam supra scriptam.

SUcepimus tuæ Magnitudinis litteras, in quibus cognovimus à Piissimo & omni laude dignissimo Imperatore præceptum, ut nos in Monasterio degeremus. Et Decreti donum sumus amplexi. Nihil enim nobis ampliùs honorabile est, quam pro pietate remotio. Illud autem mentis vestræ magnitudinem quæso, ut pro Religione frequenter ad memoriam piissimi Principis reducatis, ut verboritates Cyrilli, quas adjudicavit Pietas ejus, per publicas Imperiales litteras notet ubique. Ut per universas Orthodoxas legantur Ecclesias. Ne fortè ob hoc sine litteris pii Imperatoris dicantur ab eo Cyrilli Scripta percelli. Simplicioribus hinc scandalorum nascetur occasio, tanquam non verè dicantur. Et tuis verè est animis dictum, ad defensionem veritatis adhibere quæcumque possibile est. Sufficit namque hoc solum dicere ad te, qui per omnia, quæcumque tibi committuntur, bonus comprobatus existere.

SCHOLION.

Epistola hæc docet plura. Primò, quod Nestorius Præceptum, quo ab Imperatore iussus fuit redire ad suum Monasterium, amplexus fuerit pro grandi beneficio. Quia nempe erat Decreti, quo Petrus proscriptus fuerat, gratiosa Christi. Lupi Opera T.VII.

mitigatio. Secundò, quod hanc gratiam primò intellexerit ex adductis Isidori litteris. Certè exilii legem jam ante intellexerat. Nam ex hac notitia supplicaverat sibi transmitti evectionem. Tertiò docemur horrendam ejus superbiam ac pertinaciam. Lucet ex his verbis: *Nihil nobis ampliùs honorabile est, quam pro pietate remotio.* Socrates compendiò exponit Ephesinæ Synodi lites, atque adjungit: *His rebus sic perturbatis & confusis, Nestorius, cum contentioni pestem latius in vulgus emanare intelligeret, pœnitentia adductus Mariam Deiparam vocavit, sic eloquutus; Dicatur Maria Deipara, & offensiones animorum sedentur. Verùm nemo illum pœnitentia adductum hæc dixisse existimavit, & propterea adhuc etiam Oasim incolit, tum Episcopatu privatus, tum multatus exilio.* Videtur asserere, quod hæc sint facta Ephesi. At hæc Epistola evincit longe aliud. Si factum sit, factum est, dum Patriarcha Joannes, ejus blasphemias ac pertinacia perturbatus, ipsum rogavit ex Sancti Euprepii Cœnobio propelli in aliquam solitudinem. Quare Evagrius Epiphaniensis rectè scribit Socratem fuisse ignarum Nestoriani negotii.

Quartò docemur, quod Nestorius Sancti Cyrilli Capitula etiam tunc damnaverit, clamans esse verboritates damnatas ab ipso Principe. Et reverè Theodosius ipsis adversabatur. Lucet ex Schismaticorum Legatorum litteris ad Rufum Theffalonicensem Episcopum: *Quintum jam nos, & ipsos, Ephesinæ Synodi Legatos, affatus Princeps, illis quidem mandavit, ut vel Capita Cyrilli tanquam cum fide pugnancia rejicerent, aut certè suscepto in eorum defensionem certamine, Sanctorum Patrum confessioni consentanea esse palam faciant.* Principis & plurium Palatinorum adversatio sumptèrat fomenta ex Acacio Melitinenis, qui coram Principe sustinuerat hanc propositionem: *Deitas est passibilis.* Credebatur ipsi Divinitati passibilitatem adscribere, atque ita cum nequissimo Apollinarij Discipulo Polemone blasphemare. Credebatur blasphemiam hausisse ex Capitulis. Ex hac calumniosa impressione Nestorius Isidorum rogat, ut istam Capitulorum damnationem curet firmari per Sacras & Encyclicas Augustæ Majestatis litteras, & ipsas dirigi per omne Romanum Imperium. Verùm Theodosius postmodò fuit meliora doctus, & plenè cessavit ab averlandis Capitulis.

CAPUT XXVI. — 114

Iterum alia Epistola ab Episcopis Orientalibus, & Confidentibus eorum, ab Epheſo, per quam respondetur ad litteras supra scriptas.

Venientes in Chalcedoniam, in Constantinopolim siquidem nec nos nec Adversarii nostri tumus introire permitti propter bonorum Monachorum seditiones, ex opinione cognovimus, quia ante octo dies adventus nostri piissimo Imperatori placuerit Dominum Nestorium ab Epheſo dimitti, quocumque ire voluerit. Et omnino doluit anima nostra. Quia si hoc verum est, ea quæ absque iudicio & illicitè facta sunt, interim roborari videntur. Nos autem cognoscat Sanctitas vestra pro fide rota mente certare. Et hunc laborem eligere usque ad mortem. Sustinemus verò præsentis die, id est, Gorpiaz mensis undecimo, Imperatorem piissimum transire, atque in Ruffinianis causæ audientiam facere.

Oret igitur Sanctitas vestra, ut nobis coope- retur Dominus Christus, quatenus fidem Sanctorum Patrum confirmare possimus, & ea, quæ contra Ecclesiam surrexere, Capitula radicibus amputare. Hæc ipsa & sapere & agere vestram quæsumus Sanctitatem, & permanere pro fide Orthodoxa bono nostro fervori. Quando autem præfens Epistola scripta est, nondum venerat Himerius. Putamus enim, quod nunc ægritudinis inæqualitate detentus sit. Hoc autem nihil Religiositatem nostram perturbat. Speramus enim, quia & tristitia extinguentur, & veritas refulgebit, pronè concertante unâ nobiscum Religiositate vestra.

SCHOLIION.

Hæc Epistola exstat in Actis Synodalibus. Nihilominus volui & Cassinenſem translationem vulgare. Habet enim duo insignia discrimina. Primum est in his verbis: *Ex opinione cognovimus, quia ante octo dies adventus nostri Piissimo Imperatori placuerit Dominum Nestorium ab Epheſo dimitti, quocumque ire voluerit.* Insuper omittit hanc notabilem parenthesin: *En gloriam Pientissimi Regis.* Alterum discrimen sunt hæc verba: *Nondum venerat Himerius.* Putamus enim, quod nunc ægritudinis inæqualitate

detentus sit. Exponunt, quod vulgatus Translator videtur suppressisse, Himerii in via impedimentum. Epistola data est undecimo Gorpiaz Mensis, qui est quartus dies Romani Septembris. Ex quo lucet, quod Legati sub Augusti finem advenerint Chalcedonem. Et hinc oritur difficultas, Quomodo octo diebus ante hunc adventum potuerit emanasse Decretum de Nestorii exilio? Rationem dubitandi facit laudata superius istius Decreti relatio: *Cum septem & septem ex utraque parte Episcopi Constantinopolim venissent, Imperator certò comperit Sanctam Synodum canonico ordine Nestorium deposuisse. Itaque Legatorum Synodi sententia approbata, Orientales quidem condemnat, Nestorium verò multat exilio. Eis præterea, qui ex Sancta Synodo Legati venerant, injungit ut ad Ecclesiam se conferant, ibidemque creent Episcopum Sanctæ Constantinopolitane Ecclesie.* Etenim si istud Decretum non nisi post auditos à Principe Legatos emanaverit, quomodo possit octo diebus ante ipsorum adventum emanasse?

Responderi possit duobus modis. Primò, quod Decretum emanaverit ante Legatorum Adventum. Nempe ad urgentissimas Constantinopolitani Cleri preces, in quibus revelata facie sunt locuti ad Principem, juxta Prophetæ Regulam: *Loquebar de testimoniis tuis in conspectu Regum, & non confundebam.* Usi sunt insigni exordio: *Professionis nostræ scopus, piissimi Imperatores, præter alias leges omnibus quoque Principatibus & Potestatibus obediendum esse cavet, dummodo ejus istiusmodi obedientia animæ conferat. Quod si illa inter utilitatis limites non versetur, tunc etiam adversus vestrum Apicem cum libertate audendum esse, Divinarum legum Interpretes monent.* Assimant Sacris Augustorum Principum circa Ecclesiasticas etiam causas iustionibus esse omnino obediendum, dummodo tamen sint Divinis Legibus ac Sacris Ecclesie Canonibus conformes, atque ita nostris animabus utiles. Aliàs adjungunt non solummodo negligendas, sed etiam ipsis constanter resistendum in faciem. Et ita sentire omnes Sanctos Patres, Divinæ legis Interpretes. Ex hoc principio supplicant circumduci Sacras Iustiones, quibus Princeps Sancti Cyrilli ac venerandi Memnonis iniquam degradationem confirmaverat. Rogant confirmari solam degradationem Nestorii, & potentissimè concludunt: *Quamobrem Christi amantes Imperatores, sedulo curate, ne Ecclesia, quæ more nutritis vos educavit, ac trophea adversum hostes citra difficultatem Majestati vestræ erigit, imposturam dissipetur, neve Regni vestri tempore Martyrum seculum spectandum exhibeatis; quin potius Majorum vestrorum erga Ecclesiam amorem & studium memoria repetentes, & quemadmodum unusquisque eorum Imperii sui tempore Sanctorum Patrum Synodis celebratis paruerit, Patrumque Sanctiones Legibus suis munendo quam illis deserrent observantiam statim ostenderint, ita & vos quoque parem affectum erga Sanctam Synodum, quam modo congregatis, alacriter suscipite, ut ipsa gratiarum actio-*

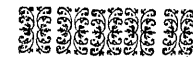
nes

nes pro Imperio vestro purè ac sanctè persolvat. Intrepidè contestantur Romani Imperatoris officium esse, non de Generalis Synodi Decretis judicare, sed ipsis reverenter obedire, ideoque Epheſinam Nestorii damnationem à Theodosio non potuisse circumduci. Et hæc preces plurimum adjuverunt Archi-Mandrita Dalmatius, ac ejus Collegæ. Etiam Eutyches. Erat enim tunc eximie Orthodoxus, Religiosus, apud omnes potens sermone ac opere. Facta hæc sunt, dum Joannes Sacrarum Largitionum Comes esset Epheſi, ante evocatos utriusque partis Legatos. Proinde Nestorii damnatio stabiliri, ac ejus exilium decerni potuit octo diebus ante Legatorum adventum.

Altera responsio est melior, & apparet certa. Nempe quod istud Decretum non emanaverit, nisi post Legatorum adventum, & post auditos Legatos Sanctæ Synodi. Etenim laudata Regii Decreti relatio disertè scribit: *Cum septem & septem ex utraque parte Episcopi Constantinopolim venissent, Imperator certò comperit Sanctam Synodum canonico ordine deposuisse Nestorium.* Tunc certò comperit, quod nempe ad laudatas Cleri Preces & contestationes cœpissent cespitare. Non ex utriusque partis, sed ex folis Sanctæ Synodi Legatis comperit. Etenim ista relatio comprehendit compendio plura, acta diversis temporibus. Porrò certum est hoc Decretum emanasse ante quartam Septembris, dum scripta fuit præfens Epistola, & dum factiosos Legatos auditurus Theodosius trajecit Constantinopoli Chalcedonem. Etenim tunc Nestorianæ damnationis confirmatio, ac hominis relegatio erant firma, & ubique notissima. Proinde necesse est, ut Synodales Legati fuerint antea soli admissi ad urbem ac Principem, atque ita has res expleverint. Si non omnes, saltem Legati Romanæ Ecclesie. Qua enim ratione optimus Theodosius hanc eis abnegavit reverentiam? Licet hoc lucidè non possim demonstrare, demonstrari tamen videtur à rerum consequentia. Proinde fama, quæ factiosis Legatis retulit Decretum ante suum adventum emanasse, aut vera non fuit, aut potius non fuit. Addenda enim sunt superius adducta verba: *Antequam compareremus.* An omnes tres Apostolici Legati fuerint Constantinopoli, est incertum. Etenim licet in Mandato, quod Sancta Synodus Legatis suis dedit, exprimantur soli Arcadius ac Philippus, eisque adjungantur Juvenalis Hierosolymitanus, Flavianus Philippensis, Firmus Cæsarænsis, Theodotus Ancyranus, Acacius Melitenensis, ac Evoptius Ptolemaidis, attamen in Epistola, quam post Maximiani consecrationem ad ipsos scripsit Sanctus Cyrillus, Evoptius omittitur, ac ejus loco ponitur Projectus. At verò in Synodica, quam de sua consecratione Maximianus scripsit ad veteris Epiri Episcopos, omittitur Projectus, & ponitur Evoptius. Projectus, licet non esset Synodalis Legatus, postmodò accessit. Rationem nescio.

Quæstio est, Cur etiam Sanctus Cyrillus non *Christ. Lupi Opera T. VII.*

fuerit inter Legatos? Rationem dubitandi au- gent ea, quæ ipse ad Theodosium Augustum scribit in Apologetico suorum Actorum ac Dogmatum libro: *Ego, Christi amans Rex, gaudebam quidem, dum à Patria discederem, Alexandria vestra relicta, etiamsi magna venti vis velis sese infunderet, atque instar tonitruum navem percelleret, ac fluctus in sublime elatus summa gubernacula circumstrepere, tamen alacri ac tranquillo animo eram, & tempestatis periculum posthabui, ut optatissimo Majestatis vestræ adpectu potiri quandoque daretur. Rursum cum ex Epheſorum civitate ad illustrem illam urbem deberentur illi, qui ad hoc à Sancta Synodo delecti sunt, ut quæ ab illa fuerant acta defenderent, ex illorum numero esse cupiebam. Primò quidem, ut Majestatem vestram coram viderem; deinde verò, ut in vestra præsentia contra Episcopum Antiochenum disceptarem, palam ostenderem eum calumniatum fuisse, & iniquè insaniisse, & quasi impotentibus furis fuisse actum, eò quod Capita blasphemiarum Nestorii anathematizasset. Hoc est, eò quod impiis Nestorii dogmatibus opposuisset duodecim anathematismos, seu anathematismis armata Capitula. Ad hæc defendenda Cyrillus optaverat esse unus è Legatis. Respondeo ipsam Legationis tempore adhuc, uti damnatum & degradatum, fuisse in vinculis, ideoque non potuisse isto voto potiri. Ejus causa erat tunc adeò malo loco, ut Aula de ipsius quoque exilio intrat consilium. Ita tunc ipse scripsit ad Regiæ civitatis Clerum ac Populum. Notanda sunt verba: *Ut quæ ab illa fuerant acta defenderent.* Non solum Cyrilli ac Memnonis reparationem, sed etiam damnationem Nestorii. Et laudata relatio palam asserit utrumque simul fuisse stabilitum à Principe. At verò reparatio stabilita non fuit, nisi post auditos Legatos: Ergò neque damnatio. Porrò quæ Cyrillus de maris impetu scribit, conferri debent cum illis, quæ ad suam Ecclesiam scripsit ex Insula Rhodo: *Gratia & benignitate Christi Salvatoris nostri magnam ac latum pelagus emensi, incolumes Rhodum pervenimus, ea ventorum lenitate ac prosperitate usi, ut totam illam navigationem citra omnem timorem, omnemque vitæ discrimen peregerimus.* Nempe per Divinam protectionem, de qua statim subdit: *Tu dominavis potestati maris, motum autem fluctuum ejus tu mitigas.**

CAPUT XXVII.

*Iterum alia Epistola quorum supra
Episcoporum ad quos supra
Episcopos.*

Per orationes vestre Sanctitatis fuit nobiscum Imperator noster collocutus. Et impetrato nutu Divino, facto nunc conyicimus interim contraria sentientes, ita ut omnia quidem nostra ab amico Christi Imperatore suscepta sint; quæ verò ab illo dicta sunt, insusceptibilia, & inconsequenter videntur. Nam fursùm versùm Cyrilli memoriam facientes, & rogantes ut ipse potius uteretur, & pro se ipso satisfaceret, nunc usque obrinere minime potuerunt. Sed audierunt, quia oportet moveri de pia Religione sermonem, & Fidem Patrum roborari Sanctorum. Convicimus verò & Acacium, qui inter gesta Deitatem confessus est esse passibilem. Eiusque adeò motus est visus Imperator noster, ut blateam chlamydem, qua induebatur, excuteret, seque retrò subduceret præ magnitudine blasphemie. Vidimus verò & omnem Senatam, qui erant in Consistorio, valde approbare nos ipsos, tanquam reverà pro vera fide laboribus desudantes.

Placuit igitur Piiſſimo Imperatori nostro, ut unusquisque exponeret propriam Fidem, & Pietati ejus offerret. Nos verò respondimus, quia impossibile est, ut alteram faciamus expositionem, nisi quæ in Nicæa facta est à Beatissimis Patribus. Et hoc quoque placuit ejus Imperio. Restat igitur illam, in qua Sanctitas vestra subscripsit, Pietati ejus offerre. Omnis autem Constantinopolitana Populus Civitatis ad nos sine cessatione perveniat, rogans ut pro Fide fortiter decertemus: Et ad eos fortiter compescendos, ne occasionem dare Adversariis videamur, plurimum laboramus. Direximus autem vestre Religiositati expositionis exemplar, ut duo authentica dignemini exemplaria transcribere, & subscribatis ambobus.

SCHOLIION.

Etiam hæc Epistola est vulgata. Censui tamen & Cassinensem translationem esse vulgandam: Ob dictas sæpius rationes. Data est quinta aut sexta die Septembris. Etenim Ephesino Orientalis Factionis Conventiculo refert Acta apud Principem, & ipsorum successum. At verò Acta illa contigerunt quarta die istius mensis. Tunc Theodosius trajecit Chalcedonem, celebravit istuc Consistorium, & in

ipso auditur Partes. Utraque translatio affirmat hæc facta in Consistorio, cum aliquo tamen discrimine. Etenim Cassinensis affirmat inter Consistoriales Comites fuisse totum Senatam. Aliud discrimen est, quod vulgata translatio affirmat Acacium Melitinensem in Commentariis posuisse Deitatem passibilem, at verò Cassinensis ait ipsum fuisse id confessum inter Gesta. At tamen discrimen sibi ipsi cohæret. Ex ipso discimus verbalia Consistorii Gesta fuisse redacta in commentarios, & Acacium utrobique constanter perstitisse in istis vocibus. Insuper discimus Græcorum Episcopos fuisse compulsos dicere in Consistorio: Etiam de rebus sacratissimis. Et Latini Episcopi, licet Apostolicæ Sedis Legati, se accommodarunt illorum moribus.

Epistola etiam docet Joannem Antiochenum ac ejus in hac Legatione socios potentissimè egisse contra Sanctum Cyrillum, adversum ejus in Nestorium Acta, ac præsertim adversum ejus Capitula. Hinc enim Synodales Legati, quod Princeps eorum Apologiis non plenè acquiesceret, rogarunt ipsum advocari, utpote qui ætatem & linguam haberet, ideoque meliùs posset pro semetipso satisfacere. Nec dubium, quin addiderint hanc evocationem ipsi semper fuisse in votis, & fore acceptissimam. Et hæc preces ille omnino respicit in suo Apologetico. At preces non fuerunt exaudite, Et hinc oritur quæstio, Quomodo Nestorii damnatio, nec non Cyrilli ac Memnonis reparatio fuerint Constantinopoli per Theodosium confirmata ante ejus Trajectum, & Consistorium apud Chalcedonem? Etenim Cyrillus istuc adhuc fuit inter reos, & necdum plenè purgati meruit: Quomodo igitur antea fuit confirmata ejus reparatio? Respondeo ac fateor non esse levem scrupulum. Interim quod Imperator Nestorii damnationem ac exilium firmaverit ante hoc Consistorium, non est dubitandum. Etenim de isto ipso nihil vel audire voluit, affirmans de eo jam formam emanasse. At verò hæc damnatio erat palmaris in Cyrillum calumnia, ideoque videtur non dubitandum, quin & hunc tunc Theodosius admiserit. Utrique ob reverentiam ac auctoritatem Synodi ac Sedis Apostolicæ. Etenim dum Nestorium abiecit, agnovit legitimitatem Synodi. Proinde præsens dubitatio fuit non de Cyrilli Persona, sed de solis Capitulis, Nam & Orientales Episcopi diu post inſtam cum Cyrillo pacem, & admissam ejus communionem, damnarunt ejus Capitula. Quia nempe aliud est Doctorem esse Orthodoxum, aliud quosdam ejus articulos esse devios. Nihilominus pertinaces Factionum Legatorum intercessionibus possint Theodosium admississe in aliquam titubationem. Præsens Epistola insuper docet Acacium Melitinensem pari, quo Factionis Legatio invasit, impetu defendisse Capitula, & ita admississe hanc propositionem: *Deitas est passibilis*. Nequaquam est calumnia. Etenim hujus verbi meminit etiam in sua famosa Epistola Ibas Edeſſenus, & agens de facta inter Ecclesias pace: *Joannes Paulum Emesenum dixit*

nit Episcopum, per eum scribens veram fidem, & præcipiens ei, quia si huic Fidei Cyrillus consenserit, & anathematizaverit eos qui dicunt, quia Deitas passa est, ut communicaret ei. Joannes omnino respexit istud verbum Acacii. Et ipsum mox etiam Ephesum devenit, & non solummodo Factionos exultanti gaudio, sed & Orthodoxos summa admiratione ac tristitia affectit, adeò ut Sanctus Theodotus Ancyranus Episcopus, magnus Acacii amicus, solemnè concione istud purgare ac exponere debuerit. Exstat ejus Synodalis sermo, qui Nestorium ob denegatam hanc propositionem, *Deus est passus*, demonstrat rectè damnatum, & ipsum per Proſopopæjam alloquens prosequitur: *Sane si ad Deitatis naturam spectes, non erras; si verò perſeſſionem illi simpliciter adimas, dispensationem pernegas. Ne ergo perſeſſiones Deo impropere, sed perſeſſionum utilitatem inspicias. In humilitatem Deus se demisit, nullam secundum propriam naturam perſeſſus dimissionem, sed hanc nobis gratiam faciens. Divinitatis natura nullam ignominiam est perſeſſa. Distinguit duas propositiones: *Deus est passus, Deitas est passa*. Primam Orthodoxam, secundam affirmat esse suspectam, malè sonantem, scandalosam, & omnino cavendam. Nempe Orthodoxi & factiosi Legati in Principis Consistorio disputaverant de duodecimo Cyrilli Capitulo, quod affirmat Deum Verbum fuisse carne passum ac mortuum: Et in ejus defensione Acacius, nescio qua occasione, dixit etiam Deitatem passibilem ac passam. Non in semetipſa, sed in assumpta carne.*

Porro laudatus S. Theodoti sermo habet hunc titulum: *Theodoti Ancyra Episcopi homilia, Ephesum contra Nestorium habita, in die Sancti Joannis Evangelista*. Sexto Calendas Octobris, die vigesimo sexto Septembris. Hoc enim die Græci colunt laudatum Apostolum. Porro quarto istius mensis die Theodotus, utpote Synodali Legatorum unus, fuit Chalcedone, cum aliis disputans in Principis Consistorio. Aliquot diebus post ibidem permansit. Nam utraque pars fuit quinque audita à Theodosio. Ibidem fuit, dum Princeps finaliter stabilivit Synodi Acta, & omnes dimisit ad propria. Istic item fuit in Ordinatione Maximiani, promoti in locum Nestorii. Quomodo igitur dicta die possit fuisse Ephesi? Respondeo istuc venisse Chalcedone aut Constantinopoli, & huc iterum rediisse. Itineris causam ignoro. Et hinc discimus non admirari, quod etiam Projectus Episcopus, S. Celeſtini Vicarius, licet è Synodi Legatis non fuerit, advenit Constantinopolim. Theodotus ergo Orthodoxis Episcopis solemnè sermone exposuit à Principe confirmatam Nestorii damnationem, addidit confirmationem datam etiam ob negatum duodecimum Sancti Cyrilli Capitulum, & hac occasione item exposuit propositionem ac mentem Acacii Melitinenſis.

Et hinc oritur quæstio, An ista propositio sit omnino hæretica, & re vera incidat in sceleratam blasphemiam Polemonis? Et videtur incidere.

Hinc enim Joannes Antiochiæ Patriarcha ac ejus Episcopi S. Cyrillo communicare noluerunt, nisi anathematizaret istum articulum. Et ad ipsius auditum Christianissimus Imperator Theodosius excussit aut laceravit blateam suam tunicam: *Præ magnitudine blasphemie*. Antiquus ille, etiam in Sacro-Sanctis Evangelii memoratus, detestandæ blasphemie mos tunc necdum abierat in dissuetudinem. Usitabatur etiam à Sanctis. Etenim de SS. Apostolis Paulo ac Barnaba, dum Lyſtrenſes ipsi immolare vellent, scribit in Actis S. Lucas: *Conſiſſis tunicis suis exillerunt*. Respondeo hanc ipsam quæſtionem postmodo fuisse à Venerabili Carthaginensi Ecclesie Archi-Diacono Ferrando propositam S. Ruspensis Ecclesie Antistiti Fulgentio: *Utrum Dei Filius sicut dicitur natus, passus, mortuus, crucifixus, ita ejus Divinitatem confirmare nos oporteat natam, passam, mortuam, crucifixam? Quamvis, sive Deus, sive Divinitas nominetur, sola Caro intelligatur mutabilis atque passibilis, secundum quam Deus aut Divinitas potuit, quod in sua natura non potuit*. Et S. Fulgentius respondit: *His tuis verbis breviter respondeo, Quidquid horum dicatur, nihil præjudicare fidei, qua veraciter Ecclesia Catholica credit & prædicat Divinitatem Filii impassibilem atque incommutabilem permanere*. Demonstrat utrumque loquendi modum S. Ambrosio, S. Augustino, S. Leoni Papæ, etiam in Sacro-Sancta ejus ad S. Flavianum Epistola, S. Pontifici Gelasio, aliisque Patribus, quin & ipsi Gentium Doctores Apostolo Paulo placuisse. Hic enim dicit Christum, Dei virtutem ac sapientiam, crucifixum.

Eandem quæſtionem S. Fulgentius tractat in tertio libro ad Trasimondum, Arianum Regem Wandalarum in Africa. Licet Polemon, suum Apollinarium imitatus, fuerit Arianos averſus, ejus tamen blasphemia ex Ario ducit originem. Etenim Arius Deum verbum ex Origene dixit non esse aliud, quam primam mentem, ideoque ipsum Christo Domino fuisse loco animæ. Immo ipsam animam. Nam apud Origenem omnes mentes, licet differant meritis, sunt ejusdem speciei atque substantiæ. Hinc Arius intulit Deum Verbum, ejusque Divinitatem fuisse Christo Domino patiente, licet non passam tamen compassam. Ad morem nostræ animæ. Adversus hoc igitur blasphemum dogma scribit S. Fulgentius: *Sed forsitan dicitur Christum ideo in carne passum prædicari, quia Divinitas, quæ ante carnem pati non poterat passibilem suscipiens carnem, passionem quoque cum carne perſeſſit, quia prorsus susceptione passibilis carnis ipsa impassibilis in passione permanere non potuit*. Amplè refutat impiam doctrinam, & concludit: *Restat igitur, ut Divinitatem Christi, quam immutabilem Sacra Scriptura commendat, sic passam fateamur in carne, ut eam tamen credamus compassam non fuisse cum carne*. Idem enim Deus in carne passus est, quia passibilem carnem accepit, ideo autem carni compassus non est, quia in carne patiens impassibilis natura Divina permansit. Et infra: *Non*

tunc nata est Christi Divinitas in se cum nata est pro nobis in carne. Palam admittit has propositiones: Divinitas est nata, passa, crucifixa, mortua. Non in semetipsa, sed in propria carne, assumpta in propriam hypostasin.

Et has S. Fulgentii phrasas Ferrandus Archidiaconus est constanter sequutus. Etenim in eruditissima adversum Eutythianos Epistola scripsit ad Anatolium Diaconum Romanæ Ecclesiæ: Solent Ariani nobis obijcere talem propositionem, Passa est Divinitas Filii, aut non est passa. Si respondemus, Non est passa, dicunt, Purus homo crucifixus est. Si respondeamus, quod respondere debemus, Passa est, sed secundum carnem, ipsa tamen in hoc, quod impassibilis, permanens, respondent: Aut passa est Divinitas Patris, si passa est Divinitas Filii, aut non est una Divinitas Patris & Filii. Proponentibus hoc Arianis convenit in lingua Catholica respondere. Non dumtaxat adversum Arianos, sed etiam contra Eutythianos insigniter exponit dogma Catholicum. Et iste loquendi modus placuit toti Africæ. Nam & Sanctus Vigilius, Tapitanus in Byzacio Episcopus, scribit in secundo libro contra Eutythianos: Passiois injuriam etiam Divinitas pertulit, sed passionem sola ejus caro persensit. Dicam adhuc manifestius: Confixa est Divinitas clavibus, sed ipsa penetrari non potuit. Siquidem vulnere locum caro patefacta aperuit.

Sanctus Fulgentius in laudato ad Ferrandum Diaconum libro ex Sancto Augustino demonstrat Deum ac Deitatem, abstracta & concreta attributa esse in Deo simplicissime unum, & hinc concludit ac statuit hanc regulam: Ex his verbis Praeclari Aniceti Augustini, remotis doctur ambagibus, salva incommutabilitate, aternitate, atque impassibilitate Divinitatis Filii Dei, quidquid de ejus Majestate, aternitate, ac virtute secundum susceptionem carnis dicitur, incongruum non esse, si eodem modo secundum carnem de ejus Divinitate dicatur. Quod ergo à Dei Filio susceptum est, ab ejus Divinitate, ab ejus Majestate, ab ejus virtute, ab ejus aternitate probatur esse susceptum. Nec deest firmum fundamentum. Etenim Idiomatum communicatio fundatur in Hypostatica naturæ humanæ appropriatione ad Deum Verbum. Ita assidue prædicat atque inculcat Sanctus Cyrillus. At verò natura humana, uti Deo Verbo, ita ejus Divinitati omnino fuit Hypostaticè propria. Et hic palam fuit sensus venerandi Melitenensis Acacii. Quæstio erat de duodecimo Sancti Cyrilli Capitulo: Deus est carne passus. Joannes Antiochenus istud accusavit, quod ipsam Divinitatem blasphemaret passibilem & passam. Et Acacius reposuit, uti Deum Verbum, ita & ejus Divinitatem ista omnia suscepisse. Utique non in semetipsa, sed in propria carne. Et in hac esse passibilem ac passam. Et hæc vox Principi, toti que Consistorio gravissime displicuit.

Verum ex qua gente, ex quo portu hæc de istis propositionibus lites navigarunt in Africam? Sunt enim Græcorum lites, à quibus

pura ac immunis semper fuit Latina Ecclesia. Respondeo venisse ex Joanne Maxentio, & aliis cum ipso Schyrtæ Monachis, Legatis ad Sedem Apostolicam, & tunc in alma urbe demorantibus. Habebant non dumtaxat de Hypostatica unione, ac variis ipsam consequentibus propositionibus lites cum Nestorianis, sed etiam cum istorum fratribus Pelagianis de Divinæ gratiæ auxiliis: Et quia Sanctum Augustinum fuisse ambobus potentissime adversatorem noverant, suæ apud Apostolicam Sedem graviter periclitanti causæ subsidium duxerunt postulandum ab Africanis Episcopis, quos sciebant religiosissime insistere vestigiis Sancti Augustini. Eorum Epistola exstat inter opera Sancti Fulgentii. Palmaris ipsorum contentio erat de his articulis: Unus à Sancta Trinitate est passus & crucifixus, Deus est passus & crucifixus. Hinc præfata Epistola fortissime urget duodecimum Sancti Cyrilli Capitulum, demonstrans esse haustum ex Evangelicis ac Apostolicis litteris. Quod ipsum in aliis suis libellis facit præfatus Maxentius, & in secunda suæ fidei professione adjungit: Rursus dicendum est eum, qui est Vita aterna, Sapientia & Virtus Patris, natum secundum carnem ex femina. Vitam aeternam, Sapientiam, & Virtutem Patris panis involutum in cunis jacuisse: Vitam aeternam, Sapientiam, & Virtutem Patris passum, crucifixum, mortuum secundum carnem. Idem Maxentius omnes hosce libellos haud dubiè etiam miserit in Africam: Etiam ad Ferrandum doctissimum ac zelotissimum Primatialis Ecclesiæ Archidiaconum. Et hic ad istas propositiones cespitavit, Nec sine rationibus. Hinc ipsas retulit ad Sanctum Fulgentium, suum in cunctis difficultatibus consuetum refugium. Et hujus Rescriptum jam audivimus. Fulgentius enim omnino favebat istis Monachis: Quod ex pectore contra Pelagianos agerent patrocinia Divinæ Gratiæ.

Quid miramur laudatos Ecclesiæ Patres? Etiam mediis Ecclesiæ sæculis Beatus Alcuinus Flaccus est ita locutus. Etenim ad hanc Fredegisi quæstionem, Utrumne Divinitas cum carne sit concepta, nata, passa, &c. quæ Humanitatis propria esse noscuntur, respondit: Utrique Divinitas suæ carnis conceptione concepta est, & nativitate nata, sensitque participatione humani affectus mortem, quam sponte susceperat, non naturæ suæ potentiam perdens, per quam cuncta vivificat. Quin & nos hodiè solemnius cantamus in Ecclesia: O magnum pietatis opus! Mors mortua tunc est, in ligno quando mortua Vita fuit. Est antiquissimus cantandi, aut certè loquendi modus. Etenim & Sanctus Augustinus in duodecimo super Sanctis Joannis Evangelium Tractatu scribit: Attenditur mors, ut nihil valeat mors. Sed cujus mors? Mors Vitæ. Si dici potest mors Vitæ. Immo quia dici potest, mirabiliter dicitur. Versat ac explanat admirandam istam phrasim, & concludit: Ita morte Christi mors mortua est, quia Vita mortua occidit mortem. Plenitudo vitæ deglutivit mortem. Ex quo vides istum Ecclesiæ versum & cantum esse

esse formatum ex Sancto Augustino. Eadem ipse repetit in vigesimo sexto Tractatu: Assumpsit Vita mortem, ut Vita occideret mortem. Vita aeterna mortem assumpsit, Vita aeterna mori voluit. Et Ibas Edeffenus Episcopus in Tyrio Judicio dixit ad tuum Accusatorem: Tu quando dixisti, Vita mortua, non tibi dixi repente, Si quidem hoc dicit, quia caro Domini vivificans est, & Christus noster Vita est, & ego confiteor. Si autem de Divinitate sensisti, non recipio.

Istam tamen loquendi formam Origenes est planè averfatus. Etenim Celfo, Epicuræ Philosopho, nostros Prophetas, quod Dei mortem prædicarent, irridenti reposuit aliud esse Dei, aliud Deitatis mortem, & adjunxit: Quomobrem ne simplicissimus quidem Christianus, & inexcitatus in doctrina exquisitor, diceret obijisse Veritatem, aut Vitam, aut Viam, aut Vtrum Panem, qui descendit à celo, aut Resurrectionem, nam Resurrectionem esse se dicebat, qui in specie Homini Jesu docebat dicens: Ego sum Resurrectio. Nec ullus nostrum insanit, ut dicat: Mortua est Vita, mortua est Resurrectio. Invenirentur autem tales, si locum haberet suppositio Celsi. Eandem propositionem improbavit Marius Mercator, Nestorio aliquoties respondens, non Deitatem esse mortuam, sed Deum Verbum. Eiusdem mentis fuit publicatus per Jacobum Grezerum Anastasius Sinaita, post varia scribens: Sic & Sapientissimus Cyrillus non ait mortem Divinitatis esse, neque Divinitatis passionem, sic enim Divinitatis plenitudinem fecisset passibilem ac mortalem, sed Dei passionem dixit. Est æquivoca ac ambidextra suppositio. Hinc aliis placuit, displicuit aliis. Attamen Sancto Cyrillo omnino placuit. Etenim in dogmatica ad suos Monachos contra Nestorii exordia Epistola disertè scribit: Quomodo igitur Vita mortem appetivisse dicitur? Non alter sanè, quam mortem in propriam carnem excipiens. Et in hoc fortasse Cyrilli loco possit se fundasse Melitenensis Acacius. Circa hanc rem prudenter se gessit Joannes Maxentius. Etenim in secundo sui Dialogi libro inducit Nestorianum interrogantem: Vita ergo manibus comprehenditur impiorum, Vita crucifigitur, postremò moritur Vita? Et si Vita est mortua, quis vitam mortuis prestare credendus est? Et respondit: Si is, qui Vita est, non est crucifixus & mortuus, sperare vitam mortui nullatenus debent. Cautè affirmat non Vitam, sed mortuum fuisse illum, qui est Vita. Superiores, quas supra audivimus, phrasas ita moderatus est, ac in meliori Judicio disposuit, ut illis offensas placaret aures Romani Populi.

Eadem est ratio omnium aliarum istiusmodi propositionum. Eas constantissime averfatus est Theodoretus. Scribit enim ad Milites: Angelus dixit, Venite & videte locum, ubi positus erat Dominus, non Divinitatem includens tumulo, sed Domini corpus hoc appellans nomine. Quod verò Sanctis quoque Patribus hæc ita visa sint, audiant Athanasium Alexandriæ laudatissimum Episcopum, qui & Pontificatum sua confessione exornavit, cla-

mantem: Vita mori non potest, immò verò mortuos vivificat. Audiant & celeberrimum Damasum Episcopum Romæ clamantem: Si quis dixerit, quod in cruce pœnam sustinuerit Divinitas, & non corpus cum anima, anathema sit. Audiant sanctissimum ac Religiosissimum Romanorum Episcopum, Dominum Leonem, nunc scribentem, quod passus sit Dei filius, sicut pati poterat, non secundum naturam, quæ assumpsit, sed secundum eam, quæ assumpta est. Magnus Leo ista scripsit in Sacro-Sancto suo Tomo ad Sanctum Flavianum. Notanda sunt Theodoretici verba: Nunc scribentem. Proinde Theodoretus hæc scripsit post Constantinopolitanam Sancti Flaviani Synodum, ante Ephesinum Latrocinium: Antequam degradatus provocasset ad Magnum Leonem, & ab ipso accepisset reparationis gratiam atque justitiam. Ex quo hodierni Apostolicæ Sedis Adversarii videant, quod non proprii commodi causa, sed ex veritatis impulsu digna eloquia sit impartitus Magni Leonis Perfonæ & Cathedralæ. Et non dubito, quin in istis litteris respexerit præfatum articulum Melitenensis Acacii. Etenim Sancti Cyrilli Capitula nunquam potuit digerere, immò nunquam voluit vel admittere in stomachum. Hinc semper fuit pertinaciter averfatus etiam has propositiones: Deus est passus, crucifixus, mortuus. Harum contentionum periti noverunt rationes. Longè minùs unquam conciliari voluit præfato verbo memorati Acacii.

Eadem fuit mens Sancti Procli Episcopi Constantinopolitani. Etenim ad Joannem Antiochiæ Patriarcham hæc scripsit: Dicentes autem iterum passibilem Deum, id est, Christum, confitemur eum non esse passum eo quod est, sed eo quod factum est, id est, propria carne. Et ita prædicantes nullo modo falleremur. Quoniam quidem & unum ex Trinitate secundum carnem crucifixum factum, & Divinitatem passibilem minime blasphemamus. Epistolæ fragmentum exstat apud Facundum Hermianensem Episcopum, & apud Breviarium Liberati Diaconi. Nequaquam loquitur adversum Eutythianos. Hi enim necdum apparuerant. Omnino loquitur adversus recens tunc adhuc, & Joanni & cunctis Orientalibus Episcopis odiosissimum, Dicitur Melitenensis Acacii. Quod istud in diuturno horum odio permanferit, patet ex famosa Iba Edeffeni Epistola, quæ affirmat eos noluisse communicare Sancto Cyrillo, nisi ante omnia anathematizaret hunc articulum; Divinitas est passibilis aut passa. Ei vicinus erat articulus, quem Sanctus Proclus in suo ad Armenios tomo posuerat: Unus à Trinitate est passus. Hunc apud Joannem ac ejus Diocæsim purgare ac firmare studuit, ideoque dixit plurimum distare à verbo Acacii: Illum à se asseri, hoc anathematizari. Et utrumque consonare confessioni, quam Joannes per Paulum Emefensem Episcopum tranfmiserat Sancto Cyrillo. Ita Joannem fortiter ac suaviter induxit in probationem sui articuli.

Et hanc loquendi formam amplexa tandem est omnis

omnis Græcorum Ecclesia. Eorum enim primus Doctor Scholasticus, sententiarum Magister, & communis dogmatis Interpres, Sanctus Joannes Damascenus scribit in tertio libro Orthodoxæ fidei: *Enim verò cum de Divinitate loquimur, ea quæ humanitati propria sunt, ipsi minime assignamus. Non enim passibilem aut creatam Divinitatem dicimus. Nec rursus carnem, sive humanitatem ea tribuimus, quæ Divinitati propriè conveniunt. Neque enim carnem, sive humanitatem increatam dicimus. At verò cum de persona verba facimus, sive ab utraque parte simul, sive ab altera dumtaxat eam appellemus, utriusque naturæ proprietates ipsi imponimus.* Demonstrat idioma in Christo Domino communionem esse non per abstractas voces faciendam, sed per concretas. Dicendum esse, *Deus est mortuus aut crucifixus*, nequaquam, *Deitas est crucifixa aut mortua*. Et rectè dicit. Eademque forma jam pridem obtinuit in Latina Ecclesia. Etenim ad Ferrandi Carthaginensis Archidiaconi laudatam Epistolam nescio quis posuit hoc marginale Scholium: *De Filii Divinitate improprie loquitur, cum eam vel passam, vel natam de Virgine dicit. Quæ quidem de Christo verè, proprieque dicuntur. Digna omninò venia est pietas Veterum, quibus nondum ita explorata erant fidei nostræ Mysteria, ut postea, disponente sic Domino, posterioribus fuere temporibus. Tamen si quid ipse velit Ferrandus, & ut conetur idem nobiscum sentiens dicere, posse in extrema hac Epistola intelligitur.*

Admisset veris falsa. Quis enim admittat fidei nostræ Mysteria antiquis Ecclesiæ Patribus fuisse minùs explorata? Explorata illorum notitia, si apud Patres non fuit, è quo cælo est ad nos delapsa? Nos ista non scimus, nisi per legitimæ successionis traducem, & firmissimam hanc veritatis regulam: *Ea omnia & sola credenda sunt, quæ nos à nostris Majoribus, illi à suis, hi ab Apostolis, Apostoli acceperunt à Christo, Christus autem accepit à Deo.* Patres item nec in his, nec in istis locutionibus egent venia. Quoniam utraque phrasim erat tunc irreprehensibilis, & liberrimis gressibus ambulabat per Ecclesiam. Et enim non est verum, quod Venerabilis Ferrandus conetur dicere, ut nobiscum sentiat. Absit, ut tantus non folius Africanæ, sed totius Ecclesiæ Doctor à nobis unquam vel in speciem distent. In laudata Epistola est utroque modo locutus. Et hoc ex Magisterio Sancti Fulgentii. Nilominus omninò expedit, ut Divinæ & humanæ naturæ in Christo Domino idioma non per abstractas communicemus voces, sed per solas concretas. Per abstractas communicatio habet aliquid cacophonix, est suspecta de Apollinario, Polemone, ac Eutychete, atque ita infirmis auribus parit aliquid scandali. Et hanc suspicionem ac scandalum Imperator Theodosius subiit ex verbo Melitinentis Acacii. Nec sine fundamento. Etenim Sanctus Cyrillus accusabatur de Apollinario, ideoque Acacius illum defendens non debebat uti suspectis de hoc vocibus. Istæ phrasim, licet per Apostolicam Sedem damnatæ

nunquam fuerint, paulatim tamen abierunt in desuetudinem & communem displicentiam, ideoque omnes jam pridem sectamur regulam & phrasim Sancti Joannis Damasceni. Damnatio, quam à Sancto Damaso factam laudat Theodoretus, est in ejus dogmaticis ad Paulinum Antiochiæ Patriarcham litteris: *Solam Polemonis blasphemiam damnat, non usitatam tunc phrasim à variis Orthodoxis.*

Præsens Epistola docet insuper nos quædam alia. Primò, quod Imperator Theodosius neutro contentum & auditarum partium Responsio contentus jussit, ut quæque pars fidem suam Scripto exponeret. Omnis quæstio erat, non amplius de Nestorii Episcopatu aut dogmate, sed de solis Sancti Cyrilli Capitulis, circa quæ partes pertinacissimè & clamorissimè dissidebant. Princeps id haud dubiè fecit suasus à Joanne Officiorum Magistro, qui istud ipsum Ephesi postulaverat: Et ejus Suasum adjuvit verbum Acacii. Secundò docemur, quod schismatica Legatio ad solum Nicænum Symbolum denuò proclamaverit, ita sperans Ephesina Definita excutere. Nam & istud ipsum tota Factio à Joanne Comite postularat apud Ephesum. Tertio, quod hoc consilium placuerit etiam Principi & Consistorio. Nam & ille ab Acacio Berthænsi Episcopo persuasus, istud scripserat in sua Sacra, per eundem Joannem transmissa Ephesum. Quarto, quod factiosi Legati ad Principis Edicto satisfaciendum postularint Epheso sibi transmitti Relationem illam, quæ in Synodalibus Actis habet hunc Titulum: *Relatio Orientalium ad Imperatorem, cui Symbolum Sanctorum Nicænorum Patrum præposuerunt, referentes de Sanctæ & Ecumenicæ Synodi Decretis super libellis, quas Sanctissimi Cyrillus & Memnon ipsi obtulerunt. Fuit autem relatio hæc ad Irenæum Comitem missa, & per ipsum Imperatori exhibita.* Hoc ipsum instrumentum eidem Legati laudarunt, & Chalcedone transmisserunt Thessalonicam ad Rufum Episcopum, ita scribentes: *Missimus etiam exemplar Scripti, quod Piiissimo Imperatori nostro exhibuimus, quo Sanctorum Nicænorum Patrum fides continetur, & hæretica Cyrilli Capita recens indulta, ea judicantes ab Orthodoxa fide aliena, in ipso rejectimus.* Est ipsissimum Scriptum. Et scripta ad Rufum Epistola est hac præfati anterior. Quare Legati omninò habebant istud instrumentum, & quidem authenticum, ac ab omnibus subscriptum. At semetipsos spoliare noluerunt, ideoque illud miserunt Ephesum, ut juxta ipsum fieret aliud originale atque authenticum, & ab omnibus subcriberetur. Et tunc unum offerretur Principi. Vulgata translatio habet: *Proposuimus igitur illam, in qua vestra Sanctitas subscripsit.* Hoc est, necdum obtulimus, sed offerre proposuimus. Hic sensus lucet ex Cassinensi translatione: *Restat igitur illam, in qua Sanctitas vestra subscripsit, pietatis ejus offerre.* Nempe dum duplicatum advenit. Quintò docemur, quod è Constanti-nopolitano Populo plures schismaticis faverint, ad eos transferantur frequenter, & ipsos accen-

derint

derint ad pertinaciam. Hi enim sunt, qui postmodò in ipsa Regia civitate excitantur publicos motus. Hæc vulgatæ translationis verba, *Multum laboramus ad retinendum eos*, sunt clara in Cassinensi: *Ad eos compescendos plurimum laboramus.* Vulgatus Translator hunc Titulum rectè apposuit Epistolæ: *Altera Schismaticorum Epistola, intempestivè de victoria gloriantium.* Etenim Divina Misericordia illuminavit Principem, ut post quintam partium Audientiam vera & recta judicaret.

CAPUT XXVIII.

Per omnia Deo Amicissimis, & Sacratissimis, atque Sanctissimis Communitatoribus Joanni, Joanni, Himerio, Paulo, Macario, Apringio, Theodoro, Episcopis, Synodus, quæ convenit Ephefi, Salutem.

Cognoscentes certamina, quæ à vobis per gratiam Dei pro Fidei pietate sunt habitata coram Christi Amico atque Piiissimo Imperatore nostro, experimento agnovimus, quia Dominus Jesus Christus suas non derelinquit Ecclesias, ita ut & nobis Orthodoxis dignam præstaret gratiam, & multam confusionem contra inimicos effunderet, & piissimum Principem nostrum rectæ fidei Sanctissimæ Ecclesiæ addicere præpararet. Et confidimus, quia & competentibus Sacerdotibus, Christi fiducia dimicantibus vobis, & salvante Domino Imperatoris nostri piissimam vitam, pacificum finem præsens negotium sortietur. Et hæc quidem depompabunt hæreses. Refulgebit quidem rursus per universas totius Mundi Ecclesias Sanctorum Patrum fides Orthodoxa. Inimici verò nec cessant nunc usque consueta uti tyrannide, eoque nullam senterint ultionem. Ubique enim per Ecclesias nostras mittentes damnationes illicitas, perturbant & Cleos & Populos.

Subscriptimus autem in duas uniformes Epistolas, quæ à vestra Sanctitate directæ sunt, pro quibus ut vos usque sanguinem quæsumus oppositis, contra eam, quæ nuper exfurrexit, impietatem pro veritate bellantes. Scientes, quod in Sanctitatis vestræ concordia permanentes, parati sumus prius animam reddere, quàm quodlibet hæreticorum Capitulum, Cyrilli Alexandrini suscipere.

Ea verò, quæ contra personam, quæ injustitiam perculit, facta sunt, cognoscentes totius obstuporis sumus taciturnitate perculsi. Qui enim depofuerunt eum, in ipsis Gestis hæreticis Capi-

tula hæretica, sicut nostis, Patrum fidei conjunxerunt: & per hoc semetipsos hæreticos denotantes, & à fide alienos Orthodoxa. Quomodo igitur, quæso, possibile est, ut ad unum, dum sunt contraria, hæc utraque conveniant? Id est, ut depositio approbetur, & Capitula improben-tur. Si enim circa damnationem fide sunt digni, & in his, quæ exposuerunt iidem, hæreticis Capitulis fide non habentur indigni. Si verò hæreticos eos convincunt esse Capitula, ab hæreticis etiam depositio facta est. Hæc adlocuti sumus etiam Principem nostrum piissimum, & ad vestram direximus Sanctitatem, ut quod vobis visum fuerit peragatis.

Æstuamus enim, quod tristes dicimus, pro veritate, ne si confirmetur quæ ab hæreticis est facta dejectio & Capitula hæretica quamcumque obtineant firmitatem: Et alia quæ ab eis contra multos facta sunt Sacerdotes. Quæ omnia dum Sanctitas vestra cognoverit, illa eam confidimus esse acturam, per quæ & universa, quæ contra omnes ab hæreticis sunt facta, cassentur, id est, sive damnatio, sive excommunicatio, per Synodicas litteras, Imperialiaque Decreta. Non ignorat enim Religiositas vestra, quod habemus nobiscum nonnullos Episcopos, qui in propriis mansionibus soli remanserunt. Direximus autem Sanctitati vestræ & eam, quæ nuper facta est, interpretationem hæreticorum Capitulum ab Alexandrino Cyrillo, impietatem suam etiam per ipsam subtilis ostendente. Sicut autem vestram rogavimus Sanctitatem, dignemini habere curam, quatenus celerius dimittamur, maxime quia tempus imminet hyemis.

1. Tranquillinus Episcopus Antiochiæ, quæ est Pifidix Metropolis, incolumes vos orare pro me deprecor apud Deum, Domini mei fratres.

Et reliqui similiter scripserunt.

2. Helladius Episcopus Tharsi.
3. Alexander Episcopus Apameæ.
4. Julianus Episcopus Sardicæ.
5. Bofforus Episcopus Gangrorum.
6. Petrus Episcopus Trajanopolis.
7. Cyrus Episcopus Tyri.
8. Rabbulas Episcopus Edeffenus.
9. Alexander Episcopus Hierapolitanus.
10. Maximinus Episcopus Anazarbi.
11. Dorotheus Episcopus Marcianopolis.
12. Asterius Episcopus Arandæ.
13. Sabanus Episcopus Hypatæ.
14. Dexianus Episcopus Seleuciæ.
15. Basilius Episcopus Larissæ Theffaliæ.
16. Eutherius Episcopus Thyanorum.
17. Gerontius Episcopus Claudiopolis.
18. Museus Episcopus Aradi.
19. Placeus Episcopus Laodiceæ.
20. Martianus Episcopus Abryti.

Em. Noris
legit
Pausanias
ex cap 190

Em. Nor.
legit Co-
ryci.Em. Nor.
legit Ju-
nopolis.

21. Cyrillus Episcopus Adanæ.
22. Fritilas Episcopus Heracleæ.
23. Cyriacus Episcopus Dioeletianopolis.
24. Antiochus Episcopus Bosthorum.
25. Daniel Episcopus Faustianopolis.
26. Marcellinus Episcopus Arcæ.
27. Salustius Episcopus Coriæ.
28. Jacobus Episcopus Dorostoli.
29. Theophanius Episcopus Philadelphie.
30. Meletius Episcopus Neo-Cæsareæ.
31. Diogenes Episcopus Ninopolis.
32. Polichronius Episcopus Epiphaniæ.
33. Hefychius Episcopus Castabalarum.
34. Trajanus Episcopus Augustæ.
35. Cyrus Episcopus Marcopolis.
36. Polichronius Episcopus Heracleæ.
37. Helliades Episcopus Zeugmatis.
38. Anastasius Episcopus Tenedi.
39. Valentinianus Episcopus Malli.
40. Julianus Episcopus Larissæ.
41. Diogenes Episcopus Seleucobelli.
42. Theotistus Episcopus Cæsareæ.

Piissimis & Amicis Christi Imperatoribus Theodosio, & Valentiniano, Augustis, Synodus Sancta, quæ in Ephesum congregata est.

Edocti ex litteris Sanctissimorum & Deo amicissimorum Commiistratorum nostrorum, qui ad pium Comitatum vestrum pro tota Synodo advenerunt, quod & introitus eorum propriè à vestra Pietate susceptus sit, & pro pia fide Imperii vestri zelum, ira delectati sumus, tanquam si cum præfatis præsentibus fuissetis, cumque ipsis tranquillam Pietatis vestræ faciem vidissemus. Cognovimus enim, quomodo illa quidem, quæ Adversariorum sunt, insusceptibilia facta sint vestro justo Judicio, Nicænorum verò Patrum fides, pro qua & præsentibus Deo amicissimi Episcopi, & nos quoque certamus, digna susceptione probata sit. Et credimus, quia sic ex Domino vestra Pietate pendente, ab his qui tentaverunt, nullatenus commovebitur Apostolica fides, per quam à Progenitoribus olim vestrum regnat Imperium. Et omnes alienigenas subditos habet. Et circa hæc gratidicas voces & intentas pro Pietate vestra deprecationes consuetè obtulimus cum multa Domino Christo lætitia.

Quoniam verò multa quidem fiducia est Sacerdotibus coram vestro Imperio, & illa ei insinuare præsumimus, quæ in angustam nos æstuationem miserunt, quorum curationem quoque deposcimus. Undè quæsumus, ac nosmetipsos prosternimus vestigiis vestris, ut cum patientia nos humillimè supplicantes Pietas vestra suscipiat pro illa persona, cui præjudicium factum est ab his, qui hæretica Cyrilli Alexandrini Capitula susceperunt, impietatemque contra id,

quod Divinitatis est, effecerunt. Qui enim hæretica Capitula subintroduxerunt, Sanctorum Patrum perturbaverunt fidem, quod ad ipsos pertinet, in ipsis Gestis. Et illicitam fecerunt depositionem. Et credimus, quia indeclinabili, rectoque Judicio vestro justum minimè apparebit, condemnationem ab illis factam permanere, quos hæreticos dignum est condemnari, dum convicti sint hæretici esse.

Quæ verò ab eis facta sunt & contra Canonicas sanctiones, & piissimas litteras, à multis jam particulatim didicit Imperium vestrum, dum ille, qui ab eis injuriam pertulit, in ullo nec vestris sanctionibus contraxisset, & Ecclesiasticam fidem Orthodoxè prædicasset. Nam *est ipse hujusmodi sit, qui milles fugiens tumultus caveat, & privatim agere malit*, metuendum tamen est, ne fidei læsio quæcumque contingat, eò quod illicita illa dejectio ab illis facta sit, qui hæretica superduxerunt Capitula.

Et subscriptiones.

S C H O L I O N .

HÆC Epistola est Orientalis apud Ephesum Factionis responsoria ad præcedentem suorum Legatorum. Exstat in Synodalibus Actis, attamen & Cassinensem translationem judicavi vulgandam, ob plures rationes. Primò, quod habeat subscripta omnium Episcoporum nomina. Et inter ipsos est Cyrus Tyriorum Metropolitæ, cui successit Comes Irenæus. Etiam est Rabbulus, seu Rabbulas Edeffæ Metropolitæ, cui successit Ibas. Proinde Ibas Ephesi non fuit Episcopus. Attamen omnino fuit. Nempe Presbyter, in societate ac ministerio Rabbulæ. Ei successit anno trigésimo sexto istius sæculi. Secunda ratio est, quod Cassinensis translatio in Epigraphe prætermittat Helladium Ptolomaidis Episcopum, unum è Legatis. Ipsum verò ponit vulgata translatio. Possit Legatorum litteras portasse Ephesum, ac item retulisse Responsum, atque ideo esse prætermittus. Veritas latet. Tertia ratio est, quod Cassinensis translatio quædam vulgatæ menda emendet. Primum est in ipso Epistolæ exordio. Aliud est in verbis: *Infamantur hæretica, ut per totum Orbem in Ecclesiis iterum Sanctorum Patrum Orthodoxa fides reluceat*. Nostra translatio est clara: *Et hæc quidem depompabunt hæretica. Refulgebit quidem rursus per universas totius Mundi Ecclesias Sanctorum Patrum fides Orthodoxa*. Porro Cassinensis codex habet duas inscriptiones: Unam à Legatis ad Synodum, aliam à Synodo ad Legatos. Et hæc est legitima. Alia palàm irrepsit ex oscitantia Scriptoris. Et per eundem non fuit rasa aut circumducta. Notanda sunt hæc verba utriusque translationis: *Subscriptus in duobus exemplaribus; quæ à vestra Sanctitate nobis sunt missa*. Videntur dissonare à verbis

verbis præcedentis Epistolæ: *Missus exemplar expositionis, ut duo exemplaria fiant, duobusque illis subscribatur*. Cassinensis translatio est expressior: *Ut duo authentica exemplaria dignè transcribere, & subscribatur ambobus*. Respondeo aut Legatos post scriptas litteras mutasse consilium, & duo exemplaria misisse Ephesum, aut tam vulgatum quam Cassinensem Translatorem deviasse ab originali littera. Et quoniam hæc non exstat, ego nescio aliud.

Epistola hæc nos docet varia. Primò, quod Ephesina Synodus etiam post transfusos ad Primum Legatos perexerit in suis Sessionibus ac Operibus: quod perexerit quorundam Nestorianorum Acta & Scripta discutere. Quod quosdam damnaverit, & damnationis litteras miserit ad ipsorum Ecclesiam, mandans procedi ad novi Episcopi electionem & consecrationem, & vacantis Ecclesiæ bona usque tunc regi & custodiri per Æconomos. Inter hos fuerunt Dorotheus Martianopolitanus, Helladius Tharsensis, Himerius Nicomediensis, Eutherius Thyansenis, & plures alii. Erat enim & ipse Joannes Antiochenus. Singulorum nomina habes in septima Actione Ephesini Concilii. Verum Cyrillus, Primarius Synodi Præses, tenebatur in vinculis, Arcadius verò Italiæ Episcopus, ac Philippus Romanorum Presbyter erant Chalcedone. Quomodo igitur sine Præsidibus potuerunt tractari ac definiiri Synodalia? Et quidem degradationes Metropolitanarum. Respondeo hinc duci argumentum, quod Imperator Theodosius, dum Nestorii damnationem admisit, etiam Cyrilli ac Memnonis reparationem stabiliverit, atque ita ille, ut canonicus Præses, denuò cœperit Synodales Actiones celebrare. Et firmatur hoc ex his Epistolæ verbis. *Eò quod nullam indignationem experti sint*. Cassinensis translatio est lucidior? *Eò quod nullam senserint ultionem*. Certè Cyrilli ac Memnonis degradatio & carceratio fuerant haud modica ultio. Proinde dum hæc scribebatur Epistola, illæ videntur fuisse circumductæ, tamquam si numquam fuissent, exufflatæ. Quid quid sit, Projectus Episcopus mansit Ephesi, & alii Legati in ipsum possint compromisisse, & accumulasse suas vices Apostolicas. Et ex his patet Synodalia Acta esse nobis mutila. Majores forsitan nostri hæc posteriora ob Primatum Episcoporum absentiam censuerunt non esse paris cum aliis authoritatis.

Secundò docemur horrendum Factionis odium in S. Cyrilli Capitula. Horrenda sunt odii verba: *Parati etiam sumus prius mori, quam suscipere unum ex Hæreticis Cyrilli Alexandrini Capitulis*. Cassinensis translatio consonat: *Parati sumus prius animam reddere, quam quodlibet hæreticorum Capitulum Cyrilli Alexandrini suscipere*. Rectè asserunt hoc odium esse suam concordiam. Et enim quid ipse etiam Joannes Patriarcha, ac ejus in hac Legatione socii de Capitulis senserint, docet postrema ipsorum ad suam Ephesi Factionem Epistola: *Quinò accessus nobis contigit, & multum de Hæreticis Capitulis disceptavimus, ju-*

ravimusque sæpius Pientissimo Regi, quod impossibile sit nobis communicare his, qui diversa sentiunt, si nondum exploserint Capitula. Et quod Cyrillus, etiam si rejecerit Capitula, à nobis suscipiendos non sit, eò quod ipse tam impie hæreticos Hæresiaribus factus sit. Antiquus, S. Athanasio auctore conditus, Ecclesiæ Canon, aut potius nova per hunc Canonem inducta clementia lapsos in hæresim, & de isto lapsu poenitentes Episcopos recepit ac reposuit in gradum, exceptis tamen Hæresiaribus: In hos permanere voluit avitum rigorem, qui quovis in hæresim cadentes Episcopos aut Clericos, licet ex pectore poenitentes, non impartiebat, nisi sola communione laica. Ab hoc Canone, licet tunc mitigatus esset, Joannes juravit circa Cyrillum non recedere. Juravit sæpius. Et quidam coram Principe, totoque Consistorio. Et hoc ex hostili odio erga Cyrillum ac ejus Capitula. Gravissimè excessit. Non dumtaxat quia Herodianum, sed etiam quia quaecumque præstitit juramentum. Antiquus enim Canon id cunctis interdixit Episcopis. Præsertim Antiocheno. Quis enim nesciat Antiochenum S. Joannis Chrysostomi Miraculum? Hoc etiam auribus & nautis omne juramentum adeò abstulerat, ut omnis in id per linguæ incuriam aut præcipitium lapsus semetipsum mox vindicaret, & isto die cogeret dormire incœnatum. Et Joannes in suum caput juravit. Etenim postmodò à pluribus suis Episcopis, ejus cum S. Cyrillo pacem averfantibus, passus est acerbas contradictiones & persecutiones: Et palmare ipsorum fundamentum erat juramentum. Clamabant suum Patriarcham præter alias in ista pace prævaricationes esse frequentis perjurii reum, ideoque semetipsos & suas Ecclesias ab ejus communione pertinaciter segregarunt. Per quæ quis peccat, per eadem punitur.

Notanda sunt hæc verba: *Quæ autem ad personarum debonestationem attinent, perpetuo silentio abrogamus*. Qui enim recipiunt eum in hæreticis illis Commentariis (*hæretica Commentaria, ut scitis, Patrum fidei conjunxerunt*) hæc ratione declarant se ipsos hæreticos, & ab Orthodoxa fide alienos. Quomodo igitur, oro, fieri potest, ut duo hæc diversa, depositio & Capitula conveniant? Sunt involuta ac obscurissima. Cassinensis translatio est longè lucidior: *Ea verò, quæ contra personam, quæ injuriam pertulit, cognoscentes, totius ob stuporis sumus taciturnitate percussi*. Qui enim deposuerunt eum, in ipsis Gestis hæreticis hæretica Capitula, sicut nostis, Patrum fidei conjunxerunt. Et per hoc semetipsos hæreticos denotantes, & à fide alienos orthodoxa. Quomodo igitur, quæso, possibile est, ut ad unum, dum sunt contraria, hæc utraque conveniant? Id est, ut depositio approbetur, & Capitula improbetur. Agunt non de variis personis, sed de solo Nestorio, & de ipsius degradatione facta per Synodum. Et dicunt varia. Primò, quod ista damnatio sit penitus injusta: Quod ipsam audientes obstupuerunt adeò, ut nec loqui potuerint. Vulgatæ translationis verba, *Perpetua silentio abrogamus, carent omni sensu*.

sentiu. Secundò affirmant Nestorii damnationem non duntaxat esse injustam, adeoque nullam ratione materiæ, sed insuper ratione formæ. Ob duas præsertim rationes. Prima est, quod isti Episcopi Patrum fidei, utique Nicæno Symbolo, adjunxerint ac æquiparaverint hæretica Cyrilli Capitula. Re vera enim Ephesini Patres post lectum Nicænum Symbolum legi curarunt etiam Sancti Cyrilli Capitula. Factio credidit hæc ab illis fuisse Synodally comprobata, & admissa in regulam. Secunda ratio est, quod Ephesini Patres hanc Capitulorum canonizationem & Nestorii damnationem conjunctim fecerint, in eisdem Commentariis adunant, & ut connexa ad Principem retulerint, ideoque non minus Nestorii damnatio, quam Capitulorum canonizatio sit prævaricatoria, ac penitus nulla. Etenim Episcopi Capitula canonizando affricarunt sibi Apollinaristicam ac Eunomianam ipsorum scabiem, atque ita semetipsos spoliarunt iudicandi potestate. Ex his Factio intulit Imperatorem Theodosium, qui Capitula proiciens Nestorii damnationem firmaverat, fuisse insigniter circumscriptum. Adversus Ephesinam Synodum usa est eo ipso principio, quo adversus Sardicensem usa olim fuerat Eusebiana Arianorum Factio, de qua Sulpitius Severus: *Interjecto tempore Athanasius, cum Marcellum parum sane fidei esse comperisset, à communionem suspendit. Nacti ergò Ariani istiusmodi occasionem, conspirant penitus Sardicensis Synodi Decreta subvertete. Etenim eis color quidam suppetere videbatur, quod tam iniuste fuisset pro Athanasio iudicatum, quam Marcellus fuerat absolutus, qui nunc etiam Athanasii iudicio hæreticus esse probaretur. Igitur Ariani astuto consilio miscerunt innoxium criminosis, damnationemque Photini & Marcelli, & Athanasii eadem sententia comprehendunt, illud nimirum apud Imperatorum animos præstruentes, ut non putarentur de Athanasio perperam iudicasse, qui de Marcello atque Photino vera sensissent. Sardicensis Synodus & Sancti Athanasii, & Marcelli Ancyranæ Episcopi, qui ab Eusebiana Factione degradati ad Julium Papam provocaverant, causas ex eisdem Pontificis delegatione retraxerant, & utrumque reparatum gradui reddiderat: Circa Marcellum circumscripta. Hinc Factio ubique buccinavit eandem Synodum non potuisse de Athanasio rectè, de Marcello perperam iudicare, ideoque datum de atroque iudicium exsufflavit, & suam de illis Antiochenam sententiam edixit ratam & inconcussam. Eodem modo hæc Orientalis Factio contestatur Ephesinam Synodum, præsertim eandem ipsius Actionem, non potuisse rectè de Nestorio, & deviam iudicare de Capitulis. Erat frivolum argumentum. Quis enim ignorat utile non vitari per inutile? Deinde Synodus nihil iudicavit de Capitulis, ideoque falsum erat istud argumentum. Interim hinc tertiò discimus, quod ista Capitula fuerint unica arma Factionis adversus Synodum.*

Quartò discimus, quod Factio ad Capitula plenè apud Principem infamanda suis Legatis

transmiserit eorundem expositionem, factam nuperrimè à Sancto Cyrillo, asseverans hanc illis esse magis impiam, ideoque de eorum impietate non esse deinceps ambigendum. Transmiserunt existentem in tertia Synodalium Actorum parte expositionem, cui est hic titulus: *Explanatio duodecim Capitulum, Ephesti pronuntiata à Cyrillo Archi-Episcopo Alexandrino, Sancta Synodo clariorem illorum declarationem exigente. Liberatus Diaconus in Breviario exponit factam à Sancto Cyrillo & Joanne Antiocheno pacem, & subjungit: Tunc & Evoptius Ptolemaidis Pentapolis Regionis Episcopus, accipiens exemplar litterarum Theodoretii, qui scripserat contra duodecim Capitula Cyrilli, direxit illud Cyrillo, ut responderet ad ea, & sua Capitula exponeret. Joannes Garnerius in suis ad Liberatum Scholiis scribit: Liberatus peccat duorum saltem annorum parachronismo. Nam ante Concilium Ephestinum Theodoro Cyrillus respondit, ut demonstratum est à nobis secunda parte Operum Martii Mercatoris. In Scholio ad Apologeticum, quod adversus Andream Samoſatenſis Episcopi calumnias pro suis Capitulis Sanctus Cyrillus edidit. Affirmat hunc Andream ac item Theodoretum scripsisse in Capitula, & adjungit: Uterque scripsit ante Concilium Ephestinum, quod de se testatur Theodoretus in præfatione Pentalogii. Utrique Cyrillus ante Concilium respondit. Quod vel ex eo constat, quod damnati à Synodo Nestorii nusquam meminit, cum tamen magni in rem suam momenti futurum esset tantum Ecclesie iudicium. Hæc sunt Theodoretii in Pentalogii præfatione verba: Præſquam conventus apud Ephesum celebraretur, duodecim Capitulis strictim ac aperitè restitimus, ut præfatus horum fieret intellectus etiam rudiorum, & rationis expertum. Quia verò se manifestum, qui ista protulit, in Concilio declaravit, & plures ex his qui convenerant, imperiti potius, nec ulla dogmatis imbuti notitia, pia hæc arbitrati sunt, opere pretium visum est iterum contra nisi, sermonemque distendere, & successam blasphemiam multipliciter confutare, ut ignorantibus evidentius approbentur, quemadmodum Evangelis approbentur adversa, que nunc ab istis maxime proferunt. Respondeo ex his omnibus constare, quod Theodoretus ante Synodum invaserit Capitula, nequaquam tamen quod Cyrillus illi Apologiam reddiderit. Quin immò constat oppositum. Etenim si Cyrillus Theodoro & Andream jam responderat, quomodo Synodus ab illo exegit clariorem Capitulorum explanationem? Cur Cyrillus non adduxit ista Apologetica? Certè erant longè clariora & ampliora isto expositivo libello. Et Synodus nec Theodoretum, nec Andream refutari rogavit, sed duntaxat exponi Capitula. Quia nempe hujus vel istius calumniæ necdum pervenerant ad noticiam ullius Episcopi. Nec refert, quod Sanctus Cyrillus in istis Apologeticis nullam de Nestorii damnatione faciat memoriam. Etenim istius memoriæ nulla erat necessitas, nulla utilitas. Nestorius non propter impugnata aut anarchematizata Capitula fuit damnatus, sed propter solam*

solam impietatem propriam, ideoque ista memoria non poterat prodesse Capitulis. Et notanda sunt hæc Theodoretii de Sancto Cyrillo verba: *Quia verò manifestum se in Concilio declaravit. Palam affirmat Pentalogium à se scribi non adversus Cyrilli Apologiam, sed adversus editam ab illo, utique ad Synodi preces, Capitulorum declarationem: Quod nempe necdum apparuisse iste liber Apologeticus. Notanda sunt & hæc verba: Et plures ex his qui convenerant. Affirmat Capitula non per totam Synodum, sed duntaxat per quosdam imperitos Episcopos fuisse comprobata. An de facta per primam Synodi Actionem, an de data post emissam explanationem comprobatione agat, non est penitus certum. Videtur de hac posteriori agere: Et propter ipsam processisse in Pentalogium. Quid quid sit, Theodoretus tunc didicerat Capitula per plenam Synodum non fuisse canonizata. Rerum series ita se habet. Theodoretus ante Synodum scripsit in Capitula. At liber mansit intra Orientem: Non transit ad alias Dioceses, ideoque nec Cyrillus rescipsit. Hinc Synodus, tot calumnias audiens, rogavit Cyrillum, ut explanaret Capitula. Et ille explanavit: Dum utriusque parti Legati hærent apud Chalcedonem. Explanatio omnem Factionem magis offendit, & reddidit acerbiorum. Hinc Theodoretus ipsam invasit per Pentalogium. Tempus ignoro. Videtur, quod statim post reditum ad propria. Saltem ante Apologeticum Cyrilli librum. Nam Pentalogium nullam hujus facit memoriam. Exinde fit pax. Tunc Evoptius nescio qua ratione pervenit ad Theodoretii librum, & ipsum transmissit suo Patriarchæ. Sic Cyrillus fecit Apologeticum. Proinde Liberatus non erat arguendus de parachronismo. Et notanda sunt Cyrilli de suis Capitulis ad Evoptium verba: *Licet jam ante de his scripsissemus, pauca tamen etiam adversus Theodoretum loqui necessarium est.* Palam laudat suam Ephesti factam explanationem, adeoque affirmat ipsam esse anteriorem hoc Apologetico.*

Notanda sunt hæc verba: *Bona nobis fiducia est, quod vestra Sanctitas hæc omnia doceat, & illa faciat, que omnia que ab hæreticis facta sunt, irritent, sive depositionem sive excommunicationem, idque tam Synodali Rescripto, quam Regio Edicto.* Nempe depositionem Nestorii, & excommunicationem Joannis Antiocheni. Ex quo iterum ducitur non leve argumentum, quod Imperator Theodosius, dum Nestorii damnationem firmavit, firmaverit etiam Joannis excommunicationem, ideoque & reparationem Cyrilli ac Memnonis. Etenim Joannis excommunicatio erat facta propter horum degradationem, ac proinde illa firmari non poterat sine hujus circumductione. Factio rogat ista fieri tam Synodali Rescripto, quam Regio Edicto. Nempe per aliquam Constantinopolitanam ex advenis Episcopis Synodum. Attamen dubium facit Cassinensis translatio: *Universa cassentur, sive damnatio, sive excommunicatio, per Synodicas litteras, imperialesque decreta.* Sensus videtur *Cyrilli Lupi Opera T.VII.*

esse: Licet per Synodicas ac Imperiales litteras sint Decreta. Est commodior sensus. Quæ enim paucorum advenarum Episcoporum Synodus potuisset circumducere iudicium ducentorum Episcoporum, cui Apostolicorum Vicariorum Præſidentia dederat plenam authoritatem Generalis Concilii? Priorem tamen sentum persuadent verba Mandati, quod Factio dedit suis Legatis: *Sive coram Pientissimo Imperatore, sive in Consistorio, sive coram Sacro Senatu, sive in Patrum Synodo de his, que in questionem veniunt, sermo instituat.*

Ad Legatos acrius stimulos Factio adjungit: *Non ignorat vestra Pietas, quod habemus quosdam Episcopos nobiscum desolatos in suis Provinciis. Cassinensis translatio habet: Qui in propriis mansionibus soli remanserunt. Rectius interim nec ipsa exprimit, quid Factio ab his Episcopis, vel hi ab illa prætenderint. Existimo urgeri, quod plures istorum Episcoporum vacillarent, ac natum esset fieri, quod confirmatæ per Principem Synodo adhærent potius, quam suis contra eam clamoribus, ideoque quod agendum sit totis viribus, ut circumducatur Regia confirmatio. Quod si obtineri nequeat, rogant saltem dimitti ad propria. Et addunt causam: *Maximè quia nunc hems instat. Ex quo discimus tempus harum litterarum. Fuit circa Octobris medium. Etenim Sanctus Cyrillus à Alexandriam redux intravit die trigesima istius Mensis: Nempe ista deprecatio fuit exaudita. Notanda sunt & hæc verba: *Non minor nobis sollicitudo est, quam pro veritate ipsa, ne si depositio robur accipiat, valeant & alia, que ab illis contra multos Sacerdotes facta sunt.* Ex eis discuntur tria. Primum est miranda istorum Episcoporum pro Nestorio protervia: Eum tanti faciunt, ac ipsam veritatem. Secundum est, quod Synodus non solummodo illum degradavit, sed & plures Episcopos. Acta perierunt aut latent, septima tamen Actio repræſentat eorum substantiam & compendium. Tertium est, quod hi omnes fuerint damnati propter Nestorium ac ejus dogmata. Hinc istis tanta sollicitudo, ut Nestorianæ damnationis confirmatio circumducatur à Principe.**

Hæc suis litteris Factio tandem adjunxit similes ad Imperatorem litteras. Exposuit & postulavit eadem omnia, & præfatam suam pro Hæresiarcha proterviam est nimis inverecundè professus. *Quæ autem particulariter secutura sint ab illis, & contra Ecclesiasticas Constitutiones, & contra Pientissima vestra Scripta, jam à multis didicit vestra Majestas, si in nullo ab ipsis offendatur, vestrisque Edictis non obſistentur, & Ecclesiasticam fidem prædicent. Nam est miles fugiens tumultus caveat, & ipse privatim agere malit, opus tamen ne fides iacturam ferat, eò quod illegitima ista depositio ab his, qui hæretica Capitula introducunt, facta sit. Nullus est omnino sensus. Cassinensis translatio est lucida: *Quæ verò ab eis facta sunt & contra Canonicas Sanctiones, & contra Piiſſimas vestras litteras, à multis jam particulatim didicit vestrum Imperium, dum ille, utique Nestorius, qui ab**

is injustitiam pertulit, in nullo nec vestris Sandtionibus contraxisset, & Ecclesiasticam fidem Orthodoxè prædicasset. Nam & ipse hujusmodi, metuendum tamen est ne fidei læso, quæcumque contingat, eo quod illicita illa dejectio ab illis facta sit, qui hæretica superduxerunt Capitula. Hæc verba, Nam & ipse hujusmodi, sunt mutila. Suppleri possint hoc modo: Nam est ipse hujusmodi sit, & tumultus fugiens milites malit privatim agere. Nestorium commendant à tribus: Ab Orthodoxa prædicatione, à plena in Sacras Principis iustiones ac Sacros canones obedientia, & ab insigni amore Monastici Silentii. Hinc concludunt ejus degradationem sine manifesta Orthodoxi dogmatis injuria non posse confirmari. Ex quo vides S. Cyrillum ac Ephesinam Synodum non sine fundamento sensitse, ac frequenter scripsisse, quod hæc Orientalis Factio non esset pura à scabie Nestorii. Et hæc literis omnes subscriperunt. Etenim Cassinensis translatio addit: *Et subscrip-*

tionem.

Subscriperunt Episcopi quadraginta duo. Et Legati erant octo. Universum igitur erant quinquaginta. At verò in libello, quo sui reparationem à Sancta Synodo postularunt, Cyrillus ac Memnon constanter affirmant Joanni Antiocheno adfuisse solos triginta. Et ipsa Synodus in Relatione, quam de sua quinta Actione fecit ad Principem, disertè scribit fuisse tantum triginta. Quod ipsum repetit in Relatione ad Sanctum Cælestinum Pontificem. Scribit numero rotundo. Accuratè scribens in Relatione, quam per Palladium Magistrum transmittit ad Principem, hæc habet: *Sunt illi, qui diversa à recta fide sentiunt, ad regendam imperatorem usque adeò callidi, ut quidam quoque Sanctissimi Episcopi occultato errore à Nestorio decepti sint, & ei sese adjunserunt, Actisque illius subscriperunt. Qui tamen posteaquam dilucidè quid sentiret, essent percunctati, illumque suas blasphemias retentem comperissent, ab eo desierunt, ac Sancta Synodo se adjunxerunt, patefactaque ejusdem blasphemiam, condemnationis sententiam adversus prædictum Nestorium una nobiscum tulerunt. Itaque apud Nestorium & Reverendissimum Episcopum Joannem Antiochenum triginta septem, paulò plures, relictì sunt. Eorum quoque nomina ad vestram Majestatem misimus. Relatio hæc fuit scripta Calendis Juliis. Et Factio semper decrevit. Etenim convictio, quod vicesima septima die Junii Joannes Antiochenus latravit in Sanctum Cyrillum ac omnem Synodum, subscriperunt quadraginta tres, & ipsos audis intra paucos adeò dies fuisse contractos ad triginta septem. Porro præsens Epistola est scripta ad medium Octobris. Quomodo igitur tunc erant quinquaginta Episcopi? Respondeo quod Patriarcha Joannes, deficientem Factionem suffulcire studens, fecerit istud ipsum, quod postmodò Italiae Clerus de Imperatore Justiniano, quintæ Synodi decreta curante, scripsit ad Francorum Legatos: *Præfatus Africa, si quos invenit in Africa Episcopos, aut causas proprias habentes, aut simplices vel ignaros, aut venales & paratos**

ad præmium, collegit & direxit. Attamen inter Joannis hic subscribentes Episcopos multi fuerunt magni nominis atque scientiæ. Etenim subscriptos hic vides Julianum Sargidensem, Cyrum Tyriorum, Bofforum Gangrensem, Rabbulam Edesiensem, Petrum Trajano-Policanum, omnes Metropolitanos, & alios quosdam, quorum nullius subscripsit præfato Latratui. Certè oportet quosdam supervenisse. Dico, *Quosdam.* Quibusdam Rabbulas Edesiensem videtur adfuisse ab exordio. Ejus namque Presbyter & Syncellus, postea Successor, Ibas in famosa sua Epistola disertè affirmat se cum Joanne Patriarcha intrasse Ephesum: Et videtur non intrasse sine suo Episcopo. Est res implexa. Etenim ipse Ibas in sua famosa Epistola scribit: *Post duos autem dies damnationis Nestorii venimus Ephesum.* Implexum est, cum quibus venerit. Etenim certum est Joannem Antiochenum cum suis Episcopis non venisse, nisi quinta post istam damnationem die. Proinde & certum videtur, quod Presbyter Ibas ipsum triduo præveniret. Omnia Epistolæ exemplaria constanter ita legunt, ideoque non video alium exitum. An Ibas cum Rabbulam, aut cum aliis Episcopis, & cum quibus venerit, me latet. In re obscura aliquid luminis accipimus ex literis, quas Joannes Patriarcha ex via scripsit ad Sanctum Cyrillum: *Triginta rotos dies iter usque facio, nihil quidquam quietis prorsus mihi indulgens, multis interim Religiosissimis Episcopis ob itineris difficultatem graviter afflictis, neque paucis quoque jumentis ob continuum professionis laborem extindis.* Præfati igitur, quotquot isti Latratui non subscriperunt, Episcopi possint laffi aut infirmi hæsisse in via, & non nisi postea advenisse Ephesum. An inter hos etiam Rabbulas fuerit, ignoro. Certè ejus Presbyter Ibas possit Episcopos prævenisse.

Hac in Epistola notari etiam oportet verba: *Oramus, & ante vestigia vestra provolvimur, ut nos cum longanimitate humiliantes vestra Pietati suscipiatis, & jussè perentes de offensa persona ab his, qui receperunt hæretica Capitula Cyrilli, & in Deum ipsum impiè egerunt. Nam qui introduxerunt hæretica Capitula, & turbaverunt Sanctorum Patrum fidem, hanc ipsorum partem in ipsis Commentariis etiam illicitam depositionem fecerunt. Et credimus non visum fuisse incorrupto vestro & recto judicio justam illorum stare condemnationem, quos condemnari manifestè oportet, utpote convictos hæreticos.* Sunt obscurissima, ac sine sensu. Cassinensis translatio est commodior: *Unde quæsumus, ac nosmetipsos proflernimus vestigiis vestris, ut cum patientia nos humillimè supplicantes Pietas vestra suscipiat pro illa persona, cui præjudicium factum est ab his, qui hæretica Cyrilli Alexandrini Capitula susceperunt, impietatemque contra id, quod Divinitatis est, effecerunt. Qui enim hæretica Capitula subintroduxerunt, Sanctorum Patrum perturbaverunt fidem, quod ad ipsos pertinet, in ipsis Gestis. Et illicitam fecerunt depositionem. Et credimus, quia indeclinabili rectoque judicio vestro justum minimè apparebit condemnationem factam permanere,* quos

quos dignum condemnari, dum convicti sunt hæretici esse. Per offensam personam vulgata translatio intelligit Nestorii degradationem. Cassinensis translatio est clarior: *Illam personam, cui præjudicium factum est. Etiam hæc verba, Et in Deum ipsum impiè egerunt, sunt nimis generalia.* Cassinensis Codex determinat: *Impietatem contra id, quod Divinitatis est, effecerunt.* Nempe canonizando Cyrilli Capitula. Ex his Factio sperat, ut Nestorii degradatio, licet jam per Principem firmata, circumducatur. Quia nempe facta est ab hæreticis: Et quidem in ipsis Gestis, in quibus hæresim canonizarunt. Etiam Cassinensi translationi deest verbum, *Legendum videtur: Condemnationem factam permanere ab illis, quos dignum est condemnari.*

CAPUT XXIX. ---II 7

Imperatores Cæsares Theodosius & Valentinianus, Victores, Triumphatores, Maximi, semper Colendi, Sanctæ Synodo, quæ in Ephesina Civitate convenit.

Intentionem quidem nostram, etiam si non scriberemus nunc, ex multis aliis noveratis. Et quantum pro recta fide habeamus studium, & pro unitate Ecclesiarum, à Patribus hoc & ab Avis edocti, & nihil usque hæcenus sanæ Fidei præponentes, propter quam etiam jam paulò ante in Ephesum vestram congregare festinavimus Sanctitatem. Et dum congregati essetis, omnia hujusmodi scripsimus, per quæ consequens esset absque contentione vera Fides. Et quæ olim tenuit, inconcussibiliter permaneret, ad amicitiam vobis unitis. Quoniam verò propter intentionem impietatis, ac sæpè contentiones inter vos factæ sunt quædam, & acta nonnulla quæ defensionibus haud dubiè consequuntur, volentes in omnibus vobis terminari discordiam, Magnificentissimum & Reverendissimum Divinorum Officiorum Magistrum Joannem direximus, ut contentiones, quæ inter vos natæ fuerant, solverentur. Dum verò necessarium videretur & hoc, ut huc vestrum nonnulli venirent, quò Pietas nostra etiam præsens inter præsentem audiret, ut unio, quam studemus, pio proveniret assensu, hoc quoque peregimus, universa peraveses suaviter disponenda.

Sed quia permanet adhuc dissensio commissa, laborem reputantes vestram Religiositatem sufferre ex ipsa necessitate Concilii, reverti Epheso ad propria concessimus universos. Et proprias rursum Ecclesias obtinere. Quod unusquisque faciat cum Episcopis, qui venerunt à Provincia ejus. *Christi Lupi Opera T.VII.*

Cyrillum verò solum, qui Alexandrinus quondam fuit Episcopus, & Memnonem qui fuit Episcopus Ephesinus, nequè vobis connumeramus, & ab Episcopatu novimus esse alienos, sicut olim vestræ à nobis scriptum est Sanctitati. Ad proprias Ecclesias revertentes Civitatum quieti prospicite, dignam per omnia mansuetudinem Sacerdotio amplectentes. Eorum siquidem, quæ hic quomodocumque fecistis, esse aliquam satisfactionem convenit per ea, quæ sunt postea futura. Erit autem, si Ecclesiasticum decorem cum publica Consequencia servaveritis.

SCHOLION.

Hæc est Sacra jussio, qua Imperator Theodosius dissolvit Synodum, & omnes Episcopos remisit ad propria. Huc usque latuit. Docet nos plura. Primò, quod Joannes Sacratum Legionum Comes, Epheso reversus Constantinopolim, statim fuerit evectus ad Magistrum Officiorum. Secundò, quod Imperator Joanni in omnibus crediderit. Etenim hic laudat omnia ejus Acta, quæ Nestorio patenter studuisse demonstrat Sanctus Cyrillus in literis ad Clerum ac Populum Constantinopolitanum. Tertiò discimus, quod Imperator cunctos utriusque partis Episcopos permiserit proprias rursum obtinere Ecclesias, ideoque omnes ultrò citroque in invicem damnationes & censuras circumduxerit. Hinc enim etiam Dorotheus Martianopolitanus, Himerius Nicomedienfis, Helladius Tharsensis, Eutherius Thyanenfis, alique plures per Synodum damnati Episcopi redierunt in suas Sedes, & perrexerunt fungi Episcopali officio. Licet non nominatus, exceptus tamen fuit Nestorius. Mansit in ipsum priùs data forma. Excepti nominatim sunt Cyrillus & Memnon. Theodosius circa illos perstitit in suo judicio, quod per Joannem Comitem miserat Ephesum, illudque per hanc Sacram confirmavit. Quartò notanda sunt finalia ejus verba, quibus Princeps cunctis Episcopis mandat, ut ad proprias Ecclesias reducti servent Sacerdotalem mansuetudinem, eisque reparent pacem, quam Ephesi horrendè ruperant.

Magna Quæstio est, Quomodo Theodosius Cyrillum ac Memnonem excipiat ab ista sua gratia? Quomodo illos stabiliat in degradatione, ac veter redire ad suas Ecclesias? Etenim inter Synodalia Acta habemus & hanc brevem Relationem: *Cum septem & septem ex utraque parte Episcopi Constantinopolim venissent, Imperator certò comperit Sanctam Synodum, canonico ordine in omnibus servato, Nestorium deposuisse. Itaque Legatorum Synodi sententia approbata, Orientales quidem condemnat, Nestorium verò exilio multat. Eis præterea, qui ex Sancta Synodo Legati venerant, injungit ut ad Ecclesiam se conferant, ibidemque Sanctæ Ecclesie Constantinopolitanæ Episcopum creent. Illi in Ecclesiam ingressi Maximianum Episcopum*

pum mox creant. Post hoc Regio Mandato imperatum est singulis Episcopis, ut ad suas civitates & Provincias revertantur. Remansit autem Joannes Antiochenus, ceterique Episcopi, qui partes illius tuebantur, in separatione permanentes. Ingressus autem est Cyrillus Episcopus Alexandriam Athyr tertia: Et suscepit eum civitas cum multa exultatione & gloria. Tertia Ægyptii Athyr dies est apud nos trigesima Octobris. Et factiosi Legati post quintam suam in Chalcedonensi civitate à Principe Audientiam scripserunt Ephesum ad suos Collegas: Porro ut vestra Sanctitas etiam hoc non ignoret, scitote, quod videntes Cyrillanos tyrannide, & fraudibus, & adulatione, & donis omnes, ut ita dicam, decepsisse, non raro Pientissimum Regem & Magnificentissimos Principes obsecravimus, ut & nos ad Orientem dimitteremur, & vestra Pietas ad propria remigraret. Cognoscimus enim, quod in vanum moras necimus, & Instituta non perficimus, eò quod Cyrillus ubique fugit colloquium nostrum, conscius sibi blasphemias, quas in duodecim Capitulis suis edidit, redarguendas. Placuit autem Pientissimo Regi post multas adhortationes, ut singuli ad propria redeamus: Ad hæc ut & Ægyptius & Memnon Ephesum in suis locis remaneant. Sic enim poterit Ægyptius omnes excœcare muneribus suis. Sic ut ille quidem, cum innumera fecerit mala, ad Thronum suum redeat, iste vir innocens, Nestorius, vix ad suam mansionem dimittatur. Nempe ad Sancti Euprepii Monasterium. Quæ omnia clarum est penitus adversari huic Sacræ Jussioni.

Respondeo distinguenda esse tempora, & sic omnia coherere. Sacra hæc Jussio emanavit statim post reditum Joannis Comitis. Ex ipso Theodosius audiens nullam esse spem obtinendæ inter partes concordia, solvit Synodum, & cunctos remisit ad propria. Exceptis Cyrillo & Memnone, quos circumscriptus credidit Authores totius mali, ideoque in ipsos firmavit suum iudicium. Quid tunc de Nestorio statuerit, de quo Sacra non meminit, non possum firmus affirmare. Existimo quod ejus damnationem adeò ratam duxerit, ut censuerit nec exprimendam, nec stabiendam. Cyrilli ac Memnonis erat longè alia ratio. Hos enim Sancti Celestini Pontificis Legatio restituerat, ideoque antea Principis iudicium erat omnino innovandum. Verum Jussio videtur non fuisse missa in publicum. Etenim ob rationes placuit adhuc tentare pacem, & partium Legatos evocare ad Sacros oculos & aures Principis. Evocati sunt & comparuerunt: Et contigerunt illa, quæ jam dicta sunt, & adhuc dicentur. Proinde hæc Sacra Jussio fuit omninò circumducta. Nec per ipsam fuit soluta Synodus, aut dimissi Episcopi. Postmodò emanavit alia, quæ latec aut periiit. Hanc tamen Comes Irenæus voluit insertam suæ Tragœdiæ, quo infamaret Sanctum Cyrillum ac Memnonem. Notanda sunt prælatæ Epistolæ verba: *Isse vir innocens vix ad mansionem suam dimittatur*. Confirmant, quod prima Principis sententia Nestorium proscripserit Petras, & quod

valida amicorum intercessio ipsam mitigaverit in relegationem ad proprium Monasterium.

CAPUT XXX. ---118

Epistola Theodoretii Episcopi ad Alexandrum Hierapolitanum Episcopum, quam ponit Irenæus.

NEquè blandimenti, nequè asperitatis ullam speciem reliquimus, nec deprecationis, nec contradictionis, qua usi non sumus apud Piißimum Principem & Confistorium, clarè obtestantes in conspectu Dei, quæ cuncta desuper cernit, & Domini nostri Jesu Christi, qui futurus est orbem terrarum cum Justitia judicare, & Spiritus Sancti, & electorum ejus Angelorum, ut non despiceretur, quod corruptitur Fides ab his, qui illa Capitula hæretica susceperunt, & in eis subscribere præsumperunt; sed ut Nicæna Fides exponi tantummodò juberetur, & expelleretur quæ super inducta est hæresis ad exterminium, corruptionemque pietatis. Et usquè hodie nihil perducere valuimus ad effectum: Eò quod huc & illuc circumferantur Auditores.

Sed tamen nihil horum nos dissuasit, quod ab instantia proposita cessaremus. Sed in ipsa nunc usque persistimus. Hoc ergo, quod Domino favente sit dictum, peregrinamus, ut cum Juramento Imperatori Piißimo diceremus, quia impossibile est, ut nos Cyrillum & Memnonem in Episcoporum restituamus officio. Et fieri non potest, ut communicemus reliquis, nisi Capitula hæretica ante summovent. Nos igitur hanc habemus intentionem. Festinatio verò est iis, qui ea quæ sua sunt querunt, non quæ Jesu Christi, & extra nostram illos restituere voluntatem. Et nihil horum pertinet nobis. Deus enim nostrum Propositum exigit, perseverantemque virtutem, & eorum quæ contra voluntatem sunt, non exigit ultionem.

De illo verò Amico hoc cognoscat Sanctitas vestra, quia quoties ejus fecimus mentionem, sive coram Piißimo Principe, sive coram Confistorio Principis, fecisse adjudicati sumus injuriam. Tanta enim eorum, qui intus sunt, adversitas contra eum. Et quod est omnium pessimum, quia & ipse Piißimus Imperator nomen ejus plusquam ceteri averfatur, nobis manifestè dicens: *Quia de hoc nullus mihi manifestè aliquid dicat. Typum namque jam semel ea, quæ ad illum pertinent, susceperunt*. Verumtamen hic sumus non cessaturi tota virtute curam de ista quoque gerere parte, scientes iniquitatem, quæ in eum commissa est ab his, qui sine Deo sunt. Festinamus verò, ut & nos hinc liberemur,

& ve-

SCHOLIION.

HÆc Epistola exstat in Actis Synodalibus. Cassinensis translatio habet quædam singularia, ideoque prætermitti non potuit. Primum est, quod hanc Epistolam Irenæus imposuerit suæ Tragœdiæ, ac inde pervenerit in publicum. Secundum est, quod Cassinensis translatio in pluribus sit distinctior ac lucidior. Hic est primus locus: *Ne contemnatur fides, quæ ab his, qui hæretica dogmata susceperunt, & his subscribere ausi sunt, adulteratur*. Cassinensis Codex declarat hæc dogmata: *Quod corrumpitur fides ab his, qui illa Capitula Hæretica susceperunt, & in eis subscribere præsumperunt*. Alter locus est hic: *Cum Juramento Pientissimo nostro Regi suasimus, quod impossibile sit nobis Cyrillum & Memnonem conciliari. Et quod fieri nequeat, ut illis communicemus, qui non antea ejecerint Hæretica Capitula*. Supra audivimus Joannem Antiochiæ Patriarcham frequenter jurantem, quod Cyrillum, utpote Hæresiarcham, nunquam reciperet: Nequidem si anathematizaret Capitula. Et alii Legati juramenta hæc haud dubiè confirmaverint. Hic videntur ab ipsis recedere, ac devenisse mitiores. Videntur etiam Cyrillum parati admittere. Cassinensis Codex rem exponit longe aliter: *Hoc ergo peregrinamus, ut cum Juramento Imperatori Piißimo dicere mus, quia impossibile est, ut nos Cyrillum & Memnonem in Episcoporum restituamus officio. Et fieri non potest, ut communicemus reliquis, nisi Capitula Hæretica submoverint, Cyrillum ac Memnonem distinguit à reliquis Sanctæ Synodi Episcopis. Illos penitus removet à spe recuperandi Episcopatum*.

Tertius locus est hic: *Si quando ejus faceremus mentionem, desertionis notabamur; Cassinensis Codex habet: Quoties ejus fecimus mentionem, fecisse adjudicati sumus injuriam*. Utrique in typum, seu formam de ipso jam datam à Principe. Quartus locus est: *De hoc mihi nullus loquatur. Specimen enim semel ipse dedit*. Nullus est sensus. Cassinensis Codex dat optimum: *De hoc mihi nullus aliquid manifestè dicat. Typum namque jam semel ea, quæ ad illum pertinent, susceperunt*. Quintus locus est: *Non cessabimus omni virtute & ejus Patris curam gerere, scientes illi factam ab impiis injuriam*. Cassinensis Codex habet: *Non cessaturi tota virtute curam de ista quoque gerere parere scientes iniquitatem, quæ in eum commissa est ab his, qui sine Deo sunt*. Quis textus sit verior, ignoro. Vulgata translatio possit olim habuisse: *Et ejus Patris*. Possit quis alteras litteras & posuisse: *Patris*. Certè Episcopi olim sese invicem vix solebant Patres inscribere. Sextus locus est: *Et vulnerarentur multi ex Laicis, & falsis Monachis, qui nobiscum erant*. Affirmat falsos Monachos fuisse cum Orientalibus Legatis. Cassinensis Codex dat verum sensum: *Et multi fuerunt vulnerati, tam Laicorum quæ erant nobiscum,*

& vestra inde Religiositas evatur. Nihil namquè hinc suavius sperare possibile est. Eò quod auro cunctis sit satisfactum. Et Judices ipsi contendant, quia una sit Deitatis Humanitatisque natura. Populus verò, favente Domino, salvus est omnis, & ad nos incessanter egreditur. Cœpitum namquè & alloqui eos, & Collectas celebravimus maximas, & per orationes tuæ Religiositatis quarta jam vice feci ad eos de Fide sermones. Et cum tanta voluptate audierunt, ut usque ad horam septimam minimè recessissent, si patienter sustinissent Solis ardorem. In atrio enim, quod est maximum, & quatuor porticus habet, multitudo convenit. Et nos de superioribus locis habitationum sermonem habuimus.

Clerus verò universus cum bonis illis Monachis nos valde impugnat, ità ut una vice pugna commissa sit, quando à Ruffiniani prima colloquutione revertebamur Piißimi Principis. Et multi fuerunt vulnerati, tam Laicorum qui erant nobiscum, quam Monachorum quoque falsorum. Agnovit autem Piißimus Imperator, quod multitudo congregaretur ad nos, & solis nobis colloquens ait: *Agnovi quia Collectas extraordinarias facitis*. Ego verò dixi ei: *Quoniam dedisti fiduciam cum venia, audi. Nunquid justum est, ut illi, qui quidem hæretici & excommunicati sunt, Ecclesiastica Ministeria peragant; nos verò, qui pro Fide certamen habemus, & propter hoc eos communicatione privavimus, in Ecclesiam non intremus?*

Ille inquit: *Et ego quid faciam?* Respondi ergo ei: *Quod fecit hic, qui nunc Magister est, quando erat Comes Largitionum tuus, dum venisset ad Ephesum. Inveniens enim quod illi Missas quidem facerent, nos minimè, compescuit eos dicens: Quia nisi inter vos pax fuerit facta, uni parti Collectam celebrare non sinam. Et oportebat, Pietas tua Episcopo præsentis loci præciperet, ut nec nobis nec illis Missas tenere concederet, donec conveniremus ad pacem: Ut justum Decretum tuum innotesceret universis*. Ad hæc respondens dixit: *Ego Episcopis imperare non possum*. Respondi igitur ego: *Ergo nec nobis imperet aliquid. Et accipimus Ecclesiam, celebramusque Collectam. Et cognoscat Pietas tua, quia multò plures nobiscum sunt, quam cum illis*. Super hæc verò diximus ei: *Quia Collecta nostra nec Lectionem sanctarum Scripturarum habuit, nec Oblationem. Solas verò Litanias pro fide, & pro vestro Imperio fecimus. Et pro Religione pia Sermones*. Appobavit ergò, & nunc usque id non prohibuit fieri. Crescunt igitur subinde Collectæ nostræ, navigante ad nos multitudine populi, cumque omni voluntate audiente doctrinas.

Oret igitur Religiositas vestra, ut finem Domino placitum causa suscipiat. Nos enim per singulos dies in periculo sumus, de sedicioso impetu super nos Monachorum & Clericorum suspecti, facilitatemque Potentissimorum videntur.

quam Monachorum quoque falsorum. Nempe Monachorum, qui è Regia civitate egressi nos impetebant lapidibus. Septimus locus est: *Noverrat Rex Pientissimus, quod multitudo congregaretur contra nos. Et solus nobis occurrens dicebat: Novi quod malè congregamini.* Prima devium, secunda periodus habet sensum obsecrum. Cassinensis Codex omnia explanat: *Agnovit autem Pissimus Imperator, quod multitudo congregaretur ad nos. Et solis nobis colloquens ait: Agnovi, quia Collectas extraordinarias facitis.*

Octavus locus est: *Nos verò, qui pro fide certamus, & propter hoc ab illis communionis exortes factos, non intrare in Ecclesiam.* Est devia translatio. Etenim Ephesina Synodus, licet Joannem Antiochenum excommunicavit, & quosdam ejus Collegas degradavit, totam tamen illius Factionem nunquam fecit communionis exortem. Cassinensis textus est legitimus: *Nos verò, qui pro fide certamen habemus, & propter hoc eos communionis privavimus, in Ecclesiam non intramus.* Etenim Joannis Factio, uti Cyrillum & Memnonem Sacerdotali gradu, ita omnem Synodum communionis exuerat. Nonus locus est: *Quod fecit Magister tuus Comes Largitionum.* Cassinensis Codex longè melius: *Qui nunc Magister est, quando erat Comes Largitionum tuus.* Ex quo iterum patet, quod Joannes Comes, Epheso Constantinopolim redux, statim fuerit promotus in Magistrum Officiorum. Decimus locus est: *Solas autem preces pro fide & vestra Majestate, & de religione colloquia.* Cassinensis translatio est melior: *Solas verò Litanias pro fide, & pro vestro Imperio fecimus. Et pro religione pia sermones.* Omnino crediderim vocem, *Litanias*, fuisse in græco textu. Et Theodoretus istuc non colloquia habuerat, sed publicas conciones ad Populum. Undecimus locus est: *Multitudinis ad nos venientis.* Cassinensis Codex est distinctior: *Navigante ad nos multitudo Populi.* Duodecimus tandem locus est: *Et potentiam & incuriam videntes.* Sunt voces sine sensu. Cassinensis Codex est lucidus: *Facilitatemque Potentissimorum videntes.* Etenim nimia Theodosii facilitas est omnibus explorata.

Epistola hæc nos docet plura. Primo, quod Factiosi Legati pleno impetu egerint adversum Cyrilli Capitula, & pro reparatione Nestorii. Et in secreto apud solum Principem, & in pleno Consistorio. Secundò, quod crediderint Capitula fuisse Synodaliter approbata, & subscripta ab omnibus Episcopis. Hoc in errore cuncti Orientales Episcopi dudum fuerunt pertinacissimi. Tertiò, quod auditi fuerint in hortis Ruffiniani, seu in Palatio ad Quercum, ubi non ita pridem damnatus fuerat Sanctus Joannes Chrysostomus. Quartò, quod non solus Patriarcha Joannes, sed & alii septem cum ipso Legati pertinaciter ac frequenter juraverint Cyrillum, licet de Capitulis poenitentem, nunquam recipere in Episcopalem communionem. Hoc ipsum enim omnes confirmarunt in ultima Epistola, quam ad suos scripserunt Ephesum. Quin-

tò, quod istud ipsum juraverint adversus Memnonem. Licet enim ista ultima solum Cyrillum exprimat, hæc tamen Epistola disertè adjungit & Memnonem. Sexto, quod Theodosius apud Chalcedonem nunquam audire voluerit Nestorii nomen, statim reponens: *Forma data est.* Ex quo lucet hanc formam emanasse ante ejus in Ruffinianos hortos adventum, ante auditos Factiosos Legatos: Nempe ad auditos solos Legatos Synodi. Septimò, quod Factio nec Ephesi, nec Chalcedone habuerit Ecclesiam, ideoque nec Missæ Sacrificium, aut alia Divina officia. Quia nempe nec Ephesinus, nec Chalcedonenfis Episcopus ipsis voluit facere istam gratiam. Ex quo vides duo. Nempe quod Episcopi tunc necdum haberent domesticas Capellas, aut domestica Altaria, præsertim in alienis Territoriis. Deinde, quod in isto casu Ecclesiam concedere spectaret etiam tunc ad loci Ordinarium. Nam & apud Florentiam Græci Episcopi istam facultatem debuerunt accipere à Florentino. Et quidem apud Ephesum Factio fuit adeò remota ab ista facultate, ut nec post incarcerationem Memnonis potuerit ad ipsam pertingere. Nequidem ob preces aut minas Joannis Comititis. Quod Clerus sui Episcopi judicio constantissimè insisteret. Theodoretus debemus gratias, quod istud Joannis opus transmiserit ad nostram notitiam. Sine hac Epistola erat sepultum in tenebris perpetuè oblivionis.

Quæstio est, Qua de causa Chalcedonenfis Episcopus noluerit hæc Legatis permittere Ecclesiam, & facultatem Divini Officii? Respondeo noluisse ob excommunicationem Joannis Antiocheni. Hic enim non solius Legationis, sed & totius Factionis Coryphæus, erat à plena Synodo excommunicatus, & alii Legati nolentes ejus communionem deserere, affricabant sibi eandem scabiem. Eadem ratio promovit Memnonem. Et insuper duæ aliæ. Nempe quod Factio damnati Nestorii communionem sectari pergeret: Et quod machinaretur Ephesim superordinare novum Episcopum. Accedit & tertia ratio: Quod tunc omnes octo Legati videantur per Synodum fuisse degradati. Ex eisdem principiis Chalcedonenfis Episcopus S. Cyrillo, Memnoni, ac omni Synodo insistentem à Factione sententiam duxit esse hostilem ac frivolam contumeliam, ideoque eorum Legatos duxit Canonicos Episcopos, ac ipsis permisit Ecclesiam. Præsertim quod adesset Legatio Apostolica.

Octavò discimus, quod Sacræ olim Romanorum Imperatorum Jussiones non se extenderint ad Sacro-Sanctum Sacrificium, aliaque Christi Domini Sacramenta, aut Sacramentalia. Etenim Imperator Theodosius, qui circa Synodalia Acta jussit varia, factiosis Legatis disertè ac simpliciter hic profitetur: *Equidem Episcopo imperare non possum.* Quia agebatur de rebus purè Divinis. Nempe Orthodoxi Principes usque huc istis se nunquam miscuerunt. Miscuerunt se solis illis, à quibus pendebat publica quies Christiani Populi. Et nihil jubere potuerunt, nisi quod esset

CAPUT XXXI. --119

Domini honorandissimis, & Deo Amicissimis Episcopis, qui in Epheso degunt, Joannes, Himerius, Paulus, Macarius, Apringius, Theodoretus, Episcopi in Domino salutem.

Quinques jam coram Principe introivimus, & de hæreticis Capitulis multa contendimus. Et juravimus sapius Imperatori piissimo, quoniam possibile non est communicare nos cum his, qui contraria sapiunt, nisi Capitula hæc fuerint abdicata. Et quia nec si abjecerit Cyrillus Capitula sua, suscipietur à nobis, eò quod Princeps factus sit nuperæ hujus hæresios. Et nunc usque nihil obtinere potuimus, eò quod Adversarii valde insistant. Et hi qui audiunt, non increpent, eis resistentibus impudent: Neque compellant eos ad disceptationem, collationemque venire. Illi namque Capitulorum discussionem modis omnibus fugiunt, & de ipsis nec loqui omnino contenti sunt. Nos verò per orationes vestras usque ad mortem sumus parati persistere. Et neque Cyrillum suscipere, neque Capitula quæ ab eo exposita sunt. Nec istis communicare, nisi expulsa fuerint quæ malè subintrata sunt fieri. Rogamus igitur & Sanctitatem vestram, ut nobis eadem sentiat, & eandem perseverantiam demonstretis. Pro pietate enim certamen habemus, in qua sola nobis est spes, & propter quam speramus Salvatoris nostri benignitate nos perfui in vita futura.

De Deo amicissimo verò atque Sanctissimo Episcopo Nestorio noverit Religio vestra, quia studium nobis fuit, ut misceremus de illo sermonem: Et interim non pervaluimus, eò quod cuncti Adversarii & ad ipsum nomen sint infestè dispositi. Dum se tamen ista sic habent, festinabimus, si tempus invenire potuerimus, placabilemque Auditores, & hoc facere absque dubio: Tamen si Dominus nostræ intentioni cooperator extiterit. Ut verò neque hoc ignoret Sanctitas vestra, scitote quia videntes Cyrillianos tyrannide, seductione, adulationeque, ac muneribus omnes ferè, ut ita dicamus, evertisse, frequenter piissimum Principem rogavimus, & Magnificentissimum Judicem, ut & nos ad Orientem, & Religiositatem vestram ad propria ire permitteret: Hoc reputantes, quia in vacuum moraremur, nihil proficientes in causa præsentis, eò quod Cyrillus nobiscum modis omnibus fugiat habere conflictum, sciens manifestam convictionem blasphemiarum, quas in duodecim Capitulis suis exposuit. Placuit autem post

Hinc etiam discimus tempus, quo scripta est præsens Epistola. Prima Legatorum Audientia apud Theodosium contigit die quarta Septembris. Et tunc res non malè cessit Schismaticis. Omne Consistorium fuit penitus aversum à Capitulis, Ansam aut fomentum præbuit supra adductum verbum Melitenensis Acacii. Hinc vulgatus Synodali Actorum Compiler Epistola, quam schismatici Legati tunc miserunt Ephesum, dedit hunc titulum: *Schismaticorum Epistola, intempestivè de victoria gloriantium.* Quare præsens Epistola nequaquam scripta est post primam Audientiam. Nec item post quintam & ultimam. Etenim in hac Orientales ceciderunt causa, soluta fuit Synodus, & omnes dimissi ad propria: At verò dum scribebatur hæc Epistola, ipsorum quidem causa declinabat, attamen adhuc pendebat. Et ipsi adhuc instabant pro dissolutione Synodi. Existimo etiam non scriptam post secundam Audientiam. Scripta quippe est, dum omne Consistorium fuit perductum ad tantam in Sancti Cyrilli Capitula reverentiam, ut Adversarii videretur cum ipsis credere unicam in Domino naturam. Quod videtur per secundam, immo & per tertiam Audientiam non potuisse fieri. Scripta igitur videtur post quartam Audientiam.

post multas preces nostras Piiſſimo Principi, ut unusquisque nostrum reverteretur ad propria, ita ut Ægyptius & Memnon Ephesus in locis permaneat propriis. Sic enim poterit universos idem Ægyptius obcœcare per propria munera, ut ipse quidem, postquam mala multa millia perpetravit, ad Sedem propriam revertatur, innocens autem vir ad suum Monasterium mitteretur.

SCHOLIION,

HÆc est postrema Orientalium Legatorum ad suos apud Ephesum Epistola. Exstat in Actis Synodalibus. Hæc Cassinensis translatio in quibusdam differt ac adjuvat, ideoque non fuit omitenda. Primum discrimen est in ipso exordio: *Quinò accessus nobis contigit*. Cassinensis translatio est clarior: *Quinquies jam coram Principe introvimus*. Omnis etiam sequens contextus est commodior. Aliud discrimen est in his verbis: *Eundemque laborem ostendatis*. Cassinensis translatio est rectior: *Et eandem perseverantiam demonstratis*. Discrimen tertium est: *Non raro Piiſſimum Regem & Magnificentissimos Principes obsecravimus*. Cassinensis Codex habet: *Frequenter Piiſſimum Principem rogavimus & Magnificentissimum Judicem*. Vulgata translatio videtur melior. Quartum discrimen est: *Iste vir innocens vix ad mansionem suam dimittatur*. Translatio Cassinensis est expressior: *Innocens autem vir ad suum Monasterium mitteretur*. Quintum discrimen est in Titulo. Etenim noster Codex ponit solum Joannem Antiochenum, Damascenum omittit. Forsitan ex Scriptoris vitio, putantis in his verbis, *Joannes, Joannes*, esse inutilem repetitionem. Cur utraque translatio prætermittat octavum Legatum, Helladium Prolemaidis Episcopum, ignoro. Cassinensis Codicis Descriptio etiam prætermisit subnexam Joannis Antiocheni salutationem, & subscriptionem memoriam. Præfatas quinque Audientias Theodoretus confirmat in litteris ad Dominum Patriarcham Antiochenum: *Constantinopolim evocati, cognitiones præſente ipſo Imperatore quinas habuimus*.

Epist. 112.

Hæc Epistola similiter nos quædam docet. Primò, quod Himerius Nicomediensis Episcopus à sua per viam infirmitate videatur convaluisse, & præſens fuisse quintæ saltem Audientiæ. Et hinc Octavus Orientalium Legatus, quem brevis Relatio affirmat deſuisse quintæ Audientiæ, videtur fuisse præſatus Helladius, non Himerius. Est tamen res incerta. Etenim die quarta Septembris, ad primam Audientiam, Himerius necdum advenerat Chalcedonem. Secundò docemur, quod Joannes Antiochenus ac ejus Socii usque ad finem constitierint pertinacissimi in præſato suo Herodiano juramento. Notanda sunt & hæc verba: *Cyrillus ubique fugit colloquium nostrum*. Cassinensis codex coincidit: *Edò quod Cyrillus omnibus modis nobiscum fugiat habere con-*

ſultum. Videntur asserere Cyrillum Chalcedone fuisse præſentem. Ast oppositum constat ex ejus Apologia ad Principem: *Disertè isti asseverat se non adfuisse*. Proinde factiosi Legati per Cyrillum hic intelligunt ejus Vicarios.

Epistola scripta est circa finem Septembris. Est enim scripta non dumtaxat post quintam Audientiam, sed etiam post datam à Principe & Consistorio sententiam. Quæ omnia incæperunt quarta die istius mensis, & videntur non expleta diebus continuis. Quin immò Principis sententia non est data Chalcedone, sed Constantino-poli, post eò introductos Legatos Synodi. Etiam post tres Schismaticorum contestationes, Chalcedone transmissas ad Principem. Emanavit tamen ante Maximiani consecrationem. Etenim Factiosi in suis litteris nullam ejus faciunt memoriam, & ista omnia compleri non potuerunt, nisi circa mensis finem. Porro quam grata Orientalibus fuerit data pro Cyrillo & Memnone sententia, docet ipsorum præſatum juramentum.

CAPUT XXXII. -- 120

Contestatio prima Joannis, Antiochena Sedis Patriarchæ, & reliquorum sex, quam Theodosio Imperatori à Chalcedone direxerunt, quando eis illic relicti intravit Constantinopolim cum his Missis, qui erant in Legatione à Beato Cyrillo, & Synodo quæ pariter convenit in Ephesum.

VOtivum fuerat neque à quolibet alio propter spes futuras & incongruas pietatis verbum prodi, nedum ab his, qui Sacerdotale officium sunt sortiti, & Ecclesiarum defensionem. Quos nescimus, quomodo concupiscentia Præſidendi, & Principatus amor, & frigidæ quædam promissiones ad hoc usque deposuerunt, ut omnia quidem Christianorum Præcepta despicerent, soli verò ejus viri intentioni fervirent, qui ex præventu omnia speravit, tam sibi, quam etiam his, qui ad hoc ei cooperati sunt, evenire.

Dicimus verò Alexandrini Cyrilli, qui solius controversiæ causa hæretica Sanctis Dei Ecclesiis superinducens Dogmata, & hæc convincenda præſentens, per solum Memnonis ministerium & Episcoporum conniventiam prædictorum, dif-

fugere

fugere speravit eorum, quæ peccando commiserat, ultionem. Undè & quietem nimis cupientes, & in reliquis tenendam patientiam judicantes, circa hujusmodi tamen quietem patientiamque, perditionem fidei reputando, ad solos vos, qui cum superna virtute Mundi salus estis, supplicationem convertimus, ad vos specialiter attingere putantes ea, quæ sunt pro pia Religione certamina, tanquam qui etiam nunc usque servastis eam, & per ipsam valdè servamini. Nunc verò adhibemus supplicationem, sicut utique in conspectu sanctissimi Dei futuram satisfactionem, peroraturam pro nobis, si nihil eorum, quæ pro Religione facere possumus, per seignitiam omitamus. Si & publicemus pro ea tuæ Pietatis sermones.

Non est enim quid ampliùs queant temporibus Christianis agere Sacerdotes; quam ut tam fidelem Principem protestentur. Et simul toties promissimus, ut tam vitam nostram, quam corpora in certaminibus, quæ habemus pro fide, ponamus. Propter quod coram Deo, qui omnia conspicit, & Domino Jesu Christo, qui cum justitia judicaturus est universos, & Sancto Spiritu, cujus gratia gubernatis Imperium, & electis Angelis, qui vos servant, quos & adstantes videbitis illi terribili Throno, & illas terribiles actiones, quas incessanter offerunt Deo, quas quidam nunc obliterare pertentant: Quæsumus, ut eam, quæ nunc expugnatur, ulciscamini pietatem. Et jubeatis, ut hæretica illa Capitula, quæ superintroducta sunt fidei, expellantur. Quia sunt omnimodè à rectis dogmatibus aliena, & hæreticis vesaniis consona. Aut certè si quis eorum, qui consenserunt & subscripserunt eis, & post veniam, quæ à nobis promissa est, vult ultra contendere, hunc venire ad medium jubeatis, & manifestè illum sub Ecclesiasticis increpationibus tuæ Pietatis judicio vindicite.

Nihil namque ab hac re, o Imperator, tuo dignius esset Imperio. Pro qua & contra Perſas olim, & contra alios Barbaros bello contendere festinasti, Christo tibi præclaras retribuente viſtorias, eò quod pro eo promptus exſiteris. Fieri verò coram tua Pietate quæsumus inquisitiones in Scripto. Si enim procul dubio faciliùs dignoscetur. Et omni futuro tempore convincentur, quicumque deliquerint. Si qui verò pro his, quæ peccando commiserunt, hæſitantes ferre sermones, seu reddere rationes, rectam fidem velut ex donatione imperantes subjugare voluerint, tui erit justii judicii providere, si non & ipsum vocabulum perdidierint Magistrorum, qui hæſitantes certare pro his dogmatibus, quæ inducunt, & non convolentes probare quæ direxerunt, ne fecisse impiè convincantur. Nec ea expellere dignantur, ne fortè infructuosa eis, habita inter semetipsos, conspiratio fiat.

Jam siquidem meditantur, ut pro hujus impietatis præmio Sedium restituantur Principatus. Et alias ad corruptionem Canonum formulas, quæ & per ea, quæ olim sunt ab eis tentata,

jam proditæ sunt, & adhuc demonstrabilis elucescent, nisi tuum talia compeſcat Imperium. Nam videbit eos non multò post etiam Pietas tua hujus proditoris mercedes, tanquam capta de fide Christi volentes spolia, disperire. Nos verò olim quidem, dum quædam præſumpta sint à Reverendissimo quondam Hierosolymitanorum Juvenali, quievimus, dum certè quæ debeamus bellare pro Regulis, videremus.

Tunc quædam festinationes & phantasias ejus hujusmodi contra utramque Phœniciam & Arabiam minimè ignoramus. Nec tamen de his interim contendere possumus, qui certè de ipsis quoque Civitatibus, quarum nobis cura commissa est, & ab ipsa, si oportuerit, vita faciliùs abscedemus, quam relinquamus devotionem pro fide bellandi. Sed contra horum quidem spectam Dei judicium, quam tuæ Pietatis opponimus. Nunc autem quæsumus, ut de prima & sola fidei pietate sit cura. Et ne illum, qui sub sanctæ conversationis Constantino Orthodoxæ, & præterea est confirmatus per Beatos Avum tuæ Pietatis & Patrem, à tuo verò Imperio in alteras quoque Barbaricas Gentes, & in Perſarum firmatus est Regione, periclitetur in ipsis Imperialibus Aulis, & juxta vestram mergatur Tranquillitatem. Non enim duplices Christianismi doctrinas in Perſidem directurus est Imperator, nec aliquid apud eos magnum fides nostra putabitur, dum contententibus nobis nemo sit Judex: Nec duplicibus prædicationibus, sive Myſteriis communicatur sana mente quilibet. Nec verò piè est quis à tantis Patribus abscessurus, & Sanctis: Et qui reprehenduntur in nullo. Sed nec suavia, quæ ad Imperium pertinent, eorum qui ad invicem contraria sentiunt, ordinibus adſcribentur.

Nec parum ridiculum erit, quod tribuemus hostibus. Et alias, multa millia, quis malæ contentionis eorum denumerare poterit læſiones? Si verò est qui parvum cœlestium rerum putet affectum, faciliùs quidem quilibet sit alius, quam cui Deus omnem Mundi tribuit potestatem. At verò nobis omninò est suscipere à tua Potestate Judicium. Deducit namque mentem tuam Deus ad integram eorum, de quibus quæſtio est, comprehensionem. Si verò est aliquid, quod modò prohibeat, non enim cuncta illa nobis effabilia sunt, quæ tuæ Pietati de rebus, seu circa ipsas res constant, certè vel ad propria recessum nobis facilem, securumque esse à tua Tranquillitate deposcimus. Commisſas enim nobis Urbes non parum noceri ex hac mora conspiciamus, dum certè hic nihil hæc ipsa proficiat propter eos, qui & contra tuam, sicut claret, eligunt contendere Pietatem.

ad Reginum, Constantiensem Episcopum, Cypriorum Metropolitam, quem constat per Apostolicos ac Nicænos Canones subiectum Antiochenæ Cathedralis, & quem Ephesina Synodus donavit Autocephalia. Factum id fuit ultima die mensis Augusti, post amborum Legatorum recessum ab Epheso. Hæc verba, *Ut Sedem restituantur Principatus*, videntur tangere Ephesinum Memnonem. Etenim Sanctus Joannes Chrysostomus, ac ejus in Regiæ civitatis Episcopatum Successores, etiam ipse Nestorius, Asiaticæ Dioceseos ac Ephesinæ Cathedralis Autocephalia non modicè læserat atque invaserant. Videtur Sanctus Cyrillus notari, quod plenam dignitatis reparationem promississet Memnoni, atque ita ipsum demutasset in suum cooperarium. Plures istiusmodi promissiones Contestatio appellat alias ad corruptionem Canonum formulas. Et adjungit esse quidem clandestinas, non tamen carere fundamentis. Etenim per ea, quæ olim sunt ab eis tentata, jam prodita sunt, & adhuc demonstrabilius elucescent, nisi tuum talia compescat Imperium. Nam videbit eos non multò post etiam Pietas tua hujus proditoris mercedes, tamquam capta de fide Christi volentes spolia, dispertire.

Septimus locus sunt verba proximè sequentia: *At ex nobis quidam à Pientissimo Juvenali Hierosolymitanorum Episcopo ordinati sumus, quamvis pro Canonibus certandum esset, ne videremur nostræ gloriæ causa dolere. Et nunc quoque illius studia & præstigijs tales per Phœnicem secundam & Arabiam non ignoramus. Sanè de illis non vacat nobis curam habere, qui civitatibus ipsis, quarum nobis ministerium contrarium est, atque ad eò vita nostra desitui maluimus, quam illa pro fide promptitudine. Cassinensis translatio est longè melior: Nos verò olim quidem, dum quædam præsumpta sint à Reverendissimo quondam Hierosolymitanorum Juvenale, quievimus, dum certè quod debeamus bellare pro Regulis videremus, tunc quasdam festinationes & fantasias ejus hujusmodi contra utramque Phœniciam & Arabiam minime ignoramus. Nec tamen de his interim contendere possumus, qui certè de ipsis quoque civitatibus, quarum nobis cura commissa est, & ab ipsis, si oportuerit, vita facilius abscedemus, quam relinquamus devotionem pro fide bellandi. Suam de factis à Cyrillo promissionibus accusationem Contestatio affirmat demonstrari ac patere ex Juvenalis Hierosolymitani Episcopi adversus Antiochenum, suum Patriarchalem Thronum atque Episcopum rebellionem ac apostasiam, & adhesionem ad Cyrillum. Etenim ipse, suum Antecessorem Cyrillum, qui adversus Acacium, Cæsariensem Episcopum, totius Palæstinæ Metropolitam, obedientiam excutere, & se Metropolitam ostentare cœpit, imitatus ac longè transgrediens, jam pridem duas Phœnicias & Arabiam, Antiochenæ Cathedralis per Apostolicum Canonem manifestè subiectas, violenter invasit, & istic sese ostentavit Patriarcham. Nec his contentus, insuper alia nuperrimè attentavit. Etiam per alias Provincias consecravit Episcopos, & Patriarchalem super eas*

potestatem est conatus abripere. Contestatio affirmat, quod ad hæc rapinas stabiliendas ad hæserit Sancto Cyrillo.

Et re vera Juvenalis ista patraverat. Etenim ex Ephesina Cathedra translatus Hierosolymitanus voluit & hic non dumtaxat Exarchum, sed & Patriarcham agere, atque ideò deplumare cœpit Antiochenam Ecclesiam. Omnes tres præfata Provincias repugnarunt violentiæ. Etenim Cyrus Tyri, Joannes Damasci, ac Antiochus Bostorum Episcopus, earum Metropolitæ, Ephesi fuerunt cum Joanne Antiocheno, ac fidelissimè ipsi adhæserunt. Quare admiranda est Juvenalis potentia, qui tantis Provinciis potuit invitis dominari. Et hæc forsitan est alia ratio, ex qua Comes Irenæus Tyriorum Electus, fuit consecratus per Theodoretum. Quod nempe hæc Ecclesia nec Juvenalem, nec Joannem vellet agnoscere: Istum propter invasionem & Apostasiam, hunc propter initium cum Cyrillo sub incompetentibus conditionibus pacem. Hæc item est ratio, cur Juvenalis postmodò pro hæregarcha Eutychete adversus Sanctum Flavianum Constantinopolitanum Episcopum adhæserit Dioscoro Alexandrino, Sancti Cyrilli pessimo Successori: Nempe ut suas rapinas adversus Dominum Antiochenum, quem Dioscorus hostiliter oderat, posset stabilire. Attamen præfens Contestationis suspicio fuit in Sanctum Cyrillum penitus calumniosa. Etenim Magnus Papa Leo hac de re scribit ad Maximum, Joannem ac Dominum in Antiocheno Patriarchatu Successorem: *Subrependi occasiones non prætermittit ambitio. Et quoties ob intercurrentes causas generalis Congregatio fuerit facta Sacerdotum, difficile est ut cupiditas improborum non aliquid supra mensuram suam molitur appetere. Sicut etiam in Ephesina Synodo, quæ impium Nestorium cum dogmate suo percussit, Juvenalis Episcopus ad obtinendum Palæstinæ Provinciarum Principatum credidit se posse sufficere, & insolentes ausus per commentitia Scripta firmare. Quod Sanctæ memoriæ Cyrillus Alexandrinus Episcopus merito perhorrescens, Scriptis suis mihi, quid prædicta cupiditas ausa sit, indicavit, & sollicita prece multum poposcit, ut nulla illicitis conatibus præberetur assensio. Nam cujus Epistole ad nos exemplaria direxisti Sanctæ memoriæ Cyrilli, eam in nostro Scrinio requisitam, nos authenticam noveris reperisse. Epistola, si exstaret nos multa doceret. Interim hæc* Cap. 4.

ejus memoria nos docet, quod præfens Contestatio de Juvenale aliquid veri, omnia falsa censuerit de Sancto Cyrillo. Dico, *Aliquid veri*. Etenim Juvenalis non Phœnicias, nec Arabiam, sed solas Palæstinas studuit ab Ephesina Synodo obtinere.

Cassinensis hæc translatio illustrat insuper plura vulgatæ translationis loca. Habet plures utilitates. Porro Orthodoxæ fidei propaginem, quam Imperator Theodosius laudatur fecisse apud Persas, exponit Sanctus Theophanes: *Theodosium juniorem, necdum infantiam supergressum, ac penè cunctis auxiliis orbem Pater Arcadius conspicatus, insidiasque, si sortè renuncaret Imperatorem,*

CAPUT XXXIII. --121

Post contestationem Joannis, & aliorum Episcoporum, qui in Chalcedone retenti sunt intrante Imperatore in Constantinopolim cum Parte adversa, hæc ad Ephesum Sacra directæ est Episcopis, qui cum Alexandrino Episcopo convenerant, cujus post præfationem talis est Textus.

NOs Ecclesiæ pacem cunctis aliis occupationibus honorificè præponentes, non solum per Judices nostros, sed etiam per nos ipsos aggregare vos volumus: Impium esse & indignum nostro credentes Imperio, si fastidientibus nobis, & non omnia, quæcumque possibile est, facientibus, dividerentur Ecclesiæ. Quoniam verò nequè uniri vos possibile factum est, nec ad reddendam rationem de his, circa quæ dubitatio est, venire voluit Venerabilitas vestra, decrevimus ut Orientales Episcopi ad suas Patrias & Ecclesias revertantur, & Synodus Ephesina solvatur. Ita videlicet ut Cyrillus intret Alexandriam, & Memnone in Epheso permanente. Hoc enim significamus vestræ Religiositati tantummodò, quod quamdiu vivimus, Orientales adjudicare non possumus. Coram enim nobis nulla ex parte convicti sunt. Si igitur ulla pacis remansit intentio, hanc potius eligentes nobis absque contentione rescribite. Alias de professione vestra mox ad ista, quæ scripsimus, cogitate. Nos enim mali alicujus causa non sumus. Si qui sint, cognoscat Deus.

Missæ Sacra ultima omnium. Directa est, quando jam redierat in Civitatem suam Beatus Cyrillus, Alexandria Patriarcha.

SCHOLIION.

Hæc Sacra Jussio, ejus titulus, & finalis subnotatio sunt summi ponderis ac pretii. Dolendum est, quod sit finale dumtaxat fragmentum. Ipsum illustrat brevis, in tertia Synodali Actorum parte exstans, de hisce rebus

ne pateretur, metuens, Curatorem ejus Isdegerden Persarum Regem testamenti tabulis instituit. Isdegerdes Persarum Princeps, accepto testamento, longam & tranquillam pacem cum Romanis habuit, & Theodosio saluum & incolome jussit esse Imperium. Mox Antiocho, viro moribus egregio, in pueri Procuratorem & Pedagogum submisso, Romano Senatui in hæc verba rescripsit: Arcadio fati sublati, & me consilii ejus in filiis curatorem instituto, virum, qui vicem meam impleat, mihi. Nullus igitur puero fruatur insidias, ne bellum adversus Romanos innovet irreconciliabile. Et pax diu inter Romanos & Persas tractata est, Antiocho maxime plura pro Christianis scribente: Atque ita Christiana lex per totam Persidem dilatata fuit. Et infra: Marubas Mesopotamiæ Episcopus Isdegerdem, Regis Persarum Filium, à Dæmone vexatum, precibus & jejunijs saluti restituit. Ex quo Isdegerdes plurimam erga res Christianas fiduciam accepit. Et consequenter: Isdegerde fati functo Varrananes filius simul cum Regno religionis persecutionem iniit. Legatos igitur, qui Transfugas à Regno requirerent, ad Theodosium misit. Theodosius Romanorum Imperator eos reddere detrectat: Ex quo, federe soluto, bellum ingens inter utrumque suscitatum. Hinc Theodosius Ardaburium Ducem cum Romanis Coptis, inde cum Persicis Exercitibus, & innumeris Saracenorum auxiliariis Coptis Arseum Varrananes mandat. Ardaburium in Persidem usque penetrans, Arsanæ Provincia devastata in Mesopotamiam ingreditur: Persarum Dux pariter in Mesopotamiam versus Euphratem progreditur cum suis. Qui cum Romanas acies ingruere arbitrarentur, Dei impulsu, vanis terroribus agitati, ut erant armis instructi, in flumen destiterunt: Ad eò ut decem myriades aquarum vorticibus perierint. Reliquos omnes, eam maxime Legionem ac myriadem, cui à Persis immortalium nomen factum, cunctosque eorum Duces, quaquaversus Romano milite circumclusos, Christo à Persis, quod injustam viri Religiosorum mortem intulissent, vindictam exigente, Ardaburium dedit. Et rursus: Hoc anno Theodosius Imperator, licet armorum vi Persas & victorius premeret, Christianorum tamen in Perside commorantium sanguini parciturus, summa clementia ductus pacem amplectitur, & Helconem Patricium, virum summis semper honoribus auctum, & Anatolium Orientis Præfectum, Legatos pacis fœdus firmaturos mittit. Varrananes, cognita suorum jactura, libens admittit Legatos, atque ita excitatus in Christianos persecutionis motus resedit. Eodem quoque anno mora in Christianos Persas persecutionis tempestas sedata est. Eadem scribunt Socrates, Procopius Cæsariensis, Agathias, & alii. Et hæc omnia laudat præfens Contestatio. Quid verò fuerint Persarum Immortales, videre possis apud Annam Comnenam, & Nicephorum Bryennium.

Lib. 1.
Lib. 4.
C. 4.

Relatio: Cum septem & septem ex utraque parte Episcopi Constantinopolim venissent, Imperator certò comperit Sanctam Synodum, canonico ordine in omnibus servato, Nestorium deposuisse. Itaque Legatorum Synodi sententia approbata Orientales quidem condemnat, Nestorium verò exilio mulctat. Eius præterea, qui ex Sancta Synodo Legati venerant, injungit ut ad Ecclesiam se conferant, ibidemque Sanctæ Ecclesiæ Constantinopolitane Episcopum creent. Illi in Ecclesiam ingressi Maximianum Episcopum mox creant. Post hoc Regio Mandato imperatum est singulis Episcopis, ut ad suas Provincias & civitates revertantur. Remansit autem Joannes Antiochenus, ceterique Episcopi, qui partes illius tuebantur, in separatione permanentes. Hæc extant Græcè & Latinè. Latinus textus adjungit. Ingressus autem est Cyrillus Episcopus Alexandriam Athyr tertia. Et susceptus eum civitas cum multa exultatione & gloria. Ad voces, Athyr tertia, marginalis Scholiastes rectè addit: Est trigesima dies Octobris. Et ad voces, Regio Mandato, referendum est hoc Scholion: Deest Decretum. At Ecce est modò inventum. Si non istud ipsum, certè unum è Decretis, quibus tandem est soluta Synodus. Etenim fuisse plura evincit finalis subnotatio: *Missæ Sacra, ultima omnium.* Omnino fuerunt tres hujusmodi Sacræ. Prima est superius adducta, quæ non solum Nestorium, sed etiam Cyrillum ac Memnonem firmabat in degradatione. Et manifestum est, quod fuerit circumducta. Secunda fuit, cujus vigore Sanctus Cyrillus rediit Alexandriam, & ab omni Clero ac Populo est susceptus cum exultatione & gloria. Etenim nec ipse citra Sacram Justionem redire ad suum Thronum, nec Clerus aut Populus præsumpsisset ipsum cum triumpho suscipere. Hæc prærens est tertia, & omnium postrema. A prioribus palam diversa. *Directa enim est, quando jam redierat in civitatem suam Beatus Cyrillus.*

Secunda ista videtur emanasse in fine Septembris, aut in Octobris exordio. Etenim ut ipsa Ephesum Constantinopoli mitteretur, & ejus vigore Cyrillus Alexandriam appelleret trigesimo hujus mensis die, opus fuit tanto tempore. Theodosius quarta Septembris die venit Chalcedonem, utriusque partis Legatos audivit quinies, nihil istuc definivit, cum Synodi Legatis intravit Constantinopolim, eis delegavit Ordinationem novi Episcopi, & tunc emisit hanc Sacram. Quæ omnia non evenerunt diebus continuis, ideoque hæc Sacra prodire non potuit, nisi mense Novembri. *Directa enim est, adeoque & emanavit, quando jam redierat in civitatem suam Beatus Cyrillus.* Orientales Episcopi post acceptam à secunda Sacra redeundi licentiam nec Chalcedone discesserunt, nec Epheso, utrobique laborantes omnibus nervis, ut novi saltem Episcopi sublimationem impedirent, atque ita aperta regrediendi portam reservarent suo Nestorio. Et istuc manserunt usque ad peractam Ordinationem Maximiani. Etiam Cyrilli reditum usque tunc Theodosius videtur ignorasse. Hoc

fortissimè suadent hæc verba: *Si ulla pacis remansit intentio, hanc potiùs eligentes nobis absque contentione rescribite.* Aliàs de profectioe vestra mox ad ista, quæ scripsimus, cogitate. Tunc igitur dedit hanc Sacram, & utramque partem iussit redire ad propria. Et fieri possit, ut plures etiam ex Sancta Synodo Episcopi, extremum rei exitum præstolantes, apud Ephesum permanserint. At Cyrilli abitum, quia singularem, prærens subnotatio duxit notificandam Posteris.

Deinde hujus Sacræ tempus pendet ex Ordinatione Maximiani tempore. Communis opinio hanc Ordinationem censet contigisse die vigesima Octobris, quatuor mensibus post degradationem Nestorii. Et consonat Nicephorus Calixtus: *Quatuor Menses à Nestorio exauctorato effluxerant, & Ecclesiæ procuratio Maximiano commissa est, qui in Ordine Presbyterorum erat, & in Monastica vita vixerat.* At verò Socrates scribit aliud: *Trimestri spatio post abdicationem Nestorii percursò, Maximianus Episcopus designatur.* Et infra: *Maximiano ad Episcopatum Constantinopolitanum delecto, Basso & Antiocho Consulibus, ad octavam Calendarum Novembris, Ecclesiæ status pacatus & tranquillus fuit.* Quæ duo loca non concordant. Et hinc priorem Henricus Valelius rectè correxit in hunc modum: *Elapso quatuor mensium spatio à depositione Nestorii, Maximianus eligitur Episcopus.* Consonat Liberatus Diaconus: *Cum quatuor transissent menses post Nestorii damnationem, Maximianus ordinatur Episcopus.* Proinde prærens Sacra omnino videtur prodidisse in fine Octobris, aut in exordio Novembris. Nempe ad Episcopos, qui istam Ordinationem expectaverant, aut impedire speraverant, compellendos ad propria. Et ipsa nos docet aliqua. Primò, quod uti Schismatici Orthodoxos Legatos ac Episcopos de Apollinario ac Eunomio, ita hi istos voluerint damnari de Nestorio. Secundò, quod Theodosius curaverit rem maturè dicuti: Utrique per neutrius partis Episcopos. Tertio, quod nullam in Orientalibus hæresim potuerit deprehendere, ideoque constanter noluerit damnari. Emphatica sunt verba: *Quandiu vivimus, Orientales adjudicare non possumus. Ceram nobis enim nulla ex parte convulsi sunt.* Quartò, quod Theodosius Sancti Cyrilli Capitula nec damnarit, nec probarit. Lucet ex verbis: *Quippe contra vos nonnullis contendere volumus.* Fortè legendum sit: *De nonnullis.* Utrique de Capitulis. Quintò, quod suspensa ac sopita hac quæstione optarit ac rogarit pacem fieri. Sextò, quod in talis spei casum permisit adhuc protrahi Synodum, & sibi ab ipsa rescribi. Septimò, quod deficiente tali spe voluerit omnes redire ad propria. Et fuit ita factum.

CAPUT

CAPUT XXXIV. --122

Contestatio secunda, quam Joannes Antiochenus Episcopus, & reliqui... & totius Synodi, à qua directi sunt, Imperatori Theodosio ad Constantinopolim direxere personas.

Sæpè jam Pietatem vestram, & per nos, & per Relationes edocuimus, quia periclitatur rectæ gloriæ dogma corrumpi, & Ecclesiæ Corpus exscindere moliantur hi, qui omnia confundunt, quique tam cunctas Ecclesiasticas sanctiones, quam omnes calcavere Imperatorias leges, & universa pariter misceverunt, ut hæresis, quæ à Cyrillo est Alexandrino, promulgata firmetur. Nam dum convocati à vestra Pietate fuissimus ad Ephesum, ut discuteremus eas, quæ exortæ sunt, quæstiones, & Evangelicam atque Apostolicam Fidem, quæ à Beatis Patribus est exposita, firmaverimus: Dum nec cuncti Episcopi convenissent, qui fuerant convocati, illi fecerunt particulare Concilium, qui hæretica illa Capitula, Arii & Eunomii, atque Apollinarii vesaniæ consona, inter Gesta, quæ in Scripto sunt habita, firmaverunt. Et quosdam quidem seducentes; aliquos verò, qui de Hæresi pulsabantur, ad communionem suscipientes, non præveniente Judicio; aliis verò excommunicationis solutionem pro mercede reddentes; nonnullos autem spe Principatus incompetentis armantes, sibi metipsis multitudinem collegerunt: Tamquam nescirent, quia fidei pietatem non ostendat multitudo, sed veritas.

Lectæ sunt quidem item litteræ Pietatis vestræ, quas per Candidianum Magnificentissimum Comitum direxistis, quæ continebant, quia oportet cum charitate fraterna, & pacificè eas, quæ pullulaverant, discuti quæstiones, convenientibus his, qui convocati sunt, Deo amicissimis omnibus Episcopis pariter: Et nihil lætio tanta profecit. Venit Palladius devotissimus Magister, alteras Imperii vestri litteras deferens, significantes quia oportet omnia, quæ particulariter facta sunt, extirpari, & ab initio reconvenire Concilium, ac verum Dogma firmari. Et hoc quoque pium Decretum vestrum consuetè contemptum est ab his, qui temerè universa præsumunt. Advenit deinde Magnificentissimus Magister Joannes, qui omnium tunc usque Largitionum Comes erat, alteras deferens, significantes quod trium depositio à vestro Imperio fuerit approbata: Et quia pullulantia scandala opereretur evelli, & solam fidem, quæ in Nicæa à

Beatis & Sanctis Patribus exposita est, ab omnibus roborari. Etiam istam legem consuetè transgressi sunt: Quod omnibus iudunt.

Non enim quieverunt etiam pro hujusmodi lætione: Et communicantes Depositis, & eorum nomina, quasi essent Episcopi, nominantes. Nec verò passi sunt abdicare, quæ ad morbum corruptionemque piæ Fidei sunt promulgata Capitula. Et hæc, dum sæpiùs ad disceptationem vocarentur à nobis. Paratas enim hæreticorum Capitulum convictiones habuimus. Et testis est horum præfatus Magnificentissimus Magister, qui & nos & ipsos & tertio convocavit & quarto. Dumque hoc proponeremus, audivit. Rogavimus priùs hæc propter illorum pertinaciam, ut huc evocaremur. Et venimus, nec paululum remorati. Nec ex quo venimus, aliquando cessavimus, & coram Pietate vestra, & coram Consistorio eccellente rogantes, ut pro Capitulis certamen exciperent: Et aut ad conflictum venirent, aut certè pellerent ea tanquam Fidei Orthodoxæ aliena, & permanerent in sola fidei expositione Beatorum Patrum, qui Nicæa convenerunt.

Et ecce illi quidem, qui nihil horum facere voluerunt, sed in hac hæretica controversia persistunt, quæ ad Ecclesiastica & Sacerdotalia officia pertinent, permittuntur implere; nos verò absque Collecta tanto tempore permanentes, & in Epheso, & hinc, & illic, atque hic periculorum millia multa perpeffi. Et lapidati à servis amictu Monachali oportectis. Et hac paulò minus subito interempti. Quievimus quippe pro fidei pietate omnia sustinentes. Post hæc placuit Pietati vestræ & nos & illos pariter convocare, & eos qui pertinaces sunt, cogere ad Dogmatum venire disceptationem. Dumque hoc futurum sustineret Pietas vestra, ad Civitatem profecta est.

Et illos quidem, qui accusantur hæresis, & quorum quidam quidem propter hoc à nobis damnati sunt, alii verò excommunicationi subjecti, qui etiam nunc jam sub alia Regula obnoxii sunt, ad Civitatem venire præcepit, & Sacerdotii Ministerium gerere, & Episcopum consecrare; nos verò, qui certamen pro piæ fide suscepimus, & omne periculum pro rectis elegimus sustinere Dogmatibus, nec Urbem iussit intrare, nec propugnare pro fide, dum expugnetur ab aliis, neque pro Dogmatibus rectis insistere, sed nec ad propria saltem redire concessit.

Et sumus Chalcedone anxii, & coarctati gemimus de schismate, quod contra Ecclesiam meditantur. Hujus rei gratia, tamquam qui nullum Responsum potuimus obtinere, necessarium duximus Pietatem vestram per has litteras edocere in conspectu Dei, & Christi ejus, & Sancti Spiritus, quia si quis ante restitutionem rectorum Dogmatum fuerit ordinatus ab his, qui hæreticè de fide sentiunt, omnem necesse esse Ecclesiam separari, scindentibus sese & Populis & Cleris, & contra invicem collidentibus. Nullus enim piè sentientium sustinebit, ut illis commu-

nicee, qui hæreticè colunt, & perditioni salutem propriam dedicant. Dum verò id contigerit, vestra præter intentionem propriam Pietas agere compelleretur. Schisma enim utique contra voluntatem confirmabitur, & contristabuntur hi, qui pro fidei veritate certant, eò quod proditoriè proprias animas tradere minime acquiescant. Neque consentire his, qui impia Cyrilli Capitula vindicare contendunt. Multi autem sunt, qui pro fidei pietate certant: Tam nos Orientalis Diocesis Universi, & quæ nobiscum sunt cunctæ Provincie, ex Ponti atque Asia, ac Thraciæ Regione, Illyricique & Italia. Nec enim ulli Episcopi his Cyrilli Dogmatibus acquiescere patientur, qui etiam vestra Pietati Codicem Beatissimi Ambrosii direxerunt, contraria huic, quæ nunc pullulat, culturæ edocentem. Uti igitur tale nil fiat, nec amplius vestra Pietas æstuetur, quæsumus, deprecamur, rogamus, ut antè Ordinationem non fieri sanciat, nisi formam susceperint, quæ ad Orthodoxiæ pertinent fidem, propter quam & congregavit nos Amatrix Christi Summitas vestra.

SCHOLION.

HUJUS Contestationis tempus docent hæc ejus verba: *Hæc ut fierent nobis expectantibus, vestra Pietas in civitatem profecta est, & eos quidem, qui de hæresi accusabantur, præcepit ut in civitatem venirent, Sacerdotio fungerentur, & ordinarentur; nos verò neque ingredi in civitatem jussit, neque ad propria remigrare permisit, sed sumus in Chalcedone tristes.* Prodiit ergo statim post Principis cum Orthodoxis Episcopis regressum, ante emissam secundam Sacram dissolutionem Synodi. Interim vix urget discedendi licentiam, sed duo præferim alia. Primò, ut in contradictorio judicio liceat discutere Cyrilli Capitula. Deindè, ut nullus Nestorio, tamquam degradato, superordinetur Episcopus, atque ita non suscitetur schisma, seu Para-Synagoga in Regiæ civitatis Ecclesia. Certam hujus mali sequelam pleno impetu urgent Contestantes: Pertinacissimè enim protestantur se novo Episcopo nunquam, sed iniquè degradato Nestorio semper communicaturos. Ita conatur suo Amasio portam regressus non claudere.

Contestatio exstat in Actis Synodalibus, attamen sine Titulo. Cassinensis Titulus est non parvi ponderis, sed mutilus. Defunt paucæ voces. Forsitan sic possint suppleri: *Contestatio secunda, quam Joannes Antiochenus, & reliqui, per suas actiones Synodi, à qua directi sunt, Imperatori Theodosio ad Constantinopolim direxere personas.* Ita suadent initialia Contestationis verba: *Sæpè numero Pietatem vestram & per nos ipsos, & per eos, qui à nobis missi sunt docuimus.* Nec obest Cassinensis translatio: *Et per nos & per Relationes.* Etenim Relationes quandoque sunt etiam per Legatos. Hæc vulgata translatio videtur Cassinensi melior,

nihilominus sunt varia loca, in quibus hæc manifestè prævalet, ideoque non fuit præmittenda. En primum locum: *Quod recte fidei dogma corruptioni obnoxium videatur.* Vox adjectiva, *Obnoxium*, importat sui substantivi intrinsicam infirmitatem: Alienissimam ab Evangelico dogmate. Rectius ergo Cassinensis Codex. *Quia periclitatur recte gloriæ dogma corrupti.* Utique à Cyrilli Capitulis. En alterum locum: *Nondum omnibus presentibus convocatis Episcopis, si qui particulare Concilium habuerunt, Hæretica illa Capita, quæ cum Arii, Eunomii, & Apollinarii impietate conveniunt, scriptis Commentariis roborarunt.* Cassinensis translatio est longè distinctior: *Dum nec cuncti Episcopi convenissent, qui fuerant convocati, illi fecerunt particulare Concilium, qui hæretica illa Capitula, Arii, & Eunomii, atque Apollinarii vestrae consona, inter Gesta, quæ in Scripto sunt habitata, firmaverunt.* Denuò errant, quod Ephesina Synodus Cyrilli Capitula canonizavit, & firmavit omnium Episcoporum subscriptionibus. Percipit vulgata translatio: *Et alios quidem deceperunt, alios verò terruerunt, alios autem de Hæresi accusatos in communionem susceperunt, & alios qui non communicabant, mercedem ut communicarent dederunt, alios demum spe honoris, quibus indigni erant, accenderunt.* Cassinensis translatio est melior: *Et quosdam quidem seducentes, alios verò, qui de hæresi pulsabantur, ad communionem suscipientes non præveniente judicio, aliis verò excommunicationis solutionem pro mercede reddentes, nonnullos autem spe Principatus incompetentis armantes.* Rectè addit: *Non præveniente judicio.* Etenim de Hæresi pulsatum Episcopum in fraternam communionem admittere, si præveniente judicio fiat, non est reprehensibile. Clarius item dicit: *Excommunicationis solutionem pro mercede reddentes.* Item rectius: *Nonnullos spe Principatus incompetentis armantes.* Orientales enim palam respexerunt jam expositum ambitum Juvenalis Hierosolymitani ac Rhegini Constantinensis Episcopi.

Est & tertius locus: *Iterum lectæ sunt vestrae Pietatis litteræ per Magnificentissimum Comitem Candidianum, significantes quod pacificè & fraternè quæstiones, quæ nuper exortæ sunt, inquirantur.* Verùm convenientibus omnibus piensissimis Episcopis, nihil profuit lectio. Et quidem quod Candidianus Comes istam Sacram non dumtaxat intimaverit, sed etiam proprio ore prælegerit, est longè certissimum. Etenim Petrus Alexandrinæ Ecclesiæ Presbyter ad primam Synodi Actionem legit solam convocatoriam Sacram, de hac verò directoria dixit ad eandem Actionem Sanctus Cyrillus: *Alterum jam Pissimorum Imperatorum nostrorum Decretum per Candidianum illustrem Comitem est prælectum.* Et ipse Candidianus ad Joannem Antiochiæ Patriarcham dixit: *Episcopi, ut Sacram prælegerem efflagitarunt. Coegerunt me illi. Ipsi igitur congregatis Sacram prælegi.* Interim Cassinensis translatio est lucidissima: *Lectæ sunt quidem litteræ Pietatis vestrae, quas per Candidianum Magnificentissimum Comitem direxistis,*

xistis, quæ continabant, quia oportet cum charitate fraterna & pacificè eas, quæ pullulaverant, discutere quæstiones, convenientibus his, qui convocati sunt, Deo amantissimis omnibus Episcopis, & nihil lectio tanta profecit.

Ecce & quartum locum: *Et communionem habere cum depositis & meminere eorum tamquam Episcoporum, non permittentes uti Capitula ista exploderentur, tamen à nobis ad colloquium sæpius accessi fuerint.* Non fuit qualicumque memoria, nec qualescumque colloquium. Ea explanat Cassinensis Translatio: *Et communicantes depositis, & eorum nomina, quasi essent Episcopi, nominantes. Nec verò passi sunt abdicare Capitula.* Et hæc dum sæpius ad disceptationem vocarentur à nobis. Orthodoxos Ephesinæ Synodi Episcopos accusant, quod degradatis Episcopis non solum modo in humanis, sed etiam in Divinis communicarint: Quod eorum nomina è Sacris Ecclesiæ tabulis recitarint ad Sacrificium. Et quod coram Joanne Sacrarum Largitionum Comite convocati ad disceptandum pro suis Capitulis confusi detrectassent. Ex quibus discimus insignem antiquarum Synodorum pietatem ac ritum: Quod nempe ferebant omnium presentium Episcoporum nomina singularibus, & ad id confectis tabulis inscribere, & recitare ad Sacrificium. Hinc Constantinopolitana Mennæ Patriarchæ Synodus in data contra Antimum Trapezuntis Episcopum sententia affirmat Magni Papæ Leonis nomen fuisse insertum ac recitatum in Chalcedonenfi Synodo. Quod nempe per suos Vicarios esset unus è confidentibus Episcopis. Quin etiam Nicæna S. Sylvestrum, Sardicenis S. Julium, & Ephesina S. Celestinum recitaverit, non est dubitandum. Nam & Imperator Theodosius in Sacra, quam per præfatum Joannem Comitem misit Ephesum, titulo primum posuit laudatum Celestinum. Et dum Imperator Justinus ac Justinianus quatuor Synodos jussunt prædicari è Dyptichis, non generatim, sed prædicari jusserunt singulorum Episcoporum nomina. Hinc enim ad Severianos, ista recitatione offensos, Episcopos in Constantinopolitana collatione dixit Hypatius Ephesinus Episcopus: *Quid autem & antequam Concilia nominatim infererentur Dyptichis, nunquid in omnibus Ecclesiis, quæ sub cælo sunt, non recitabantur Episcopi? Etsi nominatim Concilia ipsa non recitarentur, tamen in propriis Regionibus & civitatibus singuli quique annotabantur. Si ergo in propriis civitatibus singuli quique annotabantur, & unusquisque in quocumque subscripsit Concilio recitabatur, quomodo magis rationabiliter erat eos, qui cum labore & sudore in unum convenerunt adversum Hæreticos, Deo placitum prælium susceperunt, & bonam illam victricem per Dei gratiam vicerunt, uno consensu inseri ad gloriam Dei, & laudem certantium, & majorem adhortationem eorum, qui post certaturi sunt? Affirmat tria. Primò, quod omnium intra Ecclesiæ pacem defunctorum Episcoporum nomina recitentur in suis, quas vivi docuerunt, Ecclesiis. Secundò, quod recitata etiam fuerint in illis*

Christ. Lupi Opera T.VII.

Synodis, quibus aderant & subscribebant. Tertio, quod hæc recitatio similiter servari post istorum Episcoporum mortem possit in omnibus sub cælo Ecclesiis. Et adducit tres hujus recitationis utilitates. Porro Contestatio non sine alto scopo istud crimen imponit Sancta Synodo. Hinc enim concludit ipsam impegisse in quintum Nicænum Canonem, omnes ejus Episcopos incidisse in communicatæ depositionis scabiem, ideoque omnia ipsorum Acta esse caduca attentata.

Quintus locus est hic: *Præcepit ut in civitatem venirent, Sacerdotio fungerentur, & ordinarentur.* Cassinensis Codex explanat: *Ad civitatem venire præcepit, & Sacerdotii Ministerium gerere, & Episcopum consecrare.* Eadem est ratio horum verborum: *Quod si quis ordinatus fuerit, antequam discutiatur recta dogmata, necesse sit ut tota Ecclesia scindatur.* Rectius Cassinensis Codex: *Quia si quis ante restitutionem rectorum Dogmatum fuerit ordinatus, omnem necesse est Ecclesiam separari.* Re vera enim, antequam novi Episcopi Ordinatio procedat à suspectis de hæresi, rectum dogma debet non solummodò discuti, sed & restitui. Porro quæ de Sancto Ambrosio hic scribuntur, tangunt venerabilem Martinum seu Martinianum, Mediolanensem Archi-Episcopum, qui Sancti Cyrilli Capitula credidit fœtere ex Apollinario, & Sancto Ambrosio adversari, ideoque hujus librum transmisit ad Imperatorem Theodosium. Res infra elucidabitur.

CAPUT XXXV. ---123

Contestatio tertia, quam Theodosio Imperatori eidem septem Episcopi direxerunt.

NON ad hæc evocationem vestra Pietatis speravimus perventuram. Vocati enim sumus honorificè, sicut evocari ab Imperatore convenit Sacerdotes. Et evocati ad fidem, & confirmationem fidei Sanctorum Patrum, justè pio Imperatori obedientes advenimus. Et dum venissemus, neque ab Ecclesiastica recessimus Consequentia, neque vestra Constituta contempnimus: Sic conversati sumus à die, qua in Ephesum venimus, usque hodie vestrorum numerum Secutores. Verùm nihil nos circa præsentem vitam, sicut apparet, adjuvit custodia ordinis boni. Magis verò, ut videmus, etiam validissimè nocuit. Nam nos quidem, qui ea usi sumus, usque præfens in Chalcedone detenti degimus, vix tandem verò nunc dimissi sumus, ut

ad propria redeamus; qui verò omnia confuderunt, & turba compleverunt Mundum, & contendunt Ecclesias separare, ac pietati evidenter obfistunt, quæ Sacerdotum sunt gerunt, & utuntur Ecclesijs, & illicitè speratæ Ordinationis, ut putant, obtinent firma Promissa. Et ea quæ ad Pauperum offeruntur inopiam, expendunt Seditio-nariis suis. Dum certè non illis solis, sed etiam nobis sis Imperator. Pars enim non parva tui Oriens existit Imperii, in qua semper recta fides effulit. Super hanc verò etiam reliquæ Regiones atque Provinciæ, ex quibus congregati sumus. Non igitur despiciat Imperium vestrum, quia corumpitur fides, in qua & vos baptizati estis, & vestri Parentes: In qua defixa sunt Ecclesiæ fundamenta. Pro qua Beati Martyres multa millia pœnarum mortis libentissimè susceperunt. Cum qua & Barbaros vicistis, & dissolvistis Tyrannos. Qua & indigetis in bello, quod nunc Africam comprehendit. Erit enim vobis pugnator omnium Deus, si ejus pia Dogmata defendetis, & prohibeatis excindi Corpus Ecclesiæ. Excindetur enim, si superinductus fidei à Cyrillo, & confirmatus ab aliis hæreticis sensus obtineat.

Hæc jam quidem sapius in conspectu Dei, & in Ephefò, & hic obtestati sumus, & vestram docuimus Pietatem, satisfactionem nobis acquirere apud omnium Dominum. Exigit namque à nobis & istud, sicut Scripturæ Divinæ in Apostolicis atque Propheticis eloquiis docent. Nam 1. Tim. 4. Beatus quoque Paulus exclamavit, ac dicit: *Obtestor in conspectu Dei, qui vivificat mortuos, & Jesu Christi, qui testimonium præbuit sub Pontio Pilato, bonam confessionem.* Et Ezechieli Deus præcipit distinguere his, qui in Populo sunt. Et interminationem ponit, dicens: *Si non distinxeris, pereuntium sanguinem de manu tua perquiram.* Hoc Judicium metuentes, necessarium fore credimus hinc docere Imperium vestrum, quia ea quæ sunt Apollinarii, & Arii, & Eunomii, docent in Ecclesijs hi, qui eis impermissi sunt, & illicitè ac irregulariter Sacerdotium gerunt, & non salvant animas ingredientium. Si qui tamen illos & audire contenti sunt. Per Divinam siquidem gratiam, quæ omnes homines parcendo gubernat, & misericorditer regit, & cunctos esse vult salvos, maxima pars Populi sana est, & pro rectis Dogmatibus pugnat. Propter quos præcipuè dolemus, ac pungimur animo, metuentes, ne paulatim serpens languor plures obtineat, & commune fiat hoc malum. Hæc nos vestram rursus docemus Tranquillitatem: Nec unquam docere desistimus. Oramus, ut annuat Imperium vestrum deprecationibus nostris, nihilque subintroduci Sanctorum Patrum, qui Nicæam convenerunt, fidei permittatis. Si verò & post hanc nostram deprecationem, & coram Deo communionem non acieverit Pias vestra, nos & pulverem pedum nostrorum excutientes Act. 20. cum Beato Paulo clamabimus: *Mundi nos sumus à sanguine omnium.* Non enim quievimus nocte ac die, ex quo in istam benedictam Synodum

venimus, & Imperatorem, & Judices, & Milites, & Sacerdotes, & Laicos contestantes, ne fiant traditæ à Patribus fidei Proditores.

S C H O L I O N .

ETIAM hæc Contestatio exstat in Actis Synodalibus. Cassinensis translatio habet singularem titulum. Notanda sunt hæc ejus verba: *Quam Theodosio Imperatori eidem septem Episcopi direxerunt.* Affirmant Chalcedone unum semper è Schismaticis Legatis defuisse. Nempe vel Himerium Nicomediensem, vel Helladium Pro-lomajdis in prima Phœnicia Episcopum. Videtur in exordio ille, hic in decurtu defuisse. Est res incerta. Contestationis tempus edicunt hæc verba: *Nos quidem usque in præsentem diem Chalcedone tenti conservati sumus, nunc autem ad propria dimittimur; hi verò Sacerdotio funguntur, Ecclesias congregant, & auctoritatem ordinandi habent.* Cassinensis textus est clarior: *Et illicitè speratæ Ordinationis obtinent Promissa.* Necdum erat peracta Ordinatio. Proindè contestatio prodiit post emissam secundam Sacram, qua fuit dissoluta Synodus, & omnes dimissi ad propria. Contestantes etiam tunc Ephefum ad suos scripserunt, lamentantes Cyrillum ac Memnonem esse redditos suis thronis, innocenti autem Nestorio vix esse concessum, ut redire possit ad suum Monasterium. Ex his item discimus tempus secundæ istius Sacræ. Fuit circa Octobris exordium. Præcipua contestationis postulatio est ut discutiuntur ac damnentur Cyrilli Capitula. Contestantes enim videntur deimpedienda novi Episcopi Ordinatione desperasse. Hinc in fine protestantur fore, ut nisi exaudiantur circa Capitula, abeuntes excutiant etiam suorum pedum Chalcedonenses ac Ephefinos pulveres, atque ita appellent ad Divinam Majestatem, & omnem hujus Mundi creaturam, ac se demonstrent mundos ab omnium sanguine: A Capitulis, & alijs Cyrilli apud Ephefum facinoribus.

Etiam hujus Contestationis varia loca sunt rectius translata per Cassinensem Translatorem, quam per vulgatum. Primus locus est: *Vocati enim honestè sumus, tamquam Sacerdotes à Rege.* Rectius Cassinensis Codex: *Vocati enim sumus honorificè, sicut evocari ab Imperatore convenit Sacerdotes.* Secundus locus: *Ubi autem venimus, neque Ecclesiam minus sequuti sumus, neque vestrum contemptissimus Edictum.* Rectius Cassinensis Codex: *Et dum venissemus, neque ab Ecclesiastica recessimus consequentia. neque vestra Constituta contemptissimus.* Aliud Ecclesia, longè aliud est Ecclesiastica consequentia. Discrimen est Eruditè exploratum. Tertius locus: *Nihil nobis in hoc sæculo profuit modestia nostra.* Rectius Cassinensis Codex: *Nihil nos circa præsentem vitam adjuvit custodia ordinis boni.* Quartus locus: *Sacerdotio funguntur, Ecclesias congregant, & ut putant, aucto-*

authoritatem ordinandi habent: Nimirum illicitè ab illis petitam. Seditiones in Ecclesia excitant. Quæ expendenda in usus pauperum, in suos insument milites. Aliter Codex Cassinensis: *Quæ Sacerdotum sunt gerunt, & utuntur Ecclesijs, & illicitè speratæ Ordinationis, ut putant, obtinent firma Promissa.* Et ea, quæ ad pauperum offeruntur inopiam, expendunt in Seditio-nariis suis. An rectius per omnia, ignoro. Etenim vulgata translatio videtur rectior in his verbis: *illicitè ab illis petitam.* Ista Ordinatio erat plena executio, plenaque firmitas Synodici in Nestorium Judicii: Hinc Legati illius facultatem merito postularunt. Attamen & Cassinensis translatio habet hic aliquid singulare. Edicit Ordinationem usque tunc fuisse solummodò speratam, non peractam. In reliquis est omninò melior. Etenim aliud est Ecclesias congregare, aliud uti Ecclesijs. Et Ephefina Synodus secum non habuit Milites. Sanctus Cyrillus nautas Ægyptios, ac Alexandrinæ Ecclesiæ Parabolanos, Memnon Ephefus accusat secum habuisse Asiaticos Rusticos. Hos vulgata malè Milites, Cassinensis translatio rectè appellat Seditio-narios.

Quintus locus: *Qua & nunc opus habetis in bello, quo Africam premittis.* Cassinensis translatio est rectior: *Qua & indigetis in bello, quod nunc Africam comprehendit.* Etenim quod Africa tunc non premeretur à Theodosio, sed bello comprehenderetur à Wandalarum Rege Geizerico, est exploratum. Sextus locus est: *Est Deus Commilito vester.* Rectius Cassinensis Codex: *Erit vobis pugnator omnium Deus.* Certè hæc propositio, *Deus est tuus Commilito*, olet Pelagium, & offendit pias aures. Septimus locus est: *Hæc sæpè quidem coram Deo, & in Ephefò, & hic testati sumus, & vestram Pietatem docuimus, rationem illius, ut coram omnium Deo, reddentes.* Rectius: *Hæc jam quidem sæpius in conspectu Dei, & in Ephefò, & hic obtestati sumus, & vestram docuimus Pietatem, satisfactionem nobis acquirere apud omnium Dominum.* Aliud enim est coram Deo rationem reddere, aliud apud ipsum acquirere satisfactionem. Octavus locus: *Et animas eorum, qui ad se accedunt, si quis & ipsos volet audire.* Est locus mutilus. Marginalis Scholias-tes rectè advertit deesse verbum, *Occidunt aut Perdunt.* Cassinensis translatio est optima: *Et non salvant animas ingredientium.* In ipsorum Ecclesias & Collectas. *Si qui tamen illos & audire contenti sunt.* Nonus locus est: *Quod si & post hanc nostram obsecrationem, hanc, quæ coram Deo data est, doctrinam non susceperit vestra Pietas.* Rectius: *Si verò & post hanc nostram deprecationem, & coram Deo commonitionem non acieverit Pietas vestra.* Etenim contestatio studet Principem non in suam doctrinam inflectere, sed à Cyrilli Capitulis dimovere. Decimus tandem locus est: *Non enim cessamus nocte & die, ab eo die quo in hanc celebrem Synodum advenimus, & Regi, & Principibus & Militibus, & Sacerdotibus, & Laicis testari, ne amittamus traditam nobis à Patribus fidem.* Rectius: *Non enim quievimus,*

ex quo in istam benedictam Synodum venimus, & Imperatorem, & Judices, & Milites, & Sacerdotes, & Laicos contestantes, ne fiant traditæ à Patribus fidei proditores. Orientales enim Episcopi nequaquam sibi metipsis timebant, sed alijs. Ephefinam Synodum appellat benedictam eo sensu, quo dixit uxor Prophetæ Job: *Benedic Deo, & morere.* Hoc est, *Maledic Phraeos ratio est explorata.*

CAPUT XXXVI. --124

Pars Sermonis unius, quo in Chalcedone dicunt usum Theodoretum, Episcopum Cyrensis Ecclesiæ.

CHRISTUS præsit nostro sermoni, per quem & ipsi sermones, & nos ejus Divinorum Ministrorum verborum. Christus, qui positus est in ru- Luc. 2. nam, resurrectionemque multorum: Et in signum, cui contradicatur. Olim quidem ab Israele carnali, nunc verò etiam à spirituali. Christus, qui infi- 1. Petr. 2. delibus quidem offensionis est lapis, & scandali pe- tra, non confundit autem credentes in se. Chri- Isai. 28. stus ille lapis, quem reprobaverunt edificantes, & factus est in caput anguli. Christus Ecclesiæ fun- Psal. 117. damentum. Christus lapis ille, qui sine manibus est abscessus, & mons factus est magnus, & operuit orbem terræ, secundum Prophetiam Danielis. Daniel. 2. Christus pro quo, & cum quo, & propter quem nos expugnatur: Et propter quem nos sumus ab Imperiali Civitate prohibiti. Sed non sumus Cœlorum Regno privati. Civitatem namque habemus Hierusalem Cœlestem, cujus Artifex Hæbr. 13. Edificator est Deus, juxta Pauli Apostoli vo- cem.

Christus, propter quem Propontidis undas navigare præsumitis, ut nostram vocem audire possitis, imaginem vocis esse putantes vestri Pastoris. Concupiscitis enim delectabile melos audire vestri Pastoris. Illius Pastoris, quem Compastores ejus calamorum, sicut arbitrantur, subscriptionibus peremerunt. Ad quos Deus exclamat per Prophetam: *Pastores multi corruerunt vineam meam. Polluerunt partem meam.* Posuerunt partem meam desiderabilem quasi intransabilem Desertum. Dicat de ipsis per alium quoque Prophe- tam: *Secundum multitudinem suam peccaverunt mihi.* Ponam gloriam ipsorum in ignominiam. Dicat per alium denuò Prophetam: *Væ filii Deserto- rum, fecistis consilium, & non per me. Et conspirationes, & non per Spiritum meum: Ut adjiceretis peccatum super peccatum. Convertimini, qui profundum inistis*

inistis consilium, & iniquum. Dicat ad eos Isaias: *Esai. 29.* Manus enim vestrae polluta sunt sanguine, & digiti vestri in peccatis. Lingua vestra locuta est nequitiam, & os vestrum iniquitatem creditatur.

Nemo loquitur iusta, quia concipiunt dolorem, & pariunt iniquitatem. Ova aspidum ruperunt, & telam araneæ texunt. Videte accusationem malitiae, & fragilitatis nequitiae convictionem. Ova aspidum, & telam araneæ. Hoc quidem malitiae partus, illud verò infirmitatis convictio. Adit ergo dicens: *Et comesturus ex ovis eorum, confringens involvit monstrum.* Vidisti malitiam languidam. Vidisti eum, qui expugnatus est, coronatum. Quia comesturus, ait, ex ovis eorum, confringens invenit monstrum, Quod est autem monstrum, nisi quia generare non potest? Ac si diceret: Quia malitia non potest venire ad perfectionem. Prædica igitur nobis etiam spem malitiae. *Ait enim, quod mirum est, sic dicens: Et in eo est basiliscus.* Hoc est mirum, quia & basiliscus in eo, & monstrum. Basiliscus verò malitiam significat. Quia enim bestia hæc amarissima est omnium Reptilium, ipsi partum malitiae comparavit. Monstrum verò idem rursus propter fragilitatem malitiae dixit.

Esai. 59. Sequitur demùm sententia hæc: *Tela eorum non erit ad vestimentum, nec operientur ab operibus manuum suarum.* Cur hoc? Quia opera eorum iniquitatis. Dic & speciem iniquitatis: *Pedes eorum ad malum currunt. Ad quid faciendum? Et veloces sunt ad effundendum sanguinem.* Quid ergo ad hæc? *Contritio & infelicitas in vis eorum.* Semitæ namque illorum, per quas ambulant, perversæ sunt: Et viam pacis ignorant. Verè lamentationibus digna sunt ista, ut contra Sacerdotes loquantur talia Sacerdotes. Sed ista nos dicimus, non tam illos accusantes, quam vobis potius providentes.

Et post aliqua.

Hierem. 2. In veritate expavit super hoc cœlum, & ampliore terra est perturbata formidine, dicit Dominus. Quoniam duo, & nequam, fecit Populus meus. Me dereliquit fontem aquæ vivæ, & foderunt sibi lacus coëstritos, qui aquam continere non poterunt. Dicit ad eos Dominus per Hieremiam Prophetam: *Transite ad Insulam Ceibim, & videte.* Non vultis, inquit, acquiescere verbis nostris? Non consentitis Prophetis? Non suscipitis legem? Non creditis Scripturis Divinis? Paganorum filios Doctores adsciscite. Ite ad Gentes, & discite, quomodo putativi Dii honorentur ab eis, qui certè non sunt Dii. *Transite ad Insulas Ceibim, & videte, & in Cedar transmittite, & omnino perquirite, si facta sint talia.* Quæ talia? *Si mutabunt Gentes Deos suos. Quales illos? Qui certè Dii non sunt.* Et cur dicis hæc? *Populus autem meus mutavit Gloriam suam. Et quia nihil ei proderit.* Hæc etiam de istis convenit dici.

Nam Gentilium pueri, ligna & lapides ho-

norantes, immortalia hæc appellant. Tu autem, qui eos illa prohibes adorare, & solum verum Deum admones colere, qui montes in penso statuit, & in statera colles; qui manu sustinet aquam, & palma cœlum, & omnem terram gubernat; qui statuit Cœlum sicut cameram, qui tenet gyrum terræ totius, & habitantes in ea tanquam locustas; qui Verbo suo fecit hæc omnia. Et in uno momento temporis præsentavit: Tanquam futura sint prius, quæ ante non fuerunt. Et qui dedit, quæ non erant, ut essent, propria voluntate. Tu nunc velut hæc omnia oblitus, passionibus subijcis eum, & tanquam passibilem Dominum sic adorari quasi legis latione promulgasti.

Paganorum quidem, sicut dictum est, pueri, cupiditatis nimietate languentes, & Cœlum vocant impassibile, & Solem impassibile nominant, & leges de stellis velut immortalibus ferunt, & terram, quam conculcant, Deificam; Nos verò invisibilem, increatum, incomprehensibilem, imperscrutabilem credimus esse passibilem? Absit. Salvator noster ac Benefactor, ne unquam sic à tua recedamus adoratione: Ne tuam sic ignoremus naturam. Ne usque adeo circa tua simus indevoti dona. Neque Liberatorem nostrum passibilem suspicemus, qui nos ex passionibus ad impassibilitatem transduxit: Qui donavit impassibilitatem passibilibus. Hanc deprecationem Deo & pro nobis, & pro vobis offerimus, cui gloria in sæcula. Amen.

Sed eam ex nomine Beati Theodoretii posuit Irenæus, qui dum Nestorianus fuerit, ut pro illo in exilium mitteretur, sciens doctrinam Theodoretii in Ecclesia Dei præfulgere, voluit propter illa, quæ post gesta sunt, ut varium denotare.

SCHOLIUM.

Hoc sermonis fragmentum exstat in Actis Synodalibus, habens hunc titulum: *Parva Homilia Theodoretii, Episcopi Cyri, Chalcedone ad Schismaticorum Legatos, Nestorianique fautores habitæ.* Non rectè. Etenim sermo, cujuscumque sit, non ad istos Legatos est dictus, sed ad Constantinopolitanos, transfretantes Chalcedonem. Lucet ex his verbis: *Propter quem Propontidis undas navigare præsumitis.* Et ex Theodoretii litteris ad Alexandrum Hierapolitanum Episcopum, suum Metropolitanam: *Populus, urique Constantinopolitanus, salvus est omnis, & ad nos incessanter egreditur. Cœpimus namque & al-*

qui

qui eos, & Colletas celebravimus maximas, & quarta jam vice ad eos feci sermones. Non in Ecclesia, sed in quodam Palatio, habente quatuor porticus. Hi quatuor ejus sermones fuerunt habiti ante quartum Septembris diem, quo scripta fuit ista Epistola. Et non fuerunt postremi. Licet enim Chalcedonensis Episcopus Orientalium Legatis noluerit Ecclesiam ad Collectas concedere, nec Imperator Theodosius ipsum voluerit ad istam concessionem cogere, istas tamen conciones deinceps non prohibuit. Præsentis concionis tempus discimus ex his ejus verbis: *Sumus ab Imperiali civitate prohibiti.* Et ex his: *Imaginem vocis putantes esse vestri Pastoris, &c.* Habita est post Sanctæ Synodi Legatos ab Imperatore introductos in Regiam civitatem, & ante ordinatum Maximianum. Orientales enim eò usque non desierunt Nestorium appellare Constantinopolitanum Episcopum.

Cassinensis ad hunc sermonem titulus, & post ipsum subnotatio sunt singulares, ac magni ponderis: Et ipsa translatio in quibusdam est distinctior, Hinc vulgata volui omnia. Quod hic sermo non Theodoretii opus sit, sed facinorosi Irenæi figmentum, fortissimè suadet hæc verba: *Propontidis undas navigare præsumitis, ut nostram vocem audire possitis, imaginem vocis putantes vestri Pastoris. Concupiscitis enim delectabile melos audire vestri Pastoris.* Quis credat Theodoretum usque adeo delirasse, ut omnia Nestorii dogmata in se transferret, ac sua faceret? Etenim ipse vocem, *Dei-para, & Hypostaticæ unitatis*, licet non voces, tamen rem semper credit constantissimè, ac docuit. Defendit solum Nestorii personam, credens in ambiguis vocibus recta sapuisse. Quidquid sit, Cassinensis Codicis Compilator fuit fidus Theodoretii Apologus. Eum inscribit Beatum, & affirmat ejus doctrinam in Dei Ecclesia præfulgere. Certè posterius est longè verissimum. Et prioris veritatem fortiter suadent Theodoretii Epistolæ, & alia Scripta. Præcipuum ejus peccatum fuit malè intellecta Sancti Cyrilli Capitula, & exinde alienus animus à persona. Error qui invasit etiam Sanctum Gennadium Constantinopolitanum Episcopum & alios quosdam istiusmodi Gigantes Christianæ justitiæ.

Cassinensis translatio in quibusdam etiam est melior. Primus locus est: *Quem Pastores socii calami occiderunt, ut putant.* Rectius: *Quem Compastores suis calamorum, ut arbitrantur, subscriptionibus peremerunt.* Secundus locus: *Videte accusationem malitiæ, & putredinis malitiæ judicium.* Rectius: *Videte accusationem malitiæ, & fragilitatis nequitia convictionem.* Tertius locus est: *Vidisti malitiam infirmantem. Vidisti offendentem non offendentem. Vidisti eum, qui impugnatur coronatum.* Rectius: *Vidisti malitiam languidam. Vidisti eum, qui expugnatus est, coronatum.* Agitur de degradato, & per degradationem coronato Nestorio. Ita enim sperabat Orientalis Factio. Quartus locus: *Et Paganus quidem avaritiæ verbo capti, etiam cœlum impassibile vocant,*

&c. Rectius: *Paganorum quidem pueri, cupiditatis nimietate languentes, cœlum vocant impassibile.* Sensus est: Non soli Paganorum Sapientes, sed & pueri norunt cœlestia corpora esse impassibilia, at verò Episcopi ipsam Divinæ Majestatis substantiam subjiciunt passioni. Agit in Sanctum Cyrillum, ejusque Capitula, ac ipsis adherentes Episcopos. Rectè dicit avaritiam Paganis fuisse multiplicandæ Divinitatis originem. Originalis nostra avaritia à variis Diis credidit consequi varia hujus temporis beneficia.

CAPUT XXXVII. --125

Idem verò Irenæus & ista posuit post prædicta dicens: *Sermo Joannis Antiocheni, quem dixit in Chalcedone post Sermonem Aphotobonii Presbyteri, & Episcopi Theodoretii.*

Sancta lex est, ut quæ filiorum sunt, Patribus deputentur. *Meus est igitur Galaad, & meus est Manasses.* Magis verò non mei, sed Dei sunt, qui nostrum sanctum Gregem congregavit ad nos, instantiamque illi pro pia fide donavit super alia bona. Ego verò ad hoc surrexi tantummodò, ut salutarem vos pariter, & valedicerem vobis. Carpemus namque iter, vobiscum manentes: Et rursùm vobiscum fumus, ad Fratres nostros euntes. Permanet enim sine impedimento ubique dilectionis natura. Saluto vos atque rogo, ut pacem habeatis ad Deum, qui ante quidem Christiani fideles eratis, nunc verò etiam Confessores. Omnis qui magnam se novit obtinuisse substantiam, fortiter decernat: Et eum pro his quæ possidet, laborare non piget. Ne perdat hæc ipsa, quæ possidet. Nemo igitur vobis auferat Paternam fidem, quam nos quoque sicut Depositum filiis commendamus. Attendite ad Patres nostros atque Majores, quos nec tormenta, nec mors, nec aliud quodvis humanum valuit ab affectu fidei submovere. Nostri verò temporibus parvæ minæ sunt, magna est merces: Parvæ passionis, sed magnæ coronæ. Nemo vobis Depositum rapiat. Dico verò ad integritatem Dogmatum. Nemo vobis Deitatem persuadeat esse passibilem. Neque unam naturam Divinitatis & Corporis. Nam illa quidem semper est per se Divina substantia, illam verò suscepit. Undè conjunctionem prædicamus, non verò confusionem: Unionem, non tamquam aliquorum misturam. Deus istud propter illud, Filius hoc propter illud. Omnia hoc propter

pter illud. Adoratur cum illo. Glorificatur cum illo. Et hinc Coniunctum inseparabiliter, ipsum naturæ nostræ Primitiæ nominatur. Hæc custodite, & Deus pacis erit vobiscum, defendens vos, quo ipse novit modo. Ipsi honor & gloria in sæcula. Amen.

SCHOLION.

ETiam hic Sermo exstat in Actis Synodali-bus. Attamen Cassinensis translatio est melior, & ejus titulus habet aliquid singulare. Demonstrat antiquum concionandi modum. Dum concionabatur Presbyter, ad ejus verbum aliqua Episcopus, & ad hujus verbum aliqua subjungebat Patriarcha. Dum nempe ad Patriarchalem, cui plures etiam Episcopi aderant, Synaxim fiebat concio. Hinc apud Marius Mercatorem Hæretarcha Nestorius quartum suum contra Pelagianos sermonem ita inchoat: *In alium sermonem lingua perurgente repromissionum mearum præcedens Magister memor lucam me vobis Dominicam debere submonuit, & ad hujus redhibitionem coarctat.* Magister ille erat unus illorum Doctorum, quos in IV. Quinario laudat antiqua notitia Dignitatum ac Officiorum magnæ Constantinopolitanæ Ecclesiæ: *Doctor Evangelii, Doctor Apostoli, Doctor Psalterii.* Hi coram Episcopo concionabantur. Ita S. Joannes Chrysostomus, ac ipse postmodò Nestorius Antiochiæ coram Flaviano ac Theodoto, Constantinopoli Anastasius coram Nestorio, Hippone Sanctus Augustinus coram S. Valerio, Alexandriæ Pierius coram Theona Episcopo, alibi alii coram aliis sunt concionati. Erant passim Presbyteri. Quandoque tamen etiam Episcopi. Ita Theodorus Mopsuestenus & Theodoretus Cyrensis frequenter Antiochiæ, Sanctus Epiphanius Hierosolymæ, Dorotheus Martiano-Politanus Episcopus Constantinopoli coram Nestorio, ibidem coram Sancto Joanne Chrysostomo Severianus Gabalorum Episcopus, Sanctus Augustinus Carthagine coram Aurelio tractarunt. Quin & S. Proclus Cyzicenus Episcopus Constantinopoli in præsentem Nestorium, & S. Epiphanius Hierosolymis dixit in præsentem Joannem. Ejusdem moris Nestorius meminit in quarto sermone de Dominica Incarnatione, quem Marius Mercator scribit fuisse primum & extemporalem adversus S. Procli orationem Panegyricam in Virginem Dei-Param: *Divisionem super hoc præcedentis Magistræ valde sum admiratus.* Et in duodecimo sermone, habito post acceptas Sancti Celestini Pontificis Litteras: *Dulcem nobis præcedens Doctor mensam charitatis apposuit.* Eundem morem laudat Sanctus Cyrillus, post Pauli Emeseni Episcopi concionem subjungens: *Haurimus vobis aquam ex sacro fonte Doctoris, qui ante nos dissevit.* Attamen in his omnibus nullum habemus exemplum, in quo post Presbyterum Episco-

pus, post Episcopum Patriarcha est concionatus. Quapropter præsens Cassinensis titulus est admodum singularis.

Eundem morem laudat & omnibus Ecclesiis imponit Author seu Compiler Apostolicarum Constitutionum: *Deinde hortentur Populum Presbyteri. Non omnes simul, sed singulatim. Et postremus omnium Episcopus, qui similis est Gubernatori* L. 2. c. 57. *navis.* Desumpta hæc sunt ex priori Sancti Pauli ad Corinthios Epistola: *Prophetae duo aut tres dicant, & ceteri dijudicent. Quod si revelatum fuerit sedenti, prior taceat. Potestis enim omnes per singulos prophetare, ut omnes discant, & omnes exhortentur. Et Spiritus Prophetarum, Prophetis subiecti sunt.* Hæc fuerunt prima Ecclesiæ plantamina, ideoque post ipsam plantatam ac firmè radicatam ista, uti & pleraque alia primitiva charismata, utpote expleto officio, cessaverunt. Hoc lamentans variis in locis Sanctus Joannes Chrysostomus affirmat sui temporis Ecclesiam fuisse similem depauperatæ Dominiæ, quæ sua ornamenta amiserit, retinuerit tamen arcas. Etenim Catholica Ecclesia deficientibus charismatibus retinuit aut sufficit Sacros ritus, qui illorum essent imagines, memoriæ, aut etiam arcæ. Pro primitivis illis diversorum Prophetarum per Spiritum sermonibus induxit, ut per ordinem Presbyteri dicerent ad Populum, deinde Episcopus: *Ut primò Presbyter, deinde Episcopus, ultimò diceret Patriarcha, juxta varietatem Collectæ.* Ita sibi conservavit imaginem ac memoriæ antiqui charismatis & ordinis, qui Prophetarum Spiritum subijciebat Prophetis. Attamen hujus moris nulli mihi occurrit exemplum, nisi præsentis tituli. Omnino existimo ipsum non fuisse heteroclyton, ideoque factum juxta vetustam Orientalis Ecclesiæ consuetudinem.

Porrò quis fuerit ille Presbyter Aptonius, ignoro: centesima vigesima quinta Theodoretii Epistola est ad Aptonium, Theodoretum, alterum Aptonium, aliosque gerentes Magistratum Zeugmatis. At illi gerebant civilem Magistratum, ideoque hic Presbyter non fuit ex ipsis. Fuit Clericus ac Minister alicujus præsentis Episcopi. Porrò Joannes Patriarcha per hunc sermonem suis ad propria redeuntibus Episcopis valedixit, eos zelosissimè hortatus ad firmam in Orthodoxa fide & fraterna unitate concordiam. Per fidem intelligit devias adversum Sancti Cyrilli Capitula calumnias. Hinc & per fraternam unitatem intelligit firmam in inita contra ista Capitula conjuratione pertinaciam. Et ita facta est Orientalium Legatorum divisio, ac profectio ad propria. Hinc brevis, superius laudata, relatio verissimè scribit: *Remansit Joannes Antiochenus, ceterique Episcopi, qui partes illius tuebantur, in separatione permanentes.* Proinde hic sermo fuit dictus post peractam Maximiani Ordinationem, & post vulgatam tertiam ac ultimam, qua fuit dissoluta Synodus, Imperatoris Theodosii Sacram. Post diem vigesimam quintam Octobris.

Quod

CAPUT XXXVIII. -- 126

*Epistola Sancti Joannis Antiocheni
Episcopi, quam Præfecto
scripsit ab An-
cira.*

Quod Cassinensis translatio sit melior, demonstrant plura loca. Primus locus est: *Qui vestram cum nostra congregavit Ecclesiam, & hunc pietate zelum cum aliis donis largitus est.* Rectius: *Qui nostrum Sanctum gregem congregavit ad nos, instantiamque illi pro pia fide donavit super alia bona.* Alter locus est: *Etenim vobiscum sumus, ad fratres nostros contendentes.* Longè rectius: *Carpsimus namque iter, vobiscum manentes. Et rursus vobiscum sumus, ad fratres nostros euntes.* Fortitan legendum sit: *Carpsimus namque iter, &c.* Tertius locus est: *Connexionem prædicamus, & non confusionem; unionem, non contemperationem.* Rectius: *Conjunctionem prædicamus, non verò confusionem; unionem, non tamquam aliquorum mixturam.* Joannes enim agit adversus Sanctum Cyrillum, qui in sua duodecim Capitulorum Epistola scripsit ad Nestorium: *Immo verò conjunctionis vocabulum, tamquam ad unionem hanc exprimentam non satis idoneum, repudiamus.* Marius Mercator transtulit hoc modo: *Immo potius conjunctionis nomen vitamus, tamquam non existens idoneum, quod significet unitatis Arcanum.*

Hujus rationem Sanctus Cyrillus exponit in litteris ad Valerianum Iconientem Episcopum, Metropolitam Lycaoniæ: *Ne ergo nobis unum filium dividant, seorsum Verbum statuantes, & alterum rursus filium seorsum hominem illum, qui ex muliere natus est, ut ipsi ajunt, sed cogitent Deum Verbum non homini conjunctum esse, sed ipsum dici hominem factum.* Vox, *Conjunctio*, est ambigua: Aptà significare & habitualement seu affectionalem Personarum unionem, & unionem naturarum secundum hypostasim. Est lana apta & Orthodoxis Ovibus vestiendis, & obtegendis Nestorianis Lupis. Hinc ipsam dilexit & usitavit Nestorius, Sanctus Cyrillus censuit averfandam. Non quia prava, sed quia hypostatica unioni exprimentæ insufficientis, & adversum Nestorii dolos non satis tuta. At verò Joannes Antiochenus non solummodò tutam, ac ab omni periculo immunem censuit, sed insuper necessariam adversus Cyrilli Capitula: *Ad excludendam Apollinaristicam aut Eunomianam, quam Capitula prædicare putabantur, confusionem, contemperationem, aut mixturam.* Sancti Cyrilli rationem insigniter illustrat in disputatione contra Acephalos Rusticus Diaconus Romanæ Ecclesiæ.

Infatiabile quiddam reverà nequitia est. Et infatiabile nimium. Et hoc ex aliis quidem quis plurimis videat. Nihilominus verò & ex istis, qui omnes quidem Principum leges, omnes verò calcaverunt Ecclesiasticas Sanctiones. Et fursùm versùm cuncta fecerunt. Non satiat enim Firmus atque Theodotus, & qui cum eis, iniquitatibus quæ in Epheso, & quæ in Chalcedone factæ sunt, & seditionibus quæ in Constantinopoli, everfione piorum dogmatum, nunc rursus illicitis omnia tentant loca turbare. Nam nunc quoque cooperatorem sibi sumentes illum, quem in Constantinopoli prodixerant, direxerunt contra nos ad Ancyræ litteras, infirmiores araneis, & inaniore umbris: Multam tamen eorum nequitiam prædicantes. Nam dum prius ipsi à nobis excommunicati sunt, eò quod hæreticis subscripserint Cyrilli Capitulis, eorumque impietatem roborare præsumperint, dumque excommunicationis conculcaverunt terminum, & comministrant condemnatis, & secundum Sanctorum Patrum Regulas per hoc ipsi quoque depositi sunt, suspensiones contra nos segregationesque miserunt: Simile aliquid facientes, velut si quis vincus, & adhuc ipsis vinculis obnodatus, vincientem se vincire conetur. Memor est autem Magnificentiæ vestra, quia & quando Chalcedone degebamus, sapius & piissimo Principi & vestræ Magnitudini diximus, quia quicumque à damnatis atque excommunicatis ordinatus fuerit, Ordinationem habet illicitam & inquam. Quomodo autem veniet Spiritus gratia orantibus eis, quibus interdicta est Sacerdotis Oratio? Hoc & olim docuimus Magnificentiæ vestram. Et notum facimus in præsentem, quia nos nec istos esse scimus Episcopos, nec illum qui ab istis est factus. Nam illi quidem transgressione Regulæ sub Regulæ facti sunt poena; Ille verò ab eis nihil accepit. Quia nihil habebant quod impertirentur illi, qui semetipsos ante privaverunt. Hæc si Potestas vestra probaverit, quæsumus ut etiam piissimo & amico Christi Imperatori nostro legantur, & Magnificentissimo Gloriosissimoque Præposito, & omni amico Christi Consistorio, sive Senatui: Ut universi cognoscant, quia nos usque ad præsens nulli nosmetipsos subjecimus crimini, & ordinabiliter omnia, & consequenter, secundum quod placet Regulis, egimus.

SCHO-

SCHOLIION.

HÆc Epistola est magni ponderis, & nos docet plura. Primo, quod Joannes Patriarcha non per mare sit reversus Antiochiam, sed per terram. Nam & ita Ephesum venerat. Secundo, quod pertinaciter crediderit Cyrilli Capitula fuisse canonicata Ephesi, & Synodali-ter subscripta ab omnibus Episcopis. Tertio, quod Chalcedone recedens permanserit durissimus in suo factioso Judicio, quo Cyrillum ac Memnonem degradarat, excommunicarat verò cunctos Sanctæ Synodi Episcopos. Quod ipsos obstinatissimè censuerit degradatos ac excommunicatos, & insuper obnoxios pœnis Antiochenorum Canonum. Quia nempe illud spreverant, aut certè se-met mutuo abfolverant, ac ita resumpserant Episcopale Ministerium. Et præsertim quod præsumpserint Constantinopolitanis consecrare novum Episcopum. Hoc volunt hæc verba: *Transgressione regulæ sub regulæ facti sunt pœna*. Sub pœna Antiochenæ Regulæ. Quarto Epistola nos docet, quod post Chalcedonensia colloquia & Acta nec Joannes, nec quis ejus Episcopus potuerit intrare Constantinopolim: Omnes recto tramite debuerunt redire ad propria. Quinto, quod inter Zelosiores Synodi Episcopos Legati ad Principem, inter Legatos autem singulariter zelosi fuerint Firmus Cæsarensis in Cappadocia Episcopus, ac Theodotus Ancyranus. Firmi zelus Ephesi multipliciter apparuit. Et infra apparebit ampliùs. Theodotus Ephesi ante Synodum disputavit cum Nestorio, istaque disputatio fuit inter palmaria fundamenta, ex quibus Synodus damnavit Hæresiarcham, & ex quibus Princeps damnationem firmavit. Idem Theodotus, licet brevia, erudita tamen ac solida scripsit contra Nestorium. Quod ipse cum Firmo apud Chalcedonem ac in Regia civitate singulariter plura egerit, demonstrat præsens Epistola: Operum tamen species ignoramus.

Præter duas. Prima est in his verbis: *Per illum, quem in Constantinopoli producerunt*. Est Maximiani in Nestorii locum Ordinatio. Etenim perpetua generalium Synodorum consuetudo atque autoritas est, ut in degradati à se Episcopi locum ordinet alium. Ita Constantinopolitana Synodus in Sancti Gregorii Nazianzeni, licet non degradati, tamen renuntiantis, locum consecravit Nestorium. Chalcedonensis Synodus in degradati Dioscori locum voluit alium consecrare, ac propter supplices ac multiplices quorundam Ægyptiorum Episcoporum intercessionem dispensatoriè ac gratiosè abstinuit. Etiam sexta Synodus in degradati Macarii, Patriarchæ Antiocheni, locum consecravit Theophanium. Quin & Sacro-Sancta Nicæna Synodus in Sancti Philogonii, Patriarchæ item Antiocheni, apud se defuncti, Thronum evexit

Sanctum Eustatium Episcopum Berthæensem. Ex regula vacationis in Synodo. Ex quo lucet hodiernam Romanæ Ecclesiæ similem de vacatione in Curia Regulam non carere antiquis fundamentis. Præsens opus habet aliquid singulare. Etenim non nisi plena Synodus, & non nisi in ipso Synodali loco consuevit novum consecrare Episcopum: Ephesina Synodus id fecit per Legatos in ipsa civitate vacantis Cathedralis.

Alteram istorum operum speciem exponunt hæc verba: *Nunc quoque Cooperatorem sibi sumentes illum, quem in Constantinopoli producerunt, direxerunt contra nos ad Ancyram litteras. Suspensiones contra nos, segregationesque miserunt*. Est noviter ordinati Maximiani Synodus. In qua Joannes Patriarcha lamentatur non solas ad Romanum Pontificem ac alios Patriarchas, Episcopalis consecrationis confirmationem postulantes, litteras fuisse conceptas, sed & attentata longè alia: Novas nequitias & turbas contra Ecclesiam atque rem publicam. Joannes Garnerius ex Mario Mercatore adducit Theodoretum Cyrensis ad Himerium Nicomediensem Episcopum litteras, in quibus hæc habemus: *Sciat Sanctitas vestra, quod non pridus eis communicandum esse censuimus, quam vestras recipiatis Ecclesias*. Et commentatur: *Ut Episcopi à Maximiano depositi, Himerius, Helladius, Eutharius, & Dorotheus, suas Sedes recipere*. Existimat istos quatuor hac in Synodo fuisse degradatos, & Sanctum Cyrillum fuisse hujus judicii pertinacem adeò tutatorem, ut istos quatuor ab inita Ecclesiarum pace secluderet.

Res est elucidanda. Exstat Synodalis ad veteris Epiri Antistites Epistola, & est adducenda: *Schismaticorum consilium & imposturam, quam contra Ecclesias machinati sunt, compertam habentes, certique quod singulas Ecclesias, tanquam qui cum Sancto & magno Ephesino Concilio societatem habeant, circumcurstantes, unumquemlibet circumvenire, Populorumque & Cleri communionem modis omnibus aucupari studeant, in hoc sollicitè incumbentes æquum judicavimus, simul atque Sanctissimus Maximianus magnæ civitatis Episcopus institutus est, has litteras una cum eo ad vos transmittente, quo statum arteque illorum perspectas habentes, ipsos ac ipsorum communionem aversemini. Ut autem securiores sitis, & sciatis quod non litteris tantum nostris pareatis, sed etiam Decretis Sanctæ & Œcumenicæ Synodi Ephesi congregatæ, subjecimus Synodicas litteras, ut vos ex illis certiores reddamini de iis, quæ contra schismaticos & Nestorianos decreta sunt: Et qualis pœna iis constituta est, qui cum illis communicare præsumpserint*. Epistola affirmat ab ista Constantinopolitana Synodo esse dumtaxat confirmata ac stabilita Ephesina Decreta, ideoque ipsi esse obtemperandum in omnibus.

Adducenda est & ipsa Ephesinæ Synodi Epistola, edita post sextam Actionem, conditis Canonibus præfixa, & transmissa ad omnes sub cælo Ecclesias: *Cum essemus Ephesi congregati, defecerunt quidam à nobis, numero paulò plus triginta,*

terciam & ultimam Synodi dimissoriam Sacram, datam in Novembris exordio. Notanda sunt hæc ejus verba: *Hoc significamus vestræ Religiositati, quod quamdiu vivimus, Orientales ad iudicandum non possumus. Coram enim nobis nulla ex parte convicti sunt. Quippe contra vos nonnullis contendere voluit*. Sacra est hac Synodo postior. Licet ipsam disertè non circumducatur, attamen manifestè improbat: Affirmat se non consentire factæ damnationi Orientalium. Se nolle ipsos haberi pro damnatis. Et istud Joannes Patriarcha omnino noverat. Ex hoc Principis judicio securus processit ad propria. Securus fuit de non mittendis Tractoriis ad Ecclesias. Et hinc Ancyra reprensens contrarium fuit stomacho acriter motus, & has querimonias scripsit ad Præfectum. An ad Regiæ urbis, an ad Orientalis Prætorii Præfectum, ignoro. Videtur fuisse idem ille Præfectus, qui Nestorio supra misit eversionis litteras.

Notanda sunt Epistolæ verba: *Suspensiones contra nos, segregationesque miserunt*. Nempe Tractorias, quæ Orientalium Episcoporum quosdam excommunicatos, quosdam denuntiabant ab Ephesina & Constantinopolitana Synodo depositos. Per segregationes omnino intelliguntur depositiones. Notanda item sunt hæc verba: *Quibus interdicta est Sacerdotalis oratio*. Per Sacerdotalem orationem palam intelligunt verbum seu formam Episcopalis consecrationis. Ita & Sanctus Augustinus in Sermone de suis cum Emerito Cæsarensi Donatistarum Episcopo Actis scribit: *Invocatio nominis Dei super caput ipsorum, quando ordinantur Episcopi, invocatio illa Dei est, non Donati*. Non enim suscipio Episcopum, si quando est ordinatus, super caput ejus Donatus est invocatus. Quin immò Ecclesiæ Patres passim scribunt omnia Novi Testamenti Sacramenta constare certo elemento, & invocatione Divini Nominis. Est res suo loco exponenda.

Notanda sunt & hæc verba: *Illi transgressione regulæ sub regulæ facti sunt pœna*. Laudant Antiochenos Canones. Hos enim, licet adversum ipsos proclamaverit Sanctus Joannes Chrysostomus, semper retinuit Orientalis Ecclesia. Patriarcha Joannes eos hic laudat ut palam authenticos. Et antiquus ille, quicumque fuerit, Orientalium canonum Collector, quem sibi prælegit, atque ita authenticum censuit Chalcedonensis Synodus, suo Codici ipsos inseruit. Et Codex hic apud omnes Græcos fuit tantæ autoritatis, ut appellari meruerit *Codex universæ Ecclesiæ*. Eisdem tandem probavit Romana Ecclesia, dum admittit Codicem Dionysii Exigui. Hæc verba, *Ille verò ab eis nihil accepit*, videntur exsufflare datos & acceptos Ordines extra Ecclesiam. Attamen quod non de substantia, sed de sola exequendi facultate loquantur antiqua istiusmodi testimonia, aliis in locis studui ostendere. Hæc tandem verba, *Imperatori nostro legantur*, rogant Principem confirmari in bona sua de Orientalibus Episcopis opinione, qua & Ephesinum, & Maximiani

Dico istas Synodales litteras Joanni Patriarchæ, usque dum Ancyram veniret, fuisse ignotas. Nec enim ignota fuit ista Synodus. Nec item Maximiani Ordinatio. Nam non nisi post ipsas Joannes discessit Chalcedone. Nempe post

Christi Lupi Opera T.VII.

Christi Lupi Opera T.VII.

Christi Lupi Opera T.VII.

Christi Lupi Opera T.VII.

L

de

de ipsis Synodale iudicium in ultima Sacra scriptura nunquam à se probandum.

CAPUT XXXIX. ---127

Epistola Joannis Antiocheni Patriarchæ, & omnium, qui in eadem Civitate pariter convenerunt, Episcoporum ad Imperatorem Theodosium post certamina, quæ hi habuerant Episcopi in Epheso & Chalcedone.

SCientes quia vestrum Pietate ornatur Imperium, & quia Evangelicis & Apostolicis Dogmatibus faveatis, evangelizamus Serenitati vestræ, præ omnibus hoc vos lætificare præcipue cognoscetes, quia per Divinam gratiam, quæ Orthodoxam fidem omnibus modis evacuari non finit, nec permittit effluere, sed semper scintillam relinquit, & per hanc reaccendit extincta, quia omnes Orientalis Diocesis Episcopi, & Clerici, & populi rectis sunt salvi Dogmatibus, & perseverant in fide, quæ à Beatis Patribus exposita est in Nicæa congregatis. Et eligunt potius omnibus privari corporis membris, quam vel unam rectæ illius Confessionis syllabam prodere. Propter quod & Cyrilli Capitula, tanquam valde contraria & Sanctorum Apostolorum Doctrinæ, & Sanctorum Evangeliorum Prædicationi, & expositioni fidei, quæ in Nicæa facta est, excramur Universi. Et amicam Deo vestram quæsumus Summitatem, in nulla Ecclesiarum, quæ sunt sub Cælo, permittere Dogma illud impium prædicari; sed ut nefas & blasphemiam ab universo Mundo fugari præcipere. Decet enim vobis, quia ab ipso Domino Christo sumpsisti Imperium, servare illi mundam Dogmatum traditionem, omni additamento hæreticos liberatam. Sic enim super præsens Imperium fruatur vestra Pietas & futuro, quod & curis est liberum, & non recipit fidem, sed illud, quod fenescere non potest, immortale gaudium tenet.

Joannes Episcopus Antiochiæ.

Incolorem vestram Pietatem, & multis annorum curriculis perdurare oro Ecclesiis Christi, & Romano Principatui, Deo amicissimi, & optimi Dei Cultores, & piissimi Imperatores.

Similiter & omnes pariter convenientes Episcopi subscripserunt.

SCHOLIION.

HÆc Epistola est scripta Chalcedone, post expletam Maximiani Ordinationem, antequam Joannes Antiochenus cum suis Episcopis rediret ad propria. Hinc de ista Ordinatione nullam facit memoriam. Hanc enim Theodosius fieri iusserat, ideoque ante ejus faciem, & in datis ad ipsum litteris Factio reveretur arguere. Protestatur tamen & affirmat varia. Primò, quod in Mundo non remanserit, nisi modica scintilla Orthodoxæ Fidei. Quia nempe Ephesina Synodus, & omnes illi communicantes Ecclesiæ admisisse Cyrilli Capitula. Secundò, quod ista scintilla permanserit apud Orientalem Diocesim, ac ipsi communicantes Ecclesias. Est communis vox omnium Erronum. Ita Donatistæ istam scintillam in sola Africa, Lucifer dicebat restare apud solam Maftrucam Sardorum. Tertio, quod non solum Orientales Episcopi, sed & omnes eorum Populi sint constantissimi adversus Capitula: Quod omnibus lacerari ac mutilari membris malint, quam ipsa admittere. Quarto, quod nihil admittere velint, nisi solum Nicænum Symbolum. Quintò, quod omnia ad ipsum additamenta sint hæreses. Hinc Principem rogat, ut suo temporali Imperio, ac suæ præsertim sempiternæ saluti consulat, atque ita acquiescat sanis consiliis. Et hinc vides, quod Cassinensis Codicis Collector in digerendis Epistolis non servaverit temporis ordinem. Hæc enim Epistola est palam scripta ante præcedentem.

Quæstio est, Quomodo Joannes Antiochenus ac ejus Factio assidue proclamant ad Nicænum Symbolum? Rationem dubitandi adducit Joannes Cassianus, in sexto de Dominica Incarnatione libro scribens adversus Nestorium, ac de Nestorio: *Ad fidem Antiocheni Symboli, virtutemque veniamus. In qua cum ipse baptizatus sit ac renatus, suis professionibus argui, suis armis contendi oportet. Textus ergo ac fides Antiocheni Symboli hic est.* Adducit omnem textum usque ad articulum de extremo iudicio, & concludit: *Et reliqua.* Haud dubiè restabant non sola verba, *Et in Spiritum Sanctum*, sed plura alia. Idem Symbolum laudat & urget Eusebius, tunc adhuc Laicus, postmodo Doryleensis in Phrygia Episcopus, in contestatione, quam contra Nestorii exordia publice affixit Constantinopoli: *Accipe partem quoque doctrinæ Ecclesiæ Antiochenæ, quam hic tibi assignamus. Nam inter cetera concionatur.* Adducit hæc verba: *Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit.* Cassiani textus non nihil discordat: *Qui propter nos venit.* Ex his discimus, quod Nestorii tempore Antiochena Ecclesia non Nicæno, sed proprio uteretur Symbolo: Quod istud etiam traderet suis Catechumenis, ac in ipso baptizaret. Et quod in ipso

ipso baptizatus fuerit ipse etiam Nestorius. Porro hic non Antiochenus fuit, sed Germanicensis in Euphratesia Provincia, adeoque aut in adulta ætate fuit baptizatus apud Antiochiam, aut istud Symbolum vigeat per omnes, aut certe per plures istius Patriarchatus Provincias. Quidquid sit, perseverat quæstio, Quomodo hæc Orientalis Factio semper reclamaverit ad Nicænum Symbolum, quo in suis Sacris non utebatur?

Respondeo istud Antiochenum Symbolum omnino fuisse Nicænum. Qui ipsum in nescio qua Antiochena Synodo conditum existimant, hallucinantur. Erat Nicænum cum Antiochenis additamentis. Etenim Nicænum Symbolum sola Sanctissimæ Trinitatis ac Dominicæ Incarnationis Mysteria exponit: Præsertim Mysterium solius Divini filii. De Spiritu Sancto non nisi paucissima verba habet, de Catholica Ecclesia, de remissione peccatorum, de resurrectione Mortuorum, ac de vita æterna penitus tacet. Et tamen horum omnium expressa fides est omnino necessarium sempiternæ salutis medium. Deinde statim post Nicænam Synodum emerferunt novæ hæreses: Et quidem arripientes ansam ex ipso Symbolo. Nam Apollinarius, aut potius ejus discipulus Polemon, hæc verba, *Consubstantialem Patri*, detorsit ad humanam etiam Domini naturam, atque ita in ipso blaterare ac blasphemare cœpit esse naturam unicam. Hinc varii Patres ac Ecclesiæ statim ad Nicænum Symbolum adjecerunt varia additamenta ac supplementa. Nam & Sanctus Cyrillus, Hierosolymitanæ Ecclesiæ necdum Episcopus, sed Clericus adhuc & Cathedista, nobis exponit non Nicænum, sed proprium istius Ecclesiæ Symbolum. Quod tamen non est aliud, quam ipsum Nicænum cum supplementis ac additamentis. Sua additamenta etiam fecit Philippo-Politanum Eusebianæ Factionis Conventiculum. Inter alia addidit contra Marcellum Ancyræ Episcopum: *Cujus Regni non erit finis.* Quod postmodo firmavit Constantinopolitana Synodus. Similia supplementa in variis litteris refert ac probat etiam Sanctus Basilius: Magnus Athanasius videtur ista non probasse. Ad Nicænum Symbolum suppleendum, aut potius ad suum Populum circa articulos, quos istud non expresserat, plenè instruendum videtur composuisse suum Symbolum. In ipso enim habes non sola ista supplementa, sed etiam solidissimam confutationem Apollinarii ac Macedonii. Istam igitur supplementationem fecit etiam Antiochena Ecclesia. Fortitan ipse Sanctus Eustatius, in ipsa Nicæna Synodo evehus in Antiochenum Episcopum. Dolendum est, quod Joannes Cassianus suo libro non indiderit totum contextum istius Symboli: Tacuit ipsa supplementa. Hæc enim sequebantur post articulum de Spiritu Sancto. Omnia ista variarum Ecclesiarum additamenta postmodò discussit Constantinopolitana Synodus, elegit meliora & congruentiora, & ex ipsis condidit suum Symbolum. Attamen hoc omnino

Christi Lupi Opera T. VII.

nes, etiam Orientales, Ecclesiæ non statim receperunt. Etenim lectum non fuit in Ephesina Synodo. Quædam Ecclesiæ noluerunt à suis supplementis recedere. Et inter has fuit Antiochena. Et opinor, quod istius Dioceseos plures ipsi adhæserint. Attamen non omnes. Etenim jam à Sancti Cyrilli tempore, dudum ante invasas ab ejus Successoribus istic Provincias, Hierosolymitana Ecclesia habebat propria additamenta. Libertas duravit usque ad Chalcedonensem Synodum. Hæc post Nicænum iussit sibi prælegi, & in suarum definitionum regulam figi Constantinopolitanum etiam Symbolum, atque ita ad ipsum obstrinxit omnes Ecclesias. Exinde omnis Oriens cœpit ipsum tradere suis Catechumenis, & eosdem in ipso baptizare. Facta hæc sunt contra Eucyretem, qui oderat facta contra Apollinarium additamenta, atque ita sub ambiguis & ambidextris Nicæni Symboli verbis studebat suam lepram occultare. Hinc omnis Eucyretiana Factio dudum conflixit contra istud Symbolum. Porro hoc Symbolum etiam hodie quandoque Nicænum appellatur, quandoque Constantinopolitanum. Utraque appellatio est æquè famosa. Posterior in additamentis, prior fundatur in radice. Eadem est ratio Antiocheni Symboli. Dicitur & Nicænum.

Ex his surgit & alia quæstio: Quomodo Constantinopolitanum Symbolum dicatur esse à Constantinopolitana Synodo? Quomodo hæc Synodus dicatur discussisse varia ad Nicænum Symbolum additamenta, elegisse meliora, ac ex ipsis constasse suum Symbolum? Rationem dubitandi facit Sanctus Epiphanius, in anchorato libro istud Symbolum adducens de verbo ad verbum, & adjungens hæc à se scribi ad decimum annum Valentiniani ac Valentis, sextum Gratiani, qui à Diocletiani Imperio erat nonagesimus, quarti Christiani sæculi septuagesimus tertius. At verò Constantinopolitana Synodus convenit istius sæculi anno octogésimo primo. Quomodo igitur istud Symbolum possit esse ab ista Synodo? Respondeo in isto Epiphaniano Symbolo quidem contineri omnia ferè ac singula Constantinopolitani verba, attamen non sola: Est largius ac abundantius. Istud est quoddam hujus Extractum. Attamen ad articulum de Ecclesia addidit: *Sanctam.* Quis ista additamenta primus fecerit, ignoro. Isto Symbolo haud dubiè utebatur Cypriorum Ecclesia, atque ita Antiochenum non vigit per omnem Patriarchatum. Constantinopolitana igitur Synodus probavit istud Symbolum, contraxit ac polivit, suum fecit, imposuit toti Ecclesiæ, atque ita dici cœpit Constantinopolitanum. Nam & ipsum probavit Sanctus Damasus Pontifex, & omnis tandem sub cælo Ecclesia. Propter ipsum Constantinopolitana Synodus est una istarum quatuor, quas in omnibus Ecclesiarum tabulis prædicari iussit Imperator Justinianus, & Magnus Papa Gregorius honorari iussit tamquam Dei Evangelia. Ejus Author, id est, Epiphanius Symboli Contractor ac Politor fuit Sanctus Gregorius

gorius Nazianzenus. Nicephorus Calixtus affirmat fuisse Sanctum Gregorium Nyffenum. Proinde Antiochenum, Hierosolymitanum, Epiphianum, Constantinopolitanum, aliaque omnia hujusmodi Symbola non sunt aliud quam ipsum Nicænum. A substantia & radice Nicænum, à variis supplementis appellantur Antiochenum, aut tale & tale.

Epiphianum Symbolum de Spiritu Sancto hæc profertur inter cætera: *A Patre procedentem, accipientem à Filio*. Hoc forsitan novit Caroli Magni Imperatoris ad Leonem tertium Pontificem Legatio, ideoque ab ipso postulavit, cur Constantinopolitana Synodus non dixisset de Spiritu Sancto: *Qui ex Patre Filioque procedit?* Cur ex Epiphiano Symbolo expunxisset laudatas particulas? Et Pontifex hoc solummodo respondit: *Sicut non audeo dicere non bene fecisse, fecissent, videlicet Constantinopolitanæ Synodi Antistites, quia procul dubio sicut cætera, quæ vel omiserunt, scientes utique, & non tam humana, quam Divina illuminati sapientia fecerunt, ita quoque non audeo dicere istud eos nobis minus intellexisse. Perpendisse cur dimiserunt, vel cur dimissum, ne ultra mitteretur, sicut & cætera, prohibere*. Notanda sunt verba: *Omiserunt, dimiserunt, dimissum, ne ultra mitteretur, sicut & cætera, prohibere*. Palam affirmant Constantinopolitanum Symbolum ex alio longiori fuisse extractum & contractum per variorum prætermissionem. Porro laudatum Epiphiani Symboli additamentum altissimè clamat antiquos Græcorum Patres de Spiritu Sancti ex Patre & Filio processione non dubitasse: Fuisse apud ipsos immobilem fidei articulum. Nam & ipsum Magnus Athanasius inseruit suo Symbolo. Exemplaria ipso carentia sunt vitata per Schismaticos.

Primus erroris fons à quibusdam putatur fuisse Theodoretus Cyrensis Episcopus. At malè. Fuit sceleratus Theodorus Mopsuestienensis Ecclesiæ in secunda Cilicia Episcopus. Patet ex scelerato ejus Symbolo, damnato per Ephesinam Synodum. Item ex Symbolis, seu professionibus Hæresiarchæ Pelagii, Celestii, Juliani Eclanensis Episcopi, ac istiusmodi aliorum. Hi namque omnes venenum biberunt ex ore aut Scriptis Theodori. Hinc quæstio est, quomodo Constantinopolitana Synodus, cui Theodorus, ut potè tunc necdum Episcopus, non adfuit, prætermiserit istas Sacratissimas voces? Præsertim, quomodo id fecerint Nazianzenus aut Nyffenus Gregorius, quos certum est de isto articulo recta sapuisse? Respondeo non constare, quod Theodorus non adfuerit. Licet non ut Episcopus, possit cum suo Magistro ac Tharsensi Metropolita Diodoro adfuisse. Nam & Sanctus Athanasius Nicænz, Ibas Ephesinz, alii docti Clerici cum suis Episcopis adfuerunt aliis Synodis. Et non sine opere. Interim adfuit præfatus Diodorus, à quo Theodorus suxit omnes suas contra Dominicam Incarnationem blasphemias. Et Sanctus Cyrillus in litteris ad Successum Dio-Cæs-

arz Episcopum testatur ipsum fuisse Macedonia-num. Hic igitur possit & istum errorem instillasse Theodoro, itemque per dolos & technas Constantinopolitanam Synodum ad istarum vocum prætermissionem circumscriptisse. Nec fuit difficile. Quam enim miserabiles Episcopi adfuerint isti Synodo, nos docet Nazianzenus Gregorius. Est res incerta.

CAPUT XL. ---128

Epistola Theodoretæ Episcopi Cyri, quam scripsit ad Populum Constantinopolitanum, per quam ostenditur, quia non solum prius & posterius, sed & quando ab Epheso ad Chalcedonem, & à Chalcedone rediit ad Ecclesiam suam, semper fidem Catholicam prædicavit, licet Nestorium damnare distulerit, non credens illa ejus esse Dogmata, quæ & ipse Nestorius denegabat, & in Epheso ex Quaternionibus sub ejus nomine, nullo teste probata credebatur.

Quale quiddam patiuntur & faciunt avium matres, quoties nidos suos deprædandos adspiciunt. Anxiantur enim, & garrulæ stridunt. Et ad similem volatum teneros adhuc pullos hortantur, ut Aucupantium manus effugiant. Tale aliquid patior simul & facio, lamentationes vestras ex litteris audiens, & quasi vos garrulè stridentes ac tremulè, mentis oculis cernens. Inspecis namquè ipsis litteris, mox lachrymarum cunctos humores expendi, & sicut dicit Propheta, *Exitus aquarum deposuerunt oculi mei*. Et tacens simul ac gemens permansi diutius: Hoc improvisum cogitans malum, & divisionem Corporis Ecclesiæ, & prælium omni bello Civili deterius.

Non enim de una Tribu tantummodò sumus, sed de utero uno: Eundem gloriantes habere nos Patrem omnium Deum, eandem Matrem, sanctissimum Fontem. Non solum verò unius uterî sumus, sed & unius quoquè Thori: Unius mensæ, unius & victus. Et licet membra multa simus atquè diversa, unum tamen Corpus effici-mus, juxta Apostolicam doctrinam dicentem: *Vos estis Corpus Christi, & Membra de Membro*.
Si

1. Cor. 12. Si nec naturæ cognatio, nec communio partuum, nec quod mystica Mensa perfuimur, nec quod manus invicem sumus, ac pedes, & oculi, & quia unum Corpus univèrsi complemus, vinculum sufficit servare concordie, contemptis verò cunctis legibus pacis, tamquam laniantes propria membra discerpimus, & Adversariis facti sumus præda facillima, atque insultationis & illusionis occasio, eò quod invicem nobis sicut Adversariis abutamur: Incidentesque cuneum nostrum, & partes ejus in invicem vertimus.

Unde ridet quidem Gentilium pueri: Rident quoque Judæi. Exiliunt agmina hæreticorum. Ovantque cuncti Adversarii veritatis. Et nostris malis insultant, nos respicientes partitos. Et propriam pacem nostrum prælium ducunt. Hos autem, qui horum causæ sunt facti, nec hoc evigilare facit, atquè ad semetipsos reverti, ut radicibus evellant quæ malè sunt seminata Zizania, salutaribus Apostolorum contemptis seminibus, quæ Spiritus per omnia Sancti gratia præstitit. Hæc igitur, mox ut Epistolam legi, mente percipiens, ingemui, lamentatus sum, in lachrymis tunc rationes expendi, quas peperit dolor. Quando super ista quædam in animo introeunt: Non error solum seducendum, sed & illorum, qui seducuntur, læsio.

Sed dum recognovissim eum, qui est à principio usque nunc, Ecclesiæ statum, & quomodo semper expugnata, expugnans superans proficit, dum virtus à Domino in infirmitate perficitur ac probatur, juxta ipsius Domini vocem, aliquantulum recreatus sum, nimietatemque dissolvi tristicæ. Rememoratus enim etiam Sanctorum Evangeliorum Doctrinas, inveni Salvatorem Dominumque nostrum nihil suave, neque festivitatem dignum in terrena vita Sanctis suis promississe Discipulis; labores verò atque sudores sua lege proferentem, & injuriosa jurgia, & plagas atque flagella prædicere. *Ecce, inquit, Ego mitto vos sicut oves in medio luporum. Et ante Præsides & Reges ducemini propter me: Et in Synagogis suis flagellabunt. Et eritis odio omnibus propter nomen meum*. Et post ista insurrectiones in invicem docens ait: *Tradet autem frater fratrem in mortem, & Pater filios. Et insurgent filii in Parentes, & morte eos afficient*. Eorum verò, quæ dicta sunt, finalis, extremaque sententia continet etiam fructum: *Qui enim perseveraverit usque ad finem, hic salvus erit*.

Discimus ergò ex his nihil remissum, plenumque lætitiæ quærere in præsentî vita. Bonorum verò, quæ sperantur, servationem viriliter sustinere. Et fortiter ferre, quæcumque propter veritatem contigerint tristitia. Hujusmodi enim perseverantia futura nobis bona providebit. Dicit enim Beatus Paulus: *Quia tribulatio patientiam operatur, patientia verò probationem, probatio autem spem, spes autem non confundit*. Confessionis nunc liberatio festivitatis initium est. Qui verò illa sustinent, eis non potest misceri tristitia. Et nunc experimenta innituntur rebus. Expectationes fructuum pondus laboris exonerant. *Christi Lupi Opera T. VII.*

Unde & Sanctorum Apostolorum Contubernium, dico autem, Petrus & Joannes, dum miracula & perflagellati fecissent, *Exierunt gaudentes, quia digni facti sunt injuriam pro Christi nomine sustinere*. Et Paulus pietatis Procertator exclamat: *Complacemus in infirmitatibus, in injuriis, in necessitatibus, in persecutionibus, in angustiis, in seditionibus pro Christo*. Explicans rationem dicit: *Quando enim infirmor, tunc potens sum*. Et non ait, *Tolero infirmitates & injurias*, & reliqua, sed, *Complacoo*, inquit. Id est, gaudens suscipio, cum voluntate flagellor, tormentis gaudeo, festivitas doloribus commiscetur.

Et illa quidem natura sensibus ingerit, hanc verò voluntas adducit. Et mox infert, inquit: *Si gloriari oportet, de infirmitate mea gloriabor*. Et alibi: *Non solum verò, sed & gloriamur in tribulationibus*. Non autem dicit, *Perseveramus, vel Toleramus, vel Tribulationes patienter ferimus*, sed ait: *Gloriamur in tribulationibus*. Inter tribulationes declarans voluntatem, animæque fiduciam de spe notificans futurorum. Quia enim in principio certaminum summitas est dolorum, & circumvallantium se malorum multitudinem cernens, & deprecans ut erueret ex tribus certaminibus, Judicem dicere audiat: *Sufficit tibi gratia mea. Virtus enim mea in infirmitate perficitur*. Lætabatur postea flagellatus, insultabat cum torqueretur, extensus quasi in Choro gaudebat. Cum plagis funderetur, hymniebat, gratias agebat in vinculis, & Ecclesias ex carceribus faciebat, noctes Psalmodiis mutabat in dies. Irascebatur contra eos, quos flere audiebat propter futuras ei tentationes, atque dicebat: *Quid fletis, & confoditis cor meum? Ego enim non solum ligari, sed & morti pro Domini nostri Jesu Christi nomine paratus sum*.

Ista omnis Apostolorum Chorus faciens permansit. Hæc qui post illos fuerunt veritatis Athletæ. Hæc sunt etiam multi, qui pro pia Religione contemnunt atque perficiunt. Non enim nos omninò deseruit illius gratia, qui cernit desuper universa. Dereliquit autem nobis Dominus semen, ut non similemur Sodomis & Gomorrhis. Et est etiam per misericordiam Salvatoris aurea grana in Botro cernere: Quæ juxta imaginem Propheticam Benedictio Domini nominantur. Et spicas non duas aut tres, sed multa millia solida in valle radicatae est videre. Olivæ quoque non quatuor aut quinque tantum, sed numero plures super extremitatem plantatas montis excelsi, quæ ab inimicis furantibus auferri non queant. Hæc enim tropicè fancivit de his, quos pietas nutrit, qui Divinum Depositum minimè perdidit, sed intentabile atque incontaminabile servavere.

Scit Dominus qui sunt ejus, & adest Præconfirmator. Et excitatione levigat, & clamat: *Non te deseram, neque derelinquam, & adhuc loquente te dicam, Ecce adsum. Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem sæculi. Et confidite, ego vici Mundum. Et sufficit vobis gratia mea: Virtus enim mea in infirmitate perficitur*.

sur. Ob hoc enim quia in pugnatione multa undique sagittarum millia excipientes neque fugiebant, neque cadebant, sed fortiter stabant, & habebant immobilium virtutem, hoc ipsum ait amplius prædictam ejus Regni virtutem. Expendentes enim sagittas impugnabant adversum nos: Et lapides ac lanceas. Nostros nos dejiciunt milites. Hoc igitur audientes verbum, contra insurgentes molestias hæsitare non convenit, sed fortiter stare hæreditatemque Paternam inadabilem furibus custodire: Et supernum custodire nutum. Veniet enim quicumque venturus est, & non tardabit, & Athletas proprios coronabit. Credimus verò, quia & Gregem suum, qui divinus est, celeriter uniet. Et pascit nos continuo. Tamen finit fieri sicut in principio, quando non erat nobis. Et eos qui erraverunt convertet, & languentes salvabit, & salvos custodit in omnibus.

Confidite igitur vos, qui estis piæ Religionis peculiare nutrimentum. Et vestram ipsorum salutem operamini, ad virtutes animi invicem provocantes, & Divinas Leges ad memoriam reducentes, deprecanteque Dominum, ut hanc caliginosam nubem, pinguemque dissolvat, & omnibus lumen veritatis ostendat, & doceat Univerfos, quia impassibilis & immutabilis est Trinitatis natura, secundum Sanctorum Patrum Doctrinam, qui in Nicæa convenerunt, dicentem: *Eos enim qui dicunt, Erat aliquando quando non erat, & antequam nasceretur non erat, aut quia ex non exstantibus procreatus est, vel ex alia quacumque substantia, dicentes esse veribilem aut mutabilem Filium Dei, hos anathematizat Sancta Catholica Ecclesia.* Qui ergo Divinæ naturæ passionem apponunt, eam veribilem dicunt atque mutabilem. Mutatur namque ac vertitur, quod se aliter atque aliter habet. Qui autem veribilem dicunt atque mutabilem, sub Patrum maledictione sunt Sanctorum. Si enim quod impassibile naturaliter existit, veribilitatem, mutabilitatemque sustinuit, quod autem convertitur ac mutatur, jam non est inconvertibile, neque incommutabile, quomodo igitur per Prophetam Dominus exclamat: *Ego sum, ego sum, & non mutabor?* Si ergo & Deus semetipsum immutabilem vocat, & Beati Patres huic voci obediētes anathematizant, qui hunc veribilem atque mutabilem vocare præsumunt, quis ita propriam salutem despiciat, ut & adversa alleget contra Deum, & his, qui subtiliter Divina edocti sunt, aperte repugnet?

Oportet igitur credere in Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctum. Et Patrem quidem, qui non sit ex aliquo alio, nec existendi causam ab aliquo habeat. Filium verò ex Patre quidem genitum consempiternum, non tamen eum, qui hunc genuit, existentem. Et nulli hoc verbum absque omni persuasibilitate videatur. Nam sicut Filius quidem genitus est ex Patre, sicut Verbum verò est Splendor Gloriæ consempiternus Patri. Et quidem sicut Filius ex Patre, sicut Verbum in Patre, sicut autem Splendor cum Pa-

tre. Sicut verè confidens unà cum Patre. Idem quidem credimus de Spiritu Sancto, quem nos Dominus docuit ex Patre procedere. Et Apostolus tradit dicens: *Nos autem non Spiritum Mundi accepimus, sed Spiritum qui ex Deo est.* Credimus igitur unam esse Patris & Filii & Spiritus Sancti Divinitatem, unam Dominationem, unum Regnum & Potestatem, atque Consilium in tribus Proprietatibus, sive in Subsistentiis agnoscendam. At verò illis relinquamus minus & majus, qui ea, quæ insueta sunt, tanquam per linguam pensare præsumunt. Nos autem unam Trinitati offeramus adorationem. Præcipimur enim sic honorare Filium, sicut adoramus & Patrem. Et in omnibus Spiritum Sanctum Patri & Filio communicare sumus edocti. Tanta nobis ad præsens de Divinæ naturæ Deiloquio dicta sint. Isthic docens enim, non sicut disceptans feci Sermones. Et doctrinam fratribus, non inimicis offerimus.

De Dispensatione verò credere convenit, quia unigenitus Dei Filius, Deus Verbum, qui ante sæcula est, propter nostram salutem incarnatus est, & inhumanatus, & habitavit in nobis. Et factus est Caro non veribilitate Divinitatis, sed assumptione humanitatis. Forma enim Dei existens formam servi accepit. Et in terra visus est per humanam naturam, & cum hominibus conversatus est. Propter quam etiam Templum vocavit sumptam naturam, differentiam ejus qui accepit, ad id quod assumpsit, ostendens. Et quia hoc quidem Deus est, illud verò Templum; Utrumque autem unus Christus, unus Dominus, unus Filius unigenitus. Et idem primogenitus. Hoc enim nos etiam Beatus Paulus edocuit: *Unus Dominus Jesus Christus, per quem omnia.* Et in Epistola ad Hebræos: *Jesus Christus heri & hodie ipse, & in sæcula.* Et alibi: *Unus Dominus, una Fides, unum Baptisma.* Et Patres autem, qui in Nicæa congregati sunt, inquit: *Et in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei.* Quos sequentes unum quidem Christum & Dominum confitemur Filium Dei, in ipso uno autem duas naturas agnoscimus. Et novimus unum eundemque recentem & sempiternum: Ex Abraham recentem secundum humanitatem, sempiternum secundum Divinitatem. Passibilem circa id quod visibile est, impassibilem circa invisibilem naturam. Ex Deo, quia Deus est; ex Abraham, quia homo est. Sic Filium confitentes agnoscimus, quæ cujusque naturæ sunt propria.

Hæc vobis iterum, velut in Summa, de Dogmatibus pietatis scripsimus. Direximus autem vobis & ea, quæ à nobis ad Monachos Sanctissimos scripta sunt, & Divinorum Dogmatum latius opus habentes, & claram Conciliorum cognitionem. Super hæc autem direxi vobis Amatrici dilectionem: Amatrici Dei Congregationi. Et ea quæ ad Deo Amicissimos Episcopos à nobis dicta sunt, qui discere voluerunt, quæ sit eorum, quæ moventur, causa. Perierunt enim à nobis hanc eis manifestam statuerem & claram. Si verò vacare potuero, & ea quæ de Sancta Trinitate, & de

& de Divina Dispensatione olim à me scripta sunt, dirigo vobis: Non ut satietatem vobis faciam Divinorum, sed ut accendam desiderium vestrum, ardentiusque perficiam. Potens verò est Deus omni vos implere sapientia per Spiritum: Et quod deest ex Magistrorum interpretationibus adimplere, ut etiam dicat ipse de vobis: *Oves meæ vocem meam audient, & cognosco eas.* Et vos ei respondeatis: *Dominus regit me & nihil mihi deerit.*

Joan. 10.
Psalm. 22.

SCHOLIION.

Hæc Epistola videtur scripta post Theodoretum reditum ex Ephesina Synodo & Chalcedonenſi colloquio ad Cyrensem Ecclesiam. Non modica Constantinopolitani Populi pars ad ipsum Chalcedone concionantem frequenter transfretarant, & ejus eloquentia ac eruditione delectati permanerant ultra sextam diei horam, seu ultra meridiem, mansuri etiam diutius, nisi solis æstus prohibuisset. Est in Septembri concionatus. Ideoque hinc discimus, quod isto adhuc mente Meridianus Sol apud Thracas fervidus ac nocivus. Theodoretus pertinacissimè defendit Nestorium, assidue clamans esse virum innocentem, ideoque factiosè & inique à Cyrillo ac ejus Synodo damnatum. Clamarat Nestorium apud Deum permanere verum Regiæ civitatis Episcopum, ideoque suas ad Populum voces non esse nisi veri istius Pastoris vicarias. Ejus Exegetes, Epistolæ, aliaque Scripta, in quibus suum virus palam vomerat, & quæ Romæ Celestinus Papa, ac Ephesi universa Synodus horruerat, & propter ipsa eum degradarat, fuerat protestatus esse spuria & calumniosa figmenta. Nequaquam esse Nestorii. Et Populus tanto Episcopo crediderat. Verum post ejus abitum novus Regiæ civitatis Episcopus Maximianus, licet non summè doctus Orthodoxæ tamen fidei ac pacis zelo plenus, mox explevit, immo prævenit Sanctissima Mandata præfati Pontificis: *Congrega sparsos, plumque animum, qualem te habere novimus, in eos, quos Perturbator dissipaverat, exerce. Congrega Populos tuos ad Matris suæ ubera: Revoca, quos invito veneni sapore abstraxerat inimicus. Confirma in fide, quos videris infidiis appetitos. Cura, quos inspereris vulneratos. Remove, qui non recipiunt medicinam.* Demonstravit omnia ista Scripta esse genuina Nestorii opera, ideoque ipsum fuisse re verè hæreticum, ac justissimè damnatum. Et consequenter se esse legitimum Episcopum. Ita omnem ferè Populum à Nestorii Patrocinio retraxit ad suam Orthodoxam communionem. Nec dubium est, quin ipsum Sanctus Proclus, tunc vacantivus Episcopus, degens Constantinopoli inter Presbyteros, strenuè adjuverit. Nam & contra Episcopum adhuc, & prætere voluerunt, quæ sit eorum, intrepidè concionatus. Eum in suo Constituto Vigilii Pontifex non sine fundamento appellat *Eruditissimum Sacerdotem.*

Porro Regiæ civitatis Populus admirabatur hæc omnia. Et quia Theodoretum diligebat, ad ipsum retulit: Dubitans & quærens an & ipse probaret ista dogmata? Immo potius quærens, an & ipse jam didicisset ista hæretica Conscripta esse germana Nestorii germina, ideoque & ipse, Ephesinis Decretis acquiescens, eum anathematizaret? Et ipse rescripsit hanc Epistolam. Oportet se expurgat de hæresi: Demonstrat se semper & de Sacro-Sancta Trinitate, & de adorando Dominicæ Incarnationis Sacramento Orthodoxa sensisse. Hoc demonstrat ex suis prioribus Scriptis: Et vulgatis & vulgandis. Protestatur se in illis docuisse Dominum nostrum Jesum Christum esse nequaquam duos, sed omnino unicum Filium, unicam Hypostasim & personam, ideoque se fuisse semper alienissimum à blasphemio errore, quem omnis tunc Mundus imponebat Nestorio. Hunc tamen non nominat. Nec Ephesinam Synodum. Nec istum damnat. Nec probat Ordinationem Maximiani. Quia nempe Ecclesiarum pax necdum coaeruerat. Necdum credebatur Nestorium deviasse. Hinc suæ famæ solummodo consultit. De suo Amasio rectè tacet: Ne contra fluvii ictum navigans impingat in scopulum. Videbat enim è Regiæ civitatis Populo plurimos sibi in hoc puncto dissentire.

Porro laudat hic tria opera nobis incognita: Scripta ad Monachos, libros de Sacro-Sancta Trinitate, & Scripta de Dominica Dispensatione. Scripta ad Monachos esse possint ejus Epistolæ ad Andream Monachum Constantinopolitanum, quarum unam integram vulgavit Jacobus Sirmundus, alterius fragmentum exstat apud Marium Mercatorem. Exstat & alia ejus ad omnes Regiæ civitatis Monachos Epistola, verum hæc adversum incipientes tunc Eutychianistas est scripta post ejus intra Cyrenses muros circumscriptum exilium, ideoque est manifestè alia. Etiam memorati hic de Dominica Dispensatione libri non possint esse ejus Pentalogium. Hoc enim post & contra Ephesinam Synodum est scriptum, ideoque hujus Epistolæ tempore aut scribebatur, aut erat mox scribendum: At verò isti libri erant olim scripti. Marius Mercator etiam hæc habet: *Theodoretus aliam in favorem Nestorianorum Constantinopolim destinavit Epistolam, in qua dicit, quod duas quidem naturas & cetera pietatis dogmata confiteretur, ut Aegyptii, de iniquitate verò, quæ in Nestorium commissa est, nulla sit correctio subsequuta.* Quibusdam videri possit esse hæc ipsa. At certum est non esse. Etenim in hac nulla est memoria de Aegyptiis, nulla querimonia de commissa iniquitate in Nestorium. Hæc possit nostram præcessisse. At tamen non constat. Etenim hæc verba, *Et Aegyptii, suadent Epistolam esse scriptam post initam pacem.* Quoniam videtur in Aegyptiis recta dogmata admittere: Quod ante pacem pernegavit pertinacissimè. Etiam non modico post ipsam tempore perrexit de patrata in Nestorium iniquitate graviter murmurare.

CAPUT XLI. --129

Epistola Sancti Acacii, Berrhænfis Episcopi antiquissimi, & illo tempore clari Sacerdotis, qui etiam Confessor Arianorum temporibus fuit. Cujus & scriptas contra Beati Cyrilli Capitula litteras approbavit Theodosius Imperator, scribens ad Synodum, quæ in Epheso congregata est, per Joannem Comitum Largitionum, sicut supra ostensum est. Cui & in ipsa discordia posito & Sedes Apostolica, & Beatus Cyrillus cum magna veneratione rescripsit.

*Domino meo sanctissimo & Deo
Amicissimo Fratri & Com-
ministro Alexandro
Acacius.*

Sicut pridem nunciavi Religiositati tuæ, pervenit huc Dominus meus per omnia Sanctissimus Joannes Episcopus cum Deo Amicissimis Episcopis, Alexandro Apameæ, Archelao, Theodoro, Thalasio, Eustatio, Mari, & Maru. Et nunciaverunt quæ dicta sunt, & quæ acta, priusquam evocati sunt à Religiosissimo & Deo Amicissimo Imperatore nostro. Quæ talia sunt, ut nequeat complecti oratio. Omnem namque linguam superant ad loquendum, quæ per concinnationem Diaboli dicta sunt. Discussionem verò facta coram piissimo & Deo Amicissimo Imperatore nostro inter utrasque Partes, dum omnia piissimus Imperator cum Orientalibus sentiret ac diceret, multa pecunia, quam dedit Cyrillus, pro peccatis nostris obruit veritatem. Nam postquam mortuus est Scholasticus Eunuclus, Piissimus Imperator res ejus inquirens, & aurum, quod reliquerat, infinitum, invenit Hypomnycticum continens, quia multas auri libras acceperit à Cyrillo. Et verò aurum tradebatur à Paulo quodam, filio fratris Cyrilli Alexandrini, qui illic Comes erat Confessoriano: Præter alia munera, quæ in variis speciebus sunt diversis oblata personis. Deposito verò

Cyrilli & Memnonis fuerat confirmata. Et ut prædicaretur quoque convenerat. Et sic tempus inveniens, dum custodiretur in Epheso, fuga est usus. Maximianus verò, qui in Constantinopoli est ordinatus Episcopus, Orientalibus in Constantinopolim non permisit intrare. Cognovit autem Religiositas, sicut oportebat agnoscere. Videns enim multam turbam Monachorum piissimus Imperator, valescit Episcopis, satisfaciens eis. In angustia igitur nimia sunt qui ad Ecclesiam pertinent. Et ad salvandum Dei omnipotentia indigent atque remedio. Qualiter verò hi, qui ad nos à vobis venerunt, consolati sint cum multitudine quæ pariter venit, & quomodò nos fuerint consolati prædicti Religiosissimi Episcopi, Reverendissimus Panicus Diaconus edocebit. Omnem, quæ tecum est, in Christo Confraternitatem plurimum salutavi.

SCHOLION.

HÆc Epistola est magni momenti, & nos docet grandia. Etiam ejus titulus plura docet de Berrhænsi Acacio. Primò, quod esset ætate antiquissimus. Supra audivimus, quod istius sæculi anno trigesimo primo haberet annos centum & decem. Deinde, quod isto tempore esset clarus Episcopus. Erat enim quarumvis majorum in Orientali Ecclesia causarum Gestor & Arbitr. Intricatissimam Flaviani Patriarchæ Antiocheni, à Romana Ecclesia dudum improbatam, quæstionem ipse composuit, atque ita finem dedit, aut certè præparavit Eustatiano apud Antiochenos Schismati. Etiam causa Sancti Joannis Chrysostomi se potentissimè immiscuit. Verùm insigniter prævaricatus. Videndus est Palladii Helenopolitani Episcopi cum Theodoro Romanæ Ecclesiæ Diacono Dialogus de Actis & passionibus laudati Joannis. Quare ipsum catholicam communionem exiit Innocentius Pontifex, & postmodò non nisi sub variis conditionibus absolvit. De ipso Theodoretus scribit ad Berrhænses Clericos: *Pater vester, Magnus ille & Apostolicus vir, meus quoque Pater fuit.* Et in Religiosa Historia: *Magnus Acacius.* Et in alio ejusdem Historiæ loco: *Divinum illud Caput, Magnus ille Acacius.* Ibidem exponit Magni illius Monachi Juliani vitam, & adjungit: *Julianus cum alios multos, tum Magnam quoque traxit Acacium, summum illum, & fama clarissimum, qui & vita monastica excelluit, & splendidos virtutis radios emisit Pontifex creatus, & Berrhæam pascendam sortitus. Quinquaginta autem & octo annos gregis curam gerens, monasticæ vitæ formam non reliquit, sed monasticam civilis quoque virtutem simul temperavit, & illius quidem exaltam sumens perfectionem, hujus autem dispensationis, ea in unum, quæ erant disjuncta, conjunxit.* Plura istic adducit heroica ejus facinora. Etiam Sanctus Cyrillus in litteris ad Theognostum, Charmosynum, ac Leontium, suos apud Principem Apo-

Epist. 75.
Cap. 4.
Cap. 2.

Apocrifarios, eum appellat *veneranda canitie & singulari pietate virum.*

Tertiò discimus, quod Acacius Arianorum tempore fuerit Confessor. Etenim Sancti Eustatii, aut ejus in Antiochena Cathedra Successorum fuit Orthodoxus Monachus, & à Sancto Eusebio Samofatenfi Episcopo, devastatas ab Arianis Ecclesias in militari habitu visitante ac reparante, fuit consecratus in Episcopum, ideoque à Constantio ac Valente, Arianis Imperatoribus, non possit non esse dura passus. Ista visitatio, adeoque & ejus consecratio contigit ad annum septuagesimum octavum quarti sæculi. Quod quinquaginta octo annos Episcopus vixit, jam audivimus. Proinde obiit anno trigesimo sexto quinti sæculi. Ei successit Theodotus, ad quem exstant duæ Theodoretæ Epistolæ. Hujus sæculi anno trigesimo primo habebat annos centum & decem. Proinde moriens habuit centum & quindecim. Quod sub Valente Imperatore fuerit dura passus, Theodoretus dicitè scribit in religiosa Historia.

Quartò discimus, quod ipsum circa Sancti Cyrilli Capitula Imperator Theodosius consuluerit, quod ejus judicium secutus Cyrillum tunc icensuerit Hæreticum, quod ejus à Joanne Antiocheno attentatam degradationem firmaverit per Sacram Jussionem, transmissam ad Synodum, & executioni mandatam per Joannem Comitum Sacrarum Largitionum. Sacra Jussio habet: *Ut Sanctitas vestra non modò per nostræ Pietatis litteras incitata ad concordiam spectet, universalemque pæ dogmatis pacem, etiam Acacii Berrhænsium Episcopi lectam à nobis Epistolam, quæ ad eum suadet, ad vos misimus. Hic cum propter extremam senectutem Sanctissimo vestro Concilio adesse non posset, ea per litteras consuluit, quæ & pietatem ipsius decet, & Orthodoxæ religioni conducunt.* Theodosius erat tardissimus ad legendas Epistolæ, aut alia Scripta. Nam quibuscumque suorum Secretariorum Scriptis passim subscribebat sine examine, immò & sine inspectione. Et hinc non rarò fuit circumscriptus. Porro hinc affirmat Acacii Litteras à se non per alium, sed per semetipsum fuisse lectas. Eas tanti faciebat.

Quintò discimus, quod & in ipsa discordia non solummodò Sanctus Cyrillus, sed & ipsa Apostolica Sedes ad eum, licèt adversæ parti addictum, scripserit: Et quidem cum magna veneratione. Exstat Sancti Cyrilli ad ipsum Epistola, qua ei exponit primas Nestorii ac Dorothæi Martiano-Politani Episcopi in Sanctam Virginem blasphemias: Attamen ille tunc necdum erat positus in discordia. Quare præfens titulus laudat alias Litteras, de quibus Sanctus Cyrillus scripsit ad præfatos suos Apocrifarios: *Ego scio me scripsisse, Acacium Berrhænsium Episcopum, veneranda canitie & singulari pietate virum, impulsu quorundam Religiosissimorum Orientalium Episcoporum ad me litteras misisse per Dominum meum Magnificentissimum Aristolaum, quibus significabat obliteranda esse omnia, quæcumque li-*

bris & Epistolis nostris continentur, & insillendum uni Symbolo, quod in Sancta Synodo Nicæna est editum. Ego verò ad hæc longissimam et scripsi Epistolam. Joannes Antiochenus, dum ex Theodosii Imperatoris jussu cogebatur cum Sancto Cyrillo pacem inire, ausus non fuit ipsemet ad Cyrillum scribere: Hinc usus est mediatione Acacii. Et Cyrillus ad ipsum, licèt necdum facta pace, rescripsit benignissimas Epistolæ. Et cum magna reverentia. Utraque Epistola exstat in hoc Cassinensi Codice. Et ipsas laudat præfens titulus. Addit similes scriptas etiam à Sede Apostolica.

Præfens Epistola est scripta ad Alexandrum Hierapoleos Episcopum, Metropolitanam Euphratesiæ Provinciæ: Non ad Alexandrum Apameensem, Metropolitanam secundæ Syriæ. Ille enim fuit longè durissimus in Sanctum Cyrillum, ac in omnem cum ipso pacem, & per Theodoretum fuit multum familiaris Acacio. Et inter Episcopos, de quibus Epistola scribit, est Apameensis Alexander. Ejus Scriptæ tempus disci possit ex Theodoretæ, apud Marium Mercatorem exstante, exstante item in hoc codice, Epistola ad Andream Samofatensem Episcopum: *Nullatenus violare acquirescam communem promissionem, quæ in Thurso, & Chalcedone, & Epheso facta est. Meminit enim Joannes Patriarcha & eorum, quæ nuper apud Antiochiam post nostrum regressum à nobis sæpè deprompta sunt.* Omnes factiosi Episcopi Epheso & Chalcedone, nescio ubi se congregantes, simul processerunt Tharsum: Et istic suam conjurationem innovarunt & confirmarunt. Quidam tunc ad propria, quidam cum Joanne abierunt Antiochiam. Et alii, qui Ephesi non fuerant, accesserunt. Et tractarunt varia. Et inde processerunt Berrhæam, de omnibus instructuri Acacium, & audituri ejus oracula. Etiam istic fecerunt Synodum. Et ex hac videtur esse scripta præfens Epistola. Et per ipsam Acacius Alexandro refert sua istic Audita, Sena, & Acta.

Hæc verba, *Priusquam evocati sunt ab Imperatore*, respiciunt evocationem, qua Imperator Theodosius utriusque partis Legatos Epheso evocavit Constantinopolim. Ante ipsam enim damnatus est Nestorius, admissa sunt Sancti Cyrilli Capitula, damnatus est Joannes Antiochenus, Synodus reparavit Cyrillum, ipsa perrexit peragere Divina, & definita sunt istiusmodi alia: Hæc Acacius affirmat esse concinnationes Diaboli. Hæc verba, *Dum omnia Imperator cum Orientalibus sentiret ac diceret*, laudant primum Legatorum cum Imperatore colloquium, in quo Acacius Melitenensis Episcopus dixit *passibilem Deitatem*, atque ita Principem penitus alienavit à Sancti Cyrilli Capitulis & Actis, & plurimum inclinavit in favorem Orientalium. Ita supra audivimus ex singulari schismaticorum Legatorum ad suos Epistola de isto colloquio.

Querimoniam de obruta per Cyrilli aurum veritate supra item audivimus ex simili Epistola Comitum Irenæi ad omnem Factionem, similique Epistola

Epistola Theodoretus ad suam Metropolitam Alexandriam. Et quidem Irenæus has nundinas retulit in Joannem Sancti Cyrilli Syncellum ac Medicum. Attamen illa, quæ Acacius hic lamentatur, tunc necdum evenerat. Exponit firmam querimoniam fundamenta. Nempe post Chrysoforetis, Scholastici, Eunuchi, & sui Cubicularii, mortem Imperator Theodosius visitavit ejus domum & arcas, ac in ipsis invenit infinitum aurum, nec non & Hypomnysticon seu catalogum, in quo etiam Donatores annotaverat, Et inter hos Maximianus, locum habebat Cyrillus. Quia immo Imperator videtur istuc reperisse ipsum Cyrilli Catalogum, in quo ille omnia & singula sua in varios Palatinos donaria annotaverat: Quid unicuique dedisset; & in signato auro, & in aliis. Hoc suadent hæc verba: *Præter alia munera, quæ in variis speciebus sunt diversis oblata personis. Quidquid sit, hæc clandestina negotia gerebantur per Paulum, Cyrilli ex fratre Nepotem, degentem Constantinopoli, Comitum Consistorialem. Sanctus enim Cyrillus dicitur fuisse Constantinopolitanus.*

Hic est ille Paulus, quem cum filiis Successor Cyrilli Dioscorus omnibus fortunis exiit, & qui tunc Constantinopolim refugiens accepit aliquid auxilii à Sancto Patriarcha Flaviano. Etenim Consistorialis Comes Flavianus adhuc Presbyterum dilexerat, ideoque & à Patriarcha recepit similia. Et ex hoc bono opere Dioscorus accepit fomitem sui pertinacissimi in S. Flaviano odii. Et istud adjuverunt Chrysofostus Eunuchus, Chrysoforetis in Sacri Cubiculi Præfectura Successor, & Nomus Consul. Paulum adeo expilarunt ac vexarunt, ut præ merore sit mortuus Constantinopoli. Attamen Acacius videtur lapsus, scribens ipsum fuisse Cyrilli nepotem ex fratre. Etenim ejus germanus frater Athanasius, Diaconus Alexandrinæ Ecclesiæ, in libello, quem adversus Dioscorum in se ac omnem Cyrilli Familiam violentias exhibuit Chalcedonensi Synodo, disertè affirmat Cyrillum fuisse suum Avunculum, germanum fratrem suæ matris Ildoræ. Nec enim credo istum fuisse alium Paulum. Quidam Ecclesiarum Prælati hinc sumunt ansam dicandi nepotes ex Ecclesiasticis proventibus. Consentent se, dum Sanctum Cyrillum imitantur, non posse deviare. Errant in Supposito. Etenim memoratus Athanasius in præfato libello disertè scribit: *Cyrillus plurimis & magnis Legatis honoravit de propria substantia. Non solos suos nepotes, sed & suum Successorem.*

Notanda sunt hæc verba: *Deposito Cyrilli & Memnonis fuerat confirmata. Et ut prædicaretur, quoque convenerat.* Hoc est conclusum ac decretum erat, ut Regia confirmatio transmitteretur per omne Imperium, publicanda ac prædicanda in cunctis ubique Ecclesiis. Acacius laudat supra adductam Sacram, per quam facta fuerat prima dimissio Synodi. Per hanc enim damnatio Cyrilli ac Memnonis fuerat confirmata. Et adjungit de Sancto Cyrillo: *Et se tempus inveniens, dum custodiretur in Epbeso, fuga est usus.* Affir-

mat Cyrillum tunc auferri de carcere. Est manifesta calumnia. Etenim supra audivimus ipsos Schismaticos lamentantes, quod Cyrillus & Memnon à Principe permitterentur permanere in sui Ecclesiis, Nestorius autem vix posset redire ad suum Monasterium. Item aliunde audivimus, quod Sanctus Cyrillus die trigesima Octobris Alexandriam intraverit, gloriosè receptus à Clero & Populo. Certè carcerum perforatores non consueverunt taliter recipi. Undè Acacius hanc calumniam hauserit, ignoro.

Hæc verba, *Maximianus, qui in Constantinopoli ordinatus est Episcopus, Orientalibus in Constantinopoli non permittit intrare*, nos docent, quod Orientales etiam post Maximiani promotionem non destiterunt tentare apud Principem. Verum ille impetravit ipsos recto tramite compelli ad propria. Sequentia verba, *Cognovit autem Religiositas, sicut oportebat agnoscere*, videntur mutila, ideoque sunt & obscura. Videntur splendendum. *Religiositas vestra.* Possit tamen & abstractim legi: *Cognovit Religiositas.* Utique omnium Chalcedone præsentium Episcoporum. Hoc sensu: Religiosissimi Episcopi cognoverunt istud Maximiani Factum, ac de ipso judicarunt, sicut oportebat. Laudatur aliquod istorum Episcoporum judicium, quod nos ignoramus. Et tunc haud dubiè facta, aut certè innovata & confirmata est illa Orientalium conjuratio, à qua Theodoretus supra in adductis ad Andream Samosatensem Episcopum litteris asseverat se nunquam recessurum. Facta est ex indignatione ad istud Factum Maximiani.

Hæc verba, *Videns enim multam turbam Monachorum Imperator valescit Episcopis, satisfaciens eis*, respiciant Constantinopolitanos præsertim Monachos, quos Schismatici etiam supra dixerunt turbulentos, inter cætera quæsi, quod propter ipsos non potuerint intrare Constantinopolim, jussi hære apud Chalcedonem. Acacius queritur, quod multa ipsorum turba etiam Maximiano adhærerit, & quod ipsos Imperator timens valescerit Episcopis, ac ipsos sine Regiæ civitatis ingressu, ac sui Sacri vultus ad aspectu jussit redire ad proprias Ecclesias. Utrique Orientales Episcopos. Et quod ipsis satisfecerit. Nempe concedendo gratiam, supra expressam in tertia Synodi dimissiva, & post Maximiani Ordinationem data Sacra: *Quamdiu vivimus, Orientales adjudicare non possumus. Coram enim nobis nulla ex parte convicti sunt. Quippe contra vos nonnulli contendere volunt.* Novus Episcopus Maximianus, eique assidens Synodus à Principe supplicarunt Orientales Episcopos non solummodo non admitti ad Regium conspectum, sed etiam confirmari datam in ipsos à Synodo sententiam: Degradationem in quosdam, in quosdam excommunicationem. Præsertim degradationem quatuor jam sæpè nominatorum. Et primum concessit, secundum omnino rejecit Theodosius. Et hæc est eis data satisfactio, quam hic laudat Acacius. Et his etiam videmur doceri causam & originem tertiæ illius Sacræ. Schismatici

tici Episcopi detestabant redire, sed novas lites quærebant movere apud Principem. Hinc laudata Maximiani Synodus postulavit & obtinuit novam totius Synodi dimissionem. Theodosius tamen, ut Orientalibus daret aliquid solatii, ipsi Sacræ inseruit præfaram satisfactionem.

Porro hæc Berthæensis Synodus seu Congregatio non fuit modica. Etenim ex sola Euphratesia Provincia adfuerat non solus Theodoretus, sed & alii Episcopi, & quidem cum Clericorum, ac forsitan etiam Laicorum multitudine, quæ pariter venerat, haud dubiè ex curiositate: Ad distinctè audiendam plenam seriem omnium Actorum Ephesi & Chalcedone. Et omnes sunt invicem consolati. Inquisiverunt ac decreverunt vias & modos, quibus proficerent Cyrilli Capita, ac sese eruerent ex præsentibus angustiis. Plura apud Berthæam facta sunt istiusmodi Conventicula. Etenim Acacius erat decrepitu, ac itinerum impatiens, & sine ejus per multam rerum experientiam sapientissimo consilio nihil concludi poterat: Hinc ipse Patriarcha Joannes cum suis Episcopis ibat ad illum.

CAPUT XLII. --- 130

Epistola, quam præfatus Irenæus direxit à Beato Theodoro Cyri Episcopo ad Candidianum Comitem Domesticorum, ante pacem missa.

Propter multa & ipsam memoriam Ephesi odio habens, gratias ei de una re ago præcipua, quia manifestam nobis fecit animam tuam, quæ est plena virtutibus. Sic enim Athletas luctamina, & equos currendi certamen, & aurigas currus, & aurum cotacula ostendit: Utrum probatum sit, an adulterinum, ipsa decernit. Sic & Civitas illa, & illa vehemens tempestas, & densi atque crebri fluctus, & diversi atque contrarii status stabilitatem vestram, & fortitudinem, firmitatemque pro Justitiæ partibus ostenderunt. Et ferventes Dilectores nos vestræ Magnitudinis effecerunt. Ob hoc Epheso gratias agere cogar, in qua illud pessimum naufragium sustinimus. In qua Ecclesiæ membra contra invicem seditione armata sunt, & unum Corpus incisum est. Et mala illa sunt perpetrata, quæ taciturnitate sunt digna: Quæ plus nobis tua scit Magnitudo. Unde & de Sanctissimo, ac Deo Amicissimo Episcopo, & Communitratore nostro Theophanio scribens, verbis non egeeo longis: Et ipsum namque manifestè novit Magnificentiæ vestra, & scit injustitiam, quæ

presumpta est contra eum. Quia igitur & adversariis, & oditis eos, qui talia commiserunt, linguam pro manu porrigite: Et suadete illos, qui habent hujus sententiæ vim, extinguere tandem flammam, quæ malè succensa est, & restituere malè pulsas Ecclesias, & sistere risum, qui contra nos est, pietatis Adversariorum.

SCHOLIION.

Hæc Epistola est ejusdem temporis. Docet nos, quod Comes Irenæus statim post dimissam Synodum, etiam ante factam Ecclesiarum pacem, fuerit projectus extra gratiam Augusti Theodosii. Et quod istud ipsum, licet non plenè, evenit Comiti Candidiano. Nempe ob fraudes, violentias, falsas relationes, aliaque id genus facta apud Ephesum, ac in ipsa etiam Constantinopoli. Porro Epistola scripta est ad latus Theodoretus. An Cyri, an Antiochiæ, an Tyri? Respondeo, quod Tyri. Etenim Irenæus tunc omnino erat in Cyri defuncti locum à Theodoro consecratus in Tyriorum Episcopum. Hoc mihi persuadent hæc verba: *De Sanctissimo & Deo amicissimo Episcopo, & Communitratore nostro Theophanio.* Altissimè clamant Irenæum tunc fuisse Episcopum. Proinde id factum est ante Ecclesiarum pacem. Immo & ante Tractatum pacis. Hoc lucidè affirmat Epistola. At verò pax tractari cœpit mox post confirmatum à Celestino Pontifice Maximiani Episcopatum: Ad preces ejusdem Pontificis. At verò hæc confirmatio fuit data Idibus Martis, anno trigesimo secundo istius sæculi. Proinde circa hoc tempus ille fuit evehus in Episcopum.

Memoratus hic Theophanius est Philadelphienus in Lydia Episcopus, qui cum Joanne Antiocheno fuit Ephesi, ac ab Ephesina Synodo nominatim damnatus. Nec mirum. Ille enim est, qui Photium ac Anastasium, Nestorii Presbyteros ac Emisarios, cum scelerato Theodori Mopsuesteni Symbolo admisit in suam Ecclesiam, & omnes Quarto-Decimanos sub ejus professione recepit in communionem. Possit insuper alias patrasse perulantias. Quidquid sit, Maximianus ipsum statim post suam Synodum est aggressus, ejecit à Philadelphie Cathedrali, & jussit ordinari alium. Ex quo discimus plura. Primò, quod in sua Synodo Maximianus non dumtaxat Dorotheum, Helladium, Eutherium, ac Himerium, sed plures ab Ephesina Synodo damnatos jussit ejici à suis Ecclesiis. Secundò, quod Imperator Theodosius, licet Orientalium, & ipsis adherentium Episcoporum istas damnationes improbaverit, nequaquam tamen circumduxerit: Hinc ipsas contra ejus judicium executus est Maximianus, ac statim ejecit Theophanium. Tertiò, quod Asiaticæ Diocæsis rapinas, post quas Patriarcham istuc agere cœpit Sanctus Joannes Chrysofostomus, etiam Maximianus sit pro-

profecutus. Lydia enim erat Asiatica Provincia. Quartò, quod isto tempore Candidianus Comes necdum plenè effect extra Principis gratiam. Etenim Episcopus Irenæus ipsum obtestatur, ut adversus hæc mala apud Imperii Potestates porrigat pro manu linguam, atque ita curet restituere Theophaniam: Et extingui malè succensam flammam hujus persecutionis. Dico Candidianum plenè necdum fuisse extra Principis gratiam. Etenim diminutam illi fuisse hanc gratiam suadet, quod Irenæus ipsum roget, non apud Principem agere, sed apud solos ejus Ministros. Notanda sunt & hæc verba: *Quia adwersamini, & odistis eos.* Demonstrant Candidianum tunc adhuc perstitisse in sua nequitia.

CAPUT XLIII. --- 131

Epistola sanctæ memorie Venerabilis Andreae, Episcopi Samosatæ Civitatis, ad Alexandrum Episcopum Hieropolitanum, de Rabbula Episcopo Edeffeno, qui se ab Orientali Synodo separavit.

HI qui pro recta fide laborant, scripserunt mihi ab Edeffa, quia Rabbulas apertissimè declinavit à Dogmatibus veritatis, & persequitur rectè fidei Defensores. Ita ut Theodorum quidem Beatum rectæ Glorificationis Magistrum præsumeret anathematizare in Ecclesia, & multa mala contra eum diffunderet. Anathematizaret verò & illos, qui ea, quæ illius sunt, legunt. Insuper & qui illa, quæ scripsimus. Et quicumque veniunt, & non portaverint ad combustionem Theodori Codicem. Et eos qui præter illa, quæ Cyrilli sunt, sapiunt. Dicitur autem & prædicare, quod una tantum natura sit Christi. Et expellere validè hos, qui aliquid aliud dicunt. Superflue igitur, ut apparet, Dominos confingimus, qui per taciturnitatem proditores veritatis efficiunt. Et festivitas quidem, quæ sinit in januis, nunc convenire nos prohibet. Rogo verò, ut mihi tua Probitas indicet, quæ oportet dicere vel agere super his, & priusquam nos convenire contingat. Amici verò, qui persecutionem sustinent, interrogant nos, si oporteat jam scissionem fieri, & ostendi fiduciam: Quia circa ea consilium minimè id nunc usque fecerunt. Mihi autem rationabile videtur, ut qui fiducialiter impiè agit, & omnes abjuravit Orientales, & nos contra eum clarè pugnemus. Si verò essent quidam fortes, & illud aliud fieri debuit. Et mi-

hi quidem videtur, quod in Constantinopoli suscipiens litteras, quas nunc usque sustinuit, erupisset: Et impietatem, quam olim conceperat, clarissimè peperisset. Nobis verò tutum sicut arbitror, non est, ut de talibus ulterius taceamus.

SCHOLIION.

HUjus Epistolæ radicem exponit in Breviario Liberatus Carthaginensium Archidiaconus: *Nestorii Sectatores videntes libros illius blasphemos non posse proferri in publicum, eoque Synodo Ephesina anathematizante fuerant condemnati, & Imperiali lege prohibitum fuerat, ne quis eos legere auderet aut defendere, tunc cœperunt Diodori Tharsensis, & Theodori Mopsuestensæ civitatis Episcopi, & aliorum Episcoporum, qui contra Eunomium & Apollinarem, unius naturæ Assertores, libros composuerant, duas in Christo ostendentes naturas in una persona, quod Nestorius sic non dixerat, circumferre volumina, & simplicissimos quosque decipere cupientes, aiebant non sapuisse nova Nestorium, sed antiquorum Patrum profecutum fuisse doctrinam. Et in eo tantum studii gesserunt, ut ipsa eorum volumina malitiosè in Syrorum linguam, & Armeniorum, atque Persarum transferrent. Sed hæc ubi cognoverunt Acacius Melitensis, & Rabbulas Edeffensæ civitatis Episcopus, scripserunt Armeniæ Episcopis, ne Theodori Mopsuesteni libros susciperent, tamquam heretici, & Authoris dogmatis Nestoriani, insimulantibus Episcopis Ciliciæ Rabbulam & Acacium, quod hoc non ex charitate, sed ex emulatione fecissent.*

Liberatus non vidit has Epistolas. Etenim affirmat Acacium & Rabbulam scripsisse, seu sua Synodica Decreta transmisisse ad solos Armeniæ Episcopos. Item solos Cilicias insurrexisse in Rabbulam. At verò ex hisce litteris lucet, quod etiam Euphratesi, immò & ipse Antiochenus Joannes statim insurrexerint. Item quod etiam per Orientem isti Damnaiores sua Decreta divulgaverint. Eiusdem rei meminit Rabbula in Edeffensam Ecclesiam proximus Successor Ibas in famosa Epistola ad Marim Perfidis Episcopum agens de Ecclesiarum post Ephesinam Synodum Discordiis: *Multi ante oculos non habentes Dei timorem, occasione Ecclesiastici Zeli inimicitiam, quam occultam in cordibus suis habuerant, ad effectum perducere festinabant. Ex quibus unus existit nostræ Tyrannus civitatis, quem & ipse non ignoras: Qui occasione fidei non solum viventes punit, sed & hos etiam qui olim ad Dominum migraverunt. Quorum unus est Beatus Theodorus, veritatis Prædicator, & Doctor Ecclesiæ. Hunc ausus est, qui omnia præsumit, clarè coram Ecclesia anathematizare. Ex quibus lucet Rabbulam, dum scribebatur hæc Epistola, adhuc vixisse: Epistolam esse scriptam statim post dictum Theodoro anathema. Et hæc verba, Qui non solum viventes punit, fuerunt inter istos punitos fuisse & ipsum Iban,*

tunc

tunc Presbyterum. Hinc enim suum Episcopum Rabbulam appellat suæ civitatis Tyrannum. Cum ipso fuerat Ephesi. At facta pace, noluit dogma aut causam Nestorii deferere: Hinc & ipsum Rabbulas punit.

Eiusdem rei meminit in libris contra Nestorianos ac Eutychianos Leontius Scholasticus Byzantinus: *Quid opus est dicere de Sancto Rabbulo, Episcopo Edeffeno, viro, ut ajunt, Propheta? Cujus fiduciam atque consultationem postquam, qui tunc erant impietatis Theodori Sectatores, pati non poterunt, post multa pericula illum dolo aggrediuntur, uni ex eis, qui invidus erant, negotio commisso. De eodem Rabbula scribit in secundo Collectaneorum libro Theodorus Lector: Rabbulas Edeffenus Episcopus cæcus erat. Andreas verò Samosatensis eum accusat, quod contra duodecim Capita Theodoretæ scripsisset. Theodorus manifestè legit præsentem Epistolam. Loquitur enim ex his ejus verbis: Insuper & qui illa, quæ scripsimus. Cyrillianorum Capitulorum refutatio, quæ exstat sub omnium Orientalium Episcoporum nomine, est omnino opus Samosatensis hujus Andreae. Hanc ergò ipse queritur etiam fuisse damnatam & anathematizatam à Rabbula. Notanda sunt verba: *Quæ scripsimus. Nempe & ego & Theodoretus.* Theodorus Lector has Capitulorum refutationes appellat Capitula. Eadem de re ad quintam Synodum dixit Benignus, Heracles in Pelagonia Episcopus, ac Eliæ Thessalonicensis Archiepiscopi Vicarius, ostendens consuetudinem, quæ Hæreticos etiam post mortem damnat, esse antiquissimam, & subjungens: *Hanc Ecclesiasticam traditionem custodiens & Rabbulas Sanctæ memorie Episcopus factus Edeffensæ civitatis, qui in Sacerdotibus exspondit, Theodorum istum Mopsuestenum etiam post mortem in Ecclesia anathematizavit propter impia ejus Conscripta, sicut testimonium præbet etiam Epistola, quæ ab Iba ad Marim Hæreticum Persam scripta esse dicitur.**

Rationes, quæ Rabbulam permoverunt, illustrat in litteris ad Joannem Antiochiæ Patriarcham Sanctus Cyrillus: *Optamus ut omnes res suas agant, neque turbas Ecclesiis excitent, jam per Christi gratiam, & Doctorum ubique terrarum vigilantiam sedatas. Cæterum qui cum Nestorio aliquando senserunt, nunc verò ex animo respicientes à magis illius discedunt, tantaque voluntate rectam & integram fidem complecti proponunt, eos placidè suscipere oportet, nec illorum cuiquam præteritorum culpa convitium facere. Illud tamen vos, tamquam fratres, & Magistræ socios, obsecramus, ut Clericis vestris præcipiatis, ne alia loquantur, præsertim in Ecclesiis, præter ea, quæ vera ac probata, & bene se habere judicata sunt, sed potiùs ut rectæ fidei confessionem sequantur: Maxime verò ne facile ad sermones de ejusmodi rebus prosiliant. Quod si qua necessitas coegerit, eò quod aliqui in Mysteriis fidei sint instituendi, nullo modo de fide sermonem à redivitine fidei desistere sinant. Quia verò omnes turbarum occasiones per Sanctitatis vestre vigilantiam sunt præcedendæ, propterea quæ in rem fore censuimus, hæc perscripsimus. Si quibus ergò Cle-*

Christ. Lupi Opera T. VII.

vricis vel Monachis à nonnullis obicitatur, quod cum Ecclesiæ communicaverint, cum impio Nestorio hucusque sentiant, his in Ecclesiis potius Audientia proponatur, & apud vos, qui illas regitis, eorum Dilecta accuratè examinentur. Nam verosimile est eos qui tales accusare volunt, quasi nemo sermones illorum admittere sustineat, apud externa Tribunalia tumultuari.

Antiochena ac omnis Orientalis Ecclesia à Pauli Samosatensis, istic Patriarchæ, lapsu nunquam fuit plenè libera ab ejus Judaicis blasphemis. Hinc & Nestorius statim illic nactus est plurimos Sectatores. Sed & post Ephesinam Synodum, ac præsertim post factam Ecclesiarum pacem plurimi redierunt ad Ecclesiam, ac Nestorium abjurarunt. Episcopi & Clerici sunt recepti in suis honoribus. Quin & multi per consuetos reconciliationis ritus redire noluerunt: Quasi stantes ac innocentes permanerunt in suo gradu, protestantes se nunquam fuisse Nestorianos. Et de his Venerabilis Maximus, Antiochenæ Ecclesiæ tunc Diaconus & Archi-Mandrita, postmodò Patriarcha, Sanctum Cyrillum consuluit. Censebat ipsis sine consueta poenitentia Paratura non communicandum. At Sanctus Cyrillus ex dispensatorio pacis amore censuit oppositum. Interim istorum plures soli Nestorii personæ valedixerunt, non ejus erroribus. Quin & ab ipsis in solemnibus ad Populum Tractatibus non abstinerunt. Et horum plenam correctionem Sanctus Cyrillus advertit difficilem. Hinc Patriarchæ Joanni suavitè, ut ipsis nullum de hisce questionibus Tractatum aut sermonem permitteret: Excepta tamen Catechismi aut similis instructionis necessitate. Erat dispensatoria medicina. Verùm & ipsa non plenè profuit. Hinc ad istius sæculi annum trigésimum quintum Imperator Theodosius, exoptans Ecclesiis plenam pacem, omnes Nestorii libros rigidissima lege prohibuit, & damnavit ad ignes. Et Nestorianum errorem esse iussit crimen læsæ, non solius Divinæ, sed & humanæ Majestatis. Et tunc damnatæ blasphemie Ofores cœperunt illius Sectatores non dumtaxat apud suum Patriarcham, aut Episcopales Synodos accusare, sed etiam apud Laica Tribunalia: Ut pote crimen mixti fori. Quandoque ex pio zelo, quandoque ex invidia aut odio. Hinc dolosi hæreseos dilectores sunt conversi ad aliud consilium. Decreverunt penitus tacere de Nestorio. Quo tamen persistenter in suis sensibus, & tam Ecclesiasticam, quam Imperialem censuram ac manum evaderent, Theodori Mopsuestensis nuper Episcopi, qui eadem sapiens ac docens Nestorio Magister fuerat, libros transtulerunt in varias linguas, ac per istas gentes disseperunt. Clamaverunt sibi nihil esse cum Nestorio, sed se sequi dogmata Theodori, viri patris & æqualis Magno Athanasio, Magno Basilio, Gregorio Nazianzeno, & istiusmodi aliis Ecclesiæ Gigantibus. Et petulantia in dies crevit. Hinc igitur Rabbulas, suam Provinciam servaturus, anathematizavit Theodori non solummodò dogmata, sed & personam. Synoda-

M liter

liter ac solemnissimè . Quod ipsum in secunda Armenia fecit Metropolita Acacius .

Eadem de re Sanctus Cyrillus scribit ad Lampponem Presbyterum , & alios suæ Ecclesiæ Clericos : *Cum apud Æliam commorarer , vir aliquis ex his qui nobiliter militavit in Palatio , Epistolam multorum versuum & grandem mihi obtulit signatam , quam se dicebat accepisse ab Antiochenis Orthodoxis . Subscriptiones autem erant in ea plurimorum Clericorum , & Monachorum , & Laicorum . Accusabant autem Orientales Episcopos , quasi tacentes quidem Nestorii nomen , & dissimulantes eum aversari , transfluentes autem ad Theodori Codices de Incarnatione factos , in quibus multo peiores Nestorii blasphemias posita sunt . Pater enim fuit Nestorii perfidia , & illius mala locutus , impius in his factus est , in quibus modò est . Et scripsi quidem Reverendissimo Episcopo Antiocheno , ut Theodori impleta dogmata nemo in Ecclesia loquatur . Accedens autem ad Alexandriam Reverendissimus Diaconus & Archimandrita Maximus plurima in Orientalibus , dicens Orthodoxos nullum ibi locum habere , nec fiduciam loquendi de re vera fide . Dixit verò , quod confingunt quidem consueti Symbolum Nicææ expositum à Sanctis Patribus , malè autem illud interpretantur . Et adhortatus est omnem expositionem Nicææ Synodi interpretari planè , ut non subscripant quosdam alia pro aliis exponentes . Quod & feci . Dolose vulpes clamabant se insistere Nicæano Symbolo , idque juxta expositionem magni Theodori , ac propterea sese nequaquam Nestorianos esse , sed plenè Orthodoxos . Est antiqua ipsius Nestorii cantilena . Etiam totius Factionis , quam apud Ephesum fovit Patriarcha Joannes . Et ipsam acceperat à Berthæensi Acacio . Ex his discimus , quod venerabilis ille Diaconus & Abbas Maximus non solummodo ad Sanctum Cyrillum scripserit , sed etiam Alexandriam accesserit . Scripsit statim post initam pacem , inquirens modum , quo Nestorianos oportet ac expediret recipere in Ecclesiam . Accessit post vulgatos Theodori libros . Et tunc induxit Sanctum Cyrillum ad commentandum Nicæanum Symbolum . Ex quo lucet istius Scripti occasio ac tempus . Lampo Presbyter est omninò idem ille Presbyter ac Monachus , qui Sancti Cyrilli ac Nestorii primas lites studuit componere , illorum ultro citroque litteras deferens . At quæstio est , quomodo Sanctus Cyrillus se scribat hoc tempore fuisse apud Æliam ? Quis credat illum tunc fuisse Hierosolymis ? Est mendum . Forsitan legendum sit : *Helionopoli* .*

Ista igitur omnia considerans , & latius per omnem Orientalem Diœcesim , immò & per Armeniam ac Persidem serpere videns , Venerabilis Rabbulas fecit frequentia . Primò , separavit se à communione Joannis sui Patriarchæ , & omnium Episcoporum recipientium libros Theodori , aut ipsis faventium . Secundo , non dumtaxat libros , sed & ipsam Theodori personam solemniter anathematizavit in Ecclesia . Et multa adversùs ipsum mala diffudit . Hoc est , adduxit multas rationes sui anathematis . Tertiò , ana-

thematizavit etiam omnes , qui deinceps Theodori libros legerint . Quarto anathematizavit & illos , qui Theodoretum Cyrenis , aut Andræ Samofarensis Episcopi legerent Scripta contra Capitula Sancti Cyrilli . Quintò , idem anathema infixit illis , qui Theodori libros sibi non deferrent comburendos . Non quovis modo ipsos comburi voluit , sed per semet-ipsam . Esse certus voluit . Idem anathema infixit illis , qui deinceps recalcitrarent Sancti Cyrilli Capitulis . Et omnes sibi non obedituros minatus est proficere extra suam Provinciam . Et abjuravit omnes Orientales Episcopos . Non simpliciter se discrevit ab illorum communione .

Notanda sunt hæc verba : *Et mihi quidem videtur , quod in Constantinopoli suscipiens litteras , quas nunc usque sustinuit , erupisset . Et impletatem , quam olim conceperat , clarissimè pepovisset* . Affirmat quod Rabbulas neque ex semetipso solo , neque ex recenti consilio ista fecerit : Quod antiqua fomenta habuerit , antiquas à Constantinopoli litteras , utique à Maximiano Episcopo . Quod ipsas dudum occultaverit , ac nunc tandem cepit ex ipsis operari . Utique sub Proclo , quem suo Antecessore Maximiano noverat longè ferventiorum contra Nestorianam dogmata , ac potentiorum sermone & opere . Quod tamen anathematizandi nominatim Theodori Mandata aut fomenta à Maximiano accepisset , non caret scrupulo . Etenim Ephesina Synodus , quæ Maximiano erat agendorum regula , dum Theodori damnavit Symbolum , noluit nomen exprimere , longè minus anathematizare personam .

Notanda sunt & hæc verba : *Amici verò , qui persecutionem sustinent , interrogant nos , si oporteat jam secessionem fieri , & ostendi fiduciam* . Respiciunt Edessena Ecclesiæ Clericos , qui damnabant Factum sui Episcopi , ideoque parabant ab ejus communione se separare . Et ab Andrea vicinæ Provinciæ Episcopo , & harum rerum peritissimo , postularunt consilium . Et Andreas quæstionem ex more retulit ad suam Metropolitanam , ab ipso deducendam ad judicium Synodi . Et inter istos Clericos omninò fuit Ibas Presbyter . Hinc enim in sua famosa Epistola Rabbulam appellat suæ civitatis Tyrannum . Ex eodem fonte Leontius Scholasticus Byzantinus in libro de Scetis proponit hanc quæstionem : *Cur Chalcedonensis Synodus ab Iba non requisivit , ut Theodorum anathematizaret ? Cur ejus in qua Theodorum prædicat , ad Mariam Epistolam recepit ?* Et respondet : *Hoc potius de Sancto Cyrillo quæri debebat , quam de Synodo . Nam Sanctum memorie Cyrillum , cum nonnulli hoc ipsum quærerent , ut Theodorus anathemati subjiceretur , ad Proclum scripsisse constat , minime Theodorum anathematizari debere . Nam Orientales , inquit , universi Theodorum pro magno Doctore habent . Quem si anathemati subjecerimus , in Orientalium Ecclesia dissidium ingens excitabimus . Quorum unus est Ibas , qui eum anathematizari non patietur . Fator Ibas , qui ista scripsit Cyrillus , fuisse Episcopum : Hinc interim lucet ipsum fuisse virum magnæ auctoritatis . Theodoretus scribit ipsum*

ipsum fuisse in Divinis Litteris educatum à pro- ro , & constantissimum in rebus asperis .

Eadem virtutes resplenderunt etiam in Iba Presbytero . Hinc non solus Rabbulæ contradixit , sed secum ab illo abstraxit majorem partem Cleri . Etenim in Tyrio judicio dixit : *Est Cle- vus noster nominum ducentorum plus minus , aut etiam plurimum . Neque enim retineo numerum* . Ex his non nisi decem aut duodecim postmodò in ipsum recalcitrarunt , ipsumque deduxerunt primo ad Domni Patriarchæ Antiocheni Tribunal , deinde ad Delegatos à Principe Judices , hinc ad Ephesinum Latrocinium , ac tandem ad Chalcedonense Coacitium . Et palmare accusationis caput fuit læsa per Nestorianam Hæresim fides . Quod dixisset : *Non invidio Christo factò Deo . In quantum enim ipse factus est , & ego factus sum* . Et quod Beatum Cyrillum appellasset Hæreticum . Quod dixisset : *Bona memoria Cyrillum tamquam hæreticum habui , & donec anathematizasset sua Capitula , non recepi eum* . Summa erat hic articulatio : *Quia Nestorianus est , & Beatum Cyrillum accusavit Hæreticum* . Et hæc omnia probantur non solummodo ex publicis ejus ad Clerum Tractatibus ac privatis hinc inde colloquiis , sed etiam ex famosa ejus Epistola . Quis non videat hæc omnia fundari in ejus Actis contra Rabbulam ? Quod nempe noluisse anathematizare Theodorum , quod noluisse canonizare Sancti Cyrilli Capitula , quod noluisse damnare eorum Damnatore . Ibas ergo Rabbulæ facinus retulit ad Andream Samofatensem . Haud dubiè & ad Theodoretum . Hi enim duo singulariter invaserant ista Capitula . Et ab ipsis postulatit , an non oporteret , aut saltem expediret deserere communionem Rabbulæ ? Andreas consuluit Alexandrum Metropolitanam : Et licet hujus non habeamus Responsum , non dubito quin ipse probaverit omnia , atque ita ab ipsis inflammarus Ibas istud schisma apud Edessam fecerit . Statim adducam Synodale Joannis Antiocheni ad Edessanam Ecclesiam Decretum in hæc verba : *Rabbula & Edessam perturbat , & omnes qui vicinas Provincias habitant Apostolicæ fidei valde contraria perpetrans . Et eos qui recta sapere elegerunt , vertit in fugam . Unde compulsi sumus Religiositati vestra Epistolam destinare , ut si vera sunt ista , immunes vos ab ejus communione servetis , donec eum evocantes ad nos , &c* . Ibas igitur secum abstraxit omnem Clerum præter istos decem aut duodecim , qui illum postmodò accusarunt . Et isti illum , utpote suum Ducem , post Rabbulæ mortem elegerunt in Episcopum . Pauci alii perrexerunt in ipsum grunire , tandemque proruperunt in apertam accusationem .

An Rabbulas dato in Theodorum ac ejus libros anathemati ex Maximiani Constantinopolitani instinctu addiderit canonizationem Capitulum Sancti Cyrilli , non possum firmus asseverare . Possit id fecisse ex prævisæ contradictionis metu : Ex providentia & spe sibi conciliandi auxilia Cyrilli . Possit utrumque attendisse . Quid sit , præfata sui Cleri rebellionem , & natis *Christi Lupi Opera T.VII.*

inde angustiis pressus ac mæstus omnia ad Sanctum Cyrillum retulit . Et ante omnia exposuit sui Facti rationes : *Jam verò quidam unitatem secundam substantiam omnibus modis abdicant . Morbus enim aliquis sublatens inveteravit Orienti , immedicabilis vulneris modo depascens Ecclesiæ corpus , & plurimos quidem latens , apud autem quasi studiosos & supercilia extollentes eruditione , latenter honoratus* . Ut adversum Atri dolos Nicæna Synodus vocem , *Consubstantiale* , ita adversum similes Nestorii technas Sanctus Cyrillus , ac per ipsum directa Ephesina Synodus , introduxerunt voces : *Unio secundum hypostasin* . Etenim Nestorius profitebatur , immò plenis buccis crepabat *unitatem , unionem , conjunctionem* . At secundum affectum , inhabitationem , parem honorem , ac æqualem auctoritatem . Porò Orientalium Episcoporum & Clericorum plures hoc Judaicum venenum fovebant clausum in pectore , ideoque laudatas Sancti Cyrilli voces penitus averfabantur . Et certè ipsas in pacis Decreto nec Joannes Patriarcha obtulerat , nec Sanctus Cyrillus exegerat . Rabbulas rectè scribit fuisse inveteratum Orientis malum . Nempe istuc plantatum à Paulo Samofateni , & usque tunc non evulsum radicibus . Addit ipsam semper vixisse in Theodoro , & sparsum per ejus libros . Etiam originalem ac fundamentalem totius Nestoriani erroris blasphemiam , quæ Sanctam Virginem negat Dei - Param .

Quæ omnia Sancto Cyrillo gravissimè displicuerunt . Hinc & firmissimè sunt infixæ ejus memorie . Omnia enim , quæ statim audivimus ipsum ad Joannem Patriarcham & alios scripsisse de latenter apud Orientem restante ac grassante Nestorii errore , videtur hausisse ex hac relatione Rabbulæ , ac alia Archi-Mandrite Maximi . Ejus mentem gravissimè momordit pertinax abnegatio Sacrosanctarum vocum : *Unio secundum Hypostasin* . Penetrabat enim istud pessimæ iniquitatis mysterium . Hinc rescripsit Rabbulæ , ac in suo Rescripto laudavit ejus incomparabilem alacritatem ac inexpugnabilem confidentiam . Et adjunxit : *Sicut verò sollicitus optime gubernare , non in serenitate navigare , sed in tempestate posse navem servare , probatissimos declarat ; sic etiam sortitos Ecclesiæ præsidere , non omnimodò rerum serenitas claros demonstrat , magis verò solertia in tribulationibus , & fortitudo , & patientia , & fortiter resistere instabilibus Hæreticorum sermonibus . Semper quidem tua splenduit Sanctitas , præcipuè autem modo , facta omnibus Orientalibus columna & firmamentum veritatis , sicut & quendam pestiferum morbum expellens , novæ & abominandæ Hæreseos Nestorii blasphemiam . Nam procedit quidem ex altera radice , illius dico qui de Cilicia erat , ista impletas . Arbitratus verò est , quod tenebit Orbem terrarum propter potentiam nescio quomodo illi datam . Rapuit enim Sedem fortissimam , & factus est cibus Draconi multa capita habenti . Speravit verò etiam ipse Sanctas Dei Ecclesias devorare , & omnes apprehendere . Et nisi nos salvasset Deus omnipotens , prævaluisset utique , quantum ad potentiam conatum ejus pervinisset , sceleratasque concursiones illorum , qui eum continent .*

Rabbulæ alacritas & confidentia fuit re vera incomparabilis & inexpugnabilis. Sanctus Cyrillus merito affirmat ipsam fuisse robustam illam, immo & perfectam charitatem, de qua scripsit ad Romanos Sanctus Paulus Apostolus: *Qui nos separabit à charitate Christi? An tribulatio? An angustia? An persecutio? An fames? An nuditas? An periculum? An gladius?* Et concludit: *Nihil enim intolerabile est eis, qui firmiter apud se statuunt certamen fidei certare, cursum perficere, fidem servare, ut & incorruptionis mereantur coronam.* Plura ex his discimus. Primum, quod Rabbulæ ob suum sanctissimum ac gloriosissimum facinus incidere in gravissimas tribulationes. In tales, quæ Ecclesiæ regimen redderent difficillimum: Difficilius, quam navim inter marinas tempestates gubernare. Quia nempe major ac potior Cleri, adeoque & Populi pars deferebat ejus communionem. Secundò discimus, quod Sanctus Cyrillus Rabbulæ facinus tunc in exordio penitus probaverit. Certum est illum insigniter exultasse, quod sua Capitula, in quæ Orientalis Diocesis vomuerat tot anathemata, jam ibidem inciperent sub anathemate canonizari. Hinc affirmat Rabbulam esse factum omnibus Orientalibus Ecclesiis columnam ac firmamentum veritatis. Et lucidè ac disertè affirmat Theodorum esse radicem totius Nestorianæ perfidiæ. Nestorianos sperasse, quod per hujus potentiam invaderent omnem Orbem terrarum. Quod per ipsum jam rapuissent fortissimam Sedem, per quam devorarent omnes Ecclesias. Quod ad illum sceleratæ concursionis fierent. Palam intelligit Antiochenam Ecclesiam. Rabbulas erat Silicernium, immò cæcus præ senio, ideòque videtur inter ac per has calamitates festinasse ac migrasse ad meliorem vitam futuri sæculi. Et in hoc tumultu Ibas est promotus ad ejus Cathedram.

Horum omnium tempus addiscimus ex Theodosii Imperatoris ad Leontium Præfectum scripta lege, qua Nestorium Simonis æquiparat, ac ejus Sectatores Simonianis æquiparat, ac isto infami nomine nuncupandos sanxit, *ut ejus scelus sunt in deserendo Deo imitati, ejus vocabulum jure uterentur esse sortiti.* Legis occasio fuit nefarii Nestorii audacia, qua Synodaliter degradatus, ac per Principem deportatus, non desit adversus Sacro-Sanctam Ephesinam Synodum libros scribere, & ubique dispergere. Eos omnes lex vetat legi aut describi, mandat inquiri ac exuri. Data est trigesimo quinto istius sæculi anno 3. die Augusti. Tunc igitur occulti Nestorianæ blasphemix fautores verterunt se ad alia consilia: Cœperunt Theodori libros in Syriacam, Armeniam, ac Persicam linguam transferri, ac feminare per istarum Gentium Provincias. Ita semetipsos consolari, ac stabilire suam hæresim. Quæ omnia videntur intra annum non potuisse fieri. Quapropter festivitatis, ante cujus instantis lapsum Andreas Samosatensis scripsit non potuisse celebrari Synodum, omninò videtur fuisse Pascha anni trigesimi septimi. Esse non potuit Dominica Nativitas. Etenim Sanctus

Joannes Chrysostomus, Antiochenæ Ecclesiæ Presbyter in quadam homilia disertè affirmat istam festivitatem in Orientali Diocesi non incepisse, nisi à viginti annis. Quare hoc tempore videtur necdum fuisse tanta, ut posset impedire ac suspendere Synodos. Porro Rabbulas suum facinus non patravit solus, sed cum Synodo suæ Provinciæ. Et similibus Synodorum tempus juxta Nicænum Canonem erat ante Quadragesimam Paschæ: Et isto anno Pascha incidebat in diem duodecimam Aprilis, ideòque Quadragesimæ exordium, quod hodie dicimus diem Cinerum, erat 24. Februarii. Proinde ita Rabbulæ Synodus fuit circa medium ejusdem mensis. Antiochena Joannis Patriarchæ Synodus fuit facta post Pascha. Eodem tempore Rabbulas Alexandriam ad Cyrillum scripsit, & accepit ejus Rescriptum. Ad eundem Cyrillum scripsit Joannes Patriarcha, & contra hunc venerabilis Maximus, Diaconus & Archi-Mandrita, accessit Alexandriam. Joannes scripsit etiam ad Imperatorem Theodosium, & ad Sanctum Proclum, Regiæ civitatis Patriarcham. Et Rescripta accepit. Ad eundem Proclum scripsit, & Rescriptum acceperunt Armeniorum Ecclesiæ. Et plura alia intercurserunt. Egregiè festinatum est, si unicus annus omnia expleverit. Et inter has turbas venerabilis Rabbulas obiit. Certè vix ante exordium anni trigesimi octavi. Quare ante hoc tempus Ibas non potest fuisse Episcopus.

Titulus, qui Samosatensem Andream inscribit *Sanctæ memoriæ venerabilem*, est ab Irenæo. Longè aliud scribit venerabilis, per Jacobum Gretzerum vulgatus, Anastasius Sinaita. Refert Andreæ contra quartum Sancti Cyrilli Capitulum calumnias ac invectivas, & subjungit: *Audistis, Fratres, Draconis nequissimi Andreæ convitia, quæ ex pectore Nestoriani veneni plenissimo adversus Sapientissimum Doctorem Cyrillum eructavit.* Anastasio huic magnas debemus gratias: Quoniam nos docet ab isto Andrea fuisse conscripta duo opera contra Sancti Cyrilli Capitula. Hoc enim, cujus hic adducit verba, est penitus aliud ab illo, quod Andreas scripsit sub Orientalium Episcoporum nomine. Et hinc in Constantinopolitana collatione dixit Hypatius Ephesinus Episcopus: *Sanctus Cyrillus in expositione duodecim Capitulorum adversus Theodoretum & Andreæ scribens, qui contra eadem Capitula scripserunt, sed nec adversus Orientale Concilium, quod illi Arit vel Apollinaris opinionem imposuisse visum est, &c.* Distinguit tres Capitulorum hostes ac impugnatores: Theodoretum, Andreæ, ac Orientale Concilium. At verò hujus Concilii Scriptum est etiam ab Andrea. Hinc enim in litteris ad Joannem Constantis Augusti Cubicularium, quæ de rellis Ecclesiæ dogmatibus sunt adversus Severum Eutychanistam, scribit Sanctus Abbas ac Martyr Maximus: *Sanctus Cyrillus in Apologia adversus Andreæ, qui tertium ejus Capitulum reprehenderat, sic ait.* Adducit verba extantia in Sancti Cyrilli Apologia adversus reprehensiones Orientalium. Rem illu-

illustrat Marius Mercator: *Cyrilli Alexandrini Episcopi Apologeticus pro duodecim Capitulis adversus Orientales Episcopos, quorum nomine Andreas Samosatensis objectiones scripserat.* Hinc Hypatius Andreæ Scriptum distinguit contra Scriptum Orientalium: Quod nempe unum ex totius Factionis nomine, aliud scripsisset ex nomine proprio. Istud ante, hoc post Ephesinam Synodum: Immo post scriptum à Sancto Cyrillo Apologeticum adversus Theodoretum calumnias. Lucret ex his ejus, apud Anastasium Sinaitam extantibus, ad Cyrillum verbis: *Quomodo cum Theodoretus duodecim Capitula tua refutare aggressus esset, nunquam defendisti id, quod de hujusmodi hypostasibus in tertio Capitulo asseveras?* Cyrillum arguit, quod Theodoro responderit, sed non ad singula. Quod quædam dissimulando subterfugerit. Et hinc discimus Andreæ ab illa infirmitate, quæ ipsum ab Ephesini Concilii accessu prohibuit, ex integro convalescisse. Exstat Theodoro ad ipsum Epistola, hæc habens: *Qui mihi, Domine, felicitate tua esse possit amabilius?* Hæc, uti & aliæ plures evincunt ipsum supervixisse usque ad completam Ecclesiarum Pacem. Attamen dum Irenæus scripsit suam Tragediam, ille erat defunctus. Hinc ipsum appellat venerabilem beatæ memoriæ. Et Ephesino Latrocinio adfuit ejus Successor Rufinus. Proinde labitur Sanctus Theophanes, in Chronicis affirmans Andreæ fuisse degradatum à Latrocinio. Quod in Notis ad Theodori Lectoris secundum librum Henricus Valesius debuerat advertere: Et Theophanis testimonio præferre Acta Synodalia. Anastasius Sinaita Andreæ insuper appellat *evocandum*. Per excessum. Etenim & ipse, & Theodoretus, licet circa Sancti Cyrilli Capitula hallucinarentur, fuerunt tamen Orthodoxi, pacem admiserunt & Orthodoxè dormierunt in Ecclesia.

At verò non solus Rabbulas in Theodoro dogmata ac personam dixit Anathema, sed etiam Acacius Melitenensis Episcopus, Metropolita secundæ Armeniæ. Haud dubiè fecit Synodali-ter. Verùm Synodus non fuit unanimes. Etenim Liberatus Carthaginensis addit: *Congregati sunt ergo in unum Venerabiles Armeniæ Episcopi, & miserunt duos Presbyteros, Leontium & Aberium, ad Proclum Constantinopolitanum Episcopum, secundum morem cum libellis suis, & uno volumine Theodori Mopsuesteni, scire volentes, utrum doctrina Theodori, an Rabbula & Acacii vera esse probaretur.* Proinde isti Episcopi fecerunt etiam Synodum. Et quidem soli sine Metropolita. Quia contra ipsum. Istiusmodi Conventuum sunt plura exempla. Eidem Episcopi, & Joannes Patriarcha Antiochenus, & Andreas Samosatensis ad huic anathemati recalcitrandum videntur fuisse moti à secundæ Ciliciæ Episcopis, de quibus idem Liberatus: *Insimulantibus Episcopis Ciliciæ Rabbulam & Acacium, quod hoc non ex charitate, sed ex emulatione atque contentione fecissent.* Etenim Mopsuestia, cujus Episcopatum Theodorus gesserat, erat in secunda Cilicia. *Christ. Lupi Opera T.VII.*

Æmulationis & contentionis fundamentum exponit in famosa sua Epistola Ibas, Rabbulæ Successor, de ipso dicens: *De libris Theodori multa ubique persecutio facta est, non quia à vera fide existere ne alieni, vidi enim Rabbulam, adhuc illo vivo, frequenter eum laudantem, & in libris ejus legebat; sed propter inimicitiam latentem, quam adversus eum habuit, quoniam manifestè eum convicit in Synodo.* An hæc vera sint, ignoro. Item ignoro, an Liberatus solum Rabbulam notet, an etiam Acacium. Eiusdem Liberati verba, secundum morem, videntur laudare morem Armeniæ Ecclesiæ, immò totius Ponticæ Dioceseos, jam pridem referentium ad Constantinopolitanum Episcopum. Nempe à tempore Sancti Joannis Chrysostomi, qui & istam Diocesium tentare cœpit, ideoque dura fuit passus à Cæsariensi Exarcho Helladio. Et Præfati Episcopi nolebant ad Firmum Exarchum recurrere. Quod nempe Sancto Cyrillo adhærens, potentissimè adversaretur Nestorio, ideoque & Theodoro.

Relatio perit aut latet. Nec enim est ista, quæ in quarta quintæ Synodi Collatione extat sub hoc titulo: *Ex libellis porrectis à Presbyteris & Diaconis, qui transmissi sunt ab Episcopis, & Clericis, & Monachis, & cæteris magnæ Armeniæ, & Persidis, & aliis gentibus, Proclo Sanctissimo Episcopo Constantinopolitane civitatis.* Harum Relationum patenter sunt plura discrimina. Ista per solos duos Presbyteros, hæc delata fuit per Presbyteros & Diaconos. Ista missa fuit à solis quibusdam secundæ Armeniæ Episcopis, hæc ab Episcopis, Clericis, Monachis, & cunctis fidelibus totius Armeniæ, Persidis, ac aliarum gentium. Ista quasi pro Theodoro, hæc potentissimè contra illum. Eum enim inscribit hominem pestiferum, immò potius feram, habentem Diabolicam formam hominis. Laudat priorem relationem, à suis factam ad Sanctum Cyrillum. Item memorat extracta à Theodori libris Capitula. Proinde est manifestè alia, & posterior.

Ad istam igitur priorem relationem Proclus mox respondit per suum famosum Tomum. Etiam ipse totus oderat Nestorium, ac ejus dogmata. Nam primus invalidi ejus blasphemias, aperte & frequenter in ipsas concionatus. Nec timuit ab Hæresiarcha damnari aut relegari. Licet enim istic inter Presbyteros degeret, erat tamen ab illius Antecessore Sifinnio consecratus in Episcopum Cyzicenum. Ast à Populo non admittus redierat Constantinopolim, & illic tamquam Vacantivus Episcopus degebat inter Presbyteros. Et hinc Nestorius, qui cunctos adversum se prædicare aulos Presbyteros privavit gradu & civitate, crudeles manus non præsumpsit in Proclum extendere. Et hinc ille jam Episcopus & Patriarcha, videns hæc omnia non pro solo Theodoro, sed etiam pro Nestorio agitari, in suo Tomo acerrimè confixit Nestorium: Et licet non expresserit, tamen stabilivit Sancti Cyrilli Capitula. Præsertim duodecimum. Tomo enim inscripsit hunc,

hunc, contra quem postmodò Nestoriani tot horrendas concitarunt turbas, articulum: *Unus est Trinitate est incarnatus & passus*. Configit palmares Nestorii articulos, scribens esse Judaicos errores. Attamen de Theodori nomine penitus tacuit: Et Armenios in Tomi sine obestatus est, ut Nicæno Symbolo, Magno Basilio, Gregorio Nazianzeno, aliisque Ecclesiæ Patribus, istud Symtolum rectè intelligentibus, constanter adhaerent. Quæ omnia implicite tendunt in Theodorum. Proclus enim noverat Ephesinam Synodum, licet Theodori Symbolum damnaret, abstinuisse ab ejus nomine: Ab hac dispensatione noluit etiam in suo Tomo recedere, aut scabrosus Acacii quæstionibus se miscere. Et suum Tomum non solummodò ad Armenios misit, sed etiam ad Joannem Antiochiæ Patriarcham, aliosque Orientales Episcopos.

Fecit hoc ob duas causas. Primò, quod Mopsuestia ac secunda Cilicia essent in ista Diocesi, ideoque Joannes de Theodori causa haberet plenam notitiam. Deinde, quod per Acacii Factum metueret turbandam, tunc adhuc novellam, Ecclesiæ pacem, ideoque censuit istis Episcopis non irritandum stomachum. Ex hac etiam causa forsitan dispensavit sermones suos in iudicio, & Theodori nomen tacuit. Et hæc dispensatio Joanni ac ejus Episcopis fecit animos ad defendendum Theodorum. Ad invadendum Rabbulam. Acacius enim erat extra Joannis potestatem. Tomus scribitur datus ad quintum decimum Theodosii, & quartum Consulatum Valentiniani. Est istius sæculi annus trigessimus quintus, in quo ad Nonas Augusti prodierat Augusta lex adversus Nestorium. Non restabant nisi quinque menses in isto anno. Quomodo interierint Theodori Scripta verti in linguam Syriacam, Armeniam, & Persicam, spargi per istas Gentes, fieri Rabbulæ & Acacii Synodus, fieri alia sine Metropolita Synodus Armeniorum Antistitum, referri Constantinopolim, & hinc rescribi per Patriarchalem Tomum, certè non capio. Et supra claruit Rabbulæ Synodum fuisse factam ante Quadragesimam, ideoque non nisi anno trigesimo sexto. Permitto hæc aliis judicanda. De hac re scribit ad laudatum Proclum Sanctus Cyrillus. Affirmat omnes Nestorii verborum jam cessare apud Orientalem Diocesium, esse istic multam tranquillitatem, & ipsam in dies crescere, & adjungit: *Nunc verò, sicut scribit ad me Dominus meus, Sanctissimus Episcopus Antiochiæ Joannes, initium apud ipsos alterius tempestatis surrexit, & plurimus est timor, ne forsitan quidam instabiles ad priora revertantur. Dicunt enim quosdam ad magnam illam civitatem, Constantinopolim, pervenisse, deinde interpellasse Pissimos & Christianissimos Imperatores, & postulasse per Divinam eorum Sanctionem anathematizari libros Theodori Mopsuesteni, ipsumque memoratum virum. Magnum verò ejus nomen esse per Orientem, & mirificari nimium Conscripta ejus. Et sicut dicunt, contristantur omnes, quod vir nobilis, & desunctus in communione Ecclesiarum, anathema-*

tizetur. Hæc Epistola non est scripta statim post intellectum à Sancto Cyrillo Factum Rabbulæ & Acacii, sed post aliquod intervallum. Etenim tunc Cyrillus omninò probabat anathematismum, hic verò penitus improbat. Interim iste quorundam ad Principem accessus est vetustior. Existimo fuisse Legationem Acacii. Erat Principi notissimus. Etenim Chalcedone coram ipso cum Orientalium Legatis disputarat, & postea cum Synodi Legatis fuit introductus in Regiam civitatem, consecravit Maximianum Episcopum, & ibidem interfuit non modicæ Synodo. Igitur audiens suos Episcopos suo in Theodorum Decreto recalitrare, & destinasse Legatos ad Patriarcham Proclum, ipse legavit ad Imperatorem Theodotium, & institit suum anathema per Augusti brachii auctoritatem roborari. Et tandem obtinuit.

Quod Sanctus Cyrillus Rabbulæ Factum in exordio plenè probaverit, non permittor dubitare. Scio illum quandoque declinasse in dispensationem, quæ sola damnaret dogmata, non personam. Nam & in Ephesina Synodo fuerat usus ista clementia, anathematizans solum Theodori Symbolum, non personam. At dico ipsum medio tempore sic fuisse dispositum, non in exordio. In istam dispositionem postmodò descendit propter preces quorundam Orientalium Episcoporum. Disertè hoc testatur Patriarcha Joannes, in datis ad ipsum litteris eandem dispensationem commendans, rogans firmari, & adjungens: *Hoc & tua Religiositas dispensavit apertè in anterioribus litteris vestris, ad satisfactionem quorundam Venerabilium Coepiscoporum nostrorum. Quod & ipsum tue virtutis, & que sapientie proprium est.* Cyrillum lucidè laudat, quod prioris sententia rigorem in dispensationem transtulerit. Hoc idem proficitur ipse Cyrillus in litteris ad Acacium Melitinensem, qui Theodori etiam personam non minus atrocè, quam Rabbulas, anathemate damnarat: *Perlegi Epistolam tue Sanctitatis, scriptam ad Reverendissimum Episcopum Antiochiæ Joannem, plurimæ plenam confidentiæ, simul & amoris Dei. Scripsi autem & ego tales ad ipsum Epistolam, sed, ut videtur, pejora vincunt. Conspicentes enim quæ Nestorii sunt odisse, alio iterum ea introducunt modo: Quæ Theodori sunt admirantes, & certè æqualem, magis verò multò pejorem impietatis morbum habentia.* Confidentissima Acacii ad Joannem Epistola haud dubiè impetebat Theodori personam: Sustinebat datum in ipsam anathema. Et Cyrillus affirmat se similia ad Joannem scripsisse, sed postmodò invaluisse pejora. Nempè non ex istis, sed ex aliis Epistolis trahentia ansam & originem: Ex Epistolis dispensationem indulgentibus.

Hisenim Joannes abusus permisit suos populos clamare in Ecclesiis: *Crescat fides Theodori. Sic credimus sicut Theodorus.* Hæc sunt pejora ista, quæ palam non potuerunt sequi ad istas confidentiæ plenas litteras. Quod ipsum lucet ex Cyrilli litteris ad Lamponem Presbyterum. Affirmat Orientalium Episcoporum à Nestorii libris ad Theodori

dori Codices transitum sibi prius innotuisse apud Heliopolim, & adjungit de istis Codicibus: *In quibus multò pejores Nestorii blasphemias posita sunt. Pater enim fuit Nestorii perfidie.* Hæc Cyrillus etiam ante Rabbulæ Factum de Theodoro censuit. Cur ad tempus recefferit ab hoc iudicio, dicitur inferius.

Sancti Procli Tomus, prout hodie existat, est mutilus. Ei defunt Capitula, quæ ex Theodori libris decerpta ei suppositæ ac subnexit. Item deest Mandatum, quo Tomum subscribi ab omnibus iussit, & Capitula anathematizari. Lucent hæc ex litteris, quas Sanctus Cyrillus ista de re scripsit ad Acacium Melitinensem, ad Theodotum Ancyranum, & ad Firmum Cæsariensem in Cappadocia Metropolitanam: *Proclus Tomo supposuit etiam Capitula quædam, collecta ex Theodori codicibus, quæ consonantem Nestorii perfidie intellectum habent, & adhortatus est etiam illa anathematizari.* Et ipse Sanctus Proclus in litteris, quibus Ibam Edeffenum compeisci & castigari iussit, scripsit ad Joannem Antiochenum: *Ibam Nestorii demeritiam in tantum diligit, ut quædam Capitula, quæ supposita scripto ad Armenios Tomo direxit tue Reverentiæ, stulta ac profana constituta, & omni impietate plena transferret Syrorum voce.* Ibam arguit, quod nec Tomo subscribere, nec Capitula ista anathematizare unquam voluerit, ideoque rogat illum ad ista compelli, & ob priorem contumaciam castigari. Et in aliis, quarum fragmenta apud Facundum Hermianensem existant, ad eundem Joannem litteris: *In Tomo directio subscripsi, & illa Capitula, quæ subiecta sunt, repuli, ut potè subtilitatem non habentia pietatis, averti & abdicari.* Et adjungit: *Quomodo igitur per litteras didici nunc, quia Theodori Mopsuesteni, & aliorum quorundam nomina præposita sunt Capitulis ad anathematizandum? Proinde Sanctus Proclus Tomo subnexuit Capitula, at sine nomine: Et eodem modo, prout jacebant, iussit damnari.* Postmodò quidam superscripserunt Theodori, Diodori, ac aliorum nomina, dixerunt Capitula esse istorum, & eorum etiam personas voluerunt percuti anathemate. Quæ & qualia fuerint Capitula, non plenè constat.

Existimo fuisse illa sexaginta, quæ suo Constituto inseruit, & anathematizavit Vigilus Pontifex. Validè hoc stabilitur ex ipsius data adversum suos Cardinales Diaconos Rusticum ac Sebastianum de gradatoria sententia, in qua dicit ad Sebastianum: *Dicta Theodori Mopsuesteni asserbas te in Romana Urbe inter aliquos Codices reperisse, quæ confirmabas omni execratione & blasphemis esse completa.* Hæc palam videntur esse ista ipsa Capitula, quæ Vigilus primùm suo iudicio, deindè suo Constituto inseruit: Et antiquus ille Romanus Codex videtur omninò non fuisse alius, quam To-

mus Sancti Procli, aut sanè subnexa ei Appendix, continens Capitula. Certè in suo Constituto Vigilus eodem modo processit, quo Sanctus Proclus in suo Tomo. Damnavit Capitula, nullam personam voluit ullo præjudicio tangere. Et hinc verè scribit Liberatus Diaconus: *Proclus in Tomo nullam fecit de Theodoro reprehensionis mentionem.*

Quintæ Synodi Acta adjungunt: *Porrepta autem sunt & ipsi Sanctæ memoriæ Theophilo, Patriarchæ Alexandrino, Sancti Cyrilli Avunculo & Antecessori, impleta Capitula ex Codicibus Theodori.* An fuerint eadem, ignoro. Quidquid sit præsentia Capitula Proclus non excerpit aut collegit, sed Melitinenfis Acacius, aut quis ex ejus iussu. Ita testantur Acta præfati quinti Concilii: *Porrepta sunt autem & impleta Capitula ex Theodori Codicibus Sanctæ memoriæ Proclo ab Armeniis.* Hi igitur collegerunt, Proclus suo Tomo supposuit, & iussit ab omnibus anathematizari. Aliorum Capitulorum Sanctus Cyrillus meminit in litteris ad præfatum Acacium: *Inspectis Theodori ac Diodori libris posui aliqua Capitula, & quo potui modo, contradixi eis.* Hæc sunt manifestè alia Capitula: Nempè illa, quæ Sanctus Cyrillus refutavit in suis libris contra Theodorum ac Diodorum. Quædam existant in quinta Synodo.

Occurrunt duæ quæstiones. Prima est, An Rabbulas & Acacius damnaverint omnia & singula Theodori Scripta, an dumtaxat aliqua? Fuerunt longè plurima. Etenim Joannes Antiochenus in litteris, quibus Sancti Procli Tomum probavit, scribit ad eundem Proclum: *Beatus Theodorus quinque & quadraginta annis clavè in doctrina perfulsit, & omnem hæresim expugnavit, post multa certamina, & post decem millia libros adversum hæreses conscriptos.* Epistolæ fragmentum existat apud Facundum Hermianensem. Istud ipsum Joannes confirmat in litteris ad Sanctum Cyrillum: *Theodorus agonibus adversum Arianos, & Eunomianos, & alios hæreticos decem millibus per omnem suam vitam ubique decoratus.* Hujus etiam Epistolæ fragmentum nobis custodivit idem Facundus. Quinta Synodus nobis custodivit memoriam ac fragmenta librorum contra Apollinarium, librorum de Incarnatione, librorum ad Baptizandos, librorum contra Synusistas, librorum de creatura, & aliorum. Photius in Bibliotheca memorat ejus viginti quinque libros contra Eunomium, Apologeticos pro Sancto Basilio. Et septem libros sub hoc titulo: *Interpretatio Genesios.* Et tres alios contra Eunomium nescio cujus loci Episcopum. Et quinque libros contra asserentes peccare hominem natura, non voluntate. Pessimos fontes non solius Nestorianæ, sed & Pelagianæ hæreseos. Possint fuisse iidem cum libris, quos quinta Synodus inseruit de creatura. Sanctus Abbas & Martyr Maximus in litteris, quas adversum Heraclii Imperatoris Ectestin scripsit ad Stephanum Dorensem Episcopum, citat secundum ejus librum de Christi Domini Miraculis. Alios insuper ejus libros invenias apud alios. Videri possit etiam Lateranensis Synodus

Synodus Sancti Martini Pontificis.

Quæstio igitur est, An omnes istos libros Nestoriani transfulerint in alias linguas, & per gentes disseminaverint? Et an Rabbulas & Acacius similiter omnes anathematizaverint? Aliqui volunt anathematizatos fuisse solos libros de Domini Incarnatione. Etenim de hac re scribens ad præfatum Acacium Sanctus Cyrillus memorat solos libros quos Theodorus non de Incarnatione Unigeniti scripsit, sed magis contra Incarnationem. Etiam in litteris ad Lamponem Presbyterum scribit Orientales Episcopos accusari, quod se à Nestorii Scriptis ad Theodori Codices de Incarnatione factos transfulerint. Et in libellis, apud quintam Synodum extantibus, quos Sancto Proclo obtulerunt, Armeniæ ac Persidis Presbyteri ac Diaconi similiter istos solos libros impetunt. Et in præfata Epistola Andreas Samofatenensis affirmat Rabbulam dixisse anathema in omnes, qui Theodori codicem non portarent ad combustionem. Notanda est vox, *Codicem*. Adversam tamen partem suadet quinta Synodus, quæ non solos de Domini Incarnatione, sed & plures alios Theodori libros demonstravit esse plenos Nestoriana scabiæ, ideoque & anathematizavit. Respondeo esse rem incertam. Nestorii fautores videntur solos de Incarnatione libros divulgasse, ideoque etiam Rabbulas & Acacius istos solos damnasse. Quidquid sit, pedetentim evulgati fuerunt etiam alii, ideoque & à variis Episcopis ac Synodis, tandemque à quinto Concilio damnati. Nam & Imperator Theodosius in legibus, quibus inflictas Nestorianis poenas extendit ad Theodori Sectatores, damnavit omnes generatim ejus libros: *Nemo audcat sacrilegos Codices ab eis compostos, maxime à Theodoro & Nestorio, legere, aut possidere, aut scribere. Sed nec habeat quis, aut legat, aut scribat Theodori Conscripta. Exstant leges in quinta Synodo. Si tamen sint authenticæ.*

Secunda quæstio est, An Rabbulas & Acacius solius Theodori libros & personam damnaverint, an etiam libros & personam Diodori Tharsensis Episcopi? Hic enim fuerat Theodori Magister, eademque docuerat & scripserat. Quæ omnia etiam in ipso Ecclesia postmodò damnavit. Partem negativam suadet Liberatus Diaconus, nullam penitus de Diodoro mentionem faciens. Etiam præfatus libellus, quem Sancto Proclo obtulerunt Armeniæ ac Persidis Legati, de solo loquuntur Theodoro. Item præfata Epistola Andree Samofatenensis. Similiter Sancti Cyrilli Epistola ad Lamponem. Partem tamen affirmativam suadet Sancti Cyrilli ad Acacium Epistola: *Quoniam verò oportebat & contradictiones scriptas esse apud eos, inspectis Diodori ac Theodori libris, quos scripserunt, non de Incarnatione Unigeniti, sed magis contra Incarnationem, posui aliqua Capitula, & quo potui modo, contradixi eis, ubique declarans abominationis plenam esse Sectam eorum.* Etiam in prima ad Successum Dio-Cæsariensem apud Isaurus Antistitem Epistola acriter invadit Diodorum, dicens fuisse Magistrum Nestorii, & hunc ex ejus

libris fuisse seductum. Etiam suas in Nestorium leges Imperator Theodosius pariformiter extendit in Theodorum ac Diodorum.

Quidam volunt etiam hanc rem esse dubiam. Etenim Liberati, de solo Theodoro scribentis, testimonium est debile. Quia is fuit constans Defensor trium Capitulorum Chalcedonensis Concilii, ad quæ non Diodorus, sed solus spectabat Theodorus, ideoque & ille de hoc solo loquitur. Respondeo Andree Samofatenensis testimonium esse firmum: Et ipse Diodori non meminit. Habemus insuper aliud longè firmiter testimonium. Etenim in Synodali pro Theodoro ad Sanctum Proclum Epistola Joannes Antiochenus ad ipsum, & quædam præsertim ejus Capitula purganda affirmat similia reperi in Sanctorum Patrum libris, ideoque aut ipsum esse absolvendum, aut istos similiter anathematizandos: Et inter ipsos numerat Diodorum. Igitur hic usque tunc erat immaculatus apud omnes, & non tactus à Rabbula. At verò postea est vocatus in idem iudicium, eundemque reatum. Existimo quod Nestoriani, videntes solum Theodorum sibi non sufficere, advocerint & Diodorum, qui summæ autoritatis fuerat in omni Ecclesia. Hinc Orthodoxi etiam perrexerunt in ipsum, & curaverunt comprehendi in legibus Theodosii. Quinta etiam Synodus illius meminit, attamen non damnavit. Ratio exponetur suo loco.

CAPUT XLIV. --- I 32

Synodicum Decretum Joannis Antiocheni Episcopi, & reliquorum, ad Episcopos Osrhoenæ Provinciæ contra eundem Rabbulam, Edeffensem Civitatis Episcopum.

Multis & dignis fide viris subtiliter & integre didicimus, quia honorandissimus Rabbulas & Edeffam perturbat, & omnes qui vicinas Provincias habitant, Apostolicæ fidei valde contraria perpetrans, & eos qui rectè sapere elegerunt, vertit in fugam. Et multa molitur contra Orthodoxam fidem. Unde compulsi sumus, hæc discentes à plurimis, vestræ Religiositati Epistolam destinare, ut si vera sint ista, quæ hic diffamantur à pluribus, immunes vos ab ejus communione servetis, donec eum evocantes ad nos, & integrè discentes quæ ad eum pertinent, aut ignoscamus satisfaciendi, aut convictum subdamus satisfactionibus Regulæ. Oportet enim vestra Deo Amabilitatem in fidei cau-

Adn. Nor. Evocatio Archi-Episcopi ad Patriarcham.

sa uti

sa uti fiducia, qua & præter litteras nostras vestra Sanctitas utique uti potuerat: Quippè quæ in Divinis Legibus ante conscripta est. Omnem Fratritatem, quæ vobiscum est, ego & qui mecum sunt, plurimum salutamus.

SCHOLIION.

Hoc Decretum nos docet plura. Primò, quod Andree Relationem Alexander Metropolitæ ad Joannem Patriarcham retulerit, & ad ipsum Joannes statim cum Advensis in sua civitate Episcopis decreverit, ut Edeffensem Ecclesiæ Clerici, ac Osrhoenæ Provinciæ Episcopi constanter desererent communionem Rabbulæ. Ex quo vides antiquum Canonem, mandantem ut Provincialis Episcopus non proximè ad Patriarcham, sed ad suum Metropolitam, & hic ad istum referat, tunc viguisse in Orientali Ecclesia. Secundo docemur, quod non soli Edeffensi Clerici, sed etiam istius Provinciæ Episcopi fuerint adversari Rabbulæ, & causam retulerint ad Joannem. Nempè causam habebant adversus suum Metropolitam, ideoque non habuerunt, ad quem referrent, nisi ipsum Patriarcham. Edeffensi Clerici istud ipsum potuerunt. Maluerunt tamen ex rationibus referre ad vicinæ Provinciæ Episcopum Andream. Forfitan quod ejus etiam Scripta essent anathematizata per Rabbulam, ideoque meritò considerent ipsum non defuturum propriæ injuriæ. Quin ex eodem principio invocaverint etiam Theodoretum, videtur non dubitandum. Joannis tamen Decretum dirigitur ad solos Osrhoenæ Provinciæ Episcopos, non ad Edeffensis Clericos. Forfitan quod hi ad ipsum non retulissent. Ejus tamen oraculum haud dubie acceperint per Andream ac Theodoretum.

Tertiò discimus, quod isti, tam Episcopi quam Clerici, in sua Relatione postulaverint, quomodo se deberent gerere cum Rabbula: An ejus communionem possent, aut etiam deberent deserere? Ex quo addicimus octavi Concilii Canonem, mandantem ut nemo Episcopus aut Clericus ante Synodale iudicium deserat sui Metropolitæ aut Patriarchæ communionem, esse antiquissimum, ideoque non inductum, sed solummodò innovatum ab octava Synodo. Excipite tamen fidei causam. De hac enim Joannis Decretum adjungit: *Oportet in fidei causa uti fiducia, qua & præter litteras nostras vestra Sanctitas uti potuerat. Quippè quæ in Divinis legibus ante conscripta est.* Nam in Epistola ad Titum scribit Apostolus: *Hereticum hominem post unam & secundam correptionem devota.* Porro hoc Decretum est omninò Synodicum: Non à totius Orientalis Diececesos, nec à totius primæ Syriæ Synodo, sed à Synodo ex solis advensis Episcopis. Hinc enim subditur: *Donec eum evocantes ad nos, &c.* Proinde Joannes ab Osrhoenæ Provinciæ Episcopis, ab Alexandro Hierapolitano,

ac forfitan ab aliis ejus Episcopis de gravissimo hoc, & moram non sustinente malo admonitus, statim convocavit præfatos sibi Episcopos, & emisit hoc interloquutorium Decretum, promittens in proxima Synodo evocare Rabbulam, ac definire. Proinde Decretum emanavit in Quadragesima, circa Paschale Festum, anno trigesimo sexto istius sæculi. Etiam notanda est Rabbulæ constantia. Omnes sibi adversantes profcripsit, & coegit ad fugam. Hinc Ibas illum scripsit suæ civitatis Tyrannum.

Hoc Joannis Decretum multis adversus Rabbulam fecit pro Theodoro generosos animos. Et grandes per omnem Orientem motus. Et ipsos potenter adjovit Armeniorum Episcoporum adversus Metropolitæ Acacii factum recalcitratio, & Relatio ac Legatio ad Sanctum Proclum. Hinc enim Proclus fecit, quod in Prosphonetico ad Martianum Imperatorem sermone dicit Chalcedonensis Synodus: *Magnus Proclus Orientalibus volumem ad Armenios pro fidei congruentia destinavit.* Et statim infra: *Sapientissimus Joannes, Antiochenorum Episcopus, Hereticorum Maledicta repellens, & Apostolica doctrinæ rectissimum dogma declarans, totius Orientis confessionem, velut ex uno ore, Sanctissimo Proclo, & ei qui per idem tempus Mundi regebat gubernacula, destinavit.* Quod & proprias ad Joannem litteras Proclus addiderit, affirmat Facundus Hermianensis. Per ipsas postulavit assensum in suum Tomum. Ita apud eundem Facundum scribit Joannes ad Sanctum Cyrillum. Tunc etiam factum puto, quod Sanctus Cyrillus scribit ad Melitinentem Acacium: *Reverendissimus Diaconus & Archi-Mandrita Maximus ad me pervenit, & talem virum adspexit, sicut oportebat in longo tempore desiderantem videre. Vidi verò Zelum ejus, & rectitudinem, & stimulum pietatis, quem habebat in Christo. Contristatum verò ita & plenum sollicitudinis animum habet, ut & omnem laborem subire velit, quatenus Nestorii perfidiam à partibus Orientis radicibus perdet.* Perlegi verò Epistolam vestræ Sanctitatis, scriptam ad Reverendissimum Episcopum Antiochiæ Joannem, plurimè plenam confidentiæ, simul & amoris Dei. Scripsi autem & ego tales Epistolam ad ipsum.

Proinde etiam Acacius, quorundam suorum Suffraganeorum recalcitrantem, ac ipsorum per fugium ad Joannem passus, scripsit ei litteras, plenas zeli & confidentiæ. Forfitan Leoncius & Aberius Presbyteri, quos secundæ Armeniæ Episcopi ad Proclum legaverant, legati fuerunt etiam ad Joannem. Quidquid sit, plenas zeli & confidentiæ litteras ad ipsum scripsit item Sanctus Cyrillus: *Motus à Venerabili Maximo, qui Joannis pro Theodoro præparamenta noverat, & improbabat ex pectore.* Apud Joannem & alios Orientales permanebat vetustus affectus in solum Nicænum Symbolum. Porro ipsum Nestorii Fautores sperabant detorquere in sua Senfa, ac ita sub ejus verbis securi latere. Hinc Sanctus Cyrillus pergit de Venerabili Maximo: *Cum me adhortatus esset Religiosissimus Dia-*

conus

scopos. Quod ita sit palam prævaricatus sextum Nicænum Canonem, sancientem quod Alexandrino Patriarchæ nihil potestatis sit in Orientalem Diocæsim. Hæc calamitas duravit ab anno quadragésimo quarto usque ad quadragésimum septimum.

Et certè afflicti Orientalium Episcopi quò confugissent? Etenim Eutyches, quem Dominus Patriarcha potenter accusarat, ac ita sperarat compercendum, plene se expurgavit apud Sanctum Proclum, professum Theodori Patriarchæ, atque ita ejus aures Orientalibus plene clausit. Et omnis Regiæ civitatis Ecclesia oderat Theodorum. Tandem annus quadragésimus septimus Sanctum Proclum evocavit ad meliorem vitam, & rejecto Eutychete dedit illi Successorem Sanctum Flavianum. Et huic non solus comperitor Eutyches adversabatur, sed etiam Dioscorus. Optimus enim Flavianus Sancti Cyrilli nepotes, à Dioscuro expilatos, & in Regia civitate mendicantes, statim cepit eleemosynis adjuvare, atque ita istum Pharaonem graviter offendit. Hinc auxilii spem conceperunt Orientales Episcopi, ipsum sperarunt etiam offensum duobus istis turbinibus, atque ita per Theodoretum confugerunt ad illum, & postularunt duo: Defensionem Orthodoxæ fidei, & observantiam Sacrorum Canonum. Defensionem fidei contra Eutychetem & ejus Complices, quos jam olim Patriarcha Dominus ex firmis fundamentis accusaverat, & quos nunc adjuvabat Dioscorus; Canonum observantiam contra eundem Dioscorum, qui sextum Nicænum Canonem spernens exercebat Tyrannidem in Orientalem Diocæsim. Et Sanctus Flavianus admisit preces, & addixit patrocinium. Etenim Eutyches quotidie fiebat suspectior ac manifestior. Et Eusebii Doryleensis Episcopi adversus eum clamores videntur tunc incepisse. Certè Sancti Flaviani contra eum Synodus est isto ipso anno facta, die sexto Idus Novembris. Novus igitur hæresiarcha, ad suum Patriarcham non habens refugium, recurrit ad Magnum Leonem Pontificem, lamentans Nestorianam hæresim à quibusdam resuscitari: Et resurgere. Ex his vides ipsum etiam adversus primam Domini accusationem nullatenus tacuisse.

Et inter istos Resuscitatores non sine fundamento numeravit Theodoretum. Hic namque Diodorum ac Theodorum pertinacissime defendebat, & Sancti Cyrilli contra ipsorum dogmata libros refutaverat. Ita ipse profitetur & gloriatur in supra-adductis litteris ad Irenæum Tyri Episcopum: Et istorum librorum fragmenta existant in Actis quinti Concilii. Et contra istos Errones tandem emanavit lex, qua Imperator Theodosius datam adversus Nestorii Scripta legem extendit etiam ad Diodori ac Theodori Scripta, & ipsa ubicumque reperta iussit exuri. Lex existat in quinto Concilio. Queritur ejus tempus. Etenim adversus Theodoretum existant tria Regia Edicta. Primum est illud circumscripti intra Cyrensem civitatem exilii Commonitorium, quod Imperator Theodosius propria manu subscriptum

illi misit per Rufum Comitum, & per Orientalis militiæ Magistrum iussit mitti in executionem: *Quoniam ille illius civitatis Episcopus assidue congregat Synodos, turbatque ea res Orthodoxos, da operam congruenti moderatione ac prudentia, ut is Cyro se contineat, nec ad aliam civitatem proficiatur*, Ep. 79. 80. Videantur ejus litteræ ad Anatolium Patricium, ad Eutrechium Præfectum, & ad alios. Ista turbidas Synodos agitabat sub Domino Patriarcha pro Dioscuro ac Theodoro: Earum ipse os & lingua. Ad Dioscorum Alexandriæ Patriarcham scribit tunc fluxisse septimum Domni annum. Erat istius sæculi annus quadragésimus septimus. Iste ipse, quo Eutyches eum accusavit apud Leonem Pontificem. Epistola enim ad Dioscorum videtur non nisi lapsò post inflictum exilium anno scripta. Ita Eutyches, qui apud Sanctum Flavianum nihil poterat, poterat multa apud Theodosium, & sperabat etiam posse apud Romanam Ecclesiam.

Aliud Edictum est ejusdem Theodosii Sacra iussio, qua Dioscorum Patriarcham evocavit ad secundam Ephesinam Synodum habens inter cætera: *Theodoretum sanè Episcopum Cyri civitatis, quem pridem iussimus suæ soli vacare Ecclesie, sancimus non prius ad Sanctam Synodum convenire, nisi universo Sancto placuerit Concilio & ipsum concurrere, & pariter interesse*. Est data Consulatu Posthumiani & Zenonis, eodem anno, quo Sanctus Leo suas ad Eutychem rescripsit litteras, & quo Sanctus Flavianus suam adversus eundem celebravit Synodum. Et quidem tertio Calendas Aprilis. At verò hæc Epistola data est Calendis Junii, ista verò Synodus cepit sexto Idus Novembris. Porro istud Ephesinum Concilium fuit indictum ad retractandum illius Synodi de Eutychete Judicium. Hinc queritur, quomodo illius indictio possit istius celebrationem præcessisse ad medium annum? Quin & Ephesinum Latrocinium scribitur Actum eodem anno, sexto Idus Augusti. Tribus mensibus ante Sancti Flaviani Synodum. Eadem est questio de Rescripto magni Leonis. Respondeo esse mendum. Aliud nescio.

Tertium edictum est ejusdem Principis Sacra iussio, qua Ephesini Latrocini Acta confirmans stabilivit etiam Theodoretum degradationem, ac damnavit ejus Scripta. Nempe Scripta contra Capitula Sancti Cyrilli. Iussio dari non potuit, nisi ad sequentem annum. Hinc igitur queritur, quæ sit, quando data sit adversus Theodoretum libros lex, quam laudat quinta Synodus?

Respondeo esse eam ipsam, quæ confirmavit Acta Ephesini Latrocini. Utraque habet idem præcæmium, & eundem finem. Earum præcipua differentia est, quod posterior prætermittit illa, quæ tangunt Sanctum Flavianum, Dominum Antiochenum, alioque latrocinialiter degradatos Episcopos. Nescio quis Theodoretum Adversarius legem ita castravit, & fabricavit quasi singularem in Theodoretum. Et ne latrocinialis appareret, abscidit illa, quæ erant in Dominum, ac præsertim in Sanctum Flavianum, Plura

Plura istiusmodi caduca contra Theodoretum, itemque contra Iban argumenta habemus in quinto Concilio: Et tale palam est Epistola, quam de Sancti Cyrilli morte Theodoretus asseritur scripsisse ad Joannem Antiochiæ Episcopum. Etenim Joannes triennio obiit ante Sanctum Cyrillum. Et talis forsitan sutela est etiam lex adversus Theodorem. Etenim si talis lex existisset, quomodo Dominus Patriarcha, Ibas, Theodoretus, ac alii Orientales Episcopi adversus illam præsumpsissent Theodorum defendere? Et Edeßeni Clerici adversus Iban adduxerunt omnia possibilia: Et tamen de istius legis prævaricatione penitus siluerunt. Et lex emanasse dicitur ad Sancti Cyrilli non contra solum Theodorum, sed & contra Diodorum libros, & tamen de illis non sancit æqualiter: Diodorum nominat, at silet de ejus libris. Hi prius comparent in secunda Legge. Sunt & alia argumenta technæ & artis, Certè credibillius est, quod Joannes ac Dominus, Patriarchæ Antiocheni, eisque ad hærentes per Orientem Episcopi, solum Procli auctoritatem, & solos Cyrilli libros, quibus dicebatur anathema Theodoro, parum curaverint, ideoque perrexerint illum defendere. Eos lex omnino deterruisset. Quidquid sit, omnia ab Ephesino Latrocinio ac Theodosii lege adversus Theodoretum Decreta & Acta circumduxerunt Magnus Papa Leo, Chalcedonensis Synodus, ac Imperator Marcianus: Ejus & personam & Scripta restituerunt in plenam libertatem. Marciani lex Theodoretum non dumtaxat Eusebio Doryleensi, sed etiam Sancto Flaviano adjungit, ipsumque appellat Religiosum Episcopum. & concludit: *Injusta sententia nihil obstitit Theodoro, qui eadem Theodosii lege continetur. Quoniam non possunt Sacerdotes constitutione damnari, quos Synodicum ornat de conservata religione Decretum*. Exinde cepit non solius Theodoretum ac Iban, sed etiam Diodori ac Theodori defensio esse libera.

Hinc enim sub Justiniani primi Imperio Sergius Cyrensis Episcopus, ejusque Clerici fecerunt, quod Constantinus Imperatoris Justiniani Questor dixit ad quintum Concilium: *Clerici veneranda Ecclesie Cyri imaginem Theodoretum & Iban introduxerunt, Sergius verò tunc civitatis Episcopus Collectionem celebravit Theodori, & Diodori, & Theodoretum, & Nestorii, tanquam unius SS. Martyrum*. Addidit Sergium ea de causa fuisse degradatum, ac perpetuò ejectum. Utique non propter Theodorum, Diodorum, aut Theodoretum, sed quod ipsi Nestorium adjungeret, & venerandum jubere ut Martyrem. Quin immò etiam post quintam Synodum scripsit in illustrium virorum catalogum nescio cujus appendix ad Sancti Hildephonsi Toletani Archiepiscopi catalogum: *Theodorus Mopsuestenæ civitatis Episcopus, ita clarè copioseque scientiæ doctrina refulsisse refertur, ut predicaretur, si referre fas est, mille voluminum Summam in Græco conscripsisse adversus omnium Hæreticorum errores. Etunc Accepha-*

lorum Episcopi, in præjudicium Chalcedonensis Concilii, Justiniano Principe compellente, damnare post mortem cum Iba & Theodoro Episcopis censuerunt, dum constat eum, laudabilium virorum testimonio, clarissimum Ecclesie Doctorem fuisse. Vixit usque ad Imperium senioris Leonis. Quin immò jam supra audivimus, quod Theodorus decem librorum millia ediderit. Attamen usque ad Leonis imperium non protraxit vitam. Etenim obiit quinti sæculi anno vigesimo septimo. Et certè Scriptor iste est non parum injurius in quintam Synodum. Interim scripsit juxta antiquum sensum Hispaniæ, quæ istam Synodum noluit admittere. Quam nos appellamus sextam, Hispani appellant quintam. Hæc sunt alterius loci. Ad do tamen Liberatum Diaconum, utpotè pertinacem Theodori patronum, in harum quaestionum expositione non parum cespitare: Præsertim circa Decretorum, quæ à Sancto Cyrillo ac à Sancto Proclo processerunt, tempus & ordinem. Et ipse, & Hermianensis Facundus, alique trium Capitulorum adversus quintam Synodum defensores, dispensatoria pro Theodoro Decreta voluerunt esse postrema, & dictos Patres in istis perstitisse. Gravissimè labuntur. Et ex hoc errore sunt lapsi in alios. Res ita pependit usque ad quintam Synodum.

CAPUT XLV. ---133

Hypomnesticum Theodoretum ad Alexandrum Metropolitanum.

Venientibus quibusdam, & qui præsentem se fuisse ipso tempore in ipsa Thyanenfi Civitate, & hæc vidisse confirmaverunt, cognovimus quia Firmus subtrahens aliquos, qui erant de Provincia sua, cum multitudine venit super Deo Amicissimum Eutherium, & quemdam ex Athesoribus ordinavit. Et quia Magnificentissimus Comes Longras Isauros ad auxilium Sanctissimi Episcopi Eutherii destinavit. Et portas quidem Civitatis ad eos, qui contra Episcopum venerant, Gives claudebant. Dum ergo ingressi fuissent universi, supervenientes tenuerunt, inter quos & eum, qui ab eodem Firmo fuerat ordinatus. At verò ipse, qui ordinatus est, negavit Ordinationem suam, dicens & contra voluntatem se ordinatum fuisse, & non acquievisse, ita ut mox se indueret Chlamydem, & in Theatrum vadens expectaret ludos. Aliqui verò, qui cum ipso erant, fugientes ad Nazianzum pervenerunt. Hæc agnoscens multo dolore atque angustia sum repletus, cogitans Ecclesiarum, quæ ubique sunt, perturbationem & procellam, solum & per omnia pessimam. Oret igitur Sanctitas tua, & Dominum deprecetur, ut extinguat hanc validissimam tempestatem, & vel

vel modicam serenitatem donet Ecclesiis. Quæ verò & contra Deo Amicissimum Episcopum Dorotheum Martianopolitanum tentaverunt Adversarii veritatis efficere, & ex ipsis agnosces Domine, quæ ab eo ad Amatorem Christi Regiæ Urbis Populum per Epistolam dicta sunt. Hujus enim rei gratia, nobis ab aliis directum, exemplar earundem litterarum tuæ Sanctitati direxi.

SCHOLIION.

HOC Hypomnesticum est factum & scriptum antè unitam Ecclesiæ Pacem. Euthesius Thyanenſis Episcopus erat unus illorum Episcoporum, quos degradaverat Ephesina Synodus, & quos Maximiani Constantinopolitani Antistitis Concilium decreverat suis Thronis & civitatibus exturbandos. Hinc Firmus Cæsariensis Episcopus, primæ Cappadociæ Metropolitæ, Ponticæ Dioceseos Exarchus, zelosissimus Sancti Cyrilli adjutor in Ephesina Synodo, & in ista Constantinopolitana Aſſessor præfati Maximiani, cum armata manu venit Thynam, alium consecravit Episcopum, & conatus est Constantinopolitanam sententiam exequi, & ejicere Euthesium. At hunc adjuvit Thyanenſis Populus, nec non & Comitæ Longras Isauricum auxilium, atque ita ipsum Firmum cum omni sua turba ejecit. Ex quo lucet hæc antè pacem contigisse. Pax enim fuit sigillata & firmata per sacras jussiones Principis, ideòque nec Thyanenſis Populus, nec præsertim Comes Longras præsumpſisset in ipsam impingere. Porro Firmus ad hanc occasionem fuit non parum gavisus. Etenim spectantium ad ipsum Metropolitanam consecrationem Constantinopolitani Patriarchæ jam cõperant invadere: Hac occasione speravit sibi ac suæ Sedi reparare sua Privilegia. Theodoros Balsamon in Scholio ad sextum Sardicenses, & in Scholio ad secundum Constantinopolitanum, & in Scholio ad vigesimum octavum Chalcedonensem Canonem affirmat trium Autocephalarum Dioceseon Metropolitanas antè hunc posteriorem Canonem fuisse consecratos à suis Synodis. Videtur labi. Videntur fuisse consecrati à suis Exarchis. Nam hoc istorum jus invadit Regiæ civitatis Episcopus, & per istud inceptit se ostentare Patriarcham.

Hic Firmi pro Ephesina Synodo zelus fuit omninò laudandus. Attramen fuit sine sale. Etenim contra Sardicenses Canones ac totius Catholicæ Ecclesiæ consuetudinem ordinavit hominem neophytum, & invitum. Et hinc lucet homini plene invito ac voluntati repugnanti injectam Consecrationem esse penitus vacuum & nullam. Etenim hic novus Thyanenſis Episcopus, dum se vidit civitate ejiciendum, negavit Ordinationem suam dicens, & contra voluntatem se ordinatum fuisse, & non acquiescisse, ita ut mox induerit clamydem, & in Theatrum vadens exspe-

claret ludos. Nempe uti Laicus, & nulla ratione Episcopus. Et omnis Thyanenſis Populus acquievit. Non ejecit hominem, sed permisit adesse spectaculis. Nempe norat istiusmodi impressionem esse inane Attentatum. Notanda sunt verba: *Dicens contra voluntatem se fuisse ordinatum, & non acquiescisse.* Affirmant nos, licet invitum ordinemur, in suscipiendam, ut valida sit, Ordinationem debere tandem acquiescere. Lucidè ac insigniter hoc docet Sanctus Augustinus in litteris ad Donatum, in Donati Schismate Presbyterum, nolentem per penales Romanorum Imperatorum leges cogi ad unitatem Catholicæ Ecclesiæ, ac sempiternam salutem: *Attende quid Apostolus dixerit, Qui Episcopatum desiderat, bonum opus desiderat, & tamen tam multi, ut Episcopatum suscipiant, tenentur invitum, perducuntur, includuntur, custodiuntur, patiuntur tanta quæ nolunt, donec eis adsit voluntas operis boni.* Palam affirmat ipsos non consecrari, nisi talis voluntas ipsis antea extorqueatur. Et ita factum fuit Sancto Paulino, Sancto Pauliniano, Sancto Epiphano, aliisque non paucis, quos invitos scimus fuisse apprehensos, & consecratos. Hinc & Bassianus Ephesinus Episcopus de suo Antecessore Memnone dixit ad Chalcedonense Concilium: *Memnon invidiam habens in istis, quoniam diligebat ab omnibus, nihil non egit, ut expelleret à civitate. Et immisit manum suam, ut me ordinaret Episcopum Evazorum. Et hoc fecit. Ego autem non acquiescebam, sed ab hora tertia usque ad sextam coram Altari me plagis afflixit: Et Sanctum Evangelium & Altare sanguine impletum est. Bassiani sanguine, donec in Ordinationem consentiret. Episcopalis Ordinatio fieri debebat continuato ab heri usque hodiè jejuniis, ideòque differri non poterat ultra prandium: Hinc Bassianus ab hora tertia usque ad sextam permisit se percuti & sanguinolentari. Et tandem, quò plagas evaderet, consentit.*

Eadem de re scribit in funebri sui Patris Gregorii elogio, agens de Eusebio Cæsariensis Archi-Episcopi electione & consecratione, Sanctus Gregorius Nazianzenus: *Cæsariæ Civis de Archi-Episcopi creatione inter se contondebant, acrisque seditio erat, & quæ non faciliè comprimi ac sedari possit. Nonnulli Episcopi aderant, ut Archi-Episcopum darent. Sed cum in plures sententias multitudo distraberetur, tandem Plebs tota uno consensu primarij ordinis virum, vita quidem & moribus eximium, Divino tamen Baptismate necdum consignatum, invitum & repugnantem corripientes, simulque militaribus copijs, quæ tunc in urbe erant, opem adferentibus, in Sacratio collocarunt, & Episcopis obtulerunt, ab eisque petere insisterunt ut eum initiarent, & Antistitem proclamarent, suasioni interim vim admittentes: Non id quidem admodum modestè atque composiè, admodum tamen piè atque ardentè. Quid sit, & quò seditio progressa est? Coacti illi cum purificarunt, Antistitem renuntiavunt, in Throno collocarunt, manu tamen potius, quam voluntate, animique affectu, velut postea declaratum est. Eusebium baptizarunt, consecra-*

Epist. 204.

Orat. 19.

runt, ac inthronizarunt. Sed manu potius, quam voluntate. Attramen & voluntate. Nam sine voluntate manus operari non poterat. Pergit Gregorius: *Ut enim lubentibus animis decesserunt, ac sententiam suam in suo arbitrio & potestate habuerunt, consilium inter se incunt, haud scio an spirituale, sed incunt tamen, nempe ut nihil eorum, quæ gesta fuerant, ratum ac firmum esse ducerent, nec institutionem legitimam: Vim ei objicientes, qui non minorem ipse vim passus fuerat, ac sermones quosdam arripientes, ut petulanter magis, quam sapienter eo tempore prolato. Episcopi illi ad Episcopalis Consecrationis valorem volebant non duntaxat in consecrato, sed etiam in consecratis requiri voluntatem, non extortam, sed plenè liberam, ideòque sua in Eusebio opera clamabant esse irrita ac nulla. Adeò alieni erant ab illo Commento, quod vult Consecrationem plenè invitum contra omnem voluntatis renium posse imprimi. Verùm Gregorius Nazianzenus Episcopus potenter intercessit, demonstrans extortam voluntatem in ambobus sufficere. Et ista omnia in laudata oratione confirmat ejus filius Gregorius Theologus.*

Eadem est ratio istarum Ordinationum, quam invito Presbytero Sylvanus Calaguritanus in Hispania Episcopus, & quam Gregorio Mutinensi Episcopo impressit Joannes Archi-Episcopus Ravennæ. Primam in litteris Aſcanii Tarracoenſis Metropolitanæ ad Hilarum Papam, secundam habes in litteris Simplicii Pontificis ad præfatum Joannem. Ista violentia erat tunc adeò communis, ut Sanctus Augustinus scribat in secundo libro de adulterinis conjugijs: *Solemus eis, qui dimissa ob adulterium uxore nolunt castè vivere, sed ad novas transire nuptias, proponere etiam continentiam Clericorum, qui plerumque ad eandem sarcinam subeundam capiuntur invitum, eamque susceptam usque ad debitum finem, Domino adjuvante, perducunt. Dicimus ergo eis: Quid si & vos ad hoc subeundum Populorum violentia caperemini, nonne susceptum castè custodiretis officium, repente conversi ad impetrandas vires à Domino, de quibus nunquam antea cogitastis? Sed illos, inquit, bonior plurimum consolatur. Respondemus: Et vos timor amplior moderetur. Si enim multi Dei ministri repente atque inopinanter impostum susceperunt, sperantes se illustrius in Christi hereditate fulgere, quanto magis vos adulteria cavendo vivere continenter debetis, metuentes non in Regno Dei minus fulgere, sed in gehenna ignibus ardere. Dicit illos Populorum violentia capi, & Sacrum ministerii Ordinem illis repente ac inopinanter imponi, & tamen ipsos suscipere istud onus, sperantes fulgere in Christi Regno, & conversos ad impetrandas à Domino vires. Quia nempe nolentes volunt, & volentes nolunt. Omnis namque ista violentia infertur ad extorquendam voluntatem. Quæ dum non extorquetur, nihil fit, nihil fieri potest. Sine ipsa ordinatus potest imitari præsentem militem ordinatum à Firmo: Potest redire ad cingulum & sæculum.*

Porro hæ violentiæ olim fiebant ex variis causis. Lupi Opera T. VII.

Primò ex paucitate Clericorum. Dum Ecclesia indigebat Episcopo aut Clerico, & apta persona non erat ad manum, quandoque ex semetipso, quandoque ab Episcopo aut Clero accensus Populus rapiebat aliquem, raptumque ac sibi præsentatum Episcopus consecrabat. Secundò, ex avaritia. Ita nobilem virum Pinianum, quod illustris ac opulentus esset, & Hipponensis & Tagastensis Ecclesia studuerunt suo Clero per violentiam adscribere, atque ita quæstio nata est inter earum Episcopos, Sanctum Alipium ac Sanctum Augustinum. Eo enim tempore Clericum sequebantur omnia ejus bona, & cum ipso devolvebantur in Ecclesiæ dominium, ideòque quidam Populi conabantur opulentos rapere. Tertio, rapiebant ex invidia. Ita quidam Episcopi suos, quos oderant, Archi-Diaconos, aut raptu, aut alia violentia consecrabant in Presbyteros. Ita & Patriarchæ, Primate, ac Metropolitanæ invisos sibi Clericos violenter consecrabant in Episcopos: Quo eos ex sua Ecclesia, ac à suis oculis sub honoris fuce ejicerent. Ita Basilianum à Memnone Ephesino, à Joanne Ravenate audivimus consecratum Gregorium Mutinensem Episcopum.

Quarta violentiæ causa fuit jussio Principis. Quandoque justa, quandoque iniqua. Etenim Capiteales reos, aut undecumque sibi suspectos, dum clari sanguinis aut eminentis dignitatis essent, Principes non rarò jubebat tonderi in Monachos, aut etiam consecrari in Episcopos vel Clericos. Juxta variam personæ qualitatem. Sic enim consecrati nequibant ad cingulum redire, aut Reipublicæ creare periculum. Sunt plurima exempla. Et hæc palam demonstrant fuisse necessariam, ac semper consecrato adfuisse salutem extortam voluntatem. Nam sine illa quis adulus possit fieri Monachus? Regia jussio aut consecrationem imponebat aut mortem, atque ita voluntatem extorquebat. Quintam violentiæ causam educunt in sua adversus eam lege Imperatores Leo ac Majoranus: *Sane non injusta suspicio est huic operi Parentum colludiam plerumque misceri, dum Liberis aliis amore nimio gratificantur, & alios injusta sententia persequuntur, invitos filios præfati oneri subdidisse. Non ob omnimodam voluntatis carentiam, sed ob ejus violentam extorsionem invitos. Istiusmodi consecratio erat obnoxia multis incommodis. Hinc præfati Imperatores adversus illam sanxerunt: Ad suscipiendum Clericatus officium unicuique nos optionem dedimus, non legem. Quia quamlibet Sanctum onus, ut volentibus patitur imponi, ita ab invitum jubemus arceri. Nonnullorum enim persuasio Sacerdotum reluctantiibus onus istud imponit, ut improvidas mentes violentiæ intercedentis offensa ad odium pie Religionis instigat. Eo ergo licentiam hujus præsumptionis excludimus, ut si quisquam probatus fuerit, vi coactus, sub contumelia publica Clericatus officia suscepisse, licentiam commodemus apud Judices competentes hujusmodi admittam damnare, illo suæ reddito voluntati, qui coactus non potuit consecrari. Si quis sanè Episcopus fuerit ordinatus, hanc consecrationem nullam violari.*

Q

violari

violari accusatione permittimus. Palam faciunt pro habitibus extortam voluntatem. Hinc solos Clericos, non autem ita ordinatos Episcopos permittunt redire ad sæculum. Propter supremam Episcopalis dignitatem sanctitatem. Imitantur suos Antecessores, qui ordinatum è Curiali Clericum permittebant revocari ad curiam, non Episcopum. Data est lex Consulatu Magni & Apollonii, anno istius sæculi sexagesimo, vigesimo primo & ultimo Magni Leonis Pontificis. Quare non est dubitandum, quin ipse fuerit Author legis. Et juxta ipsam Simplicius Pontifex processit in causa Gregorii, quem Joannes Ravenne Metropolitam non per electionem, sed per invidiam jussit ad se violenter pertrahi, atque ita non per animi tranquillitatem, sed per amentiam ei impressit Mutinensis Ecclesiæ Episcopatum. Reclamantem non exaudivit Simplicius, sed jussit abire Mutinam, exemptum tamen à potestate Joannis.

Nihilominus in opusculo de Formosi Pontificis Ordinationibus Auxilius Presbyter, & ipsum in opere de Sacris Ordinationibus sequens Joannes Morinus volunt Sacram Ordinationem, licet plenè invito, & contrariam voluntatem plenè habenti imprimatur per violentiam, esse ratam ac validam. Et hic istud probat per jam adducta, quæ ipsi manifestè non favent, exempla. Est tamen unum, quod ipsi videatur favere. Nempè Ordinatio Macedonii Anachoretæ in Presbyterum, facta per Flavianum Antiochiæ Patriarcham, & descripta per Theodoretum in religioſa historia: *Postquam Magnus Flavianus magno Dei Gregi Pastor est ordinatus, & Macedonii virtutem cognovit, de montis illum vertice per objectionem acculationis speciem abduxit, & sub mysticum sacrificium Altari admovit, coaptavitque in numerum Sacerdotum. Cumque peracta Liturgia hoc illi quidam indicasset, ignorabat enim prorsus quid egissent, primum quidem convitiis & asperis verbis profudit universos, deinde accepto baculo, quo innixus propter senium incedebat, Pontificem ipsum, & alios qui aderant, insecutus est, Ordinationem hanc ratus montis sibi verticem, optatamque habitationem erepturam. Sed eum quidem sic indignantem egrè tandem amici quidam sedaverunt. Expleto autem hebdomadis circulo, cum redisset dies Dominicus, iterum revocat illum Magnus Flavianus, rogatque ut celebratam cum ipsis interire. Tum ille ad eos, qui venerant, ait: An vobis non sufficiunt ea quæ acta sunt, sed iterum vultis me creare Presbyterum? Et respondentibus illis fieri non posse, ut his fiat eadem manus impositio, non acquievit, nec profectus est, donec illum tempus & familiares hoc sæpius edocuerunt. Scimus sanè haud laudandam multis visum iri hanc narrationem, apposui tamen memorabilem judicans, ut idoneam ad mentis ejus simplicitatem, animæque puritatem demonstrandam.*

Respondeo Theodoretum de hoc Flaviani opere sensum esse ambiguum. Ipse enim in præfati Hypomnystico lucidè proficitur Episcopalem Consecrationem, quam homini penitus non vo-

lenti, ac plenè repugnantem Metropolita Firmus apud Thyanenses impresserat, fuisse vacuum & nullam: Et istum fuisse sensum Orientalis Ecclesiæ. Et hunc omninò respiciens scripsit Macedonii Consecrationem multis displicuisse. Quidam tamen volunt ipsam non spectare ad præsens Propositum. Etenim Macedonius non fuit reluctans aut invitus, sed dumtaxat nefcius factorum, ac rerum imperitus. Episcopalis, quarum virtutem ignorabat, benedictionibus caput suppositus volens & gaudens, ideoque videtur in omnem ipsarum effectum consensisse. Præfati volunt fuisse unum ex istis, de quibus ad Michaelē Moregium Arelatensem Archi-Episcopum rescripsit Innocentius tertius: *Tunc ergo Characterem Sacramentalis imprimat operatio, cum obicem contrariæ voluntatis non invenit obstitentem.* Verùm Pontifex de solis infantibus, amentibus, ac dormientibus loquitur. Mentis compotum, ac præsertim vigilantium est longè alia ratio. Etenim in Commentario ad quinquagesimum octavum Sancti Isaiæ caput Beatus Hieronymus quosdam ridet, quod sustinerent hunc articulum: *Clandestina vocis imprecatio Clericos ordinat nescientes.* Proinde Macedonii Ordinatio etiam isto tempore fuit plurimùm ambigua, plurimùmque suspecta. In fine septimi libri de Baptismo contra Donatistas Sanctus Augustinus agit questionem, an Baptisma, in quo totum, tam ex dantis, quam ex suscipientis parte mimicè ac joculariter sine voluntate ageretur, esset validum ac ratum, & respondet: *Utrum approbandus esset Baptismus, qui sic daretur, Divinum iudicium per alicujus revelationis oraculum, concordati oratione, & impensis supplicii devotione gemitibus, implorandum esse censerem.* Idem olim dubium fuit

Cap. 53.

Porro circa Sacras Ordinationes, & aliorum Sacramentorum administrationem legimus plura non solius Flaviani, cujus non est tanta auctoritas, sed & Sanctorum Patrum Acta, quæ non possimus in exemplar assumere, longè minus in regu-

regulam. Quoniam sunt hetroclyta, ideoque admiranda plurimum, nullatenus imitanda. Etenim de Sancto Phadimo, Amaseno Episcopo, totius Ponti tunc Metropolitæ, & Sancto Gregorio Thaumaturgo, Episcopo Neo-Cæsariensi, scribit in hujus elogio Sanctus Gregorius Nyssenus: *Cæterum cum Phadimus, cui Divinitus à Spiritu Sancto præsentia futurorum quadam vis inerat, in illo tempore Amasenorum Ecclesiæ Antistes esset, & omni studio laboraret, ut Magnum Gregorium, in potestatem redactum, Ecclesiæ administrationi præficeret, ut hic Sacerdotem id agitare sensit, cogitare coepit, qua ratione latere posset, aliàs ad aliam solitudinem transfens. Sed posteaquam nihil intentatum relinquens ille vir magnus Phadimus, & omni machinatione utens, non poterat vitum ad Sacerdotium adducere, innumeris oculis præcaventem, nequando Sacerdotis manu caperetur, atque uterque inter sese studio certarent, illo quidem capere, hoc verò persequentis manus effugere cupiente, idcirco impetu quadam Divino Phadimus ad propositum studium procedens, nihil curans interjectum spatium, quo à Gregorio dirimebatur, quippe ille aberat itinere tridui, sed ad Deum suspiciens, præcursusque ut & ipse & ille pariter in illa hora à Deo respicerentur, loco manus impositionis Gregorio adhibet sermonem, Deo consecrans eum, qui corpore coram non adesset.* Eum consecravit Episcopum ad civitatem Neo-Cæsariensem. Non solummodo absentem, sed & plenè reluctantem, ideoque de sylva gyrantem in sylvam.

Nec ea fuit solius Phadimi sententia. Etenim quod etiam Sanctus Genadius Patriarcha Constantinopolitanus Sanctum Danielem Styliem distantem consecraverit in Presbyterum, & quod Daniel consecrationem duxerit ratam, ac in ipsa ministraverit, testatur ejus vita apud Symeonem Metaphrasten ac Laurentium Suriem. Quin & plures fuisse istius sententiæ sectatores, supra audivimus à Sancto Hieronymo. Huc etiam spectat opinio nescio cujus Egabrensis in Hispania Episcopi, qui cæcus consecrandis Clericis imponebat manus, benedictionis verò formulam jubebat recitari per Presbyterum. Ita habes in secunda Hispalensi Synodo. Isto igitur tempore quidam docebant tria. Primò, quod sola citra manus impositionem oratio posset consecrare Clericos. Secundò, quod consecrare posset etiam nescientes ac invitos. Tertiò, quod etiam absentes. Et omnia tria meritò damnavit, ac derisit Sanctus Hieronymus. Eiusdem mentis fuit Theodoretus, & omnes Eruditi. Et hinc discimus laxas ac periculosas opiniones esse vetustas in Ecclesia. Etiam de Sancto Ignatio, tertio post Sanctum Petrum Antiochenæ Ecclesiæ Episcopo, scribit in marginalibus ad octavam Synodum Scholiis Anastasius Romanæ Ecclesiæ Presbyter Cardinalis, ac Bibliothecarius: *Tradunt Græci, quod parvulus, quem Dominus advocatum statuit in medio dicens, Nisi conversi fueritis, & efficiamini sicut hic parvulus, Iste Ignatius fuit, & idcirco hunc Desiderum nuncupant. Undè nec Apostoli ausi fuerint ei, cum ad Ecclesiæ Præsulatum pro-*

Christ. Lupi Opera T. VII.

moveretur, amplius manus imponere: Nimirum quem ore Dei laudatum, & ipsius tactu sanctificatum cognoverant. Item Græci affirmant Sanctum Amphilochem, Iconiensem Episcopum, Lycaoniæ Metropolitam, fuisse non per Episcopos consecratum, sed à Sanctis Angelis. Ita testatur Nicephorus Calixtus. Adduci possint plura exempla. Verùm nulla ratione possint verti in regulam.

CAPUT XLVI. -- 134

Epistola Dorothæi Metropolitæ, missa ad Populum Constantinopolitanum.

Revente Reverendissimo Martino Compresbytero, suscipimus à vestra Charitate litteras, & colligentes nosmetipsos in idem, & legentes eas confusi sumus immodicè, colligentes quia in tali tempore multorum millium Charismatum plena, & amica Dei navis vestra piorum Sacerdotum sicut nunc æstuat: Ita ut nonnulli quidem vestrorum Catechumeni de hac vita exierint; alii verò vita desiderantes ultima Communionis Judicium, in ipso vitæ termino id non potuerint obtinere, eò quod adversarentur communicare cum impiis, sed sic ad Dominum migraverunt. Verumtamen nostræ fidei nobilitatem recordati, quam didicimus à prioribus temporibus, ad gratiarum actionem conversi sumus, omni tribulatione deposita. Quia & ille iustus Judex, cum sit etiam clemens, & per omnia nostrum Propositum noverit, etiam sola voluntate contentus est. Et ad nostram sæpè intentionem mensurat divitias misericordiæ suæ, ac fontem propriæ largitatis. Verumtamen vestræ Charitatis Epistolam non nos soli cognovimus, sed etiam legi eam Christo amicis Plebibus, cum litteris Orientalium Deo amicissimorum Episcoporum, coram Ecclesia fecimus. Communem orationem cuncti pro vestra stabilitate ac fiducia, quæ secundum Deum est, cum compunctione cordis & lachrymis obtulimus Domino Christo, ut ad summa Ecclesiæ Gubernacula in tempestate hac maxima deprecantes.

Sed his ita gestis à nobis in Domini corde, nequam Dæmon stimulatus de his, quæ ab omnibus pariter atque affectu sincero fiebant, præparavit ut superveniret ad Civitatem nostram cum Magnificentissimo & Religiosissimo Magistro militiæ Plintha Saturninus quidam, qui diffamabat semetipsum ab Apostatis & Prævaricatoribus Episcopum fuisse ordinatum nostræ Metropoli. Qui & per violentiam capere hanc studuit patrocinio viri prædicti. Sed Spiritus armati virtute Populi nostri, Imitatores vestræ in Christo fortitudinis facti sunt. Omnia enim reliqua in præ-

O 2 senti

fenti postponentes, intus intra sanctæ Ecclesiæ Septa Psalmis & Hymnis, & Canticis Spirituallibus semetipsos armantes, machinamenta Adversariorum omnia, & Saturnini artes, & concinnationes eorum, qui etiam patrocinabantur, telam araneorum ostenderunt. Præparaverunt semetipsos ante de vita exire præsentem, quam nequam & impium suscipere Pseudo-Episcopum: Maxime cognoscentes, quia unam Domini & Salvatoris nostri naturam prodigiosè denunciet, alteram negans.

Si enim, sicut putat, una natura est, necesse est eam aut mortalem esse aut immortalem. Et si mortalis est hæc circa eorum impiam factionem, igitur Deus Verbum passibilis atque mortalis est. Si verò hanc impassibilem dicunt, clarè circa illos Christianorum gloria est convicta, & salutis Baptismi eventitur Donum. Ad quid enim jam pertinebit, quod Apostolus ait: *Quicumque in Christum baptizati sumus, in mortem ipsius baptizati sumus. Consepulti enim sumus ei per Baptismum in mortem? Ubi verò est & id, quod est scriptum; Sicut plantati facti sumus similitudini mortis ejus, sic etiam Resurrectionis erimus?*

Propter ista igitur simili zelo Reverentiæ vestræ motus nostræ Ecclesiæ Populus festinavit non deserere vestra vestigia. Undè & clementis Dei gratia effulgens super nos hoc præparavit, ut omnem inimicorum conatum fumi vice dissolveret. Saturninus autem, sicut venerat, sic discessit. His igitur ita factis, & dum prædictus Venerabilis Presbyter Martinus propter id ad Regiam pergeret civitatem, justum esse arbitrati sumus per humiles litteras nostras hæc ipsa sicut Dilectis nobis innotescere, & rogare amicam Christi Dilectionem vestram, ut reaccenderes, per pium zelum ad Deum, pium desiderium circa Patrem vestrum, quoque Episcopum nostrum, hujus quidem sine oblivione habeatis memoriam vos, qui per ea, quæ docuit, ac docet nunc usque, dum leguntur, semper juvenimus.

Permanete verò in sana Confessione Patrum, qui in Nicæa congregati sunt, absque omni simulatione clamantes: *Credimus in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum. Ex Patre natum ante omnia secula. Consubstantialiam nobis quippe, ut ex semine Abraham & David, circa humanitatis naturam. Neque enim quiescimus unquam dicere duas naturas in Filio. Licet non videatur Hæredibus impiæ culturæ Apollinarii, qui dignus est exuri. Et undè tamen confitentes Creatorem, Operatoremque universorum? Secundum Deitatis rationem. E Spiritu Sancto & Maria Virgine? Secundum humanitatis fructum. Impassibilem & immortalem? Secundum humanitatem. Hæc incessabiliter meditamini, in his permanete. Ut profectus vester manifestus in omnibus sit. Rogamus autem vos, o amice Dei Grex Christi, quod per operationes ac deprecationes supplicetis Domino Christo, ut quantocius hanc totius orbis terrarum increpet tempestatem, & profundam nobis Ecclesiarum pacem donet.*

S C H O L I O N .

Dorotheus Martiano-Politanus Episcopus, secundæ Mœsiæ Metropolitæ, etiam fuit degradatus Ephesi, & per Constantinopolitanam Patriarchæ Maximiani Synodum justus expelli ex sua civitate ac Throno. Justissimè. Et enim ipse est, qui primus in Constantinopolitana Ecclesia ad plenam Patriarchalem præsentis Nestorii Synaxim non erubuit pro concione dicere: *Si quis Mariam esse Dei Param dixerit, anathema sit.* Ita præsumpsit universam Ecclesiam anathematizare. Istud de ipso Sanctus Cyrillus in pluribus, apud primam Ephesini Concilii partem extantibus, Epistolis queritur. Hinc igitur præfatus Maximianus in ejus locum consecravit Saturninum, & cum militia Magistro Plinthæ, ac insigni armata manu transmisit Martiano-Politanum, expulso Dorotheo inthronizandum, Verùm scabiosus Populus adjuyit Hæreticum Episcopum, & Plintham cum Saturnino ejecit. Et enim ex præcedenti Hypomnystico audivimus hoc esse factum antè Ecclesiarum pacem. Istiusmodi turbæ permoverunt & compulerunt Imperatorem Theodosium ad pacem conciliandam. Et ab ipsa Dorotheus cum Eucherio fuit exclusus, ideoque iterum justus ejici à sua Ecclesia. Et fuit ejectus, & Saturninus pro ipso inthronizatus. Et enim inter Episcopos, qui Sancto Flaviano Constantinopolitano, Eurychem Archi-Mandritam damnanti, Synodaliter assederunt, primus fuit Saturninus Martiano-Politanus.

Ex præsentis Epistola addiscimus plura. Primo, quod in ipsa etiam Constantinopolitana civitate post Ephesinum Concilium fuerit tantæ turbæ, ut multi Catechumeni ac Pœnitentes noverint à Maximiano Episcopo baptizari aut reconciliari. Maluerunt sine Sacramenti Viatico transire ad aliud sæculum. Percinaciter cupiebant recipere suum Episcopum Nestorium. Secundò discimus, quod de istiusmodi morientibus, dummodo tamen veram, licet imperfectam, Dei dilectionem habeant, nequaquam sit desperandum, sed sperandum optimè. *Quia & ille Judex, cum sit etiam clemens, & per omnia nostrum Propositum noverit, etiam sola voluntate contentus est. Et ad nostram sæpè intentionem mensurat divinitas misericordiam suam, ac fontem propriæ largitatis.* Novit istud nostrum Propositum, de quo edixit Tridentina Synodus: *Contritio est dolor animi, ac detestatio de peccato commisso, cum Proposito non peccandi de cætero.* Quod Propositum haberi non potest, nisi per fidem & charitatem. Terriò discimus, quod hanc nostræ fidei, seu contritionis virtutem à Majoribus acceperimus. Dorotheus enim hæc ex communi Orientalis Ecclesiæ sensu loquitur, ideoque est omninò audiendus. At valdè detestandus est, quod ipsa valere velit in turbulentis Nestorianis contumaciter detestant-

S C H O L I O N .

EX hac Epistola discimus, quod turbida Constantinopolitani Populi pro Nestorio rabies quotidie decreveret ac mitigaretur. Quia nempe Maximianus Episcopus non desinebat opportunè ac importunè instare, itemque arguere & increpare, immò & Nestorii Fautores Episcopos ubicunque ejicere, & alios consecrare in ipsorum Cathedras. Hi ejecti veniebant Constantinopolim, & sua calamitate Populum reducebant ad sana consilia. Inter hos erant Joannes, Petrus, Elizeus, Alphius, & Jephthale. An Petrus fuerit Trajanopolis, an Prusæ Episcopus, nescio affirmare. Item ignoro aliorum Sedes. Interim Theodoretus studet confortare suæ Factioni addictos Constantinopolitanos, affirmans se & suos persistere firmissimos. Erant isti, qui ad audientias ipsius conciones frequenter navigarant Chalcædonem. Eos conatur obdurare in sua contumacia contra Ephesinam Synodum.

Harum rerum Socrates compendio meminit: *Cæterum post depositionem Nestorii gravissimus tumultus Ecclesias Constantinopoli occupavit. Nam divulsus est Populus ob inanem & stultam illius garrulitatem. Clerici quidem omnes eum anathematizarunt. Sic enim nos Christiani sententiam contra impiè loquentes prolatam vocare consuevimus, quando illam velut in tabula propositam publicè omnium oculis ac notitiæ subicimus.* Affirmat hæc contigisse ante Maximiani electionem. Contigisse videntur adversus illam. Ad ipsam ex Principis justu processurus Clerus videtur Ephesinum de Nestorio iudicium ac anathema publicè per civitatem affixisse, atque ita fuisse apud omnes contestatus, quod legitimè procederet ad creationem novi Episcopi. Et adversus hoc videntur à Populo quidam turbas concitasse. Eadem ferè Socratis verba Liberatus Diaconus inseruit suo Breviario. Hæc igitur turbatio permanit etiam post Maximiani consecrationem.

stantibus communicare suo legitimo ac Orthodoxo Episcopo. Hujusmodi homines, si vel scintillam charitatis haberent, non lacerarent Corpus Christi, quod est Ecclesia. Quartò discimus, quod Joannes Antiochiæ Patriarcha, & cuncta ejus Factio firmissimè crediderint, quod Sanctus Cyrillus, ac ipsi adhærens Ephesina Synodus docerent unicam naturam in Christo Domino. Hæc fuit tota radix istius pertinacis odii.

CAPUT XLVII. --135

Alia Epistola Theodoretæ ad Populum Constantinopolitanum, commendatitia.

Quantum nos anxios facit error eorum, qui rectam viam dereliquerunt, tam lætificat vestra Deo Amabilitatis fervens Zelus pro Evangelica fide. Invenimus enim & Beatum Paulum dolentem quidem nimis de infania inimicorum, reanimatum tamen de unitate fidelium. Unde & Timotheo scribens tristitiam, quam de illis habebat, revelavit & refrigerium, quod de istis, inquit: *Nosti quia averti sunt à me omnes, qui sunt in Asia. Quorum est Philetus & Hermogenes.* Et ostendens factam sibi per illam angustiam Divinitus consolationem, mox superadjecit & hæc: *Dei Dominus misericordiam Onesiphori Domui, qui sæpe me refrigeravit, & catenam meam non erubuit. Et veniens Romam studiosus me quaesivit, & invenit. De illi Dominus invenire misericordiam à Deo.*

Maximam igitur & nos habemus consolationem, Deo Amabilitatis vestræ devotionem. Et firmitas fidei vestræ dissolvit tristitiam nostram, quam parit hyems, quæ comprehendit Ecclesias. Unde etiam sæpius scribens festinamus etiam accipere sanctam lætionem vestram. Et indicamus quia nos nocte ac die pro pietate laborem suscipimus, & speramus nos non perdituros usque ad mortem doctrinam traditam nobis à Sanctis Apostolis. Attestantur verò his litteris & Domini mei sanctissimi, & Deo Amicissimi Episcopi Joannes, & Petrus, & Elizeus, & Alphius, & Jephthale: Qui elegerunt expelli ab Ecclesiis sibi commissis, & multa millia luctuum species sustinere, quam perdere Apostolicam hæreditatem. Confidentes igitur, quia non sustinebimus despicere, ut vel una syllaba Doctrinæ, quam percepimus, corrumpatur, stete in Fide, viriliter agite, & confortamini. Omnia vestra in charitate fiant. Et Deus pacis erit vobiscum.

Christi Lupi Opera T. VII.

CAPUT XLVIII. -- 136

Epistola Joannis Antiocheni Episcopi ad Helladium Tharsi Episcopum, quando allata sibi Maximiani Synodica, noluit ejus nomen in Dypticha recipere.

Condelector tuæ Religiositati, quæ sic clarè pugnavit. In circuitu namque ambulanti- bus impiis vestra effulsi Ecclesia. Non enim pacificè ramum portabant Olivæ, qui venerant, sed sanguinem & mortem infatigabiles requirebant. Undè defendentes in omnem prædicabimini Orbem terræ, & claritatem vobis universa sæcula non deducunt. Tales enim sunt piorum fortes animi, ut facilius universa deponant, quam piæ fidei possessionem. Circa quam quicunque damnificati fuerint, nihil eis prodest, etiam si totum Mundum lucrentur, juxta Domini vocem. Qui verò lucrati hoc fuerint, hæc quidem æternæ sunt vitæ, obtinentes possessionem, qua nihil dignum est eorum, quæ præsentia sunt, nisi futura tantum: Et quæ parata sunt piis, his qui parvo quidem tempore habent pro pia Religione fiduciam, in illum verò, qui absque senectâ & sine est, ordinem mutabuntur.

SCHOLIION.

Quis & qualis fuerit hic Helladius, docet nos Theodoretus in Religiosa Historia. Exponit Sancti Theodosii apud Antiochiam Archi-Mandritæ mortem ac sepulturam, & prosequitur: *Gregis verò Præfecturam suscepit admirandus Helladius, qui per annos sexaginta laboribus illis defunctus, Cilicum postea Divinitus est factus Antistes, pristinam non deserens Philosophiam, sed laboribus suis Pontificales quotidie sudores adjiciens. Proinde ad Episcopatum pervenit valde senex. Et hinc ejus lapsus est magis deplorandus. Nam & ipse est unus istorum quatuor, quos Constantinopolitana Maximiani Episcopi Synodus jussit singulariter ejici, & quos Sanctus Cyrillus exclusit à pace. Hæc Epistola nos docet duo. Primò, quod Venerabilis Maximianus sue consecrationis ac inthronizationis Synodicas litteras non solummodo per tres nuper Autocephalas, & jam à Constantinopolitanis Episcopis invadi cæptas Dioceses, sed etiam per omnes Patriarchatus miserit: Præsertim ad Patriarchatum Antiochenum. Ad omnes & singulas illius Me-*

tropoles. Et hoc præter morem. Patriarcha enim suam Synodicam non nisi ad alios Patriarchas solebat transmittere: Hi ad suos Metropolitans, horum quisque traducebat ad suos Suffraganeos. Morem inverti compulsi Joannis Patriarchæ ac totius Orientalis Diocesis adversus Ephesinam Synodum, ac præsertim adversus Maximiani promotionem durissima rebellio. Hi omnes Nestorium pro iniquè damnato, Maximianum habebant pro intruso ac superordinato, ideoque ejus Synodica nulla erat spes admissionis. Porro Maximianus volebat istorum Episcoporum, ac præsertim Helladii, utpote sibi singulariter adversantis, tentare obedientiam, aut eorum contumaciam toti Mundo manifestam facere, atque ita habere firma fundamenta ad exequendam in ipsos suæ Synodi sententiam.

Et Helladius permansit durissimus: Noluit Synodicas admittere. Notanda sunt hæc Epistolæ verba: *In circuitu namque ambulanti- bus vestra effulsi Ecclesia. Affirmant quod plures per primam Ciliciam Episcopi ac Ecclesiæ cesserint violentiis, & admiserint Synodicam: Et quod cum omni sua Ecclesia Helladius permanserit pertinax. Notanda sunt & hæc: Non enim pacificè ramum portabant Olivæ, qui venerant, sed sanguinem & mortem infatigabiles requirebant. Edicunt tria. Primò, quod Maximianus armatam Apparituram suæ Synodice adjunxit. Secundò, quod hi terribiles Executores Clero ac Populo, si obedirent, pacem sponderint. Tertio, quod recalcitrantibus sint minati extrema, usque ad effusionem sanguinis. Verum Tharsensis manserunt firmissimi in sua inobedientia. Hinc pergit Epistola: *Tales enim sunt piorum fortes animi, ut facilius universa deponant, quam fidei possessionem. Proinde Populus ejecit præfatam Apparituram, cum Helladio protestans se paratum ad omne exterminium. Et ista Joannes Patriarcha fovit ac stabilivit per præsentem Epistolam. Eadem Imperatorem Theodosium permoverunt ad potenter conciliandam pacem.**

Præsentis Epistola nos secundò docet, quod omnes olim Patriarchæ sua invicem nomina inscriberent Sacris suarum Ecclesiarum Dypticis, & ipsa ad Sacro-Sanctum Sacrificium per Diaconum recitarent. Et viventium, & mortuorum. Et inter ipsos numerari à Sancti Joannis Chrysostomi tempore cœperat Constantinopolitanus Episcopus. Etenim de extincto per Alexandrum Antiochiæ Patriarcham Eustatiano schismate, itemque schismate, quod ob injustam laudati Joannis damnationem fuerat inter Romanam ac omnem Orientalem Ecclesiam, Innocentius primus Pontifex ad Bonifacium Presbyterum scripsit, quod laudatus Alexander ad firmendam pacem sponderet Joannis nomen inscribere ac recitare. Quod ipsum tandem admisit Alexandria Ecclesia. Exstant hæc de re Sancti Cyrilli ad Joannis Successorem Atticum, & hujus ad illum eruditæ Epistolæ omnino videndæ. Et venerabilis Theophanes, tunc Presbyter, & Abbas Monasterii ad Bajas, postmodò Antiochenus Pa-

Astor. 10.

Patriarcha, post recitatum Sancti Ephremii Antiocheni olim Patriarchæ testimonium dixit ad sextam Synodum: *Ephremius hic erat Patriarcha Antiochiæ, & recensetur in sacris Dypticis Sanctæ, quæ hic est, magna Ecclesiæ. Ex quo videtur colligi, quod alienorum Patriarcharum nomina fuerint recitata in solis Cathedralibus Ecclesiis. Et de Bassiano Ephesino Exarcho ac Sancto Proclo Constantinopolitano Episcopo, inter se reconciliatis post lites circa Bassiani promotionem, Theophilus Constantinopolitanæ Ecclesiæ Presbyter dixit ad Chalcedonensem Synodum: *Bassianum suscepti Sanctæ memoriæ Proclus communicantem, & Synodalibus litteris honorans eum dimisit ad Ephesum, & in Dypticis posuit ejus nomen, & recitabatur usque ad modicum abhinc tempus. Etiam trium Autocephalorum Primatum nomina videntur olim fuisse inscripta ac recitata apud Patriarchales Ecclesias: Et isto jure ipsos privare noluerunt inter invasionis primordia ipsi etiam Constantinopolitani Episcopi. Quidquid sit, Maximianus Episcopus nomen suum inscribi ac recitari voluit etiam apud Tharsensem Ecclesiam, atque ita nos docet istam honoris speciem consuevisse tunc alienis Patriarchis impendi, non dumtaxat in Patriarchalibus Ecclesiis, sed & in cunctis Metropolitanis. Forfitan & in cunctis Cathedralibus.**

CAPUT XLIX. -- 137

Item Epistola Joannis Antiocheni Episcopi ad Clerum & Populum Tharsensis Ecclesiæ, quando personuerat, quod Imperator jussisset, ut inde pelleretur Helladius, eò quod minime suscepisset Maximiani Episcopi Constantinopolitani Synodica.

Fama quædam novelli Facti contra Ecclesiam vestram significata, nobis etiam annuntiata est. Sive autem fama est, sive res, quam fore venit in notitiam vestram, quæ benè ac magnè inchoavit pro Christi Fide certamina fortiter propugnare, & favillam arbitrari ipsam Facti, quæ contra vos nuntiata est, novitatem. Talia enim novit quidem dextera Dei dissolvere. Scit verò & egregius animus irrisione digna monstrare. Undè rogo vestram in Christo Beatitatem, neque corpore, neque anima præter illa, quæ olim nobis cognita sunt, aut sapere, aut in consilium sumere. Vult enim Deus, ut ex nulla re, quæ apud homines vel tristifica est vel suavis, occa-

sionem perditionis Fidei faciamus. Nam si quæ ventilantur causæ dissidii, de Sedibus aut Præsidentibus essent, & non de piis impiisque Dogmatibus, forsan haberet aliquam veniam remissio animi. Si verò Confessionis est tempus, quæso ut Fidem, quæ sola, omnibus præferamus: In qua & spem salutis habemus. Pro qua hi, qui ante nos fuerunt, & vitam despexerunt & mortem. Neque ad patiendum quodlibet hæsitantes, neque ad agendum. Ne appareat inter vos aliquis, qui Commune prodat in animæ suæ damnationem. Magis autem nè quis appareat in Ecclesia vestra, qui non sit Defensor pietatis: Et putans bonum esse segnitatem. Decet enim & amicum Deo esse, ut omnis, qui apud vos, perfert unusquisque in ordine suo & ætate ostendere fortitudinem pro pietate Religionis ad Deum, & Sacerdote sancto, & pro Civitate, quæ & magnum dixerim quoque Paulum protulit. Illum, quem nullum periculum à Christi charitate sejunxit. Quamvis vel si famam vanam, ea quæ dicuntur esse, noscamus.

SCHOLIION.

Hæc Epistola docet, quod Helladii pertinaciam & Clerus & Populus adjuverit. Item quod Imperator Theodosius ipsam penitus improbarit, ideoque Ephesini Concilii Decretis constans adhæserit. Hinc enim & Maximiani Synodicas dedit armatam executionem, & Helladii duritiam cepit adeò malè, ut fama ferret emanasse Edictum, quo ille juberetur expelli civitate & Throno. Etiam ad Joannis Patriarchæ aures ipsa pervenerat, & hæc ab illo litteras extorserat, ideoque non carebat fundamento. Nec dubitandum est, quin eadem fama etiam Clero ac Populo omnia extrema promiserit. Hinc Joannes ipsos zelosissimè armat, clamans non esse quæstionem de Sedibus aut Præsidentibus, non de solo Maximiani Episcopatu aut nomine admittendo, sed agi de fundamentalibus Catholicæ fidei articulis, de admittendis Cyrilli Capitulis, quæ omnis Orientalis apud Ephesum Ecclesia acerbissimè damnarat. Eos obiectatur, ut recogitent se esse Concives Sancti Apostoli Pauli, ideoque & ejus pro Evangelico Deposito zelum usque ad tormenta aut fortunarum spolia, immò usque ad mortem æmulentur. Esse jam tempus Martyrii.

CAPUT L. ---138

Epistola Joannis Antiocheni Episcopi ad Alexandrum Hieropolitanum de Aristolao, quem pro pace faciendâ misit Theodosius Imperator ad eundem Joannem, & Cyrillum Alexandria Patriarcham cum Epistolis suis, per quas Synodus omnibus inter eos pacem fieri iussit.

Qui me vocavit ad Constantinopolim, jam in januis est Mirandissimus Tribunus Aristolao. Si autem in nostra fuerit potestate ire vel non, responsione congrua opus est, & quæ ex communi deliberatione descendit. Si verò violentum sustinuerimus aliquid, vel hoc eveniat ut valedicamus ad invicem. Licet nostrum corpus ita sit fragile, ut si Cyrillus millibus contra me necessitatibus abutatur, vias me assumere possibile non sit. Scriptum mihi est enim ab aliquibus amicis & propriis, quia & in via mihi dolus interfectionis compositus sit, si passus fuero iter assumere. Et hæc agnoscens, quæso, ut post Collectam, quæ hoc tempore Cyri fieri solet, simul cum Domino meo, Deo Amicissimo Episcopo Theodoro, & his quotcumque repereris, advenire absque mora digneris. Ea enim, quæ ad fidem pertinent, si cum fastidio cœperint agi, ad extrema pervenient, dum quid sim responsurus, ignorem. Propositiones verò, quæ nunc adferuntur, apertè sunt impiæ. Nam Cyrilli quidem Capitula obumbrata habent incongruitatem, nunc autem qui potestatem obtinuerunt, inimici Dei proponunt anathematizandos esse hos, qui dicunt duas naturas: Quod nec ipse, qui primus exstat illorum, Cyrillus dicere clarè præsumpsit. Volo autem, ut dum veneritis, quasi sub occasione honoris Domini mei Magnificentissimi & Gloriosissimi Magistri militum veniatis. Nam & ipse Præceptum habet, ut nobis violentus instat de his ipsis importabilibus propositionibus. Hæc autem scripsimus per Reverendissimum Presbyterum Eljam. Omnem quæ tecum est fraternitatem plurimum salutamus.

SCHOLION.

De presentis Epistolæ materia scribit Liberatus Diaconus. Affirmat Maximianum quatuor post Nestorii damnationem mensibus fuisse consecratum Constantinopoli, & profe-

quitur: Post paululum verò videns Imperator Cyrilli & Joannis permanisse discordiam, intolerabilem judicabat eorum dissonantiam, & vocans tunc ad se Maximianum Episcopum, & alios plurimos tunc Constantinopoli repositos Episcopos, quomodo tolleretur Ecclesiarum dissenso, cogitabat. At illi dixerunt, quia non aliter hoc fieri possit, nisi prius iretur, & præferretur unius fidei vinculum, & Joannes Antiochenus Episcopus anathematizaret Nestorium, & improba ejus dogmata. Et gavisus valde super hoc Imperatore, missus est hoc ipsum agere Aristolao Tribunus, Sacram Principis deferens Joanni & Cyrillo, in qua comminatus est utriusque Nicomedium exilium, nisi pacem haberent ad invicem. Ita est secunda Maximiani Constantinopolitana Synodus: Adunata ex Episcopis tunc illic Advenis ob alia negotia. Tales namque Synodi fuerunt familiares non solummodo cunctis Patriarchis, sed etiam Romanis Pontificibus. Est facta ex jussu Principis. Et conclusit, ac eidem Principi suggestit istam pacem fieri non posse, nisi Joannes Antiochenus ac ejus Episcopi admitterent duos præfatos articulos. Propter ipsos enim grafabatur præsens discordiæ scandalum.

Et consilium Principi placuit. Etenim Nestorii damnationem, & omnia Ephesinæ Synodi contra ipsum ac ejus errores Decreta jam pridem confirmaverat. Ejus Sacra Jussio exstat in tertia parte Ephesini Concilii, habens hunc titulum: *Exemplum Sacræ Imperatoris, per Aristolao Tribunum & Notarium missæ ad Joannem Antiochenum Episcopum, de Sanctarum Ecclesiarum pace ac unione constituenda.* Cum grandi doloris sensu lamentatur hanc inter Orthodoxos ejusdem fidei Episcopos discordiam, & pergit: *Quapropter hujus tanti mali exitum inde invenire sperantes, unde originem traxit, enixè ac diligenter, ut hoc conficiatur curantes, ne hoc contentions vitium latius serpat, celebris hujus civitatis Episcopo Maximiano, cæterisque omnibus, qui in ea compertis sunt, Sanctis Episcopis, & universo illorum Clero in eandem, ac nos, sententiam convenientibus, ad Orthodoxa fidei membra, quæ ante bene unita, infelicis casus interventu miserè divulsa sunt, denuò conglutinanda, illud providimus, ut vos, hoc est, Tu & Cyrillus, Religiosissimus Alexandria Episcopus, inter vos convenientes, omni similitate & molestia contentione, quæ inter vos exarsit, deposita, ad pristinam concordiam rediretis: Cum prædicti Præfati Episcopi sponderent, si Nestorii depositioni subscriberes, illiusque doctrinam anathematizares, fore ut omnis altercationis materia mox è medio tolleretur, Cyrillusque Sanctissimus Alexandria Episcopus cum suis, & Sanctissimus Celestinus quoque gloriosæ Romæ Episcopus, ac reliqui omnes, quotquot ubique sunt Orthodoxæ fidei Sacerdotes, cum tua Pietate ad communionem redirent, ceteris verò, si qua foris erunt, quæ emendationem desiderent, faciliè eam solutionem suscepturis, quam vos ipsi necessariò resumeres, & simul illis privatim & communiter omnibus persuadentes, afferetis. Cum itaque hoc nostrum esse studium & consilium non ignores, omnibus aliis curis posthabitis in hoc unum*

incumbe,

incumbe, ut omni contentione & emulatione sublata, pax hæc diligenter ac firmiter Sanctissimis Orbis Ecclesiis, quæ ubique Orthodoxam fidem proficiuntur, & per illas omnibus Subditis nostris inregè cum Dei auxilio restituatur: Utque ad Nicomedie civitatem summa cum celeritate, omnique dilatione postposita venire matures. Nec ullum omninò Episcoporum recum adducas, sed paucos tantum Clericos, qui Sanctitati tue famulentur: Ceterò tibi persuasum habens Cyrillo Sanctissimo Episcopo per Majestatis nostræ literas mandatum esse, ut ipse quoque eadem animi promptitudine ad eundem locum accurrat, ipsique denuntiatum, nullum prius ad nos aditum habiturum, quam inter vos conveneritis, omnemque mutuum inimicitiam penitus exueritis, & ad confirmandam pacem per propriam concordiam communi omnium Proposito consenseritis. Atque hoc ipsum & tuæ Reverentiæ denuntiatio volo. Etenim viris adeò celebribus, ut eos aut bona pacis aut mala discordiæ excipiant & consequantur, nullo modo ignorandum erit, non primò eos in conspectum nostrum admittendos, quam ea omnia correctè ac emendata fuerint, quæ maxima nos egritudine affecerunt.

Hinc docemur varia. Primò, quod præfata Maximiani Synodus non ex solis Episcopis constitit, sed etiam ex ipsorum Clericis. Proinde potius fuit Ecclesiasticus Conventus, quam vera Synodus. Secundò, quod hæc contigerint vivo adhuc Celestino Pontifice. Obiit is anno istius sæculi trigésimo secundo, die sexta Aprilis. Proinde hæc Sacra, quæ nec diem nec Consulem habet, data est ad istius mensis exordium aut medium: Antequam Pontificis mors innotuisset apud Constantinopolim; medio anno post Maximiani Ordinationem, & factam in ipsa Synodum. Etenim turbas, quas Ephesina ultro citroque Acta in Ecclesias induxerant, ista Synodus non modicè auxit: Quod degradatos ab Ephesina Synodo Episcopos sanxisset expelli. Præsertim quatuor: Dorotheum Marcianopolitanum, Helladium Tharthesem, Eutherium Thyanensem, ac Himerium Nicomediensem. Tertiò, quod præfata Sacra fuerit directa ad solum Joannem. Alia directa fuit ad Sanctum Cyrillum. Et hæc perit aut latet, ideòque ejus Arcana ignoramus. Directa est per eundem Aristolao. Ita scribit Liberatus Diaconus. Quarto, quod uterque fuerit evocatus non Constantinopolim, sed Nicomediam. Neuter Regiam intrare civitatem, aut Principis faciem inuere potuit, nisi post completam concordiam. Quintò, quod uterque deberit advenire solum, sine comitatu ullius Episcopi, cum paucis dumtaxat famulantibus Clericis. Princeps enim sperabat facilius duos traduci in pacem, quam multos. Sextò, quod Liberatus videatur falli in his verbis: *In qua comminatus est utriusque Nicomediam exilium, nisi pacem haberent ad invicem.* Etenim Sacra eos quidem usque ad factam pacem secludit à Regia urbe, sed de Nicomedienfi exilio nullam facit memoriam. Quod ipsum clarè lucet ex fine Sacræ: *Si verò, quod non credimus, nostram hanc sententiam, rectumque Propositum privato con-*

silio, humanæque alicujus perturbationis impulsu contemnere ausus fueris, nosraque alia Decreta parvi feceris, tibi imputabis, si Sanctitas tua obedientiæ & promptitudinis, quæ Sancti Dei Ecclesie componendæ debentur, neglectè meritas penas dederit. Ei non exilium decernit, sed minatur arbitriam poenam.

Adducenda sunt & hæc Sacræ verba: *Interea verò dum exoptata pacis, concordiaque, & mutua inter vos amicitia conjunctio confirmetur, & per illa iter ad nostrum colloquium vobis patefactum fuerit, nulla præfata quorumcumque Episcoporum aut creatio, aut depositio, aut quæcumque Ordinatio tentabitur, sed si quid interim hujusmodi factum esse contigerit, id immotum & imperturbatum Ecclesie Catholicæ compositionem expectet. Præsertim cum religiosissimi Clerici ad Divina ministeria exequenda sufficere queant, donec perfecta unio consequatur.* Theodosius noverat populares motus, qui Martiano Thyanæ, Tharsi, ac in aliis civitatibus evenerant ex tentata executione Constantinopolitanæ Synodi, in qua Maximianus Patriarcha jusserat quosdam Ephesi degradatos Episcopos extrudi, ac ipsorum Thronis ac Populi imponi alios. Hinc jussit, pendente pacis negotio, nullum deinceps ejici, nullum novum ordinari. Ea tamen lege, ut quod huc usque factum fuerat, staret inconcussum usque ad pacis exitum. Notanda enim sunt verba: *Sed si quid interim factum esse contigerit, &c.* Manifestè sanciant de præteritis, non de futuris. Et hinc Martiano Thyanæ videntur usque tunc mansisse sine Episcopo. Etenim Dorotheum ac Eutherium adjutus ab Augusto Principis brachio Maximianus abjecerat, ac verò ipsos Populi defenderant, ac ejecerat superordinatos. Hæc Theodosius stare voluit per interim, & non referari portas novis turbulentis. Hinc Sacra addit: *Præsertim cum religiosissimi Clerici ad Divina ministeria exequenda sufficere queant.* At verò causæ exitus Dorotheum, Eutherium, Helladium, ac Himerium exclusit à pace. Hinc tandem Saturninus obtinuit Martiano Thyanæ. Omnium forem infra docebitur.

Præfata Epistola est scripta eodem tempore: Nempè post emissam Sacram ac Aristolao positum in Antiocheno itinere. Dum ad evocandum Joannem jam erat quasi ad portas Antiochenas. Docet nos plura. Primò, quod Cyrillus & Joannes primò non Nicomediam evocati fuerint, sed Constantinopolim. Aut potius quod fama ita tulerit. Hinc enim de adventante Aristolao dicit Joannes: *Qui me vocavit ad Constantinopolim.* Videtur legendum: *Qui me vocabit.* Attamen retinere volui Cassinensem Codicem. Fieri enim potest ut Aristolao Joannem antè per litteras docuerit voluntatem Principis, atque ita monerit præparari ad iter. Possit eadem fuisse monitus à suis apud Principem Apocrisariis. Et hi Augustorum Secretorum ignari possint scripsisse eum evocandum ad faciem Principis. Possit etiam Theodosius primum sic voluisse, & postmodò mutasse. Secundò docemur, quod

Joan-

Joannes istam evocationem valdè timuerit. Non solummodo ob senectutem ac itineris molestias, sed etiam ob hanc causam: *Scriptum mihi est ab aliquibus amicis & propriis, quia & in via mihi dolus interfectionis composuit, si passus fuero iter assumere.* Per Proprios videtur intelligere Apocriarios. O humani generis ex originali cœcitate miserias! En qualia suspicetur ac timeat Episcopus ab Episcopo, Patriarcha à Patriarcha. Joannes ista omnia credidit esse Cyrilli machinamenta, ideoque addidit: *Licet nostrum corpus ita sit fragile, ut si Cyrillus millibus contra me necessitatibus abutatur, vias me assumere possibile non sit.* Credebat Cyrilli artes eò tendere, ut ipse molestiis fractus moreretur in itinere. Et hæc omninò est una ex rationibus, ob quas Theodosius utrumque postea excusavit à Nicomedensi accessu, permittens quæstiones transigi per Epistolas.

Eidem Relatores suis litteris adjunxerant faciendæ pacis condiciones, ingratiſſimas Joanni, ideoque ipsi majorem horrorem incusserant. Prima erat, quod duodecim Cyrilli Capitula, propter quæ Joannes ipsum Ephesi degradaverat, essent probanda & acceptanda. Secunda conditio erat horribilior, nempe quod omnes illi, qui in Christo Domino duas naturas profiterentur, essent anathematizandi. Hinc Joannes scribit primam esse utcumque tolerabilem, eò quod Capitulorum iniquitas sit obumbrata, non penitus manifesta; secundam autem conditionem esse adeò abominabilem, ut nec ipse Cyrillus unquam præsumpserit eam expostulare. Suspicio originem duxit ex hac Sancti Cyrilli propositione: *Christus est una Dei Verbi natura incarnata.* Est orthodoxa, æquivoca tamen, ideoque fuit ansa multarum suspitionum ac tumultuum. Porro quod Sanctus Cyrillus duas in Christo Domino naturas fuerit semper professus, est exploratissimum. Hi igitur rumores Joannem conturbaverunt. Erant plateales in Regia civitate fabulæ, quas Apocriarii, aut alii amici temerariè crediderant, & transcriperant. Nam etiam duodecim Capitulorum comprobationem Theodosius nunquam exegit: Immo nec ipse Cyrillus. Contentus fuit ea non damnari.

His interim rumoribus Joannes concussus convocavit Synodum, tractaturam quid esset respondendum, Principi: An evocatio esset admitenda, an declinandam ac excutiendam. Et per quas rationes. Aut certe si violentum sustinuerimus aliquid, vel hoc eveniat ut valedicamus ad invicem. Ecce Joannes timebat violenter abduci ad Principem. Et timorem augebat, quod etiam Orientalis militiæ Magister haberet Præceptum, ut violentus insisteret de his ipsis importabilibus propositionibus. Ut eis refragantem Joannem sub armata custodia transmitteret ad urbem Regiam. Ad hanc Synodum Joannes evocavit Alexandrum Hierapolitanum Episcopum, Metropolitanam Euphratesiæ Provinciæ, cum Theodoro Cyrensi Episcopo, aliisque quos præfatus Metropolitanus spontaneos ac promptos invenerit.

Quin etiam suos aliarum Provinciarum Episcopos advocaverit, non est dubitandum. Eos advenire rogavit post Collectam, que hoc tempore Cyri fieri solet. Posset fuisse Sancti Martiani Monachi festivitas, quem Cyrensem fuisse Theodoretus affirmat in Religiosa Historia. Eandem Cyrensem festivitatem laudat Romanum Martyrologium. Et ipsam adscribit secundæ diei Novembris. Possit istic fuisse celebrata in alio die. Hæc enim Epistola est omninò scripta ad finem Aprilis. Porro Joannes in his omnibus evocandus erat Constantinopolim aut Nicomediam, sed in eventum quo faciles pacis condiciones nollet admittere. Hunc fuisse Sacræ Justionis sensum, inferiora docebunt.

Et hæc est tertia Joannis post Ephesinam Synodus. Prima fuit Tharsensis, de qua Theodoretus scribit ad Andream Samosatensem Episcopum: *Nullatenus acquiescam violare communem promissionem, que in Tharſo, & Chalcedone, & Epheſo facta est.* Omnis Factio partim Epheſo, partim Chalcedone simul venit usque Tharsum: Et istis Synodaliter confirmavit suam pro Nestorio contra Cyrillum ac ejus Capitula, omniaque Ephesinæ Synodi Acta conjugationem. Secundam Synodum nobis refert Socrates: *Joannes Antiochiam reversus multis Episcopis in unum collectis Cyrillum, qui Alexandriam redierat, abdicat.* Et liberatus Diaconus: *Justit Imperator omnes Episcopos abire, unumquemque in propriam Regionem.* Et ita Joannes cum suis Antiochiam profectus est. Ubi colligens plurimos Episcopos, damnavit iterum Cyrillum, cum jam esset Alexandria. Eandem Synodum omninò respicit, ac ejus Acta nobis exponit in præfatis ad Andream litteris etiam Theodoretus: *Meminit enim Joannes & eorum, que nuper apud Antiochiam post nostrum regressum à nobis sepe deprompta sunt.* Tertiam Joannis Synodum omnes censent esse illam, quam celebravit post adventum Aristolaium, & ab illo acceptas Principis litteras. Cassinensis Codex nos docet hanc aliam priorem, à nobis jam expositam. Eandem videtur laudare in adductis litteris Theodoretus. Dicit enim: *Que nuper apud Antiochiam sepe deprompta sunt.* Videtur omninò laudare plures Antiochenas Synodos.

De his rebus habemus varias memorias. In litteris Sancti Celestini Pontificis ad Ephesinam Synodum: *De his qui cum Nestorio videntur pari impietate sensisse, atque se socios ejus sceleribus addiderunt, quamquam legatur in eos vestra sententia, tamen nos quoque decernimus quod videtur.* Multa perspicenda sunt in talibus causis, que Apostolicas Sedes semper adspexit. Quod loquimur Celestianorum restantur exempla, quod spem de Synodo hac usque gesserint: Habent, si respiciant, copiam revertendi: Quod his solis non permittitur, quos propriè cum Authoribus Hæreseos omnium fratrum constat subscriptione damnatos. Per Dei namque misericordiam aliquos ex eorum numero ad nos jam rediisse gaudemus. Quod hoc consilio factum est, ut

quos

quos conscientia mixta non poterat, saltem sententia separaret. Hoc vestra Fraternitas sequatur exemplum. Sit caput sceleris cum his, quos loquuntur Synodalia Statuta, damnatum; reliqui quos cum hoc sententia in communionem Ecclesiasticam non habemus, ejiciantur à civitatibus suis, & se in nostro Collegio moverint non futuros, nisi secundum Ecclesiasticum & Christianorum Principum Constitutum, damnata cum Authoribus, sociisque damnantes, se profiteantur Catholicos Sacerdotes. Quam formam etiam circa eos volumus custodiri, qui in Ecclesiasticis causis subrependum Christianis Principibus crediderunt, & alio ordine rursum Ecclesias occuparunt. Antiochenum verò, si habeat spem correctionis, Episcopum à vestra Fraternitate volumus conveniri, ut nisi que sentimus, senserit, novellam blasphemiam eodem exemplo scripta sua professione condemnans, intelligat de se quoque Ecclesiam, quod fidei nostræ respectus imperat, ordinare.

Epistola data est Idibus Martiis, die decima quinta, Consulatu Aetii ac Valerii, anno trigesimo secundo istius sæculi, feria tertia post quartam Dominicam Quadragesimæ. Eo enim anno Pascha cadebat in diem tertiam Aprilis. Est Rescriptum ad Synodicas, quibus Maximianus Constantinopolitanus Episcopus suæ Ordinationis Apostolicam confirmationem rogaverat, preces, nec non ad relationem, quam adfidens ei Synodus de ejus meritis & virtutibus fecerat. Hæc omnia Romam deculerant Joannes Presbyter ac Episcopus Diaconus Constantinopolitanæ Ecclesiæ: Romam circa Domini natiuitatem appulerant, & Pontifex addit, quod eos ita dimittat, ut ad Pascha possent esse Constantinopoli. Eadem die similes scripsit litteras ad Augustum Theodosium, ac ad Clerum & Populum Constantinopolitanum. Sunt ejus extremæ circa hanc causam litteræ, datæ tribus septimanis ante ejus mortem. Nam sexta Aprilis, in qua mortuus, erat feria quarta post Pascha. Epistola nos docet varia. Primò, quod ista Constantinopolitana Maximiani Synodus sanxerit omnes ab Ephesina Synodo nominatim damnatos Episcopos esse extrudendos à suis civitatibus: Esse procedendum ad executionem. Singulariter extrudendos Dorotheum, Eutherium, Heladium, ac Himerium. Authenticum hujus sanctionis testimonium infra videbimus. Secundò, quod ista Synodus hoc Decretum retulerit Pontifici, supplicans confirmari. Ex quo vides, quod ad generalis Synodis Sancita exequenda non præsumpserit sine ejus jussu procedere. Et quod ista Sancita, licet per Apostolicos Legatos condita, ista firmitate omninò indiguerint. Tertio, quod Celestinus omnem istius Decreti latitudinem confirmare noluerit: Gessit omnes ad Nestorium lapsos, & apud Ephesum damnatos Episcopos non extrudendos à suis Thronis, aut secludendos ab omni spe veniæ ac reparationis. Censuit Decretum istud esse nimii rigoris, & adversari antiquo Canoni, quem olim ex Magni Athanasii suavis conliderat Romana Ecclesia. Qui solis Hæresiarum, licet pœni-

tentibus, claudere recuperandi honoris, ac patere permittebat solam Laicæ communionis Januam, atque ad ipsos lapsos Episcopos aut Clericos per penitentiam aperiebat omnia, Hunc Canonem Celestinus observari voluit etiam erga Nestorianos. Et quidem cum aliqua extensione: Nempe ad illos, quos propriè cum authoribus hæreseos constat omnium fratrum subscriptione damnatos. Erat, & non erat extensio. Etenim apud Ephesum solus Nestorius ita damnatus fuerat. Et istam clementiam esse utilissimam Pontifex demonstrat exemplo Pelagianorum, quos ipse damnaverat, ac Italia ejecerat. Horum aliquot, licet ad Synodum provocassent, ac ab ipsa sperassent multa, atque ita contempissent penitentiam, jam redibant ad mentem: Utique ob istam clementiam.

Quartò, Pontifex affirmat hanc clementiam esse non dumtaxat inductam à Romana Ecclesia, sed insuper per Imperiales leges stabilitam, ideoque non posse non servari. Quintò, quod redituri è Nestorii luto Episcopi debebunt ipsum cum suo dogmate anathematizare, atque ita reddi suis Ecclesiis. Sextò quod ista professio exigi ac præstari debeat etiam ab illis Episcopis, qui Principi obreperant, ac per ejus laicam auctoritatem receperant suas Ecclesias. Loquitur de Joanne Antiocheno, aliisque cum ipso apud Ephesum damnatis Episcopis, quos ad propria dimittens Imperator Theodosius judicavit Orthodoxos ac innoxios, ideoque jussit recipi in suas Sedes. Etiam hos Papa vult compelli ad istam professionem. Eadem tandem clementia tractari vult præfatum etiam Joannem, licet factionis caput, damnatum omnium suffragiis. Quia nempe non propter hæresim damnatus fuerat, sed propter turbulentiam & contumaciam.

Apostolica hæc Epistola venit Constantinopolim circa Pascha, & circa idem tempus emanavit præfata Principis jussio, etiam nihil exigi mandans ab Orientalibus Episcopis, nisi damnationem Nestorii cum suis dogmatibus: Proinde hæc palam desumpta est ex istis litteris. Porro Epistola habet hunc titulum: *Celestinus Episcopus Sancta Synodo apud Ephesum constituta.* At verò data eodem die ad Principem Epistola sic inscribitur: *Epistola Celestini Papæ ad Theodosium post Synodum.* Eadem Epigraphe apponitur Apostolicis litteris ad Maximianum Episcopum, ac litteris ad Constantinopolitanum Clerum ac Populum. Prima Epistola est scripta ad solos septem Ephesinæ Synodi Legatos apud Principem. Hi enim Maximianum consecraverant, cum illo Synodum fecerant, & omnium horum Actorum firmitatem à Papa postulaverant. Habuerant plenæ potestatis delegationem à Synodo: Hinc Pontifex ipsos adhuc appellavit Ephesinum Concilium.

Altera harum rerum memoriam ac elucidatio est in litteris Sixti tertii Pontificis ad Sanctum Cyrillum: *Non est, sicut fratri & Coepiscopo nostro Maximiano jam scripsimus, etiam ipse, Joannes Antiochenus, redeuntibus difficilis aperire Januam,*

Januam, ut verè nisi perditionis filius nemo sit perditus, sique ei major causa legendi, quod meruit solus excludi. Et in litteris ejusdem Pontificis ad præfatum Joannem: *Quam super hoc*, concilianda Ecclesiarum pace, esse solliciti nos debeamus, Clementissimorum & Christianissimorum Regum cura testatur. Adspice Frater Charissime, celesti negotio quam se vigilanter impenderint. Cogitationum ferias nescierunt: Nec dignati sunt terrena curare, nisi celestibus paruisent. Quoties Apostolicam Sedem, quoties diversas Fratres eorum sermocommoverit? Impenderunt se ejus negotio, qui se eorum nunquam negavit Imperio. Hinc iterum primò dicimus, quod Imperator Theodosius de hac pace fuerit adeò sollicitus, ut nullas sibi fecerit de ipsa cogitandi ferias. Secundò, quod in ejus negotio nihil fecerit nisi ex prævia relatione ad Sedem Apostolicam. Quod omnia fecerit juxta ejus Rescripta. Tertiò, quod Maximianus in recipiendis Nestorianis fuerit durior, quod laudato Sancti Celestini Rescripto non promptè obediit, ideoque debuerit per successorem Sixtum moneri aliquoties ad clementiam, ac impelli. Quartò, quod istam clementiam Sixtus adeò confirmaverit, ut optaret perire, seu in degradatione firmari solum Nestorium, alios omninò omnes reddi suis honoribus ac Sedibus. Hæc scribit ad Sanctum Cyrillum omninò pro Dorotheo, Eutherio, Helladio, ac Himerio, quos Cyrillus à pace excluderat. Ipsos Pontifex, licet non exprimat nomina, commendat admitti. Præsertim Eutherium ac Helladium. Ratio demonstrabitur inferiùs.

Tertia memoria ac elucidatio est in litteris Sancti Cyrilli ad Acacium Melitensem Episcopum: *Religiosissimus Imperator*, quod plurimam Sanctarum Ecclesiarum curam gereret, illarum dissensionem intolerabilem indicabat. Ad se ergò accersens Reverendissimum Constantinopolitanæ Ecclesie Episcopum Maximianum, ac alios non paucos, qui pro tempore ibidem comperiebantur, serid cum illis consultabat, quoniam passio Ecclesiarum dissidium à medio tolli, Divinorumque Mysteriorum Ministri ad concordiam & pacem possent redigi. Illi verò non aliter id unquam fieri posse, neque prius illos in concordiam venturos aiebant, quam unanimatis & consensu fidei vinculum ita præfulgeret, & quasi præferretur: Et oportere aiebant, ut piensissimus Joannes Antiochenus anathematizaret Nestorii dogmata, ac illius depositionem Scripto approbaret. Hoc autem ab illo imperato Episcopum Alexandrinum privatas offensiones oblivioni traditurum, & contumelias, licet gravissimæ & maximæ existissent, quas Ephesi perpressus fuerat, propter charitatem nihil facturum. Cum itaque Religiosissimus Imperator eis assentiret, magnamque ex eo consilio voluptatem caperet, missus est, qui hoc ipsum persiceret, præclarissimus Tribunus ac Notarius Aristolaus. Itaque laudata Celestini Epistola, ac laudata Maximiani Synodus Theodosio persuaserunt hoc pacis studium, & modum præscriperunt. Synodus lausit ex Epistola.

CAPUT LI. --139

Hypomnesticum Imperatoris Theodosii ad Acacium Episcopum Berrhææ.

HOc fuit à principio tuæ Reverentiæ opus, ut Orthodoxia maneret, & insuper augetur. Jam enim & ante hoc tuo labore ac nist Divina membra Catholicæ ac veræ fidei benè conjuncta sunt. Et nunc quia Diaboli cujusdam nequitia, & non simplici neque regulari doctrina semina discissionis unitis, & unum idemque sapientibus sparsa sunt, virtutem te recipere hortor illam, quæ omnibus nota est, ut simul orationibus ad Deum, & circa Sacerdotes consiliis colligere quæ partita sunt, atque conjungere quæ nec justè nec sanctè in pugna sunt, universa festines. Erit verò, ut arbitramur, hoc facile tuæ Sanctitati, si Reverendissimum Joannem Antiochenorum Episcopum non contendere, neque insistere humanæ voluntati, five errori, fueris exhortatus, magis verò insisteris, ut ab illo recedat. Contra ejus adventiones, novitatemque doctrinæ universi certant. Decet enim, ut in hac senectute & hoc certamen tua Religiositas exequatur. Quod dum perelaboraveris, etiam eorum, quæ olim fortiter peregristi, prædicaberis victor.

SCHOLIION.

IN tertia Ephesini Concilii parte exstat Augusti ad Berrhensem Acacium Epistola cum hac superscriptione: *Exemplum Sacræ ad Acacium Berrhensem Episcopum, & Symeonem Antiochenum Anachoretam, aliasque provincias, ad unumquemque seorsim*. Est longè alia à præfata, & multo tempore posterior. Est enim scripta post pacem: Adversum nova Orientalium Episcoporum dissidia, propter displicentes quibusdam pacis conditiones. Rogat hæc compesci per Acacium. Lucet hoc ex contextu Epistolæ: *Nihil omninò eorum à nobis est prætermisum, quæ religio-nis Christianæ causa nostro studio effici debuerant. Atque hoc ipsum Sanctitas vestra tum à Joanne Pius-simo Ecclesie Antiochenæ Episcopo, tum à cæteris Sanctis Episcopis, qui cum illo sunt, dilucidè cognoscere poterit. Acciderunt autem nonnullæ inter quosdam circa hoc negotium difficultates & controversiæ, quæ de medio tollere & abolere conati, negotiorum adhuc magnitudine & multitudine impediti sumus. Principis diligentiam Joannes ac ejus Episcopi antè pacem laudare non poterant: La-* borabat

borabat enim illa pro Ephesino Concilio, quod isti tunc averfabantur. Nec tunc aliqui, sed omninò omnes Episcopi erant colligati cum suo Patriarcha. Item tunc nullæ inter ipsos erant circa hæc controversiæ. Proinde hæc Epistola est manifestè post pacem scripta, adversum novas circa illam quæstiones.

At verò præfata Epistola est pace anterior: Acacium hortatur ad ipsam conciliandam. Est simul cum Sacra ad Joannem Patriarcham justificatione per Aristolaum Tribunum transmissa. Et primò affirmat laceratam Episcoporum ac Ecclesiarum pacem fuisse adhuc aliàs refarcitam per Acacium. Nempè lacerationem, quæ ob Flavianum Antiochiæ Patriarcham olim fuerat inter Romanam ac Antiochenam Ecclesiam: Et quam cum eadem Romana omnis Orientalis Ecclesia incurrerat propter iniquam degradationem Sancti Joannis Chrysofomi. Hinc ipsum Princeps rogat, ut & præsentem scissuram dignetur & studeat contolidare. Secundò affirmat rem non fore difficilem. Quoniam à Joanne Antiocheno exigatur unica dumtaxat conditio: Nempè ut humano affectui ac errori renunciatis deserat Nestorium, contra cujus adventiones, novitatemque doctrinæ universi certant. Ex hac Epistola item videmus Theodosium fuisse in isto conceptu, quod Antiochenus Joannes non sequeretur aut probaret errores Nestorii, sed quod ex humano affectu circumscriptus crederet hominem fuisse malè intellectum, ideoque & injustè damnatum. Fuerat simul Presbyteri, & familiariter amici in Antiochena Ecclesia.

Præfata Epistola, licet huc usque publicam lucem non viderit, habet tamen antiqua & authentica testimonia. Etenim libellus, quem Paulus Emesenus Episcopus, Orientalis Dicecesis in Ægyptum Legatus, Sancto Cyrillo obtulit, hæc habet: *Religiosissimi Imperatores per virum spectabilem Aristolaum, Tribunum ac Notarium, & ad tuam Sanctitatem, & ad Sanctissimum quoque Joannem Episcopum, & ad Sanctissimum Patrem nostrum Acacium, Berrhensem Antistitem, litteras miserunt, quibus præcipiunt, ut vel corpore, vel saltem animi sententia inter nos coeuntes, controversias illas inter Pientissimos Episcopos, qui in Ephesina civitate convenerunt, & nos extortas deleamus, acceptamque Deo pacem Sanctis ejus Ecclesis conciliemus, turbas quotidiè deservientes consopiamus, ac Nestorii depositioni consentiamus, & perversam illius doctrinam anathematizemus. Cum itaque Joannes & Acacius has pias litteras accepissent, &c. Palam laudatur præfata Epistola. Item exponitur Sacræ Justionis sensus per hæc verba: *Præcipiunt ut vel corpore, vel saltem animi sententia inter nos coeuntes, &c. Lucidè affirmant quod Sacra Justio Cyrillum ac Joannem non absolutè evocaverit Nicomediam, sed dumtaxat in casu, quo absentes deduci non possent in concordiam. Etiam asseritur, quod variæ in Populis turbæ huic Sacræ Justioni ac evocationi causam dederint: Præsertim turbæ patratæ in extrusione quorundam Episcoporum, ac novorum consecratio-* *Christ. Lupi Opera T. VII.**

ne aut inthronizatione. Et hinc factum est, quod ad Marim Perfidis Episcopum scripsit Ibas adhuc Presbyter Edeffensæ Ecclesie: *In contentione erant Episcopi contra Episcopos, & Populi adversum Populos. Non enim audebat aliquis de civitate ad civitatem, aut de provincia ad provinciam proficisci, sed tanquam inimicum suum unusquisque proximum suum persequabatur. Quisque enim suspicabatur Episcopales hinc inde profectiones non fieri nisi ad patrandas istiusmodi intrusiones. Porro quam Græcorum Populi essent adversum ipsas animati, apud Ephesum expertus est ipse Joannes Antiochenus, dum degradato à se Memnoni tentabat superordinare. Ephesi cives clauerunt illi januas Ecclesie, & ipsum lapidibus abegerunt.*

CAPUT LII. --140

Hypomnesticum ad Sanctum Simeonem Stylitem per eundem Aristolaum.

TOtam Reverentiæ tuæ vitam, ad Deum convertam, & ita viventem, ut possis habere fiduciam & circa nos ejus conciliare propitiationem, intelligentes, necessariè ad has nunc sumus venire litteras invitati, ut rem, quæ reverè ad Divinam Providentiam pertinet, in hoc præcipuè tempore agere festines. Dicimus verò pacem, quæ bene fuerat radicata, firmari; litigium verò, molitione cujusdam Diabolicæ malignitatis immissum, præpares amovere. Benè autem novimus hoc futurum, confidentes de tuæ orationibus Sanctitatis, & instantia atque hortationibus ad eos, qui fundare hanc poterunt & redintegrare discissam.

Reverendissimus enim Joannes Antiochenus Episcopus, si subscribere ejus depositioni voluerit, qui semina contentionis immisit, & patefecerit non se consentire ipsi dogmati, vocum novitate insipientiæque præsumpto, discissorum membrorum rursum sequerit unitio, in hoc simul concurrentibus universis. Si enim fecerit hoc, & Reverendissimo Episcopo Alexandriæ Cyrillo consenserit, cui & qui in Occidente, & qui hic sunt, & qui ubique, concurrunt, ea quæ olim Divina clementia cohærebant, nunc quoque jungentur. Molestiam namque hanc & perturbationem superflua & inutilis, magis verò & noxia generavit illa doctrina, quæ depulsa ab animabus nostris, longèque fugata, orationibus vestris requiescere nos, sicut de adjutorio Dei confidimus, & reficere poterit.

Sic enim nos dissolutio perturbat, ut hanc & primam

primam causam eorum, quæ durè contingunt esse putemus: Et confidimus, quia secundùm Divinæ clementiæ arbitrium cuncta Imperio nostro proficiant, si Ecclesiæ rectæque Fidei membra conjuncta fuerint & unita. Ad hunc effectum & optimum certato certamen, ut superes Demonom tentamenta. Deputabitur enim tibi & hoc ad maximum bellum, fortissimamque victoriam: Qua obtenta eris tui sequax, ea quæ professus es agens. De quibus & confidens esto, deprecatus, ut indefinenter intercessionibus confueris nos, nostrumque Imperium, atque omnes qui sub nostro Principatu sunt, Deo commendes. Quoniam nobis præcipue, qui convenientem curam pro ejus exhibemus pace, culturæ ipsius virtute larga bona præstantur.

SCHOLIION.

HÆc Sacra Epistola exstat Græcè & Latine. Cassinensis translatio est alia: Et licet in quibusdam sit obscurior, in quibusdam tamen est clarior. Hinc censui non præmittendam. Docet nos & Theodosii pietatem, & hujus Stylitæ sanctimoniam ac auctoritatem. Hæc tanta fuit, ut Romanorum Imperator ipsam imploraverit ad conciliandam pacem duobus Patriarchis, ac eorum Ditecesibus: Immo toti Ecclesiæ ac Imperio. Omnes enim fermè Episcopi ac Populi huic aut isti parti adhaerebant. Sacra rectè scribit: Cyrillo Occidentales, & Constantinopolitani, & reliqui omnes terrarum Orbis Episcopi consentiunt. Notanda sunt & hæc verba: Nam contentio & discordia nos adeò conturbat, ut hanc existimemus primam, præcipuamque omnium nostrarum calamitatum esse causam, & confidamus Regni nostri res ex voluntate benignitatis Dei esse processuras, si res Ecclesiæ & Orthodoxæ fidei membra conjuncta & copulata fuerint in hoc egregio opere. Cassinensis translatio sic habet: Sic enim nos dissolutio perturbat, ut hanc & primam causam eorum, quæ durè contingunt, esse putemus. Et confidimus quia secundùm Divinæ clementiæ arbitrium cuncta imperio nostro proficiant, si Ecclesiæ ac rectæ fidei membra conjuncta fuerint & unita. Hinc videmus, quantum Romana Ecclesia, Episcopi omnes, ac ipsi etiam Reges & Principes studere ac niti debeant ad conservandam & retinendam Cleri pacem. Pertinaces discordiarum auctores & fautores debent supprimi, immò & proseribi. Unicum pietatis genus est hic esse crudelem.

Etiam Imperator Leo ad turbas, quas post Chalcedonensem Synodum suscitavit Eutythiana impietas, sedandas non solos Orientalis Ecclesiæ Metropolitans ac ipsorum Synodos consuluit ac adhibuit, sed etiam hunc nostrum Simeonem. Disertè hoc testatur Georgius Cedrenus: Leo inter alios etiam scribit ad Simeonem Stylitem, aliosque mirificos & sanctissimos Patres obsecrans, ut ita de controversis rebus iudicium facerent, ut qui Deo es-

sent rationem reddidit. Evagrius Epiphaniensis cononat & explanat: Non dissimiles ab Imperatore litteræ fuerunt scriptæ ad viros illustres, qui per id temporis vitam inopem, & rebus omnibus ad vitam necessariis destitutam egerunt. Ex quorum numero Symeon fuit, qui primus omnium cepit in columna habitare, illudque domicilii genus invenit. His adnumerantur Baradatus & Jacobus, Syri. Adjungit Simeonem & Augusto Leoni, & Basilio Antiochiæ Patriarchæ respondisse, & has ejus posteriores litteras indidit suis Annalibus. Baradati responsoria ad eundem Principem litteræ existant in tertia parte Chalcedonensis Concilii.

Quantus porrò Dei servus, & Christianæ Justitiæ gigas fuerit Simeon Stylites, docet nos in religiosa historia Theodoretus. Affirmat ipsum primò fuisse Sanctissimum, & toti Mundo per miracula celebrem Cœnobitam, ac prosequitur: Quoniam autem innumerabiles erant qui adventabant, & tangere omnes conabantur, atque ex pelliculis illius vestibus benedictionem aliquam haurire, primùm nimiam honoris magnitudinem absurdam existimans, deinde rem ut laboriosam egre ferens, stationem in columna excogitavit. Ac primò quidem sex cubitorum cædi iussit, postea duodecim, tum deinde duorum & viginti, nunc verò sex & triginta. Evolare namque in cœlum cupit, & ab hac terrena conversatione recedere. Ego verò stationem hanc non absque Divino consilio factam credo. Quamobrem eos oro, quos reprehendere delectat, ut linguæ frœnum injiciant, neque illam temerè ferri sinant, sed considerent Dominum talia persèpe ad segniorum utilitatem instituisse. Affirmat hoc vitæ genus fuisse tunc penitus novum, ideoque & obnoxium multorum obreftationibus. Hinc addit ejus Apologiam, ac pergit: Quemadmodum qui apud homines Imperium obtinent, per temporum intervalla nummorum imagines mutant, leonum interdum effigiem imprimentes, interdum stellarum & Angelorum, interdum novo charactere aurum pretiosius reddere conantes, sic universorum Rex, tamquam characteres quosdam, novas istas diversas vitæ rationes pietati adjiciens, non fidei Alumnorum tantummodo, sed incredulitate quoque laborantium linguas ad laudandum excitat. Quodque hæc ita se habeant, non verba testantur, sed res ipsæ clamant. Ismaelitarum enim millia quam plurima, quæ impietatis caligini servierant, statio illa in columna illuminavit. Nam veluti supra candelabrum aliquod postea lucidissima hæc lucerna radios, Solis instar, omnes in partes emisit: Iberosque, & Armenios, & Persas accedentes, & Divinum Baptisma accipientes videre est. Ismaelita autem turmatim venientes, ducenti simul, & recenti, ac interdum mille, patrium errorem magna voce abnegant, Simulacra quæ coluerant covam illo magno lumine conterentes, Venerisque orgia ejurantes Divinis Mysteriis initiantur, leges ab illa sacra lingua accipientes, & Paternis moribus valedicentes, ac asinorum agrestium & camelorum esum respicientes. Adducit admiranda ac adoranda hujus Divinæ gratiæ per Symeonem in Barbaros exempla, & adjungit:

Talem

Talem à dicacibus irriva columna fructum edebat, tantum Divinæ cognitionis radium Barbarorum mentibus infundebat. Eadem Divina Providentia alio & alio tempore, ad alios & alios effectus, nobis excitavit regulares ordines Sancti Antonii, Pachomii, Basilii, Augustini, Benedicti, Romualdi, Bernardi, Norberti, Dominici, Francisci, ac aliorum. Ita facit Ecclesiam esse Regiam circumamicam varietatibus.

Theodoretus post varia pergit: Ego autem ejus ante hæc omnia admiror constantiam. Per noctes enim & dies stat in omnium oculis. Foribus enim ablatis, nique disjecta parte non minima, novum omnibus & stupendum spectaculum proponitur: Nunc quidem longo stans tempore, nunc subinde se inflectens, Deo adorationem offerens. Ac multi sanè adstantium adorationes istas enumerant. Semel autem quidam ex iis, qui magnum erant, cum mille ducentas quadraginta quatuor enumerasset, fessus postea enumerare destitit. Semper autem cum se inclinabat, ad pedum usque digitos frontem admovebat. Et post quadam . In publicis autem solemnitatibus aliud etiam constantiæ specimen præbet. Post Solis enim occasum, quoad idem versus ad horizontem veniat Orientalem, manibus in cœlum extensis stat tota nocte, nec somno capi se sinens, nec labore vinci. In tantis autem laboribus ac egregiorum facinorum amplitudine & miraculorum frequentia, tanta est ejus animi moderatio, ac si omnium hominum esset infimus. Præter modestiam verò est & aditu facilis, & affabilis, ac suavis, unicuique eorum respondens qui loquuntur, sive opifex sit, sive mendicus, sive rusticanus. Doctrinæ quoque donum à liberali Domino accepit: Et his quotidie exhortationes habens audientium aures irrigat, sciè admodum differens, & Divini Spiritus documenta exhibens, jubensque in cœlum respicere & evolare, atque à terra discedere, & regnum quod exspectatur cogitatione versare. Sed & judicantem quoque illum videre est, rectasque & justas proferentem sententias. Sanctarum etiam Ecclesiarum providentiam non negligit, nunc pugnantem contra gentium impietatem, nunc Judæorum frangens contumaciam, nunc Hæreticorum turbas profitigans, atque interdum ad Imperatorem de his mitans litteras, interdum Præsides ad Divinum Zelum excitans, ipsos etiam Ecclesiarum Pastores admonens, ut suorum Gregum majorem curam gerant. Addit etiam prophetiæ dono & omni gratiarum genere fuisse opulentissimum, & concludit: Hæc porrò ed scripsi, ut ex gutta pluviam ostenderem, & illis qui hæc lecturi sunt, digito indice præferrem mellis dulcedinem. Et quidem Theodoretus hæc scripsit, dum Simeon adhuc viveret, quotidie crefcens in virtutibus ac miraculis.

Ex his aliqua docemur. Primò, quod Anachoretica super columnam vita ab hoc Simeone ducat exordium. Secundo, quod istam Anachoreticam non inchoaverit, nisi post expletam & acquisitam omnem perfectionem vitæ cœnobiticæ. Ita enim de ascensu ad quamvis Anachoreticam speciem mandant Sacri Canones, Patrum Sanctiones, & antiquæ Monachorum Regulæ. Tertio, quod ista novitas in suo exordio multas &

Christ. Lupi Opera T. VII.

graves contradictiones ac detractiones sustinuerit. Et non potuit non sustinere. Nam & Sanctus Dominicus loricatus, dum suimet ipsius propria manu flagellationem induxit, fuit iisdem obnoxius. Et dum Sanctus Dominicus, & Sanctus Franciscus Religiosam mendicitatem, atque ita omnimodam monasteriorum paupertatem inchoarunt, à malignis quorundam linguis fuerant adeò percussi, ut aliqui non erubescerent apud Sanctum Engilbertum Coloniensem Archiepiscopum effutire, quod ipsi essent isti præcursores Antichristi, quos prædixit Sancta Hildegardis. Verùm uti Loricatus Dominicus Sanctum Petrum Damiani, ita Simeon Stylites Patronum ac Encomiastem accepit Theodoretum. Et hinc forsitan evenit, quod omnes suo ministerio aut exemplo convertos, infideles ac fideles, baptizandos aut benedicendos ad Theodoretum mitteret. Et quandoque tanta accessit multitudo, ut ab ipsa undequaque compressus Theodoretus fuerit fermè oppressus ac extinctus. Quarto, quod columnæ pedetentim creverit. Prima erat sex dumtaxat cubitorum: Excrevit tandem usque ad sex & triginta. Quintò, quod videatur fuisse ex trabe. Hoc suadent verba: Cædi iussit. Sextò, quod primò murum includentem habuerit, ac in ipsa portam. Illum dejecit multitudo accidentium.

Notanda sunt & hæc Theodoretus de nescio quo curioso fideli verba: Is ad cacumen illud cum ascendisset, &c. Quod etiam Dominus Patriarcha Antiochenus ed ascendit, ac istic Sacrificium obtulerit, statim audiemus ab Epiphaniensii Evagrius. Etiam Daniel Stylites fuit ed admittis, & istic benedictus in discipulum. Ita habent hujus Acta apud Laurentium Surius. Eadem affirmant columnæ non fuisse annexam scalam, sed pro ascendentibus fuisse admotam. Quod item Magnus Cœnobiarcha Theodosius fuerit admittis, habemus in ejus vita. Attamen de nescio quo apud petrosam Arabiam Stylita scribit in spiritali Prato Joannes Moscus: Fuit Stylites quidam, ad quem omnes, qui veniebant, inferius stantes loquebantur, ed quod non haberet scalam. Si quando igitur dixisset illi frater, Volo tibi dicere cogitationem, dicebat & ipse leni voce: Veni ad gradus columnæ. Ibatque ipse ad aliam columnæ partem, & ita loquebantur mutuo: Stylita quidem superius stante, fratre autem inferius. An ista fuerit consuetudo, an singularis forma columnæ, ignoro. Porrò propter vitæ necessitates Stylita habebat famulum. Hinc in S. Lucæ Junioris Thaumaturgi & Anachoretæ Actis habemus, quod à nescio quo apud Achajæ Patras Zemenensi Stylita fuerit invitatus sub ipso agere, ac ministri officium suscipere; & quod illi ministraverit. Exstant Acta apud

To. 2. Column. non-gentesima

Etiam noster Simeon habuit discipulum, ac in columnæ statione successorem S. Danielem Stylitem: Apparens est, quod Simeoni usque ad mortem ministraverit. Quod per quadraginta annos in columna steterit Simeon, & ex ipsa S. Genesivam, sibi à Spiritu Sancto revelatam, per

P 2 Mer-

Mercatores salutari iusserit, scribunt huius Acta. Nempe tunc tot anni steterat. Etenim Theodoretus videtur affirmare, quod stare coeperit sub S. Meletio Patriarcha Antiocheno. At verò de ejus morte scribit ad Leonis primi Imperium Georgius Cedrenus: *Quarto anno Symeon Stylites moritur, primus istius vite generis inventor. Quod ipsum habemus in vita Danielis Stylitæ, ac apud S. Martyrem Theophanem. Fuit is quinti sæculi annus sexagesimus. At verò Meletius obiit quarti sæculi anno octogesimo primo, in Constantinopolitana Synodo, ideoque Simeon per octoginta annos stetit in columna. Et ejus ad S. Geseviam salutatio fuit transmissa anno vigesimo primo quinti sæculi. Nec admireris hanc salutationem. Etenim Theodoretus affirmat ad ipsum, etiam antequam columnam incoleret, accurritse plena Orientalium Populorum flumina, ac adjungit: Venerunt etiam multo ultimas Occidentis Oras incolentes, & Hispani, & Britanni, & Galli, qui horum media obtinent. De Italia namque supervacuum est dicere. Ferunt enim maxima in Roma celeberrimam admodum esse, ut in omnium officinarum vestibus parvas ejus imagines statuunt, tutelam quandam ex his & presidium sibi comparantes. Addit quod soleret Divinam Liturgiam exolvere, ideoque fuisse Presbyterum. De presentibus Theodosii Imperatoris ad ipsum literis nullam penitus facit memoriam, ideoque videtur hæc ante has lites scripsisse.*

De eodem Sanctissimo Simeone Evagrius Epiphaniensis scribit varia: Hic primus stationem in columna instituit, domiciliumque in ea, cujus mensura vix duos continebat cubitos, construxit. Ex quo discimus supra columnam fuisse parvam casulam. Pergit Evagrius: Per idem tempus Dominus Antiochenum procuravit Episcopatum, qui ubi venit ad Simeonem, mansionem & rationem vivendi admiratur, ea quæ apud illum secretiora erant, cognoscere valde cupiebat. Ambo igitur simul ingrediuntur, & puro Christi Corpore consecrato, vitalem inter se mutuò participant communionem. Dominus fuit Joannis nepos ac Successor. Patriarchali auctoritate ascendit columnam: Et illic cum Simeone obtulit Sacrificium. Ex quo videtur istuc fuisse Altare. Obtulit simul cum Simeone. Et sese invicem de Sacrificio communicarunt. Evagrius pergit: Cum Simeon iste, qui in terra Angelus, in carne cælestis Hierusalem civis fuit, peregrinam hanc vivendi viam, hominibus planè incognitam institueret, S. Eremiticæ Incolæ mittunt quemdam ad illum, jubentque ut ab eo sciscitaretur, quid hæc nova & inusitata vite ratio vellet, & quam ob rem trita vivendi via & Sanctorum pressa vestigiis relicta, aliam quandam peregrinam, & hominibus omnino ignotam sequeretur, eum hortantur per Nuntium, ut ex suo Domicilio descenderet, viamque Electorum Patrum intraret. Quod si alacri ac parato animo descendere videretur, mandarunt ut ei sua ipsius vivendi via instillendi potestas fieret. Ex obedientia enim satis constare posse dixerunt, eum Deo duce in camviam fuisse ingressum, & tam grave certamen ad se afflandum in vita suscepisse. Si verò resisteret, aut suo

inseveret voluntati, ac non statim ipsorum hortationi morem gereret, ut vi inde abstraheretur. Nuntius, ubi accessit ad eum, & Patrum illi mandatum exposuit, ac is exemplo alterum produxit pedem Patrum hortationi obsecraturus permisit sua ac propria vivendi via incedere, sic eum affatus: Bono animo sis, & strenuè rem gere, statio tua est à Deo instituta. Hæc res ab aliis, qui de eo scripserunt, prætermissa, digna tamen, quæ literis prodatur, à me hoc loco commemorata est. Eiusdem tamen rei meminimus in Collectaneis Theodoros Lector: Monachi in Ægypto, cum de S. Simeone audissent, quod supra columnam staret, insolentia rei perciti, nam primus hoc ipse excogitavit, communionem illi negarunt. Postea verò cognita illius viri vita & corona, rursus illi communicant. Addit Simeonem fuisse natum in vico Sion.

Evagrius profectur: Virtus Divina gratiæ tam penitus resedit in Simeonis animo, ut ad Imperatorem Theodosium, lege jubentem, ut Judæis Antiochiam incolentibus ipsorum Synagogæ, quas Christiani ab illis abstulissent, redderentur, adeò liberè scripsit, adeoque acriter eum propere increpavit, ut Imperator Theodosius, quo Christianorum satisfaceret voluntati, sua mandata revocaret, ac Presertim, qui ipsum de reddendis Judæorum Synagogis docuerat, abdicaret Magistratu, & Sanctissimum ac ærium oraret Martyrem, ut nominatim pro ipso Deum obsecraret, obsecrareturque, ut sua ipsum impartiret benedictione. Iste Simeon hoc severum vivendi genus in carne traducens, vitam ad quinquaginta sex annos propagavit. Nam in Monasterio, in quo primum Divinas vivendi præceptiones didicit, annos vixit novem. In Mandra autem quadraginta septem. Et horum annorum decem in loco admodum angusto consecit, in columnis ætioribus septem, denique in quadraginta cubitorum columna annos triginta. Verùm hæc omnia sibi invicem non cohererent. Etenim lex illa, quæ exstam Synagogam jussit à Christianis reedificari, non junioris est, sed majoris Theodosii: Emanavit quarti sæculi anno octogesimo octavo, circumducta ad geminam intercessionem S. Ambrosii. Ambrosii Epistola exstat. Exstat item Theodosii Lex in Theodosiano Codice sub Titulo de Judæis. An & Simeon Stylites fuerit Ambrosio cooperatus, ignoro. Quidquid sit, à quarti sæculi octogesimo octavo anno usque ad sequentis sæculi annum, quo Simeon defunctus est, sexagesimum sunt anni septuaginta duo, ideoque Evagrius manifestè deviat. In suo ad dictam legem Commentario Jacobus Gothofredus hæc scribit: Similem Theodosii Junioris constitutionem de reddendis Antiochiæ Synagogis Judæorum, quas Christiani occupaverant, quæ Simeonis Stylitæ admonitione mox revocata fuerit, memorat Evagrius, & ex eo Nicephorus. At nullum est simile Facti aut Legis vestigium, nulla memoria. Immo Junior Theodosius tres, in ejus Codice sub eodem Titulo exstantes, emittit Leges, vetantes exuri aut invadi Synagogas; at de lege, quæ invasas aut exultas reddi aut reedificari jubeat, nullius reperitur testimonium. Quare manifestum est Evagrium aut circa Simeonis

nis annos, aut circa Theodosii personam labi, ac sibi ipsi non consonare. Sanè Theodoretus, Simeoni familiaris, videtur affirmare, quod sub Patriarcha Meletio columnam ascendit. Reticulum est, quod scribit Michael Glycas: Mariano regnante Simeon ille magnus columnam ascendit. Etiam Georgius Cedrenus scribit ridicula. Scribit enim, quod Simeon sub Junio Theodosio columnam ascendit. Et eò est inexcusabilior, quod ferè ipsissima Theodoretus verba adducat, ideoque ipsum omnino legerit. Et subjungit: Aliquantò post tempore Divinus Daniel in Anaplo, cum vidisset Magnam Simeonem, Divina emulatione instigatus, ipse quoque columnam ascendit, multaque & maxima edidit miracula. Permanit in columna usque ad quartum Magni Leonis annum, atque ita ad Dominum emigravit, bonis operibus abundè præstitis. Errat variè. Primò, quod dicat Simeonem à Daniele fuisse visum in Anaplo. Longè aliud scribit in Collectaneis Theodorus Lector: Daniel præclarus à Monasterio Simeonis profectus, columnam, quæ in Anaplo est, ascendit. Etenim Simeon stetit propè Antiochiam, at verò Anaplo est propè Constantinopolim. Est propè mare, propè antiquam S. Michaelis Ecclesiam, quam Imperator Justinianus ampliavit ac ornavit. Daniel fuit Syrus, natus propè Euphratem, in quodam vico sub urbe Samosatensi: Monasticam professionem emisit in quodam istic Monasterio. Gloriosa Simeonis fama ipsum evocavit, & fuit ipsi adeò gratus, ut ad columnam intromissus fuerit. Hinc zelo plenus Constantinopolim abiit, habitavit in Anaplo propè præfatam S. Michaelis Ecclesiam, ac tandem illic ascendit columnam.

Secundò Cedrenus errat, quod Daniel quarto Leonis Augusti anno obierit. Confundit res disparatissimas: Simeonis mortem, ac Danielis. Nam & Simeonem affirmat isto anno decessisse. De Daniele aliud longè scribit Theodorus Lector: Publico Edicto Basiliscus, Tyrannus, Chalcedonensem Synodum reprobari jussit. Urse autem & Acacium, ut idem & ipse faceret, quod tamen obtinere non potuit, quod cuncta civitas unà cum viris & mulieribus contra Basiliscum in Ecclesia congregaretur, & Acacius seipsum, & Sedem, & Altare nigris amictret. Daniel verò, magnus ille, de columna descendit, ac Divino zelo motus unà cum Populo & Acacio in Ecclesia comparuit. Erat enim Presbyter, ordinatus ab Acacii Præcessore Sancto Gennadio. Factum id fuit istius sæculi anno septuagesimo sexto. Istud Danielis zelum, & varium Ecclesiæ ac Republicæ ex ipso fructum largiùs habes in ejus Actis apud Laurentium Surium. Acta affirmant illum venisse Constantinopolim sub Anatolio, columnam ascendisse sub Sancto Gennadio, ad Superos transiisse sub Patriarcha Euphemio. Promotus hic fuit istius sæculi anno octogesimo nono, & sedit usque ad nonagesimum quintum, ideoque Daniel ad minus triginta annis supervixit suo Magistro Simeoni.

L. 6. c. 22. Evagrius Epiphaniensis laudat nobis & alium Christ. Lupi Opera T. VII.

Simeonem Stylitem, etiam propè Antiochiam, sub Justino secundo Imperatore ac Patriarcha Gregorio. Affirmat illum à pueritia per sexaginta annos stetit in columna, inductum partim à factò sibi Divino Beneficio, partim ab alio ibidem Columnicola. Eum laudat etiam septima Synodus, ac adducit in assertorem suæ Definitionis: Sancti Simeonis columnalis, qui in mirabili monte fuit, Epistola quinta ad Imperatorem Justinum Juniolem. Ex quo lucet plures ab ipso processisse Epistolas. Ista Epistola supplicat, ut Princeps dignetur Gentiles Samaritas ejicere à Monasterio, quod ipse propè Porphyriensem civitatem ædificaverat. Eundem in tertia oratione pro sacris Imaginibus laudat sanctus Joannes Damascenus. Potrò Patriarcha Gregorius, sub quo hic Simeon obiit, sedere coepit sexti sæculi anno septuagesimo secundo, & sedit per viginti duos annos. Joannes Moschus in Spirituali Prato adducit nobis & tertium Simeonem Stylitem, qui stetit in Cilicia propè Ægensem civitatem, & fulmine percussus interiit. Et quem alius ibidem Stylita ac Presbyter Julianus vidit gloriosum cum exultatione in cælos ascendere. Laudat alium Stylitem propè Petras in Arabia. Alium supra audimus laudari in Actis Sancti Lucæ Anachoretæ. Et Martyr Theophanes ad tertium Pauli Pontificis annum scribit de Abdela Saracenorum Principe: Abdela imposta Christianis Tributa auxit, adeò ut omnes, sive Monachi, sive Inclusi, sive Columnicolæ, Deo sua vita placiti, vestigales describerentur. Palam affirmat istud vitæ genus tunc fuisse commune & obvium.

CAPUT LIII. --141

Propositiones, quæ directæ sunt ab Acacio Berberensi Episcopo per Aristolaum Tribunalum & Notarium Cyrillo Episcopo Alexandrino ex Concilio Episcoporum, Joannis Antiochiæ, Alexandri Hierapolis, Macarii Laodiceæ, Andreae Samosatæ, & Theodoretus Cyri, de pace faciendâ.

Permanemus in Fide sanctorum Patrum, qui in Nicæa convenerunt, quæ Evangelicam & Apostolicam doctrinam continet, & additamento non indiget. Manifestum verò ejus effecit intellectum & Sanctissimus ac Beatissimus Athanasius, Episcopus Alexandriæ, atque Confessor.

in epistola ad Beatissimum & Deo Amicissimum Episcetum Episcopum Corinthi. Permanemus igitur & in ipsa, tamquam integram interpretationem habente prædictæ fidei. Quæ verò nuper super-introducæ sunt Dogmata, vel per Epistolas, vel per Capitula, tamquam quæ id quod est commune turbantia, excutimus, contenti antiqua Patrum Legislatione, & sequentes eum qui dixit: *Ne transferas terminos æternos, quos possuerunt Patres tui.*

Prov. 22.

SCHOLIION.

Hujus Antiocheni Concilii, seu Conventus meminit Paulus Emefenus Episcopus in libello, quem S. Cyrillo obtulit. Laudat Principis ab Aristolao allatam Sacram & pergit: *Cum Joannes & Acacius Sanctissimi Episcopi, has verò Christianas litteras accepissent, perpendentes multa esse, quæ personalem vestrum Conventum desiderent, ne in hac re multum temporis consumatur, me ad tuam Sanctitatem miserunt.* Et ipse Joannes Antiochenus in litteris, quas per Paulum misit, ad S. Cyrillum: *Nos piis Principum litteris morem gerere voletes, recte ad vos Dominum meum Episcopum Paulum misimus. Quod consilium Sanctissimo Patri nostro Acacio, cæterisque qui nobiscum erant, Episcopis probatum fuit. Fecimus autem hoc compendii gratia, ed quod illa, quæ à Religiosis nostris Imperatoribus sancita sunt, perficere nobis ipsis in unum convenientibus non liceat.* Et Sanctus Cyrillus in litteris ad Acacium Melitinæ Episcopum, Metropolitanam secundæ Armeniæ: *Postea quam Orientalibus Regium Decretum expositum est, & tanquam factum ex eorum Episcoporum sententia, qui Constantinopoli aderant, consilio nescio quo apud Sanctissimum Berrhensem Episcopum Acacium congressi, scribi ad me curarunt conventionis modum, id est, Sanctarum Ecclesiarum pacis, nisi eo modo, quem ipsi præscriberent, fieri non debere. Erat autem ea petitio gravis & molesta. Volebant enim ea omnia aboleri, quæ vel Epistolis, vel tomis, vel libris evulgaveram, & soli fidei, quæ à SS. Patribus nostris Nicææ edita fuerat, consentire.* Et in litteris ad Donatum Nicopolitanum Episcopum, Metropolitanam veteris Epiri, exponit conditiones, quas ex Constantinopolitanæ Synodi suavis Imperator Theodosius à Joanne Patriarcha postulerat, & prosequitur: *Quidam autem ex Orientalibus Episcopis, qui Nestorium fortè necdum condemnarunt, aut etiam illi favent, rectam nostram fidem offendunt, & Christi omnium nostrum Salvatoris gloriam baud mediocriter oppugnant, atque ita Sanctissimum Acacium Berrhensem Episcopum, ut ad nos absurda quedam scriberet, induxerunt, quod ipsi postularent oportere ut omnia, quæ adversus Nestorium scriptimus, abolerentur, & velut irrita rejicerentur, solumque Symbolum, à Sanctis Patribus in Nicæna civitate congregatis expositum, admitteretur. Meminit Sanctitas tua nuper Ephesi quoque ejusmodi ab illis propositas fuisse conditiones.*

Joannes Patriarcha, ubi Sacras Principis litteras considerarat, nullatenus expedire censuit, ut præfixas conditiones admitteret. Etenim Nestorii damnationem credebatur iniquissimam, ideoque toto mentis impetu averfabatur. Et certè ista damnatio secum portabat admissionem Capitulum Sancti Cyrilli: Quæ Joannes non minus oderat. Propter illa censuerat Cyrillum esse novum hæresiarcham, ideoque Chalcedone coram Principe frequenter juraverat ipsum, etiamsi Capitula anathematizaret, nunquam à se recipiendum in Episcopalem Communionem, sed dumtaxat in Laicam. Etiam censuit non expedire, ut Nicomediam accederet, & ibi solus cum solo Cyrillo disputaret. Fuisset duellum inter impares. Interim ista Sacra jussionis verba, quæ ipsius solius judicio imponebant hujus scabrosi operis machinam, libens admisit, ideoque non cunctos suæ Diocesis Episcopos, sed solos paucos ac sibi fidos adscivit, & cum illis communicavit sua arcana Mytheria. Nempè quod neque Nestorii damnationem, nec Cyrilli Capitula, vellet unquam admittere. Et ei adfidentes Episcopi erant ejusdem sententiæ. Præsertim Alexander Hieropolitanus Episcopus, Metropolitanus Euphratesiæ Provinciæ, itemque ejus Suffraganei, ac intimi fideles, Theodoretus Cyrensis Episcopus, & Andreas Samofatenis. Hi enim duo adversus Capitula mordacissimè scripserant, & usque ad ultimum vitæ spiritum non desierunt illa. conspuere, ac damnare.

Hæc igitur Synodus sanxit varia. Primò, nullam à Principe exactam conditionem admittere. Erant enim tres, connexæ inseparabiliter: Damnatio Nestorii, anathema Nestoriani dogmatis, & admissio Episcopi Maximiani. Notanda sunt Sancti Cyrilli ad Melitinensem Acacium verba: *Posteaquam Orientalibus Regium Decretum expositum est, tanquam factum ex eorum Episcoporum sententia qui Constantinopoli aderant.* Sacras jussiones Joanni & Acacio tradens Aristolao addiderat præscriptas conditiones nequaquam esse solius Principis Laicas cogitationes, sed esse ipsi suggestas à Constantinopolitana Maximiani Episcopi Synodo, ideoque esse non modici ponderis. Forsitan adjecit, quod primus ipsarum fons esset Celestinus Pontifex. Et istud verbum adauxit conditionibus invidiam. Etenim Joannes ac ejus Episcopi Maximianum attendere, ac ejus Episcopatum, admittere non poterant, nisi damnatione suam Nestorium. Alterum hujus Synodi Decretum fuit, conditiones conditionibus obicere, alias tres è diametro adversas expostulare. Primò ut Cyrillus sua duodecim Capitula omniaque sua in Epistolis, tomis, aut libris adversus Nestorium conscripta recantaret ac aboleret. Itz enim purgatus erat Nestorius. Deinde, ut utraque pars admitteret solum Nicænum Symbolum. Tertiò, ut ad ejus circa Dominicæ Incarnationis Mytherium elucidationem adjungeretur, ac ab utraque parte admitteretur S. Athanasii Epistola ad Episcetum Corinthi Episcopum. Hæc enim Epistola scripta fuit ad lucidationem istius sym.

symboli adversus tunc nascentes, ac se in isto Symbolo facinorose fundantes Apollinarii blasphemias, nec non adversum reliquias Pauli Samofatenis. Existimo hanc postremam conditionem fuisse adjectam quasi in Cyrilli gratiam: Ne videretur nihil habuisse. Etenim Athanasius, utpote Alexandrinus Episcopus non poterat illi non placere.

De istis, præsertim prima & secunda, conditionibus Sanctus Cyrillus rectè scripsit ad Donatum Nicopoleos Episcopum: *Meminit Sanctitas tua nuper Ephesi quoque ejusmodi ab illis propositas fuisse conditiones.* Etenim dum Ephesi Joannes Patriarcha turbas ageret, Imperator Theodosius denuò consuluit Berrhensem Acacium, & ejus Judicium secutus, per Joannem Sacrarum Largitionum Comitum scripsit ad Synodum: *Ut Sanctitas vestra non modò per nostræ Pietatis litteras incitata ad concordiam spectet, etiam Acacii Sancti Berrhensium Episcopi lectam à nobis Epistolam, qua idem suadet, ad vos misimus. Hic cum propter extremam senectutem Sanctissimo vestro Concilio adesse non posset, ea per litteras consulit, quæ & pietatem ipsius decent, & Oribodoxæ Religioni conducent.* Hæc verò erant, ut cessarent Cyrilli Capitula, omniaque uriuusque partis Scripta, & ut cuncti essent contenti solo Nicæno Symbolo. Acacius enim erat annox, ideoque & astutissima vulpes. Proinde & hoc simile præfens consilium erat ab illo. Erat enim mens & lingua hujus Synodi. Hinc Eruditus præfens codicis Compiler huic Synodo adscripsit hunc Titulum: *Propositiones, quæ directæ sunt ab Acacio Berrhensi Episcopo per Aristolao Tribunal & Notarium Cyrillo Alexandrino ex Concilio Episcoporum, Joannis Antiochiæ, Alexandri Hierapolis, Macarii Laodiceæ, Andreæ Samofatæ, & Theodoretus Cyrenensis de pace faciendæ.* Affirmat has propositiones fuisse quidem Synodaliter conceptas, Sancto tamen Cyrillo transmissas per solum Acacium. Scribit hæc ex laudata Sancti Cyrilli ad Donatum Nicopolitanum Epistola: *Orientalis Episcopi Acacium Berrhensem, ut ad me absurda quedam scriberet, induxerunt. Nempè Joannes Patriarcha, Nicomediam cogi, & à Principis conspectu perpetuum proferri timens, etiam timuit similia postulare ac subscribere. Quod ipsum timuerunt & alii adfidentes Episcopi. Hinc soli Acacio, firmo in Principis gratia, imposuerunt hanc invidiam. Accessit & alia ratio: Quod nempè Acacius esset à Principe constitutus inter has laceratissimas partes mediator, ac fibula pacis.*

Hæc est tertia Joannis Synodus post reditum ab Epheso. Partim Antiochiæ habita, partim Berrhææ. Lucidè hoc scribit Sanctus Cyrillus ad Melitinensem Acacium: *Orientalis Episcopi apud Berrhensem Acacium congressi scribi ad me curarunt conventionis modum, nisi eo modo, quem ipsi præscriberent, fieri non debere.* Nempè Acacius ob nimiam senectutem nequibat ferre itinera, nec Patriarchales Synodos accedere: Hinc Patriarcha accedebat ad ipsum. Notanda sunt verba: *Scribi ad me curarunt.* Denuò affirmant, quod

non tota Synodus, sed solus ex ejus rogatu Acacius ad Sanctum Cyrillum scripsit. Exstat Theodoretus ad Andream Samofatensem de Aristolai apud Sanctum Cyrillum Actis Epistola, cui Marius Mercator apposuit hanc Notam: *Aliam quoque Epistolam Theodoretus scripsit ad Andream Samofatensem Episcopum, lectis Sancti Cyrilli Pontificis Alexandrini litteris à Berrhæa directis.* Hinc ad voces, *A Berrhæa directis*, Joannes Garnerius dedit hoc Scholion: *Non obscure inde conficitur Synodum, quæ à Joanne Antiocheno, dum tractaretur negotium pacis, habita scribitur, apud Acacium Berrhææ celebratam fuisse, & non Antiochiæ, quod opinantur Conciliorum Editores, aliisque communiter plures. Colligitur etiam, quod aliud certum est, Theodoretum non interfuisse hujusmodi Synodo, sive quod impatienter ferret de pace agi, hoc est, de condemnatione Nestorii, & Cyrilli receptione, quorum alteri vehementer suscebat, alteri insensus erat supra modum; sive quo alio impedimento prohibitus.*

Eruditus vir labitur variè. Primò, quod Theodoretus huic pacificatoris Synodo non interfuerit. Præfens Synodicum Actorum compendium demonstrat interfuisse. Secundò, quod Theodoretus impatienter tulerit tractari de pace. Etenim hæc Cassinenses Epistolæ ostendunt fuisse illius cupientissimum ac studiosissimum. Tertiò, quod pacis negotium esset idem, quod condemnatione Nestorii. Etenim licet essent connexa, Theodoretus tamen studuit illa discernere ac separare. Ejus cogitationes apparebunt inferius. Quarto, quod Theodoretus esset Cyrillo supra modum offensus. Etenim erat potius Capitulis offensus, quam personæ. Quintò, quod Synodus in adducta ad Samofatensem Andream Epistola scribatur acta apud Acacium. Nihil quippe simile istic est legere. Sextò, quod hæc Synodus sit habita apud Berrhæam. Septimò, quod Conciliorum Editores ac alii plures malè affument actam fuisse apud Antiochiæ. Etenim ipsos recta dicere demonstrat Alexandri Hierapolitani Metropolitanæ Epistola ad Theodoretum: *Tunc in Antiochia inter nos locuti sumus, alentes: Quod si Cyrillus illam conditionem suscepit, abjeceritque Capitula, pacem fieri convenit.* Est inferius adducenda. Palam agit de hac Synodo.

Nempè Patriarcha Joannes prius cum Alexandro, Meletio, Andrea, ac Theodoro Sacram Principis jussionem discussit, & certam de ejus executione formam concepit, & tunc cum istis transivit Berrhæam, omnia communicaturus Acacio. Et hic probavit conceptum, atque ita persuasus est sub solo suo nomine scribere Cyrillo. Hinc & Cyrillus non isti Synodo rescripsit, sed soli Acacio: Et litteras non Antiochiæ direxit, sed Berrhæam. Litteræ adducuntur inferius. Eas Acacius mox Joanni, Joannes communicavit aliis sibi fidis Episcopis. Et de ipsis à se discussis Theodoretus scripsit Andreæ Epistolam, nobis custoditam à Mario Mercatore, & infra sub alia translatione adducendam. Hinc Marius dicit ipsum scripsisse *Lectis Sancti Cyrilli litteris*

intereat à Berrhæa directis: Proinde hæc Synodus fuit & Antiochena, & Berrhæensis. Antiochiæ cepta, Berrhæa fuit completa. Quæ omnia ad oculum patebunt inferiis.

Eciam ad Mercatoris verba, *Alam Epistolam*, Garnerius dedit suum Scholion: *Epistola hæc in quinta Synodo dicitur scripta post pacem Ecclesie red-dita. Alia legitur Theodoretæ ad eundem data Ephe-si, quò non convenerat Andreas, morbo impeditus, post Cyrillum ac Memnonem ab Orientalibus depositos, & à Sacra Synodo restitutos, id est, circa finem Ju-lii, anni quadringentesimi trigesimi primi. Denuò labitur in duobus. Primò, quod hæc Epistola sit scripta post redditam pacem Ecclesiis. Est enim scripta in exordio Tractatus de pace, dudam antè conclusionem. Ante conceptam Pauli Eme-feni Episcopi legationem ad Sanctum Cyrillum. Statim post Cyrilli Rescriptum ad primam de pacis articulis propositionem, factam à Berrhæensi Acacio. Secundò, quod istud asseratur ab Actis quintæ Synodi. Hujus enim Epistolæ nulla penitus istic est memoria. Proinde apud Mariam Mercatorem voces, *Alam scripsit*, non important dumtaxat secundam Epistolam: Theodoretus enim multas scripsit ad Andream. Sensus igitur est: Post plures Epistolas scripsit & aliam. Non est dubitandum, quin Marius Mercator aut omnes viderit, aut ipsarum plures.*

Hierapolitanus Alexander in adductis ad Theodoretum litteris insigniter exponit sensum præsentis Antiochenæ ac Berrhæensis Synodi: *Veruntamen quæ tunc in Antiochia inter nos collocuti sumus dicentes, Quod si Cyrillus illam conditionem susceperit, abjeceritque Capitula, pacem fieri convenit, scientes videlicet illud hæc diximus, quod Hæreticorum Capitulum ejecto sit & rectæ fidei robur, & corum, quæ contra illam personam sunt gesta, sub-verso, & scandali generatis solutio. Unicum hujus Factionis studium erat Ephesinam Nestorii damnationem exsufflare, atque ita gradatim & per gyros illum revocare in Thronum Constantinopolitanæ Ecclesie. Et hæc omnia censebant comprehendere in abjectione Capitulorum. Hinc illam quasi solam à Cyrillo postularunt. Etenim Nicænum Symbolum, ac S. Athanasii ad Epictetum litteras noverant facillimè admitrenda. At difficile est bene oculatum hominem circumscribere. Etenim in litteris ad Melitenensem Acacium Sanctus Cyrillus profequitur: Ego verò ad ista ita rescripsi. Expositioni fidei, quam Nicæni Patres ediderunt, adhareremus omnes, nihil profus corum, quæ in ipsa continentur, labefactantes. Quæ verò rectè contra Nestorii blasphemias scripsimus, ea ejusmodi esse, ut nulla ratione nobis persuaderi possit, ut rectè scripta esse negemus. Opus proinde magis esse, ut ipsi juxta Piiissimi Imperatoris Decretum, immò verò juxta Ephesinæ Synodi sanctionem, illum qui contra Salvatoris Christi gloria pugnavit, ejicerent, impiasque illius blasphemias anatematè inflectarentur, ejusque depositioni consentirent, & Sanctissimi Episcopi Maximiani Ordinationem approbarent. Et litteris ad Donatum Nicopolios Antistitem: Ego verò ad hæc rescripsi rem illos postulare,*

quæ fieri planè non possit, eò quod quæcumque scripsimus, rectè scripsimus, utpote rectè ac integrè fidei patrocinantes, nihilque profus ex eis, quæ à nobis scripta essent, negare nos posse. Equid multò esse, ut ipsi ambagibus illis ac dilationibus, quibus utebantur, missis, Piiissimi Domini Imperatoris, Sacræque Synodi Placitis acquiescerent, Nestorii nugæ & blasphemias anatematizarent, depositioni illius consentirent, atque Ordinationem Sanctissimi Episcopi Maximiani comprobarent. Et in infra adducendis litteris ad Rabbulam Edeffæ Episcopum, Metropolitam Orithoenæ Provinciæ: *Scriptis ad me optimus senex Episcopus Acacius incongruam quamdam propositionem, quasi ab Orientis Episcopis, magis autem, se oportet dicere veritatem, ab eis, qui ea, quæ sunt Nestorii, sapiunt. Nam dum eos oporteret sequi quod congruit, & juxta intentionem piiissimi Principis, omniumque Orthodoxorum anatematizare scelerata Nestorii dogmata, & contrario petunt vacare universa, quæ à nobis scripta sunt, sive in Tomis, sive in conscriptionibus: Et sic, inquit, Ecclesia communicabunt ad invicem. Hoc autem clarè dicere est, quod oportet nos rectam fidem denegare, & Nestorii consentire blasphemias. Si enim nostra exterminamus, quæ se bene habent, approbavimus ea, quæ sunt Nestorii, & erimus admirantes ejus insaniam. Sed illorum quidem propositionem intelleximus. Omnes tres Epistolæ affirmant, quod Cyrillus à propositis per Principem articulis recedere, & per Acacium propositos admittere constantissimè noluert. Tertia adjungit, quod fontem, ex quo Acacius & alii Orientales postulabant proferri Capitula, usque ad fundum introspexerit. Item affirmat, quod ista propositio non per Antiochenam Synodum fuerit facta, sed per solum Acacium.*

Quid porrò Sanctus Cyrillus de Magni Athanasii ad Epictetum Epistola fenserit, lucet ex ejus litteris, quas Joanni Antiocheno postea rescripsit per Paulum Emefensem: *Quod Sanctorum Patrum, maxime Beati & celeberrimi nostri Patris Athanasii, sententias ubique sequamur, & cavemus ne vel minima in re declinemus, id quidem tua Sanctitas cerè sibi persuadeat, neque alius quisquam ambigat. Quia verò didicimus quosdam Orthodoxam præclarissimi Patris Epistolam, quam ad Epictetum scripsit, adulteratam ac depravatam edidisse, multoque graviter hinc lædi, rati hoc utile ac necessarium Fratribus fore, ex vetustis exemplaribus, quæ siccera & incorrupta apud nos essant, exempla ad Sanctitatem tuam transmittimus. Et in litteris ad Melitenensem Acacium. Venit ad me Paulus, Religiosissimus Episcopus Emefensis, qui rogavit ex me, & quidem instanter, eisdè adsentire, quæ celebris memoriæ Beatissimus Pater noster Athanasius ad Epictetum Corinthiorum Episcopum quondam scripserat. Ego verò respondi me prorsus & per omnia eis adsentiri, modo tamen scriptum illud apud vos existat incorruptum. Multa enim ab inimicis veritatis in eò depravata esse. Tunc ille se quoque Epistolam illam apud se habere aiebat; velle autem ex eis, quæ apud nos erant, exemplaribus cognoscere, an ipsorum libri corrupti sint, an secus. Porrò autem cum vetera*

sta

CAPUT LIV. -- 142

Epistola Alexandri, Andreae, & Theodoretæ, Episcoporum, ad Heliandium Tharsæ Episcopum, sicut posuit Ireneus.

Scientes quantam curam, sollicitudinemque tua Sanctitas habeat, necessarium duximus indicare, quia intravimus Antiochiam convocati, & invenimus per Divinam gratiam non vera esse, quæ fuerant diffamata: Et inimicorum veritatis superfluum verborum, & araneis similem. Habentes igitur de his, quæ sunt agenda, Concilium, & inucentes, quia salva pietate etiam de pace oportet cogitare, quasdam propositiones direximus, & rerum composuimus modos, ut si quidem susceperint unam earum, suscipiamus eos in communionem, non consentientes his, quæ contra sanctissimum Episcopum Nestorium ab eis facta sunt, sed ipsum quidem, sicut habuimus, habeamus. Alios verò, qui nostras Propositiones susceperint, suscipiamus ad communionem pro Ecclesie pace. Direximus verò Propositiones ipsas, ut agnoscat Religiositas tua, quia non negleximus Dogmata nostra, sed curam fecimus competentem. Ut verò & hoc tuæ Religiositati manifestum faciamus, scito Domine Deo Amicissime, quia nos usque ad mortem pro pietate perstitimus, vindicantes eos, qui nobis commissi sunt, Greges. Prius quam scripta est Epistola, placuit ut una sex Propositionum, quæ vivacissima est, & Dogmatum collectionem tenet, proponeretur eis cum Epistola Beatissimi & Sanctissimi Athanasii, Alexandrinorum Civitatis Episcopi, quæ scripta est ad Sanctissimum Epictetum Corinthi Episcopum, quam putamus habere tuam quoque Religiositatem, quam resistens Apollinarii Hæresi scripsit Sanctissimus prædictus Episcopus, integrè atque subtiliter Apostolicam doctrinam exponens. Et incipit: *Ratus ea, quæ exposita sunt à Sanctis Patribus, qui Nicæam convenerunt.*

SCHOLION.

Imperatoris Theodosii circa Ecclesiarum pacem voluntas ac Decreta, Constantinopolitana Maximiani Synodus, Sancti Celestini Pontificis judicium, Aristolai Tribuni in Orientem adventus, Joannis Antiocheni cum pauculis Episcopis, partim apud Berrhæam, partim apud Antiochiam, secretò acta Synodus, aliæque huc spe-

sta ea exemplaria accepisset, eaque cum illis, quæ secum attulerat, consulisset, invenit illa esse adulterata, petiitque ex libris, qui apud nos erant, exempla describere, ut ad Antiochenam Ecclesiam transmitteret. Quod & factum est. Sanctus Cyrillus videtur in suo ad Acacium Rescripto præterisse hunc de Sancti Athanasii Epistola articulum, & nihil penitus reposuisse. Hinc Joannes Patriarcha illum resumpsit in missis per Paulum Emefensem litteris. Et tunc Cyrillus ista respondit.

Vitiacionis seriem exponit in prima Epistola ad Successum Dio-Cesareæ in Iauria Episcopum: *Neque verò illud tua Sanctitas ignoret Beata memoria Patrem nostrum Athanasium, quondam Alexandrinum Episcopum, cum per idem tempus questiones nonnullæ moverentur, Epistolam scripsisse ad Epictetum Corinthiorum Episcopum, omni rectorum dogmatum assertione plenam. Et quia etiam ex ea Nestorius arguebatur, & rectæ fidei defensores, cum eam legerent, convincebant eos, qui Nestorii sententiam amplectebantur, illi consultationibus ex ea prolatis vitia, machinati sunt facinus Hæretica impietate dignissimum. Adulteratam namque Epistolam quibusdam subraçtis, nonnullis adjectis ediderunt, ut ille vir probatissimus consimilia Nestorio, ejusque Sectatoribus sapuisse videretur. Igitur necessarium fuit, ne qui istic quoque eam Epistolam corruptam proferrent, ex nostris exemplaribus descripta sua Reverentie paria destinare. Nam vir quoque Religiosissimus, Paulus Emesensium Episcopus, Alexandriam veniens, hac de re egit: Et ejus Epistolæ exemplar, quod habebat, deprehensum est ab Hæreticis fuisse corruptum ac depravatam. Itaque posuit, ut ex nostris exemplaribus descripta paria Antiochenis mitterentur. Eiusdem vitiacionis meminit in litteris ad Faustum Senatorem Trifolius Presbyter Romanæ Ecclesie. Et in Constantinopolitana Collatione Hypatius Ephesinus Episcopus dixit ad Severianos Episcopos: *Qui cum Nestorio sapiunt, falsaverunt Epistolam Sancti Athanasii ad Epictetum, sicut Beatus Cyrillus, Beato Joanni Antiochenæ civitatis Episcopo scribens docuit eos. Et hinc admiranda est Acephalorum ignorantia aut impudentia, qui Epistolam illa dixerunt displicuisse aut fuisse improbatam à Sancto Cyrillo. Nescierunt aut noluere integram à vitia discernere. Eos in suo adversum illos Dialogo docuit ac revocit Rusticus, Diaconus Romanæ Ecclesie. Et hinc vides rationem, ex qua Orientales Episcopi, licet non perfidiam, Nestorianam tamen personam Fautores, Sanctum Cyrillum urserint ad obediendum isti Epistolæ. Et non sine fructu urserunt. Hac enim occasione fuerunt instructi de hoc vitio, & acceperunt vera exemplaria. Alioquin & hodie nos forsitan hæreremus & cespitarem in luto istius imposturæ.**

spesantia, sui famam, & quidem cum variis augmentis, sparserunt per omne Orientale Imperium. Hinc Helladius Tharsensis Episcopus, prima Cilicia Metropoli, Nestorianæ personæ & causæ adversus Ephesinam Synodum, ac præfertim adversum Sancti Cyrilli Capitula contumacissimus defensor, fuit non modicè anxius, ideoque ipsum Alexander Hierapolites, Andreas Samosatensis, ac Theodoretus, tres fidissimi Collegæ duxerunt instruendum, An hæc Epistola sit responsoria, non constat. Est scripta Antiochiæ; aut certè Berhææ, post peracta omnia. Possit fieri quod Helladius ab illis Antiochiam absentibus, postulaverit hanc sibi relationem fieri.

Epistola docet nos plura. Primo, quod Synodus fuerit convocata Antiochiam, & istic omnino convenire. Secundo, quod multi ante Synodum fuerint sparsi rumores, qui Factionem non parum concusserant. Tertio, quod illorum plures fuerint falsi, utpotè Adversariorum superflua verboritas. Quarto, quod Synodus conclusit inveniendam pacem, ac salva pietate. Quinto, quod varios, præfertim sex inveniendæ pacis modos conceperit, quorum omnium palmaris articulus erat ut nullatenus admitteretur degradatio Nestorii. Sexto, quod horum sex modorum singuli fuerint sufficientes & congrui. Septimo, quod istorum dumtaxat unus sit transmissus in Ægyptum. Octavo, quod hic modus contineret, ut proferbantur Cyrilli Capitula, & maneat ad solum Nicænum Symbolum, cum Sancti Athanasii Epistola ad Epictetum. Et hæc pietas, pro qua certare deberent usque ad mortem. Alios quinque modos ignoramus.

De hac Synodo Theodoretus post adductas Aristolai ex Ægypto per Magistranium litteras scripsit ad præfatum Andream: *Nullatenus acquiescam in damnationem Domini mei sanctissimi & venerandi Nestorii Episcopi consensum præbere, nec violare communem promissionem, quæ in Tharso, & Chalcedone, & Epheso facta est. Memini enim & vobis, quæ nuper apud Antiochiam post nostrum regressum à nobis sæpe deprompta sunt.* Joannes Garnerius commentatur: *Orientales statuerant se nunquam vel in depositionem Nestorii, vel in Cyrilli restitutionem consensuros. Nec id semel vel in uno loco, sed Ephesi primum, iterum Chalcedone, Tharsi postea, cum dimissi revertentur in Orientem; tandem Antiochiæ, priusquam à se mutuo divellerentur, ad suas singulis civitates redeuntibus. Errat hanc Antiochenam Synodum fuisse actam priusquam à se mutuo divellerentur. Aliud enim clamant verba: Quæ nuper apud Antiochiam post nostrum regressum à nobis sæpe deprompta sunt.* Post quem regressum? Certè non alium, quam ex Epheso & Chalcedone ad propria. Insuper ante istum regressum actæ Synodi non erant nuperæ. Theodoretus igitur palam agit de præfata Synodo. Et in ipsa Orientales manifestè recesserunt à suis apud Ephesum, Chalcedonem, ac Tharsum conjugationibus. Istic enim pertinacissimè conjurarant Cyrillum, etiam si pœnitens sua anathema-

tizaret Capitula, nunquam admittente in Episcopalem communionem: Quod hic spondent & admittunt. Nota verba: *Apud Antiochiam sæpe à nobis deprompta sunt.* Edicunt omnia Synodi Decreta fuisse agitata & conclusa apud Antiochiam, & inde, confirmanda apud Acacium, fuisse delata Berhæam.

CAPUT LV. --143

Epistola Sancti Acacii Episcopi Berhææ ad Alexandrum Hierapolitanum Episcopum.

Redit ab Alexandria non Aristolaus, per omnia Admirandissimus & fidissimus Tribunus atque Notarius, sed Nobilissimus Magistranus Maximus, qui cum eo est. Hunc enim direxit ad nos, deferentem & ipsius litteras, & Sanctissimi Episcopi Cyrilli. Et Episcopus quidem qui Romæ est, unam ad me scripsit Epistolam, Alexandria verò tres vel quatuor, ex quibus unius Rescriptum tuæ Religiositati direxi. Si igitur possibile est, fatigationem usque ad nos facies; si verò, sicut scripsisti, nunc usque pedibus doles, inspiciens litteras Deo Amicissimi Episcopi Cyrilli, & cognoscens quanta usis sit acribia, in fidei causa scribens ad nos, acquiesce ad ea, quæ nos rescribemus cum Concilio, Deo Amicissimi atque Sanctissimi Joannis Episcopi, & Pauli, ac reliquorum, qui Antiochiæ reperti fuerint Domini Episcopi. Ipsum verò Rescriptum epistolæ cum eis litteris destinavi & Domino meo, Deo Amicissimo Episcopo Theodoro, rogans eum, ut veniat usque ad nos. Si autem retinetur ob hoc, quod illuc advenit Magnificentissimus Magister Militiæ, scribat ad nos, quia consentit ad ea, quæ nos destinamus, & quæ ad Alexandriam rescribemus. Profundissimæ autem senectuti nostræ ut parcatis, quæso: & detis manum hoc maxime agenti, ut hoc nobis auferatur opprobrium, & ad differentiam intolerabilis læsio. Scitis enim, quia in omnibus vobiscum sum inconductus: Et quia in Epheso quidem Deo Amicissimus Paulus Episcopus subscripsit pro me. Ego verò, sicut allegatis, ad ipsum Imperatorem nostrum retuli per Epistolam, ut hæreticum commemorans Deo Amicissimum Episcopum Cyrillum, qui & reprehendit nos in his, quæ ad nos scripsit in præfata, quodammodo submurmurans, quod de ipso tanquam de Hæretico fecerim mentionem in his, quæ ad Imperatorem Serenissimum per litteras retuli. Omnem, quæ tecum est, Fratritatem ego, & qui mecum sunt, salutamus.

SCHO-

SCHOLIION.

Hæc Epistola memoratas jam aliquoties, apud Marium Mercatorem exstantes, Theodoretus ad Andream Samosatensem litteras plenè explanat. Et Magistranium, qui Aristolao Tribuno comes ac minister erat, docet fuisse nomine Maximum. Docet & alia. Primo, quod Aristolaus cum præfatis Berthæensis Acacii litteris iverit in Ægyptum, tentaturus an Cyrillus præfatas Orientalium condiciones vellet admittere. Etiam detulit Sacram Iustionem Principis, quam supra audivimus habuisse longè alios articulos. Secundo, quod Aristolaus post habitum cum Sancto Cyrillo Tractatum non statim redierit, relationem facturum, in Orientem, sed ipsam fecerit per suas ac Sancti Cyrilli ad Acacium litteras, transmissas per Magistranium Maximum. Audi verba Theodoretus: *Magnificus Aristolaus ab Ægypto Magistranium cum litteris Cyrilli destinavit, quibus anathematizat Arium, Eunomium, Apollinarium, eosque qui Deitatem Christi passibilem dicunt, & qui confusionem & permutationem duarum asserunt naturarum. Et super hoc quidem gravissimus sum, quamvis propositionem nostram ille diffugerit.* Præfens Epistola docet, quod Sanctus Cyrillus tres aut quatuor hac de re litteras ad Acacium scripsit. Ex quo patet Aristolaum non paucò tempore hæsisse apud Alexandriam. Tertio docet, quod etiam Sixtus tertius Pontifex Acacio scripsit. Et hæc sunt Epistolæ, quas supra laudari audivimus in encomio Acacii: *Acacio, & in ipsa discordia posto, & Sedes Apostolica, & Beatus Cyrillus cum magna veneratione rescripsit.* Ei igitur Sixtus ex pectore commendavit hanc pacem. Prosecutus est negotium, quod ejus Antecessor Celestinus inchoaverat. Credendum est, quod etiam ad Imperatorem Theodosium & Sanctum Cyrillum scripsit. Præfens Epistola quarto docet, quod Sancti Cyrilli litteræ essent non dumtaxat orthodoxæ, sed etiam plenæ omni benignitate & gratia. Quod ipsum jam audivimus à Theodoro. Quinto, quod harum litterarum causa Joannes Patriarcha paraverit Antiochiæ novam Synodum, cui adesset Paulus Eme-senus, aliique advenæ Episcopi. Hinc Acacius palmaris Epistola copiam transmisit & ad Alexandrum Hierapolitanum, & ad ejus Suffraganeum, ac in omnibus Consiliarium Theodoretum, rogans utrumque venire ad istam Synodum.

Et hæc est tertia Antiochena post reditum Joannis Patriarchæ Synodus, indicta ad maturè ac prudenter respondendum Sancti Cyrilli ac Pontificis Sixti litteris. Sixtus suas direxisse ad Sanctum Cyrillum, utpote Ephesini Concilii Præsidentem, & omnium circa illud quæstionum Directorem, hic videtur ipsas unà cum suis direxisse ad Acacium. Ambas enim videtur detulisse Maximus Magistranus. Synodus nequaquam fuit

totius Dioceseos, sed ex solis advenis Episcopis, quorum unus erat Paulus Eme-senus, ex Provincia primæ Phœnicæ. Ad eam Joannes invitavit item Alexandrum ac Theodoretum, utpote Assessores etiam prioris Synodi, ideoque omnium Actorum conscios. Hinc utrumque rogat, ut si advenire nequiverint, dignentur consentire in agenda, & Actis acquiescere. Porro quod Alexander pedibus doluerit, & ex hoc dolore frequenter decubuerit, etiam infra audimus. Haud dubiè laborabat podagra. Notanda sunt hæc verba: *Profundissimæ nostræ senectuti parcentes.* Edicunt Acacium denuò non venisse Antiochiam, ideoque & hanc Synodum partim Antiochiæ, partim fuisse celebratam Berhææ.

Porro Cyrilli sentia & postulata non displicebant Acacio. Hinc instantissimè rogat sibi ab Alexandro ac Theodoro dari manus, ut tandem pax fiat, atque ita auferatur hoc probrosum Ecclesiæ scandalum. Et quo imperet, addit se esse ipsorum fidelem ac inconductum Ministrum atque Collegam. Et probat id ex duobus; Primo, quod licet cum ipsis Ephesum non iverit, tamen istic non defuerit: Ut potè qui istic fuerit, & omnibus Actis subscripsit per Vicarium, Paulum Eme-senium. Hinc enim Factio in Mandato, quod suis ad Principem Legatis dedit, ita scripsit: *Et Paulo Eme-senium Episcopo, qui idem Acacii Sanctissimi Berhæensis Episcopi personam in loquendo gerit.* Ita Acacius fuit etiam quasi unus ex istis Legatis. Secunda ratio est, quod etiam Cyrilli degradationem probavit ac subscripsit, & Principi persuaserit Cyrillum esse Hæreticum, ideoque ritè damnatum. Et re vera ad hanc Acacii relationem Imperator Theodosius non solum Nestorii, sed etiam Cyrilli ac Memnonis degradationem confirmavit, & per Joannem Sacram Largitionum Comitum fuerat executus apud Ephesum. Et ad majorem sui Dicti firmitatem Acacius addit Cyrillum hac de re in suis litteris esse conquestum. Similes litteras Acacius scripsit Theodoro. Et hinc ille omnia statim communicavit Andream, per litteras exstantes apud Marium Mercatorem. Acacius enim ad Andream videtur non scripsisse.

CAPUT

CAPUT LXI. ---144

*Domino meo Dilectissimo Fratri &
Comministratori Acacio Cy-
rillus in Domino
salutem,*

Decentem se etiam nunc curam suscepit Sanctitas tua. Intentio est enim illi secundum bonam voluntatem Salvatoris omnium nostrum Dei, ut coniungantur Ecclesiæ, & ut de medio quædam fiat pusillanimitas; persuadentur verò illi, qui debent, unanimes esse, atque omne quod contristat auferatur, & ea quæ dirupta sunt, charitatis vinculis restringantur. Sed sicut videtur, nonnulli eorum, qui illic sunt, videntur quidem putari ad superficiem clarè injungere ad usque tuæ Perfectionis intentionem: Aut ipsam verò latent, aut quasi celare se studentes efficiunt. Ea namque agere expetunt, quæ fieri non queunt. Quid aliud est, nisi rebus ipsis reclamare? Quod pacis faciendæ non habeant voluntatem. Et hæc dico Epistolam relegens à tua Perfectione transmissam, per quam didici expetere illos, ut omne Conscriptum, & omnis Epistola, quæ ante Synodum peracta est, adjudicari aut abjurari à nobis debeant, consentiri autem rectæ fidei Symbolo, quod definitum est secundum tempus à Sanctis Patribus, in magna Nicæna Synodo.

Ego verò quoniam Sanctum quidem illud Symbolum sufficit ad omnem scientiam bonam, & de illo nihil omnino est, dicam utique atque consentiam: Etiam si aliquibus aliis hoc sapere minimè videar aut dicere. Admiratus verò sum illud. Nestorio enim retortas illas & abominatissimas eructante voces contra omnium nostrum Salvatore Christum, & hoc coram Ecclesia, scripsimus quæ scripsimus, contradicentes scilicet, & pollutis vocum novitatibus ejus producentes contrariam veritatem. Et per gratiam Dei omnes ipsi intendentes, plures quidem mirati sunt, & recto intellectu honoraverunt, quæ à nobis dicta sunt contra eum. Sed nescio quid hi, qui nunc debent anathematizare polluta illius Dogmata, & ab illius impietate semetipsos alienos efficere, ad omne contrarium studium convertentes, exterminari quærent, quæ adversus eum scripta sunt. Quam rationem, quæso, id habet?

Intelligit enim Sanctitas tua, quantam res habeat incongruitatem, si nos, quæ pro recta fide scripsimus, quoniam nostra sunt, abnegemus, immò potius accusemus piam fidem. Ergo si se illa contra Nestorium rectè non habeant, sive quæ contra perverfa ejus Dogmata scripta sunt, sine causa depositus est. Immo magis & ille quidem

forfitan rectè sapit. Erravimus autem nos, non ei consentientes. Immo qui jam scripsimus his, quæ dixit, adversa. Et certè Nestorij multi feruntur Codices, omnia confundentes, & perturbantes Ecclesias. Deinde quomodo nos ea, quæ contra ipsum sunt scripta, delebimus, quæ forsan aliquibus juvamen, vel breve, contigit efficere? Pervidet igitur tua, quæ omni sapientia est plena, Perfectio, quia rem impossibilem quærent. Et tantum longè sunt à voluntate mitigandi interjacentem discordiam, ut eam redcant ad principium contentionis illius, quæ narrari non potest.

Cur enim non potius ad Ephesinam Metropolim venientes, cum Synodo unum protulere Decretum contra eum, qui talia & tanta impiè prædicavit? Nam si vel modicum tardaverant, quid prohibebat, ut Commentaria inspicientes Gestorum satisfacerent eis, quæ legitimè fuerant facta, & consentirent, sicut dixi, recto, & quod increpari non debet, Decreto cunctorum? Sed è contra nec Dominum cogitantes, neque causam pro qua congregati sunt (non enim de communi quacumque causa sermo erat, sed de fide, per quam Mundum salvavit Deus & Pater) omnem crudelitatem, & omne fratrum odium in nobis ostenderunt: Tam Sanctam & universalem Synodum excommunicatione injuriantes, & hoc absque iudicio, quam etiam velut immitti dextera gladium sævitæ intingentes in me, ac Reverendissimo Episcopo Memnone.

Ponamus enim quia secundum veritatem & transit nos aliquid, quod ad rectitudinem Dogmatum pertinet, aut circa alios modos subjecti aliquibus culpis eramus sive peccatis, non oportet dignos fieri prius sermone colloqui? At qui dum certè omnes sustinuerimus Nestorium, dum triennale tempus blasphemando consumeret, & nobiscum verò Sanctitas tua & omne Concilium, fecimus abducere quidem illum ab eis, transformare autem potius ad illa Dogmata, quæ ad rectitudinem veritatemque respiciunt. Dum verò persisteret, & multo deteriora verbo laberetur adversus gloriam Christi & in ipsa Ephesiorum Metropoli, de reliquo tanquam incurabili languore detentum sancta Synodus removit à Sacerdotio. Volo autem tuam Sanctitatem, ut ille, aliquid commemorare, quod ad præsens pertinet tempus.

Quando enim in magna Constantinopoli sancta vestra Synodus congregata est, tunc quando Joannes est accusatus, deinde gesta sunt super eo à multis in Scripto Commentaria, cum futurum esset ut contra eum definitio proferretur, & essem ego unus adstantium, scio me audisse Sanctitatem tuam Sanctæ Synodo sic dicentem: *Quia si scirem quod nunc, si Joanni veniam largiremur, melior fieret semet- ipso, & recederet à durtitia & asperitate, quæ in eo est, omnes vos rogassem pro eo.* Admirabilis ergo etiam circa hoc iterum judicata est Sanctitas tua. Quippe ut quæ dixerit veritatem. Quid igitur oportebat Sanctam Synodum facere, quæ impennitentem,

Adn. Nor.
Synodus
ad Quæsitum
contra Jo.
Chryso-
stom.

tem, & sic pertinacem reperit illum, qui rectæ fidei repugnavit?

Quoniam verè dicit, quia oporteat soli Symbolo consentire, vel certè expositioni fidei trecentorum decem & octo, & ego ad hæc dico, quia intentio fuit una sanctæ & universali Synodo, quæ congregata est in Ephesina Metropoli, ut Symbolum confirmaret, quatenus & omnes ita confiterentur, & crederent, ac docerent: Neque adjecto quolibet, neque detracto. Non enim est adjicere super illud, nec est auferre ab eo. Propter hoc enim & contra Nestorium decrevit: Sicut qui non suaserit illud, quin potius removerit atque obliteraverit, & secundum nullum quidem modum secutus sit illud, altera verò quædam & Dogmatibus Ecclesiæ peregrina infanè auriibus infonuerit populorum.

Ascum est igitur in Epheso super hoc proprium Commentum Gestorum, confirmante Synodo expositum è trecentis decem & octo Patribus nostris, qui circa suum tempus in Nicæa congregati sunt. Et direxi hoc, ut tua Sanctitas bene cognoscat. Quia enim rectè se atque irreprehensibiliter habet, clarè ipsa lectio docet. Adjecimus verò & sanctorum beatorumque Patrum testimonia, ut sciat Adeuntes, quomodo intellexerint illi fidei Symbolum, qui & nos ipsos Mysteriorum imbuerunt. Igitur olim tam hoc ab omnibus factum, quare non magis & ipsi consentiunt? Si enim quod omnibus placuit ab omnibus confirmetur, obtinebit omnino pax: Dum omnino à nullo ei fuerit contradicendum. Igitur etsi nimis plura, & valde pessima contra nos ab eis facta sunt, & omnis species adversa humanitati tentata est, sed considerantes quia Deo, ac piissimo amicoque Christi Imperatori placitum, & ipsum verò quod Ecclesiis utile est, & tuæ Sanctitatis admonitiones omni Reverentia dignas habentes, consequenter ut fratribus dimittimus quæ in nos commiserunt.

Illud autem potius quærimus, quod omnibus videtur bene rectèque se habere. Complacet verò etiam Deo Amicissimo Imperatori, ut consentiant depositioni Nestorii, anathematizantes ejus blasphemias & polluta Dogmata. Et nihil ultra residuum est, ut contentio de medio auferatur. Recipient enim semetipsas Ecclesiæ invicem, Christo eis donante præmium pacis. Nec verò simpliciter quidam alienantium & inconsideratorum contra nos evomant verba, ea quæ sunt Apollinarii vel Arii, sive Eunomii, me sapere diffamantes, sicut in Epheso conscripserunt. Ego per gratiam Salvatoris semper fui & Orthodoxus, nutritus verò sum & inter manus Orthodoxorum Patrum, & neque illa quæ sunt Apollinarii sapui unquam: Absit. Nec ea quæ alterius cujuslibet hæretici. Immo verò anathematizo illos.

Neque enim inanimatum dico Christi Corpus. Confitentur verò, quod animatum sit anima rationali. Et neque confusionem, vel confermentationem, vel refusionem factam confirmo, sicut aliqui dicunt; inconvertibilem verò & immutabilem subsistere secundum naturam Dei Sermo Christi. Lupi Opera T. VII.

nem novi, & omnis passionis insusceptibilem secundum propriam naturam. Impassibile enim est quod Divinum est, & conversionis obumbrationem minimè suffert. Quin potius requiescit in propriis bonis. Hæc habet verò inconvertibile, in quibus est ejus existentia. Unum verò eundem Christum & Dominum Unigenitum Dei Filium, ipsum dico passum pro nobis carne secundum Scripturas, sive secundum Beati Petri vocem.

Capitulorum verò virtus contra sola Nestorii Dogmata scripta est. Quæ enim ille non rectè dixit ac scripsit, ipsa ejiciunt. Qui verò anathematizant atque negant ejus vesaniam, cessabunt hæc, quæ à nobis scripta sunt, increpare: Videbunt enim Capitulorum Senfa solis illius contraire blasphemias. Reddita verò communione, factaque inter Ecclesias pax, quando rescribere absque suspectione licuerit, vel eis qui illic sunt ad nos, vel nobis rursus ad eos, tunc & satisfaciemus facillimè. Quacumque omnino eorum, quæ à nobis scripta sunt, rectè non intelliguntur à quibusdam, & hæc excandidabuntur. Satisfaciemus enim, Deo favente, non jam sicut repugnantibus, sed sicut Fratribus, quia omnia rectè habeant. Et eorum, quæ scripsimus nos, Nestorii Dogmata impugnantes, nihil est omnino quod dissonet vel Sanctis Scripturis, vel certè fidei definitioni, quæ exposita est à Sanctis Patribus. Dico autem illis, qui in Nicæa suo tempore congregati sunt.

Nostra igitur intentio ad pacem se habet, non impetere quæ sunt definita. Ita videlicet, si Nestorii depositioni consentire voluerint, & anathematizare contaminata Dogmata ejus, & communicare, & ad concordiam venire, Christo juvante ad idem, qui est pax nostra secundum Scripturas. Eis verò qui dicunt, quia oportet ejici ea, quæ contra polluta Nestorii Dogmata scripsimus, nullus acquiescet. Apertissimè enim elingues nos esse volunt illius blasphemias, cunctorum nundinantes taciturnitatem. Aut forsan magis & nos persuadendos reputant, ut ea quæ sunt illius sapiamus, si quæ nostra sunt abnegemus, rectè se atque immaculatè habentia, & contra illius vocum novitates stantia.

Si verò illorum, qui illic sunt, quidam secundum quod eis videtur, detrahunt aliquibus, ad ea quæ nec convenit transvertentes sensus eorum, sciant quia præter omnes, qui in toto orbe sunt, soli hi perpetrantes sapiunt. Consenserunt enim his quæ à nobis facta sunt, atque consentiunt universi, & rectè se habentibus, & dictis, qui certè subtiles perferutores sunt Dogmatum Divinorum. Et illud autem super hæc tua Religiositas cogitet, quia oportet ita componi pacem Deo Amicissimorum Episcoporum, ut non ulli displiceat eorum, qui per omnem Romanorum sunt Principatum. Et universalis fiat: Ne minima scissura ingentes plures alias faciat. Omnino enim non consentient, si tale aliquid fuerit factum, quod non sequens videatur. Et maximè hoc cogitari oportet.

Q

Cun-

Cunctis namque instantibus in Epheso, & non acquiescentibus communicare his, qui ex Oriente sunt, proponentibus verò, quia non erit prius hoc, nisi susceperint depositionem Nestorii, & anathematizaverint nobiscum Dogmata ejus, quomodo nisi hoc fuerit factum, ea quæ ad communionem pertinent, stabunt? Quis autem non clamabit contra nos, dum perdiderimus animas nostras, & negaverimus rectam fidem, & quæ rectè dicta omnibus placuerunt, nos ejecerimus, tanquam non rectè sint dicta? An non oportet facta pace nos Epistolas mittere his, qui ubique super alios Religiosissimos Episcopos eminent, ut & ipsi concordem effecti reddant eis communionem? Deinde quis sit, qui eis suadeat, si quid factum fuerit præter quod omnibus placet, & in quo omnes insisterant, ut oporteret depositum haberi Nestorium, & anathematizare insanissimam ejus doctrinam, quin potius verborum contra omnium nostrum Salvatorem Jesum Christum?

Contristatos verò nimis, & intolerabiliter dolentes propter illa, quæ contra me gesta sunt ab Orientalibus, tam ex Clero Alexandriae, quam cunctos Ægyptiæ Diocesis Episcopos Religiosissimos sic mitigavit Dominus meus admirandissimus Tribunus Aristolaus, ut mihi etiam levissimam pacis faciendæ redderet viam, & omnes venirent in hujusmodi voluntatem. Et plurimum quidem me fateor ejus Admirabilitati esse debitorem, quia modò mihi sit cooperans ad omnia, & competentibus rationibus, quæ contristabant, abolerit. Saluta Fraternalitatem quæ apud te est. Te quæ nobiscum est, Fraternalitas in Domino saluat.

SCHOLIUM.

Hanc Epistolam Sanctus Cyrillus laudat in litteris ad Acacium Melitenensem Episcopum. Exponit prima Orientalium Antifitum per Berthæensem Acacium Postulata, & adjungit: Ego verò ad ista rescripti Expositioni fidei, quam Nicæni Patres ediderunt, adhibemus omnes, nihil eorum, quæ in ipsa continentur, labefactantes. Sunt enim ea omnia rectè ac inculpate tradita, neque tutum est post illam fidei editionem quidquam adhuc curiosius tractare. Quæ verò rectè contra Nestorii blasphemias scripsimus, ea hujusmodi esse, ut nulla nobis ratione persuaderi possit, ut rectè scripta esse negemus. Opus proinde magis esse, ut ipsi juxta Pientissimi Imperatoris Decretum, Sanctæque Ephesinæ Synodi sanctionem, illum qui contra Salvatoris Christi gloriam pugnavit, ejicerent, ac impias illius blasphemias anathemate insectarentur, ejusque depositioni consentirent, ac Sanctissimi Episcopi Maximiani Ordinationem approbarent. Et in litteris ad Theognostum, Carmosinum, ac Leontium, suos in Regia civitate Apocrifarios: Acacius Berthæensis Episcopus, veneranda civitate ac singulari pietate vir, impulsu quorundam Religiosissimorum

Episcoporum Orientalium ad me litteras misit per Dominum meum Magnificentissimum Tribunal Aristolaum, quibus significabat oblitanda esse omnia, quæcumque libris & Epistolis nostris continentur, & insidendum esse uni Symbolo, quod in Sancta Nicæna Synodo est editum. Ego verò ad hæc longissimam et scripsi Epistolam, quam & ipsi utique accepistis. Est omnino longa Epistola, & summi momenti. Eandem Sanctus Cyrillus laudat, & singula ejus Capita amplè exponit in litteris ad Donatum Metropolitam Nicopolis.

Inter tres aut quatuor, quas Berthæensi Acacio circa pacis negotium scripsit Sanctus Cyrillus, est haud dubiè palmaris ac fundamentalis. Eam probavit Acacius, ideoque ad Joannem Patriarcham, Alexandrum Hierapolitanum, Theodoretum, aliosque majores Orientis Episcopos transmittit, suadens & rogans admitti, & consentiri in pacem. Præcipua ejus Capita sunt hæc. Primum laudat Acacii grandia in Ecclesiam merita, præsertim rectissimam in hac pace concilianda intentionem. Secundum notat quosdam Orientis Episcopos, quod ab ista intentione deviant: Quod verbo & lingua pacem postulent, cujus non habent voluntatem. Tertium affirmat propositos pacis articulos non esse ab Acacio, sed ab istis versutis Episcopis. Ipsos per illius interventum machinari talia. Quartum affirmat Nicænum Symbolum esse apud omnes Sacrosanctum, & tale fuisse etiam apud Ephesinam Synodum: Fuisse fundamentum omnium, quæ acta sunt adversus Nestorium. Et hinc Ephesina Acta Cyrillus adjunxit Epistolæ, & transmittit ad Acacium. Quintum caput lamentatur de temerariis ac injuriis quorundam clamoribus, ubique magno impetu suadentium duodecim Capitula esse scelerata dogmata Arii, Eunomii, aut Apollinarii. Sextum gravissimè queritur de facinorosa Orientalium Episcoporum apud Ephesum audacia, qua Cyrillum & Memnonem, & quidem inauditum, degradarunt, omnem autem Orthodoxam Synodum privarunt communionem. Septimum affirmat Alexandrinæ Ecclesie Clericos & plures Ægypti Episcopos propter hæc fuisse adeò avertos à pace, ut Aristolaum censere nec audiendum. Octavum laudat hunc optimum Tribunal, quod sua moderatione ac prudentia illorum animos non dumtaxat composuerit, sed etiam reddiderit ad pacem facillimos. Nonum affirmat Cyrillum non esse in fide Neophytum, sed ab infantia Orthodoxum, utpote enutritum inter manus Sanctorum Patrum. Haud dubiè intelligit Cyrilli Avunculum & in Alexandrino Throno Antecessorem Theophilum.

Hanc ipsam Apologiam Sanctus Cyrillus adduxit in libello, quem quintæ Actioni Ephesini Concilii obtulit adversus temerarium ac factiosum Joannis Antiocheni judicium: Nos nullo unquam tempore Apollinarii, aut Arii, aut Eunomii doctrinam probavimus, sed ab ineunte ætate Sacras litteras didicimus, & in Sanctorum ac Orthodoxorum Patrum manibus educati sumus. Utique Sanctorum Monachorum. Cyrillus enim fuit omnino Mona-

Monachus. Forfitan & in præfenti Epistola legendum est: Orthodoxorum Patrum. At nolui Cassinensem textum deserere. Decimum caput omnes has injurias remittit ex pleno pectore. Undecimum asseverat Capitula fuisse pernecessaria, & esse recta, ideoque non posse damnari aut projici. Attamen non mandat illa admitti in regulam. Duodecimum queritur illa à quibusdam detorqueri in alieno sensu, additque Ephesi fuisse probata ab omnibus. Decimum tertium affirmat ac demonstrat Nestorium fuisse merito ac ritè damnatum ab Ephesino Concilio. Fuisse contumacem in suis blasphemis, ac durissimè pertinacem. Etiam in ipsa Ephesina Metropoli. Nempe in contentiosa illa disputatione cum Theodoro Ancyrano ac Acacio Episcopo Melitenensi. Fuisse in ejus damnatione processum à Cyrillo, quomodo ab ipso Acacio fuit olim processum in damnatione Joannis Chrysostomi: Etenim in ista ad Ruffianis hortos Synodo Cyrillus fuerat præfens, & omnium oculatus inspector, utpote Clericus & Minister sui Avunculi Theophili. Huic Epistolæ debemus plurima. Nam ex ipsa discimus etiam hanc Cyrilli in ista Synodo præsentiam, & dolosum Acacii suffragium, non pro, sed contra Sanctum Joannem Chrysostomum. Quartum decimum caput ex his concludit recedi non posse ab articulis, quos Princeps exegerat. Eos enim esse ipsam substantiam, à qua recedi non possit, Sacro-Sancti Ephesini Concilii. Decimum quintum profertur duas integras ac perfectas in Christo Domino naturas, damnat omnem earum confusionem aut mixturam, addit Divinam naturam etiam in Christo Domino esse inconvertibilem ac immutabilem: Nec ipsam fuisse passam, sed Christum Dominum in adunata sibi carne. Purgat se de impostitis Apollinarii blasphemis. Et rogat ac suadet admitti hæc omnia, & concludi pacem. Hæc Epistola non queritur de Acacio, quod Cyrillum de hæresi accusarit apud Principem, ac ejus Ephesinam degradationem confirmari fecerit. Hæc querimonia fuit in aliis litteris.

CAPUT LVII. ---145

Epistola Alexandri Hierapolitani ad Acacium Berthæensem Episcopum.

Arbitor Dominum Christum, præcipientem Discipulis suis, ut essent prudentes sicut serpentes, & simplices sicut columbæ, principa-
Christi. Lupi Opera T. VII.

liter instruere, ut caput omnium bonorum, quæ in nobis sunt, rectam fidem sincerissimam conservarent. Sicut enim nulla salus est Repentibus, si capite conterantur, sic neque Christiano, qui sanam fidem corruperit. Propter hanc crucifixus est Petrus, Paulus capite cæsus est, diversis mortibus Evangelistæ atque Apostoli compleverunt pium cursum. Obsecuti sunt Martyres. Irdebantur verò & subsannabantur omnes passionum temporibus, ab his qui multiformes eis mortes crudeliter ingerebant.

Scit Sanctitas tua, quia secundum Syricam vitam quidem peccator ego sum. Unde etiam quadragesimum jam annum ago, quibus mea plango peccata. Fidem verò rectam à prima die, sicut testatur Sanctitas tua usque ad mortem dilexi. Unde nec unquam cessavi his, qui vicini sunt, de hac abominabili hæresi inferre certamen, quam Cyrillus ipsa quidem virtute renovat, Apollinariam verò anathematizat, simile aliquid faciens, tanquam si & aliquis ex non existentibus Dei filium dicens anathematizet Arium. Et ut sub una dicam omnes hæreses, ea quæ ipsorum sunt sapiens, hæc prædicat. Ubi enim Dei iter, nullum revereor. Cyrillus hæreticus est, unam naturam prædicans Christi, & ipsi universas passiones adjungens. Et ipsam mortem. Et lucidum est cuilibet legenti cum veritatis amore Capitula ejus, & Epistolæ ad Hebræos interpretationem, & Epistolas, vel Festivitas vel alias, & universa ejus Conscripta, invenire quod unam naturam Dei & Hominis dicat, & quod sunt unum. Et circa hunc sensum Caro sit factus, & mortuus fuerit Carne, & primogenitus factus fuerit Deus Verbum ex mortuis Carne. Sparfit verò Carnis nomen propter unius naturæ confessionem.

Quod si non ita est, minimè opus est multiloquio, confiteatur quia Christus, qui è Sancta Virgine genitus est (Deus namque Homo unus Filius, unus Christus, unus Dominus) passus secundum humanitatem, crucifixus secundum humanitatem, & resuscitatus fuerit à mortuis per Verbi Divinitatem, quæ dixit Solvite Templum hoc, & in tribus diebus resuscitabo illud. Joann. 2. Si verò permanet in Capitulis suis hæreticis atque Conscriptis, nulla nobis pars est cum illo. Certamus enim circa Tribunal Christi, & Apostolum Gentium, præcipientem bonum Depositum custodire, per Spiritum Sanctum, qui habitat in nobis.

Licitum verò considerare volenti verba ejus ad seductionem. Quia verbo quidem seducens impassibilem dicit Deum Verbum, inconvertibilem, immutabilem, inconcussibilem, habentem, ut ejus Dicto utar, in quibus est per substantiam; in unam verò naturam concludens duas, omnia prædicta Divinitati Unigeniti circumponit. Propter quod non recusavit interpretationem Epistolæ ad Hebræos dicere: Quia & revixit Deus Verbum, passus Carne. Et hæc verò ex aliis ejus Conscriptis, & maximè ex Epistolis ejus, quas tuæ nuper Sanctitati transmissit, possibile

sibile est his possibiliter qui diligunt discere, subtiliter pervidere. Quia dicens Dei Sermonem immutabilem subsistere, & omnis insusceptibilem passionis secundum propriam naturam, passionem fraudulenter cointroducitur, dicens Deum Verbum Carnem factum fuisse, non verò Carnem assumpsisse. Hoc enim in totis ferè ponit Capitulis suis, Carnem Deum Verbum ubique factum dicens, tamquam sit antè dispensationem quidem impassibilis, post dispensationem verò passibilis: *Per seipsum* namque, inquit, *impassibilis*, *Caro autem factus ut homo sustinuit passionem*. Si verò confessus fuerit evidentissime duas naturas, liberat semetipsum ab hæretico. sensu.

Scit enim Sanctitas tua, sicut olim mihi per Epistolam scripsit, quia & in Roma coram Sanctæ memoriæ Episcopo Damaso, præsentem tua Sanctitate, morum est de hæresi Apollinarii: Et nobis duas naturas consentibus, ut non Divinitati passionem tribuamus, dicebant hi qui erant Apollinarii, duos nos dicere Filios. Quod & isti sursùm ac deorsum diffamant contra nos. Dicat igitur, quia *Christus mortuus est, Filius passus est, Unigenitus passus est*. Cur addit, quod *Verbum Carne sit passum*? Homine moriente anima carne patitur mortem? Si verò blasphemum est, ut hoc anima passã dicatur carne, ultra impietatem omnem est dicere Filium Dei, vel Dei Verbum, vel Unigenitum circa intellectum hæreticorum passum Carne. In Divinis enim Scripturis reperimus, quia *Christus mortuus est, Filius mortuus est, Unigenitus mortuus est, Sanctus mortuus est, Justus mortuus*. Hæ namque appellationes universæ utrasque naturas ostendunt. Vox autem *Dei Verbi* unam naturam signat. Secundum quem sensum nunc & Filium dixit in Epistola Carne passum, ut significaret Unigeniti passionem Divinitate.

Scio autem me ab Epheso scribentem direxisse tuæ Sanctitati allegationem Melitinenis Acacii, ubi sequens Cyrilli Capitula & ejus intellectum, sic in Scripto deposuit: *Mentitus est*, inquit, *Divinam Scripturam Nestorius, tanquam Nativitatem mortemque non Divinitatis, sed humanitatis edoccat. Calumniatus est & Sanctissimum Episcopum Cyrillum, tanquam Deum passibilem dicentem*. Et habemus totum Tomum apud nos ad satisfactionem pro salubri fide bonæ hujus instantiæ. Nos igitur nullam communionem habemus cum his, qui talia docent. Si verò potuerit ostendere aliquis Sanctissimum Episcopum Nestorium contraria Prophetis, & Apostolis, & Evangelistis aut sapuisse aut sapere, & doctrinam ejus anathematizamus, & ipsum, donec Orthodoxiam prædicat, quam multis in Codicibus ejus & habemus & legimus. Nulla necessitas Christi potentia per ipsum gratiam violenter fiet, sed parati sumus omnia sustinere, ut neque impij neque iniqui sumus.

SCHOLIION.

Hæc Epistola est Alexandri Rescriptum ad superiores Acacii litteras, quæ præfatam Sancti Cyrilli Epistolam comprobant, transmissarant, & admitti postularant, ac fieri pacem. Et quæ Alexandrum invitaverant ad Antiochenam Synodum, responsuram Cyrillo. Alexander igitur omnia improbat. Affirmat Cyrillum esse manifestum Apollinaristam, ideoque ejus communionem esse abominandum contagium. Nec refert, quod in litteris anathematizaret Apollinarium. Etenim imitatur quosdam versipelles Arianos, qui licet credant & doceant Deum Verbum esse creaturam, non erubescunt suum Arium anathematizare. Alexander affirmat Cyrilli Capitula evidentem fore ex Apollinario, ideoque ante omnem de pace cogitatum esse ab ipso anathematizanda. Etenim illa palam dogmatizant unicam in Christo Domino naturam, utique solam Divinam, quæ humanam in se converterit & absumpserit: Et ipsi assignant omnes passionem, & ipsam etiam mortem, ideoque blasphemant illam esse mutabilem, vertibilem, passibilem, ac mortalem. Nec unam dumtaxat compositam naturam docuit, sed quæ ex duabus sit unum. Utique per conversionem & confusionem. Addit hæc esse manifesta cuilibet inspicienti Capitula, aut quævis alia Cyrilli opera.

Quod Cyrillus unicam in Domino naturam doceat, probat ex secundo Capitulo: *Si quis non confiteretur Dei Patris Verbum carni secundum hypostasim unitum, & unum tantum una cum sua carne esse Christum, eundem nimirum Deum & hominem, anathema sit*. Et ex undecimo Capitulo: *Si quis ipsam Domini carnem vivificam, ipsiusque Verbi propriam esse negaverit, anathema sit*. Ex eo, quod Sanctus Cyrillus Deum Verbum unã cum sua carne dixerit esse unum Christum in genere masculino, Alexander credidit dici unum in genere neutro. Pessimè. Etenim quod hæc propositiones, *Due nature per hypostaticam unionem sunt unum, Due nature per istam unionem sunt unum*, toto cælo differant, insigniter demonstrant Sanctus Gregorius Nazianzenus in variis locis, itemque Sanctus Augustinus. Vox *Unus* personæ, vox *Unum* importat unitatem naturæ. Aliud Alexandri argumentum erat, quod Cyrillus adsumptam carnem dixerit esse *Verbi propriam*. Proprietatem credidit fieri non posse, nisi per identitatem & conversionem. Displicuit & hæc Capitulis frequens propositio: *Deus verbum est caro factus*. Habetur in quinto & octavo Capitulo: Et est omnium aliorum quasi fundamentum. Alexander dici voluit: *Carnem adsumpsit*. Hinc conclusit: *Cyrillus sparxit carnis nomen propter unius nature confessionem*. Credidit Cyrillum studio ita loqui, ac in dolofo sensu Apollinarii. Etenim Apollinario ista Evangelistæ verba,

Verbum

Verbum Caro factum est, fuerunt fundamentale labulum.

Quod Cyrillus Divinam in Christo Domino naturam docuerit passibilem, mutabilem, ac passam, Alexander credidit esse manifestum ex duodecimo Capitulo: *Si quis non confiteretur Dei Verbum secundum carnem passum, secundum carnem crucifixum, mortemque secundum carnem gustasse, & Primumgenitum tandem ex mortuis factum esse, quatenus scilicet vita est, & vivificum ut Deus, anathema sit*. Has propositiones, *Deus est passus, Deus est mortuus*, censuit nulla ratione sustineri aut verificari posse, nisi passio transcriberetur in ipsam Divinitatem. Adjectum temperamentum, *Est carne passus*, duxit impertinens ac dolofo. Dicendum voluit cum S. Petro Apostolo: *Christus est carne passus*. Item professionem, qua Cyrillus in suis litteris profitebatur Deum verbum esse immutabilem ac impassibilem, credidit esse dolofo: Ut potè quæ intelligeret, quod talis quidem ante Incarnationem fuerit, per hanc verò mutaverit statum. Eiusdem sententiæ fuit Theodoretus, Eutherius, ac plures alii Orientales Episcopi. Apud Photii Bibliothecam extat Theodoretus contra hæreticos opus continens viginti fidei libros, quorum decimus quartus & decimus sextus impugnant has propositiones: *Deus Verbum est impassibiliter passus, Deus Verbum est carne passus*. Integrum opus extat inter opera Sancti Athanasii. Non est Theodoretus. Esse Eutherii Thyanenensis Episcopi discimus a Mario Mercatore. Eandem tamen propositiones Theodoretus atrociter impugnat in suis Dialogis. Undè quidam volunt, quod illic per Eranisten intelligat non Eutychetem hæresiarum, sed Sanctum Cyrillum. Quod tamen ego nunquam credidero. Quidquid sit, sermonem, quem sub Domino Patriarcha dixit ad Antiochenum Populum, tunc defuncto Sancto Cyrillo insultans conclusit: *Requiescant Theopaschite*. Eadem propositiones postmodò averfati sunt Faustus & Quintianus Episcopi, alique plures. Existimant scandalosas: Præsertim coram Gentilibus. Ex hac lite emerfit alia circa hunc articulum: *Unus è Trinitate est passus*. Ex istis igitur impressionibus Alexander scripsit: *Si Cyrillus permanet in suis Capitulis nulla nobis pars cum illo*.

Romanam Damasi Pontificis, Apollinarii Hæresim damnantis, Synodum, quam Alexander hic laudat, laudat & ipse Damascus in litteris ad Orientales Episcopos: *Sciatis velim nos profanum illum Apollinaris Hæretici Discipulum, cum impio suo dogmate jam pridem abdicasse. Et ob eam causam credimus reliquias ejus nihil impostum momenti habituras*. Et infra: *Itaque quid est, cur abdicationem Timothei à me rursum requiratis, qui etiam hic iudicio Sedis Apostolicæ, Petro quoque Alexandriæ Episcopo præsentem, abdicatus est unã cum Magistro suo Apollinario, qui item in die iudicii debitas pœnas & supplicia persolveret*. Et in secunda ad Cledonium Iconiensis Ecclesiæ Presbyterum epistola Sanctus Gregorius Nazianzenus: *Ne nos hoc nomine accusent, quod Vitalis, Veri nobis carissimæ Christi Lupi Opera T.VII.*

fimi, fidem, quam ita postulante Beato Damaso, Romæ Episcopo, litteris consignatam edidit, prius quidem probaverimus, nunc autem repudiemus, de hac quoque re pauca differemus. Exponit Apollinarii dogmata, illorumque, quibus & Damascum circumscriptere, in ipsis obregendis dolos & vafritiem, atque prosequitur: *Quod etiam in causa fuisse reor, cur ipse quoque Damascus, cum postea rediit sustulisset edocuit, simulque in pristinis eos expositionibus perscrutare audisset, eos ab Ecclesiæ cœtu abdicavit, fideique libellum cum anathematismo deleverit, tum etiam quod fraudem illam, in quam per simplicitatem inciderat, permolestè ferret*. Laudat duas Damasi Romanas Synodos: Unam in qua oblatum à Vitale fidei libellum iudicavit Orthodoxum, & ipsum in Catholicæ Ecclesiæ communionem admisit Pontifex; aliam, in qua ipsum revocavit ad iudicium, ac ejus non dumtaxat errores damnavit, sed etiam fraudes. Hanc Synodum laudat item Hermias Sozomenus: *Primus Damascus, Episcopus urbis Romæ, & una cum illo Petrus Alexandrinus Antistes cum hanc Hæresim latius serpere intellexissent, Concilio Romæ congregato, eam ab Ecclesiæ Catholica alienam esse decreverunt*. Illustrissimus ac Eruditissimus Lucas Holstenius vulgavit Romanam Damasi Synodum, in cujus fidei Decreto habemus & hoc: *Illud sanè miramur, quod quidam inter nostros dicantur, qui licet de Trinitate piam intelligentiam habere videantur de Sacramento Salutis nostræ ignorantes virtutes, scripturasque, recta non sentiunt. Afferuntur enim dicere Dominum & Salvatorem nostrum ex Maria Virgine imperfectum, id est, sine sensu hominem suscepisse. Hæc palam tendunt in Apollinarium ac Vitalem. Affirmant ipsos dici, non esse nostros: Quod Nempe per dolo ac furto extortam à Damaso communionem prætulissent larvam verorum fidelium. Hæc Synodalia Acta habent hunc titulum: Exemplum Synodi, habitæ Romæ, Episcoporum nonaginta trium, ex Rescripto Imperiali, qui ad audiendam causam Auxentii, exponendamque fidem convenerunt. Videtur habita anno septuagesimo tertio istius sæculi. Tunc enim Petrus Alexandrinus Episcopus fuit in urbe. Sancto enim Athanasio successit anno septuagesimo secundo, & statim à Pseudo-Episcopo Lucio, ac ejus Arianis intrusoribus eiectus, appellavit ac fugit Romam, & cum Sancto Damaso celebravit hanc Synodum.*

Præfens Epistola eandem Synodum illustrat in variis, quæ huc usque ignoravimus. Primò, quod Berthæensis Acacius ipsi adfuerit. Existimò à Meletio Patriarcha Antiocheno fuisse legatum ad componendum schisma istius Ecclesiæ. Secundò, quid istic motum fuerit de Hæresi Apollinarii. Damnatus enim istic est non solus Apollinarius, sed insuper Vitalis ac Timotheus. Generatim omnes Apollinaristæ. Tertiò quod Apollinaristæ illic omnem Ecclesiam accusaverint de duobus in Christo Domino Filiis, atque ita per calumnias studuerint fucare suam Hæresim. Et hoc est longè verissimum. Et contra istam audaciam Sanctus Gregorius Nazianzenus composuit amplum illum, extantem in secunda ad Cledonium

nium Epistola, catalogum Anathematismorum, quibus non solas Apollinarii blasphemias, sed etiam præfatas ejus in Ecclesiam calumnias configit, atque ita demonstrat veram esse vetustam parcemiam: *Superbus & contumax hæreticorum Spiritus semper accusat Ecclesiam*. Præfens Hieropolitanus Alexander omnia hæc olim ab Acacio didicerat, ideoque per eadem tentat illum in sua prava sensa circumscribere. Affirmat tragœdiam istam revixisse, adeoque & esse denuò suffocandam eodem modo, ac sepeliendam. Affirmat varia. Primò, quod sicut tunc Apollinaristæ, ita nunc Cyrillus tueatur hunc articulum. *Deus Verbum est carne passus*. Secundò quod dicendum sit: *Christus est passus, Filius est mortuus, Unigenitus est crucifixus*. Tertio, quod antiqui Patres ita sint etiam locuti adversus Apollinarium. Quia nempe ista Subjecta sunt significativa duarum naturarum. Quarto, quod uti tunc Apollinaristæ dixerant, ita nunc Cyrilli Sectatores dicant à prioris articuli negatoribus induci duos filios, ideoque ipsos esse Nestorianos. Alexander affirmat hæc spernenda, & à Cyrillo, nisi sua anathematizet Capitula, constanter abstinendum.

Et hæc omnia confirmat hæc, nescio ubi apud Ephesum dictis, verbis Acacii Melitenensis: *Mentitus est Divinam Scripturam Nestorius, tanquam nativitatem, mortemque non Divinitatis, sed humanitatis edoceat. Calumniatus est & Sanctissimum Episcopum Cyrillum, tanquam Deum passibilem dicentem*. Affirmat se hæc Epheso scripsisse largius ad Berthæensem Acacium. Epistola laetere aut perit. Reperta nos lucidius instruet. Interim Melitenensis Acacius Nestorium accusavit de duobus. Primò, quod garriret nativitatem è virgine, & mortem in cruce nullatenus Dominicæ Divinitati adscribi per Sacras litteras, sed soli humanitati. Et quod ex hoc principio abjiceret hæcæ propositiones: *Deus Verbum est natus ex Virgine; Deus Verbum est crucifixus ac mortuus*. Ecce tunc accusatio fuit fundatissima. Etenim Sacre litteræ palam affirmant assumptum Hominis esse Deo Verbo proprium, ideoque omnia illa, quæ isti humanitati advenerunt, Divinitati non fuisse aliena. Altera accusatio fuit, quod Nestorius garriret Deum Verbum à Sancto Cyrillo afferri passibilem. Utique in sua Divinitate. Et Nestorius ista omnino garrivit, ideoque & hæc accusatio fuit iustissima. Et ex his intelligimus, quo sensu idem Acacius in Chalcedonensi Principis Consistorio dixerit Christi Divinitatem esse passibilem. Item videmus, quod hæc Alexandri allegatio sit frivola. Evertit se-met-ipsam. Etenim fatetur ac profitetur, quod Cyrillus ac ejus in Ephesina Synodo Collegæ dixerint Deum Verbum non in sua divina natura, sed in propria dumtaxat carne passibilem ac passum. Alexander hic fuit magnus Episcopus: Ejus circa Nestorium error, ac exinde nata adversus pacem & Ecclesiam contumacia sunt lamentanda. Pertinacissimè voluit duo: Nestorii damnationem circumduci, & anathematizari Sancti Cyrilli Capitula. Aliter nec audire voluit nomen pacis,

CAPUT LVIII. ---146

*Epistola ejusdem Alexandri ad
Andream Episcopum Sa-
mosatenorum.*

CRedat mihi Religiositas tua, quia relegens ea, quæ scripta sunt à Domino meo Sanctissimo Episcopo Acacio, & ea quæ ab Ægyptio illi per Epistolam scripta sunt, quæ & tu omnino credo quod legeris, admiratus sum propter velocem ejus nutum ad mutabilitatem. Et oravi ut mihi terra dehiseret. Et nisi timor Dei tenuisset me, forsitan continuò Eremum petens extremum spatium requisivissem. Memini enim Sanctitas tua, quales Epistolas olim Sanctissimis Episcopis destinavimus ab Antiocheno persuasi, quando adveniente Mirandissimo Aristolao, ejus litteris convocati convenimus, & euntes ad Antiochiam Concilium fecimus, & multa millia pertractantes deliberavimus, ut propter Ecclesiarum perturbationem, mollem quandam propositionem, & habentem vel modicum pietatis vestigium, proponeremus Ægyptio.

Sed & perquisivimus, scrutati sumus, invenimus vix qualem volumus levem, & rursus ab ipsa molliorem, & denuò ab hac marcidiorum. Sed breviter dedimus Clarissimo Tribuno propositiones. Complacuit verò ei, quasi jam quæ mollior esset, una, & quæ volebat Nicæna fide nos esse contentos, expulsi his, quæ quod commune est turbaverunt, sive per Epistolas, sive per Capitula. Ad quam etiam ipsam contradixit, sicut scripsit, Ægyptius. Certat enim, sicut vides, pro Capitulis suis, & reliquis hæreticis, superbisque Conscriptis, confirmans ubique, quod impossibile sit hæc unquam expelli, quæ ab eo secundum Scripturas sint dicta Divinas, & contra Nestorii, ut dicit, hæresum. Sed nos tentamus, ut video, sic manifestam illius hæc fiducia, & tam cruda pro hæresi instantia Orthodoxiam diffamare, etiam si non possumus propellere impietatis Torrentem, & in nostra deflectere.

Ego verò in Dominum Christum credo, quia oculus meus dexter, & dextera manus mea, si proponatur, Cyrillo neque ejicente hæretica dogmata, neque apertè consistente Christum & Deum esse & Hominem, & passum secundum humanitatem, & resuscitatum per Dei Verbi virtutem secundum sententiam Domini dicentis, *Solvite Templum hoc, & in tribus diebus suscitabo illud*, abscondam potiùs membra mea per virtutem Domini, quam cum istis impiè agam. Quando ergò volunt, veniant: Ordinent. Paratus sum ego, coram Deo dico, discedere cum omni læti-

lætitia. Sicut enim in veritate credo, quia Deus est, sic & satisfactum habeo, quod pium sit manifestaturus Ecclesiæ dogma, quando novit ipse. Et veritatem non permittet absorberi. Verumtamen eorum, quæ scripta sunt, omnium exemplaria tuæ Religiositati direxi.

SCHOLION.

HÆc Epistola nos docet plura. Primò, horrendam istius Alexandri pertinaciam. Secundò, quod Synodus, in qua tractandum erat de dando Responso ad Sacram Principis, fuerit non Berthææ acta, sed Antiochiæ. Berthææ tamen fuit completa. Tertio, quod quinque præfati cum Joanne Patriarcha Episcopi multa illic Conciliorum millia agitaverint, investigantes suaviorem viam pacis. Quarto, quod nullam molliorem excogitare potuerint, quam ut Cyrillus anathematizaret sua Capitula, & omnes contenti essent solo Nycæno Symbolo. Quintò, quod Joannes Patriarcha Cyrilli litteras ad Alexandrum quidem ac Theodoretum miserit, non tamen ad Samosatensem Andream. Rationem ignoro. Sextò, quod Cyrillus sua Capitula generosè defenderit, asseverans esse consona Sacris litteris, ac necessaria ad evitendam Nestorii hæresim. Septimò, quod Alexander maluerit truncari omnibus membris, quam Capitula non anathematizari. Octavò, quod ob hanc pertinaciam timuerit Episcopatu ejici. Hinc dixit: *Quando volunt, veniant. Ordinent*. Utique novum Episcopum.

CAPUT LIX. ---147

*Epistola Andree Episcopi, per quam
respondit ad Epistolam hanc
Alexandri.*

RElegens ea, quæ Cyrillus per Epistolam scripsit, & quæ de his à tua Sanctitate ad Sanctissimum Episcopum Acacium sunt rescripta, sine falsitate dico, non sine Spiritu Sancto arbitratus sum ea, quæ in tua epistola rescripsisti. Nam & quod verum est, & quod subtilitas Dogmatis habet, in eis inveni, & obumbratum occultumque inimici dolum benè ac manifestè nudatum, ac fiduciam multam quæ decet Christi servum, qui pro sana fide certat. Confors igitur & ego tuæ Sanctitati, unusque sententiæ. Et nunquam præter hæc alia sapiam, confortante

me Deo. Quomodo enim non turpe sit, ut ille, qui notha & reproba Dogmata subinducit, tamen pro eis certet: nos autem pacis obtentu perdamus fidem? Admiratus verò sum & propositionem, quam in ipsis litteris posuit Sanctitas tua. Si enim verijam dogmatis est, & rectam fidem servat, & non intellectum suum fraudulenter occultat, si & duas naturas confitetur, & impassibilem Christi Divinitatem, quid prohibet, ut & Hominem eundem confitens Christum dicat, Quia passus est secundum humanitatem? Et de his quidem superfluum est multiloquio uti ad tuam Sanctitatem. Ex litteris verò Sanctissimi Episcopi Acacii videntur quodammodo hi, qui sunt in Antiochia, cessasse, atque his quæ scripta sunt consensisse. Et benè quidem facit Sanctitas tua, præcipiens nobis ut minimè perturbemur. Ego verò trepido, ne per eos circa ipsas res illud confirmetur somnium, quod non ante multum quidem tempus vidi, nimis autem coarctat meam animam. Videbam namque me esse cum tua Religiositate, præsentibus aliis quibusdam non paucis Episcopis, loquens verò ad me dicebas Apollinarium hæreticum vivere. Me autem sapius cum admiratione interrogante, si verè viveret, confirmabas eundem virum superesse. Verum quodammodò, improvisè utique, in domum quandam facti sumus, in qua Apollinarius senex valde jacebat in lecto. Oportebat autem nos ad viri ipsius venire colloquium. Quod dum esset futurum, ipse ad aurem mihi dixisti, quia ille impius nunquam persuaderetur acquiescere his, quæ dicebantur à nobis. Ego verò alterum quandam præter ipsum sedentem videns dicebam, quod ipse esset causa ut Apollinarius nostris verbis minimè flecteretur: Dum verò venimus ad colloquendum ego & Sanctitas tua, sedes autem ego portabam tam mihi, quam tuæ Sanctitati, juxta illius lectum subito video Apollinarium quidem stantem, & Eulogias dispertientem, Sanctissimum verò Joannem jacentem in lecto, & suscipientem ab eo.

Deindè & tuam Religiositatem supponentem ei manus, propter condescensionem iniquè coactam. Ego autem stans ad me ipsum dicebam: *Qualis est condescensio ista? In Sanctum Spiritum peccat. In ipsam Domini inhumanitatem impta est. Et qualis est ista condescensio?* Et hæc dicens evigilavi. Et oro ut phantasia sit somnium hoc, & nihil significans.

SCHOLION.

ETiam hæc Epistola nos quædam docet. Primò, quod Andreas circa Cyrilli Capitula fuerit ejusdem mentis cum suo Metropolita. Ipsum laudat, quod venenum dolosè ac vafre in Capitulis occultatum prudenter introspererit, manifestè denudavit, ac nervosè revicerit. Secundò, quod etiam Andreas singulariter oderit duodecimum Capitulum. Videlicet hæc propositio-

tionem. *Deus est passus ac mortuus*. Dicitur voluit. *Christus est passus secundum humanitatem*. Tertio, quod non crediderit à Cyrillo admitti duas in Domino naturas. Quarto, quod dum hæc Andreas scriberet, apud Antiochiam fuerit adunata Synodus: Nempè superius memorata: Ex Episcopis advenis, quorum unus fuit Paulus Emeſenus. Quinto, quod neque Alexander, neque Andreas ipsi adfuerint. Sexto, quod ista Synodus propositas à Sancto Cyrillo conditiones admiserit, ideoque statuerit admittere ejus communionem & pacem. Septimo, quod eadem Synodus conditiones non plenè probavit, censuerit tamen dispensatoriè admittendas, amore pacis. Octavo, quod Andreas censuerit istam condescensionem nullatenus esse dispensatoriã, sed penitus prævicatoriã. Veram communionem cum Apollinariis. Et creditur se sentire ex divina revelatione. Erat nugax somnium.

CAPUT LX. ---148

Epistola Theodoretæ Episcopi, scripta ad Acacium Berrhææ Episcopum, de litteris quæ ab Ægypto venerunt ad eundem Acacium.

EGo quidem non solum vocatus, sed etiam non vocatus vellem semper venire juxta tuam Sanctitatem. Tantum autem ab hac intentione delinquo, ut nec tuæ possim Sanctitatis litteris obaudire. Rursus enim languor mihi validè supervenit, & pessimum Tercranium post regressum de montuosis partibus incidi. Super hæc & Magnificentissimus atque Gloriosissimus Magister militum hic est, propter quod & veniam peto. Et innotesco tuæ Sanctitati, quia in litteris, quæ ab Alexandria directæ sunt, inveni ea quidem, quæ ab eo dogmaticè dicta sunt, contraria his quæ olim sunt ab eo exposita; consona verò magis Doctrinæ Patrum. Et valdè affectus sum, & laudavi Dominum Christum super mutatione, quæ facta est per tuæ Sanctitatis admonitiones. Aliquas verò partes Epistolæ multis vidi volitionibus & multiloquiis falsis plenas. Nam dum porteret à nobis sex positas propositiones, cum breves essent, approbari ab eo, nescio cujus rei causa multis verbis usus effugit brevem pacis viam. Sic enim Propositionem temperavimus, ut nullis fuerat fugienda. Proposimus enim, sicut Tua Sanctitas novit, permanere nos in fide, quæ in Nicæa exposita est à Sanctis & Beatis Patribus, & in Epistola Sanctissimi ac Beati Athanasii,

tamquam quæ hanc subtiliter interpretata fuerit. Quæ verò nuper exsurrexerunt Dogmata, seu per Epistolas sive per Capitula, ejici, tanquam id quod commune est perturbantia: Hæc reliqui, quæ disensionem præcipuè fecerunt. Subscriptionem nos exigit depositionis illius viri, cujus Judices non sumus effecti. Scit autem Sanctitas tua, quia ab omni carnifice durius nos trucidat conscientia nostra, si illa fecerimus, quæ arbitramur non debere committi. Unde & Beatus Paulus dicit. Tuæ igitur sapientiæ sit sic dispensare causam, ut faciendâ pax compleceat universis, & ante omnia Christo omnium Deo super hac obediatur.

SCHOLION.

Hæc Epistola nos docet etiam Theodoretum præfatæ Antiochenæ Synodo non interfuisse. Item nobis demonstrat, quid Theodoretus de Sancti Cyrilli Rescripto ac Postulatis tunc censuerit. Primò censuit Cyrilli litteras esse orthodoxas, consonas doctrinæ Patrum. Secundò censuit ab ipsis penitus everti Capitula, ideoque Cyrillum, licet non verbo & lingua, tamen opere esse poenitentem & conversum. Tertio hanc insperatam mutationem non solum adscripsit divinæ gratiæ, sed etiam factis per Berrhæensem Acacium admonitionibus. Eas credidit fuisse plantationem ac rigationem, cui Divina omnipotentia dederit incrementum. Quarto addidit litteras esse dolosas: Plenas circumlocutionibus & astutis multiloquiis. Quintò graviter improbat, quod Cyrillus, qui deberet sex & longè plures pro pace conditiones admittere, nec in unicam, eamque facillimam, ac à nullo repudiabilem, voluerit descendere: Nempe acceptare solum Nicænum Symbolum, ac Sancti Athanasii litteras ad Epictetum. Sextò graviter item improbat, quod Cyrillus noluerit apertè valedicere suis Capitulis. Septimò etiam omnino improbat, quod Cyrillus velit admitti, immò & subscribi damnationem Nestorii. Constantè affirmat hoc apud bonam conscientiam esse impossibile. Hinc Acacius supplicat, ut ex concepta pace non scîminet nova bella, sed faciat talem, quæ grata sit omnibus per Orientem Episcopis, ac præsertim Domino Deo.

CAPUT

CAPUT LXI. ---149

Epistola ejusdem Theodoretæ ad Andream Episcopum de hac ipsa re.

Mirandissimus Aristolaus direxit ab Ægypto Magistranum cum litteris Cyrilli, in quibus anathematizavit & Arium, & Eunomium, & Apollinarium, & eos qui dicunt Divinitatem Christi esse passibilem, & eos qui confusionem & remixtionem duarum naturarum dicunt. Et in his quidem sumus affecti. Licet fuerit nostra propositio. Exigit verò subscriptionem depositionis, quæ ab eis facta est, & anathematismum Dogmatis Sanctissimi & Deo Amicissimi Episcopi Nestorii. Scit autem Sanctitas tua, quia indeterminate anathematizare præfati Deo Amicissimi & Sanctissimi Episcopi Doctrinam, idem est anathematizare pietatem. Si verò convenit ut aliquid nos *anathematizemus*, anathematizemus hos, qui dicunt purum hominem Christum, aut qui in duos Filios incidunt unum Dominum nostrum Jesum Christum, & qui ejus Divinitatem negant. Hæc enim cum omni satisfactione unusquisque piorum anathematizat. Si verò volunt, ut indeterminate & virum, cujus judices non sumus facti, anathematizemus, & Dogma ipsius, quod novimus rectum, impiè facimus, ut arbitror, si ei obediemus. Arbitror verò hæc etiam tuæ Sanctitati complacere, qui egregius pietatis Propugnator existis, & verus atque accommodus Orthodoxiæ Magister.

SCHOLION.

Hæc Epistola exstat apud Marium Mercatorum, sed incompleta. Exstat usque ad verba: *Qui ejus Divinitatem negant*. His Marius adjungit: *Et cætera*. Profiteatur quædam à se prætermitti. Adduxit solummodò illa, quæ Theodoro, cui non favit, possent obesse. Postmodò adjungit & hæc: *Existimo præ omnibus maximè satisfactum esse Sanctissimo & venerando Joanni Episcopo, quod nullatenus acquiescam in damnationem Domini mei, Sanctissimi & venerandi Nestorii Episcopi præbere consensum, nec violare communem promissionem, quæ in Tharso & Chalcedone, & Epbeso facta est. Meminit enim & eorum, quæ nuper apud Antiochiam post nostrum regressum à nobis sæpè deprompta sunt. Nullus igitur tuam decipiat Sanctitatem, quod ego acquiescam hoc aliquando facere, Deo procul dubio mihi cooperante, & me confortante*. Joannes Garnerius existimat hæc esse

se fragmenta ejusdem Epistolæ. Labitur. Etenim longè aliud scribit in litteris ad Eliam Aquilejensem, & alios Histriæ Episcopos Pelagius secundus Pontifex. Immo ejus tunc Diaconus, postea successor, Magnus Gregorius. Istam enim Epistolam esse sub illius nomine ab hoc scriptam, testatur Paulus Warnefridus in tertio libro de Gestis Longobardorum. Gregorius igitur adducit istud Theodoretæ fragmentum, & affirmat fuisse in litteris ad Alexandrum Syriæ Palestinarum Episcopum. Est usus mendoso codice. Etenim nullus Palestinarum Episcopus adhæsit Nestorio. Nec item Antiocheno Joanni. Omnes adhærebant Juvenali Hierosolymitano, & ipsi venerabantur ut Patriarcham, ideoque etiam venerabantur Ephesinam Synodum. Proinde fragmentum est omnino desumptum ex litteris ad Alexandrum Hierapolitanum, Metropolitani Euphratesis Provinciæ. Theodoretus apud illum fuerat delatus, quod non solummodò pacem admitteret, sed & omnes à Cyrillo postulas conditiones: Etiam damnationem Nestorii. Hinc se purgat, affirmans esse samam mendacii. Affirmat se de hujus conditionis refutatione satisfecisse etiam Patriarchæ Joanni.

Magnus Gregorius fragmentum adducit in hæc verba: *Existimo præ omnibus maximè satisfactum esse Domino meo Sanctissimo ac venerando Joanni Episcopo, quod nullatenus acquiescam in damnationem Domini mei Sanctissimi & venerandi Nestorii præbere consensum, quæ in Tharso & in Epbeso facta est*. Est locus manifestè mendosus. Etenim Nestorii damnatio nullatenus fuit confirmata apud Tharsum. Fuit istis denuò circumducta & proscripta. Prætermittunt hæc verba: *Nec violare communem promissionem, quæ in Tharso & Chalcedone, & Epbeso facta est*. Non est dubitandum, quin etiam Gregorius ita scripserit. Certum est mendum postmodò irrepsisse in ejus Epistolam. Et hinc discimus, quod omnes hæc Theodoretæ, forsitan & aliorum Episcoporum, de hoc negotio Epistolæ olim existerint in Bibliotheca Romanæ Ecclesiæ. Quidquid sit, videmus has Epistolas esse omnino authenticas. Et Mario Mercatori debemus gratias, quod istud Theodoretæ fragmentum nobis custodierit integrum, atque ita nos hodie juvet ad momentosam Gregorii Epistolam liberandam à grandi mendo. Cassinensis translatio est diversè à Mariana, ideoque non fuit prætermittenda.

Theodoretus igitur, ubi omnia apud Antiochiam & Alexandriam Acta, & ultrò citroque Scripta maturè considerasset, censuit varia. Primò, quod omnino esset reparanda communio, & ineunda pax, atque ita auferendum lamentabile hoc totius mundi scandalum. Secundò, quod illa, quæ in Cyrilli litteris erant recta ac orthodoxa, essent probanda ac admittenda. Tertio, quod Nestorii damnatio, quidquid Cyrillus exposcularet, nullo modo esset ratificanda ac subscribenda. Ejus ratio erat, quod damnare non possent Episcopum, qui ejus causam non discussissent. Quarto, quod nullo item modo

modo essent anathematizanda Nestorii dogmata. Utique in generali. Ratio erat, quod anathema infligi non possit nisi in singulares articulos. Quintò, quod Cyrilli postulationibus esset aliquid impartendum. Quod anathematizandi essent hi, de quibus ille accusabat Nestorium, articuli. *Christus est purus homo. In Christo sunt duo filii. Christus non est Deus.* Hos enim articulos anathematizat omnis Ecclesia.

CAPUT LXII. ---150

*Epistola Andreae Episcopi, quam
Theodoro Episcopo ad
suam rescripsit.*

Alexandrini litteras legi, & à sua quidem putredine non recessit ullo modo, sicut & tua utique Sapientia reperit, easdem litteras legens. Quia verò condescensione opus est, ut solvatur orbis terrarum schisma, & non amplius discissam despiciamus Ecclesiam, forsitan enim ad majus procedunt mala, si compositio nulla proveniat, benè tuæ placuit Sanctitati, illius quidem propositionem sicut impiam fugere; uti verò his quæ scripsisti, & anathematizare eos qui purum hominem dicunt Christum, & qui in duos Filios unum Deum secant. Arbitror verò quod & subscriptionem modis omnibus exigat depositionis. Aliqui verò & hoc forsitan facient. Et arbitror etiam Cyrillum, etsi omnes minimè subscribamus, illorum fore subscriptione contentum. Scit tua Sanctitas, quia hæc & antè in locutionem venerint, quando in Antiochia convenimus pariter. Ora igitur, quæso, ut nullum fiat impedimentum paci, & ordinationi Sanctorum Ecclesiarum.

SCHOLIION.

Per hanc Epistolam Samosatensis Andreas probat Theodoretum consilium, & singulos ejus articulos. Ad illum tamen, qui Nestorianæ damnationis subscriptionem tangit, addit aliquid moderaminis. Censet ipsum esse adiaphorum, ideoque pro neutra parte instantius urgendum. Istam namque subscriptionem ex Orientalibus Episcopis quidam admittunt, quidam penitus refutaturi: & ipse etiam Cyrillus, licet quidam refutent, aliquorum subscriptione contentus acquiescet. Andreas igitur censet unumquemque permittendum circa hoc punctum in suo

sensu abundare. Et adjungit: *Scit tua Sanctitas, quia hæc & antè in locutionem venerint, quando in Antiochia convenimus pariter.* Affirmat duo. Primò, quod ista sex Episcoporum Synodus fuerit facta apud Antiochiam. Secundò, quod ista circa illum articulum libertas fuerit illic proposita, agitata, probata. Ita clarè infra audiemus à Theodoro. Andreas insuper probat Cyrilli litteras, at non totas: Censet ipsas ex integro non recedere à Capitulorum putredine. Et addit: *Sicut & tua Sapientia reperit.*

At verò inscripta ad ipsum Epistola Alexander nullam hujus rei fecerat memoriam: Fecit in scriptis litteris ad Berthæensem Acacium. Igitur harum copiam miserat ad Andream.

CAPUT LXIII. ---151

*Epistola ejusdem Andreae Episcopi ad
Alexandrum Episcopum
Hierapolitanum.*

Eorum quæ ad me Dominus meus Sanctissimus Theodoretus Episcopus scripsit, exempla tuæ Sanctitati direxi. Et quia quidem Cyrilli errorem multoties millies anathematizet, manifestum est his qui pervidere subtilius volunt. Quia verò tempus non permittit, ut secundum acerbiam ratiocinemur propter schisma generale, quod factum est, & quia majora sustinentur mala de Persistentia nostra, puto quod benè se habeat, ut aliqua condescensione utamur pro Ecclesiastica pace. Et illius quidem propositionem fugiamus, quæ impia est, sicut nec ille nostram suscepit. Anathematizemus verò eos, qui duos Filios dicunt, quod nobis objiciunt insanissimè: Vel qui hominem purum Dominum nostrum Jesum Christum. Et super his suscipiamus pacis compositionem. Reddent autem rationem, qui impiè sapiunt, Judici omnium. Et nobis, vel si dispensatoriè pacem suscipiamus, pars nulla est cum his, qui impiè sapiunt. Prævideo autem, quia de Persistentia nostra nihil evincitur amplius, nisi ut Orthodoxi pellantur Ecclesiis, & Dogma ex toto absorbeat. Quæro igitur Sanctitatem tuam, ut quantumque possibile est condescensione magis utamur. Scit enim Spiritualis Sapientia tua, quia sicut zelus in tempore suo multa millia peragit, sic & condescensio in tempore apto magna bona operatur. Et mihi quidem placent ista. Si verò melius aliquid perviderit Perfectio tua, quæ secundum Deum est, notum nobis fac. Litteras illas ad Sanctissimum Episcopum Theodoretum dirigere dignetur Sanctitas tua.

tua. Omnes, qui circa tuam Religiositatem sunt, ego, & qui mecum sunt, salutamus.

SCHOLIION.

Hieropolitanus Alexander fuit alienissimus à Nestorii damnatione, & à Cyrilli Capitulis: In pacem consentire contumaciter noluit, nisi ista circumduceretur, & hæc percuterentur solemnè anathemate. Porro apud illum & Andreas & Theodoretus, utpote dilecti Suffraganei, erant potentes verbo & opere. At verò hic, quod in pacem cum varia dispensatione condescendum censeret, malè apud illum olere cœpit. Hinc illum Andreas purgat, & comprobatur ejus judicium, studens emollire Alexandri duritiam. Et scribit varia. Primò, quod Theodoretus nequaquam admittat Cyrilli Capitula, sed ipsa anathematizet multoties millies. Secundò, quod hoc manifestum sit ex ejus ad Andream litteris. Tertiò, quod in qualemcumque pacem, licet cum varia dispensatione, descendere sit penitus necessarium. Etenim adversus pacem persistentia ad nihil juvare possit, nisi ut Ephesina in multos Episcopos degradatoria sententia mittatur in executionem, atque ita legitimi Episcopi ejiciantur, & superordinentur alii. Quod si permittatur, orthodoxum dogma ex toto absorbebitur. Quartò, quod has dispensationes & ipse Andreas, & Theodoretus velint esse rationabiles. Andreas vult, ut sicut Cyrillus Orientalium propositiones rejicit, ita rejiciantur & ejus Postulata: Nempe Nestorii damnatio, & anathema in ejus Dogmata. Quintò, ut nihil anathematizetur, nisi illi, quos Theodoretus expressit, articuli: Et super istis fiat concordia. Sextò, de Cyrilli Capitulis censet dispensativè silentium, & adjungit: *Et nobis, vel si dispensatoriè pacem suscipiamus, pars nulla est cum his, qui impiè sapiunt.* Utique cum Cyrillo, & aliis qui Capitula non dereliquerint. Andreas, quo Theodoretum plenè purgaret, transmisit omnes ejus litteras.

CAPUT LXIV. ---152

*Epistola Alexandri Hierapolitani Episcopi ad Andream Episcopum
rescripta.*

Legens quæ nuper à tua Religiositate sunt scripta, pervidi quia Sathanas secundum

veritatem petiit, ut cribaret omnes nos sicut triticum. Ego verò fide proposita nullo modo impietatem esse condescensionem, neque communionem cum hæreticis pacem Christi appello. Absit. Et da veniam, velocitatem permutationis adspiciens oravi, ut terra mihi dehisceret. Et verè, nisi timor Dei retinuisset me, continuo Eremum petens extremum spatium perquisissem. Puto enim quia & tuæ Sanctitati dixi, jurjurando satisfaciens ei, & maledictionem contra memetipsum suscipiens, si alienationem à Mysteriis conscius mihi sum, aut per contentionem, aut per odium, aut per rebellionem, aut per cujuslibet alterius gratiam facere aliquid in causa præfenti, sed ponens Deum & Joannem ante oculos & affectum nostrum. Et superat timor Dei, & hæreditas Christi. Unde & à cunctis veniam postulo.

SCHOLIION.

Per hanc Epistolam Alexander incipit demonstrare suam pertinacissimam à pace aversionem. Affirmat etiam ab Andrea ac Theodoro propositum modum esse manifestam impietatem, indignam condescensionis, seu dispensationis nomine. Quod nempe permittat Capitula abire sine Anathemate. Affirmat fore manifestam communionem cum hæreticis, præ qua esse potius moriendum clamant omnes Patres & Canones. Esse potius moriendum, quàm vel solis hæreticorum nominibus communicandum. Scripsit ex antiqua regula, & jussit Sanctus Gelasius. Et sinistra istius regulæ applicatio seduxit Alexandrum. Hinc dicit: *Nisi timor Dei retinuisset me, continuo eremum petens extremum perquisissem.* Andreas, qui persistentiam non nisi ad Canonicorum Episcoporum ejectionem scripserat esse utilem, respondet hanc ejectionem adeò à se contemni, ut paratissimus sit non dumtaxat ad suum redire Monasterium, sed propelli ad extremum cujuscumque eremi spatium. Affirmat se non ex contentione, aut odio, sed ex recta Mysteriorum consonantia hæc scribere. Hæc verba, *Da veniam, velocitatem permutationis adspiciens, oravi, ut terra mihi dehisceret,* Theodoro & Andrea, ac præsertim Joanni Antiocheno improperant instabilitatem, qua accedebant ad Cyrillum ac ejus Capitula, quæ non solis verbis, sed etiam solemnissimis scriptis, imò & juramentis nuperimè invaserant. Eam affirmat sibi fuisse huc usque incredibilem, jam verò esse importabilem.

Indignabatur enim momentosissimum hoc negotium clandestinè cum paucis à Joanne tractari.

CAPUT LXVIII. ---156

*Epistola Helladii Tharsensis Episcopi
ad eundem Alexandrum
Episcopum.*

PER omnes litteras, per priores dico & præsentem, cognoscentes ad integrum, Sanctissime Amice Dei, animæ tuæ pro pietate intentionem, beatificantesque tuam Sanctitatem de Apostolico Proposito, oramus ut nos tuæ Sanctitatis vestigia consequamur, quò possimus & hostes adversos Apostolico animo fortiter sistere, & eos qui ab incepta stabilitate desistunt, dijudicare similiter. Nihil enim isti ab aliquo hæreticorum videntur languore distare, quia dum necessitas nulla evenerit, confessionem rectam perdiderunt, fingentes jam Ægyptium Patrum fidem fuisse complexum, & priorem abnegasse errorem. De confusione verò præsentem utatur quibus quomodolibet liberemur, atque in silentio convivamus. Et nos similem habemus, o Sanctissime, voluntatem, & volebamus, sicut conscientia nostra testatur, conversationem in Monasterio assumere, nisi nos similis tuæ Sanctitatis discretio detineret: Et non esse absque periculo crederemus Gregem nostrum absque violentia & necessitate deserere. Oramus verò ut resolutionem vitæ potius impetremus. Nec enim aliam solutionem calamitatum præsentium sustinemus, nisi ut liberati à præsentem vitam eam, quæ sustinetur, recipiamus spem.

SCHOLIION.

HÆC epistola est ejusdem temporis. Paulò tamen posterior. Est enim scripta postquam Alexander palàm declarasset suæ mentis pertinaciam, & faciendæ paci manifestum indixisset bellum. Hæc igitur intelligens Helladius Tharsensis Episcopus, illum inflammat ad pejora, & se proficitur esse, ac semper fore ejusdem sententiæ. Et edicit fundamentum: *Quia quidam fugunt Ægyptium Patrum fidem fuisse complexum, & priorem abnegasse errorem.* Omnino respicit Joannem Patriarcham. Assumat Cyrillum non ab ipso conversum, sed eum ab hoc perversum, ideoque talia pro Cyrillo mentiri. Pro hac constantia protestatur à se spernenda omnia: Ipsum etiam

Episcopatum. Addit nihil sibi fore gratius; quam Alexandro in Monasterio convivere. Fortitan fuerint ad Episcopatum assumpti ex eodem Monasterio. Adjungit tamen se non cessurum, nisi extrusum Regia violentia. Etiam in hoc se velle imitari Alexandrum. Et revera fuit in hoc schismate adeò durus, ut fuerit unus istorum quatuor, quos Sanctus Cyrillus exclusit à pace. Postmodò tamen Divina gratia illi aperuit oculos.

CAPUT LXIX. ---157

*Epistola Alexandri Episcopi Hierapolis,
quam rescripsit Helladio
Archi - Episcopo
Tharsensi.*

IN præsentem confusione sanæ fidei, & Ecclesiarum Dei dissensione, quorum causam Cyrillus impius præbuit principaliter, nullam talem, si verum est, habemus mitigationem consolationemque, qualem tuæ memoriam Sanctitatis, & per sermonem & per litteras addiscites, & pro pietate instantiam tuam, & duarem Ciliciarum consonantiam, & pro Orthodoxæ Prædicatore concordiam, id est, Sanctissimo Episcopo Nestorio. Et Beati vos, sicut veritas habet, qui hujus estis Propositi atque constantiæ. Præster autem Dominus, ut etiam firmamentum totius efficiamini Orientis, & eorum qui per diversas Provincias pro fide certant orthodoxa.

Pervenerunt enim, quæ ad vos pertinent, in universam terram: Quia verò cognovit Sanctitas vestra ex his, quæ nobis innotuistis, quia hæreticam Cyrilli Epistolam ad Sanctissimum & Sacratissimum Acacium, in qua pro universis decernat hæreticis Conscriptis suis, quidam sic justificaverunt, ac si esset Orthodoxa, rogo Sanctitatem vestram, ut quidquid verbo sive Scripto de hoc ad vos fuerit demandatum, non hoc absque inquisitione ac discussione suscipiatis, sed cum omni præinquisitione perscrutemini. Et primum quidem, ut quæ de ipso dicant, ab ipsis quæ ab eo diriguntur litteris cognoscatis. Deinde non excusetis, quatenus & duo & tres ex vobis ad Ægyptum pergant, & si Orthodoxa sunt, quæ ab eo dicuntur, renuncient, ut ab eis certissime de his, quæ nunciata sunt, agnoscamus. Et si quidem consenserit sua esse, quæ nunciata sunt, seu præter Scriptum sive Scripto, cum sint Orthodoxa & hæreticorum Capitulorum negationem habentia, & præcedentium dolorum, tenebro-

broforumque Dogmatum ejus, & communicemus ei, & amplectamur eum, & ejus genua teneamus, & nihil eorum, quæ ad ejus honorem pertinent, omittamus. Si verò contraria significata fuerint his, quæ dicuntur ab eo, habeamus qualiter cum conscientia bona, & firmitate, securitateque usque ad sanguinem fidem veram defendere.

Cognoscat enim Sanctitas vestra, quia si toties millies esse illum diffamemus Orthodoxum, non tamen corrigat de præteritis, nihil proficiemus amplius, nisi ut proditores rectæ fidei judicemur. Non enim patietur de cæterò, nisi ut cum majori audacia, cooperante sibi tempore, ipse quidem fiducialiter agat per hæresim, nos autem ita dedititios suos in toto Mundo nobis detrahens afferat: Quippè quasi qui hæresim negaverimus, acquieverimus verò ejus Orthodoxiæ secundum ipsum. Olim namque, olim votum est natum: Quia & his qui Romæ sunt, & ubique nostram correctionem annunciant. Quæso igitur Sanctitatem vestram non transitoriè, neque indiscussè acquiescere his, quæ nunc nunciantur ab Ægypto; sed, ut prædixi, omnia facere, nihilque relinquere eorum, quæ ad laborem & opus, vel pertinent ad itineris fatigationem atque studium, ut dignoscentes veritatem, aut reverà poenitentem suscipiamus, aut persistentem refutemus Ægyptium. Sic enim & reliqua rectæ fidei Permantentia Sacerdotium radicabitur, & nullus nos, tanquam si ipsi magis quam Christo serviamus, blasphemabit.

Si verò & oportuerit per hanc perseverantiam & Provincia & civitate, & vita carere, arbitror Sanctitatem vestram pronè universa suscipere, & pati, & facere, quam à sola spe nostra, dico verò, rectæ glorificationis fide recedere, pro qua & Patriarchæ, & Prophetæ, & ipse Salvator noster est passus, & reliqui universi. Confidamus verò in Domino, quia habebimus cooperatorem & ipsum Dominum Christum, qui & nostri certaminis sator existet. Qui utique præstaturus est nobis, tanquam promptè pro sua fide certantibus, ut & pro Prædicatore Orthodoxiæ, qui injustitiam pertulit, ad piissimum Imperatorem nostrum legatione fungamur.

SCHOLIION.

HOC Rescriptum nos docet varia. Primò notanda sunt hæc ejus verba: *Duarum Ciliciarum consonantiam.* Affirmant omnes utriusque Ciliciæ Episcopos fuisse in eadem pertinacia unitos adversus damnationem Nestorii. Quare superiora Maximini verba: *Et universi continuo pariter ingrediemur,* videntur de illis solis intelligenda. Hæc verba, *Et eorum qui per diversas Provincias, pro fide certant orthodoxa,* ostendunt reliquas, aut sanè plures Provincias fuisse divisas & alios istic Episcopos adhæsisse paci, alios recalcitraffe. Notanda sunt & hæc Verba: *Et præ Christi Lupi Opera T.VII.*

mim quidem, ut quæ de ipso dicunt, ab ipsis, quæ ab eo diriguntur, litteris cognoscatis. Affirmant quod Patriarcha Joannes Cyrilli ad Acacium litteras occultavit, & per Encyclicam epistolam dumtaxat vulgaverit, quod Cyrillus jam meliora sciret; Quod Apollinarium, omnesque confusionis fabulones anathematizaret; Quod palam profiteretur duas naturas: Et ideò manifestè recessisset à suis Capitulis.

Hoc offendit multos Episcopos: Præsertim & ab Alexandro, & à Maximino audientes, quod Cyrilli litteræ haberent omnia contraria. Hinc Alexander Helladium rogat, ut hac in re nemini fidat, nisi propriis oculis. Et acquirere litterarum exemplar non erat difficile; istud enim habebat Alexander: Et plures alii Episcopi vel à Joanne, vel ab Acacio acceperant. Notanda sunt & hæc Verba: *Non excusetis, quatenus duo aut tres ex vobis in Ægyptum pergant &c.* Demonstrant epistolam fuisse scriptam tempore Antiochenæ ex advenis Episcopis Synodi aut statim post ipsam. Dum nempe Alexander intellexerat Legationem impostam & Mandata data Paulo Emeseno Episcopo. Dixit Legatum placere, sed unicum non sufficere: Ei adjungendos duos aut tres ex Episcopis utriusque Ciliciæ. Et Helladium urget, ut non recedat ab hoc articulo. Et adducit rationes. Nempe, ut Cyrillus circa suas ad Berthænsensem Acacium litteras, quas Joannes Patriarcha, immò etiam Andreas ac Theodoretus afferebant orthodoxas, & circa ejus in ipsis recessum à suis Capitulis, maturè ac fidè discuteretur, atque ita pax non fundaretur super mendaciis. Alexander enim existimabat hæc omnia esse Joannis artes, ac futeles contextas ad quocumque pacis fuce evadendam indignationem Principis, & minas exilii. Malebat usque ad extremam sanguinis guttam certare, quam animam suam exponere ventis mendacii. Voluit adesse tria: Ut Cyrillus rectam fidem lucidè profiteretur; Ut disertè valediceret suis Capitulis; Et ut Orthodoxiæ prædicator Nestorius repararetur. Credebat ex pace, quæ sine his conditionibus fieret, secutura gravissima Ecclesiæ vulnera: Ac præsertim majorem Cyrilli audaciam, ad firmanda sua dogmata, & infamandos Orientales Episcopos, qui tanquam ipsius dedititii per poenitentiam & correctionem venissent ad pacem.

CAPUT LXX. ---158

Epistola Theodoretī Episcopi ad Helladium Episcopum de Himerio Episcopo Nicomediæ. Et hanc, sicut posuit Irenæus, duximus transferendam.

Taciturnitatem præsentī tempore servare delibens, inveni hanc noxiam nimis, ferentemque periculum. Unde taciturnitatem solvens non prohibebo labia mea. Cum Propheeta clamabo. Sed ea quæ mihi recta videntur & iusta, his qui sunt à tua Sanctitate innotescō, & à vestra Sanctitate, omni cum voluntate suadebor quæcumque expediunt. Igitur manifestum tuæ facio Sanctitati, quia ex Ægypto missam legentes Epistolam, invenimus doctrinæ Ecclesiasticæ congruentem, & contrariam duodecim Capitulis è regione: Illis, quibus hætenus perstitimus ut hæreticis repugnantes. Et deliberavimus pro Ecclesiæ pace eos quidem, qui super his, quæ peccaverunt, se correxerunt, in communionem suscipere; injustæ verò atque iniquæ damnationi Sanctissimi & Deo Amicissimi Episcopi Nestorii neque manu, neque lingua, neque mente acquiescere. Iniquum namque reverà, & ultimo supplicio dignum est illi quidem, qui Mundum confudit, & terram & mare turbis complevit, & vix nunc expositionem nostram suscepit, impartire veniam: illum verò, qui ab ipsa pueritia hæc esse è doctrina docuit, injustæ homicidiali huic tradere interfecioni. Nam simile quoque est istud, ac si omnes illos Deo Amicissimos perdamus Episcopos, qui nobiscum in Epheso, & Chalcedone, & Constantinopoli pro veritate certarunt, & usque ad præsens cum fervore certant. Et despiciamus leges, quæ pro omnibus impugnantur, & foris ab Ecclesiis degere compellantur. Deliberavimus igitur non prius vel Ægyptiis, vel Constantinopolitanis communicare, donec Propugnatores pietatis proprias receperint Ecclesias. Scribat igitur Sanctitas tua Deo Amicissimo & Sanctissimo Episcopo Himerio, & persuadeat ejus Religiositati, quia & pietatem non prodidimus, & curam fraterni amoris habuimus, & studium votumque habemus aut cum eis traditos nobis Populos regere, aut cum illis expelli, & quietem, quæ absque periculo est, recipere. Et mihi autem intentionem dignare tuæ innotescere Sanctitatis, Deo Amicissime. Nimis enim coarctor, eò quod nihil à vestra Amabilitate de his, quæ aguntur, sumus edocti.

SCHOLIION.

Theodoretus erat mens & lingua totius Orientalis Ecclesiæ. Etenim de semet-ipso scribit ad Dioscorum Patriarcham Alexandrinum: Sex continuis annis docui sub Sanctæ memoriæ Theodoro Antiocheno Episcopo, vitæ claritate & Divinorum dogmatum scientia nobilissimo. Treddecim rursus aliis sub beato Joanne, qui differētibz nobis se afficiebatur, ut ambas sæpe manus non teneret, & de sua sede consurgeret. Ad hæc septimus annus hic est Deo charissimi Archi-Episcopi Domni. Igitur per viginti sex annos fuit Patriarchalis Concionator ac Doctor Antiochenæ Ecclesiæ. Hinc ipsum Helladium timuit suæ Parti perdere. Porro audierat illum in omnes à Cyrillo propositos Articulos consensisse, ideoque & paratum ad pacem. Etiam consensisse in perpetuam degradationem ac exturbationem Himerii Nicomediensis Episcopi, Bithynorum Metropolitanæ. Etenim Cyrillus hunc Himerium, ipsum Helladium, Eucherium Thyansensem, ac Dorotheum Martiano-politanum volebat à pace exclusos, ac exturbatos Ecclesiis. Quare Helladius super his consulit Theodoretum, & conatur ab his divertere. Proinde hæc scripsit, dum Paulus Eusebius Alexandriæ tractaret cum Cyrillo, & res adhuc penderet: Dum fama nunciasset hæc Orientalibus.

Et Theodoretus respondet ad singula. Primo, quod Cyrilli ad Acacium litteras iudicavit, ac etiamnum iudicet orthodoxas, ac è diametro contrarias Capitulis. Usque ad mortem non destitit detestari Capitula. Pelagius secundus Pontifex in datis ad Eliam Aquilejensem, ac alios Histriæ Episcopos, assermans illum in Chalcedonensi Concilio probasse & acceptasse Capitula, omnino labitur. Nec enim solus Theodoretus, sed etiam Sanctus Gennadius Constantinopolitanus Episcopus, post istam Synodum non desistit illa averfari. Theodoretus secundo respondet, quod istam epistolam habeat pro sufficienti Capitulorum anathematismo, ideoque consenserit in dispensatoriam pacem. Tertiò, quod nunquam consenserit, aut consensurus sit in damnationem Nestorii: Nec manu, nec lingua, nec mente. Et addit causam: *Iniquum namque reverà, & ultimo supplicio dignum est, illi quidem qui Mundum confudit, & terram ac mare turbis complevit, & vix nunc expositionem nostram suscepit, impartire veniam; illum verò, qui ab ipsa pueritia hæc esse è doctrina docuit, injustæ huic homicidiali tradere interfecioni.* Pertinaciter censuit Cyrillum fuisse hæreticum, at jam esse conversum, ideoque dispensatoriè tolerari in Episcopali honore. Ista pax habuit aliquid leporis. Utraque pars se credidit victricem, & suos adversarios fuisse conversos à priori hæresi.

Audi quartum Theodoretī Responsum: *Deliberavimus non prius vel Ægyptiis, vel Constantinopolitanis communicare, donec Propugnatores pietatis receperint*

Epist. 83.

recepert proprias Ecclesias. Nempe quatuor præfati Metropolitanæ. Scribat igitur Sanctitas tua Sanctissimo Episcopo Himerio, & persuadeat ejus Religiositati, quia & Pietatem non prodidimus, & curam fraterni amoris habuimus, & studium utrumque habemus, aut cum eis traditos nobis Populos regere, aut cum illis expelli, & quietem, quæ absque periculo est, recipere. Hoc est, redire ad propria Monasteria. Fuerat de solo Himerio rogatus, & respondet pro omnibus quatuor: Quod nempe sciret Helladium etiam de semetipso, licet non scripsisset, esse anxium. Et hujus sui iudicii, & firmissimæ in ipso constantiæ adjungit causam: *Nam simile quoque est istud, ac si omnes illos Deo amantissimos Episcopos perdamus, qui nobiscum in Epheso & Chalcedone, & Constantinopoli pro veritate certarunt, & usque ad præsens pro veritate certant.* Affirmat Nestorium præ cæteris, qui ipsum Ephesi defenderunt, Episcopis nihil peccasse, ideoque ipsum, nisi & hos omnes damnare velimus, non posse damnari: Utramque damnationem esse pariformiter crudele homicidium. Et hinc infert ac spondet istos etiam quatuor nunquam à se damnandos. Nunquam se, assensurum paci, nisi illi revestiantur, ac reddantur suis Ecclesiis. Porro iniqua degradatio non malè appellatur homicidium. Est enim summa capitis diminutio. Est phrasis usitata etiam latinis Patribus. Etenim Sanctus Optatus, Milevitanus Episcopus, ad iniquos orthodoxorum Episcoporum Degradatores Donatistas frequenter dicit: *Occidistis non homines sed honores.*

Theodoretus laudat octo ab Ephesina Joannis Antiocheni factione ad Principem legatos Episcopos, quos inter & ipse fuit, ac item memoratus hic Nicomediensis Himerius. Et dicit ipsos tam Ephesi, quam apud Chalcedonem strenuè laborasse. Quæstio est, Quomodo dicat laborasse etiam Constantinopoli; Etenim licet huc vocati fuerint, Regia tamen jussione fuerunt compulsi manere Chalcedone, & Regiam Civitatem nunquam intrarunt. Est & alia quæstio: *Quare Theodoretus scribat, pacem non cum solis Ægyptiis ineundam, sed etiam cum Constantinopolitanis?* Ad primum respondeo hæc exponi à Theodoro in litteris ad Domnum Antiochiæ Patriarcham: *Synodica Ephesi multatum ad Victoriam Imperatorem, tum ad summos Magistratus de Cyrilli Capitulis scripta sunt, itemque ad Populum Constantinopolitanum, & ad Reverendissimum Clevrum. Quin etiam Constantinopolim evocati, cognitiones præsentē ipso Imperatore quinque habuimus: Et tres post hæc ad eundem protestationes misimus.* Affirmat se ac alios Legatos, licet Regiam Civitatem non intraverint, eò tamen fuisse vocatos, & ibidem, licet non per proprias personas, tamen per Epistolas ac protestationes varias egisse. Ad secundum respondeo, Orientalium Episcoporum schisma fuisse non adversus solum Cyrillum ac Ægyptum, sed insuper contra Constantinopolitanam Ecclesiam: Quod nempe illa permisisset sibi consecrari novum Episcopum Maximianum, adeoque plenè comprobasset damnationem Nestorii. Attamen circa hunc articulum Theodoretus fuit usus non modica dispensatione. Nestorii damnationem pertinacissimè resutavit, Maximiani tamen dissimulavit Ordinationem, ac ipsi communicavit ut Episcopo. Ex hac dispensatione etiam Ibas, Edeffæ Episcopus scripsit ad Marim, Persidis Episcopum: *Post hæc Ephesine discordiæ confusionem unusquisque in suam Civitatem reversus est. Nestorius verò, quoniam odio habebatur suæ Civitati, & Majoribus in ea constitutis, illuc reverti non potuit.* Orientalium Episcoporum plures vulgarunt hanc fabulam: Vulgarunt Nestorium non ut degradatum ob hæresim, sed ut inivsum suo Populo fuisse proscriptum, ac exulare. Hinc ipso etiam non restituto, dummodò tamen haberetur Episcopus, Theodoretus fuit paratus ad communicandum Constantinopolitanæ Ecclesiæ.

CAPUT LXXI. ---159

Epistola Theodoretī Episcopi, sicut idem Irenæus posuit, ad Himerium Nicomediensem Episcopum.

Et cui decet, ut superet omnibus bonis, nisi ei, qui possessionem bonorum omnium congregavit, & hanc in semetipso circumfert? Vicisti, Deo Amicissime Domine, sicut in aliis omnibus, sic in festinatione allocutorias litteras dirigendi. Et dum nos sumus & inertes & somnolenti, & circa urgentia fastidiosi & negligentes, tuo nos alloquio suscitasti, & pari illius, atque spiritali reverà, affectu ad memoriam revocasti. Verùm ne omnes causas litterarum tarditatis occultans, memetipsum fastidii culpæ subjiciam, modicam quandam, veramque satisfactionem pro nobismetipsis adhibebo. Habituus civitatem longè alicubi sitam ab illa via, qua equi transcurrunt: Et ideo neque ipsos, qui ad nostram Provinciam veniunt, cernimus. Nec cum illis verò esse contingit, qui hinc proficiscuntur. Et propterea non obtinemus consolationem dirigendi litteras ad vestram Sanctitatem.

Ad hæc cum prius assueti fuissetis sæpius ire ad Antiochiam, atque illic moras habere, undè facilè erat & dirigere & suscipere litteras, à multo jam tempore in domo habitare, atque illic elegimus quiescere. In præsentī enim hoc, tamquam quod amplius expediret, sumus amplexi. Hæc sunt quæ nos usque ad præsens prohibuerunt Sanctum tuum Caput amplecti per litteras. Sed

Sanctitas tua & hac necessitate superior facta est, quæ Dominum meum honorandissimum, & Deo Amicissimum Strategium Commisitrum direxit ad nos, quem omni festivitate conspeximus, ut Salvatoris nostri Christi Diaconum, & tuæ Sanctitatis dilectione ferventem, & omnia facere ac pati eligentem pro te, qui pietatis Athleta es, & fortis pro pietate Certator. Beatificamus enim, ut bene novisti, Domine Deo Amicissime, tua clara & magna certamina, & fixum firmumque fortis tuæ animæ sensum, & pro Apostolica fide sudores & labores, atque pericula, per quæ tibi æternæ, & à corruptione superiores, & ut complexè dicamus, perficientur Divinitus datæ coronæ, & Domini charum Caput ornabunt. Nos enim circa nihil utiles Ecclesiæ Dei sumus effecti: A piis enim, fidelibusque omnibus, ac pleni zeli fervorem & piam Sanctorum Patrum confessionem spirantibus, circumoperti despiciuntur potius, quam despiciamus; & regimur, quam regamus.

Tua verò Sanctitas in ipsa flamma existens, & circa tres illos Adolescentes in medio camini choros exercens, unam magnamque habuit consolationem, Sancti Spiritus auram, quæ & flammæ impetum sparfit, & ejus caminum permutavit in rorem. Et quidem de tuæ certaminibus Sanctitatis à nobis tanta sint dicta. Superat enim non solum mensuras Epistolæ, sed & maximam conscriptionem tuorum bona fama certaminum. Quod verò de pace sit murmur, significavimus tuæ Sanctitati: Quia dum certè omnino proximi sumus, nihil ad integrum novimus, sed tanta scimus, quanta nobis nunciant hi, qui huc ad nos revertuntur ad propria. Intentionem nostram tuæ manifestam facimus Sanctitati: Legentes litteras, quæ nunc ex Ægypto directæ sunt, & crebrò eas apud nosmetipsos discutientes, Ecclesiasticæ doctrinæ illas congruentes reperimus, & contrarias duodecim Capitulis, quæ usque ad præsens permansimus expugnantes. Et deliberavimus, ut si receperit Sanctitas tua Divinitus sibi committas Ecclesias, communicemus quidem Ægyptiis & Constantinopolitanis, & aliis qui cum eis militaverant contra nos, quia nostrum, magis verò Apostolorum, Dogma confessis: Et verò, quæ dicitur, damnationi Sanctissimi & Deo Amicissimi Episcopi Nestorii minimè assentiamus. Injustum namque secundum veritatem, & clarè impium perspicitur, etiam si eisdem subiectus esset criminibus, quibus & alter, illi quidem veniam impertire, huic verò claudere poenitentiae januam. Multò magis iniquum, & amplius impium, est, illum qui est insons, interfectioni contradere. Sciat igitur Sanctitas vestra, quia prius eis non communicabimus, nisi vestras receperitis Ecclesias. Hæc verò non ego solus, sed omnes Sanctissimi hujus Regionis Episcopi in unum convenientes habito Concilio deliberavimus.

Jam supra ostendimus, quia Nestorius sua Dogmata denegabat. Et Orientales Episcopi judicium fieri cupiebant se præsentem atque Nestorio. Et si reverà talia sentire convinceretur, eum se anathematizaturus cum tali ejus Dogmate promittebant: Hec enim Alexander in sua ad Acacium dixit Epistola. Theodoretus verò scribit: *Quia hominem, cujus non sumus iudices facti, inauditum non possumus damnare.* Nemo ergò Catholicus & Deum timens potest Theodoretum de fide reprehendere, cum maximè audiat eum laudantem Dogmata Epistolæ, quæ antè Unitivam directæ est ab Ægypto, contra quam multi Episcoporum Orientalium clarè dixerunt, quia Apostolicæ fidei esset adversa. Et quod pro omnibus est notandum, antè Ecclesiæ pacem legitur facta. Hæc tamen diximus salva illa quaestione, si ejus sunt.

SCHOLIION.

HÆc Epistola est ejusdem formæ ac temporis cum præcedente. Lucet ex his verbis: *Quod verò de pace sit murmur, significamus tuæ Sanctitati.* Scripta est pendente pacis Tractatu: Dum Paulus Emesenus adhuc adesset Sancto Cyrillo, & Himerii ac aliorum trium patrum ageret. Quod enim Paulus hunc articulum fortiter ac dudum urserit, lucet ex Sancti Cyrilli litteris ad Donatum Nicopolitanum Episcopum: *Sciat hoc quoque Sanctitas tua, Religiosissimum Episcopum Paulum initio plurimum instituisse, Helladit, Eutherii, Himerii, & Dorothei, depositorum causa, obnixèque rogasse, ut quæ contra ipsos decreta erant, abrogarentur. Assimabat enim pacem Ecclesiarum aliter perferri non posse, nisi id quoque fuisset adjectum. Ego verò respondebam ipsum rem modis omnibus impossibilem conari, eo quod nos illud nunquam essemus permitturi. Manserunt itaque in eodem schismate,*

schismate, in quo etiam nunc perseverant, neque ulla eorum in conditionibus, de Sanctarum Ecclesiarum pace propositis, est facta mentio. Hoc igitur Tractatu pendente, & variis rumoribus ubique discurrentibus, anxius Himerius Strategum Diaconum suum legavit in Orientem, cum litteris ad Helladium ac Theodoretum. Fortitan & ad alios. Ei Theodoretus rescripsit præsentem Epistolam.

Et hujus meminit Pelagius secundus Pontifex in litteris ad Eliam Aquilejensem, aliosque Histrici schismatis Episcopos. Ipsam refert inter devia Theodoretici Scripta, quæ merito damnata sunt in 5. Concilio. Himerium appellat Aemurium. Existimo esse posterius Mendum Antiquarii. Adducit hæc Epistolæ verba: *Damnationi venerandi & Sanctissimi Episcopi Nestorii, quæ facta dicitur, non debemus præbere consensum.* Cassinensis Codex sic habet: *Ei verò, quæ dicitur, damnationi Sanctissimi & Deo amicissimi Episcopi Nestorii minimè assentiamus.* Ex quibus lucet Papalis Epistolæ Dictatorem Magnum Gregorium fuisse usum alia translatione, alioque codice. Est usus translatione Marii Mercatoris. Etenim apud hunc exstat fragmentum hujus Epistolæ: Et habet eadem verba. Hic datus integram Epistolam, & aliam ejus translationem. Ad finem tamen à Mario Mercatore adducuntur pauca verba, quæ nobis desunt. Sunt antedictorum repetitio, ideoque videntur esse additamentum, quod Theodoretus pro Nestorio ad Himerii consolationem fecit propria manu.

Theodoretus eadem omnia, quæ Helladio, rescripsit Himerio. Et adjunxit plura: Primò, summas laudes, ob hujus obstinatissimam contumaciam adversus Ephesinam Synodum. Et ideo hanc Epistolam, de qua hodierna quintæ Synodi Acta disertè non meminerunt, inter damnatas retulit per Pelagium secundum ac Magnum Gregorium Romana Ecclesia. Secundò, addidit se quidem consuetum adesse olim frequenter Antiochenis Synodis, ac ob alias item causas istic morari; verum à multò jam tempore domi manere, & solum habitare apud se-met-ipsam. Nempe ob natas cum Joanne Patriarcha quaestiones circa pacis negotium; Joannes enim constanter volebat Nestorii damnationem admitti, & anathematizari ejus dogmata; Theodoretus autem contumaciter nolebat. Hinc dicit se de isto negotio, licet Antiochiæ, ubi fabricantur omnia, sit proximus, nihil ex integro scire, sed solos nosse publicos rumores. Tandem enumerat omnes, quos ipse probat, pacis articulos, & concludit: *Hæc verò non ego solus, sed omnes Sanctissimi hujus Regionis Episcopi, in unum convenientes, habito Concilio deliberavimus.* Erat igitur non istius dumtaxat Provincia, sed totius Regionis Synodus. Quo in loco fuerit habita, non constat. Certè videtur quod non apud Hierapolim. Etenim Metropoli Alexandria à Theodoretici judicio, quod Cyrilli ad Acacium litteras censebat orthodoxas, contrarias Capitulis ac ipsorum abundè destructivas, erat alienissimus.

Circa hanc pacem erant tres Orientalium Episcoporum classes seu sententiæ. Prima admittebat omnes tres à Sancto Cyrillo postulatos articulos: Cyrilli litteras, Nestorii cum ejus dogmate damnationem, ac ordinationem Maximiani. Hujus classis Capita erant Joannes Patriarcha Antiochenus, Acacius Berrhænsis, Paulus Emesenus, ac plures alii. Altera classis erat ad aliud extremum: Resistebat omnes istos tres articulos, pacem nec audire volebat, nisi Cyrillus aliam fidei professionem mitteret, ac disertè anathematizaret sua Capitula. Hujus factionis Duces erant Alexander, Himerius, Eutherius, ac aliquo tempore etiam Helladius. Tertia classis erat media: Probabat Cyrilli litteras, ac Nestorianæ doctrinæ aut personæ damnationem nullatenus volebat admittere. Circa Maximiani Episcopatum claudere oculos. Hujus Factionis Principes erant Theodoretus, ac Samosatensis Andreas. Horum est ista Synodus. Adjuncta subnotatio rectè excusat Theodoretum, affirmans non circa fidem, sed circa solum errasse personam. Est res certa: Suo loco latius elucidanda.

CAPUT LXXII. --160

Epistola Theodoretici rescripta ad Alexandrum Hieropolitanum. Invenitur dicit, sicut apparuit, suspectus.

TUÆ factus sum Sanctitati, tamquam proderim pietatem. Non enim me scribente, quomodò intellexerim Epistolæ Cyrilli Dogmata, & discere volente si quid sit in eis aliud latens, quod hæreticis ejus Capitulis conferatur, admonuerat Religiositas tua nihil scribere super hoc. Ego verò testem Deum invoco in animam meam, neque Sedis desiderium, neque Civitatis cupido, neque persecutionum timor subegit me usque ad præsens, sed incorrupto Decreto, & indeclinata mente illas litteras legens, convenientes nostris esse duxi intellectus earum. Quid enim aliud orabam audire, ut hoc venerentur Hæretici, nisi quia inconvertibilis est Dei Sermo, & impassibilis atque immutabilis? Et neque fermentatio, neque confusio, neque retemperatio facta est in unitione Dei Verbi ad Carnem. Et hæc tamen in litteris comperiens minimè tutum putavi esse, ut super his solis communi fieret, sed ut evidentius fieret, & clariùs horum exponeretur intellectus: Sicut & olim litteris, quas antè has scripsi, mandaveram, vitans omnino damnationis subscriptionem. Et hæc autem per condescensionem suscepim:

scipi: Et putans nec tuam contradicere Sanctitatem. Hæc verò & in Antiochia, & in Berhæa, & in Hierapoli sumus sæpius collocuti. Hæc & Domino meo Sanctissimo, & Deo Amicissimo Episcopo Andræ per Honorandissimum & Reverendissimum Diaconum fortissimorum tertio Stabilistanorum, dum illuc adveniret, scripsi. Et quia non de quolibet nobis certamen est, sed de ipsa spe nostra, venissem utique, si mihi hoc corpus infelix concederet, ad Sanctitatem tuam, ut majori discussione & communi colloquio comprehenderetur sententia litterarum.

Ubique notandum, quantum distet Theodoretæ intentio ab his, qui pro ea usque ad finem cum Nestorio permanserunt. Item ab Alexandro & Eutherio, vel aliis similibus. Et quantum consonet his, qui pacem Ecclesiasticam asserunt. Item Joanni, & Acacio, & Andræ, & similibus.

SCHOLIION.

Metropolita Alexander, audiens Theodoretum in præfatos pacis Articulos descendisse, eum increpat & arguit de variis. Primò, quod sine sua Metropolitana Authoritate ac iussione præsumpsit Cyrilli litteras exponere & commendare. Locutus est ex antiqua Ecclesiæ regula, ex qua & Beronicianus, Sacri Consistorii Secretarius, dixit ad Chalcedonensem Synodum: Singuli Episcopi fidem suam per suam Metropolitanam constantiam manifestam, ut nulla dubitas aut discordia relinquatur. Alexander secundò Theodoretum arguit, quod ex persecutionis metu, ac retinendi Episcopatus libidine mutasset mentem, ac deslexisset à communi Synodali Placito. Tertio, quod Hierapolim ad nova consilia evocatus non obediisset. Et de omnibus tribus ille se expurgat per præsentem Epistolam. Ad primum reponit: Non enim me scribente, quomodo intellexerint Epistolæ Cyrilli dogmata & discere volente si quid sit eis aliud latens, quod hæreticis ejus Capitulis conferatur, sive consentiant, admonerat Religiositas tua scribere super hoc. Existat superius Epistola, qua apud Theodoretum Alexander Cyrilli ad Acacium litteras variè accusat, præsertim de nequaquam deposito, sed dumtaxat occultato Capitulum veneno, & cui Theodoretus respondit: Vellem squidem discere, quid esset in veritate occultatum in eis, quod ab Evangelica veritate sit

Cap. 66.

alienum. Hæc nunc Alexandro reducit in memoriam, atque ita affirmat se in ejus Metropolitanam dignitatem, exponendo Cyrilli litteras, non exorbitasse. Etenim ab ipso doceri postulans non fuit edoctus, nec vetitus se-met-ipsam aut alios docere, ideoque censet se docere omnino potuisse. An per varias dumtaxat litteras, an etiam per libram exposuerit Cyrilli epistolam, ignoro. Ad secundum respondet se non esse firmo corpore, ideoque non potuisse accedere Hierapolim. Dum sanus fuerit, semper esse ac fore promptissimum. Ad tertium reponit ac demonstrat Cyrilli litteras esse omnino orthodoxas, & adjungit: Et hæc tamen in litteris comperiens minime tutum esse putavi, ut super his solis communitio fieret, sed ut evidentius fieret, & clarius horum exprimeretur intellectus.

Hæc verba, Sicut & olim litteris, quis ante has scripsi, mandaveram, respiciunt eandem jam memoratam Theodoretæ epistolam ad Alexandrum, in qua legimus: Et hæc dico, non quasi cui ad communicandum cum eo ista sufficiant. Oportet enim clarè illa exponi cum fide Nicæna, & subscribi ab eo, & ab omnibus, quorumcumque suscipimus communionem. Hæc verba, vitans omnino damnationis subscriptionem, affirmant ipsum non desistit à rejicienda damnatione Nestorii. Notanda sunt & hæc verba: Et putans nec tuam contradicere Sanctitatem. Videntur respicere superius adductam Andræ Samosatensis epistolam: Arbitror quod Cyrillus & subscriptionem modis omnibus exigat depositionis. Aliqui verò & hoc forsitan facient. Et arbitror etiam Cyrillum, celsomnes minime subscribamus, illorum fore subscriptionem contentum. Scit tua Sanctitas, quia hæc & ante in locutionem venerint, quando in Antiochia convenimus pariter. Ob hoc Antiochenum colloquium Theodoretus omnino credere potuit, quod sua Deliberata non displicerent Alexandro. Hæc verba. Et in Antiochia & in Berhæa, & in Hierapoli sumus sæpius collocuti, demonstrant Synodum illam, quam ad Aristolai adventum fecit Joannes Patriarcha, fuisse Antiochiæ cœptam, & completam Berhæa.

Stabilistiani erant Romanæ militiæ species, quæ laudatur etiam in septima collatione quinti Concilii. Milites de tertio numero Stabilistanorum laudantur Antiochiæ apud Gesta dedisse testimonium circa quendam excessum Sergii Cyrensis Episcopi. In Orientalis Imperii notitia habet duplex nomen. Ad titulum de Comite limitis Ægyptii appellatur Equites Stablistiani. Degebant Pelusii, erantque ex decem vexillationibus Comitatusibus Magistrum militum per Orientem. Ad titulum de spectabili Duce Schytiæ appellatur Equites Stablistiani, quorum unus apud Bircam, alius cuneus degebat apud Cilum, secundæ Mœsiæ Oppida ad Danubium. Et Guido Pancirollus de hoc posteriori cuneo scribit: Hic cuneus est unus de decem vexillationibus Comitatusibus Magistrum militum per Orientem, qui Equites secundæ Stablistiani dicebantur, quorum pars Comiti Ægypti inserviebat, & duo cunei Duci Schytiæ. Unde vexillationes

Fol. 140.

Fol. 51.

stones in cuneos fuisse divisas apparet. Et ad priorem titulum scribit: Stablistiani à loco, unde orti, sunt dicti. Forè legendum, Stablistiani, qui fuerunt Galliæ Populi. Habebant sibi ministrantem Diaconum, qui aliquando in Ægypto, aliquando videtur mansisse in Thracia. Qua occasione in Euphratesiam Provinciam venerit, ignoro. Sergii Cyrensis Episcopi excessus contigit sub Justiniani primi Imperio: An tunc quis istius militiæ cuneus apud Antiochiam hæserit, permitto discutendum aliis. Justinianus enim, tunc Comes Orientis, multa mutavit in Imperio. Subnotatio rursus purgat Theodoretum, & affirmat una cum Joanne Patriarcha, Acacio Berthensii, Samosatensi Andræ, ac aliis stetit pro pace. Misset non miscenda. Etenim Theodoretus stetit in tertia classe. Pertinacissimus contra Joannem & Acacium. Res infra fiet clarior.

CAPUT LXXIII. --161

Epistola Eutherii Episcopi Metropolitanæ secundæ Cappadociæ, Thyenensis Civitatis, ad Joannem Antiochiæ Archi-Episcopum de eisdem litteris.

Magnos Patres atque Doctores vos dedit nobis Dominus Christus ad defendendum, ad docendum, ad omnem animæ Ducatum. Necessè est igitur nos quidem & importunos esse, & discere quæ oportet, vestram verò Sanctitatem & non graviter ferre deprecationes, & Monita paterna præstare. Quod autem nunc me movit, hoc est. Legi Alexandrini Epistolam, multa quidem & alia incongrua continentem: Ut contra Dogma pertinaciam malam, & alias Propositiones non pias. De his justum judicavi, ut indicarem quæ meæ Humilitati placuerunt: Ut aut confirmarentur id, quæ benè se habent, tuæ Sanctitatis nutu, aut corrigantur quæ forsitan per ignorantiam fuerint visa contraria.

Et prius quidem de Capitulis hoc suspicor, ut non prius uniamur Expositori eorum, nisi omnino ea voce propria & subscriptione repulerit, quæ habent præcipuè blasphemiam. An ad hæc manebunt, sicut ille præcepit? Sed nos qui ei concedimus id, & insuper eum tot laudibus atque præconiis, quæ fecistis, ab omni excusatione nos ipsos efficiemus extraneos. Si enim tunc quidem sic ea judicaverimus mala, ut eorum Scriptorem unanimiter dejiceremus, & excommuni-

catos illos, qui ea susceperant, faceremus, nunc autem sic tolerabilia, ut uniamur Scriptori eorum non corrigenti hæc, quæ tunc nobis damnatione visa sunt digna, quis nos à justa increpatione liberabit, qui eum tunc quidem deposuimus velut constitutum merito sub reatu, nunc autem rursus excipiamus eum velut infontem? Impugnant enim se invicem judicia hæc, & faciunt nos illi reatui subijci, quem pronunciat Apostolus dicens: Si enim quæ destruxi, hæc iterum reedifico, prævaricatorem memetipsum constituo.

Galat. 1.

Sed & Capitulum incongruitas cui benè susceptibilis apparebit? Quis carnaliter Dei Partem Sanctam Virginem suscipiat? Quis unitatem naturalem, & per hoc coactivam, quia super omnem naturam, virtutemque? Quis unam naturam, Dei & Hominis formam? Quis anathematizare præsumat eos, qui piè adscribunt excelsa quidem Divinitati, humilia verò Humanitati, non scissa unitione ullo modo, quam Apostoli & Evangelistæ facientes ab hac legislatione anathematizati sunt? Quis consentiat terribili contra Episcopum Sanctum, Gloriosumque Basilium sententiæ, qui Dei-feram dixit Domini carnem, qui etiam cum his, qui præsumunt Deiferum nominare, anathematizatus est? Quis autem communicet ei, qui Paulum, vas electionis, anathematizavit per illa, quæ inquit ait: Si quis quasi hominem vi operatum Dei Verbi Jesum dicit, anathema sit? Dum Sanctus Paulus clarè dicat: Secundum operationem potentie virtutis ejus, qua operatus est in Christo, suscitans eum à mortuis. Quis verò incidit à Verbo carnem, & sic fert adorationem debitam, sicut iussit iste qui ait: Si quis præsumat dicere assumptum hominem coadorari oportere Deo Verbo, & conglorificari, anathema sit?

Ephes. 1.

Quis verò ab ipso Domino audiens, quod in Spiritu Dei ejiciat ipse Dæmonia, & discens à Paulo id quod est, Qui manifestatus est in Carne, justificatus est in Spiritu, glorificari à Spiritu Dominum nostrum Christum Jesum confiteri recuset? Immo quis eos qui hoc consentunt, & anathematizare præsumat? Quis verò pronuntiare audeat, circa hujus ineffabilem vocum novitatem, Deum Verbum Apostolum factum, ac Principem Sacerdotum, ut per hoc eum Facturam quoque pronunciet, ter Beato Paulo clamante: Considerate Apostolum & Pontificem Confessionis nostræ Jesum Christum, qui fidelis est ei, qui fecit eum? Aut quis est qui Domini Carnem non ex nostra natura sumptam, sed ipsius Verbi propriam, tanquam si aliunde substiterit, dicere eligat vel audire? Quis verò cunctos simul Sanctos Anathematismo supponat? Quis enim dixerit Deum Verbum passum Carne, & crucifixum Carne, & Primogenitum ex mortuis eum qui semper vivit, & est immortalis? De quibus convincere quidem latius facile est, sicut factum in Contradictionibus, quæ à multis, & quæ à nobis ipsis factæ sunt; nunc verò, quippe ut in Epistola, breviter necesse est subsignare. Dum certè etiam sine omni impietate manifesta essent, oportet

Hebr. 3.

Interim tam pertinax in Sancti Cyrilli personam, & Capitula odium fuit non leve peccatum.

CAPUT LXXIV. ---162

Epistola ejusdem Eutherii Thyanensis Archi-Episcopi, quam scripsit Helladio Tharsensi Archi-Episcopo, lectis litteris ab Alexandria, & Joannis Archi-Episcopi ad Alexandrum Episcopum, & Alexandri ad Joannem.

Quantum nos vulneraverunt litteræ aliorum, quorum quidam rectam fidem impudenter expugnant, alii verò Dogma ex parte maxima prodiderunt, tantum me tuæ Sanctitatis lætificavit Epistola: Et nisi hanc pro omni medicamine habuissim, quæ operaretur contra universam passionem, subito tanta me tristitia velut transitorie iruens peremisset. Lætificaverunt autem me & aliorum Orthodoxorum litteræ, ostendentium dignum zelum de contradictione & resistencia pro pietate. Hæc verò dico ostendens, quam habebam Deo cooperante, intentionem, sequi festinans in his, quæ proposita sunt, non errantia tuæ vestigia Sanctitatis, cujus ad bonum nutibus oro servare, & omnia, quæ piè ab eo deliberantur atque judicantur, rata habere atque servare, & ad effectum, quanta mihi est virtus, adducere, & per ipsa æternum lucrum in memetipsum acquirere. Omnem Fraternitatem, quæ cum tua est Fraternitate, plurimum salutamus.

SCHOLIION.

Tharsensis Helladius in reprobanda pace, damnandis Capitulis, ac defendenda Nestorii persona fidissimus socius. Porro hic sedebat in Pontica Diocesi, longè distans ab Orientali, in qua tractabatur pacis negotium. Quare plures hujus Episcopi ad illum, quem anxium & constantem noverant, mox transcribebant omnia ex Ægypto venientia, & apud Antiochiam admitta, atque conclusa. Horum aliqui plenè probabant pacem: & ab his ille affirmat rectam fidem impudenter expugnari. Quod nempe & Nestorii damnationem admitterent, & permitterent transire Capitula. Alii pacem admitterebant dispensatorie, & quidem ita ut non exigenter anathematissimum Capitulorum: Et ab

his Eutherius scribit dogma ex maxima parte prodi. At verò Helladius damnabat omnia, pacis nomen nec audire sustinens. Et hæc litteræ plurimum lætificaverunt Eutherium. Neuter tamen tunc sciebat se exclusum à pace.

CAPUT LXXV. --163

Post hanc Epistolam sua verba posuit Irenæus, dicens ita.

Hæc quidem de litteris ex Ægypto tam ad Antiochenorum Præsulem, quam ad alios Sacerdotum, hic qui Thyanensem regebat Ecclesiam scripsit. Joannes verò omne, quidquid poterat, agens persistebat, & scribens ut ad sententiam propriam transduceret universos. Propter quod & ad Servum Dei Alexandrinum mox de his ipsis similia scripsit. Et hæc dum de prioribus litteris hæsitaret.

Hic prius notandum de Epistola Eutherii, quia Orientis Episcopi non credebant Nestorii illas Epistolas vel sententias, quas ex ejus nomine Synodus Ephesina damnabat. Quod si ejus esse probarentur, parati erant & ipsi, & hujusmodi ejus Scriptis anathema dicere, sicut & Theodoretum attestantur Epistolæ. Demum qui cum Nestorio persistenter, Joannem & Theodoretum inter fidei proditores & ante pacem notare nitentur Ecclesiæ: Quia Theodoretus fidem Cyrilli Epistolæ ad Acacium valdè laudabat, quam cuncti isti & Irenæus apertissime Hæreticam scribunt. Constat igitur, quæ sit Theodoretum fides, quia litteris in melioribus consonans à deterioribus valdè dissentit.

SCHO-

SCHOLIION.

Quis fuerit hic ab Irenæo laudatus, apud Alexandriam Dei servus, ignoro. Existimo fuisse pium Monachum, apud Sancti Cyrilli aures & oculos potentem sermone & opere. Verum hæc est unica illius apud Antiquitatem memoria. Adjuvabat Joannem in pacis negotio. Ejus ad ipsam Epistola dum forsitan appauerit, poterit nos plura docere. Interim Irenæus docet, quod duæ præcedentes Epistolæ sint ab Eutherio scriptæ ante completam pacem. Sunt scriptæ ad primam noticiam, quam de primis Cyrilli circa pacem litteris Eutherius habuit ex Helladio, aliisque Orientalibus Episcopis. Irenæus nos item docet, quod ab initio plures Orientales Episcopi non dixerint pacem. Hinc enim etiam ante pacis complementum Joannes persistebat variè laborans, ut universos traderet in suam sententiam. Pacis Tractatum non cum omnibus, sed cum pauculis Episcopis inchoarat: Item cum pauculis decreverat Paulum Emesenum legare in Ægyptum. Hinc istud negotium erat multis suspectum.

Antiquus harum litterarum Scholiastes confirmavit meam spem de Eutherio, ac ejus Collegis in defendendo Nestorio: Quod nempe non doctrinam dilexerint, sed solam ex humano errore personam. Item confirmat meam assertionem de Eutherii circa Theodoretum judicio: Quod nempe illum, quia Cyrilli fidem, ideoque & unitam, aut ineundam pacem probaret, habuerit pro proditore fidei. Theodoretum circa pacem sensa quidam non intellexerunt. Etenim Sanctus Agobardus Lugdunensis Episcopus in libro contra Felicem Urgellensem Episcopum scribit: *Cap. 4. Cum & Nestorium & Eutychem veritas fidei abiciat, quæ medium inter eos tenet locum, beatus Cyrillus, ejusdem veritatis Defensor, dum vellet corrigere pravitatem Nestorii, propter obscuritatem verborum, utpotè subtilissimæ rei, offendit Beatum Joannem, Præsulem Antiochenæ Ecclesiæ, & eos qui cum illo erant, factaque est divisio inter Antiochenam, & Alexandrinam Ecclesiam. Rogatus est autem ab Antiochenis Theodoretus, ut ageret adversum Beatum Cyrillum. Et mirum in modum, dum utrique essent Catholici, id est, Antiocheni & Alexandrini, Beatus Cyrillus, dum putatur esse Hæreticus, quod non erat, inventus est à Theodoro inter Nestorium Hæreticum & Cyrillum Catholicum medius locus, unde idem Theodoretus, pugnans pro veritate, ageret contra veritatem, qui dum istis Catholicis placeret, illis displiceret. Quod tamen, Deo auxiliante, Joannis & Cyrilli industria correctum est. Rectè dicit, quod Theodoretus pro veritate pugnans egerit contra veritatem. Etenim Sancti Cyrilli Capitula impugnans & pro veritate egit, & contra ipsam. Errat tamen, quod inter Cyrillum ac Nestorium invenit medium locum. Hunc enim non inter Nestorium*
Christ. Lupi Opera T.VII.

& Cyrillum, sed invenit inter Nestorium ac Apollinarianum, cujus Cyrillum censebat esse Sectatorem. Item errat, quod Joannis & Cyrilli industria correxerit omnia. Etenim Theodoretus usque ad extremum vitæ Spiritum non desit impugnare Capitula. Nihilominus pacificatoriam Cyrilli epistolam censuit Catholicam, ac plenè recedere à Capitulis. Esse lucidam eorum palinodiam. Hoc improbat Eutherius, & propter istud censuit Theodoretum esse fidei in maxima parte proditorem.

Liberatus Diaconus in Breviario exponit hanc pacem, laudat pacificatorias utriusque partis litteras, & adjungit: *Et hæc sunt, quæ Cyrillus scripsit in defensionem Orientalium Episcoporum pro duabus unius Christi naturis. Quæ quicumque tunc minimè receperunt, hos esse puto Autores Acephalorum, qui neque Cyrillum habent Caput, neque quem sequantur, ostendunt. Acephalos huc usque non novimus, nisi inter Eutychanistas. Hinc aliqui Liberatum putant memoria lapsam, quod ipsos ponat etiam inter Nestorianos. Sine causa. Etenim Alexander Hierapolitanus, Eutherius Thyanensis, ac alii ipsorum Simmystæ, quæ nec Sanctum Cyrillum, nec Joannem Antiochenum attendero, ac in caput admittere voluerunt, revera fuerunt Nestorianorum Acephali. Et quia hos omnes usque huc ignoravimus, etiam istos nescivimus Acephalos. Sed inter ipsos nequaquam fuit Theodoretus. Licet Capitula probare, & Nestorii damnationem admittere pertinaciter recusat, admisit tamen pacem, & tam in Cyrilli, quam Joannis communionem firmus, permanfit. Et ad istos Acephalos inflectendos laboravit plurimum. Nihilominus permanfit etiam in communionem Nestorii. Et ipsam abdicare noluit, nisi in manibus Sancti Leonis Papæ, ac in Synodo Chalcedonensi. Egit ista ex secreta consensu Patriarchæ Joannis. Patebit inferius,*

CAPUT LXXVI. ---164

Epistola Joannis Archi-Episcopi Antiocheni ad Alexandrum Episcopum Hierapolitanum, quam rescripsit de litteris ex Ægypto, propter ea perculpatas ab Andrea Samsarenæ Episcopo.

Litteras tuæ Religiositatis accepi, & hoc ipso quod susceperim, lætificatus sum. Solent enim litteræ piorum, qualescumque sint, gaudium suscipientibus exhibere. Legi verò & il-

T las,

las, quas ad Dominum meum, perque omnia Sanctissimum communem Patrem Acacium Episcopum direxisti: Et vidi subtilitatem, magis autem minutiariam Dialecticæ minutissimas, quæ in Epistola ferebantur. Non tamen hanc subtilitatem video præsentis temporis utilem. Dum enim vos oporteat delectari, eò quod de comedenti exierit cibus, & ex amaro dulcedo, & ab eo, qui non sapit ea quæ nostra sunt, illa quæ nostra sunt, illa quæ sapimus nos, patimur illud, quod in Proverbiorum libro dictum est: *Is qui vincit, negavit se esse victorem.* Homo Dei commemora temetipsum, quoniam totietas hæresis Apollinarii in naturarum mixtione & confusione omnem consistentiam habet. Ipse verò id latius repulit, anathematizans mixtionem, quæ apud eum jacet in mulcis ejus, sicut & ipse nosti, *Conscriptis*, & confusionem naturarum. Et alterum dicens esse Divinitatem, alterum corpus. Sic enim superfligans adjecit: *Quia impassibilis est Divinitas, quia duæ nature.* Quod nullus hætenus eorum, qui nunc sunt in Ponto habitantes, aut dixit aut sapuit.

Et sunt hæc manifestissime convictio contra eos. Et utinam contingat eum, qui est ex vicinis tuis, occurrere in hanc confessionem, & alios qui ultra Taurum sunt: Et omnia ipsis quoque soluta sunt. Vides enim quia omnino his quæ illi dicunt, & his quæ ipse in Capitulis posuit, sunt ista contraria. Verum ne sermonem producam, ad aliud eorum, quæ nobis visa sunt, venio. Fui in Berrhæa, & dum multa nobis hæc exercitatio facta fuisset, & communis Pater, Dominus meus, Acacius Sanctissimus Episcopus omne bonum moveret, ut Ecclesiarum status in semetipsum redeat, placuit ut rogatus à nobis Dominus meus Religiosissimus, & communis Frater Dominus meus Episcopus Paulus ad Ægyptum iter assumeret pro pace universali, ut ibi conflictu habito per vivam vocem, quæ dicuntur ad majorem manifestationem clarioremque perveniant. Ut illud fiat, quod ab his, qui foris sunt, Sapientibus dicitur: *Ea quæ de Deo dicuntur, & sæpius audiuntur, vix tandem sicut aurum purgantur.*

Noli ergo esse pusillanimis, quæso. Sufficiens est enim Deus inchoatam suavitatem & clariorem reddere & firmiorem, dum facta fuerit ista profectio ad bonum, sicut arbitror, Ecclesiæ Dei. Et verè magnum est, ut adsumat animum Dominus meus Paulus, despiciens & infirmitatem corporis, & senectam, & multa millia fluctuationes, quas dinumerare facilè non est, ac semetipsum committat & Provinciæ peregrinæ, & viro qui non parum est exasperatus à nobis, licet non ex nobis. Si verò dicis, quia crucifixus sis Mundo, & Mundus crucifixus sit tibi, ad te quod benè se habet, ad Mundum verò id nihil est. Nec enim Philosophiæ nunc, nec Martyrii tempus est, sed correptionis totius Orbis terrarum, & perturbationis Ecclesiasticæ.

Significo Deo Amabilitati tuæ, quod Piscator demissus sit, magis verò sublatus, & quieverit

turpiter. Adfert verò id non modicam consolationem. Valdè enim eum & ipsa Ægyptus execratur, sicut cognovimus à Magistrano, qui venit, ipsi plus perturbationis adscribens. Hæc per Epistolam scripsimus studiosè, ut undè luctus nostros mitigemus, habeamus. Hæc quidem sic se habent. Deo Amicissimus verò Episcopus Archelaus, & si pro Dogmate nihil est passus, verumtamen per orationes tuas multatus est ad octo millia Solidorum ab Augustino Seleuciæ. Et placuit ut describerent universi. Parâ igitur quantum devotio tua suggererit. Quod si non habeas, vel legitima ei propice, Peremptoriè enim additus es.

SCHOLIUM.

Alexander Hierapolis Metropolitâ semper fuit unus ex intimis Joannis Antiocheni amicis & Consiliariis. Hinc post auditas & visas Sancti Cyrilli pacificatorias ad Berrhæensem Acacium litteras, statim scripsit ad Patriarcham, & ad eundem Acacium, Directorem, ac arbitrum omnis hujus negotii. Et in Cyrilli litteris plura reprehendit, affirmans dolosas, & nequaquam recedentes à Capitulis. Et evincere id conatus est per minutissimas subtilitates Dialecticæ. Ex quo vides istum nævum nunquam de-fuisse Ecclesiæ: Et melioribus Ecclesiæ Doctoribus semper displicuit. Hinc Joannes Alexandro reponit varia. Primò, manet in suo errore, quo Sanctum Cyrillum censuit per Capitula fuisse Hæreticum. Secundò, dicit jam esse veraciter conversum, ideoque omnibus esse gaudendum. Ea enim conversio est quasi novum miraculum, quo de comedente cibus, & de amaro exiit dulcedo: Nempe ea, quæ nostra sunt, quæ nos sapimus, ab illo, qui ea non sapiebat, exierunt. Hinc Alexandrum rogat, ut juxta Sapientis Monitum contentus sit sola victoriæ substantia, nec quærat externam ejus gloriam. Immo ut etiam neget se esse victorem. Hoc enim in litigio utraque pars se victicem voluit & credidit: Cyrillus credidit sua Capitula ab Orientalibus admissa, hi crediderunt ea ab illo recantata. Tertio, Joannes Alexandro securitatem facit, quod Cyrillus jam sit expurgatus ab omni lepra Apollinarii. Etenim Dominicarum naturarum mixtionem, & confusionem, quam cum Apollinario in multis suorum Scriptorum locis docuit, jam palam anathematizat.

Et probat hæc omnia ex Cyrilli ad Berrhæensem Acacium litteris, in quibus non dumtaxat Apollinario inflixit anathema, sed insuper solemniter professus fuit hæc verba: *Quia impassibilis est Divinitas, Quia sunt duæ nature.* Hi namque duo articuli evertunt totum Apollinarium, omnesque maculas, de quibus Capitula accusabantur. Sunt duæ distinctæ propositiones, nequaquam unica causalis: Nec enim ex naturarum dualitate sequitur Divinitatis impassibilitas. Per

Per eos, qui in Ponto habitant, Joannes Patriarcha videtur intelligere Firmum Cæsariensem, Acacium Melitenensem, aliosque istius Diocesis Cyrillo adhaerentes Episcopos. Et de ipsis affirmit duo. Primò, quod & illi studuerint moderari lites, ac pacem inducere. Secundò, quod illorum nullus usque huc ad tam lucidam veritatis professionem devenit, ideoque quod ex ista Cyrilli professione manifestissime convinctur. Præsertim Melitenensis Acacius, qui Chalcedone coram ipso Principe dixerat *Deitatem passibilem.* Quis verò sit ille ex Alexandri vicinis, quem Joannes operat in istam confessionem occurrere, ignoro. Interim hinc discimus, quod Sanctus Cyrillus etiam in Orientali Diocesi suos fautores habuerit, etiam in Ecclesiis ultra Taurum.

Porro post has Cyrilli redditas Berrhæensi Acacio litteras, Joannes Patriarcha indixit novam Synodum, idque apud Berrhæam. In gratiam Senis Acacii, ab illa Paulus Emesenus Episcopus, Acacii ad Ephesinam Synodum nuper Vicarius ac Legatus, est totius Dioceseos creatus Legatus ad Sanctum Cyrillum, omnemque ejus Dioceseum, & una cum Aristolai Tribuni Magistrano transmissus in Ægyptum. Hujus rei S. Cyrillus meminit in litteris ad Theognostum Charnosinum, ac Leontium, suos in Regia civitate Apocrisarios: *Ego certè scio me scripsisse, Acacium Berrhæensem Episcopum, veneranda canitie & singulari pietate virum, impulsu quorundam Religiosissimorum Episcoporum Orientalium ad me litteras misisse per Dominum meum magnificentissimum Aristolam, quibus significabat obliteranda esse omnia, quæcumque libris & epistolis nostris continentur, & insistendum uni Symbolo, quod in Sancta Nicæna Synodo est editum. Ego verò ad hæc longissimam ei epistolam scripsi, quam & ipse utique accepisset. Nunc autem adventu Religiosissimi Pauli Emeseni in hanc urbem, omnia rectè, tranquillè, & securè, atque ut par erat confirmata sunt. Etiam in litteris ad Acacium Melitenensem exponit prima Orientalium Episcoporum per Berrhæensem Acacium Postulata, addit se rescriptisse Acacio, & longè alia postulasse: atque pergit: *His itaque litteris sibi redditis, Alexandriam miserunt Religiosissimum Episcopum Paulum Emesenum.* Et ipse Joannes in Rescripto ad Sanctum Cyrillum: *Nos pius Augusti Principis Theodosii litteris movere volentes rectè mox Dominum meum, Deo per omnia dilectissimum, Paulum Episcopum misimus. Quod consilium Sanctissimo Patri nostro Acacio, cæterisque, qui nobiscum erant, Deo dilectissimis Episcopis probatum fuit. Fecimus autem hoc majoris compendii causa, edquod quæ à Religiosissimis Imperatoribus nostris sancita sunt, perficere nobis ipsis in unum convenientibus non liceat.* Convenit hunc, quem Princeps exegerat, ait ex rationibus non posse fieri: Hinc Paulum esse à se legatum. Qui, quot, quales Episcopi huic Synodo adfuerint, ignoro: fuerunt pauci. Statim igitur post ablegatum Paulum Joannes scripsit præsentem epistolam. Et Alexandro spondet ex ista le-*

Cbrist. Lupi Opera T. VII.

gatione plenam satisfactionem omnium Dubiorum, veram ac legitimam Ecclesiæ pacem.

Quem Episcopum, aut quem alium hominem per piscatorem, ipsi etiam Ægypto esse execrabilem, intelligat hæc epistola, ignoro. Videtur fuisse aliquis faciendæ pacis apud Sancti Cyrilli aures adversarius, abjectus turpiter, ac justus requiescere. Hunc Magistrano, qui Sancti Cyrilli ad Berrhæensem Acacium litteras detulerat, Joanni Patriarchæ exposuit, & attulit non modicam consolationem. Archelaus videtur fuisse quispiam in Euphratesia Provincia Episcopus: ex qua causa fuerit multatus ad octo Solidorum millia, & quis fuerit ille Seleuciæ Augustinus, etiam ignoro. Hinc interim videmus Italiæ Clerum ac Francorum Legatos, proficiscentes Constantinopolim ad Imperatorem Justinianum, rectè olim scripsisse, *Græci Episcopi habent divites & opulentas Ecclesias. Quod etiam Hæreticorum Episcopi istic haberent magnos proventus, & amplam Sacrorum vasorum diversitatem, testatur in litteris ad Childebertum Regem Francorum* Epist. primus Pelagius. Item discimus magnam istorum Episcoporum charitatem. Etenim ut unus suam Multam commodiùs solveret, cuncti semet-ipsos descriperunt ad contribuendum.

CAPUT LXXVII. ---165

Epistola Joannis Archi-Episcopi ad Alexandrum Episcopum de Paulo Episcopo.

Arbitratus sum me aliquid utile incepisse: Quia verò Religiositas tua necessaria quidem meæ Epistolæ reprehendit ut prava, reliqua verò velut insana projecit, melius est me acquiescere tuis, quàm te illa, quæ mea sunt, durè suscipere. Tamen vel hoc unum tibi ut placeat, quæso: Quia iter Domini mei Religiosissimi & communis nostri Fratris Pauli Episcopi non fit superfluum, sed utile ac necessarium. Verisimile est enim euntem ipsum obtinere aliquid, quod non discrepet à nostra sententia. Propositiones enim meas illas decem, quas communiter composuimus, portans recessit. Et verisimile est, quod vir ille velut majorem quandam satisfactionem perficere super eas impetrabit. Amat quippe colloquium multas difficultates adimere. Si igitur aliquid votivum per gratiam Dei obtinens remeaverit, benè se habet: Aliàs communiter nobis deliberandum est, quid agi oporteat.

SCHOLIION.

Precedens Joannis Patriarchæ epistola Alexandro per omnia displicuit. Reprehendit ut prayam, projecit ut insanam. Pauli Emeseni iter addidit esse inutile, ac superfluum. Et hæc omnia cum pleno stomachi impetu rescripsit ad Joannem. Quia nempe Joannes scripserat Cyrilli ad Acacium litteras esse orthodoxas, recedere à Capitulis, ac proinde sufficere ad pacem. Alexander verò pertinaciter volebat Capitula disertè ac palam anathematizari; Alioquin pacem esse impossibilem. Hinc Joannes, utpote, licet Patriarcha, tamen juvenis in Episcopatu, censuit senem ac magnæ autoritatis Metropolitanam præsentem Epistola denuò leniendum, ac præparandum ad pacem.

CAPUT LXXVIII. --166

Epistola Dorothei Metropolitanæ Mæsiæ, & ejusdem Provinciæ Episcoporum, ad Joannem Antiochenum Patriarcham de ipsa Legatione Pauli ad Alexandriam pergentis.

Benedictus Deus, qui & olim sub Apostolorum temporibus novum & benedictum nomen quasi aroma quoddam, id est, à vestra Metropoli in omnem orbem terrarum diffudit, ut Christiani vocentur. Et nunc autem festinante Adversario evertere Orthodoxæ confessionem, mox vos armavit zelo Divino, & opposuit contra omnia machinamenta nequissimi, ut nostra, quæ à Patribus ad aures nostras missa est, hereditas fidei inconcussa fervetur, pro qua & multum studium exercentes minimè fatigamini, omnia propter Dominum sustinentes, ita ut debili corpore ad Deo Amicissimum iter assumeretis Acacium, & per eum Deo Amicissimum Commiistrum nostrum, Emesenorum civitatis Episcopum Paulum dirigeretis: Et eum sic transmitteretis Ægyptio, sicut Medicum ad languentem. Quin potius, ut arbitror, putridum, ut in ipso providentiam facientes Ecclesiasticæ totius Orbis tranquillitatis. Hæc namque univèrsa per litteras vestræ prospici agnovimus Sanctitatis: Et valdè nobis, quæ à vobis provisæ sunt, placuerunt.

Præcipuè verò circa hanc partem, qua cum pia cautela & recta nostra confessione curare An-

guem festinatis, ut duæ naturæ Domini Christi inconcussa per confessionem dicantur, rationabiles occasiones ab ipsis, qui reciderant à pietate, fumentes. Dignetur verò Amatrix Christi Sanctitas vestra, sicut & cœpit, ante omnia, ut illa pars piæ confessionis nostræ muniatur, neque aliqui duas inconcusas Christi naturas negent, neque hi, qui eas Orthodoxè prædicant, abjurentur ab eis, neque manus aliter his, qui lubricati sunt, porrigatur, nisi scandala in Scripto peremerint, anathematizantes Capitula, quæ impiè ab eis exposita sunt; & omnia, quæcumque Orthodoxæ piæ nostræ Religioni & ipsi subintroducere absque probatione tentarunt, & quæ introducta ab aliis receperunt: Subscriptionibus ea roborantes, quæ aliena sunt ab Orthodoxa fide. Hæc non tamquam præcipientes scribimus, Deo Amicissime, sed sicut filij Patribus damus consilium suggerentes.

SCHOLIION.

Joannes Patriarcha quorundam suorum Episcoporum pro Nestorii persona pertinaciam noverat, ideoque omnibus communicandas duxit Cyrilli ad Acacium litteras, ac etiam Pauli Emeseni legationem, sperans ita disponendos ad pacem. Quis porò fuerit hic Dorotheus, abundè dictum est in superioribus. Erat non solius Nestorianæ personæ, sed etiam blasphemix Sæctator contumacissimus. Hinc Sanctum Cyrillum in præsentem Epistola appellat non dumtaxat languentem, sed & putridum. Et anguem. Et rogat non fieri pacem, nisi ille & cuncti Ægyptii disertè, & quidem Scripto, profiteantur duas naturas, eodemque modo solemniter anathematizent Capitula. Etenim Nestoriani omnes sequebantur hanc, à Vigili Pontificis Constituto justissimè damnatam, Theodori Mopsuestiensis regulam: *Quando naturas discernimus, perfectam naturam Dei Verbi dicimus, & perfectam personam. Nec enim sine persona est subsistentiam dicere perfectam. Perfectam autem & hominis naturam & personam similiter.* Hinc Dorotheus noluit admitti Cyrillum, nisi duas profiteretur naturas, adeoque & duas personas. Hoc est, integram blasphemiam Nestorii.

CAPUT

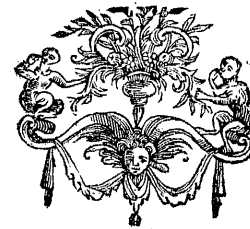
CAPUT LXXIX. --167

Ad manifestandam divisionem eorum, qui cum Joanne Antiochenorum Archiepiscopo sentiebant, & eorum qui Nestorium cum ejus Dogmatibus, quæ & ipse negaverat, post istam Epistolam Proæmium Irenæi, de quo sæpè diximus, transcribamus. Quod ita se habet.

Tertia, inquit, pars hujus Codicis continet illa, quæ acta sunt in Alexandria, quando inter se consenserunt. Et Cyrilli circa ea malas artes. Et Pauli ad eum impias pactiones. Et ut in Summa dicatur, ea quæ antè sunt gesta, quam Paulus & Aristolaus ad Antiochiam remearint. Post quam Codicis partem ea, quæ de ipsa Antiochenorum Episcopo primùm per litteras ubique scripsit, nihil eorum, quæ cum Ægyptio eis composita sunt, faciens manifestum Sacerdotibus Orientis.

SCHOLIION.

EX hac Comitæ Irenæi præfatione discimus, quod Aristolaus Tribunus cunctis inter Sanctum Cyrillum ac Paulum Emesenum Tractatibus adfuerit ac intervenerit: Et quod Paulum reddiderit. Item discimus, quod Irenæus fuerit professus Nestorianæ blasphemix fautor, ac hostis pacis. Etenim in hac concilianda Cyrillum de malis artibus, Paulum de impiis pactionibus, Joannem accusat de oeculta utrimque conniventia.

Christ. Lupi Opera T. VII.

CAPUT LXXX. --168

Epistola prima post Ecclesiæ scissionem, quam Joannes Antiochenus Episcopus per Paulum Emesenum Episcopum Cyrillo Alexandrino Episcopo pro pace faciendâ direxit.

Ipse Salvator & Dominus noster Jesus Christus & alia quidem multa millia salutarium Præceptorum tradidit Discipulis suis, & duo ista, quæ quidem videntur esse ad invicem quasi è regione contraria, omnem verò inter se consonantiam servant. Dico verò pacem & bellum. Bellum quidem pro semetipso, & pro pia, quæ de ipso est, confessione. Pacem verò, quæ ab eo est ad eosdem, secundum quam cunctorum constans conjunctio ubique fidelium una intelligatur Ecclesia. Eorum, qui inter gentes ac Barbaros ubique per totum Mundum intellectum piæ conservant. Ipsi verò potius æquivocibus est utendum, per omnia sanctis, in quibus bellum initur, & suam nobis tribuit pacem: *Non veni mittere pacem in terram, sed gladium. Et pacem meam do vobis.* Hanc tunc quidem, quando discerperit pia in Christo confessio, hoc melius bellum est: Et eos qui coneruntur, salvos facere novit, dum non defendunt illa, quæ sua sunt, sed illa quæ Domini. Quando verò pia Confessio intrò missa est, tunc idem sapientium pax totius Ecclesiastici corporis salus est.

Hæc à me sic simpliciter dicta sunt, neque honoris amore. Longè enim hoc à consuetudine mea est, sed ut ostendam, quia divisio quidem, quæ contra te, Deo Amicissime Frater, in tempore facta, est pro veritate magis, non pro re aliqua corporali, nec inimicitias vel pusillanimitate proveniens. Erat enim quædam nobis ad invicem, amplius quam aliis scilicet, circa nos dilectio & affectus, quem licet secundum faciei adspectum non plantaverat collocutio, sed unio rerum, valdè optimè, atque firmissimè, sufficienterque contigerat. Sed accepi discordiæ causam illorum Capitulorum transmissionem, quæ utinam nunquam fuisset, effectam. Credere enim mihi tua à Deo Amabilitas debeat, quia in tantum nos obstuporem miserunt, ut nec putarem tua hæc esse inter ipsa principia (& utique forsitan cognovit id Sanctitas tua ex Epistolis nostris, quæ ad aliquos scriptæ essent) sed alicujus eorum, qui non illa, quæ nostra sunt, id est, Ecclesiæ, sapiunt. Et hoc, inquam, suspicatus sumus, super eis valdè turbati. Quorum Capitulorum non modica salvatio facta est.

Et spem verò adhuc nobis præstant perfectæ sa-

T 3 natio-

nationis ea, quae nuper à te, Deo Colendissime, scripta sunt. Quae directa quidem sunt ad Dominum meum Deo Amicissimum, communem Patrem Acacium. Latificaverunt autem cunctos, qui sunt pacis Ecclesiasticae Amatores. Super quibus & nos nimis sumus super modum affecti. Licet juncta essent multis quidem, quod attinet, fraternis accusationibus, praestabant enim nobis satisfactionem quandam non modicam. Et indigent non multo additamento, quod ipse te peracturum esse promissisti, illud dicens: Quoniam cum pax fuerit facta, adhuc amplius exaudiscabitur, quod ad satisfactionem pertinet. Plus autem nos illud latificavit, quia Beati & communis Patris Athanasii Epistolam gratissime suscepisti, quae sufficiens est omnes discordias solvere, eò quod non solum recte contineat, sed & ob hoc, quod ille, dum fide fit dignus, auferat confictus earum. Sic enim nobis hic interpres, cui merito debeat credi illius fidei, quae in Nicea à Patribus Sanctis exposita est.

Eò quod sint quidam vel eorum qui intra Ecclesiam sunt, vel illorum qui foris Ecclesiae, qui proferunt eam tanquam quoddam magnum juramentum ferat hominibus, divertat verò eorum, quae impia sunt quorundam, ad proprium sensum: Et ad id, quod simpliciter unicuique placuerit, sufficit hoc tantummodò dicere. His igitur bene inchoatis, illa, per quae inter nos ad invicem fuerat facta diversitas, de reliquo jam quiescant, illa verò quae ad pacem pertinent, maneant. Occurramus laborantibus per universum Mundum Populis per diversas opiniones, quibus huc atque illuc distrahantur, dum multi eos distrahentium nesciant neque quid loquuntur, neque de quibus affirmant. Exundant enim ubique Anathematismorum nimbi ingenti numero, & contumelia, quas fratres adversus fratres, & Sacerdotes adversus Sacerdotes exquirunt, & in Populos Populi.

Nam alii quidem Judaeos nominant Christianos. Est Apollinarii ista contumelia, contra universalem Ecclesiam, quem cum sensu ejus plurimi susceperunt. Ille enim impius & Adversarius Dei oppugnans errores suos, dico autem Patres Ecclesiae, Judaeos nominare minimè reveretur. Alii verò istos Paganos, Gentilibusque deteriores appellant, qui forsitan sapius unà secum communionem sumpserunt ineffabilium Mysteriorum. Et nihil est aliud videre fieri per omnem terram, nisi perturbationem, bellumque insanidum, & iram irrevocabilem, & crudelitatem, quae omnem superat inhumanitatem Barbaricam. Et non est qui condoleat super contritione Joseph, invicem voluptatem praestantes hostibus pietatis.

Et haec dico non velut illos quidem inculpans, hos verò à culpa excipiens, sed omnia deputans confusione, quae facta est propter peccata communia. Proficient namque Evangelio. Et Paganis atque haëreticis imminentibus necessariò contra nos, pietatis inimici deserviunt, qui praesentis perturbationis tempus amplexi impudenter

omnia corruerunt. Undè ipsiusmet Christianitatis reverentia conculcata est, inimici verò Dei subito sonuerunt, levaverunt caput super Populo Dei, & adversum te cogitaverunt consilium.

Propter haec omnia meum Fratrem, tuæ verò Deo Amabilitatis Dilectorem, Dominum meum Sanctissimum Episcopum Paulum ego & Dominus meus Sanctissimus Episcopus Acacius invitavimus, ipse verò libenter arripuit, ut ad vestram perveniret Sanctitatem. Ut qui semper inter Ecclesiasticos existit clarus, & sciens rebus competere & verbis, & habens ad Dominum reverentiam, qua utens praclare saepius in commune profuit, regente se Deo. Magis verò prodest propter eam, quae sibi inserta est, devotionem. Hunc adspicere dignare suaviter, confidenter te committens, tanquam mihi: Et tanquam si ego, ita fiducialiter se tibi ipse committet. Et unà consideretis illa, quae Mundum recolligere valeant. Non enim tantum vel me vel te considerare debet Deo Amabilitatis tua, quantum, quomodo ablatis scandalis in semetipsam revertente parte, ad Ecclesiam Christi: Ut his factis, & ea, quae placuerunt piissimo Amatori Christi Imperatori, de Ecclesiastica pace proveniant.

S C H O L I O N .

Hanc Epistolam Sanctus Cyrillus memorat, ac ejus capita exponit in litteris ad Donatum Nicopolitanum Episcopum, Metropolitanam veteris Epiri: Cum itaque has ad illos, Orientales Episcopos, litteras misissem, utique supra adductas litteras ad Berthaeensem Acacium, animadvertentes se communionem recipere non posse, nisi ea, quae facere debebant, primo percipissent, Alexandriam miserunt Paulum Reverendissimum Emeſenum Episcopum, qui ad me litteras adferret, communionis quidem instaurationem concernentes, parum tamen rectè dictas. Praeſerebant enim quasdam querelas adversum nos habere, quasi quaedam in sacro Concilio neque rectè dicta, neque rectè facta essent. Verùm hujusmodi quidem Epistolae non admisi, sed respondi: Cum de prioribus veniam suppliciter petere deberent, quomodo novas iterum contumelias inferre audent? Cum autem memoratus piissimus Episcopus factum excusaret, ac juramento affirmaret non esse hoc illorum propositum, sed ex mera animi simplicitate ad id scribendum progressos esse, charitatis causa purgationem admisit. Et in litteris ad Acacium Melitenensem Episcopum: His itaque litteris sibi redditis, Orientales Episcopi Alexandriam miserunt religiosissimum Episcopum Paulum Emeſenum, cum quo diu multumque de illis rebus disserui, quae Ephesi praeter jus & officium dictae & factae fuerant. Quia verò istis posthabitis, oblivioni traditis, iis potiùs curis instendum videbatur, quae majoris momenti ac ponderis erant, interrogavi num quid litterarum à piissimo Joanne Epi-

Episcopo attulisset. Mox ille Epistolam reddidit, non ea quae debebat habentem, sed potiùs quo non conveniebat modo dictam. Complectebatur enim irrationis potius vim, quam exhortationis. Hanc itaque non acceptavi. Nam cum meam animi agri-tudinem, qua fueram affectus ex iis quae praecesserant, & quae ab ipsis Ephesi factae fuerant, excusatione aliqua demulcere debuissent, tantum abest ut id facerent, ut se quoque propter sacrorum dogmatum Zelum jure optimo mihi succensusse dicerent. At ex me audiebant, nec divinum Zelum ipsos movisse, nec quod pro veritatis dogmatibus pugnarent, aciem adversus me componere, sed quod hominum assentationibus locum darent, ac eorum, qui nunc potentes videbantur, amicitias sibi conciliarent. Et in litteris ad Theognostum Charmosynum, ac Leontium, suos in Regia civitate Apocriſarios: Quoniam verò Paulus charitatem non attulit, qua Joannes anathematizaret Nestorii dogmata, sed omninò nihil ad rem ejus litterae continebant, duxi me et communionem reddere non posse, priusquam hæc fecissent. Praesens itaque Epistola est non modicum Ecclesiasticae antiquitatis monumentum.

Porrò habet varia capita, quae Sancto Cyrillo ac ejus Episcopis merito displicuerunt. Primum est in his verbis: Diviso, quae contra te in tempore facta est, pro veritate magis, non pro re corporali aliqua, nec inimicitis, vel pusillanimitate proveniens. Secundum est in his verbis: Accepi discordiae causam illorum Capitulorum transmissionem, quae utinam nunquam fuisset, effectam. Tertium est in his verbis: In tantum nos obſtorem miserunt, ut nec putaremus haec tua esse inter ipsa principia, sed alicujus eorum, qui non illa, quae sunt Ecclesiae, sapiunt. Quartum in his: Quorum Capitulorum non modica salvatio facta est. Quintum in his: Spem verò adhuc nobis praestant perfectae sanationis ea, quae nuper à te scripta sunt ad communem Patrem Acacium. Sextum in his: Licet juncta essent multis fraternis accusationibus. Septimum in his: Indigent multo additamento, quod ipse te peracturum esse promissisti.

Affirmantur plura: Primò, quod Capitula sint haeretica. Secundò, quod eorum scabies sit adeò manifesta, ut Joannes in exordio crederet ipsa non ab autore Catholico, sed ab haeretico processisse. Tertiò, quod omnis contra Cyrillum Ephesina divisio fuerit facta propter Capitula ideoque fuerit & justa, videlicet non ex inimicitia aut pusillanimitate procedens, sed ex zelo defendendae veritatis. Porrò per divisionem Joannes omninò intellexit inflictam Cyrillo ac Memnoni degradationem, atque excommunicationem totius Synodi. Et vox, Pusillanimitas, palam alludit ad quintum Nicænum canonem, ac ita per gyrum affirmat vinculum fuisse validum, ideoque sine poenitentia non relaxandum. Et hinc quarto affirmat, quod Cyrillus non modicam Capitulorum salvationem, id est, recantationem fecerit, & adhuc majorem promiserit, atque ita se reddiderit dignum communi-one & pace. Quare haec omnia Sanctum Cyril-

lum jure merito momorderunt ac offenderunt. Hinc ad ejus componendum animum Paulus Emeſenus reposuit ea ex animi simplicitate, non ex redarguendi Proposito processisse. Et affirmavit cum juramento. Quod nempe videret suum Episcopale, quod omni juramento Sanctus ducunt, ideoque Episcopum à jurandi necessitate absolvunt Sacri canones, verbum ad istam rem persuadendam non sufficere.

Haec Epistolae verba, forsitan cognovit Sanctitas tua ex Epistolis nostris, quae ad aliquos scriptae essent, exponit Theodoretus in litteris ad Dominum Antiochie Patriarcham, proximum Joannis Successorem: Exstant Synodica plusquam quinquaginta, quae duodecim Capitum accusationem demostrant. Nam & priusquam Ephesum iremus, B. Joannes ad Deo charissimos Episcopos scripsit, Eutberium Thyavorum, Firmum Caesareae, & Theodotum Ancyrae, Apollinaris doctrinam appellans haec Capita. Data ad Firmum Epistola extat superius, & habet hanc subnotationem: Idem verò Joannes multis Archi-Episcopis legitur scripsisse similia. Videtur fuisse Epistola à paribus. Erat acerbissima. Et ipsam Joannes palam hic laudat & confirmat. Quapropter & ista verba non possunt Sanctum Cyrillum non graviter offendisse.

Notanda sunt & haec verba: Plus nos illud latificavit, quia Beati & communis Patris Athanasii gratissime suscepisti, &c. Nempe Epistolam ad Epictetum, Corinthi Episcopum. Et praeterim haec: Eò quod sint quidam vel eorum, qui sunt intra Ecclesiam, vel illorum, qui foris Ecclesiae, qui proferunt eam, tanquam magnum quoddam juramentum ferat hominibus, divertat verò eorum, quae impia sunt quorundam, ad proprium sensum. Et enim de hisce litteris Sanctus Cyrillus in suo ad Berthaeensem Acacium Rescripto nullam penitus fecit memoriam. Quare Joannes istud silentium accepit pro approbatione, & laudavit. Et hoc Sancto Cyrillo non displicuit. Hinc enim in extremae pacis Epistola rescripsit Joanni: Quod verò Sanctorum Patrum, maxime autem Beati & celebrissimi Patris nostri Athanasii, sententias ubique sequamur, & caveamus ne vel minima in re ab ea declinemus, id tua quidem Sanctitas certo sibi persuadeat, neque alius quisquam ambigat. Rei feriem largius exponit in litteris ad Acacium Melitenensem: Arbitror & illud quoque jam dicto addendum. Venit ad me Paulus, religiosissimus Emeſenus Episcopus, qui postquam de recta & inculpata fide aliquandiu sermonem contulissimus, rogavit ex me, & quidem instanter, an illis assentire, quae celebris memoriae Beatissimi Patris nostri Athanasii ad Epictetum Corinthiorum Episcopum quondam scripsit. Ego verò respondi, prorsus & per omnia me iis assentiri, modò tamen Scriptum illud apud vos exisset incorruptum. Multa enim in ipso ab inimicis veritatis esse depravata. Tum ille se quoque Epistolam illam apud se habere aiebat, velle autem ex iis, quae apud nos erant, exemplaribus cognoscere, an ipsorum libri essent corrupti, an secus: Porrò autem cum vetusta exemplaria accepisset, eaque cum illis, quae secum attulerat, contulisset, invenit illa esse

esse adulterata: Potitque ex libris, qui apud nos erant, exempla describere. Quod & factum est. Quod ipsum eisdem penes verbis rescripsit in secunda Epistola ad Successum, Dio-Cæsaræ in Isauria Episcopum.

Lucianus Presbyter, Diodorus Tharsensis, ac Theodorus Mopsuestiensis fuerunt eminentes Clerici Antiochenæ Ecclesiæ, ideòque ad ejus Bibliothecam habuerunt fiducialem accessum. Eorum quispiam, aut nescio quis alius Pauli Samosatani, cujus venenum numquam plenè exivit ab ista Ecclesiâ, Sæctor viciavit laudaram Sancti Athanasii Epistolam, atque ita reddidit Samosatenam, proindeque & Nestorianam. Vitiationis capita & verba distinctè ignoramus, manifestum tamen est fuisse viciatam. Hinc Patriarcha Joannes tanto studio Sanctum Cyrillum urisit ad ejus professionem. Hinc item illi, licèt in suis ad Berthæensem Acacium litteris plenè de ipsa siluisset, rescripsit se plurimum gaudere de ipsa probata atque admiffa, Hinc præterea ejus exemplar Paulo Emefeno tradidit, utique exacturo ipsum à Sancto Cyrillo subscribi. Ita Cyrillum à suis Capitulis per artes & gyros deducere, Verum omnia abierunt in fumos. Et hinc Sanctus Cyrillus rectè censuit laudaram Sancti Athanasii Epistolam esse exprimendam ac prædicandam in pacificationis litteris.

Ex præfenti epistola discimus & quædam alia: Primò, quod Joannes Antiochenus suo in Sancti Cyrilli Capitula odio ac pessimis suspicionibus plenè renuntiavit. Lucet ex his verbis: *Ille per quos inter nos, ad invicem facta diversitas, de reliquo jam quæserant.* Etenim omnis illa diversitas fundabatur præsertim in Capitulis. Secundò, quod ista Episcoporum dissensio fuerit miserandissima totius Orientalis Ecclesiæ calamitas. Etenim ubique ingenti numero exundabant Episcoporum, Cleri, ac item Populi in invicem eontumeliæ: Immo & nimbi anathematismorum. Instar nimborum densi anathematismi. Alter Episcopus alterum clamabat Judæum aut Paganum: Immo & deteriorem. Interim Judæi & Gentiles ad ista exultabant, atque ita conculcabatur cuncta Christianitatis reverentia. Eadem de re Ibas Edessenus Episcopus scripsit ad Marim Perfidis Episcopum: *Remansit, post Ephesinam Synodum, Orientale Concilium non communicans Episcopis, qui communicaverunt Cyrillo. Et ob hæc multa tristitia inter eos facta est. Et in contentione erant Episcopi adversum Episcopos, & Populi adversum Populos. Ex hoc detractiones multe adversum nos facte sunt Paganorum & Hæreticorum. Non enim audebat aliquis de civitatem ad civitatem, aut ad provinciam de provincia proficisci, sed tamquam inimicum suum unusquisque proximum suum persequabatur.* Hæc igitur mala Joannem meritò permoverunt ad quavis via incundam pacem. Et ad quædam dispensatoriè dissimulanda. Tertiò discimus, quod Pauli Emefeni Legatio non ab aliqua grandi Synodo fuerit decreta, sed à solo Joanne cum Berthæensi Acacio, & paucissimis melioribus, ac pacis amatoribus Episcopis. Quod ip-

sum pacis Ofores Joanni frequenter impropèrarent.

CAPUT LXXXI. --169

Epistola Theodoretii Episcopi ad Alexandrum Euphratesiæ Provinciæ Metropolitanum. Irenæus dixit.

Murmurando nos aliqui pulsant propter opinionones, quæ veniunt ex Ægypto, revereri nos arbitantes, si liberemur à cunctis, & nesciunt quia quies à nobis valdè diligitur. Dulcior est cunctis, quæ in hac vita delectant. Usque adeò enim desideramus eam, ut absque aliqujus impulsione ad hanc currere cupissemus, nisi terror nos illius Judicis prohiberet. Quia verò id ita fieri minimè tutum est, sustinet necessitatem voluntas, ut desiderio cum venia persuatur. Quia igitur quæ diffamat rumor, multa sunt atque distantia à veritate, & nata animam perturbare, tuam Sanctitatem quæso, ut quæ vera sunt, nos per litteras doceas: Quatenus ad hoc ipsum nos præparantes aptemus. Nam & cum pietate desideramus pacem, & cum iniquitate ac impietate refugimus.

SCHOLION.

Quia Joannes Patriarcha adductas Sancti Cyrilli ad Berthæensem Acacium, quas multi improbant, litteras probat, & ex ista approbatione Paulum Emefenum Episcopum, & quidem quasi clandestinè ex pauculorum Collegarum scitu & consilio in Ægyptum legarat, nati sunt diversi ac adversi rumores. Et turbarent variorum animos. Præsertim Theodoretum. Etenim ipse & Joannis & totius Antiochenæ Ecclesiæ semper fuerat intimus Consiliarius, ideoque stupebat tanta jam negotia, in quibus semper Alpha, & Omega fuerat, jam expleri sine ejus conscientia. Ejus item Metropolitana Alexander fuerat semper Joanni intimus, ideoque ipsum ex spe percipiendi aliquid ex his Arcanis, censuit consulendum. Interim præfens epistola ostendit ipsum fuisse ineundæ pacis amantissimum. Hæc verba, *Nisi terror nos illius Judicis prohiberet, respiciunt Sancti Cyrilli Capitula.* Theodoretus pertinaciter censuit, nisi ipsis damnatis, non posse pacem fieri.

CA.

CAPUT LXXXII. --170

Epistola Andreae Episcopi Samosatani ad Alexandrum Episcopum Hierapolis.

Præcolligit quidem Sanctitas tua rectè ab ipsis initiis finem Ecclesiasticæ causæ. Ego verò ex litteris, quas modo accepi, non eundem præcolligam, sed unum sciam: Manifestas causas habeo. Et quæ quidem sint, necessarium non est in litteris ponere. Sciat autem Sanctitas tua, quia suave sit nihil, sed Alexandrinus quidem, sicut apparet, neque permutare aliquid vult eorum, quæ semel malè conscripta sunt, neque transire à proprio sensu. Et ideò nihil ab Ægypto in tanto tempore scripserunt per Epistolam, qui profecti sunt. Nos verò, etsi multoties milles persistat in impio Dogmate, contenti sumus his, quæ olim per Epistolam scripta sunt, quæ integrè Orthodoxiam prædicant. Talia quidem præsentia sunt, qualem verò habeant finem, & usque ad quid sit statuta perditio, noverit Deus omnipotens. Dum verò indignè mortalem nunc prædicant eum, clarè pro sua impietate fiduciam gerunt: Dum qui eos pascere videntur, studiosè illos incitantes exerceant non ad blasphemiam solùm, sed ad omnes impudentias atque malitias. Et qui non consenserit, impius & Dominum negans ubique prædicatur, & multarum millium mortium dignus.

Et hi verò, qui olim quidem nec serebant hujus impietatis auditum, incongrui nunc & segnes facti penè ubique ad reprimenda hæc quodammodo cesserunt, atque ipsi quoque curvati sunt, ne fortè & illa, quæ Adversarii proferunt, benè se habeant requirentes: Et illos maximè, qui valdè Primores inter nos videbantur pro Orthodoxia certare, videntes ad aliud declinatos, & pacem ad illos amplexos. Et super his quidem Ecclesiæ calamitatem gemimus, & nos ipsos nocte ac die & aliis verò multis tristitiis vulneramus, eò quod præfens sit omnium temporum pessimum tempus. Et frequenter desideravi ob hoc in solitario loco alicubi devacanti tuæ colloqui Sanctitati, & quidem nihil aliud agere, flere verò ac lamentari tantummodo, tam pro his quæ dicta sunt, quam pro aliis quæ penè jam duci perdidici.

Hæc dum geruntur in Oriente, pax in Alexandria facta est, Paulo ad ad Cyrillum Episcopum Alexandriæ dante Epistolam Pacis, & Cyrillo per eundem Episcopum ad Joannem Antiochiæ Episcopum Pacificam Epistolam transmittente per Clericos suos. Quia verò culpantur aliqui Orientalium, quod de hac pace quasi aliter, quam debuerant, suspicati sint sive conscripserint, videamus & Cyrilli Archi-Episcopi post pacem diversis directas Epistolas. Sic tamen etiam Synodales Codices debite & sincerè cum Dei timore, quæramus, & videbimus puto, quia nemo possit unam partem, eorum dumtaxat, qui Theodoro idem fenserant, de Nestoriani Dogmatis suspitione culpâre, qui tamen & alteram de Eutychni Dogmatis favore, si tamen non est ex ejus parte, pulsaverunt.

SCHOLION.

Etiam Andreas Samosatensis Episcopus Joanni Patriarchæ semper fuerat ab intimis secretis consiliis. Præsertim in hac causa. Etenim uti Theodoro, ita & huic Joannes jusserat scribere contra Cyrilli Capitula. Et ipse cum tanta satisfactione scripserat, ut tota Orientalis Synodus illi Scripto dederit, ac præfixerit auctoritatem sui nominis. Quare & ille admirabatur hos clandestinos Tractatus. Præfens tamen epistola Alexandrum Metropolitanam non interrogat, sed instruit de variis rumoribus. Est scripta non modico tempore post Theodoretii epistolam. Lucet ex his verbis: *Nihil ab Ægypto in tanto tempore scripserunt, qui profecti sunt.* Hinc Andreas nihil fasti ab ipsis expectat, sed omnia infelicitissima. Addit hujus conjecturæ causas esse sibi manifestas, sed quas non expediat scribere.

Hæc verba, *Nos verò etsi multoties milles persistat in impio dogmate, contenti sumus his quæ olim per epistolam scripsit, sicut quæ integrè Orthodoxiam præ-*

predicant, respiciunt Sanctum Cyrillum, affirmant plura. Primò quod nuptera ejus ad Berthæensem Acacium Epistola sit integrè orthodoxa. Secundò, quod Capitulum impietas, licet Cyrillus multoties illius protestetur se nolle ab ipsis discedere, non possit præfatam Orthodoxiam evertere. Tertio, quod hæc ipsa Orthodoxia quibuscumque aliis non obstantibus, omninò sufficiat ad ineundam communionem & pacem. Ex quibus videmus Andream non fuisse malignum hominem.

Notanda sunt & hæc verba: *Dum indignè mortalem nunc predicant eum, &c.* Respiciunt duodecimum Sancti Cyrilli Capitulum, & in ipso fundatam litem de hac propositione: *Deus est passus, mortuus, sepultus.* Eam Ephesina Synodi Patres Acceptatores profitebantur tanto zelo, ut omnem sibi non consentientem asseverarent impiam Dominicæ Incarnationis negatorem, dignum multis millibus mortium: Manifestum ac professum Nestorianum. Et Episcopi, ac alii Doctores eandem propositionem, eundemque zelum imprimebant suis Populis. Hinc ab Andrea Samofateni dicuntur ipsos incitasse, ac exercuisse non solummodo ad blasphemiam, sed insuper ad omnem impudentiam atque maliciam. Nempe Andreas, uti & cum multis aliis Theodoretus, semper censuit propositionem illam esse omninò blasphemam. Nec ullo modo posse verificari, nisi per ipsius Divinæ naturæ passibilitatem ac passionem. Et in errore persistebat durissimus. Hinc lamentatur plures suæ opinionis ac factionis socios, qui istam propositionem nec audire sustinebant, incondito pacis & quietis amore jam declinasse, factos esse segenes & incongruos, atque curvatos, licet non ad ipsam comprobendam, tamen ad cessandum ab ejus anathemate.

CAPUT LXXXIII. —172

Epistola Acacii Episcopi Melitenensis ad Cyrillum Archi-Episcopum Alexandriae de pace, quæ inter ipsum & Orientales Episcopos facta est.

Hanc verò pro Dogmatibus suis proferunt Sæctatores Dioscori & Eutychis contra Catholicos: Ubi & addunt aliquod nomen Theodori Episcopi Mopsuestiæ.

Quoniam didici, quod per gratiam Dei prævalueris orationibus etiam præter præsentiam corporalem, ut in Ecclesiis statue-

retur, quod in studio fuit, & litteræ Deo Amicissimæ & Amatoris Christi Imperatoris venerint ad Clarissimum, & per omnia habentem virtutem mentis Tribunum Aristolaum, jubentes ut unumquemque Episcoporum compelleret in sua Ecclesia anathematizare polluta Nestorii atque Theodori Dogmata impietatis, gratias agens Honorabili Dominatori Deo, & multum pro vestro studio orans, scribo pro omnibus quidem salutans Reverentiam tuam, & rogo zelum tuum, qui secundum Deum est, ut pro cunctis quidem æqualiter Ecclesiis cogites, & nec quamlibet Ecclesiam despicias, sed aut per vestram ipsorum præsentiam, aut directis aliquibus cum Admirandissimo & Clarissimo Tribuno, fidelibus atque zelantibus viris ex tuis sodalibus, cogatur unusquisque publicè anathematizare Nestorii & Theodori Dogmata. Præcipue hos, qui dicunt duas naturas post unionem, propriè unamquamque operantem. Eorum namque, qui in Germanicia sunt, aliquos experimentatus inveni quidem duos filios dicere recuantes, ac verò duas naturas dicere non abnuentes. Undè si concedatur, ut dicatur atque doceatur ab eis, quia unaquæque natura per semetipsam operatur, & hæc quidem passa est, impassibilis verò illa permansit, nihil est aliud, nisi duos iterum filios confiteri, & partes induci. Rogo igitur incomparabilem tuam & devotam Deo animam, per vigila in causa, à Domino Christo tempus accipiens, & perfice Ecclesiarum sine scandalo, ac sine cicatrice, vel macula unionem.

Ad hanc Cyrillus Episcopus illam de Ecclesiæ pace dicitur Epistolam rescripisse, quæ nota est, quamque infra invenies loco & numero suo. Id est.

S C H O L I O N.

HÆc epistola scripta est post initam, immò & publicatam non dumtaxat in Oriente, sed etiam in Armenia pacem, ideoque anno trigésimo tertio istius sæculi. Sub anni exordium. Pax enim Alexandria conclusa fuit circa finem præcedentis Decembris. Patet ex homiliis quas statim post conclusam pacem Paulus Emesenus dixit ad Alexandrinum Clerum ac Populum. Primam namque in festo Dominicæ natiuitatis, secundam dixit in festo Dominicæ Circumcisionis. Inter pacis articulos, unus erat, quod omnes Orientales cum suis aliarum Provinciarum Assæclis Episcopi deberent admittere Ephesinam Nestorii degradationem, & solemnè anathematizate dicere pollutis ac impiis ejus dogmatibus. De hujus igitur præsertim articuli obsequium, ut de Sancto Cyrillo gratulatur, & agitur in hoc

jure merito. Hic enim articulus erat totius contentionis fundamentum; Et ad ipsum Acacius Ephesi instantissimè ac zelosissimè contulerat omnes suas vires atque auxilia.

Epistola nos docet aliquid singulare. Nempe, quod Imperator Theodosius pacem statim fuerit executus, ideoque reverso ad se Tribuno Aristolao dederit in mandatis, ut cunctos Orientales Episcopos compelleret ad ipsam in suis Ecclesiis publicandam, & solemnè anathematizanda Nestorii dogmata. Aristolauus verò videtur cespitasse, aut tardasse. Quin immò videtur quassdam Ecclesias præterisse. Hoc palam edicunt hæc verba: *Rogo zelum tuum ut pro cunctis æqualiter Ecclesiis cogites, & nec quamlibet Ecclesiam despicias.* Nec istud sit mirum. Aristolauus enim quibusdam in Ecclesiis prævidebat, ac haud dubiè fuerat expertus pertinaces ac validos obices. Et ipso suo loco videbimus ac exponemus. Hinc igitur Acacius Sancti Cyrilli zelum obstetatur, ut hanc rem non negligat aut dissimulet: Nempe ut Aristolao adjungat quosdam è suis Clericis, qui ipsum animent & adjuvent, deducant per omnes Orientis Ecclesias, atque ita cunctos earum Episcopos constringant ad publicam prædicationem præfati anathematis.

Quæstio est, Quomodo Acacius dicat, Sanctum Cyrillum inter pacis articulos postulasse atque obtinuisse, ut omnes Orientales Episcopi solemnè anathematizarent nomen & dogmata, non solius Nestorii, sed etiam Mopsuestiensis Theodori? Quomodo dicat horum omnium executionem fuisse Aristolao demandatam à Principe? Etenim certum est, quod in pacis Tractatu nulla sit facta Theodori mentio. Sanctus Cyrillus in Ephesina Synodo fuit adeò alienus à damnando Theodori nomine, ut quidem ejus sceleratum Symbolum damnaverit, ac de ejus nomine nullam permiserit fieri memoriam. Et ab hac dispensatoria Epikēja etiam postmodò dum præfatus Acacius ac Eusebius Rabbulas solemnè anathematizarant Theodorum, diu censuit nulla ratione recedendum. Dicit possit, quod Acacius Theodori anathema ex tunc in mente haberet, ideoque ad præparandam illi viam sit usus arte: Quod simulaverit se ita audivisse, & hanc famam Sancto Cyrillo retulerit; Respondeo Acacium fuisse virum longè Sanctissimum, ideoque remotum ab istiusmodi artibus. Proinde credo veram esse hanc nescio cujus subnotationem, quæ affirmat Theodori nomen fuisse postmodò adjectum à Sæctatoribus Eutychis ac Dioscori. Aut etiam ab aliis, multis ac variis, Theodori Oforibus.

Alia quæstio est, Quomodo Acacius damnari, & compesci postulet eos, qui in Christo Domino post unionem prædicabant duas naturas. Præsertim Germanicenses, cum duabus naturis prædicantes unicum filium? Ea enim est orthodoxa ac lucida veritas. Respondeo hanc Epistolam omninò esse illam ipsam, ad quam Sanctus Cyrillus rescripsit longas istas ac eruditas litteras, extantes in tertia parte Ephesini Concilii,

ac resutantes omnia argumenta, omniaque convicia, adversus pacem sparfa ab ejus Oforibus. Unum convicium erat, quod Joannes Patriarcha, ac ipsi obedientes Orientales Episcopi in suo fidei libello, non minùs quàm Nestorius in Domino profiterentur duas post adunationem naturas, ideoque Sanctus Cyrillus pacis amore descendisset in Nestorianam blasphemiam. Eadem fama pervasit omnem Constantinopolim. Hinc ipsa offensus Eulogius, Sancti Cyrilli Presbyter ac Apocrifarius, ad illum scripsit: *Expositionem, quam Orientales fecerunt, reprehendunt nonnulli, ac dicunt, Quomobrem Alexandrinus Episcopus toleravit illos, ac laudavit etiam, cum duas naturas nominarunt? Qui autem Nestorium sectantur, eadem & ipsum sentire contradunt, eaque ratione illos, qui minùs accuratè rem percipiunt, abripunt in suam sententiam. Clamabant Nestorii dogma jam ab ipso Cyrillo esse admissum & purgatam. Porro Acacii Epistola est scripta ante hos rumores. Etenim si scivisset vel audivisset istas voces esse probatas in pacis Tractatu, nequaquam postularèt ipsas anathematizari per omnes Ecclesias. Sanctus tamen Cyrillus dum illi rescripsit, istos rumores omninò noverat, ideoque eum plenè instruit. Demonstrat quod Nestorius hypostaticam unionem negaret, duasque hypostases ac filios apertè dogmatizaret, & adjungit. *Et si duarum naturarum unionem factam prædicamus, unum tamen Christum, & unum Filium, & unum Dominum propriè profiteamur.* Exponit unionis sublimitatem, & concludit: *Quapropter ea, ex quibus est unus ac solus Filius ac Dominus Jesus Christus, cogitationibus complexi, duas quidem naturas unitas esse dicimus, verum post adunationem, velut sublata jam in duas sectione, unam esse credimus filii naturam, tamquam unius verum incarnati, ac inhumanati.**

Affirmat plura. Primò, quod Dominicæ naturæ nequaquam re, sed solis possint separari cogitationibus. Etenim earum unio est secundum hypostasim, ideoque facta est in primo puncto Dominicæ conceptionis: ac proinde assumpta natura ipsam non prævenit, nisi in nostro intellectu. Secundò, quod hypostatica adunatio ex duabus naturis quodammodo fecerit unicam: Nequaquam simpliciter, sed unam Divinam incarnatam ac inhumanatam. Hæc Cyrilli locutio multos offendit, & fuit obnoxia magis & multis contentioibus, ideoque suo loco erit accuratè exponenda. Tertio affirmat, quod unica Dei Verbi incarnata natura involvat duas, ideoque rectè admitti potuerit hæc Orientalium Episcoporum confessio: *Christus Dominus est unus filius, unaque hypostasi, & duæ natura.*

Attamen per hæc nequaquam purgavit, aut probavit errorem & phrasin, de quibus Germanicenses ac alios Orientales accusavit Acacius: Eos omninò damnavit. Etenim non simpliciter duas naturas affirmabant, sed addebant unamquamque propriè operantem: Quia nempe unaquæque per semetipsam operaretur. Censebant unamquamque per semetipsam operari propriè, hoc

hoc est, in propria hypostasi. Ita palam inducuntur paries, & profitebantur duos filios. Nec refert, quod unicum Dominum constantissime clamarent, & nullatenus sustinerent duos admittere. Etenim loquebantur in dolo. Et cum Nestorio. Intelligebant unum, non ex naturali secundum hypostasim unione, sed per conjunctionem ejusdem honoris, dignitatis, autoritatis, ac nominis;

CAPUT LXXXIV. -- 173

Testimonium ex Epistola Cyrilli Episcopi
Alexandriæ ad Successum Dio-Cæsariensis
Civitatis, Provinciæ Isauriæ,
Episcopum secunda.

Etsi unus dicitur à nobis Unigenitus Filius Dei incarnatus & inhumanatus, non tamen fermentatus est ab his, sicut illis videtur. Neque verò incarnatura mutasset Verbi naturam, sed nec carnis in Verbi; sed in proprietate, quæ secundum naturam, utroque manente atque intelligendo secundum modum, quem modò reddimus, ineffabiliter, & inenarrabiliter unitus, unam nobis ostendit Filii naturam. Veruntamen, ut dixi, incarnatam. Hæc falsè intelligunt, qui putant unam incarnatam naturam ita dictam, quasi ex duabus unam per unitionis compositionem factam. Hoc enim & continuè sequentia verba, & adjectum de natura hominis composita monstrant exemplum. Nullis enim mediis adjicit & hæc: *Non enim de solis simplicibus secundum naturam verè dicitur unum, sed & de illis, quæ per compositionem descripta sunt, sive in idem conducta: Qualis quidem res est homo ex anima & corpore. Aliena enim specie sunt alia, & ad invicem non consubstantialia; unita verò unam perfecterunt hominis naturam. Licet in rationibus compositionis differentia insit secundum naturam eorum, quæ ad unitatem conducta sunt.* Audiamus jam nunc, quomodò dicat esse contrarium dicere duas naturas Christi post unitionem, & dicere unam incarnatam. Et quia hæc, ut dicit, impugnent se invicem, undè ampliùs confluet, quia unam naturam post unitionem vult dici compositam ad negationem duarum. Nam post paucillum ipsius Epistolæ sic ait: *Addisco autem, quod super hoc & aliud sit, quod in questionem venit. Qui enim dicit carne pati Dominum nuda, irrationalem facit, & non spontaneam passionem. Si verò quis dicat cum anima intellectuati pati eum, ut sit spontanea passio, nihil prohibet dicere natura humanitatis eum passum. Si igitur hoc verum est, quomodò non dabimus duas naturas subsiste-*

*re per unitionem indivisibiliter? Ergo quisquis dicit, Christo igitur passio pro nobis carne, nihil aliud dicit, nisi, Christo pro nobis passio natura nostra. Hæc verba, quæ sunt omninò catholica, hic Sacerdos sibi pro quæstione magis opponens, & quasi destruens quæ fuerat per Epistolam Pacificam paulò antè confessus, mox contra hoc indivisè hujusmodi verba produxit: *Repugnat iterum nihilominus hæc Propositio his, qui dicunt unam naturam Filii esse incarnatam, & quasi unum id volentes ostendere contendunt utique duas naturas subsistentes ostendere. Sed ignoraverunt quoniam quæcumque non secundum speculationem dicunt, hæc omninò in alteritate, quæ in parte semota est, & seposita est, modis omnibus abscedunt ab invicem. Sit autem nobis rursus ad exemplum secundum nos homo. Duas etenim etiam super eo naturas intelligimus, unam quidem animæ, alteram verò corporis, sed puris dividentes intuitibus, & tanquam in speculationibus subtilissimis, seu mentis phantasias suscipientes differentiam, non per partes ponimus naturas, neque verò abruptæ per utrasque incisionis permittimus ire virtutem, sed unius videlicet esse intelligimus: Ita ut duæ jam non sint duæ, videlicet utrumque apud semetipsum, per ambas verò unum perficiatur animal.**

Ubique Deum hic comparans animæ, & humanitatem carni, usque ad hoc venit, ut unum ex Deo & homine factum diceret animal. Unum verò animal unum genus est, una substantia, una natura, una etiam species. Nos verò non secundum solam speculationem duas naturas intelligi dicimus, ut ex utrisque dici possit & una. Absit. Nec rursus, ut ait, omninò in alteritatem, quæ in parte semota est & seposita, modis omnibus abscedere ab invicem. Absit. Nec verò dicimus, quia in solis subtilissimis mentis phantasias suscipimus differentiam. Nec iterum, quia per partes sint ponendæ naturæ. Neque abruptæ per utramque incisionis permittimus ire virtutem. Sed illa utimur ratione, qua Beatus Gregorius Nazianzenus Episcopus scripsit, quamque ipse Cyrillus Alexandriæ Patriarcha in Ephesina synodo inter testimonia Patrum cum reliquis approbavit Episcopis, dicens: *Quia in Christo, qui secundum Deitatem suam coadimplet cum Patre & Sancto Spiritu Trinitatem, è converso se habeat quam in ipsa verè Sanctissima Trinitate. Sicut enim in Trinitate Divinitatis humanitas non præjudicat numero Personarum, & sicut ibi rursus trium numerus subsistentium Personarum Divinitatis singularitatem minimè secatur, sic hæc naturarum subsistentium numerus singularitatem subsistentis personæ incidere non potest. Ac per hoc sicut ibi una trium subsistentiarum non est persona, sed natura; sic hæc una duarum naturarum non natura est, sed persona subsistens. Subsistere verò dico, quod nec accidens sit, sicut dicitur pars civitatis & Populi, nec translaticia, sicut vicem suscipiens alterius alter agit utilitates & causam alterius. Nam quia unam naturam Christi ex duabus factam fuisse permixtionem, usque adeò non licet dicere, ut*

inter

inter Apollinarii Dogmata ab Ecclesia Christi antè damnatum sit, quam nascerentur hi, de quibus nunc sermo fit. Beati Ambrosii Mediolanensis Episcopi enim dignissima Scripta testantur, viri apud Ecclesiam Dei ultra cæteros Episcopos famosi, & quem pro meritis suis non solum Catholicos, sed cæteri Principes ejus temporis ultra omnes sunt veriti Sacerdotes: Cujus etiam testimoniis Ephesina Synodus usa est. Dicit ergò Ambrosius in libro contra Dogmata Apollinarii scripto inter multa similia & hoc: *Et hoc igitur, qui in phantasmate venisse Dominum Jesum Christum predicant, & illos condemnare debemus, qui diversa erroris linea non unum eundemque Filium dicunt, sed alium esse qui ex Deo Patre natus sit, alium qui sit generatus ex Virgine. Cum Evangelista dicat, quia Verbum Caro factum est, ut unum Dominum Jesum Christum, non duos crederes. Nonnulli etiam aliud Dei Verbum, aliud Dei Filium crediderunt, cum ipsum, qui in principio erat Verbum apud Patrem, in sua propria venisse Evangelista testetur. Sunt autem qui tanquam ad unum Prophetarum, ita ad Christum factum esse verbum arbitrati sunt, non ipsum esse Dei Verbum. Sed de nullo Prophetarum dictum est, quia Verbum Caro factum est. Nullus Prophetarum absultit peccata Mundi. De nullo alio dictum est: Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi complacui. De nullo Prophetarum legitur, quod sit Dominus Majestatis: Quod de Christo Apostolus dixit. Quia Judæi Dominum Majestatis crucifixerunt. Sed dum hoc redarguimus, emergunt alii, qui Carnem Domini dicunt & Divinitatem unius esse naturæ. Quæ tantum sacrilegium Inferna vomuerunt? Jam tolerabiliores sunt Ariani, quorum per istos perfidia robur adolescit, ut majore contentione asserant Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctum unius non esse substantiæ: Quia isti Divinitatem Domini & Carnem unius substantiæ dicere tentaverunt. Deinde cum isti dicant, quia Verbum in carnem, capillos, sanguinem, & ossa conversum est, & à natura propria mutatum est, datur illis locus, ut infirmitatem Carnis ad firmitatem Divinitatis quadam facta Divinitatis naturæ mutatione detorqueant. Sunt etiam qui in tantum impietatis prodierint, ut pudent quia Divinitas Domini circumcisa est, & imperfecta de perfecta facta est, & in ligno non caro, sed illa operatrix omnium substantia Divina in carnis specie coagulata pendebat. Quis autem non horrescat, quis audiat, quia non ex Maria Virgine, sed ex Divina substantia passibilem sibi Carnem fecerit Dei Verbum? Quod asserendo eò prolabantur, ut non ex tempore Corpus Domini esse susceptum, sed coæternum Deo Verbo semper fuisse contendant. Horum omnium Authores sunt, qui Divinitatem & Carnem Domini unius naturæ fuisse dixerunt. Legi enim, quod non crederem, nisi ipse legissem: Legi, inquam, in quibusdam libris sic positum, & Organum, & eum à quo movebatur Organum, unius in Christo fuisse naturæ. Quod idè posui, ut ex Scriptis nomen deprehendatur Authoris: Et advertant, quamvis exquisitissimis argumentis, & phaleratis sermonibus non posse vim veritatis obduci. Et hic mihi frequenter Nicæni Concilii Tractatum se tenere commemorat. Lupi Opera T. VII.*

morat. Sed in illo Tractatu Patres nostri, non Carnem, sed Dei Verbum unius substantiæ cum Patre esse dixerunt: Et Verbum quidem ex Paterna processisse substantia, carnem autem ex Virgine esse confessi sunt. Quomodò igitur Nicæni Concilii nomen obtenditur, & nova inducuntur, quæ nunquam nostri sensere Majores? Cum utique Scripturæ dicant, quia Christus secundum Carnem passus est, non secundum Divinitatem: Scripturæ dicant, quia Virgo in utero accipiet, & pariet Filium. Accepit enim virtutem, & peperit Filium, quem & ipsa suscepit. Denique hoc etiam Gabriel proprio sermone declarat, dicens: Et quod nasceretur ex te Sanctum, vocabitur Dei Filius. Ex te, inquit, ut secundum hominem quod ex ipsa nasceretur adverteres. Ex se enim generavit Maria, ut quod generaretur ex ipsa, in eo, salva generationis Dominiæ Prærogativa, corporis esset vera natura. Sed & Paulus dicit se prædestinatum esse in Evangelium Dei, quod antè, inquit, promiserat per Prophetas de Filio suo, qui factus est ei ex femine David secundum Carnem. Et ad Galatas: Postquam autem venit plenitudo temporis, misit Deus Filium suum factum ex muliere. Et ad Timotheum dixit: Memor esto Jesum Christum resurrexisse à mortuis ex femine David. Ergo ex nobis accepit, quod proprium offerret pro nobis, ut nos redimeret ex nostro: Et quod nostrum non erat, ex suo nobis Divina sua largitate conferret. Secundum naturam igitur se obtulit nostram, ut ultra nostram operaretur naturam. De nostro Sacrificium, de suo præmium est. Multaque in eodem & secundum naturam invenies, & ultra naturam. Secundum conditionem corporis in utero fuit, natus est, lactatus est, in præsepiti collocatus. Sed supra conditionem Virgo concepit, Virgo generavit, ut crederes quia Deus erat qui novabat naturam, & homo erat qui secundum naturam nascebatur ex homine. Ergo si Caro omnium & in Christo subiicitur injuriæ, quomodò unius illa cum Divinitate dicitur esse substantiæ? Verbum & Caro, quæ de terra habet naturam? Et unius substantiæ Verbum atque anima, quæ perfectam naturam suscipit humanam? Unius autem substantiæ Verbum cum Deo, secundum Paternam professionem, & ipsius Domini assertionem, qui ait: Ego & Pater unum sumus. Unius ergo substantiæ Pater cum terreno corpore prædicatur? Et adhuc indignamini Ariani, qui dicunt Filium Dei Creaturam esse, cum ipsi dicatis Patrem cum Creaturis unius esse substantiæ? Quid autem dicitis aliud dicendo ista, nisi ut aut limum Adæ, terramque nostram Divinæ substantiæ comparatis, aut certè Divinitatem in terreno corruptelam injurias transferatis? Dicendo enim, quia Verbum Caro factum est, in terram dicitis usque esse conversum. Quia Caro & ossa de terra sunt. Scriptum est, inquit, quia Verbum Caro factum est. Scriptum esse non nego, sed considera quid sequatur. Sequitur enim: Et habitavit in nobis. Hoc est, illud Verbum, quod Carnem suscepit, hoc habitavit in nobis. Hoc est, in Carne habitavit humana. Et idè Emmanuel dictus est, hoc est, nobiscum Deus. Hoc ergo est, Verbum Caro factum.

V

stum

Etum est, pro eo quod est, homo factum est. Sicut etiam Jobel dixit: Effundam de Spiritu meo super omnem Carnem. Non enim super irrationabilem carnem, sed in homines futura promittitur Spiritus effusio. Et si secundum litteram vos tenetis, ut putetis ex eo quod scriptum est, quia Verbum Caro factum est, Verbum Dei in Carnem esse conversum, nunquid negatis scriptum esse de Domino, quia non peccatum fecit, sed Peccatum factus est? Ergo in peccatum conversus est Dominus? Non ita: Sed quia nostra peccata suscepit, peccatum dicitur est. Nam & Maledictum dicitur est Dominus. Non quia in Maledictum conversus est Dominus, sed quia nostrum suscepit in se Maledictum: Maledictus omnis, qui pendet in ligno. Miraris ergo, quia scriptum est, Verbum Caro factum est, cum Carne assumpta sit à Dei Verbo, quando de peccato, quod non habuit, scriptum est, quia Peccatum factus est? Hoc est, non naturam operationemque peccati, utpote in similitudinem Carnis peccati factus, sed ut peccatum nostrum in sua Carne crucifigeret, suspensionem pro nobis infirmitati obnoxiam corporis peccati carnalis assumpsit. Desinant ergo dicere naturam Verbi in corporis naturam esse mutatam. Ne pari temperatione videatur natura Verbi in contagium mutata peccati. Aliud enim est quod assumpsit, aliud est quod assumptum est. Virtus venit in Virginem, sicut & angelus ad eam dixit: Quia virtus Altissimi abumbrabit te. Sic natum est corpus ex Virgine. Et idem Cœlestis quidem descensio, sed humana conceptio est. Non ergo eadem Carnis potuit esse Divinitatisque natura.

Adn. Nor.
Defendit
tria Capitu-
la.

Licet hæc lectio tota sufficienter notet hæresim, quæ unam ex duabus dicit in Christo factam naturam, finis tamen ejus quasi est contrariio est hanc tenentibus nunc usque dementiam. Non minus verò & præfatas denotant lectiones, quæ non solum in Epistola ad Successum secunda, sed & in Epistola ad Acacium Melitensem, & Eulogium jacent. Et in aliis verò pluribus ante pacem Scriptis similia continentur. Sed hoc plus est hic, quia & post pacem contra universæ Ecclesiæ fidem illa denuò renovare reperiuntur, propter quorum suspensionem mota sunt universa litigia. Ergo qui Theodoretum culpant de Epistolis, quas bona intentione scriptas, si tamen ejus sint, per gratiam Dei ostendere poterimus, aut contra Ambrosium dicant non esse hæresim dicere unam naturam Christi post unionem tantummodò, & sequacibus Eutychis atque Dioscori aperte jungantur, ac fecerantur à cæteris, aut certè non reprehendant quæ nesciunt, quomodo Theodoretus dixerit, ne alterius, quem venerantur, quæ scimus quomodo dicta sint, damnare omni rationis consequentia compellantur. Si enim de utrisque non tacere partibus præ timore Dei, sed utrasque voluerimus humana præsumptione discutere, ad utriuslibet impietatis omni necessitate rationis præcipitatur abrupta, & quod est deterius, si unam naturam ex duabus post unionem bene posse dici putemus in Christo, pariter quoque audeamus de mortuis judicare. Quomodo non horremus dicere, quod

excludemus Ambrosium, quasi pietatem pro gravissima impietate damnet, sicut & alii plurimi Patres. Sed jam ex ipsius Cyrilli Alexandria Archiepiscopi dictis probemus, quod hæc ipsa ante pacem prædicaverit, quæ post pacem.

S C H O L I O N.

Quis hæc Sancti Cyrilli ex posterioribus ad Successum Dio-Cæsariensem Antistitem litteris fragmenta impugnet, ac ex ipsis suadet illum in Christo Domino docuisse unicam naturam, ignoro. Possit esse Comes, immò tunc adhuc Episcopus Irenæus. Est incertum. Quisquis sit, est zelosus Theodoretici Apologus, & hæc scripsit aliquot annis post initam pacem. Et enim prima ad Successum epistola non solum Mopsuestiensis Theodori, sed etiam Tharsensis Diodori damnationem laudat, ideoque scripta est, dum Sanctus Cyrillus à sua dispensatoria in Theodori personam ac nomen gratia jam recesserat: Et dum non solius hujus, sed etiam istius plenam damnationem admiserat. Et hæc præsens ejus criminatio est istis omnibus non parùm posterior. Nam præsertim invadit posteriores ad Successum litteras. Affirmat Cyrillum, ubicumque duas in Domino naturas profiteretur, profiteri per dolum, ideoque ab ipso inventam esse hanc dolosam propositionem: *Christus est una Dei Verbi natura incarnata.* Esse inventam ad velamen blasphemiæ.

Porrò criminator iste non fuit solus in illa sententia. Etenim in libro de Sectis scribit Leontius Byzantinus: *Sciendum autem primum inter Orthodoxos Cyrillum protulisse verbum istud, unam naturam Dei Sermonis Incarnatam. Inter orthodoxos dicitur, quoniam sapius hoc Apollinaris proferebat. Unde factum est, ut Sanctus Cyrillus Apollinarista sit habitus ab Orientalibus, cum talis non esset.* Et profecto si Sanctus Cyrillus istas, ab Apollinario acceptas, voces primus introduxerat in Ecclesiam, suspicio non caruit fundamento, & hinc istam Nestorianorum suspensionem Hæresiarcha Eutyches vertit in assertionem: Pertinacissimè asseruit esse authenticum propositionis sensum, ipsumque omninò fuisse intentum à Sancto Cyrillo. Asseruit, & hunc sensum, & istam propositionem esse duarum naturarum everfionem, ac professionem unicæ. Hinc etiam in Constantinopolitana Sancti Patriarchæ Flaviani Synodo intrepidè proclamavit ad ista duo, tamquam ad Anchoras & columnas sui dogmatis. Etiam de tota Eutychiana Fæctione profeguitur præfatus Leontius: *Ad faciendam fidem dogmati suo plures auctoritates produciunt, quarum prima est, quod Sanctus Cyrillus unam Dei Sermonis incarnatam naturam aperte dixerit.* Eutyches erat non parvæ auctoritatis Archi-Mandrita, ideoque parva ejus impressio in Regia Civitate invenit tot ac tantos Adstipulatores, ut Sanctus Flavianus suo Apologetico ad Imperatorem Theodosium

dosium libello debuerit simul cum duarum naturarum professione inferere hunc articulum: *Et unam quidem Dei Verbi naturam incarnatam tamen ac inhumanatam, dicere non negamus.* Contestatus est propositionem cum duarum naturarum professione optimè consistere, immò eam esse hanc ipsam professionem, & eadem omnia esse exploratum Sancti Cyrilli sensum, ideoque Eutychem non dumtaxat in orthodoxam veritatem, sed etiam in Sanctum Cyrillum ignoranter & calumniosè impingere.

Ex eodem Eutychetis sensu procedens Dioscorus Patriarcha Alexandrinus laudatum Flavianum, quod & duas in Christo Domino naturas, & unam Dei Verbi incarnatam naturam profiteretur, & ambas voces profiteri nolentem Eutychem damnasset in Ephesino Latrocínio degradavit. Et ad Chalcedonensem Synodum, quæ Flavianum censuit recta docuisse, pertinaciter clamavit: *Manifestè idè damnatus est Flavianus, quoniam post adunationem duas dicit naturas. Ego autem testimonia habeo Sanctorum Patrum, Athanasii, Gregorii, Cyrilli, in multis locis, quia non oportet dicere post adunationem duas naturas, sed unam naturam Dei Verbi incarnatam. Ego cum Patribus ejus. Ego defendendo Patrum Dogmata. Nec transgredior in aliquo. Et horum testimonia non simpliciter, neque transitoriè, sed in libris habeo.* Videtur ipso totos Patrum libros retulisse ad Synodum.

Et hæc contentiones omninò respiciunt Joannes Maxentius ac ejus Collegæ in litteris ad Sanctum Fulgentium ac alios Africanos Episcopos: *Dominum nostrum Jesum Christum in duabus naturis, in una persona consistimus. Nec illis acquiescentes qui unicam Dei Verbi naturam prædicantes, Venerabilis Chalcedonensis Concilii fidem refugium, nec illos admittentes, qui duas naturas dolosè pronunciantes unam Dei Verbi naturam incarnatam minime consentunt, arbitantes hoc duarum naturarum professioni contrarium: Quasi aliquid aliud, quàm duas naturas ineffabiliter unitas una Dei Verbi natura incarnata significet.* Et probant hoc ex secunda Sancti Cyrilli epistola ad Successum. Proinde & Nestoriani & Eutychiani constanter censuerunt ab ista propositione everti duas naturas, & ipsarum induci confusionem, mixtionem, aut qualemcumque compositionem in naturam unicam. Hinc isti eam averfabantur hostilissimè, hi autem pleno mentis imperu diligebant. Hi volebant, isti volebant prædicari duas naturas. Catholici cum Sancto Cyrillo & Chalcedonensi Synodo profitebantur utramque phrasim, æsseverantes esse diversas dumtaxat voces, rem eandem.

Similem circa Sancti Augustini de efficacibus Divinæ Gratiæ auxiliis Sensa litem nos Latini olim vidimus, ac etiamnum hodie videmus: Circa illos articulos, quos impugnandos suscepimus nescio quis Vincentius, quidam Genuenses, & quidam è Clero Gallicanæ Ecclesiæ. Uti Nestoriani adductam Sancti Cyrilli propositionem de Dominicarum naturarum confusione, ita isti *Christi Lupi Opera T. VII.*

præfatos Sancti Augustini articulos in malam formam fabricarunt, infamarunt, & accufarunt de horrendis in Divinam Majestatem blasphemiiis. Præsertim quod Dominum Deum facerent auctorem peccati. Item uti Eutyches & Eutychiani Nestorianas calumnias probarunt, ac in dogma assumpserunt, ita cum suis Sectatoribus Martinus Lutherus, & Joannes Calvinus Vincentianas, Genuenses, & Gallicanas in Sanctum Augustinum contumelias prædicant hodie suis Populis, & blaterant ipsum ita omninò sensisse. Et hi sunt veri ac unici Prædestinati Hæretici. Olim enim nullos vidit Ecclesia. Præfata Calumniæ quibusdam Augustinianæ doctrinæ Operatoribus dederunt ansam fingendi Prædestinatianam fabulam. Immo omnis hæc fabula est nova à præfati Vincentii Successoribus in veros Sancti Augustini discipulos calumniæ.

Porrò Joannes Maxentius, licet vir Græcus, fuit Latinæ Linguae insigniter peritus, & in ipsa omninò scripsit ad Africanos Episcopos, & ipsa datæ ad illos epistolæ phrasim altè clamat se non translata esse, sed originalem. At verò verborum, quæ ex Sancti Cyrilli epistola adducit, translatio differt plurimùm à vulgata. Etiam à nostra Cassinensi, quæ infra exhibebitur. Ex quo discimus istas, aliasque Sancti Cyrilli nec non & aliorum spectantes ad præsentem materiam epistolas, ac alia Scripta, fuisse à variis variè translata. Nam & quædam transtulit Marius Mercator. Interim hæc Græcorum Propositionibus, & quæstionibus Latina Ecclesia nunquam se voluit miscere. Cuncti ejus Patres studio ab illis abstinerunt. Etenim licet Joannes Maxentius in præfatis litteris adductam Sancti Cyrilli propositionem inferuisset, ac operosè inculcasset, Sanctus tamen Fulgentius eam plenè neglexit: ut istis Monachis satisfacere, eruditissimum de Divina incarnatione librum composuit, ac expressam in eorum litteris fidem nervosè confirmavit, verùm de ista propositione ne vel verbum dixit. Etiam apud alios Latinos Patres vix ulla est ejus memoria, nulla defensio, nulla impugnatio.

Ejus tamen in litteris ad Petrum Fullonem, Eutychianum, ac intrusum Antiochiæ Patriarcham meminit Felix tertius Pontifex. Affirmat ipsum apud se non solummodò de diversis, sed etiam de adversis hæresibus esse accufatum, & adjungit: *Dicere Dominum nostrum Jesum Christum perfectum non esse in Deitate, atque in humanitate perfectum, nec ipsum subijisse passionem crucis, sed unam Dei Verbi naturam incarnatam, corpusque Domini sine anima & mente fuisse, Apollinaris hæresim roborat.* Istam sibi delatam & accufatam propositionem solummodò memorat, non discutit, nihil de ipsa definit: Eandem tamen memorat, laudat, atque exponit Gelasius in Opusculo contra Nestorianos ac Eutychianos. Et plures affirmant esse Opusculum Sancti Gelasii, Romani Pontificis. At certum est labi. Plura evincunt esse opus Græci hominis. Est Gelasii Episcopi Cyziceni. Proinde unicæ è

Adn. Nor.
Est certe
Gelasi; nā
citur ut
Gelasi; S.
Fulgencio
cap. 18. de
V. quæstio-
nibus, & à
Jo. II. Ep.
ad Acienū
& Senato-
rem.

Latinis Patribus istam propositionem agitavit, ac probavit Sanctus Martinus Pontifex, in quinto suae Lateranensis Synodi Secretario fanciens hunc canonem: Si quis secundum Sanctos Patres non constiterit propriè, & secundum veritatem, unam naturam Dei Verbi incarnatam, per quod incarnata dicitur nostra substantia perfectè in Christo Deo, & indimutè, absque tantummodo peccato significata, condemnatus sit. Nempe Sanctus Martinus non pro Latina, sed pro sola Græca Ecclesia emisit istum canonem: Contra Monothelitas, qui suos Progenitores Eutychnianitas imitanti, ex laudata Sancti Cyrilli propositione venabatur suo errori patrocinium. Quod Theodorus Pharanitanus Episcopus, Monothelitarum non infimus Dux, Anthimum Trapezuntinum Episcopum, ac Agnoetam Themistium simulatum, istam venationem fecerat, habemus in Actis sexti Concilii. Posterioribus sæculis Gilbertus Porretanus, Pictaviensis Episcopus, unus è primis Scholasticarum subtilitatum auctoribus, litigavit de hac propositione: Natura Divina est incarnata. Et voluit falsam. Voluit dici: Divina Filii persona est incarnata. Et Sanctus Bernardus, ac per ipsum directus Eugenius tertius Pontifex, ipsi opposuerunt hunc articulum: Natura Divina est incarnata in Filio. Est quæstio plurimum diversa à præsentii.

Ad ductam Sancti Cyrilli propositionem non solum Nestoriani, sed aliqui etiam Græcorum orthodoxi Patres penitus improbarunt. Etenim Episcopis Severianis, ipsam ex pectore laudantibus, & non solum Cyrilli, sed etiam Magni Athanasii, Sancti Dionysii Arcopagitz, Sancti Gregorii Thaumaturgi, ac Sanctorum Julii & Felicis, Romanorum Pontificum, esse clamantibus, in Constantinopolitana collatione orthodoxus Hypatius Ephesiorum Episcopus respondit, adduci consueta istorum Patrum testimonia esse spuria & ficta, ideoque & nunquam adducta per Sanctum Cyrillum, atque adjunxit. Neque Arius aliquando, vel Apollinaris duas naturas confessi sunt, sed unam naturam Dei Verbi incarnatam, ipsi magis noviter protulerunt, ut creatam & passibilem ipsam Divinam Verbi naturam introducerent. Constante affirmat istam propositionem non esse Sancti Athanasii, aut alterius antiqui Patris, sed Arii atque Apollinarii commentum, ideoque censet ab illa, licet Sancto Cyrillo placuerit, esse penitus abstinendum. Etiam de Sancto Eulogio, Patriarcha Alexandrino, frequentè & constantè istius propositionis usurpatore & laudatore, ac de Domitiano Melitenensi Episcopo, secundæ Armeniæ Metropolitæ, Imperatoris Mauritii Consanguineo, & Magni Papæ Gregorii firmo amico, scribit in Bibliotheca Photius: Eulogius vindicat semetipsum à non sincera opinione, quam illi Domitianus suspiciose obsecerat, quod existimaret vocem talem non sincere ex animo ab eo usurpavit & proponit, sed dispensatione quadam, ut per eam Auditores nullo negotio ad unitatem revocaret, causasque dissonantium ab Ecclesia Catholica præcideret. Domitianus igitur voces

Lib. 230.

averfabatur: Et opinabatur Sanctum Eulogium ipsis non nisi dispensatione uti, quò numerosos in Ægypto Eutychnianos suaviter reduceret ad Ecclesiam.

Et certè voces istæ sunt admodum æquivocæ, tam sinistro quam dextro pedi ideo cothurnus. Earum quippe Inventores, aut certè pertinaces Assertores, Arius, Apollinarius, ac Polemon, per eas prædicabant errores pessimos. Alios & alios. Arius & Apollinarius in Christo Domino non esse nostram animam aut mentem, sed ipsam suppleri per Deum Verbum, ideoque in illo non esse, nisi unicam, sed incarnatam Dei Verbi intellectualem naturam; Polemon verò ac ejus Asecla Timotheus prædicabant confusione & mixturam naturarum, ideoque & unicam constatam ex utraque. Eorum sensum exponit in libro de Dominica Incarnatione Venerabilis Theodorus, Presbyter Raitenhensis Monasterii: Cum dicitur una natura Verbi incarnata, Incarnata potest adungi unius nature & alteram quidem naturam inducere, mutationem verò quamdam, seu conversionem ejus significare, sicut glaciem dicimus esse naturam aquæ congelatam. Etenim scientes unam naturam aquæ esse, & adjungentes huc congelatam, alteram naturam per hanc significationem non apponimus, solam autem congelationem in ea factam intelleximus ex hac voce: Affirmat hanc insaniam placuisse quibusdam Eutychnianis. Quod ipsum in hypotheticis dubitationibus contra eos, qui in Christo Domino post unionem negant duas naturas, affirmat Leontius Byzantinus. Affirmat ab illis Sancti Cyrilli propositionem dici similem huic: Est una natura aquæ lapidescens. Demonstrat propositioni esse tres sensus: Duos Apollinaristarum aut Eutychnianorum, tertium orthodoxum. Quod ipsum in suo contra tria Capitula Edicto Imperator Justinianus, & in octavo suo Canone demonstravit quinta Synodus. Affirmavit & ipse S. Cyrillus frequenter enim scribit ab istius suæ propositionis voce, Incarnata, non solum importari carnem, sed carnem rationali anima ac mentem formatam, hoc est, integrum ac perfectum hominem. Utique ad excludendum Arium ac Apollinarium, quorum unus totam animam, alter garriebat Christo Domino defuisse mentem. Item ad excludendos Polemonem ac Timotheum, blasphemantes assumptum hominem per confusione & mixturam transisse in Divinam naturam, ideoque exinde non fuisse, nisi naturam unicam. Et hinc sequentes Græcorum Patres, dum propositionem probant aut laudant, passim adjungunt à se laudari ac probari in sensu Sancti Cyrilli.

Sunt aliquot quæstiones. Prima est, An ista propositio fuerit aliquando probata ac usitata à Sancto Athanasio? Leontius Byzantinus in libro de Sectis constantè negat. Adversum illius buccinatores Eutychnianos profitetur propositionem à se omnino admitti, addit tamen non à Sancto Athanasio, sed ab hæresiarcho Apollinatio inductam in Mundum, & primum orthodoxum

Cap. 17.

Cap. 3.

orthodoxum comprobatores fuisse Sanctum Cyrillum. Ab hoc esse inductam in Ecclesias. Et demonstrat: Eutychniani, dum à nobis interrogantur, ubi dictum hoc esset in Sancto Athanasio, nec vjus ostendendi copiam habent in archæo coacti, pusillam quamdam orationem proferunt, quasi duorum foliorum, in qua dictum hoc legitur. At notum est universis, omnia Sancti Athanasii opera valdè magna esse. Quid autem ad hoc respondebimus, quod Beatum Cyrillum producant, citantem hoc dictum in libro adversus Theodorum, quasi profectum ab Athanasio? Nimirum dicimus reapsè illud quidem in Beati Cyrilli contra Theodorum Invektivis legi sed mendum esse prisicum. Dioscorus enim, Successor Beati Cyrilli factus, cum ejus opera reperisset: forè non veritus est inserere nonnulla, quæ ipsi libitum fuit. Neque verò conjecturis nos nitimur, quod beatus Cyrillus illud contra Theodorum non produxerit, ex eo quoque manifestum est. Nam Theodoretus, qui Theodorum defendebat, universas Auctoritates refutans, quascumque Sanctus Cyrillus contra Theodorum de Sanctis Patribus protulerat, nusquam hujus dicti meminit. At enim isti referunt à Theodoro callidè omisum. Quod enim adversis oculis eam auctoritatem aspiciere non possent, ut admodum planam & apertam, idcirco sponte ab ipso prætermisissent. Respondemus tantum abesse, ut eam ibi positam Theodoretus præterire voluerit, ut cum Beatus ille Cyrillus alibi dixisset unam naturam Dei sermonis incarnatam, si quidem scivisset Theodoretus id verbum, quod apud Cyrillum exstat, ex Sancto Athanasio citatum, nequaquam adeò temerè dicturus fuerat: Quis tibi Patrum dixit unam naturam Dei sermonis incarnatam? Vicissim ingerunt, tam esse certum, scivisse sic locutum Athanasium, ut etiam dixerit: Quemadmodum Patres locuti sunt. Nos contra quemque dicimus enim, ut ostendat ea à Patribus prolata, quæ ipse tradidit, si non eisdem verbis, saltem vi verborum eadem. Hypatius Ephesini Episcopi, idem cum Leontio sentientis, verba supra audivimus. Et tunc non ex sui solius, sed ex omnium Collegarum est locutus sententia. Etiam Sanctus Martyr & Abbas Maximus, licet sit constans istius propositionis defensor, nullibi dicit esse Sancti Athanasii.

Respondet tamen esse. Etenim Sanctus Cyrillus non in solis contra Theodorum Mopsuestensium libris istud affirmat, sed etiam in suo contra Nestorium libro ad Reginas. Inter varia istic Sanctorum Patrum testimonia adducit & Sancti Athanasii de Verbi incarnatione librum, in quo hæc habentur: Agnoscimus unam Divini Verbi incarnatam naturam. Exstat sub alia Latina translatione in secundo Tomo Sancti Athanasii. Est omnino illud Opusculum quasi duorum foliorum, quod Leontius præterdit esse Spurium. Sanctus Cyrillus constantè affirmat esse legitimum. In eodem secundo Tomo exstat brevis ad Imperatorem Jovinianum Epistola, in qua Sanctus Athanasius denuò proficitur unam sermonis naturam, naturamque ac personam incarnatam. Sancti Cyrilli contra Theodorum libros amittimus, ideoque ex ipsis, aut de ipsis proferre non

Christ. Lupi Opera T. VII.

possimus firmum iudicium. Interim Leontius non asseverat, sed solummodo dicit esse forsitan vitiatos à Dioscoro. Certè aliud ipse Dioscorus dixit ad Chalcedonensem Synodum: Ego testimonia habeo Sanctorum Patrum, Athanasii, Gregorii, Cyrilli, in multis locis. Et horum testimonia non simpliciter neque transitorè, sed in libris habeo. Non in foliis Sancti Cyrilli contra Theodorum libris, sed etiam in ipsis Scriptis Sancti Athanasii. Et nemo ipsum arguit de illato libris vitio. Et ipse Leontius non Athanasii, sed solos istos Cyrilli libros scribit ab ipso vitiatos.

Nullum intervenisse vitium etiam lucet ex Synodalibus interlocutionibus Eustatii Beritensis Episcopi. Hic enim in Ephesino Latrocinio, ut Hæresiarcho Eutychem ablueret, adduxit istam Sancti Cyrilli propositionem, & adjunxit: Sanctus Cyrillus hanc suam vocem testimonio Beatissimi viri Athanasii confirmavit. At verò in Chalcedonensi Concilio ista ejus interlocutio fuit vocata in reatum, ideoque ipse in medium transiens, & librum manu gestans, constanter dixit: Si malè dixi, ecce codex. Liber Cyrilli anathematizatus, & anathematizator. Nequaquam omne suum pro Eutychem suffragium, sed istam dumtaxat propositionem sustinuit. Hinc Ægyptii, & alii cum ipsis Episcopi acclamaverunt: Eustatius Episcopus bene dixit. Orthodoxus bene dixit. Agebatur istic contradictorium iudicium, eratque tempus ac occasio, immò & necessitas demonstrandi ac damnandi vitii per Dioscorum illati in libris Sancti Cyrilli. Et ex tot Episcopis nullus fecit vel minimam istius rei memoriam, ideoque clarum est Leontium falli. Ista voces esse omnino Sancti Athanasii apud Photii Bibliothecam constantè affirmant Sanctus Ephremius Antiochenus & Sanctus Eulogius Patriarcha Alexandrinus. Quod ipsum in variis locis scribit Sanctus Joannes Damascenus. Laudatus Eulogius Sancti Cyrilli, Gregorii Thaumaturgi, aliaque Patrum loca, quæ Chalcedone Dioscorus, ac in Constantinopolitana Collatione Severiani Episcopi pro se adduxerant, mature discutit, & omnia fatetur spuria, præter testimonia Sancti Cyrilli. Hæc asseverat esse omnino authentica.

Quæstio secunda est, An ista propositio sit approbata per Ephesinam aut Chalcedonensem Synodum? Negat Sanctus Martyr & Abbas Maximus. Etenim Pyrrho Patriarchæ Constantinopolitano, ingerenti duas Christi Domini voluntates ac operationes per nullam Synodum adstrui, in erudita contra illum disputatione reposuit: Si ea tantum confiteri oportet, quæ à Synodis dicta sunt, nec una Dei Verbi natura incarnata dicenda est, quæ omnem Mysterii pietatem complectitur, cum nullo Synodi Decreto edita sit. At verò laudatus Eulogius asserit oppositum. Etenim Photius demonstrat, quod istas voces strenuè tueatur, ac rectè exponat, & adjungit: Postquam Eulogius hæc & similia pro propositæ vocis defensionis dixit, ostendit eadem à Synodo Chalcedonensi iudicata & prædicata, tum per alia, tum ex iis, quibus Synodus professionem fidei Flaviani, propria ipsius manu scriptam, confirma-

Lib. 229. & 230.

vit. Respondeo inter hosce Patres nullam esse dissonantiam. Etenim Sanctus Maximus de Synodali per plenum examen ac omnium Episcoporum subscriptionem canonizatione, Sanctus Eulogius agit de simplici comprobatione per aliquam laudabilem memoriam. Quod ipsum in sua fidei professione tradidit Joannes Maxentius. Eos, qui propositionem volebant à Chalcedonensi Synodo damnatam aut improbatam, revincit ex eo, quod ista plena Synodus Sancti Flaviani professione, quæ istam propositionem disertè proficitur, iusserit ac audiverit sibi legi, & approbaverit.

Quæstio tertia est, Quæ de causa Sanctus Cyrillus istam æquivocam, Apollinariistis ac Arianis familiarem, & multis Catholicis invivam propositionem induxerit, aut certè reduxerit in Ecclesiam? Respondeo cum laudato Eulogio, de quo præfatus Photius: *Prima Sancti Cyrilli ad successum epistola proponit Hæreticorum opinionem, quæ ait, quod dicere duas naturas indivisas post unionem, sit contrarium eis, qui colunt unam Dei Verbi naturam incarnatam. Contrà quos veritatis Patrones differt, quod qui unam Verbi naturam incarnatam docent, clarè velint voce demonstrare unionem illam, quæ est secundum Hypostasin. Et quo Verbum hominem præexistentem non assumpsit, sed revera factum sit caro. Quod hæ voces, In Christo Domino sunt duæ naturæ indivisæ, & Christus Dominus est una natura Dei Verbi incarnata, sibi invicem adversentur, suprâ clamantes audivimus & Nestorianos & Eutycheanos. Ambo duas naturas, licet indivisas, censuerunt admitti non posse sine duabus hypostasibus. Nestorius enim non qualemcumque, sed dogmatizavit naturarum indivisionem, seu conjunctionem secundum parem autoritatem & gloriam. Insuper an ista talis qualis unio statim à primò conceptionis puncto fuerit Domino donata, omninò cespitavit Nestorius. Ad istas igitur blasphemias firmissimè proferendas Sanctus Cyrillus, induxit aut reduxit præfatas voces: Uti Nicæna Synodus ad proferendam dolosam Arii blasphemiam, induxit vocem, *Consubstantialis*. Et Sanctus Eulogius affirmat rectè fecisse: Eò quod istæ voces importent unionem secundum hypostasim, hoc est, illam unionem, quæ humanam naturam à primò creationis ac existentie puncto posuit in Divina Dei Verbi hypostasi. Quod ipsum in libro de Divina Incarnatione tradit venerabilis Theodorus, Presbyter Raichenfis Monasterii: *Ecclesia Catholica media inter Nestorianos ac Eutycheanos via Regia incidit. Non enim simpliciter unam naturam proficitur in Christo, sed potius unam naturam Dei Verbi incarnatam. Adjungendo enim, Incarnatam, declarat naturam humanitatis, quam natura Dei Verbi assumpsit. Non per unionem secundum affectum, aut aliam habitudinis motionem, sed secundum hypostasim. Et adjungit: Secundum hypostasim unio significat non prius fuisse formam humanitatem, & sic in eam esse ingressam Divinitatem, sed unitam esse Divinitati tum primùm subsistendo.**

Sanctus Eulogius de ista propositione adjungit:

*Hæc autem vox non satis demonstrat Mysterii perfectionem. Ubi enim licet accipere per vocem, fuerit inanimata assumpta caro, nec ne? Et an solum carne indutum sit Dei Verbum, vel reverà natum sit caro? Undè porrò quod perfecta & inconfusa concurrentia naturarum permanserit? Nihil enim horum ex ea clarum reperies. Propter hanc non plenam mysterii significationem, affirmat istas voces placuisse Apollinario ac Eutychei. Similem imperfectionem affirmat reperiri etiam in his vocibus: In Christo Domino sunt duæ naturæ indivisæ. Et demonstrat: Qui verò duas inconfusas asserunt naturas, inconfusa quidem concurrentia conservant, sed unionem Hypostaticam per easdem voces non prædicant. Fieri enim potest, ut contra improbè capiant, quod unitum est: Ut Nestorius, honore, & gloria, & aliis Hæreticorum inventis. Ad hos dolos excludendos asserit à Sancto Cyrillo inducãam vocem de unica Dei Verbi incarnata natura. Et concludit: Imperfecta ergo est utraque vox, ut ex prioribus patet, non alteram arripiendo. Itaque intelligo eam vocem, quæ dicit unam Verbi naturam incarnatam, & illam quæ dicit duas naturas inconfusas utramque persicere, inter se copulatam. Verbi enim natura incarnata unionem Hypostaticam simpliciter profert, qui verò duas indivisas asserit naturas, immixtum & inconfusum eorum, quæ conjunguntur, significat. Igitur altera vox divisa ab altera, & captiosè adducta, justissimam reprehensionem mereatur. Quidam olim, etiam Orthodoxi, vocem, *Deipara*, de Apollinario, vocem, *Hominipara*, censuebant suspectam de Nestorio: Hinc neutram volebant solitariè proferendam, sed ad omnem evitandam suspitionem ambas semper in sermone conjungendas: Hoc ipsum Sanctus Eulogius obtinere vult in præsentibus propositionibus. Singulas solitariè sumptas affirmat imperfectas, ideoque & suspectas. Et istam per omnia sententiam amplexus fuit etiam Theodorus Raichenfis. Etiam Sanctus Martyr & Abbas Maximus in epistola, quam de relictis Ecclesiæ Decretis ad Joannem Cubicularium scripsit adversum impias nugæ Severi Hæresiarchæ. Et non caruerunt fundamentis. Alii tamen Patres censent istas, etiam solitariè prolatas, voces esse Sanctas & utiles. Præsertim post plenam mortem ac sepulturam Eutycheianæ blasphemie. Videatur variis in locis Sanctus Joannes Damascenus. In libro de natura composita rectè affirmat propositionem, *Christus Dominus est una Dei Verbi natura incarnata*, esse similem huic: *Christus Dominus est una Carnis, seu hominis natura Deificata*. Quod ipsum scribit Sanctus Anastasius Sinaita.*

Quarta quæstio est, An Sanctus Cyrillus, dum unam Dei Verbi naturam incarnatam dixit, vocem, *Natura*, acceperit pro essentia, an pro persona aut Hypostasi? Laudatus Anastasius constanter affirmat accepisse pro persona: *Sapientissimus Pater nomine natura unius incarnate aliud non intellexit, quam unam personam Sanctissimæ Trinitatis incarnatam esse*. Verbum enim Caro factum est: Ut Evangelista dicit. Idem in sua fidei professione censuit Joannes Maxentius: *Unam duarum naturarum subsi-*

substantiam seu personam, quam nobis veneranda Chalcedonensis Synodus tradidit, nullius alterius, nisi Dei Verbi incarnati confitemur. Propter quod nec illam sententiam, quam quasi contrariam Synodo quidam existimant, id est, unam naturam Dei Verbi incarnatam, avertimus: Quia nihil aliud, nisi unam substantiam, seu personam in duabus naturalis docet unitas. Consonat Imperator Justinianus in suo Edicto contra tria Capitula: Super alias Sancti Cyrilli doctrinas, & hoc ab ipso dictum suscipimus, unam naturam Dei verbi incarnatam. Quoties ipse pater istud dicit, natura nomine usus est pro substantia. Edictum istud, licet sub Justiniani nomine prodierit, nequaquam tamen ipse est ejus author, sed authores habet eruditissimos Græcorum isto tempore Episcopos, ideoque est non modicæ autoritatis.

Respondeo Sanctum Cyrillum vocem, *Natura*, aliquando accepisse pro hypostasi aut substantia. In tertio de fide libro Sanctus Joannes Damascenus istud demonstrat ex his ejus verbis, in secundi Capituli adversus Theodoretum Apologia: *Verbum hoc secundum substantiam, Nihil aliud demonstrat, nisi solum Verbi naturam, seu substantiam, quod est ipsum Verbum*. Idem Cyrillus, uti unam Dei Verbi naturam, ita quandoque dixit unam Dei Verbi incarnatam hypostasin: Ita scripsit in ipsa duodecim Capitulorum ad Nestorium epistola: *Voces, quæ in Evangelio leguntur, uni Dei Verbi incarnati hypostasi tribuamus. Quæ phrasim placuit etiam Sancto Proclo. In suo enim ad Armenios Tomo scripsit: Unam incarnati Dei Verbi confiteor hypostasim. Eadem utitur Sanctus Abbas & Martyr Maximus in oratione adversum Severi dogmata scripta ad illustrem virum Petrum. In litteris ad Jovinianum Imperatorem Sanctus Athanasius utramque phrasim conjungit: Scribit unam naturam ac hypostasim Dei Sermonis incarnatam. Attamen in libello de Dei Verbi incarnatione omittit vocem, *hypostasis*, & adducit solam vocem, *Natura*. Et hinc Sanctus Joannes Damascenus in præfato libro rectè affirmat Sanctum Cyrillum hac in re fuisse aperte locutum, & vocem, *Natura*, palam accepisse pro essentia non pro hypostasi. Esse manifestum ex ejus litteris ad Successum Episcopum. Adducit earum verba & concludit: *Sanctus igitur Cyrillus hic Verbi naturam in natura collocavit. Nam si pro persona naturam accepisset, haud absurdum fuisset etiam citra hoc vocabulum, Incarnatam, id dicere unam. Unam enim Dei Verbi personam absolūtè dicentes haudquaquam aberramus. Consimilem etiam in modum Leontius Byzantinus de natura hunc locum intellexit, non de persona. Quæ omnia adversum Eutycheianos confirmat in libro de natura composita.**

Quæstio quinta est, An nullus post magnum Athanasium, ac antè Sanctum Cyrillum nullus Ecclesiæ Pater fuerit usus istis vocibus? An toto medio tempore voces istæ dormierint? Respondeo non dormiisse. Etenim de istius propositionis Patronis, ipsam Sancto Cyrillo vetustiorum asserentibus, pergit in superius adducto loco

Leontius Byzantinus: *Producunt & aliam*, præter Athanasianam, auctoritatem ex Erethio, cujus inter Patres nec auditum est unquam nomen. Adeò quidem, ut cum Timotheus Elurus contra Chalcedonensem Synodum scripserit & Erethii auctoritatem citasset, Cyrus qui apud ipsum Presbyteri loco erat, bis ad eum verbis perscripserit: *Mallet hoc te corrigere. Nam Erethii nomen inter Patres nunquam fuit auditum. Hæc consideranda veniebant. Honorificentius de Erethio loquitur in Photii Bibliotheca Sanctus Ephremius Patriarcha Antiochenus: Gregorius Neo-Cæsarensis, Athanasius, Julius, Cyrillus, Erethius unam Dei naturam incarnatam sentiunt. Erethius, licet inter Patres passim non censeatur, fuit tamen non obscuri nominis Episcopus. Etenim memoratus ac sceleratus Timothei Eluri liber habuit & hunc titulum: Auctoritate Sanctorum Patrum contra eos, qui dividunt in duas naturas unum Dominum Jesum Christum post unionem. Et hæc fuit prima auctoritas: Beati Erethii Episcopi Antiochie in Pifidia, ex homilia recitata in Sancta Epiphania, in Ecclesia Constantinopolitana, sedente Beato Proclo Episcopo. Istud & Timothei libri, & Erethianæ homiliæ fragmentum nobis custodivit ipse Leontius in Appendice librorum contra Nestorianos ac Eutycheianos. Et ex his omnibus discimus plura. Primò, quod Erethius fuerit Metropolitæ Pifidiæ, Antecessor Candidiani, qui adfuit Ephesino Latrocinio. Secundò, quod Constantinopolitani Episcopi suam rapinam assidue continuaverint, & quod plures Asiatici Episcopi istum Patriarchatum contra sui Ephesini Exarchi mentem & jus agnoverint. Hinc enim Erethius sub Sancto Proclo, uti subditus, est concionatus ad Regiæ civitatis Clerum & Populum. Tertio, quod Erethius fuerit, & quidem insigniter, orthodoxus. Hinc enim nequaquam Nestorio adhæsit, sed validissimo ejus Adversario, Sancto Proclo. Haud dubiè etiam hujus Antecessori Maximiano. Quarto, quod Sancto Cyrillo nequaquam anterior fuerit, sed cœtaneus. Interim istas voces nequaquam ab ipso accepit. Etenim de illis moveri non cœpit quæstio, nisi post initam pacem inter Ægyptii ac Orientis Ecclesias: & tunc nequaquam erat tempus, in quo alienæ Diocesis Episcopus inciperet uti suspectis, ac in litem vocatis vocibus. Proindè Erethius illis uti antea ceperat: videlicet propter auctoritatem Sancti Athanasii, aut aliorum istiusmodi Patrum. Proindè ille usus nunquam plenè dormiverat.*

At quam spes illum fefellerit circa multos, infra patebit.

CAPUT LXXXVI. --174

Epistola Joannis Episcopi Antiochiæ ad Theodoretum Cyri Episcopum de Pace inter Ecclesias facta.

Quis loquetur potentias Domini, auditas faciat omnes laudes ejus? Pervenerunt ab Alexandria suavia & bona Nuntia, quæ sperari non poterant, uno sensu conjungentia pietatis, quæ ubique sunt terra marique, Ecclesias Christi. Et per Dei gratiam futurum est post paululum, ut ipsa quæ nobis fuerint scripta, tuæ Religiositati vel Dei-Colentia destinemus. In quibus Dominus meus Religiosissimus Episcopus Cyrillus usque ad fatietatem usus dogmatis acribia, suscipiens atque approbans ea quæ à nobis sunt destinata, magis verò per hymnos laudans, quippe ut bona, & benè composita, & Patrum Confessione consonantia, componens verò & ipse similia, & omni satisfactione plenissima: Unde justum duximus esse, hoc suavium rerum Nuntio te ut peculiariter perlatificarem. Ut ex parte etiam unusquisque suscipere gaudium queat. Arbitror enim quod omnes, qui Deum diligunt, festivitatem celebrarunt. Quoniam suscipimus auditum, quod omnium sensus fidelium restaret & erigat. Periclitantem namque & scissam in multas & varias opiniones piam Patrum Confessionem ex insperato Deus in semetipsam reduxit, gaudium donans his, qui in Cælo sunt, & qui in terra.

Expulsus est enim clarè ab Epistola ille adulterinus sensus unius naturæ, immò potius languor: Et confessa quidem est differentiam naturarum. Porro verò unius singularitas & summa conjunctio expulsa est, etiam subintroducita illa consubstantiatio: Et unio prædicatur. Et dividimus voces ut naturas, non solum nos, quibus à principio & à Patribus vocum est super Salvatore amica divisio, sed hi qui sunt in Ægypto situt & nos qui sumus in Oriente. Totum verò id Dei opus est per exercitationem collationis, quæ cum charitate est habita. Scit enim affectus læpius majora necessitate prævalere: Et sæpè quod contentio revocare non potuit, hoc gratia sua persuasione restituit. Et ut non in prolixum ducam sermonem, ipsa in Scriptis ad vos post paululum veniet rectæ fidei confessio, cum secundæ litteræ eas fuerint subsecutæ, per quas manifestè

omnia scitura est Deo Amabilitas tua. Exivit enim ab Ægypto, & in via est, annuente Deo, Dominus meus Sanctissimus Episcopus Paulus, qui illa potuit pro generalitate peragere. Quæ nos quidem orabamus, Deo autem complacuerunt. Et hujus præsentiam sustinentes, ne lateret aliquid de Dei colentia, hæc interim scripsimus, volentes communi corpori satisfacere Sanctæ Dei Ecclesiæ. Omnem, quæ tecum est, Fraternitatem salutamus.

SCHOLION.

Theodoretus erat doctissimus totius Orientalis Diocesis Episcopus. Et omnia pro Nestorio adversus Sanctum Cyrillum ac Ephesinum Concilium attentata procefferant ab ejus manu & consilio. Quare Patriarcha Joannes ipsum in hoc, quod ei non plenè communicaverat, pacis negotio studuit habere non Adversarium. Hinc illi etiam antè Pauli reditum communicavit omnia. Theodoretus ex Joannis Mandato invaserat Sancti Cyrilli Capitula, & ipsa accusaverat præsertim de sequentibus: Quod duarum in Christo Domino naturarum differentiam auferent, quod sub summæ unionis fuce inducerent singularitatem naturæ. Quod non unionem, sed naturarum consubstantiationem dogmatizarent. Et Joannes illum noverat alienissimum à Capitulis, & non nisi illis abjectis inducendum ad amplexum pacis. Hinc illa omnia affirmat à Cyrillo esse correctæ & abdicata, ideoque nullum superesse pacis obicem. Sic illum fortiter ac suaviter studet deducere in sua Sensa. Istum Cyrilli à suis Capitulis recessum Joannes omnibus suis Episcopis impressit, hi imprimere conati sunt suis Ecclesiis. Hinc tot rumores per omnem ubique populum. Hinc item tot Sancti Cyrilli ad varios Apologias, quibus protestatus est se nec recessisse, nec unquam recessurum à suis Capitulis. Et ex hoc fonte plures Orientalium Episcopi, etiam Theodoretus, non cessarunt pessimè de ipsis loqui & scribere.

Porro Epistola, in qua Joannes affirmat ista omnia per Cyrillum correctæ, est omnino famosa pacis Epistola, quæ incipit: *Latentur cæli & exultet terra.* Lucet ex his verbis, *Dominus meus Religiosissimus Episcopus Cyrillus usque ad fatietatem usus est dogmatis acribia, suscipiens atque approbans ea, quæ à nobis sunt destinata, magis verò per hymnos laudans, &c.* Hæc enim omnia Sanctus Cyrillus palam facit in præfata Epistola. Et ejus exordium est omnino Divinus ob completam pacem hymnus. Et istas litteras Paulus Emesenus secum detulit. Et Joannes tunc omnino habebat earum copiam. At nulli communicare poterat. Hinc Theodoretum circumduxit his verbis: *Ipsa in Scriptis ad vos post paululum veniet rectæ fidei confessio, cum secundæ litteræ eas fuerint subsecutæ, per quas manifestè omnia scitura est Deo Amabilitas tua.* Nempè post Pauli reditum

Joannes

Joannes debet formatum à Sancto Cyrillo libellum de Aristolai manibus accipere, & ipsum coram duobus Alexandrinæ Ecclesiæ Clericis profiteri ac subscribere: Et ante hæc expleta nemini poterat, aut certè nolebat, pacis mysterium ex integro pandere.

CAPUT LXXXVII. --175

Epistola Theodoretæ Episcopi Cyri ad Joannem Antiochiæ Episcopum rescripta, & supra apposita respondens nunciæ pacis.

Optima Magistrorum militia & contra hostes in totum cunei cornu stant, & pro his, qui laborant, fortiter pugnant. Et cum pacem celebraverunt, non præsentem tantum, sed & absentes præstantium in pace faciendâ connumerant fecum. Et magnus David, dum progressus aliquando ad prælium victor existeret, & spolia ad civitatem retulisset, non solis his qui bellati fuerant, sed & his qui vasa custodire præcepti sunt, æquam distribuit portionem. Et lex facta est ex illo, præcipiens ut hi, qui ferunt bellica instrumenta, cum bellantibus parrem prædæ similiter sortiantur.

Quomodo igitur non sit incongruum, ut dum lex præcipiat, ut cum illi, qui longè à prælio sedent in custodia vasorum, facti fuerint utiles, aliis participant æqualia, nos perdamus eos qui nobiscum decertarunt pariter, ac despiciamus, dum ab his, qui prius communes inimici fuerant, expugnentur viri, qui in Epheso, & in Chalcedone fortiter proprietate præliati sunt, & usque ad præsens steterunt unà nobiscum, & laudabiliter agere minimè quieverunt? Si igitur pax, quæ diffamatur, firma subsistit, & vera est, oportet ut omnes ea fruantur, & nemo à nostro cuneo foris sit. Si verò res pacis inanis, & nudum nomen hujus fæderatores dederunt, Deo odibilem, & omnino indignam pacem, quia talem, esse arbitramur.

Nec enim sanctum est, nec salubre, ut nos quidem depositiones sive damnationes justas solvamus, & Ordines illicitos suscipiamus, & his qui omnia sursùm ac deorsum fecerunt, imperiamus veniam; ab illis verò, & in ipso pacis tempore, quæ sunt hostium perpetrentur: Et egregios nostros cunei pellant ab Ecclesiis. Scribat igitur Sanctitas tua & Amatori Christi Imperatori, & magnis iudicibus, & eis faciat manifestum, quia minimè patiemur hanc suscipere pacem, communionemque illorum amplecti, nisi prius

hi, qui certaminum tempore nobiscum fuerunt, suas receperint Ecclesias. Tuam enim Sanctitatem decet talem pacem Ecclesiis providere, quæ ab omni macula sit libera, & quæ pios non amplius, quàm ipsum prælium vulneret.

Hæc ad præsens scribere sum coactus, litteras iterùm suscipiens Sanctissimi & Deo Amicissimi Episcopi Himerii, culpantis nos tanquam communis certaminis proditores. Ergò & ipsum refoveat Sanctitas tua, & Imperatoribus significet, quia nos deteriore prælio arbitremur hanc pacem. Nam pugna quidem illa nos & apud Deum coronat, & apud eos, qui Divina sapiunt, ornatos efficit; pax autem talis & hic nos confusione replet, & apud justum iudicem dignos efficit supremo supplicio.

SCHOLION.

Hac responsoria ad præcedentem epistola Theodoretus & Joannis personam & initam ab ipso pacem, culpat de variis. Primò, quod ista pax sit clandestinum solius Joannis cum paucis aliis opus: Quod sit facta à nescio quibus fæderatoribus. Secundò quod sit res pacis vacua, nudum pacis nomen, pax indigna omni pio homine. Et hoc ex variis capitibus. Primò, quia cogit ad solvendas justas depositiones seu damnationes: Nempè depositionem Cyrilli ac Memnonis. Secundò, quia cogit ad suscipiendos illicitos Ordines: Nempè Ordinationem Maximiani. Tertiò, quia cogit ad illis, qui totum Mundum turbaverunt, dandam indulgentiam suorum criminum. Nempè Episcopis Sancto Cyrillo cooperatis ad acta Ephesina. Quarto, quod egregios Orientalis cunei bellatores pallat à propriis Ecclesiis. Nempè Helladium, Eutherium, Dorotheum, ac Himerium & præsertim Himerium. Quod enim ipsum Theodoretus singulariter dilexerit, docent plures epistolæ hujus Codicis. Et ex his concludit hanc pacem longè recedere à bellica Regis ac Prophetæ Davidis lege, quæ non solos bellatores, sed etiam vasorum custodes vetat excludi à spoliis aut pacis fructibus: Quæ omnes facit æquales. Hæc enim pax excludit quatuor istos nobiliores milites. Hinc Theodoretus protestatur pacem non fore admittendam, nisi isti quatuor recipiant suas Ecclesias. Et rogat hæc omnia per Joannem referri ad Principem. Et ex his videmus cunctas pacis condiciones, licet Joannes Patriarcha sedulo celasset, fuisse Theodoro notissimas.

CA.

CAPUT LXXXVIII. --176

Epistola ejusdem ad Theosebium Episcopum, Ambas Irenæus ponit.

EX quo quidem mali nominis reliquimus Ephesum, neque scripsi tuæ Sanctitati, nec frui me contigit tuis literis. Et ut communem satisfactionem faciam, arbitror causam fuisse non itineris longitudinem, sed ex eo, quod ab illa via, qua currunt equi, longius & nos & tua Religiositas habitat. Veruntamen etsi literas non accepimus, tuis continuè deliciamur in laudibus. Audivimus enim zelum tuum pro pietate, & fortitudinem contra iniquitatem, & multum miramur animi perseverantiam. Nam nos quidem longè ab hostibus existentes, & extra sagittarum, sicut dici solet, casum sedentes, nihil valemus arduum, nisi bonorum virorum virtutem sermonibus elevare, ab ipsis operibus abstinentes. Tua verò Deo Amabilitas in medio hostium constituta, & ab eis undique circumdata, cum circumfusi sint inimici, fortior existat à malis, & quasi vitè fortissimus aliquis armis amictus, galea quidem emissarum nubem repercutit sagittarum, lancea verò fugat instantes: Sic Sanctitas tua omnimodis spiritualibus armis amicta, scuto quidem fidei ignitas iniquorum sagittas extinguit, gladio autem Spiritus & Divinorum doctrina sermonum salutarum convincit, fortitudinem verò veritatis ostendit.

Propter quod beatificamus te, Sanctissime, & Dominum deprecamur: Simile aliquid facientes his, qui sedentes in terra pro eis, qui pugnant inter pelagi fluctus, ferventer exorent, ut si placet ipsi, tempestates Cælicus solvat. Si verò adhuc oportet eos, qui nobis sunt similes, corripere, & eos nobis ostendi, hoc vobis robur donet usque in finem certaminum. Communis namque confidentia erit, & virilitatis Principalitas omnibus, qui in hoc stadium descendere eligunt. Quod quidem Malignus aperuit, nostræ naturæ superbiens, utile verò fecit, bonorumque procuratori accommodum Deus ille, qui Maligni machinationibus utitur ad salutem. Denique & nunc illos, qui contraria Doctrinæ Apostolicæ adstruebant, & qui unam naturam factam docebant Christi naturas, & temperationem super inconfusa unitione dogmatizabant, & illas passiones, quæ pro nostra salute Carni Domini sunt illatæ, inconvertibili & incommutabili Divinitati adscribere tentaverunt, in alteram doctrinam, quæ his est è regione contraria manifestè, reduxit, & Evangelicam redoceri regulam compulit.

Undè duas confiteri naturas præsentis tempore persuasi sunt, & vertibilitatem confusionemque ab Ecclesiasticis exilantes dogmatibus, naturarum differentiam clara prædicant voce, & passiones Carni coaptantes, impassibilem Divinam confirmant esse naturam. Tantum & ipsis Adversariis hoc studium profuit: Non propter Diaboli nequitiam, sed propter Dei nostri misericordiam & sapientiam. Credimus quod & iniquitatem convincat, sicut impietatem nudavit; & iustitiæ prospiciat, sicut pietatem ostendit. Et omnibus persuadeat, quia nihil est, quod non regatur ab eo. Neque quid negligat, sed omnia sapienter gubernans permittat ad modicum contra navem sævire procellas, ut virtutem propriam navigantibus innotescat. Viriliter igitur age, Domine, & confortetur cor tuum, & sustine Dominum. Et me autem suffulcias tuis orationibus, quæso, qui valdè tali præsidio egeo, tam propter animæ infirmitatem, quam propter corporis quoque languorem.

SCHOLIION.

INter Ephesinos Joannis Antiocheni affectas fuit Theosebius Cii Episcopus, cujus sedem quidam Codices dicunt fuisse in Bithynia. Est item alia Cius in Phrygia. Alia similiter in provincia Rhodopes. Hic præfens videtur fuisse ille Bithynus. Scribitur enim fuisse zelosissimus pro pietate, hoc est, pro Orientali factione: Et fuisse constitutus in medio hostium, ab ipsis undique circumdatus & circumfusus: Fuisse vir fortissimus, id est, pertinacissimus contra Sanctum Cyrillum, ac ejus Capitula. Pertinacem zelum didicerat à suo Metropolita Himerio. Erat autem in hostium medio, quod omnis illa præter Metropolitam, ac paucos Episcopos provincia adhereret Sancto Cyrillo, ac decretis Ephesini Concilii. Nam & Chalcedonensis Episcopus, per Chalcedonensem Synodum necdum exaltatus, erat tunc suffraganeus istius provinciae: Et ejus contra factiosos Legatos, quorum unus erat proprius Metropolita, constantiam supra audivimus.

Porrò quis hanc epistolam scripserit, est incertum & vagum. Fuit quis ex Joannis Antiocheni, ac initæ per ipsum pacis sectatoribus Episcopis: Et ejusdem pacis acceptationem studet persuadere Theosebio. Hinc scribit Cyrillum esse conversum, ac recessisse à suis Capitulis. Affirmat ab illo, qui antea unicam Domini ex duarum temperatione & confusione factam naturam, nec non Divinæ naturæ passibilitatem ac mutabilitatem prædicabat, jam prædicari duas sine confusione naturas, admitti ipsarum differentiam, passiones nequaquam Divinitati, sed soli carni adscribi, ideoque nullam esse remoram pacis. Affirmat has lites tantopere profuisse Cyrillo: Non per Diaboli nequitiam, sed per misericordem Divinæ bonitatis providentiam. Metropolita Himerio.

Himerius erat à pace exclusus, ac firmatus in Ephesina & Constantinopolitana degradatione: Hinc quis amicus inter Orientales Episcopus Theosebio suadet, ut ipsum deserat, accedat ad pacem ac salvet semetipsum. Erat quis Episcopus longè diffusus à Theosebio, longè distans ab hostibus, ac sedens extra ictus sagittarum. Nempe erat propè Antiochiam, ubi propter Joannis Patriarchæ vigilantiam ac reverentiam erant pacata omnia.

CAPUT LXXXIX. --177

Verba Irenæi, quæ post Joannis Epistolam supra scriptam contra Theodoretum dixit.

His credens, immò verò inductus iste Amator Dei, & Ecclesiæ quondam Doctor, qui regebat curram, est valdè quidem obductus de bonis paci nunciis. Quomodo enim posset aliter evenire? Nondum verò sciens hujus modum famosissimæ passionis, sed neque omnino in animo pro nimietate impietatis accipiens, quæ molimina essent, non ad ipsum solum, sed insuper ad alios multos similibus usus est literis.

SCHOLIION.

Hoc Irenæi Scholion in præcedentem Theodoretum epistolam affirmat varia. Primò, quod Theodoretus fuerit amator Dei, Ecclesiæ quondam Doctor, & rector currus, hoc est totius Orientalis Ditecessios. Et vera dicit. Et enim de suo in Deum amore Theodoretus insignem scribit professionem in vita Anachoretæ Macedonii. Affirmat se matri Divinicus datum ad ejus preces, & prius Deo promissum, quam natum. De sua doctrina ad Dioscorum Alexandriæ Patriarcham scribit se sub Theodoto sex, sub Joanne Patriarcha tredecim annis docuisse Antiochenam Ecclesiam. Et postea aliis novem sub Epist. 83. Domno. Hoc post præfentes lites. Etiam se frequenter apud Berthæam coram Magno Episcopo Acacio fuisse concionatum testatur in litteris ad Berthæenses Clericos. Erat item rector currus, utpotè mens, os, & lingua omnium isthic Synodorum. Fuit reverà summus Episcopus. At incidit in distorta tempora.

Irenæus secundo affirmat ipsum fuisse valdè obductum de bonis pacis nunciis. Etenim Theodoretus Lupi Opera T. VII.

doretus dudum credere non potuit Nestorium esse hæreticum, ideoque nec ejus damnationem voluit admittere. Ephesinum Latrocinium ei aperuit oculos: Ista vexatio dedit intellectum. Quod istam damnationem tunc admittere cœperit, docet Magni Leonis Pontificis Rescriptum ad ejus Romanam appellationem. Et istam damnationem est tandem in Chalcedonensi Concilio solemniter professus. Etiam quatuor memoratorum Episcoporum à pace exclusio illi gravissimè displicuit. Tertio, Irenæus istam pacem appellat famosissimam passionem. Eisdem de causis. Ejus nuncia appellat bona per Ironiam.

CAPUT XC. --177

Epistola Andree Samosatani Episcopi ad Alexandrum Hierapolitanum.

Multi & per litteras, & per semetipsos pacem nobis annunciant: Et hi videntur nobis condelectari de hoc bono nuncio. Ego verò ea, quæ sunt in medio, cernens, sicut & tua Sanctitas novit, videor quidem cum fastidio suscipere nuncios, ingemisco verò apud memetipsum cogitans, quasi non aliquid novius nunc nobis ab Alexandria deferatur: Pax cum corruptione fiet fidei. Nam litteras quidem, quæ ab Alexandria directæ sunt, legens, quas & olim tuæ Sanctitati transmisi, clariorem vidi impietatem divulgari. Video autem multos eorum, qui videbantur pro fide certare, particulariter subdeponentes, & satisfaciens pro his, qui nos ad jurgia concitaverunt, tanquam perducti sint, & sapiant rectè. Et quem exitum causa suscipiat, videre non possum. Vereor autem, ne circa Anthoninum meum inveniam ut Eulogias ab Apollinario accipientes. Tua verò Sanctitas, Domine, sufficienter pro pietate decertans, & nos confirmat atque corroborat, & Deus cunctis te foventibus columna, & firmamentum veræ fidei existet.

SCHOLIION.

Hæc Epistola est ejusdem temporis ac formæ. Nam & Andreas Episcopus ab ista pace, sibi per famam ac per litteras nunciata, timebat omnia infelicia: præsertim ne fieret cum injuria & corruptione Christianæ fidei. Primum timoris fundamentum est in his verbis: *Litteras*

vas, quæ ab Alexandria directæ sunt, legens, clariorem vidi impietatem divulgari. Respicit litteras, quas Acacio Berhæensi Sanctus Cyrillus rescripserat, & quas varii Orientales Episcopi affirmabant rectas, ideoque dignas pace. Andreas affirmat ipsas esse nequiores Capitulis. Alterum fundamentum est in his verbis: *Tanquam perducti sunt, ut sapiant rectè*. Plures Orientalium Episcopi affirmabant Cyrillum à suis, licet anathematizare nollet, recessisse Capitulis, ac esse correctum, ideoque pacem cum ipso amplectendam: Andreas affirmat ipsos decipi & circumferri. Hinc concludit istam pacem fore non Orthodoxorum communionem, sed ipsorum cum Apollinaristis confusionem, juxta supra memoratum somnium.

CAPUT XCI. --179

Epistola Joannis Antiocheni Episcopi ad Imperatorem Theodosium de pace Ecclesiæ.

Deo Amicissimis & Pissimis Imperatoribus nostris, qui dignè sunt honorati à Deo vel ordinati, Theodosio & Valentiniano, Augustis, Joannes Episcopus Antiochiæ vestræ, devotè Syria, in Domino gaudium.

Opportunum nunc illo eloquio Prophetæ dicere: *Quia erunt prava in directâ*. Quando enim Deus aliquid facit, consequitur in his, quæ sunt, facilitas nominis, & nullus Divinæ resistit voluntati. Voluit nunc, & complacuit ei, ut per intentionem vestram piam, & has beatas curas, quas pro Ecclesia Christi vestrum suscepit Imperium, ad pacem conjungere orbem terrarum, & dare unitionem, in qua non alius aliud quid sapit de Ecclesiasticis Dogmatibus, sed unus sensus salvatur & idem de Humanatione Domini nostri Jesu Christi. Idem sapimus igitur universi. Et communis nobis est facta confessio, convenientia complectens his, quæ olim & à principio exposuerunt Patres, satisficientibus nobis ad invicem in his, de quibus nos ambigebamus, decertando contra Dominum meum, Dei Colentissimum Episcopum Cyrillum. Ipse verò nunc ea, quæ à nobis sunt directâ, suscipiens, & quæ componentes Pietati tuæ

in Chalcedonensi civitate tradidimus, his acquiescens, & approbans ea, similibus intellectibus contexit nobis idem consistentem fidei Apostolicæ traditionem. Expulsa est igitur universa hæresis atque contentio, Pietate vestra incolumi Orbi terræ, cujus Sceptra cum pia confessione nutrita sunt: Et certè obtinuerunt, & obtinebunt in perpetuum, Divina dextera continente.

Et ut vestrum nosse possit Imperium vel ea, quæ à nobis ad eum scripta sunt, vel ab eo ad nos, in quibus unum eundemque sensum Patrum in ministrando servamus, ipsas ad invicem nostras Epistolas his litteris nostris subdentes direximus, tradentes Epistolam Clarissimo Tribuno & Notario vestro Aristolao, quo Ministro est usus in causâ, ut voluntas vestra proveniret, cum pia & sancta sit. His igitur ita se habentibus, & fide indubitabilitate suscipiente, secuti sumus omnia, quæ præcepistis, Pissimi Imperatores, per Dei Colentissimum, sive Religiosissimum Episcopum Paulum, Virum, quem nostris & vos, ut arbitror, pace gaudentem, & scientiam non modicam possidentem in Ecclesiasticis rebus. Suscipimus igitur & Ordinationem Sanctissimi & Religiosissimi, sive Dei Colentissimi Episcopi Maximiani, Viri, cujus virtutem conversationemque ab olim novimus. Et depositum sive damnatum habemus Nestorium, qui olim fuit apud magni nominis Constantinopolim Episcopus, Anathematismo subicientes quæcumque ab eo alienè ac peregrinè dicta sunt contra Apostolicam Doctrinam.

Supplicamus autem Pietati vestræ, ut perfectam festivitatem præstetis Mundo, quatenus nulla civitas ab hac celebritate communis festivitatis extorris sit: Et jubeatis, ut Deo Amicissimi Episcopi, qui inter præcedentes turbas expelli Ecclesiis visi sunt, ad priorem habitum reducantur, & ab omni importunitate sint liberi, ut nullæ pusillanimitatis Reliquiæ Ecclesiis resideant. Facile verò est, ut id à vestro Imperio fiat, eò quod hujusmodi correctionum vetera quoque habeatis exempla, quæ antiquos quidem Deo Amicissimos Episcopos propriis Sedibus reddiderunt, eos verò, qui inter turbationem fuerant ordinati, vacare fecerunt, & sustinere illorum de vita præsentem recessum.

His enim, sicut diximus, Deo favente, benè ac rectè provenientibus, orationes ac deprecationes pro Imperio vestro fient in cunctis hominibus. Per vos enim, & per vestram Pietatem Ecclesiis quidem prior est restituta tranquillitas, Christianæ verò salvatæ sunt res. In pace de reliquo degunt civitates, & Populi, atque Provinciæ. Superdecet etenim vestro Imperio, ut sine turba sit. Et quales vos estis, tranquilli & mansueti, talem convenit esse etiam rerum statum, dum debeant & in commune omnes, & propriè unusquisque complecti hanc unitionem, quæ præter omnem facta est spes. Laudabilis enim, & apud Deum quisque beatus est, qui etiam per singulas partes, quæ fuerant confusa, restituit.

Et

Math. 5. Et secundum Domini vocem, quæ inquit: *Beati Pacifici, quoniam Filii Dei vocabuntur*. Cujus inexpugnabilem virtutem novimus nunc etiam cooperaturam huic vestræ Deo Amabilitatis intentioni. Fons namque omnis boni vos estis. Et diffunduntur à Vestris Regnis in omnem Mundum beneficiorum rivi. Et fruuntur de reliquo Dei Sacerdotes anteriori quiete, qua ad hoc præcipuè indigent, ut sinceræ & studiosas pro vestro faciant orationes Imperio.

SCHOLIION.

Hæc relatio facta est post reditum Pauli Emeseni Episcopi, & missa per Aristolaum Tribunum, qui cum Paulo iverat ac redierat, & affirmat Sacris Principis circa pacem iustionibus esse per omnia obeditum: Esse anathematizata Nestorii dogmata, degradationem ejus admittam, admittam item Ordinationem Maximiani. Esse jam plenam ubique pacem. Esse ubique gaudendum, celebrandas festivitates, & solemnes gratias agendas Principi, cujus hæc omnia sunt beneficium. Adjungit esse unum, quod hujus festivitatis perfectionem impediatur, & quod aliquas civitates faciat esse extorres à communi gaudio. Audi rationem: *Jubeatis, ut Deo amicissimi Episcopi, qui inter præcedentes turbas expelli Ecclesiis visi sunt, ad priorem habitum reducantur, & ab omni importunitate sint liberi*, &c. Agit pro quatuor Episcopis, quos in sua Synodo Maximianus singulariter degradarat, ac in eorum Sedes ordinaverat, aut jussit ordinari alios: & quos hac de causâ Sanctus Cyrillus excluderat à pace. Notanda sunt verba: *Expelli Ecclesiis visi sunt*. Item verba: *Ab omni importunitate sint liberi*. Etenim facta superordinatio non habuit effectum. Marcianopolitani Saturninus, itemque Thyranenses suum superordinatum violenter ejecerunt. Nihilominus Dorotheus ac Eutherius non fuere securi. Merito timebant Populi vim everti per majorem virtutem offensi Principis. Hinc Joannes supplicat, ut ab omni importunitate sint liberi. An etiam Nicomediæ fuerit sic factum, ignoro. Infra videbimus testimonia, quæ suadeant Himerium fuisse re ipsa ejectum. Quidquid sit, Joannes Patriarcha Principem expostulat, ut & istos quatuor faciat admitti in pacem, atque ita reddi quietem omnibus per Orientem Ecclesiis.

Et adjungit: *Facile verò est, ut id à vestro Imperio fiat, eo quod hujusmodi correctionum vetera quoque habeatis exempla, quæ antiquos quidem Deo amicissimos Episcopos propriis Sedibus reddiderunt, eos verò, qui inter turbationes fuerant ordinati, vacare fecerunt, & sustinere illorum de vita præsentem recessum*. Postulatæ gratiæ duplex præsertim obstitabat obex. Primò, quod Nicæna Synodus uni civitati non pateretur esse duos simul Episcopos. Deinde, quod superordinatio esset facta ex iudicio ac mandato non solius Constantinopolitani.

Christ. Lupi Opera T. VII.

tanæ, sed etiam Ephesinæ Synodi, ideoque ejus circumductio esset difficilis. Hinc igitur Joannes responderet rem hanc non esse sine exemplis, quæ tales ejectos reddiderunt suis honoribus ac Thronis, & superordinatos jufferunt usque ad illorum mortem esse vacativos. Antiquorum gestorum deperditio creat nobis istam miseriam. Novimus quidem varia exempla, ubi ejectus iniquè Episcopus superordinatum exclusit per Romanam Appellationem ac restitutionem, attamen ignoramus adjunctam conditionem quæ hunc usque ad istius mortem juberet vacare. Nonnumquam Ibæ Edeffeno superordinatum Chalcedonenis Synodus jussit cedere, & ille defuncto Ibæ omnino successit: attamen Synodus istam conditionem non adjecit suo iudicio.

Eodem tempore Joannes hæc omnia retulit ad Xixtum tertium Pontificem. Relatio perit autem latet, extat tamen Pontificis ad ipsam Rescriptum: Et quin Joannes eandem pro quatuor istis Episcopis gratiam postulaverit, non est dubitandum. Eam enim Laicus Princeps dare non poterat, ideoque Joannes ab ipso non supplicavit, nisi consensum & adjutorium in speratam ac postulatam, aut certè postulatam ab Apostolica Sede gratiam. Verum Pontifex limites pacis excedere noluit. Firmavit ejus palmares articulos. Interim de istis quatuor Episcopis aliquid rescripsit ad relationem Sancti Cyrilli: *Expectamus fratris nostri Joannis Clericos, & optamus venire. Scimus ei & pro honore, & pro labore tuo dare Responsum. Non est, sicut fratris & Coepiscopo nostro Maximiano sæpè jam scripsimus, etiam ipse redeuntibus difficilis aperire januam, ut verè, nisi perditionis filius, nemo sit perditus: Et sit ei major causa lugendi, quod meruit solus excludi*. Hinc discimus plura. Primò, quod Sanctus Cyrillus de Joanne Antiocheno fuerit in sua relatione apud Pontificem questus sua vita: præsertim de facta per Joannem degradatione sui, ac Memnonis. Hinc Pontifex ipsum paternè consolatur super ista injuria, & spondet ad Joannis legatos, quando cum relationibus advenerint, plura dicere: *Non solum de honore, sed insuper de labore Cyrilli*. Secundò discimus, quod Sanctus Cyrillus etiam istorum quatuor Episcoporum exclusionem retulerit, rogans singulariter confirmari: Et adjiciens illos reparari non posse sine gravi injuria Maximiani, qui illos in sua Synodo non solummodo damnaverat, sed insuper illis curaverat superordinari. Tertiò, quod Pontifex fuerit alienus ab hac duritia: Quod optaverit nullum per degradationem perdi, ac perpetuò à pace excludi, nisi solum perditionis filium hæresarcham Nestorium. Quartò discimus, quod etiam Maximianus frequenter de his rebus Romam retulerit. Pontifex in hanc clementiam descendit propter Romanam Helladii ac Eutherii, ac plurium illis adhærentium Episcoporum appellationem. Hæc infra adducetur, & elucidabitur.

Hujus relationis tempus cognoscimus ex Pontificis rescripto ad relationem Sancti Cyrilli, affirmante hanc fuisse solemniter lectam ad Sanctam

ac Venerabilem Synodum, quam Natalis ejus dies congregaverat. Nempe anniversarius dies Papalis Consecrationis. Porro Xixtus tertius est sexto calendis Majas consecratus in Pontificem, istius sæculi anno trigesimo secundo, adeoque Cyrilli Relatio fuit lecta isto eodem die anni trigesimi tertii. Proinde videtur scripta mense Martio, aut sub exordium Aprilis. Quare Cyrillus omnino videtur Romam retulisse ante reditum Clericorum, qui Aristolaum Tribunum fuerant comitati ad excipiendam professionem seu subscriptionem Joannis Antiocheni, ac aliorum istius Episcoporum. Et hinc ejus Relatio prævenit. Quod enim Joannis Relatio ad istud festum necdum advenerit, sed tunc avidè expectaretur, disertè affirmat ipse Pontifex in rescripto ad Sanctum Cyrillum. Nempe Cyrillus statim à conclusa pace retulit, Joannes referre non potuit, nisi post reditum Emeseni Pauli. Possit tamen Cyrillus etiam non nisi post suorum Clericorum reditum retulisse. Hi enim post conclusam in Januarii exordio pacem statim cum Aristolao abierunt Antiochiam, & intra mensem Martium possint fuisse reduces. Quidquid sit, notanda sunt hæc Xixti ad Cyrillum verba: *Non se exuli vestro Sanctus frater noster Joannes addixerat, non ejus blasphemata predicatione deceptus. Nam quantum verum exitus docet, suspendit suam sententiam, non negavit.* Sanctus Cyrillus, passus, licet non sine fundamento, humanum diem, Joannem Antiochenum frequenter accusaverat de consortio Nestoriani erroris: & videtur idem fecisse in relationibus ad Romanam Ecclesiam. Hinc Xixtus studet illum purgare: hac via sperans stabilire pacem.

Notanda sunt & hæc Pontificis verba: *Nestorium sibi ignis æternus, Orientales Episcopos Possessores æterni vineæ vindicavit, in tantum ut Antiochena Ecclesia Sacerdotem vocari à Sanctitate sua jam nunc venerabilem virum ac dominum gaudeamus. Et meritò vocatur dominus, qui communem dominum recognovit, qui incarnationis ejus mysterium voce Catholica nobiscum confitetur.* Sanctus Cyrillus Joannem Antiochenum in sua ad Papam Relatione appellaverat venerabilem Dominum, & Papa gratulatur. Appellaverat non Dominum, sed Dominum. Ex quo addiscimus tria. Primò, quod differentia inter Dominum ac Dominum, sit antiquissima. Nam & Castor Episcopus Joannem Cassianum inscripsit Dominum. Felix tertius Pontifex in litteris ad Flaviam Constantinopolitanam Episcopum, ac in litteris ad Vetrantionem Episcopum ita appellat etiam Imperatorem Ænonem. Quin imò secunda Sancti Gelasii Papæ Synodus ita appellat Sanctum Apostolum Petrum. Secundò, discimus, quod istorum nominum differentiam rectè exponat antiquus hic versus: *Cælestem Dominum, terrestrem dicto Dominum.* Tertio, discimus, quod degradati Episcopi non amplius vocarentur Domini, nec ullum acciperent honoris titulum. Hinc Xixtus gaudet Joannem à Cyrillo jam scribi venerabilem Dominum. Exinde cerò colligit haberi pro ple-

Epist. 3.

nè reparato. Hinc etiam in sua Lateranensi Synodo Sanctus Papa Martinus laudat Victorem Carthaginensem Episcopum, quod in suis Synodicis Paulum Patriarcham Constantinopolitanum, licet manifestè hæreticum, adhuc appellasset Sacerdotem & Episcopum. Et adjungit causam: quod ab Apostolica Sede necdum esset degradatus.

CAPUT XCII. ---180

Epistola Meletii Episcopi rescripta ad Alexandrum Episcopum Hieropolitanum contra Paulum Episcopum Emesenum.

NON delectabamur quidem nec antea Divina hac, quæ vituperatur, condescensione, dum certè obumbrantes eam plurimi essent. Nunc autem post incontradicibilem, claramque demonstrationem modis omnibus per gratiam Dei firmabimus, quam priùs quoque de ipsis sententiam tenebamus. Melius est enim, ut quis illa stabilitus in fide Apostolorum Dogmatum, & nullo modo in quocumque remisus ab illa acribia, quam circa ea, quæ Divina sunt, oportet ostendere, ipse Doctor sit veritatis ex ipsis operibus, his qui piè vivere volunt, quam condescensionis occasione ab optima pietatis altitudine decidat lubricando. Illud namque omni modo consequetur, ut ipse saltem periclitetur in nullo, etiamsi nullus fuerit cui proferat. Licet volentibus, licet absque terrore in adamantinam turrim veritatis ascendere. Et via enim iacta est, & nemo qui vetet. E contra verò & plures omnino sunt qui hortentur: Sitamen aliquis Sanctorum, qui dormierunt, multitudinem computet aut etiam turmas Angelicorum exercituum, qui gratanter utique complectentur, atque ad adscensum perducent, quoscumque desiderare adspexerint veritatem, ut petant eam. Quia & multi sunt, quibus bona Persistencia prodest. Undè & melius puto ad hanc descensionem non esse debere festinos: Nec alteros tali salute præponere ex hoc. Undè ne ab alio quidem erit quicumque protectus: Utrumque verò similiter perditionis retribus capi necesse est. Nec rem quidem humilitatis per gratiam Dei iste proposuit.

Direximus verò & Ægyptii Epistolæ Rescriptum, quod nobis nuper allatum est, quam fecit ad aliquos Constantinopolim Clericos suos, qui eum culpaverunt, quasi anathematizasset quidem propria dogmata, præparasset verò universos ab eis abstinere, eaque conspuere. Unde

clare

clare conspiciere poteris, & qualis pax Ecclesiastica facta sit, & quæ sint à Divinissimis Legatis nostris acta: Et quia potius sit receptus, Deo Amicissime Domine mihi. Dignare autem, quæso, consuetè pro mea Humilitate intercedere.

Et ex istis Scriptis fatis ostenditur, quod ubique notandum est, quia omnes illi Orientales, qui volebant damnare Nestorium, non Cyrillum, sed Joannem cessisse dicebant. Et qui habebant contrariam voluntatem, contraria opinione de utroque tenebantur.

SCHOLION.

Hic Miletius fuit Mopsuestiensis in secunda Cilicia Episcopus, proximus successor scelerati Theodori. Ipsum infra audiemus dantem de semetipso istud testimonium. Et hinc fuit pertinacissimus hostis Ephesinæ Synodi, & orthodoxæ veritatis. Hujus pacis fuit Adversarius adeò contumax, ut è suo Episcopatu ejici, & exulatum abire maluerit, quam ipsam admittere. Et tunc una cum Theodoro ejectus fuit è sacris tabulis Mopsuestiensis Ecclesiæ, ac in eorum locum susceptus fuit Sanctus Cyrillus. Nequaquam solus Theodorus fuit ejectus, sed etiam hic Miletius. Ille è defunctorum, hic è tabulis viventium. Porro Imperator Justinianus Mopsuestenam Synodum de solo Theodoro rogaverat, ideoque & ipsa de hoc solo respondit. Proinde hic Miletius fuit usque huc per aliquot sæcula ignotus mundo: Eum, & plura ejus Acta jam discimus ex Cassinensi Codice. Porro ille rectè scripsit ad hunc Hieropolitanum Alexandrum. Hic enim fuit durissimum caput contumacissimæ adversus initam Ecclesiarum pacem factionis. Etiam hic ob istam contumaciam fuit deportatus in remotum ac perpetuum exilium.

Miletius scribit varia. Primò, quod à faciendâ hac pace fuerit semper alienus, & quod jam circa factam perseveret in eadem sententia. Quoniam hæc pax non est dispensatoria, uti iactatur condescensio, sed manifesta prævaricatio. Secundò, affirmat se in hac re esse turrim Adamantinam, nullo consilii vel autoritatis pondere mobilem. Tertio affirmat Cyrillum nequaquam recessisse à suis Capitulis ac aliis scriptis, ideoque permanere Hæreticum. Ipsum esse sic receptum à Joanne Patriarcha, ac propterea hanc pacem nequaquam esse Orthodoxorum communionem, sed manifestam ipsorum confusionem cum Hæreticis. Quarto, hoc probat ex ipsius Cyrilli litteris.

Christ. Lupi Opera T.VII.

ris Constantinopolim scriptis ad quosdam suos Clericos, lamentantes grassari illic publicam famam, quod omnia sua contra Nestorium scripta anathematizasset, & cunctos præparasset ad ipsa projicienda & conspuenda. Est epistola, non ad Eulogium Presbyterum, sed ad Theognostum, Charmosinum, ac Leontium, ejus in Regia civitate Apocrifarios, cujus hic est finis: *Quapropter neminem despondere animum sinatis. Non enim sic despicimus, ut nostra abnegaverimus. Quin imò manemus in eis, quæ scriptissimus & sentimus. Recta enim & inculcata sunt, & Scripturis Sacris, ac fidei, quæ à Sanctis Patribus nostris edita est consentium.* Et harum litterarum copiam Miletius transmisit Alexandro, ut clarè videret Cyrillum esse pertinacem, ac malè receptum.

Subnexum scholion rectè advertit istorum Episcoporum quosdam laborasse appetitu vanæ gloriæ. Utraque enim pars voluit videri victrix adversus aliam. Hinc Cyrillum renuntiasse suis Capitulis, cessisse Joanni & quasi veniam supplicasse, affirmabant ac spargebant; Alii spargebant omnia contraria: Affirmabant cessisse Joannem. Et rectè. Hic enim omnia Cyrilli postulata admittit, ac debuit admittere.

CAPUT XCIII. ---181

Item Epistola Alexandri Episcopi ad Andream Episcopum, hoc ipsum probans.

VENIT finis, & communitio reverè facta est ad impium Cyrillum, non Cyrillo hæresim relincente, sed nobis ipsis per unum verbum, quod est in Epistola positum, inferentibus hæresim. Verum qualem de illa Epistola sententiam teneam, tua Religiositas non ignorat. Quoniam verò nulla mihi pars, neque fors est cum eis, sed sive exilium, sive mors mihi, sive præcipitium, sive ignis, sive bestia proponantur, Deo me roborante, universa sustineam potius, quam communicem talibus. Firmè teneat Sanctitas sua. Scripsit autem mihi & Antiochenus Epistolam. Orthodoxum diffamavit, universos tentans consuetè decipere. Sic & nunc, quasi nullus neque aures, neque oculos, neque cor habeat, correctionem fidei, mutationemque Ægyptii diffamavit: Non erubescens & illa, quæ in ipsa ipsius Ægyptii leguntur Epistola. Et continuo dictavi Hypomnesticum: Nec enim eum Episcopum scribo, de reliquo incidens memetipsum à communitioe Cyrilli, & eorum qui eis additi. Et ipsum Hypomnesticum interim

X 3

reti-

retineo. Non quod aliud quid cogitem, sed ut & tuæ Sanctitati mitterem, & Deo Amicissimo Episcopo Theodoreto. Hæc ipsa igitur necessarium duxi tuæ nota facere Sanctitati, ne circa nos contristaretur, quasi nihil super hoc indicassent.

SCHOLIION.

Hanc epistolam Alexander scripsit, dum fuit certioratus de conclusa pace ac Pauli Emeseni reditu. Et ipsa palam proficitur suam pertinaciam. Totum pertinaciæ fundamentum est, & quod Cyrillus permaneat in suis Capitulis, ideoque sit notoriè Hæreticus, ac ineptus ad communionem & pacem. Addit quod insuper Orientales Episcopos molitur traducere in hæresim, idque astutè ac dolosè per unicum suæ Epistolæ verbum. Verùm cujus epistolæ? An illius, quam ad Berthænsensem Acacium, an illius quam scripsit ad Joannem Patriarcham? Existimo Alexandrum agere de scripta ad Acacium epistola, istud verò verbum est omninò *Unio secundum hypostasim*. Erat enim nova, ac per Cyrillum excogitata vox, ideoque ab istis credebatur importare naturarum confusionem, aut quid aliud Apollinarij.

Alexander suum odium extendit etiam in Joannem Patriarcham. Et de ipso scribit plura. Primò, quod sit dolosus, ex more consuetus circumscribere. Secundò, quod etiam ipsam circumvenire tentaverit, ideoque & scripserit epistolam utique denunciatoriam ac suasiariam factæ pacis. Tertio, quod in ista epistola affirmat Cyrillum esse correctum, ac jam verè Orthodoxum. Quarto, quod sit vir imprudens, ideoque credit se loqui, aut scribere ad ligna aut lapides. Quintò, quod non Cyrillus, sed ipse sit mutatus: utpotè qui contentam in Cyrilli epistola hæresim sine pudore admisit. Sextò affirmat, quod Joanni sit dedignatus respondere per epistolam, ideoque transmissit simplex Commonitorium, compendio exprobens dolum & hæresim. Septimò, quod semetipsum penitus separavit à Joannis communione, ideoque ipsum in isto Commonitorio ne quidem inscribat Episcopum. Octavò, quod omnes Cyrilli pacem & communionem admittentes habeat pro hæreticis, ideoque non à solius Joannis, sed etiam ab omnium istorum communione se separet. Nonò, quod istud Commonitorium Joanni necdum transmissit: Non quia aliquid mutare, sed quia velit ipsum antè communicare Theodoreto ac Andrea. Ex his concludit: *Nulla mihi pars, neque fors est cum eis, sed sive exilium, sive mors mihi, sive præcipitium, sive ignis, sive bestia proponantur; Deo me roborante omnia sustinerim potius, quam communicem talibus.*

Sic omne Joannis Patriarchæ de inita pace gaudium est versum in majorem luctum. Etenim surrexit novum ac domesticum schisma. Et hæc

Orientalis Ecclesiæ posteriora mala sunt facta peiora prioribus. Ejus Episcopi cœperunt acerbiori odio infectari Sanctum Cyrillum, ac Ægyptios ejus Episcopos. Et de hoc novo schismate Sanctus Isidorus Pelusiotes omninò scripsit ad Leonium Episcopum: *Quod lectio Sacrarum Litterarum destructa est & corrupta, & quod unusquisque suos affectus Divinis Oraculis præfert, ea res tantarum tragediarum & calamitatum causa exitit. Nam bellum irreconciliabile, & non iudicium legitime incidit inter eos, qui pacis Conciliatores esse debuerunt. Qui avidissimè, si quidem possint, sese mutuo vorent. Et antiquissimum hoc ducunt, & omnibus rebus anteponunt, vivos quidem occidere, sepultos autem refodere, & domos evertere, & monumentum omne abolere. Ita in se invicem armantur, & fallacias texunt: cum quidem didicerint Christum non segnè & miraculis, sed dilectione & Charitate suos nosse discipulos. Ex hac Episcoporum discordia affirmat, nata esse gravissima Christianæ pacis vulnera etiam in fidelibus populis, & concludit: *Quid igitur faciendum? si quidem id fieri possit, malum hoc corrigendum est; sin minus, quiescendum.* Adeò malum induruerat. Quidam censent ipsum lamentari de nata inter S. Cyrillum & Antiochenum Joannem discordia: At clarum est ipsum loqui de præsentis scissura Orientalium Antistitum.*

Eodem tempore idem Isidorus videtur scripsisse has ad S. Cyrillum litteras: *Oportet te firmum atque constantem semper manere; sic nempe, ut nec metu Cœlestia prodas, nec tecum ipse pugnare videaris. Nam si ea, quæ nunc abs te scripta sunt, cum superioribus perpendas, aut adulationi obnoxius esse videberis, aut levitatis minister: ut qui inani gloria succumbas, non autem Magnorum ac Sanctorum Pugilum certamina imiteris, qui per omnem vitam suum cursum premi ac vexari potius ferendum duxerunt, quam ut perverfam ac falsam sententiam, vel auribus tenuis, excipere.* S. Cyrillus licet sua Capitula anathematizare, aut solemniter recantare noluerit, ea tamen & in datis ad Acacium Berthænsensem, ac item ad Joannem Antiochenum litteris, & in suis cum Paulo Emeseno Actis est suaviter moderatus. Hinc in publicum tunc sparsus fuit rumor de Cyrilli Pœnitentia. Item sub nomine Philippi Romanæ Ecclesiæ Presbyteri, & Apostolici apud Ephesum Legati, sparsa fuit epistola, asseverans Xixtum Pontificem quidem confirmasse pacem, expunxisse tamen damnationem Nestorii. Ita ipse Cyrillus queritur in litteris ad Acacium Melitinensem, & in litteris ad Donatum Nicopolitanum Episcopum. Hæc igitur omnia videns & considerans Magnus ille Monachus Isidorus Sancti Cyrilli Magister & quasi Pater, Paterno jure illum admonuit, ut esset prudens & constans, ut sermones suos dispenseret in iudicio, ut non videretur docere contraria, ut istis rumoribus non daret anfas aut fomenta.

CAPUT

CAPUT XCIV. --182

Ejusdem Alexandri Episcopi ad Theodoretum Episcopum similis Epistola.

Vix tandem quæ parturiebant, & sculpebant mox post dejectionem Ægyptii, qui circa honorandissimum Paulum cum Domino Joanne parere nunc, & ad lucem deducere valuerunt. Memor est autem Sanctitas tua, quia nec ullo pertuli eis communicare consilio. De Epistola illa, quæ apud Ephesum facta est, in superficie quidem quasi ex occasione Joannis Comitis scripta est, tanquam dixisset Imperator, ut ei aliquid indicarem de voce, qua dicitur *Theotocoros*, id est, *Enixa Deum*, in veritate autem vox hæc, ut quærebatur à nobis, ad prodicionem & calumniam illius, qui rectam fidem docebat, inserta est.

Ut igitur nihil eorum, quæ sentio, tuam lateat Sanctitatem, indico quia chartas, quæ factæ sunt Ephesi, per quas & Orthodoxorum constantiam, & hæreticorum recessionem Scriptis teno, & Cyrilli Hæretici Codices ad præsentiam unanimi cuidam commendavi. Volo enim ad animæ meæ satisfactionem in his, præcipuè à curis remotis, iterando meditari. Nec enim satis ad me attinet de chartis & vilibus libris, sive dentur mihi, dum exiero à loco meo, sive non dentur. Hæc ut in brevi à me ad tuam Religiositatem scripta sunt, non volente quidem contra quemlibet quodcumque movere de eis quæ aguntur, nec sustinentur verò communionem eorum, qui eis adjiciuntur, ut si qui remanserint consoni nobis, & placuerit eis permanere in Patris nos, hoc fiat. Alioquin continuò de medio nos tollamus, & segregans animam meam salvem. His enim quæ à Paulo oblata, & ab Ægyptio recepta sunt, consentire non patiar, confirmante me Deo, neque si mihi præcipiantur multa millia mortium. Sed nec si Orbis consenserit universus.

Quod quidem conditionaliter dico. Quia & metuo eum, qui ait usque ad mortem pro veritate certare. Et insuper novi, quod præmeditata à multo tempore nunc venerit ad effectum proditio Catholicæ vocis. Et quidem ut in festivitibus, sive præconiis atque Doctrinis incircumspèctè *Dei Genitrix*, sive *Deum enixa*, ab Orthodoxis tantummodo sine adjectione diceretur, vel *Dei-Cidæ Judæi*, vel quia Verbum *incrassatum* est, & quæcumque sunt talia, quæ magis insuspectè dicta ob Orthodoxis invenimus, sanè nulla accusatione sunt digna, eò quod nec dogmaticè sint posita ista, & ut dixi, non malignè sint

dicta. Quippe non à fordida voluntate, sed nec tali tunc quæstione propolita. At verò post corruptionem totius Orbis, & ex quo prædicari nunc cœpit passibilis Deus ab impiis Cyrilli Capitulis, dogmaticè poni solam vocem, quæ enixam pronuntiat Deum, id est, *Theotocoron*, absque illa, quæ pronuntiat hominis Genitricem, id est, *Antropotocoron*, nihil est aliud, nisi ea quæ Cyrilli sunt prædicati. Universas siquidem passionem ac mortem hoc unum dictum pariter introducit, licet multoties millies altera vox per quoslibet circuitus apponatur, & subtiliter legenti Epistolam totam perspicere licet ab ejus hæresi nullo modo liberam.

Verùm si sana conscientia & hi, qui offerebant, obtulerunt, & ille, qui suscepit, suscepit, quid vetuit ut Sanctam Virginem dicerent *Christocoron*, id est, *Christum enixam*, hi qui clarè Deum hominemque perfectum consubstantialem nobis prædicabant Dominum Christum? Si verò & voce hac composita delectantur, cur respuerunt ad vocem, quæ est *Theotocoros*, & *Antropotocoros* adjungere? Absit enim ut unquam quemlibet piorum *Dei Genitricis* nomen pigeat confiteri, si unà ponat & *Hominis Genitricem*? Nam sicut est impium refutare vocem *Antropotocoros* cum *Theotocoros*, ita & *Theotocoros* cum *Antropotocoros*. Quando verò utraq; voces ponuntur, & eorum, qui Deum passum prædicant, hæresim, & illorum qui purum dicunt Hominem Christum, simul abjurant. Manifestati autem sunt Patres hæresios utriusque, sicut & magni Doctores Ecclesiæ, qui pro sana fide certarunt contra hæresim Apollinarij Dogmatum resistentes, utriusque usi vocibus: Per quas & omnes hæreses perspicuè notaverunt, & Orthodoxiam irreprehensibiliter prædicaverunt.

Et hæc Epistolæ, & quæ sequuntur Theodoretum Cyrensis Episcopi, ab Irenæo sunt in ea, quæ ejus dicitur, *Tragedia* per ordinem positæ. Declarant autem sufficienter differentias utrorumque, & qui Catholica, qui autem videantur altera voluntate moveri. Si verè tamen sunt.

SCHOLIION.

Hæc epistola explet Promissum, quod Alexander ad Andream fecerat de omnibus communicandis Theodoreto. Etiam possit communicasse præfatum Commonitorium, quod parabat Patriarchæ Joanni transmittere. Affirmat primò,

CAPUT XCV. — 183

*Incipit Epistola, ut ajuat, Theodoret
Episcopi ad Joannem
Antiochiæ.*

DEus, qui sapienter omnia indagans, & nostram unanimitati prospiciens, & salutem Populorum parcens præparavit, ut conveniremus in unum, is & consonas ad invicem cunctorum voluntates ostendit. In communi enim legentes Ægyptias litteras, & earum mentem discutientes subtiliter, consona nostris ea, quæ quidem sunt per Epistolam scripta, cognovimus, & duodecim Capitulis quasi è regione, contra quæ usque ad præsens perstitimus dimicantes. Illa namque habent *Carnaliter carnem factum ex Deo Verbum, & Unitionem secundum substantiam, & Conventum circa unitionem naturalem, & Deum Verbum Primogenitum factum ex mortuis*. Interdicunt verò & vocum, quæ de Christo sunt, divisionem. Et alia autem præter hæc habebant ab Apostolicis quidem dogmatibus aliena, ex hæreticis verò aizaniis germinantia.

Quæ autem nunc in Epistola continentur, clarè nobilitate Evangelica decorantur. Prædicatur namque in eis Deus & homo perfectus Dominus noster Jesus Christus, & duæ naturæ, earumque differentia, & unitio inconfusa: Non quasi per liquidorum invicem mixtionem, coagulatumve fermenti, sed ineffabiliter, & Deo decenter effecta, & quæ naturarum proprietates integras conservavit. Et impassibilis quidem Deus Verbum, atque inconvertibilis; templum verò passibile, ac morti ad modicum traditum, & resuscitatum rursus unita Dei virtute. Spiritus quoque Sanctus non ex Filio, aut per Filium habens substantiam, sed prodiens quidem à Patre: Proprius verò, quia & ei consubstantialis sit, nominatus. Hanc restitudinem conspicientes in litteris ipsis, & quasi è regione contrarium reperientes eis, quæ antè conscripta sunt, conlaudavimus Deum, qui blasphemorum linguas solvere dignatus est, & incertum sonum in articulatam vocem suavemque traduxit. De his igitur hæc habuimus sententiam. Altera verò diffamata sunt quædam, quæ nos nimium turbaverunt. Dicunt enim quod is, qui hic pœnitentia usus sit, non solum dejectionis sive damnationis subscriptionem à vestra Sanctitate nitatur exigere, sed anathematismum quoque doctrinæ Sanctissimi & Deo Amicissimi Episcopi Nestorii.

Quod si id verum est, quod hæc velut ex arce præcipit civitatis, simile aliquid facit, tanquam si quis vix tandem perductus ad consubstantialem Deo & Patri Filium confitendum, mox iterum

anathemate feriat eos, qui hoc à principio sapuerunt atque docuerunt. Et iste siquidem postquam vix tandem nostris dogmatibus est adjunctus, mox eorum anathematismum conatur exigere, quasi pro ipsa rerum rectitudine pœnitens. Quia igitur hoc omne nostros valdè perturbat, quæso Sanctitatem tuam, & iterum quæso, ut doceas nos, utrum vera sit, quæ omnes nos perturbavit, opinio. Nam de subscriptione tuæ scribere Sanctitati, arbitrari esse superfluum, quæ sæpè promissit nullum se contra voluntatem ad ista compellere. Hæc in communi scribere cuncti volumus, sed deliberavimus, potius ego & Sanctissimus & Deo Amicissimus Andreas Episcopus, non Synecleticis litteris, sed amicabilibus hæc tuæ innotescere Sanctitati, & sapientibus medicaminibus tuis eam, quæ ex opinione nata est, perturbationem restituere sanitati. De meo autem Domino Sanctissimo & Deo Amicissimo Episcopo Alexandro rogamus tuum Sanctum Caput, ut tua utens consueta sapientia sustineas patienter. Credimus enim, quia & ipse unà nobiscum voluntate consentiet: Etsi nunc ambigit, subtilitatem nominum quærens, ac minime intellecta confessione contentus.

Hanc quoque Scripturam ex nomine Theodoret Episcopi interferit Irenæus. Quæ utrum sit vera, nescimus. Quippe quam viventi ei nullus legitur objecisse, vel docuisse quod ejus sit. Nec tamen mihi, si ejus est, inexcusabilis, fateor, videtur Epistola. Nam quod pro omnibus potuerit rectæ fidei intentione conscribi, illud ostendit, quod laudet fidem unitivæ epistolæ Beati Cyrilli: Quam non solus, ut probavimus, execratur Alexander. Sed nec ullus alius approbavit eorum, qui cum Nestorio separati ab Ecclesia remansere. Quod autem in dejectionem Nestorii non consentit ad præsens, hoc ei commune cum cæteris Coepiscopis. Et prius fuit, & post non parva in parte tunc usque permanerat Concilio Orientalis. Quorum nullus quasi ab Hæreticis tunc reversus est pœnitens,

nitens, quia sufficiebat Ecclesiæ Dei eos mutare sententiam. Aliud porro est de persona, aliud de fide non recta sentire. Sicut aliud est ipsum malum furti laudare, & aliud nondum tibi compertum furem quasi infontem, eò quod infontem putaveris, vindicare. Similis de Dogmate ratio est. Nam non solum de Theodosio tunc Principe, sed & de aliis pluribus legitur, immò, & de Sanctis Celestino Papa & Cyrillo Alexandrino, quod approbaverint ejus initia. Quippe quem tantæ civitati, sicut & Scriptæ eorum loquuntur, consenserant præsidere: Dum Presbyter Antiochiæ fuerit. Quod Canones nisi pro magnis Doctrinæ ac morum meritis non permisissent. Talis verò ut adhuc apud Orientales tunc usque putaretur, idcirco contigit, quia negabat se in Constantinopoli talia prædicasse, qualia vulgabantur. Et insuper Joanni Antiocheno Episcopo rescribens, & Dei Genitricem clarissimè dixerat, & alia, quæ illum scribere potuisse mirantur, qui ipsa legerunt. Et quod est amplius, ipsi fidei apud Ephesum se assensisse conscripsit, quæ communiter in Unitivis Cyrilli & Joannis, mediante Paulo Episcopo litteris continetur. In quam tamen fidè consensisse Nestorius postea deprehensus est. Quippe cujus Complices, quorum unus est iste Irenæus, hanc Fidei confessionem clarissimè arguunt, quam tantopere Theodoretus laudat. Nam reprehendens hic

ipse Irenæus suprascriptam Theodoret Epistolam, & contra hanc laudans Alexandri, sic ait: *Divino ardens zelo magnus ille Alexander, & quodammodo futura prophetizans, prodicionem vocis accusat*. Et hoc clarè conspiciamus ex ipsis Cyrilli litteris. Omnes namque deceptionis materias hinc accepit, & hoc primum atque ultimum, quin potius solum deducens ad medium. Orthodoxam quidem Doctrinam exprobrat ut pollutam, proprium verò hac occasione exaltat errorem, & interferens mox aliqua ex nomine Beati Cyrilli, adjecit ita: *Hæc providens magnus Alexander ab olim, prodicionem vocis exhorruit, tanquam quæ sufficiens existat, si Theotocos solum, non adiecto Anthropotocos nomine, proferatur, hæreseos inferre languorem, & Ecclesiastica corrumpere Dogmata*.

Idem verò Irenæus paucis mediis subjunxit & hæc.

SCHOLIION.

HÆc epistola docet, quod post Pauli Emeseni reditum Joannes Antiochenus pacificatorias Sancti Cyrilli litteras statim miserit Theodoro, omni modo studens à tanto Episcopo comprobari pacem, & sua circa ipsam Acta. Et Theodoretus illam per præsens Rescriptum comprobat, suoque Patriarchæ, immò toti Mundo gratulatur. Et comprobationis ratio est, quod pacificatoria epistola palam evertat Capitula, ideoque Cyrillus ab ipsis, licet expressè non anathematizet, apertè tamen recedat, ideoque auferat omnem anteriorem pacis obicem. Et adducit suas palmares contra Capitula rationes, aut veriùs suspiciones. Prima est contra primum Capitulum: quod dicat Deum Verbum esse carnaliter natum ex Virgine, & sic Hominem factum. Secunda est contra secundum Capitulum: Quod

Quod doceat unionem secundum hypostasim, Ex quo vides has Sacratissimas Sancti Cyrilli voces etiam Theodoretu diu displicuisse. Et hujus epistolæ Translator pro voce, Hypostasin, posuit vocem, *Substantiam*. Non satis rectè. Quod enim hæc Latina & ista Græca vox in significando multum differant, abundè docet antiqua lis utriusque Ecclesiæ, tandem pacificata per Sanctum Athanasium. Latina Ecclesia tunc quidem admisit hanc propositionem, *Tres Divine persone sunt tres hypostasies*, nunquam verò hæc: *Tres divine persone sunt tres substantie*. Eam est semper averfata. Latini Patres, qui ipsa olim, & quidem rarissimè, sunt usi, fuerunt locuti liberius. Ab illius liqis tempore nos Latini Græcæ voci, *Hypostasis*, æquiparamus nostram vocem, *Substantia*. Præfens Translator ab hoc more recessit. Attamen non est mirum. Nam & Lateranensis Sancti Papæ Martini Synodus assidue istud facit. Frequenter dicit: *Unio secundum substantiam*. Etiam ipse octavus fidei canon prædicat unionem substantialem. Græcus textus habet: *Secundum hypostasim*. Est Phrasîs hodiè non facillè mutanda.

Tertia Theodoretî ratio est contra tertium Capitulum: Quod doceat inter Domini naturas esse conventum, seu unionem naturalem. Quarta ratio est contra duodecimum Capitulum: Quod doceat Deum Verbum esse mortuum, ac resuscitatum à mortuis. Quinta ratio est contra quartum Capitulum: Quod interdicit idiomatum in Christo Domino distributionem. Hæc & quædam alia Theodoretus semper censuit aliena ab Evangelicis dogmatibus, ac desumpta ex hæreticis zizanîis Apollinariî ideoque abominanda esse Capitula. At quod fuerit graviter circumscriptus, demonstrat quartum Capitulum. Hoc enim idiomata negat posse distribui, verum nequaquam in duas naturas, sed dumtaxat in duas hypostasies, seu personas. Interim Theodoretus credidit ista omnia circumduci ac abjici per pacificatoriam epistolam, atque ita consensit in pacem. Agit Divinæ Clementiæ gratias, quod dignata sit Cyrillum ad prænitentiam perducere quod blessi linguam solverit, ac incertum sonum persecerit in suavam ac articulatam vocem.

Supra audivimus, quod Sanctus Cyrillus simpliciter, quam Joannes Antiochenus per Paulum Emesenum fecerat, fidei professione non contentus, sed cunctos à Principe præscriptos pacis articulos constanter volens expleris, cum dicto Paulo ac Aristolao Tribuno legaverit duos suos Clericos, in quorum præsentia Joannes deberet admittere & subscribere damnationem Nestorîi, & Ordinationem Maximiani, nec non & anathema in Nestorîi doctrinam. Clerici habebant ista continentem libellum, & Joanni, antequam scriberet, & à cunctis suis Episcopis subscribendum sponderet, communicare non poterant, nec tradere pacificatorias litteras. Et ista omnia Joannes fecerat, ac sponderat. Occultabat tamen; & nec ipsi Theodoretu credidit. At verò hic aliundè intellexerat omnia, ideoque com-

probasse huc usque paci varia opposuit. Primò, quod Cyrillus ad pacem & communionem sit admissus, ut conversus ex hæresi, & ut pœnitens de suis Capitulis, ideoque leges dare non possit Orientalibus Episcopis: Quod ab eis libellos, professiones, ac subscriptiones non possit exigere. Secundò, quod ista professio non soli iustitiæ adverteretur, sed etiam orthodoxæ veritati. Etenim Theodoretus credere dudum non potuit, quod Nestorius docuisset falsa, adeoque esset iuste depositus. Credidit Cyrillum horrendè prævaricari: utpote qui postularet anathema istius veritatis, per cujus professionem ipse ab opposito errore conversus ac pœnitens recipiebatur in Ecclesiam. Tertio affirmat, quod ante inchoatum pacis Tractatum Patriarcha Joannes cunctis suis Episcopis promississet neminem à se cogendum ad subscribendos istiusmodi articulos. Haud dubiè id promiserat in Berthænsi apud Acacium Synodo. Hinc Theodoretus stupe, quod modo ipse dicatur non solummodo subscripsisse, sed & spondidisse istud ipsum faciendum à suis Episcopis. Hinc instantissimè supplicat: *Quæso Sanctitatem tuam, & iterum quæso ut doceas nos, utrum vera sit, quæ omnes nos perturbavit, opinio*. Affirmat non se solum, sed cunctos suæ Provinciæ Episcopos fuisse concussos ex isto rumore. Et adjungit: *Hæc in communi cuncti scribere volumus, sed deliberavimus, potius ego & Andreas Episcopus non Synœclicis, sed amicabilibus litteris hæc rug innotescere Sanctitati, & sapientibus medicaminibus tuis eam, quæ ex opinione nata est, perturbationem restituere sanitati*. Affirmat istam professionem ac subscriptionem nullatenus fore admittendam à sua Provincia.

Notanda sunt finalia verba: *De meo autem Domino, Sanctissimo Episcopo Alexandro, rogamus tuum Sanctum Caput, ut tua utens consueta sapientia sustineas patienter. Credimus enim, quia & ipse una nobiscum voluntate consentiat: Etsi nunc ambigat, subtilitatem nominum quærens, ac minime intellecta confessione contentus*. Docent nos plura. Primò, quod Euphratesia Provincia, acceptis Joannis Patriarchæ litteris Synodum fecerit, deliberans de acceptanda pace. Secundò, quod ipsam acceptandam duxerit, excepta tamen præfata professione ac subscriptione, de qua nullam mentionem faciebant litteræ, & quam sola fama spargebat. Tertio, quod Synodus hanc relationem, timens fore ingrati, Patriarchæ suo facere noluerit per Synodales litteras, sed faciendam delegaverit per familiares litteras duorum ipsi amicissimorum Episcoporum: Theodoretî ac Andræ. Quarto, quod Metropolitæ Alexander de hac pace ne quidem audire voluerit. Quod repudiaverit etiam pacificatoriam Sancti Cyrilli epistolam. Interim Theodoretus Patriarcham rogat, ut ipsum patienter ad tempus sufferat, sperans suaviter inducendum ad saniorum sensum pacificatoriæ epistolæ, ac ad amplexum pacis.

Et hinc oritur quæstio, An iste Alexander vera fuerit Nestorianus Hæreticus? Respondeo
partem

partem affirmativam poterit suaderi ex ejus adducta superius opinione circa vocem, *Dei-para*. Etenim ipsam sine adjuncta voce, *Homini-para*, nolle admittere fuit dolosa ars hæreticæ istius blasphemix. Deinde Imperator Justinianus in suo contra tria Chalcedonenf Concilii Capitula Edicto adducit Hæresiarchæ Nestorîi ad hunc Alexandrum epistolam: Demonstrat fuisse penitus hæreticam, & addit fuisse scriptam ad Hæreticum
Act. 5. Alexandrum. Eandem Epistolam memorat in sua Lateranensi Synodo Sanctus Martinus Pontifex: Et adducit ejus verba palam hæretica. Justinianus videtur non caruisse fundamentis. Fortitan ad manum habebat Alexandri Rescriptum ad Nestorium. Certè pacem ille nunquam admisit: Per laicam Potestatem extrudi se passus est ex Episcopatu, & abivit in remotum exilium. Nullis Theodoretî, aliorum Episcoporum ac etiam Laicorum Magnatum potuit inslecti precibus. Certè hæc sunt non levia argumenta hæreticæ pertinaciæ ac perfidiæ.

Notanda sunt Theodoretî verba, quibus inter ceteros à pacificatoria Sancti Cyrilli epistola assertos articulos ponit & hunc: *Spiritus quoque Sanctus non ex filio, aut per filium habens substantiam, sed prodiens quidem à Patre, proprius verò filii, quia & ei consubstantialis sit, nominatur*. Hanc reditudinem conspicientes in litteris ipsis, & quasi è regione contrarium videntes eis, quæ ante conscripta sunt, collaudavimus Deum. Respiciant hæc pacificatoriæ epistolæ verba de Patribus Nicæni Concilii: *Non enim ipsi locuti sunt, sed Spiritus Dei ac Patris, qui procedit quidem ex ipso, nec ob id tamen secundum essentia rationem alienus est à Filio*. Theodoretus affirmat duo. Primò, quod Sanctus Cyrillus antea docuerit Spiritum Sanctum procedere ex Patre & Filio, aut certè ex Patre per Filium. Ex quo vides hanc distinctionem esse longè antiquissimam. Secundò docet, quod Sanctus Cyrillus in pacificatoria Epistola canet istius doctrinæ palinodiam.

Et quidem quod Sanctus Cyrillus Spiritum Sanctum ex Patre & Filio procedere docuerit, est longè certissimum. Etenim in libro, quem adversus Nestorium scripsit ad Imperatorem
Cap. 36. Theodosium, profitetur: *Filius immitit Spiritum Baptizatis, non alienum, sed eum qui ex illo est, & illius est proprius*. Et infra in eodem libro: *Deus Verbum, quatenus ex Deo Patre procedit, impertit ac immitit Spiritum suum, & ex propria natura in nos, quasi ex fonte quodam transfundit*. Et in libro ad Reginas: *Spiritus Sanctus naturaliter ex Patre est, & per Filium dimanat in creaturam*. Et in alio ad easdem Reginas libro: *Christus Dominus, licet ut homo Spiritum Sanctum propter nos suscipiat, ut Deus tamen eundem impartiri solet. His qui baptizantur, Spiritum Patris haud aliter atque proprium impartit*. Et infra in eodem libro: *Deus Pater omnia per Filium operatur in Spiritu Sancto*. Egregiè hoc demonstrat, & concludit: *Procedit autem per utrosque vivificus quoque Spiritus*. Et in duodecim Capitulorum Epistola: *Spiritus Sanctus non est à Filio alienus, Christi. Lupi Opera T.VII.*

sed perinde quoque ab illo, atque à Deo Patre procedit. Et in primo libro de adoratione in Spiritu ac veritate: *Substantialiter ex utroque nimirum ex Patre per Filium profuit Spiritus Sanctus*. Ecce palam ac disertè profitetur Spiritum Sanctum & ex Patre ac Filio, & ex Patre per Filium procedere. Nec desunt alia ejus testimonia.

Quod verò hæc in pacificatoria Epistola recantaverit, est longè falsissimum. Admirandus est Theodoretus, qui istud non erubuit scribere. Etenim hæc propositio, *Spiritus Sanctus est Filio proprius, ac ab ipso non alienus*, nequaquam importat solam consubstantialitatem, sed omnino etiam processionem. Abundè hoc lucet ex adductis testimoniis. Etenim duodecim Capitulorum Epistola in proluxiori suo contextu habet: *Spiritus Sanctus non est à Filio alienus, sed perinde ab illo, atque à Deo Patre procedit*. At verò nomen Capitulum verba ista redegit in hoc Compendium: *Spiritus Sanctus est Filio proprius ac naturalis*. In naturali proprietate omnino comprehendit & processionem. Nam & ipse etiam Theodoretus sic intellexit. Hinc verba ista in sua Capitulorum reprehensione sic invasit: *Proprium autem Spiritum Filii, siquidem ut ejusdem cum illo natura, & ex Patre procedentem dixit, simul constituebimus, & tanquam piam suscipiensem vocem; si verò tanquam ex Filio, aut per Filium existentiam habeat, hoc ut blasphemum & impium rejiciemus*. Credimus enim Domino dicenti: *Spiritus, qui ex Patre procedit*. Et Cyrillus denuò hoc unum reposuit: *Procedit ex Deo & Patre Spiritus Sanctus, secundum Salvatoris vocem, sed non est alienus à Filio*. Omnia enim habet cum Patre, & hoc ipse edocuit dicens de Spiritu Sancto, omnia quæcumque habet Pater, mea sunt. Etiam productio Spiritus Sancti: Sanctus Cyrillus ad hanc ex Filio processionem plenè profitendam ac stabiendam, consuit ista verba omnino sufficere. Ad majorem tamen expressionem addidit Domini verba; *Omnia quæcumque habet Pater, mea sunt*, esse intelligenda de Spiritu Sancto: Utique de ejus productione.

Sanctus Cyrillus hæc longè clarius illustrat in quarto libro contra Nestorium. Præmittit hunc fundamentalem articulum: *Filii procul dubio Spiritus est, ut qui per ineffabilem ipsius naturam procedat, & ipsi sit consubstantialis*. Palam docet ad hoc, ut Spiritus Sanctus sit Filii proprius, requiri duo: Non solam consubstantialitatem, sed etiam processionem. Et tandem concludit: *Filius probè novit se ipsum esse ex natura Deum simul cum Patre, & omnia quæ illius sunt, se habere, præterquam id solum, quod est Pater*. Itaque etiam dicebat ad illum: *Omnia mea tua sunt, & tua mea, & glorificatus sum in ipsis. Et ad nos ipsos, cum de Spiritu Sancto verba faceret: Omnia, quæ habet Pater, mea sunt*. Propterea dixi vobis, quia de meo accipiet, & annuntiabit vobis. *Ut enim procedit ex Patre Spiritus Sanctus, cum sit ipse secundum naturam, eodem quoque modo per ipsum Filium, cum sit ejus naturaliter, ipsique consubstantialis*. Apertissimè profite-
Cap. 3. tur

tur Spiritus Sancti ex Filio processionem omnino comprehendi in laudatis Evangelii testimoniis. Item ipsam comprehendi in eo, quod Spiritus Sanctus sit Filii proprius. Distinguit Spiritum Sanctum esse Filii proprium, & ipsum non esse ab eo alienum: Hoc in consubstantialitate, illud fundat in processione. Etiam in humanis aliud est Petrum esse Joanni consubstantialem, aliud Petrum esse Joannis: Hoc posterius omnino importat aliquam relationem. Et in Divinis præter Processionem nulla est relatio. Quid sit de hoc puncto, quinque contra Nestorium libros Sanctus Cyrillus omnino scripsit post Ephesinam Synodum, ac post pacem Ecclesiæ. Eos scripsit in gratiam Sancti Procli jam evecti ad Regiæ Civitatis Cathedralam. Sunt Apologia ac explanatio concionum, quas Sanctus Proclus ante istum Episcopatum dixerat in Nestorium. Et sic exploratum est, quod Sanctus Cyrillus sua orthodoxa de Spiritus Sancti Processione dogmata nullatenus recantaverit. Etiam in Nicæni Symboli, palam scripta post Ecclesiæ pacem, Expositione habet: *Spiritus Sanctus est Patri ac Filio consubstantialis, & profunditur quidem, seu procedit, sicut à fonte, à Deo & Patre, tribuitur autem creaturæ per Filium.* Adeoque & per ipsum procedit. Attamen à solo Patre, ut à primo fonte. Et ad hanc Dei Patris prærogativam significandam, melius ac profitendam, posteriores Græci magis probant hanc phrasim: *Spiritus Sanctus à Patre procedit per Filium.*

Quæstio est, Quo fundamento Theodoretus hanc orthodoxam & Sacrosanctam Beati Cyrilli ac totius Ecclesiæ doctrinam scribat esse blasphemam & impiam? Ratio dubitandi non est modica. Etenim omnes Græcorum Patres constanter docuerunt Spiritum Sanctum ex Patre & Filio, aut ex Patre procedere per Filium. Primus oppositi erroris fons est facinorosus Theodorus Mopsuestenus. Et haud dubiè Theodoretus hæc omnia noverat. Nihilominus non tantum in suo adversus Cyrilli Capitula Libro scripsit talia, sed etiam alibi. Etenim in quinto Concilio existat ejus ad Regiæ Civitatis Monachos Epistola, post varias in præfata Capitula contumelias adjunctas hæc: *Cyrillus blasphemavit & Spiritum Sanctum, non ex Patre ipsum procedere dicens, secundum Domini vocem, sed ex Filio esse. Et iste verò Apollinarij seminum fructus est. Propinquat & Macedoniæ malignæ cultura.* Etenim Macedonius admisit Dei Filii cum Deo Patre consubstantialem Deitatem, Spiritum verò Sanctum dixit creaturam, ideoque ipsum ex utroque per creationem procedere. Apollinarius inter Divinas Personas posuit gradus, dicens secundum ex primo, tertium procedere ex primo & secundo.

Est igitur non modica quæstio, Quo fundamento Theodoretus se præcipitaverit in tantas petulantias ac blasphemias? Respondeo aliud à me non sciri fundamentum, nisi pertinacem impressionem illi factam à Mopsuestensi Theodoro. Theodoretus enim contumaciter probavit omnia

Theodori præter blasphemias in librum Job, in Canticum Canticorum, in Psalmos, ac in alios Prophetas. Quod Spiritus Sancti è Filio Processionem crediderit esse à Macedonio aut Apollinario inventum errorem, nunquam credidero. Erat enim peritus Christiani dogmatis. Primarius Constantinopolitanæ Synodi scopus fuit eliminare novas istorum hæresiarum blasphemias: Hinc illa à Mopsuesteno Theodoro, Diodoro Tharsensi, aut nescio quo alio persuasa, censuit longissimè retrocedendum ab istorum etiam syllabis, ideoque ex antiquo Epiphiano Symbolo expunxit Spiritus Sanctus Processionem è Filio, & suo Symbolo imposuit solas voces: *Qui à Patre procedit.* Eas Theodoretus, præsertim ad Sancto Cyrillo contradicendum acerbè inflammatus, censuit Sacrosanctas, atque ita diversas illius voces studuit persuadere blasphemias & impias. Ego aliud nescio, paratus doceri meliora. Interim quod Constantinopolitani Patres in isto suo compendio recta venserint & Dei activam spirationem nullatenus voluerint excludere, est longè certissimum. Notandum item est, quod omnes Græcorum Patres, qui Sancti Cyrilli Capitula defenderunt, etiam professi sunt Spiritum Sanctum procedere ex Filio. Et isti Defensores fuerunt cuncti Græcorum Episcopi. Lucet ex actis Chalcedonenfis Synodi, ex quinto Concilio, ac ex multis aliis.

Adnexi Scholij Author sine fundamento dubitat, an præfens epistola sit veraciter Theodoretici. Quod sit, est longè certissimum. Etenim Theodoretus & pacificatorias Sancti Cyrilli litteras, & contenta in ipsis dogmata, & Maximiani Ordinationem, denique omnes pacis articulos promptè admisit, præter Nestorii degradationem. Hanc profiteri legitimam, ac præsertim anathematizare ejus dogmata, pertinacissimè recusavit. Et ita incurrit utriusque partis aculeos. Joannem Patriarcham, & omnes ei adherentes Episcopos offendit propter recusationem; Admisit atrociter momordit Alexandrum Metropolitanam, alioque plures, ac præsertim ipsum Nestorium. Hic enim tunc ad Theodoretum scripsit lachrymosas litteras, ad quas recepit responsum, quod existat in quinta Synodo, & quod ex alia translatione adducetur inferius.

CAPUT

SCHOLIION.

CAPUT XCVI. --184

EPISTOLA ALEXANDRI AD THEODORETUM, PER QUAM VOCIS QUIDEM PRODITIONEM ACCUSAT, DECLARAT AUTEM, QUOMODO EPISTOLAM FALSANTES, QUI CIRCA PAULUM EMESENUM, CYRILLO ÆGYPTIO OBTULERUNT.

Memor sum, quia quando sumus ad invicem collocti in loco qui dicitur Arbachimilas, tunc tuæ dixerim Sanctitati, dum certè nihil antè prætexuerim, quasi verum aliquid aliudè audiverim, ne fortè pacis hujus Legatus solam vocem, quæ est *Theotocos*, Ægyptiis detulisset. Et puto non absque Dei providentia fuisse id dictum. Ad nos namque pervenit Epistola Joannis, quæ nuper facta est ad Cyrillum, & à Cyrillo ad eum: Quæ circumferebatur in Urbe, in qua nomen, *Enixæ Deum*, tantummodò Ægyptius obtinens, tanquam cunctis erroribus propriis accommodum, multis eam laudibus prædicavit, dicens nunquam se aliter sapuisse, nec sapere præter hoc. Et verè dixit: Quia hoc est quasi arx totius ejus hæreseos. Et memor est utique Sanctitas tua, qualiter Ephesi positus communionem talis Epistolæ tota virtute refugerim: Dum certè illa valdè accusaret eas, quæ inerant Cyrilli Capitulis, blasphemias. In novella namque Epistola, dum transcurrissem totam partem, quæ etiam Cyrilli jacet in litteris, & contulisset ad eam, quæ tunc à vestra Religiositate conscripta est, reperi quia neque initia, neque fines illius ipsius Epistolæ posuerunt hi, qui ad Ægyptum directi sunt. Hoc autem claret non ex illis solum vocibus, quas idem transcripsit Ægyptius, sed & ex illis, per quas multis jurgiis & accusationibus & ipsum & ejus Capitula perfuderunt, & ipsius hæresim detestati sunt, qui tunc Ephesi conscribebant. Accipiet igitur, tunc ut dixi, Ægyptius per hunc unum sermonem eorum consensum ad omnia Conscripita sua hæretica: Et in nullis, in quibus pridem simulaverat veritatem, habet de cætero hæresis tutamentum. Et intentè legentibus Epistolam manifestus est ipse quoque, propriè veneni semper jaciens femina. Direxeram verò & easdem litteras, nisi nossem, quod eas tua Sanctitas habeat.

Idem Irenæus ait.

Christ. Lupi Opera T.VII.

Per hanc epistolam Alexander demonstrat suum circa vocem, *Deipara*, sensum non esse hæsternum aut novum, sed se semper eadem sensisse. Et probat hoc non dumtaxat ex suo cum Theodoro ante pacis Tractatum colloquio, sed insuper ex suis Actis apud Ephesum. Ex epistola, quam Ephesi ob insertam istam vocem noluit subscribere. Erat epistola Joannis Patriarchæ, & adjunctæ illi factionis, ad Imperatorem Theodosium, quam direxerunt per Joannem Comitem, in qua etiam continetur illa Catholica fidei confessio, quam postea Sanctus Cyrillus per pacificam laudavit epistolam, scribens eidem Joanni per Legatum pacis, Paulum Emesenum Episcopum. Joannes Comes ab utraque parte fidei professionem exegerat, & Orientalis Factio obedivit. Professio existat superius, & incipit: *Confitemur igitur Dominum nostrum Jesum Christum*, &c. Et comprehendit vocem, Cap. 17. *Deipara*. Et quidem solam sine voce *Homini-para*. Hæc sunt verba epistolæ: *Secundum hunc inconfusæ unionis intellectum confitemur Sanctam Virginem Dei Genitricem.* Interim epistola atrociter invadit Sancti Cyrilli Capitula. Et tamen Alexander ei noluit subscribere. Tunc enim facta est turpis illa Orientalium Episcoporum circa istam vocem discordia, quam Sanctus Cyrillus largè describit in litteris ad Regiæ Civitatis Clerum ac Populum, affirmans quosdam fuisse adeò averfos ab ista voce, ut paratiores essent manus perdere, quam illi subscribere. Et revera nemo subscripsit. Fuit formata in commune Factionis nomen, sine subscriptionibus. Præfens Alexandri epistola nobis edicit rationem.

Joannes Antiochenus, dum pacem inivit, noluit recantare. Hinc præsentem fidei professionem inseruit suæ pacificatoris epistolæ. Ita toti Mundo demonstratum voluit se semper eadem & recta sensisse: Et Ephesi, & Chalcedone, & in pace, & post illam & Sanctus Cyrillus professionem admisit. Audi Alexandrum: *In qua nomen, Deipara; tantummodò Ægyptius obtinens tanquam cunctis erroribus propriis accommodum, multis eam laudibus prædicavit, dicens se nunquam aliter sapuisse, nec sapere præter hoc. Et verè dixit: Quia hoc est quasi arx totius ejus hæreseos.* Hinc Alexander asseverat se à suo apud Ephesum judicio recedere non posse: Non posse aut Joannis aut Cyrilli litteris subscribere. Etenim etiam Sanctus Cyrillus laudatam fidei professionem inseruit suæ pacificatoris epistolæ. Et hinc utramque epistolam in ipsa fidei definitione probavit ac firmavit Chalcedonenfis Synodus.

Alexander adjungit suæ pertinaciæ rationem: *In novella namque epistola, dum transcurrissem totam partem, quæ etiam in Cyrilli jacet litteris, & contulisset ad eam, quæ tunc à vestra Religiositate conscripta est, reperi quia initia, neque fines illius epistolæ posuerunt hi, qui ad Ægyptum directi sunt,* Y 2 &c.

&c. Per novellam epistolam intelligit Joannis pacificatoriam, & addit istam fidei professionem, illique adjunctam Ephesi epistolam fuisse compositam à Theodoro. Huc usque id ignoravimus. Affirmat non omnem istam epistolam, sed solam ex ipsa extractam fidei professionem fuisse delatam Cyrillo: Exordium & finem fuisse prætermissa. Et putat quod pessimè. Ista enim damnabant Cyrilli anathematismos, ideoque horum præmissio est manifesta illorum comprobatio. Hinc ait Cyrillum fore in suis Capitulis plenè confirmandum. Quare concludit se non posse aut Joannis aut Cyrilli pacificatoris litteris subscribere. Nam qui subscribere noluit, dum aderat Capitulum damnatio, quomodo hac sublata possit manum apponere?

CAPUT XCVII. --185

Epistola Theodoretii, quam rescripsit Episcopo Alexandro.

Culpavi & ipse hujus rei causa Paulus: Falsa est. Et eorum memor sum, quæ Ephesi contigerunt. Novi subtiliter causam, tanquam si hodie facta sit. Et tanquam coram ipsis veritatem sic dico, quia mox ut legi redargutionem à te factam, dolui animo, sciens discretionem Sanctitatis tuæ. Mihique valdè displicuit, quod Mediator ejus, quæ dicitur, pacis factus, quia sciens perturbationem, quæ Ephesi facta est, atque molestiam, hac magis propositione usus est, & non illis aliis, quæ in Antiochia factæ sunt. Ego verò propter omnia necessarium arbitror, ut ubicumque jubes, conveniamus. Sed & Dominus meus Deo Amicissimus Episcopus Andreas. Si verò tuæ placuerit Sanctitati, ut & alii Episcopi veniant Hierapolim, aut in Zeugmate quatenus pariter, utrum si quid agendum sit delibermus (non enim parva causa versatur, sed principalissima omnium) scribere igitur dignetur Sanctitas tua prædicto Deo Amicissimo Episcopo & Domino Andree: Et si promiserit se adfuturum, dignetur Sanctitas tua significare mihi, quò veniam, & continuo adero.

Hæc Epistola, si vera credatur, non inexcusabilis mihi videtur. Potuit enim non ob hoc ei displicere Paulus Emefenus Episcopus, quia quasi non conve-

nientem fidei Catholicæ pacem fecerit, sed quia non ita ut infirmioribus consuleret Orientis Episcopis. Et certè ipsas unitivas Epistolas circa fidem paulò antè laudaverat. Immò nec unquam laudare desit.

Idem Irenæus ait.

SCHOLIION.

Præcedens Alexandri epistola commovit Theodoretii animum, Respondet plura. Primò, quod Paulus Emefenus malè egerit. Utique ad Cyrillum deportando solam Ephesinam fidei professionem sine adjuncta epistola: Sine ejus exordio & fine, quæ damnabant Cyrilli Capitula. Secundò, quod non venialiter peccarit, sed gravissimè: Quod commiserit crimen falsi. Duobus modis. Portando mutilatam epistolam, & affirmando ipsam esse totius Orientalis Diocæceseos. Et quidem Epheso scriptam ad Principem. Hæc enim omnia Paulus accusatur impressisse Cyrillo. Theodoretus tertio dicit eorum, quæ Ephesi sunt facta adversus epistolam sibi esse recentem memoriam, ideoque se dolere, quod ante pacis subscriptionem attentè ad illa non reflexerit. Et Paulum Emefenum denuò culpatur, quod istam Ephesinam perturbationem ac molestiam sciens, Cyrillo istam professionem obtulerit, & non illa quæ facta est Antiochiæ. Utique post Joannis reditum ex Ephesina Synodo. Tunc enim ille fecit Antiochiæ Synodum, & denuò damnavit Capitula. Ex hac epistola discimus, quod etiam novam fidei professionem emiserit. Quod Joannes plusquam quinquaginta Synodica fecerit adversus ista Capitula, Theodoretus affirmat in litteris ad ejus Successorem Dominum. Ista professio latet aut perit. Theodoretus tandem Alexandro suadet, ut ad hæc discutienda indicat Synodum suæ Provinciæ. Subnexæ subnotationis author non penetravit fundam epistolæ.

CA-

CAPUT XCVIII. --186

Epistola Andree ad Alexandrum, indicans quod neque ipse in aliquo judicet contra Nestorii personam, sed potius contra eos, qui non ita habebant.

Gratias egi Deo suscipiens tuæ Religiositatis litteras, per quas jussisti nos Zeugmate convenire. Primùm quidem, quod fruar Sancto & Paterno Capite; secundò verò quia, & de proposito negotio forsàn aliquid considerabimus, quod & nobis prosit, & expediat Orbi. Nec enim ad verborum pugnas, neque ad contentiones, neque ad concussiones conveniemus. Sed & nos parati sumus Paternæ tuæ Pietati acquiescere in his, quæ utiliter & secundum Deum proponit. Atque ipse rursus novi, quia piè sis dispositus circa nos: Nec te negabis nostro consilio, si quid apparuerimus utile suggerentes. De Sanctissimo verò Episcopo Nestorio quod deliberatione ulla non egeam (nec enim quidquam contra eum vel dicendum habeo, vel agendum, sicut nec adversus Sanctitatem tuam) & per alias litteras significavi jam sæpius. Conveniamus igitur, sicut placuit. Aut enim & in commune aliquid utile ex nostra deliberatione proveniet, aut saltem nos ipsi multa consolatione levabimur, invicem benevolentia nostra fruentes. Dignare verò, Domine, & omnium Domino consuetas orationes offerre pro nobis.

SCHOLIION.

Hæc epistola docet, quod Alexander Metropolitæ Theodoretii Concilio acquieverit, & Synodum convocavit in Civitatem Zeugmatis. Nempè ad discutienda Pauli Emefeni in pacis negotio Acta. An per simplicitatem peccasset, an per dolum. Secundò docet, quod Alexander in suis convocatoriis litteris sit durè invehens in Ephesinam Nestorii damnationem, suadens nullatenus admissibilem. Et Andreas respondit nunquam à se admittendam. Et revera, nisi forsitan in lecto mortis, nunquam admisit. Ephesini Latrocinii violentia Theodoro aperuit oculos: Usque tunc istam damnationem pertinax abjecit. Hinc Andreas, illi amicissimus, videtur ipsam nec in supremo spiritu admisisse. Notanda sunt verba: *Deliberatione ulla non egeo.* Et verba: *Et per alias litteras significavi jam sæpius.* Lupi Opera T. VII.

pius. Edicunt Andream in hoc negotio fuisse durissimum.

CAPUT XCIX. --187

Item verba Irenæi.

Epistola, *inquit*, Theodoretii ad Alexandrum, per quam promittit anathematizare quæ circa Joannis personæ doctrinam, nec ipse eorum pariter Communicator existere. Has ad hoc præcipuè posui, ut notum sit, quæ sint, undè impetitur vel Beatus Theodoretus, vel quisquis conscripsit.

Scit Sanctitas tua, etiam si minimè dixerò, quia propterea & Marbathimas prius, & in Hierapolim tunc adveni, & nullius alterius rei causa, nisi ut communiter tractaremus, quid agere deberemus. Et quod convenisset, manciparetur effectui. Quia igitur tuæ Sanctitati complacuit, ut conveniremus in Zeugmate, quæso Sanctitatem tuam, ut minimè differas. Omnia enim, quæ desiderat Religiositas tua, ut spero, facienda sunt: Et nullus in ullo tuæ Sanctitati resistet. Omnes enim & ut Patrem, & ut Dominum & reveremur, & reveriti sumus, & venerabimur. Quæso igitur iterum Sanctitatem tuam, fatigari dignare. In veritate enim credo, quia bonorum Author Deus, quæ ad nos attinent, dispensare dignatus est. Nec nos relinquet, ut aut offendamus in eum, aut confundamur apud homines, illuminans mentem nostram, & quod placitum sit ostendens. Nam & olim vestræ Sanctitati dixi, quia anathematizaverunt dogma Domini mei Sanctissimi, & Deo Amicissimi Episcopi Nestorii. Neque ego his, qui hoc fecerunt, communicabo. Et si tuæ complacuerit Sanctitati, & hoc inseri litteris, quæ à nobis sunt dirigendæ, fiet & hoc. Noli igitur immorari, quæso, per vestigia tua sancta. Deo tuo rem cedo: Et ipse gubernabit, uti novit, Sanctitatem tuam, & Humilitatulam nostram.

Y 3

SCHO-

SCHOLIION.

HAc epistola Theodoretus respondet convocatoriis Metropolitæ Alexandri ad Zeugmatensem Synodum litteris, promittens se adfuturum. Et quoniam illius contra pacis Acta odium & pertinaciam noverat, obtestatur ut & ipse non desit. Præcipuus enim Andræ ac Theodoretæ, postulantium hanc Synodum, scopus erat acerbum Alexandri animum emollire, & suaviter in pacem inflectere. Quare in hac epistola minatur plura, quam cogitaret aut faceret. Etenim Sancto Cyrillo aliisque Ephesini Concilii, qui Nestorium damnaverant, Patribus omnino jam communicabat. Etiam ipsi Maximiano, ordinato in locum Nestorii. Proinde liberaliter hic loquitur, ut Alexandrum componat, ac ita suaviter capiat. Quare Irenæus graviter errat, quod per hanc epistolam promittat anathematizare, quæ circa Joannis personæ doctrinam, nec ipse paver eorum communicator existere. Etenim Theodoretus fidei professionem, quam Joannes ad Cyrillum misit, & quam Cyrillus probavit, composuerat.

CAPUT C. --188

Ejusdem Irenæi.

Epistola, inquit, Alexandri ad Theodoretum, per quam suum tali conditione promissu adventum, si eis per litteras satisfaceret de his, propter quæ satisfactionem nitebatur exigere.

ET tua Religiositas novit, quod propter ejus rectam fidem etiam nolim & nunc venire, & tractare vobiscum de his quæ aguntur ut paria. Quoniam verò cognovi de reliquo, quæ jam data sit ab eis forma damnationis ejus personæ, nimis mihi ridiculum videtur anathematismum Capitulum petere à viro, qui Orthodoxum cum suo dogmate condemnavit. Et maximè quia tuæ quidem Religiositati videtur immutatum fuisse Cyrillum. Et nihil distat, an quis te condemnare compellat, si communicaveris ei, qui damnavit Orthodoxa prædicantem. Verumtamen quæ

tunc in Antiochia inter nos collocuti sumus, dicentes, Quod si Cyrillus illam conditionem susceperit, abjeceritque Capitula, pacem fieri convenit, scientes videlicet illud hæc diximus, quod hæreticorum Capitulum ejectio sit & rectæ fidei robur, & eorum quæ contra illam personam sunt gesta, subversio, & scandali generalis solutio. Quia igitur certum habeo, quod impius Cyrillus magis impius apparuerit ex his, quæ modò sunt scripta, & ipse non mutatus sit, sed eos, qui ei adjecti sunt, ut suos receperit, quomodo est possibile, ut ego ab eo anathematismum Capitulum petam, qui per ipsam communionem cum Cyrillo initam & personam deposuit, ac damnat, sicut integerrimè credimus?

Continuò namque veraciter & opprobrio & ridiculo erimus, si postquam prodiderimus Orthodoxam fidem, nunc derisoriam satisfactionem voluerimus exigere. Hæc necessariò arbitratus sum innotescere tuæ Religiositati, ut mihi des veniam, quod nusquam fatiger. Si autem quæ dictavit Religiositas tua, voluerit dirigere, & addatur etiam de ipsa persona, ut Antiochenus per sua nobis Scripta satisfaciatur de anathemate illorum Capitulum, & quia Orthodoxæ Prædicatorem nec ipse damnat, & nobiscum resistit usque ad mortem eis, qui expetunt ejus damnationem (non propter Personam, sed propter Orthodoxiam, quam prædicat illa persona) & dictaveris hæc mihi, quæ direxeris, ut & scriptum eorumdem exemplar accipiam cum subscriptione omnium vestrum, qui estis ejusdem Diocæsis Deo Amicissimi Episcopi, insuper autem & illud Authenticum, quod ab ipso transmittitur, si tamen voluerit satisfacere nobis, non abnuam fatigari. Dominus enim Nestorius non propter pravitatem vitæ circa eos est condemnatus, sed propter hæreticam damnatus est fidem. Qui igitur eum damnat, & ejus fidem pariter damnat. Ego igitur dupliciter scandalizor in Domino Joanne, tanquam qui & fidem prodiderit, & damnaverit eum, quem novit Orthodoxum, cum propria fide. Si autem vos nullo modo hæc offendunt, superfluum ego de cætero vobiscum convenio.

SCHOLIION.

HÆc epistola videtur non ad solam præcedentem, sed insuper ad quandam aliam, à Theodoro scriptam de eadem materia, respondere. Etenim respondet ad quædam, de quibus præcedens epistola nullam facit memoriam. Docet nos varia. Primò, quod Theodoretus Alexandro ut ipsum ad pacem inflecteret, promiserit Cyrillum cogere ad anathematizanda sua Capitula. Etenim sine hoc anathemate Alexander pacis nomen nec sustinebat audire. Et hinc respondet hanc exactionem jam esse feram, immò & ridiculam. Etenim qua spe, aut qua specie postu-

CAPUT CI. --189

Epistola, inquit, Andræ ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum, quam scripsit invitans eum, ut mox consentiret ad factam pacis compositionem.

AB hac, tuæ Sanctitati scribo, Provincia exii, multis adversus nos perturbatis ex calumniis Gemellini & Rabbulæ satisfacere volens. Undè modò præcipuè insistens, quæso Sanctum Caput tuum, ut vel nunc consideras opportuna descendens utilitatem, cogites de communionem ac pace cum cæteris Sacerdotibus ineunda. Nec enim vel ipsi à veritate recedentes, neque nos prodita pietate amplexi sumus pacem, sed duarum naturarum confessionem repientes in Scriptis, & impassibilitatem Divinitatis, quod maximè prius erat oppositum, seu resistens. Si verò non sunt anathematizata Capitula ab illo, qui fecerat ea, maximè quidem & illa respuit ea, quæ post facta est, recta confessio. Cogitet verò tua perfecta in Christo Sapientia, quod nec erat possibile illum sic accusatorem suum fieri evidenter, qui suspectus erat periculi sui. Et idcirco pax & conjunctio Ecclesiarum provenire non poterat, sed in suo statu schismata permanebunt, & contra invicem cujusque nostra contumacia, & adversus Ecclesiam à Paganis, & Judæis, & Hæreticis risus.

Nunc verò intendat Divinitas tua, quia ex quo in hoc condescensio facta est, quiescunt quidem scandala universa. Sopitur verò & quæ nunc usque diffusa est adversus Deum blasphemia, mortalem Divinitatem dicens, ut in Ecclesia adstruunt Sacerdotes. Quantum igitur bonum est, ut per ipsas Alexandrini litteras suadeatur universis, quod impassibilem & immortalem Divinam naturam oporteat confiteri? Hæc ex multo affectu, quem circa tuam habeo Sanctitatem, scribere audeo. Licet enim instar Capitulis in omnibus nos præcellas, sed integrè nostri, quod & à minimis membris sæpè solatium adferatur. Et si volueris, Domine, suavis à nobis aliquid paululum cedere, non longo temporis intervallo videbis, quanta utilitas ex hac causa proveniet. Omnes tuæ proprios Sanctitatis ego, & qui mecum sunt, valdè plurimum salutamus.

SCHOLIION.

HÆC Epistola scripta est anno trigesimo sexto istius sæculi. Est enim scripta post jacrum à Rabbala Edeffeno Metropolita anathema in Theodorum Mopuestiensem. Quis fuerit Gemellinus, ignoro. Omnino fuerit quis Ofihoenæ Provinciæ Episcopus, aut quis Edeffensæ Ecclesiæ Clericus, qui senem Rabbulam ad istud heroicum facinus accenderit. Item ignoro, quod Andreas extra Provinciam iverit. Ivit ad satisfaciendum multis, qui adversus ipsum erant perturbati ex calumnijs Gemellini ac Rabbulæ. Rabbulas enim non sola Theodori scripta, sed etiam ipsius Andree contra Sancti Cyrilli Capitula librum damnaverat, atque ita ab Andrea diffraxerat multorum animos. Proinde Andreas videtur Euphratem transiisse, ac processisse in Ofihoenam Provinciam, ad componendos istos animos. Et illa, quæ istuc audit ac vidit, ipsum permoverunt ad omnibus modis promovendam pacem. Hinc Alexandro Metropolita ex pectore scribit Cyrillum, licet non anathematizaret, tamen patenter recessisse à suis Capitulis, & à singulis eorum erroribus. Et esse rationes, ex quibus excusetur ab isto anathemate: *Quia nec possibile erat illum sic accusatorem suum fieri evidenter quis suspectus erat periculi.* Apertum anathema ipsum fecisset obnoxium degradationi. Hinc Alexandrum obtestatur, ut accedat ad pacem. Et hinc discimus tria. Quod Alexander usque tunc permaneret pertinax. Quod Andreas usque tunc vixerit. Quod fuerit vir non malus.

CAPUT CII. ---190

Epistola, inquit; Deo Amicissimi Episcopi Alexandri, quam rescripsit rogans, ne de hoc ei ulterius instaretur ab eis.

DE hoc Ecclesiastico negotio nihil tibi habeo quod scribere valeam, ab his quæ tuæ Sanctitati olim per Epistolam intimavi. Biennii enim tempus est, ex quo universa assecutus, quæ Scripto & absque Scripto à contrariis, vel à nobis prolata sunt, comprehendi, ut arbitror, Proposium Cyrilli hæreticum, & recte Fidei, quæ vindicatur à nobis, contrarium. Si verò cuiquamque aliter videtur de Directis sive Respon-

sis, suæ quisque voluntatis est dominus. Hoc verò dedi Responsum & Dominis per omnia Deo Amicissimis Episcopis, & Domino Theodoro, qui scripsit, ut hæc ipsa sentirem, quæ & tua Sanctitas scribit. De cætero igitur est supervacuum, ut aut ego scribam, aut tua Sanctitas aliquid super hoc indicet. Volo enim nosse tuam Religiositatem, quod nulla sit mihi pars cum communicantibus eis. Relinquere verò Ecclesiam propter violentiam sæcularem ob hoc differo tantum, sub testimonio veritatis, ne videar veluti desertoris, & proditoris Ovium Christi incurere adjudicationem.

SCHOLIION.

PER hanc epistolam Alexander revelata facie profitetur inita pacis odium, suamque contumaciam. Scribit varia. Primò, sibi esse certum, quod Cyrillus permaneat durus in suorum Capitulum hæresi. Secundò, quod eadem scripserit ad Theodorem, ideoque deinceps neutrum velit vel audire. Hi enim duo conjunctis viribus conabantur Alexandrum inflectere. Tertio scribit, quod ab Imperialibus Ministris jam fuerit monitus, ut aut pacem admitteret, aut Episcopatum & civitatem cogeretur relinquere. Et addit: *Hoc differo tantum, ne videar Desertor ac Proditor Ovium Christi.* Ex quo vides pœnales contra istud schisma Leges ex tunc incepisse seu fuisse in via. Memoratum ab epistola biennium non est ab inita pace computandum, sed ab habita noticia istorum Scriptorum, ac aliorum Actorum.

Andreas ac Theodoretus Alexandrum, quem altera studebant ducere ad pacem, altera manu ab ipsa divertebant. Retinebant enim, ac palam prædicare pergebant suum capitale odium contra Cyrilli Capitula. Suarum in ipsa calumniarum nolebant pœnitere, aut cantare palinodiam. Oportebat auferre velamen istud, aperiri oculos, revereri Capitula, exponere, demonstrare quod Cyrillus nunquam prava sed semper recta sensisset. Sic Alexander, & omnes ejus collegæ non poterant non acquiescere. Quanto cum honore Ecclesia postmodò suscepit Capitula, est supra expositum, & volo aliquid adere. Ea tanti fecit Cyrus Alexandrinus Episcopus, ut ipsa in suo infelici novem Capitulum Tomo non dumtaxat probaverit, sed insuper fecerit, quod in suo ad ejus Relationem Rescripto laudat Sergius Episcopus Regiæ civitatis. *Omnes impiarum hæresium Autores anathemati submissis, cum quibus & omnes contraditores duodecim Capitulum sapientissimi ac mirabilis Cyrilli, quos minime pœnitentes, sed in eodem usque ad finem errore permanentes, execrationibus condemnastis.* Eadem tanti fecit Paulus, Sergii post Pyrrhum Successor, ut in sua ad Theodorum Pontificem Relatione scripserit fuisse probata à Chalcedonensi Synodo. Quod est cum grano salis accipiendum.

Scio

CAPUT CIII. ---191

Epistola, inquit, Andree, quam super his rescripsit Deo Amicissimo Episcopo Alexandro, iterum rogans eum, ut cæteris adfessiret.

MULTUM contristor de Sanctitate tua, Domine, cogitans quantam festinationem, machinationemque instruat Dæmon ad perturbandam Dei Ecclesiam, quæ tuo est commissa regimini, invidens ei, quod sub te valde profecerit. Pro qua re ego victus in lecto ad has litteras proslivi. Et rogo Sanctitatem tuam, & tango vestigia, ut accomodum sive aptum tuæ vitæ præteritæ etiam nunc facias cogitatum, committens Deo exitum rerum. Non enim ita vixisti, nec talia sunt quæ per omnem vitam peregisti, ut despiciaris à bono Deo. Nec sic eum coluisti, ut de te omnino non cogiter. Sed valde confido, quia exitum quemdam mirabilem inopinatumque præstabit his hujus temporis tribus, quem nos interim cogitare non possumus. Quia ipse, sicut solet, post augmentum pessimorum potest solatium suum erga proprios Cultores ostendere. Quæso igitur, ut neque turberis, neque ab Ecclesia exire disponas. Hoc enim nimis est impium, & Mercenarii potius quam Pastoris opus. Nec inultum tot prodere animas, sed everfionem cunctorum, quæ prius mirabiliter operatus es, habens. Cogita verò, ut dixi, potentiam Dei: Et quia ille, qui & ea quæ in Cælo, & quæ in terra sunt, reconciliavit ad pacem, & membra Ecclesiæ divisa conjunget, & dabit tuæ satisfieri Sanctitati, ut aliis Sacerdotibus communices atque consentias. Quia & nos non simpliciter, nec velut si quis dicat, impiè ad hanc intentionem respeximus, sed cogitantes quid expediret Ecclesiis.

Idem Irenæus ait.

SCHOLIION.

HÆC epistola nos docet plura. Primò, quod Alexander se à sui Patriarchæ Joannis communionem discreverit, ac manserit pertinacissimus in isto schismate. Secundò, quod ab Imperialibus Ministris fuerit pressus, ut pacem admitteret, aut Episcopatu deposito discederet Hierapoli. Tertio, quod exire fuerit paratissimus. Quarto, quod fuerit magni meriti Episcopus,

ac

ac grandes fructus fecerit in ista Ecclesia. Quinto, quod Andreas speraverit hæc attendenda à Divina Clementia, ideoque & Alexandrum oportune liberandum ab hoc in sempiternam damnationem præcipitio. Sexto, quod cum magno timore ac tremore debeamus operari nostram salutem, dum tanta Christianæ Justitiæ Lumina videmus eclipsari, immò & excæcari, & ruere in reprobam sensum. Septimo, quod Andreas non fuerit pravus homo: Utpotè qui omni conatu studeat suum Metropolitanam ad mentem reducere.

CAPUT CIV. --192

Epistola Alexandri Episcopi, quam rescripsit Andrea, culpans eum, quod dum rectam fidem prædicant, communicent tamen Cyrillo, nullo modo recedenti ab hæresi.

GRatias quidem tuæ admonitioni ago, venienti ex affectu benevolentia; ut autem non multam charitatem propter nos expendas, quiesce quæso, à Monitis. Nam quia & impius Cyrillus hæreticus est, & qui ei, sicut scripsit, illam chartulam obtulerunt, Cooperatores facti sunt, magisque Principes perdicionis contra Orthodoxam fidem, scit amans Deum anima tua. Nam & ea, quæ pertinent ad Sanctissimum Episcopum Nestorium, qualiter disposuerint, suis animabus nequaquam parcentes, omittantur, Dei Judicio reservanda. Forsan verò & ille injustitiam committit, qui Religiositatem vestram velut irritantem accusat. Nam & Orthodoxi estis, & rectam fidem prædicatis, & estis operati confusionem, & dispensativè Orthodoxiæ hæresim miscuistis. Undè quiesce, quæso, monere nos: Nec vobis enim, Deo me confortante, nec Cyrillo communico, non anathematizanti evidenter hanc hæresim, neque communicantibus ei. Vos autem quod ad vos attinet peregristis, festinastis, cucurristis, Ovem perditam requisistis. Non vult ipsa inveniri, de reliquo quiescite. Coram terribili enim illo Tribunali utique videbimus invicem.

SCHOLIION.

PER hanc epistolam Alexander adeò manifestat suam pertinaciam, ut dicat se esse ovem, quæ nolit, licet perditam, quæri aut inveniri. Affirmat, quod nec Cyrillo, nisi anathematizanti sua Capitula, nec ullis ei communicantibus velit communicare, ideoque nec Joanni Patriarchæ, nec Theodoro, nec ipsi etiam Andrea. Addit hujus suæ pertinaciæ causam non esse damnationem Nestorii. Hanc enim, quantumvis injustissimam, esse tamen rem humanam, ac ideo dispensatoriè posse reservari Divino judicio. Suæ sententiæ causam affirmat esse hæretica Cyrilli Capitula, ac illius pertinacem in ipsis hæresim. Hinc concludit cum illo non posse communionem fieri, sed solam confusionem, quæ Orthodoxiam misceat cum hæresi. Hanc non esse dispensationem, sed prodicionem fidei, ac prævaricationem.

CAPUT CV. --193

Epistola, inquit, ejusdem, quam scripsit ad Joannem Germaniciæ, qui similiter eum pro pace rogaverat.

ET olim vestro congregato Conventu in Zeugmate, id est, Deo Amicissimorum Episcoporum atque Pastorum, ad quærendam salvandamque Ovem, quæ perierat, & omnem Pastoralis disciplinæ speciem ostendentibus, dum ego non possem ad altitudinem præstitæ vobis scientiæ pervenire, & inspicere penetrabilia penitentia abominationis Ægyptiacæ, multis aliis inter hæc motis, ut propositiones vestras minimè repetam & penitentiam, cognovistis quod adjaceat mihi, cooperante Deo, qui & lumen scientiæ nobis rectæ fidei donat, omnem piam condescensionem recipere, & impiam dispensationem refugere, quæ sit sub pacis obtentu. Et nunc autem nihilominus eandem tenemus sententiam. Intentio enim mihi est, ut ubique inconcussam conscientiam servem, & ab omni hæretica mixtione discretam terribilem Mysteriorum Divinorum & Cœlestium communionem. Si autem mihi, quod absit (præceptum namque habemus Dominicum, ut oremus, ne intremus in tentationem) ex Imperiali necessitate inbeatur, ut aut impij illius communionem ample-

ctar (modò enim nobis, ut exercitatis in aliis causis, facilia videntur universa) aut decem milia mortes excipiam, Deo me & tunc denuò roborante, noscetis quod vos ad persuadendum nobis sitis infirmi, sed nos proclives non simus ad perdendum, quod accepimus à Domino Christo, Depositem. Cujus procul dubio & restitutionem deposcemur ab eo.

SCHOLIION.

HÆc epistola nos docet plura. Primò, quod Zeugmatensis Synodus omninò convenit. Secundò, quod ab Andrea ac Theodoro postulata fuerit ad reducendam Ovem, quæ perierat. Utiq; Metropolitanam Alexandrum. Tertio, quod ipse quamquam plurimum tergiversatus, tandem comparuerit ad Synodum. Quarto, quod omnes Episcopi omnem charitatis speciem ostenderint ad ipsum instruendum ac reducendum. Quintò, quod ipsi persuaderi non potuerit Cyrilli penitentia, ideoque nec legitimitas pacis. Sextò, quod hæc non sit pia condescensio, sed impia dissipatio & confusio. Septimò asseverat se potius mille mortes amplexurum, quam istam pacem. Hinc rogat sibi deinceps à nullo fieri molestiam. Omnes fore infirmos ad istam persuasionem. Se fore firmum ad custodiam Depositi, de quo ad Timotheum, adeoque & ad omnes Episcopos scripsit Sanctus Paulus: *Depositem custodi.* Porro Joannes hic videtur pacem plenè admisisse, adeoque & damnationem Nestorii. Nam postmodò adfuit Chalcedonensi Concilio, & nullam penitus fuit exactus professionem. Proindè Nestorius, nativitate Germaniciensis, fuit derelictus à suis Civibus. Zeugmatis Episcopus videtur tunc fuisse Evoltius, seu Evortius, qui cum Joannæ fuit etiam Chalcedone.

CAPUT CVI. --194

Epistola, inquit, Andreae ad Oeconomos Deo Amicissimi Episcopi Alexandri, quod communicaverit Antiochenis, & reliquis omnibus.

AUDIO quod valdè irascatur Sanctissimus Episcopus, & per multa loca contra nos Epistolas dirigat, quasi viderimus Religiosissimum Episcopum Rabbulam. Quod quidem nondum contigit. Quod si & evenisset, nescio si quid

commune commissum sit, unde indignari debuerit. Qui enim semel communicavi Sanctissimo Episcopo Joanni, pacemque amplexus sum, ab ejus communione, & colloquio, aspectuque repulsus, repulsurus sum & hanc ultionem mihi imponere majorem. Nec si impiè, quod absit, egissem, mihi imponere valuisset. Quippè qui & Judæis colloquitur & Paganis, in præsentiam nostram venire non pertulit, quia Sanctissimo Episcopo Joanni communicavimus, quem dixi Orthodoxum. Forsitan verò & per singulos Episcopos expetendus sum singulas ultiones. Igitur ne semper noviter perturbetur, ecce apertè dilata est ultima Epistola ex Ægypto, clarè continens Orthodoxæ fidei Dogmata, ego & amplector pacem, & omnibus ubique Sanctissimis Episcopis communico: Et Sanctissimo Episcopo Sixto, & Cyrillo, & Maximiano, & Rabbulæ, & Melitenensi, & omnibus Ponticis, & à nullo discissus sum, dum apud eos omnes obtineant Dogmata veritatis, & unio atque pax Ecclesiæ ad gloriam Dei pertineat. Et confiteor Dominum Christum Deum esse atque hominem, duas naturas, unam Personam, humilia & sublimia de eo Divinis Scripturis inserta: Hæc quidem ut de homine, illa verò ut de Deo, inconcussa unitate obtinente, & uno existente, ut dixi, Domino & Christo. Si ergo vult de cætero ipse ut Catholicus cum Catholicis amplecti pacem, & liberare à scandalis naufragantes per discordias & contentiones nostras, faciet benè; si autem non vult, ego quidem contristabor, quod ita dispositus sit: Judex verò Deus est omnium. Nullus ergo mihi de cætero quæstiones importet. Clarè enim sententiam meam à principio aperui & nunc nihil novi deliberavi, sed quæ ab initio tenui, mox ut allata sunt litteræ. Atque utinam possibile mihi esset, ut omnes, qui non consentiunt, conjungerem adunaremque Ecclesiæ: Effetque mihi à Deo donata efficacia hæc, qua me arbitrarer maximum ad æterna reperisse remedium sive solatium.

SCHOLIION.

HÆc epistola est magni ponderis. Docet varia. Primò, quod Andreas, dum extra Provinciam ivit, omninò iverit ad Osihoenos: Ad componendos, quos ab illo distraxerat Rabbulas Metropolita, Cleri ac Populi animos. Secundò, quod Alexander suspicatus fuerit ipsum egisse cum Rabbula, composuisse pacem, rediisse in gratiam ac in communionem. Ex quo discimus tertio, quod Alexander non solius Nestorii, sed acer defensor fuerit etiam Mopsuestiensis Theodori. Quarto, quod Andreas tunc Rabbulam non viderit, attamen non fuerit alienus à redeundo in ejus amicitiam. Quintò, quod Alexander Andream, ob admistam pacem ac retentam Joannis Patriarchæ communionem

rejecerit à sua communione, alloquio, atque aspectu. Hinc Andreas infert, quod jam impunè possit communicare cum Rabbula: Quoniam ista pena non possit repeti aut ampliari. Quoniam Alexander non possit per singulos, quibuscum Andreas communicaverit, Episcopos exigere singulas istiusmodi ultiones. Et indignatur, quod Alexander, qui libere loquatur cum Judæis ac Paganis, nolit Episcopum loqui cum Episcopo, nequidem cum Metropolitana alterius Provinciæ, imò nec cum proprio Patriarcha. His igitur offensibus Andreas, detrectat ad ipsum deinceps scribere, ideoque illa, quæ ipsi referenda fuerant, scribit ad Æconomos Ecclesiæ.

Et scribit plura. Primò, quod pacificatoriam Sancti Cyrilli Epistolam iudicet plenè orthodoxam, ideoque & Ecclesiarum pacem admiserit. Secundò, quod cunctis huius pacis auctoribus Episcopis etiam ex animo communicet. Quod communicet, non soli suo Patriarchæ Joanni, sed etiam Nixto Romano Pontifici, pacis confirmatori, Sancto Cyrillo, Maximiano Constantinopolitano itemque Rabbula ac Melitineni Acacio, & omnibus Ponticis Episcopis. Imò & omnibus sub cælo: Dummodò tamen orthodoxis. Tertio, exponit orthodoxam de Dominicæ Incarnationis mysterio fidem, ipsam profiteatur, & addit profitendam etiam ab Alexandro. Quarto, ait hæc sua sententia non esse, sed se ita sensit statim ab allatis ac visis Sancti Cyrilli pacificatoriis litteris. Et ista sua sententia mox aperuisse. Et tandem concludit: *Utinam possibile mihi esset ut omnes, qui non consentiunt, conjungerem adunaremque Ecclesiæ. Essetque mihi à Deo donata efficacia hæc, qua me arbitrer maximum ad æterna reperisse remedium, sive solatium.* Ex quibus omnibus videmus Andreæ fuisse virum bonæ ac pacificæ mentis. Item videmus, quod Alexander se etiam à Romanæ Ecclesiæ communione separaverit, ideoque fuerit plenè schismaticus. Quia nempe Nixtus Pontifex pacificatorias utriusque partis litteras confirmaverat.

CAPUT CVII. --195

Epistola Pauli Emeseni Episcopi, ostendens ejus intentiones.

Domino meo, & propter omnia Magnificentissimo Magistro Militiæ Anatholio, Paulus clarè sciens, quod Magnificentia vestra valdè desideret cognoscere declarari Dei Pacem & ordinationem, nota facio, quæ per Dei gratiam Berthæ unà cum viro devoto Maximo Magistro cognovi ex eis, quæ scripsit Deo Amicissimus Cyrillus Episcopus: Quia per Dei gra-

tiam propositionibus nostris assensit, & omnia suscepit atque approbavit ex plurimis, quæ à nobis sunt. Quomodo enim non ita faceret, cum recta essent Dogmata, & Patrum sensibus consona? Pro qua re, Domine Magnificentissime & Gloriosissime, in omni voluptate esto, cognoscens quod per gratiam Dei velociter in Oriente vestro & Dei Ecclesiæ ordinem suscipiens competentem, pace consueta fruatur, vestra Magnificentia magis, quam magni æstimante, ut cæpta pax perfectum perducat ad terminum. Festinat verò ad Berthæam Dominus meus Sanctissimus, & Deo Amicissimus Joannes Archi-Episcopus, ut manifestissimè de omnibus colloquatur & statuatur. Dato enim per gratiam Dei principio, universa de reliquo ad correctionem perfectam prona erunt. Vobis namque incolumibus, Orienti nihil deerit ad integram dogmatum emendationem, & omnimodam Ecclesiarum tranquillitatem. Hæc scripsi sciens quod ea, quæ nunciata sunt, Magnitudinem vestram valdè lætificent propter amorem, qui in vobis est, Dei, & validum atque ferventem zelum circa Orthodoxiam. Prædictus verò Sanctissimus Archi-Episcopus iussit, ut per nos hæc bona nuncia vestra Magnanimitas disceret.

S C H O L I O N.

HÆc Epistola non est responsum, sed Relatio facta ex mandato Joannis Patriarchæ: Prædictus Sanctissimus Archi-Episcopus iussit, ut per nos hæc bona nuncia vestra Magnanimitas disceret. Ad hunc Anatholium extant plures etiam Theodoretii Epistolæ. Est omnino ille, qui Chalcedonensi Synodo adfuit, primus inter gloriosissimos iudices, Magister militum, Exconsul ordinarius, ac Patricius. Ejus consulatus concurrit cum quinto consulatu Valentiniani tertii Imperatoris, ad quinti sæculi annum quadagesimum. Septem annis post hanc epistolam. Ipsa enim data est statim post Pauli Emeseni ex Ægypto reditum, & nos docet plura. Primò, quod ille Antiochiam redux statim cum Joanne Patriarcha Berthæam adiverit, omnia communicaturus Acacio. Joannes enim cuncta privatim cum solo ferè Acacio egerat: hinc sine ipso nihil etiam voluit in executionem mittere. Secundò, quod Paulus clausas à Sancto Cyrillo litteras retulerit & ipsarum sententiam ignoravit, donec eas Joannes apud Acacium aperuit. Tertio, quod hac in re Joannes tantum detulerit Acacio, ut litteras non nisi apud ipsum, & cum ipso voluerit aperire. Quarto, quod Orientales Episcopi varias pacis condiciones ac vias Sancto Cyrillo obtulerint, & quod ipse se accomodaverit istis Episcopis. Joannes enim Patriarcha volebat videri victor, tanquam non ipse Cyrillo, sed Cyrillus ipsi cecidisset. Prævidebat suorum Episcoporum plures paci adversaturos, ideoque sibi

sibi opus fore autoritate principis. Hinc Anatholium, totius Orientalis militiæ Magistrum, sibi conciliatum voluit, ideoque Paulo Episcopo injunxit hanc cum omni reverentia relationem facere.

CAPUT CVIII. --196

Epistola, inquit, Cyrilli ad Rabbulam Edesseum Episcopum, nuntians quod omnino non recipit propositiones, quæ à Joanne sunt destinata.

Pissimo & Amatore Christi Imperatore dirigente Dominum meum Mirandissimum Tribunum, Notariumque Aristolaum, Christianum virum, & pro recta fide valdè certantem, ut ad pacem copularet Ecclesias, & scribente clarè, quod Antiochenus deberet prius subscribere quidem Nestorii damnationem, anathematizare verò scelestam ejus Dogmata, & tunc communionem nostram querere, scripsit ad me Dominus meus Religiosissimus, & optimus senex Episcopus Acacius incongruam quandam propositionem: Quasi ab Orientis Episcopis, magis autem, si oportet dicere, veritatem oporteret discere ab eis, qui ea, quæ sunt Nestorii, saperent. Nam dum eos oporteret sequi quod congruit, & juxta intentionem piissimi Principis, omniumque Orthodoxorum, anathematizare scelestam Nestorii Dogmata, è contrario petunt vacare universa, quæ à nobis scripta sunt sive in Tomis, sive in Conscriptioibus: Et sic, inquit, Ecclesiæ communicabunt ad invicem. Hoc autem clarè dicere est, quod oporteat nos rectam Fidem denegare, & Nestorii consentire blasphemias. Si enim nostra exterminamus, quæ se benè habent, & inexplorabiliter asserunt veritatem, & rectæ Fidei militant, approbavimus ea, quæ sunt Nestorii, & erimus admirantes ejus insaniam. Sed illorum quidem propositionem intelleximus. Contrastati enim sunt, quod blasphemante Nestorio, ab Orthodoxis contra eum sermones scripti sunt, & epistolæ. Qualia verò & nos scripserimus, sciet tua Perfectio, dum legis paria eorum. Ob hoc enim tuæ illa Religiositati direxi.

S C H O L I O N.

HÆc epistola altè clamat, quod Rabbula dudum ante jactum in Theodori Mopstreni libros ac personam anathema, intimam ac secretam cum Sancto Cyrillo familiaritatem habuerit, ideoque Epheso redux Joannis Patriarchæ Lupi Opera T.VII.

chæ factionem statim deseruerit: Licet non externo forsitan opere, tamen animo. Hæc enim epistola est scripta statim post conclusam pacem biennio aut triennio ante anathema, Cyrillus Rabbulæ exponit omnem pacis tractatum: Ejus exordium, progressum, finem, singula arcana. Et mittit cunctarum ultro citroque epistolarum exemplaria. Et existimo, quod omnia hæc, nescio qua via, perferutatus Presbyter, ex tunc cœperit moveri adversus suum Episcopum. At tamen tunc necdum scripsit famosam suam Epistolam ad Marim. Hanc non scripsit nisi post Anathema. Videtur non dubitandum, quia plures inter Cyrillum ac Rabbulam litteræ cucurrerint, ideoque Theodori anathema processerit ex mutuo consilio.

CAPUT CIX. --197

Epistola Maximini ad Alexandrum, quam scripsit, dum cognovisset de Andrea, & de Germaniciæ.

Valde confusus sum, cognoscens ex litteris tuæ Sanctitatis illum, qui est Germaniciæ, & eum qui est Samofatenorum, semet ipsos à sancto vestro dirupisse *Judicio*. Non crederem, si id nuntiaretur ab altero. Verumtamen & nos hæc ipsa pertulimus ab Alexandrino & Rossio. Reliqui enim cuncti per bonum Deum & sanctas Orationes tuas firmi persistunt. Qui verò sunt in nostro consinio, præcipuè qui Montana habitant, quibus & in Cappadocia & in Armenia negotiandi necessitas, multa millia malorum sustinent: Eò quod mihi Cæsareensis scripserit, & à me nec Rescriptum potuerit impetrare, nec ut ipse susciperem litteras ejus. De reliquo igitur adversus nostros implacabile prælium assumpserunt. Sed rogo Sanctitatem tuam, ut assiduas pro nobis preces digneris effundere: Ut & illius in semet-ipsam nequitia convertatur, & nostri perfectissimè roborentur.

S C H O L I O N.

Hic Maximinus erat Anazarbi Episcopus, Metropolitana secundæ Ciliciæ. Epistolæ epigraphe est mutila. Legendum erat. *Et de Germaniciæ Episcopo.* Vel: *Et de Germaniciæ Joanne.* Istarum tamen vocum altera possit subintelligi: hinc duxi nihil mutandum. Epistola facit plura. Primò, Alexandrum consolatur super Andreæ Samofatenensis ac Joannis Germaniciensis Episcoporum accessu ad pacem. Eos ha-

bet pro apostatis. Addit hoc nuntium fuisse sibi adeo mirum, ut alteri referenti non credidisset. Ex quo vides Alexandrum Maximino scripsisse suas querimonias. Secundò, dicit Alexandro in ista calamitate non deesse socium: Et quidem semetipsum. Etiam se tali modo esse desertum ab Alexandrino Episcopo, ac Rossio. Julianus Roscenis in secunda Cilicia Episcopus adfuit Chalcedonensi Concilio: An sit ille, ignoro. Tertio, affirmat ceteros suos suffraganeos permanere firmissimos. Secunda enim Cilicia fuerat per Theodorum Mopsuestenum non modicè corrupta: Ideoque admiranda non est hæc ejus pro Nestorio pertinacia. Quarto dicit, quod vicinorum montium incolæ, licet non essent suæ provinciæ, essent tamen ejusdem sententiæ, ideoque sustinerent multa malorum millia. Spectabant enim partim ad primam Cappadociam, in qua Firmus Cæsarænsis, partim ad secundam Armeniam, in qua Acacius Melitinenis erat Metropolita. Hi duo erant duo firmamenta Ephesini Concilii, ideoque istos suos subditos non tantum suaviter, sed etiam fortiter studebant ad sanam mentem reducere. Quintò dicit, quod sui Cilices, qui negotiandi causa quandoque transibant in præfatas provincias, acerbè tractarentur ab eisdem Episcopis. Sextò, quod præfatus Firmus ad ipsam scripsisset: Nempe ut istos suos montanos cessaret corrumpere. Septimò, quod Firmi litteras, nequidem admittere volerit, longè minùs respondere. Octavò, quod hac de causa sit inter ipsos implacabile bellum. Per hæc sua impia facinora conatur Alexandro adferre aliquid solatii.

Adn. Nor. Vide huc Jus Act. V. ubi Joannes definitioni Fidei verba S. Leonis addidit pro restatur, &c.

Epist. 133.

Extat Theodoretum ad Joannem Germanicenses Epistola, cujus est exordium: *Immemorem te amicitie nostræ non esse sciebam equidem, & liquidò novi. Sed ego Religionem tuam volebam & optabam rem perfectam præstare, communionemque illorum fugere, qui pietatem prodiderunt, & universorum Creatori susceptam de nobis curam adscribere. Affirmat quietem, in qua tunc debebat, esse sibi gratissimam, ac pergit: Docere quidem eos, qui jaclatis in nos calumniis adducti sunt, necessarium arbitratur, ac evangelicorum dogmatum veritatem ostendere, & armatum contra illam mendacium redarguere. Et post varia concludit: De nostra verò istuc, ad secundum Ephesinum Concilium, professione scribere nihil possum, priusquam cognoscam, quid de nobis præceperit piissimus Imperator. Necdum enim advenerunt litteræ. Epistola scripta est post Decretum, quo Imperator Theodosius Theodoretum circumscripto intra suam civitatem exilio conclusit, vacare justum ab omni ecclesiastico ministerio: Item post aliud Decretum, quo ipsum vertit accedere ad præfatum Synodum. Quorum omnium malorum radix fuit pertinax defensio Theodori ac Diodori, & præsertim Nestorii. Hinc apud multos suspensus fuit, quod non solas personas, sed etiam errores defenderet. Porro Joannem arguit, quod contra amicitie leges communicaret ejus adversariis & calumniatoribus: Nempe Theodori ac Diodori*

damnatoribus, nec non & defensoribus Capitulorum Sancti Cyrilli. Forsitan & Eutychanistis tunc incipientibus. Nam hi ex istis utique malè intellectis, capitulis duxerunt originem. Proinde hinc discimus Joannem ab Alexandro Metropolita, itemque à Nestorio, Diodoro ac Theodoro penitus recessisse. Uti plenè integer Episcopus adfuit Chalcedonensi Concilio.

CAPUT CX. ---198

Epistola, inquit, Theodoretum ad Helladium, indicans quod non abscesserit ab illis, quæ inter ipsos semel in negotio convenerunt, neque iniustitiae, quæ in illam personam commissa est, acquiescere patiatur.

QUANDO præcipuè litterarum consolatione nos oportuit frui, vehementior quippè nunc est erecta tempestas, tunc & ipsa fraudamur, & damnificamur ea, quæ nobis sola supererat. Ego quidem semel secundòque scripsi de his, quæ vertuntur, & postens commune consilium, & manifestans sententiam meam, & claram mihi tuæ Sanctitatis intentionem rogans, & nec semel impetravi Rescripta. Unam verò solam per totum tempus commendatitiam suscepi Epistolam. Et valde me obstupuisse confiteor. Vereor quippè, ne qua adversum nos accusatio veniens, opus namque tale multorum est, licet semper, præcipuè tamen hoc tempore, tuæ Charitatis turbidaverit puritatem, suadens quod relicta acie dediticii fuerimus effecti, & quasi quidam multipedes aut chamaleontes colorem secundum petras & folia verterimus.

Undè ad has rursus litteras venio, ac rogo ut Sanctitas tua eadem sit circa nos. Adjuvante siquidem gratia Dei, non imitamur varios reumatum cursus, qui interdum quidem huc, nonnunquam verò illuc recurrere solent, sed festinamus in eis, quæ à principio deliberavimus, quæ recta sunt, permanere, & tristia, quæcumque venerint, sustinere, & nutum desuper expectare. Undè eam quidem, quæ ex Ægypto est directa, Epistolam, quia orthodoxa, recepimus; mercedem verò, quas pro eadem sua recta fide poscit, qui eam vix tandem discere valuit, ut odiosam Deo, & abominandam sumus averfati.

Nam quis unquam eorum, qui sub pietate nutriti sunt, mercedem recte fidei homicidium postulavit? Vel quis tribuit postulanti? Aut quis veracem appellet eum, qui sine mercede honorare noluerit veritatem? Demus enim non esse malam, quæ est petita, mercedem: Docuerit. Mihi enim videtur, nec illum nominare perfectum, qui propter Regnum Cælorum virtute animi pol-

let, sed quem boni detinet amor, & qui bonum propter ipsum complectitur. Et testatur hoc Dominus, dicens ita: *Qui diligit me, implebit Mandata mea. Et non ait: Qui desiderat Regnum Cælorum. Sed, Qui diligit me.* Si verò & meminit ubique mercedem, aliquando quidem dicens, *Quoniam ipsorum est Regnum Cælorum*, aliquando verò, *Quia ipsi hereditate possidebunt terram, & quæcumque sunt talia, hoc facit ostendens propriam largitatem, & animas fastidiosorum ad bona sustollens; perfectorum verò est proprium proclamare: Mihi vivere Christus est, & mori lucrum.* Philipp. 2. *Et ego enim non tantum ligari, sed & mori paratus sum pro nomine Domini nostri Jesu Christi. Et complaceo mihi in infirmitatibus, in persecutionibus, in seditionibus, pro Christo. Quando infirmus, tunc potens sum.* Sed iste Orthodoxæ Assertor, seu Præceptor egregius, mercedem Orthodoxæ fidei exposcit. Et mercedem scelestam, & bestiis sanguinem potantibus concedentem. Verùm clamemus ei: *Quia Dils tuis culturam non exhibemus. Et imaginem, quam statuisti, auream non adorabimus. Talem tenemus sententiam, Deo Amicissime Domine. Nullus igitur nos apud vos impetat, velut alia sapiamus. Sed orate ac deprecamini Deum, & animam nostram, quæ infirma est, roborare, & corpus, quod graviter est dispositum. Dexter enim pes meus torpore detentus lecto nos rursus affixit. Sed novi, quod & hoc utiliter atque salubriter dispensaverit universitatis Inspector.*

SCHOLION.

HELLADIUS Tarsensis Episcopus, primæ Ciliciæ metropolita, erat unus istorum quatuor, quos ob nimiam pertinaciam Sanctus Cyrillus à pace excluserat. Quare præfens Epistola docet primò, quod Theodoretus istam exclusionem parvi fecerit: quod familiarem cum Helladio communionem non deseruerit. Secundò, quod pacem admittere noluerit, nisi quasi de consilio, & consensu Helladii. Hinc per iteratas litteras exposcit istud consilium. Tertio, quod Helladius istas propositiones adeò indigne tulerit, ut nec Responso fuerit dignatus. Judicabat enim Theodoretus, dum de incunda pace, & citra Capitulorum anathema admittendis Cyrilli litteris vel cogitaret, esse servilem relicta acie dedititium, multipedem Chamaleontem. Et quia Theodoretus hæc ipsi timet revelata facie intimare, refert in susurriones. Super his Theodoretus se purgat, studet redire in gratiam Helladii, & quartò dicit, quod pacificatoriam Cyrilli Epistolam judicavit Orthodoxam, ideoque & non potuerit non admittere. Quintò, quod tamen non admisit mercedem, quas Cyrillus exegit pro ista Epistola: *Quod ipsas abominandas duxerit. Nempe degradationem Nestorii. Et ipsam appellat homicidium. Etenim iniqua Episcopi degradatio est omnino homicidii.* Lupi Opera T.VII.

dium. Hinc etiam Sanctus Optatus Milevitanus Episcopus Donatistas cunctis Catholicæ Ecclesiæ Episcopis, quo irregulares ac irreparabiles redederent, penitentialem manum imponentes, frequenter appellat homicidas. Quia nempe in illis licet non vitam, tamen occidebant honorem. Sextò Theodoretus affirmat, quod istam damnationem nunquam sit admitturus, utpotè mercedem scelestam, & congruam bestiis sitientibus humanum sanguinem. Affirmat Cyrillum esse istiusmodi hominem. Septimò, quod potius idololatram parraturus sit, quam admitturus istam damnationem. Nempe nullatenus credebat Nestorium sapuisse aut docuisse hæretica.

In Constantinopolitana collatione Severiani Episcopi adversus Theodoretum, uti Nestorianum, multa declarant: inter cætera, quod Sanctus Cyrillus ipsum exclusisset à pace. At verò Hypatius Ephesiorum Episcopus respondit: *Nos ad omne Orientale Concilium Epistolam ipsam à Sancto Cyrillo scriptam, invenimus. Ostendite autem, vos, quod in unitione hunc ex illa pacifica & coadunante Epistola substraxit. Quid autem amplius, verbis derivare, an per condemnationem inferre contumeliam? Sic ergò ipsi beato Joanni, & omnibus qui cum eo fuerant Ephesi, & per condemnationem injuriantes illud indulget Beatus Cyrillus, multò magis qui tantummodo verbo in eum peccaverunt, indulgentiam præstitit. Sed & invenimus in Theodoretum litteris, quas ad Dioscorum fecit, quia & secundo in his, quæ contra Nestorium scripta sunt, scripsit. Et quando contra Julianum vel Apompeos conscripsit, libros ipsos destinavit in Antiochiam Beatus Cyrillus, & rogavit Beatum Joannem ostendere illos præclaris Orientalibus Doctoribus. Et quia ostensis eis scripsit illi Theodoretus, & rescripsit ei Beatus Cyrillus, diligentiam & affectum ei testificans. Et quia duas ab ipso suscepit Epistolas, quæ & custodiuntur apud illum, nullam de eo contumeliam designantes. Quæ omnia sunt longè verissima. Nihilominus præfens Epistola demonstrat istam amicitiam non fuisse ex integro fraternam.*

Notanda ac veneranda sunt hæc Theodoretum verba: *Quis veracem appellet eum, qui sine mercede honorare noluerit veritatem? mihi videtur nec illum nominare perfectum, qui propter regnum Cælorum virtute animi pollet, sed quem boni deloculat amor. Et qui bonum propter ipsum complectitur. Largius ac lucidiùs sua sentia exponit in Commentario super caput octavum Apostolicæ ad Romanos Epistolæ: Non est amandus Deus propter bona promissa, sed illa propter ipsum sum expetenda. Neque enim qui sincerè in aliquem divitem affectus est, eum propter opes & facultates diligit, sed propter suum in eum affectum, diligit etiam res, quæ ad ipsum pertinent. Ita etiam divinus Apostolus inquit: nollem habere regnum Cælorum & omnia quæ videntur, & quæ intelligentia percipiuntur, & tot ac tanta alia hic ac ter, sine dilectione in Christum. Si quis autem mihi tum præsentia, tum futura molesta & aspera proposuerit, & temporalem atque æternam mortem, & longissimum in gehenna*

supplicium, unâ cum dilectione in ipsum, libentius & alacrius hæc susciperem, quam illa magna ac præclara, & quæ verbis exprimi nequeunt, Dei dilectione frustratus essem. Docet tria. Primò, quid sit veraciter casta Dei dilectio. Secundò, quod tali dilectione Deus debeat ab omnibus diligere. Tertiò, quod omnia nostra opera debeant ex tali dilectione procedere.

CAPUT CXI. ---199

Epistola, inquit, Helladii ad Alexandrum, indicans quod propter eam, quæ facta est, causæ prodicionem Cilices convenire placuerit.

IN omnibus gratias agimus communi Domino & Salvatori Christo, qui nos dignos fecit propter desiderium sui, & piæ fidei confessionem, in medio ebriorum plurimorum spiritales amplecti vigilias. Magis autem gaudemus, quia instar Capituli tuam inscripsimus Sanctitatem in certaminibus: Quæ hic, qui tentationes exercitari permisit propter nostrorum multitudinem delictorum, hoc quo voluerit modo, ipse compescet. Maximè si pro pietate certantes firmo statu Adversariis resistamus. Quia verò consequens erat, ut postquam cognovimus execrandas impiorum passionem, colligeremus Deo Amicissimos hujus regionis Episcopos, ut deliberarent unâ nobiscum, quid sit agendum, hoc facere Deo propitio habemus paratum. Ea verò, quæ tali Episcoporum Synodo formari contigerit, nota utique faciemus tuæ Sanctitati. Ora pro nobis Domine per omnia Deo Amicissime.

SCHOLIION.

Helladius Tharsensis Episcopus, unus istorum quatuor, quos Sanctus Cyrillus à pace excluderat, dudum mansit pertinax. Nam etiam in hac Epistola, initam pacem appellat execrandas impiorum passionem. Et addit, se in medio plurimorum ebriorum amplecti spirituales vigilias. Hinc fuit plurimum gavisus de simili Alexandri pertinacia. Et ipsi significat à se esse indictam Synodum, ad pleniorum hujus causæ discussionem: Et spondet acta referre. Ista Synodus haud dubiè fuerit facta in ipsa metropoli.

CAPUT CXII. ---200

Epistola, inquit, Maximini secundæ Ciliciæ ad Alexandrum, qua indicavit, quoniam convenientes certam quædam desinierunt de causa, quæ agebatur.

Quoniam nihil eorum, quæ hic fiunt, tuam latere convenit Sanctitatem, necessariò & nunc, quæ statuta sunt à nobis, tuæ Sanctitati innotescere festinavi. Quorum direxi & paria. Dignetur ergò his inspectis, Religiositas tua, quæso, huic causæ auxilium ferre, tam per sanctas orationes tuas, quam per eam quæ tibi inest boni constantiam. Universam tecum constitutam Fraternitatem ego, & qui mecum sunt, salutamus.

SCHOLIION.

UTi Helladius Tharsensis, ita Maximinus Anazarbensis Episcopus, Metropolita secundæ Ciliciæ, egit eadem de causa Synodum, & per præsentem Epistolam refert ejus Acta. Deinde Alexandrum hortatur ad perseverantiam in pertinacia, & ad præstandum causæ auxilium.

CAPUT CXIII. ---201

Synodus Anazarbensis. Sancta Synodus secundæ Ciliciæ, quæ per gratiam Dei in Anazarbo Metropoli convenit, interlocuta est quæ subjecta sunt.

Mota immodica perturbatione contra piam fidem, & infamibus vocibus aures hominum circumsonantibus, ex litteris piissimorum & Amicorum Christi Imperatorum, quæ omnes Deo Amicissimos Episcopos pariter convenire jusserunt, ad Ephesiorum Metropolim venimus. Sed Cyrillus, Alexandrinorum quondam civitatis Episcopus, manu, qua Patrum in fide non permanens eam duodecim Capitulis commovere tentavit, & Anathematismos adjecit, per omnem terram monstrans propriam putritudinem: Hic priusquam cuncti Deo Amicissimi Episcopi convenirent, circa quod Amicis Christi nostris

Im.

Imperatoribus placuit, præsidens ex autoritate Concilii usurpavit sibi metipso Judicium, & calumnia circumvento Deo Amicissimo Episcopo Nestorio, qui & absens erat, nec à fidei pietate recesserat, ut putavit, condemnationem supplicium.

Nos igitur, qui undique convenimus, Orthodoxi Episcopi ex Orientali regione, diversisque Provinciis, deposuimus eum, alienumque à Sacerdotio fecimus, unâ cum Memnone Ephesio, qui & in omnibus ei cooperatus est, & impiam voluit hæresim roborare. Reliquos verò, qui eis assenserunt, communionem privavimus, donec suum cognoscentes errorem, impia quidem Dogmata Cyrilli anathematizaverint, sanæ verò Patrum confessioni acquieverint. Hæc dum cognovissent Amatores Christi Imperatores, atque approbassent, confirmassentque damnationem, quæ super eos à nobis facta est, jusserunt unumquemque Sanctorum Episcoporum ad propriam reverti Provinciam.

Verùm quoniam nunc convenientes in Anazarbo Metropoli propter Ecclesiasticas curas, agnovimus, quod nonnulli præter illa, quæ tunc in commune placuerunt, non egestis Cyrilli Capitulis, ab eoque ea quæ exposuit admittentes, in communionem receperunt eundem Cyrillum, placuit convenientibus nobis, ut Cyrillum quidem sic habeamus, ut habuimus, & antè, damnatum, eos verò, qui eum receperunt in communionem, non respuentem per propriam subscriptionem hæretica, quæ exposuit, Capitula, esse nobis à communionem alienos, donec ea, quæ pridem communiter placuerunt, effectui mancipentur: Et anathematizet Cyrillus impia Capitula sua, permaneat verò in fide trecentorum decem & octo, qui Nicææ convenerunt, neque adjiciens ei, neque auferens aliquid. Non patiemur autem, cooperante nobis Domino Christo, aut Cyrillum quasi Orthodoxum in communionem recipere, aut eos qui ei adjuncti sunt, nisi hæretica Capitula illa omnibus fuerint modis expulsa: Et si ad ignem, & ferrum, ferarumque dentes nos oporteret congregari.

Maximinus Episcopus Anazarbi consensio Sanctis, & subscripsit.

Secundùm hanc subscriptionem universi subscriperunt.

SCHOLIION.

Hæc sunt Acta Synodalia, transmissa per præcedentem Epistolam. Agunt tria. Primò, exponunt utriusque partis Acta apud Ephesum. Et quidem cum insigni mendacio. Etenim affirmant Nestorium fuisse absentem à Synodo. Est lucidè falsum. Pridè enim fuit tertiò citatus, & adesse non voluit, ideoque

Christ. Lupi Opera T. VII.

fuit contumax, non absens. Secundò, Ephesiam Sancti Cyrilli, à se ob Capitula patratam, damnationem iterant & confirmant. Et adjungunt damnationem omnium illorum, qui præfatum Cyrillum sine Capitulorum anathemate in communionem admiserint. Licet non exprimant, atamen damnant suum Patriarcham Joannem, & ceteros omnes Episcopos ac Populos, qui cum ipso admiserant pacem. Tertiò, confirmant suam Chalcedonensem conjugationem, qua jurant Cyrillum non admittere, nisi anathematizaret Capitula. Et addunt: *Et si ad ignem, & ferrum, ferarumque dentes nos oporteret congregari.* Hæc addunt contra pœnalia Edicta Imperatoris Theodosii. Atamen suam conjugationem temperant. Etenim jurant Cyrillum, licet pœnitentem ac anathematizantem, non admittere nisi ut Laicum. Hic parati sunt ut Episcopum admittere.

CAPUT CXIV. ---202

Epistola, inquit, Deo Amicissimi Helladii ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum, per quam indicavit, quod convenientes Episcopi secundæ Ciliciæ certam formulam dederint de causa, quæ vertitur: Quam primæ quoque Ciliciæ Episcopi approbant.

Quoniam quidem Synodus Deo Amicissimorum secundæ Ciliciæ Episcoporum colligenda erat, agnovisti utique omnino Deo Amicissime. Quia verò & congregata sit, & formatum sit ab eis, sicut & mandaverunt nobis per Deo Amicissimum Presbyterum Mopsuestiæ Olippum, ut in illa damnatione habeatur Ægyptius, cui olim suppositus est, donec anathematizet impia illa Capitula, & hi verò, qui ei communicant, excommunicati habeantur: Necessariò & nos amplectentes hunc pietate zelum, Apostolicisque dogmatibus, Sanctorum verè Episcoporum, sequentes quoque Apostolicum eorum Propositum, & acquiescentes his, quæ ab eis synodaliter exposita sunt, tuæ mandavimus Sanctitati, ut si quidem possibile est, huc usque fatigeris, subscripturus ipsi Synodico, quod & facere debes; si verò ab hoc aliqua fortè violentia prohiberis, quamquam nihil sit hoc violentius, sicut & tu Deo Amicissime utique dicis, nisi fortè corporalis infirmitas, innotescere nobis dignare per litteras, quod placet. Impossibile est quippe, sicut nos æstimamus, etsi hoc multoties millies simulent

Z 3 hi,

hi, qui susceperunt Ægyptium, nihil obesse pietati, subsistere Apostolicum dogma, nisi fuerint abjurata illa scelestæ Capitula.

SCHOLIION.

PRæfata tria ab unius Provincia Synodo attendari, erat grandis audacia. Hinc Maximinus Metropolitæ omnibus nervis studuit suam Synodum firmari ac subscribi per alias Provincias. Proinde ejus Acta statim transmisit ad Metropolitanam Helladium. Per insignem Legatum: Olippum Presbyterum Mopsuestiensis Ecclesiæ. Possit esse quod non dumtaxat præsentis Episcopi Meletii, sed etiam proximi Antecessoris, scelerati Theodori, fuerit presbyter. Est omnino verisimile. Hinc & ipse pro Nestorii & persona & dogmate fuerit audacissimus. Interim Helladius quantumvis probaret facinorosam Synodum, solus tamen non præsumpsit subscribere. Hinc ad se evocavit Alexandrum Hierapolitanum: Quod conferrent, & simul subscriberent. Et hinc lucet, quod Helladius non celebraverit Synodum. Videtur indixisse.

CAPUT CXV. --203

Epistola, inquit, Deo Amicissimi Episcopi Dorobei, Metropolitanæ Mæsiæ, ad Antiochenum Joannem, quam scripsit ex opinione advertens, quod Alexandria inter Paulum & Cyrillum convenerit.

Qui naufragaverunt à pia Fide nostra, quæ unit sarparis proprii fulcita, inter multas hic opiniones disseminant, dicentes, quod Religiositas tua, & qui cum ea sunt, Sancti Episcopi acquieverint ad Ægyptii communionem, non damnatis Conseriptionibus duodecim cognitæ. Blasphemia eò quidem ora sumpsit, quod ipsa Capitula perfectis quidem sint probabilia, his verò, qui capere nequeunt, aliena. Unde, inquit, rogati Ægyptii in communionem Orientis Sanctam Synodum receperunt. His ita disseminatis ab ipsis, alteram fraudem machinati sunt contra pios. Integra siquidem civitate simpliciores volentes decipere, proprios servos atque Domesticos, & alios quosdam colligentes ante auroram, in forum, quod dicitur Constantini, sub prætextu litanæ, convenire fecerunt, præparantes ut unus occurreret Populo cum Crucibus & Cereis: Ille Deceptor, qui ab illis Desertoribus est illicitè ordinatus.

Sed non diu fraudem suam tegere valuerunt,

sed deprehensi nolendo fortiores operati sunt Populos, persistentes in sua pietate, qui discentes hunc dolum declinauerunt errorem. Dum verò eis nec ista sufficiunt, sinxerunt ab Admirandissimo Aristolao litteras ad Maximianum fuisse transmissas, quas & in publicum in ambone legi fecerunt; Narrantes sic pacem factam fuisse inter Sanctitatem vestram & Ægyptios, ut vestra calculo Sanctitatis & Maximiani Ordinatio firmaretur, & Sanctissimus ac Deo Amicissimus Episcopus Nestorius condemnatus reputaretur. De his igitur universis subtiliter discere volens, coactus sum Reverendissimum Presbyterum Eustochium, cumque ipso Thomam Monachum destinare, rogans ut nos per vestras litteras digneris instruere veritatem. Omnem, quæ tecum est, Fraternitatem ego, & qui mecum sunt, salutamus.

SCHOLIION.

HÆc Epistola docet plura. Primò, Quod Aristolæus Tribanus factam pacem, ac ejus Articulos statim ex Ægypto, antequam se daret in reditum, transcripsit ad Maximianum Regiæ Civitatis Episcopum. Secundò, quod hæc litteris animatus Maximianus studuerit expurgare Martianopolim, Hæreticum Dorotheum extrudere, ac inthronizare consecratum à se, ac ab isto nuper Populo abjectum Saturninum. Tertio, quod præfatas Aristolæi litteras curavit ex Ambone solemniter legi ad istius Ecclesiæ Clerum ac Populum, atque ita ipsos disponi ad receptionem Saturnini. Quarto, quod ad ipsam facilitandam curaverit indici solemnem Litanias, ordinandas ac inchoandas in foro Constantini. Porro Pontificaliter ornatus Saturninus illic stabat cum Crucibus, Cereis, accepturus Populum, & cum ipso processurus. Expleturus officium Episcopi, atque ita deinceps mansurus in isto gradu. Ex quo vides sacras cum Crucibus & Cereis Litanias ac Processiones esse antiquissimas apud omnem Ecclesiam. Verumtamen ab Hæretico Dorotheo seductus Populus nec arti acquievit, nec litteris. Saturninum denuò ejecit.

Epistola etiam docet, quod statim ad prima initæ pacis nuntia varii rumores per omnem Orientem cucurrerint. Sparsi à variis, præsertim Catholicis. Primò, quod Orientales Episcopi non admisissent Ægyptios, sed hi illos: Et quidem rogati. Quod Ægyptii essent victores. Secundò, quod Sancti Cyrilli Capitula non dumtaxat non essent anathematizata, aut anathematizari digna, sed è contrario quod essent rectissima: Et pro talibus admissa ab Orientalibus. Quod solis imperitis viderentur devia; apud omnes verò perfectos essent probabilia. Hoc est, probatissima. Hoc enim sensu Antiquitas accepit vocem, Probabile. Ita & Sanctos Patres passim appellavit Probabiles. Et isti Rumores multis

multis fuerunt offendiculo. Dorotheus sibi imprimere non potuit quod Antiocheno Joanni talia vel in mentem venissent. Hinc ad ipsum destinavit Presbyterum Eustochium, ac Thomam Monachum. Quapropter hæc Epistola fuit scripta ante reditum Pauli Emefeni, ac Aristolæi Tribuni.

CAPUT CXVI. --204

Idem hanc posuit Epistolam, Deo Amicissimis, & Sanctissimis Dominis meis, & cum omni reverentia nominandis, Sanctis Communitatibus, Alexandro & Theodoro, Eutherius Gaudere.

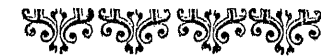
Divinum Sanctitatis vestrae zelum, qui ubique pervenit, nocte dieque fulgentem, clamant jam universa terra & mare, à quo & nos, valde segnes, stimulari sumus ad honorum desiderium, piæque confessionis instantiam, ita ut audeamus per litteras deprecari, & de eis, quæ agenda sunt, commonere. Perclaruit igitur hoc esse justum præsentem in tempore, ut adjiciat Sanctitas vestra cæteris rectitudinibus suis & hoc studium, quod nunc exigit tempus, ut dirigatis aliquos cum communi hac formula, & litteris accommodis ad Occidentis partes, & excitetis ad hoc pro fide certamen eos, qui illic sunt habentes institum fidei zelum. Timor est enim, ne prævenientibus litteris aliorum, quasi unities facta sit, & rebus incongruis consentientibus universis, segniores appareant ad ea, quæ malè acta sunt, corrigendum. Et nos quidem quasi in libro, quæ sunt placita, exponentes, id est, ego & Dominus meus per omnia Sanctissimus Episcopus Helladius, horum Rescripta vestra, quæ secundum Deum est, Charitati direximus. Vestra autem Religiositas est & probare, & proferre, & ad finem perducere. Quæ cum Sanctitate vestra est, Fraternitatem ego, & qui mecum sunt, salutamus.

SCHOLIION.

HÆc Epistola est maximi ponderis. Laudat enim Romanam appellationem, quam Helladius Tharsensis ac Eutherius Metropolitæ Thyansenis non dumtaxat adversus initam pacem, sed etiam adversus omnem Ephesinam Synodum fecerunt ad Xixtum tertium Pontificem. Hi duo Metropolitæ, videntes se exclusos à pace, viderunt suam degradationem, quam Ephesina fecerat, & Constantinopolitana Maximiani

Synodus confirmaverat, probari & admitti etiam à Joanne Patriarcha: Viderunt nihil sibi superesse, nisi ejectionem, ac infame exilium. Nam Eutherius à Firmo Cæsareensi Exarcho Superordinationem sustinuerat, & Helladius acceperat non vanas minas similis violentiæ. Et Imperator Theodosius his omnibus jam favebat, dans militaris executionis assistentiam. In sua quidem Sacra, quæ Ephesinam Synodum solvit, jussione edixerat, latæ in Orientales Episcopos degradationis justitiam sibi non apparere; ast nunc agebat omnia contraria. Hinc ergo illi appellaverunt ad Xixtum Pontificem. Non solummodo adversus pacem, sed etiam adversus omnia Acta Ephesini Concilii. Postularunt omnia retractari per Sedem Apostolicam, & circumduci.

Et in hac Epistola addunt varia. Primò, quod hæc sua appellatio sit communis formula. Hoc est, quod ipsi adhereant alii quam plures Episcopi. Secundò, quod Occidentales, id est, Romana Ecclesia habeat institum fidei zelum, ideoque apud ipsam non sit diffidendum de justitia. Tertio, quod transmittant appellationis Instrumentum, examinandum, probandum, aut corrigendum. Quarto, Theodoretum ac Alexandrum rogant, ut hanc communem formulam dignentur proferre, & ad finem perducere: *Ut dirigant aliquos cum communi hac formula, & litteris accommodis ad Occidentis Partes, & eos excitent ad hoc certamen fidei.* Ut hoc studium superaddant cæteris suis rectitudinibus. Et certum est, quod & Alexander & Theodoretus hæc omnia expleverint. Appellatio enim omnino fuit transmissa Romam, ideoque per istos duos omnino probata atque adjuncta. Aliàs mittenda non fuerat. Et hinc discimus, quod Theodoretus non solummodo post inflatam sibi ab Ephesino Latrocínio damnationem, sed dudum antea Romanas appellationes probaverit, immò & ipsis adhererit. Nam etiam in Ecclesiastica Historia scripsit, quod Sanctus Papa Julius, Sancti Athanasii ac aliorum Orientalium Episcoporum appellationem admittens, ac ipsos ante Sardicensem Synodum revestiens, processerit juxta verumtum Ecclesiæ Canonem. Præsentis appellationis tempus ostendunt hæc Epistolæ verba: *Timor enim est, ne prævenientibus litteris aliorum, quasi unities facta sit, & rebus incongruis consentientibus Universis, segniores appareant ad ea, quæ mala acta sunt, corrigendum.* Edicunt factam ante datam initæ paci à Xixto confirmationem: Post missas Romanas relationes, quibus Cyrillus ac Joannes confirmationem postulaverant. Et sanè tunc oportuit.

CAPUT CXVII. --205

Epistola, inquit, Deo Amicissimi Eutherii Thyanensis Episcopi, & Heliadii Tharsensis, scripta ad magni nominis Romæ Episcopum Sixtum.

MUltam providentiam humani generis per singula tempora faciens Dominus Christus alio tempore alia luminaria præparavit ad eorum Ducatum, qui bonæ sint voluntatis, convictionemque contrariorum, & mendacii quidem destructionem, veritatis autem confirmationem. Sicut etiam sub illo majori Pharaone Beatum Moysen contra Jamnes & Mambre, & sicut super Simonem Magum, Petrum benè vincentem, sic & contra eos, qui nunc insurrexerunt, inimicos tuam protulit Sanctitatem, per quam bonæ spei sumus & nos, quod Orbis terrarum ab Ægyptio liberetur errore, qui Moyses novus existens omnem quidem Ægyptium hæreticum percutiens, salvabis verò omnem Israelitam Orthodoxum. Igitur contra veritatem multis millibus gestis, & mundissima Orthodoxiæ margarita multas excipiente inimicitias, & quantas nullamquam tradidit historia, ab his qui harum vocum novitatem contra Paternam Fidem Apostolicam repererunt, nostrum quidem est qui triplices multiplicesque patimur tempestates, & penè in Pyratas incidimus, ad eum clamare, qui à Deo productus est Gubernator, eumque pro amore veritatis quanta possibile est edocere; tuæ autem Gratiæ Sapientiæque est non despiciere, neque otiosè transcurrere hujusmodi quæstionem, tantamque causam. Sed & persecuti cum dilectione boni laboris, & imponere emendationem cum tota constantia, & Deo dilecta fiducia. Et olim si quidem sapius jam ex Alexandria hujusmodi hæreticis Zizaniis insurgentibus, suffecit vestra Apostolica Sedes per universum tempus illud ad mendacium convincendum, impietatemque reprimendam, & corrigenda quæ necessarium fuit, muniendumque Orbem terrarum ad gloriam Christi, tam sub illo ter Beato, & inter sanctos habendo Episcopo Damaso, quam sub pluribus aliis, gloriosis atque admirabilibus. Cujus rei gratia & nos præsumimus has supplicationes offerre, ut adjuvetis Orbem terrarum: Et in illa parte, quæ errat, & in illa, quæ tyrannidem sustinet. Quæque ad hoc impugnatur, ut ad ea, quæ non conveniant, assensum præbeat: Eò quod nec velit, nec expedire judicet, ut Ægyptiorum Capitulorum varias vocum novitates excipiat.

Scribens enim Cyrillus Alexandrinus blasphemam vocum novitatem per bis sена Capitula, universæ Divinitus inspiratæ Scripturæ contrariam & anathematizantem legitimam & antiquam Sanctorum Patrum traditiones, & maximè illorum, qui excelsa quidem Christi Divinitati ad-

scribant, humilia verò humanitati ejusdem, nunquam unitione ejus intercidenda, proposuit ei, qui tunc Sanctam Sedem regebat magni nominis Urbis, qui fuit à principio probatus, & notus circa fidem, circa vitam, circa doctrinam verbi, & circa universa, Nestorio, ut aut consentiret Capitulis ejus, atque subscriberet ea, & permaneret Episcopus, aut certè periclitaretur in gradu, & à Sancta Ecclesia pelleretur. Ille autem propositioni nequam Dei timore prælato, elegit potius multis millibus periculis sibi injustè inferendis tradere semetipsum, quam dolis hæreticis præbere consensum & confirmare totius Orbis errorem. Ad hæc Synodus convenit in Epheso: Et in nullo correptus, neque rationem reddere expetit; antequam convenirent, qui sustinebantur, universi, exactus est ultionem, dum illorum Capitulorum blasphemias obviaverit, & omni crudelitate ei, quæ dicitur, damnationi, & aliis aliquibus subjectus est. Dum certè Cyrillus auctoritatem judicis non haberet, sed ejus qui judicandus est ordinem, eò quod contra invicem moverint quæstiones. Et erat præfatus Reus: Et sententiat Princeps, qui sustinebatur multis sententiis supponendus.

His gestis, aliis quidem cuncta, quæ acta sunt, lachrymis digna, aliis verò ridicula videbantur, ita ut & ille, qui Antiochenam tenebat Ecclesiam Dei, post hæc veniens Cyrillum quidem & Memnonem damnationi subjiceret, communi Decreto Deo Amicissimorum, Sanctissimorumque Episcoporum, usque ad viginti duorum Metropolitanorum, cæterorumque qui pariter aderant qui illos hæreticos ac seditionis Principes judicaverunt, & Ecclesiasticarum æmulos Sanctionum. Cæteros verò, qui eis ad omnia incongrua Complices exstiterant, alienos à communione fecerunt. Sed illi egregii contra veritatem simul & Regulas sibimetipsis indulgentiam relaxantes, terribilium Mysteriorum communionem irreverenter sibi continuò præsumperunt. Alios verò communicare sibi periculose fecerunt. Ita ut omnes Divinæ Regulæ Decreto subjaceant, quæ eos qui ita regunt, omnino perdant. Hæc addicens Deo Amicissimus & bonus Victor Princeps continuò definivit vacare, quæ sic inordinatè inconstanterque sunt gesta contra eum, qui in nullo convictus est, abruptè verò & furiosè addictus: Denuò autem de dogmate cum veritatis amore fieri quæstionem per interrogationem & responsum, & demonstrationem quæ omnibus suaderet, non quæ auctoritate tyrannica imperaret. Illi verò ad solutionem Canonum id quoque adjecerunt, ut nec his piis litteris obedirent.

Et nihil de fide dicere vel audire acquiescentes ulterius, ad solam se universi pertinaciam contulerunt: Ad consensum cœperunt trahere judicii, alios quidem fraude, alios violentia, alios præmiis. Constupentes super his nos per multum tempus rogabamus, obtestabamur cum omni fiducia, provocabamus ut nihil irrationabiliter fieret aut teneretur, sed de quæstione quidem dog-

Adn. Nor. Vide illos pag. 27. & 41.

matum, & de Cyrilli Capitulis communis proponeretur Tractatus atque Concilium. Et quod omnibus placuisset, una sententia firmaretur. De eo verò, qui tyrannidem sic aperte pertulerat, judicium verax fieret atque legitimum, ut convictus quidem de corruptione veritatis ad iudicium consonè sustineret ab omnibus; si verò ex toto innoxius probaretur, in Scripto abdicaret illa nobiscum, quæcumque incongrua quidam vel ex ejus persona, vel ex aliorum nomine, ex suspitione aut accusatione jactaverant.

Sed ista quidem displicebant his, qui ex sola auctoritate devincere, non autem vel suadere, vel suaderi volebant. Præcipiebant verò universis, ut abruptè anathematizarent, & damnationi subscriberent. Quicumque autem se integræ deliberationi servasset, damnabatur, ordinabatur ab eis, subijciebatur calumniis, malæ doctrinæ vocabatur. Ordinabantur pro talibus alteri, quia consentire nolebant: Laudare quidem damnatione digna Capitula, damnare verò eum, qui, quantum nos conscii sumus, nihil aliud dixit nisi ea, quæ à Sanctis Prophetis, & Evangelistis, & Apostolis per Spiritum Sanctum manifestè sunt tradita. Volebant enim & Apostolos criminari, dum supervacue adjudicant illum, qui ea, quæ ipsorum sunt, prædicabat. Talem namque & eorum, quæ dicuntur, Gestorum fecerunt actionem, ut inconsona & incerta adversus illum virum proferrent, & plerumque irreprehensibilia reprehenderent. Cur, inquit, Nestorius dixit, quod passio non Deitatem, sed humanitatem Christi attigerit? Interdum verò falsa scriberent, ponendo quod ab ipso dicta fuissent verba, quæ nec quicumque infidelium, immò nec agrestium Dæmonum dicere præsumpserit. Id est, quod Christus esset Christi Dominus, sicut Saul, sicut David, sicut infidelis Cyrus: In quibus facile est convincere volenti calumniam.

Ea verò, quæ de Antiocheno Joanne sunt gesta, si esset possibile, tacere velimus. Sic irrationabilis apud nos ejus mutabilitas facta est, & manifesta transgressio, & proditio veritatis, quæ ex improvìso completa est, sive peracta. Ille enim, quia antequam veniremus ad Ephesum, hæreticam Capitulorum reperit fraudem, plurimis per litteras indicavit. Per primam Cappadociam, secundamque, & per diversos locos, ut ab eis se observarent, admonuit, quasi Eunomio, & Ario, & Apollinario consonarent. Et qui acutè ac fervidè in Cyrilli damnationem profilivit, & ad hoc omnes hortatus est: Quippe adiit & ipsam Regiam civitatem, ut huic impietati resisteret. Et idem nobis scripsit adhuc Ephesi constitutis, prius quidem dicens, quia illum, id est, Nestorium demissum cognoscentes ab Epheso, valde doluerunt animæ nostræ: Eò quod illa, quæ sine iudicio & iniquè sunt gesta, videntur interim roborari. Deinde quia etiam illa blasphemata Capitula Cyrillus abjecerat, eum ne tunc quidem suscipere per Sacramenta promissurus: Eò quod Princeps ipse sit factus iniquæ hæ-

refis. Unde alterum cor accipiens ignoramus, omnibus motibus suis est adversatus, & Cyrilli Communicator effectus, non repellentis quæ malè conscripserat, qui eum nunquam suscepturum se, vel si ea refutasset in Scripto, juraverat. Et solus vinculum solvit, quod cum tantis Cyrillo & Memnoni noxiis consequenter intulerat. Et nullam securitatem his, qui pro pietate fuerant offensi, procurans, ipse quidem reconciliatus est ei, quem pridem sic amarè notaverat: Permissit verò Ecclesias perturbari, & Præsules quosdam manere depulsos, alios autem adhuc multipliciter exturbari.

Sed etiam litteras mirabiles fecit, in quibus ait damnatum se habere Nestorium, & anathematizare quidquid impiè dixit aut sapuit. Sic & accusatione ac demonstratione defecit, ut nec diceret, *Illam vel illam, sive illam anathematizo sententiam*, sed ait: *Quidquid ab eo impiè dictum est*. Dum certè aperte dicere debuisset, ut ab eo sensu quisque cautior redderetur. Sicut clarè abominamur nos Cyrilli Capitula, & quæsumus universos, ut se ab insita illius malignitate custodiant, præconvincentes eas, quæ in ipsis sunt, blasphemias, & eas clarè omnibus publicantes. Hæc pauca de plurimis cum multa abbreviatione conscripsimus, scientes quod horum malorum nimietas non solum Hieremiæ lamentationibus digna sit, sed & universam Tragediam superaverit.

Rogamus verò, & Sanctis tuæ Religioſitatis provolvimur Pedibus, ut manum portigas salutarem, & auferas Mundi naufragium, omniumque horum inquisitionem jubeas fieri, & his illicitis Cælestem superduci correctionem: Ut revocentur quidem Sancti Pastores, qui injustè sunt à suis Ovibus effugati, & reddatur Gregibus ordo, & antiqua concordia. Et ut non ultra lamentatus & mugitus pro votis offerantur ac Psalmis: Dum multi dispersi sunt. Et ne ququam periclitentur circa ea, quæ præcipua sunt, dum vitant ab hæreticis vel Lavacrum Regenerationis, vel mysticam communionem accipere, quæ ab Orthodoxis sumere ad salutem minimè permittuntur.

Quæ ex parte quidem videntes, ex parte verò audientes olim concurrivimus ad Sanctitatem tuam nos, qui è diversis Regionibus sumus, id est, ex Euphratesia, ex utraque Cilicia, secunda Cappadocia, Bithynia, Theſſalia, & Macedonia: Ut & fontes effunderemus lachrymarum, & publice desleremus peregrina & insueta hujus vitæ mala, nisi detineret nos Luporum terror, insidiantium Gregibus ad rapinam, & ad errorem, omnemque adversitatem. Undè coacti sumus nostra vice dirigere Religioſissimos Clericos & Monachos, qui impleant locum nostrum. Quæsumus igitur, ut absque dilatione exurgatis, & fervido zelo magnum victoriæ Trophæum contra Æmulorum cuneos erigatis, antè oculos habentes boni Pastoris diligentiam, simul & studium circa Ovem, quæ erraverat. Et non absque periculo deputetis, si quid fastidiosè circa tot Pastores

fiores & Oves agatur: Dum illæ quidem errent, illi verò tyrannicam sustineant violentiam.

Imitami potius & magnum pietatis Præconem Paulum, Oculum Mundi, quem nos ut pignus habere familiaritatis nostræ erga vestram credimus Sanctitatem. Civis enim noster existens, errore totius Orbis extincto, illius Apostolicæ Sedis factus est ornamentum, & à Beato Petro dexteram societatis accepit, ut appareret ab utrifque æquam subtilitatem dogmatum custodiri. Etiam quæsumus, ne despiciamur à vobis nos, quos tot mala circumdant. Non enim de pecuniis vel gloria, aut quolibet alio temporalium decertamus, sed pro pietatis possessione communi, pro Paterno fidei thesauro, pro spe communi Fidelium, pro bona confessione Apostolorum, pro immortalis certamine Martyrum, & maximè pro Adventu Clementiæque Dominica, cujus virtutem invincibilem invocantes sine cessatione clamamus: *Parce Domine Populo tuo, & ne dederis hereditatem tuam in opprobrium.*

Eutherius Episcopus Metropolis Thyanensium subscripsi. Et quæso, ut me ores incolumem, Deo Amicissime, & Sanctissime Pater.

Helladius Episcopus Metropolis Tharsi subscripsi. Et rogo, ut me ores incolumem, Deo Amicissime, & Sanctissime Pater.

SCHOLIUM.

HÆc Epistola est summi ponderis: & grandi Dei beneficio revelata huic nostro temporis. Etenim hodie quidam invadunt Sanctum Petrum Apostolum, ac ejus Romanam Sedem machinantur spoliare suis, per ipsum Christum Dominum datis, privilegiis, juribus, ac dignitatibus: Jure Romanarum ex toto Orbe appellationum. Affirmant Orientales olim Episcopos nunquam ad Romanos Pontifices, sed semper provocasse ad generalem Synodum totius Ecclesiæ. Est imperita ac maligna fabula: Quam spe-ro abundè refutasse in singulari Opere de Romanis appellationibus. Ejus interim Auctores ac fautores sunt homines non minimi nominis apud suos, ideoque firmos fatigant, infirmos capiunt, medios cum scrupulo dimittunt. Præfens Epistola evertit omnem fabulam. Est enim authenticum Instrumentum appellationis, quam Helladius ac Eutherius non ad generalem, sed adversus generalem Synodum interposuerunt apud Xistum tertium Pontificem, & quod per Legatos ad ipsum transmissum. Hi videntes se non dumtaxat ab Ephesina Œcumenica, & Constantinopolitana Maximiani Synodo degradatos, sed etiam nunc per proprium Patriarcham Joannem ac Sanctum Cyrillum à pace exclusos, ideoque jam per armatum Principis brachium omnino extrudendos è suis Sedibus, conversi sunt ad aliud consilium: Appellaverunt ac invocaverunt Xi-

stum Pontificem. Non dumtaxat adversus pacem, aut Maximiani Decretum, sed etiam adversus Ephesinam Synodum: Omnia ejus Acta accusarunt, postulantes retractari, & circumduci. Ex quo præfati Novatores docentur & aliam veritatem: Nempe quod Orientalis olim Ecclesia crediderit Papam esse omnino superiorem generali Synodo. Appellari enim non possit, nisi ad altiorem judicem. Nec hæc est unica istius formæ appellatio. Etenim etiam Sanctus Flavianus Constantinopolensis Episcopus, Theodoretus Cyrensis, Eusebius Doryleensis, ac alii plures adversus Ephesinum Latrocinium provocarunt ad Magnum Leonem. Et trium famosorum Capitulum Ofores adversus Chalcedonensem Synodum invocaverunt Vigilium Pontificem. Et hic omnino retractavit Synodum: Ejus tamen de istis Capitulis judicium noluit definitivè circumducere. Hinc natum est quintum Concilium.

Cassinenfis Codex habet: *Sub amore Pharaone*. Ego posui: *Sub majori Pharaone*. Helladius enim & Eutherius Cyrillum Pharaoni comparant: Videntur hunc majorem, illum dicere minorem: An tamen rectè posuerim, ambigo. Possint enim præfati appellantes scripsisse: *Sub Achori Pharaone*. Achoris fuit Ægyptiorum Pharaon proxime ante Cenchrem, qui afflixit Filios Israel, qui Aaroni ac Moyfi objecit Jamnes & Mambres Magos, & quem Divina tandem justitia suffocavit in aquis. Appellantes possint, aut per lapsum memoriæ, aut per opinionem, censuisse, quod Achoris tunc regnaverit: Quidquid sit, uti appellantes Sanctum Cyrillum pessimè comparant Pharaoni, aut Jamnes & Mambres, ac etiam Simoni Mago; ita Sanctum Petrum, ac ejus Successorem Xistum rectissimè æquiparant Moyfi. Ad Romanos enim Pontifices pertinet hæreticos & schismaticos, novi Testamenti magos suppressere, ac in Cælo volantes, seu in Ecclesiarum Thronis dominantes, præcipitare ac degradare. Appellantes hanc Romanæ Ecclesiæ Autoritatem insigniter profitentur his verbis: *Ad eum clamare, qui à Deo productus est gubernator*. Per appellationem clamare ad Gubernatorem totius Ecclesiæ. Non ad generalem Synodum, sed ad solum istum Gubernatorem. Etenim ad ejus gratiam ac sapientiam spectat non despiciere, neque otiosè transcurrere motas in quavis Ecclesia quæstiones & causas, sed perscrutari cum dilectione boni laboris, & imponere emendationem cum tota constantia. Definire veritatem, ac ejus prævaricatores punire. Hic enim Gubernator obligatur explere mandatum sui Domini: *Conframa fratres tuos*. Et hoc ejus opus nequaquam est novum. Etenim & olim sapius ex Alexandria hæreticis zizanibus insurgentibus suscepit vestra Apostolica Sedes per universum tempus istud ad mendacium convincendum, impietatemque reprimendam, & corrigenda quæ necessarium fuit, munientemque Orbem terrarum ad gloriam Christi, tam sub illo ter Beato Episcopo Damaso, quam sub pluribus aliis, gloriosis atque admirabilibus. Damascus ad Petri Alexandrini Episcopi appellationem damnavit Ari-

num Lucium, intrusum ab Arianis. Item damnavit appellentem Maximum Cynicum, etiam Ægyptium ac Alexandrinum. Etiam alios damnavit hæreticos. Omnia solus. Imitatus suos Antecessores.

Eandem Romanæ Ecclesiæ autoritatem profitentur hæc verba: *Rogamus, & Sanctis in Religiositate provolvimur pedibus, ut manum porrigas salutarem, & asperas Mundi naufragium, omniumque horum inquisitionem jubeas fieri, & his illicitis caelestem superduci correctionem. Ut revocentur quidam Sancti Pastores, qui injustè sunt à suis ovibus effugati, & reddatur Gregibus Ordo, & antiqua Concordia*. Rogant se ac alios ejectos aut dejectos Episcopos revestiri, per Papam retractari omnia, ac etiam definiri. Et ita auferri totius Mundi naufragium. Rogant hoc judicium non fieri per novam Synodum, nec delegari in Partibus, sed Romæ expleri per ipsum Pontificem. Manifestè juxta Canones Sardicenses. Hinc pergunt: *Olim quidem concurrissimus nos, qui ex diversis Regionibus sumus, ex Euphratesia, ex utraque Cilicia, Secunda Cappadocia, Bithymia, Thessalia, & Moesia, nisi detineret nos Luporum terror, insidiantium Gregibus ad rapinam, & errorem, omnemque adversitatem. Unde coacti sumus nostra vice dirigere Clericos & Monachos*. Ex quo vides hanc appellationem ac professionem non fuisse solius Helladii ac Eutherii, sed omnium istarum Provinciarum. Vides Appellationem, quam adversus Ephesinum Latrocinium fecit ad Magnum Leonem Theodoretus, non fuisse ejus primam. Notanda sunt & hæc verba: *Et non absque periculo deputatis, si quid fastidiosè circa tot Pastores & oves agatur*. Affirmant non solos Pastores, seu Episcopos, sed etiam Oves, id est, Christianum Populum, posse provocare ad Pontificem: Et hunc obligari ad eos adjuvandos.

Adversus Sanctum Cyrillum ac ejus Capitula adducunt varia. Primò, affirmant ipsum esse Ægyptium, hoc est, hominem pravæ nationis. Esse hæreticum auctorem pravaru vocum, novum Jamnem, novum Mambre, novum Pharaonem. Secundò, dicunt duodecim ejus Capitula esse blasphemam vocum novitatem: Ut pote que universæ Sacræ Scripturæ sint contraria, ac anathematizant antiquas traditiones SS. Patrum. Præsertim illas, quæ in Christo Domino tradunt duas naturas, ideoque ipsarum idiomata jubent distribui in Orthodoxo judicio. Tertiò, quod Cyrillus sua Capitula jufferit subscribi à Nestorio, alioquin degradando. Quartò, quod Nestorius hæreticis dolis consentire noluerit, & confirmare totius Mundi errorem. Ex quo vides, quod ex tunc totus Mundus probaverit capitula. Quintò dicunt, quod Ephesina Synodus convocata non fuerit, nisi ad discutendam item de Capitulis. Sextò, quod unica ratio ob quam Nestorius fuit damnatus ab Ephesina Synodo, fuerit contradictio ad blasphema Capitula. Septimò, quod Cyrillus ipsum nec advocaverit, nec audiverit, sed per violentiam damnavit: Et quidem ante multorum, qui expectabantur, Epi-

scoporum adventum, atque ita sine Synodo. Octavò, quod Cyrillus ad Ephesinam Synodum, non ut Judex ac Præses, sed vocatus fuerit ut Reus: Nempe ad dandas rationes de suis Capitulis. Nonò, quod Judicis seu Præsidis locum usurpator invaserit, atque ita ejus in Nestorium Acta sint manifestum Attentatum. Pleraque sunt manifesta mendacia.

Varia item allegant adversus suum Patriarcham Joannem, & ab illo factam cum Sancto Cyrillo pacem. Primò, quod ille Ephefi Cyrillum ac Memnonem degradavit, & cunctos illis ad degradandum Nestorium cooperatos Episcopos excommunicaverit. Secundò, quod lata in Cyrillum ac Memnonem sententia fuerit longè justissima. Lata enim fuit in Principes Hæresis ac Seditiosis. Ob Capitulum hæresim, & seditionem factæ Synodi ante adventum convocatorum Antistitum. Tertiò, quod Joannes ista sua justissima opera cum irrationabili mutabilitate jam retractaverit, prodiderit veritatem, ac lapsus sit in manifestam prævaricationem: Cyrillum sine pœnitentia ac anathemate suorum Capitulum admittendo in Communionem. Quartò, quod ipse fuerit primus Capitulum accusator ac damnator. Etiam ante Ephesinam Synodum: Etenim ipsa, statim ut apparuerunt, transmisit ad primæ ac secundæ Cappadociæ, & aliarum extra suam Diocesium Provinciarum Episcopos, suadens & rogans damnari. Eis enim imperare non poterat. Ex quo non vanè colligimus, quod illa tanquam damnata transmitterit ad suas Provincias. Epistola, qua Joannes ipsa ad alias misit Provincias, extat superius. Quintò dicunt, quod Joannes ad Cyrilli damnationem à nullo motus aut incensus fuerit, sed ex semet-ipso fervidè profuiverit, insuper hortatus omnes alios. Et quidem viginti duos Metropolitas. Sextò, quod his non contentus, ad firmandam Cyrilli & Capitulum damnationem iverit Constantinopolim. Videlicet Legatus cum aliis septem Episcopis: Princeps istius Legationis. Septimò, quod Chalcedone existens, & Nestorii Relegationem audiens, graviter doluerit: Eò quod hæc Relegatio esset quasi confirmatio attentatæ in illum Innocentem sententiæ. Et quod hæc omnia Ephefum ad suos scripserit. Octavò, quod Chalcedone coram Principe, ac pleno ejus Consistorio frequenter juraverit Cyrillum, licet anathematizaret sua Capitula, nunquam à se recipiendum ut Episcopum, sed dumtaxat ut Laicum. Eò quod esset non simplex Hæreticus, sed Hæresiarcha. Nonò, quod post hæc omnia Cyrillum, & quidem non pœnitentem de Capitulis, longè minus ipsa anathematizantem, admiserit ut integrum Episcopum, & ipsi in omnibus plenè communicaverit. Decimò affirmant Joannem in his patrasse varia facinora: Nempe Perjurium, Attentatum falsæ absolutionis, ac Perturbationem totius Ecclesiæ. Etenim vinculum, quod plena ejus Synodus iniecerat, ipse solus non poterat solvere.

Omninò notanda sunt verba: *Et solus vincu-*

lum solvit. Putarunt quod Joannes Cyrillum non simpliciter ut innocentem admisisset ad pacem, sed quod ipsum à degradatione solvisset. Istud Joannes, quò suum opus moliret apud suos Episcopos, persuaserat. Undecimò dicunt, quod Joannes cooperatis sibi Episcopis nullam in ista pace securitatem, nullum solatium fecerit. Et enim quatuor permittit excludi ab omni gratia, omnes reliquos sub incerto Cyrilli beneplacito pendere. Duodecimò, quod eorum quosdam, Constantinopolitani Maximiani violentia egestos, revocari non curaverit: Imò permittat etiam alios exturbari. Decimo tertio, quod iniquam Nestorii damnationem admisit. Et quidem sub admirabili Clausula: Scripto enim professus est se damnare Nestorium, & quidquid ab eo est impiè dictum. Antiqua Ecclesiæ Disciplina habet, ut anathema non feratur nisi in singularibus, ac maturissimè conceptos Articulos: Nempe ut ab eorum sensu quisque cautior reddatur. Hinc Joannem arguunt, quod Nestorii doctrinam generatim anathematizaverit.

Etiā contra Ephesinam Synodum allegant plura. Primò, quod Cyrillum, qui reus erat, admisit in Præsidem. Secundò, quod Nestorium sine debito examine, ac ante convocatorum Episcoporum adventum damnaverit. Tertio, quod à Patriarcha Joanne Synodaliter ac iuste excommunicati, sese mutuo absolverint, atque ita accesserint ad celebranda terribilia Sacrosanctæ Eucharistiæ Mysteria. Quartò, quod etiam alios sibi taliter absolutis fecerint communicare cum manifesto animarum periculo. Quintò, quod cuncti sint evidenter lapsi in Antiochenum Canonem, qui istiusmodi Attentatores firmat in irreparabili damnatione. Sextò, quod Imperator, datum ab illis de Nestorio iudicium circumduxerit, & iusserit de novo resumì ab utriusque partis Episcopis. Septimò, quod illi sacram Iussionem spreverint, & contumaciter noluerint obedire. Octavò, quod promissionibus, minis, fraudibus, aliisque malis artibus studuerint alios Episcopos circumscribere ad subscribendum jam circumductæ in Nestorium Sententiæ. Nonò, quod Joannis Antiocheni Synodus illos frequenter rogaverit convenire Synodaliter ad discutendam Cyrilli capitula, & quod illi semper fuerint contumacissimè refragati. Decimò, quod his non contenti, insuper Universis præceperint, ut non solummodo anathematizarent Nestorii dogmata, ac ejus damnationi subscriberent, sed insuper ut id abruptè facerent, sine examine ob solam ipsorum victoriosam auctoritatem. Undecimò, quod illos Episcopos, qui volebant cœci præcipitati in istas iniquitates, etiam damnaverint, ac ipsi egestis superordinaverint alios. Duodecimò, quod ista eorum Postulata fuerint manifestè iniqua. Quid enim iniquius, quàm laudare blasphemam Capitula, & condemnare Prædicatorem Evangelicæ ac Apostolicæ Doctrinæ? Decimò tertio, quod appellantes non detrectent damnare Nestorium, sed quod istud velint judiciali ordine fieri, juxta Sacros Canones.

Etiā plura dicunt pro Nestorio. Primò, quod ante Episcopatum fuerit probatus ac notus circa fidem, vitam, doctrinam verbi, universa alia. Secundò, quod etiam Episcopus nihil docuerit, nisi illa, quæ sunt manifestè tradita à Prophetis, Evangelistis, atque Apostolis. Adjungunt tamen: *Quantum nos conscii sumus*. Tertio, quod istud luceat ex ipsis Ephesinis Actis. Etenim damnarunt Nestorium ob Articulum manifestè Catholicum: *Christi Domini Passio non Divinitatem attingit, sed solam humanitatem*. Quartò, quod eadem Acta Nestorium falsò accusent de hoc, quem nec ipsi agrestes dæmones effutirent, articulo: *Christus fuit Christi servus*. Et quidem eo modo, quo fuit Saul aut David. Imò & quo infidelis Cyrus. Hinc tandem concludunt Nestorium esse iniquissimè damnatum, sine crimine, inauditum, per auctoritatem, violentiam, tyrannidem. Ubi nota priorem articulum esse æquivocum ac ambidextrum. Et quo sensu Nestorius illum dixerit, est abundè expositum. Posterior Articulus est revera absurdissimus. Et ipsum Nestorius omnino docuit. Etenim docuit Christum Dominum esse non solius Dei Patris servum, sed etiam Dei Verbi. Deindè docuit Deum Verbum & assumptum hominem esse alium & alium Filium & Christum, qui sola affectus & honoris communione sint unus. Hinc omnino docuit Christum esse servum Christi. Et quidem ad istum modum, quo fuerunt David, Saul, aut Cyrus.

Hos omnes articulos Helladius ac Eutharius, & cuncti illis adhærentes Episcopi per appellationem detulerunt ad Apostolicam Sedem, ad Judicium solius Xisti Pontificis. Videlicet omnia Acta Ephesini Concilii, Personarum, ac doctrinæ Nestorianæ damnationem, quatuor Metropolitanorum exclusionem à pace, ipsam pacem, Acta sui Patriarchæ Joannis, Capitula & Acta S. Cyrilli, item Acta Memnonis. Omnes erant gravissimæ causæ: Et propter ipsas non postularunt aliam Synodum, sed Judicium solius Xisti. Quia nempe omnis tunc sub cœlo Ecclesia credebatur ac profitebatur istud iudicium esse superius omni Synodo. Appellatio fuit omnino interjecta ante datam paci à Xisto confirmationem. Imò ante pacis examen. Lucet ex his Epistolæ verbis: *Nostrium est ad te clamare, & Te edocere, Tue autem Gratia ac Sapientiæ est non despiciere, neque otiosè transcurrere tantam causam*. Et ex verbis præcedentis epistolæ: *Dirigatis aliquos cum communi hac formula, & litteris accomodatis ad Occidentis Partes. Timor enim est, ne prævenientibus litteris aliorum, quasi unitio facta sit, & rebus incongruis consentientibus Universis, segiores appareant ad ea, que malè acta sunt, corrigendum*. Quid opus conjecturis? Sanctus Cyrillus in suis ad Donatum Nicopolitanum Episcopum litteris disertè scribit de Joanne Antiocheno, ac ejus, qui pacis conditiones subscriperant, Episcopis: *Miserunt eandem illam Epistolam, quam ad me scripserunt, & in qua admisserunt pacis articulos, ad sanctissimos, Xistum Magne Romæ, & Maximianum Sanctæ* Con-

Constantinopolitana Ecclesiæ, Episcopos. Et Joanni Antiocheno Xistus rescriptit: *Hæc Sanctitatem tuam volumus predicare, qua scribis. Experius es negotii præsentis eventu, quid sit sentire nobiscum*. Proindè Joannes, ac ipsi adhærentes Episcopi retulerunt omnia Romanæ Ecclesiæ: Et adversus hanc Relationem intercessit præsens Appellatio.

Et Xistus ipsam omnino admittit, & ante datam paci confirmationem maturè omnia retractavit. Etiam Constantinopolitanam Maximiani Synodum. Et Appellantes, quantumvis exaudire in omnibus non potuerit, omnino exaudivit in quibusdam. Insuper Maximiani Synodum, imò & pacis Acta circumcidit, & quædam ejus Capita circumduxit. Nempe quatuor Metropolitanorum exclusionem à pace. Etiam hos, dummodo tres præfatos pacis Articulos admitterent, voluit inclusos: Voluit quietos manere, aut etiam restitui suis Ecclesiis. Lucet ex ejus ad Sancti Cyrilli Relationem Rescripto. *Joannes Antiochenus, sicut fratri & Coepiscopo Maximiano sæpè jam scripsimus, non est redouctibus difficultis aperire januam, ut verò, nisi perditionis filius, nemo sit perditus, sitque et major causa lugendi, quod meruit solus excludi*. Et tunc Helladius, quoniam tandem obedivit Pontifici, fuit admittus ad pacem, ac piè in Domino obdormivit apud suam Ecclesiam. Notanda sunt verba: *Sicut fratri Maximiano sæpè jam scripsimus*. Nempe Maximianus à Pontifice frequenter rogatur sustineri Acta suæ Synodi: Pontifex verò semper fuit mitior ad Clementiam. Porro isti quatuor erant damnati etiam ab Ephesina Synodo: Et omnia ista vincula solvit solus Xistus.

Ex his intelliges fundamentum imposturæ, de qua Sanctus Cyrillus scripsit ad Melitenensem Acacium: *Quod si qui Epistolam, tanquam à Philippo Reverendissimo Romano Ecclesiæ Presbytero scriptam, attulerint, perinde sonantem ac si Sanctissimus Episcopus Xistus Depositionem Nestorii molestè acceperit, eique opem tulerit. Ne credat hoc tunc Sanctitas. Scripsit enim consensu Sanctæ Synodæ, omniaque illius Gesta confirmavit. Ac nobiscum sensit. Dum Xistus Eutharii ac Helladii Appellationem audiret, & omnia illius Capita retractaret, eorum Fautores sparserunt Pontificem adeò illis favere, ut etiam Nestorii damnationem, ideòque & cuncta Ephesini Concilii Acta improbare, & foret propediem circumducturus. Addebant hæc sibi nuntiata per Litteras Philippi Presbyteri, à Celestino Pontifice Legati ad eandem Synodum. Et certè Xistus fuit facilioris ingenii. Quod enim adhuc Presbyter Pelagianis circumscriptus aliquando faverit, discimus ex litteris Sancti Augustini. Hinc in præsentis examinis exordio possit etiam cespitasse: Philippus Presbyter possit istud scripsisse ad aliquem Orientis Episcopum. Quidquid sit, post plenè audita omnia tulit justum Judicium. Notanda sunt S. Cyrilli verba: *Omnia illius Gesta confirmavit*. Non Pacis, sed Ephesinæ Synodi. Quosdam pacis articulos circumduxit. Ephesina Acta fuerant à S. *Christi Lupi Opera T. VII.**

Celestino confirmata: Cur igitur eadem denuò confirmavit Xistus? Respondeo, ob præsentem Appellationem. Hæc persuasit illa retractari, ideoque & denuò confirmari.

CAPUT CXVIII. --206

Multa inter has Epistolas abstuli, quæ ex sua persona intulit Irenæus. Sed hæc, quæ sequuntur, ab eo dicta non inutilia, sicut cætera, credens, ad hoc præcipue transtuli, ut homo Nestorii sequacissimus, quam se hostiliter habeat ad ea, quæ in Epistola Iba, quæ ad Marim Persam cunctis suæ regionis innotescenda facta est, continentur, sicut & de aliis studiis fautorum prædicti, satis appareat.

Compositores, inquit, oportebat revera, ut ne hoc quidem præterirent isti Propugnatores veritatis egregii, quatenus universa, quæ erant agenda, implentes, inconcussam propriam Conscientiam custodirent. Nec enim Rex Cælorum plus à nobis exigit, quam Propositum. Ad quod respiciens & bravia donat, & mercedes deputat, & exigit ultiones. Et hujus quidem rei Abraham Patriarcha est testis. Qui nec filio est privatus & maximam illam pro Sacrificio mercedem recepit. Illius verò ille, cui creditum talenti negotium: Quem quia id neglexit tantummodo, tormentis deputavit, ostendens damnum, quod ex eorum, quæ in nobis sunt, negligentia sustinemus. Quæ isti Deo Amicissimi Pastores memoria retinentes, qui in lege Domini meditantur die ac nocte, dum certè jam comperissent, quod deceptus jam Cyrilli versutiis, qui Romanæ Ecclesiæ præsidebat adversus Nestorii personam calumnias perveris reprehensionibus approbasset, Legatos tamen ad Occidentem impigre direxerunt, manifestaque fecerunt hujusmodi fraudes quæ in hanc causam etiam de recenti fuerant paratæ. Hoc idem verò mox & magnus fecit Alexander, accusans illas impias pactiones, quæ super alia incongrua & in fide auxerunt discordiam. Non solum si quidem quia per ea, quibus interluserunt, fœdera isti mirabiles, extincta non est Orientalium contra Ægyptium rixa, sed & omnes contra invicem sunt divisæ, præcipue Orientis Ecclesiæ, occasione diffensionis accepta ab hac falsi nominis pace. Quod autem illa, non pax, sed potius piæ concordia dissipatio, & cunctis pugnis deterior fuerit, sufficiunt quidem & supra scripta declarare. Clarius verò multis ipse rem prædicat.

SCHOLIION.

Hic Irenæi ad duas præcedentes epistolas Commentarius docet plura. Primò, quod Euthérius ac Helladius non soli Romanam Sedem appellaverint, ac per Legatos accefferint, sed idem post eos fecerit Alexander Hierapolitanus. Nempe adimplevit preces, quas isti ad ipsum fecerant: *Dirigatis aliquos cum communi hac formula, & litteris accommodis ad Occidentis Episcopos.* Secundò, quod Alexander id non statim fecerit, sed postquam Orientalium Episcoporum ob initam pacem discordiâ exarserat in plenam flammam. Et hanc omnem Xisto exposuit. Verùm Pontifex non exaudivit: Perstitit in suis Decretis. Etenim Alexander fuit tandem eiectus è sua Ecclesia, ac relegatus in Ægyptum. Interim Irenæus ipsum non sine fundamento inscribit *Magnum*. Fuit reverà Vir magnarum Virtutum. Occulto, attamen iusto Dei iudicio lapsus est, si non in hæresim, tamen in Schismaticam pertinaciam.

Notanda sunt Irenæi verba: *Cum comperissent, quod deceptus Cyrilli versutis, qui Romanæ Ecclesiæ præsidebat, adversus Nestori personam calumnias approbasset.* Affirmant non nisi post confirmatam à Xisto pacem fuisse appellatum. Nempe ab Alexandro, & aliis Episcopis. Quod enim Euthérius ac Helladius ante confirmationem provocaverint, est manifestum. Interim hinc discimus, quod à malè informato Pontifice ad melius informandum appellare, seu Apostolici Iudicii retractionem non à generali Synodo, sed ab ipso eodem Pontifice, aut ejus Successore postulare, sit etiam antiquissimum. Præfens Alexandri exemplum est planè eximium. Etiam discimus, quod ipse item Irenæus, licet Nestorianus, ideoque averfus ab Apostolica Sede, Romanas Appellationes probaverit. Et quidem juxta formam Sardicensem. Nempe circa istam veritatem cespitare erat Eusebianum.

Quis ad præsentem Irenæi Commentarium fecerit Epigraphen, ignoro. Fuit harum Epistolarum ex Acametenis Monasterii Codice Collector. Dolendum est, quod ex his epistolis plura similia prætermiserit. Interim nos docet Irenæum fuisse pertinacissimum Nestorii sectatorem, ideoque nunquam correctum. Notanda sunt hæc verba: *Quàm se hostiliter habeat ad ea, quæ in Epistola Ibcæ, quæ ad Marim Persam, cunctis suæ Regionis innotescenda, facta est, continentur.* Docent, quod Irenæus ac ejus complices istam etiam Epistolam damnaverint. Nempe Epistola laudabat pacem, purgabat Cyrillum, & admittebat degradationem Nestorii. Ex quo vides infelicem hanc Epistolam non solis Eutyrianiis, sed ipsius etiam Nestorianis displicuisse.

CAPUT CXIX. --207

Domino, inquit, meo per omnia Deo Amicissimo, & Sanctissimo Episcopo Alexandro, Theodoreto, Abbibo, Heliadi, Mari, Davidi, Acilino Meletius.

Dignum & gratum est vestra Sanctitatis etiam præfens studium. Et gratum Domino Christo, qui nobis speculatores hujusmodi in præfenti quoque largitus est, ut ad eos intendentes habeamus qualiter, prout est in tanta hujus vitæ tempestate possibile, nostra itinera dirigamus. Non enim nostra sunt cuncta, sed ejus qui continet universa. Sat est nobis ut vel intentione sincera, si nihil amplius, contendere valeamus, ad quam respiciens omnium Dominus præstiturus est, utique vestra Sanctitatis orationibus, ut nec triplicibus voluminibus submergamur. Eos quidem, qui ad Occidentem directi sunt, Deo Amicissimos Clericos ita suscepimus, ut consequens erat nostros, & qui pro tali causa sunt destinati. Quos etiam dimisimus, ut per gratiam Dei ad ulteriora procedant. Festinamus autem, si Dominus annuerit orationibus vestra Sanctitatis, & nos similia gerere: Quia oportet omnino ut offeramus & nos, quæ credimus expedit. Forsan enim volens Deus amplius probare eos, qui se sunt digni, & redarguere noxios, permisit usque adeò Adversarios crescere. Erit verò id his, qui benè certant, non ad defectum meriti: Quomodo enim fieri hoc potest, dum futuram magis coronam provideat? Sed potius ad animarum erectionem, eò quod opportunum tempus invenerint ad sui Propositi virtutes ostendendas, & ad eam quam quieti meditabantur, fortitudinem. Sicut & hi, ut arbitratur, qui aliter prius aliter certant post ea studia.

SCHOLIION.

Hujus Epistolæ auctor est Meletius Mopfuestiensis in secunda Cilicia Episcopus. Et missi in Occidentem Legati fuerunt non ab Helladio ac Eutherio, sed manifestè ab Alexandro Hierapolita, ac universa Synodo Euphratesis Provinciae. Alioquin exercitam in istorum Legatos hospitalitatem Meletius non ad Alexandrum ac ejus Suffraganeos, sed ad illos referre debuerat. Deinde istorum Legati fuerunt Clerici ac Monachi; hi verò sunt soli Clerici. Præterea secundæ Cappadociæ Legati, ut Romam irent, transire non debebant per secundam Ciliciam. Epistola docet primò, quod non solus Alexander, sed insuper cuncta ejus provincia Romam appella-

appellaverit. Secundò, quod causam non postularit delegari in Partibus, sed voluerit Romæ discutiri per Papam. Tertio, quod etiam Meletius Appellationem probaverit, ac ei se adjunxerit. Et hic rursum vides, quod etiam Theodoretus tunc appellaverit.

CAPUT CXX. --208

Deo Amicissimo, inquit, secundum veritatem, & Sanctissimo Patri Episcopo Nestorio Theodoretus.

Quod habitare in villa non metuum, & obsequi Regulæ, & excelsi Throni non sim desiderio compeditus, tuam nosse arbitror Sanctitatem. Nam si & aliud nihil, saltem sollicitudo civitatis, cujus gubernacula sum fortitius, satis est ad docendum me hanc Philosophiam. Præter ipsam siquidem sollicitudinem, & causarum turbas plurimas, habet quæ sufficiunt ad abigendum eos quoque, qui nimis talibus gaudent. Nullus igitur Religiositati tuæ suadeat, quod ego Præfatus amore oculos claudens, idcirco ut Orthodoxas susceperim litteras ab Ægypto. Dico enim, sicut coram veritate ipsa, frequenter eis perlectis, subtiliterque discussis, inveni ab illa eas hæretica amaritudine liberatas. Easque timui ullo modo maculare. Dum certè oderim, non minùs aliis, illarum Patrem, sicut totius Mundi perturbationis Authorem. Et spero non me soluturum poenas ob hoc in die iudicii. Quia iustus iudex est inspector intentionis. His autem, quæ contra tuam injustè & iniquè facta sunt Sanctitatem, nec si ambas manus meas quilibet abscindat, patior assentire: Procul dubio Divina mihi cooperante gratia, & animæ imbecillitatem roborante. Et hoc manifestum feci & illis per litteras, qui exigere nitentur. Direxi verò & Sanctitati tuæ eorum, quæ illis respondi, Rescripta: Ut agnoscas, quia Divino nutu à nullo sumus tempore permutati, neque multipedes aut chamaleontes ostendi, quorum hi quidem petras, illi verò folia, quibus adhæserint, colore imitantur. Omnem, quæcum tua Religiositate est in Christo, Fraternitatem ego, & qui necum suat, plurimum salutamus.

SCHOLIION.

Hæc Epistola existat in quinta Synodo. Hæc Cassinensis est alia translatio, ideoque fuit non prætermittenda. Docet primò, quod Nestorius etiam post initam, ac ab Apostolice Lupi Opera T.VII.

stolica Sede confirmatam pacem manserit pertinax: imò quod suæ reparationis spem non deposuerit. Secundò, quod quidam Orientales Episcopi non deserint cum ipso familiaritatem fovere per Epistolas. Tertio, quod horum aliquis apud ipsum accusaverit Theodoretum, tanquam qui veteris amicitiae ac frequentis promissionis prævaricator, ex retinendi Episcopatus amore damnationem ejus admiserit. Illum accusarunt, quod isto amore circumscriptus Cyrilli litteras, quas hæreticas noverat, contra suæ conscientiae iudicium dixerit & scripserit Orthodoxas. Agitur præsertim de duabus Sancti Cyrilli Epistolis: Videlicet de illa, quam ante Pauli Emeseni Legationem rescripsit Berthæensi Acacio, & de Pacificatoria epistola, quam post conclusam pacem per præfatum Paulum rescripsit Joanni Antiocheno.

Quin ambas Epistolas Nestorius habuerit, non est dubitandum. Item dubitandum non est quin ipsas judicaverit hæreticas. Hinc enim Theodoretum arguit, quod ipsas probans ac suscipiens contra veritatem clausisset oculos. Ex quo patet ipsum perstitisse durum in hæresi. Theodoretus ipsi respondit quatuor. Primò, quod nulla retinendi Episcopatus ducatur libidine. Utpote qui ab illa abundè purgatus sit per suæ Civitatis regimen: Per multas difficultates istius Regimini. Sanctus Cyrillus in suæ adversum Theodoretum calumnias Apologiæ præfatione, scribit Cyrum fuisse Civitatum: Quidquid sit, fuisse Diocesim insigniter vastam, & gravibus obnoxiam laboribus, Theodoretus frequenter ostendit in suis Epistolis, affirmans illi fuisse octingentas Parochiales Ecclesias. Secundò respondet Cyrilli litteras esse omnino Orthodoxas, & se ab illo iudicio non posse recedere. Tertio, quod nihilominus Cyrillum non diligat: Quod illum oderit uti totius Mundi perturbatorem. Et adjungit: *Et spero non me soluturum poenas ob hoc in die iudicii. Quia iustus iudex est inspector intentionis.* Haud dubiè respicit Cyrilli Capitula. Ea enim est hostiliter infectus usque ad ultimam vitæ spiritum. Nam & Domino Antiochiæ Patriarchæ, ad secundam Ephesinam Synodum profecturo, ostendit ipsa plusquam à quinquaginta Synodis esse damnata, & post varia conclusit: *Ipsæ etiam Beatus Cyrillus, cum ad Beatum Acacium scriberet, Capitulorum illorum scopum indicavit dicens; hæc adversum hujus Novitates scriptissimus, & pace facta declarabuntur. Ipsa ergò defensio accusationem confirmat. Missi autem illorum, quæ ab eodem Pacificationis tempore scripta sunt, exemplum, ut cognoscas nullam horum mentionem fecisse: Et quod oporteat illos, qui ad Synodum proficiscuntur, ea quæ Pacificationis tempore scripta sunt, proferre, & aperte dicere, quanam dissidium fecerint, & quo pacto divulsa coaluerint. Eos enim, qui ad tuendam pietatem vocantur, laborem omnem suscipere oportet, Divinumque auxilium invocare, ut relictam nobis à Majoribus hereditatem intactam conservemus.* Hæc & plura ibidem alia tantq̃ impetu scribit, quod rumor ferret Dioscorum Ale-

xandriæ Patriarcham, Cyrilli successorem, omnibus nervis conaturum, ut istam Synodum inducat ad canonizanda Capitula. Et quidem in sensu Eutychiano, quem Theodoretus firmè censebat esse etiam Cyrillianum. Quod etiam post Chalcedonensem Synodum permanere in ipso sensu, videtur non dubitandum. In Constantinopolitana cum Severianis Episcopis Collatione dixit Hypatius Ephesus Episcopus: *Sed & invenimus in Theodoro litteris, quas ad Dioscorum fecit, quæ & secundò in his, quæ contra Nestorum scripta sunt, scripsit. Et quando contra Julianum conscripsit, Libros ipsos destinavit in Antiochiam beatus Cyrillus, & rogavit beatum Joannem ostendere illos Orientalibus præclaris Doctoribus. Et quia ostensis eis scripsit et Theodoretus, & rescripsit et beatus Cyrillus, & diligentiam & affectum ei testificans. Et quia duas ab ipso accipit affectuosas Epistolas, quæ & custodiuntur apud eum, nullam de eo contumeliam designantes.*

Credo hæc omnia esse verissima: Attamen præter Epistolam demonstrat interiorem Theodoretæ animi. Et hinc quartò respondit; Quod Nestorii damnationem nunquam admiserit. Addit se circa hunc articulum pertulisse acerbas injurias, at semper constanti animo respondisse. Et omnium Litterarum copiam transmisit Nestorio. Haud dubiè erant Litteræ præter Casinensis Codicis. Attamen in Chalcedonensi Synodo solemniter admisit Nestorii Damnationem, ac ejus Personam anathematizavit. Ex quo loco Nestorius præfata ad Theodoretum ac alios scripsit, ignoro. Certè erat tunc extractus ex Monasterio, ac deportatus in Oasim: Proinde, vel ex itinere scripsit, vel ex ipsa Oasi.

CAPUT CXXI. —209

Ea quæ rescripta sunt, inquit, ad Prophetam de ea, quæ dicitur Egyptii penitentia. Vel si veram quis putet, vel si fictam Egyptii penitentiam, mihi utique plurimum est odium contra eam.

O Di enim fictam, sicut hypocritam meretricis, honestam faciem præferentis. Abominor verò eam, quæ vera nominatur, ut immaturam, similemque circa Esau penitentiam, quæ valdè & eum, quem correxisset videtur, accusat. Eò quod de pristinis malis, quasi de bonis insultet, & illa solum digna sit voce Prophetica: *Væ qui vocat amarum dulce, & dulce amarum.* At ille condiciones contra Orthodoxos, quasi mercedem, qua peccantibus veniam dederit, ita proponit. Et dum proposuit, celeri est adoratus assensu. Quasi Dominus misericordiæ loquens, qui ab

adorantibus se, tanquam veniam perceperint, diffamatur. Et misit per eos satisfactionis penitentiam, multis lachrymis plenam, & ad eos, qui ei clementiam donaverunt, ita loquentem: *Quia supervacua omnino, & inopportuna Ecclesiarum discordia facta est.* Nunc præcipuè ab eo satisfactum. Quis non ei, sicut misericordia digna loquenti, misereri queat? Aut veniam lugenti non præstet? Penè enim genua tangens, & lachrymis utens pro litteris, his qui eum deposuerant, clamat: *Superflua & vana sunt quæ fecistis, & occasione rationabili nuda.* Sed ego de vobis subtiliter persuasus fero sententiam. Multum ejus, qui deliquit, obsequium circa eos, qui existere elementes, irrationabiles eos integerrimè, ac non ambigè appellantis. Nunc quippè, inquit, *Vana.* Sic maximè mihi est satisfactum, quod vana sint & superflua, quæ fecistis. Ea enim, ait, quæ mea sunt sentientes, imperitè hætenùs faciendo suspicabimini me à vobis diversa sensit. Et penitentia quidem ipsius tale est proœquium.

Post pauca verò istæ sunt ejus voces amplius compunctivæ penitentis: *Chartam nobis, inquit, ille porrexit, irreprensibilem confessionem fidei continentem.* Vide pompam, quæso, uniuscujusque sermonis, quæ cum Diaboli est damnata superbia. *Chartam* dixit, & ei nec litterarum nomen donare dignatus est. Et addidit: *Nobis porrexit.* Et ad judicandum rogatus extollitur. Et adjecit: *Irreprensibilem confessionem fidei continentem.* Tamquam parcens aliquid infamatis, irreprensibiles eos decernit. Et hoc post ista declamans: *Quam Chartulam ille, inquit, à te affirmabat esse compositam, & ab eis Deo Amicissimis Episcopis, qui illic sunt.* Quid est aliud quod ait, nisi ac si diceret: Diffidebam quidem dogmatis apud vos esse irreprensibilem fidem; depositi verò suspicionem, quam contra vos habui, eò quod essetis de impietate dogmatum diffamati, juranti plurimum illi, qui mihi chartam obtulit, credens, & quod non falleret affirmanti. Quomodo igitur aliquis insultantis, quasi ipse magis ignoverit, perveraciam putet penitentiam? Sed forsitan superat quidem ut justè damnatus, ne salvari videatur. Progrediens verò exposuit veritatem.

Videamus ergò, si placet, & sequentia litterarum. Et prius quidem ad medium deducamus primum bonæ hujus circa eos penitentia Capitulum: *Si de celo, inquit, & non ex Virgine sanctum Corpus dicimus factum Salvatoris omnium Christi, quomodo jam Dei Genitrix intelligitur? Quem namque omnino non peperit, nisi verum sit, quod Emmanuel genuerit secundum carnem.* Hæ voces ejus & insensatæ, & blasphemæ plurimum sunt. Insensatæ quidem, quia ut benè dici demonstret carnem non esse de celo, utitur per voce, qua Dei Genitrix nominatur. Qui per omnia immurmurat auribus omnium, quod majus est deceat appellari. Si igitur amplius est *Genitricem Dei* vocari, quomodo majoris nomen id, quod minus est, designat? *Qualiter verò ille, qui*

qui eam vocem, quæ est *Emmanuel*, tanquam Divinitatis, quæ ex Virgine nata est, Dei Verbi significativam accipiens, dum Propheticum testimonium profert, & frequenter fursùm ac deorsum clamat de Virgine, *Genuit secundum carnem Emmanuelem*, nunc humanitatis partus significationem suscepit hoc nomen? *Theotocos* nomen quare prætulit *Emmanuelis* nomini, ut nomen Verbi tantummodò, vel tantummodò Deitatis partæ de Virgine? Si verò *Emmanuelis* vocabulo Verbum, quod partum est, significari dicit, eò quod idem vocabulum prædicit *Nobiscum Deum*, quare rursùs id ipsum, ut non Deitatis, sed carnis, quæ est ex Virgine, significantivum dicit, & proclamatur quasdam voces sibi metipsis contrarias? Et hoc quidem demonstratio est eorum, quæ ab ipso sunt dicta, dementiæ.

Verum repetens easdem voces cerne etiam, quanta sit blasphemia: *Si enim de celo, inquit, & non ex Virgine sanctum Corpus dicimus factum, quomodo jam Dei Genitrix intelligitur? Quem namque omnino non peperit, nisi verum sit, quod Emmanuelem genuerit secundum carnem.* Non perterretur velanis hominibus prædicans, quia Dei nomen significationem est Genitricis carnalis, ita ut Carnis Genitrix sit *Dei Genitrix.* Quod ergo sit nomen Divinitatis illius, quæ unita est carni, & quæ est cum genita carne, si dum *Dei Genitrix* dicitur, illius est vocabulum partus, qui substantialis est Virgini? Alterum è duobus: Aut Deus Verbum significatur, cum Dei Genitrix dicitur, & hinc absque nomine Carnis est partus; aut si *Dei Genitricis* nomen constitutum Carnis est, circa ipsum ergo idem est Carnis Genitrix, quod Dei Genitrix. Et quomodo ei stabit, quod ait: *Genuit secundum carnem Emmanuelem?* Nisi fortè dixerit quod Virgo peperit Carnem secundum Carnem. Præter hæc verò suave ducerem requirere illum, quem putet à Propheta Emmanuelem fuisse prædicatum? Utrum inseparabile illud Dei Verbi templum, in quo nobiscum per opera Deus videbatur; an ipsum propriè Verbum? Nam si propriè ipsum Verbum, dixit ab ea, quæ est *Emmanuel* appellatione, illud hominem nudum ea, quæ illi indè est, dignitate, quem nobis quasi parum facientibus se tangit objicere; si verò id ipsum nomen soli propriè visibili deputat, Emmanuelem nobis quasi alterum quemdam præter Dominum Christum ex Virgine diffamare genitum. Sed hæc quidem nobis hætenùs dicta sint.

Veniamus verò & ad secundam talis penitentia falsitatem: E celo, inquit, *descendens Deus Verbum exinanivit semetipsum, formam servi accipiens, & appellatus est Filius hominis, cum id, quod erat, maneret, hoc est, Deus.* Inconvertibilis enim, & immutabilis est secundum naturam tanquam unus jam intelligendus cum propria carne. His occultè proprietates naturarum instar fermenti commiscet. Et cavens quidem consuetum sibi *Unitus naturæ* vocabulum, ne signum notum sit blasphemix, prout diceret, *Una natura*, interposuit: *Tanquam unus.* Inconvertibilis enim, in-

quit, & immutabilis est Deus Verbum secundum naturam, tanquam unus jam intelligendus cum propria Carne. Dicit: *Unus*, intelligendus cum propria Carne. Et quod *Unus*, non adjectivum. Nec enim dixit, *Unus Filius*, aut *Unus Christus*, aut *Unus Genitus*, aut aliquid tale intelligendus cum propria Carne, ne aliam Verbi, & aliam Carnis intelligamus proprietatem. Et evidentior nolens in his, quæ sequuntur, blasphemiam fecit, dicens: *Nominatus est Deus Verbum & homo de celo, perfectus existens in Deitate, & perfectus idem ipse in humanitate.* Non dicit: *Perfectus Deus existens in homine perfectus*, sed *Perfectus existens in Deitate.* Et iterum: *Perfectus idem ipse in humanitate.* Ut ipsas naturas tanquam partes ponens invicem completivas benè sonantem naturarum confusionem auribus intromittat. Propter quod ab eo & id, quod est *Idem ipse*, supponitur ad occultè fallendum. Non Christus, non Filius idem ipse, sed Verbum nominatum est, inquit, & homo de celo, perfectus idem ipse in humanitate. Idcirco & naturarum fecit post modicum mentionem, eò quod Orthodoxis suave sit has voces audire.

Et post capture sciam inducit confusionem. Quippe ut qui supervacuè naturarum nomine ad suspensionem cavendam est usus erroris. Quid enim dixit? *Et si non ignoratur differentia naturarum, ex quibus unitonem discimus ineffabilem factam.* Rursùs id quod dixit, *Ex quibus*, tanquam partes sint invicem naturæ Dominicæ in unum quiddam factæ, sic addidit. Oportebat namque, ut diceret, non *Ex quibus*, sed *Quarum* dicimus unitonem ineffabilem factam. Non enim ex naturis, sed ipsarum naturarum ineffabilis est unio. Taceo quod & carnis per crucem obitum per propriificationem Divinitatis naturæ deputat. Et sic Divinam substantiam inducit esse passibilem. Et quia Verbi dorsum ad verbera datum fuisse prædicat. Et nec hoc intelligere potest, quia injuriæ ad id, quod Divinum est, per propriificationem facta relatio est, non autem passionum, quæ naturaliter carnis sunt, facta est Divinitati proprietas.

Et hæc non confunditur dicere, qui paulò antè sacras voces illic dixerat, quæ ita se habent: *Scimus verò Deo quos viros quasdam quidem vocum communicantes, ut super una persona, quasdam verò dividentes, ut super duabus naturis, & Deo quidem dignas secundum Divinitatem Christi, humiles verò secundum humanitatem tradentes.* Et iterum: *Constituimus Dominum nostrum Jesum Christum, Filium Dei Unigenitum, Deum perfectum, antè secula quidem ex Patre genitum secundum Divinitatem; in ultimis autem diebus ex Maria Virgine secundum humanitatem.* Verum manifestus est, quod per necessitatem Divinitatis & ineffabiliter sibi ingestam ad ista consenserit: Sicut & Balaam nolens benedixit. Rursùs verò ab ea relaxatus, ad semetipsum revercitur, & ad consuetam confusionis blasphemiam. Nusquam ergo inter verborum suas apparet de duabus naturis, quod mortua quidem fuerit caro, Deitas verò resuscitaverit eam.

Et quid oporteat amplius in gurgite conversari, qui forsitan nec de his quodcumque dixissem, nisi tua me Religioitas per suas litteras excitasset? Quid enim mihi commune sit ad discernendum, quis verè, mendaciterve pœniteat, qui apud memetipsum quiesco, & ea quæ à David, cum voluptate proclamo: *Quoniam tu Domine singulariter in spe constituisti me?* Ego igitur semel ea, quæ ad me attinent, Deo commendans, impietatis hujus vanum laborem derideo, recipere hanc à Divina dextera sustinens ei à me commendatam spem, quæ voces illas non audit, quæ indè ineffabiliter emittuntur; *Quia nullus eas rapit de manibus meis*. Gratias verò ago, Deo Amice, misericordiæ tuæ, quæ secundùm Deum tantùm circa nos habet affectum, quem semper narramus & aliis, qui culpant fortè aliquid ignorantia falsitate. Absit enim, ut tantùm apud nos valere unquam possit oblivio, ut obliviscamur illa certamina, quæ pro recta fide à tua Religioitate sunt gesta. Quibus & donaturus est utique omnium Dominus ex victoriis adversus impietatem & hic & in futuro coronam. Non enim est piorum Patronus Christus infirmior Patrono impiorum Diabolo. Omnem, quæ tecum est, Fraternitatem ego, & qui mecum sunt, plurimùm salutamus.

SCHOLIION.

HAc de Pœnitentia Sanctus Cyrillus post intam pacem scripsit ad Acacium Melitenensem Episcopum: *Si qua Epistola à quibusdam circumferatur, tanquam à me de his, quæ Ephesina sunt, jam dolente, ac pœnitentiam agente perscripta, & id quoque contemnatur. Nam per gratiam Salvatoris nostri, sana mente sumus: Neque rationis usu excidimus.* Quidam Nestorii, aut certè Orientalis contra Ephesinam Synodum Factionis impœnitentes Defensores, ne apud Mundi gloriam viderentur malè egisse, aut causa cecidisse, sparserunt Cyrillum ad obtinendam pacem pœnituisse, ac edidisse Libellum pœnitentia. Fama fuit adeò constans, ut Cyrillus crediderit aliquam sub suo nomine fictam ambulare Epistolam: Et adversùs illam munivit Acacium. Verùm fuit deceptus. Clamores isti Pacificatoriam, à Paulo Emeseno relatam, Epistolam clamaverunt esse libellum pœnitentia. Lucet ex præsentis Irenæi in ipsam Scholio. Ipse enim invadit istam epistolam. Existimo esse ejus Scholion. Attamen non plenè constat. Etenim hæc Tituli verba: *Ea quæ rescripta sunt ad Propbetam, de ea, quæ dicitur Egyptii pœnitentia, inlinuant esse alterius.* Sequentia verba; *Vel si veram quis putet, vel fictam, non dubitant de auctore, sed de auctoris mente.* Istorum enim Clamorum aliqui affirmabant Cyrillum verè ac ex peccatore, aliqui ajebant dolosè, ac sola lingua per istas litteras pœnituisse. Irenæus, indubitatus Tituli Auctor ridet istud dubium. Constanter asseverat litteras

istas nequaquam esse pœnitentiam, sed manifestam contra omnes Orientales Episcopos insultationem, ideoque sibi esse summo odio.

Scholias est ejusdem mentis. Hinc epistolam invadit multis dicitur. Et primò, rodit hæc ejus verba: *Quia supervacua omnino & inopportuna Ecclesiarum discordia facta est, &c.* Est alia epistolæ translatio. Etenim vulgata translatio sic habet: *Quod verò Ecclesiarum dissensio super sua prorsus, & citra ullam justam causam acciderit, id ex Charta, quam Dominus meus Religiosissimus Episcopus Paulus nunc attulit, evidenter cognoscimus, quæ irreprehensibilem continet facti confessionem, eamque cum à tua Sanctitate, tum à cæteris quoque Religiosissimis Episcopis, qui illic degunt, compositam asserbat.* Hæc omnia verba Scholias pessimè invadit, & tandem concludit: *Quomodo igitur aliqui Insultantis, quasi ipse magis ignoverit, pœnitentiam putet pœnitentiam?* Affirmat esse Pœnitentiam talem, qualem & Elsau habuit, quæ eum, quem correxisse videbatur, graviter accusabat: Esse pœnitentiam, quæ de operibus malis, quasi de bonis insultet. Quæ insultet cunctis Orientalibus Episcopis, quasi illis dederit patratorum Ephesi peccatorum veniam. Et reverà Sanctus Cyrillus dederat illis veniam. At istam lucidam veritatem superbus Irenæi & Symonistarum stomachus non poterat digerere. Volebat Cyrillo dedisse veniam: Et ex ista gloria apud omnem Mundum fumare.

Scholias secundo affirmat hanc pœnitentiam non dumtaxat esse falsam, ac insultabundam; sed etiam pertinaciter persistere in suis erroribus. Omnis contra Sanctum Cyrillum calumnia erat, quod ejus Capitula continerent ac resuscitarent Apollinarium. Scholias affirmat eadem omnia contineri in Pacificatoria epistola. Omnem ejus Apologiam esse dolosam. Et demonstrare tentat per varios articulos. Primus est in his Epistolæ Verbis: *Si de Cælo, & non ex Virgine Sanctum Corpus dicimus factum, quomodo jam Dei Genitrix intelligitur?* Est lucida demonstratio. Scholias nihilominus affirmat esse voces insensatas, ac sibi invicem non coherere. Censet enim, quod Sanctus Cyrillus ipsam Verbi Divinitatem affirmet natam de Virgine, ideoque inde non sequi natam & ipsam carnem. At iste sensus est hebes & insensata calumnia.

Secundus Articulus sunt hæc verba: *Quem, Deum Verbum, omnino non peperit; nisi verum sit, quod Emmanuel genuerit secundum carnem.* Scholias Cyrillum circa vocem, *Emmanuel*, arguit inconstantia & contradictionis: *Quod ipsam nunc Divinitatis, nunc dicat significativam Humanitatis.* Secundò, quod omnium auribus immurmurans Dignissimum Sacra Virginis Titulum esse *Deipara*, ideoque illam esse semper eo donandam, jam recedat ab illa regula, dicens ipsam esse matrem Emmanuelis secundum Carnem. Quod probaret voces sibi-metipsis contrarias. Quæ est demonstratio dementia. Et multa in istum scopum conglomerat. Imperita & maligna. Est scæda cavillatio. Quis enim nesciat vocem,

vocem, *Emmanuel*, esse significativam utriusque naturæ, ideoque aliquando pro utraque, aliquando dumtaxat pro altera posse & solere usurpari?

Tertius Articulus est, in quo Sanctus Cyrillus duas Domini Naturas & personæ unitatem insigniter profertur, & concludit: *Tanquam unam intelligendus cum propria carne.* Audi Scholias: *Cyrillus his oculis proprietates naturarum insular fermenti commiscet. Et cavens quidem consuetum sibi unius naturæ vocabulum, nè signum notum sit blasphemie, prout diceret, una natura, interposuit: Tanquam unus. Dicit, unus intelligendus cum propria carne. Et quid unus non adjecit.* Affirmat quod istud quid dolosè non adjecerit. Quoniam Dominum velit esse non hypostasi unum, sed natura. Cœdè calumniatur. Etenim Sanctus Cyrillus nunquam dixit esse unicam in Domino naturam, aut illum esse unius naturæ. Ad eò illud non consuevit. Consuevit quidem dicere Domini esse unicam Dei Verbi naturam incarnatam; At istud verbum longissimè distat ab illo alio. Scholias etiam sedè errat. Etenim non intelligit latissimum discrimen inter hos articulos: *Dominus cum sua carne est unus: Dominus cum sua carne est unum.* Posterior natura, prior propositio importat unitatem personæ. Et apud Latinos & apud Græcos. Hinc Sanctus Cyrillus addere non debuit: *Quid unus.*

Quartus articulus est: *Perfectus existens in Deitate, perfectus idem ipse in humanitate:* Audi Scholias: *Cyrillus non dicit, perfectus Deus existens in homine perfectio, sed perfectus existens in Deitate.* Et iterum: *Perfectus idem ipse in humanitate.* Ut ipsas naturas tanquam partes ponens invicem completivas, bene sonantem naturarum confusionem auribus intromittat. Propter quod & ab eo id, quod est idem ipse, supponitur ad occultè fallendum. Accusat Cyrillum de vario dolo ac errore. Primò, quod duas naturas dolosè prædicet. Ac iterum erroneè: *Quod eas prædicet non tanquam qualescumque ejusdem Personæ partes, sed tanquam partes invicem completivas, ideoque non unicam dumtaxat hypostasim constituentem, sed insuper unicam compositam naturam.* Secundò, quod id faciat eruens odiosum ac manifestè hæreticum confusionis vocabulum: *Ut confusionis blasphemiam faciat rectè sonare, atque ita ipsam introducat in simplices fidelis populi aures.* Tertio, quod eadem arte & ad eundem finem utatur his vocibus: *Idem ipse.* Respondeo esse calumniosissimam suspicionem. Etenim voces, *Idem ipse*, utpote ambæ masculini generis palam important nequaquam naturæ identitatem, sed solius hypostasis. Et quod Sanctus Cyrillus Domini naturas nequaquam dixerit sui invicem completivas, est meridiana luce clariùs: *Affidue clamat & inculcat ambas esse perfectas.* Porro hæc propositio, *Perfectus Deus existit in homine perfectio, est dolosus calceus, aptissimus Nestorii pedibus.* Plenissimè enim verificatur ab in-existentia per solam inhabitationis gratiam.

Quintus articulus est, quo Sanctus Cyrillus dicit Dominum esse ex duabus naturis. Quod di-

cat duas naturas, ex quibus facta sit ineffabilis unio. Scholias vult dicendum fuisse: *Quarum facta est ineffabilis unio.* Hujus calumniæ radicem aperuerunt in Constantinopolitana Collatione Episcopi Severianorum: *Ex duabus naturis Dominum dicere, significat unam Dei Verbi naturam incarnatam, secundum Beatum Cyrillum ac Sanctos Patres; in duabus autem naturis, significat duas Personas, & duas substantias.* Apollinaristæ ac Eutyechiani voces, ex duabus naturis, semper dilexerunt; voces, in duabus naturis, acerbè averfati: Ex adverso autem Paulus Samosatensis, Theodorus Mopshestenus, Nestorius, ac eorum Symonistæ semper dilexerunt has, istas detestati. Hinc enim Severus, omnium Eutyechianorum nequissimus, scripsit: *Anathematizandi sunt, qui in duabus naturis definiunt unum Christum.* Epistolæ fragmentum exstat in sexto Concilio. Et ex isto principio omnis ista Factio Anathema dixit etiam Dogmaticæ Sanctis Leonis epistolæ, immò & Chalcedonensi Concilio. Præsens Scholias est professus Nestorianus: Hinc propter voces, ex duabus naturis, damnat Pacificatoriam Sancti Cyrilli epistolam. Omnes malè. Etenim utraque vox est recta. Et rectissimè conjunguntur. Ita enim altera alteram elucidat, ac diverit præve suspicionis pericula. Et hinc utramque simul Chalcedonensis Synodus posuit in definitione suæ fidei. Ambæ sunt frequentissimè apud Patres utriusque Ecclesiæ.

Sextus articulus sunt verba: *Cum propria carne.* Scholias præsertim odit, quod Sanctus Cyrillus ex appropriata ad Verbi Hypostasim carne inferat ac verificet hanc propositionem: *Deus Verbum est passus, crucifixus, mortuus.* Hinc scribit: *Taceo quod & carnis per crucem obitum per propriificationem Divinitatis naturæ deputet, & sic Divinam substantiam inducit esse passibilem.* Et quia Verbi dorsum ad verbera datum fuisse prædicat. Et nec hoc intelligere potest, quia injuriæ ad id, quod Divinum est, per propriificationem facta relatio est, non autem passionum, quæ naturaliter carnis sunt, facta est Divinitati proprietas. Admittit proprietatem, seu propriificationem carnis ad Verbum, & distinguit inflatas carnis passiones ac illi irrogatas injurias: Has solas, nequaquam istas affirmat per propriificationem referri in Verbum. Cyrillum graviter arguit, quod ambas in Verbum refundat, ideoque sustineat has propositiones: *Deus Verbum est crucifixus, passus, & mortuus.* Affirmat eas verificari non posse, nisi per intrinsicam Divinæ Substantiæ passibilitatem. Quæ omnia docuit etiam Eutherius Thyanensis Episcopus, tam in superius adductis ad Joannem Antiochenum Patriarcham litteris, quam in opere illo, quod exstat inter opera Sancti Athanasii.

Eandem pacis epistolam non solus Irenæus ac ejus Symonistæ culpant, sed etiam quidam Apollinaristæ, aut potius Eutyechiani, de quibus in Constantinopolitana Collatione dixit ad Severianos Antistites Hypatius, Ephesinus Episcopus: *Vos non suspicamur, sed antiquos Hæreticos Apollinaristas, qui Cyrillum reprehendunt in epistola,*

ta, quam ad Orientales pro unione & pace de duobus naturis scripsit. Culparunt ex alio & alio Capite: Irenæus ac ejus Symmisæ Apollinaristicam, ac verò quidam Eutychediani dixerunt Nestorianam. Ambo sine fundamento. Etenim hæc pacis epistola est tantæ Authoritatis, ut ipsam Chalcedonensis Synodus probavit, ac suam fecerit in ipsa definitione fidei: *Præfens Sancta, & magna, & universalis Synodus Epistolæ Synodicas Beatissimi Cyrilli, Alexandrinæ Ecclesiæ Præfultis, ad Nestorium, & ad Orientales, congruenter habentes suscepit.* Eandem sibi curavit solemniter prælegi, & ad ipsam auditam omnes Episcopi exclamarunt: *Omnes sic credimus. Sicut Cyrillus ita creditur. Eterna memoria Cyrilli. Sicut epistola Cyrilli habent, ita sapimus. Sic creditimus, sic creditimus.* Eadem litteras plena Synodus canonizavit in sermone ad Principem. Et hoc judicium constantissimè semper tenuit, ac religiosissimè semper venerata est omnis sub cælo Ecclesia. Sanctus Sophronius Patriarcha Hierosolymitanus in Synodica suæ consecrationis epistola, quam Sergio Patriarchæ Constantinopolitano transmisit, affirmat illam fuisse Cyrillo dictatam à Spiritu Sancto.

CAPUT CXXII. ---210

*Domino meo Reverendissimo, & Dei
Colentissimo Commministratori Theodoro
Episcopo Joannes in Domino
salutem.*

QUONIAM quæ inter nos olim Deo tantum mediante placuerunt, pro tua munitione & existimatione etiam in Scripto à nobis dari tuæ Sanctitati postulasti, Deo Amicissime Frater, promittens sub testimonio Dei nulli inxerim hæc prodenda, nisi fortè post hæc tempus exegerit atque necessitas, utile arbitratus sum, ut has litteras ad tuam scriberem Sanctitatem. Undè Divina gratia complacente, omnem potestatem tuæ tradidi Sanctitati, uti fiducialiter machinationibus atque dispensationibus, ut Fratres nostros, qui à nostra unitione discissi sunt, suorum membrorum coaptatione rejungeras: Ut sciens Divinitati esse complacitum omnibus ad hoc uti modis, universisque, prout est possibile, consiliis in eam causam ita uti ad eos, si ita oportuerit, leniendos, seu molliendos. Et hoc fieri mihi nullam ingeret contristationem, sicut confiteor coram Deo. Dico autem, etiamsi videar apud illos à tua Charitate & contumeliis affici. Nam quid tam magnum se putet aliquis sustinere pro tot & talium Fratrum salute & pace, quando ipse omnium Dominus, unicus filius Dei, tantam condescensionem ultroneè ostendit pro nostra salute? Cujus & nimium pe-

culiaris Discipulus pro suis secundum carnem fratribus anathema esse à charissimo & omnipotente optabat Magistro. Nihilominus verò & beatus Moyses pro Israel secundum carnem de vita aterna deleri proposuit: Et certè dum loqueretur omnium Deo. Hæc igitur, hisque similia sapius atque indefinenter in mente tua volvens, Deo Amicissime Frater, confortante te Domino Christo, tota, qua consuevisti, diligentia aggrederere rem prædictam.

Joannes misericordia Dei Episcopus Antiochiæ Syriæ scripsi atque subscripsi.
Incolumis, orans pro nobis, permanens Deo Amicissime Frater,

SCHOLIION.

HÆC epistola scripta est, dum Orientalis Ecclesia ob initam pacem stabat in mediis discordiarum flammis: Dum plures Episcopi se separarant à Communione Patriarchæ Joannis. Et docet nos grande secretum. Nempe quod Patriarcha Joannes, videns paci multos adversari, ac præfatas flammam metuens, Theodoretum advocavit, & cum solo solus inter quatuor oculos conceperit clandestinum consilium, quo litigiosa pax postea ac deberet admitti ab omnibus, ac firmari. Existimo tunc conceptum fuisse moderamen circa damnationem Nestorii: Conclusum, ut nullus, licet damnationem istam nollet admittere, à pace excluderetur. Et hæc est ratio, ex qua Theodoretus ad ipsam admittendam induci nunquam potuerit, nisi violenter per Chalcedonensem Synodum. Joannes, qui hanc damnationem Scripto ad Sanctum Cyrillum, & Theodosium Principem, nec non apud Xistum Pontificem, ac etiam verbo coram Aristolao Tribuno, ac Sancti Cyrilli Clericis fuerat solemniter professus, & qui omnes suos Episcopos ad eandem professionem constringere promiserat: Hic, inquam, Joannes istud moderamen sine manifesta prævaricationis infamia nec effari poterat. Hinc ipsum credidit soli Theodoro. Eundem per præfatas Litteras rogat, ut jam utatur isto articulo, atque ita omnes à sua communione divulsos Episcopos conetur reducere. Notanda sunt hæc verba: *Etiamsi videar apud illos à tua Charitate & contumeliis affici.* Facit facultatem, qua Theodoretus ad molliendos animos possit de ipso etiam malè loqui. Fuit non modica in tanto Patriarcha dispensatio.

CAPUT CXXIII. ---211

Epistola, inquit, Joannis Antiocheni, quam scripsit Tauro atque Patrio, congaudens quidem eis de Ordinatione Procli Constantinopolitani Episcopi, rogans verò eos adjuvare se contra obstinatos, qui se ab ejus communione sejunxerant.

LITTERAS Magnificentia vestra suscipiens, per gratiam Dei Constantinopoli Præfultum, hoc gaudium plena voluntate suscepi, propter Bona quæ universis Ecclesiis Christi ubique futura sunt. Quod & Magnificentia vestra, dum Bona nunciat, designavit. Scitote siquidem, Magnificentissimi Domini, quia non parva mihi Viri illius experientia sit, sed & quædam multa notitia, & noverim quam se ad universa accommodè habeat. Et confidenter dico, quia magna Deus Constantinopolitanorum donavit Ecclesiæ per studium vestrum, & curam Deo Amicissimi Principis, qui cum benè viderit, velociter quoque deliberata complevit, ne ulla invidia bonum judicium violaret. Sed sicut effectum est per Magnificentiam vestram, sic rogo ut annuat & de istarum pace partium cogitare. Sunt enim pauci quidam effrenati, qui pacem, quam Deus donavit, & quam pius executus est Imperator, propriam duxerint læsionem, & præferant non esse sub Principe super omne, quod expedit tam sibi, quam cunctis Ecclesiis, dum certè omnino sit dignum, ut approbent Ordinationem Domini Sanctissimi Episcopi Procli. Non injuriemur à paucis, quorum inordinabilitas ubique est diffusamata. Et ad deteriora indè proficiunt, quia nunc usque & nos & vos circa eos lenes existimus.

SCHOLIION.

SANCTI Procli eversionem in Constantinopolitanam Cathedram, ejusque modum ac tem-
Lib. 7. pus, accuratè exponit Socrates: *Maximianus, cap. 40. cum per biennium ac menses quinque, Ecclesiam pacificè administrasset, fato fundus est. Erat tunc septimana Jejuniorum, quæ Festum Paschale proximè antecedit: Ejusque septimane quinta agebatur feria. Quo quidem tempore Imperator Theodosius prudenter huic negotio prospexit. Etenim ne rursus in eligendo Episcopo ambigeretur, eaque res tumultum in Ecclesia excitaret, absque ulla cunctatione, nondum deportato Maximiani corpore, Episcopis, qui aderant, mandavit, ut Proclum in Episcopali so-*

lito locarent. Id enim Celestini quoque Episcopi Romani litteræ, tunc exhibitæ confirmabant, quas ille Cyrillo Alexandria Episcopo, & Joanni Antiocheno, & Rufo Theffalonicensi in eam rem miserat, docens nihil obstare, quo minus is, qui alicujus Ecclesiæ nominatus sit, aut ipsa re existat Episcopus, ad aliam Ecclesiam transferatur. Itaque Proclus in Sede Episcopali collocatus corpus Maximiani sepulturæ tradidit. Factum id est trigesimo quarto anno istius sæculi. Pascha tunc cadebat in diem decimum quintum Aprilis, ideoque feria quinta Sancta erat dies duodecima.

Docemur varia. Primò, quod in Nestorii degradati locum Imperator Theodosius studuerit Proclum evehere. Hinc enim de ista eversione scribit Socrates: *Multi quidem Philippum, Constantinopolitanæ Ecclesiæ Presbyterum, plures verò Proclum nominabant. Et omnino prævaluisse sententia eorum, qui Proclo suffragabantur, nisi quidam, quorum maxima erat auctoritas, obstiterunt, Ecclesiastico Canone vetitum esse dicentes, ne is, qui alicujus Civitatis designatus fuerat Episcopus, ad aliam Civitatem transferatur. Quibus verbis cum fidem Populus accommodasset, deinceps conquievit.* Proclus enim à Nestorii Antecessore Cyzicenus consecratus Episcopus; Verùm ab illis non admittus, redierat Constantinopolim, & istic more priori egerat inter Presbyteros. Et certè merebatur Episcopatum. Quod enim generosissimè Nestorio obstiterit, est supra expositum. Attamen præfata quorundam Intercessio obtinuit, atque ita electus fuit Maximianus. Secundò docemur, quod ob istam intercessionem Theodosius à promovendi Procli studio non destitit. Etenim mox ad Celestinum scripsit, rogans an iste Cyzicenus Episcopatus esset translationi materia, adeoque Proclum arceret ab Episcopatu Regiæ Civitatis. Et Pontifex rescripsit non obesse. Non credo, quod ex Antiochenis Canonibus rescripsit. Hi enim necdum admittebantur à Romana Ecclesia. Proinde rescripsit ex Apostolico Canone, aut perpetua Patrum Consuetudine. Nam & ex hoc fonte haustus est Antiochenus Canon. Et suum Rescriptum communicavit Sancto Cyrillo, Joanni Patriarchæ Antiocheno, ac Rufo Theffalonicensi Archi-Episcopo. Ex quo non vanè colligitur, quod omnes isti tres unà cum Principe Procli Episcopatum desideraverint. Utpote aptissimum ad extirpandas Nestorianæ turbulentia reliquias, ac ad componendam Regiæ Civitatis Ecclesiam.

Tertiò docemur, quod Maximiani Electio fuerit passa turbulentiam. Nempe illam, de qua idem Socrates: *Cæterum post depositionem Nestorii gravissimus tumultus Ecclesiam Constantinopoli occupavit. Nam divisus est Populus ob inanem & stultam illius garrulitatem. Clerici quidem omnes communi suffragio eum anatematizarant. E Populo plures, ejus eloquentia delectati, ac à Dorotheo Marcianopolitano, Theodoro, ac aliis istius factionis Episcopis per litteras inflammati, nolabant procedi ad novi Episcopi electionem, ac seditiosè flagitabant sibi restitui Nestorium. At verò*

verò hic defuncto Maximiano adhuc vivebat: immo adhuc hærebat in suo apud Antiochiam Monasterio. Hinc similem Popularis facis motum timens Theodosius, electionem permittere noluit, sed Advenis tunc in Regia Civitate Episcopis iussit, ut Proclum mox inthronizarent. Et factum est. In ipsa die Dominica Cœnæ. Nec ista fuit Laica violentia. Etenim adversus illam nemo unquam intercessit, nullam deposuit quærimoniam. Nempè Theodosius processit ex Rescripto Celestini Pontificis. Ex quo videmus ipsum fuisse non dumtaxat Ecclesiasticæ consuetudinis declaratorem, sed etiam Regiæ Civitatis Episcopatum reservasse, & ejus expectativam contulisse in Proclum. Adeo antiquus est usus Apostolicæ istius autoritatis. Etenim defuncto Maximiano Papales litteras mox Princeps protulit, & ipsarum virtute iussit Proclum exaltari. Erant antiquæ litteræ: Datæ statim post promotionem Maximiani. Nam post illam Celestius supervixit paucis mensibus.

Et ad hæc omnia Taurus, Orientis Comes, Prætorio Præfectus, atque Patricius, fuit strenuè cooperatus. Præfatæ epistolæ titulus habet: *Tauro atque Patricio*. Laudat duas personas. Est unumquodque. Est aliquid ommissum. Etenim in Theodosiano Codice sub titulo de indulgentiis debitorum exstat nostri Theodosii ac Valentini Lex data ad hunc Taurum, & habens hunc titulum: *Tauro Prætorii Præfecto, ac Patricio*. Est data duodecimo calendæ Julias: Duobus mensibus post eventum Proclum. Proindè Præfecti titulus est ommissus in Epigraphe præsentis epistolæ. Porro hic Taurus fuit magnus, & ad dictus personis Ecclesiasticis. Nam ad ipsum exstat Theodoretæ epistola, habens hanc Epigraphen: *Tauro Patricio*. Suas duas ad ipsum litteras Sanctus Isidorus Pelusiotes inscripsit: *Tauro Præfecto*. Ad eundem exstant plures Leges Theodosii. Ille igitur Procli promotionem, utpote sciens fore gratissimam, statim retulit Joanni Antiocheno: Et per præsentem Epistolam Joannes illi agit gratias. Quare epistola etiam in suo contextu habet mendum *Magnificentissimi Domini*. Legendum est: *Magnificentissime Domine*. Codicis Compilator credidit epistolam esse scriptam ad duos. Et certè isto tempore fuit Patricius Comes, ad quem Theodoretus trigessimam quartam suam epistolam, ac Imperator Theodosius scripsit Legem finalem sub titulo *de jure Fisci*.

Notanda sunt hæc de Theodosio verba: *Qui cum bene viderit, velociter quoque deliberata complet, ne ulla invidia bonum judicium violaret*. Affirmant cum Socrate, quod Theodosius Populi motum timuerit, ideoque electionem non permiserit, sed iusserit Proclum statim inthronizari. Porro quod Maximianum iusserit per Proclum sepeliri, desumpsit ex moribus Alexandrinæ Ecclesiæ. Illic enim novus Patriarcha statim eligitur, & defunctum sepelitur. Ita testatur in Breviario Liberatus Diaconus. Notanda sunt hæc etiam

Cap. 30.

verba de Sancto Proclo: *Et noverim quam se ad*

universa accommodè habeat. Exponit Socrates, dicens Proclum fuisse Attici Constantinopolitani Diaconum ac Notarium, & adjunctens: *Proclus ab Attico eruditus, cumque ejus virtutes studiosè imitatus est. Patientiam verò etiam magis quam Atticus excoluit. Nam hic intertorem terribilem se Hereticis exhibebat, Proclus verò, placidus erga omnes fuit, dum Hereticos hac ratione potius, quam vi ad rectam fidem adducere studeret*. Et certè Maximianus cum quibusdam Orientalis Factionis Episcopis durè egerat. Sanctum Cyrillum permoverat, ut quatuor Metropolitans à pace excluderet, & Xifto Pontifici frequenter supplicaret, ut nunquam solveret istud vinculum. Insuper pluribus jusserat superordinari novos Episcopos. Hinc igitur Patriarcha Joannes, quoniam tunc nata ob initam pacem concordia plene ardebat ac fumabat, à Procli prudentia & mansuetudine sperabat meliora.

Lib. 7. 4v.

CAPUT CXXIV. --212

Epistola, inquit, Meletii Episcopi ad Maximinum Anazarbi, per quam significavit de Domitiano Quæstore, & de Sacris, quas contra eos intraverit Joannes Antiochenus.

ANtequam tristia dicam, solutionem eorum tuæ innotesco Sanctitati. Si verò & ad illa commemoranda perducor, ad eorum confirmationem, quæ dicuntur, compellor id facere, simul & ut ordinem Gestorum in mea narratione custodiam. Audivimus olim, quod multum fategerit Verius, qui pro Joanne Constantinopoli latitat, & aurum multum distribuerit aliquibus, ut posset obtinere Sacram, quæ nos cogeret aut communicare Joanni, aut exire ab Ecclesiis. Quod etiam veraciter contigit. Nam Domitianus, qui nunc Quæstor est, scripsit Deo Amicissimo Episcopo Helladio, quod Sacram quidem contra nos obtinisset Verius, prædicta jubentem, ipse autem benignitate, qua circa eum detinetur, hanc interim cohibuerit publicari, necessarium putans, antequam publicetur illa, & præcepta per eam necessitas ingeratur, ut illis, quæ ab eo scripta sunt, acquiescens absque ulla necessitate reconcilietur Joanni. Ob hoc enim Decanum quoque se direxisse dixit, ut reconciliationis inter utrumque futuræ Ministrum.

Erat verò tantum scenica simulatio, ad præstandum Joanni pro auri acceptione composita. Sic enim nunciavit nobis, qui huc venit, Admirandissimus Judex, qui & præfens Constantinopoli fuit, & unumquodque eorum, quæ gesta sunt, novit. Quippe cujus erat causa. Sacra quidem contra nos data est plena, sed per omnia

omnia Magnificentissimus Taurus Præfectus hoc cognoscens, & sicut reverè Divino aliquo impetu motus, illam quidem publicari non sinit. Intrans verò ad Principem, futuras ex hoc eventiones obrestatus est urbium, & apertè dixit, quod qualis est Thracia, talis & Cilicia erit, quæ penè sola remansit ad Tributa solvenda, si hoc impleri permiserit. Et sic vacare Sacram modis omnibus fecit. Hinc jam Domitianus, quasi mercedis recepti restituent, primùm, quia aliud quod ageret non invenit. Decanum Joanni direxit, iactans quidem quod retinuerit Sacram, interimque si non paruerit, ut ait, his quæ ab eo scripta sunt, dirigendam. Qui etiam suadet, ut absque ulla dilatione Joannis amplectamur communionem.

Quem quia & venturum didicimus ad tuam Sanctitatem, hæc ei innotescere festinavimus, ut noveris quomodo cum eis agas, Deo Amicissime Domine mi. Direximus verò & Rescriptum eorum, quæ à Domitiano ad Deo Amicissimum Episcopum Helladium scripta sunt, & eorum quæ ab eodem Deo Amicissimo Episcopo Helladio scripta sunt nobis. Ex quibus magis, quæ à nobis dicta sunt, intelligere poteris; & quod vir ipse despiciendus omnino sit, illa ad decipiendum excellens, quæ olim Divino nutu repulsa sunt. Quæ etiam, si prævaluissent, nullatenus nobis perhonoranda essent Imperatoris Præcepta terreni contra cælestis & sempiterni Regis.

SCHOLIION.

EXponenda sunt nomina. Meletius erat Moysiensis in secunda Cilicia Episcopus, ideoque hæc epistola est ad Maximinum ejus Metropolitam. Ambo pertinacissimi Favorites Nestorii, ac hostes ininitæ pacis. Verius haud dubiè fuit quis Antiochenæ Ecclesiæ Clericus, forsitan Joannis in Regia Civitate Apocriarius. Aliud ramentum suadent verba: *Qui pro Joanne Constantinopoli latitat*. Apocriarii enim non poterant latere. Proinde fuerit quis Clandestinus ad istud singulare negotium Emittarius. Nec mirum. Etenim Joannes istius odiosæ Sacra declinabat invidiam, ideoque à cunctis credi, quod nequaquam ad suas preces emanasset, sed ex proprio motu Principis. Porro Decanorum in Romano Imperio fuerunt tres species. De prima fit mentio in Justinianæi Codicis titulo de Collegiatis: Hi non erant Palatini, sed Urbis Corporati, subiecti Præfecto urbis: Secunda species, quam Magnus Constantinus aut ejus filius Constantius induxit, erant Leticarii Ecclesiæ, Præfecti humanis fidelium cadaveribus. Erant Clerici. Tertia species erat classis Palatinæ Militiæ, cujus est frequens mentio & apud Leges, & apud alios Scriptores. Etiam apud Sanctos Patres.

De illis in tertio libro de Justiniano secundi laudibus scribit Corippus:

..... Jussuque rogantis

Accit Procres omnes, Scholique Palati est jussa suis adflare locis. Jamque ordine certo Turba Decanorum, Curforum, in rebus Agentum, Cumque Palatinis stans candida turba Tribunalis, Et Præfectorum numerus, mandante Magistro Omnis Sacrorum vis adsuit Officiorum.

Hinc discimus tria. Primò, quod Decani spectarunt ad Scholam Palatinam; Quod fuerint Ministeriales Palatii, uti sunt Agentes in rebus, Curfores, Magistriani, Protectores, & alii similes. Secundo, quod fuerint in grandi numero. Tertiò, quod subfuerint Magistro Officiorum. Hinc Romanæ Leges eos passim appellant Principes famulationibus adherentes, aut Principes Obsequiani. Eorundem meminit in Homiliis super Apostolicam ad Hebræos Epistolam Sanctus Joannes Chrysostomus: *Non enim quia Hom. 13. Palatium dicitur, omnes eisdem frui judicantur, Nam est inibi sic & Præfectus, & omnes qui circa Imperatorem versantur, tamen etiam tenuissimi, & qui locum & vires subeunt eorum, qui dicuntur Decani, inter Palatinos sunt, cum tamen sit tantum discrimen inter Præfectum & Decanum*. Palam agit de Decanis Palatinis. Eorum à Prætorii Præfecto discrimen affirmat hunc primum, illos fuisse inter extremos Palatii. Ipsorum officium exponit in litteris ad Sororem suam Marcellinam Sanctus Ambrosius: *Etiam Præfectus venit, Epist. 13. & cepit suadere ut Basilica cederemus. Populus reclamavit*. Et statim infra: *Illic nuntiatum est mihi comperid, quod ad Basilicam de Palatio Decanos mississent, ut vela suspenderent, Populi partem eò pergere*. Vela, utique Regiis insignibus ornata ac armata, ad aliquam domum aut possessionem suspendi, erat ipsam arrestari, aut in ipsam mittere Regiam manum. Est vetustus Ritus Romani Imperii. Proindè Sanctus Ambrosius affirmat, quod Italici Prætorii Præfectus ad suum de tradenda Basilica Mandatum, cui Mediolanensis Populus recalcitrabat, exequendum, & ad arrestandum pro ipso Imperatore Basilicam, miserit è Palatio Decanos. Proindè inter eorum officia erat istiusmodi vela suspendere, ac explere istiusmodi executionem. Aliud ipsorum officium edocuit in libello ad Theodosium Augustum Basilius Diaconus, ac alii Constantinopolitanæ Ecclesiæ Archi-Mandritæ. Nestorius illiè iussit nos corripit à turba Decanorum, & cædi. Vulgata translatio habet: *Nestorius quàm primum Decurionibus, ut nos à turba abreptos cedant, serid mandet*. Malè. Etenim Græcus textus disertè habet: *A turba Decanorum*. At inter Decanos ac Decuriones est largum discrimen & varium. Decuriones enim sunt dignitatis officium. Proinde ad Decanos spectabat etiam apprehendere reos & verberare.

Præfens itaque Epistola nos docet plura. Primò, quod Joannes Patriarcha, videns quosdam suos Episcopos esse in ininitæ pacis odio ac lacerata communi obstinatos, conversus sit ad alia consilia: Quod Verium suum Clericum, ad Regiam Civitatem miserit, obtenturus Sacram, quæ illos ad sui Patriarchæ communionem ac obedientiam redire cogeret, aut juberet expelli à suis

Ec-

Ecclesiis . Et fanè erat vera via . Etenim illi nullis precibus , nullis rationibus , nullis sui Patriarchæ iustitionibus volebant acquiescere . Secundò discimus quod Joannes suum Clericum clandestinè miserit , & clandestinum esse apud Constantinopolim iusserit . Supra dixi rationem . Tertiò , quod illum largis nummis armavit . Quod enim sub Magno Theodosio avaritia cœperit corrumpere Romanum Imperium , ac omnia vendere , deservit amare , ac inde Imperii lapsum prædixit Sanctus Ambrosius . Ita in ejus vita testatur Paulinus Presbyter . Quarto discimus , quod Verius Clericus Domitianum quæstorem pecunia emerit , atque ita Sacram obtinuerit . Quintò , quod Magnificentissimus Taurus Orientali Prætorio Præfectus , Sacram non probavit , ideoque & iusserit suspendi . Nempe timebat Ciliciam ab ipsa turbandam , ideoque opulentam ac liberalem Provinciam suspendendam à consuetis in Principis Aërarium collationibus . Quare Sacra hæc videtur fuisse pro sola Cilicia . Et prima & secunda . Et certè hæc utpote per Theodorum Mopsuestiensem corruptæ , erant pertinaciores pro Nestorio . Sextò discimus , quod hæc videns , & ad refundendum se compellendum timens sit conversus ad artes & mendacia . Etenim Helladio Tharsensi Episcopo , primæ Ciliciæ Metropolitanò , scripsit Sacram à se suspensam , idque ex sua erga illum benevolentia . At verò ad Joannem Patriarcham misit Decanum , iactitans Sacram à se retentam , & spondens dirigendam , nisi contumaces Episcopi statim redierint ad ejus obedientiam . Et ut mendacia cohærent invicem , etiam in Ciliciam scripsit ad Episcopos , ut absque dilatione amplecterentur Joannis communionem . Ita enim Palatini , qui debitas Populo à Principe functiones vendunt , consueverunt fumos vendere . Et hinc adversus illum Meletius non malè scripsit : omninò despicendus est vir ille .

CAPUT CXXV. --213

Epistola , inquit , vel hypomnesticum Magnificentissimi Quæstoris ad Episcopum Tharsi Helladium , hortans eum Antiocheno adjungi .

Omnem Bonorum affluentiam tuæ Sanctitati adesse perfectam integrè sciens , non leviter affligor , ea quæ nunc aguntur considerans , amator pacis Ecclesiarum , & hanc votis & opere sanctissimam inconcussamque conservans . Quomodo eam nuper minimè amplectari , mihi valde mirabile videtur . Sed & si quis concedat , quod si unus homo his , quæ justa sunt , non fruatur , & pro meliore utilitate multorum quod uni est utile omitatur , tolerabilis hujusmodi sit com-

pensatio ; quando verò nec illi nocetur qui sibi noceri putat , immò è diverso ipse aliis nocet , quomodo non quod multis est utile Sanctitas tua consuecè lucratum ? Scit enim Sanctitas tua , quod benè de aliis dicens in ipso , quod est principale , commisit . Et sibi metipsum reputare debet , quod à Potestate detectus est .

Et hæc meliùs à me novit Sanctitas tua . Rogo igitur , ne , ut dixi , multipliciter noceamus , confusionem quidem multitudini inferentes , & civitatibus indisciplinationem & inoptandorum multis Pessimorum provosores efficiamini . Ut acceleret continuò cum Deo Amicissimo & Sanctissimo Joanne Episcopo inire colloquium , & ut amplecti tua Sanctitas ejus pacem communionemque scilicet unà cum cæteris Episcopis primæ & secundæ Provinciae Cilicium . Sciat enim Divina virtus , quod Decretum Divinum completum , subscriptumque , etiam promulgandum , hujus rei gratia interim retinui , quod spem suavam mihi ipsi distaverim , quod meis hortatibus , quin potiùs ipsi veritati , tua Sanctitas acquiescat , & corrigat quæ contristant . Quæso igitur Religiositatem tuam , ut celeriter id fieri jubeas : Ne dum Divinæ litteræ editæ fuerint , correctio desperetur . Et quidem certum est , quod in nullo noceatur Sanctitati tuæ , cui nunc potiùs valdè nocetur , eò quod utilitates multorum proprias reputet , & similiter plurimorum suas faciat læsiones . Sed & Divinitas solet ab illis exigere rationes , quibus corrigenda commisit .

SCHOLION .

Hæc est epistola , qua Domitianus Quæstor Helladio amicaliter insinuat Sacram , quæ omnes Joanni Patriarchæ ac inite paci rebelles Episcopos , aut obedire mandat , aut ejici , omninò emanasse ; attamen à se pro tempore suspendi : Et qua ipsum ex pectore hortatur ad obedientiam . An ex arte quam supra à Mopsuestiensi Meletio audivimus , sit scripta , certè ignoro . Etenim Meletius fuit pleus sui Antecessoris Theodori Sæstor , ideoque & plenus Nestorianus . Hinc ejus testimonium est de temeraria suspitione suspectum & caducæ fidei . Quidquid sit Domitiani admonitio non fuit vacua . Etenim Helladius licet per Sanctum Cyrillum exclusus à Pace , rediit ad mentem , & tandem est amplexus pacem . Et ad Joannis Patriarchæ obedientiam reduxit omnes Cilices .

CAPUT

CAPUT CXXVI. --214

Epistola , inquit , Joannis Episcopi Antiocheni ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum , per quam indicavit , quod præcepit Imperator , ut nullus Orientalium Episcoporum Constantinopolim proficisceretur .

Placuit piissimo & Amico Christi Imperatori nostro præcipere , ut nullus Deo Amicissimorum Episcoporum nunc ad ejus Comitatum fatigetur , sed unusquisque in sua persistat Ecclesia . Hæc nota per me fieri vestræ Religiositati prospexit . Quia igitur nec justum , nec absque periculo esse arbitramur , quæ nuper nobis præcepta reticere , manifestamus vobis oportere omnibus parere Præceptis , & vestrum quemque quiescere , soventem Ecclesiam suam . Quia sanctum est pio Imperatori & Amico Christi indubitanter obedire . Dignare igitur hæc eadem nota facere his , qui sub tua Religiositate sunt , Deo Amicissimis Episcopis . Causam verò post paululum cognoscat Religiositas tua . Omnem , quæ tecum est , Fraternitatem plurimum saluta .

SCHOLION .

Joanni Patriarchæ , ac inite paci rebelles Episcopi , postquam audierunt præfatam Sacram emanasse , ac esse suspensam , conceperunt spem ipsius circumducendæ : Hinc ex ista spe decreverunt aliquos è suo Collegio legare ad Principem . Verum etiam Joannes Patriarcha non dormivit . Obtinuit aut aliam Sacram , aut quodvis Augustum mandatum , quod istum accessum cunctis Episcopis interdicere , & præceptum istius Mandati cunctis insinuandi . Quare dubitandum non est , quod istud non soli Alexandro insinuarit , sed & aliis Metropolitanis . Videtur non fuisse Sacra . Etenim tantam pro suis Actis auctoritatem Joannes non tacuisset . Interim istud Mandatum erat via ad suspensam Sacram expediendam , ac mittendam in plenam executionem . Et ita est omninò factum . Porrò Joannes Mandatum intimavit solis Metropolitanis . Patriarchali more . Metropolitanæ debebant intimare suis Episcopis .

Christi Lupi Opera T.VII.

CAPUT CXXVII. --215

Epistola , inquit , Alexandri Episcopi in Personam Magistriani , qui præfasas attulerat litteras .

Epistolam mihi reddebat Admirabilitas tua Antiocheni . Quam non suscepi propter aliquas Ecclesiasticas quæstiones . Lecta verò mihi est à Bonitate tua . Et ut hoc possis ostendere , hanc Epistolam feci ad tuam Nobilitatem , declarans quod in his , quæ præcepta sunt à Piissimo & Amico Christi Imperatore nostro , permane : Ut nec fatiger nunc ad ejus pium Comitatum , & in mea Ecclesia persistam , orationes faciens pro ejus Imperio . Notarius verò , qui mecum est , accepit ejus exemplar .

SCHOLION .

Præfatam Mandatum Imperator Theodosius ad Joannem Patriarcham miserat per Magistriani , addita facultate utendi ejusdem opera ad idem mandatum intimandi cunctis sibi rebellibus Episcopis . Etenim Magistriani erant similibus mandatorum ac Litterarum consueti Bajuli . Ita Imperator Leo Sacram suam , qua circa Chalcedonensis Synodi processum , ac Timothei contradictionem volebat instrui , ad Petrum Myrensem Episcopum , Lyciæ Metropolitanum , misit per Branemondum Magistriani . Similes litteras ad Ætherium Sardensem Episcopum , Lydiæ Metropolitanum , misit per Magistriani Eudoxium . Idem Eudoxius similes Litteras detulit ad Cyzicenum Episcopum , Metropolitanam Helleponti . Plurima sunt istiusmodi exempla . Nam & famosa illa & momentosa Sacra , qua Imperator Theodosius maxima disposuit circa Ephesinam Synodum , deportata fuit per Magistriani Palladem . Porrò Metropoli Alexander horrendè hic ostendit suum exulceratum pro Nestorio animum , & plenum pacis odium . Etenim pro prii & sibi amicissimi Patriarchæ , quoniam se ab ejus communione sejunxerat , litteras nec admittere voluit . Longè minùs inspicere . Hinc Magistriani ipsas aperuit , & Alexandro prælegit . Et ipsarum finem obtinuit .

B b

CA-

CAPUT CXXVIII. --216

Ireneus ait: *Et hæc Epistola Theodoretum ad Meletium Neo-Cæsareæ de his, quæ Joannes in diversis vicibus iniquè commisit.*

Memor sum eorum, quæ mihi locuta est in Hierapoli Religioſitas tua, quando mihi Antiocheni intentionem nunciasti, dicens quod pacem desideraret, promittens nihil unquam, quod nos contristaret, se esse facturum. Vide igitur, Deo Amicissime, Sacramentorum veritatem, Vide vineæ Nabuthæ direptionem: Et injustas contra legem Ordinationes. Vide transgressionem Canonum, & Divinarum legum defectum. Quæ ei concedit Regula, ut in aliena Parochia consecret? Immo quæ non hanc injuriam vetat? Non ei sufficit illicitè ordinare, sed & adjecit alteram impietatem, ut talibus viris committeret Sacerdotium. Et Mariniam Deo Amabilitas tua plus omnibus novit, & de Athanasio clarè audis. Undè cognoscat Religioſitas tua, quod à communionē talia præsumunt nos ipsos abſcidimus, timentes judicium Dei. Similiter verò & eorum, qui has consecrationes iniquas suscipiunt, communionem vitam. Hæc verò in præſenti scribere sum coactus, memor quæ tuæ sit charitas Sanctitatis, & volens ut in omnibus eminens nulla reprehensione maculetis. Omnem quæ tecum est, Fraternitatem ego, & qui mecum sunt, salutamus.

S C H O L I O N.

Hæc epistola, utpote non nihil posterior, videtur non esse posita suo ordine. Est enim scripta postquam Joannes Patriarcha præſatam Sacram obtinuerat, & cœperat in executionem mittere: Expellere sibi rebelles Episcopos, & in eorum Cathedras potenter consecrare alios. His igitur de rebus Theodoretus ad Meletium, non Mopsuestiæ in secunda Cilicia, sed Neo-Cæsareæ in Euphrateſia ſua Provincia Co-Episcopum, & scribit varia. Primò, quod Joannes Patriarcha Meletio, atque idè aliis etiam Episcopis, quò illos suaviter in pacem induceret, promiserit nihil unquam à se tractandum, quod quempiam contristaret. Nempè promiserat, quod neminem ad acceptandam aut subscribendam Nestorii damnationem violenter compelleret, sed quod circa istum articulum permetteret quemlibet abundare in suo judicio. Quia imò illa cum juramento sponderat: Hinc ipsum prævaricationis accusat Theodoretus, & exclamat: *Vide Sacramentum veritatum.*

Illum secundo accusat, quod suos Episcopos,

ac eis creditas Divinitus Cathedras tractarit, uti Achab & Jezabel tractarunt innocentis Nabuthæ vineam: Quod eos de fictis criminibus, utique de rebellionē erga Ephesinam Synodum ac Ecclesiæ pacem, traduceret, ac sub isto furo degradaret, & eis superordinaret alios. Tertio, quod huic violentiæ accumularet alia crimina: Despectum & Canonum & Divinarum legum. Canonum, quod in aliena Parochia, Divinarum verò legum, quod indignos homines superordinaret in Episcopos. Et inter plures istiusmodi superordinatos singulariter notat Marinianum ac Athanasium. Quis fuerit Marinianus, ignoro. Athanasius videtur fuisse ille in Euphrateſia Provincia Episcopus, quem Joannis Successor Dominus degradavit, & in ejus locum ordinatus fuit Sabitanus. Etenim Athanasius fuit homo modici ponderis. Licet enim per Ephesinam Latrocinium fuerit reparatus, causa tamen ejus fuit resumpta apud Chalcedonem, & mansit indecisæ. Multa suadent Theodoretum hic agere de isto Athanasio.

Et hinc discimus fundamentum ex quo Theodoretus Joannem arguit, quod in aliena Parochia, id est, Provincia ordinaverit Episcopos. Quia nempe istius Athanasii Ecclesia erat in Euphrateſia Provincia, cujus omnium Episcoporum Consecrationes ex consuetudine spectabant ad Metropolitanam. Nam & ipse Patriarcha Dominus agnovit istud jus, ideoque sententiæ, qua Athanasium degradavit, adjunxit: *Præcepto Dei amantissimo Episcopo Joanni Metropolitano Euphrateſie, & ipsius Provinciae Religioſissimi Episcopis alium pro eo Sanctiæ Dei Ecclesiæ Episcopum ordinare.* Plena Domni Synodus exſtat in quarta decima adione Chalcedonenſis Concilii. Dico istas Consecrationes ad Metropolitanam spectasse per consuetudinem. Nicænus enim & Apostolicus Canon eas dabat Patriarchæ. Videatur epistola Sancti Innocentii primi Pontificis ad Sanctum Antiochiæ Patriarcham Alexandrum. Et tunc Joannes Patriarcha invadendo istam consuetudinem non sicut prævaricatus. Eum permoverunt gravissimæ rationes. Etenim hæ Ordinationes sunt factæ ante ejectum Metropolitanam Alexandrum, manifestum Rebellem, & contumacissimum pacis hostem. Hinc licet Canon non dedisset, devoluti juris ratio Joanni dabat omnem Auctoritatem istius operis. Et hinc discimus, quod pacem plenè executurus Joannes venerit in Euphrateſiam Provinciam, & solus isthuc potenter dispoſuerit.

Quartò Theodoretus affirmat, quod etiam ipse has Joannis Executiones fuerit detestatus, ideoque se ab ipsius communionē tandem separavit. Nec tantummodo à Joannis, sed etiam à communionē istorum omnium Super-ordinatorum, cunctorumque illi faventium aut communicantium. Quod Theodoretus tunc cum Metropolitano Alexandro ac aliis ſuæ Provinciae Episcopis, adversus Patriarcham Joannem inivertit factionem, docebit nos sequens Epistola. Ejus stomachus Nestorii damnationem digerere, imò

Epist. 18.

CAPUT CXXIX. --217

Idem Ireneus inquit. *Per omnia Deo Amicissimis & Sanctissimis Episcopis Syriæ, & Cilicia primæ ac secundæ, & secundæ Cappadociæ, Alexander, Theodoretus, Heliades, Abbis, Maras, David, Acilinus, in Domino gaudere.*

Propheta quidem Hieremias, unius civitatis incendium & hominum captivitatem lugens, fontem petebat lachrymarum, solitudinis ultimum requirebat, & lamentationes conſcripſit, ut angustiam, qua intus urebatur, efferret per lamentationem, quasi per fumi evaporationem. Nos verò Ecclesiæ Dei oppugnationem, Sanctorumque ulterius prodicionem, ac Sacerdotii corruptionem lugentes, vos, o Compastores, ad lamentationum participationem vocamus. Non ut ignorantibus doceamus, neque ut lætos perducamus ad lætum, sed ut lætus communionē vel parva quædam consolatio acquiratur.

Novit enim Sanctitas vestra, quæ iniquè atque illicitè vel sint facta vel fiant. Illam, quæ præter omnium Episcoporum Orientalium voluntatem ad Alexandriam est directæ, Legationem. Illam, quæ tyrannicè, & non Ecclesiasticè ab eo facta est, damnationis, ut putavit, solutionem. Dum paulò minùs ducenti in Ægyptii damnationem conſenserunt, duos aut tres in communionem Tyrannidis assumens, & omnes alios respuens, hunc quidem, sicut suspicatus est, solvit. Illum verò, qui neque judicatus est, neque præter Apostolicam doctrinam quodcumque prædicat, sed vestigia Paterna secutus est, id est, Deo Amicissimum & Sanctissimum Episcopum Nestorium, crudeliter & latrocinialiter interemit, non accipiens in mente Oculum cuncta cernentem, non futurum judicium metuens, non continuis conscientiæ sagittis arctatus, non homines miseratus, quos vulnerat ista, non scripta pro illo viro retinens testimonia, quæ ubique tranſmiſit, ante paululum quidem, quàm synodus fieret, Galatas & Cappadoces suadens, quod ille vir esset Orthodoxus, in Synodo autem ubique terra marique Epistolæ dirigens, *Christi Lupi Opera T. VII.*

& accusans impietatem, iniquitatemque commissam.

Omnibus his exclusis, non solùm iniquam & injustam damnationem suscepit, sed anathematizavit doctrinam ejus orthodoxam. Verumtamen & his gestis, silentium nunc usque tenuimus, aliquam mutationem horum tristium sustinentes, & Ecclesiæ tranquillitatem videre cupientes. Dum certè penè per singulos dies plurimis, immò cunctis murmurantibus audiamus, quod potestas Sacerdotii, quæ Divinum munus est, sit facta venalis: Et qui gratis acceperunt, & gratis dare præcepti sunt, quæ Divina sunt, pecuniis vendunt. Et filii Sion pretiosi, dum præ Sole fulgere debuerunt, ut vasa resera facti sunt, opera manuum figuli. Quod verò est deterius omnium Pessimorum, dum contra leges ordinet, ipsam iniquitatem nec celare contentus, Divinis rebus insultat, & pompam de sanctis Myſteriis ducit. Mox post ipsas Ordinationes de Ordinatorum vita triumphans, & talia dicens, quæ etiam his, qui sæculariter vivunt, curam tamen adhibent castitati, abominanda & execrabilia sunt: Nedom dixerim illis viris, quorum propositum est castitatem, sanctitatemque docere. Unde jam taciturnitatem putantes non impune constare, ab ejus quidem communionē separavimus nosmetipsos, futurum judicium metuentes.

Vos autem, qui præſidetis Ecclesiis, & Ovium Domini estis boni Pastores, rogamus ut Oves Domini vindicetis, quæ tam nimiè corrumpuntur, & tanta pestilentia devastantur. Et non despicatis, dum conculcentur Apostolicæ leges, & violenter Patrum Decreta; sed rememoremini doctrinam Beati Pauli. Corinthiis enim scribens ait: *Si quis fratrum nominatur aut fornicator, aut avarus, aut idolis serviens, aut contumax, aut ebriosus, aut rapax, cum hujusmodi nec cibum sumere.* In præſenti autem non una species præſatorum, sed omnis simul Malorum cuneus per hunc se ingessit Ecclesiis. Undè oportet Sanctitatem vestram, quæ illud terribile judicium novit, non despiciere Ecclesiæ Dei, quæ in tanta sunt tempeſtate, & periclitantur commune sustinere naufragium; sed vindicare tota virtute, & impetus voluminum frangere, & crescentem nequitiam sistere, quæ & universos desiderat obtinere, & pestilentia sui omnia certat implere.

Ego verò Alexander, qui vestram Sanctitatem saluto, ultra annum jam, sicut noſtis, habeo, quod post adventum Pauli memetipsum ab Antiocheni communionē sejunxi.

Religioſitatem vestram, & eos qui cum ea sunt, nos, & qui nobiscum sunt, plurimum salutamus.

S C H O L I O N.

Præſentis Epistolæ tempus discimus, partim ex his in sequenti Helladii Tharſenſis Metropolitæ ad ipsam responso verbis: *Ed quod Pa-*

B b 2 scbæ

1. Cor. 7.

fchæ Feflitas infet. Partim ex hac Alexandri Metropolitæ ad præfentem epistolam fubnotatione: Ego Alexander ultra annum jam habeo, quod poft adventum Pauli memetipfum ab Antiocheni Communione fejunxi. Paulus Emefenus Epifcopus poftremam fuam Alexandriæ Concionem habuit calendis Januarii anni trigefimi tertii, & pacem complevit: Et haud dubiè ftatim tunc Antiochiam rediit. Et mox poft ejus reditum Joannes Patriarcha admifit pacem, fubfcripfit cunctis articularis, & ipfam cœpit exequi. Et tunc Metropoli Alexander ftatim recalcitravit, & tandem excuffit fui Patriarchæ communionem atque obedientiam. Proindè hæc epiftola fcripta eft anni trigefimi quarti mense Martio, confueto tempore Provincialis Synodi. Ifto enim anno Pafcha cadebat in diem decimam quintam Aprilis, ideoque Synodus poftit eſſe facta in prima hebdomada Quadrageſimæ. Poſtò Refcriptum ad Sanctum Cyrillum, quo Xiſtus tertius pacem confirmavit, eodem anno eſt datum die decima quinta Septembris. Et idem Pontifex fimile Refcriptum dedit ad Joannem Patriarcham, at aliquantò poſterius. Nam dum Cyrillo reſcripfit, Joannis Relationem nondum acceperat. Quare vides, quod Metropoli dudum antè hæc confirmatoria pacis Refcripta à ſui Patriarchæ Communione femet-ipſum retraxerit.

Quin Theodoretus non ſolum Meletium Neo-Cæſarænfem ſed etiam alios fuæ Provinciæ Epifcopos, ipſumque præfertim Alexandrum Metropolitam ad recalcitrandum moverit, non eſt dubitandum. Et certè Metropoli, utpote jam plus quam ab anno manifeſtè Rebelis, nullo indigebat motu. Theodoretus igitur ſe illi illic adjunxit, atque ita non modico affectu gaudio. Hinc igitur Alexander fecit fuæ Provinciæ Synodum, & ex ipſa ad plures alias Provincias miſit præſentem Epistolam, conatus omnes abſtrahere à Communione Joannis. Accuſat illum de multis. Primò, quod Paulum Emefenum præter omnium Orientalium Epifcoporum voluntatem legaverit Alexandriam: Et certè Legationem iſtam Joannes cum ſolo Berrhænfis Acacio, & pauciſſimis Collegis concepit, & ſuit executus. Attamen non ſine juſtis rationibus. Eas ſupra expoſui. Alexander ac ejus Synodus accuſant Joannem ſecundò quod tyrannicè, & non Eccleſiaſticè damnationem ſolverit: Et quidem damnationem factam aut firmatam à ducentis ferè Epifcopis. Quod ipſam ſolverit cum duobus aut tribus fuæ Tyrannidis Complicibus, omnes alios contemnens fuæ Diœceſis Epifcopos. Agunt de damnatione Ægyptii, id eſt, Sancti Cyrilli: Nempe illa, qua ipſum unà cum Memnone Joannes Epheſi degradarat.

Et hinc quædam addiſimus. Primò, quod Damnatio illa, à ſolis triginta & aliquot Epifcopis facta, poſtmò confirmata fuerit à ducentis ferè Epifcopis. Nempe Epheſo redux Joannes damnationem iſtam in variis Synodis iterarat, & ſubſcribi fecerat à ſuis Epifcopis. Et quia hi non explebant tantum numerum, id ipſum fieri

impetravit ab aliis fuæ Factioni adhærentibus Provinciis. Secundò diſcimus, quod omnis hæc Alexandri Synodus firmiter crediderit Cyrillum agnoviſſe iſtud vinculum, ac ab eo per Joannem agnoviſſe ſolutum ac reparatum. Nempe Joannes, ut duos ſuos Epifcopos ſuaviter induceret in pacis amplexum, iſtud ſparſerat: Et quidem tanta arte ut etiam conjurati Pacis hoſtes ea de re ne vel ambigerent. Ità illis perſuadere ſtudit, ſe non fuccubiſſe Cyrillo, ſed ejus evaſiſſe victorem. Verùm præſens Synodus cenſuit ſolutionem fuiſſe vacuum ac inane attentamen, ideoque Joannem per initum cum Cyrillo communionem cecidiſſe in eandem ſcabiem: Hinc & ejus communionem abjecerunt.

Joannem accuſant tertio quod Neſtorium, qui neque judicatus erat, neque quidquam præter Sanctorum Apoſtolorum aut Beatorum Patrum doctrinam docuerat, crudeliter ac latrocinialiter per iſtam pacem occidiſſet. Nempe probando & ſubſcribendo ejus Epheſinam damnationem. Quarto, quod per iſtam comprobationem prævaricatus ſit plura ſua Acta & Scripta. Nempe Acta apud Epheſum, & Scripta pro Neſtorio teſtimonia, quæ & ante Epheſinam Synodum, & ex ipſa, & poſt ipſam tranſmiſerat, non dumtaxat per ſuam Patriarchalem Diœceſim, ſed etiam in Galatiam, Cappadociam ac alias Provincias, terra & mari conteſtans Virum eſſe integrum atque maximum. Quintò, quod non ſolum injuſtam Perſonæ degradationem admiferit, ſed inſuper anathematizari juſſerit ejus Doctrinam, quam per tot acta & Scripta judicarat & clamaret Orthodoxam. Et hoc capite pertinaciter cenſuerunt Joannem eſſe manifeſtum Chriſtianitatis deſtructorem.

Notanda ſunt hæc verba: Verumtamen & his geſtis, ſilentium nunc uſque tenuimus, aliquam mutationem horum triſtium ſuſtinemes, & Eccleſiæ tranquillitatem videre cupientes. Ex præſentibus huic Synodo Epifcopis tangunt ſolum Theodoretum. Hic enim antè Neſtorianæ & Perſonæ & Doctrinæ damnationem, licet nec probaſſet nec admifſiſſet, diſſimularat tamen, atque ita pacem admiferat: Non ſolum Cyrilli Communionem, ſed etiam Ordinationem Maximiani. Inſuper totis viribus ſtuduerat Metropolitam Alexandrum ad eandem Diſpenſatoriam diſſimulationem inſteclere. At verò nunc, videns ſuam diſſimulantem patientiam in pejora proficere, recantat omnia, adjungit ſe ſuo Metropolitæ, & excutit Joannis Communionem: Quia nempe Theodoretus huc uſque intra ipſam fuerat. Forſitan & quorundam aliorum Epifcoporum ſeparatio non erat adeo vetus. Etiam notandum eſt, quod omnes Euphrateſiæ Epifcopi nequaquam adferunt huic Synodo: Etenim deſuit Andreas Samofatenſis, Joannes Germaniceniſis, Meletius Neo-Cæſarænfis, & plures alii. Crediſſimè Andream fuiſſe deſunctum. Et Patriarcha Joannes, præſtatam Sacram executus varios Epifcopos ejecerat, & eorum Succeffores averſabantur ei Rebellem Metropolitam.

Et

Et hoc in Patriarcham Joannem eſt ſextum, ac palmare accuſationis caput, cujus cauſa Theodoretus fuæ diſpenſatoriæ patientiæ ex integro valedixit, ac ſe adjunxit Metropolitæ Alexandro: Nempe quod Joannes legitimos Epifcopos ejecerat, ac intruderet alios. Et quidem manifeſtè indignos. Homines palam impudicos. Quod eos contra leges ordinaret. Nempe in aliena Provincia. Quod ipſos ordinaret per Simoniam. Et quidem per peſſimam Simoniam ſpeciem, pecuniam. Et quod ipſorum impudicam vitam ſtatim poſt Ordinationem divulgaret. Forſitan ut illos, dum ob publicam ſuam indignitatem degradari metuunt, redderet ſibi plenè obnoxios. An hæc vera ſint, an potiùs calumnioſa & Schiſmatica figmenta, non poſſum affirmare. Interim ob iſta Theodoretus excuſſit Joannis obedientiam & Communionem, & ad iſtud ipſum ſtudit pertrahere omnem Antiochenum Patriarchatum, ac alias item Provincias. Ex his videmus, in quanto pretio tunc apud Orientales fuerit caſitas Epifcoporum.

CAPUT CXXX. — 218

Domino, inquit, meo, per Synniam Deo Amiciffimo Patri, atque Sanctiffimo Alexandro, Theodoro, Heliadi, Abbibo, Mara, Davidi, Acilino, Helladio, Matroniano, Cyrillo, Zenobio, in Domino gaudere.

Dolenda & intolerabilia quidem, quæ à veſtra nobis nuper ſcripta ſunt Sanctitate, o Religioſiffimi, non autem nova, nec aliena à conſuſione præſentium temporum, & ab his quæ ex illo præſumpta ſunt tempore, quo vel in Epheſo, vel poſt hæc inconvenienter ac peſſimè in Canonum contumeliam geſta ſunt. Quæ per ordinem recordati, & ingemiſcentes à profundo tractavimus apud nos communem Deo Amiciffimorum Epifcoporum Synodum congregare, ac litteras Synodicas veſtræ Deo Amabilitati deſtinare. Sed poſſibile non fuit, prohibentibus, ut videtis, diebus, eò quod Pafchæ feſtivities inſtet. Nos qui in Metropoli ſumus inventi, & Deo favente unam ſententiam novimus eſſe cunctorum, ſicut ex perſona communi hoc tantum veſtræ Deo Amabilitati reſcribimus, quia oportet ad cunctorum Dominum deprecandum nos ferventiùs erigi, quia nec eſt poſſibile, ſicut ipſi quoque fatemini, Deo Amiciffimi, aliunde operiri tantorum malorum ſolutionem. Licet enim propter noſtrum multitudinem peccatorum deteriora firmen- tur, & augeatur apud eos, qui ſic volunt, contumelia Regularum, ſed ſi voluerit Deus, ſola voluntate placabit multiplicem & importabilem *Chriſti. Lupi Opera T. VII.*

Diabolicarum magnitudinem tempeſtatum.

Et hæc ſcribimus, non quaſi Sanctitas veſtra Monitis noſtris indigeat, ſed quia nimia difficultate temporum deſperamus. Et quod tanta & talia, quæ audivimus, mala fieri permittantur: Quæ tamen Deus ſuæ benignitatis more potens eſt amovere, & præſtare ſuis Eccleſiis celerem pacem. Orate pro nobis Deo Amiciffimi, & omnem, quæ vobiscom, Fraternitatem ex nobis, & ex eis qui nobiscom ſunt, plurimùm ſalutare.

SCHOLION.

Helladius Tharſenſis Epifcopus, primæ Ciliciæ Metropoli iſto tempore erat adverſus pacem ac Joannem Patriarcham non minus atrox ac durus, quam Alexander. Erat enim unus iſtorum quatuor, quos Sanctus Cyrillus excluſerat à pace, adeoque fanxerat in ipſos exequendam ſententiam degradationis, quam tulerat Epheſina Synodus, & Conſtantinopolitanus Maximiani Conventus confirmaverat. Erat unus illorum, qui ad Xiſtum Pontificem appellarat, & quem Pontifex non plenè exaudiverat. Hinc Alexandri Synodalia Senſa plenè probavit. Ex ejus Reſponſo diſcimus, quod Alexander ab omnibus, ad quas ſcripfit, Provinciis poſtularit fieri Synodum ac ſibi Synodaliter reſponderi. Erat aptiſſima via ad turbandam omnem Orientalem Eccleſiam. Et hinc diſcimus fundamentum ex quo Imperator Theodoſius Theodoretum poſtmodo relegavit ab omni Antiocheno Patriarchatu, & circumſcripto exilio ligavit intra Cyrenæſem civitatem. Commonitorium, quod Theodoſius propria manu ſcripſit, ac militum Magiſtro exequendum dedit, erat hujus tenoris: *Quoniam Theodoretus, Cyrenſis civitatis Epifcopus, Epift. 80, aſſidue congregat Synodos, turbatque ea re Orthodoxos, da operam congruente moderatione ac prudentia ut is Cyro ſe contineat, nec ad aliam Civitatem proficiſcatur. Exſtat in litteris ipſius Theodoretici.*

CAPUT CXXXI. --219

Dominis, inquit, meis, & per omnia Deo Amicissimis, & Sanctissimis Episcopis, Alexandro, Theodoro, Heliadi, Abbibo, Mara, Davidi, Acilino, Hermogenes, Meletius, Helychius, Heliodorus, in Domino gaudere.

NOs quidem, ex quo iniquitates commissæ sunt contra sanctarum Dei Ecclesiarum Decreta, ex tunc lugemus, & sumus in multo dolore. Nunc autem Sanctitatis vestræ suscipientes Epistolam, & quæ sunt facta noscentes, alterius tristitiæ augmenta suscepimus, cogitantes quod per omnia Ecclesiastica Decreta calcentur. Oportebat verò & Sanctitatem vestram, quia id quod docet omittunt, & super peccata sua majores adveniunt injustitias, per singulos dies esse attentos in causâ, & celerrimè ordinare, & non protrahere tempus, ut illi nocentes faciant quæ fecerunt. De communionem enim arbitramur meminisse Sanctitatem vestram, quia rescriptum Religiositati vestræ & anno præterito, indicantes vobis hoc ipsum, quod nos separassemus ab eis usque adeo, ut non quiescant per singulos dies, in quibus possunt, debellare nos. Sed qui pugnat pro injustitiam patientibus Deus, ipse per orationes vestras, quod expedit sanctis ejus Ecclesiis celeriter faciat & det nobis de reliquo à malis requiescere. Et nunc verò id ipsum rescribimus, acquiescentes eis, quæ vestræ visa sunt Sanctitati. Religiositatem vestram, & eos qui cum ea sunt, nos & qui nobiscum sunt, plurimum salutamus.

SCHOLIION.

HÆc Epistola est secundæ Ciliciæ Rescriptum, & affirmat istam etiam Provinciam tunc ab anno fuisse separatam à Communionem ac obedientiam Patriarchæ Joannis. Non est Synodalis. Deest enim Metropolita Maximus. Ignorantionem. Notanda sunt verba: *Oportebat verò & Sanctitatem vestram, quia id quod docet, omittunt, & super peccata sua majores adveniunt injustitias, per singulos dies esse attentos in causa & celerrimè ordinare, & non protrahere tempus, ut illi nocentes faciant, quæ fecerunt.* Joannes Patriarcha videtur non dumtaxat in dejectorum à se, sed etiam in defunctorum Episcoporum Sedes consecrasset alios. Hinc Cilices Episcopi Alexandrum Metropolitam ac ejus suffraganeos arguunt, quod ipsi non statim ordinarint, quod permisissent vacare Ecclesias, quod ita Joanni tempus & ansam dederint faciendi quod fecit.

CAPUT CXXXII. --220

Epistola, inquit, Alexandri Episcopi Apameæ ad Deo Amicissimum Alexandrum Episcopum, quam rescriptum rogans, ut ubi possibile est conveniret ad deliberandum de his, quæ geruntur, quid fieri oporteret.

VOlebam tuæ colloqui Sanctitati, & de his quæ aguntur, conferre. Quod non nunc prius deliberare concepisti, sed olim: Et diversis impedimentis revocatus sum. Aliquando quidem ab instante corporali infirmitate, cujus adhuc reliquias fero, nonnunquam verò ex causis, quæ nos coarctant. Quia igitur nec me illic modo, nec tuam Sanctitatem huc venire sancti dies permittunt, dignare in itineris medio, in aliquo Monasterio, aut Vico, ubi tibi placuerit, fatigari, & colloqui nobis. Hoc enim & mihi, & tuæ expedit Sanctitati. Et sicut coram Domino dico, nisi præsens sanctus dies officeret, non me illuc venire pigeret. Si igitur hoc fieri approbas, dignare innotescere mihi, & ubi & quando aderis, ut eadem die concurramus.

SCHOLIION.

Alexander Apamænsis Episcopus, secundæ Syriæ Metropolita Alexandro Hierapolitano erat non modicè amicus. Etenim ambo simul à Joanne Patriarcha, proficiscente ad Ephesinum Concilium, & in via moras neſtente, fuerunt simul præmissi, Sancto Cyrillo denuntiaturi, ut Joannem cum suis Episcopis non expectaret ulterius, sed ad Synodales Actiones procederet. Hinc Hierapolitanus ad Apamænsensem non solas præfate suæ Synodi miſit litteras, sed adjungit alias familiares, invitantes illum ad amicicum de summis his negotiis Colloquium. Et Apamænsis reddidit præsens Rescriptum. Plenum arte. Etenim ipse adharebat Antiocheno. Est ejusdem temporis. Nam & ipsum reclamat ad vicinum Pascha.

CAPUT

CAPUT CXXXIII. --221

Epistola, inquit, Theodori Episcopi ad Magnificentissimum Magistrum Militum scripta de his.

QUanticumque Divinæ agnitionis lumine digni facti sumus, & illius radii nitorem suscepimus, credimus & esse Deum, & humana intendere, & sapienter omnem gubernare creaturam: Quippè quam produxit, & cui esse donavit. Cernens igitur atque conspiciens eam, utique bonis gaudet operibus, iniquitatem verò, & alia malignitatis studia respuit. Dum verò abominetur ista, & illa recipiat, omnino utique justas retributiones metitur operariis horum: Et neque dignitatem, neque divitias, neque Potentatum, neque aliquid horum, quæ in hac vita præclara sunt, judicat computanda, sed mentis fructus, & cogitationum partus, & rerum discutit actiones. Eos autem, quibus majores dispensationes commisit, majores exigunt ultiones. Inquit enim Scriptura Divina: *Potentes potenter tormenta patientur. Et cui multum est datum, multum ab eo & exigent. Et omnia nuda & aperta sunt coram eo. Et omnes adstrabimus Tribunali Christi, ut recipiat unusquisque per corpus quæ egit. Seu bonum, siue malum.* Et Beatus David clamat ad Deum: *Quia tu reddes singulis secundum opera eorum.*

Quia ergo hanc habes, Optime, fidem, & in terminis ac legibus Scripturæ Divinitus inspiratæ permanere desideras, & magnam illam, terribilem, desiderabilemque Salvatoris nostri præsentiam sustines, in qua retributiones quisque secundum vitam suam conversationemque recipiet; noli, oro, deceptoribus credere, nec facilem præbeas aurem tentantibus fallere. Sed fortissimo Job crede, dicenti: *Quia auris verba adjudicat, gustus autem cibos degustat, in multo verò tempore sapientia invenitur, & in longa vita disciplina.* Et ab eis, qui nos calumniari & excusare pertentant, exige ultionem. Si unquam in vico Ecclesiastico agrestium multitudinem congregantes armavimus; si Operariis, Curatoribusve præcepimus reditus non præstare Præpositis: si aliquid eorum, quæ ad eos pertinent, retinimus. Dum certè multa millia injusticiarum nobis ab eis irrogata ferremus.

Grandem siquidem contra nos multitudinem congregantes, incendere minabantur Sanctorum, honorumque Victorum, & Athletarum Christi, Cosmæ & Damiani Basilicam: Et quod minabantur, forsan opere perpetrasset, nisi occursum nostrum reverentia multitudine fugisset. Expectat ab eis ultionem Magnificentia tua pro impietate commissa in Sanctissimum Abbibum Episcopum, quem nobis egerunt semi-vivum, nec vitæ finem in lectulo eum suscipere permittentes,

qui nec libellos refutatorios dedit, neque delirus est factus, & perdidit intellectum, sicut mentiuntur, se excusare tentantes. Et cognoscat hoc Magnificentia tua ex litteris, quæ ad nos ab eo sunt scriptæ, cujus vestræ Magnitudini paria destinavi, ut ex eis agnoscat impietatis, quæ in illo præsumpta est, magnitudinem. Nonne perquam optime à communionem eorum nos ipsos abscedimus? Sed justî judicis judicium formidantes.

Scimus namque subtiliter Athanasii vitam. Deprehensus est enim & apud nos in Xeneona, turpiter vivens. Et vivunt adhuc ex eis, qui eum detexerunt, multi, & testimonio digni. Sed & in Regia urbe multos habet, qui conspexerunt ejus illecebras, Præfæctianos, Magistrianos, & Públicos civitatis, quorum testimonia, in Scripto nobis Chalcedone oblata, nos legimus, & qui eum consecravit illicitè. De Mariniano enim dicere superfluum puto, qui omnibus fere Antiochiæ habitatoribus parvo tempore factus est notus. Multi sunt Canones, qui præcipiunt non debere Episcopum consecrari, neque absque Metropolitanis suis, neque sine Decreto suæ regionis Episcoporum, sed ut aut cunctis præsentibus Ordinatio celebretur, aut illis solis absentibus, qui vel propter infirmitatem, vel propter alias necessarias occupationes abfuerint, & per Scripta consentiant: Ut Christi Gregum Pastores cum concordia consecrentur ac pace.

Si quis verò his ommissis fuerit ordinatus, hujusmodi Ordinationem infirmam, reprobamque esse dixerunt. Contra Legem verò agentes, & in aliena Provincia ordinantes, & ipsos Canones deponi præcipiunt. Hæc nos Leges, ab illis transgressæ, ab iniquitatis Authorum communionem recedere compulerunt. Non enim discordiæ & rixæ servivimus, sicut tua suspicata est Magnitudo, nec perturbationibus delectamur & turbis, sed omnia eligimus pati, quam calcari Ecclesiasticas sanctiones. Idcirco illum alium Absalon contra Patrem reunivimus oblatrantem, atque ab eo accepimus juramentum, quod Dolichienſium non invaderet civitatem, adhuc illo superſtite, qui eum Presbyterum, Dispensatoremque constituit, commisitque ei sacras pecunias, & continuò dimissimus eum.

Qui jurans decem millibus Sacramentis, non per Scripta solùm sed etiam sine Scriptis subtestium præſentia plurimorum, moxque impietatem tantam despiciens, & nec Patris senectam miseratus, nec communionem mensæ formidans, nec naturam reveritus, tanquam Tyrannus Dolichium comprehendit. Propter hæc adversum nos pugna surrexit, & nos illam equorum phalangem cum voluptate suscepimus, & vituperationem, quæ variis Præceptis est postita. Memores Domini Legum, qui dixit: *Beati estis, cum exprobraverint vos, & persecuti vos fuerint, & dixi-*

Matthæ. Gaudete & exultate, quoniam merces vestra multa est in Cælo. Et iterum: Si Mundus vos odit, scitote quia & me priorem vobis odio habuit. Joan. 15. Si de

Si de Mundo fuisset, Mundus quod suum erat diligeret. Quia verò de Mundo non estis, sed ego elegi vos de Mundo, idcirco odit vos Mundus. Sed & Beatus Paulus consolatur nos dicens: Omnes qui volunt piè vivere in Christo Jesu, persecutionem patientur. Mali autem homines & Seducitores proficiunt in pejus, errantes, & in errorem mittentes.

2. Tim. 5. Et propter hæc quidem delectamur, dum contumeliam vel irrisiones patimur, & tam fortiter ac pessimè impugnamur. Dum verò recordamur, quia vir pius, fide ornatus, habens charitatis maximam curam, resurrectionem iudiciumque exspectans, & justam retributionem sustinens, nequidquam contra nos tale iter assumpsit, & publicè in nos proposuit contumelias, & Deo Amicissimos Circitores injustè trahi præcepit, dolemus animo, & magnis tribulationibus vulneramur. Ait enim Magnus David: *Si inimicus meus exprobrasset mihi, supportarem utique. Et si hic, qui odit me, super me magna locutus fuisset, absconderem me utique ab eo.* Undè injuriam quidem fortiter sustinemus, & Domino supplicamus veniam dare peccatis. Didicimus namque à Divinissimo Paulo dicere: *Injuriam sustinentes benedicimus. Dum persecutionem patimur, toleramus: Dum maledicimur, supplicamus. Sicut purgamenta Mundi facti sumus, omnium peripetema usque nunc.* Rogamus verò Magnificentiam vestram non facillè credere his, quæ dicuntur, nec abruptè adversum nos accusationem excipere, sed subtiliter quarere veritatem. Sic enim & placabis omnium Dominum; & fructus gloriæ carpes apud homines universos.

Psalm. 54.

1. Cor. 4.

SCHOLIION.

EXponenda est præsentis Epistola comprehensarum rerum series. Inter Euphratesiorum Episcopos, quos Joannes Patriarcha ob rebellionem volebat eieci, erat Abbis Dolichiensis Castri Antistes. Joannes igitur eò accessit, eiecit Abbibum, virum senem, lecto ex gravi infirmitate affixum, ac semi-vivum, & in ejus locum consecravit, nescio quem Presbyterum, Æconomum istius Ecclesiæ. Et quò Factum suum purgaret ac firmaret apud Plebem, dixit illum præsenio delirare, renuntiasse Cathedræ, ac dedisse Libellos Refutatorios. Verùm post Joannis abiturum Theodoretus, Alexander Metropolita, ac alii istius Provinciæ ac Factionis Episcopi, gravissimè offensi in illud opus, alium hunc ut novum Absolon Patri, cui oblatrarat, rejecerunt, & juramento adstrinxerunt, quo ille spondit Dolichiensem Civitatem, quo usque Abbis viveret, non intrare, nec importunus esse Episcopo, à quo tot beneficia acceperat. Nempe à quo fuerat in Presbyterum consecratus, & constitutus Ecclesiæ Æconomus. Voluerunt Abbibum esse ex integro securum: Hinc novo ipsi Absoloni impoferunt, ut nec Civitatem intraret. Et obstrinxit se decem Juramentorum millibus. Et scripto & verbo. Et in præsentia plurimorum

Testium. At ecce mox tantam perjuriorum impietatem despiciens, ut nec Patris senectutem veneratus, nec Communionem Mensæ formidans, nec naturam reveritus, tanquam Tyrannus Dolichium comprehendit, ac tentavit eieciere Abbibum.

At Abbis favens Populus rejecit istum novum Episcopum, & civitate extrudit: Juxta ejus juramenta. Et videtur egisse ex jussu, aut certè consilio Alexandri Metropolitæ, Theodoretus, ac aliorum isthic Antistitem. Hinc factum est, quod Theodoretus adjungit: *Propter hæc adversum nos pugna surrexit, & nos illam equorum Phalangem cum voluptate suscepimus, & vituperationem, quæ variis Præceptis est postea.* Theodoretus hæc justa appellat contumelias, irrisiones, foretem & pessimam impugnationem. Explanatur ab his verbis: *Dum recordamur, quia vir pius nequidquam contra nos tale iter assumpsit, & publicè in nos proposuit contumelias, & Deo amicissimos Circitores injustè trahi præcepit, dolemus animo, & magnis tribulationibus vulneramur.*

Notanda sunt & hæc verba: *Si unquam in Vico Ecclesiastico Agrestium multitudinem congregantes armavimus; Si Operarii, Curatoribusque præcepimus reditus non præstare Præpositis; si aliquid eorum, quæ ad eos pertinent, retinimus.*

Dicuntur varia: Primò, quod Dolichiensis Ecclesiæ habuerit Vicum Ecclesiasticum. Hoc est pagum spectantem ad suum dominium. Adeò vetusta est ista Ecclesiastica possessio. Secundò, quod Abbis ad rejiciendum superordinatum sibi Episcopum, istos etiam agrestes armaverit. Tertiò, quod ad reprimendam hanc violentiam legatus fuerit Magister Militum, & quod is miserit Phalangem Equitum. Quartò, quod publici Operarii, ac ipsorum etiam Curatores videantur adjuvisse Milites ac novum Episcopum, & quod idcirco Abbis publicorum operum Præpositos seduxerit, ne eis persolverent stipendia. Quinto, quod hac de causa ipse Militum Magister venerit Dolichium, & illic contra Theodoretum ac alios istius Provinciæ Episcopos publicaverit Edicta. Quia nempe omnia ista imputabantur istis Episcopis. Porro Circitores erat quarta species Agentium in rebus: Palatina Militia, ex officio erat consueta publicare similia Edicta, & exequi. Eos Militum Magister non misit, sed trahi iussit ad præfatum opus: Utpote invitos.

Theodoretus ad Alexandrum defectio fuit Joanni acerbissima. Noverat enim ejus acre ingenium: Et ad bonum & ad malum. Et ei impugnavit omnes has Dolichiensis turbulentias. Hinc Orientalis Militiæ Magistrum, sui operis Executorem, impendit ad Theodoretum monendum ac terrendum, ut nisi rediret ad Joannis Patriarchæ Communionem ac obedientiam, exspectaret similia: Ejectionem è sua Cathedra. Et Magister est functus officio. Et ejus Litteris Theodoretus per has præsentis respondet. Expurgat & semet-ipsam super defecta Joannis communionem, & Dolichiensis super turbulentia. Defertionis adducit

CAPUT CXXXIV. --222

Libellus Reverendissimis & Deo Amicissimis Episcopis, Alexandro, Theodoro, Maræ, Davidi, Acilino, ab Abbis Episcopo Dolichii missus, per quem indicavit quæ ab Antiocheno iniquè commissa sunt.

Pervenit ad me, quod apertam contra Sacerdotii culmen tyrannidem, & suam coram cunctis metuentes infamiam, qui me ab urbe mea pepulerunt, opinionem falsam ubique seminaverint, quod non priùs in Dolichio Episcopum fecerint, quam refutatorios à me libellos acciperent. Innotescit igitur vobis, per orationes vestras jurans, quia neque libellos refutatorios Antiocheno direxi, neque unquam volens ab hoc Episcopatu recedam, & violenter expulsus silere non patiar, sed vestra nihilominus Sanctitate pro me suis orationibus concertante, non me pigebit, ut spero, nec subire itineris longitudinem, nec ad plurium concurrere Episcoporum Concilium. Talia enim sustinui pacis tempore, qualia nullus, dum contra pietatem facere cogere, sustinuisse monstratur. Nullum igitur locum apud vestram Religiositatem illorum falsitas habeat, qui excusant excusationes in peccatis. Et nunc quidem dicunt, quod à me defuncto ad alterius Ordinationem perducti sint; nunc autem quod à me fuerint dati libelli, per quos Episcopatus repudiaverim curam.

SCHOLIION.

Hæc Epistola omninò præcessit præcedentem. Est scripta statim post eiectionem Abbibum. Affirmat quod Joannes Patriarcha, suam coram cunctis infamiam metuens, ad purgandum suum facinus sparserit varia, & quidem non dumtaxat falsa, sed etiam contraria. Alibi Abbibum defunctum, alibi sparsit ab illo Antiochiam fuisse missos Libellos Refutatorios. Per hanc igitur epistolam Abbis protestatur hæc omnia esse falsa, invocat suæ Provinciæ Metropolitam, ac omnes Episcopos, rogat fieri Synodum, & suæ calamitati dari remedium. Propter hanc igitur epistolam Alexander Metropolita fecit Synodum, & ex ipsa scripsit supra adductas litteras ad Episcopos Syriæ, Ciliciæ, ac aliarum Provinciarum. Et forsitan hæc epistola possit esse causa, cur Theodoretus se Alexandro adjunxerit. Quare debuerit in Cassinensi Codice poni ante plures jam adductas. Porro de Refutatoriis Episcoporum libellis frequens est apud Antiquos mentio. Etenim ad Dominum Antiochiæ Patriarcham,

cham, hujus Joannis Successorem, de quodam Petro Episcopo per ipsum degradato, & adversus Sententiam reclamante, scripsit Sanctus Cyrillus: *Renuntiationis autem Libellos non sua voluntate, sed veluti vi ac metu, & aliquorum munitis, se tradidisse dicit. Jam vero alia quoque res est, quæ Ecclesiasticæ Consuetudini non placet, offerre Sacerdotes aliquos Renuntiationis Libellos: Nam si sunt digni qui Sacra Mystera obeant, in eis manent; sin autem indigni, nec per Renuntiationem quidem exeant, sed potius propter Gesta condemnantur.* Affirmat Libellos istos, licet non per Canonem, improbat tamen per meliorem Ecclesiæ Consuetudinem. Et ejus ratio est optima. Secundò affirmat istiusmodi Libellos, dum ex rationibus admittuntur, debere esse spontaneos, non extortos per metum, vim, aut minas. Et ad Hormisdam Pontificem de Paulo Antiocheno Patriarcha, ob excessus degradari metuente, scripserunt Imperator Justinus Primus, ac Epiphanius Patriarcha Constantinopolitanus, quod obtulisset *Libellos Recusatorios*, quibus deligebat designatæ Civitatis ac Episcopatus desertionem. Et Pyrrhi, Constantinopolitani Patriarchæ, qui ob Popularem in se tumultum reliquerat Cathedram ac Civitatem, Degradationem Theodorus Pontifex agnoscere noluit, eò quod non dedisset Libellos Refutatorios. Unde Pyrrhus illos ipsi dedit, & sic fuit absolutus. Habes hæc in Collectaneis Anastasii Bibliothecarii. Et hinc vides Libellos istos ad Renuntiationis valorem fuisse substantialiter necessarios.

CAPIT CXXXV. --223

Epistola, inquit idem, Deo Amicissimæ Episcopi Alexandri, Theodoretii, Abbati, Heliadis, Maræ, Davidis, Acilini, Euphratesiæ Provinciae Episcoporum, ad Augustas, quibus scripserunt innotescens quæ ab Antiocheno diversis vicibus in eos commissa sunt.

Deus pietate ornavit Imperium vestrum: Unde & diutissimè permansit, ac permanebit. Ipse enim vos protegit. Et hoc sapius per ipsas res docuit Imperium vestrum. Defendite igitur & vos, ò Amicæ Christi, ejus quæ oppugnatur Ecclesiam. Non quod indigeat manus humanæ solatio, sed ut vobis ipsis infenescibiles & æternas procuretis coronas. Quæ autem sit pugna, hoc in brevi edocebimus. Venimus ad Ephesum pridem propter eas, quæ natæ sunt, Ecclesiasticas quæstiones. Sed neq̃ judicio factò, nec inquisitione, nec conflictu, neque collo-

quio, quidam quidem deposuerunt Sanctissimum Episcopum Nestorium, quidam verò contraxerunt depositioni, injustam eam iniquamque dicentes. Quorum unus fuit & Antiochenum Præsul, sicut & vestra Pietas novit. Et multa quidem certamina pro eo fecit Ephesi: ac plurima Chalcedone in Consistorio & coram piissimò & Amico Christi Imperatore nostro orthodoxum nominans eundem virum & ipsam depositionem de iniquitate accusans. Sed postquam rediit inde, & dejectionem suscepit, & anathematizavit dogma veritatis. Adjecit verò his & alteram iniquitatem, his quoque pejoem. Eos enim, qui communicare sibi in hoc homicidio & impietate noluerunt, è diverso impugnat. Unde & contra nostram Provinciam oblatravit, & contra Sanctorum Patrum Regulas duos Episcopos ordinavit, abominabiles viros atque perversos, & totius operatores lascivix. Pervasit verò & Martyrium Sancti & boni Victoris Sergii Martyris, quod sub Hierapolitana erat Ecclesia, & noviter illic contra morem ordinavit Episcopum, cujus nec later iniquitas, sed omnibus nota est. Ob hoc compulsus sumus Deo Amicissimos Clericos ac Monachos destinare cum præsentibus litteris, per quas vestram quæsumus Pietatem, ne despicatis Ecclesiam Dei, sed edocetis de his, quæ contra nos sunt, iniquitatibus piissimò & Amicum Christi Principem nostrum, suadentis verò, ut jubeat ejus Imperium iniquas Ordinationes vacare, Episcopos verò nostræ Provinciae secundum Sanctorum Beatorumque Patrum Regulas Ordinationes celebrare. Basilicam verò Sancti & boni Victoris Sergii Martyris, secundum pristinum morem, sub Ecclesia hujus esse Metropolis, uti erat antequam & magnum id ipsum templum fabricatum est, & illi altissimi muri, & alia intra eandem munitionem ædificia. Decet enim Sanctitatem vestram, & hanc iniquitatem removere, & Sanctorum Beatissimorumque Patrum Regulas roborare, quorum orationibus vestrum munitur Imperium.

S C H O L I O N.

HÆ Reginæ, quibus inscribitur præfens Epistola, sunt omnino eadem quibus etiam Sanctus Cyrillus ante Ephesinam Synodum inscripsit suos libros contra Nestorium, & quarum laudes enarrat in primo Libro, & adjungit: *Ilustres adeò, atque conspicuæ estis, ut vestre virtutes ac rectè facta omnium Oratorum eloquentiam longè superent. Nam & Regnum vestrum jam inde ab exordio longa temporum serie hac usque propagatum est, & ulterius, ut credimus, impofterum adhuc propagabitur. Nec non Regnum Christi capessere & ea, quæ illi grata sunt, facere & sentire studetis. Partim quidem præclaris actionibus ac inculpata fide præstantes, partim vestras ac Regias Aulas Virginitatis gloria condecorantes, partim denique summo-puissimam Templæ Christo exstruentes.* De eisdem scribit

scribit in Apologetico libro ad Imperatorem Theodosium: *Sed & clarissimarum Augustarum æquis laudibus elucere perspicitur.* Et addit ipsa esse venerabilia & admirabilia Virginitatis germina. Erant duæ Theodosii Sorores, sacrae Christi Virgines. Hermias Sozomenus adscribit illi tres Sorores: Pulcheriam, Arcadium, & Marinam. Et adjungit de Pulcheria: *Quæ licet nondum quatuordecim annos nata, supra ætatem tamen sapientem, ac verè Divinum sensum accepit. Ac primum quidem suam ipsius Virginitatem Deo consecravit, & Sorores suas ad idem vitæ genus informavit. Marcellinus Comes addit quartam Sororem, & quidem Primogenitam, Flaccillam. Nempe illa in parvis annis ante Patris Arcadii mortem obiit, ideoque Sozomenus, qui solas defuncto Patri superstites laudat, illius non meminit. Quod ipsum facit Nicephorus Calixtus, consuetus exscribere Sozomenum aut Socratem. Quod Flaccilla in parvis annis obiit, Marcellinus palam insinuat. Et enim omnibus aliis assignat suæ mortis diem, Flaccillæ solum diem Nativitatis. Nullam deinceps facit ejus memoriam. Et hinc mirum est, quod etiam Arcadiæ natalem annum non edixerit. Omnes quatuor Sorores laudat etiam Georgius Cedrenus, & adjungit: *Quæ calibes longo vixerunt tempore. Flaccillam appellat. Flaccillam.**

Marcellinus Comes Arcadiam quinti sæculi quadagesimo tertio, Marinam affirmat obiisse anno quadagesimo nono. Anno uno ante fratrem Theodosium. Et hinc nascuntur duæ quæstiones. Prima est, quare adversus Nestorium Sanctus Cyrillus duas dumtaxat, non tres Reginas, seu Regias Sorores invocaverit? Secunda est, quare solas invocavit Sorores, non verò Eudociam, Regiam Theodosii Uxorem? Ad primam respondeo, rationem colligi ex primo Collectaneo Theodori Lectoris: *Marina virgo in Palatio ante fratris sui obitum è vivis excessit. Proximo anno ante illius obitum.* Et in Palatio Arcadia videtur isthic non habitasse, ideoque sibi non atraxisse res Palatii. Proinde duæ istæ Reginæ sunt Pulcheria & Marina. Istam scribendi rationem insigniter illustrat laudatus Marcellinus ad septimum Theodosii Consulatum, decimum sextum istius sæculi annum, scribens: *Atticus Constantinopolitanus Episcopus scripsit ad Reginas, Arcadii Imperatoris Filias, de fide & virginitate librum valde egregium, in quo præveniens Nestorianum dogma impugnat. Hoc igitur exemplum dedit Cyrillo fiduciam & calamum. Et hæc fortitan est etiam ratio, cur potius has Sacras Virgines, quam Eudociam Imperatricem imploraverit. Et certè Sacrae Virgines longè alio animo, quam sæculares Reginæ solent Sacris Christianæ fidei dogmatibus attendere.*

Est & tertia quæstio, quo fundamento & Atticus & Sanctus Cyrillus Regias Sorores appellaverint? Uti namque Regis Frater non est Rex, ita nec ejus Soror est statim Regina. Respondeo rationem dari à Comite Marcellino, scribente ad Constantii & Constantis Consulatum,

annum decimum quartum istius sæculi: *Pulcheria Theodosii Soror Augusta appellata est.* Atticus enim biennio post, scripsit aut vulgavit suum librum. Proinde utramque Sororem, inscripsit Reginam, propter solam Pulcheriam. Et hinc etiam patet ratio, cur Sanctus Leo Pontifex contra Ephesinam latrocinium invocaverit solam Pulcheriam. Quia nempe venerabilis Marina tunc obierat. Prima enim ad Pulcheriam Papalis epistola data est idibus Junii, anno istius sæculi quadagesimo nono: Eo ipso, quo Marina obiit. Ex quo non malè colligimus ejus mortem esse anteriorem, ac Pontifici, dum scripsit epistolam, fuisse notam. Hinc fortè etiam Marcellinus Comes illam ponit ante Ephesinam Latrocinium, factum eodem anno, ac mense Augusto.

Ad easdem igitur Reginas præfens Euphratesiæ Provinciae Synodus direxit has suas litteras. Metropoli Alexandria videns quod nec Xistum Pontificem appellando, nec Joannem Patriarcham reclamando, nec Imperatorem Theodosium supplicando, permovere potuerat, convertit se ad pietatem & zelum Reginarum: Per ipsas studuit emissam Sacram revocare. Hinc apud ipsas non solum Patriarcham Joannem, sed etiam Ephesinam Synodum accusavit de variis, adeoque & ipsam tentavit exufflare. Mirandum est, quod istiusmodi precibus ac litteris etiam Theodoretus subscripsit. Certè hinc manifestatur eruditi viri versatile ingenium. Nempe Theodoretus admisit pacem per omnia: Etiam Maximiiani Ordinationem. At Nestorii damnationem nunquam nisi tandem in Chalcedonensi Concilio compulsus, voluit admittere. Credidit quod talia non docuisset, ideoque nec ejus voluit anathematizare dogmata.

Præfens igitur epistola Ephesinam Synodum accusat, quod Nestorium damnarit sine judicio, sine inquisitione, sine conflictu, sine colloquio. Penitè tacet de Capitulis. Joannem Patriarcham accusat de longè pluribus. Primò, quod Ephesum adveniens factam Nestorii damnationem penitè improbarit, palam protestans injustam & inquam. Secundò, quod ibidem ad defendendum Nestorium, ac ejus damnationem exufflandam fecerit multa certamina. Tertio, quod una cum aliis Episcopis Chalcedonem Legatus fecerit plurima pro eisdem rebus certamina, altè clamans Nestorium Orthodoxum, ideoque iniquè damnatum: Ita clamans non dumtaxat coram Principe, sed etiam in pleno Consistorio. Quarto, quod domum redux damnationem receperit, ac insuper Nestorii dogma, quod omnino veritatis est, anathematizavit, atque ita prævaricatus sit omnia sua opera. Quintò, quod suo lapsu non contentus velit præcipitare etiam alios: Quod omnes compellat sibi communicare in isto homicidio atque impietate. Nempe in homicidio damnati Nestorii, ac impietate anathematizatae veritatis. Sextò, quod sibi in his communicare nolentes impugnet ac persequatur. Septimò, quod singulariter impugnet Euphratesiam Pro-

Provinciam. Octavo, quod illic legitimos Episcopos ejiciat, & contra Patrum Regulas superordinet alios. Nondum, quod inter hos intruserit duos abominabiles viros, operadores omnis lasciviae. Nempe Athanasium ac Marinianum. Neutrum tamen imposuit Dolichiensis Ecclesiae. Huic enim imposuit Presbyterum, ejus œconomum, virum integrum.

Decimum accusationis caput tangit ipsam Hierapolitanam Civitatem Metropolitanam Ecclesiam. Joannes accessit Hierapolim dispiciens etiam Alexandrum Metropolitanam extrudere, & dare ipsi Successorem, atque ita omnes reducere ad suam communionem ac obedientiam. At illum deterruit Populi in Alexandrum pertinacissima benevolentia. Hinc intravit nescio quod Hierapolitanæ Parochiæ Oppidum, & ibi in Sancti Sergii Martyris Ecclesia novum Episcopatum erexit, & consecravit primum Episcopum. Quandoque cœnsit, quod novum non erexisset Episcopatum, sed novum dumtaxat Episcopum consecrasset ad titulum Hierapolitanæ Ecclesiae: Quod illum, quoniam civitatem intrare non poterat, consecrasset in Oppido. At omnino erexit novam Cathedralam. Istud evincunt hæc verba: *Basilicam Sancti Sergii Martyris, secundum pristinum morem, sub Ecclesia hujus esse Metropolis, uti erat antequam & magnum istud ipsum templum fabricatum est, & illi altissimi muri, & alia intra eandem venerationem aedificia.* Hæc igitur novæ fabricæ dederunt Joanni anam erigendi novum Episcopatum. Præsens Synodus hæc litteras ad Reginas misit per Clericos ac Monachos.

CAPUT CXXXVI. --224

Epistola Alexandri Episcopi, respondens super his Joanni Archi-Episcopo.

Sapientissimo Salomone determinante per Divinam gratiam contraria tempora, & dicente, *Tempus flendi, & tempus ridendi*, arbitror tempus præsens non infantilis ludi, sed esse lachrymarum, & gemituum, & multorum luctuum. Quis enim non lamentetur legens impii Cyrilli Capitula, & reliqua illa Conscripta, quæ conveniunt eis, & hanc, quam nunc ad Dominum meum Sanctissimum, & Deo Amicissimum Episcopum Acacium scripsit, Epistolam (cujus proœmium sic se quodammodo habet, *Decentem se etiam nunc*, inquit, *curam suscepit Sanctitas tua, videns cum omni instantia, & fortitudine*,) his ipsis ubique utentem, tam in proœmiis, quam in finalibus? Per quæ & Primogenitum ex mortuis factum fuisse Deum Verbum, & reviviscere Deum Verbum, & Conventum naturalem, & secundum substantiam unitatem su-

stinere, & in unam naturam redactum evidentissimè prædicavit. Et pro his decernat, tanquam piè se atque orthodoxè habeant, & Divinis Scripturis consona sint, ita ut nec unquam projicere hæc assumat, tanquam Divinis quidem Scripturis consona, evertentia verò impia & polluta, juxta ipsum, Nestorii dogmata.

Nec unquam nos aliter in communionem vel à se esse recipiendos, vel ab eis, qui ei eadem sapiunt, excommunicationem fore solvendam, nisi & Nestorium condemnaverimus, & blasphemiam, sicut ipse dicit, & impia ejus Dogmata anathematizaverimus. Et in medio Epistola, pollutas suas vocum novitates, & objectiones falsi nominis scientiæ, & tortuositates ostentans cogitationum suarum, scripsit ita: *Quia inconversibilis*, inquit, *& immutabilis; & omnis Sancti in suscepi bilis est Dei Sermo, impassibile est enim quod Divinum est, & conversionis obumbrationem minime suffert.* Et reliqua. His verò adiecit: *Quia omnis passionis insusceptibilis est secundum propriam naturam.* Et superinduxit: *Quia passus est Christus, & Dominus, & Unigenitus Filius Dei carne.* Quæ dicens conclusionem deludit. Et magis hoc omnibus subtilibus Sanctitas tua novit, *sciens* ejus impia Dogmata. Quæ & per multas direxit Provincias, antequam proficisceremur ad Ephesum: Per Cappadociam, & Galatiam, & omnem Orientem. Et omnes contra ipsa movit, quocumque conscribere potuit. Sed & post reditum ab Epheso per Epistolam scribens Sanctitas tua, ea quæ in Epheso facta sunt, Admirandissimo & Magnificentissimo Appiniano, Duci Mesopotamiæ, integerrimè abominabilem Capitulum Conscriptorem, illiusque exposuit hæresim.

Si igitur, sicut Sanctissimo Episcopo Acacio orthodoxa esse visa est Epistola, sic etiam tuæ Sanctitati, superfluam arbitror fatigationem Domini mei Deo Amicissimi Episcopi Pauli ad Ægyptium. Tuæ enim Sanctitatis Epistolam, & Cyrilli ad Sanctissimum Episcopum Acacium perlegens, cum pariter essent nobiscum & Deo Amicissimi Episcopi, & multi Reverendissimi Clerici, & eorum qui nostræ sunt civitatis, & eorum qui de Provincia sunt, aliorumque multorum, nihil inveni, neque ego, neque qui erant præsentés, consonans quodcumque vel simile. At verò cognoscat Sanctitas tua, quia impius non nunc his decipulis utitur. Direxi primi Anathematismi ejus interpretationem, ubi impium Apollinarium in fidem Patrum exponit, ad seductionem utens Dictis his: *Quia neque fermentatio, neque retentio, neque refuso substantiæ ejus ad carnem facta est.* Posuit verò in ipsa interpretatione: *Quia & semen Abrahæ apprehendit, & similiter nobis participatus est sanguine & carne.* Et mox sceleratus & impius adiecit: *Genitus est enim ex Sancta Virgine secundum carnem, & homo apparuit secundum nos.* Et possibile est ei, qui timore Dei & reverentia interpretationem primi Capituli legit, plurima invenire, in quibus & obumbrare videtur, & manifestissimam hæresim suam

sua exponit, sicut & in multis suis Conscriptis.

Si igitur persistat in iisdem Ægyptius, & non negat quidem Capitula, nec confitetur verò Christum, ex quo evangelizavit Sanctæ Virgini Angelus, Deum esse & hominem, eundem sine dubio & filium hominis propter naturam, quæ est ex femine Abraham & David, & ipsum procul dubio Dominum David propter Divinitatem, Deo Verbo templum à mortuis suscitante secundum sententiam Domini Christi, & in sæculum infinitum duas naturas in uno Filio, Domino, & Christo inconfusè & indivisè cognoscendas, nos nullam communionem cum eo habemus, neque cum his, qui communicent ei absque hæc confessione. Ut enim & Prophetas, & Apostolos, & Evangelistas, & Martyres taceam, nunc vel Beatam Susannam sequi studeo, dicens: Sive enim hoc fecero, non effugiam manus Ægyptii, & Communicantium ei; omnia verò eligibilia est nobis sustinere ab Imperatoribus, & Judicibus, & aliis hominibus, quam piam confessionem & sanam prodere fidem. Vel si multa millia essent sublannantium nos. Undè Epistolam superam de causa proposita dirigens tuæ Religiofitati, manifestam rationem sentiat jam meam. Ego enim Sanctissimum Episcopum Nestorium scio in sermonibus suis ea, quæ Prophetæ, & Apostoli, & Evangelistæ, prædicantem. Et oportebat obturare nos aures, proponente nobis impio Cyrillo, ut anathematizarem dogmata ejus velut impia atque polluta. In Tharso quinque ex his depositi hæretici: Et consonavimus vobis. Nunc autem promittit Cyrillus, quia si facti fuerimus hæretici, dabit nobis ipse communionem.

SCHOLION.

Hæc epistola non est posita suo ordine. Est enim scripta ante primas à Sancto Cyrillo ad Acacium Berthæensem rescriptas litteras: Dum Joannes Patriarcha Paulum Emefenum Alexandri legare conceperat, antequam legaret. Præfatas Cyrilli litteras Alexandro, magno tunc veraciter Episcopo, communicavit, ac ejus super ipsis de concepta Legatione, ac super omni pacis negotio postulavit judicium. Et ad respondendum Alexander non quidem suam Synodum, sed tamen Ecclesiæ suæ Clerum convocavit, & quosdam Episcopos suæ Provinciæ. Et ex communi horum judicio respondit varia. Primo, gravissimè invehitur in Sancti Cyrilli Capitula, & in omnia ejus illis consona Scripta. Secundo, quod ejus ad Acacium epistola nequaquam recedat ab illis, sed ipsa variè firmet ac laudet: *Asserit enim, quod piè & orthodoxè se habeant: Quod Divinis Scripturis sint consona, quod evertant impia & polluta Nestorii dogmata.* Hinc pro ipsis decernat sponder, asseverans numquam à se projicienda. Alexander *Christi Lupi Opera T.VII*

affirmat ipsa Capitula esse pollutas vocum novitates, objectiones falsi nominis scientiæ, cogitationum tortuositates, dogmata impia, ac sibi invicem contraria. Et scriptas ad Acacium litteras esse ejusdem farinae. Et demonstrare hoc ninitur ex interpretatione, quam epistola dat circa duodecimum, & circa primum Capitulum.

Tertiò, Alexander affirmat, quod ipse Joannes hæc omnia optimè norit. Etenim ipse ante Ephesinam Synodum, statim in ipso Capitulum exortu, contra ipsa Encyclicas litteras scripsit per plures Provincias: Per Cappadociam, Galatiam, omnem Orientem. Et quocumque potuit conscribere. Quarto, post reditum ex Epheso similes litteras scripsit ad Appinianum, Mesopotamiæ Ducem, integerrimè explanans abominabilem Capitulum & Conscriptoris hæresim, nec non & iniquitatem ab illo Actorum apud Ephesum. Quintò, quia Joannes Epheso Antiochiam rediens, ipso in itinere apud Tharsum celebravit Synodum, & ibi damnavit non solum Capitula, sed & Episcopos propter ipsa: Quorum Caput haud dubiè fuit Sanctus Cyrillus. Lib. 7. Alios infra discemus. Hanc enim Synodum, c.3.4. licet circa locum lapsus, forsitan respicit Socrates: *Porrò Joannes Antiochiam reversus convocatis plurimis Episcopis, Cyrillo, qui jam Alexandriam redierat, & Episcopatum abrogavit.* Præfatas Encyclicam epistolam laudat in litteris ad Dominum Joannis Successorem etiam Theodoretus: Et ipsam Cassinensis Codex exhibet. De ac Tharsensi Synodo aliquid notitiae nobis dedidit Marius Mercator per fragmentum Theodoretianæ epistolæ. De litteris ad Appinianum nihil penitus huc usque scimus.

Alexander quarto gravissimè averfatur Articulum, quo Cyrillus postulabat admitti Nestorii degradationem, ac anathematizari impia ejus Dogmata, addens illorum, qui his refragantur, Communionem numquam à se recipiendam, aut solvendam excommunicationem. Et adjungit rationem: *Ego enim Sanctissimum Episcopum Nestorium scio in sermonibus suis ea, quæ Prophetæ, & Apostoli, & Evangelistæ, prædicantem. Et oportebat obturare nos aures, proponente nobis impio Cyrillo, ut anathematizarem Dogmata ejus velut impia, atque polluta.* Notanda sunt & hæc verba: *Nunc autem promittit Cyrillus, quia si facti fuerimus Hæretici, dabit nobis ipse communionem.* Alexandri stomachus tria digerere non poterat: Nempe quod Cyrillus Orientales Episcopos haberet pro degradatis aut excommunicatis; quod ab ipsis exigeret poenitentialem professionem; & quod sponderet Poenitentes absolvere.

Quæstio est, an Sanctus Cyrillus ista omnino exegerit? Videtur exegerisse. Licet enim hæc non exprimat in suis ad Acacium litteris, diserte tamen asserit in litteris ad suos in Regia Civitate Apocristarios, quarum vulgata translatio sic habet: *Neque enim eos, qui à piissimo Episcopo Maximiano abdicati fuerant, suscepimus, aut passivimus eis dari de communione litteras, aut sententiam*

ria à se lata absolvi. Respondeo Cyrillum agere de solis quatuor jam sæpè nominatis, Nestorianæ pertinaciæ Capitibus, quos Sancti Maximiani Synodus singulariter damnarat, & quos Sanctus Cyrillus excluderat à pace, Pauli Emeseni instantissimas pro ipsis preces nolens exaudire. Quare extendi hæc non possint ad omnes, qui Ephesi fuerant, & quos Ephesina Synodus damnarat Orientales Episcopos. De his enim in sua ultima, qua Ephesinam Synodum dissolvit ac dimisit, Sacra scripsit Imperator Theodosius: *Hoc significamus Religiositati vestre, quod, quam diu vivimus, Orientales adjudicare non possumus. Coram enim nobis nulla ex parte convicti sunt.* Illa igitur sententia exinde habita fuit non ut damnatio, sed ut simplex communionis dissecatio, restitanda per simplicem reditum in gratiam. Alexander Sancti Cyrilli verba est durè interpretatus, ita studens illum firmare in hominum odio.

Alexander quintò indignatus est, quod Joannes scriberet Cyrilli ad Acacium litteras non duntaxat à se cenferi Orthodoxas, sed etiam ab ipso Acacio. Hinc concludit: *Si igitur, sicut Sanctissimo Episcopo Acacio orthodoxa esse visa est epistola, sic etiam tua Sanctitati, superfluum arbitror fatigationem Episcopi Pauli ad Ægyptium.* Et tandem concludit: *Si igitur persistat in istam Ægyptium, nos nullam cum eo communionem habemus, neque cum his, qui ei communicant absque hac confessione.* Addit se paratum ad quasvis persecutiones, tormenta, contumelias. Etiam ab Imperatoribus. Ex quo videmus tales minas exstitisse ab hujus negotii exordio. Alexander credebat se non posse aliter agere, nisi per prævaricationem Catholicæ fidei. Et in isto errore fuit adeò pertinax, ut se permisit deportari ad Metalla Ægypti.

CAPUT CXXXVII. --225

Epistola, inquit, Dorothei, Metropolitanæ Mæsiæ, ad Deo Amicissimum Alexandrum, Episcopum Ephorateiæ, & Theodoretum.

PActionem, quæ pridem sub pacis simulatione non benè cum Ægyptio facta est, nunc clarè detexit Proclus, qui in magna illa ordinatus est civitate. Scripsit enim contra nos litteras calumniis plenas, tam ad Reverendissimum Clerum, quam ad Amicum Christi orthodoxum Populum. Igitur ad integriorem præfatorum Scriptorum comprehensionem compar Epistolæ ejusdem propriis meis litteris junctum vestræ Religiositati direxi, ut si vobis rectum videtur & utile, quò omnes nos ad magnam civitatem pariter concurramus, ut cum competenti in Deum fiducia colloquamur Amico Christi Imperatori

pro orthodoxa fide, id minimè negligamus. Notum vestræ facio Sanctitati, ut mihi secundum Deum congaudeatis, quia Reverendissimus Clerus, & Amicus Christi Orthodoxorum Populus per dies in Domino provehantur, concertantes Evangelicæ fidei. Omnem, quæ vobiscum est, Fraternitatem ego, & qui mecum sunt, plurimum salutamus.

S C H O L I O N .

Sanctus Proclus fuit in Regiæ Civitatis Episcopum inthronizatus anno istius sæculi trigésimo quarto, feria quinta Sancta. Et statim post istud Pascha, quod in quintam decimam Aprilis incidit, scripta est præfata Epistola. Qualis fuerit hic facinorosus Dorotheus, est abundè dictum in superioribus. Per præfatas litteras docet nos tria. Primò, quod Saturninus, quem Maximianus in degradati Dorothei locum consecravit, usque tunc inthronizari non potuerit, & quod ipse in suo throno permanerit. Secundò, quod Sanctus Proclus Maximiani opus fuerit persecutus; ideoque statim à sua inthronizatione Patriarchales litteras miserit ad Martiano-politanæ Ecclesiæ Clerum ac Populum, per quas inita pacem largè exposuit, mandans ei obediri ob omnibus, & rebellem ac degradatum Dorotheum tandem expelli, atque admitti Saturninum. Terriò, quod Clerus & Populus ipsius rebellionis pertinax adhæserit. Eidem iniquitatis luto infixus tunc erat Hierapolitanus Alexander: Hinc illum Dorotheus rogat, ut simul accedant Regiam Civitatem, instructuri Principem. Proinde Saturninus etiam tunc non fuit statim inthronizatus.

CAPUT CXXXVIII. --226

Epistola, inquit, Theodoretæ Episcopi ad Dorotheum, Mæsiæ Metropolitanam.

Audientes vestram fortitudinem roboramur, & in vos intenti segnitiam deponimus. Exemplar enim principale virtutis omnibus, qui imitari voluerint, vos certaminibus his præfatus proposuit Deus, ut per imitationem vestris insigniamur characteribus. Quia igitur multa vobis est apud Deum fiducia, sic ferventem illic nobis sustentiam provide, & orationibus stabilite, ut firmi & in Dogmatibus persistamus, & claudamus oculos, ne sanguinis injustum judicium videamus, & claudamus aures nostras, ne audiamus, & cadamus in terram. His enim bonis ac talibus persuemur, si vestras impetraverimus orationes.

SCHO-

S C H O L I O N .

Hæc epistola videtur esse responsoria ad præcedentem, ideoque scripta ex nomine & Jussu Alexandri Metropolitanæ. Nisi tamen Dorotheus similes litteras etiam ad Theodoretum scripsit. Quidquid sit, hæc epistola nos docet, quod Theodoretus usque tunc Alexandro adhæserit, separatus à Patriarchæ sui Joannis communione. Item nos docet, quod ipsum nihil acrius momorderit, quam Nestorii degradatio. Hanc enim dicit esse injustum sanguinis judicium, & adversus quod omnes debeant claudere aures & oculos. Hæc impressio illum seduxit ad communicandum & cooperandum Dorotheo à quo norat vocem, *Dei-papa*, esse atrocissimè anathematizatam.

CAPUT CXXXIX. --227

Epistola, inquit, ejusdem ad Amicum Christi Constantinopolitanum Orthodoxorum Populum, per quam eos hortatur ad patientiam, & circa dogmata Contrariorum penitentiam declarat.

Qui nauticæ arti dant studium, & in mari vivere deligunt, dum pessimis tempestatibus repugnant, à contrariis flatibus, sævis voluminibus oppugnantur, ac multa caligine detinentur, si subito eis ignis illuxerit, consolantur, & resunt excusso terrore fiduciam, quæ eos meliora sperantes desperare non sinit. Tale aliquid etiam nos perpeffi nunc sumus, vestræ Deo Amabilitatis litteras perlegentes. Multam namque Ecclesiarum concussionem videntes, & tempestates & procellas undique cernentes illidi, & hinc volumen fervens & accrescens, & naufragium minitans, & pinguem nebulam diffusam, & quæ sunt cominus conspici non sinentem, velut si igniculum subito quemdam, & introitum portus, vestras vidimus litteras, & consolatione perfrui, & fiduciam sumpimus, & fortiter patitur impetus tempestatum, & puram sustinemus serenitatem. *Fidelis enim Deus est, qui non permittet nos tentari ultra virtutem, sed cum tentatione faciet & proventum, ut sustinere possimus.*

Et falsitatem quidem convincere valeamus, veritatem verò lucidiùs comprobare. Convicta siquidem nunc quoque est compositio falsitatis, & virtus veritatis ostensa. Ecce enim qui Salvatoris nostri Christi naturas impio sermone confu-

Christi Lupi Opera T.VII.

derant, & unam præsumperant ejus prædicare naturam, & ut Divinitati passiones deputarentur, legem protulerant, & ob hoc Sanctissimum & Deo Amicissimum Præpositum Sacerdotum Dei Nestorium oppugnaverant, tanquam in campo & fræno maxillas contracti, & à sinistris ad dexteram tracti, didicere veritatem, & contraria docent, illo Ducatu retrahentes ad veritatem, quem pro veritate oppugnaverant. Pro una enim natura duas nunc confitentur, & eos qui contemperationem vel confusionem dicunt, anathematizant, & Divinitatem Christi impassibilitate venerantur, & carnis esse passiones docent, & Evangelicas dividunt voces, & excelsas quidem Deoque dignas Divinitati adscribunt, humiles verò humanitati coaptant. Tales enim nunc ab Ægypto allatæ sunt litteræ.

Sed hi, qui vix tandem veritatem dogmatis didicerunt, & Evangelicam Regulam normamque edocti sunt, adhuc sunt malevoli hæcenus circa illum, qui eis horum Doctor est factus, atque illum, qui eos ab errore liberavit, & ad veritatem deduxit, ut impium & hostem & operibus & verbis impetere tentant: Et latrando adversus eum fatiari non volunt. Sed non superabunt veritatem. Quia res firma est veritas. Ipse enim Christus est veritas. Et convicit quidem jam, sicut dixi, adversitate mendacii, & veritatis radium subindicavit, qui coronat veritatis Amatores, ostensus verò est eam clarissus, & falsitatem omninò disrumpet. Et discent qui usi sunt ea, quod sit Deus in cælo, qui & ea quæ sunt sunt conspici, & quæ dicuntur audit: Et ponit suis Athletis certamina; & leones fame ac furore diffuentes mansuetudinem docet, & ignem sine mensura nutritum, & nimis accensum, in auram roris immutat, & incensu magno istum fugacem salvum conservat, & in cisternam cæni cum Propheta descendit, & qui illuc eum miserant, per bella captivos expellit; ipsum verò æneum murum & turrim robustam statuit Barbarorum, qui ei præstat obsequium; & in bellis verò enitescere præstat, & per duos plerumque fideles multoties dena millia infidelium fugat.

Et hujus rei testis est Jonathas & Armiger ejus, qui soli contra Alienigenas confidentes nutu Divino universa Alienigenarum millia fugaverunt, & ab invicem secere consumi. Sed deficient me tempus narrantem Dei mei mirabilia, & ejus Providentiam, quæ sit in nobis per singulos dies. Hæc igitur scientes, Dilectissimi & Deo Amicissimi fratres, in eum præsumite, qui dixit: *Confidite ego vici Mundum.* Etsi enim nos misericordia ejus sumus indigni, tamen propter David servum suum, & Hierusalem quam elegit, & procellas extinguet & tempestatem sistet, & in directum denuò ferri præcipiet Ecclesiæ navem.

Joan. 6.

C c 2

SCHO-

SCHOLIION.

HÆc epistola est posita extra ordinem. Est enim scripta statim post primas Sancti Cyrilli ad Acacium Berthænsensem litteras, quibus suam doctrinam explanabat, & volebat admittere pacem, nisi ante omnia probaretur damnatio Nestorii. Hinc præfens epistola affirmat plura. Primò, quod Cyrillus sit tandem aliquando conversus ex hæresi: Etenim qui ante in suis Capitulis docuerat unicam Christi Domini naturam, jam in ista epistola profitetur duas. Secundò, quod istam Orthodoxam veritatem à Nestorio didicerit. Tertiò quod ingratus adhuc persistat in suo latratu, ac in postulando omnium assensu in illius damnationem. Quartò, quod Divina justitia quæ Daniele in lacu leonum, ac Jeremiam in carcere liberavit, sit etiam ab hac persecutione liberatura Nestorium, Epistola scripta est ad consolandam, immò & animandam istam Constantinopolitanam Populi partem, quæ pro Nestorio non ita pridem egerat turbas. Et hinc discimus alia tria. Primò, quod ista Regiæ civitatis Factio non statim quieverit. Secundò, quod illam Theodoretus fovit. Tertiò, quod Sancti Cyrilli ad Acacium litteras semper judicaverit Orthodoxas.

CAPUT CXL. --228

Sacra, inquit, à Joanne Antiochie impetrata tam contra Deo Amicissimum & Sanctissimum Episcopum Hierapolios Alexandrum, quam contra Helladium, & Maximinum, & Theodoretum, Deo Amicissimos Episcopos.

ECclesiarum pacem, & hanc procurantium diligenter omnimodum honorem & affectum, cunctorum causam honorum existere, ambiguum non est. Quia enim concordia & Religionis viam intactam & immaculatam custodiunt, hujus rei gratia, honore maximo, ac præcipuo fruuntur affectu. Si qui autem sub simulatione Religionis purari custodes quarunt, præcipui dogmatis Corruptores rerum testimonio demonstrantur.

SCHOLIION.

HÆc Sacra videtur esse alia ab illa præcedenti, quam audivimus à Joanne Patriarcha

fuisse impetratam per Domitianum Quæstorem. Et duo id potenter suadent. Primò, quod illa esset generalis contra omnes Joanni & paci rebellantes Episcopos; hæc verò sit specialis contra solos quatuor: Nempe Alexandrum Hierapolitanum, Helladium Tarsensem, Maximinum Anazarbensensem, ac Theodoretum. Secundò, quod prior Theodoretum non comprehenderit. Hic enim tunc adhærebat paci & Joanni, & non nisi ob illius executionem ab illis defecit, ac deflexit ad Factionem Alexandri, Fuisse specialem Sacram contra istos quatuor, lucebit ex statim adducendo ejus executorio Mandato.

CAPUT CXLI. --229

Epistola, inquit, Meletii ad Neotherium Cornitem, qui eum per litteras fuerat exhortatus, & admonuerat, ut Antiocheno reconciliaretur.

Ignorare videtur Admirabilitas tua, quod nec pro pecuniis, nec pro possessionibus, neque pro ulla alia, quæ ad hanc vitam pertinet, causa sit hoc nostrum certamen. Neque ut placeamus hominibus, nunc usque persistimus. Absit enim sic nos esse vesanos. Qua enim sub præmii spe pro propria causa eligimus mori? Qua utilitate sustinemus Principum minas, distorcionem, seu everfiones, & præntionem exiliorum? Aut quid eorum, quæ humana sunt, prævaluit contra nos usque adeò, ut ob hoc adversum cunctos instituamus certamen? Et certè videmus eos, qui valdè contentionibus studeant, illatis sibi à Majoribus violentiis cedere, etiam dum nolint. Unum tantummodò in rebus humanis invictum est: Deo dedita conscientia, illi placita ex toto corde defendens. Recolit enim futurorum spes, & eam, quæ sustinetur, beatitudinem, & ad Deum confidentiam: Et alia, quæ multò sunt universis hujus vitæ meliora, quantò per infinita sæcula porrigentur.

Hinc homines universorum præsentium sunt despectores, sciendo quia etsi à præsentem vita solvantur, succedit procul dubio Beatitudo cælestis, & cum Domino Christo Regni consortium. Et ideo non solum pro nihilo præsentia deputant quidam, sed & pro summo beneficio habent, ut liberentur ab eis, bene scientes quod futura obtinere non possint, nisi à præsentibus liberati. Neque nos igitur, per gratiam Dei, pro gratia vel inimicitias cujuslibet hoc certamen inivimus, sed pro pia fidei confessione, pro conscientia Christo devota: Propter quem pro nihilo ea, quæ in præsentem sunt sæculo, deputamus. Et quia hæc non fingam, audi per partes cum brevitate, qua possibile est. Capitula Cy-

rillus

rillus exposuit plena universis hæresibus, propter quæ universus perturbatus est Orbis. Collecta est Ephesi Synodus: Advenit illuc & iste ab Antiochia. Et adjudicatus tunc Expositoris insaniam, deposuit eum cum toto Orientali Concilio. Juravit coram Principe: *Quia est penituerit Cyrillus, non ei restituo Episcopatum. Eò quod Hæresiarcha sit factus.* Et habemus exemplaria horum.

Reversus est à Constantinopoli ad Orientem idem Antiochenus: Collegit rursus in Tharso Concilium. Scripsit Synodicas litteras, in quibus & Cyrillum deposuit, & eos qui pro eo adscenderant Constantinopolim. Quorum manifesta sunt nomina. Ad ultimum venit Aristolaus, accepit propositionem, ut anathematizaret Cyrillus ipsa Capitula, & ea quæ malè exposuerat universa, & esset rectæ fidei confessione contentus. Suscipiens Cyrillus hanc conditionem, per Aristolaum scripsit Acacio Berthænsi Epistolam versuum plurimorum, affirmans de Capitulis quod benè se haberent, & nunquam repellentur ab eo. Post hæc misit Antiochenus ad Cyrillum Paulum Emesenum, qui vadens, agensque illa, quæ nunc dinumerare non possum, ad ultimum reportavit Epistolam, quæ Anathematissimum Capitulorum nec per somnium contineat, minùs verò deteriora Capitulis in superficie prædicaret. Ex hac Epistola diffamabatur, jam quasi Cyrillus de his, quæ conscripserat, penitenter: Et ab Antiocheno ita susceptus est. Hæc Cyrillus addicens scribit Constantinopolim quibusdam Clericis suis, quod neque penituerit de his quæ conscripsit, neque omnino aliquid eorum, quæ exposuerat, moverit. Sed neque rogans quemlibet ita receptus sit, sed potius è diverso ipse rogatus sit, & Antiochenum suscepit. Et horum omnium exemplaria detinemus.

Hæc ipsa verò ad Melitenensem scripsit Acacium, quod nec submoverit aliquid eorum, quæ à se exposita sunt, neque ullum de Reconciliatione rogaverit, quin potius è diverso Antiochenum rogatus exceperit, ubi unam filii post unionem dixit esse naturam. Et ipse hujusmodi per totum Mundum clamat, & singulis vicibus asseverat, quod nec respuerit quæ ab eo sunt scripta, nec repellere patiatur usque ad mortem. Propterea nosmetipsos ab Antiocheno sejunximus, eò quod Cyrillo sic existenti perverso post tanta succubuit, & per ipsam communionis cum eo unitatem semetipsum participem ejus effecit. Non propter aliquas quippè, quas nec habemus inimicitias ad Joannem, sed propter conscientiam nostram, quæ Deo devincta est, quam non possumus pro humana decipere gratia, etsi multa millia nobis quis inferat mortium. Unde & magnoperè agimus pro illa Persona, eò quod Deo vincita sit conscientia nostra. Sed dicit quod Cyrillus Capitula illa respuerit. Ostendat ergo ejus Epistolam, nominatim anathematizantem illa Capitula, & Nicænae fidei confessione contentam.

Sed non habet quod ostendat. Sed pro magno profert nobis Epistolam, quæ tantum differt à *Christi Lupi Opera T. VII.*

Capitulis, quantum non per omnia sic aperte blasphematur. Sed de hac nobis nullus est sermo. Verum si vult inter nos inimicitias solvi, persuadeat Cyrillo anathematizare per Epistolam nominatim omnia quæ malè exposuit, & Nicæna illa Expositione Beatorum Patrum esse contentum, sicut ea Beatus ille Theodoretus Dominus noster explanavit. Ipse enim est verus illorum, quæ exposita sunt, intellectus. Aut si hæc non fecerit, anathematizet ipsum cum Capitulis ejus: Hæc ausus videlicet in communicantes omnes, qui eadem, quæ Cyrillus, adstruunt. Et soluta sunt omnia. Nos enim per gratiam Domini Christi diligimus Ecclesiæ pacem. Diligimus verò ita, ut ea persuamur devota Deo conscientia; non verò ut nosmetipsos per illam gehennæ tradamus. Hoc enim non jam pax est, sed omnimoda exterminatio. Et nulla nobis alia remanebit adversitatis occasio, nisi propter piam fidei confessionem. Alioquin omni sumus damnatione digni. Et revera infelicissimi omnium si propter viles occasiones quæ sunt Divina turbamus.

SCHOLIION.

Hic Meletius est Mopsuestiensis in secunda Cilicia Episcopus facinorosi Theodori, non dumtaxat in Episcopali Cathedra, sed etiam in prava doctrina successor ac discipulus. Quod etiam fuerit pertinacissimus Nestorii Sæctor supra audivimus ex alia ejus epistola. Per hanc præsentem dat rationes suæ contra Joannem Patriarcham & incitam pacem contumacia. Et nos docet plura notabilia. Et ante omnia pertinaciter asseverat Cyrilli Capitula esse plena universis hæresibus, & non propter Nestorii doctrinam, sed propter ipsa fuisse turbatam omnem Ecclesiam, omnemque Romanam Rempublicam. Secundò suum Patriarcham Joannem dignatur inscribere Episcopum, sed per contemptum appellat: *Ipsum ab Antiochia.* Nempe illum Communionis laceratione jam suspensum à pluribus, judicabat indignum ipso etiam Episcopi nomine.

Et ipsum accusat de multis. Primò, quod apud Ephesum Cyrilli Capitula judicavit, & damnarit, non dumtaxat ut hæretica, sed etiam ut insana. Secundò, quod Cyrillum propter ista degradaverit. Tertiò, quod illum degradaverit non ut simplicem Hæreticum, sed uti novum Hæresiarcham. Quartò, quod istam degradationem voluerit esse adeò firmam, ut Chalcedone coram ipso etiam Principe juraverit: *Quia est penituerit Cyrillus, non ei restituo Episcopatum, eò quod Hæresiarcha sit factus.* Quintò, quod Epheso in Orientem rediens, etiam in via apud Tharsum fecerit Synodum, quod istic Cyrillum denuò degradarit, quod insuper degradarit eos qui pro ipso ascenderant Constantinopolim, & quod istius Judicii Synodicas litteras miserit per

omnem suam Patriarchalem Diocesim. Addit manifesta esse istorum nomina. Supra ab Alexandro Hierapolitano audivimus, quod Joannes in ista Synodo quinque degradavit: Utique præter Cyrillum. At verò Meletius jam nobis dicit fuisse illos, qui pro Cyrillo ascenderant Constantinopolim. Nempe Ephesini Concilii Legatos ad Principem. Hi enim omnino ascenderunt præsertim pro Sancto Cyrillo, detento tunc in Militari custodia. Erant octo: Arcadius, Italiae Episcopus Legatus Cælestini Pontificis, Juvenalis Hierosolymitanus, Flavianus Philippensis, Firmus Cæsarensis in Cappadocia, Theodotus Ancyranus, Acacius Melitenensis, Evagrius Ptolomæidis in Pentapoli, ac Philippus Romanæ Ecclesiæ ad Sanctos Apostolos Cardinalis Presbyter, Legatus Cælestini Pontificis. Quis fuerit tertius, ignoro. Forsitan fuit Flavianus Philippensis: Quod esset in Romano Patriarchatu. Meletius etiam Sanctum Cyrillum accusat de variis. Omnium summa est, quod perseveret in suis Capitulis, adeoque perseveret Hæreticus, ineptus ad communionem ac pacem. Primum est, quod propositioni, qua Orientales Episcopi per scriptas ab Acacio Berhænsi, ac per Aristolaum Tribunum delatas litteras rogarunt ipsum solo Nicæno Symbolo esse contentum, & Capitula ab ipso anathematizari, noluerit acquiescere. Secundum est, quod in suo ad Acacium Rescripto asseveret Capitula esse recta, ideoque nunquam se ab illis recessurum.

Tertiò, quod etiam per Paulum Emesenum in reportata ad Joannem Antiochenum epistola, licet in superficie prædicaret minùs deteriora Capitulis, illa tamen nec per somnium anathematizaret. Quartò, quod in Vulgus sparsa Cyrilli poenitentia nequaquam fuerit quis ab aliquo confictus libellus, sed ipsa pacis epistola. Quintò dicit, quod ista fama ubique volarit, atque ita tandem ad Cyrilli aures etiam pervenerit: Et quod ille suam poenitentiam adeò non agnovit, ut ad suos in Regia Urbe Apocritarios scripserit se nec poenituisse, nec ut poenitentem à Joanne receptum, nec quidquam è suis adversus Nestorium Conscriptis se movisse. Et quod non solummodò non poenitens, sed neque rogans quemlibet ita receptus sit, sed potius è diverso ipse rogatus sit, & Antiochenum susceperit. Est epistola ad Theognostum, Charmosinum ac Leontium. Et hinc lucidè discimus ipsos fuisse Sancti Cyrilli in Regia Civitate Apocritarios, in isto officio successores Eulogii Presbyteri. Quod ista epistola non solum Alexandrum, sed etiam alios ejus Symmittas acerbè momorderit, lucet ex superioribus Meletii Mopsuestiensis litteris ad hunc ipsum Alexandrum. Et hic sextò addit, quod Cyrillus ista omnia etiam ad Melitenensem Acacium, immò & ad totum Mundum scripserit ac assidue clamet, pertinaciter asseverans fore ut suorum Scriptorum penicùs nihil patiatur repelli usque ad mortem.

Notanda sunt hæc verba de Joanne Antiocheno: Sed dicit, quod Cyrillus Capitula illa respuerit,

Docent quod Joannes constanter asseveret Cyrillum, licet non anathematizasset, tamen omnino poenituisse, & recessisse à suis Capitulis, & Cyrillum constanter negasse eadem, & asseverasse contraria. Et quia Joannes nullum suæ assertionis documentum, nisi solam pacis epistolam poterat adducere, in isto ambiguo fluctuabant Orientales Episcopi, & quisque credebatur ex arbitrio. Hinc Alexander ut istam pacem & Cyrilli communionem amplectatur, & ut redeat ad Joannis obedientiam, exposulat varia. Primò, ut Joannes Cyrillum perducatur ad Scripto anathematizanda Capitula, Et quidem singula nominatim. Secundò, ut eundem perducatur ad acquiescendum soli Nicæno Symbolo. Tertiò, ut eundem perducatur ad admittendum Librum à Theodoro editum adversus Capitula. Quæ suggestio omnino processit ab ipso Theodoro. Andreas tunc adhuc erat in vivis. Videtur ab admittenda semel pace non apostatasse cum Theodoro, ideoque videtur amisisse Alexandri gratiam. Quartò Alexander rogat, ut Joannes Cyrillum ista detrectantem explere, denuò anathematizet cum suis Capitulis, & cunctos illi communicantes.

Alexander etiam Paulum Emesenum accusat de multis Actis apud Alexandriam: Agens illa, quæ nunc dinumerare non possum. Admirandum est, quod nullam Acti speciem exposuerit. Nec de Nestorio tacet: Undè & magnopere agimus pro illa persona, eò quod Deo unita sit conscientia nostra. Protestatur nullam sibi aliam esse cum suo Patriarcha inimicitiam. Se agere ex sola devota ac devincta Deo conscientia, ex zelo rectæ Fidei, ideoque se sine præfatarum conditionum adimplentione non posse redire ad suum Patriarcham. Esse paratum ad quaecumque exilium, ad quaecumque tormenta, ad mortem. Egregium est hoc ejus Epiphonema: Reverè sumus infelicitissimi omnium, si propter viles occasiones, quæ sunt Divina, turbamus. Hinc patet quod longè aliud sit Sacrosanctas Divinæ Justitiæ Regulas habere in intellectu, aliud ipsas habere in voluntate. Laudata enim regula fuit remotissima à voluntate Alexandri.

CAPUT CXLII. ---230

Rescriptum, inquit, publicatum ut terminus eorum quæ scripta sunt ad Magnificentissimum Comitem & Vicarium Titum à Gloriosissimo Magistro Militiæ Dionysio.

Quid de Helladio, & Maximino, & Alexandro, & Theodoro, Reverendissimis viris Episcopis, definiti censuerit Imperialis

ialis Clementia, ipsæ Divinæ litteræ præfulgentes tuam Magnitudinem poterant edocere. Quomodo verò & à nobis iidem sint communiti, subiecta designat. Undè Diligentia tua Præceptum nostrum suscipiens elaboret, ut omni arte & subtilissima argucia perveniant ad effectum, quæ Imperialis decrevit Autoritas. Nec enim parva gloria tua Magnitudo fruatur, si celeritatem tantæ causæ asserere valueris. Pertinet ad animarum nostrarum religionem. Pertinet, ut ita dixerim, ad cælestis Divinitatis curam præsentis qualitas causæ. Undè dum tuam Magnificentiam & Divinæ litteræ, & nostra Autoritas præparant, commoneat verò per dies ac noctes orthodoxæ pietatis reverendissimus cultus, tota urbana tranquillitate servata, absque ullo strepitu ac perturbatione, Divinitus imperatis competens præbebis obsequium.

SCHOLIION.

Hoc est Mandatum executorium Sacræ, cujus supra audivimus exordium ad Caput centesimum quadragesimum. Et demonstrat ipsam fuisse singularem & novam contra istos quatuor Episcopos. Eos jubebat expelli è suis Ecclesiis, & his dari novos Episcopos. Ex quo discimus Commonitorium, quo Imperator Theodosius Theodoretum postmodo ligavit circumscripto intra Cyrensem Civitatem exilio, contra ipsum non fuisse primum Regium Edictum. Et hujus memoria Principem haud dubiè reddidit faciliorem ad præsentem Sacram. Ipsa verò & Theodoro, & Helladio aperuit oculos: Eos permovit ad amplectendam pacem, ac redeundum in Joannis Patriarchæ obedientiam.

CAPUT CXLIII. ---231

Epistola, inquit, Magnificentissimi Dionysii, Magistri Militum, quam scripsit ad unumquemque Episcoporum, qui nominantur in Sacra, ut aut consentirent his, quæ ab Antiocheno sunt gesta, & communicarent ei, aut ab Ecclesiis & civitatibus exirent.

Inventus Dominus non ignorat, quantum suo profit Imperio cultus sinceri devotio, quantumque securitatem & illuminationem Provinciis præparet fidelis investigatio cultus orthodoxi. Hinc utique & dignus efficitur impetrare, quidquid à propicia postendum Deitate crediderit. Necessè est enim, ut prosperè universa contin-

gant, si Deo parverit ea, quæ apud ipsum definita est, veritate. Motus igitur sanctitate congrua, dum cognovisset Beatitudinem tuam Joanni Antiochenæ civitatis Episcopo non adesse in Sanctis, neque communicare in Mysteriis adorandis, cælestis Decretum dare dignatur, quod in his, quæ sunt priora, præfulget, ut aut communices præfato, ac reliquis qui cum eo consentiunt in cælestis Divinitatis cultu, aut recedas à civitate & sancta Ecclesia, cui præesse dignosceris. Igitur Divinis litteris pertractatis, unum è duobus facies. Necessè est enim, ut aut communices Joanni Episcopo catholica Ecclesiæ, ut ablati contentionibus sancta Ecclesia quiete fruatur ac pace, quam peperit, aut contendens formam Divinitus datam subire cogaris. Privaberis enim urbe, privaberis & Ecclesia, si meliori fortè obedire & assentire nolueris. Sic igitur liberationis tuæ, ut Divina & adorabilia Præcepta recipias, si iram Principalem declinare desideras.

SCHOLIION.

Hæc epistola est executoria primæ & generalis Sacræ, datæ adversum omnes paci ac Patriarchæ rebelles Episcopos, ac impetratæ per Domitianum Quæstorem. Et nos docet, quod Sacra jufferit Episcopos istos aut admittere pacem, aut expelli è suis Ecclesiis. Haud dubiè præcessit præcedens Mandatum, quod Magister Dionysius ad Titum Vicarium dedit contra quatuor Episcopos. Dolendum est, quod ambæ Sacræ lateant aut interierint.

CAPUT CXLIV. ---232

Epistola, inquit, Helladii Episcopi ad Deo Amicissimum Episcopum Meletium, quam scripsit indicans ei, quod sunt à Constantinopoli Mandata, & de his petens quæ essent gerenda Tractatum.

Sunt verò, quæ mandata sunt, hæc. Quia & orthodoxè docet Proclus, & Patrocinator est, & multam habet fiduciam apud Imperatorem. Et missurus est ad Antiochenum cum Sacris Synodicam suam, ut eam suscipi ante omnia præparet: Et quam qui non receperint, pellantur Ecclesiis. Necessè fuit, ut quæ scripta sunt nobis à Regia urbe, à Religiosissimo Com-Præbytero Anastasio, & Reverendissimo Con-Diacono Tharticio, ad tuæ cognitionem Religiositatis perducerem. Igitur exemplaria destinavi,

ut legens atque pertractans celeriter nobis, quod placuerit, demandare digneris, & quid agere debeamus. Nos enim ex tua Religiositate pendentes, cum tuo gerere volumus universa consilio. Ora verò ante omnia pro nobis, Domine.

SCHOLIION.

HÆc epistola est palam incompleta, & laudat alias, quæ simul fuerunt missæ, magni momenti epistolas quas dolendum est periisse. Est data statim post Sancti Procli inthronizationem, antequam Joannes Antiochenus accepisset ejus Synodicam. Docet plura. Primò, quod Sanctus Proclus ad Orientalem Diocesim non simpliciter & consueto more, sed suam Synodicam esset missurus cum adjuncta terribili Sacra, quæ omnes illam non admittentes Episcopos juberet pelli è suis Ecclesiis. Nempe illos qui Nestorii degradationem, ac Maximiani Ordinationem noluerant admittere. Divina gratia Proclo inspiravit istud consilium. Etenim ejus Ordinationem admittere, erat etiam admittere degradationem Nestorii. Secundò, epistola docet Proclum apud omnes audisse eximie Orthodoxum, & magnæ autoritatis fuisse apud Principem. Et certè quod Theodosius exaltationem ejus procuraverit, supra audivimus. Tertiò, quod Helladius ac alii factiosi ab isto Episcopatu gravissimè timuerint. Quartò, quod Helladius circa hæc vacillare coepit, ideòque consuluerit Mopsuestensem Meletium, nequissimum Archithophel. Quintò, quod Sanctus Proclus etiam Patrocinator fuerit: Utique pacis ac Patriarchæ Joannis. Etenim omnes hæ Sacræ videntur obtentæ per ipsum.

CAPUT CXLV. --233

Epistola, inquit, Deo Amicissimè & Sanctissimè Episcopi Meletii ad Helladium, per quam rescripsit, quod neque ipse ab eis, quæ semel pie placita sunt, absisteret, neque credere justum esset his, qui illa nunciaverunt, dum per opera ipsa docuerint, quod propter tempus à Procli sint suscitati fautoribus.

Gratias quidem tuæ Sanctitati ago, Deo Amicissime Domine mi, quod talis curæ participes nos adsciscere dignatus est. Ego verò ad ea, quæ nunc scripta sunt, hoc remando tantummodò, quod neque hunc, qui beatificat Ma-

ximianum, qui nuper obiit, quique à Cyrillo, & eis, quæ ea, quæ ejus sunt sentiunt, ordinatus est, & qui eos pro impietate adversus veritatem, quantumcumque potuit, adjuvit, neque quemquam novi, quisquis sit, qui Joannem vocat Episcopum. Neque aliquid eorum, quæ ab ipso dicuntur, accipio. Sed nec si Angelus de caelo, secundum beati Pauli Præceptum, me persuadere voluerit. Nam si esset verè credendum, quod idem vir Nestorium Deo Amicissimum Episcopum haberet Episcopum, & Cyrilli, deteriorisque ab eo Joannis communionem respiceret ut Diabolicam, ne tunc quidem per omnia inculpabile foret ejus Ordinationem recipere, etsi multoties millies ante hoc schisma consecratus esse dicatur: Eò quod omninò hæc omnia ex priori perturbatione & inordinabilitate, per quam cuncta dirupta, & in invicem per partes incisa sunt, pendeant, nihilque ratum sit legitimè apud eos. Forfan tamen nihil nobis nocere videretur injustitia illa, quæ in Personam commissa ab aliis videretur, quos à nostra omninò communione suspendimus; nunc autem quomodò sanè his credere poterimus, testimonium ferentibus quod existat orthodoxus, qui pium nominat & Joannem, & manifestè dicit quoddam Decretum dirigendum esse, per quod pii cogantur ejus approbare Synodicum. Ego igitur, Deo Amicissime Domine mi, non abscedo a priori sententia, neque patior conscientiam meam in quocumque decipere, etsi omnes se dediderint præsentis sæculi vanitati, propter eum qui me à principio adscivit, ut devotam Deo servare quideam conscientiam meam. Jam de reliquo quidquid voluerint agere contra nos, ipsorum sit hoc in tempore potestatis. Hoc solum rogo, ut consuetis orationibus tuis nobis cooperari digneris.

SCHOLIION.

HÆc epistola docet, quod Helladius omninò cespitare coepit, ac Meletium promovere, ad admittendam inthronizationem Sancti Procli. Per duas rationes. Quod esset plenè Orthodoxus, & quod, licet nuperimè quidem inthronizatus, esset tamen antè has lites consecratus Episcopus: Quod ejus consecratio esset facta ab Orthodoxis, à puris ab omni lepra Schismatis, aut hæreticæ communionis. Fuerat enim à proximo Nestorii Antecessore, consecratus ad Cyzicenam Ecclesiam. At verò Meletius respondit varia. Primò, quod à rebus huc usque decretis ex nulla causa velit recedere. Quod solus, licet omnes retrocedant, sit permanens. Secundò, quod Procli Episcopatum nullo pacto velit admittere. Ex variis causis. Primò, quia defunctum Maximianum scribit Beatum. Secundò, quia Joannem Antiochenum agnoscit Episcopum. Tertiò, quia licet non ejus Consecratio, ejus tamen Inthronizatio est facta ex priori perturbatione ac inordinatione: Nempe per

tores Cyrilli, ac in itæ pacis. Quartò, quia credere non possit Proclum esse Orthodoxum. Quomodo enim sit Orthodoxus, qui Joannem Antiochenum appellat pium, & qui palam profiteatur suam Synodicam esse per Sacram Justionem omnibus violenter obrudendam?

Sancti Procli Episcopatum ac inthronizationem adeò averfatur ut adjungat: *Nam si esset verè credendum, quod idem vir Nestorium, Deo Amicissimum Episcopum, haberet Episcopum, & Cyrilli, deteriorisque ab eo Joannis communionem respiceret ut diabolicam, ne tunc quidem per omnia inculpabile foret ejus Ordinationem recipere, etsi multoties millies ante hoc schisma consecratus esse dicatur.* Nempe quod Proclus cum Sancto Cyrillo & Joanne Antiocheno haberet communionem, quam ille asseverat esse diabolicam. Et addit Joannem esse Cyrillo deteriorem. Porro defunctum Maximianum scribi ac appellari Beatum averfatur ob duas causas. Primò, quod fuerit consecratus à Cyrillo, hoc est, ab Ephesinæ Synodi Legatis, cujus Cyrillus erat Præfex & Caput. Secundò, quod Ephesinæ Synodi Acta ac defensores potenter in omnibus adjuvisset.

CAPUT CXLVI. --234

Epistola Theodoretii, inquit, Episcopi ad Alexandrum Deo Amicissimum Episcopum, per quam significavit, quod Magnificentissimus Comes Titus, & Sanctissimi Monachi insurrexerint in eum per litteras, tanquam qui debebat pacem, communionemque amplecti Antiocheni Joannis.

Multas per hos dies fastidii perturbationes, multasque tristitias, quales nunquam, quarumque alias prætermittam: Venit Admirandissimus atque Clarissimus Tribunus Euricianus cum litteris Magnificentissimi & Gloriosissimi Comitis Titi, tam ad Sanctos Monachos scriptis, quam ad Dominum Jacobum, & Dominum Simeonem, & Dominum Baradatum, & ad nos. Quæ litteræ minas continebant, ut si non acquiesceremus pacificari, mox nobis propeffimè autem me Sancti Monachi affixerunt, multa pro pace rogantes, ut culpantes. Dum verò irascens ego, & malè accipiens ista, paratus essem & civitatem relinquere, & Provinciam, & ad vitam Monasticam confugere, afflicti promiserunt usque ad Gindarum mecum discedere, & Antiocheno suadere ut illum adveniret, mecumque loqueretur. Me autem dicente, quod nisi ejicerentur illi, impossibile esset fieri pacem,

ditexerunt tres Deo Amicissimos Presbyteros & Archi-Mandritas, tam ad eum, quam ad Magnificentissimum Comitem Titum, mandantes eis non esse justum, ut viros Sanctos, & qui suas Provincias ornaverunt, sic injustè & iniquè projicerent: *Si quid enim tale fuerit gestum, perturbationem necesse est subsequi. Si igitur pacis curam geris, dignare venire ad Gindarum, & sumentes Episcopum nostrum, veniemus ad te.* Igitur necessarium duxi hæc ipsa tuæ innotescere Sanctitati, ut eam nihil eorum, quæ agimus, lateat. Ire verò ad Antiochiam omninò interim recusavimus. Oret igitur Sanctitas tua hoc, quod Deo placeat, dispensari, & ea fieri, quæ expediunt sanctis Ecclesiis.

SCHOLIION.

HÆc epistola demonstrat Sanctum Augustinum rectissimè docere, quod pœnales Principum contra Hæreses & Schismata Leges sint utilissimæ, & in multis sint initium sapientiæ, veræ conversionis ad Deum Patrem, ac Matrem Ecclesiam. Istud hic lucet in Theodoro. Præfata Sacra ipsum à facto sui Metropolitanæ Alexandri Schismate reduxit ad Catholicam communionem Patriarchæ Joannis. Porro Jacobus, Simeon, ac Baradatus, fuerunt famosi ac Sancti isto tempore Monachi. De Simeone Stylita est etiam in superioribus facta mentio. Ad Baradatum exstat epistola Leonis Augusti, consulentis de motibus Timothei Eluri contra Chalcedonensem Synodum. Jacobus fuit illis haud inferior. Omnium trium virtutes Theodoretus nobis descripsit in Religiosa historia. Hos igitur tres Comes Titus permovit, ut Theodoretum ad parendum inducerent. Et quo lucet Theodoretum fuisse virum summi Nominis, Hinc & Ecclesia & Respublica nolebant ipsum amittere. Hæc verba: *Quod nisi ejicerentur illi, impossibile esset fieri pacem.* Agunt de Alexandro Hierapolitano ac ejus Complicibus: Revera erant magni Episcopi. Hinc Theodoretus noluit ipso inficio aliquid agere: Hac via sperans & ipsum ad meliora inflectere.

CAPUT CXLVII. --235

Epistola, inquit, Deo Amicissimi Episcopi Alexandri ad Theodoretum, quam rescripsit ad hæc, quæ ab illo sunt scripta, dirigens ei conditiones quasdam de ipso negotio.

Tua quidem Sanctitas benè fecit, in Scripto nobis, quæ nuper acta sunt, indicare. Ex parte autem nobis hæc ipsa & opinio nunciat, quæ super ea quæ dicuntur, & ea quæ aguntur, solet adjicere falsitatem. Verumtamen ego per gratiam Dei quæ me nunc usque roboravit, spero quod nullius metuam minas, ut aut ampio Cyrillo communicem, aut Orthodoxiæ Proditoribus, qui & anathematizaverunt eam, & orthodoxum deiecerunt, ut ex hoc, quod ad ipsos attinet, clarè ubique falsitas prædicetur. Nam quod crederet apud eos atque proficiat mali nominis hæresis, puto quod & ipsa, quæ nunc à Constantinopoli scripta sunt, tuam docuerint Sanctitatem. Et in Antiochia verò non unus, nec duo, nec decem tantum de Hierapolitanis adfuerunt in Ecclesia, inter quos erat & Dominus meus Deo Amicissimus Presbyter Maranas, quando & Macedon in majori hebdomada in Cœmeterio, & Antonius Chalcedis Episcopus in Ecclesia Sancti Zachæi apertè Deo-Passianam hæresim prædicaverunt. Hæc scribere sum coactus, nimis agrè suscipiens, propter sanctorum Monachorum contra nos curiositatem. Rogo igitur, ut etiam si omnes mortuos ab initio Mundi resuscitent, siquidem quiescant, Orent pro nobis; Si autem damnant nos, parcat illis Deus. Nec enim majoris autoritatis sunt, quam de cælo Angeli, & quam Chorus ille Apostolorum: Quos anathematizavit per Paulum Christus, si quid præter Evangelium Christi evangelizare præsumperint. Si unquam verò contigerit, ut alicui eorumdem Sanctissimorum Monachorum tua Sanctitas colloquatur, & super hoc moverint ipsi sermonem, suade illis ex me, quia secundum veritatem, nec si mihi totum cœlorum Regnum Joannes, cujus non est Dominus, dederit, non autem dico Rafaphas, & alias hujus solitudinis civitates, ei communicare sustinebo, nisi prius correctæ fuerint consequenter illa, quæ per Orbem terrarum sunt operata hoc fidei naufragium. Memor enim sum dicentis: *Quia neque altitudo, neque profundum, neque presentia, neque futura, neque alia creatura poterit nos separare à charitate, quæ est in Christo Jesu, Domino nostro.* Et gratias ago Deo, quod cum illis sunt & Synodi, & Sedes, & Regna, & Judices: Nobiscum verò Dominus Deus, & munda atque intemerata fides in eum. Et per sanctas orationes tuas, quia nisi me timor Dei retineret, non expectarem violentiam per sæculi

Potestates inferendam: Sed ne Christi Gregem videar prodidisse, necessitatem sustineo. Sciens igitur Sanctitas tua Propositum meum, si ei id placuerit, & Antiochiam introire non renuat: Et quidquid novit aliud agere. Ego enim quæ à principio definivi, in ipsis permaneo. Quia verò non sum contentiosè dispositus, sed habeam piæ condescensionis affectum, & eam gratè suscipiam, & hæc, quas nunc direxi chartas, tuæ satisficient Sanctitati.

Satis ostendit Beati Theodreti subjecta responsio, si tamen verè has ejus esse approbemus Epistolas, eum reverentia & affectu Archiepiscopi tunc sui hujus Alexandri, & adversitate Beati Joannis Episcopi, & voluntate omnes secum pariter uniendi, non verò Nestoriani erroris assensu ad universalem pacem tardiùs accessisse. Quippe qui & unitivæ Beati Cyrilli Epistolæ fidem, quam tantopere nititur impugnare Nestorius, perseverantissimè ab initio approbavit, & prætulit duorum Episcoporum causæ, dejectioni Nestorii, & Anathematismo Dogmatis ejus. Et nunc ad hæc ad omnes illius conditiones Alexandrum Episcopum suum conatur adducere. Et postea hoc per multas cum singulis efficacissimè egit Epistolas, ut omnes ad unionem perduceret. Quod & in cunctis, eo suadente, paucissimis exceptis, suo studio, annuente Dei gratia, adimplevit. Undè & magnas inimicitias sustinuit eorum, qui usque ad finem suo errori pertinaciter adhæserunt.

SCHOLION.

Hæc epistola denuò demonstrat admirandam duriciam Alexandri. Docet nos & quædam alia. Primò, quod Antiochena Civitas & intus & foris habuerit plures Basilicas. Magnum Belgii Chronicon affirmat fuisse 340 Laudatum hic Cœmeterium describit nobis ac expla-

CAPUT CXLVIII. --236

Epistola, inquit Irenæus, ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum, quam Theodoretus rescripsit, significans ei, quod legerit directas sibi conditiones, & unam tantquam minus se bene habentem non probaverit.

Legens tuæ Sanctitatis Epistolam, inspiciens verò & tria exemplaria, magis illud sine nomine approbavi. Duorum namque priorum unum quidem simplex erat, alterum verò intemperatè ardens. Benè autem se habens mihi illud est visum, quia & condescensionem cum mensura habuit, & acerbiam laudabilem. Continebat enim, ut intenderemus in illa synodica, & quæreremus si superfluum nihil haberent, & rectæ fidei consonarent, nullumque haberent assensum ad ea, quæ Ephesi malè sunt gesta. Et susciperentur pro Ecclesiæ pace. Alioquin omni modo fugiantur atque resutentur. Dignetur igitur Sanctitas tua, ut si ab Oriente redierint, qui hæc ipsa deportant, inspicias & quæras, & nobis quod verum sit innotescat. Ego enim murmur audivi, quod is qui nunc obtinuit Sedem, orthodoxè docet. Et docuit verò me hoc per litteras clarè Dominus meus Sanctissimus, & Deo Amicissimus Episcopus Helladius: Et eorum, quæ mihi ab eo scripta sunt, tuæ Sanctitati Rescripta transmisit. Direxit verò mihi & exemplar Epistolæ Domini mei Sanctissimi, & Deo Amicissimi Episcopi Eutherii, eandem virtutem continens. Rogo igitur Sanctitatem tuam, ut legens hæc, sicut de recta fide, sic & de Ecclesiarum cogites pace, quæ secundum veritatem nimis commoventur, & facti sumus universo Populo ridiculum. Si autem tuæ Sanctitati videtur, ut conditiones Antiocheni pro pace suscipiamus Ecclesiæ, ut exclusis his, qui ab eo iniquè sunt ordinati, foris ab Antiochia colloquamur, & hoc facies sicut tuam decet Religiositatem. Non autem tuam lateam Sanctitatem, quia & ego Antiocheni ad Piissimum Principem litteras legens, valdè hæc anima doluit: Quia evidenter novi, quod Scriptor ejus, idem sentiens, absque judicio & justitia condemnavit eum, qui nihil noviter ejus doctrinam docuit. Anathematismus verò illic insertus sufficiens est quidem plus & ab ipso dejectionis assensu perturbare legentem. Verumtamen non indefinitè, sed cum quadam determinatione positus modicam quandam præbet consolationem. Non enim dixit: *Anathematizamus ejus doctrinam, sed Quæcumque ab eo alienè, sive quocumque modo dicta vel sensa sunt præter Apostolicam doctrinam.* Ego quidem præsumpsi rogare, tuæ verò sit Sapientiæ & pertractare quod expectat,

nat Sanctus Joannes Chrysofostomus in Homilia de Cœmeterii appellatione & de Cruce Domini: *Divino munere, quocumque ex latere Urbs nostra Sanctorum Reliquiis circumdatur. Cujus igitur gratia hic, non in alia Martyris alicujus Ecclesia nos convenire voluerunt majores nostri? Quia hic mortuorum multitudo sita est. Cum igitur hodiè ad Mortuos descenderit, ea de causa hic colligimur. Ob id etiam ipse locus Cœmeterium nominatus est: ut discas mortuos & eos qui hic sui sunt, non Mortuos, sed somno confopitos esse, & dormire. Docet varia. Primò, quod in Antiocheno Suburbano inter varia Sanctorum Martyria fuerit unum habens adjunctum locum Christianæ Sepulturæ. Secundò, quod Christiani ista loca appellant Cœmeteria, id est, dormitoria, eò quod nostri Mortui non sint mortui, sed solummodo dormiant. Ob certam spem Resurrectionis. Tertiò, quod quorundam feria sexta Sancta esset solemnitas Statio, seu Collecta fidelis Populi. Quartò, quod ista statio sit antiqua Majorum institutio. Quintò, quod ista institutio sit rectissima. Isto namque die Christus Dominus est mortuus pro omnibus mortuis, & ipsos visitaturus ac resuscitaturus descendit ad Inferos, & cunctis deinceps morituris eandem spem meruit & dedit. Hinc igitur ista die fiebat istic illa Statio, & Episcopus, aut ejus Presbyter habebat solemnem Sermonem de Passione Domini. Eum habuit Sanctus Joannes Chrysofostomus. Item & Macedon Presbyter, vir insigniter Orthodoxus. Hinc enim adversus grafantem tunc in omni Orientali Diocesi blasphemiam Nestorii demonstravit benedictam illam Passionem non fuisse puri hominis, sed ipsius Dei Verbi: Utiq; in assumpta ad propriam Hypostasim Carne. Hinc Alexander ei ex calumniosa suspitione imponit, quod Deo-Passianam Hæresim apertè prædicarit. Et hinc discimus tempus præsentis Epistolæ. Fuit scripta post Pascha, anno trigesimo tertio istius sæculi.*

Eadem est ratio de Antonio, Chalcedis Episcopo. Quo tempore die prædicaverit, ignoro. Porro successit Apringio, quo cum Joannes Patriarcha fuit Ephesi, illi cooperatus ad omnia. An per mortem, an per degradationem deposuerit Episcopatum, etiam ignoro. Quidquid sit, præsens epistola demonstrat Successorem Antonium fuisse insigniter Catholicum. Etiam ipse non diu vixit. Ejus enim Successor Romulus adfuit Chalcedonensi Concilio. Præsens Epistola secundò docet tres istos Monachos summæ fuisse autoritatis per Orientalem Ecclesiam. Et videntur tantis coruscasse miraculis, ut etiam suscitarent mortuos. Subnexum Scholion dicit vera. Theodoretus enim, licet Nestorii damnationem admittere, ac ejus doctrinam anathematizare per multos annos recusarit, semper tamen admisit pacem & pacificatoriam Sancti Cyrilli epistolam.

dit, & non irasci, sed intentionem nostram perquirere.

S C H O L I O N.

HÆc epistola non est responsum ad præcedentem. Præcedens enim nullam facit mentionem de adjunctis tribus Exemplaribus. Interim præfens Epistola docet nos plura. Primò, quod Alexander noluerit videri pertinax, & adversus Theodoretum Consilia immobilis, ideoque illi miserit tria Exemplaria, continentia certos Articulus, sub quibus acquiescebat pacem admittere. Secundò, quod inter ista exemplaria unum fuerit sine nomine, sine quavis subscriptione. Tertiò, quod istud exemplar laudabilem Acribian, & cum mensura Condesensionem contineret, ideoque Theodoro placuerit per omnia. Quartò, quod istud Exemplar suaderet intendi in ista Synodica. Utique illa, quæ Sanctus Proclus pro sua inthronizatione miserat, mandans se agnosci, ut verum Regiæ Civitatis Episcopum, & suum nomen recitandum ac venerandum inscribi Sacris Ecclesiarum Tabulis. Exemplar suadebat Synodica, si nihil rectæ fidei difsonum, & à Cyrillo malè apud Ephesum Actis haberent consonum, admitti. Quintò, quod ista Synodica fuerint transmissa per omnem Orientalem Diocesim. Sextò, quod Proclus per omnem istam Diocesim audiret Orthodoxus, & quod isti famæ etiam Helladius Tharsensis ac Eutherius Thyanensis attestarentur, ideoque Theodoretus inclinaretur ad admittenda Synodica. Septimò, quod ad hæc omnia componenda Joannes Patriarcha rogaret fieri amicum colloquium, & quidem extra Antiochiam, itemque exclusis illis novis Episcopis, quos in Ejectorum Cathedras nuper consecraverat: Quod istic vellet novas Pacis condiciones proponere. Octavò, quod Joannes Patriarcha ad promovendam pacem Principi denuò scripserit, rogans & suadens exactas circa Nestorium Conditiones temperari in hunc modum: Ut exigatur damnatio Personæ, & Anathema doctrinæ, non generaliter, sed dumtaxat illorum Articulorum, quos alienè præter Apostolicam doctrinam dixit, aut sensit. Attamen non expressionem aut specificationem ullius Articuli. Nonò, quod etiam hoc temperamentum & Alexandro, & Theodoro concusserit totam animam. Quia per illud Joannes absque Justitia & Judicio illum denuò damnat, qui nihil noviter, seu aliud docuit, nisi quod docet ipse. Decimò, quod istud Anathema sit insulsum, ac sufficiens quæque divertere ab admittenda, seu dissimulanda ista damnatione, habeat tamen aliquid solatii. Quia nempe non est generale, sed habeat annexam salutarem utramque clausulam: *Quæ sensu vel dicta sunt præter Apostolicam Doctrinam*. Ab istis Synodicis Proclus, itemque istis circa Nestorium articulis admittendis Theodoretus non est alienus: Eof-

dem conatur suo Metropolita, à quo parabat recedere, suaviter imprimere. Ex quo videmus, quod tunc ab illo necdum apertè recesserat.

CAPUT CXLIX. --237

Epistola, inquit, Deo Amicissimi Episcopi Alexandri, quam denuò rescripsit Deo Amicissimo Theodoro, dirigens ei & proœmium Synodorum Procli.

Non ignorat Sanctitas tua, quid sit quod me à communione Antiocheni à principio questravit. Scit hoc & Oriens, & Occidens, & Septemtrio, atque Meridies. Et nullus mihi eorum sermo est, quia aut vituperent, aut acculent me, aut mihi contumelias ingerant. Semovit autem me non Ordinationum turba, per quas iniqui viri promoventur, & illis Dei proponuntur Altaribus, quæ ad Antiochenum minimè pertinent, sed proditio fidei, & communio Hæretici, depositi quidem priùs à ferè ducentis Episcopis, cedente verò nunc ei communionem Joanne & Paulo. Et hanc constantiam & habui & habeo confortante me Deo, ut nulli eorum communicem, qui communicant Cyrillo, non excutienti & anathematizanti in Scriptis impia sua Capitula. Et si hic, qui nunc communicat ei, dicatur orthodoxus, & vel nunc ab orthodoxis ordinatus, vel ante confusionem & iniquitatem, quæ Ephesi facta est, consecratus, & si ipse multis millibus vicibus anathematizet impia Cyrilli Capitula, non verò etiam communionem Cyrilli confutet: quicumque talis est, meus Communicator esse vel dici non poterit. Quæ autem subindè cognovi, & quæ agnovero, aut per verbum, sicut coram Domino à dignis fide viris, aut per litteras, vel quæ sit confusio prædicationis in Ecclesia Constantinopolitana, vel quæ virtus exindè allatorum Synodorum, vel quæ corruptio quorundam nostræ Provinciæ Episcoporum, qui Antiocheno adjunguntur, & in omnibus circumferuntur cum Ægyptio, scribere superfluum duco, unam habens intentionem, quam & cuncti, qui nos sciunt, noverunt, ut habeam constantiam pro sana fide, & fugiam hæreticam communionem. Verumtamen prædictorum Synodorum Proœmium studiosè transcribens, quippè ut quod mihi fat est ad satisfactionem causæ præsentis, exemplar ejus tuæ Religiositati direxi. Memor enim sum & eorum, quæ paulò antè mihi à tua Sanctitate mandata sunt, quam ea testificari pro me arbitror, quod hoc fuerit planè Propositum meum, Deo, nisi fallor, illuminante mentem meam, & talemque satisfactionem condente in ea, ut neque tribulatio,

tio, neque angustia, neque persecutio, neque fames, neque nuditas, neque periculum, neque gladius separet nos à sana fide, ut tempori potius, quam pietati militemus.

S C H O L I O N.

HÆc epistola est Responsum ad præcedentem. Per ipsam Alexander asseverat se permanere in suo sensu, in sua adversus pacem, adversus Patriarcham Joannem, adversus Cyrillum, adversus Proclum ac ejus Synodicas & adversum omnes illis communicantes pertinacia. Et se ad hæc non ab iniquis, per Joannem novissimè attentatis Superordinationibus permoveri, sed à proditione fidei per admiffa, aut non anathematizata Cyrilli Capitula, & à communione ejusdem Hæretici Cyrilli, depositi ferè à ducentis Episcopis. Et hinc quæstio est, ubinam sit facta ista damnatio? Etenim apud Ephesum facta non est, nisi à pauculis ultra triginta. Respondeo, Alexandrum respicere ad plures, qui Cyrillum & Capitula damnarunt, Joannis Synodos, & Synodicas Litteras, quas Theodoretus in epistola ad Dominum, Joannis Successorem, postea scripsit fuisse plures, quam quinquaginta. Prædicationis, de qua hic Alexander, apud Constantinopolim confusio est consueta huic Factioni Calumnia.

CAPUT CL. --238

Initium Synodicae Ecclesiae de Proclo facta.

Non minùs, quam quandolibet, etiam nunc opportunè ostendit gratia Dei suam manifestissimè bonitatem, contra malitiæ magnitudinem, Ecclesiaeque ægritudinem virtute clementi resistens: Et dum grave profundum metueretur, veloci efficacique medicamine curans, & futurum periculum admirabili & insperato quodam salvationis modo præveniens. Quoniam quidem multa medio tempore tempestas tenuit seditiosorum, qui ex corrupticis seminibus Doctrinæ Nestorii surrexerunt, & insitebant, dum pro sanctissima Ecclesia in medium staret sanctæ memoriæ Maximianus, qui omni quidem diligentia usus est ad hujus mali peremptionem, nec tamen suffecit hanc malam plantationem eradicare. Igitur dum subito idem Beatissimus à præsentis vita migrasset, tanquam facultatem præsumptionis suscipere, qui hanc parturiebant seditionem, neque in occulto habere, neque absconditam nequitiam suam continere dignati sunt, sed coærvatæ Multitudines in multis partibus civitatis Nestorium publico clamore reposcebant. Et urbi pericula, Ecclesiaeque minabantur incendium. Lupi Opera T. VII.

dium. Et certè ista etiam sub illo beatæ memoriæ, huic repugnante languori.

S C H O L I O N.

Hoc est fragmentum ac initium Synodicae, quam jam memorari audivimus in aliquot superioribus Epistolis, & propter quam Alexander Hierapolitanus credere volebat Proclum esse Orthodoxum. Ob duas præsertim causas. Quia defunctum Maximianum appellabat Virum Sanctæ memoriæ, ideoque & beatificabat; Et quia Nestorium de hæresi ejus Fautores culpabat insuper de turbulentia. Est fragmentum magni ponderis. Docet nos duo. Primò, quod isti Fautores per omnem Maximiani Episcopatum turbas egerint. Nempe Maximianus non habebat sat valida doctrinæ & vigoris arma ad resistendum istis Cornupetis tauris. Secundò docet, quod post illius mortem turbulencias suas adeo auxerint; ut coærvatæ multitudines multis Partibus Civitatis Nestorium publico clamore reposcerent. Et Urbi pericula, Ecclesiaeque minabantur incendium. Nempe Nestorius tunc adhuc debebat apud suum Sancti Eupreprii Monasterium. Et quidem illa forma, de qua Nicephorus Calixtus: *Orientalis Episcopi Nestorium Epbeso secum adducum in annum tertium per vim in Episcopatu retinuerunt*. Et hæc est causa, cur Theodosius Proclum statim, etiam ante Maximiani sepulturam jufferit inthronizari. Synodica integra nos plura doceret.

CAPUT CLI. --239

Epistola, inquit, Theodoro ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum, quam scripsit indicans, quod multa oportet cogitare de pace, & maxime quia certi essent, qui Thronis eorum insidiarentur.

Præstitit gratia Dei regressum Domini mei Reverendissimi, & Deo Amicissimi Donati Presbyteri, & Acacii Diaconi. Et ab illa, qua desinebamur consumebamurque, cura liberavit. Quæ verò sit eorum, qui sursum sunt, intentio, ex allatis ab eo litteris tua Sanctitas noscet. Omnes enim vel in quocumque nobis ferre adjutorium desistentes, pro pace nobis consilia obtulerunt. Qui verò valdè sunt zelotæ, verentes hoc pessimum tempus, nec litteris nos dignos esse duxerunt. Integriùs verò hæc addidit Sanctitas tua à prædictis Deo Amicissimis viris. Quæ agnosceus rogo, ut quod Ecclesiis

expedit, in commune cogitatis. Infantia enim nostra, ut video, ad nihil suave proficiet, sed perturbationes Ecclesiis, & Populos, qui pascuerunt à nobis, lupis cruda vorantibus tradet. Claret enim quod exitus nostros intendunt. Et erunt producendi pro nobis. Et timor est, ne pro hac nimia acrimia pœnas Deo solvamus, ea quæ nostra sunt intendentes, & non considerantes quod Populis expedit. Omnia ergo pensans & librans Sapientia tua, & lucrum lucro, & damnum damno contraponens, eligat majus lucrum, & minus damnum. Sic enim & Deo, ut puto, placebimus, & conscientiam minimè vulneramus, & eis, qui ubique in nos adspiciunt, proderimus, & commissos nobis populos non perdemus. Sufficiens verò est Dominator omnium Deus, & sanctarum Gubernator Ecclesiarum, quid agi debeat, per tuas nobis orationes ostendere, & ab his multis ac pessimis nos voluminibus liberare, & modicam nobis serenitatem, tranquillitatemque donare.

SCHOLIION.

Euphratesiæ Provinciæ Episcopi videntur Donatum Presbyterum, & Acacium Diaconum, Theodoretum Clericos cum diversis ad diversos litteris legasse Constantinopolim, deprecatos ulteriorem executionem duarum Sacramentorum, quas supra memoratus Joannes Patriarcha impetraverat. Theodoretus sua circa Alexandri retinendam aut deserendam Communionem sententia stetit ac suspendit usque ad ipsorum reditum. Reversi autem nullam auxilii spem attulerunt, sed sola Consilia & hortamenta amplectendæ pacis. Quin immò aliqui, ipsis, ut Schismaticos averfati, nec dignati sunt rescribere. Hinc Theodoretus vela vertit, censuit redeundum ad Patriarchæ obedientiam, ac Ecclesiæ pacem, & studuit suam Metropolitanam secum reducere. Certe ejus rationes sunt dignæ tanto Episcopo.

CAPUT CLII. --240

Epistola, inquit, Deo Amicissimi Episcopi Alexandri ad Theodoretum, quam rescripsit rogans quidem non sibi de eisdem fieri importunitatem, dirigens verò ei litteras à Constantinopoli Deo Amicissimi Monachi Parthenii.

Um sæpè tuæ scripserim Sanctitati de his, superfluum puto eadem de eisdem rescribere. Rogo igitur Religiositatem tuam legere Epi-

stolas, quas tibi ante transmissi, & non mihi existerè importunum. Vivit enim Dominus Deus, lucrum conferens lucro, præfero ante omnia desiderium Dei, & Regnum cœlorum honori & gloriæ sæculi hujus. Et damnum damno comparans approbo magis eam, quæ hic est, expulsionem, & exilium, & temporalem mortem, & opprobrium hominum, & irrisiones æterno tormento. Non verò miretur Religiositas tua: Quod tu quidem scribas illa, quia Cyrillum putas orthodoxum; ego verò ista, quia Cyrillum habeo hæreticum ab omnibus, quando expellebant temporibus nostris Beatissimi Episcopi, ut pauca de pluribus dicam, Meletius, Eusebius, Barfes, & reliqui omnes. Sciebat hæc Deus, & præ omnibus pro Ecclesia cogitabat. Et rationem non exegit ab eis, qui idcirco propulsi sunt. Quare non communicantes hæreticis non permanserunt in Ecclesiis suis. Et ideò, confortante me Deo, paratus sum cum omni satisfactione & coram Principibus, & Præfidentibus, & coram Synodis de sola nostra spe fiducialiter egere, & omnia, si Deus permiserit, sustinere. Quidquid ergo tua Sanctitas novit expedire Dei Ecclesiæ, quæ tibi commissa est, id agat: Meam namque sententiam novit Deo Amabilitas tua. Verumtamen ea, quæ mihi sunt scripta à Deo Amicissimo Presbytero, & Archi-Mandrita, servo Dei Parthenio, Religiositati tuæ transmissa, hoc necessarium putans.

SCHOLIION.

Hæc epistola denuò confirmat indomabilem Alexandri pertinaciam. Videntur quædam hinc inde deesse verba, & hinc nascitur obscuritas. Notanda sunt hæc verba: *Quando expellebant temporibus nostris, &c.* Videntur asserere, quod plures Episcopi, dum pacificatoria Cyrilli epistola advenit, ac fuit publicari iusta, ejus nomen è suarum Ecclesiarum tabulis expulerint, atque ita protestati sint ipsum esse hæreticum. Hinc Alexander scribit, quod ipsum habeat hæreticum ab omnibus. Id est, ab omnibus habeat illum hæreticum. Porro memoratum hic Meletium existimo esse Mopsuestiensem. Hic enim adversus pacem & Sanctum Cyrillum fuit petulantissimus & audacissimus. Hæc verba: *Et rationem non exegit ab eis, qui idcirco propulsi sunt,* sunt obscura. Existimo hunc esse sensum: Dominus Deus illos adeo non castigavit ob istud opus, ut etiam permiserit ejici è suis Ecclesiis, atque ita Martyrio coronaverit.

CAPUT

CAPUT CLIII. --241

Epistola, inquit, Parthenii Presbyteri & Archi-Mandrita, ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum.

Scriptis mihi Sanctitas tua, quia diminutum sit tuæ Sanctitatis gaudium, eò quod ego de his, quæ transferunt inter hos dies, tuæ Religiositati non scripserim: Quasi nos remissiores utique fuerimus effecti. Hoc ergo cognoscat Sanctitas tua, quia quælibet insurgat tribulatio contra nos, sicut & multa per dies singulos excitantur, quas & tacemus, ne arroganter fingere aliquid videamur, non nos evertunt à recta confessione, quam tenemus in Christo. Et quod ita dispositi sumus, ipse Dominus vobis innotescet. Sicut enim qui quocidie incipit pati, sic stamus, scientes quod & mercedis Retributor finem cuiusque sustineat: Quia non inchoare tantummodo unumquemque apud eum, sed & perficere facit esse laudabilem. Quod & tua nos Sanctitas sæpè edocuit cum Sanctissimo illo, & Deo Honorabili Archi-Episcopo nostro, & teste Christi, Domino Nestorio.

Scito Domine mi, quod hi qui hic sunt, proficiunt magis in reprobam mentem. Nunc quidem impassibile id quod Divinum est, prædicantes, nunc autem velut ex pœnitentia aut oblivione evertunt id quod paulò antè dixerunt, & dispensationem denegantes prædicant phantasmam: Et omnia omnibus & dicere licet & facere. Et sicut scriptum est, *Labia nostra à nobis sunt: Quis nosser Dominus est.* Volunt autem & nos sibi communicare ad hominum deceptionem. De credulitate autem dicunt: *Habe qualem vis fidem, tantum communica nobis.* Sed ablit, ut nos à veritate alieni esse patiamur usque ad vitam & mortem. Veritas verò est confiteri Dominum nostrum Christum Filium Dei vivi, Deum perfectum, hominemque perfectum. Et damus passionem quidem humanitati Christi, Divinitati verò miracula: Unum Christum, unum Dominum prædicantes, qui descendit, passus est secundum Carnem, venturus in gloria Patris judicare vivos & mortuos. Hanc tenemus fidem, quam & à vestra Sanctitate didicimus. Et in ipsa persistimus. Et ab hac confessione usque ad vitam & mortem nullus nos poterit separare. Constantia enim Sanctitatis tuæ circa veritatem clausit omnibus os, & excitavit etiam dormientes. In uno enim climate Orientis existens usque ad Occidentem, & ultra perlucens, clarior conspiceris à Sole visibili, illa qua Christum diligis charitate. Dignare verò orare pro nobis, & bonum nuncium de optabili tuæ Sanctitatis incolumitate præstare.

Christi Lupi Opera T. VII.

SCHOLIION.

Hic Parthenius, Constantinopolitanæ Ecclesiæ Presbyter & Archi-Mandrita, est unus illorum, ad quos Euphratesii Episcopi per Donatum & Acacium miserant litteras, & à quibus Responsum non acceperant. Hinc Alexander ad ipsum iteratò scripsit, & accepit præfens Rescriptum. Porro Parthenius, homo manifestè ac plenè Nestorianus, Constantinopolitanam Ecclesiam, adeòque & novum ejus Episcopum Sanctum Proclum accusat de variis. Primò, quod prædicet, aut permittat prædicari contraria, immò prædicari quilibet. Quod prædicari permittat, Redemptionis nostræ Sacramentum non esse veræ Carnis assumptionem, sed Phantasmam. Secundò, quod non Orthodoxam Communionem firmet, sed omnium Hæresium confusionem inducat, dicens ad omnes: *Habe qualem vis fidem, tantum communica nobis.* Sunt horrenda mendacia. Eis interim Alexander credidit, & ex hac fide in superioribus ad Theodoretum litteris scripsit in Constantinopolitana Ecclesia grassari confusionem prædicationis.

Epist. 149.

CAPUT CLIV. ---242

Epistola, inquit, Deo Amicissimi Episcopi Alexandri ad Acilium Barbalissi Episcopum, qui indicaverat ei, quod multam instantiam sustineret Magnificentissimi Loci Servatoris Tui, his qui sunt in Castro mandantis, ut aut præparent eum introire ad Antiochenum aut de eodem Castro propellerent.

UT eadem scribam, mihi quidem segnitias non est, tuæ autem Religiositati est munimen. Sciens ergo Sanctitas tua, quia & permansionis & exitus tui rationem redditura est Domino Christo, id faciat quod cum tractatu & deliberatione perspexerit. Hanc Epistolam verò scripsi, non quod mihi displiceat tuæ Sanctitatis actio, ablit; sed potius ut quæ me muniant, dispensarem. Si verò illa etiam nunc firma sunt, quæ prius indicaveras, quæso ut minimè contristeris. Juxta Apostolum namque dicendum est: *Non sunt condignæ hujus temporis passionis ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis. Et quia nobis donatum est, non solum ut in eum credamus, sed & patiamur pro eo.* Ego verò hoc scribo, quod & præfente Religiositate tua crebrò dicebam, quia duæ me causæ ab omni ambiguitate perliberant: Quod mihi conscius non sim esse me militiæ desertorem, & Christi

Rom. 8.
AdPhil. 1.

D d 2 Oivum

Ovium relicto, ut aut Imperiali necessitate compellar, aut ab universo consonanter meo Gregerepudier. Quæso igitur, ut hæc ipsa apud te etiam ipse confirmes, & aut publicam necessitatem, aut refutationem tui Castris sustineas.

SCHOLIION.

Epistolæ Epigraphe demonstrat omnibus his Rebellibus Episcopis fuisse mandatum, ut Joanni Patriarchæ obedientiam, ac de transactis Pœnitentiam professuri accederent personaliter Antiochiam, aut è suis Sedibus ac Locis propellerentur in perpetuum exilium, accepturi Successorem. Docet Barbalissum in Romani Imperii notitia fuisse non civitatem, sed Castrum, ideoque contra Canones, nescio ex qua causa, habuisse Episcopum. Igitur Vicarius Titus, miseratione ductus, non ipsi Acilino, sed ejus Populo injunxit, ut illum ad justissimo Principis, immò Dei Patris, ac Ecclesiæ Matris Mandato parendum inducerent, aut de Castro propellerent. Et populus est functus officio. Hinc Acilinus cespitavit, & Alexandrum suum Metropolitanam & Factionis Principem consuluit. Præfens Epistola est Alexandri Responsum. Ambiguum, & nihil definiens.

CAPUT CLV. ---243

Epistola, inquit, Meletii ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum, quam scripsit cognoscens, quod post introitum Deo Amicissimi Episcopi Theodoretii in Antiochiam commoti Cilices de rebus propositis diversa tractarent.

Clarè Deus tuæ revelat Sanctitati, & non nulli abscondere volunt, quod omnes quæ sua sunt quærunt, non quæ Jesu Christi. Ego autem promissionibus credens eorum, qui hæc à tua percunctati sunt Sanctitate, id est, utrumne oporteret scribere, an minime. Erant enim nimii, ut & esse videntur, pro pietate omnia gerere promittentes. Sic præsumpsi tuæ pridem scribere Sanctitati, ut minime pigritares usque ad nos iter assumere. Nescio autem quomodo contra verba propria venientes, in rebus alio tempore alias nobis formas ostendunt, perturbationemque animæ. Id est, in his, quæ eis ex necessitate placuerant. Quippè per ista monstrantes, & nunc quidem ista interrogantes, nunc verò alia proponentes, quia nullam stabilitatem suæ sententiæ habent: Sicut de illis animalibus fertur, quod in adspectu cernentium colorum varietates subito mutant. Et videtur mihi, quod eos tædeat, quod & usque ad præfens simulationem

servaverint, & non primi aliorum Diabolo semetipsos addiderint. Sed quidem quid alii velint, nos satagere non oportet. Nam & prius mandantes, si oportet dirigi eas, quæ dicuntur, Benedictiones, an non, & ex mea sententia cognoscentes non modo eas dirigi non debere, sed nec ab eis suscipi litteras, omnia contraria peregerunt. De me autem noverit, Deo Amicissime Domine mi, quod ex quo cognovi factam cum Impio Cyrillo conjunctionem ab Antiocheno, semel tantum per Magistratum litteras ejus accepi, quas & in Latoris faciem jeci, ita ut nec ipse præsumeret à nobis reciprocas poscere, neque ille nobis ulterius Scripta transmitteret. Omnem, quæ cum tua Religiositate est in Christo, Fraternitatem ego, & qui mecum sunt, plurimum salutamus.

SCHOLIION.

Præfens Meletius est Mopsuestiensis Episcopus, scelerati Theodori proximus Successor & Sectator, itemque pertinacissimus Sectator Nestorii. Hæc ejus epistola nos docet plura. Primò, quod simile alternativum Principis Mandatum sit factum ac intimatum etiam Theodoro. Secundò, quod Theodoretus ad mentem rediens obedierit Principi, introjerit Antiochiam, egerit cum Joanne Patriarcha, & cum ipso redierit in pacem & gratiam. Tertio, quod hæc ejus conversio turbarit omnem Secundam Ciliciam: Quod plures illius Episcopos cespitare fecerit, ac inflecti ad amplexum pacis. Nec dubitandum est, quin eadem Sacra Principis Jussio per Vicarium Titum etiam illic publicata fuerit, & intimata cunctis Ecclesiis & Populis. Et ipsa haud dubiè plurimum adjuvit. Quarto, quod quidam tentarint etiam Meletium inflectere. At tamen per gyros. Hinc suaserunt ab ipso invitari Alexandrum, consultaturum cum Episcopis. Et promiserunt adventurum. Et hæc invitatio, licet indirectè ac reverenter, sit per præsentem epistolam.

Porro Meletius ista omnia gravissimè improbat. Ad sana consilia pronos Collegas damnat de inconstantia. Affirmat esse vertumnia animalia, esse Hypocritas, qui pristinam constantiam simularunt, & jam de illa ob ejectionis metum pœniteant. Et se à Joanne fuisse post initam pacem adeò aversum, ut non nisi unicas ab ipso acceperit litteras: Non amicas, sed minaces: Et quidem ad majorem terrorem per Magistratum. Et adjungit: *Quas & in Latoris faciem jeci, ut nec ipse præsumeret à nobis reciprocas poscere.* Apud Alexandrum, à quo norat idem fuisse factum, gloriatur de sua impudentia. Alexandri facinus supra audivimus. Porro quas, & quibus mittendas Benedictiones memorer Meletius, non omnino scio. Quidam Joanni Patriarchæ. Lapsi Episcopi videntur illi ad recuperandam gratiam destinasse, aut destinanda concepisse quæ-

quædam sacra munuscula: Et ista Meletius pertinaciter improbat. Hinc subdit se à Joanne post dilaceratam communionem non accepisse, nisi unicam epistolam.

CAPUT CLVI. --244

Epistola, inquit, Deo Amicissimi Episcopi Alexandri ad Deo Amicissimum Episcopum Meletium, quam scripsit, cum quidem approbans pro tali constantia, reliquorum verò inconstantiam reprobans, & indicans persecutionem factam Deo Amicissimo Episcopo Acilino.

Quia Cilices, paucis exceptis, semper & calidi & repidi fuerint, ut non dicam, frigidi, & sublimes & humiles, quales etiam nunc inventi sunt apud nos, tuam non latuit Sanctitatem: Quæ & meam de his sententiam novit. Semper enim, dum ad eos scriberem, in tuæ Sanctitatis judicio posui, utrum hæc eadem dirigerentur, an non. Habemus verò etiam nunc, per gratiam Dei, eandem de Cilicibus consolationem, sicut & prius habuimus. Hoc est, Divinitus datam constantiam, & invincibilem zelum fane fidei, tuam Sanctitatem. Sufficit enim Deo & unus, quando submergit Orbem generale naufragium: Et tres in Babylone, quando per terrorem fornacis accensæ omnes Idolo servierunt. Rogo igitur Sanctitatem tuam, ne refutes sæpius nos ad præfens instigare certamen. Ecce enim clarè videmus illud Maje impleri Prophetæ, quod ait; *Contritio & infelicitas in vultu eorum, & viam pacis non cognoverunt. Et non est iudicium in vultu eorum. Semite namque eorum, per quas ambulant, perversæ sunt, & nesciunt pacem. Ideò iudicium recessit ab eis.* Et Beati, ac ter Beati, qui oppugnantur à talibus per Ecclesiam malignantibus. Quapropter beatifico nunc Dominum meum Deo Amicissimum Episcopum Acilinum, à Barbalisso ab eis expulsum, qui pariter est nobiscum, & olim coronas emeruit. Sole enim clariùs ferè ab incunabilis conversatus est, nunc verò per calumnias & factiones à sua abjectus Ecclesia per Magnificentissimum loci Servatorem, atque fortissimum. Sed ora, quæso, & pro hoc ipso, qui me rogavit id scribere: Et pro constantia, ut Dei voluntatis signaculo roboretur.

SCHOLIION.

Hæc ad proximè præcedentem responsoria epistola docet nos tria. Primò, quod omnes præter Mopsuestiensem Meletium, Secun-

Christi. Lupi Opera TVII.

dæ Ciliciæ Episcopi nunquam fuerint firmi, seu potius pertinaces adversus Sanctum Cyrillum, ac initam cum ipso pacem. Averfati sunt dumtaxat illius Capitula, ac damnationem Nestorii. Hinc Alexander affirmat nunquam fuisse calidos in hac causa, sed semper tepidos, immò semè frigidus. Secundò, quod aliqui tales item tunc fuerint in Euphratesia Provincia. Videlicet ipse etiam Theodoretus, Andreas Samosatensis, Joannes Germanicenis, & alii. Nam solus ferè Alexander fuit detrusus in exilium. Nempè post Acilinum. Tertio, quod hic per Vicarium Titum ejectus refugerit Hierapolim, & illic tanquam ejectus Episcopus apud suum Metropolitanam hæserit, ac alimenta acceperit. Juxta Sardicenses Canones. Et hinc patet, quod Imperator Theodosius hos factiosos Episcopos, licet ejecerit, non statim relegavit: Immo nec Imperatoris Gratiani legem fuerit in ipsos executus.

CAPUT CLVII. --245

Epistola, inquit, Helychii Castabalenfis Episcopi ad Episcopum Meletium, indicans quod persuaso Antiocheno, ut in litteris nihil superfluum poneretur, id est, de Nestorii depositione, Personæ communicaverint hi, qui erant ex secunda Cilicia.

Sicut illic de præfenti tuæ Religiositati promiseram, quæ in causa contigerint, nunciare, studui per has litteras id implere. Convenit igitur per gratiam Dei Christi, ut his, quæ in illa Epistola superflue legebantur, exclusis, suscipiantur illa, quæ benè & Apostolicè dicta sunt à Domino meo per omnia Deo Amicissimo, & Sanctissimo Joanne. Ut & Sanctitate ejus perfeci, ut per has nunciemus, & quæ sint, quibus assensimus, & quæ, à quibus abstinemus. Sicut autem subtiliter Sanctitas tua ex his, quas ad eum dictavimus litteris, quarum destinavi Rescriptum. Et dignare, quæso, quod tamen non ut ministrans consilium scribo, sed ut commemorans, sic de hac causa tractare, sicut à sancto ac beato Domino illo nostro nutritus: Ut modis omnibus maneant indissruptum corpus Ecclesiæ Domini Christi.

SCHOLIION.

Præfens epistola nos docet primò, quod Helychius ac Meletius, & haud dubiè plures Secundæ Ciliciæ Episcopi post insinuatam Sacram sint inter se collocti, & varia sibi promiserint. Privatim, non Synodaliter. Vicarii Titi vigilantia non permittebat istiusmodi Consilia. Secundò, quod Titus simul cum Principis Sacra

D d 3 trans-

transmiserit Joannis Patriarchæ epistolam, sub-
scribendam ab omnibus Episcopis: Haud dubiè
erat Libellus pacem profertens, & abjurans Schiff-
ma, distinctum per omnes tres illius articulos.
Tertiò, quod Hefychius, & alii haud dubiè
Episcopi moderamen supplicarint, & auferri
quemdam articulum: Et quod Joannes Patriar-
cha dispensatoriè annuerit. Quartò, quod hic
articulus omnino fuerit damnatio Nestorii. Hanc
enim Orientales Episcopi semper oderant, &
istud temperamentum Joannes illis ab exordio
promiserat. Promiserat permittere, ut unusquis-
que in suo sensu abundaret. Quintò, quod He-
fychius sentiret libellum sic esse legitimum, Apo-
stolicè conceptum, & ab omnibus approban-
dum. Sextò, quod Secundæ Ciliciæ Episcopi
hæc omnia admiserint, & cum Joanne Patriar-
cha redierint in gratiam. Hinc Hefychius illum
appellat Deo amicissimum, & sanctissimum. Et
ista omnia ex Conditio refert Alexandro.

CAPUT CLVIII. -- 246

*Velut ut Anagnosticum, inquit, Deo
Amicissimi Episcopi Meletii ad
Maximinum Episcopum
Anazarbi.*

HI quidem, qui scripserant, qua intentio-
ne scripserint, non habeo dicere. Sed il-
lud novi, quod nos ad impia manifestè invitent.
Namque præbendo consilium, ut ne Ecclesias
obtaineant hæretici, non eas potiùs Joanni com-
municando teneamus, quid est aliud dicere, ni-
si ne alii hæretici futuri sint, vos potiùs ef-
se hæretici festinate? Claret enim, quod qui
his communicare delegerit, qui omnes hære-
ses incongruitate vicerunt, unus eorum ipse quo-
que sua communione reddatur. Sicut enim qui
adhæret Domino, unus est spiritus, sic & qui
adhæret hæreticis, unus est spiritus. Nam quid
est aliud cum talibus una communio, nisi ad eos
conjunctio per animæ affectum? Quare de his
propriè fortasse dicitur, quod qui eis adhæserit,
unus sit spiritus. Hæc autem clarius indicavit
Humilitati meæ Deo Amicissimus Episcopus Hel-
ladius per litteras, quæ mihi sunt redditæ tertia
sabbathi, meridiè, quas etiam mandare tuæ dis-
posueram Sanctitati, nisi Lector cum tuo, ad
quod respondeo, Anagnostico pervenisset. Illi
autem rescripsi, quod per gratiam Dei nec nove-
rim illos, qui semper quidem contra nos syn-
odos facere meditantur. Sunt verò à semetipsis
depositi: Nec reputo eos ullatenus. Qui enim
sunt illi, qui nos ad Synodum provocent? Quos
oportebat, si tamen justitia servaretur à nobis,
ad judicium provocari, & eorum, quæ ab ipsis
iniquè & insanè sunt præsumpta, reddere ratio-
nes. Igitur nec respondebo ullatenus ei, quem di-

rexerint, si tamen reverà venerit aliquis; sed ad
Directores suos inhonoratum remittam. Si verò
habere visi fuerint Principis nutum, tunc credens
ex permissione Dei esse hanc rem, & per has ten-
tationes bonam circa se devotionem monstrare,
abscedam potiùs ab Ecclesia ista opere docens per
gratiam Dei quemque volentium, ut Barathrum
perditionis effugiant, quam patiar communi-
cando eis in hac Ecclesia permanere, & memet-
ipsum omnibus prodere.

Quæ ad tuam Sanctitatem nunc à medicenda
provideo super contestatione Clericorum. Ridi-
culum namque est, sicut illi non trahuntur ad
curiam, ego meam fallam conscientiam coram
Deo, & perdam & me & Populum, quem mi-
hi commisit, dum me illi sequi debeant, si bene
præsuero, & sicut dux fuerit Dominus Christus.
Manifestum verò est, quia eum qui pro pietate
certat, non solum nihil metueri oporteret, sed
& ad sustinendum dira omnia esse tota devotione
præparatum, nè perdat pretiosissimam Margari-
tam. Me verò confortante Deo, de Ecclesia
mea exiero: Si ita contigerit, non solum man-
cipem nominent, sed & si quid est pejus, &
quidquid aliis vilius. Si autem volunt, & ad
Forum purgandum me deputent, ut manibus
meis plateæ pulverem mandem: Sicut in Judi-
cum fieri solet adventu. Si verò & his est aliquid
deterius, ad aliud adjudicent. Nam cujus votum
est pro conscientia Christo devincta & per custo-
dias expendi, & per omnem tormentorum spe-
ciem trahi usque ad ultimum spiritum, huic
quid de omnibus cæteris pertinebit? Pro qua re
mihi eveniet tuæ Sanctitatis orationibus, ab Ec-
clesia, si hoc Deo videtur, & si tempus restat,
abscedere, opere cunctis, qui mihi commissi
sunt, demonstrante, quomodo sit ab eis per-
ditorum fugiendus assensus. Si verò aliquis me se-
qui voluerit, lucrabitur semetipsum. Alioquin
ego, quod facere debui, faciam, si me digna-
tus fuerit Dominus Deus. Credo autem quod di-
gnetur pro sua clementia. Quid autem mea in-
terest, utrum multi, an pauci sint mei consortes.

Nam si quidem Antiochenus intulerit, non
contristat, etiam si nullus adiutor sit. Si
verò Imperiale Præceptum necessitatem simul in-
tulerit, nihil proderunt solatia plurimorum.
Quippe qui & absque hoc, si à me non perditus
fuero, nec sic quidem aliquid mihi pertinet pro-
pter Christum, cui commisi spes meas. Excep-
to quod infelicium perditionem potero lamentari:
Quia non oro ex ipsorum perditione lucrari.
Verumtamen Dominus Macarius, sicut scimus,
ex quo ejus agnovi miseriam, nec scripsit ei,
nec fecit ut de Episcopo mentionem. Quod si
eum minime deposuit, non tamen idcirco ei
communicare dicendus est. Non enim potuit
Synodum facere contra eum. Quod autem ad se
attinet, fecit, ab eo se animo separando, qui
ulterius nec scripsit ad eum, nec eum nominavit
Episcopum. Immo & è contrario in colloquio-
nibus amarissime ejus faciens mentionem. Nam
nec nos nunc Cyrillum & Joannem ab Ecclesia
feci-

fecimus alienos, sed non ob hoc communicare
eis credendi ullatenus sumus, donec illorum per-
ditionem nostris animis inducamus. Et quidem
miseriæ meæ per gratiam Dei ista voluntas est.
Si verò Joannes anathematizaverit ista Capitula,
cumque eis Cyrillum, qui ea exposuit, & agit
pro eis, & non subscripserit Ordinationem Pro-
cli, per hoc utcumque compensans ea, quæ con-
tra Deo Amicissimum Episcopum Nestorium ini-
què præsumpsit. Etenim Proclus amplectitur pro-
cul dubio Cyrilli & Joannis communionem.
Undè & de ea, quæ dicitur, ejus confirmatio-
ne Synodicam utriusque transmisit. Si ergò Jo-
annes hæc fecerit, & Deo Amicissimum Nestorium
Episcopum fuerit se habere confessus, non di-
ctum tantummodò, sed ut eum in Ecclesiam in-
troducatur, & cum eo sedeat, tunc cum nostra
ipsorum securitate, seu munitione amplectemur
ejus communionem. Præter hæc autem decies
millies ab Ecclesia pelli exorem, & per universa
mortis genera transire, quàm communionem ejus
amplecti. Etiam si nullus è Clero vel Populo hanc
beatam viam carpentem me sequi voluerit.

SCHOLIION.

HÆc epistola nos docet, quod per acceptam
cum adjuncto faciendæ professionis Libel-
lo Sacram, Maximinus Anazarbi Episcopus,
secundæ Ciliciæ Metropolitæ, cunctos suos Suf-
fraganeos ad pacem ac obedientiam fuerit hortatus,
& quod apud Mopsuestiensem Meletium ni-
hil profecerit. Scriptæ Epistolæ tempus docent
hæc verba: *Igitur nec respondebo ullatenus ei, quem
direxerint, si tamen reverà venerit aliquis; Sed ad
Directores suos inhonoratum remittam.* Edicunt
scriptam post traditam ac insinuatam Sacram Me-
ropolitæ; antequam insinuaretur Suffraganeis.
Notanda sunt Verba: *Si tamen reverà venerit ali-
quis.* Affirmant Meletii Contumaciam fuisse adeo
duram, adeoque manifestam ut ipsemet se cre-
deret non admonendum à Principe aut Patriar-
cha ad pacem, sed instar desperati negligendum.
Porro Meletius per hanc epistolam refutat omnes
rationes, quibus aliqui suadebant unionem &
pacem. Prima erat antiqua Magni Basilii ratio,
quam ipse exponit in litteris ad Presbyteros
Tharsensis Ecclesiæ: *Magna est inclinatio temporis
ad Ecclesiarum everisionem. Edificatio autem Ecclē-
siæ est errorum correctio. Omnino similis jam est
Ecclesiæ status veteri vestimento, quod vel levi de
causa faciliè disceditur, pristinam verò soliditatem
recuperare nullo pacto potest. Igitur in tali tempore
magnum studium, magnaue diligentia opus est in
quibusdam Ecclesiis juvandis. Juvabuntur autem,
si quæ nunc divulsa sunt, conjungantur. Conjun-
gentur, si, quibus in rebus nullum animabus detri-
mentum afferimus, voluerimus nos infirmioribus ac-
commodare, & obsequi. Quoniam igitur multorum
ora sese adversus Spiritum Sanctum aperuerunt,
multorumque lingue ad jactandas in illum blasphemias*

*se acuerunt, optimum factu esse duximus, ut
quantum in vobis est, Blasphemorum numerum mi-
nuatis, & ad paucos redigatis, atque eos, qui Spi-
ritum Sanctum Creaturam esse negant, in communi-
onem omnem recipiatis, ut soli relinquatur Blasphe-
mi, atque ita vel pudore ad veritatem adducantur,
vel si in peccato maneant, ob paucitatem indigni pu-
tentur, quibus habeatur fides. Ergo nihil ultra
queramus, sed Fratribus, qui nobiscum Societa-
tem inire volunt, fidem, quæ Nicææ sancita est,
proponamus, ac si in ea conveniant, illud quoque
exigamus, Spiritum Sanctum neque creaturam dici
oportere, neque eos, qui dicunt, in communionem
ipsos esse recipiendos. Nihil aliud est, quod præ-
terea nobis inquirendum censemus. Arius, licet et-
iam Spiritus Sancti consubstantialem Divinitatem
negaret, non tamen non contra hanc, sed
contra solum Deum Filium blasphemè latravit,
ideoque Sacrosancta Nicæna Synodus de illo sim-
pliciter dixit: *Credimus & in Spiritum Sanctum.*
Expresè non dixit Deum de Deo, nec Lumen
de Lumine, nec Deum verum de Deo vero, nec
Patri ac Filio consubstantialem. Et hinc Macedo-
nius sumpsit ansam suæ Blasphemias. Porro
ejus Secta erat numerosa ac potens in utraque
Armenia, ac in omni Diocesi Pontica. Propter
Eustatium Sebastensem. Erat divisa. Quidam
Deum negabant, ac dicebant Creaturam, qui-
dam molliores illum volebant nec hoc dici nec il-
lud, sed simpliciter acquiescere Nicæno Symbo-
lo. Et quoniam per Valentis Imperatoris assisten-
tiam erant validi, cunctos sibi adversantes Epi-
scopos minabantur exturbare suis Cathedralibus, &
suos Congerones intrudere. Erat grande ma-
lum. Hinc Basilius censuit Evangelicum quidem
dogma non prævaricandum, utendum tamen
dispensatione, & sermones disponendos in Judi-
cio: Censuit omnes illos, qui Spiritum Sanctum,
licet Deum non profiterentur, tamen
Creaturam non dicerent, & Nicænum profite-
rentur Symbolum, gratiosè tolerandos, & ad-
mittendos ad communionis consortium. Sic cre-
didit illos, qui palam Hæretici blasphemarunt,
redigendos ad paucitatem, Orthodoxos Episco-
pos stabiendos in suis Sedibus, atque ita fideles
Populos liberandos ab Hæreticis Doctoribus ac
Episcopis.*

Eadem ratione quidam Secundæ Ciliciæ Epi-
scopi censebant de hac pace. Sancti Cyrilli Capi-
tula censebant Hæretica; item Nestorii damna-
tionem censebant iniquam; Quia tamen pacifica
Cyrilli epistola erat Orthodoxa, censebant illi
communicandum, atque ita pacificandam, im-
mò ab everisione liberandam Ecclesiam. Dispensato-
riè. Ne ipsi ejicerentur è suis Ecclesiis, &
Hæretici Capitulorum Prædicatores intruderentur,
atque ita corrumpent omnem Populum.
Et hac ratione Maximinus Metropolitæ tentavit
permovere Meletium. Hinc ad illum legavit
quempiam suæ Ecclesiæ Lectorem cum Anagno-
stico. Etiam adhibuit Helladium Tharsensem
Episcopum, Metropolitam primæ Ciliciæ: Eum
induxit ad scribendum Meletio. Ex quo disci-
mus

mus Helladium tunc etiam ad mentem rediisse. Verum Meletius projecit hæc omnia, & respondit: *Sed illud novi, quod nos ad impia manifestè invitent. Namque præbendo consensum, ut ne Ecclesias obtineant Hæretici, nos eas potius Joanni communicando teneamus, quid id est aliud dicere, nisi ne alii hæretici futuri sint, vos potius esse Hæretici festinate.* Et certè, supposita Sancti Cyrilli ac ejus Capitulorum Hæresi, Meletius recta rectè conclusit. Nam & Magni Basilii dispensatio multis displicuit.

Secunda ratio, qua quidam studebant Meletium ad sanam mentem deducere, erat, quod ejus Clerus ipsi adversaretur, ideoque navigare non posset adverso flumine. 3. erat, quod Theodosius Imperator ac Joannes Patriarcha ipsum meditarentur non solummodo deponere, sed etiam tradere Curia ad ministeria. Hæc enim erat vilissima res, ideoque & Episcopo durissima pœna. Hoc volunt verba: *Sicut illi non irabuntur ad Curiam &c.* sunt obscura. Et Meletius respondet plura. Primò, quod non Episcopus Clerum, sed Clerus debeat sequi Episcopum. Secundò, quod Episcopus Clero debeat præbere exemplum Constantiæ. Tertiò, quod istud sit omninò daturus, lætante exequendo de Ecclesia. Et addit de Clero: *Si aliquis me sequi voluerit, lucrabitur semet-ipsam.* Quartò, quod paratus sit ad subeunda etiam vilissima Curia ministeria: Ad forum purgandum, ad suis manibus efferendos platearum pulveres: *Sicut in Judicium solet fieri adventu.* Per Judices intelligit Provinciæ Præsidem, ac Præfectum Prætorii. Ita hi solebant honorari à Populis.

Quarta ad inlectendum Meletium ratio erat, quod inter suæ Provinciæ Episcopos esset solus istius sententiæ, ideoque Patriarchali Joanni potentiæ non posset resistere. Et ad hanc reponit: *Non contristat, hoc est contristare non valet, etiamsi nullus adiutor sit.* Affirmat se satis validum adversus quasvis Patriarchæ violentias & adjungit: *Si verò Imperiale Præceptum necessitatem simul intulerit, nihil proderunt solatia plurimorum.* Affirmat se paratum ad ista omnia. Unicum sibi esse studium ut licet perdat ab hominibus in hoc sæculo, in futuro non perdat à semet-ipso. Et concludit: Præter hæc autem *decies millies ab Ecclesia expelli exorem, & per universa mortis genera transire. Etiamsi nullus à Clero vel Populo hanc beatam viam carpentem me sequi voluerit.* Ex quo vides & Clerum & Populum rediisse ad Ecclesiam, & solum Episcopum hunc persistisse in contumacia. Item videmus omnem illum Clerum & Populum à scelerato Theodoro non fuisse perversum:

Quisnam fuerit memoratus hic Macarius, & quæ ejus miseria, seu miserum opus, non firmè scio. Existimo fuisse Laodicensem Episcopum. Hic enim cum Joanne Patriarcha fuit Ephesi, adherens ejus Factioni, & operibus. Videtur à contumacia rediisse ad Joannem, & acceptasse pacem, ideoque Meletio fuisse à quibusdam in exemplum propositus. Hinc Meletius respondet

istud opus fuisse non miseriam, ac materiam pœnitentiæ. Respondet ipsum adeò zelosè & cito pœnituisse, ut statim à pace & Joannis communionem resilerit, & nunquam deinceps agnovit aut nominarit Episcopum. Quin imò quod ipsum degradari optavit. Et degradationi nihil obstaret, nisi virium defectus: Quod nempe esset Joannis Suffraganeus, ideoque contra ipsum non posset facere Synodum. Quod in suis passim colloquiis amarissimam de Joanne mentionem fecerit. Omnia sunt in præterito, ideoque Macarius videri possit tunc fuisse mortuus. At non fuit. Etenim Eusebius Presbyter, ejus Vicarius ac Legatus adfuit Chalcedonenſi Concilio. Ex quo lucet Meletium hic imponere, aut Macarium fuisse denuò correctum & conversum.

Notanda sunt & hæc verba: *Nam nec nos nunc Cyrillum & Joannem ab Ecclesia fecimus alienos &c.* Notanda est particula, *Nunc*: Hoc est post initam pacem. Etenim ante ipsam, & apud Ephesum & post reditum ad propria, Orientales Episcopi Cyrillum frequenter degradarant. Interim hi Factiosi nunquam præsumperunt violentas manus in sui Patriarchæ caput mittere. Porro Meletius ut pacem admittat, & ad Joannis communionem redeat, exposulat varia. Primò ut Joannes anathematizet non solum Cyrilli Capitula, sed & personam. Secundò ut non suscipiat Episcopatum ac Synodicas Procli. Tertiò, ut Nestorii damnationem abjiciat, & ipsum non solo verbo & lingua, sed opere & veritate habeat, ac omnibus demonstret Episcopum: Ut ipsum introducat in Ecclesiam, & sibi intra Thronum assidere faciat, uti advenam Episcopum. Hæc tria dixit necessaria ad utcumque compensandam Nestorio irrogatam injuriam. Proclum averfatur quod ille ad Cyrillum ac Joannem miserit suas Synodicas, ideoque & illis communicet.

CAPUT CLIX. ---247

Synodica, inquit, Maximini, & eorum qui erant ex secunda Cilicia, ad Antiochenum de communionem. Et de Capitulis fecit ut hæreticis mentionem.

Suscipientes tuæ Sanctitatis litteras per Dominum Admirandissimum Comitem Neoterium, omninò delectati sumus super expositione fidei Sanctitatis tuæ. Quomodò prius sanctorum beatorumque Patrum, qui Nicææ convenerunt, tua Sanctitas fecerit mentionem, deinde illorum sanctorum proposuerit nomina, qui semper claritate rectæ fidei micuerunt, & pro pietate fortiter decertando coronati sunt. Hæc clarificaverunt animas nostras: Hæc corda nostra festivitatem repleverunt. Nihilominus verò Anathematismi contra omnis contaminationis & impietatis Apollinarium, & abominandissimas expositiones

ejus

CAPUT CLX. ---248

Epistola, inquit, Theodoretii Episcopi ad Helladium Tharsensem, qui ei scripserat, & direxerat litteras, quæ à Constantinopoli venerant. Scripsit verò ei hortando eum, ut uniretur Antiocheno, firmans, quod à nemine cogeret de depositioni consentire Persona.

ET litteras, quas tua Sanctitas destinavit, inspexi, & Magnificentissimi atque Gloriosissimi Quæstoris Epistolam legi, quam per Deo Amicissimos, Donatum Presbyterum, & Acacium Diaconum nobis destinavit. Legi verò & alias litteras Amicorum, & inveni quod omnes pro pace nobis hortatus offerrent. Memor verò est & Sanctitas tua, quia & à principio dixerim Orthodoxam esse Epistolam, quæ ab Ægyptio directa est. Et nullam circa eam quandolibet discordiam habui. Hæc igitur apud memetipsum cogitans omnia, & quod unum sit Ecclesiæ dogma, & quia hæreticorum illorum Capitulorum virtus evacuata est, dum duæ naturæ pro una prædicentur, & confessæ impassibilis Deitas, collocutus sum Domino meo, Deo Amicissimo Episcopo Joanni, & inveni eum pro Orthodoxia studiosè certantem, & Ecclesiæ unionem fieri festinantem, & depositionis subscriptionem minimè exigentem ab eis, qui facere nollent. Inveni verò & eos, qui sunt secundæ Ciliciæ, ad eum communionis Epistolam destinasse. Necessarium igitur æstimavi dirigere honorandissimum & reverendissimum Presbyterum Basilium cum his litteris, & rogare Sanctum tuum Caput: Ne perdas gregem tibi commissum, dum causæ nullius interfit. Nam per gratiam Dei & recta fides obtinuit, & ad injustitiam nos secum nullus impellet. Quæso igitur Sanctitatem tuam, iterumque, ne differas litteras, sed ut scribas, & salves Ecclesiam. Quandoquidem nec tua conscientia vulneratur. Nec enim nos justus judex alienæ injustitiæ exigit ultiones. Inquit enim: *Qui ligat sarcinam, ipse & portabit. Et qui vomam acerbam comederit, ejus dentes obstupescunt.* Nos convenit & contentiones sistere, & Ecclesias conjungere, & commissas à Deo non perdere Oves: Ne ob hoc tormenta solvamus.

SCHOLIION.

HÆc epistola nos primò docet, quod Sacra, quam singulariter adversus Alexandrum, Helladium ac Theodoretum Joannes Patriarcha per Domitianum Quæstorem obtinuerat, fuerit statim intimata Helladio Tharsensi Episcopo, Metropolitæ primæ Ciliciæ. An fuerit Juridicè inti-

ejus nos supergaudere fecerunt. Et oramus ut sanctum tuum caput donetur nobis longissimo tempore, perpetuò hæc exponens, simul & admonens. Quæ enim præterita vel scripta vel dicta sunt, aliena ducimus à sanctorum, beatorumque Patrum fide. Expositioni verò tuæ Sanctitatis, Orthodoxæ existenti, & satis clarè prædicanti piam fidem, acquiescimus. Et non nos dijudicet Religioſitas tua, eò quod hæctenus ad Paternas tuas ulnas non percurramus. Etenim semper nos omninò turbaverunt illa Capitula, quæ & tua Religioſitas sæpius ut prava existentia repulit. Nunc autem optima expositione tuæ Religioſitatis accensi, rogamus Sanctitatem tuam, ut ores pro nobis, quod in fidei pietate perferemus, & diligenter feremus vitæ munditiæ. Hoc namque de nobis tuæ Religioſitatis est lucrum, ut filii tui animi virtute proficiant. Omnem, quæ tecum est, Fraternitatem ego, & qui mecum sunt, plurimum salutamus.

Judicent & de istis, qui Beati Theodoretii ac Beati Iba Dicta condemnant; Et pariter de Antiocheno Præsule Sancto Joanne, qui talia scribentes minimè respuit.

SCHOLIION.

HÆc non est qualicumque, sed Synodalis Epistola, qua Maximinus Anazarbi Episcopus, secundæ Ciliciæ Metropoliſta, ac omnes ejus, excepto Mopsuestiensis Meletio, redeunt ad Joannis Patriarchæ obedientiam, & amplectuntur initam pacem. Haud dubiè non fuit Antiochiam transmissa, nisi post receptum Meletii Anagnosticon. Ista item Synodus haud dubiè fuit supra audivimus. Porro præfens epistola nos docet Synodi Acta, & plura alia. Primò, quod Joannes Patriarcha novas pacis conditiones Anazarbum miserit per Neoterium Comitem. Secundò, quod unà miserit fidei Libellum, profitendum & subscribendum ab omnibus. Tertiò, quod Libellus in capite habuerit Nicænum Symbolum, deinde plura sanctorum Patrum testimonia, exponentia & confirmantia Articulum de Dominicæ Incarnationis Myſterio. Quartò, quod etiam anathematizavit Apollinarium, & cunctas ejus abominandissimas expositiones. Per quas omninò intellexit Cyrilli Capitula. An ipsa expresserit, ignoro. Quidquid sit, & Joannes, & Maximinus sese mutuò intellexerunt. Lucet ex his verbis: *Quod hæctenus ad Paternas tuas ulnas non percurramus, nos omninò turbaverunt illa Capitula &c.* Hæc omnia perplacuerunt Secundæ Ciliciæ Episcopis, & ipsos reducerunt in gratiam & communionem Joannis Patriarchæ.

intimata, ignoro. Videtur tunc intimata non fuisse, nisi per amicas Quæstoris litteras. Haud dubiè hortatorias ad obedientiam. Secundò, quod Helladius non statim obediverit, sed quod ante ipsum obedierit secunda Cilicia. Tertiò, quod Helladius non ipsam Sacram, sed solas Quæstoris Litteras Theodoro communicaverit, postulans consilium. Nempè Sacram credebatur ex ipso Palatio intimatam, aut intimandam. Quartò, quod etiam alias Amicorum litteras, aut ab Helladio, aut ab alio transmissas, legerit: Et quod omnes Helladium hortarentur ad pacem. Quintò, quod Theodoretus tunc ad Joannem Patriarcham accesserit, & cum illo redierit in plenam gratiam. Hinc aliud non poterat, quam alios per eandem vias ducere. Sextò, quod ex tribus originalibus pacis Articulis Patriarcha Joannes, Theodoretus ac plurimum aliorum intercessione victus, Nestorii damnationem dispensatorie neglexerit, atque ita fregerit, aut certè inflexerit multorum duritiam. Septimò, quod etiam Theodoretus permanserit durissimus adversus Cyrilli Capitula: Quod pertinaciter crediderit dogmatizari Divinitatis Passibilitatem, ac unicam in Christo Domino ex duarum confusione naturam. Octavò, quod pacificatoriam Cyrilli epistolam constanter crediderit plenè orthodoxam, ideoque per ipsam ab illo licet non anathematizari, tamen everti ac projici Capitula. Hæc fundamenta credidit sufficientissima ad pacem. Eadem omnibus nervis conatur imprimere Helladio,

CAPUT CLXI. --249

Epistola, inquit, ejusdem ad Cyrillum Adanensem, quam scripsit rogans & ipsum, ut pro pace satageret, consilium, quia nihil ab eo expeteretur, nisi sola communicatio.

Tempus pugne, & tempus pacis, inquit sapiens Salomon, res bene disperciens, & quid sit proprium tempori cuique determinans. Igitur præsens tempus non belli, sed pacis est. Nam & Apostolica Doctrina per Dei gratiam tenet, & hæreticorum quievit nova vox Dogmatum, & unus est sensus Ecclesiæ. Et secum nos injustitiam facere nullus impellit, nec ad damnationem quisquam cogit infantis. Et hæc manifestè cognovi colloquens Domino meo Sanctissimo, & Deo Amicissimo Episcopo Joanni, & subtiliter ejus intentionem comperiens. Dignare igitur, Sanctissime Domine, quia & hi, qui ad secundam Ciliciam pertinent, ad me Synodicam direxerunt, Communicatores se ejus litteris confitentes. Hortare Dominum Deo Amicissimum Episcopum Helladium, ut pro unitione curet Ecclesiæ: Quandoquidem nec ejus conscientia

vulneretur. Oportet enim Sanctitatem tuam pacem Ecclesiæ procurare. Sufficienter quippe invicem, velut in nocturna pugna, consumpsimus: Et operare ut nosmetipsos de reliquo cognoscentes jam tandem amplectamur & pacem.

Et has superiores Epistolas ex nomine Theodoretus positas non me arbitrator inaniter transtulisse, licet rationabiliter ambigam utrum verè sint ejus. Sed idcirco id egi, ut quia talibus adversarii abutuntur, etiam circa hæc instruantur Orthodoxi per gratiam Dei. Qui enim Beati Ibae adamarint Epistolam, ejus abnuunt esse: Quæ etiam Gestis universalis Concilii absolutè sub ejus nomine continetur, absque dubio Theodoretus credi desiderant, eò quod eam operi suo Irenæus ille contexat, qui dum prius acerrimus Nestorii Defensor existerit, postea anathematizanti eum cum Dogmate suo communicavit Ecclesiæ. Unde aliis, & ipsi Theodoro, magnopere duxerat exprobandum. Ac ne hoc tantum laicus agere videretur, à Domino Antiocheno Præsule Tyrionum Metropolitanus Episcopus ordinatus est. Multa enim talia ejus inter has Epistolas Dicta pro inutili longitudine, prætermisi. Cujus ad hoc aliqua transtuli, ut ejus intentio nosceretur. Primus ergò hic ipse Irenæus, deinde consimiles ejus sunt abusi talibus, ut quasi de mutabilitate Theodoro exproberent. Abutuntur his & Acephali, dum certè in non dicendo Ephesi secundo Concilio apud eorum Authorem Dioscorum nulla ex his legantur objecta. Quod certè immaniter videntes ad hoc impulit Indigentia objectionum, ut de illis quoque addicendus judicaretur, quæ adversum duodecim Capitula ante pacem

pacem conscripserat. Sed hanc objectionem serotinus & novellus error à veteri mutuatus est, Adversariorum testimonia digna fide dicendo. Ego autem Scripta hæc tantò in melius accipienda perspicio, quantò Theodoretus probare potuerunt. Licet in eis illa intentione, quam videre non volunt, post Ecclesiæ ex parte unitiōnem de Beati Cyrilli Dictis destruere, & injuria damnatum videatur dixisse Nestorium. Tota namque intentio pro charitate, secundum Deum, proximorum fuisse monstratur. Per hoc solum suadere studuit, ut ad Ecclesiæ Christi pacem trahens Orientis Episcopos, nullum foris ab ea æternæ tradendum perditioni relinqueret. Quod tunc eis aliter suadere non poterat, nisi talia interim verba misceret. Quippe quando & ipse Sanctus Joannes Antiochenus Præsul cum adunatis sibi Co-Episcopis suis, id est, magno illo Sene Acacio Berrhænsi, & Paulo Emeseno, & aliis, simili hæc intentione tolerabat. Quis igitur sic malevolentia cæcus sit, quem ad malam suspensionem sola hæc Dicta inclinent, & non potiùs ad boni propositi effectusque intellectum trahant? Qui longè clariùs meliores existunt, quoniam tot Pastores & Plebes abstulerunt Nestorio, & Ecclesiæ reddiderunt unitati. Nam fructus horum Scriptorum illi nimirum sunt, quos legemus post paululum, uno spiritu damnatis erroribus. Ad quod nisi tali dispensatione perducere non poterant. Intellexisse verò eos integrè Theodoretus intentionem, & ex ipsa circa fidem Nestorii & ejus adversitate cognoscitur. Nam dum

Nestorius unitivæ Cyrilli ad Joannem Epistolæ fidem clarissimè impiam demonstrare festinat, eam Theodoretus constantissimè asseverat orthodoxam. Et insuper post tales ad se Nestorii litteras, hoc idem faciendo persistit, ad Helladium Metropolitanum Episcopum in sua Epistola dicens: *Memor est autem Sanctitas tua, quia & à principio orthodoxam esse dixi Epistolam quæ ab Ægypto directæ est. Et nullam circa eam quandolibet habui discordiam.* Quod ei ille Alexander, qui ab hoc ipso Irenæo per omnia valdè laudatur, in Epistola, quam supra posuimus, impropere dicens: *Non verò miretur Religiositas tua, quod tu quidem scribas illa, qui Cyrillum putas orthodoxum; ego verò ista, qui Cyrillum habeo hæreticum.* Quæ omnia evidentiùs elucet, si Scriptis his Theodoretus illa Nestorii conferamus.

SCHOLIION.

Cyrillus Adanensis, in prima Cilicia Episcopus, cum Joanne Patriarcha fuerat Ephesi, & omnibus ejus Actis cooperatus subscripserat. Præsens Epistola ostendit fuisse virum bonum, amatorem veritatis ac pacis. Per ipsam repetit illa omnia, quæ per præcedentem scripserat ad Helladium. Notanda sunt Verba: *Quandoquidem nec ejus conscientia vulneretur.* Ostendunt lamentandam humanæ naturæ miseriam, ex qua tantas incurrimus mentis tenebras, ut tanti viri, dum ad Orthodoxæ veritatis ac unitatis gremium invitabantur, crederent se propelli ad vulnerandam suam conscientiam. Et ex quibus tenebris Orthodoxis Orthodoxos Episcopos velut in nocturna pugna mordebant, lacerabant, consumebant. Et tales tenebras, taliaque tenebrarum opera videmus ac flemus etiam hodie.

Adjuncti Scholii Author fuit imperitus. Errat primò, quod Comes Irenæus fuerit conversus, & Ecclesiæ, Nestorium ac ejus Dogma anathematizanti, tandem communicavit. Et quidem ante Episcopatum. Secundò, quod in conversionis testimonium ac mercedem sit à Domino, Antiocheno Patriarcha, consecratus in Metro-

politam Tyræ Ecclesiæ. Tertio, quod Theodoretus non nisi ante Ecclesiæ pacem impugnarit Cyrilli Capitula. Quarto, quod post Ecclesiæ pacem istud ex corde non fecerit. Quinto, quod etiam ex corde tunc non impugnarit damnationem Nestorii. Sexto, quod Ephesinum Latrocinium nihil istorum Theodoro improperaverit. Pleraque sunt abundè refutata in superioribus.

CAPUT CLXII. ---250

Epistola, inquit, ejusdem ad Mocimum, Deo Amicissimum Oeconomum Hierapolitane Ecclesiæ, per quam significat quod in Antiochiam ingressus Joanni collocutus sit, & ea de quibus agitur, decenter & optabiliter composuerit.

Qui facit omnia longè melius, quàm petimus vel intelligimus, præparavit nos colloqui cum Domino meo Sanctissimo Episcopo Joanne. Et sermone de singulis habito, terminum quem volebamus, accepimus. Invenimus quoque remedium, quod sufficiat Domino meo Deo Amicissimo Episcopo vestro, subtilitatis dogmatum causa. Dignare igitur, Deo Amicissime, præloqui Religiositati ejus, & eum nobis ad persuadendum facilem præparare. Speramus enim, quia jubente Deo, circa diem mensis hujus vigesimum omnem vobis colloquationem nostram narrabimus, ut & vos Domini mirabilia obstupefacitis. Qui nobiscum sunt, salutant tuam Religiositatem.

SCHOLION.

Hæc epistola demonstrat Theodoretum, postquam cum Joanne in gratiam rediit, denuò fuisse pro pace Zelosissimum. Etiam pro reductione sui Metropolitanæ Alexandri. Et quoniam ad ipsum, jam penitus animò exulceratum, timebat etiam per litteras accedere, mediatorum impendit Mocimum, Oeconomum Ecclesiæ. Affirmat nova sua cum Joanne pacta esse irreprehensibilia, & talia, quæ Alexandro debeant quò ad omnem Dogmatum subtilitatem satisfacere: Et hinc non refutanda. Verùm Alexander fuit immobilis. Contempsit laudata per Theodoretum Domini mirabilia. Existimo fuisse Joannis recessum à damnatione Nestorii. Quis Mensis hic laudetur nequeo conjecturare.

CAPUT

CAPUT CLXIII. ---251

Epistola, inquit, Meletii, quam scripsit ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum, indicans quod communicaverint secundæ Ciliciæ Sacerdotes, primæ verò eos sequi potius vellent.

Reverà nisi Dominus Sabaoth reliquisset nobis veritatis semen, Sanctitatem tuam, sicut Sodoma fuissemus, & quasi Gomorra similes essemus effecti. Qui enim videntur adhuc pietate confingere, ut non dicam cuncti nos, erubescendo tuæ Sanctitatis pro pietate constantiam, videntur utcumque hætenus recertantes, ut post bella inviti tentantes. Quasi rationes Deo non simus reddituri, ad quem referri contingit hujus certaminis causam. Dum certè fructus servetur, restituendus in tempore suo his, qui ex tota virtute diligunt Deum, & ob hoc sincerissimè in præsentì ostendunt pro pietate constantiam. Sed optamus donari nobis tuam diutissimè Sanctitatem: Eam, quæ in hac vita emerit, caliginem dissolventem perfectæ circa Deum notionis festa lampade. Nos autem sicut jussisti, Domine mi Deo Amicissime, Episcopo Helladio Sanctitatis tuæ misimus litteras, & reciprocas accipientes tuæ Sanctitati direximus. Quæ autem circa nos agantur, veremur edicere. Undè id omittens, quæso Sanctitatem tuam, consuetè ora pro nobis, ne nos valeat impietatis unda submergere, quæ intolerabilis, ut videtur, existit, nisi dives quædam desuper gratia venerit.

SCHOLION.

Hæc epistola demonstrat non solius Mopsuestensis Meletii, sed etiam Hierapolitani Alexandri desperatam contumaciam. Demonstrat, quod Alexander, Secundæ Ciliciæ ad pacem accessisse, & primæ Ciliciæ Episcopos in ipsam propendere audiens, scripserit ad Metropolitanam Helladium, studens divertere. Et litteras misit per Meletium. Epistola docet secundò, quod Helladius rescripserit, suasque item litteras per Meletium transmisit. Notanda sunt verba: *Quæ autem circa nos agantur, veremur edicere.* Nempe omnis, spreto Meletio, secundæ Ciliciæ erat pacem amplexa.

CAPUT CLXIV. ---252

Epistola, inquit, Helladii ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum, qua indicavit, quod secundæ quidem Ciliciæ communicaverint, compellatur verò & ipse ab omni Clero, & Episcopis Provinciae suæ, Antiochæ conjungi, dicentibus sibi præfatis, ne deteriora mala contingant his, quibus nunc coarctatur Ecclesia.

Convenientia quidem tui Apostolici proposito & zeli, quem pro pietate geris à principio usque ad finem, & ista sunt quæ nuper nobis per Deo Amicissimum Episcopum Meletium tuæ Sanctitatis porrecta sunt Scripta. Ego verò & quæ scripsit, & quæ locutus sum Reverendissimo illi & optimo, minimè obliviscor, & nunc tuæ Deo Amabilitati hæc ipsa significo. Quoniam dum multa ac pessima contra Ecclesiam Dei mala versantur, ad medium venditionis & emptionis præsumunt homines, prava sentientes, & indiscriminati, & alia inoptabilia & vitanda, quorum nec numerus potest explicari, quid agam reperire non valeo. Nam quiescere quidem, & meam solius observare animam, æstimo amplectendum, sicut testis est conscientia mea: Et multis emere velim, ut à principio usque ad finem æquali uterer vita, nihil pro commissi Ministerii necessitate relaxans, neque meliore velut ita dixerim, conversatione prælata. Sed si prodidero iterum, quibus non oportet, Ecclesiam Dei, & fidelissimos Christi Populos, nescio an vel parva mihi satisfactionis particula in diem judicii relinquatur. Undè omnem simul securitatem, omnemque pariter curam jactans in omnium Dominum, in ipsum solum confido: Præcipuè videns, quod omnis noster Deo Amicissimus Clerus, & serè cuncti sanctissimi Episcopi compellunt nos ad conjunctionem prospicere. Et secundum quidem Cilices, quod & tu Deo Amicissime, jam fortassis audisti, & pacificati sunt, & Antiocheni amplexi communionem. Et apud nos peragere hæc ipsa festinant. Ego verò remansi cum duobus Deo Amicissimis Episcopis tantum, non minor zelo, ut arbitror, pietatis à tua Sanctitate, deliberans unà cum eis, neque præter Domini Christi facere voluntatem, neque Ecclesiam Dei, & fidelissimos & amatores Christi Populos prodere. Tuæ sit orationis, Domine, mihi de reliquo, ut sicut desiderii nostri est, ita hæc pia dirigatur intentio.

SCHOLION.

Hæc epistola est Helladii Rescriptum ad supra memoratas Alexandri litteras. Notanda Christi. Lupi Opera T. VII.

da sunt hæc verba: *Quæ nuper nobis per Episcopum Meletium tuæ Sanctitatis porrecta sunt Scripta.* Et hæc: *Et quæ locutus sum Reverendissimo illi & optimo.* Edicunt Meletium non fuisse contentum Alexandri litteras transmittere, sed accessisse Helladium. Hinc Helladius rescripsit. Attamen mansit propensus in pacem. Et dat varias suæ conversionis rationes. Primò, quod ejus degradatio fuisset injuria Ecclesiæ, utpote illam devolvens in indignum forsitan Successorem. Secundò, quod omnes ejus Clerici, ac plerique Comprovinciales Episcopi ipsum ad pacem compellerent. Tertio, quod Secundæ Ciliciæ Episcopi essent non dumtaxat amplexi pacem ac Joannis Patriarchæ gratiam, sed etiam eadem sua Sensa ac opera potenter suaderent Episcopis Primæ Ciliciæ. Quarto, quod omnes jam persuasi essent exceptis se ac duobus. Quintò, quod ipse cum illis esset quidem boni zeli, sed non posset Ecclesiam aut Dei Populos perdere. Propter hæc & alia, censet dispensatoriè tolerandam pacem, & condescendendum.

Quæstio est, quomodo Helladius potuerit intrare pacem, & à Joanne Patriarcha admitti in gratia? Ratio dubitandi est non modica. Et enim ipse est unus istorum quatuor, quos Sanctus Cyrillus exclusit à pace, quos immobiliter fixit in inflicta ipsis per Ephesinam, & Constantinopolitanam Patriarchæ Maximiani Synodum degradatione: Et pro quibus nullas Pauli Emezeni Episcopi preces voluit admittere. Respondeo, hanc gratiam provenisse à Xisto Tertio Pontifice, & ab Appellatione, quam ad ipsum interposuerunt Helladius, Eutherius, & plures alii istius Rebellionis Episcopi. Omnia istius Appellationis Postulata Xistus exaudire non potuit: Exaudivit tamen aliqua. Præfatam Sancti Cyrilli duritiam circumduxit, à pace exclusit solum Nestorium, cunctis aliis Degradatis reseravit reparaturæ gratiæ januam dummodo aperirent oculos, ac pœniterent. Et Helladius aperuit oculos.

CAPUT CLXV. ---253

Epistola, inquit, Deo Amicissimi Episcopi Alexandri, quam Tharsensi rescripsit, vituperans quidem Scripta ipsius, admovens verò eum, ne desereret ea, quæ semel Deo amabiliter judicasset.

Judicium quidem de talibus, Deo Amicissime Domine, tuæ est per omnia Deo Amabilitati conveniens, per omnes spiritales viventi virtutes. Ego autem rogo, ut illud mente percipiat Deo amabilis Anima tua, quod ubique per Orbem tempore isto publica exeritur audacia ab ægotantibus ea hæresi, quæ nuper emerit, aut

E e ei

ei præbetur locus ab eis, qui esse sani videntur. Et clarè illud Propheticum opere perpetratur: *Quia & ipsi commiscabantur meretricibus, & cum consecratis Idolo sacrificabant. Et intelligens Populus, quin immò, ut veterius repetatur, Sacerdotes, qui intelligunt, compelluntur fornicari. Quid igitur, quæso, convenit ulterius sustinere eos, qui secundum veritatem pro pietate certant, nisi utique ut pellantur, & exilientur, & persecutionem sustineant, omnemque speciem tormentorum, juxta Apostoli sententiam, qui ait:*

2. Tim. 3. *Omnes enim, qui volunt pie vivere in Christo, persecutionem patientur. Mali verò homines & deceptores proficium in pejus, errantes, & in errorem mittentes? Sed ecce, ut scripsimus pridem, Serenissimus & Mansuetissimus Imperator noster, dum certè sicut contra hæreticos ad eum accusatores nostri retulerint, nihil nobis proposuit aliud, nisi ut aut communicemus Orthodoxiæ Proditoribus, aut segregemur ab eis. Nos autem, qui pro pietate certamus, quid oportuit sustinere? Requiem, honorem, gloriam, permanentem temporalem, & ut complexè dicamus, præsentis temporis fruitionem, an omnem speciem tormenti & pœnæ? Nullus enim, dum pro pietate certaret, distributis unquam deputatisque tormentis abscessit, sed è diverso suo quidem Proposito ad dira omnia præparatur. Necessitate verò corruptibilis corporis, una vel secunda poena ad finem pervenit. Meliusque jam fuerat à principio nos exivisse, nec multos ad pietatem in nobis attonitos roborasse, quam nunc ad tam mansuetam clementemque propositionem torpescere.*

Et hæc nunc mihi non ad tuam Religiositatem dicta sint, sed ad meam meditationem, propter secundas has litteras. Tria sunt ab Antiocheno commissa: Communio cum hæretico, rectæ fidei Anathematismus, orthodoxi hominis depositio. Quid horum, quæso, excusare valebimus, & pro quibus ei communicare vitabimus? Nam duo quidem manifesta sunt, quod ab eo in Deum commissa sint, tertium verò in hominem: Verùm quia Dei Sacerdos est læsus, & hoc quodammodo refertur ad Deum. Illud verò Heli cogitatio Sacerdotis: *Si peccaverit, inquit, homo in hominem, orabunt pro eo. Quomodò igitur est possibile, ut nos pro pietate certantes deseramus quæ prima, & quæ necessària sunt causæ, & pro iniquitate, quæ in personam commissa est, resistamus? De pietate quidem pro nihilo taceamus, obijciamus verò non nos esse in dejectione participes, ex quo semel ejus communionem fuerimus amplexi? Ego verò ordine & consequentia progrediens, credo in Dominum Christum, quia etsi exilium nobis minentur & mortem, communicare ei nullatenus sustinebo, quando & decies millies Orthodoxus esse prætentatur. Idcirco præcipuè, quia communicavit hæretico, & abjuravit rectitudinem fidei.*

Qui verò nunc boni sunt circa vos, per suos proprios, per quos ad nos Scripta miserunt, & ipsam, tempore succumbentes, addixere perso-

nam: Quidquid ipsi persona scripserint pridem, quando meliorem de ea gerebant spem, tuam non latuit Sanctitatem. Nonne autem stupendum seu mirum, quod nobis in præsentis certaminis tentatione contingit idem, falsa eorum, qui nos amare videntur, misericordia, veritate verò oderunt? Et reprehensiones, & contumeliæ, & sublannationes, & exprobrationes eorum, quæ circa tempora immutantur: Nec pro veritate certant. Et blandimenta propriorum, & ipse circa eos nec rationabilis, neque necessariis noster affectus. Per hæc namque universa & tentati & probati sunt, qui Christi Martyres, Confessoresque sunt pietatis effecti. Et alii quidem vicerunt, nonnulli autem plerumque succubuerunt. Quem namque eorum non circumdedit multitudo Affinium, Conjugum, Filiorum, Fratrum, Parentum, Amicorum, Vicinorum, Sodalium, affectus firmitatem monstrantium, & à constantia circa Dominum revocare tentantium?

Non habemus pecunias, & munera, & naves plenas oneribus, quæ mittamus; sed habemus orationes, & lachrymas, & gemitus compunctionem, & ad Dominum vigilias. His namque armatur veritas, illis autem multitudo contra veritatem. Sed sub debito sunt, inquit, Ecclesiæ nostræ. Ergone ob hoc despicienda est pietas? Undè verò debent? Nunquid deliciati sumus ex eis? Nunquid donavimus nostris? Nunquid nostra solvimus debita? Quod etsi eis thesauros decem millia congregemus, nonne bonum est, ut verba Domini Christi teneamus in mente: *Quid enim prodest homini, si totum Mundum lucretur, animæ verò suæ faciat detrimentum?* Instant enim nobis cogitationes hujusmodi, quas per gratiam Dei alteris cogitationibus sobriis, & verbis Scripturæ destruiamus. Bonum verò est in statu sistentibus illa Divina Monita meditari, quæ inquit: *Hi in curribus, & hi in equis, nos autem in nomine Domini Dei nostri invocabimus. Et contra me, inquit, gariebant qui sedebant in porta. Et in me psallebant, qui bibeabant vinum. Ego verò & oratio mea ad te, Deus: Tempus beneplaciti; Deus. Et illud Hieremiæ: Ego autem non delitui post te consequendo, & diem hominis non desideravi. Et quia non sunt condignæ passiones hujus temporis ad futuram revelari in nobis gloriam.*

Quæ autem nuper magnis contra me elicerunt studiis, requies mihi sunt & libertas, si hoc permiserit Deus, ab hoc prælio non dicendo. Quam enim speciem contrarietatis adversum me Antiochenus non exercuit? Nonne militum Magistros, & iudices adversus meam armavit Humilitatem? Nonne Martyris Ecclesiam à me abstulit, in quam ferè trecentas auri libras expendimus, & Ecclesiam sub debito fecimus? Nonne invasit Parochias meas? Nonne militarem commovit Cohortem contra Episcopum senem, eoque expulso introduxit sacrilegum? Nonne alibi fornicarios, & criminum stigmatibus inutos ordinavit? Nonne hanc omnem, quod ad se attinet, Regionem adversus nos invitavit? Et per eum, qui me confortavit, gaudium, & coro-

corona, & exultatio, & exercitium, & unctio-nes mihi hæc omnia facta sunt, ut experimento discerem, quia in multa probatione tribulationis abundantia gaudii nostri est. Ad commemorandam verò Religiositatem tuam & eorum, quæ ab Epheo pridem scripsimus ad sanctas Dei Orientales Ecclesias, transcribens ex chartis Ecclesiasticis, quæ apud nos sunt, exemplar tuæ Sanctitati direxi.

Hic illud non posui, quia supra jacet.

SCHOLIION.

Alexander Helladium per litteras ac Meletii Legationem tentasse non contentus, per præsentem litteras facit secundam instantiam, omni conatu studens firmare in pacis odio, ac retrahere ab omni Joannis Patriarchæ, ac præsertim Sancti Cyrilli communionem. Nec mirum. Etenim Helladii Rescriptum fuerat fluctuatione plenum, manifestè emissum à cespitante animo. Hinc Alexander non exiit omnem spem, sed censuit denuò tentandum. Duæ præsertim rationes Helladium inflectebant ad dispensatorium descensum in hanc non plenè rectam pacem: Spes sui Populi servandi à gravioribus malis, & Reverentia Principis. Eas Alexander per præsentem epistolam machinatur infirmare. Ad primam respondet Populum ista via nullatenus servandum, sed manifestè præcipitandum in Hæresim. Ego autem rogo, inquit, ut illud mente percipiat Deo amabilis Anima tua quod utique per orbem tempore isto publica exeritur audacia ab egrotantibus ea Hæresis, quæ nuper emerit, aut ei præbetur locus ab eis, qui esse sani videntur. Affirmat Cyrilli Capitula esse evidenter novam Hæresim, & ipsam ab ejus Seditatoribus defendi & propagari cum publica audacia, & eidem ab Orthodoxis præberi dissimulationis fomenta. Quod nempe Orthodoxi illi Cyrillum non cogent ad sua Capitula disertè anathematizanda. Affirmat hinc facinoribus non posse amore pacis conniveri, sed ad ipsa everrenda esse sustinendum exilium, persecutiones, omnem speciem tormentorum. Hac unica via servandum Populum.

CAPUT CLXVI. ---254

Epistola Theodoretis, inquit, Episcopi ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum, quam scripsit postquam ingressus Antiochiam Joanni est collocutus, & præfatus Senex Deo Amicissimus ejus, id est, Theodoretis, colloquium non est passus ulterius.

Ego, etiam si me tua Religiositas persequatur, & pellat, & utatur vestibus contra nos, non desinam procidens supplicare, & pro Christi Lupi Opera T.VII.

volvi pedibus ejus Sanctitatis, & tenere illa genua, quæ in orationibus expendisti, & ad quorum obsequium pertinet universa peragere, & quibus testimonium perhibent ea, quæ nuper sunt acta. Post turbas enim decem millia, & non pauciores perturbationes, quas sustinui, videns in magno periculo animas, quæ commissæ sunt nobis, in domo factò colloquio universa nobis per gratiam Dei votivè peracta sunt. Servo autem narrationem colloquutioni futuræ. Invenimus enim & satisfactionem, quæ tuæ mundæ conscientie satis sit, & ab omni eam dubitatione valeat prævenire: Cui & Isauri cedentes & Cilices, amplexi sunt communionem ad Dominum meum Sanctissimum Episcopum Joannem. Spero autem, concedente Deo, ad tuam venire Sanctitatem circa diem mensis hujus vigesimum. Omnem, quæ cum tua Religiositate est, in Christo Fratritatem ego, & qui mecum sunt, plurimum salutamus.

SCHOLIION.

Hæc epistola, ac ejus Epigraphe nos docent, quod Theodoretus Antiochiam ivit, multa tractavit cum Joanne Patriarcha, ac redierit in ejus gratiam. Nempe Joannes concessit, ut nemo cogereetur admittere damnationem Nestorii. Secundò, quod Alexander usque tunc fuerit senex eximia pietatis, & grandis meriti apud omnem Ecclesiam. Tertiò, quod hunc Theodoretis accessum & Acta adeo indignè accepit, ut illum deinceps nec aspiciere dignatus fuerit. Quartò, quod Theodoretus cunctis nervis studuerit illum placare, & ad sana consilia inflectere. Quintò, quod pacem amplexæ essent duæ Ciliciæ & Isauria. Tanta est virtus poenaliū Legum, & servilis timoris.

CAPUT CLXVII. ---255

Epistola, inquit, Deo Amicissimi Episcopi Alexandri, qua respondit indicans quidem causas, quæ id non sinerent fieri, rogans verò ne ob hoc sibi de cætero infletur.

Arbitor quod Religiositas tua non solum nihil omiserit eorum, quæ ad salvationem pertinent infelicis animæ meæ, sed & supergressa sit illum Pastorem velocissimum, qui in Evangelio legitur. Ille enim semel ivit ad ovem, quæ perierat, inquirendam; tua verò Sanctitas & Harbath, meum montem, & Hierapolim, & Zeugma, & Antiochiam nunc adit ad animam meam, quæ periit, inquirendam. Quiesce igitur, quæso, de cætero & ipse fatigari, &

conterere vos. Ego enim non quomodo agant Cilices & Isauri, intendo, sed si omnes qui fuerunt à seculo, homines à mortuis resurgentes Ægyptiæ abominationis impietatem, Pietatem vocent, digniores eos fide nullatenus duco à scientia, quæ mihi Deo largiente donata est. Et nihil horum, quæ scripturus sum, dicerem, sicut testis est veritas, nisi talia nobis, quasi exquiritur propter nos satisfactione, per Epistolam tuam Sanctitas indicasset.

Arbitror autem quod ego potius locum habuerim tuæ scribere Sanctitati, deposuisse quidem me talem proventum, investigasse autem veritatem. Pro talibus causis sancti Monachi, qui sunt Alexandriæ, Epistolas direxerunt per Chometum his, qui in Ægypto fuerunt, Acacio Reverendissimo Diacono & Xenodocho, & Scyllacio Religioso Presbytero & Archi-Mandrita, & Agapio Reverendissimo Presbytero & Gazophylaci, execrantes impietatem Cyrilli, & pestilentiam quæ comprehendit Ecclesiam Dei, & sibi indicari rogantes, si aliqui Deo Amicissimorum Episcoporum per Orientem relictæ sunt, qui non sunt hujus temporis facti: Ut si remanserint, scriberent istdem Monachis, ut venirent, & habitarent sub umbra eorum. Hic namque, inquit, ab aliis Sedibus Deus passibilis prædicatur. Deo Amicissimus Presbyter, & Archi-Mandrita Parthenius & mihi & tuæ Religiositati direxit Epistolam, quia cum fiducia nunc in Constantinopolitana dogmatizantes Ecclesia dicunt, quia *Ille immortalis est mortuus*. Et ante paulum, quam susciperem tuæ Religiositatis Epistolam, undecimo quidem die, veniens indicavit, quod propter hanc hæresim ab ipsa Ecclesia infinitæ multitudines se separarint. Andreas verò Deo Amicissimus Episcopus ante hos mihi dies per Epistolam scripsit, quod in tota Pontica Regione Deus passibilis prædicatur. Deo Amicissimus & Sanctissimus Episcopus ex Ægypto tuæ Religiositati per Epistolam indicavit: *Rabbulas de vobis quidem sapit, quod pietatem cognoveritis; de nobis verò ubique scribit evidenter nos hæreticos nominans*.

Qui sunt à secunda Cilicia, mihi Synodicum direxerunt, in quo & Cyrillo dederunt Anathema, excommunicantes eos, qui eum ut Episcopum habent. Simili mihi Epistola indicavit Helladius, quod simul & ipse decreverit unam sententiam in his, quæ Deo Amicissimis secundæ Ciliciæ Episcopis placuerunt. Et quia nonnulli illius Regionis Episcopi altera sapiunt, sui permutatione temporis servientes, quinque Epistolas habeo Deo Amicissimorum Presbyterorum Photii atque Martyrii: Duas quidem communiter scriptas, in quibus Orthodoxam Epistolam, tres verò à solo Deo Amicissimo Photio, in quibus eam nominavit Hæreticam. Deo Amicissimus Zebinas, qui in Antiochia fuit, Propontianus Eurethæ, Eustolianus in Anazarbo cum reliquis Episcopis coram Ecclesia anathematizavit Cyrillum, & Communicantes Cyrillo. Vesuntamen & comperi nunc: Aurelius Flavius

est. Potui ex his, ut prædixi, tuæ Religiositati investigandæ veritatis dare consilium, sed præfenti tempore judicavi tacere. Et per sanctas orationes tuas, omnes hi qui condemnaverunt impium Cyrillum, sicubi dixerint Orthodoxum, permutati sunt: Circa hanc partem illorum fortè ponentur à me, quorum Sanctus meminit Paulus.

Rogo igitur Religiositatem tuam, quia nec insanus sum, nec delirus, ut parcas senectuti meæ: Si enim verè noscet Sanctitas tua in orationibus ita mea genua laborasse, ut ipse dixisti. Ego enim antè triginta annos, dum Julianus quidam, vita Evangelica vivens, Apollinaris morbo langueret, & nominaretur super Oblationem in Ecclesia Chalenti, & vicino Monasterio, usque laboravi, dum auferretur nomen, sciret etiam illud, quia decem millia mortes sustinere paratus sum, quam tali communioni præbere consensum.

SCHOLIION.

HÆC epistola nos docet primò, quod Theodoretus pro deducendo ad pacem suam Metropolitanam fuerit Zelosissimus, ac nullis laboribus pepercerit. Secundò, quod Metropolitanam non ex simplicitate aut infirmitate deliquerit, sed ex plena malitia. Hoc demonstrant hæc verba: *Si omnes, qui fuerunt à seculo, homines à mortuis resurgentes Ægyptiæ abominationis impietatem, Pietatem vocent, digniores eos fide nullatenus duco à scientia, quæ mihi Deo largiente donata est*. Est natura privati Spiritus, qui in animabus semper Hæreticis dominatus fuit, & hodie dominatur in Lutheranis, ac præsertim Calvinistis. Epistola tertio docet, quod item S. Cyrillus, ejus Capitula, & inita ab ipso pax habuerint in Ægypto Inimicos: Etiam inter Monachos. Non dumtaxat sunt adversarij Capitulis, sed execrati sunt eorum impietatem & pestilentiam, quæ eis videbatur per ipsa invasisse Ecclesiam. Et ad Orientales Monachos scribere sibi indicari rogantes si aliqui Episcoporum per Orientem relictæ sunt, qui non sunt hujus temporis facti: *Ut si remanserint, scriberent istdem Monachis ut venirent & habitarent sub umbra eorum*. Oderant præsertim duodecimum Capitulum. Lucet ex hac querimonia: *Hic namque, ab aliis Sedibus Deus passibilis prædicatur*. Ex quo etiam discimus, quod ista Propositio per omnem Orientem habuerit Adversarios & Execratores. Etenim etiam Parthenius, Constantinopolitana Ecclesiæ Presbyter & Archi-Mandrita, datis & ad Alexandrum & ad Theodoretum litteris, questus est, quod plures tunc illic prædicarent hunc Articulum: *Immortalis est mortuus*. Et quidem cum fiducia. Nempe ob Sancti Patriarchæ Procli Authoritatem, qui illum suo ad Armenios Tomo, aut tunc aut statim post inseruit. Etiam Andreas Samosatensis Episcopus avertabatur, lamentans illum doceri & prædicari per omnem Ponticam Diocesim. Nempe ob Authoritatem Firmi

Firmi Cæsarensis Exarchi, ac præsertim Melitenensis Acacii. Et hæc omnia Alexandrum obdurabant in sua pertiacia. Ex iisdem interim videmus quod Sancti Cyrilli Capitulis etiam tunc essent potentes ac numerosi defensores.

Hæc Ægyptii Episcopi scripta ad Theodoretum verba, *Rabbulas de vobis quidem sapit, quod pietatem cognoveritis; de nobis verò ubique scribit evidenter nos Hæreticos nominans*, sunt ambigua. Eodem modo respondet ad secundam Helladii rationem. *Manuscriptissimus Imperator noster, dum certè sic contra Hæreticos ad eum accusatores nostri vulerint, nihil nobis proposuit aliud, nisi ut aut communicemus Orthodoxiæ Proditoribus, aut segregemur ab eis*. Theodosii Sacra mandabat cunctis istius Factionis Episcopis, ut aut Joanni Patriarchæ communicarent, aut exirent suis Ecclesiis. Alexander affirmat esse Sacram prævaricatoriam, ac patenter adversam Divinis Legibus: Utpote quæ mandat, ut Orthodoxiæ Proditoribus communicent, ut ab eis separentur. Addit Prævaricationem non Principi imputandam, sed suis, qui ipsi calumniosa impresserunt, Accusatoribus. Et ex istis concludit non priori sed posteriori Sacra jussioni pacis esse obediendum. Eam per Sarcasum appellat *mansuetam & clementem Propositionem*.

Porro Alexander, ut Helladio persuadeat ac firmiter imprimat hæc omnia nequaquam esse diffensoriam condensationem, sed prævaricatoriam cum Hæreticis confusionem, ac omnis justitiæ violationem, Joannem Patriarcham accusat de tribus: *De communiione cum Hæretico, Sancto nempe Cyrillo, de rellæ fidei Anathematismo, nempe de admissis ejus Cyrilli Capitulis, & de Orthodoxi hominis, utique Nestorii, depositione*. Eundem accusat de aliis insuper, degradationem promerentibus, delictis. Primò, quod singularem Sacram, quæ ipsum jubebat expelli à Principe, impertarit. Secundò, quod ad illius Sacræ violentam executionem armavit Militum Magistrum, ac Reipublicæ Judices, id est Prætorii Præfectum ac Provincie Præsidem. Tertio, quod Hierapolitanæ Ecclesiæ abstulerit Oppidum ac Ecclesiam Sancti Sergii Martyris, ac ibi novum Episcopatum crexerit. Ecclesiam, in quam instaurandam ac ornandam non ita pridem expensæ erant trecentæ libræ auri. Quarto, quod illi abstulerit alias insuper Parochias: Nempe ad novo isti Episcopo dandum Clerum ac Populum. Vel certè quod in aliis Euphratensis Provincie Episcopalis Parochiis consecrasset Episcopos, ac exercuisset alios Jurisdictionis Actus. Quintò, quod Abbibum, Dolichientem Episcopum, senem ac infirmum, per militarem violentiam eiecisset ac ipsi superordinasset Sacrilægum. Licet non per mores aut contrariam vitam, tamen Sacrilægum propter hoc Superordinationis Adulterium. Sextò, quod sedissimos homines consecrasset in Episcopos: Utrique Marinianum ac Athanasium. Propter hæc patenter indignum, propter tria priora crimina affirmat Joannem esse incapacem Christianæ, Episcopalis præsertim, *Christi Lupi Opera T. VII.*

communione. Et multa jactat de suo Martyrio. Gloriatur se antiquis Martyribus non inferiorem. Porro superius extant plures hujus Factionis ex Epheso ad suos Orientales Collegas epistolæ: Quam hic laudet Alexander, ignoro.

Ambiguum est quinam intelligantur per voces, *de nobis*, an Metropolita Alexander cum suis, an verò Ægyptii. Certè Ægyptius Episcopus videtur de Ægyptiis scripsisse ac intellexisse. Et tunc sensus esse videtur, quod Rabbulas etiam fuerit execratus Capitula, & omnes propter ipsa Ægyptios dixerit & duxerit Hæreticos. Et hinc nascitur alia quæstio quomodo igitur Rabbulas, dum Theodorum Mopsuestensem anathematizavit, Capitula canonizavit. Respondeo distinguenda tempora. Quod Rabbulas Capitula aliquando damnavit, non est dubitandum, etiam ob ipsa Ephesi degradavit Sanctum Cyrillum & Memnonem. Postmodò tamen mutavit sensa & Acta. Ex quibus præsertim fundamentis, & quo distinctè tempore, ignoro.

Epistola videtur scripta post inslictum Theodoro Anathema. Alexander videtur affirmare Rabbulæ mutationem esse parvi ponderis: Esse non conversionem, sed prævaricatoriam præversionem. Rabbulam esse Vertumnum, qui ante scripserit omnes Ægyptios propter Capitula esse Hæreticos. Est tamen res incerta. Etiam rationes quædam suadent Epistolam esse priorem isto anathemate. Quidquid sit Alexander affirmat & primæ & secundæ Ciliciæ Episcopos esse istiusmodi prævaricatores & Vertumnos: Et demonstrat ex lucidis documentis. Affirmat esse ex illis, quorum meminit Sanctus Paulus. Utrique in Epistola ad Galatas. *Si enim quæ destruxi, iterum hæc ædifico: Prævaricatorem me confituro*. Magnum hisce pessimis litibus fundamentum isto, quod Sancti Cyrilli Capitula in pacis Tractatu indecisa manserit: Nec probata, nec abjecta. Hinc quisque de illis perrexit abundare in suo phantasmate. Quæ Alexander addit de Juliano, Apollinaristæ Monachi, recitato ad oblationem nomine, ostendunt duo. Primò, quod Monachi ex tunc habuerint proprias Ecclesias. Secundò, quod claros suæ professionis viros recitarent ad sua Sacrificia. Etiam vivos. Nam Julianus omninò videtur tunc vixisse.

CAPUT CLXVIII. --256

Epistola, inquit, Theodoretæ ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum, quæ significavit, quod Cilices & Isauri sub scriptis conditionibus Antiochæ sint adunati.

SUUS suscipiat, quæ à nobis vel apud nos aguntur, Sanctitas tua, sive etiam non, nos non quiescimus, illa facientes tota virtute, quæ
E e 3 coram

coram terribili illo Tribunali damnationem qualemcumque nobis non inferant. Etsi in aliis enim negligentibus & fastidiosis sumus, nullamque rerum Divinarum facimus curam, sed in talibus & oramus & satagimus, ne studiosis bonorum multò infirmi simus. Innotescio igitur Sanctitati tuæ, quia Cilices & Isauri & Eulogias Antiochiam direxerunt, & in litteris suis ut Episcopos nominarunt & Alexandrinum & Constantinopolitanum. Adjicientes non se communicare deponitioni Sanctissimi Episcopi Nestorii. Hæc mihi indicaverunt nonnulli communium Amicorum, mandantes ut etiam nunc tuam deprecem Sanctitatem, & ad sanctos pedes tuos cadam, & persuadeam, quatenus his, quæ cunctis placuerunt communiter, acquiescas. Putant enim me cuncta posse apud Sanctitatem tuam. Unde iterum rogo animam tuam Sanctam, ut suscipias hanc deprecationem meam, & condescendas pro Ecclesiæ pace.

SCHOLIION.

HÆc Epistola docet modum, quo utriusque Ciliciæ ac Isauriæ Episcopi acceperint ad pacem, & redierint in Joannis Patriarchæ gratiam. Palmaris conditio fuit, quod Sanctum Cyrillum & Sanctum Proclum agnoverint pro veris Episcopis. Hinc utrumque in suis litteris nominarunt Episcopum. De Capitulis tacuerunt, Nestorii damnationem sunt constanter averfati. Et quò Joannem plenè placarent, ei miserunt Eulogias, seu munera. Communes amici sperabant Alexandrum non fore penitus alienum ab his dispensatoriis conditionibus: Item crediderunt Theodoretum apud illum posse omnia. Hinc censuerunt ejus pertinaciam adhuc semel tentandam. Et Theodoretus tentavit per præsentem Epistolam. Notanda sunt verba: *Ne studiosi bonorum multò infirmi simus*. Forfitan legendum est, *infirmi simus*.

CAPUT CLXIX. --257

Epistola, inquit, Deo Amicissimi Episcopi Alexandri, quam rescripsit Deo Amicissimo Episcopo Theodoro, insinuans quia nihil interesset apud se, quod Cilices & Isauri Antiochæo communicassent, quando ipse omnia sustinere pro pietate delegerit.

AB initio ego nec vos nec Cilicas sum secutus. Et maxime vos, qui aliquando quidem super nubes volatis, aliquando verò ad illius genua ut dediti observatis. Quippe Orbis terrarum notatus à vobis est, & utraque propria

estis voluntate perpeffi. Vos autem dixi, ut facerem commune, quod tuum est. Sed à principio memetipsum à Cyrillo impio separavi, & à communionibus eorum, qui usque ad præsens pro sua impietate certant, vos maxime suæ hæresis Cooperatores accipientes. Nihil enim nunc usque nos latuit eorum, quæ ab illo conscripta sunt, sed inter manus habemus & ea, quæ Berthænsis scripsit Acacius. Et ea quæ per Emesenum Paulum, & quæ adversus tuam Religiositatem scripsit, & quæ ad Clericos suos Constantinopoli remorantes, & quæ ad Melitenensem Acacium, postquam cum Paulo sædus communionis iniit. Ubi & acriter pro sua hæresi agit. Antiochenum namque nec habui hæreticum unquam, nec habeo. Etsi propter tempus inter utramque in nonnullis variari partem potuerit.

Et post alia.

Conjuro igitur te per sanctam Trinitatem, ut ad me desinas. Spero siquidem in eo, qui Crucifixus est. Quippe apud me valere fecit amplius pietatem: Et quatuor Gubernatores, & alios Mundi Judices quietè superavit. Nec permissurus me scandalizari per te. Ego enim cum tanto jam gaudio me expulsuros excipiam, ut si auri mihi ulla copia, exceptis vasis Ecclesiasticis, esset, plures eis Eulogias, quam pro bonis nunciis darem. Nam quia Ecclesia nostra nec habet quodcumque, nec habuit, neque ego accepi, neque tribui cuilibet usque ad obolum unum, sæpè me arbitror intimasse. Unde nec Codicem quemlibet ejicere pertuli. Sed nec unum per gratiam Christi obolum ex Ecclesiastica facultate. Sed ex his, quæ mihi direxerint Amici, habeo ad animalium conductionem. Et sic sum quotidie quasi in struxoria positus, Domino teste. Absque enim necessitate irrefutabili Pascua non relinquo, Dei judicium metuens, ne & hic inter tentationes ab eo constitutus, & in futuro rationem relictionis exsolvam. Necessitas autem & hic nos à dubitatione, & illic à damnatione liberos præstat. Non igitur hujus rei gratia tua Religiositas fatigetur, sed oret pro nobis tantummodò.

SCHOLIION.

HÆc Epistola non est integra. Dumtaxat sunt duo ejus fragmenta. Primò, Theodoretum graviter culpat de inconstantia: Affirmat esse Vertumnum. Secundò, damnat omninò Cyrilli circa Nestorii quaestiones Scripta: Non dumtaxat Capitula, sed etiam pacificatoriam Epistolam ad Eulogium Presbyterum, Epistolam ad Theognostum, Chamosynum, ac Leontium, ac Epistolam ad Melitenensem Acacium. Quoniam in istis omnibus confirmat Capitula, profitens se ab illis nec recessisse nec recedere, nec recessurum. Etiam damnat Berthænsis

sis Acacii ad Cyrillum litteras. Etiam litteras, quas Cyrillus per Emesenum Paulum scripsit adversus Theodoretum. Quenam sit hæc Epistola, ignoro. Certè in pacificatoriis litteris nulla fit Theodoretum mentio. Certè suam adversus Theodoretum Calumnias pro suis Capitulis Apologiam Cyrillus non misit ad Joannem. Præsertim non misit per Paulum. Alexander secundò affirmat Theodoretum esse factum Cooperatorem Cyrillianæ Hæresis. Hoc est probatorem Capitulorum. In quo fuit valde deceptus. Theodoretus enim semper permansit pertinax Capitulorum hostis. Tertiò affirmat, quod Joannem Patriarcham numquam habuerit, nec modo habeat pro Hæretico, tamen adjungens: *Etsi propter tempus inter utramque in nonnullis variari partem potuerit*. Secundum fragmentum est varia professio contumaciæ. Addit quædam bene notanda de immacularis antiquorum Episcoporum manibus in bona Ecclesiastica.

CAPUT CLXX. --258

Theodoretum ad Nestorium, inquit Irenæus, sanctissimum, ut persuaderet sanctissimum Alexandrum adunari Antiochæo.

Domino meo, & secundum veritatem Deo amicissimo, atque sanctissimo Patri & Episcopo Nestorio Theodoretus in Domino salutem.

Pessimè quidem ægrotavi, postquam redii à Germanicia, amplius verò me conficiunt, & validius cruciant ea, quæ geruntur circa Dominum meum sanctissimum Episcopum Alexandrum. Nec enim Domini verbis acquiescere patitur dicentibus: *Bonus Pastor animam suam ponit pro Ovis suis*. Nec juramentis Beati Pauli, quibus usus est ad suadendum nobis, quod anathema fieri à Christo juraverit pro impiis Judæis; sed vult commissa sibi Pascua perdere. Et ultiones ob hoc debitas pro nihilo deputat. Unde iterum tuam Sanctitatem rogo, ut ei scribas, & ejus Sanctitatem persuadeas Paulum audire dicentem: *Quia non quero quod mihi soli expedit, sed quod pluribus, ut salventur*. Et acquirere, ut pusillum delinquat. Sic enim ponamus, quasi & hoc fiat, ut à multo Delicto cæteros liberet. Scis enim clarè quod dico, Deo Amicissime Domine: Et nostri causas mei doloris. Unde nec pluribus verbis indigeo, sed tuæ supplico Sanctitati, ut eum vehementius increpes. Arbitror enim, quia si id fiat, non refutabit nostra colloquia, atque ita, Deo favente, difficilia cuncta solventur.

Dubitare me fateor, an Epistola Theodoretum sit credenda, qua hortari narratur Nestorium, ut ejus correctione Alexander, id est, quasi alter Nestorius corrigatur, dum tria & eadem uterque proponeret. Id est, ut Cyrilli Scripta decernerentur Hæretica; Ut non damnarentur Nestorii Dogmata; Ut ejus dejectio solveretur. Alioquin ut, quod erat residuum, non communicarent his, qui ista renuerent. Theodoretus autem contrario evidentè tramite means, perspicuè ad id quærere colloquium apparebat Alexandri, ut ei de communionem cum Joanne ineunda *persuadere* posset. Tale igitur erat, si credendum est, quod Nestorio suadere susceperat, ac si diceret: Increpa Alexandrum, cum communicat tibi ac tuis, & non potius Communicatoribus Cyrilli, Depositoribus tuis, & Anathematizantibus tua Dogmata. Nisi fortè, ut assolet, Theodoretum magnæ utilitatis spes, & nimia charitatis intentio assumptæ rei difficultatem non sivit intendere. Nihil namque amplius erat agendum, quam quò suas partes Nestorius ipse dissolveret, & sui causa disruptos Ecclesiæ restitueret. Una quippe causa erat Alexandri, & cæterorum partis ejusdem: Et quod in illo obtineretur à Nestorio, Ecclesiæ tot Episcopis non absque Gregibus suis Theodoretus magno utique charitatis cupiebat instinctu.

Undè necessariò & illud evenerant, ut *charitas* in illo jam cœpta haberi firmaretur, ab ipso authore destructa. Quod si per hanc obtineretur Epistolam, de fructu ejus omnes, puto,

pato, Catholici lætarentur. Quin etfi, ut contigit, impetrare non posset, ille interim vir ita excitavit, quidquid pro Ecclesia contra hæresim facere valuit, ut nihil, quod fieri deberet, omitteret. Quæ usque adeò mihi Summum tenere videtur intentio, ut nec optato sine melior esse potuerit, nec eo, quod evenit, debeat judicari deterior. Neque illud autem credo; quod talia Scripta Theodoretus, si tamen ejus sunt, quod ubique dicendum est absque suæ opinionis apud aliquos offuscatione, legenda crediderit. Sed quid mirum, si æstimationem apud quosdam despexit pro tali negotio, pro quo despiciere posset & vitam? Nonne apud Sapientes & justos hinc clarus enitescet.

Sciendum namque est usque adeò veritatis esse sententiam, qua hi, qui per animi tumorem ex sua corripiti persona non sustinent, seu ad recertandum continuò irritantur, detorta in alterius personam correptione monendi docentur, ut eam Sanctus Joannes, præclarus Ecclesiæ Doctor, Constantinopolitanus Episcopus, & utatur multoties, & valdè commendat, Scripturæ Divinæ explanando sententias. Itaque quantumlibet quis præfationem laceret hujus Epistolæ; quæ fortè sola falsantis est, illius tamen calumniarum tenebris involvere non valet charitatem, si Theodoretus hortando Nestorium, qualiter ad Ecclesiam revocaret Alexandrum, obliquè ipsi Nestorio monstrare cupivit, quia & semetipsum debuit Ecclesiæ reddere poenitendo.

S C H O L I O N.

Quod Theodoretus, licet & Maximiani & Procli Episcopatum dispensatoriè admiserit, Nestorii tamen damnationem nunquam, nisi tandem compulsus à Chalcedonensi Synodo, admittere voluerit, est longè certissimum. Et hac in re Collegas habuit Isauros, Cilices, ac plures alios Orientales Episcopos. Interim, quod præsens Epistola ab ipso prodierit, est difficile creditu. Cerrè rationes, quas adjunctus Scholiastes adducit, non sunt frivola. Relinquo aliis judicium.

CAPUT CLXXI. --259

Epistola, inquit, Meletii ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum, qua scripsit, quod hi quidem, qui erant ex secunda Cilicia, communicaverint, alii verò Cilices & Isauri similiter sint transgressi, quæpiè judicaverunt olim.

Gratias Domino Deo, qui per singulas generationes elegit eos, qui protegent veritatem, ut quæ perire periclitatur in plurimis, in paucis ejus tuitione fervetur, demonstrationem donans per ista plenissimam, eò quod impossibile sit omninò conpirationem mali hujus ex toto exterminium fieri. Manet verò in paucis testimonium, quod hæc Deo sint placita, est omnes pariter ad contraria studia convertantur. Gratias autem Domino Deo, qui hæc semper quidem ad munimen pietatis dispensat, & nunc verò tuam Sanctitatem ad simile pro nobis obsequium, ut dum periclitetur pietas in omnium voluntate, apud Religiositatem tuam maneat Mysterium veritatis. Veruntamen Humilitatem nostram similibus Paulo illi Beato ad tuam verbis uti Sanctitatem convenit, & dicere: *Omnes nos Cilices reliquerunt, præsens sæculum diligentes, & abierunt unusquisque post cor suum.* Magis autem tuam quidem Sanctitatem valde ista dicere convenit, quæ & antè hoc aliis præfulgebant, quando videbantur defendere pietatem; & nunc in universam terram sola præfulget. Nos autem solum grates convenit reddere omnium Domino Deo, qui reliquit nobis tempore Christianorum penuriæ Sacerdotem, & cunctorum simul bonorum solitudinis Summitatem, & Basim, & Robur, & Fundamentum, tuam Sanctitatem, ut nulla exurgente tempestate turbemur. Qui & hoc præster, ut usque ad finem nobis tua Sanctitas constet. Est enim Dominus omnium, quò perficiat, ad confusionem quidem uniuscujusque ruentium, & ad munitionem per-

manentem,

manentium: Si tamen adhuc aliquis est relictus. Sicut enim video, Sacerdotum nullus remansit ubique, nisi tua Sanctitas. Sed dignare, quæso, & pro Humilitate nostra orationes facere confue- ras, ut digna efficiatur omni, qua dignum est, voluptate tentationes sufferre pro Christo.

Irenæus continuò interposuit, in-
quiens pro eo qui composuit.

Sapienter quidem Deo Amabilis iste Sacerdos Epistolam intimavit huic magno veritatis Athletæ. Erant verò omni verbo superiores ejus meritorum divitiæ, & pietatis desiderium. Omnia enim quæ præsentis sunt sæculi, damnum putabat, ut lucrifaceret Christum, juxta vocem Pauli Apostoli, omnia postponens charitati, quam habebat ad Deum. Unde usque in finem perstitit incommotus idem pietatis Propugnator egregius: Quin immò turris Adamantina, quam tantæ amicorum simul & hostium phalanges ab Jesu charitate dividere nullatenus valuerunt. Sed opus est in ejus laudibus immorari, dum liceat ex litteris, quæ sequuntur, addiscere quæ Pastor Cyri Theodoretus ad Antiochenum sua Epistola indicaverit, quantaque & ipse eum semper veneratione coluerit, qui adversus eum tales inimicitias exercebat. Inquit enim. *Recolat Sanctitas tua & illa verba, quæ ab ea olim dicta sunt nobis. Quia Dominum Alexandrum omnes pariter ferimus & portamus, & ei importunitatem quamlibet inferri à quocumque non sinimus.* Hæc enim clara voce sic dixit. Iste verò in suis litteris posuit, sicut continuò videbimus. Veruntamen nos non ex his hunc Sanctum Senem miramur, per quæ eum quidam vel verbis vel litteris laudaverunt, sed ex confidentia

circa Deum, & pro veritate certaminibus, sicut ipsæ res prædicant.

S C H O L I O N.

Hæc Epistola est Mopsuestiensis ac facinorosi Meletii. Demonstrat ipsum in Cilicia Alexandrum in Euphratesia Provincia mansisse solum extra Ecclesiæ Communionem & pacem. Christi Domini hæreditatem, quam Deus Pater promissit futuram à mari usque ad mare, crediderunt ad se solos decrevisse. Horrenda mentis cæcitas. Communis passim omnibus Hæreticis. Quæ quidquid varii dixerint de hujus Alexandri Sanctimonia, nec solet, nec potest esse primum peccatum.

CAPUT CLXXII. ---260

Epistola Deo Amicissimi Episcopi Theodoretii ad Joannem Antiochenum, causa Deo Amicissimi Episcopi Alexandri.

Non per neglectum distuli ad tuam Sanctitatem litteras destinare, sed nesciens nunc usque quid scriberem. In suo siquidem tenore permanit Dominus meus sanctissimus, & Deo Amicissimus Episcopus Alexander, credens eum summæ esse justitiæ. Cujus rei gratia neque amicos affatus, neque preces admittit, sed Evangelicorum transgressionem Mandatorum deputat dispensativam condescensionem. Quia igitur eum clarè à principio, Domine, nosti, sed & aliam virtutem viri expertus es, quæso Sanctitatem tuam, ut patienter agas, & eos qui eitentant importuni esse, prohibeas. Hoc enim coram veritate dico, quia & tuæ Sanctitati decus plurimum providebit, nec non lætificabit ipsum, qui nullam consolationem ulla habet ex parte.

Nec enim colloqui, nec scribere patitur Dilectoribus suis, nec ab eis excipere litteras: Unumque nunc habet tantummodò votum, ut quacumque occasione à cura liberetur. Consequens verò est, ut & emolliatur temporis spatio. Si verò idem ipse perstiterit, nec hinc Sanctitati tuæ ulla læsio erit, nec nobis, nostræ in commune Collegio. Quæ enim per Dei gratiam docet, sunt Orthodoxa, & convenientia Ecclesiasticæ fidei; perturbare autem neque valet, neque tentaturus est. Quoniam silentium tenet, Ecclesiæ pacem in nullo contaminans. Si verò ejectus fuerit, cognoscat Sanctitas tua, quod maxima læsio inde contingat. Apertè siquidem divisio ex hoc Ecclesiastici Corporis fiet Constantinopoli, & in

& in aliis plurimis urbibus, eò quod per simplicitatem nesciam nunc nonnulli putent eum integerrimam fidei Defensorem. Alii verò Factis juvenilibus aggaudentes, & propter hoc contentiones in Excelsum attollere festinantes, occasiones assumunt.

Multam verò & tuæ Religiositati, ignosce mihi hæc præ dolore scribenti, blasphemiam congregabit, si hoc contigerit; sicut nihilominus id, quod prius dixi, omnem gratiam & patientiæ laudem asseret. Qui enim nactus copiam ulciscendi non utitur potestate, nullis laudibus minor est. Recolat autem Sanctitas tua & illa verba, quæ ab ea olim dicta sunt nobis: *Quia Dominum Alexandrum cuncti pariter & ferimus & portamus, & ei quamlibet importunitatem inferri à quocumque non sinimus.* Et propter universa tam quod est commune disponens, quam quæ proprii sunt decoris, prohibeas eos, qui illi infestari tentaverint. Hoc enim & placere arbitror omnium Deo, & homines, non amicos tantum, sed & inimicos, ad laudem movere.

Et reliqua per ordinem scripta sicut ab Irenæo sunt posita, exequar in...

SCHOLION.

Hæc Epistola denuò confirmat inflexibilem Alexandri cœcitatē & pertinaciam. Secundò docet, illum fuisse tantæ apud omnem Orientem Authoritatis, ut ejus ejectio potuisset esse origo & fomes novi schismatis. Etiam Constantinopoli. Tertiò, quod orthodoxa doceret, ac solo latraret cæco odio in Sanctum Cyrillum & ejus Capitula. Quod primum an verum sit, est non modica, superiùs discussa, quæstio. Interim Theodoretus ex his supplicat ipsum non expelli, sed sufferti in patientia: Et Joannem urgeat per propria superius adducta verba: *Quia Dominum Alexandrum omnes pariter ferimus & portamus, & ei importunitatem quamlibet inferri à quocumque non sinimus.*

CAPUT CLXXIII. --261

Domino meo per omnia Deo amicissimo, & sanctissimo Episcopo Meletio Titi.

Multa & diversa subinde hic diffamantur de Sanctitate tua, quibus exitus consonat: eò quod nolit usque ad præsens Sanctitas tua totius Orbis & Catholico & Orthodoxo communicare Conventui, ab aliquibus forsitan, qui quod expedit comprehendere nequeunt, diffusa. Nunc igitur serò tandem revigilare desidero contra veritatis inimici, & omnium sanctorum Episco-

porum affectum recupera, & noli ad præventiones & multiloquia tendere, quæ juvare nihil possunt: Quin immò & hic & in futuro seculo nocent. Claret enim, quod Dei providentia omnes salvari homines velit. Quomodo ergo credibile est, quoniam solam Sanctitatem tuam jufferit suis teneri judiciis?

Cognoscat igitur Angelus tuus, quod Divinæ litteræ venerint, certa quadam contra eos, qui non obediunt, facientes, & contra non communicantes Sancto Universali Concilio. Nos enim, qui semper oramus, ut nequaquam Diaboli mala prævaleant, rogavimus Deo Amicissimum Archi-Episcopum Joannem differre, donec hæ litteræ redderentur. Omne igitur tuæ Religiositatis studium sit malas quidem cogitationes deponere, prodire verò, & ad Antiochiam pervenire. Hoc enim multis modis fieri expedit. Si autem post hæ litteras Sanctus Angelus tuus occurrere non voluerit, nullus habeat ulterius unde in quoquam vituperet aut eundem Sanctissimum & Deo Amicissimum Episcopum Joannem, aut nos ipsos, quando sub omni velocitate hæc ipsa exequi cœperimus, quæ à Divino Vertice sunt præcepta. Si enim Divinæ litteræ inobedientes comprehenderit in eis, in quibus videntur degere, urbibus, intolerabilis eis tristitia fiet. Incolumes sitis.

SCHOLION.

Hæc epistola denuò demonstrat Mopsuestensi Meletio fuisse tantam mentis cœcitatē, ut Catholicam Christi Domini Ecclesiam crederet ad se solum decrevisse. Et addit cœcitatē radicem: *Quomodo ergo credibile est, quoniam solam Sanctitatem tuam jufferit suis teneri judiciis.* Affirmat hanc radicem esse privatum Spiritum. Affirmat hunc non esse ex Deo: Quoniam Deus vult omnem hominem salvum fieri. Hinc ejus Spiritus debet esse communis, non privatus. Est firmissimum argumentum. Secundò laudat Divinas litteras, quibus Divinus Mundi Apex, Imperator Theodosius, omnes paci pertinaciter recalcitrantes Episcopos jussit expelli per Joannem Patriarcham, & consecrari alios. Tertiò, quod Joannes hæ Litteras voluerit statim in executionem mittere, & adjuvari à militari Brachio Titi Comititis. Quartò, quod Titus supplicavit differri vim, donec ipse Meletium per amicas Litteras tentaverit. Et hoc facit per Præfentes addens ipsas esse ultimas: Post ipsas resolutas executionem mox adfuturam. Ejus hæc epistola nos etiam docet, quod Christiana fides semper tradiderit unicuique fideli, præsertim Episcopo, esse proprium custodem Angelum.

CAPUT

CAPUT CLXXIV. --262

Domino meo per omnia Reverendissimo, & Admirandissimo, & Magnificendissimo Tito Meletio.

Quoniam quidem providentia Dei, sicut in litteris ipse prædixisti, ò Admirandissime Domine mi, omnes homines salvare velit, constat, sed non utique Divinam voluntatem, sicut videmus, sequuntur hominum voluntates, quarum nos dominos faciens Deus, sicut cuique videtur, eis uti permisit, ad probandam rationalis animæ vel benevolentiam, vel malevolentiam circa Deum. Sic namque Cain quidem fratricidium præsumpsit, parum cogitans Divinæ Præcepta. Sodomitæ verò ad omnes impietatum & iniquitatum declinaverunt species, nullam facientes memoriam voluntatis Divinæ. At Populus Judæorum crucifigere omnium Salvatorem Christum minimè formidavit, dum certè debuerit eum, qui ex eis ad omnium salutem apparuit, cum festinatione recipere: Sicut & volebat ejus Dispensationis intentio. Et ut breviter dicam, omnis Scriptura Divina talibus exemplis referta est, per quæ clareat quod innumeri semper exstiterint, qui præter Divinam voluntatem ad deteriora dilapsi sunt. Omnino autem pauci, qui salutem secundum Dei obtinuerunt voluntatem. Non tamen ob hoc aut mali præferendi sunt optimis, aut optimi criminis rei esse putandi sunt, eò quod non sint malis admixti.

In nullo enim reprehendimus Abel, quia Cain moribus non assensit. Nec nos tanquam de infania incusamus eum, qui reliquos sui temporis universos non fuerit imitatus. Nec Abraham delirasse putavimus, qui ex omnibus generis sui solus Deo complacens factus est, & Idololatriæ errori peregrinationem pro pietate præposuit. Nec Loth ab eo quod decet excessisse dicemus, qui solus ex omnibus Sodomitarum tenuit opera. Nec despiciemus Moysen, qui Regali obsequio præposuit pro pietate pericula. Nec præteribimus Pueros, qui soli ex omnibus noluerunt imaginem Nabuchodonosor auream similiter aliis adorare, sed pro benevolentia sui erga Deum flammam elegere fornacis. Sed nec Apostolos, tanquam gentis nulla pars fuerint, qui cum duodecim numero essent ex omni populo Judæorum, in illum soli crediderunt, qui ab istis Deceptor, & Dei Adversarius vocabatur. Et certè hoc ipso eis ad præsens nihil aliud promittentem, nisi tribulationes, & persecutiones, & mortes. Sed nunquid eis infructuosa vel præfenti in tempore facta est diligentia competens?

Et certè vide, quod Abel quidem majorem fiduciam post mortem possidet apud Deum. Et Noe mirè salvatus est à totius Mundi naufragio. Vide Abraham, qui principium & radix corre-

tionis omnium factus est, & propter virtutem Pater cunctorum fidelium meruit appellari. Vide Loth, qui ignem largissimum evasit. Vide Moysen, cui totius Israelitici Populi commissus est Principatus, & figuris honoratus est veri Pastoris. Vide Pueros, qui Babylone super omnes apud Chaldæos sint Prælati mirabiles, & honoribus primis ac maximis benigni apud alienos effecti sunt. *Dignitas eadem obvenit Sanctis Apostolis: Quare & ipsi facti sunt;* qui & apud omnes, & Imperatores, & privatos, sive subiectos, tanta veneratione colantur, ut pro summo beneficio habeant, qui omnibus dominantur, si Pauli Scripturæ quisque sciat attendere ad consonantiam plurimorum: Et quæ ad se attingebat diligentiam virtutis, nullius putaret esse juveninis. Neque aliquoquam dignus existeret & idoneus, nisi eorum quisque penè particeps esset. Nunc autem quia & soli apud semetipsos virtutes diligentes vita tali, apud omnes veneratione coluntur, & in futura vita sustinent beato & infinito lumine comprehendere.

Non igitur vel nunc abjectos faciet apud Deum paucos, qui tota pendent benevolentia circa eum, & ob hoc vituperantur, injuriantur, effugantur conspiratione plurimorum. Est enim nos, sicut illi pauci ac beati, non sumus, sed tamen illos modis omnibus imitari jubemur. Cujus rei gratia sicut in simulacris & Imaginibus similitudines corporum, sic illorum virtutes Divinis inscriptæ sunt litteris, ut nos eorum exemplar attendentes, Facta ipsorum confidenter æmulemur. Et non arbitremur nos novi aliquid instituire præter illa, quæ apud veteres gesta sunt, etiãsi id ab omnibus incusetur. Et ne nosputes hæc nunc vanè percurrere, & ut scias ex ipsa necessitate & Deo devincta conscientia nos ad imitationem cogi Præcorum, & ipsam causam breviter audi, pro qua non inconsequenter nos ab Antiocheni separandos communionem putavimus.

Dogmata Cyrillus exposuit omni impietate repleta. Propter ipsa eum Ephesi Antiochenus deposuit ut impium, participes adfiscens ad hoc plurimos alios è diversis Provinciis, & omnes Orientalis Regionis Episcopos. Abjuravit ejus ubique Doctrinam, ut errori Apollinaris per omnia consonantem. Imperatore præfente juravit, sicut ipse Chalcedone scripsit Ephesi Constitutis, quorum Rescripta salva sunt apud nos, quod nec si pœnituisset Cyrillus, & sua Capitula rejecisset, eum ad communionem recipere acquiesceret, qui Princeps exstaret hæresios. Deposuit eum rursus in Tharso, & cum septem, qui pro eo ascenderunt Constantinopolim, factis Synodalibus litteris, quas & cuncti subscripsimus. Super hæc permansit Cyrillus, non solum suorum Scriptorum nihil abjurans, sed & prædicans ea cum majori fiducia: Et ille, qui coram Imperatore juraverat nec pœnitentem Cyrillum se ad communionem recepturum, ad eum in Ægyptum misit supplicem Paulum: Sicut & illud, quod apud nos est, exemplar ostendit. Et ipse ubique

ubique Cyrillus affirmat, tam per ea quæ scripsit Constantinopoli degentibus Clericis suis, quam per illa quoque quæ ad Acacium Melitensem, qui exprobraverat et quasi à suis recesserat, & ad communionem fuerit ab Antiocheno receptus.

Taceo de ejusdem Cyrilli litteris ad Acacium Berhæensem scriptis, inconvincibilem habentibus instantiam, tam pro iisdem Capitulis, quam pro omnibus, quæ prius & postea impie exposuit. Post quæ Antiochenus Paulum in Ægyptum direxit, tam Dogmata Cyrilli suscipiens, pro quibus eum secundo damnaverat, quam restitudinem fidei anathematizans in Scripto, & omnia faciens sicut ei placuit. Et horum testis est ipse Cyrillus, qui ejus satisfactionem suscepit, qui in suis ad Acacium Melitensem litteris hanc eandem commemorans Epistolam ad Acacium Berhæensem quam fecit, mox intulit iniquiens, *Quia nisi Antiocheno ea, quæ à me ad Acacium scripta sunt, placuissent, non utique à principio Paulum direxisset ad me.* Interpretatur verò Cyrillus idem in eisdem litteris suis Epistolam, quam detulit Paulus, quæ sursum ac deorsum ab Antiocheno profertur, ut nihil omnino à Capitulis differentem, sed eadem intentione conscriptam; & malè ex invidia intellectam ab eis, qui eam Orthodoxam quidem dicunt, sed his, quæ ab eo prius sunt exposita, esse contrariam, nec non & doctrinæ Nestorii consonantem.

Verum nos hæc omnia omitentes, hujusmodi conditionem dedimus Antiocheno, ut aut suaderet Cyrillum anathematizare omnia sua, & sola Apostolica doctrina esse contentum circa eorum, quæ scripta sunt, intentionem, & sic conjungerentur Ecclesiæ, aut ipse Antiochenus anathematizaret in Scripto Cyrillum cum impiis Dogmatibus ejus, contra quæ prius sæpe decrevit, & nomen Deo amicissimi Episcopi Nestorii, qui pro sola pietate tanta perpetitur, sanctis inscriberet Dyptichis. *Sed nihil horum facere voluit.* Propter hæc nos dissentimus ab eo, atque ab ejus communione disjungimur. Si enim pro incongruis ille persistit, quantum est ut nos pro pietate persistemus? Pro qua utique & à communione ejus avertimur, non ab illa fiderecedentes, cum qua eum euntem ad Ephesum, & ab Epheso revertentem suscepimus, sed ipsam servantes ut Apostolicam, & à beatis Patribus traditam, quam à Magno Theodoro, qui ea, quæ illi tradidit, tradens claruit, accepimus.

Et ignosce, queso, nobis non valentibus decipere conscientiam nostram. Si autem propter hæc tranquillissimus Imperator præcepit nos ab Ecclesiis ejici, facito quod justum est, nec malevolentia gratia differas ad finem, quæ sunt præcepta, perducere. Ego enim mox ut ipsam videro authenticam Sacram, nec enim Rescripto ero contentus, & ut didicero quæ illi relata sunt, ne fortè adversum nos Clementibus mentiti sint. Audibus Adversarii veritatis, & invenero quod omnino me exire ab Ecclesia jubeat, glorificans & nunc, sicut prius, in quo me reperiri contempsit schemate, abscedo ab Ecclesia, Imperato-

rum legibus omnibus modis cedens. Paratus sum per gratiam Dei, non ab Ecclesia egredi solùm, sed etiam decies milies mori, quam possum apud Christum lædere meam conscientiam. Nec enim licet minorem me inveniri ab illo in fante annorum septem, qui cum beato Babyla propter Christum capite cæsus est, cui totius Ecclesiæ, & Ecclesiæ, cujus Theodorus existit Doctor, commissus est Præsulatus.

Ut verò & illud propter prædicta commemorem, scito, Admirandissime Domine mi, quia etiam non pro ipso bonæ causæ merito stare, & ipse terror tam civitatis, quam Territorii hujus me in hac adversus Joannem discordia detinere sufficeret, qui si me ei tantummodo communicasse cognoscerent ante Sacram, me & vita privassent. Nec enim cujus sint discipuli, nescis, vel quomodo pro zelo dogmatum Divinorum universi moveantur, ita unanimes existentes, tanquam si una sit anima omnium. Pro qua re omnibus modis est tutius ex necessitate repellere, quam vel absque ipsa nocere apud Deum conscientia suæ, & ab eis, qui nunc mihi subjecti sunt, vitam instar canis amittere. Si verò quisquam nos abruptè in quibuscumque accusare voluerit, pro nihilo deputamus. Calumniari namque, & contumeliam facere facile est, & omnibus adjacet: Non omnium verò est dicere veritatem.

SCHOLIION.

Hæc epistola demonstrat Meletii & eruditio- nem & inflexibilem pertinaciam. Demonstrat ipsum ferè solum perstitisse in pervicacia. Nam prima ejus pars multis Sanctorum Exemplis ac testimoniis suadet hanc solitudinem & duriciam esse opus Divinæ Gratiæ. Tanta fuit hominis cæcitas. Secunda pars eleganti compendio exponit omnia Joannis Patriarchæ Acta adversus Sanctum Cyrillum ac ejus Capitula: Acta & in Ephesina Synodo, & post ipsam. Laudat etiam Tharsensem Synodum, in qua Joannes denuò damnavit Cyrillum innovans omnia sua Gestæ apud Ephesum. De hac Synodo affirmat plura. Primò, quod Cyrillum denuò degradavit. Secundò, quod non solum ipsum degradavit, sed etiam septem alios, qui pro ipso ac ejus Ephesinis Actis adscenderant Epheso Constantinopolim: Utrique septem Ephesinæ Synodi Legatos ad Principem. Septem Episcopos. Et horum primus erat Arcadius, Celestini Pontificis ac Sedis Apostolicæ Legatus. Proinde Joannes etiam in hunc misit manus suæ violentiæ. Cur Philippo, Romanæ Ecclesiæ Presbytero pepercerit, ignoro. Meletius tertio affirmat quod profana hæc Synagoga etiam Synodales Litteras consecravit & quod omnes præsentis Episcopi illis subscripserint: Hæc litteræ perierunt, aut latent.

Meletius cum summa indignatione etiam affirmat, quod Joannes post ista omnia Paulum E-

melet-

mesemum in Ægyptum legavit supplicem; quod Cyrillus suis Capitulis permanserit pertinax; & quod Joannes illa suscepit: Illa, pro quibus illum secundo damnarat. Quod ita fidei rectitudinem anathematizavit: Et quidem in Scripto. Probat hæc ex variis Sancti Cyrilli ad varios epistolis, quarum hæc compendium est: *Interpretatur verò Cyrillus id in eisdem litteris suis Epistolam, quam detulit Paulus, quæ sursum ac deorsum ab Antiocheno profertur, ut nihil omnino à Capitulis differentem, sed eadem intentione conscriptam &c.* Hæc est fidei professio, quam Joannes Antiochenus per Paulum Emsesum transmisit Cyrillo, & quam Cyrillus probavit & admisit ut plenè Orthodoxam. Et ipsum Joannes merito præferebat ubique. Eam postmodo canonizavit Chæcedonenſis Synodus: Et quidem in ipsa professione Fidei. Et quidem quod Sanctus Cyrillus perstiterit firmus in suis Capitulis, est plenè verum. Reliqua Meletii asserta sunt penitus falsa. Nam nec unquam Sanctus Cyrillus scripsit aut dixit istam Epistolam esse eandem cum suis Capitulis.

Meletius lucidè exponit conditiones, quas in Berthæensi apud Acacium Synodo Orientales Episcopi postularunt à Joanne suo Patriarcha: *Hujusmodi conditionem dedimus Antiocheno, ut aut suaderet Cyrillum anathematizare omnia sua & sola Apostolica doctrina esse contentum circa eorum, quæ scripta sunt, intentionem, & sic conjungerentur Ecclesiæ, aut ipse Antiochenus anathematizaret in Scripto Cyrillum cum impiis dogmatibus ejus, contra quæ prius sæpe decrevit, & nomen Deo amicissimi Episcopi Nestorii, qui pro sola pietate tanta perpetitur, Sanctis inscriberet Dyptichis. Sed nihil horum facere voluit.* Propter hæc nos dissentimus ab eo, atque ab ejus communione disjungimur. Per Apostolicam doctrinam intelligit Nicænum Symbolum. Hoc enim solum admitti, & Sancti Cyrilli Capitula projici iussit primum Theodosio Augusto Berhæensis Acacius. Et Theodosius postulavit ab Ephesina Synodo: Et in hac postulatione Factio dudum perstitit.

Porcò Meletius sibi ipsi non constitit. Nequam voluit esse contentus Nicæno Symbolo. Etenim addidit: *Servantes fidem ut Apostolicam, & à beatis Patribus traditam, quam à magno Theodoro, qui ea, quæ illi tradidit, tradens claruit, accepimus.* Admitti voluit Nicænum Symbolum, & intelligi juxta expositionem facinorosi sui Antecessoris Theodori. Addidit se pro illa paratum trucidari, & non tacuit causam: *Cui totius Ecclesiæ, & Ecclesiæ cujus Theodorus existit Doctor commissus est Præsulatus.* Et adjungit de suis Subditis: *Ipse terror tam Civitati quam Territorio hujus me in hac adversus Joannem discordia detinere sufficeret, qui si me ei tantummodo communicasse cognoscerent ante Sacram, me & vita privassent. Nec enim cujus sint Discipuli, nescis.* Ex quibus discimus non solum Meletium, sed & omnem ejus Parochiam fuisse imbutam pertinacissimè, & corruptam Theodori erroribus, ideoque fuisse & omnino Nestorianam.

Quæ de Septenni Puero, Sancti Babylæ Antioch. Lupi Opera T.VII.

tioceni Episcopi in Passione Socio scribit, firmant Sententiam, quæ duos affirmat istius nominis Antiochenos Episcopos & Martyres. Est non modica Quæstio. Videatur Cardinalis Cæsar Baronius in Notis ad Romanum Martyrologion, & Godefridus Henschenius in vitis Sanctorum. Porro hæc omnia contigerunt ante anathematizatum à Rabbula Edeffeno, ac Acacio Melitenensi Episcopo Theodorum: etenim post hoc Anathema Meletius non præsumpsit similia evomere. Et de Recentibus ob Theodorum motibus Sanctus Cyrillus scripsit ad Sanctum Proclum: *Orientales Episcopi, Dei Gratiam, sive occasione sive veritate unicum Christum & loquuntur & prædicant, & impias Nestorii verbositates anathematizant, & interim multa tranquillitas est ibi & in fide quotidie confirmantur, etiam illi qui aliquando dubitabant.* Utrique hi Factio. Proinde omnes hi motus sunt taliter Facti, ac simili arte coeptum est istud anathema: Et Proclum Cyrillus rogat, ne damnando Theodori personam, detur anſa ex qua illi resuscitentur. Ante harum litterarum noticiam nemo intellexit istam Sancti Cyrilli Epistolam.

CAPUT CLXXV. --263

Epistola, inquit, Zenobii Episcopi Zephyrii ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum, insinuans exiisse ab Ecclesia Deo amicissimum Episcopum Meletium.

Personali quidem præsentia tuæ Sanctitatis benedictione repletus sum, quando solus benè ab Epheso remeasti, sicut ipsæ res omnibus ostenderunt; litteris verò tuæ non sum fruiens Sanctitatis. Unde nunc præsumere sum coactus, ut litteras incipiam tuæ Sanctitati dirigere. Et rogo ut des mihi veniam. Multa enim, & amabilis Deo Constantia tua hoc me præsumere præparavit. Hic enim nullus pro pia fide persistit, sed universi temporarij serviunt, & pariter simulatores effecti sunt, qui videbantur esse constantes. Solus inter hujus Ciliciæ Episcopos perstat ad finem Dominus meus Deo amicissimus Episcopus Meletius, qui ejectus est militari super inducta Cohorte, juxta eorum, qui sunt Antiochiæ, jussionem. Ora igitur, Domine, & nos fieri dignos tam ejus celeriter comitari vestigia, quam tuæ etiam Sanctitatis, ut possimus in die Domini Christi vos intercessores pro nostra Pusillitate proferre.

SCHOLIION.

PLura sunt in Orbe Zephyria. Quod præfens fuerit in secunda Cilicia suadent hæc verba:

F f Solus

*Solus inter hujus Ciliciæ Episcopos perstat Meletius. At certum est fuisse in prima Cilicia. Etenim Hypatius Zephyrii Episcopus, qui adfuit ac subscripsit Chalcedonensi Concilio, etiam subscripsit Synodalibus Primæ Ciliciæ Litteris, quas Pelagius Metropolitæ rescripsit quæstoribus Leonis Augusti circa auctoritatem laudati Concilii. Et Mopsuestiensis Synodo, ad quam Imperator Justinianus iusserat convenire omnes omninò secundæ Ciliciæ Episcopos, nullus adfuit Zephyrii Episcopus. Quid opus multis? Infra audimus disertè, quod Zenobius fuerit Zephyrii in Prima Cilicia Episcopus. Fuit unus istorum, qui ejici ac deportari maluerunt quàm pacem admittere. Et fuit ejectus. Ejus in Cathedram videtur successisse præfatus Hypatius. Proinde præfata verba hujus Ciliciæ supponunt non pro prima aut secunda, sed pro tota Cilicia. Et affirmant ex ejus Episcopis nullum secum permansisse constantem, id est pertinacem nisi solum Mopsuestiensem Meletium. Hæc verba: *Militari super inducã Cohorte, juxta eorum qui sunt Antiochiæ, jussionem*, diriguntur adversus Joannem Patriarcham.*

CAPUT CLXXVI. --264

Deprecatio Joannis Episcopi Antiochia contra Deo Amicissimum, inquit, Meletium Episcopum.

Piissimis & Amatoribus Christi Imperatoribus nostris, Flavio Theodosio & Valentiniano, Triumphatoribus, Victoribus, Augustis, postulatio & deprecatio à Joanne Antiochene Dei Ecclesie Episcopo.

Generis vestræ Pietatis Imperium in excelsum tulit, & hanc provexit ad gloriam fides in Deum. Quæ Sanctissimam & Catholicam semper augeri vultis Ecclesiam, & cuncta, quæ in ea exurgant, zizania desideratis abscindi. Quia igitur hoc utimur zelo, o Piissimi & boni Victores Imperatores, & eos qui obliterare volunt Patrum Doctrinam, alienos à Sacerdotali existere dignitate post nos, quibus Canones de hac re concedunt judicium, decrevistis, expelli verò à sanctissimis Ecclesiis & urbibus, in quibus videntur existere, & talis ad Orientem Sanctio vestra pervenit. Hanc promulgavimus Magnificentissimo & Gloriosissimo Præsidi utriusque Militiæ, & Ex-Consuli Dionysio. Et consonans ejus accipientes Præceptum prævalere potuimus malignitati Meletii, qui pridem Mopsuestiæ Episcopus fuit, subjicientes eum depositioni. Introduximus autem & præfecimus ipsi populo Gregibus Christi Chomatium Deo amicissimum Episcopum. Præfatus verò Meletius major esse

legibus vestris, & tranquillitate Romana volens, in partibus ejusdem Territorii delitescit, concussionem, perturbationemque sanctis Dei Ecclesiis ingerens, & præsumens post dejectionem Sacerdotalæ Ministerium. Et justum est supplicare, ut qui peregrinus est à sancta disciplina & Ecclesia, peregrinus fiat & ab universa Provincia Cilicum, præcedente pia Sanctione ad Magnificentissimum & Gloriosissimum Magistrum Militiæ Orientis vestri: Ita ut inde quidem pellatur, deducatur verò, ubi vestræ Pietati placeat. Et hoc imperato, consueta vota solveamus pro permansione & Victoria Imperii.

SCHOLIION.

Chomatius, quem in ejecti Meletii locum Joannes Patriarcha ordinavit, in Antiochena Domni Patriarchæ contra Iam Aedessæ Metropolitanam Synodo, ac in Mopsuestenæ Ecclesiæ Dyptichis, ex Justiniani Imperatoris jussu prolatis in Mopsuestena Synodo, constanter appellatur Thomas. Porro admirandum est, quod Joannes, dum Meletium è Mopsuestiensis Territorio rogavit ejici, non allegavit legem, quæ Arcadius ac Theodosius, Augusti, non ita pridem confirmarant Imperatoris Gratiani Legem, quæ degradatum, ac inquietum adhuc Episcopum mandat relegari ad centum millia ab illa Civitate, quam inquietat. Nec illam possit ignorasse: Ipsam enim laudat Theodoretus in litteris ad Anatolium Patricium. Ex hoc Joannis Libello etiam discimus, quod Patriarcha Antiochenus omnes omnium suarum Provinciarum Episcopos non dumtaxat debuerit præviè confirmare, sed etiam potuerit propriis manibus consecrare. Videnda est epistola Sancti Innocentii primi Pontificis ad Sanctum Patriarcham Alexandrum.

CAPUT CLXXVII. --265

Epistola, inquit, Deo Amicissimi Episcopi Meletii ad Deo Amicissimum Alexandrum, quam scripsit, postquam militum super-ventu expulsus est.

ET cui priùsquàm tuæ Sanctitati, quæ circa nos geruntur, referri conveniens sit? Sive enim congaudere oportet de his, quæ nobis à Christo donata sunt, sive etiam pro his, quæ residua sunt, orare, ad eam necesse est ut ad Patrem pro cunctis filiorum bona referri. Dignatus est enim nos Dominus Christus orationibus tuæ Sanctitatis incorruptum sibi Ovile usque ad exitum custodire, quod nobis indignis & pro vire

rite commisit, & permisit rursus auferri, quando id bene se habere judicavit. Nec enim quod ejus deserit unquam providentia, etsi ad præsens esse difficile videatur. Et quidem Diabolus ab olim grande habuit prælium contra eum, & nunc illud perturbare omninò per Ministros suos studuit, non solum inimicos armando, sed & ex nobis ipsis ad hoc quosdam Ministros accipiens: Qui & observavit Dominicum diem, & sub uno cunctos ad introeundum contra nos concurrere præparavit.

Dominus autem Christus, qui contra eum semper ejus convertit insidias, & propriis dispensationibus subjicit, & nunc ei inutilem fecit universum contra Ecclesiam impetum, dum nos perturbari non sivit, sed omnem Ecclesiam in sua devotione construxit, ita ut non solum claret malum, sed & civitas tota cum Provincia universa consonam pro fide acciperent voluntatem, ipsis quoque à pietate alienis, id est, Judæis, & hæreticis aliis, non parvo quodam contra Adversarios odio motis, nec circa nos parvum quemdam ostendentibus affectum, dum certè nos latentes sæpius degeremus, ne quiscumque putaret, quod à nobis instigaretur ad hoc. Quod & valde suspecti inimici dexteræ Altissimi non ab Ecclesia nos tantum, sed & à civitate repulerunt, nec usquam juxta eam manere sinentes. Sed hæc quidem à Domino Christo etiam nunc cuncta pro nostra sunt dispensata Humilitate. Nos verò magis majoribus debitis sumus obstricti, quos dignos majoribus fecit, quàm nostræ virtutis est.

Undè modis omnibus defecimus ad solvendum. Quam enim Deo possumus gratiarum actionem reddere, qui nimietate clementiæ sustinere tentamenta pro se & nostram dignatus est Parvitate? Non quo grave aliquid pateremur, quia perfectiora sufferre sumus indigni, sed & Propositum tantummodò haberemus, quod & maximum nimis est ad nos, qui sumus voluntatis omninò despectæ. Sed rogo ut orare digneris, quatenus usque ad finem digni efficiamur gratia Domini Christi, ut sicut ei placet, ita residuum præsentis sæculi transigamus. Dominum meum & sanctissimum Episcopum Acilium plurimum salutamus.

SCHOLIION.

Hæc epistola scripta est è latebris Mopsuesteni Territorii, antequam Meletius à Theodosio Augusto relegaretur in secundam Armeniam. Docet nos quod Meletius ad Comitem Titum verè scripsit omnem Mopsuestiensem Populum sibi fideliter adherere, paratum etiam ad arma. Verum Comitis arma fuerunt validiora. Secundò nos docet, quod usque tunc Acilinus, Barbalissi Ex-Episcopus, Hierapoli manserit apud Alexandrum. Et tunc omninò in Mopsuestensi Ecclesia factum est de Sancti Cyrilli ac scelerati Theodori nominibus, quod apud quintam

Christi. Lupi Opera T. VII.

Synodum habemus in Mopsuestana Synodo: E Sacris defunctorum Episcoporum Dyptichis rasum Theodori, ac ejus in locum inscriptum nomen Sancti Cyrilli. Et è vivorum tabulis rasum est nomen Meletii. Factum est ad firmitatem pacis. Etenim palmaris Articulus, quem factiosi Episcopi in pace averfabantur, erat Sancti Cyrilli communio: Eum censebant Hæresiarcham, ideoque multifaria mortis genera, quam istud contagium malebant admittere. Alter pacis Articulus, quem pari pertinacia illi detestabantur, erat damnatio Nestorii. Et inter præcipua adversus illum fundamenta, hoc ad Comitem Titum scripserat Meletius: *Nec enim cujus sit discipuli nescis*. Agebat de suo Populo, affirmabat esse Theodori, qui Nestorium docuerat Discipulos, ideoque ab hujus amore ac defensione nunquam avellendos. Proindè ad istum Populum circa hæc duo componendum, facta est ista mutatio: Sic enim à Theodori communione divisus est, & compulsus ad Sancto Cyrillo non dumtaxat communicandum, sed etiam ad ejus communionem quotidie in Sacrosancto Sacrificio proficendum.

Aliqua tamen videntur validè ob stare. Primò, quod ista nominum transmutatio fieri non potuerit, nisi ex autoritate, aut saltem ex consensu Patriarchæ Joannis: At verò hic Theodorum constantissimè defendit, & illi à Rabbula inflatum anathema nunquam voluit admittere. Eiusdem animi fuit ejus Nepos ac Successor Dominus. Secundò defuncti nomen è Sacris tabulis radere, est ipsum damnare, ac anathematizare: At verò hæc Meletii ejectio facta est antè inflatum Theodoro per Rabbulam anathema. Tertio, vivus inscribi non poterat in defunctorum tabulis: At verò clarum est Sanctum Cyrillum tunc adhuc vixisse.

Respondeo tertium argumentum esse nullius ponderis. Etenim Sanctus Cyrillus potuit primum inscribi in Vivorum tabulis, postmodo transferri in tabulas Defunctorum. Quod hæc tabula frequenter mutarentur, seu novæ describerentur, demonstrant Acta Mopsuestiensis Synodi. Quapropter ista omnia videntur non simul facta, sed ex aliquo intervallo temporis.

Degradati Meletii nomen fuit statim ejectum. Hoc jubebat degradatio. Et ejus in locum videntur suffectum nomen Sancti Cyrilli viventis. Ob dictam rationem. Istud postmodò translatum ex more est in Defunctorum tabulam. Exinde successit Rabbula ac Melitenensis Acacii in Theodorum Anathema. Et magnus ille ac novus motus Orientalis Ecclesiæ. Nec dubitandum est, quin Mopsuestiensis Populus fuerit inter illos, qui in suis Ecclesiis exclamabant: *Crescat fides Theodori. Ita credimus, sicut Theodorus*. Poterò Meletius tunc exulabat Melitiæ apud Acacium. Nec se continebat. Hinc vario freno debuit comprimi. Ad Mopsuestenorum igitur plenè pacificandam Ecclesiam, possit Acacius, non à Joanne, sed à Theodosio Augusto, qui Theodori anathema confirmarat, impetrasse, ut ejus nomen radere-

tur. Et tunc Sanctus Cyrillus successit, non in solus Meletii, sed insuper in nomen Theodori. Et hinc vides, quam miseris anchoras habent conjecturæ, quas circa ejecti Theodoriani nominis tempus adducit in Dissertatione de quinta Synodo Joannes Garnerius. Hujus Meletii nullam habet notitiam: Censet Thomam proximè successisse Theodoro. Est venia dignus: Quia ignoravit has Cassinensis epistolas.

CAPUT CLXXVIII. --266

Epistola, inquit, Deo Amicissimæ Episcopi Alexandri ad Meletium Deo Amicissimum Episcopum, quam rescripsit ad prefatas litteras post exitum ejus.

Si esset mihi desiderium meum adimplere possibile, literis non erat opus, sed adventus presentia; vel potius juxta Psalmistam, columbæ pennas expeterem, ut veniens requiescerem juxta habitaculum Coronati, & viderem, juxta Prophetam, Sanctitatem tuam sicut in solitudine uvam, aut ut magis propriè dicatur, ut acinum bovi cunctorum totius Ciliciæ Sacerdotum, quem exterminaverunt vulpes, quæ propomodum, secundum veritatem, vineas deleverunt. Non exterminaverunt autem, eo quod benedictio Domini sit in eo. Verè enim presenti in tempore sufficeret tuæ Sanctitatis adpectus adamante nos facere firmiores. Nam si cogitatio tantum tuæ, secundum Domini certamina, Sanctitatis omnibus nos circumdat Domini armis, ut nullo modo emissis variis multimodisque sagittis vertamur in fugam, quomodò non nos omni modo roborasset talis adpectus, qui nos non per verba, sed per res ipsas armaret, & in semetipsum exponeret, quid sit: *Ne desperas in finem?* Intendisti enim, Domine per omnia Deo Amicissime, indeclinabiliter in Authorem fidei, & Consummatorem Jesum, & sunt repositæ tibi coronæ. Non expulsionis tantum, non enim te ad definitum præparasti tormentum, sed claret quod præparatus sis omnia sustinere, Sic contra impietatem parasti temetipsum. Undè & ille, qui donis suis nostros supervincit labores, tuæ Sanctitati coronam justitiæ reddet, circa varietatem tui Propositi passionum, spiritualium munerum Divinitate effulgentem. Certasti enim bonum revera certamen, & cursum consummasti, fidemque servasti. Undè & quod ista consequitur, Deus qui mendax non est, illud tuæ Sanctitati retribuere. In quod hic jam bona conscientia tua intendendo lætatur, & gaudio Sancti Spiritus adimpletur.

Potest autem Sanctitas tua nostram consolari

absentiam attentioribus orationibus, donec donet & nobis per clementiam suam Dominus vestris comitari vestigiis. Certus enim sum veraciter, quod ego intentionem habeo hanc, ut tuam Sanctitatem sequar, & unà eos, qui prius certarunt, & coronati sunt. Pauci quidem, sed apud Deum pretiosi. Melior namque est unus Domini voluntatem faciens decem millibus injustorum. Fruensque sanctis orationibus tuis non desciscam à vestro consortio: Nec à vestra separabit me charitate tribulatio, aut angustia, aut persecutio, aut fames, aut nuditas, aut periculum, aut gladius. Maximè quia Religiositas tua, quæ portum Dei voluntatis obtinuit, majorem circa nos habet curam, tanquam qui adhuc marinis undis obstitimus, & omnimodis malorum spirituum tentamentis nunc quidem tentantium nominis, nunc verò subruere adulationis blandimentis. Undè & talem mihi posui legem, ut fugiam cunctorum, loqui mihi volentium, & adpectum & verba, & ipsam quoque memoriam. Quod non ex propria assumpsi sententia, sed ex Divinis Scripturis edoctus. Nec enim Dominus respondit perverfis, cum judicaretur, sed sicut ovis ad occisionem ductus est, & sicut agnus coram tonsente se sine voce. Non enim quò dicant aliquid, sed quò capiant, colloquutiones & alloquia nobiscum conferre captant. Docemur verò & in veteribus Scriptis, quod Ezechias pius post Rapfacis, Dei Adversarii, voces Magistris militiæ tacere præceperit, nihilque Dei Adversariis responderi. Undè & nos, repellentes eorum colloquia, qui in Ægyptum corde sunt reversi, & qui non solum dicunt, Demus initium, & redeamus in Ægyptum, sileamus, & tantam misericordiam sustineamus à Deo, qualiacumque sæva superinducere adversum nos concessi fuerint amuli. Quæ omnia suscipiamus cum lætitia, & cogitemus, quod sicut Beatus inquit Paulus, non sunt condignæ passionis hujus temporis ad futuram gloriam, quæ revelabitur in eos, qui stigmata Christi, quorum tu dignus effectus, in suo circumferunt corpore. Undè rogo, ut digneris nos per venerabiles litteras tuas juvare ad instantia certamina. Dominus meus Deo amicissimus, & sanctissimus Acilinus, quia tecum coronatur, salutat & complectitur Religiositatem tuam.

SCHOLION.

Hæc epistola docet primo, quod è cunctis Secundæ Ciliciæ Episcopis solus Meletius manserit pertinax adversus pacem. Secundò, quod hac de causa ejectum Alexander crediderit coronatum Martyrem. Per Coronatum omninò ipsum intelligit. Hinc dicit de ejectione Acilino: *Quia tecum coronatur.* Tertio, nos docet veram Christianæ Gratiæ efficaciam: *Intendisti indeclinabiliter in Authorem fidei.* Donis suis nostros supervincit labores. Nec à vestra separabit me Charitate tribu-

tribulatio, aut angustia &c. Ex quibus vides istas Sancti Augustini Phrases fuisse semper communes, etiam Orientali Ecclesiæ.

CAPUT CLXXIX. --267

Interpretatio, inquit, Præcepti Magistri Militum Dionysii, quam scripsit ad Clarissimum Judicem secundæ Ciliciæ.

Divina autoritas per annotationem terribilem Meletium, quondam Mopsuestenæ civitatis Episcopum, in Melitina degere Armeniæ Provincia civitate præcepit. Susceptis igitur præceptionibus nostris, lectis verò & Divinis Responsis, quæ in missis præfulgent, observare debes quæ ab Immortali sancita sunt Vertice, utens militari solatio ad iter idem, si tale solatium necessarium fortè perspexeris, admonendo utique nostrum Vicarium, ut competens solatium deputetur, ad quem de hac parte scripsimus. Quamvis competenter sufficere Civiles Ordines arbitremur.

SCHOLION.

Hæc Epistola, seu præceptum ostendit preces, quas adversus latitantem in Mopsuestensi Parochia, ac isthic turbida molientem Meletium Patriarcha Joannes fecerat, fuisse exauditas ab Augusto Theodosio. Porro ille relegatus est Meletinam, custodiendus ab Acacio isthic Episcopo, constantissimo defensore in pace ac Ephesino Concilii. Divina id fecit providentia, quod Meletius illic propriis oculis ac auribus audiret & videret suum Theodorum anathematizari. At an ipse quosdam isthic anathemati recalcitrantes Episcopos non accenderit aut foverit, novit Divina Sapiencia. Porro prima autoritas, Divina Responsa, immortalis Vertex, aliaque id genus sunt Romani Augustæ Majestatis tituli, adversus quos aliquando non defuit murmuratio. Nec sine rationibus. Olent enim paganam superbiam, quæ Augustos Principes dementabat in Deos. *Annotationis terribilis est modica per propriam Principis manum signata Scheda, qualem Theodoro misit ipse Theodosius, dum ipsum intra Cyrensem Civitatem circumscripsit exilio.* Erat executorium prioris Sacre comonitorium.

CAPUT CLXXX. --268

Domino meo Deo Amicissimo, & Sanctissimo, inquit, Patri Alexandro Episcopo Titus.

Quemadmodum Sanctitatem tuam semper peculiari amore dilexerimus, & magnopere obsequi ei fategerimus, arbitramur & ipsam clarè nosse rebus ex ipsis. Quia igitur & nunc ex eadem voluntate detinemur, & secundum Christum Religiositatem tuam egregiam desideramus existere, dignare, sanctissime Heladne, vel nunc, cum susceperis litteras nostras, communicare Sancto Catholicoque Concilio, secundum Divinas & adorabiles litteras. Nam & sanctissimus Theodoretus, & sanctissimus Helladius, & alii, qui ad modicum voluerunt separare seipsum ab hoc Sancto Concilio, agnoscentes quod est inrecusabile, & quod est impossibile, & quod placitum Deo, & quia universali Synodo oporteat obedire, & Imperialibus Sanctionibus, à discordia quidem recesserunt, communicarunt autem Sanctæ & Catholicæ Synodo. Hoc autem facere tuam Sanctitatem præ omnibus oportebat, quæ manifestè novit res, & tempore est provecta. Rogamus igitur, ne despicias precatorias presentes litteras nostras, nec des locum Diabolo, volenti discordias contra sanctam substantialemque immittere Trinitatem; sed ut conculces aculeos ejus, & concordiam Synodi Sanctæ recipias. Nam si post has litteras meas Sanctitas tua in dilatione persistit, eisque communicare noluerit, claret quod non sit de cætero necessarium Divinis litteris. Utique apertè præcipiunt, ut hi qui Sanctæ Synodo communicare noluerint, in exilium à sanctis Ecclesiis repellantur.

SCHOLION.

Hæc Epistola est plena reverentiæ erga Alexandrum. Erat enim Episcopus senex doctus, & per omnia venerabilis. Hinc ipsum Joannes Patriarcha non primum, sed inter postremos jussit ejici. Speravit aliorum exemplo terrendum & corrigendum. Hinc ad ipsum Comes misit has suas humanissimas, ac simul divinas ac adorabiles litteras. Credo fuisse illas, quas Joannes speciatim contra Alexandrum, Helladium ac Theodoretum impetrarat. Hinc Titus horum exemplo conatur istum inflectere. Præsens item Epistola ostendit Titum Comitem fuisse virum non parvo fructu Christianum.

CAPUT CLXXXI. --269

Domino, inquit, meo sanctissimo, & Deo Amicissimo Patri Episcopo Alexandro Dionysius.

Divina & immortalis Veritas pacem desiderat, adhibet verò plurimam curam, & suæ Pietati decentem circa rectæ Fidei cultum. Scientes igitur intentionem pii Principis nostri, prius per has litteras nostras tuam Religiositatem duximus salutandam, & adhortandam, ut quæ decent faciat: Inter hæc verò & illud est, ut communicet Sanctitas tua Deo amicissimo Episcopo Joanni. Hæc namque causa pacis erit omnibus sanctis Ecclesiis. Nec enim volumus Ecclesias amplius perturbari, & animas imperitorum perverti, quid faciant nescientes, dum perturbatio detinet vos, qui pacem præteritis universis. Dignare igitur, tantum memor & amicitiarum nostrarum & adhortationis, omnem tristitiam deponere, & convenire in idem Religiosissimo Viro: Ne cogamur Divina & Imperialia Constituta executioni mandare. Salvam Religiositatem tuam, & orantem pro nobis salver omnium Deus, Domine sanctissime Pater. Ignoscere mihi habet Religiositas tua, si quid facere compellendus sum, Divinam formulam sequens, si huic Epistolæ consentire nolueris.

SCHOLION.

Hæc Epistola ostendit Alexandrum fuisse virum summæ Authoritatis & famæ. Hinc enim non solus Comes & Vicarius Titus, sed etiam ipse Magister Militum Dionysius, antequam ad executionem procederet, illum duxit monendum cum grandi reverentia.

CAPUT CLXXXII. --270

Epistola, inquit, Deo Amicissimi Episcopi Alexandri, quam rescripsit ad litteras superscriptas, in causa eadem suum demonstrans Propositum.

Benevolentia quidem circa meam Vilitatem retributiones clemens Deus præter vestrae Clementia. De causa verò, quæ vertitur, quoniam nostræ vitæ caput est pietas, coram terribili Tribunali Christi omnem reservo satisfactionem. Ut verò etiam Magnitudini vestrae in bre-

vi respondeam, indico quod ille, qui nunc contra nos quatuor Imperiales has litteras clementer obtinuit, & ante Ephesum, & in Epheso, & post Ephesum hæreticum sciebat Ægyptium. Quod manifestè cognoscere licet ex litteris ejus, quæ usque nunc apud plurimos salvæ sunt. Postquam verò suscepit Hypomnesticum per Admirandissimum Aristolaum, ut & Cyrillo communicaret, & Nestorium deponeret, & anathematizaret ejus doctrinam, dum sit Orthodoxa, sicut ipse per plura Scripta confessus est, cedens Hypomnastici minis, fecit universa. Et nunc adversum nos usque ad sanguinem pugnat, eò quod parati simus per virtutem Dei contra Cyrilli hæresim repugnare usque in finem, & orthodoxam fidem absque permissione servare, non in eundo communionem, neque cum hæretico, neque cum communicantibus ei. Habemus namque præ oculis illam terribilem vocem Domini Christi, quæ per Apostolum Gentium Paulum dicta est: *Quoniam si nos, aut Angelus de celo evangelizaverit vobis præter id, quod evangelizavimus, anathema sit.* Undè quæso, ut quando tibi placuerit illam persecutionis, quæ contra nos lata est, formam promulgare, mihi vestra jubeat Magnitudo, ut sub silentio & absque strepitu abeam, & hoc modo, quæ sancita sunt, impleam. Quando enim de pietate proponitur, obedire oportet Deo potius quam hominibus.

SCHOLION.

Hæc epistola ostendit finalem Alexandri contumaciam, fundatam in consuetis contra Sanctum Cyrillum ac Patriarcham Joannem querimoniis. Ostendit impetratam à Joanne specialem sacram fuisse contra quatuor, non dumtaxat contra tres memoratos Episcopos. Existimo quartum fuisse Meletium. Epistola item ostendit Alexandrum fuisse similem Moabitibus, quorum superbia fuit major eorum viribus. Hinc enim, qui tanta de mille mortibus toties jactarat, jam in extremo supplicat non palam ejici, sed sub silentio, ac sine strepitu dimitti.

CAPUT

CAPUT CLXXXIII. --271

Præceptum, inquit, Gloriosissimi loci Servatoris Titi ad Clarissimum Lybianum Euphratesiæ judicem.

Flavius Titus, Gloriosissimus Comes Devotissimorum Domesticorum, implens locum Magistri militiae Porfestatis, Flavio Lybiano, Clarissimo Præsidi Euphratesiæ Provinciae.

Divinissimi Principes nostri, ut hi qui non assentiant Deo amicissimo Episcopo Joanni, perturbant autem sanctas Ecclesias, dum pacem renuntiant Orbis, à locis propriis amoveri, propria lege præceperunt, sicut & veneratio adorabilem, præfulgentiumque litterarum manifestius edocebit. Quia igitur Alexander Hieropolitanus Episcopus à forte Reverendissimorum Episcoporum semetipsum fecit alienum, nec enim patitur præfato Archi-Episcopo in Divinis communicare Mysteriis, curet Charitas tua, hac autoritate suscepta, eundem Alexandrum, si in Proposito ipso persistit, loco proprio amovere, eumque in ejus loco suscipere, quem sanctorum Episcoporum Synodus probaverit ordinandum. Si verò id tuam virtutem, quod non arbitramur, excedit, dum Devotissimi milites in ea constituti sint civitate, uteris eorum solatio. Etenim quæ oportet ad ipsos quoque direximus, ut cum deliberatione communi nostra Præcepta festinetis implere. Si verò & majori opus est manu, aut si hæc res & nostram præsentiam postulerit, sufficies continuo indicare. Nam dum id clarè constiterit, Divinis Præceptionibus ministrantes cum sufficienti solatio continuo veniamus. Quò autem Tu mox ad præfatam civitatem vadas, & nostra Præcepta implere festines, Hypatium specialiter deputari præcepimus, cui & Mandata dedimus, ut non solum Te cogat nostris Præceptionibus obedire, sed & de tua nos præsumptione, si ita contigerit, nosse faciat. Ultio enim contra neglectum tuum competens consequetur.

SCHOLION.

Hæc epistola est executoria Sacrae adversus Alexandrum Justionis. Et docet plura. Primò, quod Alexander fuerit tantæ opinionis ut Provincie Præsides Lybianus videatur ipsum timuisse, aut cum ipso convenisse: Hinc Titus Comes cum hisce litteris legavit Hypatium, qui

Lybianum ad exequendum cogeret. Et graves minas addidit. Secundò, quod degradati Alexandri Successor debuerit non per solum Patriarcham Joannem suffici, sed eligi per omnes Provincie Episcopos. Quod nempe esset Metropolitanæ. An illic etiam Provinciales Episcopi non à solo Clero ac Populo, sed etiam à cunctis istius Provincie Collegis eligerentur, est alibi discutiendum. Tertio, quod Provincie istius Præsides Hierapoli non resideret. Residebat Samosata. Hæc enim olim fuerat Metropolis. Porro Augusta Euphratesia Provincia olim vocabatur Comagena. Postmodo ab alluente nobilissimo flumine dicta est Euphratesia. Cæsar Augustus, dum Armeniam cum signis Marco Crasso ereptis recuperavit, & suum nomen addidit, appellans Augustam.

CAPUT CLXXXIV. --272

Relatio, inquit, Lybiani Euphratesiæ Judicis ad Magnificentissimum Vicarium Titum.

Præceptum Magnificentie vestrae decimo septimo kalendas Maii per Hypatium, qui est ex ordine Magistri militiae, nostræ est redditum Parvitati, cui Divinae & adorabiles litteræ præfulgebant, jubens Reverendissimum & Deo Amicissimum Alexandrum, Hieropolitanum Episcopum, aut communicatorem Sanctæ Synodi fieri, aut ab Episcopatu quiescere. Insinuò igitur, quod suam prædictus, quæ in se est, opere declaraverit voluntatem, & Hierapolim dereliquerit, Episcopatum tenere minimè delectatus, Domini magnificentissimi, & per cuncta Sanctissimi.

SCHOLION.

Hæc Relatio nos lucidè docet horum omnium tempus. Hæc enim omnia facta sunt sub Episcopatu Sancti Procli. At verò Sanctus Proclus est anno istius sæculi trigesimo quarto pridie Idus Apriles, factus Episcopus; ideoque Titus Comes Mandatum, quo Alexandrum Metropolitanam jussit extrudi, dedit anno sequenti sub exordium Aprilis, & Hypatius illud Lybiano Præsidi in manus tradidit die decima quinta ejusdem mensis. Et statim post facta est executio. Et quoniam Alexander fuit ultimus inter omnes expulsus, aliorum expulsio non est penitus ignoti temporis. Eodem anno, die tertia Augusti, Theodosius Imperator cunctos Nestorii libros damnavit ad ignem, & ipsum deportavit Oasin. Exinde quidam Theodori Mopsuestensis

is libros transfulerunt in varias linguas, & sic evenerunt cuncti motus abunde descripti in superioribus.

CAPUT CLXXXV. --273

Relatio, inquit, secunda Euphratesis Judicis, qui perturbationem civitatis agnoscens propter exitum Sanctissimi Episcopi Alexandri factam, direxit Magnificentissimo Comiti Orientis, transmittens & Populi acclamationes, tam ad se, quam ad Magnificentissimum Comitem Titum factas, & ad ipsum quoque Antiochiæ Praesulem.

Herapolis & devotioni serviens, & pio desiderio stimulata, Divino quidem motui cessit, & Præcepto Magnifico gemens. Nunc verò expetit misericordiam, qua diligatur ejus desiderium, expansa super Alexandro sene, & Iustus quidem suscitans per plateas, inundans autem lachrymis solum, & ferè in ipsam jam Divinitatem quid ausa præsumere. Nec enim consuetas actiones exhibet gratularum. Et recessit claudens sanctas Ecclesias, & tale quid agens, quale cui veniam competat impartiri. Quoniam percutiente conscientia vel quid perpetrent nesciunt, anhelantes defectum, ne illum, quem valde complectuntur, amittant. Hoc quidem per Puffillitatem meam pervenit ad finem. Nam Sacra quidem loca referata sunt, & consueta complentur. Quod autem reliquum fuit, petitiones sub conjuratione depositas inspexi omnium, qui boni videntur, & qui pro Patre precantur, ac supplicent ut ab illo pascantur, qui eos à pueris Magister mitissimus educavit. Eidem namque nec vitam se vivere arbitrantur, nisi super eos Episcopatum Deo Amicissimus Alexander teneat, cujus vitam quidem mirantur, obstupescentes Sacerdotum pietatem, & pietatis pondus diligentes, & doctrinas justitiæ suis circumferentes in linguis, colligentesque cuncta, quæ multa sunt, ad roborandum sui amoris ardorem; Adjicientesque præfatis, quod ante tempus suum de hac vita recedant, & nisi efficiatur quod petere instant, in semetipsos mali aliquid perpetrabunt, pueri simul ac senes, mulieres ac virgines, & omnes maturatione ac senilis ætatis, si defuerit adhuc ad sanctæ Ecclesiæ præsidendum, qui eam est habere sortitus, dum necdum quieverit lege naturæ. Dum tuæ interit Magnitudinis, cujus operis est, quidquid illud mali sit, discutere à Subiectis, & ea, quæ plena sunt tristitiæ ac difficultatis, abigere, & pacem lætitiæque civitatibus introferre, ea quæ subseuta sunt indicavi, ut quidquid stete-

rit, fiat. Cæterum dum pridem talia facere institissent, Reverendissimus Alexander Relationem fieri non permittit, Domine Admirandissime & Magnificentissime. Oro Deum, ut tu, Domine mi, incolomis & per omnia felix temporibus longis perdures, communis Salyator, & beneficiorum Præstitor.

SCHOLIION.

Hæc Epistola denuò ostendit Alexandrum fuisse magni nominis Episcopum. Hinc Populus & per acclamationes, & per duras contradictiones, & per cessationes à Divinis in ipsum demonstrat tantum affectum. Harum acclamationum originem exponit in Misopogone Imperator Julianus. Hic nunquam, aut rarissime Theatra, frequentissime Deorum Tempa adibat, ideoque Antiochenæ civitatis fidelem populum induxit adversus hæc murmurantem. *Venit in Tempa, non Agrestis tua causa populus, immo etiam Magistratus complures in Tempa confluunt, & accipiunt cum plausu & clamore magnificè in Templis, ut in Theatris.* Et ipse respondet: *Vos raro in Tempa Deorum causa convenitis, & cum mea causa venistis, omnia miscetis & turbatis. Decibat enim bonos ac modestos viros, cum silentio precantes, bona à Deo petere.* Antiocheni murmurabant, quod Julianus Theatra non adiret, ideoque ipsi acclamare non possent; Et quod ad ipsi acclamandum cogerentur Tempa adire, & isthic acclamando agere contra morem. Et ipse eos arguit, quod Tempa suis clamoribus profanarent. Ex quibus discimus, quod Populares acclamationes à Theatris duxerint originem. Hinc pervenerunt ad Senatium, ad Episcopales Synodos, ad Ecclesias, ad quemvis locum. Eis varia maledicentia convitia admiscere, est antiqua in Romano Imperio petulantia. Hinc igitur etiam Hierapolitanus Populus coniecit plura in Comitem Titum, ac Joannem Patriarcham. Hinc Præses Lybianus ejus pro ejecto Alexandro deprecationem nec ad hunc, nec ad illum retulit, sed ad Comitem Orientis.

CAPUT CLXXXVI. --274

His Irenæus illa subiecit. Ideò posuimus, ne quis miretur, cur hic voces Populi minime scripserit.

Manifestat quidem Relatio illius Provinciæ Judicis illam plurimam civitatis lamentationem, quin immò & confusionem, quam pro reparatione illius Deo Amicissimi Præ-

Grex Christum diligens sustulit. Multò amplius verò ea, quæ ab universa Multitudine acclamata sunt, circa eum quanto affectu constringerentur, ostendunt, desiderii æquitatem, & orbitatis amaritudinem, & angustiae rationem. Et si superfluum duxerimus easdem voces adscribere, quippe ut nimis plurimas existentes, & contra aliquos blasphemias valde multiplices continentes. Unde & bonus Joannes omnino formidans, atque eos, qui his usi sunt, metuens, has protulit voces, & per hanc allocutionem scriptam eis consolationem, seu potius deceptionem obtulit.

SCHOLIION.

Hoc Irenæi Scholion demonstrat Clamatas ab Hierapolitano Populo in Joannem Patriarcham & Comitem Titum fuisse omnino sedisimas. Hinc ipsas, non solum Lybianus Præses, sed ipse etiam Irenæus, licet similibus amantissimus, erubuit Chartis indere. Nec mirum. Clamabantur enim à Populo, qui unanimi conjuratione, volebat violentis manibus semetipsum invadere. Horrenda furiositas. Palam Diabolica. Nam talem nec apud Donatistas legimus.

CAPUT CLXXXVII. --276

Hypomnesticum Deo Amicissimo Clero Hierapolitano, & Christi Amatoribus Plebibus, ab Joanne.

Audivi supplicationem vestram, quam per acclamationes in Ecclesia fecistis ad nos, & Magnificentissimum & Gloriosissimum Comitem Dominum Titum. Et ego ipse hæc eadem opere provenire oro vobiscum. Cognovistis enim procul dubio propositum nostrum, quia nihilominus ad illum suavem hominem deprecandum, pro quo ipsi rogastis, ut vanæ suæ phantasiæ præferret Ecclesiasticam pacem, quam totus Orbis cum pietate amplectitur. Sed quod patitur, quia sic aversus est ab omni medicamine, ut nec colloqui cum Dei Sacerdotibus sustineret, neque ullatenus ad eorum virorum veniret affatus, quorum precibus Mundus ipse salvatur. Eligens enim optimos Deo Amicissimorum Episcoporum sæpius destinavi, qui eum commovere potuissent, ne infestaret Ecclesiasticam pacem, quam Mundo Deus inopinatè largitus est; ille verò ex arrogantia, & ea, qua detinetur, obstinatione aures obsurdans inexorabilis perstitit. Quin immo permansit mala sibi met coaccervans, dum nos ab hac viri malevolentia sumus infontes, & nunc

ad satisfactionem vestram, & ut possit videre Amatrix Christi Ecclesiæ vestra, quod non occasione captata quasi contristantem adversum nos, & tantas nobis contumelias ingerentem, quantas ipsum decebat inferre, dum nos per gratiam Dei nihil læderemus, ex eis à sua illum removerim Ecclesiæ; sed quia nobis inobediens existit, volentibus ut nostrum fieret membrum, & Ecclesiæ vestra toti communicare demonstraretur Ecclesiæ. Unde circa eum cuncta servavimus, quæ ad remedium pertinebant. Sed & nunc quæ nobis sufficere dignum est peragentes, spondemus, quia si possibile fuerit, ut correctione respiciens deponat superbiam pristinam, parati sumus excipere, & ad vos cum nostra atque illius festivitate remittere. Si autem jam semel statuit præcipitare seipsum ad communionis quidem læsionem, perditionem verò animæ suæ, nos quidem & Deo & hominibus satisfecimus; vos vero, quod vobis ipsis expedit, quæso, perquirite.

Erubescant jam veritatis inimici, qui credentes præfatis sub nomine Theodoretis Epistolis, eum Nestorianæ impietatis volunt criminari fautorem, cui tale testimonium præbet Joannes Archi-Episcopus, nimium cunctis Nestoriani erroris fautoribus inimicus. Sicut ipsi quoque apertissime clamant, dum contra obstinationem pertinaciamque Alexandri veraciter dicit. *Ut nec colloqui cum Dei Sacerdotibus sustineret, neque ullatenus ad illorum virorum veniret affatus, quorum precibus Mundus ipse salvatur. Eligens enim optimos Deo Amicissimorum Episcoporum ad eum sæpius destinavi, qui eum commovere potuissent, ne infestaret seu violaret Ecclesiasticam pacem, quam Mundo Deus inopinatè largitus est.* Quod per nullum Episcoporum fecisse, nisi per Theodoretum & Andream, sicut ex superioribus claret, poterit inveniri. Ex his verò & illud verum roboratur, quod à nobis intentio Theodoretis integerrime comprehensa sit.

SCHOLION.

HOc Hypomnesticum, seu epistola docet primò, quod præfata curiositas non solum Hieropolitanum Populum, sed etiam Clerum invaserit. Secundò, quod contumeliosæ exclamationes sint factæ in Ecclesia. Nempe adversum isthuc publicatas, quæ Alexandrum mandabant extrudi, Joannis Patriarchæ, & Comitit Titit litteras. Tertio, quod hanc pacem Dominus Deus sit inopinatè largitus Ecclesiæ. Et ita palam est. Nata enim inter Cyrillum & Joannem, ipsorumque Dioceses Discordia tantas undequaque vomebat flammâs, ut nunquam viderentur extinguendæ. Hæc Epistola quartò ostendit ineffabilem Joannis Patriarchæ prudentiam ac patientiam. Etenim præfatas exclamationes scribit non adversum se, aut Comitem Titum contumelias, sed fuisse factas ad se & ad illum præces. Et Alexandrum appellat suavem virum. Et illi dummodo Ecclesiæ pacem admittat, promittit reditum. Hac animi sui moderatione conatur istam componere Ecclesiam. Attamen in transitu non prætermittit queri de contumeliis. Adjectum Scholion rectè ostendit Theodoretum fuisse inter electissimos totius istius Diocesis Episcopos. Item ostendit Samofatensem Andream tunc fuisse adhuc superstitem.

CAPUT CLXXXVIII. --277

Interpretatio, inquit, Sacra, quæ promulgata est Magnificentissimis & Gloriosissimis Præfatis de exilio in Petram Magnificentissimi Comitit Irenæi.

DAnnato Principe portentuosæ culturæ Nestorio, justum est, ut impiæ ejus culturæ participes sentiant validissimam pœnam. Ob hoc Irenæum, qui maledictum Nestorii cultum non solum secutus est, sed & instituit, & studuit multas cum eo Provincias, eò quod ipse tali culturæ præstet, evertere, nudatum cunctis dignitatibus, & insuper ipsa propria facultate; & Photium verò, eisdem impietatibus implicatum, adæquè facultate nudatum, quæ & in publicam proficiet rationem, in Petris exiliari decrevimus, ut paupertate perpetua & locorum solitudine crucientur, Ildore Pater honorandissime. Gloriosa igitur atque Magnifica Autoritas tua huic nostro Decreto pragmatico competenter obediet, deputato sufficienti solatio, ut ad præfatum exilii tramitem præfati Religionis nostræ violatores abigantur.

SCHOLION.

HOc exilii Decretum est manifestè latum in Irenæum adhuc Laicum. Etenim nullam Episcopatus malè adepti, nullam facit degradationis memoriam. Proindè latum est statim post confirmatam Nestorii damnationem, & per Principem confirmata Acta Ephesini Concilii. Tunc innotuerunt Irenæi facinora: Innotuit, quod non dumtaxat Nestorianæ perfidiæ Sectator esset sed etiam Author. Videtur fuisse Syrus, & habitasse apud Antiochiam, atque ita isthuc unà cum Nestorio adhuc Presbytero fabricasse Hæresim. Etiam innotuit, quod unà cum Nestorio Episcopo studisset unitas Provincias inficere ac evertere. Utiq; apud Ephesum. Isthuc enim multarum Provinciarum Episcopos stabilivit partim in Hæresi, partim in Factione Nestorii. Et hinc idem est, cum Nestorio, fortitus exilium. Nempe in Petras Arabiæ. Et illius executio fuit demandata eidem Orientis Præfeto Ildoro. Nec solummodo relegatus fuit, sed insuper exutus cunctis fortunis; transcriptis in Fiscum. Quis fuerit adjunctus illi Photius, non possum certò asserere. Possit fuisse Constantinopolitanæ Ecclesiæ Presbyter, una cum Anastasio Presbytero Legatus à Nestorio in Lydiam, ac alias Asiaticæ Diocesis Provincias, ad isthuc seminandum sceleratum Mopsuesticæ Theodori Symbolum. Attamen plura dissuadent. Primò, quod hic proscriptus Photius fuerit vir opulentus: Quod rarò tunc cadebat in Clericum. Deinde, quod ejus opes non in Ecclesiam transferantur, sed in Rempublicam. Tertio, quod nulla etiam fiat mentio de ipsius Presbyteratu, aut degradatione.

CAPUT CLXXXIX. --278

Interpretatio, inquit, præfati Præcepti.

QUæ sint, quæ de Irenæo & Photio sunt sancita à Divino & Immortali Veritice, præfulgens Divinarum litterarum tenor ostendit. Magnificentia igitur tua his, quæ sunt decreta Divinitus, absque mora obediens, ad loca, in quæ iussi sunt duci, cum competentis solatio præparet Veredos duos cum duobus Parippis, Oresti & Stephano, qui singulariter directi sunt ad peragenda quæ Divinitus decreta sunt, quæque nostris præceptionibus continentur, coadjuvantibus eos ex Syria, tam Regionum judicibus, quam Provinciarum quarumque Ordinibus: Insuper & Defensoribus, & reliquo solatio vel auxilio, & Decurionibus vel Curialibus.

SCO.

SCHOLION.

HOc est præceptum, quo Præfetus Ildorus præcedentem Sanctionem jussit per nescio, quem Magnificentissimum Dominum mitti in executionem. Et vides hic Veredum distingui & Parippum. Horum discrimen exhibet Lexicon Juridicum Simonis Scharidii: Ver. Veredi, & Parippus. De his varia est apud antiquos mentio. In Theodosiano Codice sub titulo *de publico cursu exstat*, Imperatoris Juliani Lex: *Parippum eum videri & habendum esse, qui usurpato uno vel duobus Veredis, quos solos Evectio continebit, alterum, tertiumve extra Ordinem commoveat*. Et Imperatores Valentinianus & Valens in lege ad Volusianum Urbis Præfatum: *Parippum vel Avectarium nullus accipiat, nisi cum nostræ Severitatis arbitrio Magister Officiorum textu Evectionis addiderit*. Et hujusmodi Evectio erat adeò honorifica, ut dari non posset, nisi per ipsum Principem. Et hinc videmus Irenæum fuisse cum honore relegatum. Ei enim datus fuit Veredus cum Parippo. Et adjunctus famulus. Etiam Photio. Et hinc videtur nullatenus fuisse præfatus ille Nestorii Presbyter.

At ecce dum Irenæus per Syriam transit, moritur Cyrus Tyriorum Episcopus, primæ Phœnicæ Metropolitæ, atque ita eligitur à Tyriis in suum Antifitem, & à Theodoro consecratur. Quorum arte aut studio processerit hæc electio, ignoro. Interim Theodosius Augustus acquievit, atque ita Irenæus evasit istud exilium. Nec mirum. Etenim perpetua Romani Imperii consuetudo, & Catholicæ Ecclesiæ disciplina, non solis exilii, sed & Capitalis supplicii, imò & lætæ Majestatis, etiam ob perduellionem, reis permiserunt quamcumque pœnam permutari in Ecclesiasticam Tonfuram: Monachalem, Clericalem aut etiam Episcopalem. Plura sunt istiusmodi exempla. Etenim in Chronico scribit Victor Tomionensis Episcopus: *Avitus, vir totus simplicitatis in Galliis Imperium sumit, Ricimirus Patricius Avitum superat, cujus innocentia parcens, Placentie Civitatis Episcopum fecit*. Ita scribit ad Consulatum Joannis & Varami. Et ad Consulatum Rustionis: *Joannes, qui & ante Justum ad Imperium erat electus, Heracleæ Thraciæ Episcopus ordinatur*. Et Theodorus Lector in primo Collectaneorum libro: *Marcellanus Zenonis congener, adversus illum conspiravit. Acri igitur prælio inter Zenonem & Marcellanum conferto, Marcellanus longè superior evasit. Et cunctos, qui à partibus Zenonis stabant, in fugam versos, intra Palatium obsessit, Romulo & Procopio, ejus fratribus ipsum adjuvantibus. Postmodò verò capti sunt, cum in Balneo Zeuzippi lavarent. Et Marcellanum quidem Zenonem in Presbyterium ordinari jussit*. Ista enim Ordinatio faciebat inhabilem ad Imperium, imò & ad omnem usum gladii: Ponebat Principem extra omne periculum. Hinc igitur & Theodosius concessit in ordinationem Irenæi.

CAPUT CXC. --279

Quanti, inquit, à sanctis Ecclesiis exierunt, nolentes suam conscientiam vulnerare, neque acquiescere Factis Cyrilli, seu ejus sustinere communionem.

I.

ALEXANDER Episcopus Hierapolis Euphratesiæ, qui & exiliatus est in Famothin, Ægypti metallum.

II.

ABBIBUS Dolichii, quo ejecto ab Ecclesia alter ordinatus est à Joanne.

III.

DOROTHEUS Marciano-Politanus, Metropolitanus Mœsiæ. Iste ejectus, exiliatus est in Cæsarea Cappadociæ.

IV. & V.

VALEANIUS, & Eudocius Mœsiæ, qui sub eodem Dorotheo existentes ultrò ab Ecclesiis recesserunt.

VI.

MELETIUS Mopsuestenus secundæ Ciliciæ. Hic exiliatus in Melitina Armeniæ civitate defunctus est, multa millia passus ab Acacio ejus Ecclesiæ Præsule.

VII.

ZENOBIUS Episcopus Zephyrii, primæ Ciliciæ, qui ultrò quidem reliquit Ecclesiam, post hæc verò in Tiberiadem relegatus est. Sed & indè fugatus, dum se hunc ipsum denunciasset existere.

VIII.

EUTHERIUS Episcopus Thyanensium, Metropolitanus Cappadociæ secundæ, qui ab Ecclesia ejectus, relegatus est quidem Schytopolim. Similiter & indè fugatus, in Tyro defunctus est.

IX.

ANASTASIUS Tenedi, qui ultrò cessit Ecclesia, & eos, qui erant per exilia, circumcirca iniens, ita defunctus est.

X.

PAUSIANUS Hypatæ, qui & ultrò cessit Ecclesiæ.

XI.

BASILIIUS Metropolitanus non acquievit:
Qui

Adri. Nori
Marianus
Abryti supra
pag. 73. Sed hic
accessit ad
Synodum:
nam legitur
To. 4.
C6c. pag. 913.
in
Conciliis
&c.

Qui multa millia passus non acquievit, ut cum reliquis eum, qui non deliquerat, condemnaret.

XII.

JULIANUS Metropolitanus Sardicenis, qui & ipse se infontem à fraterna punitione servans, ad multa millia periculorum pervenire prælegit.

XIII.

THEOSEBIUS Episcopus Cii, qui erubescens eum ejicere habentibus potestatem, in sua est defunctus Ecclesia. Nec tamen Nestorii deponitioni consensit. Nec communicare ullatenus pertulit his, qui Cyrillo adjuncti sunt.

XIV.

Adn. Nor.
Sub sce-
næo Epi-
scopo Hæ-
retico.

ACILINUS Barbalissi, Euphratesis. Hic à Castro quidem fugatus est, dum communicare Antiocheno non acquiesceret; post hæc autem communicavit quidem, non tamen & Homicidio assensit.

XV.

MAXIMINUS Demetriadis Theffaliæ, qui mox seipsum post factam in Nestorio iniquitatem ab Ecclesia separavit.

S C H O L I O N .

HOc Caput est summi ponderis. Revelat & docet res huc usque pœnitens incognitas. Primò, quod Sancti Cyrilli judicium, quo quatuor Metropolitae à pace excluderant, non habuerit effectum in omnibus. Etenim Helladius Tharsensis fuit admittens in pacem, & permansit Episcopus. Nempe ob suam Romanam appellationem, & Romanum Rescriptum, quo Xistus Tertius Pontifex non solum istud Sancti Cyrilli, nec solum Constantinopolitani Concilii, sed etiam Ephesini Concilii Decretum circumduxerat. Ex quo lucidissimè patet, quod Orientalis Ecclesia semper constantissimè crediderit Generalium Synodorum sancita subesse Romano Pontifici, ideoque hunc esse omnibus istis superiorem. Dorotheus & Eutherus manserunt pertinaces, ideoque & perierunt cum perditionis filio. At quid factum est de Himerio? Etenim de ejus pertinacia ac exilio nulla hic est memoria. Nulla item de ejus conversione. An forsitan ante hæc omnia fuerit mortuus, ignoro. Quidquid sit, Nicomedensis Eunomius adfuit Chalcedonenfi Concilio.

Hoc Caput secundo docet, quod plures alii fuerint à pace exclusi. Porro Hierapolitanus Alexander Dux totius pertinaciæ, in Egyptum, Marcianopolitanus Dorotheus in Cappadociæ Metropolim, Mopsuestensis Meletius fuit relegatus Melitinam: Nempe, ut firmè custodiren-

tur a Sancto Cyrillo, Firmo, & Acacio, istis Episcopis. Multa millia, quæ Meletius dicitur ab Acacio passus, haud dubiè passus est propter petulantiam: Forsan paratam adversus anathema, quod Acacius Theodoro Mopsuestensi infligit, ac ejus dogmatibus. Etenim præfens Relegatorum Catalogus uti & Capitis titulus est Irenæi opus, ideoque mirandum non est quod Sanctum Cyrillum ac ejus communionem disternis laceret, hos autem Schismaticos ornet encomiis. Memoratus hic Basilius fuit Larissæ Episcopus, Metropolita Theffaliæ. In sua Illyriciana Diocesi habuit consortes Julianum Sardicensem cum ipso Demetriadis Episcopo. Erroris & pertinaciæ istis originem ignoro. Opinor provenisse ex eo, quod Orientales Illyrici Antifites tunc non raro adirent solemnes Synaxes Constantinopolitani Episcopi, & Synodos. Ita illi virus è Nestorio hauserant. Hinc non sine causis Apostolica Sedes improbavit istos accessus, ideoque istis posuit suum Vicarium. Quidquid sit, hoc tempore Saturninus, quem à Maximiano Constantinopolitano consecratum Marcianopolitanus Populus bis abjecerat, tandem accepit pacificam possessionem istius Ecclesiæ. Alexandro Panolbius, Panolbio Joannes, Joanni successit Stephanus, qui adfuit Chalcedonenfi Concilio.

CAPUT CXCI. ---280

Lex quæ contra Nestorium proposita est.

Imperatores, Cæsares, Theodosius & Valentinianus, Victores, Triumphatores, Maximi, semper Augusti. Debata à nobis Piissimæ Religionis cultura. Et cætera, quæ posita sunt priùs, quibus jubetur ut Nestorii vindices vocentur Simoniani, ut libri ejus urantur, ut nufquam talibus liceat convenire, ut proferantur qui eis locum conveniendi ubicumque præbuerit. Quod hic ponitur ab Irenæo.

S C H O L I O N .

Hæc Theodosii Lex exstat in tertia parte Ephesini Concilii: Et, licet non plena, in Theodosiano Codice. Præfens fragmentum est ex alia translatione. Hæc haud dubiè nos docuisset aliquid, ideoque dolendum est, quod non habeamus integram.

CAPUT

CAPUT CXCI. ---281

Synodica, inquit, Helladii, & aliorum Ciliciæ Episcoporum, qui scribentes postea Principi direxerunt, veniente ad hoc cum Decreto Imperiali Admirandissimo Tribuno & Notario Aristolao.

Religiosissimis & piissimis Imperatoribus nostris, dignè honoratis à Deo, Theodosio & Valentiniano Augustis, Helladius, Cyrillus, Valentinus, Minodorus, Jarianus, Episcopi prima vestra Ciliciæ.

Adn. Nor.
leg. Hella-
dius Thar-
si, Cyril-
lus Ade-
norii, Va-
lentinus
Malli, Mi-
nodorus
Matronia-
nus ex pag.
269. Epist.
Pompejo-
polis ex
Syn. Chal-
ced. T. IV.
p. 601. E
Jarianus
Augustæ.

Scientes, o Amici Dei, & Amici Christi Imperatores, vestrum circa pietatem Zelum, quod ab initio habuistis erga Ecclesias Dominatoris Christi studium & providentiam, & Dominatorem Christum glorificantes persistimus, quod tam pio dignos fecit Imperio, & pro vestra diuturnitate atque victoria non desinimus exorare. Hac nobis actionis gratiarum præditi voluntate, hæc ipsa gratiarum actio præfenti in tempore magis suscepit augmentum. Adveniente siquidem ad vestra Ciliciæ Provinciam Clarissimo viro Aristolao, Tribuno & Notario, verum secundum piam sanctionem vestram & ipso quoque nobis declarante ardorem, fervoremque vestrum circa Orthodoxorum piam Religionem, & quod ab unitione Ecclesiastica nihil amplius studeatis, pronam nostram quoque voluntatem, & obedientiam, quam circa vestra Deo Amabilitatis pias sanctiones habemus, ostendimus. Juxta enim Divinas Præceptiones vestras communionem cum Sancta Synodo, quæ in Epheso facta est, amplectimur, & Nestorium, qui quondam fuit felicissimæ Constantinopolis Episcopus, habemus depositum, & anathematismo subjecimus super omnibus, quæ impiè coram Ecclesia docuit, seu in scriptis exposuit, seu semotim locutus est, sequentes Sanctos Episcopos Xistum Romæ, & Proclum magni nominis Constantinopolis, & Cyrillum Alexandriæ, & Joannem Antiochiæ, & omnes reliquos Religiosissimos Episcopos, in omnibus quæ piè definiuntur ab eis, coanathematizantes ipsum Nestorium, & eos qui eadem, quæ ille, impiè asserunt. Id est, Nestorianos, quos justè vestrum sic cognominavit Imperium.

Christ. Lupi Opera T. VII.

S C H O L I O N .

Hæc est Synodalis Epistola, ideoque docet primò, quod ad admittendam pacem Helladius congregavit Synodum suæ Provincie. Secundò, quod omnes ejus Episcopi in pacem consenserint, excepto uno Zenobio Zephyrii Episcopo. Tertio, quod Sacram faciendæ pacis Jussionem Aristolao Tribunus detulerit ad Helladium. Forsitan ex singulari reverentia: Quod Cilicia esset Provincia admodum devota ac utilis Romano Imperio. Quarto, quod Cilices admiserint omnes & singulos pacis articulos. Etiam damnationem Nestorii: Quam tamen Joannes Patriarcha dispensatoriè permiserat singulorum arbitrio. Quintò, quod hæc omnia fuerit facta ex Decretis etiam Xisti Pontificis. Haud dubiè in Orientem scripserit varias litteras, quas temporis injuria nobis abrupit. Notandum est, quod Helladius Proclum Constantinopolitanum præponat Cyrillo Alexandrino, ac Joanni Antiocheno. Etenim Pacta, quæ de servando Constantinopolitani Concilii secundo Canone Proclus fecit cum Antiochena Ecclesia, non cum Joanne fecit, sed cum ejus Successore Domino. Ita Theodoretus disertè scribit ad Sanctum Flavianum, Successorem Procli. Proinde hinc discimus, quod Proclus statim à sui Episcopatus exordio cœperit urgere & observare istum Canonem, & tandem per ista Pacta confirmavit, atque ita os clausit omnibus contradictionibus. Discimus, quod plures Ecclesiæ Proclo etiam antè pacta obedierint. Ex his, Procli gratia capturus, se cum omni sua Synodo adjunxit Helladius. At certum est, quod Sanctus Cyrillus ista omnia probavit. Etenim similibus Juvenalis Hierosolymitani Episcopi præfationibus se constanter objecit & in Ephesino Concilio, & postmodò apud Sanctum Leonem Pontificem. Et Dioscorus omnia, quæ postea declamavit adversum ista Pacta, haud dubiè declamavit ex Dictis & Factis Sancti Cyrilli. Porro Helladius post hanc pacem non diu supervixit: Erat enim admodum senex. Et habuit Successorem Marianum. Lucet hoc ex Basilio Seleuciensi Episcopo, in secundo libro de vita & miraculis Sancti Martyris Theclæ. Refert illic litem istius Mariani cum suo Antecessore Dexiano, & affirmat illum ob paratam irreverentiam fuisse percussum à Martyre, & ita defunctum. Hic est Dexianus, qui cum Joanne Antiocheno adfuit Ephesi, & postmodò pertinax adhæsit præfenti Schismati. Hinc etiam discimus ipsum fuisse veraciter conversum. Eum enim Basilius insigniter deprædicat.

G g CA.

CAPUT CXCIII. --282

Has Irenæus litteras multiloquē impetens sic adjecit : Epistola, *inquit*, Helladii, quam prius scripserat, quando Sacra contra eos promulgata, ex necessitate Communicatoribus Ægyptii communiōne conjuncti sunt.

Domino meo Deo Amicissimo & Sanctissimo Episcopo Nestorio Helladii in Domino salutem.

ET si ab initio usque ad finem multitudo peccatorum prævaluit, ut omnia nobis in contrarium, quàm orabamus, verterentur, verumtamen nos in æqua circa tuam, Religiosissime, Sanctitatem voluntate persistimus, & pro pietate certare tuam novimus Sanctitatem. Ac propter ipsam ea, quæ apud tuam Sanctitatem, festiva voluprate ab ipsa credimus sustineri. Unde beatificantes animam tuam, quæ tantis ac talibus tentationibus probata perclaruit, Deo Amicissime, oramus circa amorem Divinum tui inveniri participes in Judicii die. De aliis verò audisti utique, Sanctissime. His qui circa Deo Amicissimum Theodoretum sunt, nos quoque connumera, ideo magis quæ eligimus eligentes, nè deteriora proficiant : Maxime quia hæ, quæ directæ sunt, litteræ omnem ferunt in semet-ipsis traditionis Apostolicæ acerbiam. Pro nobis verò ora Domine.

Qui tanquam de hypocritis accusant Theodoretum propter illa, quæ ex ejus nomine posuit Irenæus, factis terri debent, ne ipsi potiùs ut reverà hypocritæ suo in supremum diem judicio condemnentur. Nam de illis quidem Perscriptis graviter questi, de istis Helladii nomine positis hæcenus interim sistent, nec condemnanda prætendunt. Unde benedicendus est Deus, qui in hoc quoque secundo non celat veritatem, clariùs in die judicii propalanda. Ecce enim suæ damnationi accumbunt, ecce

Dei Adversarii esse produntur. Videte attentius, quæsumus : Nonne per Imperatorem Justinianum, omni conspirata totius sæculi Potestate, toto tricennali ferè tempore id egerunt, ut Theodori, & Ibæ & Theodoretum Scripta acerrimè condemnarent ? Quare de hac Helladii Epistola omninò tacuerunt, nisi quia Helladius nominatim receptus in Chalcedonensi Concilio omninò non legitur, nec aliquid illic actum de eo, per quod, si condemnatur, præfatæ Synodi subruatur autoritas, per quam Nestoriani Complices adstruuntur erroris ? Nam si Irenæo, qui & illas ex Theodoretum nomine posuit, creditur, ecce Epistola Helladii, illa continens, quæ magno strepitu in aliis accusantur, & nunc usque à nullo fuit specialiter impetita. Sed soli hoc merentur ab æmulis, per quos illorum destrui posse putatur autoritas, qui Dominum nostrum Jesum Christum in duabus perpetuis substantiis agnoscendum, in una verò persona, eademque subsistentia, Synodica definitione docuerunt. Sed nunquid eorum fraudes, quæ etiam peccatoribus, & pusillis & tardis hominibus, immò & omni Orbi patent, occultæ erunt eidem Domino Jesu Christo, qui omnia novit, & judicaturus est omnes ? In quo, quæso, jam puri sint, qui fraudulentissimi sunt in quo se putant adjuvatores Dei, & vindices veritatis ? Duo adversa sunt veritas & falsitas, sicut dolus & puritas. Si dolus adjuvat veritatem, potest adjuvare puritas falsitatem, ac per hoc consonare virtus & vitium : Et virtus *virtuti* esse contra-

ria.

ria. Quæ dum sint impossibilia, necessariò arbitror sequi, ut non sit veritas, quæ dolo defenditur atque dilatur.

SCHOLIION.

Hanc Epistolam Irenæus suæ Tragædiæ indidit, quò ostenderet & Helladium & Theodoretum, dum pacem amplexi sunt, fuisse prævaricatores & Vertumnos. Et Epistola ostendit Theodoretum Factionis illius, quæ Nestorii damnationem nunquam admittere voluit, fuisse Principem & Coriphæum. Interim vana est Irenæi calumnia. Etenim uterque optimo jure repone poterat, quod in Libro de Pudicitia Tertullianus : *At enim me non magis dedecorabit utilis levitas, quam ornaret nocens. Non suffundor errore, quo carui : Quia caruisse deleor. Nemo proficiens erubescit.* Porro adjuncti Scholii Author, fuit Magnus Theodoretum Encomiastes, ac non bene affectus quinto Concilio. Affirmat ipsum fuisse procuratum ac impetratum per Acephalos, ad arietandam ac infirmendam Autoritatem Chalcedonensis Concilii : Et hinc ab illo invasas personas, non quæ magis aut minus Nestorio adhererant aut faverant, sed quas laudata Synodus admiserat, aut non damnarat. Affirmat Helladium non minus, quàm Theodoretum aut Ibam, pertinaciter pro Nestorio egisse : Et probat ex præfata Epistola. Et querit rationem, cur non hæc sola Ibæ Epistola, ac quædam Theodoretum Scripta fuerint damnata per quintam Synodum ? Et respondet : quia Chalcedonensis Synodus nullam fecit Helladii memoriam, ideoque per ejus latum non potuit invadi aut lædi. Quæ omnia non carent omni fundamento. Sunt res longæ, & alterius loci.

CAPUT CXCIV. --283

Epistola, inquit, Cyrilli ad Aristolaum Tribunalium, quam scripsit rogante Beroniciano Episcopo Tyri, formas dans anathematismi, qui ab eis fieri debuisse.

Dominus meus Religiosissimus Episcopus Beronicianus scripsit ad me, quod pium Decretum Deo Amicorum Principum tuæ Admirabilitati sit traditum, per quod præcipitur, ut universi Religiosissimi Episcopi Orientis anathematizarent impium Nestorium, & omnes ejus contra Christum blasphemias dicere Simonianam, *Christi Lupi Opera T.VII.*

seu Nestorianam hæresim. Hoc est, ut arbitror, & aliud nihil. Significavit autem, quia parati sint universi æstimationes vel opiniones suas à tali suspitione liberare, eò quod sint omnibus modis liberi ab illius blasphemis. Ego pacem, quæ per Christum præstita est Ecclesiis, firmari volens, oro quidem ut cuncti hanc habeant intentionem, & à Nestorii vocum novitatibus sint mundi.

Quia verò dicunt, quod nihil ampliùs expectere debeamus super ea, quæ Imperiales & piæ litteræ continent, & hoc petunt à tua Virtute, dignare, omnium juvando opinionem, præparare illos anathematizare Nestorium, & polluta ejus Dogmata, eumque habere dejectum, credentes unum esse Dominum nostrum Jesum Christum Filium Dei, utique Unigenitum ejus Verbum inhumanatum & incarnatum, non in duos filios incidendum, sed eundem ex Deo ineffabiliter genitum ante omne tempus, & in ultimis sæculi temporibus eundem secundum carnem ex muliere, ita ut & una ejus persona sit. Sic enim Dei Genitricem intelligimus Sanctam Virginem, eò quod sit idem Deus simul atque homo. Quippe qui inconvertibiliter, & inconfusè incarnatus & inhumanatus est Unigenitus. Esse verò eum passibilem quidem humanitatis natura, pati verò eum impossibilem natura Divinitatis. Pati eum propria carne secundum Scripturas.

His namque conjunctis Anathemati adversus Nestorium, omnis de cætero, ut tamen arbitror, vacabit incusatio, & munda erit conscientia hominum, ut nec hi, qui per civitates sunt Populi conspiciant ulterius contra se, vel omninò scandalizans aliquid in Magistris consentientes, quod cuncti teneamus in nobis rectam & inaccusabilem fidem. Hæc enim scripsit Domino meo Episcopo Beroniciano. Arbitror verò, quod ad idem respiciat virtus Imperialium Decretorum, & nihil his, quæ præcepta sunt, adjecerimus.

SCHOLIION.

Hæc Epistola scripta est sub finem anni trigésimi quinti, aut sub exordium trigésimi sexti sæculo quinto. Etenim per ipsam laudata Lex fuit data anno trigésimo quinto, die tertia Augusti. Epistola nos docet plura magni ponderis. Primò, quod Lex prodierit ob non plenè à quibusdam Orientalibus Episcopis adimpletas pacis condiciones. Hæ erant tres : Admittere damnationem Nestorii, anathematizare ejus Dogmata, & admittere Ordinationem & Successionem Maximiani. Theodoretus ac alii plures duas priores omninò averfabantur. Quin & Joannes Antiochenus circa illas connivebat. Et sub ista conniventia plures admisit ad pacem. Ex Theodoretum consilio. Hoc aliis Episcopis gravissimè displicuit, & ipsorum Populis. Hinc etiam post initam pacem Civitates contra Civitates, &

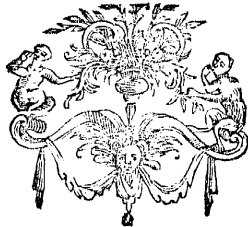
Populi adversus Populos, quod scandalizans aliquid audirent in Magistris Episcopis, conflagrarent. Hinc præfati Episcopi retulerunt ad Principem. Et Theodosius Legem emisit, quæ Nestorium æquiparavit Simoni Mago, & ejus Dogmata jussit appellari hæresim, non dumtaxat Nestorianam, sed etiam Simonianam: Et ejus Sectatores ac defensores dici non dumtaxat Nestorianos, sed etiam Simonianos. Et ejus damnationem admitti, ac ipsum ab omnibus solemniter anathematizari. Insuper omnia ejus Scripta exuri. Sic speravit cessaturum omne illius patrocinium, omnem sequelam, omnem memoriam. Imitatus est magnum Constantinum, qui simili remedio studuit eradicare omnem Arianæ memoriam, Arianos fanciens dici Porphyrianos.

Epistola secundò docet, quod hujus Legis publicatio ac executio fuerit demandata Aristolao Tribuno: Et quod ipse singulas Orientales Ecclesias adierit ad istam professionem coarturus eorum Episcopos, Forsitan etiam Clericos ac Populos. Tertio, quod omnes isti Episcopi fuerint prompti ad obedientiam, protestantes se mundos à talibus suspicionibus, & velle suas opiniones aut æstimationes ab illis liberari. Quarto, quod alii meliores Episcopi ista generali Protestatione ac etiam Professione non fuerint contenti, sed in ipsa exprimi voluerint certos Articulos, quibus Nestorius manifestè abiceretur. Quintò, quod alii intercesserint, provocantes ad Sacre Jussionis textum, & asseverantes nihil præter ipsum posse exigi. Sextò, quod huic Intercessioni, licet aliquid fundamenti haberet, Sanctus Cyrillus nequaquam acquieverit, sed necessariò addendos censuerit hosce articulos: Christus Dominus est ipsum Unigenitum Dei Verbum, at inhumanatum ac incarnatum: Habet duas Nativitates: Æternam ex Deo Patre, & temporalem ex homine Matre. Est unica Persona. Propria Sancti Cyrilli, quæ in litteris ad Beronicianum Episcopum expressit, verba ignoro. Hæc est eorum substantia. Ista ad Beronicianum Epistola non modico eruditionis damno latet aut perit. Per istud additamentum Cyrillus speravit ex omnibus cordibus evellendos Capitales Nestorii errores: De duobus Filiis ac Dominis, abnegata voce *Dei-Patris*, de abjecto duodecimo suo Capitulo, quod ipsum Deum Verbum asserbat in assumpta natura passibilem, ac passibilem.

Huic Legi adjectum fuit Decretum, quo Nestorius è suo Monasterio fuit deportatus in Oasim. Affirmat hoc ex ipsius Nestorii libro Evgrius Epiphaniensis: *Refert etiam Nestorium quadrienno in suo monasterio commoratum, omni honore ac reverentia affectum fuisse; postea autem Edicto Imperatoris in locum, qui Oasis dicitur, esse relegatum.* Et quod hæc omnia emanarint ad Joannis Patriarchæ Antiocheni, haud dubiè per Sanctum Proclum Constantinopolitanum Episcopum adjuncti, suggestiones ac preces, testatur in Ecclesiastica historia Anastasius Cardinalis Bibliothecarius: *Quarto Nestorii depositionis anno, Joannes*

Antiochenus Episcopus, amore Dei detentus, vidensque multos Antiochenorum viros egregios, à Nestorio adulterina doctrina infectos, scribit, rogans Imperatorem, hunc ab Oriente pellendum. Imperator autem Nestorium quidem exilio relegavit apud Oasim. Errat hæc esse facta ante Ecclesiarum pacem. Item errat Theodori Mopsuestiensis anathema processisse ab illo Edesseno Episcopo, qui fuit Rabballæ Clericus. Hic enim non fuit nisi post Ibam Successor. Porro hæc omnia facta sunt ante istud anathema.

Quæstio est, quomodo Beronicianus possit tunc fuisse Tyri Episcopus? Rationem dubitandi facit Theodosii Imperatoris Lex, qua Irenæum Beroniciani Antecessorem, jussit ejici. Etenim Lex, aut certè promulgatorum Edictum habet hanc subnotationem: *Lata sunt hæc in Ecclesiis Monachorum in Desertis degenitum, die vigesima tertia . . . . . Indictione prima, anno Diocletiani centesimo sexagesimo sexto.* Et marginale Scholion addit: *Apud Romanos est decima octava Aprilis.* Erat Christi Domini annus quadringentesimus quadragessimus octavus. Et quod anno quadringesimo nono Irenæus adhuc fuerit Episcopus, est supra demonstratum. Et fuit ordinatus ante pacem Ecclesiæ, anno trigesimo secundo. Quomodo igitur Beronicianus possit anno trigesimo quinto fuisse Episcopus? Certè ex superioribus constat Beronicianum Irenæi non Antecessorem fuisse, sed Successorem. Respondeo esse nodum insigniter difficilem. Irenæi promotio fuit obnoxia multis vitiis, multis contradictionibus. Nec per Patriarcham facta est, nec per Provinciam Episcopos, sed per Theodoretum, nescimus quo jure aut titulo. Ex ejus item occasione Beronienis Ecclesia videtur rebellasse adversus Tyriam Cathedralam, ac se erexisse in Metropolim. Proinde Joannes Patriarcha tunc, præsertim post initam pacem, damnasse istam Ordinationem, & Irenæo superordinasse Beronicianum. Possit hic cum illo usque ad laudatam Theodosianæ Legis executionem contendisse, & ambo in contentione sedisse. Et hinc Beronicianus pro pace, quam Irenæus detestatur, fuit zelosissimus, & fidelissimus Sancto Cyrillo. Ego usque ad inveniendâ alia documenta, nescio aliud.

CAPUT CXCV. --284

Idem Irenæus, ubi propter ista injuriavit Orientis Episcopos, ait: Epistola Cyrilli ad Joannem Antiochenum, per quam causatur, quod Orientales anathematizassent quidem Nestorium, sed eadem, quæ & ille, illi prædicarent. Formatur autem & quomodo de cætero Anathematismus expeti debeat.

Pacem quidem desiderare summum bonum est atque præcipuum: Et oporteret, dico, ut qui sapere Christo placita volunt, continent circa hoc studium suum, non remisè, sed fortiter. Verumtamen non ob hanc causam despici oportet pietatis in Christo virtutem. Possimus quidem & aliter diligere pacem, & bona, quæ ex ipsa sunt, obstupescere nimis, deducere verò ad medium non ea, quibuscumque roboratur, & inconcussibilis sit, sed potius illa, quæcumque eam resolvunt & evertunt, & circa eam, quæ composita est, permanere non sinant. Hæc scribo contristatus valdè. Dicunt enim quidam illic Religiosissimorum Episcoporum impium quidem Nestorium anathematizare, & dementissima dogmata ejus, tentare verò rursus quasi ex permutatione ea, quæ ejus sunt, sapere & loqui, & dissolvere conscientiam fratrum, pro quibus Christus est mortuus.

Miror autem, quomodo, dum sint sapientes, lateat eos, quia si quæ ejiciunt, dogmata sapiunt, semetipsos anathematizant. Dicitur namque, & hoc pro veritate, etsi esse videtur onerosum, & hos, qui nescio quomodo ea quæ Nestorii loqui audent, clarè dicere: *Non præsumpsi.* Volo namque in talibus ad credendum tardus existere pro magnitudine mali. Tua autem Sanctitas, si tamen omninò sunt aliqui tales, dignetur eos monere atque confundere, & sistat sapientes vocum novitates Nestorii, & loquentes. Nam quomodo anathematizant eas, vel quomodo pacem permanere desiderant, repugnant ei, eamque evertentes ut iniquam.

Sufficiebat quidem insuspectis anathematizare tantum impium Nestorium, & dogmata ejus, seu contra Christum blasphemias, quoniam verò verisimile est, quod deludant quidam hanc rem, dicantque, *Ob hoc ejectus est solum, quod Dei Genitricem minimè fateretur, & aliud nihil,* idè arbitror esse dicendum, quoniam non hæc sola dejectionis fuit causa dictio, sed etiam plurimæ, contra dogmata veritatis elevantes aculeum. Oportet igitur profiteri, quia & anathematizant Nestorium, & polluta ejus atque insana dogmata, & eum depositum habent, credentes unum
Christi. Lupi Opera T.VII.

esse Dominum nostrum Jesum Christum, Filium Dei utique Unigenitum.

Et cætera ita sequuntur his verbis subjuncta, sicut in Epistola ad Beronicianum, usque ad locum, ubi habet: *Et inaccusabilem fidem.* In quo & finitur.

Et post hæc Irenæus multa contra Orientis Episcopos ait. Et testimonia Ligiorum revocans ad medium, postremò adjecit: Ostensum quidem est integrè per superscriptas litteras, quia qui doctrinam Nestorii damnaverunt, semetipsos alienos ab Ecclesiasticis pronunciavere doctrinis. Per quæ enim contra illum sunt visi discernere, ipsam clarè abjuraverunt veritatem. Joannes verò, & certè nihil nesciens horum, dum præfatas Cyrilli litteras suscepisset, per omnem viam venit & artem, donec Confacerdotes suos ad illud impelleret perditionis abruptum. Sed nec hoc Ægyptium valuit satiare, aut saltem sistere latrantem contra veritatem. Volebat enim Homicidio suo universos de cætero per Orientem ab Apostolicis quidem dogmatibus abscedere, & ab ipsis quoque, quæ ipse per Paulum quidem in Scripto confessus est, unam verò naturam clarè, & quæ sunt talia prædicare, nihil ulterius contra expositorum rursus ab eo Capitulum vefaniam recertantes. Nihil igitur ob hoc curans vel de eis, quæ ab eo pro acquirenda gratias ejus impudenter & impiè acta sunt, mittens ad Regiam Civitatem, eosque ad solatium consuetè aggregans, quorum patrocinio & à principio fretus inierat bellum contra Nestorium, assumit etiam nunc sui Propositi participes. Hi igitur scientes quæ ab Orientalibus paulò ante fuerant acta, & quia omnia priùs sibi proposita ignominiosè opere compleverunt, alteram continuò contra eos, Cyrilli consilio, ædificavit factionem, longè deteriorem prioribus. Etenim Maximum quemdam, Monachi habitu circumpositum, & ferventer Apollinarii errore languentem, cum litteris Imperialibus, & Præceptis Præfectoriis, & virtute maxime plurima, ad Orientem dirigunt, ut quasi per Joannis concordiam ejus jam studium monstrantes, hæresis quidem languorem disseminant per Orientis Ecclesias, præparent verò anathematizari qui Orthodoxiæ egregio-

rum Prædicatorum luminaria fuisse clarissima, & Apollinarii deliramenta, & præcipue novæ hujus venena hæresios detexerunt. Sed hi quidem, qui propter ista directi sunt, valde Orientem perturbaverunt; Et si propter sanitatem Populorum nihil amplius perficere valuerint, salutem saltem suam fuga lucrati sunt. Joannes autem colligens Orientis Episcopos, subjectis Synodicis litteris est usus.

SCHOLIION.

HÆc Epistola videtur scripta post emissam ac publicatam Legem, laudatam in præcedenti Epistola. Et post factam ejus executionem. Et enim scripta post admissam ab omnibus Orientalibus Episcopis damnationem Nestorii, & anathematizata ejus Dogmata. Docet Consilium, quod de addendis ad præceptam à Theodosii Lege professionem, & exprimentis quibusdam Capitalibus Nestorii Articulis Sanctus Cyrillus Aristolao dederat, non obtinuisse, sed mansisse sine effectu. Utiq; ob multorum Episcoporum contradictionem, proclamantium se cogi non posse ultra Legis terminos. Hinc illi etiam post istam professionem perrexerunt pacem fovere ac venerari, & simul prævaricari: Venerari verbo & lingua, prævaricari veritate & opere. Projicere Nestorium, & retinere ejus Dogmata. Et dicere de illo: *Ob hoc ejectus est solus, quod Dei Genitricem minimè fateretur, & aliud nihil.* Hinc illi vocem istam professi sunt, à re in suis eordibus alieni. Immo etiam quedam manifestè Nestoriana loquebantur: Et redarguti reponerant: *Non presumpsit.* Hoc est nihil impegit in Principis Legem. Quæ omnia Sancto Cyrillo gravissimè, & meritò displicuerunt. Hinc ad Joannem Patriarcham scripsit duo. Primò, quod facta Professio pro insuspectis Episcopis sufficiat, nequaquam pro suspectis. Secundò, quod hi omninò cogendi sint ad novam Professionem, armatam Additamentis, expressis in Epistola ad Beronicianum Episcopum, usque ad verba: *Inaccusabilem fidem.* Ex quo discimus, quod in ista Epistola Sanctus Cyrillus posuerit totam Professionis formulam, quam à suspectis Episcopis & Clericis volebat exigere & fieri. Dolendum est, quod ista epistola lateat, aut perierit.

Hoc ipso tempore Sanctus Cyrillus ad Venerabilem Maximum, Antiochenæ Ecclesiæ Diaconum & Archimandritam scripsit hanc Epistolam: *Cognovi ex dilecto Monacho Paulo veritatem tuam usque ad hanc diem recusare Communionem Religiosissimi Episcopi Joannis, eò quod aliqui sint in Ecclesia Antiochena, qui vel adhuc cum Nestorio sentiunt, vel senserunt quidem, nunc autem fortasse ab eo abie-*

rint. Maximus retulerat duos esse excessus non dumtaxat in Diocesi, sed in ipsa etiam Antiochena Ecclesia. Primò, quod quidam, qui antea cum Nestorio palam senserant, jam id negarent, & ex ista simplici negatione citra ullam castigationem, à Joanne Patriarcha admitterentur ad integræ communionis gratiam. Secundò, quod alii Nestorium quidem abnegarint, at Nestoriana palam senserint, & tamen à Joanne admitterentur. Sunt isti ipsi, de quibus agit præfens Epistola. Et propter istam conniventiam Maximus, haud dubiè cum suo Monasterio, separabat se à Joannis communione, atque ita parabat exordia novi Schismatis. Hinc illi Sanctus Cyrillus rescripsit, ut statim rediret ad communionem sui Patriarchæ, & dispensatoriè dissimularet reliqua. Et addit causam: *Res eget magna moderatione.* An Joannes suspectos Episcopos & Clericos ad novam cum laudatis Additamentis Professionem coegerit, ignoro. Videtur non coegisse. Immo nec ab omnibus exegisse Professionem, qua Nestorii damnationem admitterent, & ipsum pro degradato haberent. Lucet ex Theodoro, qui ipsam non admisit, nisi tandem apud Sanctum Leonem Pontificem, & Chalcedonense Concilium. Et habuit Collegas. Interim ex his motibus tandem erupit aliud malum, quo aliqui vulgarunt & ubique disseminarunt Scripta Mopsuestiensis Theodori. Et tandem post utriusque partis ultrò citroque multas accusationes, emerit Eutychiæ Hæresis.

CAPUT CXCVI. --285

Epistola scripta Proclo Constantinopolitano Episcopo ab Orientali Concilio pro Theodoro & Diodoro, quondam Episcopis.

SI quidem sobriè agere velint, qui turbis & juvenilibus levitatibus contra commune corpus Ecclesiæ nunc nescio undè potestate sumpta utuntur, & suas quidem Patrias relinquentes, venientes verò ad Imperii urbem, & calumnia adversum proprios Episcopos eorum, qui illic sunt, fordidentes auditus, non utique nunc necessarium fuerat.

His dictis, duas ponit Epistolas Joannis Antiocheni Pontificis, & totius sub eo Concilii Orientis, pro piæ memoriæ Diodoro & Theodoro Episcopis, & mediam solius Joannis, dicens:

SCHOLIION.

SCHOLIION.

Orientis Concilii Epistola, cujus hoc est fragmentum, scripta est, dum novum de Theodori Mopsuestiensis ac Diodori Tharsensis Episcopi anathemate Schisma illic grassaretur, & quidam ad Dioscorum, Patriarcham Alexandrinum, ac Archimandritam Eutychem delapsi Monachi accusarunt suos Episcopos de Nestorio, ideòque discursarunt per omne Orientale Imperium, nunc Alexandriam, nunc Constantinopolim, secum deportantes integra plaustra accusationum. Proinde scripta est post quadragesimum quartum istius sæculi annum, quo Sanctus Cyrillus obiit. Antea scribi non potuit. Sanctus etiam Cyrillus, licet Theodori ac Diodori anathema tandem admisserit, nequaquam tamen admisit istas calumnias in Orientales Episcopos. Dioscorus eis suas aures præbuit. Proinde non Joannes, sed Dominus Patriarcha scripsit istam Epistolam. Et quia omnis calumnia fundabatur in Theodori ac Diodori Patrocinio, Epistolæ annexit duas sui Antecessoris pro illis Epistolas, forsitan etiam scriptas ad Sanctum Proclum, quarum fragmenta habemus apud Facundum Hermianensem. Idem Facundus nobis custodivit fragmentum Epistolæ, quam Dominus eadem de re scripsit ad Imperatorem Theodosium: Continet easdem querimonias, ideoque suadet etiam præfens fragmentum esse ex alia Epistola ejusdem Domini. Dominus Constantinopolim hac de re scripsit duas Epistolas: Aliam ad Principem, aliam ad Proclum. Et quia in priori revelata facie accusavit Eutychem, ejus iram non modicè incurrit. Attamen vivente Proclo calumniæ non obtinuerunt. Hic enim nec suas dedit, nec Principis, apud quem poterat omnia, aures eis permisit. Successor Sanctus Flavianus ex rationibus non fuit istius potentiæ, ideoque tunc calumniæ, ac per ipsas Eutychiæ blasphemias, inceperunt vigere.

CAPUT CXCVII. ---286

Epistola Joannis ad Proclum, per quam gloriatur, quod totum perverterit Orientem. Et Personam verò in ipsis litteris accusavit.

ET priùs & nunc suscipientes Piissimi & Amatoris Christi Principis de pace Ecclesiastica Sanctionem per conspiciam, fidelissimumque Tribunalum & Notarium Aristolaum, agnovimus & nunc & priùs, quæ sit Secta Nestorii, quam contra rectam Patrum fidem noviter adin-

venit: Et ipsum quidem ab eis dejectum. Quæ autem malè sapuit vel dixit seu in Conscriptis, five in Expositionibus, hæc omnes abjecimus & anathematizavimus, & qui eum excipiunt, & qui ea eadem, quæ ille, alienè à pia confessione sapiunt. Quod fecerunt omnes Religiosissimi Orientis Episcopi, sicut & hi, qui ubique sunt id est, tam nos, quam cuncti, qui undique in Ephesum convenerunt Deo Amicissimi Episcopi, quibus assensus Nestorium deponentes dejectum.

Et complacemus atque sentimus, ut nihil neque adjiciatur, neque dematur de expositione in Nicæa à sanctis Patribus facta, sed ut permaneat in ea. Et ut omnibus præfulgeat venerabilis hæc ipsa de fide confessio Sanctorum Patrum, qui in Nicæa congregati sunt, quam roboravimus etiam nos, & confirmantes per Dei gratiam permanebimus, in qua & nati, & nutriti, & baptizati sumus, eò quod ipsa trahat firmitatem credulitatemque in semetipsa, existentem in Scripturis Divinitus inspiratis, & his quæ Prophetæ, & Evangelistæ, & Apostoli prædicarunt: Nec non & omnes Gloriosi Patres, qui post eos usque ad Nicænum Concilium omni spiritali Charismate micuerunt, & qui post ipsos quoque usque ad nos ipsos fuerunt.

Adjicere verò aliquid ei, aut auferre ab ea, vel divertere, impium periculosumque judicamus. Non est enim tutum auferre terminos, quos posuerunt Patres nostri. Anathematizamus igitur eos, qui alienè ab ipsa exponunt coram Ecclesia, vel qui malè interpretantur hanc ipsam, vel qui eam studiosè corrumpunt. Et qui circa eam non fortè ex ignorantia tale aliquid patiuntur, quale hæretici pertulerunt. Id est, Arius, & Sabellius, & Photinus: Et ante eos Valentinus, & Marcion, & Manichæus, & Paulus Samosatenus, seu Simon, & quicumque his similis Sectæ sunt. Uti verò & volumus & commendamus universis, illis verbis, & illo sensu qui in præfato Symbolo continetur: Nec ullatenus abscedere præter eum. Qui verò id corrumpit, hunc esse ab omni Christiana confessione & communionem alienum. Intelligimus verò eam, traditamque recipimus circa intellectum & verbum, & sermonem, sicut hi, qui ante nos fuerunt, Deo Amicissimi Episcopi: In Occidente quidem Damasus, Innocentius, Ambrosius, & alii Patres; In Hellade verò & Illyrico Methodius, & alii Patres, qui pietate claruerunt; & in Africa Cyprianus; in Alexandria Alexander, Athanasius, Theophilus; in Constantinopoli Nectarius, Joannes, Atticus; in Ponto qui circa Basilium atque Gregorium; in Asia Amphilocheus, Optimus; in Oriente Eustatius, Meletius, Flavianus. Et omnes, quicumque similiter talibus pietate micuerunt.

Habet verò expositio fidei sic: *Credimus in unum Deum, Patrem omnipotentem, omnium visibilium & invisibilium factorem. Et in unum Dominum Jesum Christum filium Dei genitum ex Patre, Unigenitum, id est, de substantia Patris, Deum ex Deo,*

Deo, Lumen ex Lumine, Deum verum ex Deo vero, genitum non factum, consubstantiali Patri, per quem omnia facta sunt, quæ in celo, & quæ in terra. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit, incarnatus, & inhumanatus est, Passus est, & resurrexit tertia die, ascendit in caelos, sedet ad dexteram Patris, venturus est judicare, vivos & mortuos. Et in Spiritum Sanctum.

Eos autem, qui dicunt, Erat quando non erat, & quia ex non Entibus factus est, aut ex altera substantia, dicentes esse veribilem, aut mirabilem Filium Dei, hos anathematizat Catholica & Apostolica Ecclesia.

Hæc ad eorum satisfactionem, qui satisfactione indigent, per tuam direximus Sanctitatem. Nos enim omnia, quæcumque oportuit fieri antè quatuor annos, mox ut venit ab Ægypto ter Beatus Paulus, & fecimus, & egimus, & diximus. Sed nescio undè nobis & Ecclesiis ab olim procuratus est malus iste circuitus, qui revolvitur mordens, non solum, quantum videtur, nos, sed & eos, qui ubique sunt, nisi nunc Deus per vestram Deo Amabilitatem resinguat incendium.

Adn. Nor.
A. C. 437.
Scripta est
hæc Epistola.

Hi qui ex Paralia sunt Deo Amicissimi Episcopi, his consona componentes & subscribentes direxerunt. Illi qui ex secunda Phœnicia venientes propter Ordinationem Religiosissimi Episcopi Theodori, qui tua dignus est Sanctitate, quemque te arbitror nosse, illum dico, qui est, à secunda Cathedra, id est, Confessu, ipsi quoque subscripserunt, Cilices utriusque ab anno præterito his convenientia & consona per conspicuum Tribunal Aristolæ compleverunt. Arabes per Metropolitanum suum, qui hic adfuit, Religiosissimum Episcopum Antiochum, his acquieverunt. Mesopotamia, & Oschoena, & Euphratesia, & Syria secunda, omnia quæ fecimus, unanimiter vindicarunt. Ab Iauris quæ facta sunt olim, vestra Deo Amabilitas longè antè suscepit. Primæ Syriæ hæc ipsa nobiscum per semet & sapiunt & subscripserunt universi. Qualiter autem Deo Amicissimus, qui apud nos est, Clerus & audierit hæc, & tuam Religiositatem laudaverit propter has tuas beatas curas, adjacet tuæ Sanctitati à clarissimo & Fidelissimo Tribuno & Notario Aristolæ discere, quem sicut Filium proprium adspeximus, & per eum nota fecimus universa.

Cessent igitur, quæso, hæc de cætero usque in finem per te, & sapientiam tuam, & sudores, & labores singulorum dierum, qui semper Ecclesiis profunt, pro quibus constituat te nobis Deus Ecclesiæ Propugnatorum in longa & pacifica tempora, ut paulum ex his improvisis malis respirantes, quæ propter maledictum Nestorium Mundus expertus est, adversum Gentiles Phœnicie possimus obistere, & Palæstinæ, & Arabiæ, & adversum cuncta Judaica, & maxime quæ sunt Laodicæ. Subito enim impij Judæi Archidiaconum, mirabilem virum, in Theatrum deducens puniverunt. Insuper & contra eos, qui in Cilicia effœnatè resistunt. Sunt namque adhuc rebellantium ex conspiratione Nestorii contra ve-

neratorem vestrum Dominum Choneum, quem juvare dignare. Præstet verò Deus misericordiam & adiutorium suum Magnificèntissimo & Gloriosissimo Præposito Domino Felici, qui clara corona indutus est, eò quod tali operatione magnam hyemem tempestatemque sedaverat.

S C H O L I O N.

Irenæus fuit ex pertinacibus Diodori ac Theodori Defensoribus. Etenim Theodoretum graviter increpat, quod in nescio quo scripto, cujus Assertiones variorum Patrum testimoniis roborarat, omisisset istorum duorum testimonia. Rei seriem supra audivimus. Hinc igitur idem Irenæus in superiori Scholio affirmat à Cyrilli Scriptoribus erectam fuisse novam Factionem, & adjungit de venerabili Diacono ac Archimandrita Maximo: *Etenim Maximum quendam Monachi habitu circumpositum, & ferventer Apollinaris errore languentem, cum Litteris Imperialibus, & Præceptis Præfectoris, & virtute maximè plurima, ad Orientem dirigit, quasi per Joannis concordiam ejus jam studium monstrantes, Hæresis quidem languorem disseminat per Orientis Ecclesias, præparent verò anathematizari, qui Oribodoxiæ egregiorum Prædicatorum Luminaria fuere clarissima, & Apollinaris deliramenta, & præcipuè novæ hujus venena Hæreses detexerunt.* Per magna ista Luminaria intelligit Diodorum ac Theodorum. Nova Hæresis sunt apud ipsum Sancti Cyrilli Capitula.

Et quidem quod Venerabilis Maximus fuerit non solummodo adversus Nestorium, sed etiam adversus Theodorum, ac Diodorum zelosissimus, varia in istos fines itinera consecerit, est demonstratum in superioribus. Nam & Sanctus Cyrillus de ipso scribit in litteris ad Acacium Melitenensem Episcopum: *Religiosissimus ac Reverendissimus Diaconus & Archimandrita Maximus ad me pervenit, & talem virum aspexit, sicut oportebat in longo tempore desiderantem videre.* Exponit ejus zelum, & zelosissima contra Nestorium, Theodorum, ac Diodorum studia, & prosequitur: *Cum autem me adhortatus esset memoratus Religiosissimus Diaconus & Archimandrita Maximus, ut interpretarer Fidei Symbolum, à Sanctis Patribus Nicææ congregatis expositum, ad hoc me contuli. Affirmat enim versutè quosdam simulare hoc & dicere, & ipsum sequi, non tamen adhuc cogitationes rectas habere, immò potius ea, quæ sunt rectè & constanter dicta, ad id quod sibi videtur, detorquere.* Ad ejus ergo preces atque hortationes Sanctus Cyrillus exposuit Symbolum, Expositionem dedicavit Archimandritis Antiochenæ Ecclesiæ, & cum debitis admonitionibus transmisit Joanni Patriarchæ. Porrò Expositio non solum Nestorium, sed etiam Theodorum damnat: Et laudat Sancti Procli Litteras non dumtaxat ad Armenios, sed etiam scriptas ad Orientales. Utrique de causa Theodori,

dori. Quapropter composita est, postquam Sanctus Cyrillus damnarat non sola Theodori Capitula, sed etiam Personam. Quod videtur non esse factum ante trigessimum septimum istius Sæculi annum.

Per præsentem igitur Epistolam Patriarcha Joannes respondet præfatis querimoniis. Et non Sancto Cyrillo, sed Sancto Proclo respondet: Quia nempe etiam hic ipsi fecerat similes querimonias. Respondet varia. Primò, compendiosè exponit initæ pacis seriem, exordiens à prima Legatione Aristolæ. Secundò, quod impias, quas antea non advertebat, Nestorii blasphemias, jam perspectas habeat: Et quas Scripto, & quasi Verbo docuit. Tertio, quod ejus & dogmata & Personam jam solemniter anathematizavit. Quarto, quod anathematizavit non solum ipsum, sed & omnes, qui similia docent & sapiunt. Quintò, quod ejus Ephesinam damnationem solemniter admiserit. Sextò, quod ipse solus hæc omnia non fecerit, sed etiam omnes cum ipso Orientales sui Patriarchatus Episcopi. Quod tamen accipiendum cum temperamento. Etenim Theodoretus non fecit. Nec alii quidem Episcopi, quos postmodò ad illa compulsi octava Actio Chalcedonenfis Concilii.

Exinde Joannes adducit varia Nicæni Symboli Encomia, quæ Sancto Proclo persuadeant in sua Diocesi vigere plenam ejus autoritatem ac reverentiam. Primò, quod sit Regularem omnium Regula, quæ omnibus Synodalibus ac aliis Ecclesiasticis Actis debeat præfulgere, ac semper præfulgeat. Secundò, quod hanc præfulgentiam omnis sua Diocesis illi semper detulerit. Tertio, quod omnes in ipso baptizati sint, vivant, & baptizent. Quarto, quod sit piissima fides, quam tradiderunt Prophetæ, Evangelia, Apostoli, ac omnes Ecclesiæ Patres usque ad istam Synodum. Quintò, quod ipsi nihil possit addi vel demì, est enim Regula circum-scriptiva ac destructiva omnium Hæresium. Sextò, quod omnis sua Diocesis anathematizet omnes Hæreticos, quibus istud Symbolum dixit Anathema: Nempè Arium, Sabellum, Photinum, Simonem Magum, Marcionem, Valentinum, Manichæum, Paulum Samosatensem, & omnes ejusmodi. Quo sensu dicat Photinum damnari ab isto Symbolo, supra exposui. Ex quo vides istam Phrasim tunc vigisse per omnem Ecclesiam. Septimò dicit, quod omnis sua Diocesis damnet omnem pravum intellectum ac Intellectores istius Symboli. Octavò, quod ipsum intelligat ac tradat juxta unanimem sensum SS. Patrum: Et Græcorum & Latinorum.

Et his omnibus Joannes non contentus, adjecit Nicænum Symbolum, & totum inseruit suis litteris. Et quidem contra Canonem & morem istius temporis. Isto enim tempore Nicænum Symbolum adhuc erat ex illis, de quibus Sanctus Joannes Chrysostomus toties dixit ad Populum: *Novunt Initiati.* Et hinc quæstio est, quæ ratio Joannem ad istam insertionem permo-

verit. Respondeo, quod supra ab Eusebio Doryleensi ac Joanne Cassiano laudari audierimus Antiochenum Symbolum: Hoc est, singulare Symbolum, quo Antiochena Ecclesia utebatur in Sacris Ministeriis. Forsitan aliqui, rerum non plenè periti, possint fuisse suspicati, quod ipse uteretur alio Symbolo, & Nicænum negligeret. Hanc igitur famam averfurus Joannes adduxit Symbolum, atque ita ostendit Antiochenum ab ipso non esse diversum: Ipsum includi in Antiocheno. Nempè Antiochenum erat ipsum Nicænum, sed cum quibusdam Additionibus. Hinc Joannes adjungit: *Hæc ad eorum satisfactionem, qui satisfactione indigent, per tuam direximus Sanctitatem.*

Hæc verba, *Nos enim omnia, quæcumque oportuit fieri, ante quatuor annos, mox ut venit ab Ægypto ter Beatus Paulus, & fecimus, & egimus, & diximus,* demonstrant tempus præfentis Epistolæ. Etenim Paulus Emesenus ex Ægypto in Syriam rediit sub exordium anni trigessimus tertii, ideoque hæc Epistola fuit scripta anno trigesimo septimo. Joannes hic affirmat & alia. Primò, quod Aristolæ Tribunus cum superius laudata Principis Sacra iverit per omnes & singulas sui Patriarchatus Provincias, & quod omnes earum Episcopi exactam desuper Professionem fecerint. Secundò, quod ista Professio fuerit à multis facta ante quatuor annos, statim ad Pauli Emeseni regressum, ideoque quod ejus ista sit innovatio, illis non fuerit necessaria. Tertio, quod hæc necessitas inventa sit per nescio quem malum gyrum, qui non dumtaxat Orientalem Diocesim, sed omnem mordeat ac incendat Ecclesiam: Nisi tamen Proclus exstinguat hoc incendium. Respicit jactatum in Theodorum anathema, ipsum exaggerat, & exoptulat Procli auxilium. Hæc tamen non scripsit ex plena fide. Etenim istius innovandæ Professionis necessitas nequaquam ex illo anathemate, sed partim ex plurimum Orientalium Episcoporum adversus pacem rebellionem, partim ex aliorum circa pacis articulos contemptu, duxit originem.

Porro Joannes hic enumerat omnes suæ Diocesis Provincias, & sunt hæc: Duæ Syriæ, Duæ Phœnicie, Duæ Cilicie, Isauria, Euphratesia, Arabia, Oschoena, Mesopotamia, ac Paralia. Hoc est Cyprus. Etenim Paralia est idem quod Maritima. Paralos Salamina erat famosissima tritemis species, ideoque ab illa omnis Insula accepit nomen *Paralia*. Ista igitur omnes Provincias Joannes Patriarcha ad novam istam Professionem compulsi. Et addit tria notanda. Primum est, quod Nestorium palam appellet Maledictum, & affirmet, quod propter ipsum Mundus multa mala incurrerit. Ex quo lucet ipsum fuisse plenè illuminatum & convertum. Nam & supra audivimus, quod ipse Legem, qua Nestorius in Oasin deportatus fuit, impetraverit. Secundum est, quod Sanctus Proclus fuerit fidus hujus Professionis Author: Et de tanto in omnem Ecclesiam munere Joannes agit illi gratias. Tertium est, quod Nestoriana lues

ac turbulentia tunc plenè necdum cessarent in Cilicia. Haud dubiè in Secunda. Propter Mopfuertenses, plenè corruptos ac accensos à Melitio, Quas turbas excitavit, quis fuerit Dominus Choneus, & quas afflictiones ab illis sustinuerit, ignoro. Qualemcumque horum memoriam debemus Cassinensi Codici.

Porro laudatus hic Theodorus est Damasci Episcopus, secundæ Phœnicæ Metropolita. Successor Joannis, qui cum Joanne Patriarcha fuerat apud Ephesum. Hic Theodorus adfuit Chalcedonensi Concilio, ac Antiochenæ item Synodo, quam Patriarcha Dominus egit in causa Athanasii Parrhensis Episcopi apud Euphratesios. Cur Damasci Episcopus dicatur à Secunda Cathedra, seu Confessu, exponit in suo ad Octavam Synodum, & per Baanem Patricium legi iusto, Epanagnotico Imperator Basilius, Thomam Tyri Metropolitam appellans Proto-Thronum Antiochiæ. Ad eandem Synodum Elias, Theodosii Patriarchæ Hierosolymitani Vicarius ac Legatus dixit: *Sanctissimus Thomas Metropolita Tyri, sicut & vobis notum est, Primæ Sedis existens Sedis Antiochiæ, quæ Patriarcha privata, ipse locum tenet Sedis illius, usque dum fiat Patriarcha in eadem Sede. Ob hoc non oportuit eum deferre litteras missas ab alio aliquo, cum ipse auctoritatem & potestatem haberet in eadem Sede.* Thomas non habebat suæ Legationis ac vicis testimoniales litteras, ideoque octava Synodus detrectabat illum admittere: Hæc Eliæ intercessio fecit admitti. Eadem Synodus dat ipsi hunc titulum: *Thomas Metropolita Tyri, primus Sessor, & Primæ Sedis Theopolis Antiochiæ.* Anastasius Bibliothecarius dat hoc marginale Scholion: *Primum Sessorem, id est, Proto-Thronum dicit eorum Episcoporum, qui ad Antiochenam pertinent Ecclesiam.* Quod ipsum repetit in Ecclesiastica historia etiam Martyr Theophanes. Etiam Joseph, Michaelis Alexandrini Patriarchæ Archidiaconus ac Legatus, dixit ad eandem Synodum: *Thomas Sanctissimus Præsul Tyri, Primæ Metropolitis Antiochenæ Throni, qui etiam res Ecclesiasticas ejus disponit, esse quod non sit ibidem Patriarcha.* Hinc igitur Joannes Patriarcha in hisce litteris Theodorum Damasci Episcopum, secundæ Phœnicæ Metropolitam, dicit esse illum, qui est à Secunda Cathedra seu Confessu.

Certè Cassinensi Codici debemus magnas gratias: Etenim huc usque ignoravimus, quod ista primæ Phœnicæ dignitas esset adeo antiqua. Etiam ignoravimus, quod hæc dignitas esset secundæ Phœnicæ. Ego sane opinatus huc usque fui ista esse commenta recentiorum Græcorum. Quæ sit prima eorum origo, nescio dicere. Esse possit Juvenalis Hierosolymitani Episcopi conatus ad invadendas ambas Phœnicas. Ad eas sibi firmiter alligandas Joannes Patriarcha, aut ejus Antecessor Theodorus possit eis dedisse ista privilegia. Est conjectura. Notanda sunt præsentis Epistolæ verba: Qui ex secunda Phœnicia venientes, &c. demonstrant dignitatem Antiocheni Patriarchæ. Ostendunt quod hic, Metro-

litas consecraturus, eorum civitates non accesserit, sed quod earum Electum, unâ cum Clero ac Populo, ad suas manus evocaverit. Quam dignitatem uti antiquam, nempe natam ex Apostolico Canone, etiam laudat Sanctus Innocentius primus Pontifex in litteris ad Sanctum Patriarcham Alexandrum.

Ex præfata Antiochenarum Provinciarum enumeratione discimus & quædam alia. Primò, quod tres Palæstinæ tunc essent penitus divulsæ ab isto Patriarchatu, & quod pro Patriarcha venerarentur Hierosolymæ Episcopum. Etenim Joannes Patriarcha nullam de ipsis facit memoriam. Attamen Juvenalis possessio non fuit firma. Eam enim adeò tunc oderat Venerabilis Gennadius, Constantinopolitanæ Ecclesiæ Presbyter & Archimandrita, ut suo Episcopo Sancto Proclo, ipsam admittenti, communicare noluerit, longè minùs ipsi Juvenali. Quod etiam Sanctus Cyrillus ipsam non probavit, docet auxilium & consilium, quod ab ipso implovit Gennadius. Attamen Cyrillus, upote patris amantissimus, ei suavitè, ut dispensatoriè communicaret, & propter hanc quæstionem non laceraret Ecclesiam, expectans meliorem anam judicandæ Justitiæ. At istud tempus nunquam advenit. Etenim Chalcedonensis Synodus firmavit Juvenalis invasionem & ambitum. Secundò discimus, quod Arabia ac duæ Phœnicæ tunc evaserant Juvenalis manus, & firmè manserint apud Antiochenam Ecclesiam. Attamen nec Juvenalis istic quievit. Nam & hanc Quæstionem deduxit ad Chalcedonensem Synodum. At causa cecidit.

Quæstio est, quis sit ille Magnificentissimus ac gloriosissimus Præpositus Dominus Felix, cuius hic laudantur opera? Et quæ opera laudantur? Respondeo vigesimo octavo istius sæculi anno Felicem unâ cum Tauro fuisse Consullem: Et hic videtur laudari Præpositus Sacri Cubiculi. An sit idem, non possim asserere. Attamen Felix ille omnino possit ad istam Præposituram profecisse. Quod si verum sit, Chrysoneti immediatè successit non Chrysaphius, sed hic Felix. Quodnam ejus opus hic laudetur etiam non liquet. Videtur laudari protectio Domini Chonei, cujus rei feries etiam nos later. Interim notanda est Irenæi procacia, qui Joannem Patriarcham in suis litteris culpat de quatuor. Primò, quod omnes suæ Diocesis Episcopos ad novam professionem coegerit. Secundò, quod hac via omnem Orientem seduxerit. Tertiò, quod de hoc facinore gloriatur, & se commendat apud Proclum. Quartò, quod Nestorium dicat maledictum. Etiam ista Gentilium ac Judæorum audacia nos huc usque latuit.

CA.

CAPUT CXCVIII. — 287

Postquam longo multiloquio præcipue Joannem Sanctæ memoriæ, & ejus Co-Episcopus maledixit, hic ipse Irenæus,

Epistola, inquit, Cyrilli ad Imperatorem, accusantis contra eos, qui circa Antiochenum Joannem, eò quod quasi anathematizare, inquit, visi Nestorium, ea ipsa sentiunt, quæ & ille, eò quod Theodori & Diodori Scripta mirentur.

Æternam vitam providere à terra est inculpabile iter ad Deum, Patremque, qui in cælis est, inquiens: *Hæc est autem sola & æterna vita, ut cognoscant te solum & verum Deum, & quem missi Jesum Christum.* Sed nescio quomodo quidam fingunt quidem rectis circa hoc pedibus ambulare, dum claudicent, & veritatis viam deserentes vertantur ad alteram, quæ ad exterminium, perditionemque perducit. Adhærent enim quorundam Conscriptioibus interdictis. Et ut clarè dicam rei naturam, siquidem scriptum est, *Et loquebar de testimoniis tuis coram Regibus, & non confundebat.* Theodorus quidam fuit, & antè hunc Diodorus Episcopus, hic quidem Tharsi, ille verò Mopfuertiæ. Hi Patres fuerunt Nestorii blasphemæ. In libris enim, quos composuerunt, agresti insania usi sunt contra omnium nostrum Salvatorem Christum, ignorantibus ejus Mysterium. Voluit igitur impius Nestorius ea, quæ illorum sunt, ad medium deducere, & à Deo Sacra privatus est Aula. Dum verò anathematizasset, quæ ejus sunt, nonnulli Orientis Episcopi, altero modo hæc ipsa rursus inducunt, dum ea, quæ sunt Theodori, admirantur, & eum rectè sapere dicunt, & consonè Patribus nostris, Athanasio, dico, & Gregorio, atque Basilio. Sed mentiuntur contra Sanctos Viros. Scripserunt enim quantacumque Theodori & Nestorii malis sunt adversa sentientes. Quia igitur didici, quod de his & vestris piis Auribus ingerant quædam, rogo ut animas vestras intactas omnino, impollutasque servetis à Theodori & Diodori impietatibus.

Sicut enim supra jam dixi, Nestorius ea, quæ ipsorum sunt, est locutus, & ob hoc ut impius condemnatus est ab universali Synodo apud Ephesum congregata juxta Dei voluntatem. Quoniam verò simulat quidem se Symbolum confiteri, quod expositum est in magna & antiqua Synodo Nicæna, declinant verò ejus falsam interpretationem virtutem, rogaverunt Archi-Mandri-

tæ Orientis Orthodoxi interpretari à me idem Symbolum, quod & interpretatum est. Et necessarium fuit, ut in vestras piis & Christi amicis Aures perveniret hoc opus. Vestræ siquidem Tranquillitati inest inter alia bona & hoc, ut in sermonibus de recta fide sine cessatione delectari velitis.

Sanctam Epistolam pro suis Patribus ad hoc præcipue protulit Irenæus, ut Nestorium probaret non esse novitatis authorem, dum constat, quod multæ hæreses Patrum pro se ob hoc ipsum proferant lectiones, nec tamen ob hoc eorum Principes non sint novitatis authores. Nam ut de aliis interim sileam, Eusebius in opere Apologetico pro Origene & dogmatibus ejus, id est, pro Præexistentia & Restitutione composito, quod Martyris & ipsius Eusebii Cæsarensis nominibus prænotatur, multis valdè præcedentium Patrum testimoniis usus est pro prædictis erroribus. Nec tamen idcirco ab Ecclesia Dei vel Origenes absolvitur, quasi non fuerit novitatis Inventor, sed illi pariter addicuntur.

Similiter Ariani & Macedoniani abutuntur testimoniis Dionysii Alexandrini Pontificis, & cum eis etiam Donatistæ Sancti Martyris Cypriani, & octoginta sex Co-Episcoporum ejus, Concilio facto: Et de omnibus his idem, quod dixi, servat Ecclesia. Et Pelagius, Diabolici author erroris, etiam Beati Joannis Constantinopolitani Præsulis, & Mediolanensis Ambrosii, & aliorum, ipsiusque Augustini, laudabilis tantæ Expugnatoris hæresios. Nec tamen ob hoc vel ipsi Nestoriani dicere potuerunt, quod nullus prædictorum fuerit novitatis inventor. An fortè idcirco alios novitatis repertores asserunt nominari, quia de præcedentium Patrum nominibus, Scriptisque mentiuntur? Sed contra hoc nobis testis est illa vetustas & consonantia Codicum, cui qui non credit, nec contra Manichæos de novi testamenti librorum invenit quod adstruat veritate. Si ergò verè Manetis blasphemias execrantur, quomodo ei in maxima & summa suæ hæresis confirmatione poterunt consonare? Cur ergo ipsi novitatis inventores nostros Patres accusant, dum longè antiquiores ab Ephesino, sed & alii ab ipso quoque Nicæno Concilio Magistri Clarissimi, verè ac propriè, id est, summi ac sempiterni Dei

Dei Genitricem Beatam Virginem, quæ substantialem Patri Filium peperit, dicant, & quæ ille ipse in nostram naturam suscepit, ejus dici per unionem in unam personam subsistentiamque definiant, quæ primus prorsus Nestorius abjurando damnatus est? Et ne nunc quidem correctus est, sicut ejus, quantum supra posuimus, ipso Irenæo dicente, ad Theodoretum. Scripta testantur, quæ contra fidem pacificæ Alexandrini Pontificis scripsit Epistola. Hæc breviter diximus ad id solum, quia non ob hoc negandus fuit Nestorius novitatis inventor, quia Theodorus & Diodorus à Cyrillo eadem sapuisse dicti leguntur.

SCHOLIION.

HÆc Epistola est palam scripta, postquam non solus Theodorus, sed etiam Diodorus cœpit anathematizari, & postquam Sanctus Cyrillus definivit non sola eorum damnanda esse dogmata, sed etiam Personas. Docet primò, quod quidam Orientales Episcopi, licet Nestorium iteratò anathematizassent, pergerent defendere ejus dogmata: Sub nomine & authoritate Diodori & Theodori. Secundò, quod Diodorum ac Theodorum æquarent Sancto Athanasio, Magno Basilio, Nazianzeno ac Nysseno Gregorio, ac dicerent ab illis doceri paria ac eadem. Tertiò, quod eidem Episcopi assidue proclamarent ad Nicænum Symbolum, at ipsum nequiter intelligerent ac exponerent. Quartò, quod Venerabilis Maximus, Antiochenæ Ecclesiæ Diaconus & Archi-Mandrita, ad hos dolos eruendos rogarit à Sancto Cyrillo exponi Symbolum. Quod ipsum supra audivimus à Sancto Cyrilli litteris ad Acacium Melitenensem Episcopum. Quintò, quod non solus Maximus, sed cum ipso ac ipsum omnes Orientales Archi-Mandrite istam Expositionem rogaverint. Quod fuerit eorum ad Sanctum Cyrillum Legatus. Quod hucusque ignoravimus.

Et ex hoc discimus quædam alia. Primò, quod Maximus istorum omnium Legatus fuerit, non dumtaxat ad exponendam istam expositionem, sed etiam ad agendum contra Diodorum ac Theodorum. Secundò, quod tantis precibus, tantaque auctoritate inflexus Cyrillus cœperit anathematizare eorum non solos articulos, sed etiam Personas. Tertiò, quod Orientales Episcopi tunc ad Principem Legatos miserint, acturos pro utroque isto Hæretico. Quartò, quod ab eodem Maximo victus Sanctus Cyrillus Principem per præsentem litteras instruxerit, eidemque miserit suam Expositionem Symboli. Epistola videtur postulasse Legem, damnatricem utriusque personæ. At videtur non impetrasse.

Conjecturæ rationes adduxi superius. Adjunctum Scholion rectè demonstrat Irenæum vanè aliquid pro suo Nestorio venari ex prioritate Diodori ac Theodori. Eodem modo hodiè Lutherani & Calvinistæ ajunt se non esse Novatores, eo quod sequantur Joannem Hus, Joannem Wicleff, Albigenses, Berengarium, aliosque Auctores Sacramentariæ Blasphemix. Vanè. Et enim sequi oportet illud, quod nostri Majores à suis, illi ab Apostolis, Apostoli acceperunt à Christo, Christus autem accepit à Deo. Quidquid non est tale, est novum, ideoque & falsum.

CAPUT CXIX. --288

Pars, inquit, Theodoti Ancyræ ad Sanctum Vitalem Monachum, qui erat in Cappadocia.

ET si enim Cilicum quidam vobis impietate communicant, quos ante Nestorium decepit Theodorus, sed non oportet tuam Religiositatem post tantam virtutem, & tot tempora vitæ Monachicæ, subduci novitatibus dogmatum, quæ superductæ sunt pietati ex quæstione juvenili, non ex nostra pristina fide. Dispensationis enim Christi miracula fides quidem fecit omnium lucrum, quæstio autem hoc lucro quærentem privavit. Præstitit verò huic ineffabilem & omnem superantium rationem Mysteriorum Unigeniti quæstioni prius quidem Theodorus, post illum verò Nestorius, quem nunc sequuti sunt Thyanenæses.

SCHOLIION.

THEODOTUS Ancyræ Episcopus est magnus ille Doctor, qui unà cum Melitenensi Acacio Ephesi disputavit cum Nestorio, ipsumque convictum redegit ad patentes Blasphemias, & ad cujus testimonium Ephesina Synodus damnavit Hæresiarcham. Per præsentem Epistolam docet primò, quod Theodorus non solum Mopisuestiam corruperit, sed omnem secundam Ciliciam. Secundò, quod Cilices virus traduxerint etiam in secundam Cappadociam: Utique per Metropolitanam Eutherium. Tertiò, quod illic multos corruperint. Etiam hunc Vitalem, magnæ virtutis Monachum. Quartò, quod virus à Theodoro venerit in Nestorium. Paulus Sarnatensis, Antiochiæ Patriarcha, in Oriente posuit primam ejus radicem. A Paulo in Lucianum, à Luciano in Diodorum, à Diodoro in Theodorum, à Theodoro venit in Nestorium. Hunc igitur Vitalem Theodotus studet ad sanam fidem

fidem reducere. Per Juvenilem Quæstionem intelligit novitatem vocum, & firmat jam dictam præscriptionem: Quidquid in Christiano Dogmate est juvenile aut novum, est falsum.

CAPUT CC. --289

Pars, inquit, Epistolæ Rabbulæ Edejseni, scriptæ ad Ægyptum, significans quod qui ab eis oppugnabatur, id est, Nestorius eos qui circa Beatum Theodorum secutus, sic usus est coram Ecclesia doctrinis.

EPiscopus enim quidam Provinciæ Cilicum, vir verisimilis dictu, & sufficiens ad persuadendum, altera quidem pro Tribunali præferebat ad placendum Populo, altera verò per Dæmonis capturas ferebat in Scriptis. Quin quorundam suorum librorum principiis Anachematismum legenti circumponebat, ne aliis proderet Scripta. Ille primus exposuit non esse Dei Genitricem secundum veritatem Sanctam Mariam, tamquam Deo Verbo non recipientem eam, quæ secundum nos est, genituram. Hoc nunc usque latent, ne tempore diuturniore roboratum firmius putaretur, secundum dispensationem Dei oblitus Nestorius, novæ incisionis author, in publicum protulit.

Idem Irenæus & ad hoc his testibus utitur, ut quasi talem faciat Syllogismum.

Ecce his tribus testibus est credendum, quod Nestorius Theodorum in sua prædicatione secutus sit. Rursus quod Theodorus ea ipsa docuerit, quæ omnes Clarissimi Patres, testis est Synodus Orientalis. Igitur, inquit, Nestorius eadem prædicavit, quæ cuncti Clarissimi Patres. In his ideo erravit, quia temperantiam non attendit Ecclesiæ Dei, qua usâ Synodus Orientalis ad Imperatorem Theodosium in Epistola pro Theodoro & Diodoro Episcopis, quam & ipse Irenæus posuit, inter alia inquit: *Si quis verò, Imperator Sancte, immanifestum de tali dicat inveniri in ejus, aliorumve Conscriptis, nec hoc jam nunc est necessarium retractare. Quorum enim in Sacerdotio & Sacris operibus optimum finem vita suscepit, his pristinam gloriam dedicamus, & non eos esse judicamus ab eis, ex quibus eos auctoriter quidam reprehendere volumus. Aperitè Synodus Orientalis Dicta.*
Christ. Lupi Opera T.VII.

Theodori sub sana exceptione ut laudavit, ita & Clarissimis ostendit consonare Doctoribus, dicens: *Ex quibus quidem defunctos Magistros Ecclesiæ temperantia laudet, ex quibus judicare non debeat.* Id est, ex his, quæ communia omnium sunt, non ex his, si qua non inveniuntur esse communia. Quoniam verò præfatus Irenæus dicit, quod Joannes & Co-Episcopi ejus eadem, quæ Nestorius, sentientes, sub hypocrisis ejus dejectioni consenserint, quædam testimonia ex libro Eutherii, cohæretici ejus, contra unitivam Beati Cyrilli Epistolam, ubi & ejusdem Nestorii testimoniis utitur, hic transcribenda prospexi, per quæ etiam nunc Catholicorum & hæreticorum differentia dignoscatur, & maxime circa fidem, de qua nunc specialiter sermo est.

SCHOLIION.

EPistola hæc tota exstat in Actis quinti Concilii. Hoc fragmentum est alterius ac melioris translationis, & adjunctum habet insigne Scholion, ideoque duxi vulgandum. Docet Theodorum fuisse adeò vastum, sibi que adeò malè conscium, ut non dumtaxat suos arcanos Discipulos, sed quosvis etiam Lectores sub anathemate constringeret ad silentium. Hinc fieri potuit, ut plures per Orientem Episcopi ipsum aliquandiu crediderint innocentem. Epistola videtur scripta antè factum in Theodorum anathema. Rabbulas videtur per ipsam petiisse consilium, atque ita anathematizasse ex judicio Cyrilli. Adjunctum Scholion denuò ostendit Irenæum vana sectari, dum ex priore Diodori & Theodori Doctrina studet abluere Nestorium.

Huic hujus operis Scholio immortalus est Frater CHRISTIANUS LUPUS, Anno Incarnati Verbi M.DC. LXXXI. Mensis Julii die decima. Cui ignosce, si quod durius, humano more, inter scribendum exciderit verbum: Censurare ullum noluit: Docere omnes voluit: Discere à nullo erubuit.

CAPUT CCI. ---290

Epistola Eutberii, quondam Thyanensis Episcopi, ad Alexandrum Hierapolitanum, contra pacem scripta Ecclesiae Dei, quae facta est inter Cyrillum & Joannem Episcopum.

MOvet me ad scribendum consuetè à Deo Passianis adversus pietatem pugna contendens. Nunc verò duo me ista compellunt intacitum movere sermonem contra eos, qui impiis assenserunt. Unum, quia Oriens benè degens in pace priùs, nunc sicut & ceterae Provinciae perturbatur. Et quia is, qui hujus perturbationis est causa, ut admirabile aliquid, Delictum suum per Epistolam laudat. Scribit namque ad Cilicum Patres: *Si quis verò, quod absit, ab hoc bono avertitur, hic manifestus est, quod ab olim, & à principio non ea quae Domini sunt, sed quae sua quaesierit.* A quo inquirere bonum est: A te interim quae Domini sunt quaeremus, quae in Epheso perdidisti, non veniens tempore definito, atque nunc in Aegyptum dirigens contra fidem perpetrasti. Taceo interim quae contra personam, quae in invidia est, fueris machinatus, sciens quod iudicatio, quae pro pietate movebatur, illius defensionem proficeret. Saepe enim potente persona pietas utitur circa fidem pro suo contra impietatem statu, quoties se viderit impugari. Sicut quondam sanctae memoriae Meletio Antiocheno Episcopo, & ante ipsum immortalis memoriae Alexandrino Episcopo Athanasio. Dic igitur nobis, quando tu ea quae Domini sunt quaesieris, praeteritis temporibus, an praesentibus? Sed ne scrutatores tuae conversationis putes, contra Aegyptii impietates sine pudore debellatus es. Ex tuo & ejus novello negotio, qualiter de praeteritis iudicatio nulla sit, hoc nobis ostende. Et utrum correctio cujuslibet putanda sit, iudicemus: Illius ne, qui deliquit atque correptus est, an tua qui iudicasti & corripuisti? Dic quis alterum sit lucratus? Quis sit peccati absque sua confusione correptor? Quis imitatus Petrum, & ad poenitentiam paratè susceptus? Perscrutemur, si placet, & eorum, quae ad te ab Aegypto scripta sunt, virtutem.

Videamus si pacem, quam redditam prosperè Mundo annuntias, rixae adjectione factam non reperimus in te. Et veni, ut attingentes ipsarum principum literarum, Aegyptiacae illius interim dejectionis specimen videamus. Qualiter in ipsis Epistolae proœmiis Salvatoris quidem Christi praeteriens faciat mentionem, Imperialem verò mox dilatat laudem. Et hoc namque impiorum est proprium despiciere quidem patientiam Salvatoris, obsequi verò eorum, qui in terra praevalent, Potestatibus. Sed mihi dona,

ut de vanis illius circa haec sermonibus taceam ipsam virtutem earundem inspiciens litterarum. Quod verò est deeterius, qui deludit irreprehensibile Domini consilium, semetipsum casibus Consiliarium Divinae gubernationis efficiens. Nam sensum, quem volentes ejus adhibent blasphemias, nomine pacis appellat, & ipsam à Salvatore attributam quadam quasi lege pronunciat. Adhuc autem conspectio digna est & ipsa insinceritas adulationis ad Principes. Miratur enim eorum pietatem à Parentibus traditam, & per hoc eos suadere volens hanc ejus suscipere impietatem, quae illis Beatissimè adversa est. Unde coronas iterum plestit ei, qui occurrit ad ipsum, & auget ejus superbiam contra fidem. Ipse namque Epistola verborum crepitu interpretatur illius animae crudum tumorem. Quae commemorari est bonum. Nam quo quidem modo Ecclesiae sint divisae, superfluum dictum est. O protervia! Insontem semetipsum censeat, & sola, qua contra alios dicat, interminatione seu comminatione contentus, probationem culpae alterius putari vult, quod ad accusandum pronè paratus sit. Ubi sunt nunc, qui tuba canunt hujus poenitentiam? Ubi sunt illusionis hujus impudentes Praecones? Quid loquimini contra illum, qui ab eo & aperte theatraezamini? Videte quam de vobis exhibet pompam: Et eos lætissimo ritu traducit, qui pridem quidem bellati sunt contra eum; nunc verò ejus facti sunt foederati. Quid enim dixit? *Quoniam verò superflua omnino & inopportuna Ecclesiarum discordia facta est.* Nunc nobis est praecipue satisfactum. O incongruitas! Superfluam dicit suae discordiae increpationem impiae culturae suae discoopertionem. Sed & satisfactionem superfluitatis hujus annunciat. Dic, o Optime, hujus satisfactionis speciem, de forma hypocritarum subannationem triumphi in eos, qui tibi prodidere veritatem. Scribe tuorum supplicum confessionem. Scribe occultas Judae nunc contra Divinitatem nundinas. Dic proditionis & modum.

Domino meo, inquit, Religiosissimo Episcopo Paulo chartam nobis offerente, irreprehensibilem confessionem fidei continentem, & hanc à Sanctitate tua, & ab his, qui illic sunt, Religiosissimis Episcopis compositam confirmante. Intende, quaeso, confessionis conjunctioni. Ait enim: *Irreprehensibilem confessionem fidei continentem.* Judex etiam nunc sit fidei, qui damnatus est. Judicat Judices, qui additus est. Et exigit testimonium quasi veracior. Ait enim: *Et hanc à Sanctitate tua, & ab his, qui illic sunt, Religiosissimis Episcopis compositam confirmante.* Quantam simulationem demonstrat absconditam? Confirmante, inquit, erroris eorum correctionem, Gestorum contra me ab eis poenitentiam, praecedentis errorum confessionis incongruitatem, mei Magisterii utilitatem, meorum Capitulorum conservationem. Etenim expectat, inquit, eos fidei hujus testimonium, ut eorum contra expositionem meam calumnia publicetur. Dico & irreprehensibilem eorum Confessionem. ut adversantes mihi,

mihî, accusatos nuper, credidisse convincam. Sed quid me decinet impoentens Aegyptii elatio, dum me abstrahat jam fratricidii perpetratio. Video namque illos haereditate ejus, qui iniquitatem ipsam passus est, adornari, & illius nitescere floribus. Dicite enim mihi, cujus doctrinas & exponitis, quo priùs haec estis praedicante confessi? Et si quidem talia plurimos latent, fingite solos vestra vos discere; si verò clara sunt omnibus, cur occiditis haereditatem, quam diripitis? Veruntamen legamus, & horum demonstrationem videamus.

Consitemur, inquit, Dominum nostrum Jesum Christum Filium Dei, Deum perfectum, & hominem perfectum ex anima rationali & corpore, ante saecula quidem de Patre genitum secundum Deitatem, ultimis verò diebus eundem ipsum propter nos, & propter nostram salutem, ex Maria Sancta Virgine secundum humanitatem. Consubstantialem Patri eundem secundum Divinitatem, & consubstantialem nobis secundum humanitatem. Haec nunc scripsistis vos. Audite & ejus Dicta, qui expugnatur à vobis, quam clarè eadem dixerit. Sequens enim Sanctos Patres, qui Nicæae convenerunt, & coram Ecclesia circa illorum expositionem verbum faciens, sic ait: *Vox significans, & Divinitatem & humanitatem, id est, id nomen, quod est Christus, Patres vera dicere facit utraque. Consubstantialis Patri Christus, verum est. Etenim secundum Divinitatem consubstitit. Consubstantialis nobis secundum humanam naturam, verum est. Et homo est enim.* Vides quomodo unius linguae sint praedicationes. Cur igitur abnegatis Praedicatorum veritatis? Cur qui ei assensistis, contra ipsum, cui consentistis, furiosè pugnatis? Cur refutatis eum, cum quo ipsa sentitis, & alii, qui blasphemant, communionem jungimini? Non mihi sitis verbis Orthodoxi, & operibus blasphemii. Res pietatis ostende, & vera eris de pietate confitens.

Sed dic, inquit, & residuae confessionis identitatem: Et de Virgine Sancta praecipue. *Consitemur enim nos, inquit, Sanctam Virginem Dei Genitricem, eò quod Deus Verbum incarnatus sit & inhumanatus, & per ex ipsa conceptionem univertit sibi templum ex ipsa susceptum.* Ego tibi ostendam & hujus confessionis similitudinem: Etsi ab acribia recidisti. Participatus namque est cum haereticis, cumque orthodoxis, quae de Virgine sapis. Et audi qualiter nec hoc Praedicator veritatis omiserit. Sermonem namque de inhumanatione coram Ecclesia faciens, & inferioribus auribus condescendens, sic ait: *Oportet id & clariùs dicere, ut omnibus sit perspicuus ejus, quod dicitur, intellectus.* Liber generationis Jesu Christi. *Non ait: Liber generationis Dei Verbi. Neque: Liber generationis hominis. Nam si diceret, Liber generationis hominis, Christum purum nobis hominem demonstrasset; si verò dixisset, Liber generationis Dei Verbi, puram nobis induceret Divinitatem. Comprehendit igitur utraque naturas in appellatione Christi, ut nullum sine altero intelligatur. Hinc Sanctae Virgini convenit qui-Christi. Lupi Opera T.VII.*

dem & ex eo, quod Christi facta sit mater, ut duplici nomine appelletur. Quoniam verò oportet & propter eos, qui clariorem appellationis hujus exigunt intellectum, & maxime filios existentes Ecclesiae, & Dicto ad eos uti manifestiore, idè & nunc quae pridem brevior appellatione de Beata illa & Sancta Virgine praedicabantur, haec manifestioribus appellationibus consistemus: Quoniam Sancta Virgo Dei Genitrix est, & hominis Genitrix. Dei Genitrix quidem, eò quod templum illud, quod in ea à Spiritu Sancto creatum est, unitum sit Deitati; hominis verò Genitrix, eò quod assumpsit nostrae naturae primitias Divina natura. Quis igitur praeterea confessionis expositionem secutus est? Tu qui Dei Genitricem dixisti tantummodo, an & iste, qui Dei Genitrici conjunxit hominis Genitricem? Perimis confessionem fidei, quam priùs exposueras. Dixisti namque ex ipsa genitum Christum secundum humanitatem. Noli igitur perimere priora fugiendo quod sequitur.

Quod verò non secutus sis Patres Orthodoxos, & maxime beatæ ac sanctae memoriae Episcopum Tharsi Diodorum, audies à beato condescensorè quidem dici Dei Genitricis vocem concedente, non verò abscondi ab ea & hominis Genitricem dogmatizante. Inquit enim: *Veruntamen dicitur propter unionem Mariae Dei Genitricis. Deus enim fortis est semen Abrahæ per unionem ad Deum Verbum. Fatenda verò & hominis Genitrix. Sic enim propter naturam hominis Genitrix est Maria.* Dei verò Genitrix, non tanquam naturae sit partus, sed quia is, qui est ex Deo, homo natura, Deo Verbo conjunctus est. Vidisti subtilitatis expositionem. Cur igitur non secutus es Sanctos Patres? Major enim est accusatio illa. Quia & dum promississet pariter omnino nihil adjicere fidei Sanctorum Patrum, qui Nicæae congregati sunt, vocem, quae ab illis dicta non est, adjecistis, secuti plures consonantes illorum; nunc verò & Patribus illustis, & discipulorum non estis secuti vestigia. Omnia autem fecistis soli placere festinantes Aegypto. Unde & factas illius assentationes vos suscepistis soli, dum sanctas ad decipiendum vos appellaverit voces.

Has, inquit, adeuntes sanctas voces. O multiformis error, Impiissime & veritatis inimice! Nunc sanctae sunt pietatis voces, nunc dixisti fidei verba, nunc tibi est rectae glorificationis confessio praedicata. Tandem tege impudentiae faciem. Nonne impugnatus à te Doctor haec te imbuat priùs? Lege infelix inscriptos ad te apices. Vide, impudentia plene, clariùs tibi explanatas has sanctas voces, & aut temetipsum ad fidei adversarium increpa, aut ironiam sanctae hujus appellationis denuda. Quid enim tibi scripsit, etiam quando ei contumelias ingestisti? Et mihi, inquit, aures ad fraternam medicinam praestiteris. Ipsas tibi illorum Sanctorum voces proponens, liberabo te à calumnia contra eos & contra Divinas Scripturas per illos. Credo, inquit, in Dominum nostrum Jesum Christum, Filium ejus Unigenitum. Attende quomodo priùs ponentes,

Dominus, & Christus, & Unigenitus, & Filius, que nomina Divinitati & humanitati communia sunt, quasi quedam fundamenta, tunc inhumanationis, & resurrectionis, & passionis superaedificant traditionem, ut prepositis nominibus quibusdam utrarumque naturarum significativis, neque eam, que filiationis & dominationis sunt, incidantur; nec ea, que naturarum, in singularitate filiationis confusions exterminio periclitentur.

Nonne hæc tibi scripta sunt priùs? Sed istis & ea, quæ ante nuper laudata sunt, confer. *Consuetum*, inquit, *Dominum nostrum Jesum Christum Filium Dei, Deum perfectum, & hominem perfectum*. Hic intende, quia edoctus es olim quod ut fundamenta sint Divinitatis & humanitatis nomina. Dic verò & reliqua: *Ante secula quidem ex Patre genitum secundum Divinitatem; in ultimo verò dierum propter nos, & propter nostram salutem, ex Maria Virgine secundum humanitatem. Consubstantialem eandem Patri secundum Divinitatem, & consubstantialem nobis secundum humanitatem*. Duarum enim naturarum unitio facta est, propter quam unum Christum, unum Dominum, unum filium consuetum. Secundum hanc inconflata unitiois intelligentiam diserte & hic rursus consonationis virtutem. *Ut prepositis*, inquit, *nominibus quibusdam communibus utrarumque naturarum significativis, neque ea, que filiationis & dominationis sunt, incidantur; nec ea, que naturarum, in singularitate filiationis confusions exterminio periclitentur*. Vides quomodo tibi eundem quidem ex indivisa & singulari filiationis intelligentia clariùs scripsit. Ad hæc ubi tuam factam laudem suscipiemus? Hæc ipsa enim & odisti, & miraris: Et anathematizas, & sacra dicis. Sed inquit: *Nunc admiror, ex quo vocem Dei Genitricis accepi: Tunc enim non solum tacebatur, sed è contrario etiam projeciebatur. Christi enim Genitrix & non Dei Genitrix dicebatur*. Hæc eadem. Ostensum quidem tibi est & ex prædictæ vocis vi. Quin potius vocem expugnabilis ratio. Quia verò his litteris intendens absconditis conscientie rationes, ego tibi expediam Epistolæ verba, ostendamque illum virum hanc vocem nullatenus repulisse.

Ait enim hæc ipsa. *Ubique*, inquit, *Divina Scriptura, quotiescumque Dominicæ dispensationis memoriam facit, generationem passionemque non Divinitatis Christi tradit, sed humanitatis. Ita ut vocetur juxta scrupulosorem appellationem Sancta Virgo Genitrix Christi, & non Genitrix Dei*. Secundum scrupulosorem, inquit, appellationem Ubi autem queritur quod scrupulosus est, ibi non omnino perimitur quod simplicius est. Utrumque enim suscipientium commensuratur auditus. Sic enim ad eos & postea dictum est: *Quia propter eos, qui clariorem appellationem hujus experiant intellectus*. Et id quod est: *Veruntamen dicatur propter unitioem & Dei Genitrix. Si non juxta hæreticum sensum*. Sufficiat igitur & ista convictio fraudis, quæ contra illas litteras facta est. Incongruum namque est relinquentes nos importabilem tuam contra Salvatorem blasphemiam, de simplici Virgine appellatione contendere.

Adn. Nor.
Nestorius
ibid.

Ipsa enim, quæ visus es admirando laudare, mox pace nisus evectisti. Nam si quidem solum vocasses sacras illas voces, & continuo tacuisses, multorum subprepsisses auditibus. Quo verò compellit te ultio veritatis? Simulationis tenebras amisti.

Age igitur, & nos rursus utamur gladiis contra te. Et priùs quidem sibi metipsum repugnare monstremus tuæ temeritatis insaniam. Nam qui in superioribus Epistolæ partibus decencia temporis pacis & sapere te & dicere promissisti, mox ex insidiis erigis prælium, & vespas agrestes appellas eos, qui ad tuarum conscripserunt blasphemiarum convictionem. Ubi autem sunt etiam nunc, qui tuba canunt hanc pacem: qui eum, qui contumelias ingerit, prædicant poenitentem? Quid erratis, immò verò quid tentatis decipere? Non sunt hæc verba poenitentis. Sed nec iterum dicere; *Sic & nos sapere inventientes*. Pro eo ut dicat: *Non nunc hæc ex poenitentia sapimus, sed semper ita sapimus, & sumus vanè depositi*. Dic & aliud huic demonstrationi conveniens. Oportebat namque clarè intelligere, quod omne ferè nobis fuerit de fide certamen. Certamina præterdit, o homo, & tu pacem nominas prælium. Ille exspoliatur ad luctamen, & tu profers de pace leges. Si autem mihi hæc dicenti non credis, vide & ipsos sudores ejus certaminis. Vide impietatis fomenta. Desige mentem blasphemias ejus captivibus.

Ecce enim sequens impia Capitula sua, rursus ipsa defendit & confirmat apud nos. Interim namque Emmanuelis appellatione in generatione secundum carnem denuò utens carnalem ac non Deo decibilem generationem Virginis commemorat. Deindè ad reliqua, velur quadam consequentia ad ipsam editionem Capitulorum pergens introducit scribens temperationis confutionisque unitioem. Audi enim quæ post hæc verba posuerit. *Qui verò*, inquit, *desuper ac de caelo descendens Deus Verbum exinanivit semetipsum, formam servi accipiens, & vocatus est Filius hominis, persistans esse quod fuit, id est, Deus, inconvertibilis namque est & immutabilis secundum naturam, ut unus jam intelligendus cum propria carne de caelo dicitur descendisse. Nominatus verò est & homo de caelo perfectus existens in Deitate. Et perfectus idem ipse in humanitate*. Attende subtilitatem verborum: Vide sermonum longitudinis intellectum. *Quia* inquit: *Desuper ac de caelo descendens Deus Verbum*. Et quid post pauca? *Ut unus*, inquit, *jam intelligendus, O optime, & quomodo jam cum carne est? Jam non solum Verbum intelligitur, sed caro & Verbum*. Inseparabiliter quidem ut una persona contemplandus, non verò unum Verbum, vel unus Sermo intelligendus. Quid adoperis conversionis credulitatem? Quid corumpis Scripturam, quæ furto non subiacet? Quid nomen fugiens Christi, ad hoc Divinæ naturæ circumvolveris, ut eam dispensationis passionibus subdas? Sequere Apostolum Paulum, & ne illudas Christum, qui in eo locutus est. Non ait: *Ipsè de caelo descendens Deus Verbum exinanivit semetipsum, formam servi accipiens*. Sed quid

quid dicit? *Hoc sentiat in vobis, quod & in Christo Jesu, qui in forma Dei existens non rapinam arbitratus est esse se æqualem Deo, sed semetipsum exinanivit, formam servi accipiens*. Quæ verba & Sanctorum Patrum, qui apud Nicæam convenerunt, secuta est fides.

Solus verò intellectus vestri Apollinarius institutor, nominum remutationem contra eorumdem Sanctorum Patrum Nicænam confessionem, & contra ipsam Divinam Scripturam fraudulenter induxit, pro *Domino & Jesu Christo, & Filio*, quæ sunt duarum naturarum significativa nomina, *Deum Verbum* tantummodo exponens. Ut dum solam Divinam naturam personæ significat, tanquam quæ superet alteram, ipsam prædicet pro persona, & contemperet ambas in unam benè sonantem naturam. Hanc namque intentionem & tui sequuntur multiloquia verbi. *Deus*, inquit, *Verbum ut unus jam intelligendus cum propria carne*.

Dic & reliqua. *De caelo*, inquit, *dicitur descendisse. Nominatus verò est & homo de caelo, perfectus existens in Deitate, & perfectus idem ipse in humanitate*. Et quid est, quod in Divinitate & in humanitate cognoscitur esse perfectus? Quid est alterum, quod præter illas, quæ unitæ sunt, naturas inducitur? Quid est præter ipsas, quod in ipsis speculandum sit? Nam quod in aliquo est perfectum, alterum præter ipsum est in quo ostenditur esse perfectum. Quomodo nobis in tres duas scissis naturas? Dic quid sit præter Deitatem & humanitatem alterum quod in eis perfectum debeat speculari? Ne transeas quod est tuum. Noli fugere convictionem. Habes demonstrationem præ manibus. Profer expositionem Capitulorum. Ostende inde manifestè quod queritur, clamans *naturalem & secundum substantiam unitioem*. Hæc tibi enim objectum solvunt. Hæc tibi ædificant circa materiarum modum præter naturas ex naturis figuram. Figuram, quæ ex eis & fit, & in eis est contemplanda. *Perfectus*, inquit, *existens in Deitate. Et perfectus idem ipse in humanitate*. Putasne, Perfectus Deus Sermo secundum te in Divinitate, an potius confiteberis secundum nos Divinitate perfectum? Et rursus: Putasne, Perfectus idem ipse, ut inquit, in humanitate, an potius iterum credens nobiscum perfectum Deum in homine perfecto? Deum namque tantum & hominem glorificamus. Nihil alterum præter unitas agnoscentes naturas.

Dic verò & quod sequitur. *Et tanquam in una*, inquit, *persona intelligendus*. Quæ est latrantium tanta vesania? Non enim sufficit, quod in naturis inducitur aliquid alterum, id est, ex naturale, & secundum substantiam unitioem figura quædam; sed & in ipsa figura alterum quoddam peregrinum & inconstans dogmatizat. *Et ut in una*, inquit, *persona intelligendus*. Non jam dixit unam contemplari debere personam, sed alterum in persona intelligendum. O intolerabilis ista confusio! O hæc contemptantia naturarum! Sed nos hanc similiter insipientem despiciamus ejus blasphemiam. Intendamus verò, *Christi. Lupi Opera T. VII.*

quomodo naturas Dominicas completivas filiationis inducat. Nam dum perfectum supponit in eis alterum, introducit ex eis compositionem factam, qua filius perferetur. Et ubi est inhumanationis filii perfectio? Ubi permanio indefecta filiationis ante sæcula? Ubi est quem consubstantialem Patrum fides absque mendacio dixit? Non sine causa, ut arbitrator, qui vocati à te sunt vespæ, de caelo te ominari carnem dixerunt. Nam si & caro implet filiationem, perfecta verò & ante adventum filiatio fuit, necesse est consempiternam dicere huic perfectioni & carnem. Consempiternam verò dicens, consubstantialem quoque dicitur es. Consubstantialem verò dicens, cœlestem sapere convinceris. Ne despicias. Non est tibi aculei parva plaga vesparum. Strangulat enim tuæ impietatis fauces, ut aut neget filietatem ante inhumanationem fuisse perfectam, aut hoc volens dicere, fatearis illud nolens, quod carnem sentias esse cœlestem. Expedi porrò tibi accipienti plagam magis benignè suscipere vesparum doctrinas, quam vanitatem tantæ impietatis amplecti. Reliqua enim verba sæpius forsan dixeris pietatis. Si verò impudenter agis, & hoc disce, te ipsum rursus in blasphemias permanentem, latrantemque deterius.

Unus enim, inquit, *Dominus Jesus Christus. Etsi non ignoratur differentia naturarum, ex quibus unitioem dicimus ineffabilem factam*. O insipientia! O amari & venenosi latrans! Quomodo dulce & amarum contemperavit in idem? Quomodo mel veneno conjunxit? Scimus, Seductor, quod unus sit Dominus Jesus Christus: Et quod non ignoretur differentia naturarum. Dic autem nobis, quid tibi vult illud, quod ais: *Ex quibus unitioem dicimus ineffabilem factam*. An utique iterum illud, quod ex naturis plena est filiatio? Etsi enim simul non dicere nunc unitioem naturalem, volens ineffabilem nominare, sed tamen altero verbo idem composuisti. Hoc ipso namque quod dixisti, *Ex quibus*, alterum rursus præter naturas significas, quod ex ipsis est. Vides quomodo in eisdem volueris? Nec lates irridens. Nos namque o Mirabilis, non ex ipsis unitioem dicimus factam, sed ipsarum tantummodo naturarum consistemur unitioem. Sic enim & perfectionem filiationis, quæ est ante sæcula, absque repugnatione prædicamus. Et gratiam, quæ nobis ex inhumanatione donata est in glorificatione servamus. Non enim ipse indignus ad plenitudinem filiationis primitiis nostris, sed nos indigentes adoptionem digni facti sumus ab ejus carne suscipere.

Ad prædicta & illud pariter videamus, quod non solum Capitulorum impietati hæc Epistola convenit, sed etiam, sicut diximus pridem, & illas voces, quas Sacras vocavit, evertit. Audi enim Deum perfectum, hominemque perfectum. Perfectum è contrario prædicavit, verisimilem seductionem commutans, ac dicens: *In Divinitate perfectum, & in humanitate perfectum*. Et

rursus hæc dicens, quarum *naturarum* è contrario docuit obtegens confusionem, *unionem* dicit ineffabilem. *Ex quibus*, inquit, *unionem dicimus ineffabilem factam*. Sursum atque deorsum adjectione syllabarum temperas blasphemiam. Huc enim ex Arii & Eanonii Magisterio adductus est contentiosus hic Dæmon, impudentissima bestia, inverecundus draco. Et quasi parva fuerit præcedens impietas, ejus additamentis alijs quod durum est, supernutrit.

Et verbis rursus transformatis impietatem colorans, ad intentionem suam passibilis apud eum Divinitatis recurrit. Quid enim dixit ad hæc? *Impassibilem Dei Sermonem subsistere consuevit uniuersis*. Esti omni sapientia dispensans ipse Mysterium, sibi metipsum impartire videatur eas, quæ contigerunt carni propriæ, passiones, impassibilem Dei Sermonem subsistere confiteris. Et cur præcedens eum passibilem dogmatizas? Dic quid tibi velit, quod inquis, sibi metipsum impartire passiones, nisi utique illud, quia voluntariè passus sit? Novimus enim tuorum verborum consuetudinem. Sed possibile est, ut quidam simul cum blasphemio irridendum contendat adversum nos, quod *impartire* iste impius dixerit, quasi proprias facere. Ad quos dicimus nos, quia primum vocem, qua dicitur, *Impartit*, non id solum significare putatis, quod pertinet ad propria facere, sed etiam comparticipationis est res. Impartire namque quasi inter se & alterum partiri aliquas res, corrupto per compositionem sermonis verbo nominatur. Si igitur sibi metipsum impartit, constat quia id ita dicitur, sicut voluntariè vel spontaneè passionem participat. Confirmat verò, quod & nunc passum Deum Verbum dogmatizat iste Adversarius legum, positi ab eo super hoc Scripturæ testimonii lectio. Quale est, inquit, illud quod per Prophetæ vocem præconatur ut ex ipso? *Dorsum meum dedi ad verbera, & maxillas meas ad colaphos, faciem vero meam non averti à confusione sputorum*. Obstupescit me illius sensus incongruitas. Si enim Verbum carnis passiones proprias facit (concedatur enim quia id quod est *Impertit*, ita ponit, ac si dicat, *Proprias facit passiones*) quomodo ad id testimonio utitur isto, ut carnales hæc passiones sustinere dicatur? Aliud quippe est propria facere verbera carnis, & aliud ipsum verbera pertulisse, & ipsum fuisse colaphizatum, ipsumque consputum. Scripturæ siquidem testimonio Deum Verbum per semetipsum prædicat pertulisse. Quomodo enim eum, qui semel impassibilis exstat, & incompositus, & liber à formis, Creatorque formarum, aut ut ex partibus compositum, & membris constantem, quicumque eorum qui bene sapiunt, suspicetur, nisi ejus inseparabile templum, quod constat dorso, & maxillis, & facie, quæ conspuita est, ut prædixi? Iste verò figurans infigurabile, ipsi passiones impartit uniuersas. Si enim, sicut dixi, ex ipso, quod sibi metipsum passiones carnis impartit, ante præconatum est, *Dorsum meum dedi ad verbera*, &c. alteras præter carnem convincetur

habere Deus Verbum figurales figuras, quæ passiones carnis in participationem recipiant.

O insuperabilis infania! O innumerabilis contaminationio! O ineffabilis temeritas! Divinitatem figurat impius, & flagellat. Obstupesco de contaminata hujus temeritate formidans. Et tremo dum loquor. Sed parco jam mihi, reliquorum jactans alienationem, & desolationis abominationem, quæ & iterum circa Apollinarij phrenesim nihil se de Sanctorum Patrum fide corrumpere irrisoriè jactitat, & similiter contra Spiritum Sanctum illius blasphemias solite sequitur. Lugeo autem solos, qui cum eo contra Divinitatem manus extenderunt. Qui invocat Christum, & ejus perfert hostem, quam is in vos habet jurisdictionem? Quam excusationem, qui additis impijs paci, impietatis hujus estis refugæ facti? Projicientes fructus, fovistis radicem. Quin imò & fructus receperitis, & radicem complectimini. Quas fraudes vestras ad memoriam reducemus? Illasne, quibus tardius pervenistis ad Ephesum? An deceptiones, quas in ipsa Epheso perpetrastis? An de prodicione facta Constantinopoli? An de irrisione Tharsi composita? An de subdola assentatione Antiochiæ gesta? Nonne illum, quem punire meditabamini, festivis muneribus alliciebatis? Nonne Patres Orthodoxos per Scripta subegistis, jurationibus inducente te? Nonne Constantinopolitanos & Antiochenos Populos fovebatis? Digna sunt impietati Ægyptiæ, quæ à vobis sunt perpetrata. Consonant sibi ad invicem nundinæ vestræ: Quæcumque enim desivistis blasphemare per linguam, hæc studetis simulatione firmare. Sed vos, qui horum non estis participati pestilentia, inviolatum servate bonum Depositem, quod & accepistis, in quo & baptizati estis, per quod & salvamini, declinantes omne impietatis Collegium: Maxime ne communitatis infestè illis, qui polluti jam fuerint. Hi enim dum rectæ fidei se simulent assertores, impietati ministrant. Ad eos bene testificatur clamans Scriptura Divina: *Non potestis duobus Dominis servire. Unus enim Dominus, una Fides, unum Baptisma*. Unus quippe per omnia, & super omnia, & in omnibus Deus, qui reddet unicuique secundum opera ejus. Ipsi gloria in sæcula. Amen.

CAPUT CCII. --291

Presbyter Claudianus.

PRæsumentes de Sanctitate tua, quippe tanquam de nostro fratre, quia omnia etiam, quæ efficibilia sunt, ut nosti, potes complere, Religiosissimum Presbyterum Paulum virtute Eulogiarum illuc sumus parati dirigere, præsumentes, ut diximus, de Deo, & de tua, Domine, Religiositate.

CAPUT

CAPUT CCIII. --292

Epistola, inquit, Epiphani Archidiaconi, & Syncelli Cyrilli, ad Maximianum Episcopum Constantinopolitanum, in qua magis convincitur intentio Cyrilli, & eorum qui circa eum.

Domino meo Sanctissimo, & Deo Amicissimo Episcopo, Patri Patrum, & Archi-Episcopo Maximiano Epiphanius tuus.

Quæ nobis sæpius à tua scripta sunt Sanctitate, non erant ita perturbatione plena, sicut quæ nunc transmissa sunt Domino meo per omnia Sanctissimo, Sanctitatis vestræ Fratri, Cyrillo. Quæ plus eum fecerunt incidere ægritudinis recidivam. Et Admirandissimi Tribuni Aristolai, & quæ meæ Humilitati directæ sunt. Et ad utraque, petita venia refero, tam quæ olim facta sunt, quam quæ nunc denuò definita, & in quibus contristatus est Sanctissimus & Deo Amicissimus Frater vester Cyrillus: Insimiliter Clarissimus Tribunus Aristolaus. Nam dum prius id Orientales expeterent, ut Capitula, quæ Sanctissimus Frater vester Cyrillus exposuit, hæc ipsa anathematizans idem extra Ecclesiam Catholicam faceret, in hoc idem Domino meo Sanctissimo Pater Cyrillus recertabat, atque dicebat, quod sancta & magna Synodus agnoscens, quorum veritatem sancivit, ea rectæ & sanæ fidei esse, & Joannem cum reliquis segregati subjicit. Et quomodo, inquit, ego cum eis faciam pacem, & evertam Synodale Judicium? Admirandissimus autem Tribunus Aristolaus insistebat ei, ut Divinitus sancita perageret. Et hoc ex necessitate disposuit per omnia Sanctissimus Dominus meus Cyrillus, ut ejus quidem Sanctitas anathemate interposito dicat, quod non juxta hæreticum intellectum hæc ipsa exposuerit, sed quidquid videtur reprehensibile esse, zelo & calore circa Dominum nostrum Jesum Christum, qui abnegatus est à Nestorio, dictum sit: Orientales autem cuncti anathematizent Nestorium, ejusque sententiam, & ita suscipiantur ad pacem. Hoc autem mandante Magnificentissimo Aristolao eis, qui circa Joannem sunt & Dominum Acacium, quod deberet Dominus Acacius Joannem compellere, direxerunt Paulum, vitantes hoc, ut de illo nihil in memoria aberreret, sed ille quiesceret. Igitur Domino meo Sanctissimo Patri Cyrillo magna ægritudine detento, placuit ista differre. Post aliquot autem dies ostendit Magnificentissimo

Tribuno Paulus Episcopus litteras piissimi Joannis, quod Episcopi Orientis, & qui ulterius sunt, hæc fieri non sinant: Quæ & habebant quosdam illius impii, id est, Nestorii paginas. Dum rursus Magnificentissimus Aristolaus hæc per litteras intimaret, increpitans eis scripsit. Verum Magnificentiæ ejus *rescriptum est*, quod quædam decreta fuerint nuper ab Episcopis qui Antiochiæ convenerunt, & Alexander Episcopus cum certa formula, quæ esset prolata, ad ejus esset Magnificentiam destinandus. Hæc igitur addiscens Dominus meus Sanctissimus Cyrillus circa tuam quidem Sanctitatem valde contristatur, quod pro ejus non posueritis animam tuam, qui sæpe laborat, Sanctitate. Et quia insuper & cum Domino Philippo & Domino Claudiano non curet, quomodo hinc exire faciatis Aristolaum Clarissimum virum: Sed præter ipsorum consilium, ajens, nihil feceris. Et iterum recidivam incurrit.

Nunc igitur, Domine mi Sanctissime, impone tibi omne in hac causa studium. Scriptum est & à Domino meo, Fratre vestro, & Domine Ancillæ Dei Reverendissimæ Pulcheriæ, & Præposito Paulo, & Romano Cubiculario, & Domine Marcellæ Cubiculariæ, & Domine Droseriæ. Et directæ sunt benedictiones, dignæ eis. Et ei, qui contra Ecclesiam est, Chrysoreti Præposito Magnificentissimus Aristolaus paratus est scribere de nonnullis, quæ Angelus tuus debeat impetrare. Et ipsi verò dignæ transmissæ sunt Eulogiæ. Scripsit autem Dominus meus Sanctissimus, Frater vester, & Domino Scholastico, & Magnificentissimo Arthebæ, ut ipsi conveniant & persuadeant Chrysoreti tandem desistere ab oppugnatione Ecclesiæ. Et ipsi verò benedictiones directæ sunt. Festina igitur & tu ipse, Sanctissime, supplicare Domine Ancillæ Dei, Pulcheriæ Augustæ, ut iterum ponat animam suam pro Domino Christo. Puto enim quod nunc non satis curet pro Sanctissimo vestro Fratre Cyrillo: Ut & omnes qui sunt in Palatio Regis. Et quidquid avaritiæ eorum deest. Quamquam non desint & ipsi diversæ benedictiones. Ut scribat increpativè Joanni, quo nec memoria illius Impii fiat. Scribatur verò & Magnificentissimo Aristolao, ut instet ei celeriter. Et roga Dominam Olympiadem, ut & ipsa coadiuvet nos. Et ut insuper roget Marcellam & Droseriam: Quia satis eam patienter auscultant. Et studium namque est Orientalium nonnullorum, ut impium Nestorium recipiant. Esti non voluerit, nocte ac die pro temeripso curans, multos habes perturbare Sanctorum. Et Dominum meum Sanctissimum Dalmatium Abbatem roga, ut & Imperatori mandet, terribili eum conjuratione constringens: Et ut Cubicularios omnes ita constringat, ne illius memoria ulterius fiat. Et Sanctum Eutychem, ut concertet pro nobis, & Domino meo, Fratre vestro Sanctissimo ac Reverendissimo. Clericos nostros inseparabiles habeat Sanctitas tua. Et super hoc enim hic aliqui contristantur, quod

contra

contra promissiones, quas fecit Angelus tuus, Eulogio Alexandrino Presbytero geras. Subiectus autem Brevis ostendit, quibus hinc directæ sint Eulogiæ, ut & ipse noveris, quantum pro tua Sanctitate laboret Alexandrina Ecclesia, quæ tanta præstat his, qui illic sunt. Clerici enim, qui hinc sunt, contristantur, quod Ecclesia Alexandrina nudata sit hujus causa turbelæ. Et debet præter illa, quæ hinc transmissa sunt, Ammonio Comiti auri libras mille quingentas. Et nunc ejus denuò scriptum est, ut præstat. Sed de tua Ecclesia præsta avaritiæ, quorum nosti, ne Alexandrinam Ecclesiam contristent: Quæ præter præmissa gerat Sanctitas tua. Ut nosti, loquere Ammonio Comiti, & suadeat ei ea, quæ scit Religiositas vestra. Et fac illum scribere huc, ne sit etiam de hoc tristitia. Magnificentissimus Aristolaus, qui pro tua Sanctitate laborat, contristatur omninò, quod ei talia scripseritis. Roget itaque Sanctitas tua Dominam jugalem ejus, ut scribat ei, rogans illum, ut perfectè laboret. Et ut Reverendissimus Eutycheus scribat ei. Festinet autem Sanctitas tua rogare Dominam Pulcheriam, ut faciat Dominum Laufum intrare, & Præpositum fieri, ut Chrysoresis potentia dissolvatur, & sic Dogma nostrum roboretur. Alioquin semper tribulandumus.

Adn. Nor.
Nora mu-
nera missa
ab Cyril-
lo.

CAPUT CCIV. ---293

Incipiunt Epistolæ, quas inveni in Codicibus Dioscorianorum, quarum signum à Capite.

Domino meo Dilectissimo Fratri, & Communi ministro Donato Cyrillus in Domino salutem.

Convenit & omninò peculiariter tuæ me Religiositati ea, quæ Ecclesiarum subsecuta sunt pacem, facere nota. Fuit igitur Dominus meus Admirandissimus Tribunus & Notarius Aristolaus ad Antiochiam, Imperiales syllabas ferens, quæ jubebant Reverendissimum Antiochenæ Ecclesiæ Episcopum Joannem anathematizare quidem polluta Nestorii Dogmata, acquiescere verò & dejectioni ejus ad similitudinem Synodi, ac tunc quærere, ut esset sibi nobiscum una communio. Et virtus quidem eorum, quæ scripta sunt, hæc fuit. Quidam verò Orientalium Episcoporum, nondum, puto, eundem judicantium, vel etiam patrocinium illi præbentium, qui rectam fidem nostram contristat non mediocriter, & gloriam Salvatoris omnium nostrum Christi non mediocriter offendit, præparaverunt ad me scribere Religiosissi-

mum Berrhænsium Episcopum Acacium fatua quædam, quasi ipsa deposcerent: Oportere quidem cuncta, quæ à nobis adversus Nestorium scripta sunt, solvi, & ut infirma projici; consentire verò soli fidei Symbolo, quæ à Sanctis Patribus nostris in Nicæna definita est civitate.

Scit verò Sanctitas tua, quod tales rursus eorum propositiones & in Ephesina fuerint civitate. Ego verò scripsi ad hæc, quod rem quærerent, quæ fieri non posset. Scripsimus enim rectè quæ scripsimus, rectam immaculatamque asserentes fidem, & nihil omninò negamus ex nostris. Nec enim, sicut ipsi dicunt, aliquid excedenter est dictum, sed ubique juxta rectitudinem, & veritatis virtuti concurrentia sunt. Illos autem potius oportere à non necessariis cessare, sed circa id acquiescere quod benè habens placuit, & ipsi Piiissimo, & Deo Amicissimo Imperatori, & Sanctæ Synodo, ut Nestorii verboritates, & contra Christum factas blasphemias anathematizent, fateantur verò & eum se habere dejectum, & Ordinationi consentiant Sanctissimi & Religiosissimi Episcopi Maximiani. His igitur litteris à me directis ad eos conspicientibus quod eis communio minimè redderetur, nisi perducerent ad finem, quæ ab eis fieri oportebat, mittunt ad Alexandriam Emeseorum Episcopum Reverendissimum Paulum, ferentem litteras ad me, communicatorias quidem, non tamen valde competenter dictatas. Simulabant enim & reprehensiones inferre, tanquam non rectè quædam dicta & gesta in Sancta Synodo fuerint. Et Epistolas quidem tales minimè attendi, sed dixi quia illi, qui & veniam postulare in his, quæ acta sunt, debuerunt, quoniam & secundas injurias inferunt. Excusante autem prædicto Religiosissimo Episcopo, & cum Sacramento affirmante, quod talem non habuerint intentionem, sed potius ex simplicitate ad has venerint litteras, pro charitate & istud omisimus.

Non autem priùs ei Missas nobiscum celebrare concessi, nisi libellum dans in Scripto anathematizasset Nestorii Dogmata, & confessus fuisset eum se habere depositum, & consentire Ordinationi Reverendissimi & Religiosissimi Episcopi Maximiani. Interrogabat quidem tanquam pro omnibus, qui in Oriente sunt, Religiosissimis Episcopis tales libellos dans, ut nihil ultra hæc aliud posceremus. Consensi verò nullatenus, sed enim simul direxi cum Domino meo Admirandissimo Tribuno & Notario Aristolao duos è Clericis nostris in Antiochiam, tradens eis chartam, dicens: Quia si subscripserit Religiosissimus Episcopus Antiochenorum Joannes, & receperit eam, tunc ei date communicatorias litteras. Anxiabatur enim pro tarditate præfatus Admirandissimus Tribunus Aristolaus. Subscribente igitur Religiosissimo Episcopo Joanne, & his, qui cum eo sunt, Clarioribus, & anathematizantibus Nestorii Dogmata, & consentientibus eum se habere depositum, consentientibus quoque Ordinationi Religiosissimi Episcopi Maximiani,

miani, communionem reddidimus. Hæc namque illis & in Ephesina Metropoli proposita sunt à Sancto Concilio.

Noverit verò & illud Sanctitas tua, quod infiterit quidem à principio plurimum, rogans Reverendissimus Episcopus Paulus pro his, qui depositi sunt: Helladio dico, & Eutherio, & Himerio, & Dorotheo. Et rogabat vacare ea, quæ decreta sunt similiter eis, prætendens non aliter Ecclesiarum pacem posse definiri, nisi adjicerentur & hi. Ego verò dixi, quod impossibilem rem tentaret, & impossibile hoc esset obtineri unquam à nobis. Permanerunt igitur in eo, quo nunc sunt, habitu: Et nulla eorum mentio facta est in compositionibus de pace Ecclesiarum. Scripserunt verò eandem Epistolam, quam direxerunt ad me, & ad Religiosissimos & Sanctissimos Episcopos, tam Xistum magnæ Romæ, quam & Maximianum Sanctæ Ecclesiæ Constantinopolitanorum. Et necessarium fuit, ut de his subtiliter doceretur Perfectio tua, ne fortè aliquando multiloquus assueti, alia pro aliis seminantes, perturbent aliquos fratrum, quasi nos ea, quæ adversus Nestorii blasphemias scripsimus, negaremus.

Direxi autem paria Epistolarum, tam scriptæ à me ad Reverendissimum Episcopum Antiochiæ Joannem, quam & ejus, quæ ab eo ad me scripta est, anathematizando Nestorii blasphemias, & assentiendo ejus dejectioni, ad instructionem integram tuæ Perfectiois. Et alias nemo profert præter istas Epistolas. Saluta Fraternitatem, quæ apud te est. Te, quæ nobiscum est, in Christo salutat.

CAPUT CCV. ---294

Epistola ejusdem ad Acacium Melrinensem Episcopum.

Reverendissimus & Religiosissimus Diaconus & Archi-Mandrita Maximus venit ad me. Et dum talis sit vir, vidi eum sicut oportuit. Eum qui per multum tempus videri desideratus. Admiratus verò sum & zelum ejus, & rectitudinem, & aculeum pietatis, quæ in Christo est. Ita enim cogitat, & plenam curis habet mentem, ut & omnem laborem velit suaviter sustinere, quatenus mala doctrina Nestorii radicibus ab Orientis partibus extirpetur. Legit autem mihi & tuæ Sanctitatis Epistolam, scriptam ad Reverendissimum & Religiosissimum Episcopum Antiochenorum Joannem, multa fiducia & Dei amore plenam. Scripsi verò ei & ego tales Epistolas. Sed ut videtur, deteriora vicerunt. Fingentes enim se ea, quæ Nestorii sunt, odifse, altero rursus ea detinent modo, quæ sunt

Theodori admirantes, qui certè æqua, immò multò deteriori potius impietate languebat. Non enim Theodorus Nestorii Discipulus fuit, sed iste illius: Et quia ambo quasi ex uno ore loquantur, atque unum conspuunt mali sensus ex corde suo venenum.

Scripserunt igitur ad me Orientales: Quod non oporteat ea, quæ sunt Theodori, accusare. Ut non, inquit, & ea, quæ sunt Beati Athanasii, & Theophili, & Bassii, & Gregorii, accusentur. Quæ enim locutus est Theodorus, hæc & illi. Ego verò ista scribentes non pertuli, sed fiducialiter dixi: Quia Theodorus quidem blasphemam habuit & linguam, & ei calamum ministrantem; illi verò totius Orthodoxiæ fuerunt Magistri, & enituerunt in istis. Sic verò eos, qui ab Oriente sunt, affecerunt, ut & exclamationes in Ecclesiis à Populis fierent: Crescat Theodori fides. Sic credimus, sicut & Theodorus. Et ista, qui eum quondam lapidibus infectati sunt, in Ecclesia, quæ apud eos est, breve aliquid subloqui præsummentem. Sed sicut vult Magister, ita sapit & Grex. Ego quidem nec quievi increpare ea, quæ ab ipsis scripta sunt, nec quiescam. Quoniam verò oportuit, velut contradictiones in Scripto apud eos essent, intendens in Theodori & Diodori Codicibus, qui scripserunt non de Incarnatione, sed magis contra Incarnationem, elegi quædam Capitula, & quo fuit possibile modo egi contra ea, ubique pronuncians abominatione plenam eorum esse sententiam. Hortante autem me præfato Reverendissimo Diacono & Archi-Mandrita Maximo interpretari Symbolum fidei, quod expositum est à Sanctis Patribus, qui Nicææ convenerunt, & ad hoc dispositi memetipsum. Asserverat enim, quod quidam versutè fingunt se dicere illud & sequi, sed non sensibus rectis utantur, sed disutantur potius eis, quæ rectæ & indeclinabiliter directæ sunt, ad id quod ipsis videtur. Ut verò tuam non lateat Sanctitatem, direxi codicem simul & Tomum. Quæ legens consuetas pro me preces offerre dignetur.

Qui talia pro se Scripta proferre consueti sunt, ex ipsis quoque alieni à Christi Ecclesia demonstrantur: Posito priùs, quod reverà Cyrilli sint, & quod talia ejus Scripta & Gesta probanda sint. Vident quod post damnationem Nestorii & hæresis ejus ipse Princeps totius exclusionis eorum, deteriora dicens à Nestorio scripsisse Theodorum, à communionem tamen ejus judicium se minimè separavit: Dum certè hos ipsos, id est, Orientales Episcopos, ipsumque

Adn. Nor.
Hic Scholasticus fuit
Defensor
vrium Capitulo-
rum contra Syn. V.

Con.

Concilium tota causa divisisse legatur, non solum iudicandi Theodorum, sed & ita ejus, quæ accusabantur, Scripta laudandi, ut in Ecclesiis à Populis clamaretur Orientis: *Crescat Theodori fides. Sic credimus, sicut ipse.* Isti autem, qui se quasi Cyrilli sequaces extollunt, usque adeo se ab ejus iudicium communionem diviserunt, ut non solum Scriptis & nomini Theodori anathema in Scripto dicerent, sed & non iudicantibus & anathematizantibus ea. Et hoc tunc fieri coepit, quando non, ut pridem, solius Orientis, sed totius eum vindicabant Orbis Ecclesiæ. Nonne si hoc sanè factum dicatur, pro antiqua communionis talium tolerantia, quæ nunc intolerandissima iudicatur, consequentissime & ipse Cyrillus iuste damnatus proponetur? Longè igitur rectius facimus, qui utrumque defendimus ab eis: Nec unum acerbè damnando, nec alteri rationabiliter parcendo. Hoc authores eorum, id est, clariores sequaces Dioscori obruit. Si enim tunc Cyrillus Beatissimus, & per talia reclamans, toleravit tamen solius Orientis Concilium, quomodo vestri Authores Chalcedonense totius Orbis Concilium anathematizare præsumperunt, & ab Ecclesiæ ubique diffusæ semetipsos communionem sejungere? Jam si hæc idonea non sunt ad utriusque partibus ostendendum, quod timore Divini iudicii schisma relinquere, atque ad Christi debeant Ecclesiam remeare, quid unquam dici poterit, quod gehennæ merus, & æternæ vitæ desiderium humanis

possit animis commendare? Per Christum, quæsumus, universi qui legitis, studete meminisse quæ diximus: Et quia ob hoc ipsum & cætera Scripta similia in hoc Synodico vertimus in latinum.

CAPUT CCVI. --295

Epistola quædam Lamponi Presbytero & Clericis.

DEgente me in Ælia, vir quidam præcipuus eorum, qui in Palatio militant, Epistolam mihi obtulit multorum versuum, & grandem atque signatam, quasi qui acceperit eam ab Orthodoxis Antiochiæ. Subscriptiones verò erant in ea multorum valde, & Clericorum, & Monachorum, & Laicorum. Impetebat verò Orientis Episcopos, quasi tacuerint quidem pridem Nestorii nomen, & fingunt se ei adversos, transilierunt verò ad Theodori de inhumanatione Codices, in quibus multæ deteriores jacent à Nestorii blasphemias. Pater enim fuit malæ Sectæ Nestorii, qui impius loquendo ea, quæ illius erant, ad ista, in quibus nunc est, pervenisse verisimiliter mihi videtur. Et scripsimus Gloriosissimo Episcopo Antiochenorum, ut Theodori impia Dogmata in Ecclesia nemo loquatur.

Veniens verò Alexandriam Reverendissimus Diaconus & Archi-Mandrita Maximus multum clamavit contra eos, qui sunt in Oriente, dicens quod Orthodoxi nullum illic habeant locum, neque fiduciam ad loquendum quæ rectæ sunt fidei. Dixit autem quod simulent Ecclesiæ se Symbolum consistere, quod in Nicæa est à Patribus editum, interpretentur verò id malè. Et hortatus me est, ut omnem expositionem eorum, qui Nicææ convenerunt, clarè interpretarer, quod non subreperent altera pro alteris, exponens. Quod & feci. Deportate igitur Tomos, ut offerantur & Piissimis Dominabus, & Amatori Christi ac Piissimo Domino. Feci enim in membranis fieri Tomum. Contraista igitur eum, quando benè se habere conspicias, opportunè proferre. Oportet enim nos ubique pro recta fide certare, & eam, quæ contra Christum excitata est, impietatem, quantum possibile est, tentare ut è medio auferatur.

CAPUT

CAPUT CCVII. --296

Epistola ejusdem Joanni Episcopo Antiocheno.

Litteras à tua Perfectione transmissas, ple-nas festivitate multa, etiam suavissimè nunc suscepi. Quod enim bonum, aut quid jucundum, nisi habitare fratres in unum? Per unanimitatem & eandem circa Christum voluntatem in charitate conjunctos ad invicem, diruptis è medio scandalis, quæ nescio qualiter sub-introducta sunt, quæ gratia Salvatoris per tuam Sanctitatem perempta quidem sunt olim, perimentur verò & in reliquis. Et hoc est, arbitrator, quod à Deo dictum est voce Prophetica: *Ambulate per portas meas, & lapides ex hac via projicite.* Contingat igitur ut cuncti, quæ meliora sunt honorantes, vel nunc tandem contra veritatem contendere desinant, & addicta verborum Nestorii, rectum & immaculatum resumant fidei verbum. Et hi quidem, qui ad hoc olim vocati sunt, plurima valde nos, ut dixi, festivitate repleverunt. Det verò omnium Deus tuæ Perfectionis orationibus & educationem, adductos ad mansuetudinem capere nosse quod utile est. Si verò quidam sævè contendunt, Ecclesiæ mansuetudinem non culpabunt. Sed sibi metipsis, quod passuri sunt, haurientes, à vobis audient: *Abite in lumine ignis vestri, & flamma quam arcessistis.* Oportet enim distortis jam non mansuetè concurrere.

CAPUT CCVIII. --297

Epistola ejusdem Maximo, Joanni, Thalassio, Presbyteris & Archi-Mandritis.

Egregius quidem zelus Religiositatis est vestra, & omni laude studium plenum. Zelantes enim Deo zelatis, ut scriptum est, ut non & nunc ab his, qui ea, quæ sunt Nestorii, sapiunt, exonoratus inquit: *Sustinimus qui simul contristaretur, & non fuit; & consolantem, & non invenit.* Et hi quidem, qui Dogmatibus Religionis, sive Dei culturæ obstitunt, contra stimulos calcitrant, & in suis ipsorum nocent animabus offendentes in Christum, & contra eum calumniis se oblectantes. Alienum verò est ab anima Sacerdotis, & quæ Populis præsidere sortita est, lingua quidem anathematizare polluta & contaminantia Nestorii Dogmata, refertam verò eis habere mentem, & evertere animas Fratrum, pro quibus Christus est mortuus.

Scripsi ergò & Domino meo Admirandissimo Tribuno & Notario Aristolao, quæ utique scriptura est Religiositas vestra. Scripsi verò & aliis quibusdam. Cognoscens verò & hoc à Reverendissimo Presbytero & Archi-Mandrita Adamantio, cujus & mores, & conversationem, & disciplinam cum intellectu & rectitudine circa fidem miratus sum, & quasi omnes in uno præsentibus adspexi. Quoniam verò mihi multi Orthodoxorum & Religiosissimorum Episcoporum scripserunt opposita sibi, seu Populis, qui sub eorum manu sunt, ab insensatis Nestorianis obrudi, colligens ea librum brevem scripsi de Incarnatione Unigeniti, ut in tribus Capitulis redigens omnem de fide sermonem. Et primum quidem est, quod Sancta Virgo sit Dei Genitrix. Secundum, quia unus est Christus, & non duo. Tertium verò, quia manens impassibilis Dei Sermo pertulit propria carne pro nobis. Igitur Religiositas vestra præparet eum ab Orthodoxis legi. Placebit enim, sicut arbitror, omnem ferè illorum solutam habens excusationem. Pro me verò facere Orationes ne pigeat vos. Multa enim undique se effundens negoriorum coarctio instar fluctuum confictum habet intolerabilem: Credo autem & per orationes Religiositatis vestrae erit iterum tranquillitas & pax.

CAPUT CCIX. --298

Ejusdem Cyrilli Epistola Aristolao Tribuno & Notario.

Plarum Sanctionum, quæ nuper ad Admirabilitatem tuam sunt transmissæ, virtutem addiderunt omnes, tam qui sunt in magna Alexandria Zelotæ, quam qui per universam quoque Ægyptum Episcoporum Religiosissimi, & rursus orationes pro donis obulimus intentissimas Deo de victoria, & permansione amicorum Christi, & Religiosissimorum Principum nostrorum, quos & contingat magnificari contra hostes, & corroborari adversus omnem resistantiam manum, ut simus omnes in pace atque læticia. Est verò id & tuæ Admirabilitatis studio dignum. Oportuit enim ut tibi, qui talis es, & qui multum intendis quod pium est, & habes fervidum zelum, dico autem, pro pietate & immaculata fide committeretur & hoc. Et orabam quidem, ut omnes per Orientem Religiosissimi Episcopi nec suspecti à principio ullatenus fierent de malo sensu Nestorii, sed sinceram & omni inquinamento liberam opinionem, & ipsum cor habuissent. Sic enim verbum veritatis rectè tractantes curam decentem probatissimi induissent. Sed, ut addisco, lingua quidem nonnulli, & quod attinet usque ad sermonem, anathematizant vesaniam Nestorii, audent verò rursus ea & sapere & loqui, quæ ejus sunt. Et incredibile quidem est,

est, si sint quidam tales ullatenus eorum, qui sortiti sunt Sacerdotium.

Quia verò multa est confusuratio, & non despicienda, immò & omni reverentia dignæ sunt personæ hæc testantium, dignetur tua Virtus semetipfam Deo commendandam cura attentiori intendere, ut præcipue qui in suspitione sunt huiusmodi mali, anathematizent contaminatum Nestorium propter multas blasphemias ejus. Non enim id tantum dixit, quia Sancta Virgo non esset Dei Genitrix, sed & alia super hæc adjiciebat mendacii patrocina contra rectam & Apostolicam traditionem. Duos enim nominabat Christos Filios: Unum quidem semotim ex Deo Patre Verbum, alterum verò præter eum semotim, illum ex femine David, & quem Divinitatis Organum nominabat. Et dividens ubique, & quasi obliquus Beati Pauli dicentis: *Unus Dominus, una fides, unum Baptisma*. Non enim in Deum & hominem baptizati sumus, ut in duos per differentiam Filios, sed in unum Christum. Id est, Unigenitum Dei Verbum inhumanatum & incarnatum. Ut sit idem ipse Deus simul & homo. Ut ex Deo quidem Patre genito Deo unico, ex Sancta verò Virgine eodem secundum carnem.

Ephes. 4.

Non igitur patiatur Admirabilitas tua, eos, qui alia sapiunt, & nequidquam garrunt illic. Unus est enim, sicut dixit, Jesus Christus Dominus, & ejus una persona: Inhumanati ejus, qui natura & verè est Filius. Eundem verò dicimus impassibilem quidem esse secundum Divinitatem, pati verò propria carne secundum Scripturas. Cujus enim proprium est corpus, illius esse dicuntur & quæ carni ejus contigerunt, passiones. Impassibilis ergo secundum Divinitatem subsistens in propria carne pertulit propter nos, & pro nobis. Sic & universa dicuntur, ut vivificante Deo unitam sibi carnem & propriam ejus, & nos in ipso & morte & corruptione potiores efficiamur. Si verò & anathematizant quidem voce & lingua, & sapiunt altera, videant impendens sibi à Deo periculum, & prolatum terminum ab universali Concilio, quod in Epheso congregatum est. Definivit enim, ut qui ea, quæ sunt Nestorii, loquuntur aut sapiunt, sive Episcopi fuerint, sive Clerici, à Sacerdotio repellantur. Ne dicant, quod eam, quæ in Epheso congregata est, Synodum nesciant: Ut non eos abnegemus & nos tamquam nescientes Episcopos esse.

CAPUT CCX. --299

Hanc sequitur illa, quam & Irenæus posuit, ab eodem Cyrillo ad Aristolaum scriptam. Epistola ejusdem Joanni Antiochæno contra Theodoretum.

EGo quidem absterfisse à se maculam Nestorii vocum novitatis unà cum aliis Religiosissimis Episcopis suspicabar Reverendissimum Episcopum Theodoretum. Credebam namque, quod postquam semel scripsit & amplexus est pacem, ac recepit à me salutationis pacem, quæ pacationi videbantur officere, abstulerit & ipse de medio. Sed mihi tradidit Reverendissimus Presbyter Daniel, quod nunc usque perficit. A plurimis enim recedens, permanet forsàn in ejus blasphemias. Et clarum est, si nec anathematizavit eas, quod neque pertulit ejus dejectioni subscribere. Et mihi det fiduciam Sanctitas tua ex charitate dicenti: Quam ob causam sic pertinaces sunt aliqui, ut non sequantur probabilem tuæ Religiositatis intentionem, neque in his, quæ cum Orbe fecisti? Sed quasi quidem dehonorantes congregationem sint, ita quod sibimet ipsis videtur confirmant. Et si ea, quæ didici vera sunt, debet intrare in experimentum tuæ Religiositatis aculeorum prædictus Religiosissimus vir.

CAPUT CCXI. ---300

Epistola ejusdem Mosæo Episcopo Antaradi.

EGo quidem semper tuæ Religiositati scribere non omisi & litteras ab ea directas accipere. Quæ verò mota sunt inter hæc, taciturnitatis causa sunt facta mihi & tibi. Quæ & det Deus radicatus cadere, atque è medio fieri. Volunt quidam spinas, quæ inter erigunt sepem, & disruptionem, qua nostri affectus ad invicem convenire non valeant. Perturbaverunt enim me omnino, qui circa Reverendissimum Archi-Mandritam Maximum, scribentes quædam, quæ ad summam blasphemiam pertinent, & dicentes quod illa ad eos à tua Religiositate sint dicta. Oportet verò nos, ut sicut ad corda scientem super omnia Deum sic purè accedamus, & non ut lingua quidem confiteamur contradictionem pollutorum Dogmatum Nestorii, in anima verò aliud habeamus. Et hæc scribo, his quidem quæ dicta sunt non valde credens, sed opinionem tuæ Reli-

Religiositatis præmunire volens. Valde verò sum delectatus inspiciens ea quæ à tua Religiositate sunt scripta, & per Dominum meum desideratissimum filium vestrum Thomam.

CAPUT CCXII. --301

Epistola ejusdem Acacio Melitenensi.

Latere tuam non oportuit Sanctitatem, quæ forsàn & didici: Quod venerint omnes Religiosi Orientis Episcopi in Antiochiam, dirigente eis Tomum meo Sanctissimo Episcopo Proclo, bonis sensibus & rectis dogmatibus plenum. Erat namque sermo multus & longus de dispensatione Domini nostri Jesu Christi: Subdidit verò & nonnulla Capitula ex Codicibus excerpta Theodori, & Nestorii malis sensibus convenientem habentia intellectum. Et hortatus est, ut anathematizarentur ab eis. Ipsi verò non passi sunt. Deinde scripserunt ad me, quia si anathematizari contingerit Scripta Theodori, omnino percurrere hanc maculam & ad Sanctos Patres nostros: Athanasium verò dico, & Basilium, & Gregorium, & Theophilum, & cæteros. Scripserunt enim, inquit, & ipsi quædam Theodoro consona. Erat necessarium scribere, & non qualiacumque, ad eos: Quæ & nota tuæ faciet Sanctitati Reverendissimus Presbyter Daniel; qui Alexandria navigat advenire. Et per singula integrè novit ea, quæ mota sunt.

CAPUT CCXIII. ---302

Epistola Acacii Melitenensis ad Cyrillum post Synodum Ephesinam.

Quoniam didici, quia per Dei gratiam prævaluisti per orationes, & absque corporis presentia, quæ studebatis pro Ecclesiis obtinere, & litteræ Piissimi & Amatoris Christi Imperatoris directæ sunt ad Clarissimum per omnia virtutum Virum, Tribunal Aristolaum, præcipientes ei, ut cogat unumquemque Episcoporum in sua Ecclesia anathematizare polluta Nestorii & Theodori impietatis dogmata, gratias agens adorando Domino Deo, & multum pro tuo studio orans, scribo prius quidem salutans Reverentiam tuam, & rogo zelum tuum, qui circa Deum est, ut æquè quidem pro cunctis Ecclesiis cures, & neque quamlibet Ecclesiam despicias, sed aut per verba ipsorum presentia, aut quosdam dirigendos cum Admirandissimo & Christi. Lupi Opera T. VII.

Clarissimo Tribuno fideles & zelantes viros ex tuis sodalibus cogas unumquemque publicè anathematizare Nestorii & Theodori Dogmata & præcipue dicentes duas naturas post unionem, semotim quamque operantem. Expertus namque eos, qui sunt in Germanicia, inveni quidem illos dicere duos filios, olim duas naturas dicere minime devitantes. Unde non concedatur dici ab eis & doceri, quod unaquæque natura secundum semetipfam operetur: Et hæc quidem susceperit passiones, illa verò impassibilis manserit. Nihil est enim aliud nisi rursus duos filios confiteri, duasque introducere personas. Rogo igitur compassibilem & Deo deditam animam tuam, ut pro causa invigiles, à Domino Christo tempus accipiens, & obtineas sanctis Ecclesiis absque scandalo & macula unionem.

Post hanc jacet descripta, ut ajunt, ad hanc longa Epistola, cujus initium: *Res quidem est inter Fratres collocutio dulcis, &c.* Quam posuimus olim ab alio translata, ut erat.

CAPUT CCXIV. ---303

Epistola ejusdem ad Successum Episcopum Dio-Cæsareæ, Isauriæ Provincia.

Perlegi quidem Commonitorium, quod à tua est Sanctitate transmissum, nimium verò sum gratularus: Quod & dum valeas nobis aliisque prodesse, ex multo amore doctrinæ hortari dignaris, ut ea quæ tenemus omnino, & benè se habere perspiciamus, hæc ipsa & scribamur. Sapimus ergo de Salvatoris nostri dispensatione ea, quæ & Sancti Patres, qui ante nos fuerunt. Legentes enim labores illorum, sic nostra coaptamus nunc, ut illos sequamur, & nihil novi eorum dogmatum relictudini invehamus. Quia igitur tua Perfectio percunctatur, utrum dici oportet super Christo duas naturas, an non, arbitratus sum respondere ad ista.

Diodorus quidam Pneumato-Machus, id est, Spiritui Sancto repugnans erat, qui, ut dicunt, circa tempus Orthodoxorum communicavit Ecclesiæ: Deponens, ut putavit, Macedonianæ hæresis maculam, languorem incurrit in alterum. Sapuit enim & scripsit, quod alter quidem semotim sit Filius, qui est ex femine David, ex Sancta Virgine genitus, alter vero propriè Filius, Sermo qui ex Deo est Patre. Velut ovis autem pelle obumbrans lupum, simulat quidem unum se dicere Christum, referens nomen ad solum

Dei Patris Verbum genitum, ex Deo Unigenitum. Ut verò in ordine gratiæ deputat hoc, ut ipse dicit, & ei qui est ex femine David. Et Filium vocat. Unitum verò non sicut nos glorificamus, sed circa dignitatem solam, & circa auctoritatem, & secundum honoris equalitatem.

Hujus Discipulus fuit Nestorius. Et ex illius obtenebratus Codicibus simulat quidem se unum & Christum, & Filium, & Dominum confiteari, partitur verò & ipse in duo unum impartibilem, hominem dicens Deo esse conjunctum æquivaoca nuncupatione, æquo honore, dignitate. Quin etiam voces, quæ in Evangelicis prædicationibus de Christo sunt positiæ, definit ac dicit has quidem coaptari debere homini, manifestum est utique quod humanas; illas verò Deo Verbo singulariter convenire. Manifestum est utique quod Deo decentes. Et quoniam sequatur multipliciter, & quasi à parte ponit ut hominem semotim eum, qui est ex Sancta Virgine genitus, & semotim similiter & à parte Filium eum, qui est ex Deo Patre, Sermonem. Ob hoc Sanctam Virginem dicit non esse Dei Genitricem, sed Genitricem potius hominis. Nos verò non sumus ita hæc se habere dispositi, sed à Divina Scriptura, & à Sanctis Patribus sumus edocti unum Filium, unum Christum, & Dominum confiteri. Id est, ex Deo Patre Sermonem; genitum quidem ex ipso ante sæcula, Deo decenter & ineffabiliter; in novissimis vero temporibus sæculi eundem propter nos genitum secundum carnem ex Sancta Virgine, Et quia Deum inhumanatum & incarnatum genuit, idcirco eam & Dei Genitricem nominamus.

Unus est igitur Filius, unus Dominus Jesus Christus, & ante incarnationem, & post incarnationem. Non enim alter est Filius ille ex Deo Patre Sermo, alter verò rursus hic ex Sancta Virgine, sed ipse ille, qui ante sæcula, & secundum carnem ex muliere genitus creditur. Non tanquam Divinitas ejus initium quoque esse acceperit, vel certè ad subsistendi principium per Sanctam Virginem sit vocata, sed quia potius, sicut dixi, ante sæcula existens Verbum ex ipsa secundum carnem natum esse dicatur. Propria namque erat ejus caro, sicut cætera uniuscujusque nostrum: Et proprium ejus corpus. Quoniam verò quidam obijciunt nobis Apollinarii Sectas, & dicunt: Si unum dieitis per unionem integram & constructam Filium ex Deo Patre Verbum inhumanatum & incarnatum, forsitan & illud utique somniatis, & cognoscitis sapientum, quod confusio, aut contemperatio, aut confermentatio facta sit Verbi ad corpus, seu certè corporis translatio in Divinitatis naturam.

Ob hoc igitur & valde sapienter repellentes calumniam dicimus, quia Sermo, qui ex Deo Patre est, ineffabiliter atque ineffabiliter univit sibi corpus animatum anima intellectus capaci, & processit homo ex Virgine, non per mutationem naturæ secundum nos factus, sed magis

dispensativa benevolentia. Voluit enim fieri homo, & secundum naturam Deus esse non perdidit. Sed etsi in his, quæ secundum nos sunt, depositus est mensuris, & portavit formam servi, & sic permansit in excellentiis Deitatis, & in Dominatione naturali. Adunantes igitur nos sanctæ carni, habenti animam intellectualem, ineffabiliter ac sublimiter intellectum ex Deo Patre Verbum, inconfusè ac inconvertibiliter unum Filium, & Christum, & Dominum confitemur. Eundem Deum & hominem, non alterum & alterum, sed unum & eundem, hoc & illud existentem & intelligendum.

Igitur aliquando fidem, ut homo dispensativè, humanè loquitur, aliquando verò ut Deus facit cum potestate Deo decente sermones. Dicimus verò & illud, disquirentes bona arte in carne dispensationis modum, & subtiliter Mysterium calculantes videmus, quod is, qui ex Deo Patre est Sermo, inhumanatus est & incarnatus, & non sibi ex Divina natura sanctum illud corpus plasma vitæ, sed magis ex Virgine id accepit. Alioquin quomodo factus est homo, nisi quia corpus portavit humanum? Advertentes igitur, ut dixi, inhumanationis modum, videmus quia duæ naturæ ad invicem conveniunt unionem indistrumpibili inconfusè atque inconvertibiliter. Caro enim caro est, & non Deitas, etsi Dei facta est caro. Similiter verò & Verbum Deus est, & non caro, etsi carnem dispensativè propriam fecit. Quando igitur intelligimus hoc, nihil nocemus ei, qui est in unitate, concursui. Et ex duabus naturis factum fuisse dicentes, verumtamen post unionem non dividimus naturas ab invicem, nec in duos incidimus Christum, & ut Patres dixerunt, dicimus unam naturam Verbi incarnatam.

Igitur quod quidem pertinet ad intellectum, & ad solum animæ oculorum visum, quomodo sit inhumanatus, duas naturas dicimus esse unitas, unum verò Christum, & Filium, & Dominum Dei Verbum inhumanatum & incarnatum. Et si videtur, ad exemplum suscipiamus compositionem secundum nos ipsos, qui homines sumus. Compositi enim sumus ex anima & corpore. Et videmus duas naturas, alteram quidem corporis, alteram verò animæ; sed unus homo ex ambabus circa unionem: Et non ex eo quod ex duabus naturis sit homo compositus, duo homines unus efficitur, sed unus homo, ut dixi, secundum compositionem ex anima constat & corpore. Nam si auferimus quod ex duabus diversisque naturis unus & solus sit Christus indistruptus existens, unionem dicunt Orthodoxæ fidei repugnantem. Si una natura est totum, quomodo inhumanatus est, aut qualem carnem propriam fecit?

Quoniam verò in ipso Hypomnastico talem sermonis inveni sententiam, quod post resurrectionem sanctum corpus Salvatoris omnium nostrum Christi in totum sit sola Divinitas, oportere arbitratus sum & ad hoc respondere. Scribit Beatus

Beatus Paulus, causas inhumanationis Unigeniti Filii Dei nobis enarrans, aliquando quidem:

Rom. 8. *Quod enim impossibile erat legi, in quo infirmatur, mittens Deus Filium suum in similitudinem carnis peccati, peccatum damnavit in carne, ut justificatio legis impleretur in nobis, qui non secundum carnem ambulamus, sed secundum spiritum.* Aliquando verò: *Quia igitur pueri communicaverunt carni & sanguini, & ipse similiter communicavit eisdem. Ut per mortem destrueret eum qui habebat mortis Imperium, id est, Diabolum, & liberaret eos, quicumque timore mortis per totam vitam obnoxii erant servituti. Non enim Angelos apprehendit. Unde debuit per omnia Fratris simulari.* Dicimus igitur quoniam ex transgressione in Adam corruptionem pertulit humana natura, & quasi tyrannidem sustinet animus noster ex voluptatibus, seu motibus carnis insitis in naturam, necessarium fuisse, ut humanam carnem corruptioni subiectam, & voluptatis amore languentem, propriam faceret. Et quoniam vita est & vivificans, destrueret quidem corruptionem, quæ in ea est, increparet verò in natura insitos motus, hos videlicet qui ad amorem provocant incongruæ voluptatis. Sic enim congruebat in ea mortificari peccatum. Recordemur verò & Beati Pauli, Igem peccati vocantis motum, qui nobis est insitus. Igitur quoniam caro humana propria Verbi est facta, quievit quidem corruptionem sustinere. Et quia peccatum nescit ut Deus, ipse eam faciens propriam, & suam, sicut dixi, monstravit, illa desit & voluptatis amore languere. Et non sibi metipsum id impetravit, Sermo unicus Dei est enim, qui est semper, sed utique nobis. Si enim subjecti sumus his malis, quæ sunt ex transgressione Adæ, venient modis omnibus in nobis & ea, quæ sunt in Christo: Id est, incorruptibilitas mortificati peccati.

Ergo factus est homo, non hominem recepit, ut videtur Nestorio. Et ut factus homo crederetur, dum certè permaneret quod erat, utique Deus secundum naturam, ob hoc & esurire dicitur, & laborare, & sustinere. Sustinere verò & somnium, & perturbationem, atque tristitiam, & alias irreprehensibiles passiones. Ut autem rursus satisfaceret videntibus se, quia homo simul erat & verus Deus, Divina operabatur signa, increpans mare, suscitans mortuos, & alia inopinatè perficiens. Sustinuit verò & crucem, ut carne patiens mortem, & non Divinitatis natura, fieret primogenitus ex mortuis, & iter perveniendi ad incorruptionem panderet humanæ naturæ, & Infernum spolians miseretur animabus, quæ illic tenebantur obruta. Post resurrectionem verò idem quidem corpus, in quo paulò ante pertulerat, verumtamen non habebat in sese infirmitates humanas. Non enim de cætero esurit, aut famis, vel laboris, aut cuiuslibet talium esse susceptibile dicimus, sed de cætero incorruptibile. Et non hoc tantum, sed & vivificum; Vitæ siquidem corpus est. Id est, Unigeniti. Effulsit verò & Deo decentissima gloria: Et intelligitur Dei corpus.

Christi. Lupi Opera T. VII.

Igitur & si quis dixerit id Divinum, sicut & hominis humanum, orationis decore non deviat. Undè arbitror & Sapientissimum Paulum dixisse: *Si verò & cognovimus secundum carnem Christum, sed nunc non cognoscimus.* Dei enim, sicut dixi, corpus existens proprium omnia humana transcendit. Translationem verò vel transitum in Divinam naturam corpus ex terra pati, possibile non est, sed est impossibile. Alioquin Divinitati derogabitur quasi factæ, & quasi recipienti id in seipiam, quod ejus secundum naturam proprium non sit. Æquum namque est dicere, quod mutata caro in Divinitatis naturam, & dicere, quod mutatum sit Verbum in humanam naturam. Nam sicut impossibile est hoc, inconvertibilis namque & immutabilis est, ita & alterum. Nec enim dici potest in Divinitatis substantiam vel naturam posse quamlibet ex creaturis transire: Creatura verò & illa caro. Ergo esse quidem corpus Christi Divinum, quia Dei est corpus, & ineffabili gloria illustratum, incorruptibile, sanctum, vivificum; quod verò Divinitatis mutatum sit in naturam, neque Sanctorum Patrum sapuit ullus, neque nos ita sentimus.

Non ignoret verò & illud Sanctitas tua, quod Beatæ memoriæ Pater noster Athanasius, qui fuit tunc Alexandrinus Episcopus, motis tunc temporis aliquibus, scripsit Epistolam ad Episcopum Corinthi Episcopum, per omnia recta fide refertam. Quoniam verò & ex ipsa convincebatur Nestorius, & rectæ fidei Asseriores legentes hanc ipsam, vincebant eos qui similia sapere voluissent, ad convictiones suas ex ea quid dicere non habentes, amarum quiddam machinati sunt, & impietate hæretica dignum. Corruptentes enim eandem Epistolam, & alia quidem subtrahentes, alia verò adijcientes ediderunt, ita ut videretur ille prædicandæ memoriæ vir consona sensisse Nestorio & similibus ejus. Erat igitur necessarium, ne fortè & illuc perferantur quibuscumque corrupta, de exemplaribus, quæ apud nos sunt, paria sumpta tuæ Religiositati dirigere. Etenim Reverendissimus & Religiosissimus Eusebii Episcopus Paulus, ad Alexandriam veniens, movit de his sermones, & inventus est habens quidem exemplar illius Epistolæ, sed corruptum ab hæreticis & infectum, ita ut supplicaret, quatenus ex nostris exemplaribus Rescriptum dirigeretur his, qui sunt Antiochiæ: Quod & destinavimus.

Sequentes igitur per omnia Sanctorum Patrum sententias, contra Nestorii dogmata scripsimus codicem, & contra aliorum quorundam Capitulorum, quæ sunt vituperanda, virtutem: Et ista tuæ Religiositati transmisi, ut si qui sunt alii confideles, & unanimes Fratres nostri, quibus quorundam multiloquio sit subreptum, & putent quod pœniterimus de his, quæ contra Nestorium scripsimus, ex lectione addiscant, quia benè & rectè corripimus & increpavimus ut errantem. Et nunc nihilominus resistimus ubique ejus blasphemias repugnantes. Tua verò Perfectio,

Dio, quæ & ultra valet intelligere, tum scribendo, tum orando nos quoque iurabit.

Aliorum quorundam Capitulorum, quæ sunt vituperanda, virtutem dupliciter interpretari quis potest, ut etiam dicatur contra alios quosdam, qui accusati erant illorum Capitulorum virtute: Ut de suis id intelligatur dixisse Capitulis. Ubique tamen de omnibus huiusmodi Scriptis, ubi una sonat ex duabus dicta natura, hoc generaliter dico, quia multa satis potui non perfectissimæ acribiæ dicta monstrare contra eos, qui velut ex huius viri autoritate opiniones impetunt & memorias Patrum. Nisi quia nunc hoc propositum non est: Exnodicum quippè, non Apologeticum solum scripsimus. Et hic, prout inveniuntur apud diversos diversa, absque integrioris inquisitionis præiudicio collocamus.

CAPUT CCXV. --- 304

Epistola secunda ejusdem Sanctissimi Cyrilli Episcopi Alexandriae ad eundem Sanctissimum Episcopum Dio-Cæsareensem Isauria.

Claram quidem semetipsam constituit veritas diligentibus eam, abscondit verò, ut æstimo, & tentat latere intelligentias Verfuturorum. Non enim dignos semetipsos pronunciant, ut eam claris oculis cernant. Et immaculatæ quidem fidei dilectores quærunt Dominum in simplicitate cordis, ut scriptum est; qui autem per distorta, & aspera itinera meant, & cor habent sinistrum, seu vanum, sicut in Psalmis scriptum est, pervertis intellectibus multiplices coacervant sibi metipsis occasiones, ut pervertant vias Domini rectas, & avertant animas simpliciorum ad ea, quæ non licent, quasi liceant sentienda. Et hæc inquam tuæ Sanctitatis Hypomnysticis agnitis, & inveniens in eis quædam incautè proposita ab his, qui nescio qualiter falsæ scientiæ diversalia

diligunt. Erant verò hæc.

Si ex duabus naturis, inquit, collectus est Emmanuel, post unitionem verò una natura Verbi incarnata, sequetur omnino dici oportere pati eum in sua natura.

Beati Patres, qui Sanctum rectæ fidei Symbolum nobis definiunt, inquit ipsum ex Deo Verbum, quod ex ejus est substantia Unigenitum, per quod facta sunt omnia, incarnatum atque inhumanatum, & quemadmodum dicemus nescisse illos Sanctos, quia unicum Verbo corpus erat animatum anima intellectuali? Consequitur ex hoc, ut qui incarnatum dicit Verbum, non absque intellectuali anima illam fateatur carnem, quæ unita est ei. Sic enim, sicut quidem arbitrator, quin potius ut cum fiducia dico, & Sapientissimus Evangelista Joannes Verbum carnem factum dixit; non tamquam, quod absit, inanimatæ carni unitum sit, seu quod tanquam conversionem mutationemve sustulerit. Mansit verò quod erat, idem natura Deus. Assumens verò, ut esset homo, sive secundum nos ex muliere secundum carnem, rursus unus persistit filius. Verumtamen non jam sine carne, sicut olim, vel ante tempora inhumanationis, sed potius velut vestitus etiam nostra natura. Sed etsi non est substantiale Verbo corpus, quod ei unitum est, & in quo intellectualis est anima; tamen phantasia quidem mentis adspicit ea, quæ unita sunt, alterius esse naturæ, unum verò Filium, & Christum, & Dominum confitemur, ut carnem factio Verbo. Quando autem dicimus carnem, hominem dicimus. Quæ igitur necessitas est pati eum in sua natura, si post unitionem dicatur una natura filii incarnata? Si enim non esset in sermonibus de dispensatione id, quod solet succumbere passioni, rectè diceretur, quod dum non sit id, quod pati solet, omni necessitate sequeretur Verbi naturæ contingere passionem; si verò in eo, quod dictum est, Incarnatum, univèrsus à nobis sermo dispensationis cum carne habita introductus est, incarnatus enim non aliter, nisi Apprehendens semen Abraham, & Assimilatus per omnia fratribus, & Formam servi accipiens, vano multiloquio sunt usi, qui dicunt consequi oportere omnino in sua eum pertulisse natura, dum subjaceat caro, circa quam consequentissimè passio intelligitur contigisse, Verbo impassibile existente. Sed non ob hoc à passionibus excludimus eum. Quia sicut ejus proprium corpus est factum, sic univèrsa quæ corporis sunt, excepto solo peccato, nihilominus dicuntur ipsius per adfectionem dispensativam.

Si una, inquit, natura Verbi incarnata, omni quodammodo necessitate consequitur incidere fermentationem factam & contemperationem, quasi immixta & subtracta in eo nostra natura.

Ignoraverunt iterum, qui recta pervertunt, quod secundum veritatem una natura Verbi sit incarnata. Nam si unus est Filius, qui natura & veritate est Sermo, qui ex Deo Patre est ineffabiliter genitus, deinde circa assumptionem carnis, non inanimatæ, quin potius animatæ intel-

Hebr. 2. Philipp.

lectualiter, homo processit ex muliere, non in duas partietur personas filius, sed unus permanfit. Veruntamen non absque carne, neque foris à corpore, sed habens id proprium circa unitionem indecisibilem. Qui verò hoc dicit, non fermentationem, non confusionem, non aliud aliquid tale modis omnibus significat. Nec verò id unquam quasi ex necessaria ratione consequitur. Si enim & unus dicatur à nobis Unigenitus Filius Dei incarnatus & humanatus, non ob hoc, ut illis videretur, fermenti modo commixtus est. Neque verò in carnis naturam Verbi natura translata est. Sed nec carnis in hujus. Sed in proprietate, quæ est secundum naturam, utroque manente, atque intelligendo secundum hanc, quæ à nobis nuper est reddita, rationem, ineffabilis & inenarrabilis unio unam nobis ostendit Filii naturam, verumtamen, ut dixi, incarnatam. Non enim in solis simplicibus secundum naturam unum verè dicitur, sed in illis quoque, quæ compositione collecta sunt. Qualis quædam res est homo ex anima & corpore. Quæ quidem diversæ sunt speciei, & non consubstantialia ad invicem, sed tamen unita hominis naturam perfecerunt: Etsi compositionis rationibus differentia inest circa eorum, quæ ad unitionem sunt conducta, naturam. Superflua igitur loquuntur hi, qui dicunt, quia si una natura est Verbi incarnata, modis omnibus consequitur fermentationem fieri & contemperationem, quasi imminuta & subtracta ei hominis natura. Nec enim diminuta est, neque ut dixerunt, subtrahitur. Ad plenissimè enim declarandum, quod sit factus homo, sufficit fateri illud fuisse incarnatum. Si id tacitum fuisset à nobis, habuisset eorum calumnia locum. Quoniam necessariò adjectum est id, ubinam mutationis vel subtractionis est locus?

Si perfectus, inquit, Deus Christus, idemque intelligendus homo perfectus, & consubstantialis quidem Patri secundum Deitatem, secundum humanitatem verò consubstantialis nobis, ubi est id ipsum, quod perfectum est, si hominis natura non subsistit? Ubi verò & consubstantialis nobis, si non mansit substantia, quæ nostra natura?

Sufficit & huic ad manifestationem solutio præmissi Capituli, seu certè excusatio ejus. Si enim dicentes unam naturam Verbi, tacuissimus non adjicientes Incarnatam, sed quasi extraponescentes dispensationem, esset eis, & forsitan non nisi verisimilis, ratio interrogare singentibus: Ubi est in humanitate perfectio, vel quomodo subsistit nostra substantia? Quoniam verò & in humanitate perfectio, & nostræ substantiæ manifestatio introducta est per hoc, quod dicitur Incarnata, quiescant incumbere carneæ virgæ. Hoc namque erat refutare dispensationem, & incarnationem negare, & ob id justè inclamare: Si à Filio perfecta humanitas auferetur? Si verò, ut dixi, in eo quod dictum est Incarnatum, clara est atque indubitabilis satisfactio, quod homo sit factus, nihil jam prohibet intelligere, quia unus existens & solus Filius Christus, idem Deus & homo est, ut in Divinitate perfectus, ita & in humanitate Christi. Lupi Opera T.VII.

perfectus.

Rectissimè ergo & nimium sapienter tua Perfectio rationem salutaris passionis exponit, non ipsum Unigenitum Dei filium, seu qui intelligitur & est Deus, pati in sua natura quæ sunt corporis asseverans, sed terrena potius pertulisse natura. Oportet enim necessario ambo servire uni, & secundum veritatem Filio, & non pati Divinè, & dici pati humanè. Ejus enim passa est caro. Sed arbitrantur rursus illi nos eam, quæ apud ipsos Dei passio vocatur, inducere per ista, quæ diximus, & non intelligunt dispensationem. Fraudulentissimè verò tentant transferre in hominem sepositè passionem, damnum sibi pietatis per suam sapientiam providentes, ut non à Deo Verbo dicamur esse salvati, tanquam qui proprium pro nobis sanguinem dederit, sed ab homine potius, qui sepositè ac sequestratim Filii intelligendus sit. Hoc quicumque sic sapit, omnem dispensationis cum carne rationem, & Divinum mysterium nostrum non immanifestè ad hominis culturam redigit. Et non cogitat quod eum, qui ex Judæis est secundum carnem, id est, ex semine Jesse & David, Christum Dominum gloriæ, & Deum benedictum in se & super omnia Beatus Paulus dixerit, proprium illud corpus Verbi pronuncians, quod ligno adfixum est, & ipsi per hoc deputaverit crucem.

Addisco autem quod super hæc & aliud sit, quod in questionem venit: Quod qui carne nuda pati Dominum dixerit, irrationalis dicit; & qui dixerit cum anima intellectuali eum fuisse perpassum, ut sit spontanea passio, nihil prohibet ut dicat humanitatis eum pertulisse natura. Si verò ita, quomodo non dabimus duas naturas post unitionem subsistere indivisè? Quare quicumque dixerit, Christo igitur passio pro nobis carne, nihil alterum dicit, nisi Christo igitur passio nostra natura.

Confligit rursus hæc nihilominus propositio illis, qui unam dicunt naturam Filii incarnatam, & quasi superfluum seu vanum id pronunciare volentes, contendunt ubique duas naturas subsistentes ostendere; sed ignoraverunt, quia quæcumque non circa solam contemplationem dividi amant, hæc ipsa utique modis omnibus & in alteritate partium, & omnimodam semotionem disciscant ab invicem. Sit verò nobis ad exemplum rursus secundum nos homo. Duas namque in eo intelligimus naturas: Unam quidem animæ, alteram verò corporis. Sed in puris intellectibus dividentes hæc quasi in subtilibus contemplationibus, vel certè animæ phantasiis differentiam capientes, non per partes ponimus has naturas, neque abruptè per omnia incisionis virtutem linquimus inter eas, sed unius esse deputamus, ita ut duæ jam non sint duo, per ambas autem perficiatur animal unum. Igitur vel si dicatur humanitatis natura & Divinitatis super Emmanuele, vel in Emmanuele, sed ipsa humanitas facta est propria Verbi, & unus intelligitur Filius cum ea. Cum verò dicat Scriptura Divinitus inspirata carne eum passum, melius est, ut nos ita dicamus, quam Natura humanitatis.

Quamvis si & hoc ab aliquibus sine malo dicatur, nihil obstat tanti Mysterii rationibus. Nam quid est aliud humanitatis natura, præterquam caro intellectualiter animata? Et dicimus Dominum carne perpeffum. Curiosissimè igitur dicunt humanitatis eum passum fuisse natura, à Verbo eam quodammodo descifcentes, & extrinsecus femoventes atque sequestrantes, ut duo intelligantur, & non jam unus incarnatus & inhumanatus is, qui ex Deo Patre est, Sermo. Adjectum verò ab eis, *Indivisè*, apparet quidem quodammodo apud nos esse rectæ culturæ significativum, hi autem non ita intelligunt: *Indivisè* namque apud eos secundum vocum novitates Nestorii circa alterum suscipitur modum. Dicunt enim quod æqualitate honoris, eadem voluntate, & una auctoritate indivisus à Deo Verbo existit homo ille, in quo habitavit. Igitur non simpliciter proferunt verba, sed cum quodam dolo atque insidiis malignis.

CAPUT CCXVI. ---305

Exemplar ab Hypatia, quæ Philosophiam docebat in Alexandria, ad Beatum Cyrillum Archi-Episcopum in Dypticis.

LEgens historias temporum reperi factam Christi præsentiam ante annos quatercentum quadraginta. Fuerunt verò Discipuli ejus, qui postea Apostoli nominati sunt: Qui & post assumptionem ejus in cælos Christianam prædicaverunt doctrinam. Qui simpliciter quidem & absque omni curiositate superflua docuerunt, ita ut invenirent locum plerique Gentilium, male intelligentes atque sapientes, hanc accusandi doctrinam, & instabilem nominandi. Quod enim dixit Evangelista, *Deum nemo vidit unquam*, quomodo ergo, inquit, *dicitis Deum fuisse crucifixum?* Et ajunt: Qui visus non est, quomodo affixus est cruci? Quomodo mortuus atque sepultus est? Nestorius igitur, qui modò in exilio constitutus est, Apostolorum prædicationes exposuit. Nam dicens ego ante longa pridem tempora, quod ille ipse duas naturas Christum sit confessus existere, ad eum qui hæc dixerat, inquam: Solutæ sunt Gentilium quæstiones. Dico igitur Sanctitatem tuam male fecisse, illi contraria sapiendo, Synodum congregare, & absque conflictu dejectionem fieri præparasse. Ego verò adhuc paucis diebus ejusdem Viri expositiones inspiciens, & Apostolorum prædicationes conferens, atque intra memetipsum cogitans, quod bonum mihi sit fieri Christianam, digna effici spero Dominici generatione Baptismatis.

Joann. 1.

Accepi exemplar ab Epiphano Monacho Alexandrino ante ferè annum Christiani Imperatoris.

CAPUT CCXVII. ---306

Cyrilli Archi-Episcopi Alexandriae ex Sermone de fide, cujus initium hoc præmium.

EGO contemperatum non recipio. Alienum namque est ab Apostolica fide, & recta Dei traditione. Contemperatio enim exterminium operatur naturarum. Ineffabilis verò unio, quam rectè sapientes confitentur, ambas naturas inconfusè servat.

Ex eodem.

Si enim naturæ in unum contemperatæ sunt, mixtione quæ sunt ad invicem diversæ substantiæ.

Et in fine sic ait.

Solvite templum hoc, & in tribus diebus suscitabo illud. Et solutum quidem est Templum triduanæ tempore sepulturæ, ipso volente, & rursus suscitavit illum, & unitus est ei ineffabili ratione post triduum, non temperatus in eo. Nec extra carnem factus est, sed servans in seipso duarum naturarum, quæ sunt diversæ ab invicem substantiæ, inconfusam proprietatem. Nec enim quoquam mixtæ sunt aut contemperatæ duæ illæ naturæ, id est, ineffabilis Divina natura, & inconfusa humana, sed unitæ sunt inexplicabili & ineffabili modo, qui omnem rationem transcendit.

Ejusdem.

Numquid siquidem destitit à propria Deitate, estsi evacuavit semetipsum, formam servi accipiens propter nos, amittens formam Divinitatis, ut secundum te ad Desicandum præpararetur ut homo? Absit. Sed templum sibi componens animarum, & perfectus in sanctæ Virginis vulva, & indutus eo, & unitus ei ineffabili ratione, in ambabus eisdem naturis non contemperatus, processit homo apparens, intelligendus autem Deus Jesus Christus.

CA.

CAPUT CCXVIII. ---307

Ejusdem ex interpretatione Epistola ad Hebræos.

SED non in nobis mortificata lex peccati fuisset, sed nec ipsa cunctis inimicissima mors destructa fuisset, nisi factum fuisset verè proprium Verbi id, in quo illud per ejus virtutem propriam damnabatur. Non enim communis hominis, & ejus qui secundum nos intelligitur, erat posse destruere mortis imperium: Destructum verò est id per Christum. Est igitur in confesso, quod certè secundum nos fuerit multum Deus. Ergo fuit, quoniam homo, multum valde ultra nos, ut Deus. Et templum erat sanctum, quod plenitudinem Divinitatis accipit. Veruntamen per unionem dispensativam unus esse creditur ad eum, qui inhabitavit, & dicitur. Sicut enim est in nobis Spiritus Sanctus, ostendens nos vel efficiens Templum Dei; juxta eundem modum & in ipso dicimus Christo habitasse quidem in carne, ut in templo, illum Dei Sermonem, sanctificasse verò eam, ut inhabitantem. Dicimus verò, quia licet dicitur Templum, sed tamen proprium ejus erat id, quod assumptum est, ut unum reputetur ad eum. Non quia transit ad Deitatis naturam, sed potius compositionem circa unionem dispensativam. Deus namque erat in carne propter nos.

CAPUT CCXIX. ---308

Epistola Imperatoris Theodosii ad supra scripta.

Imperatores Cæsares, Theodosius & Valentinianus, Victores, Triumphatores, Maximi, semper colendi, Augusti, Deo Amicissimo & Beatissimo Archi-Episcopo Joanni, & sanctæ Synodo, quæ cum eo convenit.

PERTurbationem & tumultum, qui contigit in Oriente, nostrum cognovit Imperium à Religiosissimo Patre nostro & Episcopo Proclo. Et quia universorum quietis & pacis providentiam gerimus, maximè autem pro recta fide, quæ nos nostrumque custodit Imperium, per hanc Epistolam scripsimus vestræ Sanctitati, ut patrocinemini paci, & nullius eos mo-

menti deperetis, qui contra salutem propriam volunt Religionem saluberrimam perturbare. Illa est enim nostræ Divinitatis intentio, ut cum quiete omnes homines degant. Præcipue autem sanctæ Ecclesiæ Dei, per quas & nos salvamur, & nostrum crescit Imperium. Hac itaque voce quieti Ecclesiæ providere. Nos enim aliquid de vobis utilius expectamus: Deus vos multis annis conservet, Venerandissimi Patres.

A cruce usque ad Deum, Irenæus non habet.

CAPUT CCXX. ---309

Translatum ex Codice Monasterii Accemetensis. Epistola, inquit, Tractoria, sive Generalis, à sanctissimo & universo Concilio.

Sancta & universalis Synodus, quæ in Epbeso congregata est ex Decreto Pissimorum Principum, unicuique sanctæ Synodo, quæ per singulas Mundi partes est, in Domino salutem.

NOBIS secundum pias litteras congregatis in Ephesia civitate, recesserunt nonnulli ex nobis, numero paulò amplius quam triginta, Principem suæ apostasiæ habentes Antiochenorum Episcopum Joannem. Quorum & nomina hæc sunt. Id est, Joannes Antiochiæ Syriæ, Macarius, Julianus, Alexander, Diogenes, Apringius, Placus, Alexander, Theodorus, Heliades, Meletius, Joannes, Paulus, Mathæus, Marcellinus, Helladius, Maximianus, Helladius, Dexianus; Gerontius, Asterius, Antiochus, Dorotheus, Jacobus, Zebinus, Petrus, Fritilas, Himerius, Theodoxius, Eutherius, Anastasius, Tranquillinus, Basilus, Pautianus, Maximus, Daniel, Eustachius. Qui habentes secum quosdam depositos, ante omnia quidem Nestorii & Celestii sententias vindicantes manifestissimè demonstrati sunt, eò quod nobiscum contra Nestorium minimè acquiescant. Quos & communi sententia sancta Synodus & ab omni Ecclesiastica communione alienos effecit, & cuncta Sacerdotii operatione privavit, per quam possent vel nocere vel juvare.

Quia verò oportuit & eos, qui desuerunt à Synodo, & perstiterunt in unaquaque Provincia, non ignorare quæ de his decreta sint, notum vestræ facimus Sanctitati, quia sive Metropolitanus quis cujuslibet Regionis, abcedens ab hoc sancto

sancto & universali Coventu, adjectus est ad illud Apostolicum Concilium, vel post hæc si se illi commiserit, vel si ea, quæ sunt Celestii, post hæc sapuit sive sapuerit, contra suæ Regionis Episcopos nihil poterit prævalere, omni Ecclesiastica communione à præsentis jam hac Synodo factus extorris, atque privatus effectu. Sed & ipsis suæ Regionis Episcopis, & affinis undique Metropolitanis, qui orthodoxè sentiunt, subjacebit, ut in totum & Episcopatus gradu privetur.

Si verò aliqui Parochiales Episcopi, relicto hoc sancto Concilio, eidem discessioni adjuncti sint, aut adjungi tentaverint, aut si quis ex his, qui subscriperunt dejectioni Nestorii, ad Convantum reversi sint discessionis ejus, hos omnino, secundum quod huic Sanctæ Synodo placuit, esse à Sacerdotio alienos, & ab eodem cadere gradu.

Si verò & quidam Clericorum, qui in unaquaque sunt civitate, à Nestorio, vel ab his qui unà sunt, eò quod rectè saperent, ab officio suspensi sunt, & hos proprio gradu restitui sanximus.

Communitè verò eos Clericos, qui eadem sapiunt, quæ hæc Orthodoxa & universalis Synodus, jubemus his qui abscesserunt, sive abscessuri sunt, omni modo non esse subjectos, neque ullo modo subiacere.

Si qui verò abscesserint Clericorum, & præsumperint, vel clam vel palam, ea quæ Nestorii, aut ea quæ Celestii sunt sentite, & hos à sancta Synodo esse depositos.

Quicumque verò ob incongrua Facta ab hoc sancto Coventu dejecti sunt, seu ab Episcopis propriis, & his irregulariter citra discretionem per omnia sua Nestorius, aut hi qui ea quæ ejus sunt sentiunt, reddere communionem vel gradum tentaverint, absque ullo eos esse solatio, & nihilominus illos depositos permanere sanximus.

Similiter verò & si quicumque voluerint ea, quæ de singulis acta sunt in hac sancta Synodo Ephesina, quolibet modo commovere, eadem sancta Synodus definit, si Episcopi aut Clerici fuerint, ut omni modo à gradu proprio excidant; si verò Laici, sint communionem privati.

CAPUT CCXXI. --- 310

Similiter ex antiquo Acemetensi Codice trans tuli, quæ ita prænotatur, Confessio fidei Acacii Episcopi Berrhææ.

Credo in unum Deum, qui in tribus personis agnoscitur, causam factoremque omnium. Unam substantiam sempiternam absque

principio, ingenitam, incomprehensibilem, incontemplabilem, incircumscriptibilem, immutabilem, immortalem, impassibilem, id est, quam nec in ipsa, nec in alio aliquo dico susceptibilem passionis. Undique enim impassibilis existat natura Divina.

Unum siquidem Deum dico, qui reverà Deus existit. Gentilitatem verò, qua Deorum pluralitas introducit, fugio. In tribus autem personis agnoscitur, everio Judæismi est. Patrem namque in Filio, & in Patre Filium, & Spiritum Sanctum in Deo Filio & Patre confiteor.

Confiteor verò Christum cœternum Patri secundum Divinitatem, nec substantiæ, nec subsistentiæ modo circa Deitatem Patre minorem.

Similiterque Spiritum Sanctum. Filium namque dico absque tempore, & sine initio genitum, consempiternum subsistere Patri: Et Sapientiam, quæ ex Deo & Patre semper existit.

Credo & in processionem Spiritus Sancti, quam non dico generationem. Et generationem Filii non dico processionem.

Dum verò exigit eorum consequentia quæ dicuntur, unum fateor Deum: Non substantias negans, sed nomine, si quod consubstantialitatis est commune, significans. Cum verò consubstantialitatem loquor, non unius personæ consubstantialitatem dico, sed trium: Id est, Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Una siquidem persona consubstantialis sibi metipsi non dicitur, sed Filii & Spiritus Sancti, & Patris est istud. Differentia igitur Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus.

Modus substantiæ seu nomen est habitus, non autem substantiæ simpliciter significatio. Esse igitur Patris est Deus, cujus autem sit Pater. Et esse Filii Deus est, cujus autem sit Filius. Sic & Spiritus Sanctus. Quorum verò esse est idem, secundum meam de consubstantiali Trinitate fidei sunt dicta.

Dicam verò & de inhumanatione Dei Verbi propter nos, de qua nobis maxima quæstio est, non solum contra omnes hæreticos, sed & contra ipsos quoque, qui putantur Domestici fidei.

Ita igitur credo, *juncta* Cyrillum Sanctæ memoriæ: Propter clementiam propriam, multaque benignitatem circa genus humanum, complacuit Dei Verbum in fine dierum ædificare sibi ex Sancta Maria Virgine Templum, quod erat in præsentia.

Immaculatum & absque ullo peccato hoc templum sumpsit Deus Verbum pro nostra salute ad manifestationem suæ Divinitatis. Et per illud in ipso emisit nostram salutem. Propter suam, sicut dixi, benignitatem, & circa nos regimen, inenarrabiliter & ineffabiliter sibi metipsi hoc uniens ex ipso in vulva plasmationis initio. Dignatusque est illud eundem esse Filium secum unitione ad se, & totius dominationis, atque honoris, & gloriæ, ac virtutis, quam natus aliter habet ipse, qui Deus est Verbum. Ita ut Dei forma & servi forma ad unam personam, unum

Adn. Nor. Cyrillus A. C. 444 Ita hæc expositio Symboli non est Acacii.

unum Filium, unum Dominum, Christumque pertineant.

Sic Deum hominemque confiteor Christum Filium Dei, unum Filium ex duabus naturis. Ex passibili atque impassibili, ex mortali & immortali, ex visibili & invisibili. Et non inchoantem. Ex incircumscriptibili & circumscriptibili. Qui sine principio quidem ac sempiternè est natus ex Patre secundum Deitatem; idem verò ipse ex Spiritu Sancto & Maria Virgine diebus novissimis natus est secundum carnem.

Sed neque carnem dico ex Deo & Patre genitam, neque Divinam quoque naturam ex Sancta Virgine Maria; sed secundum Divinitatem quidem absque initio ex Deo Patre est genitus, secundum carnem verò in ultimis diebus partu Mariæ Virginis editus.

Sic unum Dei Filium confiteor. Divinitate quidem impassibilem, humanitate verò passibilem. Sed nec in passionibus, nec in vulva illud templum ab inhabitante Divinitate sejunctum, sed ex ipsa conceptione unitum. Non tamen cum eo circumscriptum dixerim Deum Verbum. Incircumscriptibilis est enim Divina natura.

Partus est igitur ex Sancta, ut dixi, Maria Christus Filius Dei. Non illa incircumscripta, sed illa circumscripta natura. Dixi namque superius Christum Filium Dei & incircumscriptibilem & circumscriptum. Secundum Divinam quidem naturam incircumscriptibilem, circa humanam verò circumscriptum. Secundum quam & in præsepiti, & in cunis, & in cruce, & in sepulchro circumscriptus est Christus Filius Dei; circa illam verò alteram infinitus, & incircumscriptibilis, & omnia continuit, continetque.

Unum igitur ex duabus dico naturis. Patitur igitur Christus Filius Dei, non Divinitate, sed humanitate. Id est, Christus est passus in carne. Patitur sumpta natura; illa verò quæ assumptis, impassibilis manet. Deus autem Verbum proprias reputat Templi sui hominis passionem. Circa, dico, & mortem, & reliqua, quæcumque dispensativa videntur. Propria ea facit, dum nihil ipse sustineat. Sed quia ad unam personam pertinet ipsæ naturæ, illa impassibilis ea, quæ sunt passibilis, propria facit. Nec tamen patitur illud impassibile Dei Verbum suas faciendo passiones, sed, ut dixi, suæ carnis passiones adsciscit.

Aliud verò est pati eo ipso, quod suas efficit passiones, & aliud suas efficere passiones. Non alterius, inquam, Filii, sed naturæ alterius passiones. Secundum nullam siquidem patitur rationem, qui naturaliter est insusceptibilis passionis.

Nec Verbum caro factum conversionem sustinuit. Factum namque dicitur, pro ut dicatur, *Acceptit*. Et qui erat in forma Dei, servi accepit. Hoc enim significat, quod sequitur: *Et inhabitavit in nobis*. Nec enim Filii unitate disperditur distantia naturarum. Sed sicut aliud corruptibile corpus, & alterum anima immortalis, ex utriusque verò unus homo consistit, sic ex mortali at-

que immortalis, & sine principio Dei Verbi natura unam confiteor Filii personam: Et quia impassibile Verbum passibili unum experimentum non sustinuit passionis. Est quidem Filius Dei & passibilis & impassibilis, sed passibilis quidem carne, impassibilis verò Divinitate: Habens secundum carnem temporale principium, absque initio verò secundum Deitatem.

Hæc sicut memetipsum habens, ita conscripsi.

CAPUT CCXXII.

Epistola Eutychei hæretici, ubi scribens ad Papam urbis Romæ Leonem negat in Christo duas naturas, id est, Divinitatis & humanitatis.

DE mea in Dominum & Deum omnium Christum spe confidens, ante omnia quidem, testis Deus Verbum est, in sensibus hujusmodi dignoscens veritatis probationem, invoco autem vestram Sanctitatem in testimonio cordis mei, & ratione sensuum meorum acque verborum. Sed pessimus Diabolus fascinavit tale studium nostrum & propositum, à quibus vires ejus destrui oportuit. His stimulans omnem domesticam sibi vim, contra me movens Eusebium Episcopum oppidi Doryleensis, libellum dantem sancto Episcopo Constantinopolitanae Ecclesiæ Flaviano, & quibusdam aliis inventis in eadem urbe, qui propter diversas causas suas evenerant, quomodò hæreticum compellavit, non veritate accusationem movens, sed perniciem mihi machinans, & perturbationem Ecclesiæ Dei. Vocabar ad responsum accusationis ab ipsorum Sanctitate, sed gravi ægritudine super ipsam senectutem retentus occurrere ad purgationem, non ignorans compositam factionem contra salutem meam. Et quidem libellis statim subscriptione mea his addita obtuli Scripta, ostendens de sancta fide professionem meam. Sancto autem Flaviano Archi-Episcopo neque libellum suscipiente, neque ut legeretur jubente, audiente tamen, & respondente me ipsis verbis fidem, quæ Nicææ exposita est à sancta Synodo, confirmata verò apud Ephesum, expetebar duas naturas fateri, & anathematizare eos qui hoc negarent. Ego autem metuens definitionem à Synodo, nec adimere nec addere verbum contra expositam fidem à sancta Synodo Nicæna, sciens verò sanctos & beatos Patres nostros, Julium, Felicem, Athanasium, Gregorium, sanctos Episcopos, resistentes duarum naturarum vocabulum, & non audens de natura tractare Dei Verbi, qui in carnem venit ultimis diebus in uterum sanctæ Virginis Mariæ im-

immutabiliter, quomodo voluit & scit, in veritate, non in phantasmate homo factus, aut anathematizare supradictos Patres nostros rogabam ut innotescerent ista Sanctitati vestrae, & quod vobis videretur iudicaretis, *proflens* omnibus modis me secuturum quæ probassetis; sed nullo eorum quæ à me dicebantur audito, abrupta Synodo publicaverunt dejectionis sententiam, quam adversus me calumniæ factione instruebant, ut & salutis meæ discrimen incumberet, nisi cito opera Dei, orationibus Sanctitatis tuæ, militaris manus me ab incurfione rapuisset. Tunc Duces aliorum Monasteriorum cogere cœperunt in dejectionem meam subscribere, quod nunquam nec in eos, qui se hæreticos professi sunt, vel adversus ipsum Nestorium factum est. In tantum, ut cum ad satisfaciendum plebi proponerem fidei meæ confessiones, non solum & arcerent eas audiri, verum & arriperent hi qui contra me supradictam factionem meditabantur, ut exinde tanquam hæreticus apud omnes haberer.

Ad vos igitur Religionis defensores, & huiusmodi factiones execrantes confugio, nihil & nunc novum inducens contra fidem jam inde nobis ab initio traditam, sed anathematizans Apollinarianum, Valentinum, Manem, & Nestorium, & eos qui dicunt carnem Domini nostri Jesu Christi Salvatoris à cœlo descendisse, & non à Spiritu Sancto & sancta Virgine Maria: Et omnes hæreses usque ad Magum Simonem. Et nihilominus tanquam hæreticus de vita periclitor. Et obsecro, nullo mihi præiudicio facto ex his, quæ per insidias contra me gesta sunt, quæ visa vobis fuerit, super fidem proferre sententiam, & nulla deinceps permittere à factiosis contra me calumniam procedere, & non excuti & eximi de numero Orthodoxorum eum, qui in continentia & omni castitate septuaginta annos vitam peragis, ita ut in ipso exitu vitæ naufragium patiat. Subiunxi autem his litteris meis utrumque libellum: Et eum qui ab accusatore meo oblatum est Synodo, & qui à me gestus quidem est, non tamen susceptus. Et editionem fidei meæ. Nec non & ea, quæ de duabus naturis à sanctis Patribus nostris decreta sunt.

CAPUT CCXXIII.

Item verba Eutychetis.

Testor vos coram Deo, qui cuncta vivificat, & Christo Jesu, qui sub Pontio Pilato testificatus est optimam illam confessionem, ne quid ad gratiam faciatis. Ego enim jam à Majoribus meis ita sensi, & à pueritia mea ita illuminatus sum, quemadmodum sancta, & ex universo orbe terrarum apud Nicæam habita Synodus trecentorum decem & octo beatissimorum Episcoporum fidem constituit, & quam confer-

vavit ac definiit denuò obtinere solam sancta Synodus Ephesi collecta. Et nunquam aliter sensi, quam quemadmodum præcepit recta & sola vera fides Orthodoxa. Et cunctis, quæcumque sunt circa eandem fidem à sancta eadem Synodo constituta Ephesi, adfentior. Cujus Synodi Dux & Princeps fuit beatæ ac sanctæ recordationis Episcopus Cyrillus Alexandrinorum, & prædicationis ac fidei Sanctorum & Electorum Dei, Gregorii majoris, & item Gregorii, Basilii, Athanasii, Atrici, Procli socius & particeps: Eum & omnes eos Orthodoxos & fideles habui, & honoravi tanquam Sanctos, & Magistros meos existimavi. Anathema autem dico Nestorio, & Apollinari, & omnibus hæreticis usque ad Simonem, & qui dicunt carnem Domini nostri Jesu Christi à cœlo descendisse. Ipse enim, qui est Verbum Dei, descendit de cœlo sine carne, & factus est caro in utero Sanctæ Virginis, ex ipsa carne Virginis incommutabiliter & inconvertibiliter, sicut ipse novit & voluit. Et factus est, qui est semper Deus perfectus ante sæcula, idem & homo perfectus in extremo dierum propter nos & nostram salutem. Hanc igitur meam plenam professionem Sanctitas vestra, &c.

Eutyches Presbyter & Archimandrites huic libello subscripsi manu mea.

CAPUT CCXXIV.

Exemplar Julii Episcopi Urbis Romæ, ut asserunt Eutychis Scripta, ad Dionysium Episcopum, cujus sensu ductus ipse Eutyches decidit in errorem.

Miror audiens quosdam confitentis quidem in carne Dominum nostrum, incurrentes verò divisionem malè à Paulianistis introductam. Illi enim Paulum Samosatenum sequentes, alium quidem intelligunt eum, qui ex cœlo descendit, Deum confitentis; alium verò terrenum hominem esse dicunt. Et illum quidem infabricabilem. Hunc Dominum, alium servum. Impium, seu venerentur eum, quem servum appellant & fabricatum, seu non colant eum, qui nos sanguine suo redemit. Hi verò, qui Deum descendisse de cœlo confitentur, & carnem factam ex Virgine, & unum esse cum carne, frustra conturbantur, excedentes in verba impietatis illorum. Dicunt enim & ipsi, sicut audio, duas naturas. Ad quod Sanctus Joannes evidenter probat unum Dominum nostrum, cum dicat, *Verbum caro factum est.* Et Paulus Apostolus, cum dicat: *Unus Dominus Jesus Christus, per quem*

Joann. 1.
I. Cor. 8.
omnia.

omnia. Si enim natus ex Virgine Jesus nominatur, & ipse est per quem universa facta sunt, una scilicet natura facta est, quoniam & una persona, non in duo divisa, cum nec propria natura corporis est, & propria natura Deitas sit secundum carnem. Sed sicut homo una natura est, ita & is, qui ad similitudinem hominis est factus Christus. Quod si non agnoscunt id, quod per adunationem unum est, possunt & unum in plura partire, & plurimas dicere naturas: Quoniam multiplex corpus, quod ex ossibus, nervis, & venis, carne & cute, sanguine & spiritu consistet, quæ omnia diversa quidem inter se sunt, una tamen est eorum natura. Unde & Deitatis natura cum corpore unum est. Et hæc in duas naturas dividitur? Nec enim poterat totum filius hominis appellari, qui descendisset à cœlis, & rursus filius Dei, qui natus ex femina est, si duarum naturarum caperet divisionem; sed id quidem, quod descendisset à cœlis, vocaretur filius hominis, non Filius Dei. Et hoc Paulianæ divisionis est. Nos autem Divinæ Scripturæ docent tanquam de uno Domino nostro sentire, & cum descendisset à cœlis & cum in terra natus est. Qui igitur sic sentiunt, non excedunt ab inconsona contraria sententibus, ut cum mente Divinis Præceptis consentiant, sermonibus discrepent. Necessè est enim eos, cum duas naturas intelligant, alteram colere, alteram non adorare: Et in Divinam quidem baptizari, in humanam verò non baptizari. Si autem in mortem baptizamur Domini, unam profiteamur naturam, & impassibilis Deitatis, & passionabilis carnis, ut per hoc sit Baptisma nostrum & in Deum, & in mortem Domini perceptum. Nec enim veremur calumniatores, qui dividunt in duas personas Dominum: Nec cum nos unitatem Evangelicam atque Apostolicam prædicemus, lacerent nos tanquam dicentes carnem esse cœlestem. Cum nos è contra Divinas Scripturas legamus dicentes filium esse non ex cœlo. Nec enim cum dicimus Filium Dei creatum ex muliere, possumus reprehendi, tanquam Verbum ex terra dicentes, & non ex cœlo. Dicimus enim utrumque: Et ex cœlo totum propter Deitatem, & ex muliere totum propter Deitatem, ignorantes divisionem unius personæ.

CAPUT CCXXV.

Exemplar Epistolæ tacito nomine factæ ad quemdam Senem, cupientem scire, quid contrarium Catholicæ fidei senserit Eutyches.

Misit mihi Nobilitas tua exemplum libelli de novæ fidei expositione Eutychetis, quem exposuit scribendo ad Beatissimum Papam

Sedis Apostolicæ Leonem. Scribere & dignatus es, ut si quid inde sentirem, Humilitatis meæ litteris indicarem. Quod quidem ipse pro studio sanctæ mentis tuæ affectuosè injungere dignatus es, sed mihi trepidam habenti mentem, & timore repletum cor in hac quæstione, periculosum videtur adgredi, præcipiente Doctore & Illuminatore Gentium Apostolo Paulo, & generaliter monente ac dicente: *Stultas autem & Tit. 3. inviditas quæstiones, & contentiones, & pugnas legis devota. Sunt inutiles & vana.* Tamen ipsius Beatissimi Apostoli Pauli precibus, adjuvante Domino & Deo Jesu Christo, quod potuerit rusticus sermo, & tenuis meus sensus, aggrediar: Non ut magnitudo & majestas fidei exigat, sed ut tennes vires meæ Humilitatis patiantur. Cum ergo percurrerem prædictum exemplar Epistolæ vel libellum fidei Eutychetis, inter cætera textus verborum ejus inveni, ubi à sancto Concilio Episcoporum expecti à se duas naturas in Christo conqueritur confiteri. Quod si consulens suæ continentia, & vetusta in se castitatis laboribus, confiteri voluisset, nunquam sententia suæ fidei periculum fuisset passus. Sed quia in unam Christi personam, secundum Apostolorum, vel Prophetarum, seu Evangeliorum traditionem, duas naturas in Christo confiteri noluit, in ipso portu exitus sui non solum ipse laborum continentia suæ naufragium passus est, verum etiam jam olim bene fundatam Ecclesiarum per Orbem terrarum perturbavit fidem, & ad cumulum perfidia suæ, Christi veneratorem, & bonæ fidei fidelem Prædicatorem, Beatum occidit Episcopum Flavianum. Et ille quidem quietis temporibus, nulla existente publica persecutione, coronam accipiens Martyrii, nunc cum Beato suo Magistro Apostolo Paulo gloriatur, & dicit: *Bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi. De cætero superest corona justitiæ, quam reddet mihi Dominus in illa die justus iudex. Non solum autem mihi, sed & omnibus, qui diligunt manifestationem ejus.*

1. Tim. 4.

Et illo quidem cum omnibus Sanctis in Domino gloriantes, nobis necesse est, si meremur, ejus sequi vestigia, & traditionem fidei, per quam gloriosum meruit exitum, totis fidei viribus & usque ad mortem tenere, & in unam Christi personam duas confiteri naturas: Divinitatis & humanitatis, creatricis & creatæ, assumptricis & assumptæ. Quæ tamen substantia aut naturæ, non confusæ, sed unitæ, & in una eademque persona inseparabiliter, & in sua semper proprietate sunt permanentes. Quapropter unicuique substantiæ, naturæ propria utique aptanda sunt, id est, infirmitatis humanitati, quæ creata est; digna, non verò mirabilia Divinitati, quæ creavit. In tantum enim hæc duæ naturæ in una persona Christi simul unitæ sunt atque conjunctæ, ut idem Jesus Christus Dei Filius, Deus & homo, aliquando res aut agat aut loquatur humanas, aliquando verò Divinas. Nam denique ut duarum naturarum, id est, Divinitatis & humanitatis, in se ostende-

ret

ret substantias, navigans dormit in navi ut homo, & procellæ, eminenti vento, vel mari imperat ut Deus, dicens: *Tace, obmutescere.* Et post quadraginta dierum atque noctium jejunium esurit ut homo, & in solitudine quinque millia virorum, exceptis infantibus & mulieribus, de quinque panibus & duobus piscibus refecit ut Deus. Et quid plura? A Judæis crucifixus, & lancea in latere compunctus, moritur ut homo, & Lazarum quatruiduanum de monumento resuscitavit ut Deus, auctoritate Divina dicens: *Lazare venti foras.* Harum ergo, Domine, duarum naturarum in Christo traditio est fortiter custodienda, ne cum Eutyche aut cæteris ejus consentaneis eas in unam confundentes novum incertæ fidei teneamus tramitem. Optime enim eos dedignaris, quia omne quod confusum, obscurum & incertum esse cognoscitur. Siquidem ut datur intelligi, proprias easdem naturas Divinitatis & humanitatis imprudenti sensu in unum confundere videntur, ut non separantes humanitatis substantiam à Christi Divinitatis natura, ipsa voce Deum passibilem pronuncient.

Joann. 11.

Nam denique Epistola, quam dicit Eutyches Julii quondam Episcopi urbis Romæ esse, quam & ad solatium suæ perfidiæ, ignoro, forsitan falsam protulit, cujus & pravo sensu duci cognoscitur, in ipso ultimo textus sui ita profertur dicens: *Qui igitur sic sentiunt, non excedunt ab inconsona contraria sententibus; ut cum mente Divini Præceptis consonant, sermonibus discrepent. Necessè est enim eos, cum duas naturas intelligunt, alteram colere, alteram non adorare. Et in Divinam quidem baptizari, in humanam verò non baptizari.* Vides ergo, quomodo impugnantem & confundentes duarum naturarum substantiam, Deum passibilem pronunciant perfido sensu conantur. Nos verò, qui Catholicæ fidei rectum tenemus tramitem, prætermissa hac confusione duarum naturarum, in Dominicam carnem baptizati, propterea eam adoramus, quia à Divinitate suscepta, atque eidem ita unita sit, ut non alium atque alium, sed unum eundemque, Deum & hominem, Dei Filium confiteamur. Nam si Eutyches, aut cæteri ejus consentientes hominem separant à Christo Deo, illi nos nunquam adoramus aut servimus. Aut si quis nostrum purpuram aut Diadema Regale jacentia inveniat, nunquid ea conabitur adorare? Mox verò ut ea Rex fuerit indutus, periculum mortis incurrit, si quis ea simul cum Rege adorare contempserit. Ita Christi Domini nostri perfectam humanitatem, non solam & nudam, sed Divinitati suæ unitam, unum eundemque Dei Filium, Deum verum, & hominem verum, si quis adorare contempserit, æternam mortem patietur.

Sequitur & Julius, cujus sensu ducitur Eutyches, & dicit. *Si autem in mortem Domini baptizamus, unam profitemur naturam, & impassibilis Deitatis, & passionabilis carnis.* Velim plenius agnoscere, quomodo dicant, *Carnis?* Si hæc caro sine anima est, quid est caro ista,

nisi terra sine sensu, quæ nec gratias agere valet, nec crucis pœnas sentire potuit? Quod autem caro sine anima sentire non possit, cunctis est manifestum. Si autem, ut illi sentiunt, in illa Dominica carne Divinitas pro anima fuit, Divinitatem ergo passionibus subijciunt: si autem, ut vera se habet Scripturarum fidelissima ratio, simul cum carne & humanam suscepit animam, ergo perfectus Deus perfectam suscepit hominis naturam, ut ostenderet se simul cum humana carne & humanam suscepisse animam, id est, perfectum hominem. Dicit enim: *Pastor bonus animam ponit pro ovibus suis. Et potestatem habeo ponendi animam meam, & iterum potestatem habeo sumendi eam.* Et in ipso articulo passionis suæ dicit: *Tristis est anima mea usque ad mortem.* Et nunc anima mea conturbata est. Non enim Deus aliquando perturbatur, sed ille utique homo, qui esurit, qui sitit, qui dormivit, qui lassatus fuit, atque ploravit: Quæ omnia sine affectibus animæ caro sola sentire non potuit. Nisi ille homo perfectus, quem suscepit Deus perfectus, dicente Hieremia Propheta: *Hic Deus noster, non estimabitur alius ad eum. Qui invenit omnem viam disciplinæ, & dedit eam Jacob puero suo, & Israel dilecto à se.* Et adjecit: *Post hæc in terris visus est, & cum hominibus conversatus est.* Qua porrò forma in terra visus fuerit, & conversatus sit, Sanctissimus Prophetarum Isajas plenissimè & apertius exponit: *Domine quis credidit auditui nostro, & brachium Domini cui revelatum est? Annuntiavimus coram ipso tanquam pueri, ut radix in terra sitient. Nos est ei species, neque gloria. Vidimus eum, & non habuit speciem, neque decorem; sed species ejus sine honore, & adjecta præ omnibus hominibus. Homo in plaga positus, sciens ferre infirmitates. Quoniam aversata est species ejus, & debonestatus, & pro nihilo estimatus est. Hic peccata nostra portat, & pro nobis dolet. Nos estimavimus eum in dolore esse, & in plaga, & in vexatione: Ipse autem vulneratus propter peccata nostra, & infirmatus est propter iniquitates nostras. Eruditio pacis nostræ in eum, livore ejus nos sanati sumus. Omnes ut oves erravimus, & omnes homines à sua via erraverunt: Et Dominus tradidit eum pro peccatis nostris. Ipse autem malè vexatus conticuit labia sua, ut ovis ad immolandum ductus est. Et sicut agnus coram tondente se sine voce, sic non aperuit os suum. In humilitate iudicium ejus sublatum est. Generationem autem ejus quis enarravit? Quoniam tolletur à terra vita ejus, & ab iniquitatibus Populi mei ductus est ad mortem. Et dabo inanes pro sepultura ejus, & divites pro morte ejus. Quoniam iniquitatem non fecit, nec dolus inventus est in ore ejus. Et Dominus vult purgare eum de plaga. Si detis pro peccato animas vestras, videtis semen longæ vitæ, & vult Dominus adolere animam ejus, ostendere ei lumen, formare per prudentiam, iustificare iustum, bene servitatem pluribus. Et peccata eorum ipse portavit. Ideò ipse hereditatem possidebit multos, & fortium partietur spolia. Propter quod tradita est in mortem anima ejus, & inter iniquos deputatus est. Et ipse peccata multorum tollit.*

Joann. 10.

Marth. 26.

Joann. 12.

Baruch. 3.

Cap. 53.

ut. Et propter iniquitates nostras traditus est.

Pervide igitur, Domine mi, secundum sanctæ tuæ mentis studium, quomodo prædicti Prophetæ Hieremias & Isajas sibimet consentientes afferant, qualiter perfectus Deus, de cælo descendens pro salute generis humani, suscepit hominem, & superiùs ab Isaja prædictas passionis uterque naturæ illius in Christo suscepti hominis assignet. Nam nunquid Deus, qui est invisibilis, incomprehensibiliter poterat comprehendere, aut inimicis tradi, aut inter impios deputari, aut mori, aut vita ejus à terra tolli? Sed ille utique, qui, ut supra jam diximus, esurit, sitit, lassatus fuit, dormivit, atque ploravit, qui etiam in cruce passionis pendens, cum vidisset in se inhabitantem Deum de suo exire corpore, lachrymabili voce clamavit post eum, Hebraica lingua dicens, *Heli, Heli lammasababhami.* Hoc est, *Deus meus, quare me dereliquisti?* Quamvis tertia die eum esset resuscitaturus. Tamen necesse erat illud adimpleri, quod jam prædixerat in Evangelio Jesus, suis Discipulis dicens: *Ego à Deo processi, exiit à Patre, & veni in hoc Mundum, & iterum relinquo hunc Mundum, & vado ad Patrem.* Siquidem & in ipsa passione, quamvis ille perfectus homo, à perfecto Deo susceptus, impiam moriens in cruce patitur pœnam, tamen & ipse impassibilis Deus in eodem à se suscepto perfecto homine, quamvis passionem non sustinuerit, tamen injuriam passus est. Nam sicut qui indumentum conscindit, induto facit injuriam, ita & qui carnem ejus crucifixerunt, Divinitati ejus injuriam intulerunt. Hanc ergo Divinitatis injuriam omnia elementa videntia expaverunt. Nam denique terra contremuit, petræ scissæ sunt, Sol fugit in noctem; Luna sanguineo colore fuscata est, & tanquam damnatione perpetua jam Mundum oppressus esset, avulsæ locis cælestibus stellæ ruerunt, & elementorum lege confusa, apertis monumentis, sepulta jam olim corpora animas receperunt.

Ideò ergo Catholici per Orbem terrarum fidelissimi Ecclesiarum Doctores secundum Scripturarum auctoritatem duas in Christo naturas prædicant, Divinitatis & humanitatis. Quæ utinam considerasset Eutyches: Et tot annorum continentia laboribus se apertis oculis non immerisset, nec Orientis Ecclesiis impiam protulisset perturbationem, per confusas duarum naturarum substantias Deum passibilem pronuncians. Sed cum in ista suam sententiam Paulus Apostolus compleat dicens, *Quia in novissimis temporibus receperunt quidam à fide,* tamen non sollicitus præmonet dicens: *Attendite Spiritibus seductoibus in hypocrisis mendaciloquorum, cauteriatam habentium conscientiam.* Nisi enim secundum Apostoli dictum cauteriatam & incertam suæ fidei habuisset conscientiam, nunquam tantam confusionem Ecclesiis Dei excians suæ perfidiæ socios fecisset sanctos trecentos decem & octo Patres Nicæni Concilii, nec non & Cyrillum, & Athanasium, Felicem, Gregorium, & Proclum, sanctos

Christi Lupi Opera T. VII.

Episcopos, qui non utique ejus perfidiam sequendo, sed superiùs à mea Humilitate expositam fidem docendo inter Sanctos & Electos Dei in numero & libro viventium dinumerati sunt. Sed ut simplicium & imperitorum illudat, & ad se ducens adunat animos, ideò prædictos sanctos viros, Catholicæ fidei Authores & Prædicatores, suæ novæ & novissimæ perfidiæ fingit esse socios. Verè in hunc Eutychem completa est Apostoli sententia dicens: *Hujusmodi Pseudo-Apostoli, Operarii dolosi, transfigurant se in Apostolos Christi. Et non mirum. Ipse enim Satbanas transfiguravit se, sicut Angelum lucis. Non ergo magnum, si ministri ejus transfigurentur sicut ministri Justitiæ: Quorum finis est secundum operationem eorum.* Secundum hanc ergo Apostoli sententiam, cum sit minister perfidiæ, simulat se socium esse ministris justitiæ, à quibus prædictam fidei nostræ non tenuit, à se doctam exposuit rationem: Inter quorum discipulos, & dulcissimos fideles fidei filios cupio tuam Nobilitatem mecum pariter adscribi, ut eorum, si meremur, sequentes fidei vestigia, precibus in futuro judicio misericordiam impetrare mereamur à triplici pietatis unita majestate, hoc est, Patris & Filii, & Spiritus Sancti, cui gloria in sæcula sæculorum. Amen.

CAPUT CCXXVI.

Codice millesimo trecentesimo vigesimo.

Commonitorium Papæ Celestini Episcopis & Presbyteris euntibus ad Orientem.

Celestinus Episcopus.

Commonitorium Episcopis & Presbyteris euntibus ad Orientem.

CUM Deo nostro, sicut credimus & speramus, authore ad destinata vestra Charitas venerit loca, ad fratrem ac Co-Episcopum nostrum Cyrillum consilium vestrum omne convertite: Et quicquid in ejus Placito videritis, facietis. Auctoritatem Sedis Apostolicæ custodiri debere mandamus. Siquidem & instructiones, quæ vobis traditæ sunt, hoc loquuntur, ut interesse Conventui debeatis. Ad disceptationem si fuerit deventum, vos de eorum sententiis judicare debetis, non subire certamen. Quod si transactam Synodum, & redisse omnes Episcopos videritis, requirendum est, qualiter fuerunt res finitæ. Si pro antiqua fide Catholica res gestæ sunt, & sanctum fratrem meum Cyrillum Constantiopolim didiceritis profectum, ire vobis illò necesse est,

K k ut

ut Epistolas nostras Principi porrigatis. Quod si aliter actum est, & in dissensione res sunt, ex ipsis rebus conicere poteritis, quid cum consilio supradicti nostri Fratris agere debeatis.

Datum octavo Iduum Majarum, Basso & Antiocho Consulibus.

CAPUT CCXXVII.

TITULI DECRETORUM
HILARI PAPÆ.

Synodus habita in Basilica B. Mariæ.
Adlocutio Papæ Hilari in eodem Conventu.
Epistola prima Afcanii, vel univcrforum Episcoporum ad Hilaram Papam.
Epistola secunda Afcanii Tarraconensis Provincie.
Subscriptio Episcoporum, qui fuerunt in Synodo.
Præceptum Hilari Episcopi ad Afcanium de eadem causa.

INCIPIUNT REGULÆ PAPÆ
HILARI.

Flavio Basilisco, & Hermentico Viris Clarissimis, sub die 16. calendas Decembris, residente Viro venerabili Papæ Hilario in Basilica S. Mariæ,
Et Maximo Taurinium civitatum, Provincie Galliarum.
Ingenuo Ebredunensi, Provincie SS. Medionensi, Provincie SS.
Saturnino Avenionensi, Provincie SS.
Petro Portuensi.
Paulino Aquæbiensi,
Primo Attellano.
Gaudentio Abiciensi,
Sothere Neapolitano,
Tiburtio Capuano,
Cademio Scillateno,
Felice Cumienfi.
Eubodio Trifanensi,
Eusebio Genuensi,
Majorano Astenfi.
Iusto Faberino,
Felice Sipontino.
Concordio Barino,
Uranio,
Caprario Castano.
Januario Prænestino.
Constantio Aquinate,
Adeodato Cumano,
Prætextato Interamnano.
Tribetio Curium Sabinorum,
Claudio Paulolano.

Geruntio Camerino.
Adeodato Velliterno.
Lucifero Tyfernis Meauris.
Crispiano Sub-Augustano.
Florentio Galefino.
Hilario Amerino.
Candido Tiburtino,
Paulo Foro-novano,
Eusebio Sutirino,
Apulegio Tarquinenfi,
Gaudentio Anteaño,
Asterio Cabinato,
Proiectio Nepesino.
Asterio Foro-Clodiensi,
Phillippo Numanate,
Gaudentio Veronensi,
Restituto & Octavio, Afris.

Residentibus cum universis Presbyteris, adstantibus quoque Diaconibus, Hilarius Episcopus Ecclesie Catholice Urbis Romæ, Synodo presidens, dixit.

Quoniam Religiosus Sancto Spiritu congregante Conventus hortatur, ut quæcumque pro disciplina Ecclesiastica sunt, cura diligentiore tractemus, si placet, Fratres, ea quæ ad Ordinationum tenorem pertinent, juxta Divinæ legis Præcepta, & Nicænorum Canonum Constituta, ita jubente Domino in omne ævum mansura solidemus, ut nulli fas sit sine status sui periculo vel Divinas constitutiones, vel Apostolicæ Sedis Decreta temerare: Quia nos, qui potissimi Sacerdotis administramus officia, talium transgressionum culpa respiciet, si in causis Dei desides fuerimus inventi. Quia meminimus, quod timere debemus, qualiter comminetur Dominus negligentie Sacerdotum. Siquidem reatu majore delinquit, qui potiori honore perfruitur: Et graviora facit vitia peccatorum sublimitas dignitatum.

Cavendum ergo in primis est, ne ad sacros Gradus, quod Gestis prioribus ante præscriptum est, quisque uni uxorem non virginem duxit, adspiret. Repellendi etiam quique in secundæ uxoris nuptias contra Apostolica Præcepta convenerint. Inscii litterarum. Nec non & aliqua membrorum damna perpeffi. Et hi, qui ex Pœnitentibus sunt, ad sacros Ordines adspirare non audeant. Quisquis talium Consecrator exstiterit, Factum suum ipse dissolvit: Et quod commisit inlicitè, aut à Decessoribus suis invenit admistum, si proprium vult vitare peccatum, damnabit. Nos enim in nullum volumus severitatem ultionis exercere: Sed qui casibus dictis contumacia vel delectu deliquerit, & ipse, quod perperam fecit, abolere noluerit, in se, quidquid in alio non resecarit, inveniet. Quod ut deinceps possit tenacius custodiri, si placet, omnes causas & subscriptiones proprias commodate, ut Synodali iudicio aditus claudatur inlicitis.

Ab

Ab universis Episcopis & Presbyteris adclamatium est:

Exaudi Christe, Hilario vita. Dictum sexties. Hæc confirmamus, hæc docemus. Dictum octies. Hæc tenenda sunt, hæc servanda sunt. Dictum quiniens. Doctrinæ vestræ gratias agimus. Dictum decies. Ista ut in perpetuum serventur rogamus. Dictum decies quiniens. Per Dominum Petrum ut in perpetuum serventur rogamus. Dictum octies. Hæc præsumptio numquam fiat. Dictum decies. Qui hæc violaverit, in se inveniet. Dictum septies.

Et factio silentio, Hilarius Episcopus dixit:

Præter ea, Fratres, nova & inaudita, sicut ad nos missis de Hispaniis Epistolis sub certa religione pervenit, in quibusdam locis per diversitatem semina subinde nascuntur. Denique nonnulli Episcopatum, qui non nisi meritis præcedentibus datur, non Divinum munus, sed hæreditarium putantes esse compendium, credunt sicut res caducas, ita Sacerdotium, velut legati aut testamenti jure, posse dimitti. Nam plerique in mortis confinio constituti in locum suum feruntur alios designatis nominibus subrogare: Ut scilicet non legitima expectetur electio, sed defuncti gratificatio pro Populi habeatur adsensu. Quod quam grave sit, existimate. Atque ideo, si placet, etiam hanc licentiam generaliter de Ecclesiis auferamus: Ne quod turpe dictum est, homini se putent, quod Dei est, debere. Ut autem quod ad nos perlatum est, ad vestram etiam possit pervenire notitiam, Hispanorum Fratrum & Co-Episcoporum nostrorum Scripta legantur.

Paulus Notarius recitavit.

Beatissimo, & Apostolica reverentia à nobis in Christo colendo, Papæ Hilario Afcanio, & universi Episcopi Tarraconensis Provincie.

Quoniam curam Apostolatus vester de provinciarum suarum Sacerdotibus gerat, filio nostro illustri Vincentio Duce Provincie nostræ referente cognovimus. Cujus impulsu votum nostrum in ausum scribendi prona devotione surrexit. Ergo provinciali litterario sermone debita Coronæ vestræ obsequia deferentes, his quæsumus, ut dignatione, qua cæteros, etiam Humilitatem nostram in orationibus vestris in mente habere dignemini, Beatissime ac Apostolica reverentia in Christo à nobis colende Pater. Illud specialius deprecantes, ut Factum nostrum, quod tam voto penè omnis Provincie, quam exemplo venustatis in notitiam vestram defertur, perpensis assertionibus nostris roborare dignemini.

Et cum legeret, ab universis Episcopis & Presbyteris adclamatium est: Exaudi Christe, *Christi Lupi Opera T.VII.*

Hilario vita. Dictum est decies. Hæc præsumptio nunquam fiat. Dictum sexies. Quæ Dei sunt, ab homine dari non possunt. Dictum est sexies. Per Dominum Petrum, ut in perpetuum serventur. Dictum quiniens. Hæc ut serventur rogamus.

Hilarius Episcopus dixit, Lege. Paulus Notarius recitavit.

Episcopus Barchinonensium civitatis, Sanctus Nundinarius, sortem explevit conditionis humanæ. Hic Episcopo venerabili Fratri nostro Hirineo, quem ipse antea in diocesi sua, nobis volentibus, constituerat, detelinquens ei, quod potuit habere paupertas, supremæ voluntatis arbitrio, in locum suum ut substitueretur optavit. Sed defuncti iudicium in ejus meritum non vacillat.

Et cum legeret, Probus Episcopus è confessu surgens dixit: illud licuit, hoc non licuit. Successores Deus dat. Autoritate vestra resistite huic rei per Apostolatam vestram.

Hilarius Episcopus dixit: Percurre quæ cœperas. Paulus Notarius recitavit.

Siquidem omnis Clerus & plebs ejusdem civitatis, & optimi & plurimi Provinciales, ut idem in ejus locum observaret, à nobis speraverunt dato consensu. Nos cogitantes defuncti iudicium, & probantes ejus vitam, & eorum nobilitatem atque multitudinem, qui petebant, simul & utilitatem Ecclesie memoratæ, optimum duximus, ut tanto Sacerdoti, qui ad Divina migraverat, non minoris meriti substitueretur Antistes: Præsertim cum Ecclesiam illius municipii, in qua antea fuerat ordinatus, semper hujus civitatis Ecclesie fuisse diocesim confiter. Ergo suppliciter deprecamur Apostolatam vestram, ut Humilitatis nostræ Decretum, quod justè à nobis videtur factum, vestra autoritate firmetis.

Jam dudum sanè questi fueramus litteris vestris de præsumptione Sylvani Episcopi, & miramur quod nulla Apostolatus vestri Responsa suscepimus. Nunc hæc eadem suggerentes petimus, ut quid super his rebus observandum sit, Apostolicis sermonibus nos dignemini informare. Et ne forsitan per negligentiam portitoris, aut per longinqui itineris difficultatem Humilitatis nostræ ad vos Scripta non potuerint de hoc negotio pervenire, etiam suggestionem nostram malumus iterare.

Et subscriptio. Ora pro nobis. Sanctum Apostolatam vestrum jugi ævo Divina conservet æternitas nobis omnibus, & Ecclesie suæ, Domine verè noster, & Apostolice Papa.

Hilarius Episcopus dixit: Alia Epistola recitetur. Paulus Notarius recitavit.

Domino Beatissimo, & Apostolica reverentia à nobis in Christo colendo, Papæ Hilario Afcani, & universi Episcopi Tarracensis Provinciae.

Etiamsi nulla staret necessitas Ecclesiasticæ disciplinæ, expetendum reverè nobis fuerat illud privilegium Sedis vestræ, quo susceptis Regni clavibus post resurrectionem Salvatoris per totum orbem Beatissimi Petri singularis prædicatio universorum inluminati prospexit: Cujus Vicarii Principatus, sicut eminet, ita metuendus est ab omnibus & amandus. Proinde nos Dominum in vobis primitus adorantes, cui sine querela servitis, ad fidem recurvamus Apostolico ore laudatam, inde Responso querentes, undè nihil errore, nihil præsumptione, sed Pontificali totum deliberatione percipitur. Cum hæc ita se habeant, est tamen inter nos salus Frater, cujus præsumptionem, sicut diutius tacere non licuit, ita & loqui futuri iudicii necessitas imperavit.

Sylvanus quidam, Episcopus Calogoræ, in ultima parte nostræ Provinciae constitutus, Divisiones sibi indebitas usurpando, Humilitatem nostram ad hoc usque perduxit, ut contra ejus vanam superstitionem Sedis vestræ unicuique remedium flagitemus.

Hic namque jam ante septem aut octo amplius annos postponens Patrum Regulas, & vestra Instituta despiciens, nullis petentibus Populis Episcopum ordinavit. Cujus præposterum Factum existimantes fraterna pacifica posse admonitione sanari, profecit in pejus. Denique dum contra vetustatem canonum, contra Synodi Constituta, alterius Fratris nostri Presbyterum, spiritu tantum præsumptionis accensus in eodem loco, qui illi fuerat destinatus, cui invito & repugnanti imposuerat manus, & qui nostro jam cæcui fuerat aggregatus, Episcopum fecit. Hinc factum est, ut de ejus miserima temeritate ad nos Cæsar-Augustanæ urbis Episcopus, Frater noster, universa referret: Cujus diligentia & sollicitudo admodum prospexerat, si in aliquo profuisset. Siquidem cunctis in vicinia Episcopis, ne se schismatico adjungerent, frequentissime contradixit. Sed obstinatione damnabili totum, quod erat illicitum, & quod nobis pudor est dicere, non erubuit solus ille committere. Proinde quia his præsumptionibus, quæ unitatem dividunt, quæ schisma faciunt, velociter debet occurrere, quæsumus Sedem vestram, ut quod super hac parte observari velitis, Apostolicis adfatis instruamur: Quatenus Fratritate collecta, prolatis in medium venerandæ Synodi Constitutis, contra rebellionis spiritum vestra autoritate subnixi, quid oporteat & de Ordinatore & de Ordinato fieri, intelligere Domino juvante possimus. Erit profecto vester triumphus, si Apostolatus vestri temporibus (quod à Sancti Petri Cathedra obtineri catholica audiat Ecclesia) si novella Zizaniorum semina fuerint exstirpata.

Et subscriptio: Orantem pro nobis Sanctum Apostolatam vestrum jugi ævo Divina conservet æternitas.

Ab universis Episcopis & Presbyteris adclatum est: Ut hæc emendetur rogamus. Dictum est sexties. Ut hæc recidantur rogamus. Dictum septies. Ut disciplina servetur rogamus. Dictum octies. Ut antequitas servetur rogamus. Dictum septies. Ut Canones custodiantur rogamus. Dictum septies. Ut in præsumptoribus vindicetur rogamus. Dictum est septies. Ordinatio Apostolica inlibata servetur. Dictum octies. Exaudi Christe, Hilario vita. Dictum est quinies. Dignus Papa, dignus Doctor. Dictum octies.

Hilarius Episcopus dixit.

Acceptis quæ recitata sunt, de omnibus nunc fratres speciales sententias Domino vobis inspirante depromite.

Maximus Episcopus Ecclesiæ Taurinatis dixit: In custodiendis omnibus, quæ ad sacras Ordinationes pertinent disciplinis melius sententiæ meæ professione denuntio, nihil à me unquam eorum, quæ prohibita sunt, esse faciendum. De reliquis censeo, ut quisquis talia fecerit, aut detecta in Ecclesiis rescare noluerit, noverit se graves causas in Apostolicæ Sedis iudicio redditurum, in quo illi necesse erit subire sententiam.

Ingenuus Episcopus Ebredunensis dixit: Mihi quoque eadem de omnibus partibus sententiæ est, quæ me ipse constringo, ne quid à me unquam de his, quæ sunt interdicta, tentetur. Quia novi statum, & professionem meam. De cæteris etiam censeo, ut quisquis Statutorum transgressor exstiterit, sciat se Ecclesiasticæ Regulæ laqueis innodari, & reatum Apostolicæ Sedis incurtere.

Paulus Episcopus Aquæ-Vivæ dixit: Ego quoque simili me lege constringo. Et de cæteris, qui transgressores fuerint, pariter censeo, ne eis sine periculo sui quidquam tale tentare liceat, quod merito debeat vindicari.

Primus Episcopus Ecclesiæ Atellanæ dixit: Hoc & ego censeo esse observandum.

Palladius Episcopus Ecclesiæ Salpinæ dixit: Nihil me contra disciplinam Ecclesiasticam vel Statuta sanctorum Canonum facturum esse polliceor.

Triborius Episcopus Ecclesiæ Sabinensis dixit: Profiteor me Statuta Sedis Apostolicæ in omnibus custodire. Et si in Ecclesia mea Clericorum aliquem contra Præcepta sanctorum Canonum deprehendero, aut mulierem duxisse, aut duas habere uxores ab Ecclesiastico officio separari.

Ab universis Episcopis dictum est: Sententias Fratrum omnes sequimur; omnes confirmamus, & observandum esse decernimus. Exaudi Christe, Hilario vita. Dictum sexties. Quæ malè admitta sunt, per te corrigantur. Dictum nonies. Quod non licet, non fiat. Dictum octies.

Hila-

Hilarius Episcopus Ecclesiæ urbis Romæ, Synodo præsidens, dixit: Quoniam præsentis definitionis formam, quæ secundum Sanctorum est statuta sententiam, in omnium Ecclesiarum notitiam pervenire decernimus, ne cuiquam pro sui possit ignorantia licere quod non licet, edere Gestæ Notario- rum sollicitudo curabit.

Præceptum Hilari Episcopi Afcani, & universi Episcopis Tarracensis Ecclesiæ.

Postquam Litteras vestræ Dilectionis accepimus, quibus præsumptiones Sylvani Episcopi Calogorensium Ecclesiæ retundi petistis, & rursus Barchinonensium quæritis nimis illicita vota firmari, Honoratorum & Possessorum Tyriafonensium, Cascantensium, Calogoritatorum, Varenensium, Tritiensium, Levinsensium, & Vero-Virtensium civitatis cum subscriptionibus diversorum litteras nobis constar ingestas, per quas id, quod de Sylvano querela vestra deprompserat, excusabant. Sed reprehensione iustissima eorum pariter justa allegatio non carebat: Quia præter conscientiam Metropolitanæ, Fratris & Co-Episcopi nostri Afcanii, nonnullis civitatibus ordinatos claruit Sacerdotes: Unde quoniam quidquid ab alterutra parte est indicatum, omni videamus perveritate confusum, temporum necessitate perspecta, hac ratione decernimus ad veniam pertinere quod gestum est, ut nihil deinceps contra Præcepta beati Apostoli, nihil contra Nicænorum Canonum Constituta tentetur.

Hoc autem primum juxta eorumdem Patrum Regulas volumus custodiri, ut nullus præter notitiam atque consensum Fratris Afcanii Metropolitanæ aliquatenus consecratur Antistes: Quia hoc & vetus Ordo tenuit. Hoc trecentorum decem & octo sanctorum Patrum definitum auctoritas, cui quisquis obvias tetenderit manus, eorum se consortio fatetur indignum, quorum præceptionibus resultarit.

In quorum contumeliam superbo spiritu etiam pars illa contemnitur, quæ vetatur, ne quis relicta Ecclesia sua ad alteram transire præsumat: Quod nimis improbè, conniventibus, & ut doleatur gravius, vobis quærentibus, Hirinæus Episcopus conatur admittere, qui non auctoritate revocari cupitis, quos maxime de rebus illicitis magna indignatione oporteret accendi.

Letis ergo in conventu Fratrum, quos Natalis mei festivitas congregarat, litteris vestris, quæ de ordinandis Episcopis secundum Statuta canonum, vel Prædecessorum meorum decreta sunt, perlecta sententia, Gestorum, quæ pariter direximus, tenore discetis. Unde remoto ab Ecclesia Barchinonensi, atque ad sua remisso Hirinæo, sedatis per Sacerdotalem modestiam voluntatibus, quæ per ignorantiam Ecclesiasticarum legum desiderant quod non licet obtinere, talis protinus de Clero proprio Barchinonensibus Episcopus ordinetur, qualem te præcipue, Christe, Lupi Opera T. VII.

Frater Afcani, oporteat eligere, & deceat consecrare. Ne si similiter fortè factum fuerit, non sine objurigatione tui maxime nominis retundat nostra Præceptio, quod in injuriam Dei, à quo specialiter Sacerdotium est gratia dignitatum, didicerimus admissum. Nec Episcopi honor hereditarium jus putetur, quod nobis sola Dei nostri Christi benignitate confertur.

Ordinatos ergo nunc Episcopos, qui antè te ignorante provecti sunt, licet cum suis auctoribus mernerint submoveri, hac ratione firmamus, si & viduæ maritus quis non fuerit, & in unius virginis nuptias ac vota convenerit, sicut & legalia Constituta præcipiunt, dicendo: *Sacerdos virginem uxorem accipiat, non viduam, non repudiatam.* Secundum quod, etiam Beatus Apostolus Paulus, Magister gentium, de his qui fieri desiderant Sacerdotes, propria institutione non tacuit, dicens: *Unius uxoris virum.* Cujus tenore sententiæ ita informati esse debetis, ut inter cætera quæ cavenda sunt, hæc studeatis præcipue custodiri, quæ cognoscitis ante universa mandari. In quibus etiam perspicendum est, ne duo sint in una Ecclesia Sacerdotes. Nec litterarum ignarus, aut carens aliqua parte membrorum, vel etiam ex Pœnitentibus aliquis ad sacrum Ministerium prorsus sinatur accedere.

Nec tantum putetis petitiones valere Populorum, ut cum his parere cupitis, Dei nostri voluntatem, quæ nos peccare prohibet, deseratis, cujus indignatio ex hoc gravius commovetur, quia benignitas ejus, dum sunt illicita per eos, qui sunt Interpretes placationis, offenditur.

Ut autem omnia secundum hæc, quæ scripsimus, corrigantur, præsentem litteras Trajano Sub-Diacono nostro veniente direximus.

Quod si Hirinæus Episcopus ad Ecclesiam suam, deposito improbitatis ambitu, redire neglexerit, quod ei non iudicio, sed humanitate præstabitur, removendum se ab Episcopali consortio esse cognoscat.

Data III. Kal. Januar. Basilico & Hermentico VV. CC.

CAPUT CCXXXVIII.

EX CODICE 1345.

Concilium Neapolitanum.

Cum millesimo centesimo vigesimo Incarnationis Dominicæ anno, peccatis nostris exigentibus, Hierosolymitana Regio multis oppressionibus vastaretur, & frugibus jam à locustis & muribus quadriennio consumptis, creberrimisque Saracenorum assultibus & insidiis, plurimis peregrinorum & civium interfecis desolaretur, vir columbinæ simplicitatis Patriarcha Garmundus, humilitatisque alumnus, &

K k 3 feli-

felicis filius Balduinus, Latinitatis Hierosolymorum Rex secundus, pietatis precibus & justitiæ operibus imminenti civium periculo occurrere satagentes, Divina inspiratione compuncti, ad erigendum Ecclesiæ & Regionis statum, cum ipsis Ecclesiæ Prælatibus & Regni Primitibus, secundo Regni, & Patriarchatus sui anno septimo, decimo Kalendas Februarii, apud Neapolim Samariæ civitatem Concilium inierunt, & necessitate terræ sic exigente, quæ subscripsimus ad corruentis Populi correctionem Decreta stabiliverunt. Cum enim eo maximè tempore prædictæ Regionis Populus omnia voluptatum declivia sequeretur, idèque quotidianis infortuniis imminutus periclitaretur, unicuique eis visum est refugium, & Divinam misericordiam invocare, & labentis Populi peccatis aliqua justitiæ fræna imponere, quatenus & peccatis cessantibus, ut in Populo Israelitico contigisse legimus, Divina ultio cessaret, & poenitentes filios Divina misericordia, quæ non mortem, sed peccatoris correptionem desiderat, ab imminente hostium periculo eriperet. Hostes namque, videlicet Saraceni, præterita ætate Rogerium Antiochiæ Principem, & totius ferè Antiocheni Principatus Christianitatem, heu bello devictam, interemerant, & Hierosolymitanam Regionem solito crebrius invadebant. Sed de his hæcenus.

Nunc autem viros, qui prænominate Concilio interfuerunt, & quæ sequuntur Præcepta confirmaverunt, nomina subnotemus. Garmundus Patriarcha Hierosolymitanus. Balduinus Latinitatis Rex secundus Hierosolymorum. Ebremarius Cæsareæ Archi-Episcopus. Bernardus Nazarenus Episcopus. Ausquilinus Bethleem Episcopus. Rogerius Ramatenfis Episcopus. Guildonius electus Abbas Sanctæ Mariæ de Valle Josaphat. Petrus de Monte Thabor. Avardus Prior Templi Domini. Arnaldus Prior Montis Sion. Gerardus Prior Sepulchri Domini. Paganus Regis Cancellarius. Eustachius G. Wilhelmus de Buns. Barifanus Joppe Constabularius. Balduinus de Ramis.

CAPITULUM I.

Neapolitani Concilii.

Quoniam quæ à Deo incipiunt, per ipsum ac in ipsum finiri necesse est, ut hoc sacrum Concilium à Deo incipiat, & in Deum finem habeat, ego Balduinus Latinitatis Hierosolymorum Rex secundus, hujus sacri Conventus exordium à Deo assumens, ut ipse præcepi, reddo & concedo Sacro-Sanctæ Ecclesiæ Hierosolymitanæ, & præsentis Patriarchæ Garmundo, & ejus Successoribus, reddituum meo-

rum Decimas, sicut ratio Diocesis ejus exigit, id est, Decimas reddituum Hierusalem, & Neapolis, & Ptolomaidis, quæ alio nomine Accon appellatur, quatenus ipse, orationum officium pro Regni statu apud Deum exercens, hoc Regalis charitatis adminiculo ad præfens sustentari valeat. Et si aliquando crescente Religione Christiana in aliqua prædictarum civitatum ipse aut aliquis Successorum ejus Episcopum ordina-verit, ipsarum Decimas pro Regis & Ecclesiæ consilio disponat.

Capitulum II.

Ego Rex Balduinus Viris hujus sacri Concilii videntibus & faventibus personis, & Baronibus meis, idemque prout Parochiarum suarum ratio exigit, de suis Decimis facientibus, ut prædixi, Decimas reddo, & superbiæ, qua ego vel ipsi interim retinimus, culpam faciens cum ipsis veniam peto.

Capitulum III.

Ego Patriarcha Garmundus ex omnipotentis Dei parte, & mea, & omnium adstantium Co-Episcoporum & fratrum potestate, super prædicta Decimarum redditione vos absolvo, & Decimas, quas Deo, & mihi, cæterisque Episcopis vestris dari debere recognoscitis prout cuiusque præsentium seu absentium fratrum Parochia exigit, charitative cum eis recipio.

Capitulum IV.

Si quis se ab uxore malè tractari timuerit, quem suspectum habet, conveniat, eique domus suæ introitum, & uxoris suæ colloquium coram legalibus testibus interdicit. Si verò post Interdictum ipse aut aliquis amicorum ejus, in sua aliave domo eos colloquentes invenerit, vir absque membrorum abscissione ad Ecclesiæ justitiam deducatur. Et si se ignito ferro purgaverit, impunitus dimittatur. Cæterum si quid dedecoris in colloquii inventione sustinuit, pro interdicta transgressione absque vindicta impunitum dimittatur.

Capitulum V.

Quicumque cum alterius uxore concubuisse probatus fuerit, accepta judicii sententia eviretur, & ab hac terra ejiciatur; Mœcha verò enasetur, nisi vir ejus misericordiam facere voluerit. Quod si fecerit, ambo mare transgrediantur.

Capitulum VI.

Si quis Clericum suspectum habuerit, domum & uxoris colloquium ei, ut prædiximus, interdicit. Si verò postea eos colloquentes invenerit, Ecclesiæ magis Magistratui id ostendat. Et si post-

postmodum eos concubentes aut colloquentes reperit, rem demum ad justitiam deducat. Quod si justitia eum exordina-verit, deinceps in cæteris foris-factis laicali sententiæ subiaceat.

Capitulum VII.

Si Leno aut Lena alicujus uxorem verbis corrumpat, & mœcham faciat, mœchi vel mœchæ judicium subeat.

Capitulum VIII.

Si quisquam adultus Sodomitica nequitia se spontè polluisse probatus fuerit, tam faciens quam patiens comburatur.

Capitulum IX.

Si infans, aut quilibet provectus ab aliquo Sodomita vi commaculatus fuerit, & interim clamorem fecerit, Sodomita flammis tradatur. Qui verò non spontè peccaverit, secundum Ecclesiæ sententiam poeniteat, & legalitatem non amittat.

Capitulum X.

Si quis Sodomiticum scelus vi femel passus id celaverit, & se denuò sordidari permiserit, nec justitiæ ostenderit, ubi postmodum probatus fuerit, ut Sodomita judicetur.

Capitulum XI.

Si quis Sodomita, antequam accusetur, respuerit, & poenitentia ductus illi abominabili nequitia jure jurando abrenuntiaverit, in Ecclesiâ recipiatur, & secundum Canonum sententiam judicetur. Si autem rursus in id incidit, & secundo poenitere voluerit, ad poenitentiam quidem admittatur, sed Hierosolymitano Regno eliminetur.

Capitulum XII.

Si quis cum consentiente sibi Saracena concubuisse probatus fuerit, ementuletur, illa verò naso truncetur.

Capitulum XIII.

Si quis Saracenam suam vi oppresserit, ipsa quidem infiscabitur, ipse verò extestificabitur.

Capitulum XIV.

Si quis Saracenam alterius vi sibi supposuerit, similem sententiam subibit.

Capitulum XV.

Si Christiana Saraceno sponte commisceatur,

ambo mœchantium sententia judicentur. Si verò vi ab eo oppressa fuerit, ipsa quidem culpa non tenebitur, sed Saracenus eunuchizabitur.

Capitulum XVI.

Si Saracenus aut Saracena Francigeno more se induant, infiscentur.

Capitulum XVII.

Si quis unam habens uxorem, aliam superdixerit, usque ad primam prædicti anni Dominicam Quadragesimæ diem Presbytero & confessus poeniteat, & deinceps secundum Ecclesiæ Præceptum se habeat. Si verò id amplius celaverit, res ejus infiscabuntur, & ipse publicè fructatus ab hac terra excommunicetur.

Capitulum XVIII.

Si quis nescius alterius uxorem duxerit, aut mulier alterius conjugii nescia nupserit, quem ignorantia defendit, compare ejecto, in hac terra remaneat, & nubendi licentiam habeat.

Capitulum XIX.

Si quis volens dimittere conjugem, se aliam habere, aut viva uxore se eam duxisse dixerit, aut calido ferro id demonstrat, aut legales testes, qui jurejurando illud pro eo comprobent, Ecclesiæ Magistratui præsentet. Quamcumque autem in virilis sexus erratibus sententiam stabilivimus, eandem in sexu femineo confirmamus.

Capitulum XX.

Si Clericus causa defensionis arma detulerit, culpa non teneatur. Si autem militia aut alicujus curialitatis causa coronam dimiserit, usque ad prædictum terminum Ecclesiæ id confessus coronam reddat, & deinceps secundum Patriarchæ Præceptum se habeat. Si autem amplius celaverit, pro Regis & Patriarchæ consilio se contineat.

Capitulum XXI.

Si Monachus aut Regularis Canonicus apostavit, aut ad Ordinem recurrat, aut ad Patriam redeat.

Capitulum XXII.

Quicumque aliquem accusaverit, & probare non potuerit, eidem poenæ subiaceat.

Capitulum XXIII.

Si quis de latrocinio convictus fuerit, si furtum fuerit ultra b. 3. membris comminuetur, manu,

nu, & pede, & oculis. Si verò infra b. furtum fuit, cauterio in facie coquatur, & per villam ductus flagellis cadatur. Et si in eo aliquid inventum fuerit, ei cui damnum intulit, reddatur. Si verò nihil habuerit, corpus ejus homini, cui fecit furtum, delibetur. Si rursus alia vice id perpetravit, omnibus membris aut vita privetur.

Capitulum XXIV.

Si quis furtum fecerit, & infra annos fuerit, custodiatur, donec in Curia Regis provideatur, quid de eo sit agendum.

Capitulum XXV.

Si quis Baronum hominem sui Comparis in latrocinio cepit, membris non comminatur, sed in Curiam Regis ad judicandum mittatur.

Et in decisione Parochialium finium quinque testes sufficiant, sive Clerici, sive Laici.

Paschalis Papa II. Guidoni Viennensi Archiepiscopo, Apostolicæ Sedis Legato.

Controversiam, quæ inter Bifuntinos Canonicos Sancti Joannis & Sancti Stephani tanto jam tempore voluta est, Canonico nec tandem apud nos judicio noveris esse decisam. Præcipimus ergo Sollicitudini tuæ, ut pro hoc negotio peragendo, & tanti scandali lite sedanda, adhibitis tecum sapientibus & Religiosis fratribus, vel Ditionem, vel ad alium competentiore locum convenias, quò possint sine gravamine personas sibi necessarias adducere, & omni partium animositate seposita ita syncerè, ita liquidè iudicii hujus perfectionem accipias, quatenus inter eos nulla ulterius hujus rei lis aut querela remaneat. Testes autem hujus quæstionis probatores, quia de captu Parochiæ causa gravior agitur, quinque sint sive Clerici, sive Laici, qui secundum Ca-

nonicas sanctiones de visu & auditu testimonium proferant.

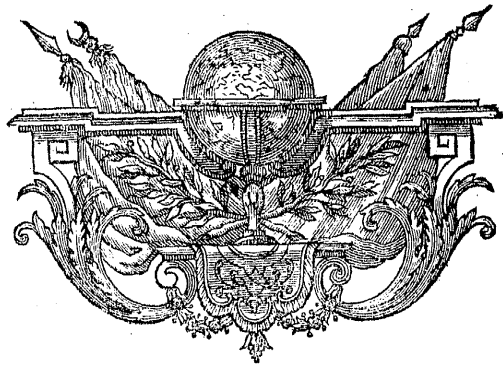
Ut in probatione possessionum Domesticæ & focii admittantur.

Idem ad eundem. Super prudentia tua plurimum admiramur, quod in negotio Beati Stephani Clericorum ipsorum testimonium acceptare nolueris, cum Beatus Gregorius in hujusmodi causis Ecclesiarum Actoribus probationem imponat. Diverse namque sunt causarum species, nec in omnibus causis omnia agitantur. In criminibus siquidem accusatoris & testium illa distinctio observanda est, quæ Canonibus continetur: Neque ad probationem Domesticæ assumantur. Cæterum in possessionum vel cæteris hujusmodi negotiis hi potissimum assumendi sunt qui eadem negotia tractaverunt, de quorum visu & auditu hæsitatio esse non debeat. Si ergo iidem Clerici idonei sunt, ab assertione causæ illius nullatenus repellantur, sed sicut aliis litteris delibatum est, inter Sancti Joannis & Sancti Stephani Canonicos lis illa plenius decidatur.

Quid est territorium? Pompejus interrogat. Territorium est universitas agrorum inter fines cujusque civitatis. Quod ab eo quidam dictum ajunt, quod Magistratus ejus loci inter eos fines terrendi, id est, submovendi vim habet.

Verbum, *Suum*, ambiguum est, utrum de toto, an de parte significet, ideò inquirat suum non esse adjicere debere, & neque sibi commune esse.

Innocentius, Servus Servorum Dei, Episcopus Galliarum. Inter cætera. Illos etiam limites inter Ecclesias esse sancimus, quos antiquitus fuisse vel Scriptorum attestazione vel territoriorum divisione, vel certis aliquibus judiciis constat, ut annuente Domino Ecclesiarum pax nulla occasione turbetur. Et quæ pro fidelium salute statuta sunt, perenni tempore inconversa stabilitate persistant.

EX-

EXTRACTUM EX VOLUMINE

SEU CODICE SIC INTITULATO:

Memoria di cose appartenenti alla Reverenda Camera Apostolica con altri particolari, ed utili, e curiosi, cavato e rescritto da un Libro intitolato,

DE DOMO REGIA FRANCORUM,

Scripto a mano in 6. che era di carta pecora di carattere bello, fatto circa l'anno M. CCCC. VI.

E ci si tratta di cose di centinaia d'anni prima.

PARS DUODECIMA.

Sequentes Epistolæ, diversis directæ Personis, sunt Anacleti Anti-Papæ.

EPISTOLA PRIMA.

Conversionis meæ primordia reducens ad animum, multum me Cluniacensi Monasterio invenio debitorem: Propter quod in eo & Monachicum habitum, & convertendi sumpsit, Divinæ potentia gratia protegente, principium. Cui licet in omnibus, quæ mihi pleno charitatis ubere pia devotione impendit, æqua retributione nequeam respondere, me ipsum tamen ei, quoad possim fidelissima servitute subforno. Et ideò de statu nostro, seu de his, quæ penes nos, Dei nos respiciente clementia, propter acta sunt vel aguntur, sanctæ Dilectioni vestra dignum duximus, missis ad vos litteris, intimare. Decedente siquidem de hac vita Domino Prædecessore nostro piæ memoriæ Papa Honorio, Cardinales Ecclesiæ Romanæ Presbyteri, & Diaconi, & Subdiaconi, Primicerius cum omni Schola & Ordinibus Palatii, Judices & Scriniarii, & Clerus omnis Romanus, expetente omni Populo cum Honoratorum devotissimo assensu, in Titulo Beati Marci me, licet indignum, in Papam Anacletum unanimiter elegerunt: Et electum in Ecclesia Beati Petri Patroni

nostri Venerabilis Frater noster Petrus Portuensis Episcopus cum diversarum Regionum Episcopis celeberrimè consecravit. Verum quidam falsi Fratres, Filii Belial, Filii pestilentia, exquirentes, inebriati calice iræ Dei omnipotentis, Dei dispositioni & constitutioni Ecclesiasticæ ausu improbo nisi sunt contraire. Quorum caput est Aimericus quondam Cancellarius, avaritiæ servus, histionum & scurrarum delirus incensor, Ecclesiarum expoliator, servorum Dei improbus exactor, alter Giezi, qui Simoniis publicis & privatis lepram Naamam & maledictionem Dei hæreditario est jure sortitus. Hinc Joannes de Crema, homo miserabilis, & verè Nicolaita, & inter Biochanatos aliquando per Papam Honorium & Cardinales damnatus promissionibus vanis inductus, alludit. De Petro Cardinali Sanctæ Anastasiæ, quod Theauri Cluniacensis asfuetis tergiversationibus infatiabilis existit prædo, & Gozelino Sanctæ Cæciliæ filere dignius duximus, quam de eis, & de eorum turpissima servitute vobis scribere. Hi Aimerici quadra vivebant, & sicut celebre est apud nos, Juramento adstricti iniquitatis suæ Caput per omnia sequuntur. De quibusdam Pseudo-Episcopis, quos factio-

factionis suae complices praedictus induxit, nullus nobis sermo, nulla nobis cura est, cum nihil ad eos de Romani Pontificis Electione pertineat. Porro quia per Dei gratiam omnia nobis prospera sunt, nos in aliquo laedere non valent: Maledicta congeminant, latrant in nos canes impudentissimi, & ore vipereo detrahunt, & foetentem crapulam eructantes, in Dei Ecclesia de sua pessima conscientia multa ore foetentissimo evomunt. Posuerunt quippe, juxta impiorum testimonium, mendacium spem suam, obtenebratos habentes oculos, nescientes quod iniquitates in excelso loquantur, & ponant in caelum os suum, ut lingua eorum transeat super terram. Nec mirum, si ab eis cum Dei Ecclesia blasphemamur, cum Patrem familias Dominum Beelzebub vocaverint Patres eorum. Quocirca fratres in Christo charissimi Paterno vos alloquio salutantes, Dilectionem vestram in Domino commonemus, ut eorum praestigia, si forte vobis arriterint, evitantes, Romanae Ecclesiae unitatem constantissime teneatis. Sanè, fratres, illi de quibus scripsimus, qui Dei Ecclesiam scindere, & Altare anathematis & maledictionis titulum sunt fabricare moliti, Sancti Spiritus & proprio sunt iudicio condemnati. Convenientibus namque fratribus nostris, cum omni Clero Romano, cum tertiò quaterque vocati, aut rationem ponere aut satisfacere contempsissent, ab Ecclesiae gremio digno sunt anathemate rescicati. Tradidimus eos Sathanae, ut discant non blasphemare. Illorum versutias & praestigiosa figmenta, quia longum est scribere, Latori praesentium, dilecto filio nostro Gregorio, Sedis nostrae Diacono Cardinali commisimus indicanda. Rogamus itaque Sanctitatem vestram, ut illam quam olim circa me dilectionem in minori administratione visi estis exhibere, nunc in Apostolicae Sedis Regimine constituto subtrahere non debeatis. Considerans siquidem infirmitatem meam ad Apostolicae Sedis culmen non posse sufficere, onus hoc declinare malueram, ne in Pastoralis regimine impari administrationis actione succumberem: Sed quia contraire non est disponens Dei arbitrio, obedienter secutus sum, quod misericors de me Omnipotentis manus voluerit operari. Domini & Principes nostri Petrus & Paulus, quibus in loco sancto assidue deservitis, vobis pro nobis orantibus gaudia aeternae felicitatis obtineant. Datum Romae apud Sanctum Petrum, Kalendis Maii.

EPISTOLA II.

Dluturna Praedecessorum nostrorum consuetudo & negotia nuper emergentia nos compellunt, ut Legatum ex Latere nostro ad vos dirigere debeamus. Dilectum itaque Filium nostrum Gregorium Cardinalem Diaconum in partes Aquitaniae mittentes rogamus, ut solita eum

pietate pro Beati Petri & nostrae reverentia benigne suscipiatis, eique quo ordine nos Dominus Apostolicae Sedi praesesse voluit, ac de scandalo, quod à paucissimis in Romana Ecclesia factum audistis, aures vestras sine haesitatione praebentis. Fidem nimirum ejus Sacrosancta Romana Ecclesia probatam habet, neque aliud vobis enarrabit, praeter id quod veritas docet. Praeterea Universalitati vestrae significamus, quod pro morum honestate, prudentiaeque efficacia, sicut Beatae recordationis Papa Paschalis nutritor noster, & post eum alii Antecessores nostri Romani Pontifices fecerunt, Venerabilem Fratrem nostrum Girardum, Engolismensem Episcopum, per vestras Provincias vobis ei cooperantibus, Apostolicae Sedis liberalitate in partem sollicitudinis vestrae vocavimus. Per praesentia igitur vobis Scripta mandamus, ut eidem fratri nostro, tanquam Apostolicae Sedis Legato, debitam curetis reverentiam exhibere. Nos enim ei & Dilecto Filio nostro dedimus in Mandatis, ut convocato Fratrum Collegio, Concilium debeant celebrare, in quo charitate media confedentes, communicato consilio, Sanctique Spiritus gratia invocata, corrigenda corrigant, & quae digna fuerint confirmatione corroborent. Datum Romae apud Sanctum Petrum, Kalendas Maii.

EPISTOLA III.

Pro tua probitate, quam Sancta Mater Romana Ecclesia longo jam tempore expertam habet, Te tanquam charissimum suum praecipuum Filium dilexit, & speciali gratia honoravit. Dominus siquidem & nutritor noster sanctae memoriae Papa Paschalis, & alii post eum Romani Pontifices ob insignia virtutum tuarum suas tibi commiserunt vices in Aquitaniae partibus peragendas. Nos igitur dilectionis praerogativa ac sollicitudinis memores, quibus semper Matrem tuam Romanam Ecclesiam dilexisti, & propensius adjuvisti, Legationem Apostolicae Sedis, liberalitate à Praedecessoribus nostris tibi concessam, nos quoque concedimus, & sicut illorum habuisse cognosceris, ita & nostras habere te vices deinceps volumus, & gratis, pleneque charitatis intuitu confirmamus. Ad hujus autem nostrae concessionis firmamentum, dilectum Filium nostrum Gregorium Diaconum Cardinalem misimus, quem in partibus illis aliquantisper volumus conversari. Tuae itaque Fraternalitati mandamus, ut cum eodem Filio nostro Concilium studeas convocare, in quo charitate media confedentes, communicato Fratrum consilio, Sanctique Spiritus gratia cooperante, corrigenda corrigant, & quae confirmatione digna sunt, confirmant. Per ipsum etiam de promotione nostra, seu de scandalo, quod in Romana Ecclesia factum audisti, te reddimus certiore, quatenus Dilectio tua & mendacium omne

omne respuere, & veritatis testimonio indubitanter valeat adherere. Datum Romae apud Sanctum Petrum, Kalendis Maii.

EPISTOLA IV.

Veteris amicitiae memores, & ejus praecipue, quae inter te & bonae memoriae Patrem meum longo tempore stabili firmitate duravit, dignum duximus Nobilem Prudentiam tuam Sedis Apostolicae litteris visitare, & mutuae affectionis foedera dignis allegationibus innovare. Quamobrem quanto te arctius charitatis brachiis cupimus amplexari, tanto diligentius de statu Romanae Ecclesiae, seu de his, quae penes nos sunt acta, litterarum nostrarum serie Dilectioni tuae intimare curavimus. Obeunte siquidem pia memoriae Papa Honorio, fratres nostri Cardinales, Presbyteri & Diacones, cum omni Clero Romano, expetente Populo, & indefessis vocibus insistente, consentientibus etiam juxta tenorem Canonum Honoratis, de votis animis, & affectione unanimi, invitum me, & viribus imparem concorditer elegerunt, electumque postea venerabilis frater noster Petrus Portuensis Episcopus, convenientibus diversarum Regionum Episcopis, ad Altare Beati Petri sub oculis omnium in Romanum Pontificem celeberrime consecravit.

Verum quidam de fratribus, loco & tempore novitii, & paucissimi numero, quorundam perfidorum blandis astutiis suffocati, Altare aliud erigere, & anathema Jericho in Sanctuarium Dei introducere, & simulacrum Phegor de inauribus mulierum insipientium sunt in tenebris fabricare conati. Sed Deus omnipotens, qui consilium Achitofel insaruavit, eorum prava consilia, modo mirabili destruxit. De domo namque Leonis Frangipane, cujus potissimum viribus videbantur inniti, nocturno tempore fugientes se trans Tiberim contulerunt, & ibi quasi in quodam carcere latitantes praesumptionis suae ignominiam crebris doloribus flebiliter experiuntur. Sanè Clerus omnis Romanus individua nobis charitate cohaeret. Praefectus Urbis Leo Frangipane cum filio, & Cencio Frangipane, & Nobiles omnes, ac Plebs omnis Romana, consuetam nobis fidelitatem fecerunt. Nos quoque, quae officii nostri sunt, in Urbe, intus & extra, liberè exercemus. Ordinationes Cardinalium fecimus, & Episcopos, largiente Domino, consecravimus. Rogamus itaque Nobilitatem tuam, ut sicut de te spem firmissimam possidemus, pro Romana Ecclesia consueta debeas instantia laborare, & dilectionis tuae insignia manifestis nos facias effectibus experiri. Hoc enim agens, & Romanam Ecclesiam semper noxiam, & nos tibi de caetero facies debitores. Nec te, charissime, Aimerici quondam Cancellarii, Praedonis improbi, Simoniae servi,

seu Joannis de Crema, hominis superbissimi & incircumcisi, & verè Nicolitae, monstruosa mendacia moveant, nec fidei tuae murum eorum vaniloquia aut venenosa mendacia penetrent, qui velut Cain à facie Domini fugientes, maledicti à terra, fratricidii signum meretricia coguntur fronte gestare. Datum Romae apud Sanctum Petrum, Kalendis Maii.

EPISTOLA V.

Desiderium desiderii nostri fuerat idoneum ad vos à Latere nostro Nuncium destinare. Caeterum nobis erga plurima occupatis desiderium nostrum hucusque dilatatum est. Sanè oportunitate habita unum ex praecipuis Romanae Ecclesiae membris, charissimum videlicet ac Venerabilem Fratrem nostrum Ottonem, Tudertinum Episcopum, ad partes vestras duximus delegandum, quod vos ex parte nostra plenius visitet, ac de statu nostro faciat certiores. Si quae etiam inter vos fuerint pertractanda negotia, Sancto cooperante Spiritu unà vobiscum vice nostra pertractet. Praesentibus igitur litteris Universalitatem vestram rogamus, ut eum reverenter suscipere, eique, tanquam Vicario nostro, studeatis assistere & obedire. Hortamur etiam, ne laudabilem fidei vestrae constantiam quorundam maliloquia, vel praestigiosa figmenta perturbent, qui utique post concupiscentias suas euntes, Altare aliud in Ecclesia Dei erigere, atque in oculis tenebris Idolum cruentis manibus fabricare praesumpserunt. Horum enim, disponente Deo, circa promotionem nostram Factum audistis: *Quam* non in angulo vel latibulo, sed in luce, & in manifesto ab universo Urbis Clero & Populo, ex deliberato Fratrum consilio, ex communi assensu & unanimi desiderio, celebratam esse noveritis. Nos per Dei gratiam in tota Urbe intus & extra, quae nostri officii sunt, libertate plenaria operamur. Quae minus litteris continentur, eidem Legato nostro injunximus verbo & Scripto plenius referenda. Omnipotens Dominus sua vos benedictione circumteget, & suo semper faciat amore ferventes. Datum Romae apud Sanctum Petrum, Kalendis Maii.

EPISTOLA VI.

Quamtuam de probitatis tuae solertia fiduciam habeamus, quantum te amplioribus benevolentiae nostrae brachiis amplexemur, ipse nosti. Promotionis nostrae ordinem jam te credimus accepisse, atque nunc plenius poteris, quae nobis prospera largitus sit Dominus, indagare. Legatum siquidem nostrum Venerabilem Fratrem Ottonem, Tudertinum Episcopum

scopum, unum videlicet ex præcipuis Romanæ Ecclesiæ membris, ad Galliarum partes dirigimus, qui charissimum & gloriosum filium nostrum Regem, & te ipsum, atque alios fratres nostros & filios visitet, ac de statu nostro faciat certiores. Si qua etiam in partibus ipsis corrigenda vel confirmanda fuerint, Sancto cooperante Spiritu, vice nostra corrigat & confirmet. Ipsum igitur Dilectioni tuæ committimus, tuæ potissimum Experientiæ commendamus, rogantes ut eum pro Beati Petri reverentia & dilectione nostra in omnibus, quæ oportere cognoveris, adjuves & sustentas. Nec solum ei officiosè assistas, sed & causæ curam ipse suscipiens, laboriosum pro nobis sollicitudinis onus collo tuo imponere non graveris, sciens quia nos tuæ charitatis obsequiis nunquam experieris ingratos. Obtemperantem Monitis nostris Fraternitatem tuam Dominus conservare dignetur incolumem. Datum apud Sanctum Petrum, Kalendis Maii.

EPISTOLA VII.

Nobilium factorum tuorum memoria, & antiquarum amicitiarum gratia incitatur, ut desiderabilem nobis personæ tuæ præsentiam tali visitemus Legato, qui Dei & Ecclesiæ honorem atque salutem tuam noverit strenuè & fideliter operari. Proinde Charissimum Fratrem nostrum Ottonem, Tudertinum Episcopum, ex nostro ad te Latere delegamus, unum videlicet ex præcipuis Romanæ Ecclesiæ membris, Virum utique sapientem & Religiosum, Domini ac Prædecessoris nostri sanctæ memoriæ Paschalis Papæ Plantarium, qui te ipsum & Fratres nostros ac Filios visitet, & quo ordine nos Dominus ad honoris hujus culmen promoveri voluerit, quæ etiam nobis per Dei gratiam prosperè successerunt, viva voce vobis valeat nunciare. Præterea si qua in partibus illis corrigenda vel confirmanda fuerint, Sancto cooperante Spiritu, vice nostra corrigat & confirmet. Præsentibus igitur litteris tuam Nobilitatem rogamus, ut eum reverenter suscipere, & tanquam nostras, immò Beati Petri vices perferentem studeas honorare. Cæterum quorundam Pseudo-Fratrium maliloquia & mendosa signa Dilectionis tuæ constantiam non dimoveant. Nam detecta eorum mendacia per eundem Legatum nostrum tibi & Regno tuo amplius nota fient. Ad hæc plurima liberalitatis tuæ obsequia, & Prædecessoribus nostris exhibita, & nobis ipsis personaliter impensa, à memoria nostra non possunt nec debent excidere, pro quibus, præstante Deo, cupimus æqua tibi & honori tuo vicissitudine respondere. Rogamus itaque, ut sicut semper, ita & nunc in Beati Petri servitio, & amore nostro attentius parteveres, quatenus juxta laudabilem benevolentiam tuam morem, te inter reliquos Reges & Principes præcipuum adiutorem nos & nobi-

scum tota Ecclesiæ sentiamus. Datum Romæ apud Sanctum Petrum.

EPISTOLA VIII.

ET Apostolicæ Sedis autoritas, & emergentium causarum necessitas nos compellunt, ut fratres nostros circumquaque positos & litteris crebrioribus, & missis à Latere nostro Nunciis visitemus. Præcipuè verò Gallicanam Ecclesiam nostra duximus visitatione dignissimam, quæ inter reliquas Christianitatis Ecclesias nullis unquam cessit erroribus, nulla profus potuit schismaticæ pravitate infamia maculari. Semper enim in plena Dei constantia perseverans, Romanæ Ecclesiæ pacem unitatemque tenere, eamque semper studuit obsequiorum exhibitionibus exaltare. Eapropter unum ex præcipuis Romanæ Ecclesiæ membris, Charissimum videlicet Fratrem Ottonem, Tudertinum Episcopum, in partes nostræ sollicitudini assistentes ad vos duximus delegandum. Virum utique sapientem, cognitum, & Religiosum, atque ab ineunte ætate in Ecclesia Romana eruditum, qui Ecclesiam vestram & vos ipsos ex parte nostra visitet, Clerum & Populum benedicat, vosque plenius de his, quæ nobis per Dei gratiam prosperè successerunt, faciat certiores. Cui etiam dedimus in Mandatis, ut in partibus vestris Concilia celebrare, ac si qua emerferint negotia, unâ vobiscum debeat justitia mediante terminare. Rogamus itaque Fraternitatem vestram, ut eum reverenter suscipere, & tanquam Vicario nostro studeatis assistere & obedire. Nec fidei vestræ constantiam quorundam maliloquia vel præstigiosa signa perturbent; qui post concupiscentias suas euntes, Altare aliud in Ecclesia Dei erigere, atque in tenebris Idolum fabricare cruentis manibus præsumperunt. Quod enim disponente Domino circa nos factum audistis, non in angulo vel in latibulo, sed in luce & manifesto, ex deliberato Fratrum consilio, ab universo Urbis Clero & Populo celebratum esse noveritis. Nos per Dei gratiam, quæ nostri officii sunt, in tota Urbe, intus & extra, libertate plenaria operamur. Quæ minùs litteris continentur, idem Legatus noster Dilectioni vestræ plenius enarrabit. Omnipotens Dominus sua vos benedictione circumtegat, suoque semper faciat amore ferventes. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Kalendis Maii.

EPISTOLA IX.

Domino Lothario, glorioso ac Triumphatori Romanorum Regi, Hugo Præfectus Urbis & fratres ejus, Leo Frangipane, & Cencius

cus Frater ejus, Stephanus de Tebaldo, Albertus Joannis de Stephano, Stephanus de Berizo Frater ejus, Henricus Filius Henrici de Sancto Eustachio, Octavianus Frater ejus, & reliqui Romanæ Urbis Potentes, Sacri quoque Palatii judices, & nostri Consules, & Plebs omnis Romana salutem & gloriam, & de hostibus universis victoriam.

Benè olim cana Patrum nostrorum & Togatæ gentis sanxit autoritas, paucis esse Principem moderatissime sermonibus alloquendum; ne vel adulationibus cognitis stomachari, vel instantia nimia Regius valeat favor retundi. Proinde licet Domini Papæ litteris & multorum ad te relatione de ejus electione pervenerit, gratum tamen nobis fuit ad Magnitudinem tuam super hac re Urbis litteras destinare. Nos siquidem post Papæ Honorii obitum, unanimi & spontanea omnium Cardinalium voluntate, & concordie electione Clericorum omnium, Dominum Papam Anacleum, Virum prudentem & providum, Filium Petri Leonis, in Romanum Pontificem Spiritus Sancti gratia procreatum, humiliter spontaneaque devotione suscepimus, & fidelitatem ei debitam de Urbis nostræ more juravimus. In cujus utique promotione tantam Cleri & Populi concordiam vidimus, ut verè in omnium mentes Spiritus Sanctus mirabiliter venisse credatur. Sugerimus igitur Clementiæ tuæ, & obnixius deprecamur, ut ei in omnibus Regali debeas semper affectione favere, & auxiliium tui & consilii manum nobili devotione porrigere, & ejus & Romanæ Ecclesiæ hostes, sicut & ipse tuos, invicta manu repellere. Sanè si Princeps noster, & Cleri dici cupis & esse, si Romani Imperii optas tibi fasces & gloriam vendicare, necesse est Romanis te legibus coaptari, nec Civium tuorum & Magistratus Urbis corda rescindere. Nos quidem te hæcenus non sic de corde dileximus, nec Principatus tui ulla nobis cura vel affectio demulcere quolibet modo poterat, ut honoris tui augmentum & Imperii culmen deberemus ullis rationibus affectare; sed postquam Domini Papæ amore circa Personam tuam impensius fervere cognovimus, eadem te sumus diligentia profecuti, Purpuras tuas dignis honoribus deinceps cupimus illustrare. Cæterum mirum valde habemus, & Romanæ Reipublicæ injuriæ deputamus, cum tibi jam bis Dominus Papa litteras miserit, semel per Bremensem Archi-Episcopum, secundo per Argentinensem quemdam Clericum, qui te de statu Urbis plenius instruxerunt, cur nulla à Discretionem tuam adhuc Rescripta meruerit? Inde est, quod Dominus Papa nullam adhuc de Latere suo Personam, Clericum aut Laicum, juxta consilium nostri & totius Ecclesiæ Condictum, ad Excellentiam tuam statuit delegare.

Viderit itaque Moderatio tua, ut Domini Papæ litteris, Scriptis, & Nuncio devotiorum moderamine respondere, & quem animum circa Domini Papæ personam, & circa nos omnes & Romanam Rempublicam habeas, certis indicibus. *Christ. Lupi Opera T.VII.*

ciis declarare non differas: Alioquin sic suspensivos diutius stare non possumus, nec aliquibus in longum valemus dissimulatibus protrahi. Acta Romæ feliciter XV. Kalendas Junii.

EPISTOLA X.

Serenissimo ac Gloriosissimo Lothario, Romanorum Regi, Fratres qui Romæ sunt Cardinales, Presbyteri & Diacones, Bonifacius tituli Sancti Marci, Gregorius Apostolorum, Amicus tituli Sancti Nerei & Achillei, Desiderius tituli Sanctæ Praxedis, Saxo tituli Sancti Stephani in Cælio monte, Petrus Pisanus tituli Sanctæ Martyris Susannæ, Petrus tituli Sancti Marcelli, Sigizo tituli Sancti Xisti, Crescentius tituli Sanctorum Marcellini & Petri, Comes tituli Sanctæ Sabinæ, Gregorius tituli Sanctæ Balbinæ, Litterfridus tituli Sancti Vitalis, Mattheus tituli in Eudoxia, Henricus tituli Sanctæ Priscæ, Odericus tituli Sancti Joannis & Pauli, Jonatas tituli Sancti Callisti, Stephanus tituli Sancti Laurentii in Damaso, Petrus tituli Sancti Eusebii, Gregorius Diaconus Cardinalis Sancti Eustachii, Angelus Sanctæ Mariæ in Dominica, Joannes Sancti Nicolai in carcere Tulliano, Rimmanus Sancti Angeli juxta templum Jovis, Silvius Sanctæ Lucie juxta Helioabalum, Romanus Sancti Adriani juxta Apylum, Gregorius Sanctæ Mariæ in Aquiro, Petrus senex Portuensis Episcopus, Ægidius Tusculanus Episcopus, Transmundus Seguinus Episcopus, Otto Jotrinus Episcopus, cum reliquis Romanæ Ecclesiæ Suffraganeis, Subdiaconi omnes, Primitivus cum omni Schola Cantorum, Petrus Basilicæ Salvatoris, quæ appellatur Constantiniana, Archi-Presbyter, Renerius Sanctæ Mariæ majoris, Papa Sanctæ Mariæ Rotundæ, cum reliquis Romanæ Ecclesiæ Archi-Presbyteris, & omni Clero Romano, Anastasius Abbas Sancti Pauli, Joannes Sanctorum Stephani & Laurentii, Laurentius Abbas Sancti Gregorii in Clivo Scauri, cum reliquis Abbatibus æternam in Domino salutem.

Propter quorundam hominum dolosa signa & mendacia venenosa, qui Dei Ecclesiam scindere, & simplicium animas evertere moluntur, & sicut Jamnes & Mambres Moyfi, Phileus & Hermogenes Paulo, Dei veritati resistunt, ad Serenitatem tuam, Christianissime Principum, Universitatis nostræ litteras, sicut & ad reliquas Orientis seu Occidentis Ecclesias, pia devotione dirigimus, optantes ut de his, quæ post obitum piæ memoriæ Papæ Honorii in Romanæ Ecclesiæ emerferunt, seu de Domni Papæ Anaclei electione, fides litterarum serie certiores. Accepimus enim eos suis Scriptis impudenter asserere Dominum Papam, non petitione Populi, non spontanea Cleri electione, nec Honoratorum consensu juxta Synodales Regulas, & antiquas Pa-

trum nostrorum traditiones ad Apostolatus culmen assumptum, sed vi Parentum, potentia fratrum, fustibus & sanguine, nobisque nolentibus subrogatum. Sed mirum nobis non est, si mendacia ad tam longinquas dirigunt nationes, ut veneni sui fœce gentes omnes inebrient, & simplices quosque deludant, cum in Romanæ Ecclesiæ gremio fraudulentis suis Sedem Apostolicam prostituere contendant. Revelata tecum, Nobilissime Princeps, facie loquimur, & per te toto Orbe Romano fieri notissima hæc, quæ scribimus, peroptamus. Decedente de hac vita Papa Honorio, nos omnes Cardinales, Presbyteri & Diacones, cum Sub-Diaconibus, Primicerio, cum omni Schola Palatii in Basilica Beati Marci, qui locus quasi Urbis umbilicus est, concordi voluntate, convenimus. Convenere Nobiles, & innumera ibidem multitudo convenit, substituendi Pontificis electionem avidius expectantes. Cumque diutius inter nos de futuri Pontificis esset electione tractatum, Dominus Papa, tunc Cardinalis Presbyter, primus prorupit in vocem & quemdam de fratribus manu & voce propria assignavit: Cui rei se impotens frater ille cognoscens, communi omnium nostrorum consilio, communi assensu, expectante Populo, consentientibus Honoratis, eundem Dominum Papam nobiscum communiter elegit. Sicque in Basilica Beati Petri ad corpus ejus, ubi tantum Romani Pontifices consecrantur, est celeberrimè consecratus. Nulla profectò nos violentia, nullius nos potentia impulit sicut fanatici illi suis litteris garrunt, in Romanum eum Pontificem advocare. Sed cum proditones suas & opprobria tegere nequeant, proprii oculi trabe neglecta in alieno oculo festucam quarunt. Porro Aimericus quondam Cancellarius, qui Romanam Ecclesiam quasi vile scortum pro luxuria & avaritia sua longo jam tempore habuit prostitutam, qui Simonis, sicut vos ipsi, ut credimus, aliquando fuistis expertus, & exactionibus variis Dei Ecclesiam & Dei servos diutius trucidavit, aridente ei egregio Viro Leone Frangipane, qui nunc per Dei gratiam nobiscum est, velut alter Sennacherib in civitatem sanctam, & templum improbi consilii sui manum impiè præsumpsit extendere, & propria superbia quibusdam sibi allicitis, qui ejus quadra vivebant, viris utique novitiis & numero quinque, Altare aliud in Dei Ecclesia solus est molitus erigere. Verùm Omnipotens Deus subannavit eos, & eorum consilia insatuans, in sibilum & fabulam omnium mira ratione redegit. Ipsi tamen, ut canes impudentissimi, erubescere nescierunt, frons meretricis facta est eis. De quibusdam verò Episcopis, quos impostores illi in factione ista sibi applaudere gloriantur, nobis cura nullà non est, præsertim cum nil ad eos Romani Pontificis electio pertineat. Rogamus itaque Discretionem tuam, & in Domino commoneamus, ut si Romanæ Ecclesiæ piis optas solatiis & studiis confoveri, si Imperii tui moderamina per Sedem cupis Apostolicam roborari, cum Romana simul Ecclesia sapias, æqua nobis pie-

tate concordēs, & Dominum Papam Anacletum, quem unanimi omnes devotione præfecimus, Catholicum Papam feliciter recognoscas, & debitam ei, Prædecessorum tuorum more, affectionem exhibeas. Nos quidem aliquando non sic plenè dileximus, sed quia Domini Papæ amorem uberius circa te fervere cognoscimus, eundem circa te & circa honorem tuum animum nos gestare cognoscas. Quod si nos fortassis audire distuleris, propitius sit nobis Deus, quia nullis excessibus ad tuam nos dilectionem compellas. Memento etiam quid Roboam Regi illi contigerit, qui consilio juvenum, Sacerdotum noluit consiliis obedire.

EPISTOLA XI.

Jam dudum voluntatis nostræ ac desiderii fuit, ut desiderabilem nobis personam tuam & totam Gallicanam Ecclesiam tali visitaremus Legato, qui Dei & Ecclesiæ honorem atque salutem tuam nosset & posset strenuè ac fideliter operari. Cæterum nobis erga plurima occupatis, desiderium nostrum hucusque dilatatum est. Sanè opportunitate habita, quod pro tempore intermisisse conspicimus, ipso jam debito compellente, perficere non moramur. Multa enim de tua nobili & experta dilectionis constantia fiduciam possidemus, qua Personam nostram à puerulo dilexisti, & dulcedinis tuæ affectione benevola educaisti, ut more solito & communem Matrem Romanam Ecclesiam honore debito veneris, & nos ipsos personaliter dilectionis tuæ assuetudine profequaris. Ea propter charissimum Fratrem nostrum Ottonem, Tudertinum Episcopum, unum videlicet ex præcipuis Romanæ Ecclesiæ membris, virum utique honestum & Religiosum, Domini Prædecessoris nostri Sanctæ memoriæ Paschalis Papæ Plantarium, ad tuam usque præsentiam nostrò è Latere delegamus. Qui teipsum de statu nostro faciat certorem, & in diversis Regni partibus, quæ correctione vel confirmatione digna fuerint, vice nostra corrigat & confirmet. Præsentibus igitur litteris Nobilitatem tuam rogamus, ut eum & reverenter suscipere, & tanquam nostras perferentem vices studeas honorare. Nobis enim, quidquid obedientiæ, quidquid ei honoris exhibueris, adscribemus. Nos profectò plenius te benevolentiam nostræ brachiis amplexamur, & tuum utique Filii gloriosi Regis Philippi honorem, præstante Domino, cupimus efficaciter exaltare. Porro de promotione nostra, per fratres nostros Cardinales & Episcopos Suffraganeos Romanæ Ecclesiæ celebrata, de Cleri & Populi nobiscum unanimitate, seu etiam de scandalo à paucis Pseudo-Fratribus celebrato, eidem Legato nostro injunximus, tibi & Regno tuo plenius intimare. Rogamus ergò, ut pro Ecclesia Dei murum te validissimum opponas, & aures tuas

tuas ab illorum mendaciis seu detractationibus omnino avertas: Quatenus inter reliquos Christianæ gentis Principes præcipuum te Catholicæ Fidei defensorem, sicut semper, ita & nunc tota nobiscum Ecclesia recognoscat. Charissimam Filiam Beati Petri Dominam Reginam benedictione Apostolica salutamus. Omnipotens Dominus Apostolorum suorum Petri & Pauli meritis personam potestatemque vestram custodiat, & per temporalem administrationem æterni vobis Regni participium largiatur. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Kalendis Maii.

EPISTOLA XII.

Nobilis memoriæ Antecessores tui, sicut Viri sapientes & consilio providi, Sanctam Romanam Ecclesiam honorare, & pro collata à Domino potestate propensius exaltare curarunt, & sicut nos ipsi vidimus & testamur, Prædecessoribus nostris nobili devotione servierunt. Inde est, quod Sedes Apostolica inter reliquos Galliarum Principes ampliori est eos gratia amplexata. Et ideo Dilectionem tuam paternis alloquiis visitantes, Prudentiam tuam litterarum præsentium serie attentius adhortamur, ut nobilium Prædecessorum nobilissimum Successor Romanæ Ecclesiæ individua semper charitate cohæreas, nec ab ejus unquam unitate declines. Cui profectò si indefessa fueris devotione prudenter innixus, tuta poteris, præstante Deo, stabilitate regnare. Nos quidem de Nobilitate & fidei constantia plurimum præsumentes, personam tuam dignis titulis honorare, & honorem tuum Paternæ dilectionis affectu omnimodis decrevimus ampliari. De promotione verò nostra, seu de his, quæ apud nos acta sunt, Venerabilis Frater noster præsentium Lator Otto, Tudertinus Episcopus, Legatus noster, quem ad partes vestras pro variis negotiis delegamus, Dilectionem tuam faciet certorem. Ipsum itaque egregiè Probitati tuæ attentius commendantes rogamus, ut pro amore Beati Petri & nostro, solita ei liberalitate concurrere, & tuis eum debeas solatiis confovere, quatenus & injunctum sibi Mandatum, cooperante Deo, per industriam tuam solatium efficaciter exequi valeat, & tuam nos in eo valeamus diligentiam experiri. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Kalendis Maii.

EPISTOLA XIII.

Quod tibi de statu nostro & Romanæ Ecclesiæ tardius scripsimus, Frater mi charissime, ne miteris, quoniam & nos de suscepti inopinata cura Regiminis molestia occupavit, & in tanta bestiarum frementium sylva distracti. Lupi Opera T. VII.

versis fluctibus pressi, adversis sumus ventorum turbinibus agitati. Tanta quippe me occupatio- num onera deprimunt, tantis causarum flagris illidor, ut mens mea nullatenus ad superna erigatur, & ego rectè clamare compellar: *Veni in altitudinem maris, & tempestas domeste me.* Considero namque qui sum, & infirmitatem meam, quasi manu palpans, certis effectibus deprehendo. Et ideo ut Beatitudini tuæ vera profitear, infirmitatem meam plenè considerans ad Apostolicæ Sedis culmen propriis meritis non posse per- tingere, onus hoc malui declinare, ne in Pasto- ralis regimine impari administrationis actioni succumberem. Sed quia Dei disponentis arbitrio contraire non est, obedienter secutus sum quod misericors de me operis manus voluerit operari. Cum ergò & Romanæ consuetudo Eccle- siæ posceret, & Beatitudinis tuæ nos dilectio incitaret, curavimus non solum Scriptis Fraterni- tati tuæ nostræ charitatis & amicitie vota persol- vere, sed etiam de promotione nostra, quod desiderabile tibi fuisse credimus, per latorem præsentium venerabilem Fratrem nostrum Ottonem, Tudertinum Episcopum, à Domino S. Prædecessore nostro Papa Paschale ordinatum, indicare. Ipse quidem, & de his, quæ apud nos acta sunt, & de statu Urbis & Ecclesiæ, quanto plenius novit, tantò Experimentiæ tuæ poterit verius enarrare. Sanè de electione nostra, quæ à fratribus nostris Cardinalibus, Presbyte- ris & Diaconibus, Subdiaconis quoque & Pri- micerio, & omni Schola Palatii, ac cuncto Cle- ro Romano, experente omni Populo, consen- tientibus juxta tenorem Canonum Honoratis, est unanimi voto, & concordi moderatione pe- racta, ad noticiam tuam multorum relationibus pervenisse jam credimus. Qualiter autem consa- cratio nostræ per venerabilem Fratrem Petrum, Portuensem Episcopum, cum diversarum Regio- num Episcopis, ad Altare Beati Petri sit solema- niter celebrata, quomodo etiam per viam sacram Phrygio capiti nostro, Prædecessorum nostro- rum more, imposito ad Lateranense Palatium venerimus, forsitan non ignoras. Quocirca de suavissima Beatitudinis tuæ fide & constantia impensius præsumentes, te instantius exoramus, ut piis precum tuarum suffragiis apud omnipoten- tem Deum nobis concurrere, & pro Romana debeas Ecclesia consueta instantia vigilare. Qua- liter autem de Fraternitatis tuæ debeamus chari- tate præsumere, ex mentis nostræ, quam circa te habemus, qualitate colligimus. Nec te aliter Personam nostram & Apostolicam Sedem dilige- re, quam ipsi vos diligimus, arbitramur. Da- tum Romæ apud Sanctum Petrum, Kalendis Maii.

EPISTOLA XIV.

Suscepti officii ratio nos hortatur, ut Ordinationis nostræ primordia, & his qui propè, & his qui longè sunt, fratribus intememus. Novèrit itaque Fraternalitas tua, quoniam defuncto Decessore nostro Papa Honorio, Fratres Cardinales S. Romanæ Ecclesiæ, Presbyteri & Diacones, cum universo Urbis Clero & Populo, communi voto & desiderio ad summum nos Pontificatus apicem elegerunt, & electum Fratres nostri Episcopi Romanæ Ecclesiæ Suffraganei ante sacratissimum Beati Petri Apostoli Corpus celebratè consecraverunt. Ceterùm labores tui & persecuciones, quæ tibi à Barbaris inferuntur, nobis quemadmodum graves sunt, utpotè qui & communi charitatis debito, & Apostolicæ Sedis administratione compellimur, ut Fratrum omnium passionibus compati, & eorum afflictionibus attentius subvenire debeamus. Dolemus autem quia hæc quæ pateris, nobis ante hos dies cognita non fecisti. Sicut ea maturius audivimus, per Legatum nostrum, quem ad Charissimum Filium nostrum Imperatorem direximus, pro quiete ac sublevatione tua libentius scripsimus. Hortamur autem Dilectionem tuam, ut patienter omnia sufferas, & in patientia tua illatas tibi oppressiones æquanimiter tolères, quatenus beatitudinem illam percipere merearis, quam patientibus persecutionem propter justitiam Dominus pollicetur. Nec unquam persecutio quælibet vel oppressio ad eò te perturbet, ut Sponsam tuam, Dilectissimam videlicet Ecclesiam deferas, aut ab antiqua Patrum lege ac traditione aliquo modo recedas. Nos enim Fraternalitati tuæ non deerimus, quando debita & opportuna tibi tuæquæ Ecclesiæ subsidia impendamus. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Kalendis Maii.

EPISTOLA XV.

In promotionis nostræ principiis Universitati vestræ litteras misimus, in quibus super his quæ tunc de nobis Romana Ecclesia fecerat, plenius vobis intimare curavimus. Sed quia post consecrationem nostram, quæ per Dei gratiam ad Altare Beati Petri est solemniter celebrata, multa nobis prospera, multa commoda succedere, dignum duximus iteratis vos litteris visitare, & de his, quæ circa nos sunt, alia, Fraternalitatem tuam reddere certiorum. Nos siquidem, largiente Deo, sani & prosperi sumus, & Catholicæ Ecclesiæ hostibus dignis redargutionibus confutatis, quæ ad nostrum videntur officium pertinere, ubique in Urbe, intus & extra, efficaciter operamur. Fratres nostri Cardinales & Clerus omnis Romanus individua sunt nobis charitate conjuncti. Leo Frangipane cum Filio, & Cencius Fra-

ter ejus, Viri Clarissimi, Præfectus & omnes Nobiles & cuncta Plebs hominum nobis fidelitatem fecerunt. Proinde si qua ad vos Schismaticorum deliramenta pervenerint, si eorum aniles fabulæ & mendacia fraudulenta quorumlibet assertionem alluserint, instanti solertia confutate, non respicientes in vanitates & insanias falsas, & nolite communicare juxta Apostolum operibus infructuosus, magis autem & redarguite. Quæ enim in occulto aguntur ab Episcopis, turpe est & dicere. Si sunt qui, sicut Propheta testatur, in mercede aliquando divinabant, & nisi miserint in hæc ora eorum quidpiam, sanctificant super eos bellum. Sanè Altare contra Altare in Dei Ecclesia erigentes, Canonica sunt romphæa defecati. Hoc idem etiam de Abbate Farsensi novèritis factum, qui post mortem Beatæ memoriæ Papæ Honorii, contempro juramento quod Romanæ Ecclesiæ fecerat, Beati Petri Regalia impudenti temeritate invasit, & nunc Dei Ecclesiam persequi, & in quibus potest, investus furtiva, infestare non cessat. Retrusus tamen, & Ecclesiæ funda percussus, & excommunicationis sententia condemnatus, iniquitatis suæ complices jam habere non potest. Mandamus itaque Fraternalitati vestræ, & in Domino commoneamus, ut in Beati Petri fidelitate & nostram constantissimè persistentes, prædictum Farsensem Abbatem, Anti-Christi plantationem, & cruentam bestiam omnimodis insequi sollicitius procuretis, & cornua, quibus Romanam Ecclesiam ventilat, in bipenni & ascia succidatis. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Idibus Maii.

EPISTOLA XVI.

In ipso nostræ promotionis exordio per Venerabilem Fratrem nostrum Bremensem Archiepiscopum Serenitati tuæ litteras misimus, tam de statu Ecclesiæ Romanæ, quam de his quæ circa nos acta fuerunt, expressius continentes, sed nos adhuc nulla Clementiæ tuæ Rescripta meruimus. Nec inter multiplices curas, quibus in Sedis Apostolicæ moderatione constitui comprimimur, Nunciorum tuorum solatiis allevati. Nos quidem Personam tuam, in minoris ordinis administratione constituti, pro mira tuarum opinionum virtutum ample dileximus, & suscepti Regni genium pro posse nostro tunc confovimus. Unde procul dubio Experientia vestra cognoscat voti nostri esse, ut quanto magis Sedes Apostolica Regni pietate fulcitur, tanto amplius honorem tuum & Regnum strictis debeamus brachiis amplexari. Vicissim enim sibi & Regalis potestas, & Sacra Romana autoritas mutua debent diligentia respondere. Sanè tunc tuta est conditio subjectorum, si Regnum & Ecclesia aiebus tuis alterutro titulo compassionis ariserint, & ad culmen Imperii Regni tui moderatio latius extendetur, si credere Dei gratiam pia fueris devotione

tionem fortitus. Porro ut votis tuis satisfacere videamur, quæ circa nos sunt, tuæ volumus Industriæ fieri notiora. Nos Dei gratia & Apostolorum suorum Petri & Pauli meritis, benè & prosperè sumus, quæ officii nostri sunt, intus & extra plena libertate disponimus, in pace sunt omnia quæ possidemus. Fratres nostri Cardinales & Episcopi, & Clerus omnis Romanus individua nobis charitate cohærent. Viri Illustres Leo Frangipane, Hugo Præfectus Urbis & Frater ejus, Filius Leonis Frangipane & Centius Frater ejus, Stephanus de Petro, Stephanus de Tebaldo; Filii Henrici de Sancto Eustachio, Nobiles omnes, & Plebs omnis Romana, Capitanei & Comites qui extra sunt, fidelitatem nobis debitam juraverunt. Basilicam Beati Petri, Lateranense Palatium, & reliquas munitiones Urbis quietè ac pacificè detinent. Conrardum Regni Invasorem licet ejus nomen nobis pro minimo fuerit, in Cæna Domini, Laterani in Basilica Salvatoris, sub oculis Ecclesiæ, quæ frequens e die de diversis partibus Mundi congenerat, in conspectu etiam omnium terræ suæ, solemniter excommunicavimus. In Parasceve quoque apud Sanctam Hierusalem ex nomine pro Te in auribus Ecclesiæ orationem publicam fecimus. Rogamus itaque nobilem Prudentiam vestram, & in Domino commoneamus, sicut de te spem bonam & firmissimam possidemus, nostris debeat successibus congaudere, & tam pro nobis, quam pro omni Ecclesia Romana, Regalem ac piam sollicitudinem gerere, & efficacem nobis diligentiam exhibere. Nec vos quorundam prava venenatorum vaniloquia conturbent, qui totam Dei Ecclesiam venenari cupientes, dum vexationes pristinas & consuetas mercimonia in Sanctuario Domini exercere stantebant, testaceum Idolum cruentis manibus plasmare conati, quod utique lapis ille angularis, de Domini monte descendens, dura impressione minuit. Incolumem te, & nostri memorem, pia Dei dextera à malis omnibus tueatur. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Idibus Maii.

EPISTOLA XVII.

Auditum habemus, charissima in Domino Filia, quod verè Christiana charitate resulgeas, quod Ecclesiæ diligas, quod Servos Dei piis ubique solatiis foveas. Nec minoribus es profectò præconiis attollenda, quod totius Regni regimen & censura justitiæ de tua potissimum dicitur moderatione pendere. Quæ de Beatitudine tua, Illustrissima Filia, audivimus, incunctanter & credimus, & hæc & alia plura de te nobis bona sapius nunciata lætificant. Et omnipotentem Deum assiduis precibus exoramus, ut incæpta sanctitatis opera, Apostolorum Petri & Pauli meritis, pio & meliori te faciat sine concludere. Hortamur itaque nobilem Prudentiam tuam, &

Christi. Lupi Opera T. VII.

in Domino commoneamus, ut inter Regni curas & sæcularium negotiorum sollicitudines & sæculi glorias, cor tuum semper ad Dominum habeas, & te quandoque cogites morituram: Non de piis operibus Mundi laudes affectes, ne dùm hominibus foris placere delectat, Dei intus possis oculis displicere. Virum tuum, charissimum Filium nostrum Locharium Christianissimum Regem, sedulis suggestionibus adhortare, ut sic terreno Regno humana potestate præsideat, quatenus ipsum, qui supra nos est, per quem Reges regnant, & Principes justa decernunt, qui transfert Regna cum vult, qui facit Reges inglorios, & accingit fune renes eorum, cautè semper & diligenter attendat. Et licet ipse Romanam Ecclesiam, ut certum habemus, plenis brachiis amplectetur, dilectionem tamen ejus & affectum circa Sedem Apostolicam, & nos, qui eum ex longo jam tempore dileximus, per tuam potius optamus industriam propagari. Porro nos personam ejus propensiori charitate diligimus, & honorem suum, largiente Domino cupimus conservare, & diligentius, ac efficaciter ampliare. Quia igitur, peccatis meis exigentibus, Ecclesiæ regimen sum subire coactus, Apostolatus onus cogor in amaritudine animæ meæ portare. Sanctorum Virorum solatiis egeo, ut orationum suarum instantia mihi semper Deum propitium faciant, & gratiam ejus in omnibus ubique opportunitatibus augeant. Et idè te plurimum deprecamur, ut & Deum debeas pro nobis obnixius exorare, & auxiliis ac piis consiliis tuis nos crebrius allevare. Vitam & annos tuos omnipotens Dominus, Apostolorum suorum Petri & Pauli meritis, in bonis operibus augeat, & post vitæ hujus cursum, vitam tibi largiatur æternam. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Idibus Maii.

EPISTOLA XVIII.

Lator præsentium, Ecclesiæ tuæ Archidiaconus, ad Apostolorum limina veniens, à Fraternalitate tua se vehementius prægravatum in nostra & Fratrum præsentia intimavit. Reculit siquidem te de prodicione ipsum coram Fratribus impetivisse, seque negasse, & tibi Canonicè satisfacturum in Capitulo respondisse. Cum igitur statuta die ad agendum pro eadem causa in tuam & Capituli præsentiam devenisset, teque accusatorem simul & judicem, quod omninò justitiæ & rationi adversatur, apertius intelligeret, Sedem Apostolicam appellavit, & terminum, quo tibi coram Pontifice Romano justitiam faceret, nominavit. Post hanc autem appellationem, sicut ipse asserit, accepta occasione de obitu Decessoris nostri, bonæ memoriæ Papæ Honorii, eum ad nos, sicut obtulerat, venientem beneficiis suis Ecclesiasticis & rebus aliis exspoliasti. Perpendat ergò Fraternalitatis tuæ prudentia, quam grave, quamque inconveniens sit, ut

L 1 3 illud

illud Sedi Apostolicæ privilegium coneris auferre, quod ex Divino munere atque antiqua Sanctorum Patrum traditione, usque nunc per Dei gratiam meruit obtinere, & per Apostolorum Principis merita, Beati Petri, pro quo, ne deficeret fides, ipse Christus oravit, usque in finem inviolabiliter obtinebit. Ea propter Fraternitati tuæ mandamus, & Apostolicæ Sedis auctoritate præcipimus, ut eidem Archi-Diacono, quæ abstulisti, cum integritate restituas, & quietè deinceps omnia tenere permittas. Proximis autem Beati Martini Octavis nostro te conspectui præsentem, plenam de eo justitiam in nostra & Fratrum præsentia recepturus. Per præsentia etiam tibi Scripta mandamus, quemadmodum Antecessor noster Beatæ recordationis Papa Honorius tibi *mandavit*, ut Filios nostros Ecclesiæ Magdeburgensis Canonicos ad nos venire volentes prohibere ulterius non præsumas, si Beati Petri gratiam & dilectionem obtinere volueris. Nos enim tibi aut honori tuo nihil detrahimus, sed si in te non remanserit, pleno potius charitatis affectu tam te, quam Ecclesiam tibi commissam diligere, ac præstante Domino cupimus honorare. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, XV. Kalendas Junii.

EPISTOLA XIX.

AB ipso promotionis nostræ principio, ex debito Romani Pontificatus officio, litteras nostras ad speciales fratres, & Beati Petri Filios mittere disposuimus. Cæterum nobis erga plurima occupatis, vos Apostolicæ benedictionis litteris visitare non potuimus. Sanè opportunitate habita per harum litterarum portitorem dilectionis nostræ litteras ad vos dirigere curavimus, in quibus promotionem nostram & Romanæ Ecclesiæ statum plenius cognoscere valeatis. Obente siquidem Papa Honorio, bonæ memoriæ Prædecessore nostro, Romanæ Ecclesiæ Fratres nostri Cardinales, Presbyteri & Diacones, Suffraganei Episcopi cum Primicerio, & omnibus Palatii Ordinibus, cum Abbatibus, Archi-Presbyteris, & cuncto Urbis Clero & Populo, sub totius Ecclesiæ obedientia ad Altare Beati Petri gravissimum summi Sacerdotis onus mihi, licet indigno, imposuerunt. Omnipotenti autem Deo gratias agimus, quia ex tunc ubique, intus & extra Urbem, Ecclesiæ servitium plena exequimur libertate.

EPISTOLA XX.

EX quo civitas S. Hierusalem, & gloriosissimus Dominicæ sepulturæ locus Dei nutu Christianis est redditus, ad ejus defensionis tu-

telam Romana Ecclesia omnimodis elaborare non destitit. Quocirca nos, qui in Apostolicæ Sedis specula Divina sumus dispositione promoti, Prædecessorum nostrorum, Romanorum Pontificum vestigia subsequentes, famofam illam Dei civitatem Hierusalem, & loca illa ubi steterunt pedes ejus, debita reverentia venerantes, quibus modis per Dei Omnipotentis gratiam possumus, exaltare ac nimium honorare decrevimus, & cætera.

EPISTOLA XXI.

AB ipsis ferè pueritiæ nostræ primordiis Dilectionem tuam, qua nos impensius dilexisti, id quod sumus evidenter experti, & nos, si benè memineris, non ægra sumus te charitate complexi. Quapropter non parum miramur, quod post promotionem nostram à Fraternitate tua nec litteris nec Nunciis meruimus visitari. Quidquid autem illud fuit, nos tamen de affectione tua spem firmissimam possidemus, & ideo Fraternitatem tuam litteris præsentibus visitantes rogamus, ut amoris tui fervorem mutuis nos facias Epistolis experiri. Muta enim charitas representat faciem non amantis, & odiorum simulacrum est non aperire quod diligas. Sapienter credimus ista sufficere.

EPISTOLA XXII.

OMnis nobis, venerabilis Frater, qua ad Fraternitatem tuam scribimus, est occasio gratiosa. Quia & perfecta dilectio fastidium nescit, nec panem otiosa manducat.

EPISTOLA XXIII.

DE nobili providentiâ tua bona nobis plurima nunciantur, & legalitatis tuæ præconia fama celebri prædicantur.

EPISTOLA XXIV.

SCimus te ante susceptum Apostolicæ Sedis regimen nos propensius dilexisse, & nequam ambigimus, quod nunc pleniori nos debeas affectione diligere.

EPI-

EPISTOLA XXV.

Nobilitatis tuæ, Fili charissime, audita nos fama præclara lætificat, & facie ignotum laudis tuæ præconia nobis te notissimum reddunt, &c.

EPISTOLA XXVI.

DE dilectione tua, Fili charissime, longè aliter, quam nobis eveniret, sperabamus, cum nunc in te evidenter appareat, quod pro frumento oriatur nobis tribulus, & pro hordeo spina. Cum enim de promotione nostra, quam tibi gratissimam sperabamus, certis assercionibus comperisses, tum pro affinitate nostra, tum pro communi Ecclesiæ debito tuam nobis festinanter deberes præsentiam exhibere, non solum ipse ad nos non venisti, verum etiam dissuasionibus tuis aliorum fecisti corda pavere. Mandamus itaque Dilectioni tuæ, ut qui te videre optamus, ad nos quanto citius venire festines, &c.

EPISTOLE XXVII.

Dilectionis tuæ litteras, Frater in Christo charissime, pleno charitatis effectu suscepimus, in quibus devotionem, quam erga Matrem tuam Romanam Ecclesiam & honorem nostrum hæctenus habuisse cognoveris, ferventius atque familiarius redundare in præsentem conspicimus. Nos siquidem in minoris officii administratione positi, Personam tuam speciali semper affectione ab ineunte ætate dileximus. Nunc autem in Apostolicæ Sedis regimine, Divina disponente clementia, licet indigni, totius Cleri & Populi Romani voto ac desiderio constituti, tantò te charitatis brachiis cupimus amplexari, quantò de consilio & auxilio tuo Romanam Ecclesiam plurimum indigere cognoscimus, &c.

EPISTOLA XXVIII.

OMnipotenti Deo, & Apostolis ejus, Petro & Paulo, gratias agimus, quia quod de fidei vestræ constantia, Fratres in Christo charissimi, sperabamus, ipsa operum vestrorum circa nos executio plenius manifestat, &c.

EPISTOLA XXIX.

Quod tuæ Prudentiæ & tutelæ Aquilejensis Ecclesiæ commissa est, nos multum gaudemus: Certi siquidem, quod tuo studio & labore, nec in his, quæ foris sunt, detrimentum patietur. Ea propter Dilectionem tuam per præsentia Scripta monemus, ut Ecclesiæ libertati & honori prudentissimè, quantum in te est, consulere non differas. Præterea ad Beati Petri servitium & nostrum te præcipuè invitamus. Inter cæteros enim Principes Ecclesiæ Romanæ fideles & filios te honorare volumus & exaltare. Datum Romæ apud Sanctum Petrum.

EPISTOLA XXX.

Veniens ad nos Presbyter Marcualdus de illata tibi & Ecclesiæ vestræ injuria, vultu magis quam voce querelam exposuit, & ut ei Missam celebrare de nostra auctoritate liceret, humiliter deprecatus est. Nos igitur de illato tibi opprobrio condolentes, & Nicæni Concilii auctoritatem sequentes, Missarum solemniam celebrare, Fratrum nostrorum Episcoporum & Cardinalium consilio, Canonica censura illi præcipimus. Et quia pro eo vestra rogavit Fraternitas, vobis eundem commendamus in Domino. Datum Romæ apud Sanctum Petrum.

EPISTOLA XXXI.

Gravissima de vestro Episcopo nobis relata sunt, quæ si vera sunt, cum nostra salute inulta dimittere non valemus. Multos enim Laicos & Clericos truncatos, multos ejus studio interfectos accepimus. Ea propter præsentibus litteris vos monemus, ut ante Festum omnium Sanctorum ad nostram præsentiam veniatis, quatenus, vestro auxilio & consilio, Justinopolitanæ Ecclesiæ in hoc & in aliis providere possimus, Datum Romæ apud Sanctum Petrum.

EPISTOLA XXXII.

SI Pastoralis officii debitum, quod Deo disponente suscepimus, mentis velimus integritate pensare, omnibus per univèrsam Orbem, sed hujus specialius Almæ Romanæ Urbis Ecclesiis nostræ liberalitatis munificentiam largiùs impartiri debemus, quantò per unanime votum & dilectionis eorum integritatem, Divina cooperante

rante gratia, Summi Sacerdotis celsitudinem obsequemur. Vestris igitur petitionibus, Dilectissimi Filii, clementer annuentes, ex Apostolicæ Sedis solita largitate donamus, concedimus, & remittimus vobis, ac per vos Ecclesiæ Beati Laurentii, cuius venerabile Altare nostris per Dei gratiam, tanquam Beati Petri manibus, octavo kalendas Junii, solemniter consecratum est, omnes redditus possessionum, quas usque hodie habetis in massa de Vestario, seu in sylva proba, sita in eadem massa, videlicet terris, villa, vineis, pratis, sylvis & scrupetis. Rustici quoque, qui in eisdem possessionibus habitant in dominio semper ac ditone vestra permaneant, salvo censu duorum marabolinorum, quod ad hujus nostræ donationis indicium in Anniversario consecrationis præfatæ singulis annis Lateranensi Palatio persolvatis. Propterea confirmamus vobis Ecclesiam Sanctæ Lucie & Sancti Hippolyti, quam ædificare debeatis, in eisdem possessionibus supradictæ massæ, salvo in omnibus jure Episcopi. Statuimus igitur, ut nulla Ecclesiastica secularisve persona hanc nostræ constitutionis paginam infringere præsumat; Quod si præsumpserit, potestatis honorisque sui dignitate careat, atque in extremo examine districtæ ultioni subjaceat. Qui verò conservator extiterit, omnipotentis Dei Apostolorum ejus Petri & Pauli meritis, benedictionem & gratiam consequatur. Datum apud Sanctum Petrum.

EPISTOLA XXXIII.

ET antiqua Religionis tuæ memoria, & officiosa Probitatis tuæ solertia nos faciunt de te valde confidere, ut schismaticorum & oblatantium vaniloquia non attendas, sed in Beati Petri servicio, & amore nostro solita fidei constantia perseveres, &c.

EPISTOLA XXXIV.

AB ipso nostræ Ordinationis primordio Fratritatem tuam comperimus circa nos devotam existere, & oblatantium vaniloquia ac falsitates solerti prudentia confutare. Propter quod tanto nunc uberiores tibi grates rependimus, quanto efficacius in Beati Petri servicio & amore nostro persistis, & hostis nostri superbiam viriliter jam impugnare cœpisti: Tantaque cupimus deinceps te benevolentia confovere, ut sive pacem sive aliud pro temporis ingruentia faciamus, tuis & Ecclesiæ tuæ comodis, tanquam nostris & Romanæ Ecclesiæ profectibus specialiter intendamus, &c.

EPISTOLA XXXV.

Sacerdotali sollicitudini tuæ, venerabilis Frater, plurimum congaudemus, quia sicut in litteris, quas Beatæ recordationis Papæ Honorio Prædecessori nostro per latores præsentium transmisiisti, manifesta relatione cognovimus, de Populo tibi commisso & Sacerdotum ministerio piam videris vigilantiam, curamque gestare. Quæstisti enim unâ cum dilecto Filio nostro Duce Hubaldo, quid tibi super Parochiæ tuæ Presbyteris esset agendum, qui liberè uxorum legibus fervientes, Sacris volunt Altaribus deservire. Atque ut tibi breviter respondisse noscamur, si sacrorum volumus Patrum Regulis consentire uxorum simul & Sacra in hujusmodi Sacerdotibus ministeria esse non possint. Si enim juxta Beati Gregorii Institutum, nullus est Sub-Diaconus ordinandus, nisi qui se castè vivere Canonica assertione promiserit, quanto amplius est in Dei Sacerdotibus attendendum, qui Sacrum Christi Corpus pio ore conficiunt, & ejus Sacras Carnes fidelium Populis piis manibus partiuntur? Et si Laicis juxta præcipuum Ecclesiæ Magistrum Beatum Paulum ad tempus abstinendum est ab uxore, ut vacent orationi, quid putas Christi est Sacerdotibus faciendum, quibus juxta Divinæ legis oraculum est mandatum semper esse in Sanctis, & semper pro Dei Populo exorare? In Heli mortuo vetus legitur Sacerdotium immutatum, & in Samuele Divina transmutatione cælitus innovatum. Nos tamen, Domino largiente, nostrum ad vos, Virum providum & honestum, Legatum pro his & aliis Ecclesiæ negotiis decrevimus destinare, &c.

EPISTOLA XXXVI.

Dilectionis tuæ fervorem, quem penes nos & Romanam Ecclesiam gestare videris, etsi litterarum tuarum series minimè testaretur, in corde tamen nostro legimus, quid de tua debeamus devotione sentire. Proinde quod Idiota Remensis, Truncus inutilis, in te & Ecclesiam tuam nequiter & impudenter egisse dignoscitur, nequaquam te mœror aliquis seu dolor afficiat, præsertim cum in nos & Ecclesiam Romanam, cui se juramento adstrinxit, quasi ebrius & vino æstuans, Histriionum more, multa insolenter vomuerit. Ponens quidem in cælum os suum, ut lingua ejus transeat super terram, tanquam alter Dioscorus Sedem nixus est Apostolicam judicare. Dumque iniquitatis zeli quoddam plantarium in Dei Ecclesias fovere molitur, & statuum in campo Dura, velut alter Babylonius, furiosorum more, quibusque simplicibus suggerit adorare, cum eadem, cui se prostravit, statua à lapide de monte succiso, præstante Domino,

EPISTOLA XXXVII.

Mandata Cœlestia efficacius gerimus, si nostra cum fratribus onera partiamur, si dilectio nobis spiritualium aderit filiorum. Proinde omnibus necessitatem patientibus pro commisso nobis officio benignitatis nostræ manum largiùs impertiri debemus, ut & ipsi remedia sperata suscipiant, & nos in eis, quod officii nostri est, plenius exequi valeamus, &c.

EPISTOLA XXXVIII.

Apostolicæ Sedis providentia & benignitate provocamur, ut Sacrosanctam Romanam Ecclesiam diligentibus liberalitatis nostræ manum extendere debeamus. Idcirco, Fili in Christo charissime Rogeri, Dei gratia Apuliæ Dux, non immeritò magnifice, quia gloriosæ memoriæ Genitor tuus Rogerius, multo sanguine, multisque laboribus, totam, sicut Insulam,

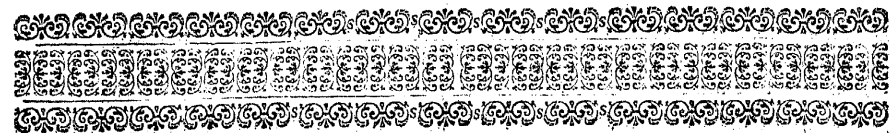
no, velociter conteretur. Porro nos latratus ejus & ineptias ceu canum latratus, & energumenum furias judicamus. Fundamentum siquidem Dei immobile perseverat, & Cathedra Petri locustque Pauli nullis præstigiis inumbri, nullis possunt irrisionibus concuti. Ecclesia namque omnis Romana, sicut ab initio promotionis nostræ, individua nobis charitate coheret, & sacris per omnia concordans Canonibus, unum Dei est ovile, & ei unus est Pastor. Esau per agrestia & abrupta vegetur, ut simplicium mentes mendaciis consuetis evertat: Jacob tamen simpliciter domi habitat, & interveniente Matre simplex simplices parat Patri cibos. Et ut tibi omnia breviter perstringamus, gloriosus Filius noster Rogerius Dux Apuliæ ad pedes nostros humiliter veniens, nos Papam Catholicum, & Ligium Dominum suum, Prædecessorum suorum more, recognovit: Archi-Episcopi, Episcopi, Abbates omnes Apuliæ, Calabriæ, sicut omnis etiam Orientalis Ecclesia, Hierosolymitana, Antiochena, & Constantinopolitana, nobiscum sunt, & nos visitant & frequentant. Noveris etiam nos soluto Concilio, quod apud Barum quinto Idus Novembris, præstante Domino, celebraturi sumus, Mediolanum properanter adscensuros: Tu itaque, Fili in Christo Charissime, confortare in Domino, & officium tuum viriliter age, & virulenta verba seu minas Remensis nullatenus reformides.

Cætera desiderantur.

FINIS TOMI SEPTIMI.

IN-

INDEX RERUM, ET VERBORUM.

A

Absentes aliquando ordinati, sed invalide. 158. 2.
Abusus verborum Sanctorum Patrum sæpius fuit causa hæresis. 359. 2.
Acacius nascitur anno 321. 56. 2. fuit Monachus. 128. 2. Ordinatur Episcopus Berrhægensis anno 378. 56. 2. Ejus Encomion. *ibid.* & 128. 1. & 128. 2. Vocatur passim Pater & Magister omnium Episcoporum. 75. 2. Composuit schism: Antiochenum, sed egit contra Joannem Chrysostrum, 56. 2. Dans contra hunc dolosum suffragium. 184. 1. Excommunicatus ab Innocentio Papa, ab eodem absolvitur. 128. 2. Consuli solitus à Theodosio Imperatore, 60. 2. Ab eodem rogatur, ut Patriarcham Antiochenum, alioque ad sanam mentem reducat, 168. 2. Statuitur tandem mediator pacis. 175. 1. Consultitur etiam à Sede Apostolica. 129. 1. Ob extremam ætatem non adest Concilio Ephesino, *ibid.* & 60. 2. Peritus tamen Apollinarij dogmatis, judicat Sancti Cyrilli Capitula, illius esse erroribus referta. 57. 1. Scribit epistolam, directricem scelerati judicii, quo damnatur Sanctus Cyrillus. *ibid.* 2. Vacillat: Nunc tuetur Nestorium, nunc censet condemnandum. Quare? *ibid.* Movetur tandem epistola Sancti Cyrilli, agnoscens sanum ejus intellectum. 186. 2. vixit annis 115. 129. 1.
Acacius Melitenensis Episcopus, convincit amicum suum Nestorium, in disputatione privata. 52. 2. Deitatem passibilem prædicat coram Imperatore Theodosio. 85. 2. Hic scandalizatur. *ibid.*
Acclamationes populares originem ducunt à theatris, inde ad templa pervenerunt, & alia loca. 344. 2.
Acclamationes horrendæ Populi, sibi vim parantis, ad conservandum rebellem Episcopum. *ibid.*

Alexander Hierapolitanus Episcopus, malè instructus de Sancti Cyrilli mente. 186. 1. Hunc anathematizandum contendit mordicus, restituendum verò Nestorium. *ibid.* Cui tam pertinaciter adhæret, ut pacem recuset cum Sancto Cyrillo. 194. 2. Mavult exilium & mortem, quam cum Sancto Cyrillo, & Actis ejus communionem. 253. 1. Durus, vult resistere usque ad sanguinem. 310. 1. Mira illius pertinacia. 245. 2. 246. 1. 260. 1. 262. 1. 2. Patriarcham suum, dignatur appellare Episcopum. 245. 2. 246. 1. Hujus litteras aperire renpente, leguntur per tabellarium. 289. 2. Audita Acacii conversione, orat ut terra dehiscat: Paratus mori, & Episcopatu privari. 186. 2. 187. 1. Est omnium pertinacissimus. 192. 1. Ex pura peccans malitia. 328. 2. Ejus pertinacia Irenæus malè, sed eleganter describit constantiam. 333. 1. Ejus querimoniarum. 326. 1. 329. 1. Lamentatur, Deum, utique passum & mortuum prædicari. 328. 1. Metuens ne sua correctio ad Romanam Ecclesiam perveniat. 195. 1. Appellat Romam. 278. 1. Non auditur. *ibid.* Separat se à Romana Ecclesia. 264. 1. Paratus in sua hæresi vivere, & pro illa mori. 328. 2. Nulla ratione acquiescit, repetitis precibus amicissimi sui quondam Theodoret. *ibid.* Finalis ejus contumacia. 343. 1. & 342. 2. Mira alacritate expectare visus est depositionem Episcopatus. *ibid.* Sed flaccesit illa generositas, rogar clam ejici. *ibid.* Ejicitur. 343. 2. In Fanothum Ægypti metallum. 347. 2.
Alexandria Sedes Sancti Marci. 153. 1. Nestorii tempore, Symbolo Nicæno utebatur cum additamentis. 123. 1.
Alexandrini Patriarchæ auctoritas in suos, etiam Episcopos. 106. 2. Erat despotica, *ibid.* Quod improperatur Sancto Cyrillo, à Legatis Nestorianis, 107. 2. Regium statum habebat, non inferiorem Romani Pontificis. 73. 1. Sepeliri solebat à successore, post mortem

tem ejus statim electo. 286. 1.
Alexandrina Synodus mittit Nestorio anathematismos, 16. 1. quo tempore? 17. 1.
Alexandrina translatio Concilii Chalcedonenfis, non est fidelis. 48. 2. Varia illius translationis fortuna. *ibid.* & seq.
S. Ambrosius Magnæ autoritatis apud Græcos. 229. 1. Citatur à Nestorianis contra Sanctum Cyrillum. *ibid.* & 143. 1.
Amphilochius Episcopus Iconiensis, consecratus ab Angelis. 159. 1. Illius auctoritate Capitula sua tuetur Sanctus Cyrillus. 203. 2.
Anachoretica vita in columna, à Sancto Simeone Stylite originem ducit. 171. 1. *Vide* Simeon Stylites.
Anachoretis licuit habere famulum propter vitæ necessitatem. 171. 2.
Anathema non ferendum, nisi in singulares hæreticos articulos. 190. 1.
Anathematismorum copia, instar Nymborum, lata ab Episcopis contra Episcopos. 224. 1.
Andreas Samosatensis, vir magni nominis, non interfuit conventiculo Ephesino, infirmitate detentus. 62. 1. Est author refutationis Capitulorum Sancti Cyrilli, factæ nomine omnium Episcoporum Orientalium. 133. 1. Cur, quomodò, & quândò hoc fecerit? *ibid.* Existimabat dici non posse Deum esse passum. 225. 2. Non erat tamen malignus. *ibid.* Pertinaciam abjicit, admittit pacem, & ad eandem hortatur Metropolitanam suam. 259. 2. 263. 1. & seq. 260. 1. 263. 2. & seq. Pacificè & orthodoxè moritur. 137. 1.
Angelum custodem esse cuilibet fideli, semper tradidit fides Christiana. 334. 2.
Antiochia dicta urbs sanctissima, 144. 2. intus & foris habebat basilicas trecentas & quadraginta. 310. 2.
Antiochiæ jurisdictionem exercet Papa Romanus. 167. 2.
Antiochena Ecclesia Nestorii tempore utebatur Nicæno Symbolo cum additamentis. 123. 1.
Antiochena Synodus Joannis, acta sua refert ad Sanctum Cyrillum. 143. 2.
Antiquorum gestorum deperditio creat nobis multam miseriam. 243. 2.
Apollinarij hæresis, quod in Christo non daretur mens humana. 24. 2. Romæ discussa est apud Sanctum Damascum. 184. 1.
Apollinarij discipuli Polemon, Timotheus, & Valentinus, dicti sunt Apollinaristæ. 24. 2.
Apollinaristæ non docebant idem quod Apollinarius, 24. 2. sed Naturarum in Christo commixtionem, & unitatem. *ibid.* Hanc conantur inferre ex voce *consubstantialis*. 36. 1. Ex eorum Sequacibus, aliqui Christi mentem negabant, aliqui ejus animam, aliqui corpus. 42. 2. Vocant Christianos Catholicos Antropolatras. 210. 2. Vestibus suis inscribunt hanc: *Christus est Deus carnifer*. Cum omnibus intrantibus, desuper disputant. *ibid.*
Appellatio ex toto Orbe, est Privilegium Sedis

Romanæ. 274. 1. Hoc jure gavisi sunt omnes Papæ. 146. 1. & seq. Adversus illud cepit, habebatur olim Eusebianum. 278. 1.
Appellatio Romana excludit Episcopum injustè super-ordinatum. 243. 1. Nec solum Episcopis, sed & Sæcularibus licitam esse censent Orientales. 275. 1.
Appellasse olim Orientales non ad Papam, sed ad Concilia, est imperita ac maligna fabula. 274. 1.
Appellatio Eutherii Thyansenfis, Helladii Tharsensfis, &c. 272. 1. 271. 1.
Appellabant Orientales ad Papam à Patriarchis, à Conciliis Generalibus, à Brachiis sæcularibus. 275. 1. 2.
Appellare à Papa supra personam malè informato, non ad Concilium, sed ad eundem, vel Successorem ejus benè informandum, est antiquissimum. 278. 1. *Vide* Romanus Pontifex.
Arius dicit Verbi Divinitatem non passam, sed compassam. 89. 2. Refutatur à Sancto Fulgentio Ruspensi. *ibid.* & seq. Deum Verbum dicit Arius fuisse primam mentem, datam Christo loco animæ. *ibid.*
Ariani dicunt in Christo non esse animam, sed Verbum tantum & carnem. 210. 2. Argumentantur: vel Divinitas est passa, vel non est passa: 90. 1. Quomodo respondendum? *ibid.*
Ariani versipelles, Arium damnant, & hæresim servant. 184. 2.
Aristolaus Tribunus, quanta faciat pro pace Ecclesiæ. 182. 1. Ejus laus. 265. 1.
S. Athanasius sæpè utitur voce *Deipara*. 57. 2. Illius suafu Romana Ecclesia Canonem condidit, qui Episcopis lapsis (non tamen hæresiar-chis) ipem facit reparationis. 167. 1.
S. Athanasij Epistola ad Epistetum, à Nestorianis adducitur contra Sanctum Cyrillum. 174. 2. & seqq. Sed quam hic corruptam esse in Græcia, manifestè evincit. 176. 2. Ideoque Exemplaria illius antiqua & sincera mittit Joanni Antiocheno. *ibid.*
Avaritia cepit corrumpere Romanum Imperium sub Theodosio Juniore. 288. 1.
Auditorium quid sit? 80. 1.
Audiri in Senatu, in Consistorio, apud Imperatorem, quid differat. *ibid.* & 81. 1.
S. Augustinus, quantum restiterit Nestorianis & Pelagianis, norunt ipsi Scythæ. 90. 2. Illius laus. 359. 2.
Auro & argento procurare sententiam, est concinnatio Diaboli. 129. 2.
Aurigæ & Nautæ Antiocheni, si, etiam per inadvertentiam, jurassent, cogebantur illo die dormire incœnati. 95. 2.

B

Babylæ Antiocheni Episcopi & Martyres sunt duo. 337. 2. Baptif-

Baptismus inviti. *Vide* Inviti Baptismus.
 Baptizandum numero oppressus, & propè ex-
 tinctus Theodoretus. 171. 2.
Barsumas Archimandrita, Eutychnorum co-
 rryphæus. 152. 1.
Basiliscus nascitur ex ovo aspidis. 116. 1. Pul-
 chra illius, licet non vera, ad hæresim allu-
 fio. *ibid.*
Bassamus, Memnonis Ephesini Episcopi præde-
 cessor, Ordinationi resistit tribus horis; adeò
 ut ejus sanguine commaculetur Evangelium
 & altare. Tandem consentit. 156. 2. Alio-
 quin non valuisset Ordinatio. *ibid.*
 Bellum & pax sunt Christianis necessaria.
 221. 2.
 Bibliotheca Romana olim habuit omnes Epi-
 stolas Theodoretii, & aliorum de causa Nesto-
 rii. 189. 2.
 Bigamiam suam successivam, non impedire Epi-
 scopatum, sed aliorum simultaneam tantum,
 affirmat Irenæus, tamquam ex Majorum vesti-
 giis. 69. 1. Ejusdem sententiæ fuit Theodo-
 retus. *ibid.*
 Blasphemiam detestandæ mos, erat confissio tu-
 nicæ. 89. 2.
 Bona Nestorii exulis, adjudicantur Ecclesiæ
 Constantinopolitanæ. 83. 1.
 Brachio sæculari licitè utuntur Christiani, con-
 tra Episcopos rebelles. 288. 1. Exemplo Ma-
 ximiani Episcopis hæreticis, superordinantis
 orthodoxos. 155. 1. Et taliter promulgantis
 suam Synodicam. 162. 2.

C

Chalcedonense Concilium averfantur Seve-
 riani Episcopi, quia non excepit Capitula
 Sancti Cyrilli. 45. 2.
 Calumniari omnibus adjacet, non est tamen om-
 nium dicere veritatem. 336. 2.
Candidianus Comes, conqueritur præcipitatum
 à Sancto Cyrillo Nestorii damnationem. 31. 2.
 Hanc irritat tamquam factam contra leges Im-
 peratoris. 41. 1. Perturbat civitatem Ephesi-
 nam. 67. 1. Neutrâ dissidentium partem
 vult Missas celebrare, ne schisma fiat. 43. 1.
 Excidit gratia Imperatoris. 131. 2.
 Canonum Apostolicorum auctoritate nititur Im-
 perator Theodosius. 67. 1.
 Capitula Sanctus Cyrillus composuit bis duode-
 cim: quibus bis respondet Nestorio. Duode-
 cim inserta sunt secundæ illius Epistolæ: alia
 duodecim, tertiæ. 46. 1. & seq. Capitula
 secundæ Epistolæ, recepta sunt ab Ephesina
 Synodo tamquam Ecclesiastica regula. *ibid.*
 Capitula tertiæ Epistolæ, sunt lecta, lauda-
 ta, non canonizata. *ibid.* Nec quidem à
 Chalcedonensi. 47. 2. Postea tamen à Ro-
 manis Pontificibus. 50. 1. & seq. Hæc Capi-
 tula turbant multorum animos. 221. 2.
 Propter hæc occisus est Sanctus Flavianus.
 47. 2. Sunt à Theodoro nec probata, nec

damnata. 110. 2. Potenter defenduntur.
 329. 1. Hæc hæretica censet Joannes Antio-
 chenus. 44. 2. Ea probat Sanctus Cyrillus,
 quia sunt approbata à Romana Ecclesia. *ibid.*
 Tandem à toto Mundo approbantur, 275. 1.
 Summo honore afficiuntur, ab ipsis inimicis.
 260. 2. Horum Capitulorum tertium utitur
 voce *Hypostasis* æquivocè. Quod poterat scan-
 dalizare Nestorianos. 47. 1. Capitulo hoc
 abutitur Maro Edeffenus. *ibid.*
 Capitula Theodori damnare volentibus Patribus,
 se opponunt illius amici. 142. 1. & seq.
 Carnaliter gignere quid sit? 203. 1.
 Caro Domini est propria Verbi, vivificatoria
 omnium. 17. 1.
 Castitas Episcoporum Orientalium in summo
 pretio fuit. 293. 1.
 Castris consecrari Episcopos est contra Canones.
 315. 2. 316. 1.
 Catholicam Ecclesiam in parte Orbis tantum ef-
 fe, affirmant Nestoriani, Donatistæ, Luci-
 feriani. 122. 2.
Celsus Epicureus Prophetas nostros irridet Dei
 mortem prædicentes. 91. 1.
Chrysores Eunuchus è Scholastico Præfectus sac-
 cri Cubiculi, faver Nestorii personæ, non
 dogmati. 52. 1. Promovit hunc ad Episcopatu-
 m Constantinopolitanum. *ibid.* Litteras re-
 cipit à Nestorio, palinodiam factam, & men-
 dacia. 51. 1. 53. 1. Diu tamen manet Nes-
 torio fidelis. 53. 2. Post mortem multum
 auri & argenti relinquit: item & catalogum
 Donatorum, inter quos nomen Sancti Cyril-
 li. 130. 1.
Christus unus est. 14. 2. Non duplex. 15. 2.
 Non potest dici unus Christus ex Deo Ver-
 bum, & alter homo. 14. 2. Ejus meritum à
 principio fuit infinitum. 215. 1. Non per mo-
 dum progressus obtinuit gratiam & gloriam.
 16. 1. Non est Deus ferens hominem. 16. 2.
 Est humanatus, inhumanatus. 14. 1. Non
 est homo Deificatus, sed Deus incarnatus.
 16. 1. Puer in pannis, confessor est genitoris,
 14. 1. Non operator virtute Spiritus Sancti
 quasi aliena. 17. 1. Nec sibi servus, nec do-
 minus. 15. 1. Legislator factus homo suble-
 ge. *ibid.*
 Christus Patris Filius impassibilis, in crucifixo
 corpore, proprias faciebat passiones. 15. 1.
 Judicaturus Mundum in justitia. *ibid.* Est A-
 postolus & Pontifex confessionis nostræ. 15. 2.
 Sacrificans Deo, & Patri, non obtulit sacri-
 ficium pro se. *ibid.*
 Christus non rectè dicitur una natura incarnata.
 230. 2.
 Christum Deum & hominem, Nestorius fateatur
 unum esse Filium. 20. 2.
Christi Verbum non dicitur, sed *Christus Verbum*.
 16. 2.
 Christianis gaudendum est in adversis. 180. 1. 2.
 Christianorum, maximè Sacerdotum dissensio
 scandalizat inimicos fidei. 222. 1.
 Clerici olim erant publici Medici, licet hodie sit
 contra

contra Canones. 73. 1.
 Clerus debet sequi Episcopum, non Episcopus
 Clerum. 320. 1.
 Co quoties additur, hoc quod intelligit cogit.
 16. 2.
 Co-adorari, co-appellari homo cum verbo non di-
 citur. *ibid.*
 Codex antiquus Romanus, est tomus Sancti Pro-
 cli. 139. 1. 2.
 Codex in quo collecti erant Orientales Canones,
 summæ apud Græcos autoritatis appellatur
 Codex universæ Ecclesiæ. 121. 2.
 Codicis Cassinensis autoritas. 25. 2. Multa in
 lucem protulit, quæ hæctenus latebant, &
 alia bona præstitit. 17. 2. 32. 1. 47. 1. 56. 1.
 61. 1. 65. 1. 67. 2. 73. 1. 79. 1. 81. 1.
 82. 2. 92. 2. 94. 2. 96. 1. 97. 2. 98. 2. 101. 2.
 102. 1. 112. 1. 115. 1. 116. 2. 117. 1.
 & seq. 169. 1. 193. 1. 223. 1. 244. 1. 337. 2.
 358. 1. Præclarissimum quod præstitit. 272. 1.
 & seq. 274. 1. Tamen aliquando vacillat. 17. 2.
 76. 1. 2. 84. 1. 104. 1. 112. 2. 166. 1.
 237. 1. 244. 1. Non servat ordinem epistola-
 rum. 122. 2.
 Collecta. 166. 2. Idem est quod solemne Sacri-
 ficium. 42. 2. A Patribus celebrata est ante
 & post damnationem Nestorii. 43. 1.
 Comites Consistoriales erant summæ dignitatis.
 80. 1. Quidam sedebant, quidam stabant.
ibid. Illorum munus erat hortari populum, ut
 confideret accederent ad Imperatorem. 81. 1.
 Commilitonem nostrum esse Deum, olet Pela-
 gianum. 115. 1.
 Communicatio idiomatum in Christo. 16. 2.
 156. 1. In quo fundetur? 90. 1. Probatur ex
 Sancto Augustino à Sancto Fulgentio. *ibid.*
 Communicatio idiomatum etiam contrariorum.
 92. 1. & seq.
 Communicationem idiomatum non per abstra-
 cta, sed per concreta exprimendam censet
 Sanctus Joannes Damascenus. 92. 1.
 Communicare non licet cum Hæretico. 326. 1.
 & seq.
 Communio Ecclesiarum. 17. 2.
 Communio luctus, magnum in adversitate sola-
 tium. 291. 2.
 Compendiosa salus, id est, compendium fidei,
 præstat multis ambagibus articulorum. 55. 2.
 Concilium. *Vide* Synodus.
 Concionandi mos antiquus est, ut Presbytero
 concionante, interloqueretur Episcopus: &
 post Episcopum aliquando Patriarcha, 118. 1.
Conjunctio vox est æquivoca, inepta exprimere
 unionem Verbi cum humanitate. 119. 1.
 Consistorium est locus ubi Imperator sedet cum
 suo Consilio. 80. 1. Illic audiri non solebant
 Sacerdotes ab Imperatoribus Latinis. 80. 2.
 A Græcis solebant, agentes etiam de rebus
 sacratissimis. 88. 2. Huic mori se accommo-
 dant Legati Romani. *ibid.*
 Consistens in Consistorio, vocari prius debebat
 Principe, quam audiri. 81. 1. Intra illius ve-
 lum primum se consistere permittum, tam-
 quam *Christi Lupi Opera T. VII.*

quam unum de populo, tyranno Maximo ex-
 probrat cum querimonia Sanctus Ambrosius
 Episcopus Valentiniani Imperatoris legatus,
 80. 2. & seq.
 Consistorium Romanum ex Imperii forma de-
 sumptum est. 80. 2.
 Constantinopolis antonomasticè dicitur Civitas
 Regia. 130. 2.
 Constantinopolitanus Episcopus, quomodo
 coeperit se ostentare Patriarcham? 156. 1.
 Constantinopolitanæ Cathedræ secundus Ecclē-
 siæ locus tribuitur à Concilio Constantinopoli-
 tano. 152. 2. Sanctus Proclus & Dominus pa-
 stum ineunt de admittendo hoc Canone. *ibid.*
 Pactum hoc non cum Joanne inivit Sanctus
 Proclus. 349. 2. Præminentiam illam agrè
 tulit Sanctus Cyrillus. *ibid.* Et post hunc
 Dioscorus. *ibid.* & 152. 2.
 Constantinopolitano Concilio interfuerunt misē-
 rabiles Episcopi. 124. 2. Est autem unum ex
 quatuor, quæ ab Imperatore Theodosio præ-
 dicari jussa sunt per omnem Ecclesiam. 124. 1.
 Idque propter illius Symbolum. *ibid.*
 Constantinopolitanum Episcopatum sibi reservat
 Sanctus Cælestinus Papa. 286. 1.
 Constantinopolitani multi Nestorianis faventes,
 ad hos navigant, eosque animant ad pertinaci-
 am. 99. 1. 92. 2.
Consubstantialis, vox introducta in Ecclesiam,
 ab Hosio Cordubensi, & Sanctus Hermoge-
 ne. 203. 2. Qui tamen non sunt primi illius
 Authores. *ibid.*
Corpus unum sumus, eleganter expositum. 125. 1.
 Corruptionis per aurum & argentum factæ apud
 Imperator Theodosium arguitur Sanctus Cy-
 rillus, à Nestorianis. 104. 1. 103. 2. Est
 impostura mendacissima. 103. 1. 108. 2.
 Criminali à causa Nestorii expulsus Comes Can-
 didianus: utpote sæcularis. 32. 2.
 Sanctus Cyrillus fuit Constantinopolitanus. 130. 1.
 Ab infantia orthodoxus, enutritus in sinu
 Sanctorum Patrum, id est Monachorum.
 182. 2. Præceptorem habuit Sanctum Ildo-
 rum Pelusiotem, quasi patrem. 246. 2. Fuit
 Monachus. 182. 2. Clericus existens adfuit
 condemnationi Sanctis Joannis Chrysoptomi.
 183. 1. Succedit Theophilo avunculo suo, in
 Episcopatu Alexandrino. 182. 2. Motus Nes-
 torii blasphemis, nititur hunc ad sanam
 mentem reducere. 13. 1. 17. 1. & seq. Ad
 Ephesinum Concilium mittitur, ab Impera-
 tore ut reus, à Papa ut Præses. Hujus autem
 sententia prævaluit. 72. 2. 272. 2. 106. 1.
 Commonitorium quod Cælestinus PP. dedit
 Episcopis euntibus ad Orientem, quo statuitur
 Sanctus Cyrillus Præses Concilii. 385. 2.
 Damnat Nestorium tamquam Legatus Roma-
 ni Pontificis. 35. 2. Hanc damnationem neu-
 tiquam præcipitavit. 31. 2. Excommunicatur
 à Joanne Antiocheno & Nestoriana factione.
 42. 1. *Vide* Ephesini Patres excommunicati.
 Incarceratur cum Sanctus Memnone: custodi-
 turque à Jacobo Comite. 54. 2. 58. 2. Falsò
 M m accu-

accusatur fugisse ex carcere. 128. 2. 130. 2. Accusatur de hæresi, ac si duas in Christo negaret naturas. 183. 2. Ille verò Orthodoxam doctrinam sequitur, quam ex Prædecessoribus suis hauserat, Dionysio, ac Magno Athanasio. 214. 2. Tandem victor, Alexandriam revertitur 30. Octobris anno 432. 100. 1. 83. 2. Ubi excipitur cum exultatione & gloria. 110. 1. Sciam fama spargitur quod anathematizasset sua Capitula. 236. 2. Ille quidem Capitulorum tertia Epistolæ confirmationem à Synodo numquam petiit. 166. 1. Sed nil revocavit. 236. 2. Explicavit autem ea in Epistola fundamentali, quam misit Acacio Berthænsi. 180. 1. 236. 2. *Sancto Cyrillo* ab Orientalibus mittitur Paulus Emesenus Episcopus, cum Epistola Joannis Antiocheni, quam Sanctus Cyrillus meritò ægerimè tulit. 222. 2. & seq. Ejus constantia. 176. 2. Nihil de suo vult damnare. 236. 2. Remittit fidei professionem, quæ per Aristolaum exigere debet ab omnibus pacem habituris. 351. 1. Cum Nestorii damnatione. *ibid.* & seq. *Sancti Cyrilli* Scripta variè à variis olim translata. 231. 2. Malè putantur à Dioscoro vitiata esse. 233. 2. *Cyrus* civitatula Episcopalis complectens 800. Parochiales Ecclesias. 279. 2. *Cyrus* Episcopus Tyri, prædecessor Irenæi, factus Nestorio. 68. 2. Moritur. *ibid.*

D

Daniel Stylites, Simeoni in Columna successor. 172. 1. Postquam deservisset huic usque ad mortem. *ibid.* Ordinatur absens, sed invalidè. 159. 1. Decanorum in Romano Imperio species tres. 286. 1. Illorum munus. *ibid.* & seq. Decreta Conciliorum etsi per Papam sancita, tamen indigent illius confirmatione. 167. 1. *Deifer* est *Christus*: à Sancto Basilio asseritur, à Sancto Cyrillo anathematizatur. 168. 1. Ab utroque benè. *ibid.* *Deifera* dicitur Virgo Maria. 210. 1. *Deiferi* dicuntur Patres Ecclesiæ, à septima Synodo. 210. 2. *Deitatem* passibilem affirmans Acacius Melitenensis, quantum scandalizet Theodosium. 88. 1. *Deitas* passa, & impassibilis dicitur juxta Sanctos Patres. 89. 2. *Deitas est mortua* æquivoca propositio. Qui eam negaverint? 90. 2. & seq. Vide *Divinitas*. *Deum* bimestrem dicere nefas putat esse Nestorius. 53. 1. & seq. *Deus* jacuit in cunis, pannosus & fordidus, lassus ex itinere quievit, secundum humanitatem. 209. 2. *Deus* est passus carne. 90. 1. & seq. Hæc propositio anathematizatur propter blasphemiam Petri Leonis. 209. 2. Nunc damnatur nunc

probatur in diverso sensu. *ibid.* Numquam proscribitur à Romana Ecclesia. *ibid.* *Deum* passum nullo modo agnoscunt Nestoriani. 75. 2. Prædicatur tandem per totum Orientem. 328. 1. *Deum* esse mortuum probatur ex Symbolo Nicæno, & Apostolico. 208. 1. Ab Apostolica Sede in Canonem recipitur, *Deum* mortuum esse carne. *ibid.* Pulchrè exponitur à Justiniano Imperatore. *ibid.* Est propositio inserta Professioni Pontificum Romanorum. 208. 2. Propositionis illius hostes. 209. 1. Scandalosam esse Gentilibus, affirmat Faustus Apolloniadis Episcopus. 207. 2. *Deus* Pontifex. 156. 1. *Dilectione* casta omnes debent diligere Deum. 267. 2. Non est casta dilectio qua Deus propter mercedem diligitur. *ibid.* Etiam propter cælum. *ibid.* Cum Dei dilectione damnari mavult Theodoretus, quam sine illa salvari. *ibid.* *Diodorus* Tharsensis Episcopus, Magister Theodori Mopsuestiensis. 147. 2. Post mortem honoratur ut Martyr à Sergio Cyrensi. 155. 1. Post mortem damnatur cum Scriptis suis à Sancto Cyrillo. 140. 2. *Dioscorus* Alexandrinus Archidiaconus tempore Sancti Cyrilli. 153. 1. Meditatur vindictam adversus Antiochenam & Constantinopolitanam Sedem. *ibid.* Est pessimus Sancti Cyrilli in Cathedra successor. 108. 1. Unicam in Christo naturam profitetur. 70. 1. Idcirco in latrocínio Ephesino confirmat secunda Sancti Cyrilli Capitula in sensu Eutychemo. 47. 1. Est Irenæo infensissimus. 69. 2. & seq. Odium ejus in Sanctum Flavianum, originem sumit ex suppetiis, quas hic tulit Paulo, Sancti Cyrilli nepoti, omnibus fortunis per Dioscorum exuto. 130. 1. *Disceptatio adversus eos, qui in veritate dijudicanda feruntur judicio solius multitudinis*, extans inter opera Magni Athanasii, est Eutherii Thyansenis. 283. 2. *Divalis*. Vide *Jussio sacra*. *Divinitas* non est passa pœnam, sed injuriam: & ideo Divinitati pœnas dabunt Judæi. 214. 2. & seq. *Doctores* orthodoxi articulos improbare aliud est, quam anathematizare. 147. 1. *Doctor* sicut vult, interdum sic sapit grex. 148. 1. *Dogmatis sui* de fide, quilibet rationem reddere tenetur. 107. 2. *Domesticas* Capellas & Altaria, olim non habebant Episcopi. 102. 2. *Dominicus* Loricatus introduxit sui ipsius flagellationem: patiturque ideo detractiones, & molestias. 171. 1. *Domini* inter & *Domnum* distinctio est antiquissima. 244. 1. *Cælestem* *Domnum*, terrestrum dicitur *Domnum*, versus antiquus. *ibid.* *Domnus* Antiochenus Episcopus damnatur Chalcedone, quia subscripsit damnationi Sancti Fla-

Flaviani. 49. 1. *Donatistæ* aiebant, quod volumus, sanctum est. 107. 2. *Dorotheus* Martianopolitanus Episcopus Nestorianus pertinacissimus, 220. 2. Publicè anathema fulminat dicentibus Deiparam. 57. 2. Concionans coram Nestorio. 214. 2. Relegatur in Cæsariam Cappadociæ. 219. 1. *Dypticis* inscribebantur nomina Patriarcharum & Autocephalorum, vivorum & mortuorum, quæ recitabantur à Diaconis ad sacrificium. 162. 2. & seq. *Dypticis* Mopsuestiensibus eraditur nomen Theodori & Meletii, eorumque loco inscribitur nomen Sancti Cyrilli. 339. 2. *Dyptychæ* sæpius mutabantur. *ibid.*

E

Ecclesia & *Ecclesiastica* Consequentia differunt. 114. 2. *Ecclesiæ* Catholicæ Nestoriano tempore status lamentabilis. 61. 2. 59. 2. *Ecclesiam* concedere Episcopo peregrino, spectat ad Ordinarium. 102. 2. *Ecclesiæ* Orientales plerumque erant opulentæ. 219. 2. *Ecclesiæ* vacantis Bona regebantur per œconomos. 95. 1. Ea tempore turbarum custodienda monet Joannes, sæcularis Comes largitionum. 54. 1. Bona Ecclesiastica Nestorii exulis adjudicantur Ecclesiæ Constantinopolitanae. 83. 1. *Ecclesiasticorum* lites sunt Mundi pestilentia. 215. 2. *Electio*nis Episcopalis suspensio, aut reservatio, non est à Gregorio IX. introducta; est multò antiquior. 106. 2. *Ephesinum* Concilium primum, est coactum petres Divales. 36. 1. Ab Imperatore Theodotio indicitur in septimam Junii 431. 30. 1. Illius Præses fuit Sanctus Cyrillus tanquam Vicarius Sancti Cælestini Romani Pontificis. 46. 1. Ille Capitula sua proposuit Concilio, à Cælestino approbata. *ibid.* Concilium hoc semper recurrit ad Papam. 59. 2. Nequidem ad Sacram jussionem vult Joannem Antiochenum recipere, nisi supplex veniam petat, & Nestorium damnet. 76. 1. Confirmatum est primò à Sancto Cælestino, deinde à Xisto III. 277. 1. 2. A Nestorianis sarcasticè vocatur *benedictum*. 115. 1. Illius Acta sunt mutila, quia non omnia erant paræ autoritatis. 95. 1. *Ephesinum* secundum. 154. 2. *Ephesinum* Conventiculum semper recurrit ad Laicam Potestatem. 49. 1. 59. 2. *Ephesini* latrocini sententia contra Theodoretum, circumscribitur à Leone Magno & Imperatore. 155. 1. *Ephesinorum* Patrum constantia. 61. 1. Nullo modo volunt de novo subscribere Concilio Nicæno: Quidquid etiam Imperator jubeat. *Christi Lupi Opera T. VII.*

76. 1. *Episcopus* à Populo non admittitur. 137. 2. *Episcopus* non sibi, sed suis Oribus intendere debet. 314. 1. *Episcopus* de Ecclesia ad Ecclesiam evehi potest. 285. 2. *Episcopi* vix sese mutuo inscribebant *Patres*. 101. 2. *Episcopis* tempore persecutionum, non licet deterrere gregem. 310. 2. *Episcopis*, sine Metropolita suo nihil de fide licitum est statuere, juxta antiquam Ecclesiæ regulam. 200. 1. Nisi hic rogatus non responderit. *ibid.* *Episcopus* consecratus ab Angelis. 159. 1. *Episcopi* Christiani in pace mortui Scripta perversa, condemnari possunt de novo, etsi & turbæ metuuntur, & perveritas isthæc sit damnata in alio. 143. 2. & seqq. Damnari potest, ipse etiam Episcopus, post ejusmodi in pace mortem. *ibid.* Ex dispensatorio tamen amore pacis prudenter suspenditur hoc anathema. 144. 1. & seqq. *Episcopum* corrigendum esse à Laico, nihil est infamius. 25. 2. *Episcopi* degradatio iniqua, est homicidium. 197. 1. *Episcopo* degradato superordinare alium, mos est perpetuus. 120. 1. Si ille degradabatur à Synodo consecratur hic publicè in Synodali loco. *ibid.* *Episcopi* depositi, tradebantur aliquando Curia, ad efferendas fordes è plateis, & ad alia vilia ministeria. 218. 2. 320. 1. *Episcopus* eligebatur à Populo. 156. 2. *Episcopi* ob hæresim ejecti, calamitate sua mitigant perveritatem Populi. 161. 2. *Episcopis* imperare se non posse fatetur Imperator Theodosius. 37. 1. 38. 1. *Episcopis* juramentum qualecumque interdicit antiquus Canon. 95. 2. Præsertim Antiocheno. *ibid.* *Episcopi* Orientales, multato Collega suo ad summam pecuniariam, se ipsos describunt ad contribuendum. 218. 1. 219. 2. *Episcopi* peregrini sine consensu Ordinarii, solemniter celebrare prohibentur, & concionari. 42. 2. *Episcoporum* de præcedentia, regula antiqua. 63. 1. *Episcopi* Rebelles quindecim qui noluerunt communicare cum Sancto Cyrillo. 347. 2. Eorum nomina. *ibid.* Aliqui ejecti sunt. *ibid.* *Episcoporum* sæcularia bona quæ possidebant ante Episcopatum, devolvebantur olim ad Ecclesiam, & ideo populus divites rapiebat plerumque, & invitos. 157. 2. Quorum tamen consensus extorquebatur ante consecrationem. *ibid.* *Epistola* conjunctionis. 18. 2. *Epistola* fundamentalis Sancti Cyrilli 180. 1. 182. 1. *Epistola* *Nominavit*. 17. 1. *Epistola* pacificatoria Sancti Cyrilli quæ incipit, M m 2 Læ

Letentur celi & exultet terra. 238. 2. Impugnatur ab Irenæo . 280. 2. Solemniter cum acclamatione approbatur à Chalcedonenſi. 284. 1. Eſt Canonica. 50. 1.
Evangeliſtæ Matthæus & Marcus de die Transfigurationis Domini conciliantur. 33. 2.
Euchariftiæ Corporis Chriſti manifeſtum ex Sancto Cyrillo teſtimonium. 15. 1.
Sancti *Euprepii* Monafterium, unde Neſtorius ad Episcopatum evectus eſt. 82. 1.
Euſebius Cæſaræenſis Neophytus conſecratur Episcopus. 156. 2.
Euſebius adhuc Sæcularis reſiſtit Neſtorio; creatur Episcopus Dorileenſis. 25. 1. Ponit publicam contra Neſtorium conſeſtationem. 25. 1 & ſeqq.
Sanctus *Euſebius* Samofatenſis, in militari habitu viſitans Eccleſias Arianas, conſecrat Acacium Berthæuſem Episcopum. 129. 1.
Euſebius Thyanenſis Episcopus, pertinax adverſus Sanctum Cyrillum. 201. 1. Impugnat fortiter hujus Capitula. 201. 2. Tuetur Neſtorium. 202. 1. Monet accelerandam eſſe appellationem Romanam ne præoccupentur ab adverſariis. 271. 1. Fortè Orthodoxus fuit. 215. 2. Peccavit tamen non leviter, amore Neſtorii, & odio Capitulum Sancti Cyrilli. *ibid.* Relegatur Schyto-polim. Inde fugatus in Tyro deſungitur. 219. 2.
Euſebius adhuc Orthodoxus, inſtat apud Imperatorem pro condemnatione Neſtorii. 87. 1.
Unicam in Chriſto naturam proſitetur. 70. 1. Ejus hæreſis cœpit anno 441. 152. 1. Ejus blaſphemiæ palmare fundamentum ſunt Capitula Sancti Cyrilli Epistolæ tertiæ. 47. 2. Appellat ad Sedem Romanam. 152. 2. Purgatus prætendit Cathedram Conſtantinopolitanam. 153. 1. Conviſtus, vocatur à Leone Magno ſenex delirus ac imperitus. 152. 1.
Execratio hæretici, eſt demeritum aliorum peccatorum. 333. 2.
Excommunicato non tolerato Communicans, eſt ſimiliter Excommunicatus. 102. 2.
Excommunicatio Sanctorum Cyrilli & Memnonis calumnioſè ſuſpenſa ex parietibus. 42. 2.
Quamvis Sacra peragere Excommunicatis non liceat ante Synodale judicium, juxta Canones. 58. 2. Nolunt illi tamen abſtinere à Miſſarum ſolemnibus celebrandis. *ibid.* & ſeqq. Se invicem abſolventes. *ibid.* & 59. 2.
Excommunicatio inſta, eſt frivola contumelia, parum curanda. 103. 1.
Exempla Patrum Heteroclitica, ſunt admiranda, non imitanda. 159. 1.
Expectativa Episcopatus Conſtantinopolitani conſertur Sancto Proclo à Sancto Cæleſtino, vivente Maximiano. 286. 1.

F

Fabrica novæ Eccleſiæ eſt anſa erigendi novum Episcopatum. Factum hoc in Græcia. 300. 1.

Sanctus *Flavianus*, ſuccedit Sancto Proclo Conſtantinopolitano Episcopu. 152. 2. Sancti Cyrilli Nepotes adjuvat eleemoſynis, quos Dioſcorus privaverat omnibus fortunis. 154. 1. Synodum cogit contra Eutychem. *ibid.* Occiditur propter Capitula Sancti Cyrilli, quæ extant in tertia hujus Epistola. 47. 2.
Sancti *Flaviani* autoritas pro valore ordinationis Macedonii, non eſt magna. 158. 2.
Fidei Chriſtianiæ encomion. 114. 1.
Fides Chriſtiana Catholica cuſtodit Imperia. 146. 1.
Fides facit omne lucrum, quæſtio autem inſidelis diſſipat. 360. 2.
Fidei conſeſſio quam Joannes Antiochenus miſit ad Sanctum Cyrillum eſt compoſita à Theodoro. 258. 1.
Fides donum Dei ac lumen. 262. 2.
Fides explicita Eccleſiæ, Remiſſionis peccatorum, Reſurrectionis mortuorum, & Vitæ æternæ eſt neceſſaria neceſſitate medii. 123. 1.
Fidei pietatem non probat multitudo, ſed veritas, ait Joannes Antiochenus. 111. 1.
Fides ſana eſt unica, caput omnium bonorum. 183. 2. In qua ſalvatur omnes. 124. 2.
Fideles facilius univerſa deponunt, quam fidei poſſeſſionem. 162. 1. & ſeqq.
Firmus Episcopus Cæſarææ primæ Cappadociæ. 23. 1. Ejus laus. *ibid.* Eutherio Thyanenſi ſuperordinat invitum. 152. 2. & 156. 2. Sed Ordinatō cenſetur nulla. *ibid.* *Vide* inviti Ordinatō.
Fontes ad portas Eccleſiarum poni ſoliti, lavandis manibus & corporibus. 38. 1.
Forma Conſecrationis Episcopalis eſt oratio Sacerdotalis. 121. 2.

G

Garnerius. *Vide* Joannes Garnerius.
Gelaſius, non Romanus, ſed Cyzicenus Episcopus Author eſt Opusculi contra Neſtorianos & Eutychem. 232. 1.
Sanctus *Gennadius* duriffimè invehitur in Capitula Sancti Cyrilli. 48. 1.
Sancta *Genoveſa* ſalutatur per mercatores, à Simeone Scylite, huic divinitus revelata. 172. 1.
Geizericus Wandalorum Rex expugnat Carthaginem. 68. 2.
Germanicenfes Chriſtum duos filios dicunt, dolosè conſitentem unicum Donum. 227. 2.
Gilbertus Porretanus, Piſtavienſis Episcopus, unus è primis Scholaſticarum ſubtilitatum Authoribus. 232. 1. Negat dici poſſe, *Natura Divina eſt incarnata.* *ibid.*
Gratia Spiritus Sancti. 125. 1. Sine hac nil poſſumus. 324. 2.
Gratia efficax, indeclinabilis dicitur, juxta phraſim Sancti Auguſtini, in Oriente communem. 340. 1. 341. 1.
Gratia præveniens. 125. 2.
Græ-

Græcorum Populus strenuus eſt pro ſuis Episcopis. 169. 2.
Gregorius Thaumaturgus ordinatur abſens, ſed invalidè. 159. 1.

H

Hæreſis anathematizanda eſt Scripto, & Jurejurando. 14. 2. Ei reſiſtendum uſque ad ſanguinem proſitentur ipſi Neſtoriani. 93. 1.
Hæreſiarcha Episcopus, etiam pœnitens, non niſi in communionem Laicam recipiendus. 275. 2. Non excuſatur quia Prædeceſſorem habuit; nec deſinit ideo eſſe Novitatis inventor. 360. 1.
Hæretici adducuntur ad fidem placida potius ratione, quam terrore. 286. 2.
Hæreticorum Codices comburendi. 131. 1. Qui hos legunt, anathematizantur. 134. 1.
Hæreticis communicandum non eſt in hæreſi, ſed potius moriendum. 191. 2.
Hæretici damnari ſolebant etiam poſt mortem. 132. 2. & ſeq. Cum damnato Hæretico damnari intelliguntur Succeſſores & Complices. 38. 1.
Hæreticum Episcopum in fraternam Communionem recipere poſt judicium, non eſt irreprehenſibile. 112. 2.
Hæretici Episcopi & Clerici non pœnitentes, avito rigore ad communionem Laicam rejiciuntur. 95. 2.
Hæreticus materialis, in errore mortuus, ſalvari poteſt. 143. 2. & ſeqq.
Hæreticum odiſſe tenemur, etiam parentem. 13. 1.
Hæretici perſonam defendere, non eſt illius hæreſim tueri. 250. 2.
Hæreticorum ſpiritus eſt privatus. 327. 1. 334. 2.
Helladius Tharſenſis Episcopus, Monachus. 194. 1. 2.
Senex ordinatur Divinitus. 162. 1. Adhæret Neſtorianiſis. *ibid.* Non vult Maximiani nomen in Dypticham recipere. *ibid.* & ſeqq. Eſt unus ex illis quatuor, qui à pace excluſi erant. 194. 2. & 162. 1. Pertinax conſpirat cum Alexandro. 268. 1. Iterum. 269. 2. Scribit Neſtario ſe adhærere illius perſonæ. 350. 1. Quem & Orthodoxum cenſet, licet jam damnatum. *ibid.*
Incipit timere. 178. 1. Appellat Romam. 272. 1. Converſus gratiam obtinet à Sixto III. 325. 2. Huic obediens ad pacem admittitur. 277. 1. Mittit cum aliis Synodicam ad Imperatores, qua proſitetur ſe adhærere Episcopu Romano & aliis Orthodoxis: atque anathematizare Neſtorii dogma & perſonam. 349. 1.
Pie moritur in ſua Eccleſia. 277. 1.
Henricus *Valeſius* labitur. 137. 1.
Hierapolitanorum luſtus, lachrymæ, & preces pro reparatione ſenis ſui Episcopi Alexandri. 344. 1.
Hiſpania noluit recipere quintam Synodum. 155. 2.
Chriſti Lupi Opera T.VII.

Hypathia Gentilis, doctrix Philoſophiæ, tardat Chriſtiana fieri, quia Deus crucifixus prædicatur & mortuus. 207. 2.
Hypocriſis abominanda eſt. 280. 1.
Hypoſtaſis, non eſt idem quod ſubſtantia. 252. 1.
Eſt idem quod ſubſiſtentia. *ibid.* Eſt vox æquivoca. 47. 1. Illius æquivocatio diſplicuit aliquando Patribus Epheniſis. *ibid.* Famoſum illius ſignificatum eſt *perſona*, minus famoſum *eſſentia.* *ibid.*

I

Ibas in ſacris Litteris educatus à pueris. 135. 1. Audet dicere ſe factum Deum, ſicut Chriſtus factus eſt Deus. *ibid.* Neſtorianus. 138. 2. Non adfuit Epheno, ubi damnabatur Neſtorius. 30. 2. 34. 1. Sed adfuit ubi agebatur de Capitulis Sancti Cyrilli. 31. 1. Succedit Rabbulæ Episcopu Edeſſeno, anno 436. 94. 2. 136. 1. Accuſatur quod Libros Theodorii in Syriacam tranſtuliffet. 150. 2. Sanctum Cyrillum de hæreſi accuſat poſt ejus mortem. 135. 1. Ejus Epistolæ damnantur. 50. 1.
Jeſus. *Vide* Chriſtus.
Ignatius Martyr fuit ille parvulus, quem Jeſus ſtatuit in medio Diſcipulorum. 210. 2. Et ideo dictus Deifer. *ibid.* Sedit ſecundus Antiochiæ. *ibid.* Creditur Apoſtoloſ non auſos eum ordinare, quia manus impoſitionem à Chriſto acceperat. 159. 1.
Ignorantiæ tenebræ ſunt cauſa gravium peccatorum. 323. 2.
Imagines parvæ Sancti Simeonis Styliæ, etiam in ejus vita Romæ ponuntur in Officinarum Veſtibus: aliquid indè Præſidii expectantibus Romanis. 172. 1.
Imperatores à Chriſto acceperunt Imperium. 122. 1. Parere debent Conciliis, non præſeſe. 87. 1.
Imperator Juſtinianus reſert ad judicium Sedis Romanæ, an Maria ſit propriè Mater Dei? 70. 1.
Imperatorum Theodoſii & Valentiniani laus, 168. 1. Eorum pro fide generoſitas. 105. 1. Eorum tituli. 99. 1. Sunt nimii, 341. 1. Vocantur Divini, *Immortalis vertex* &c. 346. 2. Sed hoc redolet Paganam ſuperbiam. 341. 1.
Imperatores Græci non deſerebant Episcopis ſuis omnem reverentiam quam Latini. 80. 2. & ſeqq.
Imperatori pio obedire Episcopis eſt ſacrum. 289. 1. Præcepta verò illius honoranda non ſunt, quæ Deo repugnant. 287. 1.
Imperium Diocletianum quando cœperit era eſſe Græcis? 67. 2.
Imperia pietate ornata diu manent. 163. 1.
Inauditum damnare non licet. 180. 2.
Incarnationem Verbi è medio tollere nitebatur Neſtorius. 71. 2. Myſterium exponitur à Sancto Cyrillo. 180. 2.
Inimici potentes ſuperandi ſunt lenitate. 333. 2.
M m 3
In-

Inimicis nostris dimittenda sunt debita. 296. 1.
Invitus nullum Sacramentum suscipit validè
 158. 2. Sufficit tamen voluntas extorta.
 157. 1.
Inviti Baptismum non valere, est definitum ab
 Innocentio III. 158. 2. Diu tamen fuit dubi-
 tarum. *ibid.*
Invitus validè non ordinat. 157. 1. Nec ordina-
 ri potest, nisi antè absolutè consentiat. 156. 2.
 Eiusmodi ordinationem valere est commen-
 tum. *ibid.*
Invitus per omnia ordinatus Episcopus, sine ul-
 lius contradictione manebat Laicus quoad om-
 nia. 156. 2. Solvuntur argumenta contra va-
 lorem Ordinis planè inviti. 158. 1. & *seqq.*
Inviti aliquandò Episcopatum, vel Clericatum,
 vel Monachismum suscipere cogebantur lege
 Imperatoria, si convicti erant de crimine, aut
 etiam quandoque suspecti. 157. 2. Similiter
 parentes curarunt aliquando Ordinari filios in-
 vitos. *ibid.*
Inviti secundùm quid ordinati Clerici permitte-
 bantur redire ad sæculum lege Imperatoria.
 Non tamen Episcopi. 157. 2. & *seq.* Legis illius
 Author fuit Leo Magnus. 158. 1.
Joannes Antiochenus Episcopus favet Nestorio,
 quia hic ab Ecclesia Antiochena ad Constanti-
 nopolitanum Episcopatum assumptus fuerat.
 30. 1. Defendit aliquandò etiam Theodorum.
 146. 2. Primus post Nestorium cœpè diffama-
 re Sancti Cyrilli Capita de hæresi Apollinari-
 ri. 18. 2. Suspecta habet illa tamquam non
 sint Sancti Cyrilli, sed cuiusdam hæretici.
 23. 1. At vafre. 24. 1. Nondum audebat im-
 petere virum integerrimum. *ibid.* Contra illa
 Capita fecit plures quam 50. Synodicas.
 256. 2. Moratur venire ad Ephesinum, me-
 tuens inter alia nè & ipse reus ageretur. 30. 1. 2.
Per legatos Sancto Cyrillo significat se consen-
 tire omnibus quæ hic faciet. 32. 1. Sed contra
 Factum Sancti Cyrilli postmodum protestatur.
ibid. Ephesum advenit 27. Junii. 65. 1. Ipso
 die adventus sui Conciliabulum celebrat, in
 quo deponit Sanctos Cyrillum & Memnonem.
ibid. 42. 1. Et totam Ephesinam Syno-
 dum. 43. 2. Sed calumniosè. *ibid.* Ideoque
 cum suis damnatur à Legatis Romanis. 62. 1.
 Ephesina Templata fuerunt ei clausa. Cur?
 38. 1. Ejus & suorum mendacia. 59. 2. Jurat
 Sanctum Cyrillum etsi pœnitentem, num-
 quam in gratiam recepturum. 95. 2. Quo gra-
 vissimè excessit. *ibid.* Concionatur ad Popu-
 lum, negans Deitatem passibilem. 117. 2.
 Post iudicium Imperatoris manet pertinax.
 120. 1. Chalcedone revertitur terra, non ma-
 ri. *ibid.* Censet Nestorium rectè sapere, sed
 malè loqui. 23. 1. Numquam favit Nestorii
 blasphemias, sed personæ. Nec hujus damna-
 tionem negavit sed suspendit. 58. 1. Lecta
 Sancti Cyrilli Epistola, de eo rectè sentit.
 17. 2. 192. 1. Tandem anathematizat Nesto-
 rii dogma & personam. 326. 1. 355. 1. Ad-
 mittit omnes conditiones pacis, quas Sanctus

Cyrillus proponit. 237. 2. Gaudens de pace
 scribit Theodoro gratulatorias. 238. 1. &
seq. Ad Imperatorem mittit gratiarum acto-
 rias. 242. 1. Ad Sanctum Proclum professio-
 nem fidei, de Symbolo Nicæno. 355. 1. Ec-
 clesias quas seduxerat nititur ad pacem redu-
 cere. 18. 2. Ejus in hoc prudentia & patien-
 tia. 346. 1. Cogit omnes Provincias suas ad
 conditiones Pacis suscipiendas. 357. 2. Vim
 facit rebellibus. 326. 2. Proditionis & mu-
 tabilitatis arguitur à Nestorianis apud Papam
 Romanum. 273. 1.
Joannes Damascenus primus Græcorum Schola-
 sticus. 92. 1. Ejus error. *ibid.*
Joanni Garnerio respondetur. 47. 1. 96. 2. 178. 1.
 189. 2. 340. 1.
Joannes syncellus Sancti Cyrilli. 72. 2. Et Me-
 dicus. 73. 1. Summa ejus cautela cum Lega-
 tionem ageret apud Imperatorem. *ibid.*
Irenæus Comes conjugatus, Laicus, non Miles.
 sed Togatus, eruditus sacris Litteris. 66. 2.
 Orator potens. 72. 2. Pertinax Diodori ac
 Theodori defensor. 356. 2. Professus Nesto-
 rianæ blasphemias fautor. 221. 1. Perturbat
 civitatem Ephesinam, blasphemus in illius
 Concilium. 67. 1. A Factione Nestoriana
 legatur ad Imperatorem. 71. 1. Prævenitur à
 Legatis Sancti Cyrilli. Dura sustinet. Litigat
 cum his coram illo. 64. 1. Mentitur solemniter.
 66. 1. 72. 1. Vanum ejus pro Nestorio
 argumentum. 361. 2. Excidit gratia Impera-
 toris statim post dissolutam Synodum. 67. 2.
 131. 2. Relegatur in Petras Arabiæ tamquam
 Nestorianæ blasphemias institutor. 346. 1.
 67. 2. 346. 2. Sed honorificè. 347. 1. Ut
 Cæsaris hanc sententiam illudat, ambit Epi-
 scopatum. 68. 1. Inter exulandum, cum tran-
 sisset Tyum, moritur hujus Episcopus. Or-
 dinatur hic Episcopus à Theodoro. 67. 2.
 & *seqq.* 347. 1. A quo & sæpè laudatur. 68. 2.
 Imperator acquiescit illius Ordinationi. 347. 1.
 Est dives Episcopus. 68. 2. Sed multas pati-
 tur molestias. 352. 2. Unde & in magnis tri-
 bulationibus sedit adhuc anno 449. 68. 2.
 Semper interea rectè sentit de Nestorio. De
 Sancto Cyrillo verò & Joanne Antiocheno
 impiè. 353. 2. 359. 1. & *seqq.* 361. 1. & *seqq.*
 Technis suis persuadet Orientalibus, Nesto-
 rium iniquè damnatum. 27. 2. Degradatur
 tandem jussu Imperatoris, quia contraxit se-
 cundas nuptias. 67. 1. & 69. 2.
Irenæus agnovit appellationes Romanas. 278. 2.
Irenæi Scripta multa meritò à Majoribus sunt sup-
 pressa. 27. 2. Est Author *Tragœdiæ.* *ibid.*
Isdegerdes Persarum Rex, tutor constituitur
 Theodosii Junioris Minorennis. 109. 1. Il-
 lius filius dæmone vexatus liberatur precibus
 Maruthæ Episcopi Mesopotamiæ. *ibid.* Hinc
 Pater multum afficitur Christianis. *ibid.*
Isidorus Consul & Præfectus, exilium pronun-
 tiat Nestorio. 81. 2. 84. 1. Illius iurisdic-
 tio. *ibid.*
Sanctus Isidorus Pelusiotus Monachus Discipulum
 suum

L

suam quondam, Sanctum Cyrillum monet
 constantiæ. 246. 2. & *seqq.* Honoratur à S.
 Cyrillo tamquam Pater. 27. 1. Ejus laus.
ibid. Post toleratas & revictas à Theophilo
 Alexandrino injurias, redit Pelusium ad suum
 Monasterium: fitque ibidem Abbas. 27. 2.
 Scripsit decem millia Epistolarum. 27. 1.
 Iudicium contradictorium sæpè petunt Nestoria-
 ni. III. 1. 2. 112. 1.
Julianus Episcopus Eclanensis, Pelagianæ super-
 biæ Goliath, à Cælestino Papa ejectus ex Ita-
 lia. 142. 2. Confugit ad Theodorum Mopsu-
 stientensem. Manens illic usque ad hujus mor-
 tem. *ibid.* Hic scripsit octo illos libros contra
 quos scripsit Sanctus Augustinus suos Postero-
 res. *ibid.* Dum Julianus citat Orientalem Ec-
 clesiam, intelligit Mopsuestientem Theodori.
ibid. Post hujus mortem divertit ad Nestorium.
ibid.
Julianus Magnus, Monachus, traxit Acacium
 Bcrihænsè ad Monasterium. 182. 2.
 Juramentum Herodianum. 95. 2. 104. 1.
 Juramentum nautarum & aurigarum, punitum
 Antiochiæ per jejunium. 95. 2.
 Juramentum interdicatur Episcopis, antiquo Ca-
 none. 95. 2.
 Jussio sacra. 28. 2. 304. 1.
 Jussionibus sacris tribus cogitur Ephesinum. 36. 1.
 Illa quæ convocavit hoc, est data 19. Novem-
 bris anno 430. 22. 2.
 Jussioni sacra, quam misit Theodosius per Joa-
 nem Comitem, præfixum erat nomen Cælesti-
 ni Papæ. 113. 1.
 Jussio sacra qua Ephesini Patres remittuntur ad
 propria, damnatis SS. Cyrillo ac Memnone.
 99. 1. Hac usque latuit. 99. 2. Non est for-
 tita effectum suum. 100. 1.
 Jussio sacra ultima qua solvitur Ephesinum.
 109. 2. 110. 1.
 Jussio sacra grande fomentum fuit Nestorianæ
 perfidiæ. 56. 1.
 Jussio sacra numquam extensa est ad Sacramenta,
 aut sacramentalia. 101. 1. & 102. 2.
 Jussionibus sacris, Dei legi conformibus est obe-
 diendum: difformibus resistendum. 86. 2.
 Jussioni sacra non obtemperat S. Cyrillus. 33. 1.
 Jussionem sacram procurare, inter Episcopos
 odiosum erat. 286. 1.
Justinianus præfectus simplices & rudes Episcopos
 præmiis & precibus inducit ad subscriptiones
 iniquas. 98. 1.
 Justitiam habere in intellectu aliud est, quam ha-
 bere in voluntate. 306. 2.
 Justorum paucitas non cedit multitudini impio-
 rum. 335. 1. Variis illius exemplis abutitur
 Meletius. *ibid.*
Juvenalis Episcopi Hierosolymitani rebellio in
 Metropolitam suam. 105. 2. 108. 1. & *seqq.*
 Ejus in vasio in duas Phœnicias. 68. 1. Est
 confirmata à Chalcedonensi. 358. 2. Cur ad-
 hæserit Dioscoro Alexandrino? 108. 1. & *seqq.*
Juvenis Patriarcha lenit seniolem Metropolitam,
 sibi tamen subiectum. 220. 1.
Christi Lupi Opera T. VII.

L Ampo Monachus, Presbyter, Nestorii & S.
 Cyrilli mutuas litteras transfert, pacis ergò.
 134. 1.
 Latini Patres à Græcorum propositionibus &
 quæstionibus studio abstinent. 231. 2. Uni-
 cus se immiscuit Martinus Pontifex. 232. 1.
 Legati Ephesini, vocati aliquando Concilium
 Ephesinum. 167. 2.
 Legati missi à Nestorianis cum numero & vali-
 do famulatu. 103. 1. Ex iis semper unus de-
 fuit. 114. 2. Negatur eis Ecclesia à Chalce-
 donensi Episcopo. 102. 2. Jurant coram Theo-
 dosio numquam se recepturos S. Cyrillum in
 communionem. 102. 1.
 Legatio fraudulenta. 32. 1.
 Lex Imperatoria lata contra Nestorianos. 136. 1.
 Leges Principum pœnales adversus hæreticos,
 sunt initium sapientiæ. 309. 2. Sententia est
 S. Augustini. *ibid.*
 Libelli reculatorii sunt necessarij ad renunciatio-
 nis Episcopalis valorem. 298. 1. Vi vel metu
 extorqueri non poterant. *ibid.*
Liberatus Diaconus, Theodori Patronus, celsi-
 tat. 155. 2. Errat. 165. 1. Est quintæ Syno-
 di adversarius. 149. 2.
 Liber Pontificalis malè à quibusdam arguitur im-
 peritiæ. 77. 2.
 Libri qui inter opera S. Athanasii extant nomine
 Theodori, sunt Eucherii Thyansenis. 185. 1.
 Libri Nestorii prohibiti Imperiali Lege. 70. 2.
 Non fuerunt statim exusti. 83. 2. Damnantur
 ad ignes. 133. 2. 348. 2.
 Litanie. 270. 2. Vox Græca est, antiqua. 94. 1.
 102. 2. Antiquitus cum candelis & cereis cele-
 brata in plateis. 270. 1.
 Litteræ piorum qualescumque gaudium excitant.
 217. 2.

M

Macedonius à S. Flaviano ordinatur, non in-
 vitus, sed ignorans, estque ejus Ordina-
 tio ambigua & suspecta. 158. 1. & *seq.*
Macedonii hæresis negans Divinitatem Spiritus
 Sancti, fuit potens. 319. 2.
Magistriani sunt bajuli litterarum & mandatorum
 Imperatorum. 289. 2.
 Magnanimitas pro Christi fide. 304. 2.
Marcion Deum passum negans, Christi carnem
 affirmans imaginariam, refutatur à Tertullia-
 no. 208. 2.
S. Maria definitur verè & propriè Mater Dei. 70. 1.
 Exponendum esse hoc censet Nestorius, quod
 dicatur Dei Genitrix. 19. 2.
S. Maria, Dei Genitrix vocatur à Patribus an-
 tiquioribus quam sunt Ephesini. 359. 2.
 Carnaliter genuit Christum. 16. 2. & 203. 2.
 Verbum carnem factum. 16. 2. Deum aduna-
 tum carni secundùm subsistentiam. 16. 1.
 M m 4 S. Ma

Sanctæ Mariæ in utero non prius extitit corpus, quam Deus Verbum. 206. 2.
Sanctæ Mariæ post partum Virgo. 203. 1.
 Martyres reperiri gaudet Sanctus Cælestinus; sed dolet, quod Episcopo persequente. 33. 1.
 Martyrum falsorum collecta celebrata. 155. 1.
Maximianus Episcopus Constantinopolitanus superordinatur Nestorio, 95. 2. quatuor mensibus post damnationem Nestorii. 164. 1. Quando nam admittitur à Joanne Antiocheno? 58. 1.
 Mandat nomen suum inscribi dyptichis. 163. 1.
 Postquam sedisset annis 2. mensibus 5. moritur. 285. 1.
Maximinus Anazarbensis Episcopus Nestorianus pertinax. 266. 1. Suis sceleribus conatur consolari apostatam Alexandrum, 265. 2. 266. 1. in quem finem mittit Alexandro Acta Synodi Anazarbensis. 268. 2. Tandem cum suis redit ad communionem Joannis Antiocheni. 320. 2.
Maximus Antiochenæ Ecclesiæ Diaconus, Legatus ad Sanctum Cyrillum contra Diodorum & Theodorum. 360. 1. Zelosissimus contra Nestorium. *ibid.* Ad Maximi instantiam Sanctus Cyrillus composuit expositionem Symboli Nicæni. *ibid.* & 356. 2.
Melitus Mopsuestiensis Episcopus, Nestorianus pertinax. 308. 1. 2. Sancti Cyrilli & Joannis communionem vocat diabolicam. *ibid.* Paratus est exilium pati & mortem. 318. 1. 2. Gloriatur quod epistolam ad se scriptam à Joanne Patriarcha suo projecit in lateris faciem. 316. 2. Jussu Joannis extruditur brachio sæculari. 337. 2. Delitescit in partibus sui quondam territorii, seducens plurimos, & præsumens Sacerdotale ministerium. 209. 2. Ejectionem suam tamquam Dei munus deprædicat. 338. 2. Relegatur in secundam Armeniam. 341. 1. Moritur Melitina, multa passus ab Acacio Melitenensi Præfule. 347. 2. Pertinax usque ad mortem. 336. 1.
 Mendacitatem quia introduxerunt Sanctorum Dominici & Francisci, accusantur à maledicis tamquam Antichristi. 171. 2.
 Metropolita non à solo Patriarcha, sed à Synodo eligi olim debuit. 343. 2.
 Metropolita vel Patriarcha suspectus de hæresi vitari debet ex præcepto divino, 132. 1. & 141. 1. non autem suspectus de alio crimine, nisi præcesserit Synodale Judicium, 141. 1.
 Metropolitam suum Clerici accusare possunt immediate apud Patriarcham. 141. 1. Possuntque causam suam referre ad vicinos Episcopos, ut hi illam deferant ad Patriarcham. *ibid.*
Missarum collectam celebrare, vox est antiquissima. 41. 2. Hoc non licet hæreticis nec Excommunicatis. *ibid.* & 103. 1.
 Monachi olim dicti boni. 86. 1. Servi Dei. 217. 1. Sanctissimi. 126. 2. Sancti Patres. 182. 2.
 Monachi accusati à liberato Diacono; sed falso. 149. 2.
 Monachi Legati ex Scythia ad Sedem Apostoli-

cam contra Pelagianos & Nestorianos. 90. 2. Diliguntur ideò à Sancto Fulgentio. *ibid.*
 Monachi olim proprias Ecclesias habebant. 329. 2. Ad Sacrificium recitabant nomina Virorum suorum illustrium, etiam vivorum. *ibid.*
 Monachi tres magnæ autoritatis in Orientali Ecclesia. 311. 1. Suscitabant mortuos. *ibid.* & 310. 1.
 Monachismum suscipiebant validè, qui sub poena mortis, justè incussa, cogebantur illi consentire. 157. 2.
 Morbos nobis dispensat providentia Divina. 266. 2.
 Monothelitarum ex capitulis Sancti Cyrilli sugunt venenum. 260. 2.
Mors mortua tunc est in ligno quando mortua vita fuit: antiquissimus est Ecclesiæ cantus. 90. 2. Formatus ex Operibus Sancti Augustini. *ibid.*
 Mortui in Christo, dormiunt. 311. 1.
 Mortuus in pace an anathematizari possit, deceat aut debeat? 146. 1. & seqq.
 Mortuus in pace Episcopus, merito damnatus ob falsa dogmata. 150. 2. & seqq.
 Multitudo divinitus sæpè superata à paucitate. 303. 2.
 Mutare sententiam ab errore, non indecorum est. 358. 1.

N

Natales extranei respectu Episcoporum, lucida olim erat irregularitas. 66. 2.
 Nativitatis Domini Festivitas quando celebrari cœperit in Græcia? 136. 1.
Natura, vox est multivoca. 203. 2. Aliquando à Sancto Cyrillo accipitur pro hypostasi. 234. 2.
Natura, idem est quod *verè*. 205. 1.
 Naturæ duæ per hypostaticam unionem sunt unus, non unum. 184. 2.
 Nesciens ordinatur Macedonius: sed invalidè. *Vide* Macedonius. Hic articulus, *clandestina vocis imprecatio ordinat Clericos nescientes*, videtur à Sancto Hieronymo. 158. 1. & seqq.
Nestorius, Nativitate Germaniciensis, in Provincia Euphratesia. 123. 1. 263. 1. Fit Monachus in Suburbano Antiochiæ Monasterio Sancti Eupreprii. 76. 2. Est Hæreticus, antequam Episcopus. 84. 1. Cælum promittens Imperatori Theodosio, si terram hic purget ab hæresi, Legem obtinet contra omnes hæreticos. 28. 1. Ejus factus, vanitas, & superbia. 20. 2. Gloriatur odio se haberi ab universis Hæreticis. 27. 1. Avarus, Simoniacus, semper laborat pestilenti desiderio Episcopatus. 20. 2. Zelosus, & indefatigabiliter studiosus, Loquacior quam eruditior, dilectus omnibus, creatur Episcopus Constantinopolitanus. *ibid.* Ordinatur decima Aprilis anno 428. 28. 1. Inter consecrationis suæ solem-

nia, debacchatur contra omnes Hæreticos. 20. 2. Sed hæreses impugnans, hæresim facit. 21. 1. Concionatur coram omni Clero, cum admiratione. 28. 1. Dicit Mariam Genitricem, non Dei, sed Dei & hominis dici debere. *ibid.* Non vult Deiparam dicere, ne scandalizetur Gentiles. 28. 1. Negat Verbum pro nobis passum. 51. 2. Fusè exponit sua dogmata. 26. 2. In perversa prædicationis suæ initio impetitur à duobus potentibus Orthodoxis Sanctis Cyrillo ac Proclo. 22. 1. Mittitur ei Symbolum à Synodo Alexandrina, cum capitulis Sancti Cyrilli. 13. 1. & seqq. Nisi Papæ Romano obediat, ab hac declaratur excommunicatus. 14. 1. Moneatur insuper à Joanne Antiocheno ut Sancto Cælestino obediat, & dogma recantet. 21. 1. Jussu Papæ Romani, cantat publicè Palinodiam. 21. 2. Hæc est recenter detecta. 37. 2. Post determinationem Apostolicæ Sedis manci pertinax in hæresi. 383. 2. & seqq. Dolosè profitens vocem *Deipara*. 23. 1. Clericos Orthodoxos à Civitate ejicit. 22. 1. Impropereat Sancto Cyrillo quod appellaverit hic Romam. 26. 1. Calumniaturque Sanctum Cælestinum Papam. 28. 1. Tamquam eundem à Sancto Cyrillo malè informatum. 26. 1. & seqq. Appellat à Judicio Sancti Cælestini ad generale Concilium. 22. 2. Et ad Imperatorem Theodosium. 35. 2. Quæstiones & Scripta quæ direxerat ad Sanctum Cælestinum, negat postea esse sua, metuens damnari. 26. 1. 27. 2. & ideò multos habuit Orientales faventes. *ibid.* Præterea, silentium mandabat Discipulis suis sub Anathemate. Et ideò tam diu Orthodoxus creditus est ab Orientalibus. 361. 2. Jactat se futurum Præsidentem Concilii Ephesini. 22. 2. Spemque suam ponit in Joanne Antiocheno. 30. 1. Ephesi disputat de fide, nitens persuadere Episcopis. 52. 2. Convincitur. *ibid.* Patres Ephesini agunt ejus causam, à prima luce usque ad noctem. Quo peracto, obtulerunt solemne Sacrificium. 42. 2. Damnatur 22. Junii Anno 431. 31. 2. Propter iniquitatem propriam. 96. 2. In Ecclesia quæ appellabatur *Maria Deipara*. 33. 1. Deponiturque solemnè pompa. 40. 1. Post damnationem tamen non corrigitur. 360. 1. Sed contra illam protestatur. 31. 2. Protestationi subscribentibus decem Episcopis. *ibid.* Plures Episcopos seducit: sed quorum aliqui, fraude cognita, eum deserunt. 33. 2. Convocat Conciliabulum in Aedibus suis, sed quod dissipatur. 38. 2. Cum sua tamen factione depositionem pronunciat contra Sanctos Cyrillum ac Memnonem. 33. 2. Sanctum Cyrillum verò Ephesi numquam vidit. 71. 2. Admittit *Dei Genitrix*. Sed cum distinctione. 51. 1. Exclamans, dicatur *Maria Deipara*, ut sedentur contentiones. 85. 1. Appellat ad Imperatorem. 55. 2. Fingit quod minentur adversarii mortem. *ibid.* Calumniatur violatam Cæsaris jussionem. *ibid.* Negat

se docuisse ea quæ Ephesi professus est. Sed ita tandem exofus redditur Imperatori, ut ne nomen quidem illius hic sustineat. 103. 2. Custodiendus traditur Candidiano. 54. 2. Fingit quod Sanctus Cyrillus pro voce *Deus* posuerit vocem *Deitas*. 26. 1. & 28. 1. Omnes contemnit, sibi solus major & doctior. 28. 1. Illius exilium primum. 82. 1. In Petras Arabia. *ibid.* & 82. 2. & seqq. Mitigatur in pristinum suum Monasterium: ex precibus amicorum. 83. 2. Et proprio postulato. 52. 1. Imperator compellit eum redire in Monasterium suum. 77. 1. Mandatum hoc Nestorius suscipit cum gaudio, tamquam beneficium. 85. 1. Ad Monasterium hocce ducitur honorificè. 81. 2. 84. 1. Et in eodem honoratur. *ibid.* Post damnationem suam, per tres ferme Annos blasphemus est, & obstinatus. 25. 2. Simoni Mago comparatur à Theodosio. 136. 1. A Xixto III. appellatur Filius perditionis. 243. 2. Secundum ejus exilium in Oasin. 83. 2. Post mortem honoratur ut Martyr à Sergio Episcopo Cyrensi. 155. 1. 2. Nestorii falsa Dogmata omnia nervosè refutata. 13. 1. & seqq. 18. 2.
 Nestorii Libri damnati ad ignes. 133. 2.
 Nestoriani tanti faciebant personam Nestorii ac ipsam veritatem. 97. 2. Audientes damnationem Nestorii, præ stupore non possunt loqui. 95. 1. Eorum Acta Ephesi spernuntur à Populis. 63. 1. Nitentes quempiam superordinare Sancto Memnoni excluduntur Templis. 37. 2. Exclusi concionantur in locis prophanis. 37. 1. Non sunt planè immunes à Nestoriana Hæresi. 98. 1. Negant se Sanctum Cyrillum in communionem recepturos, etiam si abjuret capitula. 103. 2. Quod & juramento affirmant. 45. 1. Mori malunt quàm capitula illa admittente. 92. 2. & seqq. Acacio referunt cum gaudio, in custodia detineri Sanctos Cyrillum ac Memnonem, silent autem accidisse id etiam suo Nestorio. 60. 1. 59. 2. Epistolis suis præfigunt Symbolum Nicænum. 51. 1. 50. 2. Et ad illud semper appellant, contententes hoc solum esse observandum. 55. 1. & seqq. 74. 1. 100. 2. 105. 2. 114. 1. 122. 1. 160. 1. 269. 1. 305. 2. 46. 1. 58. 1. 75. 2. 92. 1. 337. 1. Callidè occultant Fidem suam, adeò ut plures eis Orthodoxi Episcopi adhererent. 98. 1. Sed à quibus, detecta eorum astutia deferuntur *ibid.* Sunt palpones Cæsaris: ad quem perpetuò appellant. 94. 1. Vocant Cæsarem, Mundi salutem etiam in conservanda Religione. 104. 2. Possuntque ejus judicium in controversia de fide, *ibid.* mittunt ei professionem fidei suæ. 56. 1. Damnantur ab Imperatore. 82. 2. Ejusque Lege jubentur appellari Simoniani. 348. 2. 351. 1. Appellant Romam. 271. 2. Coacti abdicare Nestorium, prædicant pejorem Nestorio Theodorum. 138. 2. Multi Nestorii Personam deserunt, retinentes Doctrinam ejus. 133. 2. 354. 1. Tandem dividuntur in tres partes; singula

gula proponit Pacis conditionem singulam. 199. 2. Continue decreverunt numero. 98. 1. Multi negant se fuisse Nestorianos. 133. 2. Coguntur tandem subscribere damnationi Nestorii. Cui Articulo obediunt multi, resistunt aliqui. 252. 1.

Nestoriani nominati quatuor: qui à Synodo Ephesine damnati sunt, Dorotheus Marcianopolitanus, Helleadius Tharsensis, Eutherus Thyanenſis, Himerius Nicomediensis Episcopi. 165. 1.

Nestoriana Hæresis à Paulo Samofatenſi per Lucianum, Diodorum, Theodorumque in Nestorium pervenit. 22. 1. 212. 2. 360. 2. 359. 1. 361. 1.

Nestoriani & Catholici fugiunt conspectus mutuos tamquam excommunicatos. 54. 2.

Nomen damnati Operis ex causa subtrahitur. 134. 2.

Novum initium, vox est S. Joannis Chryostomi, occultantis Myſterium Fidei nostræ. 357. 1.

Novatores non desunt esse Authores Hæresum, qui Prædecessorem habuerunt æquè perverſum. 360. 1.

Novitas vocum est inanis. 14. 2. Est tamen interdum utilis & necessaria. 205. 2. & seq. Maxime contra novas Hæreses. *ibid.*

Novitati vocum non est adhaerendum. 180. 1. 181. 2.

Nuptias benedixit Christus dispensativè. 16. 1.

Nicænum Symbolum. *Vide* Symbolum Nicænum.

O

Oasis est deserta Lybia, in quam pro secunda vice relegatur Nestorius. 83. 2. Officia venalia exhibere corrumpit Imperium. 288. 1.

Omnes homines vult Deus salvos fieri. 334. 2.

Oratio communis oblata pro iis qui sunt in tribulatione positi. 159. 2.

Orationes mutuas efflagitare solebant in suis Epistolis. 103. 2. 257. 1. 268. 1. 274. 1. 284. 2. 293. 2. 297. 2. 298. 2. 302. 2. 308. 2. 314. 1. 315. 1. 324. 2. 333. 1. 339. 1.

Ordinationum variarum de valore variæ olim sententiæ. 158. 1. & seq. Miræ erant, sed falsæ. *ibid.*

Ordinatio inviti. *Vide* invitus.

Orientalis plerumque versatiles. 149. 1.

Orientalis Relationes non fiebant immediatè ad Patriarcham, sed mediante Metropoli, juxta antiquos Canones. 141. 1.

Orientalis turbæ vehementes, dum Episcopis Nestorianis superordinantur Catholici. 169. 1.

Originale peccatum primus negavit Theodorus Episcopus Mopuestiensis. 142. 2.

Osculum renuit accipere S. Ambrosius à Tyranno Maximo, cur? 81. 1.

P

Palæstinorum Episcoporum nullus adhæsit Nestorio. 189. 2.

Palladius Magistrianus ab Imperatore mittitur Ephesum cum Divali. 65. 1. Quo die appulerit? *ibid.*

Papa. *Vide* Romanus Pontifex.

Pars nequit esse Judex. 72. 1.

Parthenius Archi-Mandrita adhæret personæ Nestorii, non ejus Dogmati. 315. 1. & seq.

Paschalis Octava dicebatur olim Dominica nova. 18. 2.

Passio Christi sunt Dei stulta, necessarium fidei dedecus, quod nos facit benè impudentes, & feliciter stultos. 208. 2.

Pastor nulla ratione adduci debet ut deserat subditos. 261. 2. Gregem suum vindicare debet. 291. 2.

Patribus Antiquis satis fuere explorata Myſteria fidei. 92. 1. Joannes Damascenus sentit contrarium. *ibid.*

Patres non utuntur semper vocibus in suo rigore. Maxime illi qui scripserunt antè exortas Hæreses. 248. 1. & seq. Loquuntur proinde aliquando liberius in materia nondum agitata. 147. 1.

Patribus deputantur aliquando quæ filiorum sunt. 117. 2.

Patriarchæ licet ordinare in omnibus suis Diocesisibus. 270. 1.

S. Paulinus Episcopus Antiochenus recusat tres Hypostasies dicere, cur? 57. 1.

Paulus Apostolus, Apostolicæ Sedis ornamentum: à D. Petro dextram Societatis accepit: ut appareret ab utroque æquam subtilitatem Dogmatum custodiri. 274. 1.

Paulus Comes Confistorianorum S. Cyrilli Nepos. 128. 2. 130. 1. Corruptit Chrysoſtorem Auro & Argento. *ibid.* Amat S. Flavianum adhuc Presbyterum: ad quem confugit Patriarcham exutus omnibus fortunis à Dioscoreo post mortem S. Cyrilli. Adjuvatur à S. Flaviano. *ibid.* Moritur Constantinopoli præ merore. *ib.* & seq.

Paulus Emeſenus in Ægyptum legatur ad S. Cyrillum. 18. 2. A Joanne Antiocheno & Acaacio Berthænsi tantum. 222. 1. 224. 2. Nominè totius Diocesis. 229. 1. Supplex. 338. 2.

Pacem petens. 222. 2. Cogitur Chartam offerre, per quam confiteatur S. Cyrillo, Mariam Dei esse Genitricem, & anathematizet Nestorii Dogmata. 236. 1. Alexandria concionatur ad Populum de fide coram S. Cyrillo. 19. 1. Item de Pace. *ibid.* Pacem concludit cum S. Cyrillo, nomine Orientalium. 242. 2.

Paulus Samofatenſis est Author Hæresis Nestorianæ. 22. 1. Infecit totum Orientem. 133. 2.

Pauperibus in Oriente non licebat intrare Ecclesiam, sed jubebantur mendicare ad portam. 37. 2.

Pax Ecclesiæ rebus omnibus anteponitur à Theodosio. 109. 2. Propter eam multa sunt dispensativè toleranda. 319. 2. Non tamen hæreses. 320. 1.

Pax inter S. Cyrillum & Orientales, lepida. Uterque putat adversarium suum Hæreticum fuisse, sed cantare Palinodiam. 223. 2. Neuter

ter vult fateri se errasse, sed sese invicem non intellexisse. 58. 1. Pax illa est inita circa finem Decembris anno 432. 226. 2. Pacis conditiones à S. Cyrillo pendebant. 275. 2. Sed ad Romanum Pontificem referuntur, qui aliquas retractat. 277. 1. Post Pacem nova inter Orientales scissura. 246. 2.

Pax inter Romanos & Persas, fuit causa disseminatæ Fidei. 108. 2.

Pace à Vera nullus excluditur Bellantium. 239. 2.

Pelagiani aliqui moti Clementia S. Cælestini, redeunt ad Pœnitentiam. 168. 1.

Pelagiani Episcopi in Sicilia latentes à Nestorio expectantur in exilium. 35. 2.

Pentecostes solemnitas. 36. 2.

Perfectus non est, qui propter mercedem pius est. 301. 1.

Perfectionis ascensum Anachoretis mandant Canonones, Regulæ & Patres. 171. 1.

Persas superat Theodosius Dei impulsu. 109. 1.

Persarum Armatorum decem Myriades in aquas se conjiciunt præ timore, & submerguntur. *ibid.* Persis Pacem dat Theodosius propter Christianos in Persia degentes. *ibid.*

S. Petrus sedit Primus Antiochiæ. 210. 1.

S. Petrus & Joannes pares honore Apostoli & Discipuli. 14. 2.

Petrus Alexandrinus Successor S. Athanasii damnatus ab Arianis appellat Romanus. 185. 2. Cum S. Damaso Concilium celebrat anno 373. *ibid.*

Petrus Fullo Christum in Deitate passum prædicat. 209. 1. Tris-agii hymno Angelico inserit, *Qui crucifixus est.* 208. 2. & seq.

S. Phœdimus Episcopus Amasenus propheta. 159. 1. Ordinatur absentem & simul invitum. Sed invalidè. *ibid.* & seq.

Photini non Persona, sed Hæresis damnata est in Nicæno. 77. 2.

Pontica Diocesis divisa, S. Cyrillo alii, alii adhærent Joanni Antiocheno. 63. 2.

Posseſſio Ecclesiastica est vetustissima. 296. 2.

Prædestinatiana Fabula est Hæresis malè afficta S. Augustino. 224. 2.

Præscriptio est Catholica: *Quidquid in Christiano Dogmate est juvenile aut novum, est falsum.* 361. 1.

S. Proclus ordinatur Episcopus Cyzicenus à Sifinio Nestorii Prædecessore. Non admittitur à Populo. Redit Constantinopolim. Degit inter Presbyteros. Fit Domesticus Nestorii. 22. 1. 137. 2. 212. 2. Strenuè concionatur adversus Nestorium. 127. 1. Ejus encomium. *ibid.* Factus Episcopus Constantinopolitanus mittit Synodicam per omnes Provincias, cujus exordium extrat. 313. 1. Non extat integra Synodica. 313. 2. Moritur Anno 447. 152. 1.

Probabile aliquando idem erat quod *Probatum.* 270. 2. Sic Sancti Patres dicti sunt probabiles. *ibid.*

Promoveatur ut amoveatur, proverbium est olim sæpè usitatum. 157. 2.

Propositiones damnare tamquam novas, scandalosas suspectas &c. non est novum. 157. 1.

Puer septennis Martyr.

336. 2.

R

Rabbula Edeſſeni Episcopi laus. 361. 1. Capitula Sancti Cyrilli aliquando probavit aliquando damnavit. 329. 2. Anathematizat Nestorianos. 134. 1. Omnes sibi adversantes constantissime fugat. 141. 1. Cæcus erat, accusaturque quod scripserit contra Theodoretum. 162. 1. 133. 1. Moritur præ senio inter tumultus Ecclesiarum. 136. 1.

Rationem redder quisque juxta opera sua. 295. 1.

Referenda sunt omnia opera nostra in Deum, amore casto. 267. 2.

Reis quibuscumque & cujuscumque criminis, mittebatur permutatio in tonsuram Monachalem aut Clericalem aut Episcopalem, ex perpetua Romani Imperii consuetudine. 347. 1. Varia illius rei exempla. *ibid.*

Relatio causæ facta ad Principes, vim habet suspensivam. 40. 2. Aliquando fit per Legatos. 112. 2.

Resurrectio Mortuorum fit per hominem factum ex Deo Verbum. 15. 1.

Romana Bibliotheca olim habuit omnes Epistolas Theodoretii, & aliorum de Causa Nestorii. 189. 2.

Romanum Consistorium ex Imperii forma desumptum est. 80. 2.

Romani Legati ad Ephesinum serius veniunt, sed sine sua culpa. 33. 2. Eos expectari dolose petit Nestorius. 35. 2. Restituunt Sanctos Cyrillum & Memnonem: damnantes Factionem Nestorianam. 62. 1.

ROMANUS PONTIFEX alter Moyses, alter Petrus productus à Deo Gubernator, ut conterat omnes Hæreses. 272. 1.

Romanum ad Pontificem pertinet Hæreticos, Schismaticos, Magos, &c. totius Ecclesiæ dirigere, punire; & definire veritatem circa ipsos controversam. 274. 2. & seq.

Romanus Pontifex confirmat Episcopum Constantinopolitanum an. 432. 132. 2.

Romanum Pontificem esse supra Concilia, etiam Generalia, Orientales habebant pro certo. 274. 2. Idem sentiebat omnis sub Cælo Ecclesia. 276. 2. Ejus in hoc luculenta auctoritas. 72. 2.

Romani Pontificis nomen insertum fuit Tabulis Conciliorum Nicæni, Sardicenis, &c. & recitatum ad Sacrificium. 113. 1. & seq.

Sanctus Damascus discussit Hæresim Apollinarij. 183. 2. 185. 1. Se solo exercuit jurisdictionem Alexandria. 275. 1. Duæ ejus Synodi Romanæ à Gregorio Nazianzeno laudantur. 185. 2.

Sanctus Cælestinus ad Ephesinum mittit sua mandata. 153. 1. Et ad Episcopos Communionem, ut obediant Sancto Cyrillo. 385. 2.

Aliaque Litteras ad Ephesinum, simul & ad Maximianum & Imperatorem. 167. 2. Ejus nomen

nomen præfixum fuit Divali, 113. 1. Reversit iniquè damnatos à Nestorio. 33. 1. Consulitur ab Imperatore, an Episcopus ab Ecclesia ad Ecclesiam evehi possit? Affirmanti Imperator acquiescit. 285. 2. Maximiani Episcopatum confirmat 15. Martii Anno 432. 131. 2. Ejus Rescripta ad Imperatorem & ad Concilium, fuerunt Regula eorum omnium quæ aguntur. 168. 1. Sixtus III. scripsit Orientalibus varias Litteras, quæ interciderunt. 349. 2. Ad ipsum recurrunt Sanctus Cyrillus & adversarii. 243. 2. Confirmat pacem Orientalium. 264. 1. Non exaudiens preces Joannis Antiocheni de mutatione conditionum pacis. 343. 2. Leonis Magni nomen insertum fuit tabulis Chalcedonenfis Concilii, & recitatum ad Sacrificium. 113. 1. Suscepit Eutycheis appellationem, quem damnat ut Hæreticum. 152. 1. Epistolæ illius dogmaticæ acclamant Patres Chalcedonenses. 48. 1. Joannes II. ad instantiam Justiniani Imperatoris supplicantis per duos Episcopos, definit Deum esse carne mortuum. 208. 1. Vigilum nititur Justinianus Imperator inducere ad damnanda tria Chalcedonenfis Concilii Capitula: circumductus à Theodoro Cæsareensi in Cappadocia Episcopo. 48. 2. Romana Ecclesia Antonomasticè Apostolica dicitur. 128. 1. 48. 1. Illius reverentia ductus Theodoretus, Nestorianos damnat per omnia. 82. 2. Romanæ Ecclesiæ Decreta instructiones fuerunt quibus illicò acquievit Theodosius. 77. 1.

S

Sacerdotes loqui adversum Sacerdotes, est lamentatione dignum. 116. 1. Sacerdotium gratis concedendum. 291. 2. Sacra Principum mansio loca habebat quatuor, quæ? 81. 1. Sacrificium in Ecclesiis celebratur sine sanguine, in memoriam resurrectionis ex mortuis. 15. 1. Salvantur pauci. 335. 1. Salutem nostram cum timore & tremore operamur. 262. 1. Sancti novum vivendi modum introducentes, obnoxii erant multis obloquiis. 170. 2. Saturninus à Catholicis superordinatus Dorotheo Martianopolitano, à Populo non recipitur. 160. 1. Populus ab Imperatore cogitur. 160. 2. Sed Saturninus sicut venerat, sic discessit. 160. 1. Denuò ejicitur. 210. 2. Bisque à Populo ejectus tandem admittitur. 348. 2. Schisma Ecclesiarum deterius est bello Civili. 124. 2. Est scandalum Hæreticorum, Gentilium & Judæorum. 125. 1. Scholasticus idem quod Advocatus, seu Causarum Patronus. 52. 1. Honoratissimum illorum olim apud Romanos erat Officium. *ibid.* Va-

num illorum Nomen. *ibid.* Ex illis creabantur Consules, Præfeti & Defensores. *ibid.* Sergius Cyrenis Episcopus Nestorium veneratur ut Martyrem. 155. 1. Damnatur idè ac degradatur. *ibid.* Servilis timor gehennæ ad justitiam adducit. 321. 2. Silentii Monastici amor laudatur in Nestorio. 98. 1. Symeon Stylites nascitur in Vico Sison. 172. 1. 2. Habitat in columna primo sex, postea 12. tum 22. deindè 36. pedibus alta. Pelliceis vestibus. 170. 2. Accurrunt ad eum multi ut benedicantur. *ibid.* Miranda divinæ gratiæ per Simconem in barbaris exempla. *ibid.* Ejus columna erat ex ligno. Crevitque cum ipso. Cincta erat muris, qui dejecti sunt ex nimio concursu Populi. 171. 2. Columnæ descriptio. *ibid.* & *seqq.* In Columna erat Altare. 172. 2. Ipse enim erat Presbyter. *ibid.* Stat die ac nocte, subinde adorans. 171. 1. Dumque adoratur, frontem inclinatur usque ad pedum digitos. *ibid.* Quidam enumerans adorationes ejus, lassus defecit, postquam enumerasset vices 1244. *ibid.* Omnibus affabilis, habet donum doctrinæ à Deo & Prophetiæ. Exhortatur Populum bis in die. *ibid.* Illius Sanctitas & autoritas. 170. 1. Preces illius rogat Imperator pro pace Ecclesiæ. 187. 2. 170. 1. Ejus imagines adhuc viventis Romæ ponuntur in officinis, aliquid Præsidii inde expectantibus Romanis. 172. 1. Stetit 40. annis. *ibid.* Moritur an. 460. *ibid.* Simeonis Stylitis Apologiam scribit Theodoretus, contra illius detractores. 170. 2. Simeones Stylites fuerunt plures. 173. 2. Simonis species pessima est, quæ fit per pecuniam. 293. 1. Simonianos appellari jubet Theodosius Nestorianos Libros & Sectatores. 152. 2. Idque ut in odium abducantur. Sirmondus Theodoretæ Epistolas non digerit secundum tempus. 69. 1. Socrates imperitus Nestoriani negotii. 85. 1. Putat Nestorium rectè quidem sentire sed malè loqui. 57. 1. Somnio turbatur Andreas Samosatensis, de redivivo sene Hæretico Apollinario. 187. 2. Sed inaniter. 188. 2. Spiritus Sanctus mittitur nobis in Baptismate per Filium. 253. 1. Spiritus Sanctus procedit ex Filio. 16. 1. A Patre & Filio. 253. 2. Malunt Græci admittere, quod per Filium procedat, quam ex Filio. *ibid.* Ejusdem ex Filio processionem negat Theodoretus, affirmat S. Cyrillus. 250. 1. Affirmarunt Antiqui Græci, 124. 1. 254. 2. Erroris Author est Theodorus Mopsuestiensis, fuxitque hic illum ex Diodoro Tharsensi. 110. 1. Illius processionis apertè meminit Symbolum Sancti Athanasii. 124. 1. Symbolum Constantinopolitanum non meminit, cur? *ibid.*

Sta-

Stabilisiani, Stabiliani, Stabilasiani, Stabilasiani, variæ sunt Romanorum Militum species. 200. 2. Substantia vox aliquando accipitur pro Subsistentia. 252. 1. Subsistentia. *Vide,* Hypostasis. Superordinatus alteri injustè, jubebatur aliquando recedere, usque ad mortem prius ordinati. 243. 2. Cui tunc succedebat. *ibid.* Suspecti de Hæresi nullo modo uti possunt Hæreticorum phrasibus sine scandalo. 92. 1. Suspectus Episcopus de hæresi non potest ordinare alium, priusquam discutatur ejus causa. 113. 2. Suspicio admirabilis Joannis Antiocheni de Sancto Cyrillo. 166. 1. Symbolo addere quidquam vel demere, quid fit? 307. 1. 2. Symbolum Antiochenum est idem cum Nicæno. 122. 2. Symbolum Sancti Athanasii. 123. 1. Illius exempla plurima vitata per Schismaticos. 124. 1. Symbolum Constantinopolitanum est compositum ex Nicæno, & additamentis variarum Ecclesiarum. 123. 1. Non est statim receptum ab omnibus Ecclesiis. 123. 2. Tandem admittitur à Chalcedonenfi, propter Eutycherem. *ibid.* Cur appelletur Nicænum? *ibid.* Symbolum Sancti Epiphani. 123. 2. Symbolum Nicænum est conditum contra varias Hæreses. 74. 2. Ei nihil addendum, nec minuendum. 181. 1. Quomodo id sit intelligendum? 272. 2. & *seq.* Illius Encomion. 355. 2. 357. 1. Olim secreto mandari debuit: non licebat illud inferere Litteris. 357. 1. Apud omnes tantæ erat autoritatis, quantæ sunt apud nos Sacræ Litteræ. 36. 1. Non debemus illud tantum confiteri. 14. 1. Sed adhaerendum etiam legitime illius interpretationi. 138. 1. Quia non comprehendit omnia, quæ sunt necessaria creditu de necessitate medi. 123. 1. Atque idè Sanctus Cyrillus ad instantiam Maximi Diaconi & Archi-Mandritæ, Symbolum illud exposuit. 141. 2. Erat enim fundamentum omnium eorum, quæ Ephesi acta sunt. 182. 2. Quamquam Ephesini Patres juxta ex causa noluerint aliquando illi subscribere. 56. 2. Symbolo Nicæno utebantur multæ Ecclesiæ cum additamentis. 122. 2. & *seq.* variis ex causis. *ibid.* Synagogam Judæorum exustam restitui jussit Theodosius major, non junior. 172. 2. Synodus generalis nil potest sine Præsidente à Romano Pontifice designando. 95. 1. Synodorum mos antiquus est, ut Episcoporum præsentium nomina inscribantur tabulis, recitanda ad Sacrificium. 113. 1. Synodo qui renuit adesse vocatus, non dicitur absens, sed contumax. 269. 2. Synodo sæculares adesse non posse fatetur Comes Candidianus. 39. 1.

Synodus cui adsunt Clerici, est tantum Ecclesiasticus Conventus. 164. 2. Synodos ex adventis Episcopis celebrare, etiam Romanis erat familiare. 159. 1. Synodorum Provincialium tempus erat ante Pascha. 136. 2. Sine Metropolita celebrari sæpius solebant. 137. 2. Synodorum hodierna compilatio est alterata, & multum differt ab antiqua. 76. 2. Synodus Ephesina refert Decretum suum ad Romanum Pontificem, supplicans id confirmari. 167. 1. Non est autem confirmatum per omnia. *ibid.* Synodicas suas quomodo solebant transmittere Patriarchæ? 162. 2. Syri sunt homines versatilis ingenii. 571.

T

Tentatio fiduciam confert ad pietatem. 19. 1. Tempia Ephesi clausa tempore Pentecostes, jussu Sanctorum Cyrilli & Memnonis, ne polluerentur ea à Nestorianis. 37. 1. Tempia Martyrum sunt antiquissima. *ibid.* Theatrorum spectacula Episcopis nullo modo licebant. 156. 2. Theodoretus Cyrenis Episcopus ad preces Marris nascitur, & Deo devovetur. 241. 1. Ejus laus. *ibid.* 26. annis fuit Doctor Ecclesiæ Antiochenæ. 96. 2. Pertinacissimè adhæret personæ Nestorianæ. 127. 1. Non dogmati. 117. 1. Fuit enim in animo Orthodoxus. 200. 1. 2. Et si & adhæserit Nestoriano Conventiculo. 44. 1. 59. 1. 61. 2. Et unus sit ex Legatis Nestorianis. 100. 2. & *seqq.* Theodoretum Orthodoxum obstuper Sanctus Cyrillus sibi contradicere. 211. 2. Exclusus Templis concionatur in loco profano. 37. 1. Ejus eloquentia mirificè permovetur Populus Constantinopolitanus. 127. 1. Elegantissima illius invektiva ad Populum contra Ephesinum Concilium. 115. 2. Probabile tamen est, quod non sit Theodoretus. 117. 1. & *seq.* Populo eidem mittit rectam professionem Fidei suæ. 124. 2. Lachrimans propter ea quæ audit schismata. *ibid.* Vult cedere propterea Episcopatu & ad Monasterium redire. 192. 2. 309. 1. 193. 1. Fuerat enim Monachus. *ibid.* Imperator excludit eum à civitate Constantinopolitana. A qua Theodoretus prohibitus, gaudet quod non sit Cælorum Regno exclusus. 115. 2. Semper autem fuit amator pacis. 310. 2. Læta namque Sancti Cyrilli Epistola, de illo rectè sentit. 192. 1. 2. & *seqq.* Hortaturque Joannem Antiochenum ad pacem. 313. 2. Pacem omni modo desiderat. 224. 2. 175. 2. & *seq.* Pergens constanter approbare Sancti Cyrilli Epistolam. 199. 2. Pace inita, displicet illi quod Joannes Antiochenus omnes condiciones susceperit, quas Sanctus Cyrillus proposuit. Conqueritur de Joanne. 290. 1. 218. 2. & *seq.* Separatque se ab illius Communione. 290. 2.

290. 2. Ab Imperatore circumscribitur intra Cyrensem civitatem. 293. 2. Fit denuo pro pace zelosissimus. 324. 1. Quam init cum Joanne. 316. 2. Ejus tum cura pro Alexandro Sene Hierapolitano Episcopo. Joannem rogat ut illi parcat. 333. 2. Senem hortatur ut pacem suscipiat. 329. 2. Ipsumque Nestorium callidè monet, ut Alexandrum hortetur ad pacem condescendere. 331. 1. Si tamen hæc sit Theodoretæ Epistola. 331. 2. Etsi vero post pacem videretur Nestorio communicasse. 331. 1. Fuit tamen semper immunis à Nestoriana hæresi. 345. 2. Nec fuit Author negandi Processionem Spiritus Sancti ex Patre & Filio. 76. 1. Quem errorem hausit ex Theodoro & Diodoro. 148. 1. Theodoretus utitur auctoritate S. Damasi, & Romanæ Ecclesiæ elogia partitur, antequam ab ea accepisset reparationis justitiam. 91. 2. Hanc vero accepit sine Palinodia. 48. 2. Tandem consentit condemnationi Nestorii, publicè in Chalcedonensi. 24. 1. Cujus communionem abdicat in manibus Leonis Papæ. 217. 2. Adversus autem Sancti Cyrilli Capitula semper egit pertinaciter. Aliquando illa damnari voluit. 100. 2. 224. 2. Illis restitit usque ad extremum Spiritum. 196. 1. Estque Sancto Cyrillo vivo & mortuo intrepidè semper adversatus. 70. 2. Pacificè autem & orthodoxè mortuus. 137. 1. Post mortem honoratur ut Martyr à Sergio Cyrensi Episcopo. 155. 1. Imago ejus rhedæ imposita, inter Cleri cantus in civitatem introducit. *ibid.*

Theodoretæ Scripta contra Sancti Cyrilli Capitula. 62. 1. Cur, quomodo, quando, & quoties scripserit? 62. 2. & *seq.* Recognoscit aliqua opera sua. 126. 2. 127. 2. Theodoretæ Scripta quædam sunt damnata. 50. 1. Non est tamen compulsus ea abjurare Chalcedone, sed solum anathematizare Nestorium. 49. 1.

Theodoretæ vindictio à suspitione hæresis. 350. 2.

Theodorus Mopsuestienis Episcopus, primus Autor Pelagianismi, tradux & Propago Nestorianismi. 84. 1. 133. 2. 143. 1. 150. 2. Tanti fit à Populis, ut acclament illi, *Crescat fides Theodori, sic credimus sicut Theodorus.* 148. 2. Illius videndi desiderio Theodosius Imperator audit eum concionantem. 143. 1. In Concione Antiochena negans Deiparam poenè lapidatur; sed canit palinodiam. 143. 1. 149. 2. Est causa cur in Constantinopolitano non fuerit additum *Filioque.* 143. 1. Est mortuus anno 432. Post mortem honoratur ut Martyr à Sergio Cyrensi Episcopo. 155. 1.

Theodori damnatio post mortem. 150. 2. Dicitur blasphemus, fera habens diabolicam formam hominis. 137. 2.

Theodori Scripta sunt penitus impia. 144. 1. Damnata post illius mortem. 360. 1. Scripsit autem decem millia Librorum. 139. 2. 142. 1. 146. 1. An omnia sint damnata? 139. 2.

Theodoriana factio audax & elata. 146. 1. Comburri mavult quam pati quod Theodorus damnetur post mortem. 162. 2.

Theodoretus Ancyranus disputat Ephesi, antè Synodum, cum Nestorio. Quem & convincit. 120. 1. Estque illa disputatio Palmare fundamentum damnationis Nestorii. *ibid.*

Theodosius Junior Imperator Pius & Orthodoxus: 55. 1. Ejus laus. *ibid.* Scandalizatus quod Meletium audiret Deitatem passibilem dicentem, chlamidem abjicit. 88. 1. Ad ipsum recurrunt Nestorius, Sancti Cyrillus ac Memnon. At ille omnes tres primò hæreticos censens, custodiri eos præcipit. 60. 2. & *seq.* Existimat acquiescendum soli Symbolo Nicæno. Id facit ex Consilio Acacii Berrhæensis. *ibid.* à Nestorianis circumscribitur. 77. 1. Quinquies audit causam Nestorii & S. Cyrilli. 92. 2. Tandem ita averfatur Nestorium, ut ne nomen quidem ejus audire velit. 101. 1. 82. 1. 2. Nihil fecit sine prævia relatione ad Romanum Pontificem. 168. 1. *Vide Imperator Theodosius.*

Theodosii Sorores Virginitatem voverant. 299. 1. Earum laus. 298. 1. Dedicavit illis Sanctus Cyrillus libros suos contra Nestorium. *ibid.* Earum Opera imploratur à Nestorianis. *ibid.*

Theophilus Alexandrinus, Sancti Cyrilli avunculus & in Cathedra Antecessor: 182. 2. Malignè insectatus est Sanctum Joannem Chrysostomum. 211. 2.

Traditiones. 18. 1. 44. 1. 114. 1. 161. 1. 335. 2. 146. 1. 150. 2. 360. 1.

Traditiones sunt depositum, quod accepimus à Patribus, & commendare debemus filiis nostris. 18. 2. 58. 2. 74. 1. 2. Pro illis est moriendum. 23. 2.

Traditiones sunt regula fidei firmissima in materia fidei. 92. 1. 2. Etiam sunt Regula Imperatorum, cum statuebant aliquid de fide. 99. 1. 122. 1.

Tragedia est liber infamis & Hæreticus, ab Ireneo ex vindicta compositus. 70. 2.

Trinitate è Sanctissima unus est passus. 138. 1.

Turbulentos sola decet solitudo. 84. 1.

Typus Græcè, Latine *Forma* dicitur. 82. 2. Est Epistola, qua à Principe aliquid constituitur. *ibid.* 101. 2.

Tyriæ Cathedræ præminentia. 358. 1. & *seq.* Est prima Sedes post Antiochenam. Illiusque Episcopus locum tenet defuncti Patriarchæ Antiocheni. *ibid.* & *seq.*

Tyrii purgant se à suspitione Nestorianismi, quam incurrerant per Episcopum suum Cyrum Nestorianum. 68. 2.

V

Vacationis in Synodo regula. 120. 1.

Vacationis in Curia Regula Romana, non caret antiquis fundamentis. *ibid.*

Vela Regiis Insigniis ornata, cum alibi suspendebantur, significabant injectionem manus Regiæ. 287. 2.

Vela consistorii quæ sint? 80. 2.

Vera

Vera miscere falsis est solemnis mos infinitatis humanæ. 297. 1.

Verbum est imago & figura & splendor Patris. 15. 1.

Est incarnatum, ut essentia nostræ benedicat initium. 16. 1. In sua Hypostasi creavit sibi carnem & animam. 206. 2. Unitum carni secundum subsistentiam, dominatur universo. 14. 2. Opifex universi. 16. 1.

Verbum Carne passum, Carne gustavit mortem, ex mortuis Primogenitum. 17. 1.

Verbum Caro factum est Apollinaristarum latibulum. 184. 2.

Verbi natura nec in Carnis naturam, nec Carnis natura est in Verbi naturam mutata. 14. 1.

Verbi natura est incarnata: Propositio est æquivoca, quæ multas peperit difficultates. 232. 2.

Tres habet sensus, & *seq.* Est asserta à Sancto Athanasio. 233. 1. & *seq.* Assumpta à Sancto Cyrillo. *ibid.* Non approbata ab Ephesino aut Chalcedonensi. *ibid.* Sed definita à Sancto Martino Papa. 232. 1.

Veritas non armatur divitiis, sed lachrymis & gemitibus. 326. 2. Non defenditur dolo, nec illo dilatatur. 350. 2.

Veritas Christus est. 303. 2.

Versipelles comparantur multipedibus, Chamaeleontibus. 279. 1. Animalibus quæ ad aspectum cujusvis coloris mutantur. 316. 1.

Victoriam de sese mutuo reulisse, lepidè existimant Sanctus Cyrillus & Joannes Antiochenus. 218. 2.

Vitalis Discipulus Apollinari. 210. 2. Ob virtutes suas morales diligitur à Sancto Gregorio

Nazianzeno. 211. 1. Fingens se Orthodoxum circumscribit Sanctum Papam Damasum. *ibid.* Sed fraude detecta, damnatur Apollinarista. *ibid.*

Unus unitatem Personæ, *Unum* significat unitatem naturæ. 184. 2.

Unio auctoritatis & dignitatis est novitas vocum Nestoriana. 14. 2.

Unio Hypostatica Vox quando & quare in Ecclesiam sit introducta? 135. 2. Exponitur. 206. 2.

Est facta in principio conceptionis. *ibid.* & *seq.* 227. 2. Si prius fuisset homo quam Hypostatica Unio, non posset natura humana assumi secundum Hypostasim, ait Athanasius Sinaita. 207. 1.

Unionem naturarum Nestorius admittit ineffabilem. 51. 1.

Voluntatem nostram Deus intuetur, ut hanc puniat vel præmet. 277. 2.

Votum Sacramenti in mortis Articulo sufficere, dum deest Sacramenti copia, Traditio est antiqua. 159. 2. 160. 2. & *seq.*

Vocis Æquivocatio est vitanda in determinatione quæstionis de fide. 107. 1. Illa quæ concordat cum Scriptis Sanctorum Patrum, non est anathematizanda. 146. 2. Interdum est necessaria. 147. 1.

Utile non viciatur per inutile. 96. 1.

Z

Z Eugmatensis Synodus. 262. 2. 263. 1.

FINIS INDICIS.